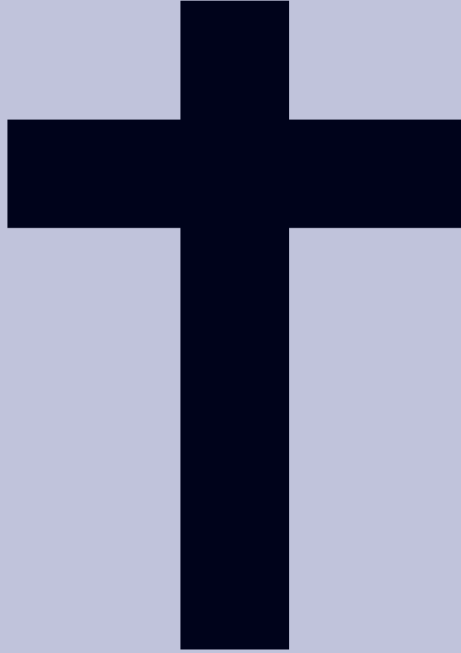

Bafut

Bafut: Ntoò Kristo yî Nsigìnè: mìkàà yî mfiì New
Testament

Bafut

Bafut: Ntoò Kristo yî Nsigìnè: mìkàà yî mfiì New Testament

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bafut

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025
5d039b4a-c9a1-50b1-8a61-176cf48aa271

Contents

Mateo	1
Mark	58
Lukas	96
Jɔn	156
Ìfà'à	202
BaRoma	258
1 BaKorinto	284
2 BaKorinto	308
BaGalatia	324
BaEfeso	333
BaFilipi	342
BaKolosi	349
1 BaTesalonika	355
2 BaTesalonika	361
1 Timoti	365
2 Timoti	372
Titus	377
Filemon	381
BaHeber	383
Jɛms	402
1 Peta	409
2 Pita	417
1 Jɔn	422
2 Jɔn	429
3 Jɔn	431
Jude	433
Ìnnũ nlwĩ'ìnjìm	436

Ntoo yì Nsigìnè yìi MATEO à le ñhàwà'ànè aà

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ñhàwà'ànə Mateo, ñgàṅtoo Kristo yìi mə ikùm yi yì mɔ'ɔ le mbə Levi aà. Ntoo yì ñsigìnè yìi mə Mateo à le ñhàwà'ànè aa i swonə ni mə Yesu à nî Ayo'ò Nwĩ wa mə Nwĩ à le ñkà'à mə yu ka yì too tã à zi nyweensə bə aà. Nswonə ni mə ìnnù tsim jii mə i le mfè'è a nu Yesu bo bì jii mə à le ñghirə aa, i le nyonə aa ajàn yìi mə bi leè nte'è mfoo ñhàwà'ànè tètè a mum Mikàà yì Lwèn, ìnnù tsim i fe'è mboontə aa a mfigitə tã bə zi mə Yesu à ni tsi'ĩ Ayo'ò Nwĩ wã.

Mateo à naṅsə ntaṅtə ìnnù jii mə Yesu à le si dì'ì aa a ni mánjì yìi mə ndì'innù a kòṅə ni mə tã bì ghotə ìnnù jii mə a dì'ì aà. A ghìrə a naṅsə ñlaa mə Yesu à le mbə Rabbi, Ndì'innù yì ñwè yìi mə à le si ghàà nî adà'a aà. Bìma bi ìnnù bì mɔ'ɔ bìi mə Yesu à le ñghàà ghu aa a bə ànnù Nwĩ a atu nta'a (5-7), ànnù ntoo bə a múm mbi tã bì aa nseensə nî ntoo yì ñsigìnè (10), ànnù nli'ìnə ifansənnù bə a múm ñghòtè, ànnù mbə ñgǎṅyogənnù (18) ìnnù nli'ìnə jii mə bi ànnù ajàn mə ànnù nifò Nwĩ a zì aà (24-25).

Mateo à naṅsə ndì'ì tsi'ĩ sigìnè mə Yesu à nî mifò, ñki ntigə nlogə noð ñghaa nlonə ànnù nifò aburə. (Mateo, tsò mə à le mbə ñhàwà'ànə baYuda, ñhàwà'ànə aa a mbo baYuda ya'a aa, a gha'a ntwonə nî ànnù nifò Nwĩ aa nî ànnù nifò aburə. Aburə a təə aa ni ñkùm Nwĩ yìi mə bo le si bɔ'ɔ a ntwonə aà.) Ñghirə bi yə mə Yesu à lògə noð ndì'ì bə ghu ajànə mə bi tswe a múm ànnù nifò Nwĩ aà. 'Mburə naṅsə nloo ni mə tã bə bítim a nî itoò tsim bì zì ntoo yì ñsigìnè ya nlonə ànnù nifò aburə (24.14). Mateo à lwĩ'isə nî ndì'ì yì ñwè ya mə tã bi ñghèè ñghirə tã ñgwè'è mu ñhàwà'ànə fàa mbi tigə ñgǎṅyogənnù Kristo tã ki tigə yu'unə nii a nî ìnnù jii mə à le ndì'ì aà (28.18-20).

Bi yatə aṅwà'ànè yū aa laà:

1. Ñwè'è Yesu Kristo bo bì ajàn mə bi le njwe yi aà 1.1—2.23
2. Afà'à Jon Ngàṅmùrə bə ñki 3.1-12
3. Ajàn mə bi le mmurə Yesu a ñki bo ajàn mə bi le ñkwà'ànè yi aà 3.13—4.1
4. Afà'à Yesu a Galilea 4.12—18.35
5. Ajàn mə à le nlo a Galilea ñkɔ'ɔ ni Yerusalem aà 19.1—20.34
6. Ñgyà yì ñli'ìnə jii mə bi maa mbèè àla'a 21.1—27.66
7. Ajàn mə à le nyweenə ni nìwo ndì'ì ibi'innù yi a mbo bə aà 28.1-20

Ñgàṅətsə Kristo

(Lk. 3.23-28)

¹ Bi sən bítà bi atsə bi Yesu Kristo, yìi mə à le mfè'è a atsə David, mu Abraham aa mə:

² Abraham à le mbə ta bì Isaac,

Isaac a bə ta bì Yakob,

Yakob a bə ta bì Yuda bo bì bɔɔ bi maà bi bi mbàṅnè,

³ Yuda a bə ta bì Perez bo Zerah yìi ndè wàà à le mbə Tamar aa,

Perez a tigə mbə ta bì Hezron,

Hezron a tigə mbə ta bì Ram,

⁴ Ram a bə ta bì Amminadab,

Amminadab a bə ta bì Nashshon,

Nashshon, abə ta bì salmon,

⁵ Salmon a bə ta bì Boaz, yïi mə ñdè yï à lɛ mbə Rahab aa,
Boaz a bə ta bì Obed yïi ñdè yï à lɛ mbə Ruth, mbə ta bì Jesse, ⁶ Jesse tigè mbə ta
bì Mfò David.

David, yïi mə à lɛ mbə ta bì Solomon yïi ñdè yï à lɛ mbə ɲgwɛ Uriah aà,

⁷ Solomon a bə ta bì Rehoboam,

Rehoboam a bə ta bì Abijah,

Abijah a bə ta bì Asa,

⁸ Asa a bə ta bì Jehoshaphat,

Jehoshaphat a bə ta bì Joram,

Joram a bə ta bì Uzziah,

⁹ Uzziah a bə ta bì Jotham,

Jotham a bə ta bì Ahaz,

Ahaz a bə ta bì Hezekiah,

¹⁰ Hezekiah a bə ta bì Manasseh,

Manasseh a bə ta bì Amos,

Amos a bə ta bì Josiah,

¹¹ Josiah a bə ta bì Jechoniah, yïi mə à lɛ ɲjwe waa bì bɔɔ bì maà bi fyâ noò mə bì
lɛ nlògè baYuda ɲghɛɛ ni bu a ala'a Babylon tsò ibù'u ntsò aà.

¹² Bo ghèè mē ñtswe a ala'a Babylon aa,

Jechoniah a bə ta bì Shealtiel,

Shealtiel a bə ta bì Zerubabel,

¹³ Zerubabel a bə ta bì Abiud,

Abiud a bə ta bì Eliakim,

Eliakim a bə ta bì Azor,

¹⁴ Azor a bə ta bì Zadok,

Zadok a bə ta bì Achin,

Achin a bə ta bì Eliud,

¹⁵ Eliud a bə ta bì Eleazar,

Eleazar a bə ta bì Matthan,

Matthan a bə ta bì Yakob,

¹⁶ Yakob a bə ta bì Joseph, yïi à lɛ mbə ndoo Mary, Mary mə à lɛ ɲjwe Yesu yïi bì
twoɲə ni Kristo aà.

¹⁷ Ma la a bə mə bita bì atsə bì Yesu, ñlɔgɪnə a nu Abraham ɲkɔ'ɔ nywe'e a nu
David, bì lɛ mbə nighûm ntsò ñikwà, m̀bu nlò a nu David ɲkɔ'ɔ nywe'e fyâ noò mə
bì lɛ nlògè waa ɲghɛɛ ni bu a ala'a Babylon tsò ibù'u ntsò aa, bo kî mbə nighûm
ntsò ñikwà, ɲki mbu ñlɔgɪnè wa noò ibù'u ntsò ɲkɔ'ɔ nywe'e a nu Kristo bo kî mbə
nighûm ntsò ni kwà.

Ajàɲ yïi mə bì lɛ ɲjwe Yesu aà

(Lk. 2.1-7)

¹⁸ Bì lɛ ɲjwe Yesu Kristo aa laà mə: Joseph à lɛ kosə Mary, ñdè bì Yesu nî ɲgwê yï,
lâ mbɔɲ tâ noò ɲiyɔ'ɔ yï à ku'u, Mary a yə mə Azwĩ Nwĩ a bəɲnè mē ɲghirə yu tswɛ
ni mù!

¹⁹ Tsò mə Joseph à lɛ mbə ɲú yïi m̀nnù mi mi tsinə aa, kaa à lɛ ɲwa'à kòɲ mə yu
d̀risè atu Mary a nsi bə. A lɛ ntigə nlɔɔ ni m̀nɲi yïi mə yu ka ɲe'esə tuu Mary ghu.

²⁰ A kà mē aa kwa'atə nî àtu ni ma yù ànnù, Angel Mmà'àmbi a zĩ ghu mbo ni a
ɲjèè, ñswɔɲ mə: “Joseph, mù m̀fɔ David, tsuu lɔ bɔ'ɔ a lògə Mary nî ɲgwê ghò bē,
ñlɔɲ mə mu wa mə à tswɛ ni ghu aa a fâ Azwĩ Nwĩ yïi mə a laa m̀nsə aà.

²¹ A ka jwe múmbəɲnè tâ ò tswɛ ikùm yi ni Yesu* ñlɔɲ mə à ka yĩ yweensə bē bì
nî ìbì waa aà.”

* **1:21** Njĩ Yesu ì bə aa “Ñgànywèènsə bē.”

²² Ma yû ànnù a le mfè'è tsi'í tsìm ma mùu ajàṅ aa, tâ ànnù yîi mē Mmà'àmbî à le ghirè ṅgàṅntoò yî a swoṅ aa, tâ à fè'ε mbòòntè tsi'í maa ajàṅ mē:

²³ “Yê nî, Múṅgòò mǎṅgyè à ka yî tswè ni mu, i jwe múmbáṅṅè, tâ bì tswè ìkùm yi nî Emmanuel,”

(ṅji'í ìkùm ma ghû i bē mē, “Nwî à tswè bi'inè”).

²⁴ Joseph à bìnè mē wa njèè, ñyɔ'ɔ Mary tsi'í wa ajàṅ mē Angel Mmà'àmbi wa à le nswoṅ ghu mbo mē tâ à ghirè aà.

²⁵ Lá kaa à le ṅwa'à nî ghu nōṅ ñywe'e a noò yîi mē Mary à le njwe mù yî yî mbáṅṅè wa aà. A jwè mē aa Joseph a tswè ìkùm yi nî Yesu.

2

Ajàṅ yîi mē ṅgǎṅlii mìnjònṅ i le nzî ṅkwe'etē Yesu aà

¹ Bî le njwe Yesu aa a ala'a Bethlehem a mbù'ù Yudea, wa noò wa yîi mē Herod à le mbē Mfò aà. Ma mùu noò, bē bì mɔ'ɔ bii mē bi le si lîi nî mìnjònṅ aa, bì le nlò a mbi nsa'a noò, ñzi a Yerusalem.

² Bo zî mē aa, mbetē mē: “Bî jwe mu wa mē à ka yî bē Mfò baYuda aa fē aa ε? Bî'í le nyē fínjònṅ fi a ajàṅ yîi mē fi le mfè'è a mbî nsa'a noò wa noò yîi bi le njwe yi aà. Bî'í zi aa a mmî yi.”

³ Mfò Herod à yù'ù mē laà, ñtōṅ yi i lwî, nú yî i tsigìnè, ìdìgè i kî ñtigē ntsiginē tsi'í tsigìnè a Yerusalem.

⁴ A le ntwon bilii bi ṅgǎṅmaa'anwî bi tsìm bo bi ṅgǎṅndî'í nòṅsè tsìm bi zî a betē a mbo bo mē: “Bî le ntswe nî ñjwe Ñyɔ'ò Nwî wa aa a fē aa ε?”

⁵ Bo kwi'í mē, “A njò'ò àla'a Yerusalem a mbù'ù Yudea. Yulà à nî ànnù yîi mē ṅgàṅtoò Nwî à le ṅwà'ànè aà:

⁶ “Wò, àla'a Bethlehem, a mbù'u Yudea, wò, kaa ò sî kè'etè bē, a titî ìla'a jî wè jîi mē i tswè a mbù'ù Yudea aà; ñlonṅ mē ñtsyàsè bē à ka yî fè'è a titî wò; ṅù yîi mē à ka yî ki tsisè nî bē bá, baIsrael aà.”

⁷ Herod à yù'ù mē lâlà, ñtwonṅ ṅgǎṅlii mìnjònṅ jya bo bo tswè ṅṅe'esē ṅghaanē, a betē waa bo naṅsè ñswonṅ noò wa yîi mē bo le nyē fínjònṅ fya ghu aà.

⁸ A yù'ù mē, ñtigē ntoo waa a wa Bethlehem ñswonṅ mē: “Nî ghεε naṅsè nlɔɔ mu wá; bεε nî lɔɔ nyē, nî tigè mbu mbî ñswonṅ a mbo mē, ta mē kî ṅghεε mmii yi.”

⁹ Bo yù'ùtè mē ànnù ya mē mfò wa à swòṅ aa, ñtigē mfe'ε ṅghèè waa. Fínjònṅ fya mē bo le nyē a mbî nsà'a noò aa, fi tigè ṅghεε nî mbii bo, ṅghεε ntèè wa adigē yîi mē bi le njwe mu wa a tswè ghu aà.

¹⁰ Bo yè mē fínjònṅ fya mburē ndoritē tsi'í a mbē ànnù.

¹¹ Bo ghεè ṅkuu wa nda, ñyē mu wa bo ñdè yi Mary, ṅwo ghu nsi, ñmii yi. Bo mîi mē yi, ṅṅa'a ìbàà jyaa ñfi'í njoo jîi mē bo le nzî a ntsà'atē mu wa nî ju aa, mfa ntēṅṅ yi ghu; bo le mfa aa gold, nî frankinsense a bò'ɔ nî mēè ghu mbô.

¹² Bo fè'è mē ṅka mbii waa fu mbaṅṅè ñtigē ntsya nî mánjî yî dàn ñlonṅ mē à le si bē aa bonṅ ñjèè ì lè mē waa, Nwî a swoṅ a mbo bo mē tâ bo tsuu bú bii ghèè fu wa a mbèè mfò Herod.

Ajàṅ yîi mē bì le nlògè Yesu ṅkhē ṅghèè nî ghu a ala'a Egipto aà

¹³ Noò yîi mē bo le mmà'atè ṅghεε waa laa, angel Mmà'àmbi a zî a mbo Joseph a múm ñjèè ñswonṅ ghu mbo mē, “Wa Herod à ka kî lòò mu wa mē yu zwitē, bìnè nlògè yi bô ñdè yî, ṅkhē ṅghèè nî ghu a ala'a Egipto, ñtigē ntswe ghu nywe'e a noò yîi mē ka yî bú swonṅ a mbo wò aà.”

¹⁴ Joseph à le mbìnè ñlògè mu wa bô ñdè yî tsi'í ñitugē, ṅghèè a ala'a Egipto,

¹⁵ òntigè ntswe ghu nywe'e a noò yï mē Herod à le ñkwo aà. Ma yû ànnù a le mfè'è aa a ñlwensè ànnù yï mē Mmà'àmbi à le ghèrè ñgàñntoò yï a foò ñswon aa mē, “Mè le ntwonè mù ghà a fè'è aa a ala'a Egipto.”

Ajàṅṅè bî le nzwitè bôṅkhè aà

¹⁶ Nòò yï mē Herod à le nyè mē bè bya mē bî le ñlò a mbi nsa'a nòò bî bwe'esè yi aa, ñtôn i le ñlwî tsi'î si'î si'î. A too bè mē tâ bî ghèe nzwitè bôò mbâñnè bitsim a ala'a Bethlehem bo bî ni a ñla'a jïi i le ntswe ghu mbèè aa, ñlòginè ni bôò bii bî le mbè ilòò ji baa aa ntigè nsigè, ñyonè aa wa ni nòò wa mē bè bya le nswon mē fñjòn fya le mfè'è aà.

¹⁷ Ma yû ànnù a le mfè'è ñlwensè aa annù yï mē ñgàñntoò Nwî Yeremiah à le nswon aa mē:

¹⁸ “Ñù a yè'è a Rama,
ñlèrè nî àkhî yi,
Rachel a yè'è bôò bî;
kaa wa'à bîi ni mē mbè ñù tsimsè yi,
ñlon mē bî kwòkè mē aà.”

¹⁹ Nòò yï Herod à le ñkwo aa, Angel Mmà'àmbi a zî a mbo Joseph a múm ñjèè a ala'a Egipto nswon mē,

²⁰ “Bîinè ñlogè mu wa bô ñdè yï, mbi ala'a Israel, ñlon mē bè bya mē bî le si lòò nzwitè mu wa aa bo kwòkè mē.”

²¹ A le mbîinè ñlogè mu wa bo ñdè yï, mbi a ala'a Israel.

²² La à bîi mē ñyu'u mē Archelaus à le è ñji ndâ taà yï ñtigè mfò a ala'a Yudea aa, le mbo'ò a ñghèe ghu. Nwî à le mbu ndi'itè yi a múm ñjèè mē tâ à ghèe a mbu'u ala'a Galilea.

²³ A le ñghèè ñtigè ñka ntswe aa a ñjò'ò àla'a Nazareth, tã lwensè annù yï ñgàñntoò Nwî à le nswon aa, mē, “Bî ka yï kî twonè nii ni ñù baNazareth.”

3

Ajàṅ yï mē Jôn Ñgàñmùrè bǎ ñkî à le si swon annù Nwî aà

¹ A le mbè maa noò, Jôn Ñgàñmùrè bè a ñkî a zî a atu nta'a miwèè miwèè yï i le ntswe a mbu'u Yudea aa, ñloginè ñka nswonè nî ànnù Nwî ghu.

² A le si swonè ni mē, “Ñî bəñkè mîntîi muu, mma'atè ibî ghuu ñlon mē annù ñifò aburè a tigè a abô.

³ “Jôn à le mbè aa ñù wa mē ñgàñntoò Nwî Yesaiah à le nswon ñlon yi mē, ‘Ñjî ñù i tɔṅnè ni a atu nta'a miwèè miwèè ñswonè ni mē, Ñî nanşè a mánjî Mmà'àmbi, ñnanşè iyaà ji tâ i tsinè!’ ”

⁴ Jôn à le si wè'è itsè'è jïi bî le nanşè nî ñnòn kamel aa, ñkii ñwè'è nî ñkò ñgùù a atîi yu; mîjî mi mi le mbè ñgweenè bo nwu yï ñtâ'à.

⁵ Bè le si zî ghu mbèè ñlò ni a Yerusalem, bo bî a mbù'ù Yudea ntsim, bo bî nî ñla'à tsim jïi i le ntswe ñkarisè ñkî Jordan aà.

⁶ Bo le si bii nî ñfansennú jyaa, Jôn a tigè mîmurè nî waa a ñkî Jordan.

⁷ Lâ nòò yï mē à le nyè baFarisai bî ghà'atè bo bî baSadukai bî zî ghu mbo mē tâ à murè waa a ñkî aa, a le nswon a mbo bo mē, “Bû bôò bî nó! A ghuu aa a wà'àsè wò mē tâ ñî khè àlwintɔṅ Nwî yï mē a zî aa è?”

⁸ Ñî ka ñkoonè mîntà mîi mē mi dî'î ni mē ñî bəñkè mē mîntîi muu, mma'atè ibî ghuu aà.

⁹ Nì tsee ki mòntè ni mē mbē nì yī ñkhē njo Nwī ñlon mē ni swonē ni mē, ‘Taa yī’i à ni aa Abraham.’ Mē swonē a mbo bù mē mbē Nwī à zī àjàn mē mbē yu bēnkè ñgò’ò júlà i tigè bōo bi Abraham!

¹⁰ Tsi’i tsitsōn wa bi nōnsè mē ñjàà ñlōo nī ñwā i’i ghu tsi’i mīngàn! I’i tsim jii mē kaa i si mīntà mī siginè koonē aa, bi ka wǎ mmà’a a mō’o tǎ i khi.

¹¹ “Mē murē ghūu aa a ñkì a ndi’i mē nì bēnkè mē mīnti muu, lâ nù yī mò’o a yōnē a nǎm mē, yīi mē à kò’ōnē ntsyātē ghá, kaa mē wa’á kù’ùnē tsi’i tugitē ìbaakòrē ji. A nì yu wa yīi à ka yī ki murē ghūu a mūm Azwī yī Làà nì a mum mō’o aà.

¹² Ayoo nsogē misàn a tswe ghu abo, à ka sēgē mīsàn mya i tii ntsà’a tsim fi’isē i tigē ghotē misàn mya a mūm àta yu, i bāñnē tōo ntsà’á jya a nì mō’o yīi mē i khi kaa wa’á mēmē aà.”

Ajàn mē bi le mmurē Yesu a ñkì aà

(Mk. 1.9-11; Lk. 3.21-22)

¹³ Yesu à le ntigē nlo a Galilea nzi a mbēē Jon a ñkì Jordan mē tǎ à murē yi a ñkì.

¹⁴ Jon à le ñka nlo ntuù, ñswonē ni mē, “A ku’unē mē bon a murē wò mēmurē gha a ñkì, ò bāñnē mēbu nzi bē a mbo mē aa ε?”

¹⁵ Yesu a kwi’i ghu mbo mē, “Mà’atē tǎ à bē laà tsitsōnē; ñlon mē aà àjàn yīi mē a ku’unē mē tǎ bi ghīrē tǎ ñnnù tsim i tsinē aà.” Jon à le ntigē mbii mmurē yi a ñkì.

¹⁶ Nòò yīi bi le mmurē Yesu a ñkì aa, à le ñghēsè mēfē’ε wa mūm ñkì ñkō’o ntōē a nta’á. Abùrē a le ñña’anē a yē Azwī Nwī a sigē, mbē tsǒ bugirēmīkuu ntōē ghu atú.

¹⁷ Njī Nwī i tigē ñghaa nlo a aburē nswonē mē, “Aa mú ghá yī mēbāñnē yīi mē mē kōñē aa à ghulà, mē nanjē ndoritē ñlonē yī.”

4

Ajàn yīi mē Satan à le ñkwà’ànē Yesu aà

(Mk. 1.12-13; Lk. 4.1-13)

¹ Ma yaa ànnù a ghē mē ki tsyà, Azwī Nwī a tsyāsē Yesu a atu nta’a miwèè miwèè mē tǎ Devil à kwa’anē yi ghu.

² A le ntswe ghu mitugē mi njwi mīghum mi ñkwà, a si’inē bo bi a tītugē, ñtuu njī, njī i yanē yi.

³ Nğàñkwà’ànē bē wa a zī ghu mbo nswonē mē, “Mbē ò bē Mu Nwī, ò swonē a mbō ñgò’ò jū mē tǎ i bēnkē ntigē abaà.”

⁴ Yesu a kwi’i mē, “Bi ñwa’anē a mūm àñwà’ànē Nwī mē, ‘Kaa nù à si ntīi tswe ñlon aa tsi’i àbaa yu yu bē, a kii nlo mīghàà mī tsim mīi mī fē’ε a ntsu Nwī aà.’ ”

⁵ Devil a bū ñlōgē Yesu ñghēē nì ghu wa njò’ò àla’a yī ñlàà manjē, ñtē’ε yi wa atu nidòò nì ndāmà’anwī,

⁶ ñswonē ghu mbo mē, “Mbē ò bē Mu Nwī, ò tso’ōnē ñlo fàa atu nda nnāñē a nsyē; ñlon mē bi ñwa’anē mūm àñwà’ànē Nwī mē, ‘Nwī à ka swonē annù a mbo baangel bi ñlonē ghō.’

Mbu nswonē mē,
‘Bo ka tigē ñgē gho i tugitē a mbo bo a ndēñ
mbi’i ò tumē àkòrē yo a nī ñgò’ò.’ ”

⁷ Yesu a kwi’i mē, “Bi bū ñwà’ànē a mūm àñwà’ànē Nwī mē, ‘Tsùu Mmà’ambī Nwīngōñ ghō kwà’ànē.’ ”

⁸ Devil a ku’ùsē mēbu ñlōgē Yesu ñkō’o ñghēē nì ghu a atu nta’a yīi a le ñkō’o njōñnē aa, ñdi’i itōò tsim jii mē bīfō bi mbi bù sa’a aa bo bi ñigha’á nyaa ghu mbō.

⁹ Nswon ghu mbo mə, “Mè ka fa ngòn njoo ma jû tsim a mbo wò mə mbə ò wo a nsye mmii ghâ.”

¹⁰ Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Lõ nghèê, Satan! Bi nwa'anə a mûm ànwà'anə Nwí mə,

'Ka mii tsi'i Mmà'àmbi Nwĩngòn ghò,
 ñkii nka mfa'a tsi'i ghu mbo yuyu.' ”

¹¹ Devil à le ntigə mma'atə Yesu, baangel bi zî nfa'a ghu mbô.

Ajàn yii mə Yesu à le nlògìnə afà'â yi a Galilea aà

(Mk. 1.4-15; Lk. 4.14-15)

¹² Yesu à yù'ù mə mə bi niñə Jon Ngànəmürə bè a nki a atsañ, ntigə nlo nghèè a Galilea.

¹³ A ghèè m̄ ghuu aa, mma'atə Nazareth ñghɛɛ ntigə ntswe a Kapernaum, a mbèè àtsumə Galilea, a mbù'u Zebulem bo Naphtali.

¹⁴ A le mfè'è laa a nlwensə annù yii mə ñgànntoò Nwĩ Yesaiah à le nswon aa mə,

¹⁵ “Ala'a Zebulum ni ala'a Naphtali,
 jii mə i tswə a mbèɛ nki miyaa, a njii nki Jordan,
 Galilea, wò ala'a bitizi Nwí!

¹⁶ Bè bii mə bi le si tswə a mûm mfi ìdìgè aa

bi yè mə nkà' à yí wè,

bè bii mə bi le si tswə a ala'a yii mə àliləñə niwo a le ntswe ghu aa,

nkà' à i tà mə a nu bo.”

¹⁷ Nlògìnə maa noò Yesu a lɔgìnə ñka nswonə nî ànnù Nwí ñswonə ni mə, “Nì bəñkə mînti muu, mma'atə ibi ghuu, ñlon mə annù nifɔ aburə a tigə a abô.”

Ajàn yii mə Yesu à le ntwon ngănkô mbwè ji nikwà aà

(Mk. 1.16-20; Lk. 4.14-15)

¹⁸ Yesu à kà m̄ aa ntə nzi a aghəñə nki miyaa Galilea nyə ngănkômbwè ji baa, a bə Simon yii bi le si twonə ni Peta aa, bo mumaà yí Andrew, bi tswé wa mûm ñkí ñlə nî mbwè nî àmbunja.

¹⁹ Yesu a swon a mbo bo mə, “Nì zi nka nyonə nàà, mə ka ghìrə tâ nì tigə mbə ngăñko bè.”

²⁰ Bo kî ñghensə mmà'atə mbunja jyaa jya nyonə yi.

²¹ Bo bo kà m̄ aa nghentə a bú nyə bɔɔ bi ma bî mɔ'ɔ bi baa, a bə Jems bo Jon, bɔɔ bi Zebedee. Bo bi taà wàà Zebedee le ntswe a mûm àkànu'u nkeɛ nî mbunja jyaa. Yesu a twonə waa.

²² Bo kî ñghesə mmà'atə akànu'ù yaa ya bo bi taà wàà nyonə yi.

Ajàn mə Yesu à le nka ndi'i nî ànnù, ñswonə nî ànnù Nwí ñkii nghurə nî ñgàn mighòò aà

(Lk. 6.17-19)

²³ Yesu à le ntigə nkarə ni ala'a Galilea tsim ndi'i nî innù a ndâghòtə baYuda, ñkii nswonə nî ntoo yí ñsigìnə ya nlonə annù nifɔ aburə. Nghurə ni mighòò mi tsim bo bi ìlò'ɔ tsim jii i le ntswe a nu bè aà.

²⁴ Annù ñlon n̄gàà yí a le ntigə nseɛnə a mûm ala'a Syria tsimè. Bè tigè ñlogə nî ñgàn mighòò jyaa tsim, tsi'i bè bii bi le si ghòò ni mighòò a mbuu mbuu, bo bè bii mə bi le si yu'u nyanə a mbuu mbuu aa, bè bii mə bi demon le ntswe a nu bo aa, ñgăñwo abùbùrè, bo bi bîbwènkè ñzi ni bo, a kii ñghurə waa.

²⁵ Mìnnòò mî ghà'atə le ntigə nlo a mbù'u Galilea bo bi ni a Decapolis, nlo a Yerusalem, ni a Yudea, ni a njii nki Jordan nyonə nî.

5

Annù Nwí yíi mæ Yesu à lɛ nswon a atu nta'a àà
(Lk. 6.20-23)

¹ Yesu à yè mæ nnòò bê wa ntigè ñkò'ò ñghɛɛ a atu nta'a, ntswe a nsyɛ, ñgǎnyegênnù jì i yôn ñtswe ghu mbèè.

² A lɔgìnè ñka ndi'i waa mæ:

³ “Mbɔɔnə a mbo bè bii mæ bo fumə a múm Azwí aà, ñlon mæ ànnù nifɔ aburə à nî à yaa.

⁴ “Mbɔɔnə a mbo bè bii mæ mîntîi myaa luu nî àjəɲnè aà, ñlon mæ bi ka tigè bɔrisə mîntîi myaa.

⁵ “Mbɔɔnə a mbo bè bii mæ bi bɔnə aà, ñlon mæ bo ka yí jì mbi yù aà.

⁶ “Mbɔɔnə a mbo bè bii mæ ñjì i yanə nî waa, mîntîi myaa kii ñloo ñlon innù jii i tsinə aà, ñlon mæ bo ka yí ywurə.

⁷ “Mbɔɔnə a mbo bè bii mæ bi ko mîlɪɲnè bè bi mɔ'ò aà, ñlon mæ bi ka yí kii ko mîlèɲnè wàà.

⁸ “Mbɔɔnə a mbo bè bii mæ mîntîi myaa mi laa aà, ñlon mæ bo ka yí yə Nwí.

⁹ “Mbɔɔnə a mbo bè bii mæ bi fà'á a ñghìrə mæ tá m̀bɔɔnə tswe a titîi bè aà, ñlon mæ baa yí tigè twonə waa ni bɔɔ bi Nwí.

¹⁰ “Mbɔɔnə a mbo bè bii mæ bi tso'ò akòrê yaa ñlon mæ bo ghìrə annù yíi a tsinə aà, ànnù nifɔ aburə a nî à yaa.

¹¹ “Mbɔɔnə a mbo bù mæ mbə bè ka mbəgite nî ghuu, ñtso'ò nî àkòrê yuu, ñkii nswonə nî m̀buu innù jì bî tsim, tsi'í àdànè dāɲè, a atu bù ñlon ñgaa yà aà.

¹² Nî ka ndoritə ñkii ñwye nsəgite ñlon mæ m̀tso'ɔnə mi afà'á mii mi gha'a aa mi tswe a mbo bù a aburə aà. Ñlon mæ à ki mbə ajāɲ yíi bi lɛ si tso'ò akorə ñgǎɲntoo Nwí jii i lɛ ntswe a mbii bù aà.

Mbə fɪɲgwan bô ñkà'á
(Mk. 9.50; Lk. 14.34-35)

¹³ “Nî laa mbə fɪɲgwan a mbô m̀bî. Lâ mbə fɪɲgwan fî tuu nîi bŭ ki lîi bon jì ka tigè bŭ ghìrə aa mæ akə tá fî bŭ ka nlii aa ɛ? Kaa fî sî nî afà'á bŭ ntswe, ntigè mbə aa mæ tá bî me'e tá bè tigè ntəəntə ghu ni m̀kòrè.

¹⁴ “Nî laa mbə ñkà'a mbi ghù. Kaa mbə bi wa'ă ñjò'ò àla'a yíi ì təə a atu nta'a aa lò'òsə.

¹⁵ Kaa bè si lâm kosə nniɲə ni a múm àntòò ñkusə, bi bàɲnè ñtɛ'ɛ aa bə a atu atɛtè, ñkà'á yi wa i tigè ñta ñkə'etə ni bè bîtsim a múm ñdâ.

¹⁶ Ma mùu ajāɲ, nî ghìrə tá ñkà'á ghuu ka nta a nsi mi'i bè, tá bo ka nyə innù jii siginè jii ni ghìrə aa ta tigè gha'asə Taà ghùù yíi à tswe a aburə aà.

Ajāɲ yíi mæ Yesu a tɔ'ɔtə nòɲsə Nwí aà

¹⁷ “Nî tsee wa'atə mæ m̀è zî aa a mbwesə nòɲsə yíi à tswe a múm ñɲwà'ànə Moses kè ànnù yíi a tswe a múm àɲwà'ànə ñgǎɲntoo Nwí aà. Kaa m̀è sî zî aa a mbwesə nòɲsə, m̀è zî aa bə a nlwensə.

¹⁸ M̀è swon tsi'í annù nɲkonə a mbo bù mæ kaa nli'i nî àɲwà'ànə nî fùùrè kè àntsò'ònə yí fùùrè kaa ka yí wa'á bwɛ wa nî àɲwà'ànə nòɲsə ñywe'e a noò yíi mæ aburè bo ñsyɛ ka yí tsyà aà; bi ka yí ghìrə innù jii i tswe ghu aa tsi'í tsim ya'a.

¹⁹ Nù tsù yíi mæ a wò tsi'í ñdi'i yí kəgə yí m̀ò'ò a nî ñdi'i ma jù, ñkii ntigè ñdi'i ni a mbo bè bî m̀ò'ò mæ bi ka ñghìrə mala aa, bi ka yí twonə yi ni ñjù yí kè'ətə nsigə nliwi'i a múm ànnù nifɔ aburə. Lâ ñjù yíi mæ a lèə ñdi'i mà jù ñkii mmirisə ni bè bî m̀ò'ò mæ bî kii ñka nləə aa, bi ka yí twonə yi ni ñjù yí ñwè a múm ànnù nifɔ aburə.

20 “Mè swonj a mbo bù mæ, mbæ innũ juu tsuu tsinè i tsyatè ji ngǎnndi'i nònjšè bo bì ji baFarisai, bæè bonj kaa nì ka yĩ wa'á a mum annù nifõ aburè kuù.

Annù òlɔŋə alwintɔŋ bo òzwitə ñù

21 “Nì yu'u mæ bì lɛ si swonjə a mbo bè a mbĩ mæ, ‘Tsee ñù zwitə; ñù yĩ mæ à ghìrè ma la aa bì ka lògè yi ghèè nì ghu a ndântsò'òtə mǐsa'á.’

22 Lâ, mè swonjə a mbo bù mæ, ‘Nù yĩ mæ à lwisè ntɔŋ a nũ òndĩm yĩ aa, * a bonj mæ bì ñɪŋ isa'a ghu nũ.’ Nù yĩ mæ à twonjə ndĩm yĩ nĩ àtìrè aa, a bonj mæ bì lògè nghèè nì ghu a nsi ngǎnnsa'a mǐsa'á. Nù yĩ mæ twonjə ndĩm yĩ nĩ àjɪntə ayoo dǎŋè dǎŋè aa, a ku'unə mæ tâ bì ma'a yi a mum mɔ'ɔ ti mè.*

23 “Mbè ò yĩ nzi nĩ ñjoo mmà'anwĩ jo a nsi nìkèntè nì mɔ'ɔ nì mmà'a Nwĩ, ñwa'atə mæ ò fǎnsə annù a mbo òndĩm ghò,

24 ò ma'atə ñjoo mmà'anwĩ jya wa mbèè nìkèntè nì mɔ'ɔ, mfoo nghèè bú ndĩm ghò wa mǎŋsè ànnù ya, mbonj tâ ò zi mfa ñjoo mmà'anwĩ jo jyâ.

25 “Mbè ñù yĩ à ñɪŋ isa'a a nu wò a lògə gho ñka nghèè nì wò a korè, ò swonj bu yu mǎŋsè isa'a wa a mǎŋjĩ mbonj ghèè kuu wá korè; òlɔŋ mæ bu yu bæ ghèè kuu ghu, bonj à ka ghèè fa gho a mbo ñgǎnnsa'a mǐsa'a tâ à tigə mfa gho a mbò ñgǎŋmbè àtsǎŋè tâ à ghèè ñniŋə gho a atsaŋè.

26 Mè swonj tsi'ĩ ànnù ñikonj a mbo wò mæ ò bæ kuu wa atsaŋ bonj ò ka tigə tswe ghu i ywe'e a noò yĩ ò ka yĩ mǎŋsə tu ñkabə yĩ mæ o tswa nĩ ghu aa tsi'ĩ ñtsim, i sigə ywe'e nĩ ànini yĩ a lwi'i aà.”

Annù òlɔŋə annũ mǎghàbè

27 “Nì lɛ nyu'u bì swonj a mbĩ mæ, ‘Tsee annũ mǎghàbè ghìrè.’

28 Lâ mè swonj a mbo bù mæ, ñù yĩ mæ à lèntə mǎŋgyè ñyə'ətə yi aa, à ghìrè mæ annũ mǎghàbè bo yu a mùm ñtĩi yu.

29 Maa ajǎŋ mbè ñlĩ'ĩ no nĩ mà'à nì ghìrè mæ tâ ò wo a mùm innù jĩ bì, ò twe'è mème'e! A bonj mæ tâ ò bwe adigə nũ yo yĩ mɔ'ɔ ntsyatə mæ tâ bì yi mmà'a ibiĩnũ gho tsim a mum mɔ'ɔ Satan.*

30 Mbè abò yo yĩ mà'à a ghìrè mæ tâ ò wo a mùm innù jĩ bì, ò kwyè mème'e! A bonj mæ tâ ò bwe ñikwèè no nĩ mɔ'ɔ ntsyatə mæ tâ bì yi mmà'a ibiĩ nũ gho tsim a mum mɔ'ɔ Satan.

Annũ nsà'a ñiyɔ'ò

(Mt. 19.19; Mk. 10.11-12; Lk. 16.18)

31 “Bì lɛ swonj mæ, ‘Nù yĩ à fi'i ngwê yĩ a nda yu aa, tâ à yə mæ yu fa àŋwà'ànə nsà'ànə ñiyɔ'ɔ ghu mbò.’

32 Lâ, mè swonj a mbo bù mæ, mbè ñù a fi'i ngwê yĩ a nda yu, ntsuu nlonj aa annũ atsùurə bæ, bæè bonj à ghìrè aa mæ tâ à tigə mǎŋgyâ àjirè; ñumbǎŋnè yĩ à yò'ɔ yi aa, a ghìrè aa annũ mǎghàbè bo mǎŋgyè ma wá.

Annù òlɔŋə annũ ñka ñkàâ

33 “Nì yu'u mæ bì lɛ si swonjə a mbĩ mæ, ‘Nì tsuu kǐ kàà annù a mbwe'esə bè, lá mbè ò tɛ'ɛ ñkaa a mbo Mmà'àmbi mæ ò ka ghìrè annù, ò ghìrè ànnù ma yâ.’

34 La mè swonj a mbo bù mæ, nì tɛ'ɛ tsuu burə kǐ kaa kàà. Nì yi ti kà'a annù nì tsuu kǐ kàà. Nì tsee nĩ àbùrè kàà, òlɔŋ mæ àa adigə yĩ mæ àbèrè Nwĩ a tswe ghu aà;

35 kě a nsye, nlonj mæ àa adigə yĩ mæ Nwĩ a tetə mǐkòrê mi ghu aà; kě nĩ Yerusalem, nlonj mæ àa ñjò'ò àla'à Mfò yĩ ñwè aà.

* 5:22 Ñwa'anə ji mɔ'ɔ i kù'ùsə a yuà annù mæ, “Ti ghě mæ à ghìrè ànnù tsu aa” * 5:22 “Raca” à nì ñìghàà nì baGrikia (m̀bègìtè) * 5:29 Mɔ'ɔ Satan, “Gehenna” a nì ñìghàà nì baGrikia, a bê àdìgə mɔ'ɔ ti mè.

³⁶ Nì tsee ki kàà nî àtù yuu, nlonj mə kaa mbə nì wa'ă inùn yí m̀fù'ù kè yí m̀fii ghirè aà.

³⁷ Tà ànnù yíi mə nì ka ki swonjə aa tã bə tsi'í 'ìnjə' kè 'nganj'; ànnù yi dàn yíi nì b̀ù ǹswonjə aa a tigə nlo aa a mbo nù yí mbi wá.

Annù nlonjə annù nkwi'inə ànnù yí bí

(Lk. 6.29-30)

³⁸ "Nì le nyu'u mə bí le nswonj mə, 'Nìli'i a atu nìli'í, bo bí nìsònjə a atu nìsònjə.'

³⁹ La mə swònjə a mbo b̀ù mə, tsuu ibi yíi nù yí mbi a ghirè a nu b̀ù ki tuu. Lá mbə nù a fεε nigha'á no ni abô mà'á, ò bənjè nì m̀w'ò mfa ghu mbô.

⁴⁰ Mbə nù a lɔɔ gho nì isa'a njka nɔɔ mə yu kwɛrə atsə'ə yo yí mà'á, ò kí mfa akutə yo ghu mbô.

⁴¹ Mbə nù a gaansə gho mə tã ò kwɛtə yi tã bu yu ghεε malè yí m̀fù'ùrə, ò bii bu yu b̂anjə ñghεε bi baà.

⁴² Mbə nù a yi nɔɔ ayoo a mbo wò, ò fâ, ñtsee tuu a ntsɔ'ɔsə nù nì àyoò.

Annù a njka njkɔnjə ngànjə kibàà

(Lk. 6.27-28,32-36)

⁴³ "Nì le nyu'u bí swonj mə, 'Ka kònjə a ndim ghò, njka mbaa ngànjə kibàà ghò.'

⁴⁴ La mə swònjə a mbo b̀ù mə, nì ka njkɔnjə ngànjə kibàà juu, njka ntsa'atə nì Nwí a atu bə b̂ii bí tɔ'ɔ akòrə yuu aa,

⁴⁵ tã tigə bə bɔɔ bí Taà ghùu yíi à tswe a aburə aà; nlonj mə a ghirè nìnòò yí a tã nì a atu bə bí bí bo bí bí sigìnə, ñghirə mbənj i loò nì bə b̂ii annù yaa a tsinə aa bo bí b̂ii annù yaa si tsinə aà.

⁴⁶ Mbə nì ka njkɔnjə aa tsi'í bə b̂ii bí kònjə ghuu aa, bonj mbə Nwí a bú ñtɔ'ɔ ifà'á ghuu aa a ya aa ε? Tsi'í ñgǎnkwerə b̂itax, bí si ma mùu ajàn ghirè aa ε?

⁴⁷ "Mbə nì ka ntwonjə aa tsi'í bɔɔ bí mà buu, bonj kwensə nì ànnù yíi nì ghirè aa à nì àkè aa ε? Tsi'í b̂itizi Nwí, bí si maa ajàn kii ñghirè aa ε?

⁴⁸ "Nì ghirè tã ñnnù juu i bonj mànjə tsi'í àjànj mə Taà ghuu a aburə à b̂nj mànjə aà."

6

Innù nlonjə ñghirə ibònjə

¹ "Nì ka ntsyεsə ghuu ntsuu ñnnù jii mə i tsinə aa a nsi mi'i bə ki ghirè bə mə tã bí ka nyə ghuu. Nlonj mə nì bə ki ghirè maa ajàn bonj kaa nì ka wa'ă mitsɔ'ɔnə mi ifà'á a mbo Taà ghùu yíi à tswe a aburə aa kwɛrə.

² "Maa ajàn, nì yi ti fa ayoo a mbo ñgànjəfɛmə nì tsuu ntàn ki tɔnjə, tsi'í tsɔ'ɔ ajàn mə ñgǎnjəbagilə i ghirè a ndanjhotə bo bí a nì m̂imf̂anjə mə tã bí ka ñgha'asə waa aà. Mə swònjə a mbo b̀ù tsi'í ànnù ñikonj mə bo kwɛrə mə m̂itɔ'ɔnə mi ifà'á myaa m̂itsimə.

³ Lá nì yi mbànjə ti fa ayoo a mbo ñgànjəfɛmə, nì tsuu ghirè mə tã àbô yuu yí ñkwàbè à zi ayoo yíi mə àbo yí mà'á a tugitə aà.

⁴ Tã tã ñjoo jya mə nì fa aa tã i tswe a alò'òsə, bonj Taà ghùu yíi mə a yə idigə a alò'òsə aa, à ka tɔ'ɔ ifà'á ghuu.

Annù nlonjə annù ntsà'atə Nwí

(Lk. 11.2-4)

⁵ "Nì yi ti tsà'atə Nwí, nì tsuu bə tsi'í tsɔ'ɔ ñgǎnjəbagilə mə bo kònjə mə bo ki biinə təə nì a ndanjhotə kə a mbèè m̂imf̂anjə mə bə ka nyə waa aà. Mə swònjə a mbo b̀ù tsi'í ànnù ñikonj mə bo kwɛrə mə m̂itɔ'ɔnə myaa.

⁶ Lâ nî yi mbàŋnè ti tsà'atè Nwî, nî kuu ŋghèè a mûm ñja'à ñda bù, ñtsetə abà'à, m̀bu'u mbo a mbo Taà ghùù yî à tswe alò'òsə aa, boŋ Taà ghùù yî a yə idigə a alò'òsə aa, à ka tso'ɔ ifà'á ghuu.

⁷ “Nî yi ti tsà'atè Nwî, nî tsuu bu'usè ki ghàà m̀ghàà bê àdàŋè d̀àŋè tsi'í tsó ajàŋ yî m̀ b̀tizi Nwî bi ghìrè aà. Nloŋ m̀ bo wa'atə nî m̀ Nwìŋgòŋ à ka yu'u niyè'è nyaa i yòŋè aa mighàà mya m̀ ghà'à ñgha'a.

⁸ Nî tsuu tsó bo bə, ñloŋ m̀ Taà ghùù à zi njoo jya jîi m̀ ni boŋə aa mboŋ tá nî ka mbetə.

⁹ Nî tigə ŋka ntsa'atə Nwî aa laà m̀:

Taà yî'i a aburə,
ghìrè tá bi ka ŋgha'asə f̀kùm ghò.

¹⁰ Tá ànnù nifó yo á zi,

Ta b̀ansye aa nyu'u ndi'ì jo tsó b̀aburə.

¹¹ Fa mijì m̀i m̀ mi ku'unə a mbo b̀i'í sii aà.*

¹² Lî'ínə ifansənnù jî'i a ajàŋ m̀ b̀i'í kii nli'inə nî jî bê b̀ii bi f̀ansə a nu b̀i'í aà.

¹³ Ntsuu bii b̀i'í kwo a ŋkìrè Satan b̀. Lâ yweensə yî'i nî ñnnù jî b̀.*

¹⁴ “Nloŋ m̀ nî bə ki lî'ínə ifansənnù bê, bəə boŋ Taà ghùù yî à tswe a aburə aa à ka kii lî'ínə juu.

¹⁵ Lâ mbə nî tsuu ifansənnù bê ki lî'ínə bəə boŋ kaa Taà ghùù kaa à ka wa'à juu ka nli'inə.

Annù ñloŋ annù nsi'isə ibii nu ti jî

¹⁶ “Nî yi ti si'isə ibiinnù ghuu ti jî, nî tsuu ki jəŋnə tsi'í tsó ŋgəŋəbagilè ñloŋ m̀ bo tsuŋ m̀nsi myaa m̀ tá bə ka nyə m̀ bo si'isə ibii nú waa ti jî. M̀ swòŋə a mbo bù tsi'í annù ñŋkoŋ m̀ bo kwèrè m̀ m̀tsɔ'ɔnè mi ifa'á myaa m̀tsimè.

¹⁷ Lâ nî yi mbàŋnè ti si'isə ibii nú ghuu ti jî, nî ka nsi'itə m̀nsi muu nyo'ɔ,

¹⁸ tá bə tsee yə m̀ nî si'isə ibiinnù ghuu ti jî. Tá Taà ghùù yî à tswe alò'òsə aa, tá yə. Boŋ Taà ghùù wa m̀ a yə idigə a alò'òsə aa, à ka tso'ɔ ifà'á ghuu.

Afù'ù a aburə

(Lk. 12.33-34)

¹⁹ “Nî tsuu afù'ù yuu a ità f̀aa nsye ki lèè, a adigə yî m̀ mbə ñsègè ì kurə kè ñtsəbè ì kò, kè biyèrə bəgə nyèrè aà.

²⁰ Nî baŋnə ŋka nləə afù'ù yuu bə a atá aburə, a adigə yî m̀ mbə ñsègè ì wa'à kurə, kaa ñtsəbè wa'à kè ŋko, kaa biyèrə wa'à kè mbəgə nyèrə.

²¹ Nloŋ m̀ adigə yî m̀ afù'ù yo a tswe ghu aa, ñtiì gho i ka kii tswe aa ghu.

Ŋkà'a ibii nú.

(Lk. 11.34-36)

²² “Nli'í no laa mbə lám ibiinnù ghò. Nli'í no bə tswe siginè, bəə boŋ mbii nú yó ñtsim ì luu nî ñkà'à.

²³ Lâ nli'í mo bə tsuu i siginè tswe boŋ mbii nú yó ñtsim ì luu nî m̀fi idigè. Mbə ñkà'à yî m̀ i tswe a nu bù aa i bə m̀fi idigè bəə boŋ à nî m̀fi idigè yí ñswèrè ñswerə.

Nwìŋgòŋ bo bi ñjòò

(Lk. 16.13; 12.22-31)

²⁴ “Kaa mbə ñu à wa'à a mbo bità bi afà'à bi baa ka mfa'a; ñloŋ m̀ à ka bàà yî mò'ɔ i b̀aŋnə kòŋ yí mò'ò; kə a ká mfa'a a mbo yí mò'ɔ nî ñtiì yí tsim, m̀baŋnə ntsa'a nî yí mò'ò. Kaa mbə ò wa'á a mbo Nwî bo bi a mbò ñkabə ka mfa'a.”

* **6:11** Kè àbaa yî b̀i'í ka ló jî a yoo aà. * **6:13** Kè ñgəŋmbù'ù ñnnù jî bi wá.

25 “Ma mùu ajàṅ, mè tigè ñswõṅ a mbo bù mē nì tsuu innũ kɪ wa'a nloṅ ntswëntĩ yùù, mē nì ka jì aa àkè, kè no aa àkè ɛ, kè ñloṅə ibiĩnũ ghuu, mē nì ka wɛ'ɛ aa àkè ɛ. Ntswé ñtĩ yùù, ì sɪ miji tsyàtə aa ɛ? Mibìĩminũ muu mi wa'a itsə'ə kɪ ntsyàtə aa ɛ?”

26 Nì lentə bĩsɪṅ bii bi dàrə a ndəṅ aà. Kaa bi si waa njoo bwe'e, kaa wa'a kii mfu'u nɔ̀è nì a atà. Lá Taà ghùù yì à tswe a aburə aa, a jɛ'è nì waa. Ndùù ghuu ì sɪ ì waa tsyàtə aa ɛ?

27 Mbə nù nìbù ghùù yì tsù a ku'ùsə múbàṅtə a nì ntswëntĩ* yì ñloṅ mē a wa'a innũ aa ɛ?

28 Nì wa'a nì innũ ñloṅ itsə'ə aa aya aa ɛ? Nì lentə ibwĩ'i ṅgèè jii ì kwe a ṅgèè aà. Kaa ì si nwùgìnə, kaa kɪ'ì nì àsɪsɪ kii mba'a.

29 Mè swòṅə a mbo bù mē tsi'ì m̀fò Solomon, a mum nìgha'à nì nì tsim, kaa à ɛ ṅkɪ'ì atsə'ə yì tsu wɛ'ɛ tã à boṅ mbə tsi'ì tsò jyaa.

30 Lá mbə Nwĩṅgòṅ a ka nwe'ɛ itsə'ə a nú ṅgèè a itu mĩnta'a, yì mē ì kwe sii a lo tì bə a yoo bi tɔ̀ɔ a abu aa, boṅ mbə a kɪ'ì itsə'ə a nu bù naṅsə ṅwɛ'ɛ ntsyàtə aa ɛ? Abiĩntĩ yuu a kə'ə bi laa aa a ya ɛ?

31 Ma mùu ajàṅ, a ku'unə mē nì tsuu innũ kɪ wa'a, ì betə nì mē, ‘Bĩ'ì ka jì aa àkè, kè bĩ'ì ka no aa àkè, kè bĩ'ì ka wɛ'ɛ aa àkè ɛ?’

32 Nloṅ mē bĩtizi Nwĩ bi lòò ma jù ñjoo tsimè; lá Taà ghùù a aburə à zi mē nì boṅ njoo mà jù tsi'ì tsimè.

33 Lá tã nì foo ṅka nɔ̀ɔ bə ànnù nifò Nwĩ bo bi ànnù yì yì mē a tsinə aà, boṅ à ka kii fa njoo mà jù tsi'ì tsim a mbo bù.

34 “Ma mùu ajàṅ, nì tsuu innũ kɪ wa'a nloṅ annũ ayoo bə, ñloṅ mē iyòò ka lɔ̀ tswe nì ì jii innũ. Tá ṅgĩ'ì yì sii tã ì ku'unə sii.”

7

Annũ ṅka ntwi mĩlò'ò mi bê bĩ mɔ'ò

(Lk. 6.37-38,41-42)

1 “Tsuu mĩlò'ò mi bê kɪ twi tã bi tsuu mo ì kii twi.

2 Nloṅ mē ajàṅ yì mē o twi mĩlò'ò mi bê aa, à nì ajàṅ yì mē bi ka yì kii twi mó. Fìgè yì mē o fa nì a mbo bə aa, à nì fìgè yì bi ka kii fa nì a mbo wò aà.

3 A ghìrə àkè mē ò ka nyə nì abà'a ati yì mē a tswe nìlì'ì ndim ghò kaa ṅkɪ'ì nì koonə yì mē à tswe a nìlì'ì wò aa yə aa ɛ?

4 Kè mbə ò tsyà aa la nswəṅ a mbo ndim ghò mē, ‘Zi ta mē fi'ì abà'a ati a nìlì'ì wò’, mē koonə à bàṅnə ntswe a nìlì'ì wò aa ɛ?

5 Wò ṅgàṅabagilè, foo ntyă mbĩ mfi'ì koonə wa a nìlì'ì wò, boṅ ò ka naṅsə yə abà'a ati ya a nìlì'ì ndim ghò ì fi'ì.

6 “Nì tsuu njoo jii ì laa màṅsə aa a mbô m̀bu kɪ fa boṅ ì ka bəṅkə ì wò a nu bù. Nì tsuu njoo atindùù juu a mbo bĩkwĩṅyàm kɪ fa boṅ bi ka nìṅtə ì ta ṅgĩ'ì ghu.

Mbetə, ñlòò bô ṅkwèntə

(Lk. 11.9-13)

7 “Nì ka mbetə boṅ bi ka kɪ fa a mbo bù. Nì ka nɔ̀ɔ boṅ nì ka yə. Nì ka ṅkwèntə boṅ bi ka ṅa'a a mbo bù.

8 Nloṅ mē nù ñtsim yì a betə aa, a kwerə, nù ñtsim yì a kii nɔ̀ɔ aa, a yə. Nù yì mē a kwèntə aa, bi kii ṅṅa'a ghu mbô.

9 Kè à nì m̀buu ṅù ghuu yì mē à tswe a atitĩ bù mē mbə mú yì à betə yì mē tã à fa abaa a mbo yu a bàṅnə m̀fa bê ṅgò'ò ghu mbo aa ɛ?

10 Kè bɛɛ mē a betə yì mē à fa fibwè a mbo yu a bàṅnə m̀fa bə no aa ɛ?

* 6:27 Kè a nì ñsà'atə yì.

11 Mbə bù bii mə nì ni ngǎnghìrə innù jì bi, nì zi ajàŋ mə mbə nì ka mfa njoo jì sigìnə a mbo bòò buu, bon mbə Taà ghùù yìi à tswe aburə aa a ki'ì njoo jì sigìnə a mbo bə bii mə bi betə aa ka mfa aa mə akə aa ε?

12 “Ka nghìrə a nu bə i innù jya jii mə o kòŋə mə bi ka nghìrə a nu wò aà. Nlon mə àà ànnù yìi mə nòŋsə bo bi nìghàà ni ngǎŋntoo Nwí swonə aa a yulà.

Ntsù nkya yì kəgə

(Lk. 13.24)

13 “Nì tsya ni ntsù nkya yì kəgə wa nkuu, nlon mə ntsù nkya mà wa i jwaanə ntəə, mânji yì a kî nfwatə, i ghèè aa a ntsù nìwo ni nlwí'ì nìjìmə, bə kii nzwu nyonə ghu ngħa'a.

14 Lâ ntsù nkya yìi mə i ghèè a mûm ntswêntì aa i kə'ətə; mânji yìi mə a kii ngħε ghu aa a tsyànə, a bə tsi'ì mbùmtə bə mə mbə bi yə.

Ati bo fntâ fi

(Lk. 6.43-44)

15 “Nì ka ntsyəsə ghuu nî ngǎŋntoo Nwí mbwe'esə, jii i zì a mbo bù mma'a ngùù mbînjàrə a nu bo, lâ mbanə mbə naəŋgwyè mitsə'è aà.

16 Wa nì ka yì zi waa aa a njîm mîntâ myaa. Mbê àtì njôŋ njon a koonə manjòlè aa ε? Kə ntsibînjon i koonə àjòò aa ε?

17 Wa àtì yì sigìnə a koonə aa mîntâ mî sigìnə, àtì yì bi a nkoonə aa mîntâ mî bî.

18 Kaa mbə àtì yì sigìnə a ki'ì yi mîntâ mî bi koonə. Kaa yì bi a wa'ă mîntâ mî sigìnə ki nkoonə.

19 Atì tsim yìi kaa a si mîntâ mî sigìnə koonə aa, bi wà mma'a a mum mɔ'ɔ.

20 Wa nì ka yì ki zi waa i yòŋə aa a njîm mîntâ myaa.

Annù nlon bə bii bi bwe'esə ibînû waa aà

(Lk. 13.25-27)

21 “Kaa à sî nù ntsim yìi mə a twonə nàa mə, ‘Mmà'àmbî, Mmà'àmbî’, aa bə mə à ka yì kuu a mûm ànnù nifɔ aburə. A ka yì kuu tsi'ì bə bii mə bi ghìrə annù yìi mə Taà ghà a aburə a lòò aà.

22 A ka yì bə wa njwi ntsò'òtə mîsa'a, tâ bə bî ghà'àtə zi nswon a mbo mē mə, ‘Mmà'àmbî, Mmà'àmbî, bî'ì le si swon ntoo yì ntsigìnə nî ìkûm gho, mfi'ì nî ìzwî jì bi nî ìkûm gho, nkii nghìrə nî innù jì yeyerə jì ghà'àtə nî ìkûm gho.’

23 Tâ mē swon a mbo bo nî nsi nì nsi mə, ‘Wa mē le wa'à ghuu zî. Nì lo ghuu a mbèè mē ngħε mba a ngǎŋghìrə innù jì bî!’

Bìbɔɔ bi nda bi baà

(Lk. 6.47-49)

24 “Nù ntsim yìi a yu'u mighàà ma mù mfa ni mu aa, à bə aa tsi'ì tsó nù mîtsyè yìi mə à bòò ndâ yì a atú àlànjsə ngò'ò;

25 bæε mbəŋ i zi nloo, nkî i luu, àfisə a ki ntsya ntum nda ya, kaa i ki'ì yi wò, nlon mə à le mbɔɔ a atu alànjsə ngò'ò aà.

26 Lâ nù yìi mə a yu'u mighàa ma mù kaa wa'à ni mu fa'a aa, à bə aa tsi'ì tsó àjìntə nù yìi mə à le ghùrə ndâ yì a atú àwànə.

27 Nòò yìi mbəŋ i le nloo, mìnki luun̄kə, à fisə a kii ntsya ntumə nî nda ya aa, i wò tsi'ì ni nìwò nì wè.”

Adà'a Yesu

(Mk. 1.21-22)

28 Nòò yìi Yesu à le mmànjsə a nswon ma jù innù aa, ìkùrə nnòò bə wa i yerə àjàŋ yìi mə à le si dî'ì ànnù Nwí aa,

²⁹ Nlonj mæ à le si di'i waa aa tsõ nù yï à tswe nî àdà'à, kaa wa'à aa tsi'i tsõ ñgãjndi'i nònjsè jyaa di'i bê.

8

Ajàn yï mæ Yesu à le nghùrè ñû àkìkwen aà
(Mk. 1.40-45; Lk. 5.12-16)

¹ Yesu à lò mē wa atu nta'a nsigè mábēm ñnòò i yonè yi.

² Nù àkìkwen yï mò'ò à le ñki nzi ntsi'i yi, nswetè miku'utè mi ghu nsi, ñswonj mæ, “Mmà'àmbi, ò bə kōj, bonj ò ghìrè nú yà i laà.”

³ Yesu a nàsè àbò yi mmɔɔntə yi ghu, ñswonj ghu mbo mæ, “Mè kòjê, tá nú yò laa.” Akìkwen ya a le ki mburè nghesè nsigè ghu nu, a laà.

⁴ Yesu a tigè ñswonj ghu mbo mæ, “Yê, ò ghεε, ò tsuu annù tsu a mbo nù lõ swonj, la mbàñnè ñghεε ndi'i ibii nú gho a mbô ñgàñmà'anwi, ñki mfa ayoo mma'anwi yï mæ Moses à le làè aa, tá di'i a mbo bə mæ nú yò i làà mē.”

Ajàn yï mæ Yesu à le nghùrè ñgàñàfà'à àtu bisogyε ñkhì nù baRoma aà
(Lk. 7.1-10)

⁵ Nòò yï mæ Yesu à le nghèè ñkuu a Kapernaum aa, àtu bîsogyε ñkhì a le nzi ntsi'i yi, m̀bu'u mbo ghu mbo mæ à kwetə yi.

⁶ Nswonj mæ, “Mmà'àmbi, ñìghòò bwentə a ñgàñàfà'à ghà, à nònjə a ndà tsi'i ñi ñgi'ì.”

⁷ Yesu a tigè ñswonj mæ, “Wa mē ka zï i ghùrè yi.”

⁸ Atu bîsogyε ya a kwi'i mæ, “Mmà'àmbi, kaa mē si ku'ùnè mæ mbə ò zï ñkuu a nda mē; lá, ghènsə ñghàà tsi'ì ñìghàà ñi fùurè bonj ñgàñàfà'à ghà ghú à ka tii.

⁹ Nlonj mæ mē laa mbə ñû, ñtswe nî bə bii mæ bi tswe nî àdà'a a atu mē ñsa'a nî ghà, mē kî ñtswe nî àdà'a a atu bîsogyè bii mæ mæ sa'a aà: Mè bə swonj ni yï mò'ò mæ, ‘Ghèê!’, bonj à ghèê; mē ki nswonj ni yï mò'ò mæ, ‘Zi!’ a kî ñzi; Bεε mē ki nswonj a mbo àbù'ù ya mæ ‘Ghìrè yulà ànnù!’ a kî ñghìrè.”

¹⁰ Yesu à yù'ù mē ànnù ya yï mæ à le nswonj aa, nyerə, nswonj a mbo bə bya mæ bi le si yònè ñii aa mæ, “Mè swonj tsi'ì ànnù ññkonj a mbo bù mæ, tsi'ì a ala'a baIsrael, kaa mē leè ñki'ì abəñjə abiintii mà yú yê.

¹¹ Mè swònjə a mbo bù mæ bə bî ghà'àtè ka yï lò a mbi nsà'a nòò, ñi a mbi ntso nòò, i zï tswe a atu atetè bo bi Abraham, Isaac, ñi Yakob wa a múm ànnù ñifò aburə,

¹² lá tá bi banjə mmè'e bîbonj bi ànnù ñifò Nwi a múm ñfii ñdìgè a abεε; tá bo tigè nyə'ə ghu ñkurə ñi mîsònjê myaa.”

¹³ Yesu a tigè m̀bu nswonj a mbo atu bîsogyè ya mæ, “Ka ñghèê; wa ànnù ya mæ ò bii aa a ka ghìrè ñgàñàfà'à ghò wâ.” Ñgàñàfà'à yï wa à le ñki ñtii tsi'ì maa noò.

Ajàn yï bi le mbù ñghurə bē bî ghà'àtè aà
(Mk. 1.29-30; Lk. 4.38-41)

¹⁴ Yesu à le nghèè ñkuu a nda Peta ñyè nòñsê yï a nòj ñghoo ñi fibà.

¹⁵ A ghensè àbò yi mmɔɔntə ghu, fibà wa a ma'àtè yi, a bîmè ñtigè ñlɔɔ mijji mfa a mbo bo bo jî.

¹⁶ A bə mē a noò ñkwêfò bi zï ñi bə bî ghà'àtè bii mæ ñzwi jî bi i le ntswe a nu bo aà. Yesu a ghésè ñghaa ñìghàà ñi fùurè ñfure ñzwi jya, ñki ñghurə bə bîtsim bii bi le si ghòò aà.

¹⁷ A le ghìrè ma yú ànnù aa a lwensə ànnù yï mæ ñgàñntoò Nwi Yesaiah à le nswonj aa mæ, “A le ñkwerə ñlò'ò jì'inè ñki be'e mighòò mi'inè mîtsimè.”

Annù bê bi baa bë bi le si lòo a ñka nyòñè Yesu àà
(Lk. 9.57-62)

¹⁸ Ajàñ mæ Yesu à le nyæ mânòò mí ghà'a ñgha'a mii mæ mi le karisæ yi aa, ñswonæ a mbo ñgãnyægãnnù ji mæ tâ bì too ñghæ wa njii àtsùm yí mæ'ò.

¹⁹ Ñgãñndi'i nòñsè yí mò'ò, à le nzí ñswon ghu mbo mæ, “Ñdi'innù, mæ ka ki yòñè ñi gho a ñi ñgòñ ìdìgè tsim jii mæ o ghèè ghu aà.”

²⁰ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Itsò i tswè nì màmborè myaa, bìsiñ kî ñstswè ñi ñdâ jyaa; la kaa Mu Nù à sè ñi àdìgè yii mæ mbæ a nòñsè àtú yi ghu mmiintæ aa tswé.”

²¹ Ñgãnyægãnnù yí yí mò'ò à le ñki ñswon ghu mbo mæ, “Mmà'àmbi, lèè tâ mæ bë ñghèè mfoo ntwinjæ taà ya'a.”

²² La Yesu a swon ghu mbo mæ, “Zí ñka nyòñè nàâ, mma'atæ tâ bìku ka ntwinj bikú bi bê byaa.”

Ajàñ yii mæ Yesu à le ñghiræ afisè a bórè àà
(Mk. 4.35-41; Lk. 8.22-25)

²³ Yesu à le ntigè ñkuu a múm àkànu'u, ñgãnyægãnnù ji jya i kî ñyonæ yi ñkuu ghu.

²⁴ Bo kà mæ aa ñghæ, àfisè yí tii a le ñghèsè mbe'enæ ñka ntsya wa múm ñkí. Ìkàñè ñki i tumè ñi àkànu'u ya a tigè ñlòò ñi mbwæ wa múm ñkí. La Yesu à le mbàñnè ñnøn mbwii.

²⁵ Bi le ñghèè ñtsigitæ yi ñswon mæ, “Yweensæ yi'i, Mmà'àmbi; wa bë'i tigè ntswe aa a ntsu ñi wò.”

²⁶ Yesu a kwi'i mæ, “Ñi ñansæ mbo'ò aa àkè laà aa ε? Abiintii yuu a kè'è bi laa a ya aa ε?” A le ntigè mbiinæ, ñwenæ afisè ya bo bë ñkàñnè ñki jya, ìdìgè i mboræ mæ tük ntigè ñghæ ñi mæ swee.

²⁷ Bè bitsim le nyeræ ntigè ñswonæ ñi mæ, “Aâ mbuu ñu akè à ghuà aa ε? Tsi'i àfisè bo bë ñkàñnè ñki i yu'unè nii aa ε?”

Ajàñ mæ Yesu à le ñghùræ bê bi baa bë bi le ntswe ñi bìdemon àà.
(Mk. 5.1-20; Lk. 8.28-34)

²⁸ Yesu à tòò mæ atsum ya, mfe'ε a ala'a Gadara mbàñnè ji baa jii mæ bìdemon le ntswe a ito'ò bo aa, bë lô a itu misyè ñzi ntsi'i yi. Bè ma bù le ntsæ'è si'i ñghiræ mæ tâ ñu tsee maa mánji ki tsyà.

²⁹ Bo ghèsè mæ ñyæ Yesu aa, ñka ntønæ ñswonæ ñi mæ, “Bì'inè tswè aa ñi àkè aa ε, a Mu Nwí? O zí faa mæ o zí ñniñ ñgi'i a nu bë'i tighè nòò à kù'ù aa ε?”

³⁰ Akàrè bìkwiñyàm a le ntswe maa mbèè àdìgè ñji.

³¹ Bìdemon bya bi tigè mbu'u mbo a mbo Yesu mæ, “Mbæ ò ka mfi'i yi'i, ò toò yi'i bë'i ghèè ñkuu a nu àkàrè bìkwiñyàm yí.”

³² Yesu a swon a mbo bo mæ, “Ñi ghæ.” Bo le mfè'è ñghæ ñkuu a nu àkarè bìkwiñyàm yâ tsim, a ju'ù ñsigè mbaa yâ; ñtigè ñkon wa a múm ñkí.

³³ Bè bë bi le si be bìkwiñyàm bya aa, bë le ñlò ñkhæ ñkuu wa njò'ò àla'à ñtigè ñswon innù tsim bo bë ànnù yii a le mfè'è a nu bè bya bi baà.

³⁴ Bè bitsim le mfè'è wa njò'ò àla'a nzí ntsi'i Yesu. Bo yê mæ yi aa mbu'u mbo ghu mbo mæ tâ à ma'atæ mbù'ù àla'à yàà ya mburæ ñghæ yi tâ àgha'a sa'a.

9

Ajàñ mæ Yesu à le ñghùræ mbwenkæ àà
(Mk. 2.1-12; Lk. 5.17-26)

¹ Yesu à le ñkuu a múm àkànu'u ntoo ñghæ a njò'ò àla'a bo.

² Bè le mbè'e a mbwenkæ yi mæ'ò ñi ñkù'ù yi ñzi ñi ghu ghu mbo. Yesu, à yè mæ abiintii yaa, ñswonæ a mbo mbwènkè wa mæ, “Tswa ntii gho mbã mú ghà; wa bë lì'inè mæ ibí ghò.”

³ Ngǎnndi'i nònsè jya ji mò'ò i yu'u nswon bo ni bo mæ, “Mbâ ghû a bègìtè aa Nwî.”

⁴ Yesu à le nzi annù yîi mæ bo le si mòòntè aa nswon mæ, “Ni mòòntè ijǎn innù jî bi juà a múm mìntii bù aa a ya aa ε?”

⁵ A wǎnsè aa a swon mæ, ‘Bi lí'i mæ ifansènnù jo,’ kè a nswon mæ, ‘Bìinè nka ntè ghèè aa ε?’

⁶ “Lá mè ka di'i a mbo bù mæ Mu Nù à tswe nì àdà'à fàa atu nsye a lí'inê ibî.” A tigè mbu nswon a mbô mbwènkè wa mæ, “Bìinè mbè'e ikuù gho nghèè gho a ndùgè.”

⁷ A le mbìinè ñghèè yi a ndùgè yu.

⁸ Ajǎn yîi mæ nnòò bē bya le nyè laà aa, bo le mbo'ò, ñtigè ngha'asè nî Nwî, nlon mæ à fá ajǎnè ada'a ma ya a mbo bè aà.

*Ajǎn yîi mæ Yesu à le ntwonè Mateo àà
(Mk. 2.13-17; Lk. 5.27-32)*

⁹ Yesu à lò mē maa adigè nka ntsya, nyè Mateo, ñù ñkwèrè bitax a tswè a ndáfà'a yu. A swon ghu mbo mæ, “Ka nyòñè nàâ.” A le mbìinè ñyonè yi.

¹⁰ Yesu à ghèè mē ntswe nka nji a nda Mateo, ñgǎñkwèrè bitax jî ghà'atè bo bì ñgǎñghirè innù jî bi i zî ntswe bo bì Yesu nî ñgǎñyègènnù ji wa atu atetè.

¹¹ Bafarisai yè mē aa, mbetè ñgǎñyègènnù ji mæ, “Ndì'innù ghùu a ji bo bì ñgǎñkwèrè bitax ni bè bí bi aa a ya?”

¹² Yesu a yu'u, ñswon a mbo bo mæ, “Kaa bè bìi mæ bi tswe bitè aa si dokta lóò, lá a lòò ñgǎñmìghòò.

¹³ “Lá nì ghèè nlòò ñji'i ñìghàà ni Nwî nya mæ ni swon mæ: ‘Mè lòò aa annù ñko m̀l̀ìñnè, kaa mè si aa ñjoo mmà'anwî lóò.’ Kaa mè le ñwa'à zî aa a ntwon bè bìi mæ m̀nnù myaa mi tsinè aà, mè le nzî aa a ntwon bè bìi bi ghìrè innù jî bi aà.”

*Abetè ñlonè annù nsi'isè nu tì jî
(Mk. 2.18-22; Lk. 5.33-39)*

¹⁴ Ngǎñyègènnù Jon i le nzî mbetè Yesu mæ, “Bì'i bì baFarisai si'isè mìbè mi nù mì'i tì jî, kaa ñgǎñyègènnù jo wa'à si'isè aa a ya le?”

¹⁵ Yesu a kwi'i mæ, “Mbè bè bìi bi twonè waa a adigè niyò'ò ká ñjèñè wá noò mæ ñdoo múñgèn à tswe bo bo aa ε? Ngan! Lá nòò à ka yî zî yîi mæ bi ka yî lògè ndoo múñgèn wa i lò'òsè a mbèè bo aa, tá bo bimbon tigè ki si'isè mìbè mi nù myaa tì jî.

¹⁶ “Kaa ñù laa wa'à lògè nî àsà'a atsè'è yî fii a nnìñè nî àbù'u àtsè'è yî lwèn ñtatè; à bè ghìrè ma mùu ajǎn bon a satè atsè'è yî fii ya a ka swùnè yî lwèn ya i sà'atè abù'ù yá tá à gha'atè.

¹⁷ Kaa bi si kii nlógè ni mìlù'ù mí fii nnìñè nî ñgùu mìlù'u jî lwèèñè; bi bè ñin, bæè bon ñgùu jya i ka bwi'ikè, tá mìlù'ù mya saa, tá bì ki nta ñgi'i nî ñgùu jyâ. Lá bì bæ ñin mìlù'ù mí fii a nî ñgùu jî fii, bæè bon ñgùu jya ka tswe sigìnè tá mìlù'ù mya ki ntswe ghu.”

Ajǎn mæ Yesu à le ñghùrè mǎngyè wa mæ à le mmòòntè atsèñè atsè'è yi ñki bìnsè mù ñtsyàsè ñù baYuda yî mǎngyè a niwo aà

(Mk. 5.21-43; Lk. 8.40-56)

¹⁸ Nòò yîi mæ Yesu à le si swonè ma ya ànnù aa, ñtsyàsè baYuda yî mò'ò a zî ghu mbô, ñswetè miku'utè mi ghu nsi, nswon mæ, “Mú ghà yî mǎngyè à ghènsè ñkwo; lá zî nnòñsè abô yo ghu nu ta tá à bu ntswe ntè.”

¹⁹ Yesu à le mbìinè bo bì ñgǎñyègènnù ji, ñghèè bo bo.

²⁰ Mǎngyè yî mò'ò yîi mæ à le ñghòò ñìghòò ni bǎngyè ni ìlòò ñìghúm ñtsò baa, ni zî tsi'i ñitè kaa wa'à kentè aa, à le nyòñ m̀m̀òòntè atsèñè atsè'è Yesu;

²¹ ñlon mæ à le nswonè a múm ñtè yu mæ, “Mè bæ tɛ'è mòòntè tsi'ì atsè'è yi bon mè ka tì.”

²² Yesu à le ñkarikè, ñyè yi, nswon mæ, “Tswa ntii ghô mba mú ghà yí mànɣyè; wa àb̄iintii yo a ghìrè mē ò tiì.” Mànɣyè wa à le mburè ñki ntii tsi’i maa noò.

²³ Yesu a ghèè ñkuu wa ndá ñtsyàsè baYuda wa, ñyè ñgǎñmbu’u mìkòò bo bì ñnòò ñgǎnyè’è ñwo wa i tsigè ñi ìdìgè,

²⁴ ñswon mæ, “Bè bìtsim lòkê ñi! Wa mumànɣyè ghú kaa à sî aa kwò kwô; a bwii aà bwii.” A swon mæ laa aa bo kâ ñwyè yi.

²⁵ Lá bì ghìrè mē ñnòò wa i fè’è ñghèè a abèè, a kuu ntswa abo mu wa, a biñnè.

²⁶ Ñgàn ñlon ma yaà ànnù ì le nsèènè ñghèè idigè tsim wa ala’ à.

Ajàn yii Yesu à le ñghùrè bifè’ènè bi baa aà

²⁷ Yesu à mà’atè mæ adigè ma ya ñka ñghèè, bifè’ènè bi baa kâ ñyonè nii, ñtonè nswonè ñi mæ, “Ko mìlèñnè yí’i mbá mu David.”

²⁸ Yesu à ghèè mē ñkuu a múm nda aa, bì fè’ènè bya bi baa bì zǐ ntsi’i yi. Yesu a betè waa mæ, “Ñi bii mæ mbè mè ghurè ghuu aa ε?” Bo kwi’i mæ, “Ñiñ, Mmà’ambí.”

²⁹ Yesu a tigè ñmòontè mi’i myaa nswon mæ, “Ànnù ya mæ ñi bii aa, tâ à ghìrè ghuu.”

³⁰ Mi’i myaa mya le nlaa, bo kâ ñyè idigè. Yesu a wa’àsè waa tsi’i ñitii ñswon mæ, “Ñi tsee ànnù yú a mbo ñu swonè.”

³¹ Lá bo le ñlò ñghèè ñtigè nsèensè ànnù ñlon Yesu wa mbù’ à ala’ à ñtsimè.

Ajàn yii mæ Yesu à le ñghùrè a tighàà aà

³² Nòò wa yii mæ bì fè’ènè bya le mfè’è ñka ñghèè aa, bè bì mò’ò le nzǐ ñi ñu yii mæ àzwǐ yí bì a le ñghìrè kaa a wa’ à ghàà aa a mbo Yesu.

³³ Yesu à fi’i mæ azwǐ yí bì ya, ñu wa a lògìnè ñka ñghaa; ñnòò bē wa i le nyerè mbu’u ñi ñgòò mæ, “Kaa bí’i leè ñwa’á mbuu ànnù yulà a ala’ a Israel yô.”

³⁴ BaFarisai bāñnè ñswon mæ, “A fi’i bìdemon aa ñi ñfò bìdemon wa mæ à tswè ñi ghu aà.”

Ajàn mæ Yesu à le ñko mìlèñnè bè bya aa

³⁵ Yesu à le si tigè ñkarè a múm ñjò’ò ala’ a bo bì bōò bì ala’ a, ñdi’i ñi ñìghàà ñi Nwí a múm ñdanɣhotè nswonè ñi ñtoo yí ñsigìnè ya ñlonè ànnù ñifó aburè, ñkii ñghurè ñi mìghòò mìtsim bo bì ìlò’ò tsim jii i le ntswe a nu bè aà.

³⁶ Nòò yii à le nyè minòò myaa, à le ko mìlèñnè wàà ñlon mæ bo le si tsinè ñkarè ñi ñgi’i kaa wa’ à ñi àkwetè tswé tsó ñbinjèrè jii mæ kaa i sî ñi ñtsèè tswè aà.

³⁷ Yesu a tigè ñswonè a mbò ñgǎnyègènnù ji mæ, “Miji mi bè mē a nsoo gha’ a lá bìfù’ù bāñnè ñkè’ètè;

³⁸ ñi ka ntsa’atè Nwí mæ tâ Mmà’ambí mbôn ñsòò à too ñgǎñfà’ à tâ ñ ghèè mfù’ù mijî mi myâ.”

10

Ajàn mæ Yesu à le ntoo ñgǎntoo jii jya ñìghúm ñtsò baa aà

(Mk. 3.13-19; Lk. 6.12-16)

¹ Yesu a twôn ñgǎnyègènnù ji jya ñìghúm ñtsò baa mfa ada’ a a mbo bo mæ bo ghèè ñka mfi’i ñi ñzwǐ jii bì ñkii ñghurè ñi mìghòò mìtsim bo bì ìlò’ò tsim a nu bè.

² Aa mìkùm mi ñgǎntoo Kristo jya mi muà: Ntsyàmbii à le mbè Simon, yii mæ bì kii ntwonè ñi Peta aà; ñi Andrew yii mæ à le mbè muma bì Peta aà; Jems bo mumaà yii Jōn, bōò bì Zebedee;

³ Philip bo Batholomew; Thomas bo Mateo, yii à le mbè ñgǎñkwèrè tax aa; Jems mu Alfeus, bo Thaddaeus,

⁴ Simon ñu Cananaan, ñi Judas Iscariot, yii à le mfèè Yesu aà.

Ifà'à yïi mæ bo bya nighûm ñtsò baa ð mfà'à àà
(Mk. 6.7-13; Lk. 9.1-6)

⁵ Yesu à ð ntoo waa ma bú nighûm ñtsò ji baa nswon a mbo bo mæ: “Nì tsee ala'a bítizí Nwí i lõ kuu, kè a njò'ò àla'a Samaria yí tsù.

⁶ Nì ghεε tsi'í a mbo m̀bi njèrè Israel jya mæ i bwε aà.

⁷ N̄ghεε ñka nswonə ni mæ, ‘Wa ànnù nifó aburə a tigə a abô.’

⁸ Nì ka ñghurə ñgàn̄mighòò, m̀biinsə ni b̄iku bi b̄ê, ñghurə n̄i ñgàn̄akikwen, ñkii m̄furə n̄i ñzw̄i j̄i bi a nu b̄è. Nì kw̄erə aa t̄i ñkabè, n̄i ki m̄fa t̄i ñkabè.

⁹ Nì tsuu a gold, kè silver, kè ñkabè koper lõ lõgè;

¹⁰ Nì tsee abàa n̄niñ njoo, k̄ě ñtsè'è ji baa, k̄ě ntam, k̄ě ati ȳi tswè'è lõ lõgè. A ku'unə mæ bi ka m̄fa m̄iji a mbo ñgàn̄àfà'à.

¹¹ “Nì ȳi ñghèè ñkuu a njò'ò àla'a ȳi tsù, kè a ni àla'a ȳi kègə, n̄i lõo ñù ȳi à kù'unə aa, ñka ntswe bu bo nywe'e a noò ȳi n̄i ka mmà'àtè aà.

¹² Nì yi ñkuu a nda ȳi n̄i kùu ghu aa, n̄i swon mæ, ‘Mbɔɔnə a mbo bù.’

¹³ Bεε mæ banda bya bi ku'unə, bon̄ m̀bɔɔnə ya i ka lw̄i'í ghu; bεε mæ nda ya i si ku'unə, m̀bɔɔnə yùu ya i bú m̀bi fu a nu bù.

¹⁴ Bεε n̄i ȳi ñghèè ñkuu a adigə ñù tsuu ghuu kw̄erə, kè ñtsuu annù ȳi mæ ni swonə aa yu'utə, n̄i yetə abirə ȳi mæ a tswe a m̄ikòrə bù aa m̄fε'ε ghuu maa nda kè maa njò'ò àla'à.

¹⁵ Mè swonə a mbo bù tsi'í annù n̄iñkon mæ, à ka yi bə wa ñjw̄i ñtsò'òtə m̄isa'a tá Nwí à ko m̄il̄ñnè Sodom bo Gomorrah ntsyatə ȳi njò'ò àla'a ma yâ.

Ajàñ yïi mæ bi ka yï ki tsɔ'ɔ akòrə ñgǎñmbii Kristo àà
(Mk. 13.9-13; Lk. 21.12-17)

¹⁶ “Yə n̄i, mæ too ghuu aa tsi'í tsó bi too mbinjèrè a tit̄i b̄itakurè. Maa ajàñ n̄i tseyesə tsi'í tsó no, ñki m̀bɔnə mbə tsó b̄ibugiləm̄ikuu.

¹⁷ Nì ka ntsyesə ghuu, bi ka ȳi ki lõgè n̄i ghuu i ghèè ni bù a mbo ñgǎñnsa'a m̄isa'a, tâ bi ghoo n̄i ghuu a nd̄an̄ghòt̄è.

¹⁸ Bi ka ȳi ki swunə n̄i ghuu z̄i ni bù a nsi b̄iḡumn̄àa bo bi b̄ifò ñlon̄ ikùm ghâ, mæ tâ n̄i z̄i nswon̄ ntoo ȳi ñsiḡinè ya a mbo bo b̄itizí Nwí.

¹⁹ Bεε bi yi ñlògè ghuu ñghεε ni bù, n̄i tsee ki wa'a ñlonə annù ȳi n̄i ka swonə, kè m̄anj̄i ȳi n̄i ka swon̄ ghu aà. Wa nòò à bə kù'ù bon̄ bi ka fa annù ȳi n̄i ka swon̄ aa a mbo bù.

²⁰ Wa kaa à ka wa'a bu ka ñghaa. M̄ighàa m̄ii n̄i ka ki ghàa aa, m̄i ka ki lò aa a mbo Azw̄i Taà ghùu tâ à ka ñghaa ntsyà ni a nu bù.

²¹ “N̄ù à ka ȳi ki fa ni mumaà ȳi mæ bi zwitə, tâ tà à ka m̄fa ni m̄u ȳi mæ bi zwitə, tâ b̄oo fa n̄i bitaà byaa bo bi b̄imaà byaa mæ bi zwitə.

²² “Bè b̄itsim̄ ka ȳi ki bàa ghuu ñlon̄ ikùm ghâ. Lâ ñù ȳi mæ à tswa nt̄i yi nywe'e a ñlw̄i'í aa, à ka yi yweenə.

²³ Bεε bi yi ti tsɔ'ɔ akòrə yuu a m̄um̄ njò'ò àla'a ȳi tsù, n̄i kh̄ê ñghεε ni ȳi dànə. Mè swon̄ tsi'í annù n̄iñkon a mbo bù mæ, nòò ȳi mæ Mu N̄ù à ka ȳi bú b̄ii aa, kaa tâ n̄i burə ti a m̄um̄ njò'ɔ ñla'a baIsrael tsim̄ kuu.

²⁴ “Kaa ñgàn̄yeḡənnù kaa à si ñd̄i'í ȳi t̄sya, kaa ñgàn̄àfà'à a wa'a ni ta àfà'á ȳi k̄ii ntsyatə.

²⁵ N̄gàn̄yeḡənnù à bə bə tsi'í tsó ñd̄i'í ȳi bon̄ a ku'unə, ñgàn̄àfà'à a ki mbə tsó ta àfà'á ȳi a ku'unə. Mbə bi ka ntwonə a tâ ñd̄ugè ni Beelzebul, bon̄ bi ka t̄ε'ε twon̄ bandùgè bya n̄i ikùm ȳi i bi'í ntsyà ma wâ.

Ñù yïi mæ a ku'unə mæ bi ka mbo'ɔ aà
(Lk. 12.2-7)

26 “Maa mùu ajàṅ, nì tsuu bê ki bɔ'ɔ; ànnù tsìm yìi mɛ bi bɔontə aa, a ka yì fè'ɛ yentə, kè yìi mɛ bi lɔ'ɔsə aa, a ka fè'ɛ bì yə.

27 “Ànnù yìi mɛ mɛ swon a mbo bù a mfii idigè aa, nì swonə a nlaa idigè, ànnù yìi mɛ mɛ tsùmtə a mbo bù aa, nì tigə ntəə a atu nidòò nì nda nkè'ènè.

28 Nì tsee nù yìi mɛ mbə a zwitè ibiinù ghuu lâ kaa wa'ă nzwitə ntiì ghuu zi aa ki bɔ'ɔ; nì ka mbo'ɔ nù yìi mɛ mbə a tsê ngi'i a nì ntiì ghuu nì ibiinù ghuu mma'a a mum mɔ'ɔ ti mè.*

29 “Tigə bi fèe nda'a ji baa aa nì kabà aa ɛ? La kaa mbə nda'a yì mfuùrè wa'ă a nsye wò tighê Taà ghùù à bii.

30 Lâ nghɛɛ nì yùu ngaa, tsi'i inon atu jii i tswe a itu bù aa, à sèṅ mɛ tsimè.

31 Maa ajàṅ, nì tsee ki bɔ'ɔ; wa nduù ghuu i tiì ntsyatè yi nda'a jì ghà'atè!

Bè bii bi bii, bo bi bè bii bi tuu Kristo aà

(Lk. 12.8-9)

32 “Nù yìi mɛ a bii gha nì nsi nì nsi fàa mbi aa, mɛ ka yì ki bii yi a nsi mi'i Taà yìi à tswe a aburə aà;

33 lâ nù yìi mɛ a tuu nàa a nsi mi'i bè aa, mɛ ka yì kii tuu yi a nsi mi'i Taà yìi à tswe a aburə aà.

Kaa mɛ sɛ aa nì mbɔɔnə zì, mɛ zì aa nì munwì ntsò

(Lk. 12.51-53; 14.26-27)

34 “Nì tsee wa'atə mɛ mɛ zì aa a mfâ mbɔɔnə a mbô mbí; kaa mɛ sɛ zì aa a mfâ mbɔɔnə, mɛ zì aa a nghirə mɛ bè ka nto nì munwì ntsò.

35 Mɛ zì aa a nghirə mɛ tâ mumbânə bo taà yì tigə mfunə itú jyaa, tâ mumàngyè bo ndè yì tigə mfunə nì itú jyaa, tâ màngyè bo manə yì kii mfunə nì itú jyaa;

36 Tâ ngàṅkibàa nù i banə mbə aa bê ngàngwè'ê ji.

37 “Nù yìi à kòṅə taà yì kě ndè yì ntsyatə gha aa, kaa à sɛ ku'ùnə a mbə ngàngyègənnù ghà. Nù yìi a kòṅə mú yì yì mbânə kè yì màngyè ntsyatə gha aa, kaa à sɛ ku'ùnə a mbə ngàngyègənnù ghà.

38 Nù yìi mɛ kaa à sɛ ati abânə bânə yi be'è nka nyonə nàa aa, kaa à sɛ ku'ùnə a mbə ngàngyègənnù ghà.

39 “Nù yìi mɛ a lòɔ nlèə ntswënti yì aa, à ka banə bwe, nù yìi mɛ à bwe ntswënti yì nlon ngaa yà aa, à ka banə lèə.

Annù nlon mitsɔ'onə mi ifà'à

(Mk. 9.41)

40 “Nù yìi mɛ a kwèrə nì ghuu laa, a kwèrə aa ghà; nù yìi mɛ a kwèrə naa laa, a kwèrə yu wa yìi mɛ à lɛ ntoo gha aà.

41 “Nù yìi mɛ à kwèrə ngànntoò Nwì nlon mɛ à nì ngànntoò Nwì aa, à ka ka yì kii kwèrə mitsɔ'onə mi ifà'à mii à nì mi ngànntoò Nwì aa; nù yìi à kwèrə nù yìi mɛ ànnù yi tsinə nlon mɛ a ghirə innù jii i tsinə aa, à ka yì kwèrə mitsɔ'onə mi ifà'à mii à nì mî nù yìi mɛ innù ji i tsinə aà.

42 “Nù yìi mɛ à fa tsi'i ndôn nkì yì fwètə a mbo mûntsirê nù ghù yì mɔ'ɔ nlon mɛ à nì ngàngyègənnù ghà aa, mɛ swon tsi'i ànnù nîṅkon mɛ kaa à ka yì wa'a mitsɔ'onə mi ifà'à mi saà.”

11

Ngànntoo jii mɛ Jon Ngànnturə bə nkì à lɛ ntoo aà

(Lk. 7.18-35)

* 10:28 Kè “Gehenna” a nì nigh àà nì Grikia aà.

¹ Yesu à mànsè mē a ndi'itē ngānyēgēnnū ji jya nìghūm ntsò baa, nlo nkūu nghē ntingē ndi'i nī innū ñkii nswonē nī ànnū Nwī a mūm ñjɔ'ɔ ila'a jyaa maa kə'è àdigè.

² Nòò yīi mē Jɔn Ngānmūrē bē ñkì à le ntswe a ndátsan nyu'u innū tsim jīi Kristo à le si ghìrè aa, ntoo ngānyēgēnnū ji a mbo Yesu.

³ Mbetē yi mē, “O nī yu wa yīi mē à tswe nī nzi aa ε? Kè bī'ī ka nyu'utē yī dàn aa ε?”

⁴ Yesu a kwi'i a mbo bo mē, “Nì ghē nswonē a annū yīi mē nī nyu'u ñki yē aa a mbo Jɔn;

⁵ mē bifè'ènnè bi yē idigē, bībwenkè tē, nu ngāñákikwenē i laà, ìkwotu yu'u nī innū, bi bīnsè nī bīku bi bē a niwo, ñkii nswonē nī ntoo yī siginè ya a mbó ngāñéfumē.

⁶ Mbɔɔnē a mbo ñu yīi mē à si ñu yīi mē mē nī ghu aa jìnkè aà!”

⁷ Ngānyēgēnnū Jɔn jya i mà'atè mē nlo ñka nghē aa, Yesu a loginè ñka nswonē a mbo ñnòò bē wa nlonē Jɔn mē: “Nì le mfè'è ñghē wa atu nta'a miwèè miwèè laa a nyē àkè? A nyē ñkìnkà'á yīi mē fifèrè a tsigè aa ε?”

⁸ Nì le nnañsē mfè'è nghèè aa a nyē wò aa ε? A nyē ñu yīi à wē'ε itsè'è nifò a nu yu aa ε? Yē nī, bē bīi bi wē'ε ijāñ itsè'è ma jya aa, bi tswe aa a ntɔ'ò.

⁹ Nì le ntingē mfè'è nghèè aa a ya aa ε? A nyē ngāñntoò Nwī aa ε? ññē, mē swòñē a mbo bù mē, nì le nyē aa ñu yīi à tsyàtē ngāñntoo Nwī aà.

¹⁰ Wa àa yu wa yīi bi le ññwà'ànè nlonē yi aà, mē, ‘Yē, mē ka too ngāñntoò ghà a mbīi wò, yīi à ka ghèè nnañsē mánjī a mbo wò aà.’

¹¹ Mē swonē tsi'ī ànnū ññkonē a mbo bù mē, a titi bē bitsim bīi mē bāngyè bi jwe aa, kaa ñu tsu à si ghu tswe yīi à kò'ònē ntsyàtē Jɔn Ngānmūrē bē a ñkì; lá ñu yīi à kè'è nsigē nlwi'i a mūm ànnū nifò nī aburē aa, à kò'ònē ntsyàtē yi.

¹² Nloginē wá noò yīi mē Jɔn Ngānmūrē bē ñkì à le nzi aa, nyi nywe'e tsítsòñ, ànnū nifò aburē a yē mē ñgi'i yī ñghà'atè, bē bī ghà'atè tonè nloɔ nī ñkūu ghu aa bē nī mīdà'á.

¹³ Nlonē mē ngāntoo Nwī tsim bo bi nòñsè le si tē'ε nswonē aa ànnū nlonē annū nifò aburē, ñkɔ'ɔ nywe'e a noò Jɔn.

¹⁴ Mbē nī ka ñkonē nyu'u ntoo yàà ya i bii, tâ nī zi mē Jɔn à bē aa Elijah wa mē bi le nswonē mē à ka yī zī aà.

¹⁵ Ñu yīi à tswe nī itónē aa, tâ à yu'u.

¹⁶ “Mbē mē figinè ñwàà nī bē búlā aa a nī àkè le? Nī bē aa tsò bōñkhē bīi bi tswe a nsaanē mitaa ndorē ntwonē nī bī mɔ'ɔ mē bi zi bo bo ka ndorē;

¹⁷ ñswonē nī mē, ‘Bī'ī le mbu'u ikòò niyɔ'ɔ a mbo bù kaa nī wa'á m̀bènè; bī'ī bú ñyè'è, m̀ma'a atsàà niwo, nī tuù m̀bīi!’

¹⁸ “Jɔn à le nzi nsi'isē nī ibiinnū yi ti jī, kaa wa'á nī m̀lù'ù kii nno, nī swonē mē, ‘A tswe nī demon!’

¹⁹ Mu ñu a zī ñji ñkii nno, bē bitsim swonē mē, ‘Nì yē a mbá ghú! Aa lèènáà, m̀bē abàrē m̀lù'ù, ñki mbē nsùkà'á ñgāñkwèrē bitax bo bi ñgāñghìrē innū jī bī!’ Ka mē a bē laà aa, bi zi mitsyè mī Nwī ñyonē nī innū jīi mē a ghìrè aà.”

Annū nlonē ñjɔ'ɔ ala'a jīi kaa i le ñwa'a ntoo ya bii aà

(Lk. 10.13-15)

²⁰ Yesu à le ntingē nloginē ñka ñwenē bē bīi mē bi le ntswe nī ñjɔ'ɔ ala'a jya jīi mē à le ng̀hìrè innū jī yēyerē jī wè ghu aa, nlonē mē kaa bi le ñwa'á m̀ntiì myaa bēñkè m̀ma'atè ibī waa aà.

²¹ Nwene nî waa nswonə ni mə, “Ngi'i yî ñwè a mbo wò mba Chorazin! Ngi'i yî ñwè a mbo wò, Bethsaida! Nlon mə innù jî wè jî wè jya mə bi ghìrə a mbo bù aa, bi le mbaa ghìrə aa mbo Tai bo Sidon bon bo leè mbəŋ kə mîntî myaa tsi'î tètè, ñwε'ε itsè'ə ŋgi'i ŋki mfu'u atû yaa nî àbû.

²² La mè swon a mbo bù tsi'î annù nîŋkon mə, àa yî bə wa njwî ñtsò'òtə mîsa'a tâ Nwî à ko mîlèŋnè bè bi Tai nî Sidon ñtsyatə ghùù!

²³ A mbo wò, Kapernaum, ò bə tε'ε ŋentə ibii nû gho i kò'ɔ ywe'e bə a aburə, bon baa yî sigisə gho i mà'a a bânŋsyê. Nlon mə innù jî wè jî wè jya mə bi le ŋghìrə a nu wò aa, bi le mbaa ghìrə aa a ala'a Sodom, bon kaa bi le ŋwa'a yi bwesè.

²⁴ La mè swon tsi'î annù nîŋkon a mbo bù mə àa yî bə wa njwî ñtsò'òtə mîsa'a tâ bì ko mîlèŋnè baSodom ñtsya ghùù.”

Yesu a swon mə, “Nî zi a mbo mə ta mîntè”

(Lk. 10.13-15)

²⁵ Yesu a tigè ñswon maa noð mə, “Mè fâ mbi'ikə a mbo wò, Taà, Mmà'ambî àburè bô ñsyε, ñlon mə ò lò'òsə innù juà a mbo bè bii bə tswe nî mîtsyè ŋki nzi innù aà, mbaŋnə ndî'î a mbo bɔɔ bi bɔrə aà;

²⁶ ñŋə, Taà ghà, àa àjàŋ yîi mə a le mbòŋə gho mə tâ ò ghìrə aà.

²⁷ “Taà ghà à fà mə innù tsim a mbo mə. Kaa ñù tsù à si Mu zî, a ki nzi tsi'î Tà. Kaa ñù tsù wa'à Ta ki nzi, ñtsyatə Mu ni ñù yîi mə Mu à tsò'ɔ mə yu di'î yi ghu mbo aà.

²⁸ “Nî zi a mbo mə, bù bi tsim bii ni nwùgə nû juu nî ifà'à ŋki mbe'e ibè'è jii mə i dirè ghuu aà, bon mə ka ghìrə nî fwetə.

²⁹ Nî kwerə ikò'ò gha nniŋ a ntɔŋ bù, ŋka nyəgə nî innù jii mə mə ghìrə aà; ñlon mə mə bònə ŋkii nsigisə nî ibii nû gha a nsyε aa, bon mîntî muu ka fwetə.

³⁰ Nlon mə ikò'ò gha i yaŋsə, àbè'è ya a kî mfwatə aà.”

12

Abetè ñlon njwîŋgòn

(Mk. 2.23-28; Lk. 6.1-5)

¹ Tsi'î maa nî àtîi noð, Yesu bo bì ñgǎnyəgənnù ji le ŋghèè ŋka ñtsya a mûm ñsòò ansaŋ a njwîŋgòn; ñjî le si yaŋə nî ñgǎnyəgənnù ji jya, bo logìnè ŋka ntîi nî ànsaŋ wa yî mɔ'ɔ ŋkurə.

² Bi kà mə aa ŋghìrə aa baFarisai yê waa, nswon a mbo Yesu mə, “Yê, ñgǎnyəgənnù jo i ghìrə annù yîi kaa a si ku'ùnè a ŋghìrə a njwîŋgòn aà!”

³ A swon a mbo bo mə, “Nî leè ŋwa'ă annù ya mə David à le ŋghìrə aa twonə aa ε? Wâ noð yîi mə ñjî le si yaŋə nii bo bì bè bii bo bo le ntswe aa.

⁴ Mə à le ŋkuu a ndânwî bo bì bè bi bya ŋkurə àbaa ya mə bi le nlèè a mbo Nwî, ka mə nòŋsè à le ndî'î mə kaa mbə bo wa'à kurə aà, ñlon mə a abaa mà yu aa a le si kurə tsi'î ñgǎŋmà'a Nwî aà.

⁵ “Kè nî leè ŋwa'à kî ñtwonə a mûm àŋwà'ànè mə, a yi mbə a njwîŋgòn aa, tsi'î ñgǎŋmà'a Nwî i wô nî nòŋsè la kaa bi wa'à lògè ni mə bo wò aa annù aa ε?

⁶ Là mə swon a mbo bù aa mə wa àyoo yi mɔ'ɔ a tswe faà mə a tsyatə ndâmà'anwî.

⁷ Nî le mbaa kii zi yuà ànnù mə, ‘Wa mə kòn aa annù ŋko mîlèŋnè ñtsyatə a annù ntòò njoo mmà'anwî,’ bon kaa ni si isa'a a nu bè bii bi si annù wô aa niŋə.

⁸ Wa Mu Njù à ni Mmà'àmbi yîi a sa'a njwîŋgòn aà.”

Ajàŋ yîi mə Yesu à le ŋghùrè ŋû yîi mə àbô yi a le ŋkwo aà

(Mk. 3.1-6; Lk. 6.6-11)

⁹ Yesu a tigè mbu nlò ñghεε ŋkuu a ndânghòtə bo.

¹⁰ Njû yî mɔ'ɔ yîi mə ɔ̀bô yi a le ɲkwo aa, à le ntswe ghu. Bi tigè mbetə Yesu mə, “Nòɲsə à dî'i mə mbə bi ghurè ɲû a njwîngòɲ aa ε?” Bi le mbetə laa aa a ɲkwà'ànə yu tâ tsyà ghu i niɲ isa'a ghu nû.

¹¹ Yesu a kwi'i mə, “Mbə ɲù nì bù a tswe nì m̀bî yî, i wô a mûm nìbirə a njwîngòɲ, a wa'à swùɲ m̀fi'isə aa ε?”

¹² Njù à sî mbi tsyàtə aa ε? Tsɔ̃ mə a bə laa aa, nòɲsə à dî'i mə, tâ bî'inə ka ɲghirə ibòɲ a njwîngòɲè.”

¹³ A tigè ɲswonə a mbo ɲù wa mə ɔ̀bô yi ya a le ɲkwo aa mə, “Səntə ɔ̀bô yo yâ.” Njù wa à le sèntə ɔ̀bô yi ya a tiì ɲtigə mbə tsɔ̃ yi mɔ'ɔ yâ.

¹⁴ BaFarisai le mfè'è ɲghɛɛ ɲtigə ɲtaɲə minàɲ a jàɲə mbə bi zwitə yi aà.

Ngàɲàfà'a Nwî yîi mə à tsò'ɔ aà

¹⁵ Yesu à yù'ù mē mə bi taɲə minàɲ a atu yu aa ǹlò maa adigə ɲghɛɛ yi. Nnòɔ bə yî ghà'àtə i le nyonə yi. A ghurè bə b̀tsim bii bi le si ghòò aà,

¹⁶ ɲswonə a mbo bo mə tâ bo tsuu lɔ̃ ghìrə tâ bə zi.

¹⁷ A le ɲghìrə ma yuà ànnù aa a lwensə ànnù yîi ɲgàɲntoònwi Yesaiah à le nswon aa mə:

¹⁸ “Yê nì, àà ɲgàɲàfà'à ghà yîi mə mə tsò'ɔ aa à ghuà, yîi mə mə kòɲə, ɲtiì gha i kii ndoritə ghu nû aà.

Mə ka niɲ Azwi ya ghu nû,

tâ à ka ɲkɛ'enə ànnù Nwî yîi mə a zî nî ànnù yî tsinə aa a mbo b̀tizi Nwî.

¹⁹ Kaa à ka yi wa'à bo b̀i bə ka nyonə, kə ka ɲghaa nî tiì,

kə tâ ɲù tsù à yu'u ɲji yî a mfàɲnə;

²⁰ Kaa à ka yî wa'à ɲkìɲkà'à yîi i yèɲnə aa bəgè;

kə fə'ə a lām yîi a tigə mbwenə aa i bwetə,

ɲywe'e a noò yîi mə ànnù a tsinə aa a ka yî fè'ε laa;

²¹ B̀tizi Nwî b̀tsim ka yî tigə tɛ'ε atú yaa ki bə nii.”

Yesu bo m̀fò b̀idemon

(Mk. 3.20-30; Lk. 11.14-23)

²² Bə b̀i mɔ'ɔ le nzi ni ɲù yîi mə demon à le ɲghìrə a fə'ə, kaa a wa'à kii ɲghaa aa a mbo Yesu mə tâ à ghurə yi. A le ɲghurə a tigè ɲghaa ɲkii nyə nî idigè.

²³ Bə b̀tsim le nyerə nlon ànnù ya yîi à le ɲghìrə aà. Ntigə mbetə ni mə, “Mbə a bə mə àa Mu David wa à ghuà aa ε?”

²⁴ Nòò yîi baFarisai le nyu'u ma yû ànnù aa, bi le ɲkwi'i mə, “Mbà ghù a fi'i ni b̀idemon aa nî àdà'a Beezebul, m̀fò b̀idemon wa.”

²⁵ Yesu à le nzi ànnù yîi mə bo le si m̀òntə aa, ɲswonə a mbo bo mə, “Atoò yîi mə a yatə a akurə kùrə, ɲtigə nto nî waa bo bimbɔɲ aa, kaa a ka wa'à tìgìtə a mbwê. Njò'ò àla'a kə ɲgwè'è yîi i ki nyàtə ɲtigə ntonə bo ni bo aa, i ka jà'ànə.

²⁶ “Mbə a bə mə a mûm ànnù nifɔ̃ Satan, Satan à tìgê m̀furə ni yî mɔ'ɔ, bəə bon ànnù nifɔ̃ yi ya a yàtə mə mbèè ji baa; m̀bə Satan a bù ɲtəə aa mə akə aa ε?”

²⁷ Mbə a bə yîi mə mə fi'i nî b̀idemon aa nî àdà'a Beezebul, bəə bon b̀òò buu b̀aɲnə m̀fi'i aa nì àdà'a wo aa ε? Maa ajàɲ tâ ànnù yîi mə b̀òò buu ghìrə aa tâ à tìgə ntsɔ'ɔtə isa'à ghuu.

²⁸ Mbə mə ka mfi'i b̀idemon aa nî àdà'a Azwi Nwî, a dî'è aa mə ànnù nifɔ̃ Nwî à zî mē ɲtswe a titiì bù.

²⁹ “Mbə ɲù a kuu mfu'u ndà ɲtiì ɲù ti ghè à foo ntswa ɲtiì ɲù wa ɲkwerə aa ε? A bə kwerə bon à ka b̀ɔɲ fu'u ndà yî yâ.

³⁰ “Njù yîi à sî bi'iyu tswé aa, à bə aa ɲùkìbàà ghà, ɲù yîi à sî bi'iyu ghotə aa, a jà'à aa jà'à.

31 Mè swonj a mbu bù mə, bi ka yí lí'ínə íbì tsím bo bì mbəgìtè yíi bə bəgìtè Nwí ghu aa, la kaa bi ka yí wa'ǎ mbəgìtè yíi bi bəgìtə Azwí Nwí ghu aa lí'ínə.

32 Bi ka yí lí'ínə íbì n̄ú yíi mə à swonjə annù yí bi a atu Mu N̄ú aà; la kaa bi ka yí wa'a íbì n̄ú yíi mə à swonjə annù a atu Azwí yí Làà aa lí'ínə, kə bə fàa mbi, kə n̄í m̄bi yíi ì ka bú yí zì aà.

*Ati bo m̄ntà m̄i a koonə aà
(Lk. 6.43-45)*

33 “Ghìrə tâ àtì tâ à bɔŋ, tǎ tâ m̄ntà mi ki mbɔŋə; kə ò ghìrə àtì ya a bi'i, m̄ntà mi k̄i m̄bi'i; n̄lon mə bi zi ati nyonjə aa ni m̄ntà m̄i mə a koonə aà.

34 Bú bɔɔ bi nó! Mbə n̄í ká ñghaa innù j̄i sigìnə aa mə akə tsó mə n̄í bə aa bə bí bi aa ɛ? N̄ú ghàà aa ànnù yíi a luu ghu ntii aà.

35 N̄ú yí ñsigìnə a fi'isə aa innù j̄i sigìnə j̄i i lò n̄í àtǎ innù ji j̄i sigìnə jya aà, n̄ú yí m̄bi a k̄i m̄fi'isə aa innù j̄i bi j̄i i lò n̄í àtǎ innù j̄i bi ji jya aà.

36 “Mè swonj a mbo bù mə, à ka yí bə wa njwí n̄tsò'òtə m̄isa'a tâ n̄ú n̄tsím à swonjə annù n̄lon m̄ighàà mi adànjə d̄ànjə m̄itsím m̄i à lèè ñghaa aà.

37 Bi ka yí lògè aa m̄ighàà muu i tsò'otə m̄isa'à muu ghu. A ka yí ghìrə m̄ighàà muu mə tâ n̄í j̄i isa'a kə ñki njwo isa'à.”

*Ajàŋ mə bi lə si betə mə tâ Yesu à ghìrə annù yí yěyerə aà
(Mk. 8.11-12; Lk. 11.29-32)*

38 Nḡañnd̄i'ì ñn̄ɔŋsə bo bì baFarisai bí m̄o'ɔ lə ntigə mbu nswonj ghu mbo mə, “N̄d̄i'innù, bí'i lòò mə tâ ò ghìrə alènsə bí'i yə.”

39 A kwi'i a mbo bo mə, “Aa tsi'í n̄iwàà ni bə bíi bi ghìrə íbì ñki mme'e Nwí aa mə bi lòò ilènsə; la kaa mbə bi wa'ǎ alènsə a mbo bo fa n̄tsyatə ya nlon ñgànntoò Nwí Jona.

40 Tsó àjàŋ yíi mə Jona à lə n̄tswe njwi ji tarə, n̄itugə n̄í às̄i'ínə, fya mum àtò'o f̄ibwè fi wè fya aa, àa ajàŋ mə Mu N̄ú à ka yí k̄i t̄swe njwi ji tarə, n̄itugə n̄í às̄i'ínə, a n̄ib̄m̄ nsyê.

41 Aa yí bə a njwí n̄tsò'òtə m̄isa'a tâ baNineveh bíinə n̄niŋ isa'a a nu bù, n̄iwàà ni mbi nulà, n̄lon mə bo lə nyu'u annù Nwí yíi mə Jona à lə nswonj aa mbəŋkə m̄int̄i myaa, mme'e íbì waa. La tsitsɔŋ, àyoo yí m̄o'ɔ yíi a tsyatə Jona aa, a tswe faà!

42 Aa yí bə a njwi n̄tsò'òtə m̄isa'a tâ m̄f̄ò m̄angyè yíi mə à lõ a Sheha aa, tâ à bíinə bo bì n̄iwàà ni bə bulà n̄niŋ isa'a a nu bo; n̄lon mə à lə nl̄o a ala'a yu n̄zi a nyu'u annù n̄lon m̄itsyè mi Solomon aà. Là tsitsɔŋ àyoo yí m̄o'ɔ a tswe faà mə a tsyatə Solomon!

*Annù n̄lon Azwí yí bi yíi mə mbə a fè'è a ntii n̄ú m̄bu mb̄i ñkuu ghu aà.
(Lk. 11.24-26)*

43 “Azwí yí bi a yi mfè'è a nu n̄ú aa a, təè ñkarə a idigə j̄i mə kaa ñk̄i s̄i ghu tswe aa, ñlɔɔ n̄í àfwetə kaa wa'à yê.

44 N̄tigə nswonj mə, ‘Mè ka bíi ghèè wa nda mə mə ghìrə mfè'è ghu aà.’ A bu mb̄i nyə nda ya i tswe ñɛ'ɛ, bi yɛ'ɛ ñk̄i nan̄sə n̄tan̄tə,

45 bɔŋ à ka bú ghèè i lòò izwí j̄i m̄o'ɔ ji s̄ambaa, j̄i i bí'i n̄tsyatə yi aa, tâ bo bo yi ñkuu n̄tswe wa ndá. Bɛɛ a ghìrə laa, ànnù n̄ú wa a tigè m̄bi'i n̄tsyatə ajàŋ yíi a lə mbə a mb̄i aà. Aa ajàŋ yíi a ka yí k̄i fè'è a nu n̄iwàà ni bə bíi bi nulà aà.”

*Ndè bí Yesu bo bí bɔɔ bimaà yí
(Mk. 3.31-35; Lk. 8.19-21)*

46 Nòò yíi mə Yesu à lə mburə ka ki ghàà bo bì bə bya aa, ndè yí bo bí bɔɔ bimaà yí lə nzì, n̄təə a abɛɛ, ñlɔɔ ni mə tâ à zi bo bo ghaanə. [

⁴⁷ Nù wa yì mò'ò à le ntigè nswon ghu mbo mæ, “Yê, ndè gho bo bì bɔɔ bimaà ghò tœ a abεε, nɔɔ ni mæ bǔ bo ghaanø.”]*

⁴⁸ A kwi'i ghu mbo mæ, “Ndè ghà aa wò aa ε? Bɔɔ bimaà aa bìwò aa ε?”

⁴⁹ Ntigè nnansø abô yi, ndi'i ngǎnyøgênnù ji nswon mæ, “Aâ ndè ghà bo bì bɔɔ bimaà ba bi buà!

⁵⁰ Nù ntsim yì mæ a ghìrø annù yì mæ Taà ghà a aburø a lòò aa, àa mumaà yì mbânñè, ni yì mànɣyè, ni ndè ghà.”

13

Nìghàà nì nǎnaa nlon ñù mmà'â ñjoo

(Mk. 4.1-9; Lk. 8.4-8)

¹ Tsi'i maa njwi, Yesu à le mfè'ε a nda nghèè ntswe a mbèè àghønø ñki miyaa,

² ñnòò bê a kùrø kùrè i le nghotø ñkarisø yi. A tigè ñlogø akànu'u ñkuu ghu ntswe a mùm ñki. Nnòò bê wa i bânñè ntœ wa aghønø ñki.

³ A logìnè ñnaa innù jì ghà'atø a mbo bo a ni mighàà mí nǎnaa. Nswonø ni mæ, “Ngànma'a ñjoo, à le mfè'ε ñghεε a mà'a ñjoo yu.

⁴ A kà mæ aa mma'a njoo jya aa, mbum njoo jya jì mò'ò i wô a ndômânjì. Bìsin jì mbwεentø.

⁵ Jì mò'ò i wô a atù àlânse ngò'ò yì mæ ñsyê i le mbɔɔ ntswe ghu tsi'í muntsirê. I wanse ñtoo ñkò'ò nlon mæ kaa mânjì yì mæ mbø mìnɣǎñ mi kuu a nsye aa kaa à le ñwa'à bê aà.

⁶ Là àjànø mæ nòò yì ñtìnsè à le nta aa, à le ntɔɔ njoo jyâ. Tsö mæ i le ñwa'à ni mìnɣǎñ tswê aa i ghênsè ñyoo yi.

⁷ Jì mò'ò i le ñwò a titii bìkèrè kærø. Bìkèrè kærø bya kwe nzwitø njoo jyâ.

⁸ Jì mò'ò i wô ñi àbwènø nsye yì sigìnè. Ntigè ñkwe, ntigè mbaa, jì mò'ò i baa ansan ñkhì yì fùurè, jì mò'ò i baa mighum mi nto'o, jì mò'ò i baa mighum mi ntarê.

⁹ Nù yì à tswè ñi àtonñè aa, tâ à yu'u.”

Njì'í ànnù yì Yesu a ghàà ni mighàà mí nǎnaa aà

(Mk. 4.10-12; Lk. 8.9-10)

¹⁰ Ngǎnyøgênnù ji i le nzì ghu mbo mbetø yi mæ, “O ghàa a mbo bo ni mighàà mí nǎnaa aa aya aa ε?”

¹¹ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Nwì à fa mìtsyè a mbo bù mæ tâ nì zi innù jì lò'òsè ñlonø annù nifö aburø. La, kaa wa'à a mbo bo fâ.

¹² Nlon mæ a mbo ñù yì à tswè ni yu aa, bi ka kù'ùsè ta tâ à tswè ni ju i gha'atø. Là a mbo ñù yì à sè ni yu tswè aa, tsi'í mù àtìi yì à tswè ni yu aa, bi ka kwærø.

¹³ A bæ ñjì'í ànnù yì mæ mæ ghàà ni a mbo bo ni mighàà mí nǎnaa aà. Ta tâ bo nanse ñka nlii nlii kaa wa'à yê. Nnanse ñka nyu'utø nyu'utø kaa wa'à yu'ù tâ àtù yaa a laa ghu.

¹⁴ Tã tâ à lwensø annù yì mæ ngànntoò Nwì Yesaiah à le nswon nlon ngaà yàà aa mæ,

‘Nì ka yì ki nanse yu'u lá kaa atù yuu wa'a ghu ka nlaa,
i kii ki nanse yø kaa tâ mi'í muu wa'a ghu laà.

¹⁵ Nlon mæ mìntii mi bê bú luu ñi àjìntø.

Bi jesè ñtòñnè jyaa kaa bo wa'à nì innù bú ñyu'u.

Ñki ñkusø mi'í myaa

mbi'í bo lô ñyø ni mi'í myaa,

ñki yu'u ñi ñtòñnè jyaa,

ñki nyu'u mìntii myaa laa ghu,

* 12:47 Kaa bè bì mò'ò sǐ atii yuà niñø.

mbəŋkə waa, n̄zi a mbo m̄è, m̄è ghurè waa.’

¹⁶ “Lâ, m̄bɔɔnə a mbo bù nlon mə mi’i muu mi yə idigə, itōŋnè juu i yu’ù n̄i innù aà.

¹⁷ M̄è swōŋ a mbo bù tsi’i annù n̄iŋkon mə ñgãŋntoo Nwí j̄i ghà’atè bo bì b̄è b̄ii mə annù yaa a tsinə aa bo l̄e si yè’ətè n̄i a nyê ànnù ȳi n̄i yə aa, lâ kaa ŋki’i yê. Nyè’ətè n̄i a nyu’u ànnù ȳi n̄i yu’u aa la ŋkaa ŋki’i yu’ù.

Ajàŋ mə Yesu à l̄e nto’otə nighàà n̄i n̄anaa nya aà
(Mk. 4.13-20; Lk. 8.11-15)

¹⁸ “N̄i nan̄sə nyu’utə la nyəgə annù ȳi mə n̄ighàà n̄i n̄anaa nlon ŋgãŋmà’á ñjoo ghù swonə aà.

¹⁹ B̄è b̄ii mə bì yu’u nighàà nlon annù nif̄ Nwí kaa n̄i wa’ă n̄i a atu bo laa, ŋu ȳi mbi wa a ghênsə n̄zi nswà n̄i a mbo bo ŋghɛɛ n̄i nu aa, bì b̄è aa tsi’i ts̄o mb̄um njoo jya mə i l̄e ŋwò wa ndômânj̄i aà.

²⁰ Mb̄um jya j̄ii i l̄e ŋwò a atú àlân̄sə ŋgò’ò aa, i b̄è aa tsi’i ts̄o b̄è b̄ii mə bì yu’u nighàà n̄i Nwí ñwan̄sə ŋkwerə n̄i n̄idorè.

²¹ Lâ kaa n̄i wa’á m̄iŋgãŋ mi a nu bo twin̄ə, bo b̄ɔò n̄tswa ntugitə tsi’i a n̄i mú àtiì noò. N̄gi’i i yì ŋghènsə gh̄əə k̄i z̄i nlon nighàà n̄i Nwí nya, k̄è b̄ɛɛ bì t̄i tso’o àkòr̄ə yaa aa, bo burè m̄ma’atə ŋkhè.

²² Mb̄um njoo jya j̄ii i l̄e ŋwò wa múm b̄ik̄ər̄ə k̄ər̄ə aa, i t̄ə a atu b̄è b̄ii mə bì yu’u nyu’u ntoo ȳi ñsiḡin̄ə ya, ànnù ŋka nwùgə nu nlon n̄tsw̄ént̄i yàà k̄è ànnù ŋka ŋk̄on̄ ŋkabə, a fumsə àzw̄i ntoo ȳi ñsiḡin̄ə ya, kaa bo wa’á m̄intà koonè.

²³ Mb̄um njoo jya j̄ii i l̄e ŋwò wa abwenə nsyɛ ȳi siḡin̄ə yaa, i t̄ə aa a atu b̄è b̄ii bì yu’u ntoo ȳi ñsiḡin̄ə ya i laa a atu bo, bo tiḡə ñkoonə m̄intà, b̄i m̄o’o, ñkh̄i ȳi fùùr̄ə, b̄i m̄o’o, m̄ighum mi nto’o, b̄i m̄o’o, m̄ighum mi ntar̄ə.”

Nighàà n̄i n̄anaa nlon ŋgwenè

²⁴ Yesu à l̄e ŋkù’ùsə naa nighàà n̄i n̄anaa a mbo bo mə, “Annù nif̄ aburə a b̄è aa laà mə: N̄ù ȳi m̄o’o à l̄e mbwe’e nsoo m̄ikuu yì.

²⁵ A b̄è m̄é n̄itugə a noò ȳi b̄è bwiin̄kə aa, ñgãŋk̄ibàà ȳi a ŋe’esè n̄zi mmà’á b̄in̄èghè ghu ŋghɛɛ yì.

²⁶ Nòo ȳi mə m̄ikuu mya mi l̄e ŋka ŋkwi aa, nòò ñkòònə a ku’ù aa, ñgwen ya i k̄i ñk̄o’o ts̄o m̄ikuu myá.

²⁷ N̄gãŋəfà’á ŋù wa i l̄e n̄z̄i m̄betə yì mə, ‘Taà, ò l̄e mbwi’i aa m̄ikuu m̄i siḡin̄ə fàa múm ñsòò, b̄in̄èghè bú ñtiḡə nlo aa a f̄ə ghu aa ɛ?’

²⁸ A kwi’i a mbo bo mə, ‘Wa ma ȳu ànnù aa a gh̄ir̄ə ñgãŋk̄ibàà.’ Bo betə yì mə, ‘B̄i’i ghɛɛ ndwèn b̄in̄èghè bya aa ɛ?’

²⁹ A kwi’i a mbo bo mə, ‘N̄gan̄, n̄i tsuu gh̄èè, nlon mə m̄b̄ə n̄i gh̄èè ŋka ndwenə, nduntè m̄ikuu mya mi m̄o’ò.

³⁰ N̄i ma’atə t̄a m̄ikuu mya bo bì b̄in̄èghè bya ka ŋkwe, nywe’e a noò ñkyá. Bon̄ mə ka swon̄ a mbo ñgãŋəfà’á jya mə, t̄a bo foo n̄tsyá mb̄ii ñdwèn b̄in̄èghè bya ŋkwerə a n̄ib̄iŋə n̄ib̄iŋ, ntòò, m̄ban̄nə ŋkya m̄ikuu mya n̄niŋ a at̄a m̄è.’ ”

Nighàà n̄i nanaa nlon aburə m̄aghumè
(Mk. 4.30-32; Lk. 13.18-19)

³¹ Yesu a bú ñnaa nighàà n̄i n̄anaa a mbo bo mə, “Annù nif̄ aburə a b̄è aa tsi’i ts̄o aburə m̄aghum ȳi mə ñù à l̄e n̄l̄oḡè m̄bwe’e a múm ñsòo yu.

³² Aburè ma ȳu, à n̄i f̄intà f̄i m̄o’o f̄i f̄i k̄ə’ə nsiḡə n̄lwi’isə. Lâ f̄i yì ntoo aa, f̄i kwe ntiḡə m̄b̄ə ati ȳi mə a faŋ n̄tsyatə iti ts̄im aà, bis̄iŋ tiḡə ñghurə n̄i ñd̄a jya ghu.”

Nìghàà nî nanaa nlon mbè'ê àbaà
(Lk. 13.20-21)

³³ Yesu a ku'ùsè m̀bu nnaa nìghàà nî nãnaa a mbo bo nswon m̀, “Annù nifõ aburè a b̀e aa lálà: M̀ngyè à le nlògè a m̀nkùgè m̀bè'è àbaa, nniŋ a nî àkan abaa, a tigè m̀morè ñkò'ò nluu idigè.”

Nji'i ànnù yii Yesu à le si naa mighàà ghu aà
(Mk. 4.33-34)

³⁴ Yesu à le nlògè aa m̀ghàà m̀ nãnaa ndi'i nî ìnnù ma jù ghu a mbo nnòò b̀e byá. Kaa à le ñki'i annù tsu di'i ti ghè m̀ à nàa a nî nìghàà.

³⁵ Ma yù a le nlwensè aa nìghàà nii m̀ ñgãntoò Nwí à le nswon aa m̀, “Màa ña'a ntsù gha a nî m̀ghàà m̀ nãnaa, i swon ìnnù jii i le ntswe a alò'òsè, ñlòginè a noò ñnànsè m̀bi aà.”

Yesu a tɔ'ɔtè nìghàà nî nanaa nya nlon ñgwenè

³⁶ Yesu à le mmà'atè nnòò wa ntigè m̀bu m̀bi fu a ndá. Ngãnyegènnù ji i zì ghu mbèè ñzi nswon ghu mbo m̀, “Tɔ'ɔtè nji'i nìghàà nî nãnaa nlon ñgwen ya a mbo b̀i'ì.”

³⁷ A kwi'i a mbo bo m̀, “Nù yii m̀ a bwe'e m̀kuu mya aa à laa mbè Mu Nù.

³⁸ Nsòò wa a b̀e m̀bi yù. M̀kuu mya, a b̀e b̀e bi annù nifõ Nwí. ñgwen ya a b̀e b̀e bi ñù yì m̀bi wá.

³⁹ Ngãnkibàa wa m̀ a bwe'e waa laa, a b̀e Devil. Nòò m̀fù'u m̀ji wa, a b̀e nòò ñlwí'ì m̀bì. B̀fù'ù bi m̀ji bya, a b̀e baangel.

⁴⁰ Tsi'ì tsõ ajàn m̀ bi le ndwèn b̀inèghè bya ñkwerè ntɔɔ aa, àà àjàn m̀ a ka yì kii b̀e a ñlwí'ì m̀bì aà.

⁴¹ Mu Nù à ka yì too baangel bi tá b̀i ghèe a m̀m ànnù nifõ yi, m̀fi'i b̀e b̀i bi ghèrè b̀e b̀i m̀'ò b̀i ghèrè ñè ìnnù jii bi aa tsi'ì bitsim, bo b̀i ñgãmbù'u ìnnù,

⁴² tá b̀i ma'a waa a mum m̀'ò yì tii wa, tá bo tigè nyè'è ñkurè ni m̀sòŋè myaa,

⁴³ tá b̀e b̀i ìnnù jyaa i tsinè aa b̀i banè ñka nta tsi'ì tsõ ñnòò a m̀m ànnù nifõ Taà wàa. Nù yii à tswè nî ìtòŋnè aa tá à yu'u.

Nìghàà nî nãnaa nlon afù'ù yì lò'òsè

⁴⁴ “Annù nifõ aburè a b̀e aa lálà: Nù yì mò'ò à le ñghèè m̀fè'è ni afù'ù a nî nsòò yì mò'ò. Mbɔɔ mbɔɔntè fu, ñnansè nluu ni ñdorè, ñghèè ñghèe m̀fèe ñgòŋ ñjòò tsim jii à tswè ni juu aa, ñghèe nyuu nsoo wá.

Nìghàà nî nãnaa nlon ayoo tìndùù

⁴⁵ “Mbè bi kî m̀bu m̀figinè annù nifõ aburè lálà: Nù ñtanmìtàà yì mò'ò à le ñka nɔɔ a ayoo tìndùù,

⁴⁶ à ghèè m̀ ñyè à yii a le nanse m̀bɔŋ a nu yu, ñghèe m̀fèe njoò ji tsim, ñghèe nyuu ghu.

Nìghàà nî nanaa nlon filwà'à

⁴⁷ “Mbè bi bú m̀figinè annù nifõ aburè aa laa m̀: A b̀e aa tsi'ì tsõ filwà'à fii m̀ ñgãnkò m̀bwè i mà'a a ñki, ñko m̀bwè ghu a mbuu, mbuù.

⁴⁸ Nòò yii m̀ filuu aa, bo swùŋ m̀fè'esè a ñki, ñyarè m̀bwè m̀ siginè mya nniŋè a m̀m ñjoo bo, ñtigè m̀me'e m̀ bi myá.

⁴⁹ Aà àjànè m̀ a ka yì kii b̀e a ñlwí'ì m̀bi aà. Baangel ka yì fè'è i ghèe yàrè b̀e b̀i bi fi'isè a titi b̀e b̀i m̀ annù yaa a tsinè aa,

⁵⁰ i mà'a waa wa mum m̀'ò yì tii wa, tá bo tigè nyè'è ghu, ñkurè ni m̀sòŋè myaa.

Innù nîhkon jî fi bo bì jî lwènè

⁵¹ “Nî yu'ù innù jû ì tsim aa, ìtû juu i laa ghu aa ε?” Bo bii ghu mbo mæ, “Ëñjè.”

⁵² A tigè ñswon a mbo bo mæ, “Tsõ mæ a bè laa, ñündi'i binòñsè ntsim yîi mæ bì mirisè a ni ànnù nifò aburè aa, à bè aa tsi'i tsõ mbòñndùgè yîi mæ a fi'isè njoo jî fi bo bì jî lwèn a atã yu.”

Ajàñ mæ bi le ntuu Yesu a ala'a Nazareth aà

(Mk. 6.1-6; Lk. 4.16-30)

⁵³ Ajàñ mæ Yesu à le màñsè mighàà mí nãnaa ma mú aa, à le mmà'atè ñghεε.

⁵⁴ A ghèè mæ ñywe'e a ala'a bo, ñkuu a ndâñghòtè, ñdi'i annù ghu. Annù a gha'a bè bya, bo tigè mbetè ni mæ, “Nù ghù à nàñsè nlògè mulà mitsyè bo bì innù jî wè juà aa a fè?”

⁵⁵ À si mu kabindà wa à ghuà bè aa ε? Bì si a ndè yî aa a ni Mary twonjè le? Jems, Joseph, ni Simon, ni Yuda, à si bɔɔ bimaà bi bè aa ε?

⁵⁶ Bijaantè bi bì si a titii bí'inè tswè aa ε? Nù ghù a tigè ñlògè mbuu innù jû aa a fè aa ε?”

⁵⁷ Mìntòñê myaa le nlwìnè ghu nú. Lâ Yesu a swon a mbo bo mæ, “Bì ghu'usè ngàñntoo Nwî a idigè tsim lâ kaa wa'à nîi a ala'a bo ké a nda bo ghu'usè.

⁵⁸ Kaa à le ñki'i innù jî wè jî wè jî ghà'atè ghu bú ñghirè, ñlòñ mæ kaa bo le ñwa'à nî àbiintii tswè aà.”

14

Ajàñ yîi mæ Herod à le nzwitè Jon Ngànñmurè bǎ ñkì aà

(Mk. 6.14-29; Lk. 9.7-9)

¹ A bè maa noò Herod yîi à le mbè mfò, nsa'a nî mbù'u Galilea aa, a yu'ù ànnù ñlòñ ikum Yesu.

² Ntigè nswon a mbo ìtsendâ jî mæ, “Wa à ni Jon Ngànñmurè bǎ ñkì mæ bi bu nyweensè ni ñiwò. A bê ñji'i ànnù yîi mæ mîdà'à muà mi fà'à ghu nu aà.”

³ Nlòñ mæ à le ti bè maa noò aa bonj Herod à bàñnè mæ Jon ñkwere yi, nnij yi a ndâtsañ, mbi'i ngaa Herodias, ñgwe ndîm yî Philip.

⁴ Nlòñ mæ Jon à le si ghèè ghu mbo nswonjè ni mæ, “Kaa a sî ku'unè a mbo wò a nyo'ɔ màñgyè ghù.”

⁵ Ka mæ à le si lòc mæ bonj yu zwitè Jon aa, à le mbo'ɔ mi'i mi bê bya nlòñ mæ bì le bii mæ Jon à nî ñgàñntoo Nwî aà.

⁶ Lâ nòc yîi mæ ñjwî ñjwe Herodias ì le mbòontè aa, mu Herodias yî màñgyè à le nàñsè nzi mben ikòc a nsi bè bíi bi le twonjè waa aà. Ntii Herod ì doritè.

⁷ A tigè ñkaa, ñka'a mæ yu ka fa a ayoo yîi mæ à bètè aà.

⁸ Ndè yî a tintè yi, ñswonjè mæ tâ à swonjè a mbo Herod mæ, “Fa a atu Jon Ngànñmurè bǎ ñkì a mbo mæ a múm àkanjè.”

⁹ Nú mfò wa ì le mbi'i tsi'i nî mbè ànnù. Lâ ajàñ mæ à le ñkaa a nsi mi'i bè aa, à le nswonjè mæ tâ bì fa.

¹⁰ À le ntoo bê bì ghèè ñkwye atu Jon wa ndâtsañ,

¹¹ ñlògè atu ya nnij wa múm àkanjè, mfa a mbo múmàñgyè wa a ghèè mfa a mbò ndè yî.

¹² Ngàñyègènnù Jon ì le nyu'u, ñghεε ñlògè akû yi ñghεε ntwinjè, ntigè ñghεε ñkè'ènè a mbo Yesu.

Ajàñ mæ Yesu à le ñjè'ε bǎ ñtsù'ù jî ntaà aa

(Mk. 6.30-44; Lk. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

¹³ Nòc yîi mæ Yesu à le nyu'u ma yû ànnù ñlòñ Jon aa, à le mmà'atè adigè ma ya ñkuu a múm àkanu'u ñghεε a adigè yi mɔ'ɔ yîi bè sî ghu tswe aa, mæ yu tswe ghu

tsi'i yù yù. Nòò yï mē nnòò bē wa le nyu'u maa ajàn aa, bi le mfè'èkə a njò'c ɪla'a jya ntəə ni m̀k̀r̀è n̄yɔŋə yi ghu.

14 Yesu à ghè mē mē yu ki fè'è wa a m̄m̀ àk̀anu'u, nyə nnòò bē wá. Nt̄i yi i luu ni àjəŋnè n̄lon ɳgaà yàà. A tigè ñghurə ɳgàŋmighòò a tit̄i bo.

15 A bē mē a ɳkwêfò tsi'i maa njwi, ɳgǎŋyɛgəŋnù ji i z̄i n̄swon ɡhu mbo mē, “Wa nòò à tigè n̄tsya, àdìgè yù a k̄i m̀bə àfumnə adìgə. Gh̄rə tá bē bú s̄eənə mē m̀bə bo gh̄ɛ n̄lɔɔ ayoo n̄ji yaa ni ɪla'a itoo ji m̀c'ɔ nyuu n̄ji.”

16 Yesu a kwi'i a mbo bo mē, “Kaa bo s̄i n̄i n̄m̀à'atə tswé, b̀mbɔŋ, ni fa ayoo a mbo bo b̄j̄.”

17 Bo kwi'i ghu mbo mē, “Ayoo ȳi bi'ì tswē ni yu faà, à ni tsi'i ɳkya ɪbaa ji n̄taà ni m̀bwè mi m̄baà.”

18 Yesu a swon mē bi zi ni mu a mbo yu.

19 A swon a mbo nnòò bē wa mē tá bo tswetə a nyə n̄i ñgèè yá. Bi tswè mē aa, a logè ɳkya ɪbaa jya ji n̄taà bo bi m̀bwè mya mi m̄baa, ɳŋentə mi'ì mi a ndəŋ, m̄fa m̄bi'ikə a mbo Nw̄i, m̀batə abaa ya m̄fa a mbo ɳgǎŋyɛgəŋnù ji mē tá bo fa a mbo bē byá.

20 N̄ù n̄tsim à le n̄ji nyurə, ɳgǎŋyɛgəŋnù ji jya i bú n̄tigə nsyɛ abùgè m̄ji jya a luu a n̄i ɳkyè nigh̄um n̄tsò baà.

21 Ndùu m̀b̄ŋnè ȳi i le n̄ji m̄ji myaa, i le m̀bə tsò n̄tsù'ù ji n̄taà; kaa bi le ɳwa'à b̄ŋgyè bo b̀ŋkhə s̄əŋè.

Ajàŋ ȳi mē Yesu à le ɳka ntəə a atu ɳk̄i aà

(Mk. 6.45-52; Jn. 6.15-21)

22 Yesu à le swon ɳgǎŋyɛgəŋnù ji i kuu a m̄m̀ àk̀anu'u m̄bu ntoo ɳgh̄ɛ fu a n̄ji ȳi m̀c'ɔ. Yu m̄bɔŋ a tigè m̀b̄ŋnə n̄tswe a n̄j̄m̀ n̄swon nnòò bē wa i s̄eənə.

23 Nnòò bē wa i s̄eənə mē, a k̀c'ɔ ɳgh̄èè wa atu n̄ta'a tsi'i yù yù a n̄tsà'atə Nw̄i. Nòò ɳkwêfò à le ɳkù'ù a tswé ghu tsi'i yù yù,

24 le bɔŋ àk̀anu'u ya a b̀r̀è mē ɳgh̄ɛ a m̄m̀ ɳk̄i àgha'a a sa'à. Ìk̀ŋnə ɳk̄i i tumè ɳgh̄ɛ, n̄tumə m̄bi n̄lon mē àf̄isə a le ɳgha'a a m̄m̀ ɳk̄i.

25 A bē mē a ni nòò ɳjwi a z̄i a mbo bo, n̄təə ni a atu ɳk̄i.

26 Nòò ȳi ɳgǎŋyɛgəŋnù ji i le nyə yi a təə wa atu ɳk̄i aa, n̄b̀c'ɔ n̄i wè tswá waa, bo tigè n̄təŋnə n̄swonə ni mē, “A n̄i ɳkù!”

27 Yesu a w̄ŋsə ɳghaa a mbo bo n̄swon mē, “Tswa ni n̄t̄i ɡhuu, à wa ni mē. N̄i tsuu b̀c'ɔ.”

28 Peta a swon ghu mbo mē, “M̀m̀à'amb̄i, m̀bə a bə wó, ò swon mē z̄i a m̀b̄ɛ wò fya m̄m̀ ɳk̄i.”

29 Yesu a swon ghu mbo mē, “Z̄i!” Peta à le mfè'è wa m̄m̀ àk̀anu'u, n̄təə wa atu ɳk̄i ɳgh̄ɛ a m̀b̄ɛ Yesu.

30 Lá, àjàŋ mē à le nyə af̄isə ya aa, n̄lòḡinè ɳka m̀c'ɔ, n̄tigə m̀bwɛ n̄sigə ɳgh̄ɛ wa m̄m̀ ɳk̄i. N̄təŋnə nyə'ə mē, “M̀m̀à'amb̄i, yw̄eensə gh̄á.”

31 Yesu a w̄ŋsə n̄nasə ab̄o yi n̄tswa yi ghu, n̄swon mē, “Ab̄iint̄i yo a kə'ə bə laà aa a ya aa ɛ? O gh̄rè n̄j̄ŋkə aa a ya?”

32 Nòò ȳi bo le ɳk̀c'ɔ ɳkuu wa m̄m̀ àk̀anu'u aa, àf̄isə ya a k̄entə.

33 Bè b̄i bi le n̄tswe wa m̄m̀ àk̀anu'u aa, bi m̄i yi n̄swon mē, “Aà ànnù n̄k̄onə, ò ni Mu Nw̄iŋgòŋə.”

Ajàŋ ȳi mē Yesu à le ɳgh̄urə ɳgàŋmighòò a ala'a Gennesaret aà

(Mk. 6.53-56)

34 Bo tòò mē ɳgh̄ɛ a ala'a Gennesaret.

³⁵ Badigə bya le nyə yi nzi, n̄tsyasə ɲk̄i tsi'í a idigə idigə maa mbèè àla'a mə bì ghotə ɲgàɲmìghòò n̄zi ni ju ghu mbô.

³⁶ Bo le mbu'u mbo ghu mbo mə tâ à ma'atə tâ ɲgàɲmìghòò jyâ boɔ m̄oontə tsi'í àtsəɲ atsè'ê yi. Bè bitsim bìi bi le mmòontè aa, bi le nt̄i n̄ighòò.

15

Ajàɲ ȳii mə Yesu à le ɲwenə baFarisai n̄lon b̄inòɲgòɲ bi b̄ità bi b̄itàa byaa aà
(Mk. 7.1-13)

¹ BaFarisai bo bì ɲgàɲndi'i n̄òɲsè le n̄l̄o a Yerusalem nzi mbetə Yesu mə,

² “Kaa ɲgàɲyeḡənnù jo i si b̄inòɲgòɲ bi b̄ità bi b̄itàa bi'i ləə aa a ya aa ε? Nlon mə kaa bi si mbô myaa si'i a ni m̄an̄ji ȳii a kù'ùnə ns̄i'i m̄boɲ ki ji.”

³ Yesu a kwi'i mə, “Kaa n̄i si ndi'i Nw̄i yu'unə, m̄baɲnə yòɲè b̄è b̄inòɲgòɲê bu aa a ya aa ε?”

⁴ Nlon mə Nw̄i à le ndi'i mə, ‘Ka nyu'unə a taà ghò bo ndè ghò,’ ɲki ndi'i mə, ‘Nù ȳii à bèḡitə a taà ȳi k̄ə ndè ȳi aa, a ku'ùnə mə tâ bì zwitə yi.’

⁵ N̄i b̄aɲnè n̄swonə n̄i ȳu u ɲgaa bə mə, Mbə ɲu a swonə a mbo taà ȳi k̄ə ndè ȳi mə, ‘Wa àyoo ȳii mə boɲ mə fa ɲkwetə gho ghu aa, mə fà m̄è a mbo Nw̄i,’

⁶ boɲ kaa à s̄i n̄i ɲyù'ùnə taà ȳi b̄u n̄tswe. Ma ȳu a di'i aa ajàɲ mə ni tigə mbwesə n̄i n̄òɲsè Nw̄i m̄baɲnə ɲka nyon n̄i b̄inòɲgòɲê buu aà.

⁷ B̄u ɲgàɲabagilè! ɲgàɲntoò Nw̄i Yesaiah à le nyə aa tsi'í siḡinè ɲɲwà'ànə annù ȳii mə Nw̄i à le nswon nlon ɲgaa ȳu u aà, mə,

⁸ ‘Bè buà, bi ghu'usə n̄i gha aa tsi'í n̄i ighon nts̄u jyaa,

l̄a m̄int̄i myaa b̄aɲnè n̄tswe a nd̄isyà;

⁹ Bo mii n̄i gha laa tsi'í àd̄anè àd̄anè

n̄lon mə bo b̄aɲnè n̄di'i b̄è b̄inòɲsè bi b̄è ts̄o n̄di'í jyâ! ”

Njoo j̄ii mə gh̄irə mə tâ ɲu tsuu laa aà
(Mk. 7.14-23)

¹⁰ Yesu a tigə n̄twon n̄nòò b̄è wa i z̄i ghu mbèè a swon a mbo bo mə, “N̄i nan̄sə nyu'u tâ à laa a atu b̄u:

¹¹ Ayoo ȳii mə ɲ̄u a ji a nts̄u yu aa kaa a si ma ya gh̄irə mə tâ à tsuu laa, a ajàɲ ȳii mə n̄òɲsè à di'í aà, a b̄aɲnè ɲgh̄irə ayoo ȳii mə a fè'è ghu nt̄i aa mə tâ à tsuu laa.”

¹² ɲgàɲyeḡənnù ji i z̄i n̄swon ghu mbo mə, “O z̄i mə baFarisai gh̄irə n̄lw̄isə nt̄on a nu wò n̄lon annù ya mə ò gh̄irə nswon aa ε?”

¹³ Yesu a kwi'i mə, “Ayoo ȳii mə a s̄i Taà ghà a aburə b̄è aa bi ka ȳi d̄u lò'òsè.

¹⁴ N̄i ma'atə waa; bo bə aa b̄ifè'ènè mə bì tsyàsè b̄i m̄'o. Mfè'ènè à bə ki tsyàsè ȳi m̄'o boɲ bo bitsim ka w̄o a ataa.”

¹⁵ Peta a swon ghu mbo mə, “T̄o'otə ɲji'í n̄ighàà n̄i n̄à ma n̄u a mbo b̄i'í.”

¹⁶ Yesu a swon mə, “Mala a bə mə, tsi'í b̄u, kaa n̄i s̄i ki nzi aa ε?”

¹⁷ N̄i s̄i zi mə àyoo ȳii mə ɲ̄u ji a nts̄u yu aa, a sigə aa ghu ato'o a k̄i m̄bu ɲyì aa ε?”

¹⁸ L̄a àyoo ȳii mə a fè'è a nts̄u ɲu aa a fè'è aa ghu nt̄i, ɲgh̄irə ni mə tâ à tsuu laa.

¹⁹ Nlon mə a nt̄i ɲu aa a fè'è im̄òontè j̄i b̄i, ànn̄u nzwitə ɲu, ànn̄u m̄aghàbè, ànn̄u ajirè, iyèrə, n̄swon̄è àbaɲnènnù a atu ɲu, bo bì n̄swon̄è ànn̄u ȳi bì a atu ɲu.

²⁰ Aa ma j̄u innù mə i gh̄irə mə ɲu à tsuu laa aà; kaa ɲji t̄i s̄i'í m̄bo ts̄o mə bo swonə aa, kaa a si gh̄irə mə ɲu à tsuu laa.”

M̄angyè ȳii à le ntswe n̄i àb̄iint̄i aà
(Mk. 7.24-30)

²¹ Yesu à le ntigə mma'atə adigə ma ya ɲgh̄eε a mbù'u Tai bo Sidon.

²² Mànggye baKana yî mò'ò, yîi à le ntswe maa mbù'ù aa, à le nzî nyè'è nswonè ni mæ, “Ko mìlìhè ghà, m̀bà Mmà'ambí Mu David! Demon yî mò'ò à nanse ntswe a ato'o mú ghà yî m̀ngyè òndi nî òngi'ì ghu nu si'ì.”

²³ La kaa Yesu kaa a wa'á yi kwe'è. Ngányegènnù ji i tigè òzi mbu'u mbo ghu mbo nswonè mæ, “Furè m̀ngyè ghù tã à bìi a njìm bì'inè! Wa a yè'è nyonè aa nzwi nî àtu òh.”

²⁴ Yesu a kwi'ì mæ, “Bì le ntoo gha aa tsi'ì a mbo mbinjèrè jii i bwe a ngwè'è nda baIsrael aà.”

²⁵ Maà noò m̀ngyè wa a zì nswetè miku'utè mi ghu nsi, nswonè mæ, “Mmà'ambí, Kwetè ghà.”

²⁶ Yesu a kwi'ì mæ, “Kaa a sì ku'unè a nlogè àbaa bɔɔ mbàhè m̀ma'a a mbò mbù.”

²⁷ M̀ngyè wa a kwi'ì mæ, “Fìhè, Mmà'ambí, lá m̀bu jya i syè nì òkùgè abaa jya mæ i lò wa atu atetè taà wàà òwokè aa òkurè.”

²⁸ Yesu a tigè òkwi'ì ghu mbo mæ, “Oh! M̀ngyè, ò tswè nì àbiiintii si'ì! Wa ò ka tswè nì ànnù ya yii o lòò aà.” Mù yì wa à le òghènsè òki ntii tsi'ì maà noò.

Ajàn yii Yesu à le mbù òghurè bə bì ghà'atè aà

²⁹ Yesu à le ntigè nlo maa adigè òghèe ntsyá a mbèe àtsùmè Galilea. Nkò'ò òghèe a atu nta'a, ntigè ntswe a nsyè.

³⁰ M̀a m̀bè m̀nòò à le nzì ghu mbèè nì bìtsèhkerè, bìbwènkè, bìfè'èné, bìtìghàà, nì ògàhìghòò jì mò'ò tsi'ì jì ghà'atè, ònòhse a mìkòrè Yesu a ghurè waa.

³¹ Bè bya le nyerè si'ì a ajàn yii mæ bo le nyè bìtìghàà ghaà, bìbwènkè tii, bìtsèhkerè tèè, bìfè'èné kii nyè nì idigè aà; bo le ntigè ògha'asè Nwìngònè baIsrael.

Ajàn yii mæ Yesu à le nje'è mbàhè òtsù'ù jì nìkwà aà (Mk. 8.1-10)

³² Yesu à le ntigè ntwonè ngányegènnù ji jya nswonè a mbo bo mæ, “Mæ ko mìlìhè bè bú, òlonè mæ bì tswè mæ bì'ìbo tsítsònè njwi jì tarè kaa wa'à nì àyoo yì jì tswè aà. Kaa mbè mæ wa'à swonè mæ tã bo lo òghèè nì òjì òlonè mæ mbè bo ghìrè òghèe òwòkè a m̀njì.”

³³ Ngányegènnù ji i betè yi mæ, “Mbè bì'inè logè abaa aa fè fàa a atu nta'a miwèè a ku'unè a nje'è m̀ambè m̀nòò ghù ghu aa è?”

³⁴ Yesu a betè waa mæ, “Nì tswè nì òkya abaa aa jì sègè aa è?” Bo kwi'ì mæ, “I nì jì sàmbaa nì bɔɔ bì mbwè bì mò'ò.”

³⁵ Yesu a swonè mæ tã ònòò bè wa tswè a nsyè.

³⁶ A tigè òlogè ibaa jya jì sàmbaa nì mbwè mya, mfa mbi'ikè a mbo Nwì, m̀batè, mfa a mbò ògányegènnù ji bo yatè a mbo bè byà.

³⁷ Bè bya bìtsim le nji nyurè; bì bweè àbùgè miji ya, ibà'a abaa jya bo bì isà'a mbwè jya, i luu nì òkyè jì sàmbaa.

³⁸ Ndùu mbàhè jii i le nji aa le mbè ntsù'ù jì nìkwà; kaa bì le wa'à b̀ngyè bo bì b̀hkhè sèhè.

³⁹ Yesu à le ntigè nseensè bè bya, òkuu a mùm àkànu'u ntoo òghèe a mbù'ù àla'a Magadan.

16

Ajàn mæ bì le mbetè alènsè a mbo Yesu aà (Mk. 8.11-13; Lk. 12.54-56)

¹ BaFarisai bì mò'ò bo bì baSadukai bì le nzì a bo Yesu nloò mæ bì kwà'ànè yi, m̀betè yi mæ tã à ghìrè alènsè yii mæ a lo a aburè aa a ndi'ì mæ Nwì à tswè bo yu.

² Yesu a kwi'i waa nî àbetè mæ, "A yî mbæ a ñkwêfò aa nî swonjè ni mæ 'fdìgè ka ghìrè bònjè nlonj mæ mbà'à àbùrè i bònjè."

³ A yi ñki mbæ a titugæ aa nî swonjè ni mæ, 'Sii à ka ghìrè bæ njwî àfisè nlonj mæ mbà'à àbùrè i bònjè ñki mbosè nî ìdìgè.' Nî zî àjànjè mæ mbæ nî kâ ñyè nî ìnnù a ajàn mæ mbà'à àbùrè i dî'ì aà. Lâ kaa mbæ nî wa'á ìlènsè noò ñgù'u mbi yulà zî.

⁴ Bũ ñgǎñghìrê ìnnù jî bi bìtibiĩ Nwî bì ñgù'ù bulà, ni betè nàa mæ mæ dî'ì alense annù a mbo bù aa ε? Njan, àlènsè yîi mæ mbæ mæ dî'ì a mbo bù à ki mbæ aa tsi'ì yî Jona." A swonj mē laa ntigè mma'atè waa ñghεε yi.

Mbè'è àbaà baFarisai bo bì baSadukai
(Mk. 8.14-21)

⁵ Nòò yîi mæ ñgǎnyægènnù ji i le ntoo ñghεε nywe'e wa mbèè àtsùm ya yî mò'ò aa, bo le yè mæ bo li'inè a nlògè àbaà.

⁶ Yesu a swonj a mbo bo mæ, "Nî ka nstsyèsè ghuu, ntsee nî àtù yuu nlonj mbè'è abaa baFarisai bo bì yî baSadukai."

⁷ Bo logìnè ntigè ñghaa a atitii bo nswonjè ni mæ, "A swonj laa aa nlonj mæ kaa b'ìinè ghìrè ñwa'á abaa lògè aà."

⁸ Yesu a zî ànnù yîi mæ a le ntswe a ntii bo, ntigè nswonj mæ, "Bù bē bìi mæ àbìintii yaa a k'ètè, a ghìrè àkè mæ nî ka ñghaa a titii bù mæ nî sî nî àbaa tswe aa ε?"

⁹ Nî sî annù zî tâ àtù yuu laa ghu aa ε? Nî sî burè ki wa'atè ajàn mæ mæ kî jè'ε bē bya ntsù'ù ji ntaà nî ñkya ibaa jya ji ntaà aa ε? Nî le nsyε ñkugè ji i luu aa a nî ñkyè ji sègè aa ε?"

¹⁰ Nî sî ki ñwa'atè ñkya abaa jya ji sàmbaa mæ mæ kî jè'ε bē ntsù'ù ji ñkwà ghu aa ε? Nî le ñki nsyε ñkùgè ji i luu aa a nî ñkyè ji sègè aa ε?"

¹¹ A tigè ñghìrè akè mæ nî bu ñka ñjñkè, kaa ñki'ì zî mæ mæ si aa annù nlonj abaa ghàà aa ε? Nî ka nstsyèsè ghuu nî mbè'è àbaà baFarisai ni baSadukai."

¹² Bo tigè ñzi maa noò a laa mæ kaa à si a mbo bo ghaa mæ tâ bo ka nstsyèsè nlonj aa mbè'è àbaa. A bònjè ñghaa nlonj aa ìnnù jîi mæ baFarisai bo bì baSadukai le si dî'ì aà.

Ajànj mæ Peta à le nswonjè a ñù yîi mæ Yesu à ni ghu aà
(Mk. 8.27-30; Lk. 9.18-21)

¹³ Yesu à le ñghèè ñka ñkoontè a mbèè Kaisaria Filipi, mbetè ñgǎnyægènnù ji mæ, "Bē swonjè ni mæ Mu Nù à bæ aa wo aa ε?"

¹⁴ Bo kwi'i mæ, "Bî m'ò swonjè ni mæ, Jøn Njànjmùrè bē ñki, bî m'ò swonjè ni mæ, Elijah, bî m'ò kii mbu nswonjè ni mæ, Yeremiah, kè ñgànntoò Nwî wa yî mò'ò."

¹⁵ A betè waa mæ, "Lâ nî swonj yuu ñgaa mæ mæ laa mbæ wo aa ε?"

¹⁶ Simon Peta a kwi'i mæ, "O nî Ayo'ò Nwî wâ, mbæ Mu Nwñgòn yîi mæ à tswe ntii aà."

¹⁷ Yesu a swonj ghu mbo mæ, "Mbæonè a mbo wò mbâ Simon mu Jona nlonj mæ a ma yû ànnù ññkonj a mbo wò aa kaa a si ñûmìsònj dî'ì. A dî'ì Taà ghà a aburè a mbo wò."

¹⁸ Mè swonjè a mbo wò mæ, ò laa mbæ Peta*, mè ka bœ ñghotè yà ma mùu atù àlànse ñgò'ò. Kaa tâ tsi'ì nìwo, tâ nî wa'á tii ntsya.

¹⁹ Mè ka fa bìkey bì annù nifō aburè a mbo wò. Annù yîi mæ ò kwerè fàa nsyε aa bonj baa kii kwerè a aburè. Annù yîi mæ ò fεε fàa nsyε aa bonj baa kii fεε a aburè."

²⁰ A tigè ñnanse ñkwantè ñgǎnyægènnù ji mæ tâ bì tsuu a mbo ñù ló swonj mæ yu laa mbæ Ayo'ò Nwî wâ.

* 16:18 Nji'ì Pita, "Petros" ni ñghàà ni baGrikia, ì bæ aa àlànseñgò'ò.

Ajàn mæ Yesu à le nghàà òlɔŋ ŋgɪ'í yǐi yu ka yə i kwo àà
(Mk. 8.31—9.1; Lk. 9.22-27)

²¹ Nlɔginə maa noò Yesu a lòginè òndi'í a mbo ògǎnyəgənnù ji mæ, yu tswe nì òlɔginə ŋkɔ'ɔ ŋghèe a Yerusalem i ghèe i yə mbuu ŋgɪ'í jǐ ghà'atè ghu a mbo bìtá bi ala'a, bo bì bìlǐ bi ŋgǎnmà'anwǐ nǐ ògǎndi'í ònɔsè, tâ bì zwìtə yi, a ti bə nǐ ònjwi ji tarə bi bu nyweensə yi fu ni nìwò.

²² Peta à le nswòntè yi ŋghentə ni ghu, òlɔginə ŋka ŋghaantə nii nswonə ni mæ, “Wa mbə Nwǐ wa'ǎ ma yǐ ànnù bii, Mmà'àmbi. Wa kaa mbə ajàŋə annù ma yǐ a wa'ǎ a nu wò fè'è.”

²³ A bəŋkə yi nswonə a mbo Peta mæ, “Tsyǎ mbǐi a nǐm mè, mǐbá Satan! O nǐ nǐfànsè mǎnjǐ a mbo mè òlɔŋ mæ kaa ò sǐ aa a nǐm Nwǐ təè, ò bàŋnə ntəè aa a nǐm bə.”

Bè bǐi mæ bi nǐ ògǎnyəgənnù Yesu àà

²⁴ Yesu a tigè ònswonə a mbó ògǎnyəgənnù ji mæ, “Mbə òtə tsù a ka nɔɔ a ŋka nyòŋə a nǐm mè, a tuù òbǐi nǐ yi, mbe'e abàŋnə bàŋnə yi ŋka nyonə nàà.

²⁵ Nlɔŋ mæ òtə yǐi mæ a lòɔ mæ yu yweensə òbǐi nǐ yi aa, à ka bàŋnə bwɛ. Nǐ yǐi mæ a bàŋnə mǐbwɛ òbǐi nǐ yi nɔŋ ŋkwi atú gha aa, à ka bàŋnə tswe nǐ ghu.

²⁶ Mbə a kwetə òtə tsù aa nǐ àkə mæ mbə a tswe nǐ mǐbi yǐ ntsim mǐbàŋnə mbwɛ ntswèntǐi yǐ aa ɛ? Kè mǐbə òtə a fa aa àkə òkwensə òntswèntǐi yǐ ghu aa ɛ?

²⁷ Nlɔŋ mæ Mu Nǐ à ka yǐ zǐ bo bì baangel bi a mǐm nǐgha'a nǐ Taà yǐ i tsɔ'ɔ ifà'à òtə òntsim i yonə nǐ àfà'à yǐi mæ à le mfà'a aà.

²⁸ Mè swòŋə a mbo bù tsi'í annù nǐŋkonə mæ bə bí mɔ'ɔ bi təè faà bǐi mæ kaa bo ka yǐ wa'à nǐwo ywe'etə ti yə nòò wa mæ Mu Nǐ à ka yǐ zǐ a mǐm ànnù nǐfɔ yu aà.”

17

Ajàn yǐi mæ Yesu à le mbəŋkə yi ntigə ŋhweenə àà
(Mk. 9.2-13; Lk. 9.28-36)

¹ Njwi i tsyà mǐ ji nto'o, Yesu a lògə Peta bo Jems nǐ mumaà yǐ Jɔn bo bo kɔ'ɔ ghèè a atu nta'a yǐ syà yǐ mɔ'ɔ, òntswɛ ghu tsi'í bə bo.

² Nǐ yǐ i bəŋkə a nsi bo, nǐsi yi i tigè ònta tsi'í tsɔ nǐnòò, òtsə'è jǐ i fu'ù ònjɛŋkə.

³ Bo ghəə ki yə Moses nǐ Elijah wi'íkə mǐfɛ'ɛ ntigə ŋghaanə bo bì Yesu.

⁴ Peta a swonə a mbo Yesu mæ, “Mmà'àmbi, a bɔŋ mæ bí'inè tswe faà aà. O bə kɔŋ bɔŋ mæ ka ghùrè mǐntàn mi ntarə faà, tâ yǐ fùùrè i tswe a mbo wò, yǐ mɔ'ɔ i tswe a mbo Moses, tâ yǐ mɔ'ɔ i tigə ntswe a mbo Elijah.”

⁵ Ajàŋ mæ à le mburə ki ghàà aa mbà'à yǐ ònta yǐ mɔ'ɔ i wi'íkə ònkusə waa, nǐjǐ òtə i fè'è wa mǐm mbà'à ònswonə mæ, “Aa mú ghà yǐ mǐbàŋnə yǐi mæ mè kòŋə aa à ghulà, mæ nǎŋsə òndoritə nɔŋə yǐ. Nǐ ka nyu'u annù yǐi a swonə aà.”

⁶ Nòò yǐi ògǎnyəgənnù ji i le yu'u lálàà aa, bo le ŋwǔ a nsyɛ àkùu kuu, nluu nǐ nǐbɔ'ò.

⁷ Lá Yesu à le nzi ònti mmòòntè waa nswonə mæ, “Bǐnə nǐ, nǐ tsuu ki bɔ'ɔ.”

⁸ Bo ŋentə mǐ'í myaa ntigə yə tsi'í Yesu, kaa ŋki'í òtə dǎŋ bú ònyə.

⁹ Ajàŋ mæ bo le nòò wa atu nta'a ŋka nsiŋə aa, Yesu a swonə a mbo bo mæ, “Nǐ tsuu annù òlɔŋ nǐjèè təè təè ma yǐ a mbo òtə lǔ swonə, i ywe'e noò yǐi mæ Mu Nǐ à ka yǐ yweenə nǐ nǐwo aà.”

¹⁰ Ògǎnyəgənnù ji jya i betə yǐ mæ, “Ògǎndi'í ònɔsè i nswonə nǐ mæ Elijah à tswe nǐ mǐfòò ntsyǎ mbǐi i zǐ aa a ya aa ɛ?”

¹¹ Yesu a kwi'í a mbo bo mæ, “Elijah à tswe nǐ zǐ, òki tswe nǐ ònti tsiɛ ònnù tsiɛm fu i bǐnsə a ajàŋ mæ i le ntswe aà.”

¹² La mè swòŋə a mbo bù mə Elijah à tè'è mē ñzi, kaa bo wa'à yi zî, m̄baŋnə ŋghìrə annù yîi mə bi kòŋə aa ghu nû. A ki mbə a ŋg̃ŋg̃ŋ a ajàŋ mə Mu Nù à ka yə ŋgi'i a mbo bo aà.

¹³ Ng̃ŋyəg̃ənnù ji jya i tigè nyu'u a laa atu bo maa noò mə a swòŋə aa ànnù ñlonŋ gaa Jon Ng̃ŋmùrə b̄ə ŋkì.

*Ajàŋ mə Yesu à le ŋghùrə mùmbâŋnə yîi mə à le ntswe ni demon aà
(Mk. 9.14-29; Lk. 9.37-43)*

¹⁴ Nòò yîi mə bo le mbù m̄bii ntsi'i nnòò bē wa aa, ñumbâŋnə yî mò'ò à le nzi ñswetə m̄iku'utə mi a nsi Yesu, ñswòŋ mə,

¹⁵ “M̄mà'àmbi, ko m̄il̄ŋnə mù ghà ghù, ñlonŋ mə a w̄ò àbùbùrə ñnaŋsə nyə nî ŋgi'i tsi'i nî m̄bē ànnù. A yi mbə noò mò'ò a w̄ò a mum mò'ò, a bə a noò mò'ò a w̄ò a m̄m̄ ŋkì.

¹⁶ Mə ghìrə nzi ni ghu a mbô ñg̃ŋyəg̃ənnù jo kaa bo ki'i àjàŋ mə mbə bo ghurə yi zî.”

¹⁷ Yesu a swòŋ mə, “Oò, b̄i niwaa ni bē b̄i bi s̄i nî àb̄iintii tswé, ŋghìrə nî ñnnù j̄i i s̄i tsinè aa, mè ka tswe bi'inè i ywe'e aa a noò àkè aa ε? Mə ka ki tswa ntii gha ñlonŋ ngaà yùu i ghε ywe'e aa a noò àkè aa ε? N̄i zi ni ghu a mbo mè.”

¹⁸ Yesu a wenè demon wa, a burè m̄f̄'ε ghu nu, mu wa a ghesè ñtii.

¹⁹ Ng̃ŋyəg̃ənnù Yesu i le ntigè nzi ghu mbo a alò'òsè m̄betə yi mə, “B̄i'i ghìrə ŋki'i a m̄fi'i demon wa zi aa a ya aa ε?”

²⁰ A kwi'i a mbo bo mə, “Ñlonŋ mə àb̄iintii yuu a kə'ə aà. Mə swòŋ a mbo bù tsi'i annù ñŋkòŋ mə, mbə ni tswe nî àb̄iintii a t̄'ε ŋkə'ə mbə tsi'i ts̄ò àbùrə m̄aghum, bəə boŋ mbə ni swòŋə a mbô ñta'a ghù mə, ‘B̄iinnè faà ŋghε ntəə f̄i' i k̄i m̄b̄iinnə. Maa mùu ajàŋ boŋ kaa mbə ànnù tsu a wa'à ghuu tsyâ. [

²¹ M̄buu demon ma ghù a lòò aa mə mbə ni si'isè ìb̄i nû ghuu ti ji ñtsa'atə Nw̄i m̄bòŋ fi'i.”]*

Ajàŋ mə Yesu à le mbu ŋghaa annù ñlonŋə annù niwô yi aà

²² Nòò yîi mə ñg̃ŋyəg̃ənnù ji i le mbù ñghotə a ala'a Galilea aa, Yesu a swòŋ a mbo bo mə, “B̄i ka fa Mu Nù a mbo bə,

²³ t̄a b̄i zwitə yi, a ti bə a nî ñjwi ji tarè bi b̄u m̄b̄iinsə yi fu a niwô.” Nû yàà i le ñnaŋsə m̄bi'i tsi'i nî m̄bē ñnnù.

*Ajàŋ mə Yesu à le ntu tax ñdâmà'anw̄i aà
(Mk. 9.30-32; Lk. 9.43-45)*

²⁴ Nòò yîi bo le nzi ñku'u a Kapernaum aa, ñg̃ŋkw̄erə tax ñdâmà'anw̄i bo zî a mbo Peta m̄betə yi mə, “N̄d̄i'innù ghùu ghù, à si tax ñdâmà'anw̄i tu aa ε?”

²⁵ Peta a kwi'i mə, “A tu.”

Nòò yîi mə Peta à le ŋkuu a nda aa, Yesu a betə yi mə, “Simon, àmòòntə yo a ni mə akə aa ε? A tax a mbo b̄ifò b̄i f̄aa nsyε aa a tu wo aa ε? Bè b̄i ala'a bya, kè b̄ig̃i aa ε?”

²⁶ Peta a kwi'i mə, “B̄ig̃i.”

Yesu a tigè ñswòŋ mə, “Mbə a bə la boŋ kaa b̄ala'a bya s̄i nî ñt̄ũ tswé.

²⁷ L̄a kaa b̄i'inè si lòò mə mbə b̄i'inè lw̄isè m̄intôn myaa. Ts̄ò mə a bə laa aa, ghèè f̄i atsùm m̄ma'a ñsa'a ghu. F̄ibwè f̄i m̄b̄i f̄i ò ko aa, ò ŋa'atə ñtsù yi, boŋ ò ka fi'i ab̄atə ŋkabə ghu t̄a à ku'u a ntu tax ñdâmà'anw̄i ghà bo ghu. Lògə ŋghε ntu tax ȳi'ò ghu a mbo bo.”

* 17:21 Kaa bə b̄i mò'ò s̄i atii yuà ñŋə.

18

*Abetè nlonə ɲu yii mə à kò'ɔ ntsirə a mûm ànnù nifò Nwî àà
(Mk. 9.33-37; Lk. 9.46-48)*

¹ A bə maa noò, ɲgǎɲyǎgǎnnù Yesu zî ghu mbo mbetə yi mə, “Nù yii mə à kò'ɔ ntsirə a mûm ànnù nifò aburə aa à nî wò aa ε?”

² Yesu a twoɲè mùɲkhə nzi nte'ε a titii bo

³ ɲswon mə, “Mè swonə a mbo bù tsi'í annù nɲɲkon mə mbə nì tsuu ghuu bəɲkə i bə tsi'í tsò bɔɲkhə boɲ kaa nì ka yí wa'á a mûm ànnù nifò aburə kuù.

⁴ Nù ntsim yii mə à sɪgəsə ibii nú yí a nsye tsò mu ghulà aa, àa bə ɲu yii à kò'ɔ ntsirə a mûm ànnù nifò a aburə.

⁵ “Nù ntsim yii mə à kwərə ajàn mu mà yú nî ikúm gha aa boɲ à kwərə aa ghá.

⁶ Lá ɲu yii mə à ghirə mə ajànə mu ma yú yí mɔ'ɔ mə à nɲɲ ntiɲ yi a nu mə aa tá à wo a mûm ànnù jii bi, a bɔɲ mə tá bi kwərə ɲgò'ɔ abaa yí ɲwè ghu ntɔɲ, mma'a yi a mûm ɲkì miyaa tá à bwe nsigə ɲghεε a nsyê ɲkì.

*Ikwa'ànə jii mə i ghirə bə wò nî ànnù jii bi àà
(Mk. 9.33-37; Lk. 9.46-48)*

⁷ “Ngi'í yí ɲwè a mbô mbii mə i zii nî ikwa'ànə jii mə bə wò ghu aa. Ikwa'ànə i te'ε ntswe nî nzi, lá ɲgi'í yí ɲwè a nu ɲu yii mə ikwa'ànə ma jya i tsya ghu nɲim nzi aa.

⁸ Mbə abô yo kə àkòrə yo a ghirə mə tá ò wo a mûm ànnù jii bi, ò kwyê mme'e. A bɔɲ mə ta ò bə abô mɔ'ɔ kə àkòrə mɔ'ɔ ntsyatə a ntswe nì mbo mi mbaa kə m̀kòrə mi mbaa, tá bi yi mbàɲnə mma'a gho a mum mɔ'ɔ ti mè.

⁹ Mbə nli'í no nì ghirə mə ò wo a mûm ànnù jii bi, ò twe'è mme'e. A bɔɲ mə tá ò bə nli'í mɔ'ɔ nyi ɲkuu a mûm ntswèntii, ntsyatə a ntswe nì mi'í mi mbaa tá bi yi mbàɲnə mma'a gho a mum mɔ'ɔ Satan.

*Nìghàà nî nanaa nlon annù mbɲɲərə yii mə i bwe àà
(Lk. 15.3-7)*

¹⁰ “A nì yə mə kaa nì si bɔɔ bi kəgə tsò buà bú tsa'a. Mè swonə a mbo bù tsi'í annù nɲɲkon mə baangel byaa bi təə a nsi mi'í Taà a ɲgɔɲ bìnòò bitsim a aburə. [

¹¹ Nlon mə Mu Nù à le nzi aa nyweense bə bii mə bi bwe àà.]*

¹² Nì wa'atə mə akə aa ε? Mbə ɲu à tswe nì mbi nɲərə jii ɲkhì, bεε yí mɔ'ɔ i fa'anə mbwε, a wa'á jii mɔ'ɔ jya m̀ghum mi bù'u ntsò bù'u a atu nta'a mmà'atə ɲghεε nlòò ya mə i fà'a a m̀anji aa ε?

¹³ Bε lə mə a yə, boɲ mə swonə a mbo bù nî ànnù nɲɲkon mə àa kì doritə nlon ɲgaa mbii mà ya i tsyá ajàn mə a doritə nlon ɲgaa jya m̀ghum mi bù'u ntsò bù'u mə kaa i ghirə wa'á a m̀anji fa'á aà.

¹⁴ A kì mbə a ɲgɲɲ ɲgɲɲ ajàn mə Taà ghùù yii à tswe a aburə aa, kaa à si kòɲ mə tá m̀ntsirə mu ghulà yí mɔ'ɔ tá à bwe.

Ndìm ghò yii à wo annù àà

¹⁵ “Mbə ndìm ghò ghirə annù yí bi a nu wò, ò gheè ghu mbèè, bu yu tswé tsi'í bú yu bi baa, ò di'í ibii yi ghu mbô. Bεε a yu'utə bəə boɲ ò bù mē ntswe nî ndìm ghò wa fu.

¹⁶ Bεε a tsuu yi nyu'utə, ò bú ntwonə a ɲu yí m̀fùurè kə bə bi baa, bi zii nì gheè bú bo, ta tá ànnù tsim jii mə bi swonə aa tá tswe nì b̀iyəfə bi baa kə bi tarə bii bi beentə.

¹⁷ Bεε mə a kì mbu ntuu yi a nyu'utə ànnù yii mə bú bo swonə aa, nì logè yi ɲghεε nì ghu a nsi ɲghòtə. Bεε a kì mbu ntuu annù yii mə ɲghòtə i swonə aa, nì lèntə yi tsi'í tsò tizi Nwî kə ɲgàɲkwərə tax.

* **18:11** Kaa bə bi mɔ'ɔ si atii yuà nɲə.

Annù yïi mæ bè beentə aa bo bì à yïi bè tuu aà

18 “Mè swòŋə a mbo bù tsi'í ànnù nîŋkoŋ mæ, ànnù yïi mæ nî kwerə fàa nsye aa boŋ baa kii kwerə a aburə, yïi mæ nî fèe fàa nsye aa boŋ baa kii fèe a aburə.

19 Mè ku'ùsè m̃bu nswon a mbo bù tsi'í ànnù nîŋkoŋ mæ, mbə bù bi baa beenə fàa nsye a nlɔɔ ayoo boŋ Taà ghà yïi à tswe a aburə aa à ka fa a mbo bù.

20 Nlon mæ àdìgè yïi mæ bè ghotə ntswe ghu bi baa kè bi tarə nî ìkùm gha aa, mè tswe a titii bo.”

Nìghàà nî nānaa nlonə ngàŋàfà'à ti lî'inə àfansənnù

21 Peta à le nzî a mbo Yesu mbetə yi mæ, “Mmà'ambî, mbə ndim ghà a ghirə ànnù yï bi a nu mè aa ngàà ji sigə mè kî nli'inə i tsim aa ε? Mbə ngàà ji sàmbaa i ku'ù aa ε?”

22 Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Kaa mè ka wa'à a mbo wò swon mæ ngàà ji sàmbaa, mè ka bànə swon mæ, ngàà mighum mi sàmbaa ngàà ji sàmbaa.*

23 Ma mùu ajàn, mbə bî'inə figinè ànnù nifɔ aburə tsɔ mfɔ yï mò'ɔ yïi mæ à le nlòò mæ yu sèntə innù ñkabə ji bo bì ngǎŋəfà'á ji,

24 Nòò yïi mæ bi le nlògìnè ñka nlentə aa, bi zî ni nù yï mò'ɔ yïi à le si tswa nîi ni bi milion bi francs bi nighumè.

25 Tsɔ mæ kaa à le ñki'i ajàn yïi mæ mbə yu tû ñkabə ya zi aa, m̃fɔ wa a swon mæ bì tswa yi mfee a bò'ɔ bì ñgwé yï ni bɔɔ bi, nî ngòŋ njoð tsim jii à tswe ni ju aa ntu ñkabə yï ya ghu.

26 Ngàŋàfà'à wa a swètè m̃kù'ùtè mi a nsye, mbu'u mbo ghu mbo, nswon mæ, “Mmà'ambî, tswa ntii gho a nu mè, wa mè ka yï tu njoð tsimè.”

27 Mfɔ wa a kô m̃l̃ŋnè yï, m̃ma'atə yi, nswon mæ tá à tsuu ñkabə ya bú tu.

28 “Tsi'í ma waà ngàŋàfà'à à ghè mæ yu ki fè'ε, m̃boo ñû ñbò wàà yï mò'ɔ yïi à le si bànə ntswa nîi ni ntsù'ù ji nighum, m̃fan a ntɔŋ, nswon mæ, ‘Tu ñkabə yà yâ.’

29 A wò ghu nsi, nyə'ə mæ, ‘tswa ntii gho a nu mè, wa mè ka yï tu ñkabə yò yâ.’

30 A tuu yi, ñswon yi nghε ni ghu, nghε ñniŋə a ndátsan mæ tá à tswe ghu nywe'e a noò yïi à ka yï tu ñkarə ni nya aà.

31 Nòò yïi mæ ngàŋàfà'à jya jî mò'ɔ i le nyə ma ya ànnù aa, nú yàà i bî'i tsi'í nî m̃b̃nnù. Bo ghè ñkè'ənə ngòŋ innù tsim jii i le mfè'è aa a mbò m̃fɔ wà.

32 Mfɔ wa à le ntwonə yi a zî a swon ghu mbo mæ, ‘Wò ngàŋàfà'à àbì'intii, mè kî le mmà'atə ñkarə nya nî tsim nîi ò le ntswa gha ghu aa, nlon ajàn mæ ò le nyè'ə a mbo mè aà.

33 Ò kî wa'à zî àjàŋə mæ mbə ò ko m̃l̃ŋnè ndim ghò, tsi'í tsɔ ajàn mæ mæ le ñko ghò aa ε?”

34 Mfɔ wa à le nlw̃nsə ntɔŋ, ntwon ngǎŋmf̃i bè, m̃fa yi a mbo bo mæ bì ghε mf̃i yi nywe'e a noò yïi à ka yï tu ñkarə ni nya ñtsimè.

35 “Aa ajànə mæ Taà ghà mæ à tswe a aburə aa, aa yi ghìrə a nu bù bitsim, mæ mbə nî tsuu ifansənnù bilim buu a m̃m̃ ñtii bù i kî lî'inè.”

19

Ajàŋ mæ Yesu à le ndi'i ànnù nlon annù nsà'anə ñyɔ'ɔ aà

(Mk. 10.1-12; Lk. 16.18)

1 Nòò yïi mæ Yesu à le m̃ansə nswon ma jû innù tsim aa, à le mà'atə ala'a Galilea nghε a mbu'u Yudea a njii ñkî Jordan,

2 M̃ñdò mi b̃ê m̃i ghà'atə le nyònə yi, a ghurè m̃ighòò a nu bo maa adigə.

3 BaFarisai bî mò'ɔ bi le nzî, a ñkwà'ané yi, mbetə yi mæ, “Nòŋsə a bii mæ mbə nù a fi'i ngwé yï nlon annù tsu mæ à ghìrə aa ε?”

* 18:22 Kè ngàà mighum mi sàmbaa ntsò sàmbaa.

⁴ A betè waa mæ, “Nì lèè ñkì'ì twon mæ, nù yï à le nanjsæ waa nloginè a nlòginè aa, à le nanjsæ waa aa nùmbânñè bo mángyè aa ε?”

⁵ Ntigè nswonè ni mæ, “Tsõ mæ a bə laà, nùmbânñè à ka ki mà'atè taà yï bô ndè yï, i zï bòònsè bô ñgwê yï, tâ bo bi baa tigè mbə nɣyǎnu yï m̄fùùrè aa ε?”

⁶ Maa ajàn kaa tâ bo wa'à bə bi baa bù mbə, ntigè mbə nɣyǎnu yï m̄fùùrè. Ayoo yï mæ Nwǎngòñ à bòònsè mē aa, tâ nù tsù à tsuu ló yàtè.”

⁷ Bo bú mbetə yi mæ, “Moses à le ntigè nswon mæ mbə nù à tse fa aɣwà'ànə nsà'a n̄yɔ'ɔ a mbo ñgwê yï, i fi'i yï aa a ya aa ε?”

⁸ A kwi'i a mbo bo mæ, “Moses à le mbeentə mæ mbə nù kâ m̄fi'i ñgwê yï aa nlon ajàn mæ m̄ntī muu tī aà. Lâ kaa a wa'ǎ aa ajàn mæ a le ntswe a nlòginè aa bə.

⁹ Mè swõñ a mbo bù mæ mbə nù a fi'i ñgwê yï a nda yu, ntsuu nlon aa annũ atsùùrè bə, m̄bu n̄yɔ'ɔ yï dàn, bəə bon à ghìrə aa annũ m̄aghàbè.”

¹⁰ Nğǎnyəgənnù ji i betè yi mæ, “Mbə a bə ma mùu ajàn a titī nùmbânñè bô ñgwê yï a ki'ì kù'ùnè aa bə mæ tâ nùmbânñè wa a tswe yi tī yɔ'ɔ aa ε?”

¹¹ Lâ a kwi'i a mbo bo mæ, “Annũ ma yû mæ mæ d̄i'ì aa, kaa mbə a ki'ì a mbo nù n̄tsim ghèè. Mbə a k̄i ñghèè aa tsi'ì a mbo bə b̄ii mæ Nwǎngòñ à tsò'ɔ mfa a mbo bo aà.

¹² Nlon mæ bə b̄i m̄ɔ'ɔ à ni b̄isòñ aa a njwê, b̄i m̄ɔ'ɔ, bi ghìrè n̄i m̄bô, b̄i m̄ɔ'ɔ bi ghìrè ìb̄inù waa maa ajàn mbi'ì aa annũ nif̄ɔ aburə. Nù yï mæ mbə kwèrə annũ ma yû mæ mæ d̄i'ì aa, tâ à kwèrə.”

Ajàn mæ Yesu à le nniñ mbɔɔnə a nu bônkhə aà

(Mk. 10.13-16; Lk. 18.15-17)

¹³ Bə b̄i m̄ɔ'ɔ le nz̄i ni bônkhə ghu mbo mæ tâ à nɔñsə mbô mi a atu bo ntsa'atə Nw̄i. Nğǎnyəgənnù ji i wenè bə byā.

¹⁴ Lâ Yesu a swon mæ, “Nì ma'atə bɔɔ bya tâ b̄i zi a mbo mæ, n̄tsuu waa ki k̄iñè bə; n̄lon mæ annũ nif̄ɔ aburə a tswe aa a mbo bə tsõ bo.”

¹⁵ A swòn mē laà aa ntigè nɔñsə mbô mi a atu bo, ñghèè yi.

Annũ mûngwà'à ñgàñkabè

(Mk. 10.17-31; Lk. 18.18-30)

¹⁶ Nù yï mò'ɔ à le nz̄i ghu mbo mbetə yi mæ, “N̄d̄i'innù, ànnũ yï siginè yï mbə mæ kâ ñghìrə nyi ñkuu a mùm n̄tswèntī yï ì lw̄i'ì n̄iñkon aa à ni yu aa ε?”

¹⁷ Yesu a betə yi mæ, “O bètə gha nlon annũ yï siginè aa a ya aa ε? Wa nù yï à bòn aa, à ni tsi'ì nù yï m̄fùùrè. Mbə ò ka ñkɔñ mæ o kuu a mùm n̄tswèntī, ò kâ ñləə ndi'ì Nw̄i jyā.”

¹⁸ A betə Yesu mæ, “Ɔ juu aa ε?” Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Tsèè ñù zwitə. Tsèè annũ m̄aghàbə ghìrè. Tsèè yèrè. Tsèè abàñnənnù tswèè.

¹⁹ Ka nyu'unə taà ghò bô ndè ghò. Ka ñkòñè ni ndim ghò tsõ ìb̄ii nù ghô.”

²⁰ Mûngwà'à wa a kwi'i ghu mbo mæ, “Mè lèè mæ ndi'ì ma jû tsi'ì tsimè, a tigè mbon akə a mbo mæ aa ε?”

²¹ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Mbə ò ka ñkɔñ mæ òo b̄ñ m̄anjsè, ò ghèè m̄fee ñgòn ñjoò tsim j̄ii ò tswe ni ju aa, mfa a mbo ñgàñəfumə, nzi ñka yonə naa, bon ò ka tswe n̄i àfù'ù a aburə.”

²² Mûngwà'à wa à yù'ù mē ma yû ànnũ aa, ñlo ñghèè yi n̄i àjəñnè ñlon mæ ñjoò ji i le ñgha'a.

²³ Yesu a tigè n̄swon a mbô ñgǎnyəgənnù ji mæ, “Mè swõñ tsi'ì annũ n̄iñkon a mbo bù mæ a tsyanə a mbo ñgàñkabə a ñkuu a mùm ànnũ nif̄ɔ aburə.

24 Mè bu ñkù'ùsè ñswon a mbo bù tsi'í annù ñîñkonj mæ, a fwaatə a mbo kamel a ntsurə a ñil'i ni nsa'a, ntsyatə a mbô ñgãñkabə a ñkuu a múm ànnù ñifò Nwí.”

25 Ñgãñyogənnù ji yù'ù mæ ma yú ànnù aa, ànnù a tsi'í mbənnù. Bo tigè mbetə yi mæ, “Nù yíi mbə a yweenə aa a tigè mbə aa wò aa ε?”

26 Yesu a lii ñsí waa nswon a mbo bo mæ, “A tsi'í aa ñùmìsòn, lá a ghèe ni Nwí, mbə à tse ghìrə innù tsimè.”

27 Peta à kwi'i nswon mæ, “Yé, bí'í bíi bí'í mà'atə mæ ñgòn ñjoo tsim ñyonə gho aa, bí'í ka yí tigə ñnanşə tswe aa ñi àkè aa ε?”

28 Yesu a swon a mbo bo mæ, “Mè swonə a mbo bù tsi'í annù ñîkonj mæ wa a múm mbi yí mfi, wa a noò yíi mæ Mu Nù à ka yí ñaŋnə a ñi àbèrè ñigha'a yu aa, bù bya bíi mæ ñi le ñka ñyonə nàa aa, ñi ka yí kii ñaŋnə ñi ñbèrè ñighúm ñtsò baa, i tigə sa'a itşə baIsrael jya ñighúm ñtsò baà.

29 Nù ñtsim yíi à mà'atə mila'à mi, kè bilim bi, kè bijàantə bi, kə taà yí, kə ndè yí kè boò bi, kə ibwènə nsyé ji, nlonj ikúm gha aa, à ka yí bú tswe ñi ñjoo mà jya ñgàa ñkhi; i ki bú tswe ñi ñtswénti yíi i lwí'í ñîñkonj aà.

30 Lá bè bí ghà'atə bíi mæ à ñi bítşyà bi mbíi tsítşon aa, bi ka yí tigə bə bítşirə bi ñjimè, tá bítşirə bi ñjim tigə mbə bítşyà bi mbíi.”

20

Annù ñlonj ñgãñfà'à a akò milù'ù

1 “Nlonj mæ ànnù ñifò aburə a bə aa tsi'í tsó ajàn yíi mæ ñù yí mò'ò à le mfè'è tsi'í a títugə a mbà'a mbà'à ñghèe a ñlòò bə mæ bí zi mfà'a a akó milù'u yu.

2 A le mbii mæ yu ka tu waa ñi ñkabə yíi i kù'ùnə ñi ñfà'a ñjwi yí ñfùùrə aà, ñtigə ntoo waa wa múm àkò milù'u yu.

3 A bù mæ mbə a ñlòontə noò, a bú mfe'è ñghèè ñyə bə bí mò'ò bi təə a nsaanə mítəa tsi'í àdànə dənə;

4 a swon a mbo bo mæ, ‘Ñi ki ñghèe wa múm àkò, wa mæ ka ghìrə fa ayoo yíi mæ a ku'unə aa a mbo bù.’

5 Bo tigè ñki ñghèe. A bú mfe'è a ñsi'í noò bo bí a nyəñ noò, ñki ñghèe ñghìrə tsi'í wa ajàn mæ à le ñghìrə a mbíi aà.

6 A bə mæ a mbəñ noò, a bú ñghèe nyə bə bí mò'ò bo təə, a swon a mbo bo mæ, ‘Ñi si'í ntəə faà ñbwesə ñi ñjwi yù a adànə dənə aa a ya aa ε?’

7 Bo kwi'i ghu mbo mæ, ‘Kaa ñù tsù à ghìrə wa'à yí'í logè mæ bí'í zi mfà'a a mbo yu.’ A swon a mbo bo mæ, ‘Ñi ki ñghèe ñka mfa'a wa múm àkò.’

8 “Noò ñtso noò à kù'ù mæ mbəñə àkò milù'ù wa a swon a mbô ñgãññlèntə ñjoo yí mæ, ‘Twonj ñgãñfà'à jya ntu ñkabə yàà, ñloginə ñi bí ñlwí'í ñjim bya, ñko'ò mmànşə ñi bí ntsyambíi byâ.’

9 “Bə bya mæ bi le ñlògè waa a noò mbanj noò aa bi zì mæ, ñù yí mò'ò yí mò'ò a kwèrə ñkabə yíi mæ i kù'ùnə a ntú ñgãñfà'à ghu a atú ñjwi aà.

10 Noò yíi mæ bítşyà bi mbíi bya bi le ñzi aa, bo le ñwa'atə mæ i yàa ñkabə i ka gha'atə; la ñù ñtsim a ká ñkwèrə tsi'í ñkabə yíi mæ bi tu ñu ghu a atú ñjwi aà.

11 Bo kwèrə mæ, ñloginə ñka nwurikə a mbônj àkò wá,

12 ñswonə ñi mæ, ‘Bə bi ñlwí'í ñjim bú bi fa'a aa tsi'í a atu mu fibàntə, lá bí'í bánñè ñsi'í nyo'ò ñnòò mfa'a ñjwi yú ñtsim, ò tú ñkabə yí'ibo i kù'ùnə!’

13 Mbônj àkò wa a kwi'í a mbo ñù ñbô wàà yí mò'ò mæ, ‘Ñsúkà'a ghà, kaa mæ sî annù a mbo wò fãnsè; ò ghìrə wa'à bíi aa mæ ò ka kwèrə aa ñkabə yíi mæ i kù'ùnə ñi ñfà'a ñjwi yí ñfùùrə aa a mbo mæ aa ε?’

14 Lògə ñkabə ò ya ñghèè ghô; à wa a kónj mæ ñkəñ a ñki mfá àyoo yíi mæ mæ fa a mbo wò aa a mbo ñù ñlwí'í ñjim ghú.’

15 “Mbə m̀ə wa'ǎ annù ỳi m̀ə k̀əŋ aa ǹi ǹjoo j̀i m̀ə à ǹi ì ja aa gh̀r̀è aa ε? K̀è ǹi gh̀è'è̀ǹè aa gha ǹlɔŋ m̀ə m̀ə fa aa ε?”

16 Yesu a tig̀è ǹlwi'isə nswɔŋ m̀ə, “Ma mùu ajàŋ, b̀ilwĩ'ĩ bi ǹjìm ka ỳi b̀ə b̀ĩtsyà bi mb̀i, t̀a b̀ĩtsyà bi mb̀i tig̀ə mb̀ə b̀i lwĩ'ĩ bi ǹjìm̀è.”

Ajàŋ m̀ə Yesu à l̀e nghàa ngaa ỳi i ywe'e ji tarə ǹlɔŋ annù ǹiwô yi aà
(Mk. 10.32-34; Lk. 18.31-34)

17 Yesu à k̀a m̀ə aa ǹkɔ'ɔ ǹghɛɛ a Yerusalem, ǹlɔg̀ə ǹgǎnyəg̀ənnù j̀i j̀yà ǹtsò baà, a tsẁé tsi'ĩ b̀ò bo. Bo k̀a m̀ə aa ǹghɛɛ a m̀ânj̀i a swɔŋ mbo bo m̀ə,

18 “Ỳê ǹi, àjàŋə m̀ə b̀i'inə ǹkɔ'ɔ ǹghɛɛ ǹi a Yerusalem laà aa, bi ka tswa Mu Ǹù i fa a mbo b̀il̀i bi ǹgǎŋm̀à'anẁi bo b̀i ǹgǎŋd̀i'ĩ ǹòŋs̀è t̀a bo tso'otə isa'à yi ǹtsər̀ə m̀ə b̀i zwitə yi,

19 t̀a b̀i fa yi a mbo b̀it̀iz̀i Nwĩ t̀a bo wye yi, ǹghɔɔ yi, ǹkweentə yi a atu atibàŋǹè b̀àŋǹè; l̀a a ti b̀ə ǹi ǹjwi j̀i tarə bi bú m̀b̀iinsə yi ǹiwô.”

Annù ỳi m̀ə ndè b̀i b̀ɔɔ bi Zebedee l̀e mbetə ǹlɔŋ b̀ɔɔ b̀i aà
(Mk. 10.35-45)

20 Ndè b̀i b̀ɔɔ bi Zebedee à l̀e ntig̀ə nzi a mbo Yesu bo b̀i b̀ɔɔ bi, ǹswetə miku'utə mi ghu nsi, ǹlɔɔ annù ỳi m̀ə'ɔ ghu mb̀ò.

21 Yesu a betə ghu mbo m̀ə, “O lòò aà àk̀è aa ε?”

A kwi'ĩ ghu mbo m̀ə, “Bii m̀ə t̀a b̀ɔɔ aa bù bi baa b̀i yi ntswe a m̀ùm ànnù nif̀ɔ wò, t̀a ỳi m̀ə'ɔ a tswè a abo wò ỳi m̀ə'à, t̀a ỳi m̀ə'ɔ a tswè a abo wò ỳi ǹkwàb̀è.”

22 Yesu a kwi'ĩ a mbo b̀ɔɔ bya m̀ə, “Kaa ǹi s̀ĩ annù ỳi m̀ə ǹi betə aa z̀i. Mb̀ə ǹi ǹò ǹdɔŋ ỳi m̀ə m̀ə ka no aa ε? ”

Bo kwi'ĩ ghu mbo m̀ə, “Mb̀ə b̀i'ĩ ǹò.”

23 Yesu a swɔŋ a mbo bo m̀ə, “Tsi'ĩ annù ǹiŋkɔŋ̀è, ǹi ka no ndɔŋ ỳi m̀ə m̀ə tswe ǹi nno aà, t̀a b̀i ki mmurə ghuu a m̀ùm ǹk̀i a ajàŋ ỳi m̀ə bi tswè ǹi m̀m̀urə m̀ə ghu aà. La kaa a si adig̀ə ya b̀è a ntsɔ'ɔ b̀è b̀i m̀ə bi ka ỳi tswè a mb̀èè ǹikwɛɛ m̀ə ǹi m̀ə'à k̀è ǹi ǹkwàb̀è aà, a ǹi idig̀è ma j̀u aa a ka ỳi tswè b̀è b̀i m̀ə Taà ghà à ǹàŋsə ǹl̀è a mbo bo aà.”

24 Abùg̀ə ǹgǎnyəg̀ənnù j̀ya ǹghum i ỳù'ù m̀ə ànnù ma ya, ǹlwisə ntɔŋ a nu bo bya bi baà.

25 L̀a Yesu a twɔŋ̀è waa bits̀im, ǹswɔŋ m̀ə, “Ǹi zi m̀ə b̀è b̀i m̀ə bi sa'a b̀it̀iz̀i Nwĩ aa, bi nɔŋ aa atu bo, m̀bu'utə ǹi waa; b̀è b̀i wè byaa bi tswè ǹi àdà'à a atu bo.

26 Kaa mb̀ə wa'ǎ maa ajàŋ a tit̀i bù b̀è; ǹù ỳi m̀ə a lòò mb̀ə ǹù ỳi ǹwè a tit̀i bù aa, t̀a à b̀ə ǹgàŋàf̀à'á ghùù,

27 t̀a ǹù ỳi m̀ə a lòò mb̀ə ǹtsyàmb̀i aa, t̀a à b̀ə abù'ù yuu;

28 ǹlɔŋ m̀ə, tsi'ĩ Mu Ǹù, kaa à l̀e ǹwa'à z̀i aa m̀ə t̀a b̀i ka mfa'a ghu mb̀ò. A l̀e nzi aa a mfà'a a mbo b̀è, i k̀i fa ntswènt̀i ỳi a ntsu'u atu b̀è b̀i ghà'atə ghu.”

Ajàŋ ỳi m̀ə Yesu à l̀e ngh̀urə bif̀è'è̀ǹè bi baà
(Mk. 10.46-52; Lk. 18.35-43)

29 Yesu bo b̀i ǹgǎnyəg̀ənnù j̀i k̀a m̀ə aa mfe'ε a Jericho, m̀amb̀em ǹǹòò a k̀a ǹyonə waa.

30 Bif̀è'è̀ǹè bi baa l̀e ntswe a mb̀èè m̀ânj̀i ǹyu'u m̀ə Yesu a tsysà. Ǹloginə ntig̀ə ntɔŋnə nswɔŋə ǹi m̀ə, “Ko m̀il̀iŋ̀è ỳi'ĩ, Mu David!”

31 Ǹǹòò wa i wenè waa nswɔŋ m̀ə t̀a bo kutə nts̀ı waa; la bo b̀àŋǹè ǹku'usə ntɔŋnə nswɔŋ m̀ə, “M̀m̀à'àmb̀i, ko m̀il̀iŋ̀è ỳi'ĩ, Mu David!”

32 Yesu à l̀e ntəə ntwɔŋ̀ə waa mbetə m̀ə, “Ǹi lòò aa m̀ə t̀a m̀ə ghirə m̀ə akə ǹi bù aa ε?”

33 Bo kwi'ĩ m̀ə, “M̀m̀à'àmb̀i, gh̀irə t̀a b̀i'ĩ bu ǹka nyə idig̀è.”

³⁴ Yesu à le ŋko miłɪŋnè wàà, m̀m̀c̀ontè mi'í myaa, bo ghèsè òloginè ŋka nyè idigè, òlo ntigè nyoŋè nii.

21

Ajàŋ yìi m̀ə Yesu à le ŋkuu a Yerusalem tsò m̀f̀ò aà
(Mk. 11.1-11; Lk. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

¹ Bò ghèè m̀ə ŋka ywe'e a Yerusalem ŋkuu a Betfage yìi à le ntswe a nji'í nta'a Olive aà. Yesu a toò ògǎŋyøgənnù jì jì baa a mbii

² òswon a mbo bo m̀ə, “Nì ghèe fii a nì mù àla'a yì a mbii bù, àjàŋ yìi nì ka ghèe kì kuu aa, i yè jàkàsì yìi bì tiŋnè bo mu yì. Nì yè, nì fèè òzi nì ju mfa a mbo m̀ə.

³ Bèe òù a betè annù a mbo bù, nì swon ghu mbo m̀ə, ‘A lòo Mmà'àmbi,’ boŋ à ka tigè ghèsè swon tã nì logè.”

⁴ Ma yù ànnù a le m̀f̀è'è aa a ǹlwensè ànnù ya yìi m̀ə òtoò Nwì à le nswon aa m̀ə,
⁵ “Swon a mbo b̀oo bì Zion m̀ə,

‘Yè nì, m̀f̀ò ghùù à ghuà m̀ə a zì a mbo bù aà!’

A sìgìsè ìb̀ìinù yì a nsyè, ŋkò'ò a atu jàkàsì,
a b̀ə tsi'í mu jàkàsì yì òkègè.”

⁶ Ògǎŋyøgənnù jì jya i le ntigè ghèe ŋki ŋghirè tsi'í ànnù ya m̀ə à le nswon m̀ə tã bo ghirè aà;

⁷ Bo le nzi nì jàkàsì wa bo mù yì, òǹoǹsè itsè'è jya a òjìm nnàà jya a tigè òkò'ò ntswe ghu.

⁸ Bè bì ghà'atè wa a titi nnòò wa le nsàŋtè itsè'è jya a m̀aǹjì, bì m̀ò'ò kwyè ntaa itì ŋki saǹtè wa a m̀aǹjì.

⁹ Nnòò yìi i le sì ghèe a mbii bo bì yìi i le sì yòŋè a òjìmè aa i le òlògìnè òka ǹtoǹnè m̀ə,

“Hosiana, a mbo Mu David! Bì'inè gha'asè yu wa yìi m̀ə a zì nì òkùm Mmà'àmbi aà! Hosiana a mbò Nwì Àkò'òntsirè!”

¹⁰ Yesu à kò'ò m̀ə ŋkuu a mùm òjò'ò àla'a Yerusalem aa, òdìgè tsim ghu i tigè tsìgìnè tsi'í òtsìgìnè, b̀è tigè m̀betè nì m̀ə, “Aà wòò ghùl̀à aa è?”

¹¹ Nnòò wa i kwi'í m̀ə, “Aa Yesu, ògàŋntòò Nwì yìi m̀ə à lo a Nazareth a mbù'u Galilea aà.”

Ajàŋ m̀ə Yesu à le ŋkuu a mùm òdàmà'anwì aà
(Mk. 11.15-19; Lk. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

¹² Yesu à le ŋghèè òkuu a mùm òdàmà'anwì, m̀fure b̀è b̀ìtsim bìi bì le ntswe ghu mfee nì òjoo ŋkii nyuu aà. A le ntii itetè b̀è bìi m̀ə bì le sì kwensè nì òkabè bo bì òlèŋ b̀è bìi m̀ə bì le sì fèè nì bì bugirəmìkuu aa mmà'ànè a nsyè.

¹³ Nswon a mbo bo m̀ə, “Bì ŋwa'anè a mùm àŋwà'ànè Nwì m̀ə,
‘Bì ka yì kì twon ndà yà aa nì ndà òtsà'atè Nwì.’

Lã nì ghìrè m̀ə i tigè m̀bè a adigè òlèntè bìyèrè!”

¹⁴ Bìfè'è'nè bo bì bìbwènkè le nzi òtsi'í yì wa ndàmà'anwì, a ghurè waa.

¹⁵ Bìlìi bì ògǎŋmà'anwì bo bì ògǎŋndi'í òǹoǹsè yè m̀ə ònǹtsyàmbo jya jìi m̀ə à le ghìrè aa, ŋki nyè b̀oo bya m̀ə bì le ntswe wa ndàmà'anwì òtoǹnè nì m̀ə, “Hosiana a mbo Mu David!” aa m̀ìtoǹhè myaa b̀aǹnè òlwi lwì,

¹⁶ bo swon a mbo Yesu m̀ə, “Ò yù'ù ànnù yù m̀ə b̀oo bù swonè aa è?”

Yesu a kwi'í m̀ə, “Ìŋhè; nì lèè òwa'à twon, a mùm àŋwà'ànè Nwì m̀ə,
‘Wò Nwì ò ghìrè m̀ə m̀ə tã b̀oo bì b̀orè bo bì bìi bì burè aa kì ǹoǹsè aa tã bì ka mfa ògha'a nìi nì b̀oǹ m̀ansè aa a mbo wò' aa è?”

17 Yesu à le ntigè mma'atə waa, n̄fɛ'ɛ n̄ghɛɛ a ala'a Bethany, n̄le ghu.

Ajàn ȳi mə Yesu à le nniŋ ndòò a atu àti figè aà

(Mk. 11.12-14,20-24)

18 A bè mə a t̄itugə a noò ȳi mə à le mbù ñka ñkuu n̄ghɛɛ a Yerusalem aa, ñj̄i i yaŋə ȳi.

19 A yê àti figè ȳi m̄'ɔ a mbèè m̄n̄j̄i, n̄ghɛɛ ghu, kaa wa'à f̄intà ghu yə a n̄j̄i, a b̄aŋnè ñluu tsi'i ñyən̄ ghu. A swon̄ a mbô àti ya mə, "Tá ò ȳi n̄tsùù f̄intà i l̄ó b̄ü koonə!" Àti ya le ki mburə n̄ghensə nyoo ñkwo.

20 N̄ḡaŋyoḡənnù ji i le nyə ma yaà ànnù, n̄yerə, n̄swon̄ mə, "A gh̄irê àkè àti ȳu a burè n̄ghesə ñkwo tsi'i lá aa ɛ?"

21 Yesu a kwi'i a mbo b̄ò mə, "Mè swon̄ tsi'i ànnù n̄ñkon̄ a mbo bù mə, n̄i bə tswe n̄i àb̄iint̄i i tsuu ki j̄iŋkè b̄əə bon̄ mbə n̄i gh̄irè ànnù ȳu mə mè gh̄irè a n̄ü àti figè ȳu aà. Kaa wa'ă aa tsi'i ma ȳu gh̄irè b̄ê, bon̄ mbə n̄i t̄ɛ'è n̄swon̄ bə a mbô n̄ta'a gh̄ü mə, 'Tso'ɔnə n̄lò faà n̄ghɛɛ nn̄aŋə a m̄üm ñk̄i miyaa,' bon̄ wa i ka kii l̄ó gh̄ɛɛ nn̄aŋ ghu.

22 N̄i bə tswe n̄i àb̄iint̄i bon̄ n̄i ka ki kw̄erə n̄i ñḡon̄ innù ts̄im̄ j̄i mə n̄i betə n̄i a m̄üm àtsà'atè Nw̄i aà."

Abetè ñlon̄ ada'a ȳi Yesu à le n̄tswe ni yu aà

(Mk. 11.27-33; Lk. 20.1-8)

23 Yesu à gh̄èè m̄ê ñkuu a ndâmà'anw̄i b̄il̄i bi n̄ḡaŋmà'anw̄i bo bi b̄ità bi ala'a z̄i n̄tsi'i ȳi ghu a noò ȳi à le si d̄i'i annù Nw̄i aà, m̄betə ȳi mə, "O gh̄irè innù juà j̄i mə o gh̄irè aa n̄i àda'a wo aa ɛ? A adà'à ma ȳu a mbo wò aa, a fa wò aa ɛ?"

24 Yesu a kwi'i mə, "Mè ka kii betə gh̄uu n̄i àbetè, b̄ɛ mə n̄i fa akwi'i a mbo mè b̄əə bon̄ mə ka kii swon̄ə a adigə ȳi mə mè l̄ogə ada'a ya mə mè tswe ni yu a ñka n̄gh̄irè innù j̄ü ghu aà.

25 "J̄on̄ à le n̄lògə ada'a aa fə a ñka mmurə b̄ě ñk̄i aa ɛ? A le n̄lò aa a mbo Nw̄i kè a mbo bè aa ɛ?"

Bo le n̄lòḡinè ñka n̄swuŋnə bo ni bo n̄swon̄ə ni mə, "Mbə b̄i'inè swon̄ mə 'A le n̄lò aa a mbo Nw̄i,' bon̄ à ka swon̄ a mbo b̄i'inè mə, 'N̄i l̄èè n̄tigə wa'ă annù ȳi mə àle si swon̄ bii aa a ya aa ɛ?"

26 Kè m̄b̄ê b̄i'inè swon̄ mə 'A le n̄lò aa a mbo b̄è,' bon̄ b̄i'inè aa ki b̄ɔ'ɔ nn̄òò b̄ê bù; ñlon̄ mə bè b̄its̄im̄ bii mə J̄on̄ à le mbə aa ñḡaŋntoò Nw̄i."

27 Maa ajàn bo le ntigə ñkwi'i mə, "Kaa b̄i'ï s̄i z̄i."

A tigè n̄swon̄ a mbo bo mə, "Kaa mè ka wa'à ñü ȳi m̄ê à fa ada'a mè gh̄irè n̄i innù j̄ü ghu aa a mbo bù ki n̄swon̄ə."

N̄ighàà n̄i n̄àà ñlon̄ b̄ɔɔ mb̄aŋnè bi baa

28 "N̄i m̄òntə mə akə aa ɛ? N̄ü ȳi m̄ò'ɔ à le n̄tswe ni b̄ɔɔ mb̄aŋnè bi baa, n̄ghɛɛ n̄swon̄ a mbo ȳi n̄tsyamb̄i mə, 'M̄ü ghà, gh̄èè mfà'à wa m̄üm àkò m̄il̄ul̄ù s̄i.'"

29 Mu wa a kwi'i mə, 'Kaa mè ka wa'à gh̄èè.' Lá m̄bu ñkwà'atè at̄ü ȳi n̄ghɛɛ.

30 A le mbù n̄ghɛɛ ntoo mu ȳi ȳi à ywe'e bi baa tsi'i maa ajàn; a kwi'i mə, 'Wa mè ka gh̄èè, taà,' la kaa wa'à ȳi b̄aŋnè n̄ghɛɛ.

31 Aa gh̄uu mu a t̄it̄i b̄ɔɔ bya bi baa mə à le n̄gh̄irè annù ȳi mə taà ȳi à le si l̄òò aa ɛ?"

Bo swon̄ mə, "Aa ȳi n̄tsyamb̄i w̄a."

Yesu a swon̄ a mbo bo mə, "Mè sw̄on̄ tsi'i ànnù n̄ñkon̄ a mbo bù mə, n̄ḡaŋkw̄erə b̄itax bo bi ñkw̄arè ka ȳi f̄òò kuu a m̄üm ànnù n̄if̄ò Nw̄i t̄i bù.

32 Nlon̄ mə J̄on̄ à le n̄z̄i a mbo bù n̄d̄i'i ni m̄aŋj̄i ȳi à ts̄inè aa kaa n̄i wa'ă annù ȳi b̄i. Lá ñḡaŋkw̄erə b̄itax bo bi ñkw̄arè i b̄aŋnè m̄bii. Ka mə n̄i le nyə annù ma ȳu aa, kaa n̄i le ñwa'à m̄int̄i muu ki mbəŋkə mbii annù ȳi.

Nìghàà nî nānaa nlon bìlensə bi akò milù'ù
(Mk. 12.1-12; Lk. 20.9-19)

³³ “Nì yu'utə nìghàà nî nanaa nî mɔ'ɔ. Nù yí mɔ'ɔ à lɛ mbě akò milù'ù yi, nji'i nkyā nkarisə ghu, nki ton nigho nì nñ nìlù'ù wa múm nkyā, mbɔɔ ndánikàn yí bi ka ki tswe ghu i be nì akò ya aà. A lɛ ntigə nɛnsə akò ya a mbo bə, mfe'e ngehèè yi a atoo dān.

³⁴ Nòò nkyā mɛntà mi ati mɛlù'u mya à kù'ù mē a toò nḡàḡfà'á ji mə tá bì ghɛɛ nkwɛrə mɛntà mi ati mɛlù'ù mya mi mɔ'ɔ a mbo bìlensə bi akò byá.

³⁵ Bìlensə bi akò bya lɛ ntswa nḡàḡfà'á ji jya, nḡhɔɔ yí mɔ'ɔ, nzwitə yí mɔ'ɔ, nki ntumntə yí mɔ'ɔ nì nḡɔ'ò.

³⁶ A lɛ mbù ntoo nḡàḡfà'á jii i lɛ nḡha'atə ntsya ji mbii jya. Bo bú nḡhìrə tsi'í nḡḡḡḡḡ a nu bo.

³⁷ A nɔwí'isə, a tigə ntoo a mú yí mbáḡḡnə, nswonə nì mə, ‘Bo ka bɔ'ɔtə mú ghà ghú.’

³⁸ Lá bə byá yə mə mu wa, nswon bo nì bo mə, ‘Áá nḡḡndá yí à ghúlà mə, nì zi bí'inə zwitə yi tá tigə ji njoò ji jú.’

³⁹ Bì lɛ ntigə nlogə mu wa mma'a a abɛɛ wa nḡim nkyā mɛlù'ù nzwitə yi.

⁴⁰ “Ma múu ajān nì mɔɔntə mə nòò yí mə mbɔḡn akò milù'ù wa à ka yí bhì aa, àa yí ghìrə mə akə nì bìlensə bi akò bya aa ɛ?”

⁴¹ Bo kwi'i mə, “Tsi'í annù nḡḡḡḡnə, à ka yí nanḡə zwitə bíku bi kwe'èfə ma bya, i tigə lensə akò milù'ù ya a mbo bádān bii mə bi ka ki fa mii mɛntà mi ati mɛlù'ù mya a nì nòò yí à kù'ùnə aà.”

⁴² Yesu a bú nswon a mbo bo mə, “Nì lɛə wa'á nìghàà nì Nwí nya twon mə nì swonə mə:

‘Tsi'í nḡɔ'ò ya mə bíbɔɔ bi nda bi lɛ ntuu aa,

ì bəḡ mē nḡḡḡḡ nḡɔ'ò nìbuu nì nda yí nḡwè;

a ma yú ànnù aa a ghìrə Mmà'àmbí,

a bə ànnù yí yéyerə a mbo bí'í.’

⁴³ “Ma múu ajān mə tigə nswon a mbo bù mə, ‘Bì ka yí kwɛrə annù nifɔ Nwí a mbo bù, i fa a mbo bə bí atoo dān bii bí ka ki koonə mɛntà mii mi ku'unə a múm ànnù nifɔ aà.’ [

⁴⁴ Nù yí à ka wə a nì nḡɔ'ò ma yú aa, à ka bəḡikə; kə bɛɛ mə i wo a nu nù bəə bon ì ka ghò'ò yi.”]*

⁴⁵ Bìlìi bí nḡḡḡmà'anwí bo bí baFarisai lɛ nyu'u mìghàà mí nàà mú aa, nzi mə Yesu à lɛ si nḡhàà nlon aà nḡgà yàà.

⁴⁶ Bo lɛ ntigə nka nɔɔ a ntswá yi, lá mbɔ'ɔ nnòò wa, nlon mə nnòò wa i lɛ mbii mə Yesu à bə aa ntoo Nwí.

22

Nìghàà nî nānaa nlon adina niyɔ'ò
(Lk. 14.15-24)

¹ Yesu a ghèè nì mbii nḡghaa a mbo bo nì mìghàà mí nanaa, nswon mə,

² “Annù nifɔ aburə mbə bí figìnə aa a nì mfò yí mɔ'ɔ yí mə à lɛ nḡkà'a adina niyɔ'ɔ nì mú yí yí mbáḡḡnə,

³ ntoo nḡḡḡfà'á ji mə tá bì ghɛɛ ntwon bə bii mə à lɛ ntwonə waa wa adigə adina niyɔ'ɔ aà; lá bə bii mə à lɛ ntwonə waa aa kaa bo wa'à kòn a nzí.

⁴ A bú nḡghɛɛ nì mbii ntoo nḡḡḡfà'á ji jì dān, nswon a mbo bo mə, ‘Nì ghɛɛ nswon a mbo bə bii mə mə twonə waa wa adigə adinà aa mə, Yê nì, nòò adinà wa à kù'ù

mê, mē wâ m̀b̀on bo bì b̀ikaù b̀ii bì je'ε bi nan̄sə mfan̄kə aà, bì k̀i mē n̄tan̄tə n̄joo tsim̄ nləə; n̄i zi wa adigə àdinà niyɔ'ò.'

⁵ Lâ b̀è bya m̀ə bì le ntwon̄ə aa, kaa bì le ηwa'à waa lan̄tə. Mban̄nə nghèè n̄i waa b̀ə a adigə bo, ỳi mò'ɔ a ghèè yi a nsoo yu, ỳi mò'ɔ a ghèè yi a adigə mitaa yu,

⁶ Abùgê yaa, bi tswâ ñgãñfà'á jya ñghoo waa tsi'í a mbê ànnù ñzwitə.

⁷ Nt̄on̄ m̀f̀ò wa i lw̄i si'i si'i, a too b̀isogyè, bi ghèè n̄ta ηgi'i a nu b̀è bya m̀ə bì le nzwitə ñgãñfà'á ji jya aa, ηki nt̄oo ñjò'ò àla'á yàà.

⁸ Mf̀ò wa a nghèè n̄i m̀b̀ii ñswon̄ a mbô ñgãñfà'á ji m̀ə, 'Nòò ñji àdinà niyɔ'ɔ wa à kù'ù m̀ə, lâ b̀è b̀ii m̀ə m̀ə tw̄on̄ m̀ə bì zi fàa adigə adinà niyɔ'ɔ aa, à n̄i b̀it̄iz̄i ìb̀on̄è.

⁹ N̄i t̄igə nghèè la a atu m̄im̄fan̄nè n̄twon̄ b̀è b̀itsim̄ b̀ii m̀ə n̄i yə aa, m̀ə bì zi fàa adigə adinà niyɔ'ò.'

¹⁰ Ma jyá ñgãñfà'á i fe'è ñghèè a atu m̄im̄fan̄nè, ñghotə b̀è b̀itsim̄ b̀ii m̀ə bo le nyə aa, b̀i b̀i, bo bì b̀i siginè; maa ajàn̄ ñdâ àdinà niyɔ'ɔ ya i luu n̄i b̀iḡi.

¹¹ "Lâ m̀f̀ò wa à kùù m̀ə a nlentə b̀iḡi b̀ii bì le ntswe wa ndâ àdina aa, ñyə ñù ỳi mò'ɔ ỳi m̀ə kaa à le ηwa'á atsè'è àdinà niyɔ'ɔ mà'á;

¹² m̀betə yi m̀ə, 'Nsúkà'á ghà, ò tsyà aa m̀ə akə, ηkuu a adigə adinà niyɔ'ɔ t̄i àtsè'è niyɔ'ɔ aa ε?' Kaa ñù wa a wa'á n̄i ànnù ỳi àkw̄i'í tswé.

¹³ Mf̀ò wa a swon̄ a mbo b̀itsè bì ndâ bì m̀ə, 'N̄i kwerə mbô mi bo bì m̀ikòrə mi, mma'a yi a abεε a múm̄ m̀f̄i ìdigè; a adigə ỳi m̀ə b̀è ka ỳi k̄i ỳè'è ghu i kurə n̄i m̀is̄on̄è myaa aà.'

¹⁴ Nlon̄ m̀ə bì twon̄ aa b̀è b̀i ghà'atè, m̀ban̄nə ntsɔ'ɔ tsi'í m̀b̀um̄tè."

Abetè ñlon̄ annù ntu bitax

(Lk. 20.20-26; Mk. 12.13-17)

¹⁵ BaFarisai bì ghèè n̄tan̄ min̄an̄ a ntswá yi a n̄i ñghàà ni.

¹⁶ Bo toò ñgãnyəgənnù jyaa j̄i mò'ɔ bo bì ñgãñj̄im̄ Herod ghu mbo, bì betè yi m̀ə, "N̄d̄i'innù, b̀i'í zi m̀ə, ànnù ỳi m̀ə o d̄i'í aa, à n̄i ànnù ñ̄ñkon̄è, ñk̄i nan̄sə n̄d̄i'í n̄i m̄anj̄i ỳi m̀ə Nw̄i a lòo m̀ə b̀è ka ntswe ghu aa tsi'í ànnù ñ̄ñkon̄è, ηkaa wa'á n̄i ñsi ñù l̄i; ñlon̄ m̀ə kaa ò si abwarə b̀è lan̄tə.

¹⁷ Ts̄its̄on̄, swon̄ a mbo b̀i'í, àyoò àm̀òntè a n̄i m̀ə akə . A ku'unə n̄i n̄on̄sè ỳi'inè a ntu bitax a mbo Kaisa kè ñgan̄ aa ε?"

¹⁸ Lâ Yesu à z̄i àtan̄tè ỳi bì yaa, ñkw̄i'í a mbo bo m̀ə, "N̄i lòo ñkwà'an̄è a gha aa a ya aa ε, a ηgãñabagilè.

¹⁹ N̄i d̄i'í aba'atə ñkabə ỳi m̀ə n̄i tu tax ghu aa a mbo m̀è." Bo z̄i n̄i ỳi mò'ɔ mfa ghu mbô?

²⁰ Yesu a betè waa m̀ə, "A tswé àtu wo bo bì ìk̄um̄ wo fàa n̄i ñkabə aa ε?"

²¹ Bo kwi'í m̀ə, "Aa ỳi Kaisa." Yesu a t̄igè ñswon̄ a mbo bo m̀ə, "Mala a b̀è m̀ə n̄i ka mfa ñjoo j̄i m̀ə à n̄i j̄i Kaisa aa a mbo Kaisa ñk̄i mfa n̄i ñjoo j̄i m̀ə à n̄i j̄i Nw̄i aa a mbo Nw̄i."

²² Bo ỳù'ù m̀ə mala aa, ànnù a tsyá waa; bo ma'atè yi, nghèè waa.

Annù ñlon̄ annù nyweenə n̄i ñiwò

(Mk. 12.18-27; Lk. 20.27-40)

²³ A b̀è tsi'í maa njwi, baSadukai b̀ii m̀ə bì swon̄ə n̄i m̀ə kaa b̀è si a n̄i ñiwò yweenə aa, bì z̄i a mbo Yesu, m̀betə yi m̀ə,

²⁴ "N̄d̄i'innù, Moses à le nswon̄ m̀ə, 'Mbə ñù a kwo t̄i mu, ñd̄im̄ ỳi a logè ñkw̄i'í ỳi, ñjwe b̄oo bo yu a mbo ñd̄im̄ ỳi wa.'

²⁵ Ts̄its̄on̄ b̄oo b̄ima bì mb̄an̄nè bì s̄ambaa bì le ntswe ghu faà; ỳi ñtsyamb̄i a ỳò'ò m̄angyè ñkwò yi t̄ighè bo yu tswe n̄i mú, m̀ma'atə m̄angyè wa a mbô ñd̄im̄ ỳi.

26 Abùgè bilîm bi bya bi nto'o bi logè mângyè wa yî mò'ɔ yî mò'ɔ, ñki ñkwokè waa ti mû.

27 Mbânghè jya tsîm i kwòkè mê aa, mângyè wa a kî ñkwo yîi ñgaa a ñjim.

28 Nòò yîi mē bē ka yî yweenē ni ñwo aa ta mângyè ghû à bē aa ñgwê wò a titii bɔɔ bi ma bú bi sãmbaa aa ε? Nlon mē bo bitsim bi le nyɔ'ɔ yi aà.”

29 Yesu a kwi'i a mbo bo mē, “Annù yîi mē ni swòñē aa kaa a sî ku'ùnē ñlon mē kaa ni sî annù yîi mē a tswe a mûm àñwà'ànē Nwî aa zi, kaa wa'à mîda'a mi Nwî ki nzi aà.

30 Nlon mē nòò yîi bē ka yî yweenē ni ñwo aa, kaa baa yî wa'à kà ñyo'ɔ, kaa wa'à bângyè a nda ñyo'ɔ ka mfa, i bânghè bē aa tsi'i tsò baangel a aburē.

31 Lâ ñghεε nî ànnù a nyweenē ni ñwo, ni lēē ñwa'a a annù yîi mē Nwî à le ññwà'ànē a mbo bù aa twon, à ajàn mē a swõñ mē,

32 ‘Mē laa mbē Nwîngòn Abraham, mbē Nwîngòn Isaac, ñki mbē Nwîngòn Yakob aa ε’? Kaa à laa wa'à Nwîngòn biku bi bē bē, à bē aa Nwîngòn bē bii bi tswe bitii.”

33 Nnòò bē wa i yù'ù mê aa, ñyerē a nî ñnnù jii à le si di'i aà.

Ndi'i yî ñwè yâ

(Mk. 12.28-34; Lk. 10.25-28)

34 Nòò yîi mē baFarisai le nyu'u mē à kùtè mê mîntsù mi baSadukai aa, bo ghotè ñzi.

35 Nù ñibò yî mò'ɔ, mbē ndi'i nòñsè, a betè yi nî àbetè a ñkwà'ànē yu.

36 “Ndi'innù, ndi'i yî àkò'ô ñtsirē a mum binòñsè àa yu aa ε?”

37 Yesu a kwi'i ghu mbo mē, “Tigè kòñē a Mmà'àmbi Nwîngòn ghò nî ñtiì gho ì tsîm, nî ñtswëntii yò ntsîm, ni mîtsyê mo mîtsîmè.

38 Aa ndi'i yî àkò'ô ñtsirē ñki mbē yî ñtsyàmbii.

39 Yîi mē ì yòñtē aa, ì ki mbē ñgîñ ñgîñ tsò ma yû. Tigè kòñē a ndîm ghò tsò ìbii nù ghô.

40 Binòñsè bitsim, nî ñnnù tsîm jii mē ñtoo Nwî le ñgwà'ànē aa, i tsuginē aa a nî ndi'i mà jú ji baà.”

Abetè ñlon Ayo'ò Nwî wâ

(Mk. 12.35-37; Lk. 20.41-44)

41 Tsò mē baFarisai le ñghotē ntswe aa, Yesu a betē waa nî àbetē yuà:

42 “Nî mòòntē mē akē nlon Ayo'ò Nwî wa aa ε? A bē aa mú wò aa ε?”

Bo kwi'i ghu mbo mē, “A bē aa mu David.”

43 Yesu a betē waa mē, “A tigè ñtsya aa mē akē mē David, ñyon ajàn mē Azwî Nwî a le ntintē yi aa, mē tâ à twonē yi ni Mmà'àmbi aa ε? Nlon mē à le nswon mē,

44 ‘Mmà'àmbi a swon a mbô Mmà'àmbi ghà mē,

tswe a mbèè ñkwεε mē nî mà'à,

nywe'e a noò yîi mē mē ka yî nòñsē ñgànkiabâ jò a ñji'i mikòrê wò aà.’

45 “Ma mùu ajàn mbē David a ka ntwonē yi nî Mmà'àmbi, a tigè mbu ntsyà aa la mbē mu David aa ε?”

46 Kaa nù ñibò yî tsù à le wa'à nî ànnù a ñkwi'i tswê, kè ñloginē maa ñjwi, kaa nù a wa'à nî yi nî ànnù yî tsu bú mbetē nî àbetē.

23

Ajàñ yîi mē Yesu à le ñwà'àsē ñgânndi'i nòñsè bo bi baFarisai aà

(Mk. 12.38-39; Lk. 11.43,46; 20.45-46)

1 Yesu a bēñkè a mbo ñnòò bē wa bo bi ñgânnyégènnù ji ñswon a mbo bo mē,

² “Ngǎṅndi'i nòṅsè bo bì baFarisai, bi tswe nî àlèṅə Moses.

³ Maa ajàṅ a ku'unè mə tâ nî ka nyu'unə nî waa ṅkii ṅghirə nî innù tsim jii bi swon a mbo bù aà, lá ntsuu nî innù jii mə bo ḡhìrè aa ki ḡhìrè; òlɔṅ mə bo di'i nî innù la kaa wa'à bàṅnè ṅghirə.

⁴ Bo kwere nî ibè'è jii mə i dirè aa ònɔṅsə nî a mbìḡinə bè; la kaa bo bîmbɔṅ wa'à nî a muswêbo ghu nòṅsə a ṅkwetə abè'è yâ.

⁵ Bi ḡhìrə innù tsim aa bə mə bè ka nyə waa; jyaa ibàa ṅgùù jii mə bi ṅwà'ànə nìḡhàà nî Nwî ninə ghu aa bo bì i jyaa itsəṅə itsə'è, bo ḡhìrə i naṅsə mfan ṅkii nsa'a!

⁶ Bo kòṅə nî ìlèṅ jii i kò'ɔnə aa, a adigə àdinà, ṅkɔṅ a ntswe a nî ìlèṅ jii i tswe a mbii a ndāṅghòtə,

⁷ ṅkii ṅkòṅə nî mə tâ bè ka ntsa'atə waa nî àḡhu'usə a nsaanə mitaa, ṅkii ṅkɔṅə nî mə bì ka ntwoṅə nî waa nî 'Rabbi.'

⁸ “Lá nî tsuu lǒ bii tâ ṅù à twonə ghuu nî 'rabbi,' òlɔṅ mə nî tswe nî Ndì'innù aa tsi'i yǐ mǐfùùrè, bù bitsim bàṅnè mbə aa bə bìlim bilimə.

⁹ Nî tsuu ṅù tsù fàa a atu nsye nî taà ḡhùu kii twonə, òlɔṅ mə nî tswe nî Tà aa tsi'i yǐ mǐfùùrè, yǐ mə à tswe a aburə aa.

¹⁰ Nî tsuu kii bii tâ bàa ntwoṅə ghuu nî bìmasà, òlɔṅ mə nî tswe nî Masà aa tsi'i yǐ mǐfùùrè, a bə Ayo'ò Nwî wâ.

¹¹ ṅù yǐ mə à kò'ɔnə a titi bù ntsyatə abùḡə bə aa, tâ à baṅnə bə ṅḡàṅàfà'á ḡhùu.

¹² ṅù yǐ mə a ṅentə nî mbii nú yǐ aa, baa sigitə nî ghu, lá ṅù yǐ mə a bàṅnə òsigisə nî mbii nú yǐ a nsye aa, baa bàṅnə ṅentə yi.

Yesu à tùu àbagilè yaa

(Mk. 12.40; Lk. 11.39-42,52; 20.47)

¹³ “Lá ṅḡi'i yǐ ṅwè a mbo bù, mba ṅḡṅndi'i nòṅsè, bo bì ba Farisai, ṅḡṅabagilè! Nlɔṅ mə nî tsetə abà'a annù nifɔ aburə a nsi bè. Kaa bù bumbɔṅ kaa nî wa'à ghu kuu, kaa wa'à kè mma'atə bə bii mə bi kòṅə ṅkuu aa mə bì kuu ghu! [

¹⁴ ṅḡi'i yǐ ṅwè a mbo bù mba ṅḡṅndi'i nòṅsè bo bì baFarisai, ṅḡṅabagilè! Nî nî'ì nî bikwi'i bi bàṅgyè, ṅkwere nî òjoo jyaa nî mla'à myaa, mbagilə ntsa'atə nî Nwî nî ìdaṅə mìḡhàà. Ma mùu ajàṅ, wâ ṅḡi'i yǐ i ka yǐ kuu a nu bù aa i ka yǐ swèrè!”]*

¹⁵ “ṅḡi'i yǐ ṅwè a mbo bù mba, ṅḡṅndi'i nòṅsè bo bì baFarisai, ṅḡṅabagilè! Bù bii mə nî too nî bì mìaà, ṅḡḡe nî a itoo itoo, a nyə mə mbə nî ḡhìrè ṅù yǐ mǐfùùrè a bii ànnùnwi yuu, nòò yǐ mə nî ḡhìrè mə a bəṅkə mbii aa, nî bàṅnè ṅghirə a ku'unè bə ṅkuu a mɔ'ɔ Satan, ntsyatə ghuu.

¹⁶ “ṅḡi'i yǐ ṅwè a mbo bù mba, bìtsyàsè bii bi fə'ə aà, nî di'i mə, 'ṅù à bə kàa nî ìkǔm òdàmà'anwi, bə ṅkàa mà ya i tsyà àdàṅə dàṅə; lá ṅù à bə kàa nî ìkǔm atii gold yǐ a tswe a ndàmà'anwi aa, bə à tswe nî òlèə akàa ma yâ.'

¹⁷ Bù itirè jii i ki mfə'ə aa! Nî zi mə a kò'ɔnə yuu aa ε, àtiti gold ya kə òdàmà'anwi ya yǐ mə i ḡhìrə atii gold ya a tigə àyoo aba'atə aa ε?

¹⁸ Nî kii nswonə nî mə, 'ṅù à bə kàa nî òkèntə nî mɔ'ɔ nî mà'anwi, bə àkàa ma ya a tsya yi a dàṅə dàṅə; la mbə ṅù a baṅnə ṅkàa nî òjoo mmà'anwi jii mə i nɔṅ wa òkèntə aa, bə à tswe nî òlèə àkàa ma yâ.'

¹⁹ Bù bifə'ənè! Ayii mə a kò'ɔnə aa, à nî yuu aa ε, àyoo mmà'anwi ya, kə òkèntə nî mmà'a Nwî nya mə nî ḡhìrə àyoo mmà'anwi ya a tigə àyoo yǐ a laa màṅsə aa ε?

²⁰ Maa ajàṅ, ṅù yǐ mə a kàa nî òkèntə nî mmà'anwi aa, a kàa aa nî òkèntə nya bo bì òjoo tsim jii mə i nɔṅ ghu aà;

²¹ ṅù yǐ mə a kii ṅkaa nî òdàmà'anwi aa, a kàa aa nî òda ya bo bì yu wa yǐ à tswe ghu aà;

* 23:14 Kaa bè bí mɔ'ɔ sí atii yua ninə.

22 ñù yïi mæ a kii ñkaa nî àbùrè aa, a kàà aa nî àbèrè Nwî bo bì yu wa yïi mæ à ñàñnè wa nî àbèrè aà.

23 “Ñgi'i yï ñwè a mbo bŭ ñgãñndi'i nòñsè bo bì baFarisai, ñgãñabagilè! Nî yàtè bâmbòrè bí kè'èkè tsi'í tsó bì mint, ni dill, ni cumin, jïi à nî ñjoo àghò'ò aa, itii ñìghum, mfa nî àtii yï fùùrè a mbo Nwî, mbañnè mmà'atè nî ñnnù jï wè jïi mæ i tswe a mum nòñsè, tsi'í tsó annù yïi mæ atsinè aa, bo bì ñko mîlìñnè, nî àbiintii; boñ nî laa mfà'à nî ñnnù ma jù tsi'í tsim kaa wa'a nî ji mɔ'ɔ mà'atè.

24 Bìtsyàsè bii bi fə'ə aà! Nî keε firinji a ni mîlù'ù mbañnè nno nî ləñə ghu bò'ò!

25 “Ñgi'i yï ñwè a mbo bŭ ñgãñndi'i nòñsè bo bì baFarisai, ñgãñabagilè! Nlon mæ nî lògè nî noò ñs'i nî ñdɔñ bo bì àkan tsi'í a abεε abεε, lâ múm yï i bāñnè ñluu nî ñyèrə bo bì àghè'èñè.

26 Bŭ baFarisai, bífè'èñè, nî foo nìlògìnè ñsi'i múm ñdɔñ ya bo bì àkan ya ya'a, boñ ñjìm àbèè ì ka bŏñ laa.

27 “Ñgi'i yï ñwè a mbo bŭ ñgãñndi'i nòñsè bo bì baFarisai, ñgãñabagilè! Nî bə aa tsi'í tsó mîsyè mii mæ bi yɔ'ɔ nî m̀bèè yï m̀fù'ù, m̀bɔñə ni a ñkirə tsi'í àbèε abεε, la ò ti kuu ghu mum, mi bāñnè ñluu nî ñkwèε iku bê bo bì ñjoo jïi mæ i sè laa aà.

28 Aa ñgïñ ñgìn ajàn yïi mæ nî kirə abεε aà, tsi'í tsó bè bii mæ ànnù yaa a tsinè, lâ bi ti kuu a múm ñtii bù, nî luu nî àbagilè nî ñnnù jï bí.

Yesu à swõñ ñgi'i yïi ì ka zî a mbo bo aà

(Lk. 11.47-51)

29 “Ñgi'i yï ñwè a mbo bŭ ñgãñndi'i nòñsè bo bì baFarisai, ñgãñabagilè! Nlon mæ nî bɔɔ nî mîsyè mi ñgãñntoo Nwî, ñkii nnañsə nìlɔñtə ni mîsyè mi bê bii ñnnù jyaa i tsinè aa,

30 nswonə ni mæ, ‘Bì'í le mbaa tswe aa a noò bità bi bítaa bi'i boñ kaa bi'í le wa'ă abó yi'i niñ a nsaansə àlèə ñgãñntoo Nwî.’

31 Ma mùu ajàn nî fìgìtè aa mæ nî bìyêfê buu búmbɔñ mæ nî laa mbə bɔɔ bi bê bii mæ bi le nzwitə ñgãñntoo Nwî aà.

32 Nî ghεε la nî m̀bii m̀mañsə afà'a yïi mæ bità bi bítaa buu le nìlògìnè aà.

33 Bŭ nô, bŭ bɔɔ bi bîmwe'enə, mbə nî tsyâ aa mæ akə ñkhə a ñkuu a mɔ'ɔ Satan aa ε?

34 Mbə yïi mæ a bə ma mùu ajàn aa, mæ too nî ñgãñntoo Nwî bo bì ñgãñmitsyè, nî ñgãñndi'i nòñsè, bí mɔ'ɔ bii mæ nî ka zwitə a ajàn mæ nî ka kwèntè waa a ati bāñnè bāñnè aa, i bāñnə ghòò bí mɔ'ɔ a ndāñghòtə bù, i kii ki tso'ɔ nî àkòrê yaa, i yòñè nî waa a nî ñla'a jii bo khè ñghεε ghu aà,

35 tã tá àlèə bê bii ànnù yaa a tsinè, mæ nî le nzwitə waa ti ghě bo fansə ànnù aa, ñlɔgìnə ni yï Abel ñghεε nywe'e ni yi Zacharias mu Barachiah, yïi mæ nî le nzwitə, a titii ndāmà'anwî bo bì nìkèntè ni mà'anwî aa, tá à kuu a atu bù.

36 Mè swõñ a mbo bù tsi'í annù ññkɔñ mæ, ñjo ñnnù ma jù ì ka kuu a atu ñwàà nî bê buà.

Ajàñ yïi mæ Yesu à le ñkòñə Yerusalem aà

(Lk. 13.34-35)

37 “Wεε! Yerusalem, Yerusalem! O zwitə ni ñgãñntoo Nwî, ñtumntə nî bè bii mæ bi too a mbo wò aa nî ñgò'ò! Ñgààjï ghà'atè mè lòò mē mæ mæ ghotə bɔɔ buu, tsó mæ mǎñgu a ghotə bɔɔ bi a ñji'i mibá yu aà. Lâ kaa nî wa'à bii!

38 Yê nî bi mè'è mæ ndâ yùu i tigè ñghεε nî m̀fùmndùgè.

39 Mè swõñ a mbo bù mæ kaa nî ka wa'à gha bù ñyè, i ywe'e a noò yïi mæ nî ka yï tigə swonə ñimə ‘Bì'inè gha'asə yu wa yïi mæ a zî nî ñkúm Mmà'àmbi aà!’ ”

24

Ajàn yïi mæ Yesu à le nghàà nlon annũ nsà'a Ndàmà'a Nwĩ aà
(Mk. 13.1-2; Lk. 21.5-6)

¹ Yesu à fè'è mæ wa ndàmà'anwĩ ñka nghεε, ñgǎnyægênnũ ji i zĩ, ñdi'i ndàmà'anwĩ ya mæ tâ à yø ajàn yïi mæ bi le nanşə mbɔɔ tsi'ĩ sigìnè aà.

² A bǎñnè ñkwĩ'i a mbo bo mæ, "Tigə ñi nanşə nyə, kè a sɪ la bə aa ε? Mè swõñ tsi'ĩ ànnũ ññkõñ a mbo bù mæ, Kaa tsi'ĩ ñgò'ò yĩ m̃fũurè kaa ì ka yĩ wa'à a atu yĩ m̃o'ò bú nõñ. Bi ka yĩ sà'à tsi'ĩ tsim mà'ànə a nsyê."

Annũ nyə ñgi'i bo bi ajàn mæ bi ka yĩ ki tsɔ'ɔ akorə bɔɔ bi Kristo aà
(Mk. 13.3-14; Lk. 21.7-19)

³ Yesu à ghèè mæ ñtswe a nsyε a atu nta'a Olive, ñgǎnyægênnũ ji jya i zĩ ghu mbèè a tswé tsi'ĩ bo bo, mbetə yi mæ, "Nanşə nwon tâ bi'ĩ yu'u, ñnnũ ma jũ i ka yĩ fè'è aa a noò àkè aa ε? Alensè yïi mæ a ka yĩ d̃i' i a noò ñzi ghò bo bi noò ñlwĩ'ĩ m̃bi aa à ka yĩ bə aa akè aa ε?"

⁴ Yesu a kwĩ'i mæ, "Ñi ka ntsyεsə ghuu ntsee lõ lèè tâ ñu tsu à bwe'esə ghuu.

⁵ Bè bĩ ghà'àtè ka yĩ ki zĩ a ñi ñkũm gha i swonə ñi mæ, 'Wa mè bə aa Ayo'ò Nwĩ wâ,' i bwe'esə ñi bə bĩ ghà'àtè.

⁶ Ñi ka yĩ ki yu'u mæ bi mà'a ntsò, i kii yu'u ñi f̃iswon ñlon m̃intsò. Lâ ñi yi ti yu'u, ñi tsuu ki b̃o'ò, ñlon mæ ma jũ ñnnũ i tswε ñi m̃f̃ε'è, lâ kaa a wa'à bə aa mæ noò ñlwĩ'ĩ m̃bi wa à kù'ù mæ.

⁷ Nlon mæ itoo i ka yĩ ki mà'a ntsò bo bi jĩ m̃o'ò, tâ itoo jii mæ bifò bu'utə aa tâ ì ki ñka ma'anə bo bi jĩ m̃o'ò; tâ m̃ikwenè à kuu a ala'à. Tâ ñsyε i tsiginə ñi a idigə idigə.

⁸ Ma jũ ñnnũ tsim i ka yĩ bə aa tsõ ajàn yïi maburè à lòginə a nyu'u ñyanə a noò yïi à tsigè aà.

⁹ "Bi ka yĩ tswa ghuu i fa a mbo bə tâ bi ññ ñgi'i yĩ ñwè a nu bù kè i zwitə ghuu. Mbĩ ñtsim i ka yĩ ki bàà ghuu ñlon ñkũm ghá.

¹⁰ Bè bĩ ghà'àtè ka yĩ mà'àtə abiint̃i yaa, i fèè ñi waa bo ñi bo, i kii bànè ñi waa.

¹¹ Ñgǎñntoo Nwi mbwe'esè jĩ ghà'àtè i ka yĩ fè'ε i ki bwe'esə ñi bə bĩ ghà'àtè.

¹² Ìbi i ka yĩ gha'a si'i tâ àkòñnè bē bĩ ghà'àtè à b̃orə.

¹³ Lâ ñu yïi à tswa nt̃i yi nywe'ə a ñlwĩ'ĩ aa, à ka yĩ yweenə.

¹⁴ Bi ka yĩ swon ntoo yĩ sigìnè yũ ñlon annũ ñifò aburə a mbô m̃bi ñtsim, tâ ì bə àyəfə a mbo ñgwè'è mu ññ ntsim, mbõñ tâ noò ñlwĩ'ĩ m̃bi à zi.

Annũ yĩ ñswèrè ñswerə yâ
(Mk. 13.14-23; Lk. 21.20-24)

¹⁵ "Ñi ka yĩ yø annũ yĩ swèrè ñswerə ya mæ ñgǎñntoo Nwĩ Daniel à le nswonə aa tâ à tswε wa Adigə yĩ Làà manşə. (Tâ ñu yïi a twon annũ yuà aa tâ à nanşə nyu'u nzi.)

¹⁶ Bεε mæ ñi yø ma mùu ajàn, tâ bə bii mæ bi tswε a ala'a Yudea aa bi fε'ε ñkhèkè ñk̃o'ò nghεε a itu m̃inta'à.

¹⁷ Tâ ñu yïi à tswε a atu nda aa, tâ à tsee lõ bũ sigə i kuu a ñlògê ñjoò ji jii i tswε a m̃m̃ ñda aà.

¹⁸ Tâ ñu yïi mæ à tswε a m̃m̃ ñsòò aa tâ à tsuu bũ b̃i a ñlògê àkutè yi.

¹⁹ Wεε! Ñgi'ĩ b̃imaburè bi ato'o bo bi yĩ bii mæ bi nõñsə b̃oɔ maa ñi ñjwi ma jya aà!

²⁰ Ñi ka ntsa'atə Nwĩ tâ ñnnũ ma jũ ì yi ntsuu fè'ε aa a noò m̃f̃ə'ə, kè a ñjwĩngòñ.

²¹ Nlon mæ ñgi'ĩ yïi ì ka yĩ tswε maà noò aa ì ka yĩ swèrə i tsyá ñgi'ĩ ñtsim yïi ì lèè m̃f̃ε'ε ñlòginè a noò yïi mæ Nwĩ à le nanşə m̃bi, i k̃o'ò ywe'e tsitsònè. Kaa yĩ d̃an ì ka yĩ wa'à bù m̃f̃ε'ε tsõ ma yũ.

22 Lâ Nwĩ à ka yĩ kwyètə ndùu njwi mà jũ ñlon ɲkwitu bê bi bii à tsò'ò aà. A sì laa bə bon kaa ɲu tsu à ka yĩ wa'a yweenə.

23 “Mbə ɲu a zi ti swonə a mbo bù mə, ‘Yê, Ayo'ò Nwĩ wa à ghuà!’ kə ‘Yê, à wii!’ nì tsee annu yii a swon aa lõ bii.

24 Nlon mə bAyo'ò Nwĩ bi mbwe'esə bo bi ɲgǎntoo Nwi mbwe'esə i ka yĩ fè'ε i ki ghìrè nì ilensə innu jĩ wè bo bi ìnnũtsyambo a mbwe'esə bè ghu, i tε'ε ki ywe'etə nì a mbwe'esə tsi'ĩ bè bii mə Nwĩ à tsò'ò aà.

25 Yê nì, wa mə swon mə a mbo bù mbon tã nòò ma wa a ku'u.

26 “Maa ajàn, mbə bè yi ka nswonə nì a mbo bù mə, ‘Yê, wa à tswe a atu nta'a miwèè miwèè,’ nì tsee ghu ghèè; kə bi swon mə, ‘Yê, à tswe a mùm ɲja'a nda jĩ mum,’ nì tsee lõ bii.

27 Nlon mə annu nzi Mu ɲu a ka yĩ bə aa tsi'ĩ tsò ajàn mə mbə ɲwà' à a mbĩ nsà'a nòò ɲkà'á yi wa i ta ɲghèè ɲywe'e a mbi ntso nòò aà.

28 “Adigə yii mə àkwo ayoo a non ghu aa, bibu'ùmbirè ghotə ghu.

Ajàn mə Mu ɲu à ka yĩ bũ bii aà

(Mk. 13.24-27; Lk. 21.25-28)

29 “Njwi ɲgi'ĩ mà jya i ka yĩ ghèsə ki mē aa, tã nì nòò à fi, kaa tã sà ɲ à wa' à bù ɲka nta, tã mìnjon mi ka nlo a aburə ɲwokə nì a nsyê, tã bi tsigə ida'a tsim jii i tswe a aburə aà.

30 Maa noò tã àlensə Mu ɲu tã à fε'ε a aburə, tã ɲgwè'è mu ɲu ñtsim a nsyε tã à yə'ə, nyə Mu ɲu tã à zi nì a mùm mbà' à àbùrè nì m̀dà' à nì ɲgha'a nì wè.

31 Ntàn Nwĩ i ka yĩ ghàà nì tii, tã à too baangel bi a nì mbèè mbi ji ɲkwà mə tã bo ghε ɲghotə bê bi bii mə à tsò'ò aa, ñloginə a mbèè mbĩ yĩ mò'ò ɲghε ɲwĩ'isə nì yĩ mò'ò.

Annù yii mə mbə bi yəgə nì àti figè aà

(Mk. 13.28-31; Lk. 21.29-33)

32 “Tã nì yəgə annu a nì àti figè. A yi mbə a noò yii ntaà ji i fi'isə mə iyən jii fii aa, nì zi mə nòò ñtsũ mbə ɲ à tìgə a abò.

33 A kì mbə nì a ɲgɲ ɲgɲ mə, mbə nì yĩ nyə innu juà tsim, nì zi mə à zĩ mə ɲkoontə, ñtigə aa tsi'ĩ a ntsũbù'ù.

34 Mè swon tsi'ĩ annu ñɲkon a mbo bù mə, kaa ɲwàà nì bê nuà nì ka wa' à tsyà ti ghə mə innu ma jũ tsim i fè'ε mə.

35 Abùrè bô ñsyε ka yĩ tsyà, lâ kaa tã ɲghaà na nì wa' à tsyà.

Kaa ɲu tsu à si njwi ya kə noò ma wa zĩ.

(Mk. 13.32-37; Lk. 17.26-30,34-36)

36 “Kaa ɲu tsu à sɲ njwi kə noò wa zĩ, kaa tsi'ĩ baangel bii bi tswe a aburə aa, kə Mú. A kì nzi tsi'ĩ Tà yuyu.

37 Ajàn yii mə a lε mbə wa noò Noah aa, àa ajàn yii a ka yĩ kii bə a nòò yii mə Mu ɲu à ka yĩ kì zĩ aà.

38 Tsi'ĩ tsò mə a lε mbə wa noò mbon m̀yàa mbə ɲ wa a fε'ε aa, bè lε si jii ɲkii nno, nyò'okə nì bāngyè, ɲkii mfa nì bɔɔ byaa a nda ɲyò'ò, ɲywe'e wa njwi mə Noah à lε ɲkuu wa mùm àban aa,

39 kaa wa'a annu tsu zĩ, ɲywe'e wà noò mə m̀yàa mbə ɲ wa à lε nzi ɲyε'ε waa aà. Aà ajàn yii mə a ka yĩ kii bə a noò yii mə Mu ɲu à ka yĩ zĩ aà.

40 Mbāɲnè ji baa i ka yĩ kì fà' à a afò tã bi yi ñlògè yĩ m̀fùurè m̀ma'atə yĩ mò'ò.

41 Bāngyè bi baa ka yĩ tswe adigə ɲghò'ò àbaa tã bi zi ñlògè yĩ m̀fùurè m̀ma'atə yĩ mò'ò.

42 Maa ajàn, nì ka ntsyεsə ghuu nlon mə kaa nì si njwi ya yii mə Mmà'àmbi ghùu à ka zĩ ghu aa zĩ.

⁴³ Nì zi tâ à laa mə, m̀b̀ôŋ ñdâ wa à le mbaa zi a noò yï mə nyèrê à ka zï ghu n̄tugə aa boŋ à tswe n̄ikerè ñka be ndâ yï ya mə tâ nyèrə wa à tsee zï bəgə i kuu ghu.

⁴⁴ Maa ajàŋ, nì ka ñkii n̄taŋtə nú juu, nlon mə Mu Nù à ka yï zï aa a noò yï mə kaa nì s̄i z̄i aà.

Annù n̄lon ñgàŋfà' à yï mə fà' à n̄i n̄t̄i yì ts̄im bo bì ñgàŋfà' à yï m̀b̀i
(Lk. 12.41-45)

⁴⁵ “Ñgàŋfà' à yï a fà' à n̄i n̄t̄i yì ts̄im ñki n̄tswe n̄i m̄tsyè aa, yï mə masà yï à lèè mə tâ à ka n̄lentə ndâ yï, ñka mfa n̄i m̄ji a mbo banda bya a n̄i nòò yï a kù'ùnə aa, à n̄i wò aa ε?”

⁴⁶ Mb̀òònə a mbo ñgàŋfà' à ma wa mə mbə masà yï a ka mbii nyə a ghìrè maa ajàŋè.

⁴⁷ Mè swon tsi'ï annù n̄iŋkon a mbo bù mə, taà yï wa à ka tigə ghìrè mə à ka n̄lentə njoò ji tsi'ï ts̄imè.

⁴⁸ Lâ m̀b̀ə ñgàŋfà' à yï m̀b̀i wa a swon a mbo ibii n̄u yì mə, ‘Masà ghà à ka t̄igə’

⁴⁹ ñlòginə ñka ñghoò ñgàŋfà' à jya ji m̀o'ò, ñji, nno, mbaanə,

⁵⁰ boŋ masà yï wa à ka zï a njwi yï à s̄i n̄i yu'utə aa, bo a n̄i nòò yï kaa à s̄i zi aa,

⁵¹ i n̄iŋ njo ghu nu, i lògè yì i lèè bo bì ñgàŋabagilè; maa adigə b̄é yè'è ghu ñkii kurə n̄i m̄s̄on̄è myaa.”

25

N̄ighàà n̄i n̄anaa nlon b̄oò ñgòò bi n̄ighùmè

¹ “B̄i' inè f̄iginə annù n̄if̄o aburə n̄i b̄oò ñgòò bi n̄ighum b̄ii bi le n̄lògè b̄ilâm byaa ñghèe a mb̀òòò ndòò n̄yò'ò ghu.

² B̄i bi n̄taà le n̄j̄ntè, b̄i bi n̄taà bi b̄aŋnè n̄tsyəsə.

³ B̄i aj̄ntè bya le n̄lògè b̄ilâm byaa kaa k̄i' i b̄iywe'e bi m̄ighurə bi d̄an b̄u n̄tugitə.

⁴ Lâ b̄i tsyèsè bya le n̄tugitə b̄iywe'e bi m̄ighurə bi d̄an.

⁵ Ts̄o mə ndoo n̄yò'ò wa à le n̄t̄igè a nzi aa, bo bits̄im le n̄tsiŋ filo mbwiin̄kə.

⁶ Lâ à bè m̄è n̄i n̄t̄i ñtugə, bè t̄oŋnè n̄swon mə, ‘Wa ndoo n̄yò'ò wa à z̄i m̄è, n̄i ghìrè b̄i' inè f̄e'ε n̄tsi' i yì.’

⁷ B̄oò ñgòò bya bits̄im le mb̄inè, ñkò'otə n̄i m̄iŋk̄irè m̄i b̄ilâm byaa.

⁸ B̄i j̄ntè bya swon a mbo b̄i m̄tsyè bya mə, ‘Fa n̄i yì' i n̄i m̄ighurè n̄lon mə b̄ilâm bi' i bwenə ñghèe.’

⁹ Lâ b̄i m̄tsyè bya kwi' i a mbo bo mə, ‘Mbə b̄i' i fa boŋ kaa m̄i ka wa' à a mbo b̄i' inè bits̄im ku'ùnè. N̄i ghèe a mb̀ò ñgàŋmitaa nyuu muu ghu.’

¹⁰ B̄o lò m̄è ñghèe a nyuu, ñdoo n̄yò'ò wa a z̄i. N̄lògè b̄è b̄ii bi le n̄taŋtə nú yàà n̄tigə nyu'utə aa bo bo kuu ñghèè waa wa adigə ñji n̄yò'ò n̄tsetə n̄ts̄undâ.

¹¹ Abàŋtè a bè m̄è, b̄oò ñgòò bya b̄i m̀o'ò k̄i ñzi, n̄tigə n̄twoŋə n̄swonə n̄i mə ‘M̄mà' àmb̄i, m̄à' àmb̄i, ña' a n̄ts̄unda a mbo b̄i' i.’

¹² Lâ ñdoo n̄yò'ò wa a kwi' i a mbo bo mə, ‘Mè swon annù n̄iŋkon a mbo bù mə kaa m̄è s̄i ghuu z̄i.

¹³ Ma mùu ajàŋ n̄i tswe n̄ikərè ñka mbe nlon mə kaa n̄i si njwi ya k̄é abàŋtè noò ya z̄i.’

N̄ighàà n̄i n̄anaa nlon ñgàŋfà' à ji tarè
(Lk. 19.11-27)

¹⁴ “Maà noò a ka yï b̄è aa ts̄o ñu yï à le si ghèè a n̄ighaa a ndisyà n̄twoŋ ñgàŋfà' à ji, m̄fa njoò ji a mbo bo.

15 A mbo yï mò'ò, a fa bìtalent bi ntaà.* Nḡhɛɛ a mbo yï mò'ò mfa bi baa, ḡki ntigə mfa yï mò'otə a mbo yï mò'ò. Nyatə nyon̄ aa a n̄i m̄it̄i myaa, n̄tigə ḡhɛɛ yi wa a n̄ghaa.

16 N̄u wa mə à le ḡkwɛrə bìtalent bi ntaà, à le mburə ḡhɛɛ ḡka ntaḡə m̄itaa ni bu. Ab̄i a yon̄ ghu mbə bìtalent bi ntaà.

17 Wa yï à le ḡkwɛrə bìtalent bi baa aa, à le ḡki ḡhɛɛ ntaḡə m̄itaa ni bu, ab̄i a k̄i n̄yon̄ ghu, mbə bìtalent bi baa.

18 La wa yï mə à le ḡkwɛrə talent yï m̄fùurə aa, à le mb̄an̄nè ḡhɛɛ nton̄ nsye ntwiḡ ḡkabè taà yï ya ghu.

19 Agha'a a lèè n̄sa'a, taà wàà wa a bīi wa a n̄ghaa, ntwon̄ə waa mə bo bo tswe a nsye n̄lèntə ann̄ ḡkabə yá.

20 Wa mə à le ḡkwɛrə bìtalent bi ntaà aa, à le ntsyà n̄təə a nsye nswon̄ mə, 'Taà, ò le mfa aa bìtalent bi ntaà a mbo mə, mə fù'ù m̄ê bi ntaà ḡku'usə ghu.'

21 Taà yï wa a swon̄ ghu mbo mə, 'Ò ḡh̄r̄ê siginè mb̄ă ḡḡan̄àfà'á ḡh̄á yï siginè yï à tsyèsə aà. Aj̄an̄ə mə ò lèntə ayoo yï k̄è'ət̄è n̄i n̄t̄i ḡho tsimè aa, mə aa lèè ḡho tá ò ka n̄lèntə j̄i ḡh̄à'at̄è. Tigə ḡkuu n̄z̄i tá s̄i ka ndorit̄è.'

22 Wa yï à le ḡkwɛrə bìtalent bi baa aa, à le ḡki ntsya n̄təə yï ḡḡaa nswon̄ mə, 'Taà ḡh̄à, ò k̄i fa aa bìtalent bi baa a mbo mə, mə bù m̄ê m̄fu'u bi baa ḡkù'ùsə ghu, bi bulà.'

23 Taà yï wa a swon̄ ghu mbo mə, 'Wa ò ḡh̄r̄ê siginè mb̄a ḡḡan̄àfà'á ḡh̄à yï n̄siginè yï à tsyèsə aà. Aj̄an̄ə mə ò k̄i lèntə ayoo yï k̄è'ət̄è n̄i n̄t̄i ḡh̄ò tsimè aa, mə aa tigə lèè ḡho tá ò tigə n̄lèntə j̄i ḡh̄à'at̄è. Kuu n̄z̄i tá s̄i ka ndorit̄è.'

24 Wa yï mə à le ḡkwɛrə a talent yï m̄fùurə aa, à le ntsyà n̄təə, nswon̄ mə, 'Taà, mə zi ḡho mə ò n̄i àt̄intə ḡh̄u, m̄fu'u n̄i m̄ji a adigə yï kaa ò s̄i ḡho b̄é, ḡk̄i kya ti ḡh̄è ò bw̄i'í.

25 M̄è k̄i s̄i b̄ò'ò n̄i ḡh̄ò, ḡḡh̄èè n̄ton̄ nsye n̄niḡə a talent ḡh̄ò wa ghu. Kò, àyoo yï à n̄i à yo aa a yúlà.'

26 Lâ, táfà'á yï wa a swon̄ ghu mbo mə, 'Ab̄orikə ḡḡan̄àfà'á yï m̄b̄i! Ò le nzi mə mə fù'ù ti ḡh̄è mə be, ḡk̄i ḡkya ti ḡh̄è mə bw̄i'í,

27 bon̄ ò le mbaa ḡḡh̄èè n̄ləə ḡkabè yà ya a nd̄an̄lèè ḡkabè, tà mə ti bīi, mə kwɛrə ayoo yï a n̄i àyaa n̄i ab̄i ghu.

28 Ts̄its̄on̄, tá n̄i kwɛrə a talent ḡh̄a wa ghu mbo mfa a mbo ḡh̄u wa mə à tswe n̄i bìtalent bi n̄ghum aà.

29 Nlon̄ mə, a mbo ḡh̄u n̄tsim̄ yï à tswe n̄i ḡjoo aa, bi aa kù'ùsə tá à tswe n̄i ju ì ḡh̄a'a. Lâ, ḡh̄u yï mə à s̄i n̄i ḡjoo tswé aa, bi ka kwɛrə, i kwɛrə m̄untsirè yï à tswe n̄i ḡh̄u aà.

30 Nḡhɛɛ n̄i nd̄è ab̄orikə ḡḡan̄àfà'á ḡh̄u, n̄i ma'a yi a ab̄ɛɛ a m̄úm m̄f̄i ìd̄igè; a adigə yï mə b̄é yè'è ḡkure n̄i m̄is̄on̄ê myaa ḡh̄u aà.'

Ann̄ ntsò'otə m̄isa'a a noò n̄lw̄i'í ḡj̄im̄è.

31 'Nòò yï mə Mu N̄u à ka yï z̄i, a mum n̄gha'a yu bo bī baangel bitsim̄ aa, à ka yi ḡan̄nə n̄i ab̄èrè n̄if̄ò yï wè.

32 Itoo itsim̄ i ka yï tigə ḡhotə tswe ghu n̄si, tá à yatə waa mb̄èè baa tsi'í ts̄ò aj̄an̄ mə n̄tsèmbi a yàrə m̄binj̄èrè m̄fi'isə n̄i a tit̄i m̄bindon̄ aà.

33 I tigə lèè m̄binj̄èrè jya a abo yu yï mà'á, i b̄an̄nè lèè ji ndon̄ jya a abo yu yï ḡkwàbè.

34 Tá m̄f̄ò wa a tigə nswon̄ a mbo b̄é bya mə bī tswe a abo yu yï mà'á aa mə, 'N̄i zi mb̄á b̄é bīi mə Taà ḡh̄à à n̄iḡ m̄b̄oon̄ə a nu bù aà, n̄zi n̄ji n̄i ann̄ n̄if̄ò yï bī le ntaḡə n̄ləə a mbo bù n̄l̄oginè a n̄l̄oginè m̄bi aà.

* 25:15 Talent yï m̄fùurə à le ntsyàtə 500,000 frs.

³⁵ Nlonj mæ nji ì le si yanjə nàa, nì fa miji a mbo mè. Nji ñkì i kâ yanjə nàa, nì fâ ñkì à mbo mè. Mè bē ñgɛ̀, nì kwɛ̀rɛ̀ ghâ.

³⁶ Mè tswé ñswèrè ñswèrè, nì fâ àtsè'è a mbo mè. Mè kâ ñghɔ̀, nì lèntè ñìghòò nâ. Mè tswé a ndâtsanj, nì lèntè ghâ.'

³⁷ Maa noò, tâ bē bya mæ ànnù yaa a tsinè aa tâ bì betə yi mæ, 'Mmà'àmbi, bì'ì le nyə gho aa a fə, ñji i kâ ñyanjə noo, bì'ì jɛ'è gho, kè ñki mfa ayoo yì nò a mbo wò a janjə nji ñki le si yanjə nòo aa ε?

³⁸ Bì'ì le nyə gho aa fə ò bē ñgɛ̀ bì'ì kwɛ̀rɛ̀ gho, kè ò tswé ñswèrè bì'ì wɛ'è àtsè'è a nu wò aa ε?

³⁹ Bì'ì le ñlèntè ñìghòò no aa fə, kè ñki lèntə gho a ndâtsanj aa fə aa ε?'

⁴⁰ Tâ ñfò wa a kwi'i a mbo bo mæ, 'Mè swònj a mbo bù tsi'ì annù ññkonj mæ, àjànjə mæ nì le ñghìrè ma ya annù a nu mumaà ghà ghú yì mò'ò yìi à kè'ə nsigə ñlwi'i aa, nì le ghìrè aa a nu mè.'

⁴¹ "A ñghèɛ a nì bē bya bìi mæ bì tswé a abo yu yì ñkwàbè aa, â swonjə a mbo bo mæ, 'Lò nì ghuu a mbèɛ mè mba ñgǎñndòò, ñghèɛ ñkuu nì mò'ò tì mè wa yìi bì nanjə a mbo Devil bo bì baangel bì aà.

⁴² Nlonj mæ nji ì le si yanjə nàa kaa nì wa'ă miji a mbo mè fâ; ñji ñkì i kâ ñyanjə nàa, kaa nì kî'í ayoo yì nò a mbo mè fâ.

⁴³ Mè le mbə ñgɛ̀ kaa nì kî'í gha kwɛ̀rɛ̀; mè tswé ñswèrè ñswèrè kaa nì wa'ă atsè'è a nu mè wɛ'è. Mè ghòò kaa nì kî'í ñìghòò na lèntè. Mè tswé a ndâtsanj, kaa nì kî'í gha ghantə.'

⁴⁴ Tâ bo kî mbetə yi mæ, 'Mmà'àmbi, bì'ì le nyə gho aa fə, ñji i yanjə noo, kè ñji ñkì i yanjə noo, kè ò kî mbə ñgɛ̀, kè ò kî ñtswe ñswèrè ñswèrè, kè ñkii ñghɔ̀, kè ñki ñtswe a ndâtsanj kaa bì'ì kî'í annù tsu a nu wò ghìrè aa ε?'

⁴⁵ Bonj à ka kwi'i a mbo bo mæ, 'Mè swònj a mbo bù tsi'ì annù ññkonj mæ, àjànjə mæ nì le ñkî'í a nu ghúlà yì mò'ò yìi à kè'ə nsigə ñlwi'isə aa ghìrè aa, kaa nì le ñkî'í a a nu mè kî ñghìrə.'

⁴⁶ Tâ bo tigə nlo ñghèè, ñghèɛ ñkuu a nì ñjo tì mè ya. Tâ bē bìi mæ ànnù yaa a tsinè aa tâ bo banjə ñkuu a múm ñtswènti yìi ñ lwi'í ññkonjə aà."

26

Ajànjə yìi mæ bì le ntañ ànnù atu Yesu aà

(Mk. 14.1-2; Lk. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ Yesu à mànsə mè a ndi'í ñnnù ma jû, ñswonjə a mbô ñgǎnyəgənnù ji mæ, "Nì zi mæ

² ñjwí Passa ñ tswé aa a ñjím njwi ji baà. Bì ka fa Mu Nù, tâ bì logə ñghèè ñkwèèntə a ati bànjənbànjə."

³ Maà nòò, bìlii bì ñgǎñmà'a Nwí, a bò'ò nì bità bì ala'a bo le mbòòntə a ntò'ò ñgǎñmà'anwi yì ñwé mæ bì le si twonjə nì Kaifas aa,

⁴ a ntañə a ajanjə mæ bo ka ñe'esə tswa Yesu ghèɛ zwitə aà.

⁵ Lâ bo le ñswonjə mæ, "A bonjə mæ tâ bì'ìnè tsuu ma yuà ànnù fàa njwí Passa ghìrè ñlonj mæ mbə bì'ìnè tswa yi bonjə fikòrè ka fè'è a titi bē i bùurə idigə."

Ajanjə yìi mæ màngyè yì mò'ò à le nyo'ò Yesu nì mighurə aà

(Mk. 14.3-9; Jn. 12.1-8)

⁶ Yesu à le ñtswe a Bethany a nda Simon yìi mæ à leè mbə ñúkikwen aa ñka ji,

⁷ màngyè yì mò'ò a zì ghu mbèè, nì mighurə mî lùmtə mî antìndùú mî sigìnè ñi ñtsiñ ñgò'ò alabasta. A zì mæ aa, ñlògə mighurə mya ñtswentə nyo'ò atu Yesu ghu.

⁸ ñgǎnyəgənnù Yesu bo yə, mîntônj myaa mî lwí, bo betə mæ, "A nànjə nta ñgi'í nì mighurə mù làà aa a ya?"

⁹ Nlon mə mbə bi logè mighurə mà mû mfee nî ñkabə yî ñwè mfa a mbo ñgãnyegənnu aa ε?

¹⁰ Yesu a yu'ù à àjàn yîi mə bo ghàà laà aa, ñswon a mbo bo mē, “Nî fa ñgi'i a mbo mànyè ghù aa a ya ε? Nî sî zi mə à nî ànnu yî siginè mə à ghìrə a nu mē aa ε?”

¹¹ Ngãnyegənnu i tswe a titi bu aa bìnòò bîtsimè, lâ kaa mē ka wa'a a titi bu aa a ngòn bìnòò bîtsim tswê.

¹² A yò'ò gha nî mighurə mù, ñnanşə aa nû yà mboŋ tâ nòò ñtwiŋê ghà à ku'u.

¹³ Mē swon a mbo bù tsi'î ànnu ññkon mə, a nî ñgõŋ idigè tsim jîi mə bi ka yî kî swonə nî ñtoo yî ñsiginè yû ghu fàa mbi aa, bi ka yi kii kî swonə nî ànnu yuà mē mànyè ghuà à ghìrə a nu mē aà, ñwa'atə nî yi.”

Ajàn yîi mə Judas a le mbii mə yu ka fèè Yesu aà

(Mk. 14.10-11; Lk. 22.3-6)

¹⁴ Ma mùu noò nù yî mò'ò a titi ñgãnyegənnu Yesu jya ñghùm ñtsò baa mə bi le si twonə nî Judas Iscariot aa, a ghèè a mbèè bìlîi bi ñgãnmà'a Nwî

¹⁵ ñswon a mbo bo mē: “Mbə mē fee Yesu a mbo bù bon nî ka fa akə a mbo mē aa ε?” Bîlîi bi ñgãnmà'a Nwî bya bo loò ñbà'atə ñkabə Silva mighum mi ntarə mfa ghu mbô.

¹⁶ Nloginə maà noò Judas à le si tigə nloò nî mânjî yîi mə mbə yu tsyá ghu mfee Yesu.

Ajan yîi mə Yesu bo bi ñgãnyegənnu ji le nji miji mə Passa aà

(Mt. 26.17-25; Lk. 22.7-14,21-23; Jn. 13.21-30)

¹⁷ A bə a njwi yî ñtsyà mbîi a njwi ñkurê àbaa ti kò'ò, ñgãnyegənnu Yesu i zî mbetə ghu mbo mē, “O loò mə bi nanşə aa yuu adigə a mbo wò tá tá ô jî miji mi Passa ghu aa ε?”

¹⁸ Yesu a kwi'i a mbo bo mē, “Nî ghèè a mbèè nù kikyè a mûm àla'a, ñswon ghu mbo mē, ‘Ndi'innu à swon mə nòò ghà à kù'ù mē. Wa mē ka jî miji mi Passa bi'i bi ñgãnyegənnu ja aa a nda wò.’ ”

¹⁹ Ngãnyegənnu Yesu jya i kî ñghèè ñghìrè tsi'î wa ajàn mə Yesu à swonə aà, ñnanşə njoo nji Passa jyâ.

²⁰ Nòò ñkwêfò à kù'ù mē, a tswe a atu atetè ñka jî bo bi ñgãnyegənnu ji jya ñghùm ñtsò baà.

²¹ Bô kà mə aa nji, Yesu a swon a mbo bo mē, “Mē swonə a mbo bù tsi'î annu nî ñkon mə, nù yî mò'ò a titi bu à ka ghìrə fèè ghâ.”

²² Bo le mburə njonə si'i si'i a nyu'u annu ma yu, ñtigə nloginə ñka mbetə nî Yesu yi mò'ò, yi mò'ò mē, “Mmà'ambî, à nî mē aa ε?”

²³ Yesu a kwi'i a mbo bo mē, “Nù yîi mə bî'i yu jî, a ññè nî àbô yi bi'iyu a akan yî fùurè aa, à ka ghìrə fèè ghâ.

²⁴ Lâ ànnu ma yû a ka yə Mu Nù aa tsi'î à àjàn yîi mə bi ñwa'anə a mûm àñwà'ànə Nwî ñlon ñgaa yî aà. Ngi'i yî ñswèrè ñswerə a nu nù yîi à fèè Mu Nju aà. Lâ a le mbaa mbon mə tâ bi tsee ajàn nù ma yû lô burə jwe, jwe bē.”

²⁵ Judas mə a le ntswe nî mfee yi aa, a kî mbetə yîi ñgaa mē, “Rabbi, tigə kaa ò si aa gha swonə aa ε?” Yesu a kwi'i ghu mbo mē, “O swon mē!”

Ntarə Mmà'ambî

(Mk. 14.22-26; Lk. 22.14-20; 1 Kor. 11.23-25)

²⁶ Bo kà maa nji, Yesu a logè àbaa, mfa mbi'ikə a mbo Nwî, mbatə, mfa a mbô ñgãnyegənnu ji jya, ñswon mə: “Kò ñkurə nî; à nî ñbîi nù gha i ghuà.”

²⁷ Mbu ñtigə nlogè ndon mîlù'ù, mfa mbi'ikə a mbo Nwî, mfa a mbo bo, nswon mə, “Kò nô nî bu bitsimè.

²⁸ A nî àlèə nù ya à yuà, àlèə ñwàrê àkàà yîi mə bi ka saansə atu bè bî ghà'atə aà.

²⁹ Mè swõŋ a mbo bù tsi'í annù nîŋkonŋ mæ, ñloginè tsîtsòŋ, kaa mè ka yi wa'à milù'ù bú ñno, nywe'e a njwi yîi mæ mè ka yî bú no milù'ù mí fi bí'inè a múm ànnù nifò Taà ghà a aburè aà."

³⁰ Bo yèè ìkòò, mfe'e ñkò'ò ñghεε a atu nta'a Olive.

Ajàŋ yîi mæ Yesu à le nswonŋ mæ Peta à ka tuu yi aà
(Mk. 14.27-31; Lk. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

³¹ Bo kò'ò mæ ñywe'e ghu, Yesu a swonŋ a mbo bo mæ, "Bù tsi'í bìtsim, nî ka ghìrè mà'atè gha khèkè ñtugè sîi, ñlonŋ mæ a tswe a múm àŋwà'ànè Nwî mæ, 'Mè ka zwitè ntsèembi tá àkàrè mbinjèrè yi tá à ja'anè.'

³² Lá nòò yîi mæ mè ka yî yweenè nî ñwo aa, mè ka yî tsyá a mbîi bù, i fòò ñghèè a Galilea."

³³ Peta swonŋ ghu mbo mæ, "Mbè bè bìtsim tε'ε kî mà'atè nî ghò mà'atè khè bonŋ kaa mbè mè wa'à gho mà'atè bê."

³⁴ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, "Mè swõŋ a mbo wò tsi'í ànnù nîŋkonŋ mæ, tsi'í ñtugè sîi, m̀bonŋ tá àŋkègè tá à tɔŋ bonŋ ò tùù mæ ghá ñgàà ji tarè."

³⁵ Peta a kwi'i mæ, "A tε'ε kî bè bê ànnù ñwo bonŋ mè ka kwo bí'ò; kaa m̀bè mè wa'à gho tuù."

Ngǎnyègènnù Yesu jyá tsim bo le ñkî nswonŋ tsi'í maa ajàŋè.

Ajàŋ yîi mæ Yesu a le ntsà'atè Nwî a Getsemane aà
(Mk. 14.32-42; Lk. 22.39-46)

³⁶ Yesu a bɔ'ɔ nî ngǎnyègènnù ji jya ghèè mæ nywe'e a adigè yî mò'ɔ yîi mæ bí le si twonŋ nî Getsemane aa, Yesu a swonŋ a mbo bo mæ, "Nî tswe faà, tá mè ghεε ntsà'atè Nwî fîi."

³⁷ Yesu à kà mæ aa ñghεε aa, ñlògè Peta a bɔ'ɔ nî bɔɔ bí Zebedee bya bí baà. Nú yî ì le ñlògìnè ñka mbi'i, ñtîi yi i luu nî àjèŋnè.

³⁸ Yesu a swonŋ a mbo bo mæ, "Ajèŋnè a luu a ntîi mè si'i mburè mbè tsi'i a nzwitè mè; nî tswe faà, ñtswe ñikìrè bí'inè."

³⁹ A mà'atè waa, ñghentè a mbîi, ñwo nnòŋ a nsyε a kùu kuu, ñtsa'atè Nwî ñswonŋ mæ, "Taà ghà, m̀bè mǎnjî a tswe ghu, O ghìrè mæ tá ñdòŋ ñgi'i yuà i tsyá. Lá mæ kòŋ aa ñghìrè annù yîi mæ o lòò aà, kaa wa'á bè ànnù yîi mæ mæ lòò aa bê."

⁴⁰ A bíinè m̀bîi ñghèè a mbεε ngǎnyègènnù ji jya ñyè bo bìtsim bwîi. A twonŋtè Peta m̀betè ghu mbo mæ, "Mbè nî wa'à ñikèrè bí'inè a nî àbàŋtè noò yî fùùrè tswé aa ε?"

⁴¹ Nî ka ntswe ñikèrè ñtsa'atè nî Nwî ta wa'á a ñkìrè Satan lô ñwo; mè zi mæ ntîi ghuu i lòò ñghìrè ànnù yîi a ku'unè aà, lá nnyǎnú yùù i bǎŋnè m̀borè."

⁴² Yesu a mà'atè waa, m̀bu ñghèè ñtsa'atè Nwî mæ, "Taà ghà, mbè a bè yîi mæ mǎnjî kaa à sî ghu tswé a ñkwèrè ñdòŋ ñgi'i yù a mbo mè, tá tá mè tsuu no, O tìgè ñghìrè bê ànnù yîi mæ o lòò aà."

⁴³ A bú m̀bîi ñghèè, ñyè ngǎnyègènnù ji jya i burè kî bwîi tsi'í bwîi, ñlonŋ mæ filo le ñluu a mi'i bo aà.

⁴⁴ A mà'atè waa m̀bu ñghèè ñtsa'atè a Nwî a nî ñgàà yîi mæ ì ywe'e ji tarè aa, m̀bu nswonŋ tsi'í ànnù ya yîi mæ a le mfòò ñswonŋ a mbîi aà ghu mbò.

⁴⁵ A mǎŋsè mæ, m̀bu m̀bîi wa a mbεε ngǎnyègènnù ji jya, ñswonŋ a mbo bo mæ, "Nî burè ka kî bwîi tsi'í bwîi, m̀mîintè nî ghuu aa ε? Wa nòò à tìgè a abò; bí fèè mæ Mu Nù a mbo bè bí bí.

⁴⁶ Bíinè nî tá bí'inè ghεε, wa ñù yîi mæ à fèè gha aa, à zî mæ."

Ajàŋ yîi mæ bí le ntswa Yesu aà
(Mk. 14.43-52; Lk. 22.47-53; Jn. 18.3-12)

47 Yesu à kà mē aa n̄ghaa laà, kaa mburē ti m̄ansè, Judas, n̄u yī m̄ò'c wa a tit̄i n̄ḡanj̄yèḡann̄u Yesu jya n̄igh̄um̄ n̄tsò baa, a burè n̄zi bo bì n̄nòò bē yī ghà'atè mē bìl̄i bì n̄ḡanj̄m̄à'a Nwī n̄i n̄ḡanj̄d̄i'ì n̄ònsè bo bì bit̄a bì ala'a bo l̄e n̄too. Bo l̄e n̄tugit̄e n̄wi n̄tsò n̄i m̄ibu'ù.

48 Judas, yīi mē à l̄e mfèè yi aa, à l̄e mfa alènsè a mbo bo mē, “N̄u yīi mē mē ka gh̄èe n̄on̄ m̄ighèḡè mi aa, bon̄ à n̄i ghu; n̄i ban̄nè yi.”

49 A zī mē, m̄burē n̄tsinē n̄gh̄e a mb̄èe Yesu, n̄n̄on̄ m̄ighèḡè mi, n̄swon̄ ghu mbo mē, “Rabbi, mē tsà'atè n̄i gh̄ò.”

50 Yesu a kwi'i ghu mbo mē, “Nsú ghà, gh̄irē ann̄u yīi mē ò tswe n̄i n̄gh̄irē aà.” Bè bya mē bo bì Judas l̄e n̄zī aa, bo tigè m̄ban̄nè Yesu.

51 Bo ban̄nè mē yi aa, n̄ḡanj̄yèḡann̄u yī wa yī m̄ò'c a tsò'c munwi yī n̄kwye at̄ònj̄n̄è ab̄u'u n̄ḡanj̄m̄à'a Nwī yī n̄wè ghu n̄l̄o'osè.

52 Yesu a swon̄ ghu mbo mē, “N̄in̄e munwi gh̄ò wa fu a mba'à, n̄lon̄ mē n̄u yīi mē à s̄on̄e munwi a mba'a aa, a ka yī k̄i kwo aa tsi'ì n̄iwo n̄i munwi.

53 O s̄i zi mē mb̄e mē betè Taà ghà a tsyāsè n̄da b̄im̄anj̄on̄ bì baangel bìi mē bì tsyatè n̄tsù'ù n̄igh̄um̄ n̄tsò baà aa, tsi'ì ts̄its̄on̄ tâ bì zi n̄kwet̄e gha aa ε?

54 Mb̄e mē gh̄irē ma mùu ajan̄ bon̄ kaa ànn̄u yīi mē àn̄wà'àn̄è Nwī a swon̄ aa, kaa a ka wa'à n̄i ànn̄u n̄ikon̄ fè'è.”

55 Yesu à gh̄àà mē laà aa, m̄b̄on̄ mbet̄e n̄òò bē bya mē, “N̄i zi n̄i n̄wi n̄tsò a b̄ò'c n̄i m̄ibu'u aa a n̄tswa mē ts̄ò n̄i zi a mban̄nè àn̄ḡam̄iḡh̄ee aa ε? Tigè mē k̄i si tswe bi'inè a Nd̄ama'anwī aa a n̄jwi n̄jwi nd̄i'ì n̄i gh̄uu, kaa n̄i wa'à gha tswa aa a ya aa ε?

56 L̄a ìnn̄u ma j̄u ts̄im̄ i fè'è aa, a n̄lwensè n̄igh̄àà n̄i mē n̄ḡanj̄ntoo Nwī i l̄e n̄wà'àn̄è aà.”

N̄ḡanj̄yèḡann̄u Yesu jya ts̄im̄ i tigè m̄ma'atè yi n̄kh̄èk̄e waa.

*Ajàn̄ yīi mē n̄ḡanj̄ndasa'a l̄e n̄tsò'ot̄e isa'a Yesu aà
(Mk. 14.53-65; Lk. 22.54-55,63-71; Jn. 18.13-14,19-24)*

57 Bè bya mē bì l̄e n̄tswa Yesu aa l̄e ntigè n̄logè yi n̄gh̄e n̄i ghu a nda Kaifas, n̄ḡanj̄m̄à'a Nwī yī n̄wè, a adigè yīi mē n̄ḡanj̄d̄i'ì n̄ònsè n̄i bit̄a bì ala'a l̄e n̄ghotè ghu aà.

58 Peta à l̄e si tigè n̄yon̄e a n̄j̄im̄, n̄t̄èe n̄i n̄i a sà'a agha'à. A ȳon̄ mē n̄ywe'e a ndùgè Kaifas laa, n̄kuu n̄tswe a ns̄an̄ab̄èè bo bì n̄ḡanj̄mb̄è nd̄am̄à'anwī a nyè ànn̄u yīi mē bì ka gh̄irè a nu Yesu aà.

59 Bìl̄i bì n̄ḡanj̄m̄à'a Nwī bo bì n̄ḡanj̄ndasa'a l̄e si l̄oò n̄i m̄anj̄i yīi mē mb̄e bè swon̄ ib̄an̄n̄on̄n̄u a atu Yees̄ò tâ bo tsya ghu n̄zwit̄e yi.

60 L̄a kaa wa'à yè, ka mē b̄iyèfè bì ab̄an̄n̄on̄n̄u bì ghà'atè l̄e mfè'è n̄tswee ib̄an̄n̄on̄n̄u ghu atu aà. N̄ḡanj̄aban̄n̄on̄n̄u jya j̄i m̄ò'c ji baa i fè'è n̄t̄èe n̄swon̄ mē:

61 “Mb̄a ghulà à l̄e n̄swon̄ mē yu tswe n̄i àdà'à a nsà'a nd̄am̄à'anwī i b̄u gh̄urè fu a n̄j̄im̄ n̄jwi ji tarè.”

62 N̄ḡanj̄m̄à'a Nwī yī n̄wè a b̄iinn̄è n̄t̄èe mbet̄e Yesu mē, “O s̄i n̄i ànn̄u yī tsu a kwi'i tswe? O swon̄ mē akè n̄i ìnn̄u j̄u mē bì swon̄e a atu wò aa ε?”

63 Yesu a t̄èe kaa wa'à yi kwè'è. Kaifas a bú n̄swon̄ ghu mbo mē, “Kàà n̄i ìkum̄ Nwī yīi à tswe nt̄i aa mē o swon̄ aa tsi'ì ànn̄u n̄ikon̄ mē ò n̄i Ayò'ò Nwī wa mē à n̄i Mu Nwī aa l̄e?”

64 Yesu a kwi'i ghu mbo mē, “O swon̄ mē. A n̄gh̄èe ghu, mē swon̄ a mbo bù mē, n̄loginè ts̄its̄on̄, n̄i ka yè Mu N̄u tâ à tswe a mb̄èè n̄ikwee Nwī yīi mē à tswe n̄i m̄idà'à aa n̄i m̄à'à, n̄lo a aburè nsigè n̄i a m̄um̄ m̄bà'à.”

65 A kwi'ì mē laà, n̄ḡanj̄m̄à'a Nwī yī n̄wè wa a satè ìtsè'è ji, n̄swon̄ mē, “A bèḡitè Nwī! N̄i yù'ù àjàn̄ yīi mē à bèḡitè Nwī aà. B̄i'inè bù n̄l̄oò n̄i b̄iyèfè aa, a ya aa ε?

66 Kè n̄i wà'atè mē akè l̄e?”

Bo bitsim bo kwi'i mē, “A ku'unə mē tā à kwo.”

⁶⁷ Bo swon̄ mē laà aa, n̄login̄ ntigē tsee m̄itwye ghu nsi, n̄ghoɔ nii, b̄i m̄o'ɔ bi fēè nii, m̄betə nii ni mē:

⁶⁸ “Tsō mē ò swon̄ mē ò ni Ayo'ò Nw̄i aa, twi n̄u ȳi mē à fēè gho aà.”

Ajàn̄ ȳi mē Peta à le ntuu Yesu aà

(Mk. 14.66-72; Lk. 22.56-62; Jn. 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Maa noò Peta a tswē wa nsan̄abèè. N̄gàn̄afà'a Kaifas ȳi m̄an̄gyè ȳi m̄ò'ɔ a z̄i n̄yè yi, m̄betə yi mē: “Tigē ò gh̄irə mbaa n̄ki ntswe bu Yesu mu baGalilea wa aa ε?”

⁷⁰ Peta a tuu a nsi mi'i bo bitsim, n̄swon̄ mē, “Kaa mē s̄i annū ȳi mē o swon̄ aa z̄i.”

⁷¹ Peta à ghàà mē mùu ajàn̄ aa, m̄fè'è n̄ghεε a ntsübù'ù. A fē'è mē, n̄gàn̄afà'a ȳi m̄an̄gyè ȳi dàn̄ a b̄u n̄yè yi, n̄swon̄ a mbo bè bya mē bo bo le ntəə aa mē, “N̄u ghulà à gh̄irə ntswe bo Yesu mu Naaserə wā.”

⁷² Peta a ku'üsè n̄tuu, n̄kaa nswon̄ mē, “Kaa mē s̄i n̄u ma w̄i z̄i.”

⁷³ Mu fiban̄tə à bù mē n̄ghèə ki bə, bè bya mē bo bi Peta le ntəə aa, b̄u n̄swon̄ ghu mbo mē, “O lòò aà n̄swon̄ mē kaa ò si n̄gàn̄yèḡənnū Yesu ȳi m̄ò'ɔ bə? M̄an̄ji ȳi mē o ghàà ghu aa, a d̄i'i mē bu Yesu lo aa adigē ȳi fūürə.”

⁷⁴ Peta a loḡin̄è n̄tigē n̄kaa nswon̄ə ni mē, “Kaa mē s̄i n̄u ȳi z̄i. Bεε a bə ȳi mē mē swon̄ə aa aban̄n̄ənnū, Nw̄i n̄in̄ n̄dòò a atu mē.”

Tsi'i maa noò an̄kègè a tən̄ə.

⁷⁵ An̄kègè wā à tən̄ mē, Peta a wa'atè ànnū ya ȳi mē Yesu à gh̄irə nswon̄ ghu mbo aa mē, “M̄bon̄ tā an̄kègè à tən̄, le bon̄ ò tūū mē ghā n̄gàà ji tarè”. A wā'atè mē, m̄fè'ε n̄ghèè n̄yè'ə tsi'i a mbē ànnū.

27

Ajàn̄ ȳi mē bi le n̄ghèè ni Yesu a nsi Pilato aà.

(Mk. 15.1; Lk. 23.1-3; Jn. 18.28-32)

¹ Abèè fū'ù mē, bilii bi n̄gān̄mà'a Nw̄i bitsim a b̄ò'ɔ ni bità bi ala'a bitsim bo boontè a n̄tan̄tə ajàn̄ ȳi mē bo ka zwitə Yesu aà.

² Bō tan̄tə mē m̄man̄sə, n̄kwerə mbô mi Yesu, n̄logē yi n̄ghεε mfa a mbo Pilato, mē à le mbə Gūmnàà aà.

A ajàn̄ ȳi mē Judas à le n̄kwo aà

³ Judas mē à le m̄fèè Yesu aa, à yè mē ajàn̄ ȳi mē bi swon̄ mē bi ka zwitə Yesu aà, n̄t̄i yi i sa'a yi, a loḡè ibatə n̄kabə silva jya m̄ighum mi n̄tarə n̄ghèè m̄fa fu a mbo bilii bi n̄gān̄mà'a Nw̄i a b̄ò'ɔ ni bità bi ala'a, n̄swon̄ a mbo bo mē,

⁴ “Mè gh̄irə ib̄i n̄lon̄ mē mē fèè n̄u tighē mē à gh̄irə ànnū ȳi bi ȳi tsu aà!” Bo kwi'i ghu mbo mē, “Ma ya a yə yi aa ni àkè? A ka zi w̄o zi annū ȳi mē ò ka gh̄irə ni yu aà.”

⁵ Judas a ma'à n̄kabə ya a m̄um n̄dāmà'anw̄i, m̄fè'ε n̄ghèè n̄lən̄ə.

⁶ Bilii bi n̄gān̄mà'a Nw̄i bya bi bwεè n̄kabə ya nswon̄ mē, “N̄ònsè ȳi'inè à d̄i'i mē kaa à s̄i ku'un̄ə mē tā bi ləə ajàn̄ə n̄kabə ma yū a m̄um ab̄aa n̄kabè n̄dānw̄i n̄lon̄ mē à n̄i n̄kabè àləə aà.”

⁷ Bo swon̄ mē laà aa, n̄tswe a n̄syε n̄ghààn̄, n̄logē n̄kabə ya n̄ghèè n̄yuu adigē n̄u m̄bòò b̄antòò ghu, tā bi ka n̄twiñə n̄i b̄iḡi ghu.

⁸ N̄zi nywe'e sii, bi twon̄ə adigē mayū aa ni Adigē Aləə.

⁹ Ma yū ànnū a k̄i m̄fè'ε mbòontè n̄i ànnū ȳi mē n̄gān̄ntoò Nwi Yeremiah à le nswon̄ aà, mē, “Bi le n̄logē ibatə n̄kabə silva jya m̄ighum mi n̄tarə mē b̄oɔ bi baIsrael le n̄tan̄ mē bi ka yi tu a atu yu ma wa aa,

¹⁰ nghèè nyuu adigè ñû m̀bɔɔ b̀ant̀ɔ̀ɔ ghu, tsi'ĩ a aj̀an ỳi m̀ə M̀m̀à'̀amb̀i à le nswoǹə a mbo m̀ə aà."

Pilato à betə innu a mbo Yesu

¹¹ B̀il̀i bi ngǎ̀ǹm̀à'a Nwĩ bya ni bi bità bi ala'a bya bo tigè ñ̀logè Yesu ñ̀ghɛɛ ni ghu a nsi Gũmnàà. Gũmnàà a betə yi m̀ə, "O b̀ə aa m̀f̀ò baYuda aa ɛ?" Yesu a kwi'i m̀ə, "O swoǹə m̀ə!"

¹² B̀il̀i bi ngǎ̀ǹm̀à'a Nwĩ a b̀ò'̀ɔ̀ ni bità bi ala'a bo le niñ innu a nu Yesu a nsi Pilato. La Yesu a na'̀a waa bitsim.

¹³ Pilato a tigè mbetə ghu mbo m̀ə, "O si nduu innu j̀u m̀ə bi swoǹə ni m̀ə ò ghìrə aa yu'u?"

¹⁴ Annu a le mburə ntsya Gũmnàà tsi'ĩ tsiyà a nyə m̀ə kaa Yesu à le ñwa'̀a ànnu ỳi tsu burə ñkwikwi'i b̀ə aà.

A jàn ỳi m̀ə bi le ntsər̀ə m̀ə bi zwiwè Yesu aà

(Mk. 15.2-5; Lk. 23.13-25; Jn. 18.28-38)

¹⁵ A le mbə n̄h̄sə Gũmnàà m̀ə a yi mbə ñjwĩ Passa aa a fi'isè ñ̀g̀aǹatsan ỳi m̀f̀ùur̀ə ỳi m̀ə b̀ə le ñk̀oǹə aa mfa a mbo bo.

¹⁶ Ma mùu noð ñ̀g̀aǹatsan ỳi m̀ò'̀ɔ̀ à le ntswe a atsàn m̀ə b̀ə b̀i ghà'̀at̀ə bi le nzi yi, bi twoǹə nii ni Barabas.

¹⁷ Nnòò b̀ə bya bi ghòtè m̀ə aa, Pilato a betə waa m̀ə, "Ǹi k̀oǹə m̀ə tâ m̀ə fi'isə aa wò mfa a mbo bù, Barabas k̀ə Yesu m̀ə bi twoǹə ni Ayo'̀ò Nwĩ aa lè?"

¹⁸ Pilato à le mbetə ma mùu aj̀an aa, ñlon m̀ə à le nzi m̀ə á le ñghìrə àghè'̀eǹə m̀ə tâ baYuda tswa Yesu ñzi mfa ghu mbo aà.

¹⁹ Pilato à tswè m̀ə a aləñə nsa'a m̀isa'a, ñgwê ỳi a toò ñ̀k̀i ghu nu m̀ə, "S̀i'̀i mbò mo wa a nu ñ̀u wá, ñlon m̀ə kaa à s̀i annu ỳi tsu f̀ans̀ə aà. M̀ə swoǹə laà aa ñlon m̀ə ñ̀j̀è̀è ỳi m̀b̀i ñ̀ ghìrə ñle gha s̀i a ñga yu."

²⁰ Lá b̀il̀i bi ngǎ̀ǹm̀à'a Nwĩ a b̀ò'̀ɔ̀ ni bita bi ala'a bi totə b̀ə bya m̀ə tâ bi betə Pilato tâ fi'isə Barabas tá tâ bi baǹə nzwitə Yesu.

²¹ Gũmnàà a bú ñku'usə mbetə waa m̀ə, "A titi b̀ə buà bi baa, ni lòɔ m̀ə tâ m̀ə ma'atə aa ghuu?" Bo kwi'i bitsim m̀ə, tâ bi fi'isə Barabas.

²² Pilato a bú mbetə waa m̀ə, "Ǹi lòɔ m̀ə tâ m̀ə tigè ñghìrə aa m̀ə akə ni Yesu ghù m̀ə bi twoǹə ni Ayo'̀ò Nwĩ aa ɛ?" Bo toǹə ñswoǹə m̀ə, "Ta bi kweentə ỳi a ati b̀aǹəb̀aǹə."

²³ Pilato betə m̀ə, "Ǹi lòɔ m̀ə bi kweentə yi aa a ya? Annu ỳi bi ỳi m̀ə à bù'̀u aa à n̄i àkè aa ɛ?" Lá bo bú ñku'usə ntəñə ghaa b̀ə ni m̀it̀i ñswoǹə m̀ə tâ bi ghɛɛ ñkweèntə Yesu.

²⁴ Pilato à le nyə m̀ə yu ghènsə aa nòò ỳi, ñki nzi m̀ə yu b̀ə ghèè n̄i m̀b̀i boǹ f̀ik̀òr̀ə fi ka f̀è'̀è. Nswoǹə bi z̀i n̄i ñk̀i, a si'̀i m̀b̀o mi ghu a nsi b̀ə bitsim, ñswoǹə m̀ə, "Kaa àbò ya kaa a si a ni àləə nu ñ̀u ghù m̀ə ni lòò a nsaansə aa tswê. A annu ỳi m̀ə ni lòò a ñghìrə aa, a zi tsi'̀i bù."

²⁵ B̀ə bitsim bi kwi'i m̀ə, "Ñ̀ǹə, tâ àləə n̄u yi tâ kuu a atu b̀i'̀i bo bi a atu b̀òò bi'i."

²⁶ Pilato a fi'isə Barabas m̀fa a mbo bo, ñghìrə bi ghòò Yesu, a f̀a yi m̀ə tâ bi tigè ñ̀logè ñghèè ñkweentə a ati b̀aǹəb̀aǹə.

Ajàn ỳi m̀ə bisogyè le si wyè n̄i Yesu aà.

(Mk. 15.16-20; Jn. 19.2-3)

²⁷ Bisogyè bi Pilato tigè ñ̀logè Yesu ñkuu ñghɛɛ ni ghu a m̀um ntə'̀ɔ̀ Gũmnàà (m̀ə bi le si twoǹə ni Praetorium aà), ñtwoǹə bisogyè bitsim bi z̀i ñghotə ghu ns̄i.

²⁸ Bo tso'̀t̀ə ìtsə'̀ə ji, ñ̀l̀ɔ̀ atsə'̀ə ỳi ghè'̀ə boò ñwè'̀ɛ ghu n̄u.

29 Bi wè'è mē, ñlɔɔ mîndigə mi n̄jɔŋ n̄jɔŋ mba'a tsɔ̄ atsə'ətu nifò ñsosə ghu atú. N̄ki mfa ñk̄ɪŋkà'à ghu abo yì mà'à. Ntìgə ñwye nii nsigìtə ñwo ghu nsi nswonə ni mə, “O lɛlɛ lɛè! Mfò baYuda à k̄i kwèè! A kwèè!”

30 Bo lɛ si k̄i ntsee ni m̄itwye ghu nu, ñk̄i ñghɔɔ n̄i àtú yi n̄i ñk̄ɪŋkà'à yá.

31 Bìsogyè bya bi n̄ansə mē ñwye yi laà aa, ntsɔ'ɔ atsə'ə yì bagitə ya ghu nu, m̄bu ñwɛ'ɛ j̄i itsə'ə j̄ya fu ghu nu, n̄tìgə n̄logə yi mə bo ghèe kwèentə a ati b̄an̄nəb̄an̄nə.

Ajàŋ yì mə bi lɛ ñkwèentə Yesu a ati b̄an̄nəb̄an̄nə àà

(Mk. 15.21-32; Lk. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

32 Bo kà mə aa ñghɛɛ a m̄an̄j̄i, ñyə ñú baCerene yì m̄ɔ'ɔ, ñk̄m yi i bə Simon, n̄tswa yi ni àdà'à mə tá à be'e ati b̄an̄nəb̄an̄nə Yesu yá.

33 Bo ghèè mē ñywe'e wa adigə yì bi lɛ si twonə ni Golgota aa, (ñj̄i'ñ ñk̄m ma ghú i bə mə, adigə akwɛɛ atu ñú)

34 ñlɔɔ m̄ilù'ù m̄ii bi lɛ m̄for̄inə n̄i àfù yì bi twonə ni gall aa mfa ghu mbo mə tá no. Yesu a ywe'etə n̄tuu yi a nnò.

35 Bìsogyè bya kwèentə yi a ati b̄an̄nəb̄an̄nə, m̄ma'a ibirə a nyə bè b̄ii mə bi ka j̄i itsə'ə j̄i yá.

36 Bi ghìrə mē laà aa, ntswe n̄syɛ ntìgə m̄be nii.

37 Bi lɛ ñwà'ànə annù yì mə à lɛ ñghìrə bi n̄ñ ñsa'a ghu nu aa m̄be wa ati b̄an̄nəb̄an̄nə ghu atu mə, “Á ni Yesu, Mfò bàYuda à ghuà mə.” Ma yú a d̄i'ñ ni ànnù yì mə à lɛ ñghìrə bi kweentə yi aà.

38 Bi lɛ ñk̄i ñkweentə b̄iyərə bi baa bo bi Yesu, ñkweentə yì m̄fùurə ghu m̄bèè a abo mà'à, ñk̄i tìgə ñkweentə yì m̄ɔ'ɔ ghu m̄bèè a abò ñkwàbè.

39 Bìtsyà bi m̄an̄j̄i bi lɛ si wyè n̄i Yesu n̄sigə n̄i ñtú j̄yaa nswonə ni ghu mbo mə,

40 “Wò yì mə ò lɛ nswonə mə ò ka sà'a ndàmà'anw̄i i b̄u b̄ɔɔ fu a j̄m̄ nj̄wi j̄i tarə aa, yweensə itu ib̄in̄ú gho lá. Mbə a bə annù n̄ñkonə mə ò ni Mu Nw̄i, ò sigə la fya atu ati b̄an̄nəb̄an̄nə b̄i'ñ yə.”

41 B̄il̄i bi ñḡañmà'a Nw̄i, bo bi ñḡañd̄i'ñ n̄on̄sə ni bità bi ala'a bo lɛ ñk̄i ñwye n̄i Yesu tsi'ñ mùu ajàŋ mə,

42 “Á lɛ si yweensə bad̄an̄, tá wa'á ib̄i n̄ú yi yumbon̄ tsitsòn̄ yweensə la tá b̄i'inə yə. Á ni yu yì mə à ni Mfò baIsrael aà. Tá à sigə la fii atu ati b̄an̄nəb̄an̄nə bon̄ b̄i'inə ka b̄ii annù yi.

43 Á lɛ n̄ññ n̄tswènt̄i'ñ yì n̄tsim a mbo Nw̄i; tá Nw̄i à wa'à yi tsitsòn̄ z̄i ñkwetə la, mə m̄bə a k̄onə yi. Á lɛ m̄baa tɛ'è wa'à swonə ni mə yu ni Mu Nw̄i aa ɛ?”

44 B̄iyərə bya mə bi lɛ ñkwèentə waa bo aa, bo lɛ si k̄i m̄bègìtə n̄i Yesu tsi'ñ mùu ajàŋ.

Ajàŋ yì mə Yesu à lɛ ñkwo aà

(Mk. 14.33-41; Lk. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

45 Ìtugə i lɛ m̄fii ñkuse ala'à tsim, ñloginə ni nòò ñsi'i nòò ñghɛɛ nywe'e ni nòò nyəŋ nòò.

46 Nòò nyəŋ nòò à kà mə aa ñku'u, Yesu t̄on̄nə nyə'ə nswonə mə, “Eli, Eli, lama sabachthani?” Ma la a bə mə, “Nw̄iŋgòn̄ ghà, Nw̄iŋgòn̄ ghà, ò mè'e gha aa a ya aa ɛ?”

47 Bè bya b̄i m̄ɔ'ɔ mə bi lɛ n̄təentə maa adigə aa bi yu'u nswonə mə “N̄ù ghú a twonə aa Elijah.”

48 N̄ù yì m̄ɔ'ɔ a tit̄i bo a burə ñghɛɛ n̄lòò k̄untsa n̄tsu ni m̄ilù'ù m̄i tsə'ə, ñsɔ'ɔnə a n̄i ñk̄ɪŋkà'à, ñk̄ɔ'ɔsə mfa mə tá Yesu à no.

49 Lá bi m̄ɔ'ɔ bi swonə mə “yu'utə tá b̄i'inə yə mə Elijah à ka zi kwetə yi lɛ.”

⁵⁰ Yesu a bú ñku'usə ɲɛntə ɲi yĩ ñyə'ə mburə ntsii.

⁵¹ Maa noò, àtsə'ə ya yii mə a le ɲkwəsə múm ndámà'anwĩ aa, a le mbò'ònə a titii, ñloginə a ndəɲ nsigə nywe'e a nsyɛ, idigə i tsigənə, ìlànşəngò'ò i ba'akə.

⁵² Misyè mi ɲa'akə bè bi Nwĩ bí ghà'atə mə bi leè ɲkwokə aa, bi biiñè niwô.

⁵³ Bè ma bú bi le mfè'èkə a misyè, ɲkuu ɲghɛɛ wa múm àla'a yĩ làà, bè bí ghà'atə bi yə waa a noò yii mə Yesu à le nyweenə niwo aà.

⁵⁴ Atu bísogyè ya bo bi bísogyè bya bitsim mə bo le ntswe mbe ní Yesu aa, bó yə mə a ajàn yii mə ñsyɛ i tsigìnə aa, a bò'ò ni ìnnu tsim jii mə i le mfè'è aa, ñbò'ò ni tswá waa, bo swon mə, “Tsi'ĩ ànnu nikoŋə, ɲu ghuà à bə aa Mu Nwĩ.”

⁵⁵ Bàngyè bí ghà'atə bi le tswe ghu, ntəə a sà'a agha'a, ñlii. A le mbə bāngyè ma bú mə bi le nlò a Galilea ɲyonə ní Yesu, ɲkwetə nii aà.

⁵⁶ A titii bāngyè ma bú, Mary Magdalene, Mary ndè bi Jems ni Joseph, a bò'ò ni ndè bi bɔɔ bi Zebedee, bo le ntswe ghu.

Ajàɲ yii mə bi le ntwiŋə Yesu aà

(Mt. 27.57-61; Lk. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

⁵⁷ Noò ɲkwé'fò à kù'ù mə, ɲgàɲkabə yĩ mɔ'ò, mə à le nlo a ala'a Arimathea, bi twonə ni Joseph, ɲki mbə ɲgàɲyègənnu Yesu yĩ mɔ'ò aa, a zĩ

⁵⁸ ɲghɛɛ a mbèɛ Pilato a mbetə aku Yesu ya mə yu lògə i ghèɛ twiŋə. Pilato a fá àdà'á mə tá bi fa ghu mbó.

⁵⁹ Joseph a tigə ɲghɛɛ nlògə aku Yesu ya nlim ní àtsə'ə yĩ fù'ù yĩ sigìnə yĩ fii,

⁶⁰ ɲghɛɛ niŋ a mum nisyè ni ní fii nii mə à le nton a múm àlànşəngò'ò aà. A niŋ mə aa, ntii alànşəngò'ò yĩ mɔ'ò ntsetə ntsu nisyè nya ghu, ntigə nlo ɲghèè yĩ.

⁶¹ Mary Magdalene ni Mary yĩ mɔ'ò wa bo le nzi ntswe nlii ni nisyè nyá.

Ajàɲ yii mə bi le si be nisyè ni Yesu aà

⁶² Njwĩ ñnànşə ñjoo njwĩngòɲ ya i tsyà mə, àbèè a fu'u, biiñi bi ɲgàɲmə'a Nwĩ a bò'ò ni baFarisai bo ghotə ɲghɛɛ nyə Pilato,

⁶³ ñswon ghu mbo mə, “Taà, bí'ĩ wa'atə mə noò wa yii mə ɲgàɲmbwe'esə wa, mə à kì swon mə yu ni Mfò baIsrael à kì burə aa, à kì swon mə yu ka biiñè niwo a njim njwi ji tarə.

⁶⁴ Bí'ĩ zi aa a nswon a mbo wò mə tá ò too bə tá bi ghɛɛ ɲka mbe nisyè nya a atú njwi ji tarə. Bí'ĩ swon làà aa nlon mə bí'ĩ bɔ'ò mə ɲgàɲyègənnu ji jya i ka zĩ yèrə akú yi ya ghèè ni yu i bāɲnə tigə swon a mbo bè mə à ywèènə mə niwô. Mbə bo ghirə ma múu ajàn bon àbāɲnənnu ma yú a ka bāɲnə bi'i tsyàtə yi ntsyambii yá.”

⁶⁵ Pilato a swon a mbo bo mə, “Nì lògə bísogyè tá bi ghɛɛ ɲka mbe nisyè nyá.”

⁶⁶ Bo fè'è ɲghɛɛ nsintə nisyè nya ni mánji yii mə mbə bi ɲa'a, bi zĩ, ɲki nləə bísogyè mə tá bi ka mbe.

28

Ajàɲ yii mə Yesu à le nyweenə ni niwo aà

(Mt. 28.1-8; Lk. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

¹ Njwĩngòɲ ya i tsyà mə, àbèè fu'u, a bə tsi'ĩ a títugə títugə a njwĩ yĩ ntsyambii a múm ɲgyà, Mary Magdalene, a bò'ò ni Mary yĩ mɔ'ò wa bo le mfè'è ɲghɛɛ a lentə nisyè ni Yesu nyá.

² Nsyɛ i le ntsigìnə tsi'ĩ niti, angel Nwĩ a lô a aburə nsigə ntii ɲgò'ò ya mə bi le ntsetə nisyè ni Yesu nya nì yù aa nlò'òsə, ɲkò'ò ntswe ghu atú.

³ Nsí yi i le si ɲwàɲkə tsó mbəɲ yĩ ɲwà'akə, itsə'ə ji i fu'ù tsi'ĩ fù'ù mə buu.

⁴ Nibò'ò ni le ntswa bísogyè bya mə bi le si be nisyè nya aa, bo tigə ntsigìnə, mbəɲ ntigə tsó biku bi bə.

⁵ Angel wa a swon a mbo banygè bya mē, “Nì tsuu ki bɔ'ɔ. Mè zi mē ni lòò aa Yesu mē bi kì kwèentè yì atu ati banyèbanyè aà.

⁶ Wa kaa à sɪ faà mē tswè. A bìnè mē a niwo tsi'i wa ajàn mē à le nswon aà. Nì zi nyè adigè yì mē à kì nɔŋ ghu aà.

⁷ Nì wanşə nghèè nswon a mbo ngǎnyəgənnù ji mē wa à bìnè mē niwô. A tsyà mē a mbii bo nghèè ni a Galilea. Bo bə ghèè bon bo ka tigə yə yi ghu. Nì ka nwa'atè ni ànnù ma yú mē mē swon a mbo bù aà.”

⁸ Mìntii mi banygè bya mi le nluu ni nìdorè, nìbɔ'ɔ ni kì ntswa waa, bo fè'è n̄tigə n̄khə ghèè a n̄kè'èné a mbo ngǎnyəgənnù Yesu jya.

⁹ Yesu yumbon a zì m̄boo banygè bya, n̄tsà'atè waa. Bo zì n̄wo ghu nsi, n̄tswa m̄kòrə mi mmii yi.

¹⁰ Yesu a swon a mbo bo mē, “Nì tsee ki bɔ'ɔ. Nì ghèè nswon a mbo bɔɔ bi maà ba mē tâ bo ghèè a ala'a Galilea tâ b̄'ibo boontə ghu.”

Ajàn yì mē baYuda bi le ntsweè àbanyènnù n̄lon annù nyweenə Yesu ni n̄wo aà

¹¹ Banygè bya bi kà mē aa nghèè laa, b̄isogyè bya b̄i m̄ɔ'ɔ bi kì n̄lo n̄kuu nghèè a m̄um àla'a a n̄kè'èné innù jyà tsim̄ jii mē i fè'è aa, a mbo b̄ilii bi ngǎnmà'a Nwĩ.

¹² B̄ilii bi ngǎnmà'a Nwĩ bya bo twon b̄itə bi ala'a bo tswe a nsyè nghàànè, n̄lɔɔ n̄kabə yì nghà'atè m̄fa a mbo b̄isogyè bya

¹³ nswon a mbo bo mē, “Bèè bi betə ghuu n̄i ànnù, nì swon mē, ‘B̄i'i kì si bwii aà bwii ngǎnyəgənnù Yesu jya i zì n̄tugə, n̄zi n̄yərə aku yi yā.’

¹⁴ Ḡumnàà à bə tɛ'è yuyu'u, wa bon b̄i'i ka zi m̄anj̄i yì mē b̄i'i ka tsyà ghu i ghìrə tâ nḡi'i yì tsù tâ i wa'à a nu bù kuu b̄ə.”

¹⁵ B̄isogyè bya bi kwèrè n̄kabə ya n̄tigə nghèè nghìrè wa ajàn yì mē b̄ilii bya bi le nswon aà. Nzi nywe'e sii, baYuda bo burə ki bii mē à ni ànnù yì mē a le mfè'è aà.

Ajàn yì mē Yesu à le zì n̄tsi'i ngǎnyəgənnù ji m̄fa ndi'i yì nwè ya a mbo bo aà

¹⁶ Ngǎnyəgənnù Yesu jya n̄ghum n̄tsò m̄ɔ'ɔ i le mfè'è n̄ghèè a ala'a Galilea wa a atu n̄ta'a mē Yesu à le m̄figitè mē tâ bobo zi mbòontè ghu aà.

¹⁷ B̄o yè mē Yesu aa, mmii yi, ka mē kaa bo b̄i m̄ɔ'ɔ bi le wa'à bii mē, tsi'i a annù n̄n̄kon, à ni Yesu aà.

¹⁸ Yesu a swon a mbo bo mē, “Nwĩ à f̄a àdà'a tsim̄ a aburə bo bi a nsyè a mbo mē:

¹⁹ Nì ghèè lâ a mbo ngwè'è mu n̄j̄ n̄tsim̄ f̄aa a atu nsyè, n̄ghìrə waa tâ bo tigə ngǎnyəgənnù j̄a; n̄ka mmurə n̄i waa a n̄kì n̄i Ìkùm Ta, nì yi Mu nì yi Azwĩ yì Làà.

²⁰ N̄kii ndi'i n̄i waa mē tâ bo ka nyu'u n̄kii n̄lèè n̄i n̄d̄i'ì tsim̄ jii mē mē kì fa a mbo bù aà. Tâ nì zi mē mē ka tswe a mbo bù a ngòŋ b̄inòò b̄i tsim̄ i ywe'e a noò n̄lwĩ'ì m̄b̄i yù.”

Ntoo yì Nsigìnè yìi MARK à le ñwà'ànè aà

NJ'I'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A ñwà'ànè yŭ aa a le ñwà'ànə Jɔn Mark, mŭngwà'à, ñù baYuda yìi mə bi ghaa nloŋ ñgaà yi a mum Ifà'à 12.12 aà; ñdè yì a bə Mary yìi mə bɔɔ bi Kristo le si ghotə ghu nda ntsà'atè nŭ Nwŭ aà. A le mbə ñgàŋàkòrə Peta yìi mə à le si twonə ni mŭ yì aà (1 Peta 5.13). Ma mùu ajàŋ mbə a tse bə mə à le nswonə Peta ghu mbo nswonə innù jii mə Yesu à le ñghirè ñki nswonə aa, Mark a tigè ñwà'anə. Jɔn Mark à le ñkii nyonə nŭ Paul bo Barnabas ñkwetə nŭ waa a noò yìi mə bo le ñka ñghɛɛ a akòrè nitəə ni ifà'à yi ntsyàmbŭ aà (Ifà'à 13.5), Barnabas a logè yi a noò ñjìm bo yu tigè ñkarə a ñgaa jì mɔ'ɔ (Ifà'à 15.36-39). Kaa Mark à le ñwà'a ñù yì mɔ'ɔ a titii ñgàŋyəgənnù Yesu jya ñghŭm ñtsò baa bə.

Ntoo yì ñsigìnè yìi mə Mark à le ñwà'ànè aa i dŭi nŭ Yesu tsò ñù yìi mə fà'à, ñghirè nŭ innù nŭ àdà'à bo bi mɔdà'à. Bi yə nŭ àdà'à yi bo bi mɔdà'à mii mə à le si fà'à ni muu aa a noò yìi mə à le si dŭi nŭ ànnù Nwŭ, ñghurə nŭ bə, mfi'i nŭ ñzwŭ jì bi a ato'o bə, ñta nŭ ñgi'i a nu bŭdemon, ñli'inə nŭ ñfansənù bə. Mark à ñwà'ànə ñgàŋ Yesu aa a ni mánji yìi ñ ghù'ùtə, ñghirə mə bi ka nyə nŭ ifà'à yìi mə à le si fà'à tsò ñgàŋgàfà'à aa ntsyàtə ajàŋ yìi mə à le mbə Ndŭ'innù aà. Yesu a twonə ñ ñbŭnù yi ni Mu Nŭ, (yə Nji'i Mŭghàà) ñkŭm yìi mə i dŭi ni mə, ka mə Kristo à le nzi tsò ñmŭsɔŋ a mŭm ñjyànu aa, à le mbə aa Mu Nwŭ, Ayo'ò Nwŭ wa mə bi le ñkà'à mə à ka yì zŭ a nyweensə mbi aà. Ma ñghàa ñwà'ànə Mark à nŭ àtŭi ya mə Yesu a swonə ghu mə Mu Nŭ à nŭ ñgàŋfà'à yìi aa yə ñgi'i i fa ntswəntŭi yì i tsu'u atŭ bə ghu aà (10.45).

A mbo Mark, Ntoò Yesu yì Nsigìnè i yə aa ñù ñtsim a nŭ ñtswəntŭi yì tsimè: Yesu à le si swonə nŭ ànnù Nwŭ, Nŭghàa ni ñtswəntŭi nŭi ni fa ñlòŋ ñkwetə nŭi a mŭm Azwŭ, ñdŭ'itə nŭi ñkii nŭl'ətə nŭ ñtŭi yi. Yesu à le si ghùrə mŭghòò mi bə, ñkwetə nŭ ñgàŋəfŭmə bo bi bŭi à yaa a mbonə aa, mfa nŭ mŭji a mbo bo. Yesu à le si fi'i nŭ ñzwŭ jì ñbi a ato'o bə, ñghirə mŭtsyɛ myaa mi laà, ñtŭi waa i doritə. Mark a ñwà'ànə mə ñù ñtsim yìi mə à ñŭ ñtŭi yi a nu Yesu, mŭbii ntoo yì ñsigìnè ya aa, à ka yweenə, i tigè kii ghirè nŭ innù jì wè jii mə Yesu yumbonə à le si ghirè aà (16.16-18).

Mark à zŭ ñtswəntə ñnnù, ñdŭ'i nŭ Yesu a ghirè ñ ñnnù ñtswà'atə, a yi nŭ ni yuà, a danə a ni yì mɔ'ɔ, Azwi Nwŭ a tintə nŭi a wàŋsə ñghirə nŭ ñnnù ñkhənə ghu, ñywe'e noò yìi mə à ka kɔ'ɔ ghɛɛ mmàŋsə ifà'à yi a Yerusalem aà. A Yerusalem, Mark a logè noò mŭfigitə ñgi'i yìi mə Yesu à yə ghu a mbo baYuda ni bŭtsyàsə byaa a nsi mi'i Pilato, bi kweəntə yi a kwo mbù ñyweenə, Taà yi a tigə mbu lògə yi ñkɔ'ɔ ntswesə a mbèè ñkwɛɛ yu nŭ mà'à, a ndŭ'i àdà'à yi, ni ñgha'a nŭi mə à kwɛrə a ñjìm ifà'à yìi mə à màŋsə aà.

Bi yatə ñwà'ànè yŭ aa laà:

1. Nlòŋnə ntoo yì ñsigìnè yà 1.1-13
2. Ifà'a Yesu a Galilea 1.14—9.50
3. Nlò a Galilea ñkɔ'ɔ ñghɛɛ ni a Yerusalem 10.1-50
4. ñgyà yì ñlwŭ'ìnjìm a Yerusalem bo bi maa mbèè àla'à 11.1—15.47
5. Ajàŋ mə Yesu à le nyweenə ni ñwo aà 16.1-8
6. Ajàŋ mə Mmà'ambi à le ndŭ'i ñbŭnù yi a mbo bə ñtigə ñkɔ'ɔ ñghɛɛ a aburə aà 16.9-20

Ajàn yï mə Jɔn Ngàŋmùrə bə ɲkì le si swonə annù Nwĩ àà
(Mt. 3.1-12; Lk. 3.1-18; Jn. 1.19-28)

¹ Ntoò yï òsigìnè òlonə Yesu Kristo Mu Nwĩngòŋ ì lògìnə aa faà.

² Ntoò mà yû ì lògìnə aa tsi'ĩ a ajàŋ yï mə Ngàŋntoò Nwĩ, Yesaiah à le ɲɲwà'ànə aà;

“Nwĩ à swonə mə: ‘Yê nì, mē ka too ɲgàŋntoò ghà a mbii wò mə à ka naŋsə mánjì ghò’.

³ Njì ɲú yï mə a tɔŋnə à nta'a miwèè miwèè òswonə ni mə:

‘Nì naŋsə mánjì Mmà'àmbi ònaŋsə iyàà ji tâ ì tsinə.’ ”

⁴ Ma mùu ajàŋ Jɔn Ngàŋmùrə bə ɲkì a le ntigə nzi a nta'a miwèè miwèè òswonə nì ànnu Nwĩ ghu, òswonə ni a mbo bè mə bì bəŋkə mĩntiì myaa mma'atə ibi waa, ɲkwere ɲkì tâ Nwĩ à li'inə ifansə innù jyaa.

⁵ Bè bìtsim le si fè'è ni a ɲjò'ɔ ala'a Yerusalem bo bí a mbù'u Yudea ntsim ɲghɛɛ ni a mbèè Jɔn, mbii ni ifansə innù jyaa ghu mbo, a tigə m̄murə nì waa a ɲkĩ Jordan.

⁶ Jɔn à le si wɛ'ɛ itsə'ə jii mə bi le nnaŋsə ni ìnòŋ naà yï mə bi twonə ni kamel aà; ɲkii ɲwɛ'ɛ nì ìkò ɲgùù, a atii yu, ɲkurə nì ɲgwèènə ɲkii ɲji ni nwu yï nta'à.

⁷ A le si swonə ni mbo bè mə: “Nù yï mò'ɔ a yònə a ɲjĩm mē yï mə à kò'ònə ntsyatə ghà, mbə a ajàŋ yï mə, tsi'ĩ mē, kaa mē sì kù'unə a ntunə mfɛɛ ɲkìrə ibaamikòrə ji.

⁸ Mə murə ghuu aa tsi'ĩ a ɲkì, lá yu à kà yi ki murə ghuu nì Azwĩ yì Làà.”

Ajàn yï mə Yesu à le ɲkwere ɲkì Satan kî ɲkwa'anə yi aà
(Mt. 3.13—4.11; Lk. 3.21-22; 4.1-3)

⁹ A le mbə tsi'ĩ maà noò Yesu a fè'è a Nazareth a mbù'u Galilea nzi, Jɔn a murə yi a ɲkĩ Jordan.

¹⁰ Yesu à fè'è mē wa ɲkì ɲghəə ki təə a nta'a, ɲyə aburə a ɲa'anə, Azwĩ Nwĩ a sigə ntəə ghu atu, mbə tsɔ bugirəmikuù.

¹¹ A sigə mē ntəə ghu tu aa, ɲjì ì lô a aburə ɲghaa nswonə mə: “O ni Mù ghà yì mbàŋnə yï mə mē ɲkòŋə aà, mə naŋsə ndoritə nlonə ghò.”

¹² Azwĩ Nwĩ a burə òlogə yi ɲghɛɛ ni ghu a nta'a miwèè miwèè.

¹³ A le ɲghèè òtswe wa a anta'a miwèè miwèè a titiì naà mitsə'ə ɲjwi mighum mi nikwà, Satan kwa'anə yi. A nì ɲjwi mà jù; baangel bi le nzi mfa'a ghu mbò.

Ajàn yï mə Yesu à le ntwonə Ngǎŋkômbwè ji nikwà aà
(Mt. 4.12-22; Lk. 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Nòò wà mə bì le ntswa Jɔn nniŋ a andàtsanə aa, Yesuà le nzi a Galilea òswonə nì ntoò Nwĩ yì òsigìnə ghu.

¹⁵ A le si swonə ni mə: “Nòò à kù'ù mē; ànnù nifò Nwĩ a tigə a abò. Nì bəŋkə mĩntiì muu, mma'atə ibi ghuu, mbii ntoo yï òsigìnə yà.”

¹⁶ Yesu à kà mē aa ntsya a aghəŋə ɲkì miyaa Galilea, ɲyə ɲgǎŋkômbwè ji baa, Simon bo mumaà yi Andrew, bo lê nì mbwè nì àmbunja.

¹⁷ Yesu a swonə a mbo bo mə, “Nì zi ɲka nyonə naà, mē ka ghìrə tâ nì tigə mbə ɲgǎŋko bè.”

¹⁸ Bo kì ɲghensə mmà'àtə mbunja jyaa jya nyonə yi.

¹⁹ Bo bo kà mē aa ɲghentə, a yê Jems mu Zebedee bo mumaà yì Jɔn bo tswé a mùm àkànu'ù yaa, ɲkɛɛ nì mbunja jyaa.

²⁰ A yè mē waa, mburə ntwonə waa, bo ma'atə taà wàà Zebedee wa mùm àkànu'u bo bì ɲgàŋəfà'á ji òtigə nyonə nì Yesu.

Nù yî mò'ɔ yîi mə à le ntswe nî àzwî yî bî aà
(Lk. 4.31-37)

²¹ Bo lô ñghεε ñkuu a ala'a Kapernaum. A bè mə njwíngòñ Yesu a gheè ñkuu a ndânghòtə nloginə ñka ndi'i nî ànnù Nwî ghu.

²² Bè yerě ajàn yîi mə à le si dì'i ànnù Nwî aa, ñlon mə à le si dì'ì waa aa tsó ñù yîi à tswe nî àdà'à, kaa wa'à aa tsi'í tsó ñgǎñndì'i nòñsè dì'ì.

²³ Tsi'í maà noò, ñù yî mò'ɔ yîi mə à le ntswe wa ndânghòtə ntswe nî àzwî yî bî aa, a tɔñnè tsi'í nì tìi mbetə mə:

²⁴ “O tswe aa nì àkè bî'inè a Yesu mu Nazareth ? O zî aa a ntá ñgí'i a nu bî'í aa ε? Wa mè zi ñù yîi mə ò ni ghu aà. O bə aa Yu wa yîi mə à Laa màñsè, ñlo a mbo Nwî aà.”

²⁵ La Yesu a wenè yi nswon mə, “Kutə ntsû gho wá, mfe'ε ghu nú.”

²⁶ Azwî yî bî ya a tsigè ñù wa, ñyə'ə tsi'í nì mètì mfe'ε ghu nú.

²⁷ Bè bitsim bîi mə bî le ntswe wa nda aa bî yerè ñtigə mbetə nî waa bo ni bo mə: “Ma yuù ànnù a lo aà fè aa ε? Aa ànnù yî fii yi mò'ɔ mə a lòo ndì'ì aa ε? A wenə nî izwî jî bî nî àdà'à, ñghirə i yu'unè nii!”

²⁸ Nloginə maà noò ñgàn Yesu i burè ñsεεnə a idigə tsim a mbù'ù àla'a Galilea.

Ajàñ yîi mə Yesu à le ñghùrə bə bî ghà'atə aà
(Mt. 8.14-17; Lk. 4.38-41)

²⁹ Yesu bo bî ñgǎnyəgəñnù ji, Jems ni Jɔn le mburə nlo ñghèè ñkuu a nda bî Simon bo Andrew.

³⁰ Nòñsə Simon à le nnòñ a ñkuu ñghɔɔ ni fibà. Yesu à kùù mē bî burè ñswon ghu mbô.

³¹ A gheè ghu mbèè, ñtswa abô yi, ññεε yi, mbiinsə. Fibà wa a burè mma'atə yi, a biinè ñlɔɔ miji mfa a mbo bo.

³² A bè mə a ñkwéfò, a ni nòò ñtso nòò, bî logè ñgànmişòò a bò'ɔ ni bè bîi mə bî le ntswe ni bìdemon aa bitsim ñzi ni bo a mbo Yesu.

³³ Bè bitsim ma mùu njò'ò àla'a bî le mburə mfe'ε nzi ghotə wa ntsū ndá.

³⁴ Yesu à le mburə ghurə waa bîi mə bî le si ghòò aa tsi'í bî ghà'atə; bo le ntswe ni mighòò tsi'í ibəñ ibəñè. A le ñki mfi'i bìdemon bî ghà'atə a ato'o bè, kaa wa'à lò mbii ni mə tâ demon wa yî tsù à ghaa, ñlon mə bî le zi ñù yîi mə Yesu ni ghu aà; kaa Yesu yumboñ kaa a wa'à bəñnè ñlɔɔ mə tâ bo ghirə tâ bə zi.

A àjàñ yîi mə Yesu à le nswonə annù Nwî a Galilea aà
(Lk. 4.42-44)

³⁵ Yesu à le nle mbèè mfe'ε tsi'í tìtugə tìtugə, nòò a burè nsa'atə mbon tâ àbèè fu'u, a gheè a adigə yîi mə kaa bè le wa'à ghu tswé aa a ntsà'atə Nwî ghu.

³⁶ Lá Simon bo bî ñjàñakòrə ji le mfe'è ñka ñlɔɔ yi nyonə.

³⁷ Bo yè mē yi, ñswon mə: “Bè bitsim bî lòò nòò!”

³⁸ A swonə a mbo bo mə: “Nì zi tâ bî'inè fe'ε faà ñghεε ñla'a jî mò'ɔ jîi mə i tswe ñkòontə fàa a mbèè àla'a yua aà, tâ mè ki nswonə annù Nwî ghu, ñlon mə a ni annu yîi mə ma le nzi a ghirə aa.”

³⁹ A fe'è ñtigə ñkuu nî idigè tsim jîi mə i le ntswe a Galilea aa, ñswonə nî ànnu Nwî a ndânghotə, ñkii mfi'i ni bìdemom a ato'o bè.

A àjàñ yîi mə Yesu à le ñghùrə ñù àkikwen aà
(Mt. 8.1-4; Lk. 5.12-16)

⁴⁰ Nù àkikwen yî mò'ɔ à le nzi a mbèè Yesu ñswetə miku'utə mi ghu nsi, mbu'u mbo ghu mbo mə tâ à kwetə yi; ñswon mə: “O bə kǔñ bon ò ghirə nú yà i laà.”

⁴¹ Yesu à le ñko mīlīñnè yî ñnāsə abô yi, mòmɔontə yi ghu nswon mə: “Mè kòñê; tâ nú yò ya laa!”

⁴² Akikwen ya a le ŋki mburə ŋghensə nsigə ghu nū, nū yī ya i kī ñtigə nlaa.

⁴³ Yesu a tigə ñnanşə ŋghaa ghu mbo tsi'ī siginè ñswon mə tâ à lo ŋghèè yi

⁴⁴ ŋki nswon mə: “Yê, ô ghεε, ô tsuu annu tsu a mbo nu lõ swonə, lá mbəŋnə ŋghεε ndi' i ibii nū gho a mbô ŋgəŋmə'a Nwī, ŋki mfa ayoo mma'anwī yī mə Moses à le lèè aa, tǎ dī' i a mbo bè mə nū yò i làà mē.”

⁴⁵ Lá nu wa a bəŋnə ŋghεε ŋka lensə nī àjàŋ yī mə Yesu à le ŋghùrè yi aa a mbo bè bītsimə, a tigə ŋghirə a tsyānə a mbo Yesu mə tâ à bu ŋka ŋkuu ala'a yī tsu nī nsī. Ma mùu àjàŋ, Yesu a tigə ñtswe tsi'ī a idigə jī mə bè le wa'à ghu tswe aà, bè tigə ñlo ni idigə idigə nzi ghu mbèè.

2

A àjàŋ yī mə Yesu à le ŋghùrə mbwenkə aà

(Mt. 9.1-8; Lk. 5.17-26)

¹ Njwi jī tsu le ŋghèə ki tysa Yesu a bū mbii fu a ala'a Kapernaum; à bī mē bè burə ñlaansə mə à kwèè mē ñtswe a ndùgè.

² Bè le nyu'u nzi ŋghotə a ntsūnda yī mə Yesu à le ntswe ghu aà, mburə ŋgha'a nluu idigə, kaa àbwarə wa'à bù mbə a ntysa ŋkuu a mūm ñdā. Yesu a tigə ñswonə nī ànnu Nwī a mbo bo.

³ A kà mē aa nswonə aa bə bī mə'ɔ bi nikwà bi be'ě mbwenkə nzi ni ghu ghu mbô.

⁴ Tsǒ mə kaa àbwarə a le ŋwa'ǎ wa ntsūnda tswe aa, bo le kə'ɔ a atunda, ñlobitə nnanşə abù'ù ghu, a kə'è àdìgè ya yī mə Yesu a le ntswe ghu aà. Bo mənşə mē ñlogə mbwenkə wa nī ìkùu yī mə bo le mbè'è ghu aa, ntsurisə wa nī àbù'ù ñsigisə a nsi Yesu.

⁵ Yesu à yè mə abiintii yī mə bo le ntswe ni yu aa, ñswonə a mbo mbwènkə wa mə: “Mú ghà, wa bi lī'ìnə mə ifansənu jô.”

⁶ Ngəŋndi' i nònşə jī mə'ɔ le ntswe ghu, ñtigə mbetə ni a mūm ñitii bo mə:

⁷ “Nù ghú à tsyà aa la ŋka ŋghaa fàa ajàŋ aa ε? A ghàà laà mbəgītə aa Nwī! Kaa nu tsu kaa sī ghu tswé mə mbə li'ìnə ifansənnu bē ntsyatə Nwī yuyu.”

⁸ Yesu à le mburə ŋghesə nzi innu ma jū mə bi le si kwà'atə ni a atu bo aà, ŋwa'asə waa, mbetə mə: “Ni kwa'atə ijaŋ innu ma jū a atu bù aa a ya aa ε?”

⁹ A laà wənşə aa a nswonə a mbo mbwènkə ghuà mə, ‘mè lī'ìnə ifansənnu jô,’ kè mə: ‘Bīnə ñlogə ikuu gho wa ŋka ghèè noè le?’

¹⁰ Wa mē ka dī' i a mbo bù mə Mu Nù à tswe nī àdà'à fàa mbi a lī'ìnə ifansənnu bē.” A ghàà mē laà aa ñtigə nswonə a mbo mbwènkə wa mə:

¹¹ “Mè swònə a mbo wò, bīnə ñlogə ikuu gho wa ŋghèè gho a nda wò.”

¹² Mbwènkə wa a bīnə, mburə ñlogə ikuu yi wa, ñtəə tsya mfè'è yi a nsi bè bya bītsim; a burə mbə tsi'ī ànnu yī yēyerə a mbo bo. Bo tigə ŋgha'asə nī Nwī ñswonə ni mə, “Kaa bī' i lèè wa'ǎ annu tsu laà yê!”

A ajàŋ yī mə Yesu le ntwonə Levi aà

(Mt. 9.9-13; Lk. 5.27-32)

¹³ Yesu à le mbù ŋghεε fu a aghəŋə ŋki miyaa Galilea; àkùrə bē a zī ŋkarisə yi, a tigə ñloginə ŋka ndi' i waa.

¹⁴ A mənşə mē ñlo ŋka ŋghεε wa aghəŋə ŋki, nyə ŋgəŋkwērə bitáx, Levi, mu Alfeus a tswé a ndā ŋkwērə bitáx. Yesu a swonə ghu mbo mə: “Zī ŋka nyònə nàà.” Levi a burə mbīinə ñtigə nyonə nii.

¹⁵ A gha'à a bòò mē ñsa'atə, Yesu bo bi ŋgəŋyogənnu ji ghεε a nda Levi a nji ghu. Ngəŋkwērə bitáx bo bè bī bi bī ghà'atə le ntswe bo bo ñtigə nji; ñlon mə bè bī ghà'atə le si yonə Yesu maa noè.

¹⁶ Ngǎṅndi'i nònsè jì mɔ'ɔ jii mɛ i le mbə baFarisai aa i le nyə a ajàṅ yii mɛ Yesu le si ji bo bi ṅǎṅkwere bítáx bo bi bə bí bi aa, mbetə a mbo ṅǎṅyogənnu ji mɛ: “Taà ghùu a ji bo bi jàṅ bə ma ju aa a ya ε?”

¹⁷ Yesu a yu'ù ànnu yii mɛ bo le si ghàà aa, ṅswonə mbo bo mɛ: “Bə bii mɛ bi tswe bitii aa, kaa bi si dɔgità lɔɔ, a dɔgità aa a lɔɔ ṅǎṅmighòò. Kaa mɛ le wa'à aa a ntwon bə bii mɛ ànnu yaa a tsinə aa zì, mɛ le zì aa a ntwon bə bí bí.”

Annù nlonə nsi'isə ibii nu ti jì
(Mt. 9.14-17; Lk. 5.33-39)

¹⁸ A le mbə maà nòò ṅǎṅyogənnu Jon bo bi baFarisai le si si'isə ibiinu waa ti jì ntsa'atə nì Nwì; bə bí mɔ'ɔ zì mbetə Yesu mɛ: “Ngǎṅyogənnu Jon bo bi jì baFarisai bi si'isə ibiinú ti jì ntsa'atə nì Nwì lá kaa bɔ wa'à ma mùu ajàṅ ghìrə aa a ya aa ε?”

¹⁹ Yesu betə waa mɛ: “Mbə bə bii mɛ bi twonə waa a adigə niyɔ'ɔ bi tuu miji, ṅsi'isə ibiinú waa ti jì, ṅlii nì ṅdoo múṅgèn wa yii mɛ bo tswe ghu mbèè aa ε? Ajàṅə mɛ ṅdoo múṅgèn wa à tswe bo bo aa, kaa mbə bo wa'à miji tuu nsi'isə ibiinú waa ti jì.

²⁰ Lá nòò yì mɔ'ɔ à tswe ghu mɛ bi ka yi lògə ṅdoo múṅgèn wa ghèè ni ghu, maa noò, mbə bo tse bon tuu mijì, i si'isə ibiinú wa ti jì.

²¹ “Kaa mbə ṅu tsu wa'à kà ṅlogə asà'a atsə'è yì fii a ṅkèè àtsə'è yì lwèn ghu; mbə a ghìrə ma mùu ajàṅ bon, àdìgə ya mɛ bi keε aa a ka bu sà'anə lò yi, tâ àbà'a atsə'è yì fii ya tâ à yenə nlò yi, mbanə ntigə niṅə abù'ù yi ghà'atə a ni atsə'è yì lwèn yà.

²² A kì mbə ṅǎṅgìṅ mɛ kaa mbə ṅu a wa'à mìlù'ù mì fii lògə ṅniṅə nì ṅgùu mì lù'ù jì lwènə, à bə niṅ bon mìlù'ù mya mì ka bwì ṅgùu jya, tâ mìlù'ù mya saa, tâ ṅgùu jya kì mbi'i. Bi niṅ mìlù'ù mì fii aa a nì ṅgùu jì fii.”

Abetə nlonə njwìṅgòṅə
(Mt. 12.1-8; Lk. 6.1-5)

²³ Yesu bo bi ṅǎṅyogənnu ji le si tsyà a múm ṅsòò ànsaṅ a njwìṅgòṅ, bo kà mɛ aa tsya, ṅǎṅyogənnu ji i kà nti nì ànsaṅ wa yì mɔ'ɔ ṅkurə.

²⁴ BaFarisai bí mɔ'ɔ le nyə, nswonə ghu mbo mɛ: “Yê, kaà sì ku'unə a ni nòṅsə mɛ tâ ṅǎṅyogənnu jo i ka ṅghìrə laà, a njwìṅgòṅə.”

²⁵ Yesu a kwi'i a mbo bo mɛ: “Nì leè wa'à ànnu ya yii David le ṅghìrə aa twonə, wa noò yii mɛ à le si lòɔ ayoo yì jì, a ajàṅ yii mɛ ṅjì i le yanə yi bo bi bə bi aa ε?”

²⁶ David à le ṅkuu a ndàmà'anwì, a noò yii mɛ Abiata a le mbə ṅǎṅmà'a Nwì yì ṅwè aa, ṅkurə abaa Nwì, ṅki mfa yì mɔ'ɔ a mbo bə bii mɛ bo bo le ntswe aà. Nì zi mɛ a ni nòṅsə yì'inə mɛ a abaa mà yú aa mbə a kurə tsi'i ṅǎṅəmə'a Nwì.”

²⁷ Yesu a lwì'isə ṅswonə a mbo bo mɛ: “Bi le ləə njwìṅgòṅ aa nlonə bə, kaa bi le ṅwa'à ləə aa mɛ tâ njwìṅgòṅi ka nsa'a nì bə.

²⁸ Wa Mu Nju a nì Mmà'àmbi yii a sa'a njwìṅgòṅə aà.”

3

Ajàṅ yii mɛ Yesu à le ghùrə ṅu yii mɛ nìkwèè ni nì le ṅkwo aà
(Mt. 12.9-14; Lk. 6.6-11)

¹ Yesu à le mbù ṅghèε ṅkuu a ndāṅghòtê. Nù yì mɔ'ɔ à le ntswe ghu mɛ nìkwèè ni le ṅkwo.

² Bə bí mɔ'ɔ le ntswe ghu ṅlɔɔ nì ṅnìṅê ànnu a nu Yesu. Bo le nnaṅsə ntigə nlii ni a nyə mɛ kə à ka ghùrə ṅu wa a njwìṅgòṅ le.

³ Yesu à le nswonə a mbo ṅu wa mɛ nìkwèè ni le ṅkwo aa mɛ: “Fè'ε nzi ntəə a mbii faà mɛ!”

4 A fè'è mē ñzi ntəə, Yesu a bəŋ mbetə a mbo bo mə: “Nòŋsə yĩ'inə a dī'i mə tâ bì ka ŋghirə aa ibòŋ kě ibi a nŋwĩŋgòŋ aa ε? A bii mə bì yweensə ŋù kə mə bì zwitə a nŋwĩŋgòŋ aa ε?”

A bètə mē laà aa kaa bo tswē wa'à kwε'è.

5 A lii waa ntsya ŋkarisə nī afii mi'i, la mbəŋnə ñjəŋnə si'i nlon mə bo le ŋkii mĩntii myaa aà; ñswonə a mbo ŋù wa mə: “Səntə ñikwεè nō.” A sēntə ñikwεè ni nya, ni burə ñtii.

6 BaFarisai bya bi biinə ñfε'ε wa ndāŋghotə ŋghεε bo bì bə bi Herod burə boontə a ntaŋə ajəŋ yii mə bo ka tsyǎ ghu zwitə yi aà.

Nnòò bē yii mə i le nyonə Yesu wa aghəŋə ŋkì miyaa aà

7 Yesu bo bì ŋgəŋyogəŋnu ji le mfè'è ŋghεε a ŋkì miyaa Galilea. Nnòò bē bì ghà'à ŋgha'a bii mə bì le nlo a Galilea bo bì a Yudea aa i burə ñfε'ε ntigə nyonə nii.

8 Bī mɔ'ɔ bi lô a Yerusalem, bi mɔ'ɔ bi fè'è a mbèè àla'a Idumia, bo bī mɔ'ɔ bi lô a njii ŋkì Jordan, ŋkì lo a mbèè ìla'a Tai bo bì Sidon. Nnòò bē yī ŋghà'à ŋgha'a ma ghù i le mfè'è nzi ghu mbèε aa nlon mə bi le nyu'u innu jii mə à le si ghìrə aà.

9 Yesu à yè mə nnòò bē wa i zī ntigə mburə ŋgha'a bə si'i; a swonə a mbo ŋgəŋyogəŋnu ji mə tâ bì loo akānu'u mfa tâ yù kuu ghu mum tâ bə bya wa'à yi lô ñncrə.

10 A le si bə aa boŋ à ghùrə mē bē bi burə ŋgha'a tsi'i annu, ma yū a tigə ŋghirə mə tâ ŋgəŋmighòc tsim tigə nzwu nyonə ni a mməontə yu.

11 Bεε mə ìzwī jī bi i yī nyə yi, i wō ghu nsi ntəŋnə nswonə mə: “O ni Mu Nwī wá.”

12 A bāŋnə ñswonə a mbo i ŋkwantə mə tâ bo tsuu lo ghìrə tâ bì zi ŋù yii mə yu ni ghu aà.

Ajàŋ yii mə Yesu à le ntso'ɔ ŋgəŋtoò ji ñighum ñtsò baa aà

(Mt. 10.1-4; Lk. 6.12-16)

13 Yesu à le ŋkɔ'ɔ ŋghεε a atu nta'a, ñtwonə bē bii mə à le nloò ntwonə aà; à twonə mē, bi tigə ñzi ghu mbèè.

14 A le ntso'ɔ bē ñighum ñtsò baa a titii bo mə tâ bo bo tswe, tă tâ yù too waa a nswonə ànnu Nwī,

15 tâ yù kī mfa ada'a a mbo bo a mfurə bìdemon a ato'o bə.

16 Bē bii mə à le ntso'ɔ waa à le mbə: Simon yii mə è le mfa mīkè'èsè mi ni Peta aà.

17 Jems ni mumaà yī Jɔn, bɔɔ bi Zebedee bii mə Yesu à le twonə ŋkε'esə ni Boanarges, ñji'i ñkum ma ghù i bə mə, “bɔɔ bi mbəŋə.”

18 Andrew, ni Philip, ni Batolomeo, ni Mateo, ni Tomas, ni Jems mu Alfeus, ni Thadeus, ni Simon mu Kana.

19 A bɔ'ɔ ni Judas Iskariot mə le mfèe Yesu aà.

Ajàŋ mə bi le nswonə mə Yesu à tswε ñi Beelzebul a ato'o yu aà

(Mt. 12.22-32; Lk. 11.14-23; 12.10)

Yesu à le ntigə nlo ŋkwεε yi fu a ndugə.

20 A kwèè mē ŋkuu a nda, àkùrə bē a bú ŋghotə nzi ghu mbèè a tigə ñtsyanə ghu mbo bo bì ŋgəŋyogəŋnu ji a nji mù àyoò.

21 Ŋgwè'è yī i le nyu'u, ñfε'ε nzi a ntswa yu nlon mə bə le si tigə nswonə ni mə: “A baanə aà bāànə.”

22 Ŋgəŋdī'i nòŋsə jii mə i le nlo a Yerusalem ñsigə aa, i le si swonə nī mə: “A tswε ñi Beelzebul a ato'o yu. A fi'i nī ìzwī jī bī a ato'o bə aa nī àdà'a mfo bìdemon mà ghù.”

23 Bi kà mē aa nswonə laà aa, Yesu a twonə waa ŋghaa a mbo bo ni ñghàà nī nàà, ñbetə waa mə: “Mbə Satan a bú mfurə Satan yumbon aa mə a kə aa ε?”

24 Mbê àla'a a yâ tètè yi ntswe itu itu, ñka nto nî waa bo ni bo bonj mbê a tigè mbu ntəə aa la aa ε?

25 Kè mbê nda i yâ tètè yi ntswe ntsütsü, ñtigè nto nî waa bo ni bo bonj mbê i tigè mbu ntəə aa mə a kə aa ε?

26 Ma la a bə mə, mbə Satan a biñnè ñka nto nî ñgwè'è yî, ñja'a ndâ yî yumbonj, bo tigè ntswe ntsütsü, bəə bonj kaa mbê i wa'à təə, a bəñnè ñlɔɔ aà mbò'ò ñkwè'è yî.

27 A kî mbə ñgîñ ñgîñ mə kaa mbə ñu tsu wa'à ghèè ñkuu a nda ñu mîtî, mfu'u ndâ yî ti fùu ntswa yi ñkwerə mbonj fu'u nda yâ.

28 “Mè swɔŋ a mbo bù tsi'î annu ññkonj mə mbə Nwî à tse lî'îñə ifansənnu bə tsi'î tsim bo bi mbəgîtə ntsim yîi bi bəgîtə nii ghu aà.

29 Lâ ñu ntsim yîi mə à ghàa ñghàa mbəgîtə Azwî Nwî yîi mə a laa mənşə ghu aa, kaa Nwî à ka yî wa'ă ìbî yi li'inè bə, ñlonj mə à ghèrə aà ìbî yîi i lwi'i ññkonj aà.”

30 Yesu le nswonj ma mùu ajàn aa ñlonj mə bo le swɔŋ mə: “A tswè nî àzwî yî bi a ato'o yu.”

Ndè bi Yesu ni bɔɔ bi maà bi
(Mt. 12.46-50; Lk. 8.19-21)

31 Ndè bi Yesu ni bɔɔ bi maà bi bi mbânjè le nzî ntəə a abεε, ñtoo bə mə bi twonjə yi.

32 Nnòò bə le ntswe ntsya ñkarisə yi; bi kuu nswonj ghu mbo mə: “Ndè ghò bo bi bɔɔ bi maà bo bî mbânjè bi təə a abεε ñlɔɔ nòò.”

33 Yesu a kwi'i mə: “Ndè ghà ni bɔɔ bi maà ba bî mbânjè, à ni bîwò aa ε?”

34 Mbəñkə yi, ñlii bə bya mə bi le ntswe ntsya ñkarisə yi aa, ñswonj mə: “Aa ndè ghà bo bi bɔɔ bi maà ba bî mbânjè buà mə!

35 Ñu ntsim yîi mə a ghèrə annu yîi mə Taà ghà a lòò aa, à ni mumaà ghà yî mbânjè bo mumaà ghà yî mənşyè nî ndè ghà.”

4

Ñghàa nî nàa ñlonjə ñgànmbwe'è ñjòò
(Mt. 13.1-9; Lk. 8.4-8)

1 A le mbu mbə a njwi yî mò'ɔ Yesu a ləgìnə ñka di'i nî ànnu a mbo bə a mbèε ñkî miyaa Galilea, ñnòò bə i nzi ñkarisə yi mburə ñgha'a ñgha'a; a tigè ñkuu a mùm àkanu'u, ñkuntə ñghεε wa mùm ñkî, ñnòò bə bya i tigè mbanjə ntswe a nta'a wa aghəñə ñkî.

2 A di'î nî ñnnu jî ghà'atə a mbo bo nî mighàa mî nānaa, ñswonj a mbo bo mə:

3 “Ñu yî mò'ɔ à le ñghèε mbwe'è ñjoo ñgwè'è jî,

4 àkà mē aa mbwe'e aa, ñjoo jya jî mò'ɔ i wò a ndômânjî, bîsîñ bi zî ñsyε ñkurə.

5 Jî mò'ɔ i wò a adigə nsyε yîi mə a le mbə tsi'î ñgò'ɔ ñgò'ò, kaa ñsyε i wa'à ghu tswé ñgha'atə. Njoo jya i wāñsə ñtoo, ñlonj mə kaa ñsyε yîi mə i le ntswe wa atu ñgò'ò aa kaa i le ñwa'à tsotə aà.

6 I tòò mē, ñnòò a tòò mîjî mya mi yorè, ñlonj mə kaa mìnşəñ myaa kaa mi le ñwa'à a nsyε tsotə aà.

7 Njoo jî mò'ɔ i le wó a titî kərəkərə. I tòò mē, kərəkərə wa a kò'ɔ limtə ñkwerə i kwo, kaa i wa'à mîntà koonə.

8 Njoo jya jî mò'ɔ i le ñtigə ñwó a adigə nsyε yî sigìnə, ñkò'ɔ nsensə ñwè'è i gha'atə: jî mò'ɔ koonə mbum mighum mi ntarə, jî mò'ɔ koonə mighum mi nto'o, jî mò'ɔ koonə ñkhî yî fùurə.”

9 Yesu à ghàa mē mənşə, ñswonj mə: “Ñu yîi à tswè nî itòñnə aa tâ à yu'u.”

Njî'î ñghàa nya nîi mə Yesu à le nnaa aà
(Mt. 13.10-17; Lk. 8.9-10)

10 Nòò yii mē Yesu à bìi mē tswe tsi'í yù yù aa, bè bya bìi mē bo bo le ntswe a bò'ò nî ñgǎnyəgənnù jì jya ñìghúm ñtsò baa aa, bi zì ghu mbèè, m̀betə yi mē tā à tɔ'otə nji'í ñìghàà nya mē à le nnaa aa a mbo bo.

11 Bì bètə mē aa, a swon a mbo bo mə: “Nwì à fa m̀tsyè a mbo bù mē tā nì zì annù yì àlò'òsè ñlonə annù nifò yi. Lâ a ñghε a ni bè bìi mē bi sì a titìi bù tswe aa, bi yu'u innù tsim aa ni ñìghàà nî nǎnaa.

12 ‘Ta bo nanşə nlii nlii, kaa wa'à yê;

ñnanşə yu'utə yu'utə, kaa wa'à bəñnə yu'u tā à laa a atu bo;

m̀bì'ì bo lô m̀bənəkə m̀ntìi myaa tá tá Nwì à li'inə ifansənnù jyaa.’ ”

Yesu à tò'òtə ñji'í ñìghàà nî nàà nya ñlonə ñgàñmbwe'e njoo wâ

(Mt. 13.18-23; Lk. 8.11-15)

13 Yesu a betə a mbo bo mə: “Nì si nji'í ñìghàà nî nǎnaa ma nù zì aa ε? Mbə nì tuu ma nuù ñìghàà yu'u bon mbə nì tigə ñtsya aa la m̀bən zì nji'í m̀ìghàà m̀i nǎnaa m̀i m̀'ò aa ε?

14 Ñgàñmbwè'è njoo wâ a bè aa Ñìghàà ni Nwì.

15 Bè bì m̀'ò bi bə aa tsò njoo jya mē i le ñwò a ndômànji aà. A ñghε ni ma buù bè, bi yi mbè ñìghàà ni Nwì nya a ntii bo aa, bo yu'ù, lâ Satan a burè ñzi mfi'í nlo ni nu.

16 Bè bì m̀'ò bù mbə tsi'í tsò njoo jya mē i le ñwò wa adigə nsyê ñgò'ò ñgò'ò aà; ma buù bè, bi yi nyu'u annù Nwì ya aa, bo burè ñghesə ñkwere tsi'í nì ñìdorè.

17 A kuu a atu bo, lâ kaa wa'à ni m̀ngàn tswé, ñghesə ntswa ntugitə tsi'í ni mu àtii noò; bæε mē ngi'í yi mfè'è kè bæε bi loginə ñka ntsò'ò nî àkòrè yaa ñlonə ànnu Nwì ya aa, bo burè m̀bò'ò mma'atə àb̀iintii yaa.*

18 Bè bì m̀'ò bi tigə kì mbu mbə aa tsi'í tsò njoo jya mē i le ñwò a titii kèrəkərə aà. Ma buù bè a ni bya bìi mē bi yi nyu'u annù Nwì aa,

19 annù nwùgə nu ñlonə njoo mbi jù, bo bì ànnù ñkõñ ntswe nì ñkabə si'í si'í, kě annù nyè'è ñjoo jì m̀'ò, ñnnù ma jù, i kuu a atu bo mfem ñìghàà nya ni kwo kaa wa'à m̀ntà koonè.

20 Lâ bè bì m̀'ò tigə mbə aa tsi'í tsò njoo jya mē bi le bwe'e wa nî àdìgə nsyε yì sigìnè ya aà. Ma buù bè, bi yi nyu'u ñìghàà ni Nwì aa, bo bìi ǹhè a atu bo, ni tigə ñghirə bo koonè m̀ntà; bo bì m̀'ò bi koonè m̀ntà m̀ghum mi ntarə, bì m̀'ò bi koonè m̀ghum mi nto'ò, bì m̀'ò tigə ñkoonə m̀ntà ñkhì yì fùurè.”

Lâm yii mē bi kosə mbañnə ñkusə nî àntòò aà

(Lk. 8.16-18)

21 Yesu bù m̀betə waa mə: “Bì yi ñkosə lâm ñkuu ni ghu a m̀m nda aa bi ñinə aa a m̀m àntòò ñkusə kè bi tɛ'ε aa a nji'í ñkùu le? Tigə bì kosə lâm ǹtɛ'ε aa a atu atetè tá tá bì ka nnanşə nyə aa ε?

22 Kaà ànnù yì lò'òsè yì tsu kaa a s̀i ghu tswé mē a ka yì wa'à fè'è ñyentə a nsi mi'í bè. Bì bə lò'òsə annù bon a ka yì ya'a fè'ε yentə a nsi mi'í bè.

23 Nù yii mē à tswe nî ñtòñnə a ñka nyu'ù ànnù aa tā à yu'ù.”

24 A bú ñswon a mbo bo mə: “Nì ka ntsyεsə nî ghuu nî ànnù yii mē ni yu'u aà. Fìgè yii mē ni fa ni a mbo bè aa, à ni fìgè yii bì ka kii kì fa ni a mbo bù aà, i bú kù'ùsè.

25 Nù yii mē à tswe nî njoo aa bi ka bú kù'ùsè tá à ku'usə ntswe nî ju tā ñ gha'atə. Lâ nù yii mē à s̀i nî àyoo tswé aa, bi ka bəñnə bú kwere, i kwere kwere m̀i àyoo yii mē à tswe ni ghu aà.”

Ñìghàà nî nàà ñlonə njoo jii mē bi bè aà

²⁶ Yesu a bú ñswonj mæ: “Annù nifõ Nwî a bə aa tsõ mæ ñu a bwe'e njoo a mûm ñsòo yu aà.

²⁷ A yî mbwe'e njoo jya aa, a gheè ñtswe yi, ñle nnonjə nii, àbèè a fu'ù, a tigè ñghεε ñghirè nî ñnnù ji ji dàn; ñjoo jya mæ à bwè'è aa, i toò ñkɔ'ɔ. Là kaa a wa'á ajàn yî mæ ñjoo jya i tsya mbõñ ki kwe kɔ'ɔ aa zî!

²⁸ Nsyε ya yî mæ bi bwe'è ñjoo jya ghu aa, i ghirè ni mæ tâ ñ too. I loginə, i fi'isè ñyènê ji, ñtoo mbərə ñtigè ñkɔ'ɔ ñkoonə mîntà mii mæ mi burə ñgha'atə aà.

²⁹ Βεε mæ njoo jya i tii, bi tigè ñghεε ñkya, ñlonj mæ nòò ñfù'u mîji à kù'ù mē aà.”

Nìghàà nî nàà ñlonj aburə mâghumə

(Mt. 13.31-32; Lk. 13.18-19)

³⁰ Yesu a bú ñbetə mæ: “Mbə bi bú mfiginə annù nifõ Nwî aa nî àkè aa ε? Mbə bi'ìnè bú naa aa nuu nìghàà tã ghìrə à fε'ε ñlaa atu bè aa ε?”

³¹ Annù nifõ Nwî a bə aa tsõ àbùrə mâghum yî mæ a burə ñkə'ə ntsyatə mbûm njoo tsim jî mæ bi bwe'e aà.

³² Là bi yi mbwe'e aburə ati ma yû aa, a too ñkɔ'ɔ, àtî yi a tigè mbanjə mfanj ntsyatə ñgõñ itî tsim jî mæ bi bè aà. Βεε mæ a kɔ'ɔ, ñtaà ji i burə ñfanjə mbe ajàn yî mæ mbə bîsinj bi tigè ñzi ñghurè nî ñdâ jyaa ghu aà.

³³ Yesu à le mbù ñswonjə annù Nwî a mbo bè ni mighàà mî nānaa mî ghà'atè tsõ ma mû. A le mburə ñswonj innù jî ghà'atè, ñyonjə aa ajàn yî mæ bè bya le ñkii ñkɔjə nî ñyù'ù ànnù ya yî mæ à le si swonj aà.

³⁴ Kaa à le si wa'à ànnù tsu a mbo bè ghaà ti nìghàà nî nānaa, là a yi mbù mbii ntswe tsi'î yù bo bi ñgǎnyəgənnù ji jya aa, a bú ñnanjə nto'otə nji'î innù tsim a mbo bo.

Ajànj yî mæ Yesu à le ñghirè àfisë bɔrə aà

(Mt. 8.23-27; Lk. 8.22-25)

³⁵ A bè mē a kwêfò tsi'î maa njwi, Yesu a swonj a mbô ñgǎnyəgənnù ji mæ: “Nî zi tâ bi'ìnè too ñkì ghù ñghεε fii njii.”

³⁶ ñgǎnyəgənnù ji jya i tigè ñma'atə nnòò bə wa wa aghənjə ñkì ñkuu ñkwetə Yesu wa mûm àkànu'u, ñlogə yi bo bo tigè ñtoo nî ñkì wâ. Fbanj jî mɔ'ɔ i le si yònè nî waa.

³⁷ Bo kà mē aa ntoo ñghεε, àfisë yî tii ñtîi a loginè ñka ntsya, mbe'e nî ñkànə ñkì mma'a wa mûm àkànu'u; ñkì i kuu ñtigə ñlɔɔ ñluu ghu mum.

³⁸ Là Yesu a bānjə ñnonjə yi wa ñjim àkànu'u ñligisə atu yi ni pilò mbwii nî; ñgǎnyəgənnù ji jya i ghèè ñyœ yi, ñbetə ghu mbo mæ: “Ndi'innù, ò tswe kaa wa'à nî ghə kwe'è! Ó sî zi mæ mbə bi'ìnè kwo fàa mûm ñkì?”

³⁹ Bô bètə mē làà aa, Yesu a biinə ñwenə afisë ya, ñswonj a mbo mîyàà wa mæ, “Kentê! Tsuu bú ki jù'ù!” Afisë ya a burə ñkentə a ntsyâ, ñdigè i mbərə mæ tük, ñtigə ñghεε ni mæ swee.

⁴⁰ Yesu a bənjə yi ñghaa a mbô ñgǎnyəgənnù ji jya mbetə mæ, “Nî bɔ'ɔ aa àkè? Nî sî nî àbiiintii tswé aa ε?”

⁴¹ Nibɔ'ɔ ni burə ñtswa waa si'i si'i, bo tigè ñswonjə bo ni bo mæ, “Ghuà ñu à lò aà fè? Yê ñ àjànj yî mæ tsi'î àfisë bo bi mîyàà yu'unə nîi!”

5

Ajànj yî mæ Yesu à le mfi'i ñzwî jî bi a ato'o ñu yî mò'ɔ aà

(Mt. 8.28-34; Lk. 8.26-39)

¹ Bo le ntoo mfe'ε a njii ñkì mîyaa wa a mbèè àla'a Gerasenes.

² Yesu a fè'è mē wa mûm àkànu'u ñghəə ki tœ, ñu yî mò'ɔ yî mē àzwî yî bi a le ntswe ghu ato'o aa, a lô a itu misyè mfe'ε nzi ñtsitə yi.

³ Nù ma ghù à le si tswè aa wa itu misyè. A le mburè ntsyanè a mbo bè bìtsim a ntswâ àbarè mà yù ñkwerè ni màñkìrè

⁴ ñlon mæ, a ñgaa jì ghà'atè, bè le si tswa nii, ñkwerè ni mìkòrè mi bo bì mbô mi, kè ñkii nniñè nî mîka'a ghu mìkòrè, lâ tsi'î a ñgòn bìnòò bitsim, a bânè ñtentè ni màñkìrè mya, kè ñkii mbatè ni mîka'a myâ. Kaa ñù tsù kaa à le ñwa'à ni mìtì tswè ntsyàtè yi a ajàn yî mæ mbæ a tswâ yi ñghirè mæ tâ à ñe'esè ntswe.

⁵ A le si karè wa itu misyè bo bì a itu mînta'a, a si'inè bo bì a ñtugè, ñlwugè, ñwatè nî nù yî nî ìbà'a ñgò'ò.

⁶ A yè mæ Yesu a sà'a agha'a, mburè ñkhè nzi ñwo ghu nsi mmii yi;

⁷ ñtòñnè nswon mæ, “Si tswè aa ni àkè aa ε, Mu Nwîñgòn Ako'òtsirè? Mè bu'ù mbo a mbo wò nî ìkùm Nwî, tsùu ñgi'i nu mæ lõ niñ bê.”

⁸ A le ñghàà ma mùu ajàn aa ñlon mæ Yesu à le mfòò ñswon mæ, “Azwî yî bì, fè'è ghu ato'o!”

⁹ Yesu a betè yi mæ, “Ìkùm ghò nî wò?” A kwi'i mæ, “Ìkùm ghà ni Nnòò ñlon mæ bì'î burè gha'atè fàa a ato'o ñù ghù.”

¹⁰ A tìgè ñnanşè mbu'u mbo a mbo Yesu mæ tâ à tsuu waa lõ furè tâ bo fè'ε maa mbèè àla'à.

¹¹ A le si bæ aa àkàrè bì kwînyàm a jî ni a mbî mbaa maa adigè;

¹² ìzwî jî bì jya i bu'ù mbo a mbo Yesu ñswon mæ, “Tsyàsè yi'î tâ bì'î kuu fii nu nàa jî mæ.”

¹³ Yesu a yu'u mbii; i tìgè mfe'ε wa nu ñù wa ñkuu wa nu nàa jyâ. Akàrè bìkwînyàm ma yù a le mbæ tsò ñtsù'ù ji baà. Ìzwî jya i kùu mæ ghu nu aa, i tìgè mburè nlo ñkhè mæ kàrè, ñsigè mbî mbaa ya, ñsigè ñwokè wa mùm ñkî miyaa ñkonè.

¹⁴ Bè bì mæ bì le si jè'ε nî naa jya aa, bo lô mburè ñkhè ñghèè ñswon a mbo bè a mùn àla'a bo bì a afò. Bì tìgè mfe'εkè nzi a nyè annù yî mæ a le mfè'ε wa adigè aà.

¹⁵ Bò zî mæ, ñghèè a mbèè Yesu, nyè ñù wa mæ ìzwî jî bì jya le ntswe ghu ato'o aa, a tswè ghu mbèè, ñwe'ε itsè'è ji, mìtsyè mi mi kî ñtswe ghu tsi'î mìtsim, bì yè a kî mbè tsi'î ñù wa mæ ñnòò ìzwî jî bì jya i le ntswe ghu ato'o aà. Bì yè mæ laa aa, ñbò'ò ni tswâ waa.

¹⁶ Bè bì mæ bì le nyè annù ma yù yî mæ a le mfè'è wa nu ñù wa bo bì a nu nàa jya aa, bo le si tìgè nswonè ni a mbo bè.

¹⁷ Bo le si tìgè ntsa'asè nî Yesu mæ tâ à ma'atè mbèè àla'à yàa ma ya nlo ñghèè yi.

¹⁸ Yesu a lô ñka ñkuu a mùm àkànu'u mæ yu ghèè yi; ñù wa mæ ìzwî jî bì jya le ntswe ghu ato'o aa, a bu'ù mbo ghu mbo mæ tâ à ma'atè yi tâ yù ka nyonè nî.

¹⁹ Lâ Yesu a tuu, ñswon ghu mbo mæ, “Kwèè ñghèè a ndùgè, a mbèè bè bô, ñswon annù yî mæ Mmà'àmbî à ghìrè a nu wò aà; a ajàn yî mæ à ko mìlìñnè ghò, ñkwetè gho aà.”

²⁰ Yesu à swòn mæ ghu mbo laa, a lô ñghèè ntigè nswonè ni annù yî mæ Yesu à ghìrè ghu nu aa, a mbo bè wa mbù'u Dekapolis. Bè bì tsim yu'u, a burè mbè tsi'î annù yî yèyerè a mbo bo.

Ajàn yî mæ Yesu à le ñghùrè màngyè wa mæ à le mmòòntè atsəñə atsə'ə yi ñki mbîinsə mu Jairius yî màngyè a nîwo aà

(Mt. 9.18-26; Lk. 8.40-56)

²¹ Yesu à bù mæ ñtoo ñkî wa a mùm àban ya ñghèè mfè'è a aghèñè ñkî, ñnòò bè i burè ñzi ñgha'a ñgha'a, ñtə ntsya ñkarisè yi.

²² Ndi ñdâ ñghòtè baIsrael maa adigè, ìkùm yi i bə Jairius, a kî ñzi yî ñgaa. A yè mæ Yesu, ñwo ghu mìkòrè,

²³ mbu'u mbo ghu mbo, ñswon mæ, “Mùntsirè mù ghà yî màngyè, a ghòò, ntigè tsi'î a ñkwò. Zî ñonşè mbò mo ghu nù tã tâ à fwetè ñtswe ntì.”

24 A swòn mē laa, Yesu a yôn yi bo yu tigè ñghεε. Bo kà mē aa ñghεε aa, ñnòò bē yī wè i kii ñtigè nyonə nii, ñtsya ñkarisə yi, bo bo tigè ñghεε.

25 Màngyè yī mò'ô à le ntswe a titii nnòò bē wá. Aləə a le si zī ghu nú. A le si bə maa noò aa bon ñighòò ma nú ni tswè mē ghu nu ilòò ñighúm ñtsò baà.

26 Le bon à yè mē ñgi'i ni ñighòò nya si'i si'i, ñghεε ni nu a mbèε bìdogita bī ghà'atè, m̀bwesə ñkabè yīi mə à le ntswe ni yu aa tsi'i ñtsimè. Kaa ñighòò nya ni wa'à tii, m̀banə ñkù'ùsə ñgha'atə nī ghà'atè.

27 Màngyè ma ghú à le nyu'u ñgàn ñlonə Yesu. A yè mē Yesu aa, ñtigè nyonə nii bo bì nnòò wá, ñyon mfaatə ghu njim, ñghesə abô yi mmòontə atsè'è Yesu ghu.

28 A le si wa'atə ni a mùm ñtii yu mə, “Mbə mē tē'è ñghensə mmòontə tsi'i ñtsè'è ji bon mē ka tii ñighòò ma nú.”

29 A mòontə mē aa, àləə ya a burè ñghesə ñkentə a nzi ghu nú. A kī m̀burə nzi a mùm ñtii yu mə ñighòò ni nya ni fwètə mē!

30 Maa noò, Yesu a yə mə midà'à mi fε'ε a nu yu; m̀bənəkə yi, m̀betə a mbô ñnòò bē wa mə le si yònè nii aa mə, “A ñtsè'è ja aa a mòontə wò aa ε?”

31 Ngǎnyəgənnù ji i swon ghu mbo mə, “O yə mə nnòò bē i ywu nyonə nī gho, m̀bù m̀betə ni mə ñtsè'è jo aà mòontə wò le aa a ya?”

32 Yesu a ku'ùsə ñlii nī bə bya tsi'i līi, mə yu ka yə ñú yīi mē à mòontə yi aa le.

33 Lā m̀ngyè wa à le m̀banə ñzi annù yīi mə a ghìrə yi aà; ñtigè mfe'ε nzi, nú yī i tigè m̀benə ba'à bà'à ni ñb'ò, a wò a nji'i mikòrə Yesu, ñkε'εnə ñnnù tsim ghu mbô.

34 Yesu a swon ghu mbo mə, “Mú ghà, wa àbiiintii yo a ghìrè mē mə ta ò tii. Tigè nló ñghèè gho la ni m̀b'òonə, tâ ñighòò nya ni fwètə.”

35 A ghàà mē a mbo m̀ngyè wá ñghèə ki m̀ansə, bə bī m'ò bi lô wa ndùgə ñdii ñdānghotə nzi nswon ghu mbo mə, “Wa mú ghò wá à kwò mē! O tigè mbu mfa nī ñgi'i a mbo Taà ghú aa a ya?”

36 Yesu a foonsə waa, ñswon a mbo ñdii ñdānghotə baIsrael wa mə, “Tsèe ki b'ò bē, ñij tsi'i ñtii gho a nu mə.”

37 A swòn mē maa ajàn, ñlo ñka ñghεε wa ndá ñdii wa, kaa wa'à bii mə tâ ñú tsù à bu nyònè yi ntsyatə Peta, ni Jems a b'ò Jón, muma bì Jems.

38 Bo ghèè mē ñywe'e wa ndùgə ñdii ñdānghotə baIsrael wa, ñyè idigè i burè ñju'u tsi'i jù'ù, bə yə'è, m̀burə mbo'o tsi'i ñtii.

39 Yesu a kuu ñghèè a nda, m̀betə a mbo bo mə, “Ni yə'ə aa àkè, ñghìrə idigè i tigè ñju'u laà? Wa kaa mu ghù kaa à si aà kwò kwò! Wa a bwii aà bwii.”

40 A swòn mē laà, bə bya bāñnə ñka wye nī yi bē wye. A furə waa tsi'i bìtsim mə tâ bì fε'ekə ñghèè a abεε. M̀banə nlògè ta bì mu wa bo bì ñdè yī a b'ò bə bya mə bo bo le nzi aa, bo bo tigè ñkuu ñghεε wa adigə mə mu wa à le nnon ghu aà.

41 Bo kùù mē, a tswa ñikwεε ni mu wa, ñswon ghu mbo mə, “Talita koumi,” a bə aa mə, “M̀untsirə mumàngyè, mē swon a mbo wò mə tâ ò biinə ntə a ñdənə.”

42 A swòn mē ma mùu ajàn, mumàngyè wa a burè m̀biinə nlò ñka ntə ñkarə. (Flòo mu mà ghú i le mbə aa ñighúm ñtsò baà.) Bə bya bi līi ñyè, ànnù a burè ñtsya waa tsi'i tsyà.

43 Yesu a swon a mbo bo ñkwantə mə tâ bo tsuu ló ghìrə tâ ñú tsù à zi; ñki nswon mə tâ bo ló ayoo mfa a mbo mu wa tâ à ji.

6

Ajàñ yīi mə bi le ntuu Yesu a Nazareth aà

(Mt. 13.53-58; Lk. 4.16-30)

1 Yesu bo bì ñgǎnyəgənnù ji bo le nlò maa adigə ñtigè mfe'ε ñghèè a Nazareth, a ala'a bo.

² A bè mē a njwīngòŋ a gheè a ndānhòtə, ñka ndi'i nī ànnù Nwī ghu, a ki mburə mbə tsi'i ànnù yī yēyerə a mbo bè bī ghà'atə bii mə bi le ntswe ghu aa a nyu'ù ànnù yīi mə à le si dì'i aà. Bo le si tigə mbetə bo ni bo mə, “Mbá ghú à lògə yulà ànnù aa fə le? Mulà mītsyè ghu atu mi lo aa fə? Yê nǎ innù jī wè jī wé jīi mə a ghìrə aà!”

³ A sǎ kabindà wa à ghuà bə, là'à yu wa mə à ni mu Mary ñki mbə, muma bì Jems, ni Joses a bɔ'ɔ Judas ni Simon aa ε? Bɔɔ bi maà bi bī bāngyè bī sǎ faà a titii bǐ'inè kí ntswe ε?” Bô swòŋ mē laà, ñtigə ntuu yi.

⁴ Yesu a swon a mbo bo mə, “Bi ghu'usə ngànntoò Nwī a idigə tsim, lâ kaa wa'à nii a ala'a bo, kə a ngwè'ε yu, kə a ndùgə yu bāñnə ghu'usə.”

⁵ Tsó mə a le ntigə mbə maa ajàn aa, kaa à le ñwa'ǎ innù jī yēyerə jī ghà'atə ghu ghìrə ñtsyatə ajàn yīi mə à le nnòŋsə mbó mi a atú ñgànmişò mbùmtə jī tsu, ñghurə waa.

⁶ Ajàn yīi mə bè bi ala'à bi bi le ñwa'à nī àbǐintii tswé aa, a le mburə ntsya Yesu tsi'i tsyà.

*Ajàŋ yīi mə Yesu à le ntoo ngǎnyəgənnù jī a abεε aà
(Mt. 10.5-15; Lk. 9.1-6)*

A le ntigə nlo ñka karə ñdǐ'i nī ànnù Nwī a ɪla'a jī mɔ'ɔ jīi mə i le ntswe wa mbèè àla'a bo aà.

⁷ Yesu à le ntwon ngǎnyəgənnù jī jya nìghúm ñtsò baa, ñloginə ñka ntoo nī waa bi baa bi baà; mfa ada'a mbo bo mə ta bo ka mfi'i nī ɪzwǐ jī bi a ato'o bè.

⁸ Nswon a mbo bo mə bεε bo ti ghèε, bo tsuù àyoò tsu lǒ lògè, ñtsyatə ití jyaa. Nswon mə tá bo tsuu abaa kě abàà lǒ lògè; ñtsuu ñkabə a abàa bo lǒ niŋə bē.

⁹ Nswon mə mbə bo tse wε'ε ɪbaa mikòrè, lâ kaa wa'ǎ itsè'è jī baa lò mma'a bē.

¹⁰ A bú ñswon a mbo bo mə, “Bεε nǐ ghεε ñkuu a nda yīi mə nǐ kuu ghu aa, nǐ tswé ghu nywe'e a noò yīi mə nǐ ka mà'atə a adigə ma ya lǒ ghèè aà.

¹¹ Bεε nǐ ghεε a adigə yī tsu, bεε mə bè bii mə bi tswé ghu aa, bi tsuu ghuu kwērə, ñtuu a nyu'ù ànnù yīi mə nǐ swonə aa, nǐ ma'atə waa, nlo ghuu. Bεε mə nǐ ti fè'è maa adigə, nǐ bu'utə àbìrè yīi mə a tswe a mikòrə bu aà, tá tá à bə alènsə a ajàn mə bo tuu ghuu aà.”

¹² Bo tigè mǐf'ε ñghèè ñka nswonə ni mbo bè mə tá bo bəñkə mǐntii myaa, mma'atə ɪbǐ waa.

¹³ Bo le mfi'i ɪzwǐ jī bi jī ghà'atə a ato'o bè, ñyo'ɔ ñkànmişò jī ghà'atə nǐ mǐghurə, ñghurə waa.

*Ajàŋ yīi mə Jɔn Ngànɱurə bǎ ñkì à le ñkwo aà
(Mt. 14.1-12; Lk. 9.7-9)*

¹⁴ Mfò Herod à le nyu'u ma juù innù, ñlon mə à le si bə aa bon bè bī ghà'atə bi bürè mē nzi Yesu. Bè bī mɔ'ɔ bi le si tigə nswonə nī mə, “A ni Jɔn Ngànɱurə bǎ ñkì mə à bù mē mbǐinə niwô. A nī annu yīi mə a ghìrə mə tá à tswe nǐ mǐdà'à a ñghìrə innù jī yēyerə ma jú ghu aà.”

¹⁵ Lâ, bè bī mɔ'ɔ bi bāñnə ñswonə ni mə, “A ni ñgànntoò Nwī, Elijah.” Bǐ mɔ'ɔ bi swonə ni mə, “A ni ñgànntoò Nwī tsó ñgànntoo Nwī jī mbii mbii jyá.”

¹⁶ Lâ Herod à yu'ù mē aa, ñswon yīi ñgaa mə, “Jɔn wa mə mē le ñkwyě atú yi aa, à bǐinè mē niwô.”

¹⁷ A le ti bə maa noò aa le bon Herod à zwitè mə Jɔn. A le ñghìrè bi tswá Jɔn, ñkwērə nniŋ a ndátsan nlonə Herodias, ñgwe mumaà yǐ Philip, yīi mə à le ñkwērə aà.

¹⁸ Jɔn à le ñka ghaantə nī Herod, ñswon ghu mbo mə, “O lògə ñgwe mumaà ghò laa kaa a wa'à kù'ùnə a ni nòŋsè.”

19 Tsõ mæ Jõn à le si ghàà ma mùu ajàṅ aa, Herodias à le si lwisè nî nton̄ ghu nú, n̄lɔɔ nî mánjĩ yĩ mæ mbæ yu tsyâ ghu nzwitè yi, kaa wa'à zĩ,

20 ñlon̄ mæ Herod à le si bɔ'ɔ nî Jõn, ñzi mæ Jõn à le mbæ ñû Nwĩ, ànnù yi a tsinè. A le ntigè nlogè yi n̄lɔ'ɔsè mæ tâ ànnù tsu tsuu yi lõ ghìrè. A le si doritè a ṅgòn̄ bìnòò bĩtsim a yu'ù ànnù yĩ mæ Jõn à le si swon̄ə aà, ka mæ a yi nyu'u, a wa'à nî ànnù yĩ mæ yu ka ghìrè aa ki kaṅ aà.

21 Lá a yĩ mbæ ni a njwi yĩ mò'ɔ, Herodias a tswé nî àbwarə a ṅghìrè ànnù ya yĩ mæ à le si tɛ'ɛ n̄lɔɔ ni a ṅhìrè aà. Mfɔ Herod à le ghìrè àdinà a mbo b̄ikũm bi bo b̄i b̄itamândoo bi, ni bè b̄i wè b̄i wè b̄i mæ bi le ntswe a ala'a Galilea aà, ñlon̄ mæ à le mbæ njwĩ ñjwé yĩ aà.

22 Mu Herodias yĩ mán̄gyè à le ṅkuu zi nnan̄sə mben ikòò tsi'ĩ sigìnè, nú Herod bo b̄i yĩ bè bya b̄i mæ à le ntwon̄ə aa, i nan̄sè m̄bɔṅ b̄on̄. Mfɔ Herod a swon̄ a mbo mumàngyè wa mæ, “Betə ayoo yĩ mæ ò kòn̄ aa a mbo mè, bon̄ mè ka fa a mbo wò.”

23 Ntigè ṅkaa nswon̄ ghu mbo mæ, “Ayoo yĩ mæ ò betə a mbo mē aa bon̄ mè ka ya'a fa, ò bə tɛ'ɛ kòn̄ bə m̄bèè àla'à yà yĩ m̄fũurè bon̄ mè ka kii fa tsi'ĩ fà.”

24 A swon̄ mē laà aa, mumàngyè wa a fè'è ṅghɛɛ mbetə ndè yĩ mæ, “Mè betə akə ghu mbô?”

A kwi'i mæ, “Betə atu Jõn ṅgàn̄mùrə b̄ə ṅkì.”

25 Mu wa a tigè m̄fɛ'ɛ ṅhèè tsi'ĩ n̄t̄t̄, ñzi ṅkuu nswon̄ a mbo m̄fò wa mæ, “Mè lòɔ mæ ta ò fa atu Jõn ṅgàn̄mùrə b̄ə ṅkì a m̄m̄ akan̄, a mbo mè tsi'ĩ tsitsòn̄hè.”

26 A ajàṅ mæ à bètè mē atu Jõn laa, ma yũ a ghìrè mæ tâ nú m̄fɔ Herod i burə mbi'i b̄i'i. Lá, mbæ yĩ mæ à le m̄fòò m̄bii a mbo mumàngyè wa a nsi bè bya b̄i mæ à le ntwon̄ə aa, à le n̄lòò a ṅghìrè tsi'ĩ wa ajàṅ mæ à le ṅkà'à mæ yu ka ghìrè aà.

27 Mfɔ wa a tigè m̄burə ntoo ñû sogyè yĩ mò'ɔ a t̄t̄t̄ b̄i mæ bi le si bɛ n̄i yi aa, ñswon̄ mæ tâ à ghɛɛ nzi n̄i àtu Jõn. A ghɛè ṅkwye atu yi a ndâtsaṅ,

28 ñlògè ñn̄iṅ a m̄m̄ àkan̄ n̄z̄i m̄fa a mbo mumàngyè wá. A tigè ñlògè ṅghèè m̄fa a mbô ndè yĩ.

29 ṅgǎnyəgǎnnù Jõn, i yu'ù mē, ñtigè nzi ñlògè akú Jõn ñtigè ṅghɛɛ twin̄ə.

*Ajàṅ yĩ mæ Yesu à le n̄jɛ'ɛ b̄ə ñtsù'ù ji ntaà aà
(Mt. 14.13-21; Lk. 9.10-17; Jn. 6.1-14)*

30 ṅgǎntoo Yesu jya i le mb̄i ñswon̄ ṅgòn̄ ìnnù tsim̄ j̄i mæ bo le ṅghìrè ṅkì ndi'i aa ghu mbô.

31 Bè b̄i ghà'atè le si burə ṅkuu ṅkii m̄fɛ'ɛ, a ghìrè mæ tâ Yesu bo b̄i ṅgǎnyəgǎnnù ji wa'à ni nòò a n̄ji m̄u àyoo burə ntswe tswe. Yesu a tigè ñswon̄ a mbo ṅgǎnyəgǎnnù ji mæ, “N̄i zi b̄i'ìnè ghɛɛ a adigè yĩ mæ mbæ b̄i'ìnè tswé ghu tsi'ĩ b̄i'ìnè tã m̄intè.”

32 A swon̄ mē laà bo bo tigè ñlò ṅghèè ṅkuu a m̄m̄ àkàn̄u'u ntoo ṅghɛɛ a adigè yĩ mæ kaa bè s̄i ghu tswé aa tã tswe ghu tsi'ĩ bo bo.

33 Lá bè b̄i ghà'atè le nyə ajàṅ yĩ mæ bo le n̄lò ṅka ṅghɛɛ aà, ñzi b̄ə b̄i mæ bo ni bu aà, m̄burə m̄fɛ'ɛkə a mikurə mikurə, ṅkhə ntsyã mb̄i ṅghɛɛ ntswe wa adigè mæ b̄i Yesu le ṅka ṅghɛɛ ghu aa, mbon̄ tâ bo zi ṅkuu ghu.

34 Yesu à tòò mē ṅka m̄fɛ'ɛ wa m̄m̄ àkàn̄u'u, nyə akùrè b̄ə a tswé wa aghəṅə ṅkì m̄burə ṅgha'a ṅgha'a; a ko m̄l̄iṅnè wàà si'i si'i, nlon̄ mæ bè bya bi le ntswe tsõ mbinjèrè j̄i mæ kaa i s̄i n̄i ntsèè tswé aà. A le ntigè nlogìnə ṅka ñdi'i waa n̄i ìnnù j̄i ghà'atè.

35 ṅgǎnyəgǎnnù Yesu jya i yə mæ nòò à ghèè mē, ñtigè ntsya ñz̄i ñswon̄ ghu mbo mæ, “Adigè yũ à n̄i àdìgè yĩ mæ kaa bè s̄i ghu tswé, nòò à k̄i mē ṅghɛɛ ṅghèè;

36 ghìrè tâ bè bú ghɛɛ waa, ta tâ bo ghɛɛ ṅkuu a ifò bo bi a mumè ìla'a j̄i i tswe faa mbèè àdìgè, ñyuu miji ghu n̄i.”

³⁷ Lâ Yesu a bâñnè ñkwi'i a mbo bo mæ, “Ni lɔɔ ayoo mfa tâ bo ji.”

A swòñ mæ laa, bo betè yi mæ, “O lɔɔ mæ tâ bĩ'i nanşə nlogə bĩfrancs ntsù'u ñkhi ji baa* ñghɛɛ nyuu tsi'i àbaa ni yù ta jɛ'ɛ bē bū ghu aa ɛ?”

³⁸ A bū ñswon a mbo bo mæ, “Ni ghɛɛ nlèntè mæ ni tswe ni ìbaa ji sɛgə ɛ?” Bo ghɛɛ nlentə, mbii ñswon ghu mbo mæ bo tswe ni ìbaa aa ji ntaà, abo'ɔ ni mbwè mi mbaa.

³⁹ Yesu a tigè ñswon a mbo bo mæ tâ bo ghotə bē bya ñghirè tâ bo tswe a ibwen ibwen, a atu ñgèè.

⁴⁰ Bè bya bi tigè ñghotə waa ntswetə a ibwen ibwen, ñtswe ni a abwen yĩ fùurè ñkhi yĩ fùurè, kě mighum mi ntaà.

⁴¹ Yesu a logè ìbaa jya ji ntaà nĩ mbwè mya mi mbaa, ññentə atú yi a ndon, ñlii aburə, mfa mbi'ikə a mbo Nwĩ, mbatə ìbaa jya, mfa a mbo ñgǎnyəgəñnù ji mæ tâ bo yatə a mbo bē byá. A ɛ ñki nyatə mbwè mya mi mbaa a mbo bē byá bĩsimè.

⁴² Bè bĩsim bi ɛ ñi nyurə.

⁴³ Bi ɛ ñghotə abugə ìbaa jya bo bi àbùgə mbwè mya mæ bi ɛ nyatə aa, a lwensə ñkyè ñighum ñtsò baà.

⁴⁴ Mbânñè jii mæ i ɛ ñkurə ìbaa jya aa, i ɛ mbə ntsù'ù ji ntaà.

Ajàñ yii mæ Yesu à ɛ ñka ntəə ni a atu ñkì àà

(Mt. 14.22-33; Jn. 6.15-21)

⁴⁵ Yesu à ɛ mburə ñghirə ñgǎnyəgəñnù ji jya i bū ñkuu fu wa múm àban, ñtsya mbii ñka ntoo ñghɛɛ a ñjii ñkì a Betsaida. Bo kà mæ aa ntoo ñghɛɛ aa a swon a mbo bē bya mæ tâ bo tigə nlo ñkwɛɛñkə waa.

⁴⁶ A fà mæ filô fyaa, ñko'ɔ ghɛɛ a atu nta'a a ntsà'atə Nwĩ ghu.

⁴⁷ Itugə ɛ mfii ñkwetə àkànu'u ya wa múm ñkì; Yesu a bâñnè ñtswe a abɛɛ wa atu nta'a tsi'i yù yù.

⁴⁸ Nyə mæ a ɛ ntsyànə a mbo ñgǎnyəgəñnù ji jya a tii àban ya nlon mæ àfisə a ɛ si tsyà ñtii nĩ waa mbinsə ni ñjimè. A bē mæ a ni nòò ñjwi a lô ñka ntəə wa atu ñkì ñzi ni a mbèɛ bo. A ɛ ñka zi aa ñwa'atə ni mæ yu ka zĩ kwaatə tsyà yi a mbèɛ bo.

⁴⁹ Lâ ñgǎnyəgəñnù ji jya i yè mæ ajàñ yii mæ à ɛ si təə ñzi wa atu ñkì aa, mmòntə mæ à ɛ mbə ñkù; mburə ntəñnə mbo'o tsi'i ni tii,

⁵⁰ ñlon mæ ni bə'ɔ ɛ ntswa waa.

Lâ Yesu a burə wanşə ghàà ñswon a mbo bo mæ, “Tswâ ññ ntii ghuu, ñtsuu ki bə'ɔ bē, ñlon mæ à ni mæ aà.”

⁵¹ A swòñ mæ laa, ñko'ɔ ñkuu wa múm àkànu'u, àfisə ya a kentə a ntsyá. A tigè mburə mbə tsi'i ànnù yĩ yeyerə a mbo ñgǎnyəgəñnù ji jyá,

⁵² ñlon mæ, kaa bo ɛ ñwa'à ñji'i ànnù yĩ yeyerə yĩ mo'ɔ ya mæ Yesu à ɛ ñghirè aa zĩ, a ajan yii mæ a ɛ jɛ'ɛ bē bya nĩ ìbaa jya aà; bi ɛ mfii atú yaa!

Ajàñ yii mæ Yesu à ɛ ñghùrə ñgàñmighòò a Gennesaret aà

(Mt. 14.34-36)

⁵³ Yesu bo bi ñgǎnyəgəñnù ji bo ɛ ntoo ñkì wa ñghèè mfe'ɛ a Gennesaret, ñtiñnə akànu'u ya a aghəñə ñkì.

⁵⁴ Bo ghèsè mæ ñghèə ki fè'è wa múm àkànu'u, bē burə nyə Yesu ñzi.

⁵⁵ Bè ɛ si ntigə ñkhənə ñkarə nĩ àla'a ya bo bi a mbù'ù ma yá ñtsim, ñlogə nĩ ñgàñmighòò jyaa, mbə'e a ni mikhù ñzi ni ju ghu mbo a nĩ ñgôn idigə tsim jii mæ bi ɛ nyu'u mæ Yesu à tswe ghu aà.

⁵⁶ A nĩ ñgôn idigə tsim jii mæ Yesu à ɛ ghèè ghu aa, a ìla'a, a múm ìla'a kě a ifò aa, bē bi ɛ si lògè nĩ ñgàñmighòò ñzi ni ju a nsàanə mitaa, mbu'u nĩ mbo ghu mbo mæ

* 6:37 200 denarii; denarius yĩ mfùurè à ɛ mbə ñkabə ñgàñfà'à a atú ñjwi.

tâ à ma'atə tâ ñgànmişòò jya ì ghesə mbô myaa mmòontə tsi'í àtsəñ atsə'ê yi. Ñgòn bə bitsim bìi mə bì le mmòontə yi aa bo le ntì.

7

Ajàñ yìi mə Yesu à le wenə baFarisai nlon nòñsə bità bi bitàa byaa àà

(Mt. 15.1-9)

¹ BaFarisai bo bì ñgǎñdì'i nòñsə jì mɔ'ɔ jii mə i le nlo a Yerusalem nzi aa, le nzi ñghotə a mbèe Yesu.

² Bo bo tswè mē, bo yē ñgǎñyägēnnū Yesu jì mɔ'ɔ i jî nî mbo mii mi le ñwa'à laà, ma la a bə mə kaa bo le ñwa'à mbô myaa si'í ñyonə a ajàñ yìi mə baFarisai le si lòò mə bì ka nsi'í aà.

³ Nlon mə kaa mbə baFarisai, bo bì baYuda bitsim kaa mbə bo wa'à jì ti ghê mə bo si'í mbo myaa, ñyonə aa ni nòñsə bità bi bitàa byaa.

⁴ Bèe mə bo yi ñki mbii a mitaa, kaa bo wa'à lò mbiij nji ti ghê mə bo si'í nū jyaa mə tâ ì laa. Bìnòñsə bì ghà'atə bì mɔ'ɔ bi ki mbu tswè ghu mə bo le si yònə, tsi'í tsò ñnànə nsí'í ñdɔñ jì nò ghu, ni bantòò bo bì ñjoo nnîñ ñjoo jii bi nanə nî atii bronze aà.

⁵ BaFarisai bya bo bì ñgǎñdì'i nòñsə jya bô yè mē laà aa, mbetə Yesu mə, “A ghìrê àkè kaa ñgǎñyägēnnū jò wa'à nî nòñsə bità bi bitàa bi'í lèè, mbanə nji tsi'í tì si'í nî mbo myaa mi laa aa ε?”

⁶ A kwi'í mə, “Ñgànntoò Nwí Yesaiah à le nyə aa tsi'í siginè ññwà'ànə annū yii mə Nwí à le nswon nlon ñgaà yùu aa, bú ñgǎñabagilè, mə, ‘Bè buà, bi ghu'usə nî gha aa tsi'í nî ñghon ntsū jyaa, lâ mintsì myaa bāñnè ntswe a ndisyà;

⁷ Bo mii nî gha laa tsi'í àdànè àdànè ñlon mə bo bāñnè ñdì'í bə bìnòñsə bi bē tsò ñdì'í jyá!’

⁸ Nî mà'atə ñdì'í Nwí, mbanə ntswa nòñsə bə a tinsè.”

⁹ Yesu a bú ñswonə a mbo bo mə, “Wà nî nanə nzi a ntuu ñlèè ñdì'í Nwí tá bāñnè ki lèè nî nòñsə ghùu!

¹⁰ Moses à le nswonə mə, ‘Ka yu'unə taà ghò bo maà gho.’ Ñki mbu nswon mə, ‘Ñù yii mə à bègìtə taà yi kě ndè yi aa, a ku'unə mə tâ bì zwiətə yi.’

¹¹ Lâ nî bāñnè ñswonə nî yùu ñgaà mə mbə ñù a swonə a mbo taà yì kè ndè yì mə, ‘Wa àyoo yii mə bon mə fa ñkwètə gho ghu aa a ni Corban,’ (mala a bə mə mē fà mē a mbo Nwí)

¹² bəə bon kaa à sî nî ñkwètə taà yì, kě ndè yi bú ntswe.

¹³ Ma mùu ajàñ, nî bwesə aa ñghàà ni Nwí, ñlonə nòñsə ghùu yii mə ni dî'í ni a mbo bə aà. Ñkii ñghirə nî ñnnù jì ghà'atə jì mɔ'ɔ jii mə i bə tsò ma jù aà.”

Ñjoo jii mə i ghìrè ni mə tâ ñù tâ à tsuu laa àà

(Mt. 15.10-20)

¹⁴ Yesu a bú ñtwon bē bya nswon a mbo bo mə, “Bù bitsim nî yu'utə nñ annū yii mə mə swon aa, tâ à laa a atu bù.

¹⁵ Kaa àyoo yì tsu kaa a sî a abeε tswé mə mbə ñù a jì a kuu ñghìrè mə tâ à tsuu laa; lâ a ñù aa a bāñnè ñghirə nî ñnnù jì bì jii mə i lò ghu ato'o mfe'ε aa mē à tsuu laa. [

¹⁶ Ñù yii mə à tswè nî ñtòñnè a nyu'u annū aa, tâ à yu'u annū yii mə mə swonə aà.”]

¹⁷ A mà'atə mē bē bya nlo ñkuu ñghεε a mûm ñda, ñgǎñyägēnnū jì i betə ñjii'í ñghàà nî nānaa ma nū ghu mbô.

18 Bô bètè mē aa, a swon a mbo bo mē, “Ma la a bē mē kaa nī sī yūu nḡaa kī nyu'u aa ε! Nī sī zi mē ayoo yīi mē a lò bē a abεε nḡkuu nī a nu nū aa, kaa mbē a wa'à yī ghīrē mē à tsuu laa aa ε?”

19 Nlon mē kaa a sī aa ghu ntīi kuu; a bānḡnē nḡkuu aa ghu ato'o, i kīi bū tsyǎ mfē'ε fu.” (Ma mùu ajàn à le nswon mē wa mīji mītsīm mi laà, nḡku'unē a nḡi.)

20 A bū nswon mē, “A nū aa a sīn nḡoo jīi mē i fē'è ghu nū aà, nḡghīrē nī mē tā à tsuu laa.

21 Nlon mē ìnnū jī bi tsīm i lò aa a mūm nḡtīi nū mḡf'è: Nwà'àtē ìnnū jī bi, ànnū ajīrē, iyōrē, ìzwītē bē, ànnū mǎghābē,

22 nḡyè'ētē nḡoo bē; àbī'ìntīi, mḡbwē'èsē bē, ìbuurēnnū, àghè'ēnē, ìswōnē ìnnū jī bi a atu bē; nḡḡee nū, nī ìjḡtē ìnnū.

23 Ìnnū jī bi mà jū tsi'ī tsīm i lò aa a nu nū, a mūm nḡtīi yu, mḡf'ε nsīḡē nī nū, nḡghīrē nī mē tā à tsuu laa.”

Abīintīi mǎḡgye baSirofonisia
(Mt. 15.21-28)

24 Yesu a le nlò nḡḡεε a mbī Tai bo Sidon. A ghèè mē ghu, nḡkuu ntswe a mūm nḡda yi mò'ò, kaa wa'à lòò mē tā bē zi; lâ a bānḡnē nḡtsyane a nḡghīrē mē tā bī tsuu lõ zi.

25 Mǎḡgyè yī mò'ò yīi mē mū yi yī mǎḡgyè à le ntswe nī àzwī yī bī a ato'o yu aa, à le nyu'u mē Yesu à tswe wa ndā. A yù'ù mē, mḡburē mfē'ε nḡi a mbēε Yesu, nḡwo ghu mīkōrē.

26 Mǎḡgyè ma ghū à le mbē mǎḡgye Grikia, yīi mē bī le nḡwe aa a ala'a Sirofonisia. A wò mē a mīkōrē Yesu aa, mḡbu'u mbo ghu mbo mē tā à fi'i azwī yī bī ya a ato'o mū yī wā.

27 Yesu a swon ghu mbo mē, “Lèè tā bī foo nḡε'ε bōo ya'a, nlon mē kaa a sī ku'unē a nlòḡē àbaa bōo mbānḡnē mḡma'a a mbō mbū.”

28 Lā Mǎḡgyè wa a kwi'i ghu mbo mē, “ḡḡḡ, Mmà'àmbī, lâ tsi'ī mḡbu jīi mē i nōḡē a nḡi'ī àtetē aa, i kīi mbwεε nī ìnùḡē abaa bōo bya nḡi.”

29 Yesu a tigè nswon ghu mbo mē, “Nlon mē ò nāḡsē nḡghàa ma mùu ajàn aa, tigè nlō nḡḡēè gho mbā. Wā demon wa a mà'àtē mē mu ghò wā.”

30 A yù'ù mē laà aa ntigè nlo mbīi yi a ndùḡē yu. A bīi mē nḡkuu a nda, nyē mu wa a nōḡ a ikuu, le bon demon wa a fē'è mē ghu ato'o.

Yesu A ghūrē àkwo atu yīi mē a le nḡkī mbē tī ghàa à

31 Yesu a le ntigè nlo wa mbū'ù àla'a Tai nḡḡεε ntsya a ala'a Sidon, nḡḡεε a nḡkī miyaa Galilea, nlo ghu nḡḡεε ntsya a mbū'ù àla'a Dekapolis.

32 A kà mē aa ntsya ghu, bī zī nī nū yī mò'ò mē àtū yi a le nḡkwo, a kīi mḡmīi nī nḡghàa kī kan, mḡbu'u mbo a mbo Yesu mē tā à nōḡsē mbō mi ghu nu nḡghūrē yi.

33 Bī swōn mē laà aa, Yesu a lōḡē nū wa bo yu mà'àtē àkūrē bē ya nḡḡēè a adīḡē dàḡ, bo yu ghèè mē aa, a nīḡ bīswēbībo bī ghu itōḡnē, ìtwutē mītwyε a abo yu, mḡmōontē alē nū wa ghu;

34 nḡḡentē mī'ī mi nḡka lii aburē, ìntsa nū yī, nswon a mbo nū wa mē, “Efata”, nswon aa mē, “ḡa'anē!”

35 A swōḡē mē laà aa, itōḡnē nū wa i burē nḡḡa'anē, àlèè yi a kī mḡburē mfēεḡkē, a ghaà tsi'ī sīḡīnē.

36 Yesu a swon a mbo bē bya mē tā bo tsuu a mbo nū tsù lõ swonē. Lā a yi nswon mē tā bo tsuu kī swonē aa, bo bānḡnē nḡku'usē nḡḡēè bē nī mḡbīi a kē'ēnē a mbo bē bī mò'ò.

37 Ànnū a le mḡburē ntsya bē bītsīm bīi mē bī le nyu'u aa, bo tigè nswonē nī mē, “A fà'a mē mḡbuu ìnnū tsi'ī tsīm, nḡkī nḡnāḡsē mfa'a; nḡkīi ghīrē nī mē tā ìkwotu ì tigē nyu'u nī ìnnū, nḡghīē nī mē tā bīḡghàa bī ghaa!”

8

Ajàn yïi Yesu à le nje'ε bē ntsù'ù ji nìkwà àà
(Mt. 15.32-39)

¹ A le mbə nî ñjwi mà jya, ñnòò bē i bú mboontə ghu mbèè. Kaa àyoo ñiji yï tsu kaa a le ñwa'à a mbo bo tswé a nji. Yesu a twôn ñgǎnyəgənnù ji nswon a mbo bo mə,

² “Mə ko miññè bē bú ñlon mə bo tswé mē bi'i bo tsitsōñ njwi ji tarə kaa wa'à nî àyoo yï jì tswé aà.

³ Mbə mē swon mə tâ bo lo ñghèèñkə a mila'a bo nî ñji bon bo ka ghìrə ghèe wòkə a mânji, ñlon mə bi m'ɔ a titii bo bi lo aa a sà'a agha'à aà.”

⁴ Ñgǎnyəgənnù ji jya i betè yi mə, “Mbə bi nañsə ñlogə abaa aa fə fàa atu nta'a miwèè miwèè a nje'è ñdùù bē waà ghu aa ε?”

⁵ Yesu a betè waa mə, “Nì tswé nì ñkya abaa aa Ji səgə aa ε?”
Bo kwi'i mə, “ji sàmbaà.”

⁶ A tigè ñswon mə tâ ñnòò bē wa i tswé a nsyè. Bi tswé mē, a logè ìbaa jya ji sàmbaà, ntsa'atə Nwî, mbatə mfa a mbô ñgǎnyəgənnù ji jya mə ta bi yatə a mbo bə byâ.

⁷ Bo le ñki ntswe nî mbumtə mbwè mî kè'èkè mî m'ɔ; Yesu à ñiñ mə mboonə ghu, nswon mə tâ bi ñki nyatə a mbo bə byâ.

⁸ Bo le ñji nyurə; bi bwèè àbùgè miji ya, ìbà'a abaa jya bo bi isà'a mbwè jya, i luu nî ñkyè ji sàmbaà.

⁹ Bè bya bitsim le mbə tsi'ï tsō ntsù'ù ji nìkwà.

¹⁰ Yesu à le ntigə nswon mə tâ bo lo ñghèèñkə waa, mburə ntigə ñkuu a mûm àkànu'u bo bi ñgǎnyəgənnù ji ñghèe a mbù'ù àla'a Dalamana.

A àjàn yïi mə baFarisai bi le si lòò a nyé àlènsə àà
(Mt. 16.1-4)

¹¹ BaFarisai le nzi ñtsi'i Yesu bo bo kâ ñswuñnə bo lòò ñkwà'ànə yu, ñswon ghu mbo mə tâ à ghìrə alènsə yïi mə a lo a aburə aa tâ di'i mə Nwi à tswé bo yu.

¹² Bô swon mə laà, a nañsə ñso nti yi, a tsaa nû yï, mbetə mə, “Bè bú bi lòò alènsə aa a ya ε? Mə swon a mbo bù tsi'ï ànnù ñiñon mə kaa mbə mē wa'á alènsə yï tsu a mbo bù bē bî faa ñgù'ù di'ì.”

¹³ A swon mə laà, mma'atə waa, mbu nlò ñghèe ñkuu yi fu wa mûm àkànu'u, ñtoo ñghèe a njii ñkì.

Mbè'è àbaà baFarisai bo bi yï Herod
(Mt. 16.5-12)

¹⁴ Ñgǎnyəgənnù Yesu jya i le nli'ìnə a nlògə àbaa; nyə mə bo le ntswe tsi'ï nî àbaa yï fùurə wa mûm àkànu'u.

¹⁵ Yesu a logìnə ñka di'itə nî waa nswonə ni mə, “Nì ka ntsyesə nî ghuu, ñtsee nî atú yuu ñlonə mbè'è àbaà baFarisai bo bi yï Herod.”

¹⁶ Bo tigè ñlogìnə ñka ñghaa bo ni bo, ñswonə ni mə, “A swonə laa ñlon mə kaa bi'ìnə sî nî àbaa tswé aà.”

¹⁷ Yesu à le nzi annù yïi mə bo le si ghàà aà, mbetə waa mə, “Nì bù ñghaa àkè, mbu nswonə ni mə nì sî nî àbaa tswé aa ε? Nì burə tì zi, kè ñyu'u tâ à laa a atu bù ε? A atú yuu laa a fi' àkè ε?”

¹⁸ Nì tswé nì mi'i aa kaa wa'à nì idigè yé aa ε? Kè nì si innù nî itōñnə juu yu'u le? Kè kaa nì si annù kii mbu ñwa'atə le?”

¹⁹ Mə kè bàtə ìbaa jya ji ntaà mfa wa mbo bə bya ñtsù'ù ji ntaà aa nì bwèè ìbà'a abaa jya i luu aa nî ñkyè ji səgə aa ε?”

Bo swonj mæ, “Nìghûm òtsò baà.”

²⁰ A bú mbetə waa mæ, “Mè kî bàtə ìbaa jya ji sàmbaa mfa wa mbo bè bya ntsù'ù ji nìkwà aa, nì ghotə ìbà'á ji i kî òluu aa nì ñkyè ji səgə aa ε?”

Bo kwi'i ghu mbo mæ, “Ji sàmbaa.”

²¹ A tigè mbu mbetə waa mæ, “Kaa nì wa'ă annù yí tsu ghu kî ñyəgə nzi aa ε?”

A àjàn yìi mæ Yesu à le ñghùrə mfə'ə̀nə a Bethsaida aà

²² Bo le òlò ñghεε a Bethsaida. Bo ghèè mē ñkuu ghu, bè bì mɔ'ɔ bi zi nī mfə'ə̀nə ghu mbo, mbu'u mbo ghu mbo mæ tá à mɔontə yì.

²³ A tswā àbo mfə'ə̀nə wa, òlogə yi bo yu fε'è wa mûm àla'à. Bo yu fè'è mē ñghεε, a tutə mètwyε ghu mi'i, ònɔnsə mbo mi ghu, mbetə ghu mbo mæ, “O yə ayoo yì tsu aa ε?”

²⁴ A ñentə mi'í mi a òdɔn, òswonj mæ, “Mə yə bē, lâ bì bàñnə mbə bə tsi'í tsò ití jìi mæ i təə ñghεε.”

²⁵ Yesu a bú ònɔnsə mbô mi ghu mi'i, mfə'ə̀nə wa a nanşə òsanşə mi'í mi nlii idigə ghu, mi laa, a yē ñjoò tsim tsi'í sigənə.

²⁶ Yesu a swonj ghu mbo mæ tá à lo ñkwεε ghεε yi a ndùgə yu, mbu nswonj ghu mbo mæ, “Bεε ò tì kwεε, ò tsuu a mûm àla'a bú kuu.”

Ajàn yìi mæ Peta a le nswonjə a ñú yìi mæ Yesu à nì ghu aà
(Mt. 16.13-20; Lk. 9.18-21)

²⁷ Yesu à le mbù òlò bo bì ñgǎnyəgə̀nnù ji ñka ñghεε a ìla'a Kaisaria a mbù'u Filippi. Bo kà mē aa ñghεε, a betə ñgǎnyəgə̀nnù ji mæ, “Bə swonjə nì mæ mè bə aa wo aa ε?”

²⁸ Bo kwi'i ghu mbo mæ, “Bè bì mɔ'ɔ bi swonjə nì mæ ò nì Jon Nğanmùrə bə ñkì, bī mɔ'ɔ bi swonjə nì mæ ò nì Elijah, bī mɔ'ɔ bi swonjə nì mæ ò nì ñgǎntoò Nwī yì mò'ò.”

²⁹ A bú mbetə waa mæ, “Lâ nì swonj yuu ñgaa mæ mè laa mbə wo aa ε?”

Peta a kwi'i ghu mbo mæ, “O nì Kristo, Ayo'ò Nwī wâ.”

³⁰ Yesu a tigè ñkwantə waa, nswonj mæ tá bo tsuu a mbo ñu tsù lǒ swonjə.

Ajàn yìi mæ Yesu à le ñghàà òlonj ñgì'ì yìi yu ka yə i kwo aà
(Mt. 16.21-28; Lk. 9.22-27)

³¹ Yesu à le ntigə òloginə ñka tɔ'ɔtə a mbô ñgǎnyəgə̀nnù ji mæ Mu Nù à tswe nì ñyə mbuu ñgì'ì jì ghà'atə. Bità bì ala'a nì bìlì bì ñgǎnmà'a Nwī, bo bì ñgǎndì'ì ònşə ka yì tuu yì. Bi ka yì zwitə yi, lâ tá yù bu yweenə nìwo a ñjìm ñjwi ji tarə.

³² A le nanşə nswonj ma yu ànnù aa mæ tá à fε'ε nlaa a atu bo. A swonj mē laà, Peta a logè yi bo yu ghèntə, a loginè ñka ñghaantə ñi.

³³ Lâ Yesu a bəñkə yi nlii ñjìm, ñyə ñgǎnyəgə̀nnù ji, ñghaantə Peta, òswonj mæ, “Tsyă mbì a ñjìm mè mbâ, Satan! Nlonj mæ kaa ò si aa ñjìm Nwī təə, ò bàñnə ntəə a ñjìm bè.”

³⁴ Yesu à le ntigə twonj nnòò bē bya a bò'ɔ nī ñgǎnyəgə̀nnù ji bì zì ghu mbèè, a swonj a mbo bo mæ, “Mbə ñu tsù à ka òlò a ñka nyonjə a ñjìm mè, à tuu ìbì nù yi, mbe'e ati bàñnə bàñnə yi ñka yonjə nâ.

³⁵ Nlonj mæ ñu òtsim yìi mæ a lòo a nyweensə ìbìinù yi aa, à ka bàñnə bwe; lâ ñu òtsim yìi mæ a lòo a mbwè ìbìinù yi nlonj ñkwitù gha aa, kə òlonj ntoo yì òsiginə ya aa, a ka bàñnə yweensə.

³⁶ Mbə a kwetə ñu tsù aa nī àkè mæ mbə a tswe nī mbi yù òtsim mbəñnə mbwe ntswèntì yì aa ε?

³⁷ Kə mbə ñu a fa aa àkè ñkwensə ntswèntì yì ghu aa ε?

³⁸ Mbə ñu tsù à ka òdirə atu nlonj ñgaa yà, kə òlonj ànnù yìi mæ mæ swonjə aa, a titì bè bú fàa ñgù'ù mbi yu mæ i tuu Nwī, bo bì òwàà nì bē bù bìi bi ghèrə innù jì bì

aa, bonj Mu Nù à ka yí kii òrè nî àtu nlonj ngaa yí a noò yíi mē à ka yí bú bìi a mum nìgha'a nì Taà yí bo bì baangel bìi mē bì laa mmànşè aà.”

9

¹ Yesu a bú nşwonj a mbo mē, “Mē swonj a mbo bú tsi'í ànnù nî ñkonj mē bè bìi mō'ò bì tswe faà mē kaa bo ka yí wa'à kwo ti ghē mē bo yē mē ànnù nifò Nwî a zî tsi'í nì àdà'à.”

*Ajànj yíi mē Yesu à le mbəñkə yi ntigə ñjweenə aà
(Mt. 17.1-13; Lk. 9.28-39)*

² Njwi i tşyà mē ji nto'o, Yesu a logè Peta, ni Jems, a bō'ò ni Jon bo bo kō'ò ñghèè a atu nta'a yí syà yí mō'ò, nştswe ghu tsi'í bo bo. Nù yí i bəñkə a nsi bo,

³ ìtsè'è ji i bəñkə nştigə ñjweenə tsi'í ñwèènè, nştigə mfu'u ni mē buu, mfu'u nşsyatə ajànj yíi mē mbə ñù tsù fàa mbi a ghìrè ìtsè'è i kâ mfu'u aà.

⁴ Nğānyəgēnnù ji jya i yē Elijah bo Moses bo zî ñka ñghaanə bo bì Yesu.

⁵ Peta à yē mē laà, nşwonj a mbo Yesu mē, “Rabbi, a bonj mē b'ínè tswe faà aà. Tâ b'íi ghurə mîntānj mi ntarè, tâ yí fùùrè i tswe a mbo wò, yí mō'ò i tswe a mbo Moses, tâ yí mō'ò i tşigə nştswe a mbo Elijah.”

⁶ Peta à le nşwonj ma mùu ajànj aa nlonj mē nìbō'ò ni le nnanşə nştswa waa, kaa a wa'a annù yíi mē mbə yu swonj aa bú nzi.

⁷ Bo ghè mē ki yē mbà'à i fē'è ñkusə waa, ñjì ñù i fē'è wa múm mbà'à nşwonj mē, “A ni Mú ghà yí mbāñnè yíi mē mē kōñə aa à ghulà; nì ka nyu'unə nii.”

⁸ Bo yù'ù mē ñjì ya aa, ñkarikə waa, ñlii idigə, la kaa wa'à ñù dānj bú ñyè nşsyatə Yesu yíi mē à le nştswe bo bo aà.

⁹ Bô lò mē wa atu nta'a ñka nşigə, Yesu a swonj a mbo bo mē tâ bo tsuu annù ya mē bo ghìrə nyə aa, a mbo ñù tsù ló swonj bē, ñywe'e a ni nòò wa yíi mē Mu Nù à ka yí yweenə ni nìwo aà.

¹⁰ Bo le nyu'u annù ya mē Yesu à le nşwonj aa, a kî nştigə nlwi'i tsi'í a mbo bo. Lâ bo le mbāñnè nştigə mbetə nî waa bo ni bo mē, “Nji'í ñyweènə niwo, i bə aa àkè le?”

¹¹ Bo le mbetə Yesu mē, “Nğāñndi'í nòñşè i swonjə ni mē Elijah à tswe nì m'òò nzi ya'a aa a ya?”

¹² A swonj mē, “A nî ànnù nîñkonjè, Elijah à ka fòò zî a nşsisə innù tsimè. Lâ nì ki ñwa'atə mē àñwà'ànè Nwî a swonjə ni mē Mu Njū à ka yí yē mbuu ñgi'í jì ghà'àtè tâ bè tuu yi. Nì mò'òntə mē a swonjə laà aa a ya?”

¹³ Lâ mē swonj a mbo bú mē wa Elijah à lèè nzi, lâ bè bāñnè ñghìrə ghu nu a ajànj yíi mē bo kōñ aà, tsi'í a ñgñg ñgñg wa ajànj yíi mē àñwà'ànè Nwî a le nşwonj nlonj ngaa yí aà.”

*Ajànj yíi mē Yesu à le ghùrə múmbāñnè yíi mē à le nştswe nî àzwì yí bì aà
(Mt. 17.14-21; Lk. 9.37-43)*

¹⁴ Bo sığè mē nştsi'í ñgānyəgēnnù Yesu jya jì mō'ò, ñyè mē nnòò bē yí ghà'à ñgha'a i le nştswe bo bo, ñgāñndi'í nòñşè i betə nî innù a mbo bo, bo bo swùñnè.

¹⁵ Bè bya bì ghè mē bì ki lèntè, ñyè Yesu, ànnù a tşyà waa bo burè ñkhə ñghèè a nştsà'àtè yi.

¹⁶ A betə waa mē, “Nì swùñnè aa nî ànnù akə bu bo aa ε?”

¹⁷ Nù yí mò'ò a titi bo a kwi'i mē, “Ndi'innù, mē ghìrə nzi ni mú ghà a mbo wò, nlonj mē à tswe nì àzwì yí bì yíi mē a ghìrè mē tâ à tsuu ki ghàa.

¹⁸ Azwì yí bì ya a yi nştswa yi aa, a ma'à yi nşyè, ñghìrè àjwò'ò a ka mfe'è ghu nşsù, a tşigə ñkurə nî mîsōnj mi, nù yí tsim i tēntè. Mē ghìrə nşwonj a mbô ñgānyəgēnnù jo jù mē tâ bo fi'i azwì ya ghu ato'o kaa bo wa'ă mfi'í zî.”

19 Yesu a swon a mbo bo mæ, “Oò, bù, nàwaa ni bê bii mæ kaa bi si nî àbiintii tswê! Mè ka tswe bi'inè i ywe'e aa a noò àkè aa ε? Mè ka ki tswa ntii gha nlon nḡaa yùu i ywe'e aa a noò àkè aa ε? Zĩ mfa nĩ mu wa a mbo mè!”

20 Bè bya bi yu'u, nzi mfa mu wa ghu mbô. Azwĩ ya a ghèsè mê ghèè ki yè Yesu, mburè ntswa mu wa ntsigè, a wô a nsyε, ntigè mbinjke ghu, àjwò'ò a fe'è ghu ntsù.

21 Yesu a betè ta bi mu wa mæ, “Nìghòò nù nî tswè mê ghu nu aa ilòò ji sègè?”

A swon mæ, “Nlòginè a múnkhè.

22 Azwĩ yĩ bi yù a burè mæ nlòò a nzwitè mu ghù tsi'i a nî nḡàà jĩ ghà'atè, ntswa mma'a ni a mum mɔ'ɔ bo bi a mùm njkĩ. Tsò'ò tsò'ɔ Taà, mbè ò zĩ nḡhìrè ànnù tsu, ò kô milìnjnè yĩ'i, njkwetè yĩ'i.”

23 Yesu a swon ghu mbo mæ, “O swon bè mæ, ‘Mbè ò zĩ nḡhìrè ànnù tsu!’ Kaa mbè ànnù yĩ tsu a wa'à nḡ yĩ mæ à nḡ ntii yi a nu Nwĩ aa tsyà bê.”

24 Ta bi mu wa a burè ntonnè nḡhaa tsi'i nìtì nswon mæ, “Wa mè nḡ nḡ gha a nu wò, lá kaa àbiintii ya kaa a wa'à kù'ù, kwetè ghá ta mè ku'usè nniḡ ntii gha a nu wò.”

25 Yesu a yè nḡòò bê wa i ka nzwunè nzi ghu mbèè, mburè nwenè azwĩ yĩ bi ya, nswon ghu mbo mæ, “Wò, àzwĩ yĩ mæ a ghìrè ni mæ tá mu ghù à tsuu ki ghàà, njkĩ nḡhìrè mæ tá àtù yi kwo aa, mè swon a mbo wò mæ ta ò fe'ε ghu ato'o, nḡi tsùu ghu nu burè bú kuu kuu.”

26 A swon mê laà, àzwĩ ya a yè'è, nḡnḡsè ntsigè mu wa tsi'i nì mḡtì, mfe'ε ghu nù. Mu wa à tigè mbè tsò àku nḡ. Bè bĩ ghà'atè bii mæ bi le nyè yi aa, bi le nswon mæ, “A kwò mè.”

27 Lá Yesu a tswá àbò yi, nḡnḡ yi mbiinsè, a biinè nḡtè.

28 Yesu a tigè nlo nḡhèè njkuu a ndá, à kùu mê bo bi nḡḡnyègènnù ji tswè tsi'i bò bo, bo betè ghu mbo mæ, “A ghìrè nḡhìrè akè kaa bĩ'i wa'á mfi'i azwĩ ya zĩ aa ε?”

29 Yesu a kwi'i mæ, “Kaa mbè bi wa'á mbuu azwĩ ma yù nî àyoo dàn fi'i ntsyàtè atsà'atè Nwĩ.”*

*Ajàḡ yĩ mæ Yesu à le mbù nḡhaa nlon annù niwô yi àà
(Mt. 17.22-23; Lk. 9.43-45)*

30 Bo le mmà'atè adigè ya, nlo nḡhèè ntsya a mùm àla'a Galilea. Kaa Yesu à wa'à kòḡ mæ tá nḡ tsù à zi

31 nlon mæ à le si dè'i innù a mbo nḡḡnyègènnù ji aà; nswonè ni a mbo bo mæ, “Bi ka fa Mu Nù a mbo bè tá bi zwitè yi, bεε mæ bi zwitè yi bon a ka bú biinè fu niwo a njim njwi ji tarè.”

32 La kaa bo le nḡwa'á nji'i ànnù ma yù mæ à le njka di'i aa zĩ, la mbàḡnè mbo'ɔ ni a mbetè yi.

*Abetè nlon Nù yĩ mæ à kò'ɔ ntsirè àà
(Mt. 18.1-5; Lk. 9.46-48)*

33 Bo zĩ mê nywe'e a Kapernaum, njkuu ntswe a mùm nda, Yesu a betè waa mæ, “Nì ghìrè nḡhaa aa ànnù akè a mánjĩ aa ε?”

34 A betè mê aa, kaa bo wa'à waa bánḡnè nḡhaa nlon mæ bo ghìrè ntswe a mánjĩ nḡhaa nswunè bo ni bo, nlòò nî nzi nḡ yĩ mæ à kò'ɔ ntsirè a titii bo aà.

35 Yesu, a tswè a nsyε, nḡtwon nḡḡnyègènnù ji jya nìghùm ntsò baa, nswon a mbo bo mæ, “Nù yĩ mæ a lòò a mbè ntsyàmbii aa, à tswe ni mbèḡ i tigè bè nlwĩ'injim a titii bè bĩtsim, njkĩ ntswe nî mbè nḡḡnàfà'á a mbo bè bi tsimè.”

36 A swon mê laà, nlogè múnkhè nte'ε a titii bo, nḡnḡ mu wa ntukitè a mbo yu, nswon a mbo bo mæ,

* 9:29 Ìdìgè aḡwà'ànè jĩ mɔ'ɔ i kù'ùsè nĩ yuà: “bo bi nsi'isè nu tì jì”

³⁷ “Nù ntsim yï mə à kwèrə múnkhə yï tsù tsǒ ghuà nî ikǔm gha aa, à kwèrə àà ghâ. Nù ntsim yï mə à kwèrə gha aa, kaa à sî aa tsi'ï gha kwèrə, à ki ñkwèrə aa yu wa yï mə à le ntòo ghâ àà.”

Nù à bə tsuu annù yï'inè kî tuu bon à bïi àà ñjim yï'inè
(Lk. 9.49-50)

³⁸ Jon a swonə a mbo Yesu mə, “Ndî'innù, bï'ï ghìrə nyə ñù yï mǒ'ǒ a fi'ï ni ìzwï jï bi a ato'o bə nî ikǔm gho, bï'ï tsu'unè yi nlon mə kaa à sî ñù àkòrə yï'inè yï mǒ'ǒ bə àà.”

³⁹ Yesu a swonə mə, “Nî tsuu nîi kî tsu'unə bə, ñlon mə ñù à bə ghìrə annù yï yěyerə nî ikǔm ghà bon kaa mbə wa'à bù ñzi a wànsə a ñghàa ànnù yï bi a noò ñjim a ngaa mǒ.”

⁴⁰ Nlon mə ñù yï mə kaa à sî annù yï'inè tuu aa, à bïi àà ñjim yï'inè.

⁴¹ Mə swonə a mbo bù tsi'ï annù ññkonə mə, ñù yï mə à fa ndón ñkî mə tâ ñi no nlon mə ni bii nî ikǔm Kristo aa, kaa à ka yï wa'à tswé ti kwèrə mǎtsǒ'onè mi afà'á mi.

Akwà'ànə a ñghirə ibi
(Mt. 18.6-9; Lk. 17.1-2)

⁴² “Nù yï mə à ghìrə mə ta mu yï mǒ'ǒ fàa titi bǒǒ bi kəgə buà bïi mə bi ññ nti waa a nu mə aa, ñù yï mə a ghìrə a ghìrə ànnù yï bi ñwò aa, a bon mə tâ bi kwèrə ñgǒ'ǒ àbaa yï ñwé ghu ntón ñghèe mmà'à a ñkî miyaa.”

⁴³ Mbə àbò yo a ghìrə mə tâ ò wo a mùm innù jï bi, ò kwyé ñlǒ'ǒsə. A bon mə ta ò bə abò mǒ'ǒ nyi ñkuu a mùm ñtswénti, ñtsyatə a ntswe ñi mbo mi mbaa nyi mbàñnè ñghèe a mum mǒ'ǒ Satan, a adigə yï mə mǒ'ǒ i khi ghu, kaa kî'ì bwenè àà.

[⁴⁴ Ma mùu adigə kaa mǎwǐ'ï mǐi mə mi kurə bə aa, kaa mi sî kwokə, kaa mǒ'ǒ yï mə i tòò bə ghu aa kaa wa'à kî mǎbwenə.]

⁴⁵ Kî bɛɛ mə àkòrə yo a ghìrə mə ta ò wo a mùm innù jï bi, ò kwyé ñlǒ'ǒsə. A bon mə ta ò bə ntà mǒ'ǒ nyi ñkuu a mùm ñtswénti, ñtsyatə a ntswe ñi mǎkòrə mi mbaa tâ bi yi mbàñnè mǎma'a gho a mum mǒ'ǒ Satan. [

⁴⁶ Ma mùu adigə kaa mǎwǐ'ï mǐi mə mi kurə bə aa, kaa mi sî kwokə, kaa mǒ'ǒ yï mə i tòò bə ghu aa, kaa i wa'à kî mǎbwenə.]*

⁴⁷ Bɛɛ mə ñlǐ'ï no ni ghìrə mə tâ ò wo a mùm innù jï, bi ò twe'è mǎme'e. A bon mə ta ò bə ñlǐ'ï mǒ'ǒ nyi ñkuu a mùm ànnù ñifò Nwí, ñtsyatə ntswe ñi mi'ì mi mbaa tâ bi yi mbàñnè mǎma'a gho a mum mǒ'ǒ Satan.

⁴⁸ Ma mùu adigə kaa mǎwǐ'ï mǐi mə mi kurə bə aa, kaa mi sî kwokə, kaa mǒ'ǒ yï mə i tòò bə ghu aa, kaa i wa'à kî mǎbwenə.

⁴⁹ Bi ka yï ñansə ñù ntsim ni mǒ'ǒ, [a ñgǐñgǐñ a ajàn yï mə bi ñansə nî ñjoo mmà'anwǐ tsim ni fǐngwan àà.]*

⁵⁰ Fǐngwan fǐ bonə, Lâ mbə fǐngwan fǐ tuu nîi bú kî lǐi, bon bi ka tigə bú ghìrə aa mə akə tâ fǐ bú ka nlii aa ɛ?

A bon mə tâ ñi ghìrə tâ fǐngwan tswe a nu bù tá tá ñi tswe ñi mǎbǒonə bù ni bù.

10

Yesu à dî'í ànnù ñlon nsà'ànə ñiyǒ'ǒ
(Mt. 19.1-12; Lk. 16.18)

* **9:46** Kaa adigə yuà kaa a sî ñi ñwà'ànə jï mǒ'ǒ tswé. * **9:49** Ma yú àti a yòn aa “bi ka yï ññ fǐkwàn a ñi ñjoo mmà'a Nwí tsim,” (Lev. 2.13) yï kaa a sî mùm ñwà'ànə jï mǒ'ǒ tswé.

¹ Yesu à le mbù òlo maa adigə ɲghɛɛ a mbù'u Yudea, òtoo ɲghɛɛ a ɲjii ɲkǐ Jordan. A ghèè mē òtswe ghu, àkùrè bē a bú m̀boontə ghu mbèè. A bú ɲka ndi'i waa n̄ ànnù Nwi tsi'i ajàn ȳi m̄ à le si ghìrə a ɲgaa ɲgaa aà.

² BaFarisai bi le n̄zi òtsitə yi, òlɔɔ m̄ bi kwà'ànè yi, m̀betə yi m̄, “Nòɲsè à b̄ii m̄ t̄a ɲù à fi'i ɲgwɛ ȳi a nda yu aa ε?”

³ A betə waa m̄, “Moses à le nswon a mbo bù m̄ akə nlon ma yu ànnù aa ε?”

⁴ Bo swon m̄, “Moses à le nlèə m̄ mbə ɲù a tswe n̄ m̄fi'i ɲgwê ȳi a nda yu, a ɲwà'ànè àɲwà'ànə nsà'a ɲyɔ'ɔ m̀bɔɲ furə yi.”

⁵ Là Yesu a swon a mbo bo m̄, “Moses à le ɲwà'ànə n̄ɲsè mà ghu a mbo bù aa nlon m̄ m̄nt̄i muu le nt̄i aà.

⁶ Là òloginə a noò ȳi m̄ Nwi à le n̄n̄sə mbi yù aa, àɲwà'ànə Nwi a swon m̄, ‘Nwi à le n̄n̄sə waa aa, ɲùmb̄aɲnè ni m̄aɲgyè.’

⁷ ‘Tsó m̄ a bə laà aa, ɲùmb̄aɲnè à ka ki mà'atə taà ȳi b̄o ndè ȳi, i z̄i b̄òònsè b̄o ɲgwê ȳi, t̄a bo b̄i baa tigə mbə ɲjȳanu ȳi m̄fùùrè.

⁸ Maa ajàn kaa t̄a bo wa'à bē b̄i baa bù m̀bə, ntigə mbə ɲjȳanu ȳi m̄fùùrè.’

⁹ Ma mùu ajàn àyoo ȳi m̄ Nw̄iɲgòɲ à b̄òònsè m̄ aa, t̄a ɲù tsù à tsuu l̄ɔ yàtè.”

¹⁰ Yesu à bù m̄ òlo ɲkuu ɲghɛɛ a nda, ɲḡaɲȳəḡənnù ji i bú m̀betə ònnù ghu mbo nlon annù ma yù.

¹¹ A kwi'i a mbo bo m̄, “Mbə ɲùmb̄aɲnə a fi'i ɲgwê ȳi a nda yu mbu ɲyɔ'ɔ ȳi dàn bon à ghìrə aa annù m̄aghàbè; m̄fansə annù a mb̄o ɲgwê ȳi.

¹² Kè bɛɛ m̄ m̄aɲgyè a tuu ndoò ȳi, m̄fè'ɛ ɲghèè ɲyɔ'ɔ ȳi dàn bon à ghìrə aa annù m̄aghàbè.”

Ajàn ȳi m̄ Ȳɛso à le n̄n̄i mb̄ɔɔnə a nu b̄oɲkhə aà

(Mt. 19.13-15; Lk. 18.15-17)

¹³ Bè b̄i m̄'ɔ bi le n̄zi ni b̄oɲkhə ghu mbo m̄ t̄a à n̄ɲsə mb̄o mi a atu bo, là ɲḡaɲȳəḡənnù ji i wenə waa.

¹⁴ Bi kà m̄ aa ɲwenə waa aa, Yesu a yə, òt̄on̄ə yi i lw̄i, a swon a mbo bo m̄, “N̄i ma'atə b̄ɔ bya t̄a b̄i zi a mbo m̄, òtsuu waa ki k̄iɲè b̄è; òlon m̄ ànnù n̄if̄ Nwi a tswe aa a mbo b̄è ts̄o bo.

¹⁵ M̄ swonə a mbo bù tsi'i annù n̄ikon m̄, ɲù ȳi m̄ à si annù n̄if̄ Nwi tsi'i ts̄o m̄ɲkhə kwɛrə aa, kaa à ka ȳi wa'à ghu kuù.”

¹⁶ A swon m̄ laà aa, ɲɛɛ b̄ɔ bya ɲkwe'e, n̄n̄sə mb̄o mi a atu bo, òn̄i mb̄ɔɔnə a nu bo.

Annù M̄ɲgwà'à ɲḡaɲkabè

(Mt. 19.16-30; Lk. 18.18-30)

¹⁷ Yesu à le m̄fè'è ɲghèə ki ghèè n̄ghaa, ɲùmb̄aɲnè ȳi m̄'ɔ a kh̄è òzi nswèètə m̄iku'ut̄ə mi ghu nsi, m̀betə yi m̄, “Ndi'innù ȳi òsiginè, m̀bə m̄ ghìrə aa m̄ akə m̀bɔɲ ji òlɔɲ ȳi m̄ i tswe n̄ikon aa ε?”

¹⁸ Yesu a betə ghu mbo m̄, “Ò twonə gha ni ɲù ȳi òsiginè aa a ya aa ε? Kaa ɲù ȳi òsiginè à si ghu tswé, òtsyatə Nwi yuyu.

¹⁹ O z̄i òdi'i Nwi: ‘Tsuu ɲù zwitə. Tsùu annù m̄aghàbè ghìrə. Tsùu yèrè. Tsùu ab̄aɲnənnù tswɛɛ. Tsùu ɲkòbè a nu ɲù j̄itə. Ka nyu'unə taà ghò bo ndè ghò.’ ”

²⁰ ɲù wa a swon a mbo Yesu m̄, “Ndi'innù, m̄ lèə m̄ ndi'i mà j̄u tsi'i tsimè, òloginə aa a m̄ɲkhə.”

²¹ Yesu a l̄i yi, ɲkɔɲə yi, òswon ghu mbo m̄, “Ayoo ȳi fùùrè a bonə a mbo wò: Ghèè m̄fè n̄jòò tsim j̄i m̄ ò tswe ni ju aa, òlogə ɲkabè ȳi m̄ ò fèè ghu aa, nyàtè

a mbô ñgàñkafumə, bonj ò ka bàñnə tswe nî àfù'ù a aburə. O ghεε ñghìrè ma mùu ajàn, ò bú mbii nzi ñka nyonə náá.”

²² A yu'ù ànnù ma yú, nú yí i bərə, a lô ñtigə ñghεε nî àjəñnə, ñlonj mə a le mburə mbə ñgàñkabə yí ñwè aà.

²³ Yesu a karikè yi nlii ñgǎñyogəñnù ji nswonj mə, “A burə ñtsyànə si'i a mbo ñgàñkabə a ñkuu a mûm ànnù ñifò Nwí.”

²⁴ Annù ma yú a le mburə ñgha'a ñgǎñyogəñnù Yesu. La a bú ñku'usə nswonj a mbo bo mə, “Bòò bà, a burə ñtsyànə si'i si'i a ñkuu a mûm ànnù ñifò Nwí.”

²⁵ A fwaatə a mbo kamel a ntsurə a nili'i ni sa'a ntsyatə a mbo ñgàñkabə a kuu a mûm ànnù ñifò Nwí.”

²⁶ Bo yù'ù mē nuà ñìghàà ni burə ñtsya waa tsi'í a mbēnnù bo tìgè m̀betə bo ni bo mə, “Ñù yíi mbə a yweenə aa a tìgè mbə aa wò aa ε?”

²⁷ Yesu alii waa nswonj mə, “Annù a tsya aa bə ñùmìsòñə, kaa a si Nwí tsya, ñlonj mə mbə Nwí à tse ghìrè ñnnù tsìmè.”

²⁸ Peta a logìnə ñka nswonj ghu mbo mə, “Tìgè ò yə mə bí'í mmà'atə ñjoò tsìm tá kì yòñə nòò?”

²⁹ Yesu a swonj mə, “Mè swonj tsi'í ànnù ññkonj a mbo bù mə, ñù ñtsìm yíi mə à mà'atə nda yi, kě bɔɔ bi maà bi bi mbāñnə kè bí bāñgyè, kě ndè yí, kè taà yí, kě bɔɔ bi, kě ìbwensye ji ñlonj ñgaa yà kè ñlonj ntoo yí ñsìgìnə aa,

³⁰ à ka yi kwere, tsítsonj fàa atu nsye, nda bo bì bɔɔ bi maà bí bi mbāñnə bo bì bí bāñgyè, ni bìndè, ni bɔɔ, nî ìbwensye, ñgaa ñkhi, tâ bə kii ntso'ò nî àkòrè yi. Là bεε a yi ti bə a noò ñjim, a jî ìlòñ yíi mə i lwi'í ññkonj aà.

³¹ Là bə bí ghà'atə bíi mə bi ni bìtsyà bi mbii tsítsonj aa ka yi tìgè bə bìtsirə bi ñjimè, tâ bìtsirə bi ñjim tâ bì yi mbāñnə ñtigə bìtsyà bi mbii.”

Ajàñj mə Yesu à le mbù ñghaa a ñgaa yíi i ywe'e ji tarə ñlonj annù ñiwò yi aà.

(Mt. 20.17-19; Lk. 18.31-34)

³² Yesu à le nswonj ma juù ñnnù aa a noò yíi mə bo le ntswe a mánji, ñkò'ò ñghεε ni a Yerusalem aà. A le si ghèè ni a mbii ñgǎñyogəñnù ji jya i yonə ni a ñjim, ànnù a burə ñtsya waa tsi'í tsyà; ñìbɔ'ò ni tswà bə bya bíi mə bi le si yòñə nî waa laà. Yesu a logè ñgǎñyogəñnù ji jya ñìghúm ñtsò baa bo bo ghèntə a mbii, a bú ñka ñkwatə nswonj nî ñnnù jii mə i ka fè'è a nu yu aà.

³³ A swonj a mbo bo mə, “Yê nì, tsò mə bí'inə kò'ò ñghεε a Yerusalem aa, bí'inə ka kò'ò ghεε ghu, tâ bì tswa Mu Ñù mfa a mbo bílii bí ñgǎñmà'a Nwí bo bì a mbô ñgǎñndi'í nòñsè tâ bo tso'otə isa'à yi ntsərə mə tâ bì zwitə yi. Bεε bo tsərə laà bonj bo ka tìgè lògè yi fa a mbo bitizi Nwí,

³⁴ tâ bo ka ñwye ñii, ntutə m̀itwye ghu nu, ñghɔɔ yi, mbonj nzwitə yi. Bεε mē ñjwi i tsya ji tarə, a bú mbiine ñiwò.”

Annù yíi mə Jems bo Jon le mbetə a mbo Yesu aà

(Mt. 20.20-28)

³⁵ Jems bo Jon, bɔɔ bi Zebedee, bo le nzi ñtsi'i Yesu ñswonj ghu mbo mə, “Ndì'ínnù, bí'í lòɔ mə ta ò ghìrə annù yí m̀ò'ò a mbo bí'í.”

³⁶ A betə a mbo bo mə, “Nì lòɔ mə ta mè ghìrə aa annù kə a mbo bù aa ε?”

³⁷ Bo swonj ghu mbo mə, “Bí'í lòɔ mə ta ò bíi mə, nòò yíi mə ò ka yí kuu a mûm ànnù ñifò wò aa, ta bí'í bi baa tswe, yí m̀ò'ò a mbèè ñìkwεε wò nî mà'à, yí m̀ò'ò, a mbèè abò ñkwàbè.”

³⁸ Là Yesu a swonj a mbo bo mə, “Kaa nì sɿ annù yíi mə ni betə aa zí. Mbə nì nó ñdɔñ yíi mə mè tswe nì ñno aa, kè m̀bè nì bíi mə bì m̀murə ghuu a mûm ñkí a ajàn yíi mə bi tswe nì m̀murə mè ghu aa ε?”

39 Bo bii mæ, “T̃iηə.”

Yesu a swon a mbo bo mæ, “Tsi'ï annù ñiηkonè, ñi ka no ndon ỹi mæ mè tswe ñi nno aà, tâ bì ki mmurə ghuu a m̃um ñk̃i a ajàn ỹi mæ bi tswe ñi m̃murə mè ghu aà.

40 La kaa à si adigə ya bê a ñtsɔ'ɔ bè bii mæ bi ka ỹi tswe a mbèè ñikwɛɛ mè ñi mà'à kè ñi ñkwàbè aà, a ñi ìdìgè ma j̃u aa a ka ỹi tswe bê bii mæ bi nañsə iloñ ghu a mbo bo aà.”

41 Abùgə ngǎnyəgənnù jya ñighum bó yù'ù mæ annu ma ya, ñlwisə ñton a nu Jems bo Jon.

42 Yesu a twonè waa bitsim, bo zi a mbèɛ yu, a swon mæ, “Ñi zi mæ bè bii mæ bi sa'a bit̃iz̃i Nw̃i aa, bi noñ aa atu bo, m̃bu'utə ñi waa; bè b̃i wè byaa bi tswè ñi àdà'à a atu bo.

43 Kaa mbə wa'ă maa ajàn a tit̃i bù bê; ñu ỹi mæ a lòc mbə ñu ỹi ñwè a tit̃i bù aa, tâ à bə ngànàfà'â ghùù,

44 tâ ñu ỹi mæ a lòc mbə ñtsyamb̃i aa, tâ à bə abù'ú yuu bitsimè.

45 Nloñ mæ, tsi'ï Mu Ñu, kaa à lɛ ñwa'à z̃i aa mæ tâ bì ka mfa'a ghu mbô. A lɛ ñzi aa a mfà'a a mbo bè, i k̃i fa ñswènt̃i ỹi a ñtsu'u atu bê b̃i ghà'àtè ghu.”

*Ajàn ỹi mæ Yesu à lɛ nghùrə mfè'ènè Batimeo aà
(Mt. 20.29-34; Lk. 18.35-43)*

46 Yesu bo bì ngǎnyəgənnù ji bo lɛ z̃i nywe'e a Yeriko, bó lò m̃e ghu ñka m̃fɛ'ɛ bo bi àkùrè bê b̃i ghà'àtè, nyə Batimeo, m̃fè'ènè mu Timeo, a tswè a mbèè m̃anj̃i, ñlɔc ñi ñjò.

47 A yù'ù m̃e mæ à ñi Yesu mu Nazareth, ñlɔginə ñka ñtonnə ñswonə ñi mæ, “Yesu, Mu David, ko m̃iñnè ghà!”

48 A kà m̃e aa ng̃haa laà, bè b̃i ghà'àtè bi ka ng̃haantə ñswonə ghu mbo mæ tâ à kutə ñtsu' ỹi; la a b̃añnè ñku'usə ng̃hèè bè ñi mb̃i ñtonnə ñswonə ñi mæ, “Mu David, ko m̃iñnè ghà!”

49 Yesu a t̃ə, ñswon mæ, “Ñi twonə yi tâ à zi.”

Bi twonè m̃fè'ènè wa ñswon ghu mbo mæ, “Gaansə mit̃i mô m̃b̃iñè, w̃a a twonə nòô!”

50 A burè m̃furə atsè'è ỹi mæ à lɛ ñwabətə a nu yu aa, mma'a, ñli m̃biinə ng̃hɛɛ a mbèɛ Yesu.

51 Yesu a betə ghu mbo mæ, “O lòc mæ tâ mè gh̃irə aa akè a mbo wò?”

M̃fè'ènè wa a swon mæ, “Taà, gh̃irə tâ mè bu ñka nyə idigè!”

52 Yesu a swon ghu mbo mæ, “T̃igə ñl̃ ñka ng̃hèè nòô m̃bà, wa àb̃iint̃i yo a gh̃irə m̃e ò t̃i.”

A swon m̃e laà, mi'i mi m̃fè'ènè wa mi k̃i ng̃hensə ñlaa, ñtigə nyə ñi ìdìgè, a t̃igə ñlɔ ñka nyonə ñi Yesu.

11

*Ajàn ỹi mæ Yesu à lɛ ñkuu a Yerusalem tsô m̃f̃ò aà
(Mt. 21.1-11; Lk. 19.28-40; Jn. 12.12-19)*

1 Bò ghèè m̃e ñka ñkuu a Yerusalem, ng̃hɛɛ nywe'e a Betfage bo a Bethany, a mb̃i ñta'a Olive, Yesu a toò ngǎnyəññnù ji ji baa

2 ñswon a mbo bo mæ, “Ñi ghɛɛ ñkuu a m̃um m̃u àla'a ỹi, a mb̃i bù. Ñi bə ghèè ki kuu ghu boñ ñi ka yə mu ñaà j̃ak̃às̃i ỹi mæ kaa ñu à lèè m̃buritè ghu atu kɔ'ɔ aa, tâ bì t̃iñnə. Ñi yə, ñi fɛè ñzi mfa ñi mæ.

3 Bɛɛ ñi ti fèè ñu a betə gh̃uu mæ ñi fèè aa a ya lɛ, ñi swon ghu mbo mæ, ‘A lòc Mm̃à'amb̃i. W̃a à ka w̃ansə bènsə fu.’ ”

⁴ Bô ghèè mē nyə jākāsī wa bī tīnè a ntsūnda a mbèè mánjī, bo tigè ñghɛɛ ɲka mfɛɛ.

⁵ Bo kà mē aa mfɛɛ aa, bē bīi mē bi le ntəə maa adigə aa, bi betè waa mē. “Nī ghìrè aa àkè? Nī fɛɛ mu jākāsī wa aa a ya?”

⁶ Bi bètè mē laà, bo kī ñkwi'i tsi'i wa ajàn yīi mē Yesu à ghìrə nswonj mē tá bo kwi'i aà. Bè bya bi tigè mīma'atə waa bo ghɛɛ nī nàà yā.

⁷ Bo zī nī jākāsī wa a mbo Yesu, ñlogə itsè'ə jyaa nnoŋsə wa njīm nàà, Yesu a tigè ñko'ɔ ntswe ghu.

⁸ Bè bī ghà'atə bi logə itsè'ə jyaa nsantə a mánjī, bē bī mɔ'ɔ bi ghɛɛ ñlɔɔ ijanj a mūm mīnsòò ñkī nzi nòŋsə wa mánjī.

⁹ Yesu à kà mē aa ɲghɛɛ, bē bīi mē bi le si ghɛɛ a mbīi aa, bo bī bīi mē bi le si yòŋè ghu njīm aa, bi tigè ñtɔŋnə nswonjə nī mē, “Hosiana! Bi'inè gha'asə yu wa yīi mē a zī a nī ñkūm Mmà'àmbi aà.”

¹⁰ Bi'inè gha'asə annù nifò taà yī'inè David yīi a zī aà.

Hosiana a mbo Nwī Akò'òntsirə.

¹¹ Yesu à kùù mē a Yerusalem, ñkuu ɲghɛɛ a ndāmà'anwī, ñlii nyə ɲgòŋ ñjoò tsīm jīi mē i le ntswe ghu aà. Tsò mē à le ti bə aa bonj nòò à ghèè mē aa, bo bī ñgǎŋyəgənnù jī jya ñìghūm ñtsò baa bo tigè ñlo m̀bu mbīi fu a Bethany.

Ajàŋ yīi mē Yesu à le nniŋ ndòò a atu àti fig aà

(Mt. 21.18-22)

¹² Abèè a lò mē m̀fu'u bo lô a Bethany ɲka mbīi, ñjī i kà nyanjə Yesu.

¹³ A təə a sà'a agha'a nyə ati fig, ñyǎŋ jī i nanjə m̀fwɛ m̀fwɛ ntigə mfīi nī mē tsīŋ, a ghɛɛ ghu mbèè mē mbə yu yə ayoo ghu tá kya jī le. A ghèè mē nyə tsi'i ñfu fù kaa wa'á ayoo ghu yə, ñlonj mē kaa à le ɲwa'á noò mīntà mī fig bə aà.

¹⁴ A yè mē laà, ñswonj a mbo àtī fig ya mē, “Nloginə sii, kaa ò ka yī wa'á mīntà bú ñkoonə tá bə jī.”

Ñgǎŋyəgənnù jī jya le yu'u annù ya mē à le nswonjə aà.

Ajàŋ yīi mē Yesu à le m̀furə ɲgǎŋtanj m̀tìtìtì a mūm ñdāmà'anwī aà

(Mt. 21.12-17; Lk. 19.45-48; Jn. 2.12-22)

¹⁵ Bô ghèè mē nywe'e a Yerusalem, Yesu a kuu a mūm ñdāmà'anwī. A kùù mē, nyə bē bi tswé ghu, m̀fɛɛ ɲkīi nyuu nī ñjoò. A tigè ñloginə ɲka m̀furə nī waa ma byā bīi mē bi le si tanjə m̀tìtìtì ghu aà. Ntīi itetə bē bīi mē bi le si kwensə nī ñkabə ghu aa, bo bī ñlən bē bīi mē bi le si fèè nī bī bugirəm̀kkuu aa, mmà'ànə a nsyɛ.

¹⁶ Kaa wa'á lò mbīi mē tá ɲù nìbò wàà yī tsù tá à be'e njoo ɲkuu ntsya nī ju wa ndāmà'anwī.

¹⁷ A ghìrè mē laà, ñtigə ñloginə ɲka ndi'i waa, ñswonj mē, “A tswe a mūm àŋwà'ànə Nwī mē,

'Bi ka yī tigə twonjə nī ndá ya nī nda yīi mē bē bi itoò tsīm ka yī tigə zī tsà'atə nī Nwī ghu'.

Lá nī bāŋnə mē m̀bən jī tigə àdìgə ñlèəntə biyèrə.”

¹⁸ Bīlīi bi ɲgǎŋmà'a Nwī bo bī ñgǎŋndi'i nòŋsə le nyu'u annù yīi mē à le ɲghìrè aa, ñtigə ñlɔɔ nī mánjī yīi mē mbə bo tsyá ghu nzwitə yī. Bo le si bɔ'ɔ nīi ñlonj mē nnòò bē wa tsīm le mburə yerə nī ñnnù jya yīi mē à le si dī'i aà.

¹⁹ A bē mē a noò ñkwɛfò Yesu bo bī ñgǎŋyənənnù jī bo fɛ'è wa mūm àla'a Yerusalem, ñghɛɛ waa.

Annù yīi mē Yesu à le ndi'i ñlonj ati Fig ya aà

(Mt. 21.20-22)

²⁰ Abèè a fù'ù mē bo ka ntsya a tìtugə, nyə mə atì fig ya a yòò mē tsi'í tsim ñsigə nywe'e ni mìnǵǵǵ mi.

²¹ Peta a yə ŋwa'atə annù ya mə Yesu à le nswonə aà, ñswonə ghu mbo mə, “Rabbi, yə atì fig ya mə ò kì ññǵ ndòò ghu atu aà. A yòò mē!”

²² Yesu a swonə a mbo bo mə, “Nì nǵ ntì ghuu a nu Nwĩ.”

²³ Mè swonə tsi'í ànnù nǵkonə a mbo bù mə, “Nù ñtsim yìi mə à swonə a mbô ñta'a ghulà mə, ‘Tso'ɔnə ŋghèè nnàŋə a mùm ñkì miyaa,’ ñswonə aa kaa ñki'í jǵkè a mùm ñtìi yu, mbii ni mə ànnù yìi mə yu swonə aa, a ka fè'è tsi'í maa ajàn, bonə Nwĩ à ka ghìrə annù ma ya fa ghu mbô.”

²⁴ Ma mùu ajàn, mə swonə a mbo bù mə, “Ŋgòn ñnnù tsim jìi mə ni lɔɔ ni a mùm àtsà'atə Nwĩ aa, nì bii mə nì kwèrè mē, bonə Nwĩ à ka fa a mbo bù.

²⁵ Ŋgòn bìnòò bǵtsim bii mə ni təə a ntsa'atə Nwĩ aa, tâ nì nli'inə ifansənnù bē bǵtsim bii mə bi fansə innù a mbo bù aà, tâ tâ Taà ghùu a aburə tâ à kì nli'inə juu ifansənnù. [

²⁶ Mbə nì tsuu ifansənnù bē bǵ mɔ'ɔ kì lǵ'ínè bonə Taà ghùu a aburə kaà mbə a wa'a juu ifansənnù kì nli'inə.]”*

*Ajàŋ yìi mə bi le mbetə annù a mbo Yesu ñlonə ada'à yi aà
(Mt. 21.23-27; Lk. 20.1-8)*

²⁷ Bo le mbù ñzi fu a Yerusalem. Bo zǵ mē, Yesu a ka ŋkarə ni a mùm ñdāmà'a Nwĩ, bìlǵi bi ŋǵǵmà'a Nwĩ, nǵ ñǵǵndi'í nòŋsə bo bì bità bi ala'a bo zǵ ghu mbèè.

²⁸ Mbetə ghu mbo mə, “O ghìrə innù juà jìi mə o ghìrə aa nǵ àda'a wo aa ε? A adà'à ma yù a mbo wò aa, a fa wò aa ε?”

²⁹ Yesu a swonə a mbo bo mə, “Mè ka kǵi betə ghuu nǵ àbetə, bεε mə nǵ fa akwi'i a mbo mè bonə mə ka bǵŋ swonə adigə yìi mə mè lǔgə ada'a yìi mə mə ghìrə innù ma jù ghu aà.

³⁰ Jɔn à le nlǔgə ada'a aa fə a ŋka mmurə bǵ ñkì aa ε? A le nlò aa mbo Nwĩ kè a mbo bè aa ε? Nǵ kwi'i tâ mè yu'u.”

³¹ A bètə mē laà, bo lǔgìnə ñtigə nswuŋnə bo ni bo nswonə ni mə, “Mbə bǵ'inə kwi'i mə a lo aa a mbo Nwĩ bonə à ka betə mə, lá nǵ tigè wa'ǵ annù yìi mə à le si swonə bii aa a ya aa ε?”

³² Kè mbə bǵ'inə swonə bə mə, ‘A lo aa a mbo bè le?’ ” Bo le ŋka mbo'ɔ a nswonə ma mùu ajàn aa ñlonə mə bo le si bɔ'ɔ ni bè bya aà. Bè bǵtsim bi le mbii tsi'í ànnù nǵŋkonə mə Jɔn à le mbə aa ñǵǵntoò Nwĩ.

³³ Bo tigè ñkwi'i a mbo Yesu mə, “Kaa bǵ'í sǵ zǵ.”

Yesu a kǵ ñkwi'i a mbo bo mə, “Kaa mè ka wa'à ŋù yìi mē à fa ada'a mè ghìrə nǵ innù jù ghu aa a mbo bù kì nswonə.”

12

*Ñighàà nǵ nàà ñlonə bǵlensə bi akò mìlù'ù
(Mt. 21.33-46; Lk. 20.9-19)*

¹ Yesu a lǔgìnə ŋka ŋghaa a mbo bo ni mǵghàà mǵ nǵnaa nswonə mə, “Nù yǵ mò'ɔ à le mbě akò mìlù'ù yǵ, ñji'í ŋkya ŋkarisə ghu, ñkǵ tonə ñgho ni nǵŋ mìlù'ù wa mùm ñkyâ, m̀bɔɔ ndànìkàn yǵi bi ka kǵ tswe ghu i be nǵ àkò ya aà. A le ñtigə ñlensə akò ya a mbo bè, m̀fè'è ŋghèè yǵ a atoo dàn.

² Nòò ŋkya m̀ntà mǵ atǵ mìlù'ù mya à kù'ù mē a toò ñǵǵǵfà'á yǵ yǵ mò'ɔ mə tâ à ghεε ñkwèrə m̀ntà mǵ atǵ mìlù'ù mya mǵ mɔ'ɔ a mbo bǵlensə bi akò byâ.

³ Bo tswâ yǵ ñghɔɔ, ntsyasè yǵ a bìi tsi'í mbô mbô.

* **11:26** Kaa adigè yuà kaa a sǵ nǵ ñwà'ànè jǵ mɔ'ɔ tswé.

⁴ A bú n̄too ngàṅàfà'á yí yí mò'ò, bè bya bi ghòò àtú yi n̄n̄ṅ ala'a ghu, n̄dirisè atú yi.

⁵ A bú n̄too ngàṅàfà'á yí yí mò'ò, bo zwiṭè yi. A bú n̄too bí mò'ò bí ghà'atè, bi kí ṅghirè n̄i bo tsi'í maa ajàn, ṅghòò bí mò'ò, n̄zwiṭè bí mò'ò.

⁶ N̄ù yíi mē à le ntigè mburè ghu mbo aa, à le ntigè mbè aa tsi'í mú yí yíi mē a le n̄nan̄sè ṅkòṅ kòṅ aà. A logè mú yí ma ghú ṅki n̄too a mbo bè bya, n̄swon̄è ni mē, 'Bo ka bò'otè mú ghà ghú'.

⁷ Lá bìlensè bi akò bya bi yè mē mú yí wa n̄swon̄ bo ni bo bè mē, 'Aà ṅj̄indá yí à ghulà mē, n̄i zi bí'inè zwiṭè yi tá lògè n̄joo ji tá ì tigè mbè j̄i'inè.' "

⁸ Bo le ntigè n̄swa mú wa n̄zwiṭè yi mmà'a a abeè wa n̄j̄im ṅkya milù'ù.

⁹ Yesu a betè mē, "Mbè m̄b̄òṅ akò milù'ù wa a ghirè aa mē akè a nu bè bya le? A ka ghèè zwiṭè bìlensè bi akò bya ì lògè akò milù'ù ya ì fa a mbo b̄ad̄àn̄è.

¹⁰ Kè n̄i leè ṅwa'á a múm àṅwà'ànè Nw̄i twon̄ mē, 'Tsi'í ṅgò'ò ya mē bìbòò bi nda bi le n̄tuu aa, ì bèn̄ mē n̄tigè ṅgò'ò n̄buu ni nda yí ṅwè;

¹¹ a ma yū ànnù aa a ghirè Mmà'àmbi, a bē ànnù yí yēyerè a mbo bí'í.' "

¹² B̄itsyàsè bi baYuda bya bi yù'ù mē ànnù ya mē Yesu à le n̄swon̄ aa n̄lòò a n̄swá yi n̄lon̄ mē bo le nyè mē Yesu a le n̄naa n̄ghàà nya aa n̄lon̄ ṅgàà yàà, lá kaa wa'á ajàn yíi mē mbè bo tswá yi aa z̄i n̄lon̄ mē bo le si bò'ò n̄n̄òò bē wa mē bi le ṅghotè ghu aà. Bo le ntigè mma'atè yi n̄lo ṅghèè waa.

Ann̄ n̄tu bitax Kaisa

(Mt. 22.15-22; Lk. 20.19-26)

¹³ Bi le n̄too baFarisai bí mò'ò bo bì ṅṅàṅj̄im Herod j̄i mò'ò a mbèè Yesu mē ta bo zi n̄swa yi ni n̄ghàà ni.

¹⁴ Bo z̄i ghu mbèè n̄swon̄ mē, "N̄d̄i'innù, bí'í zi mē ànnù yíi mē o d̄i'ì aa à n̄i ànnù n̄ṅkon̄è, kaa wa'à n̄i n̄si ṅù l̄i, n̄lon̄ mē kaa ò si abwarè ṅù lan̄tè, lá n̄d̄i'ì aa tsi'í m̄anj̄i yíi mē Nw̄i a lòò mē tá bè ka n̄tswe ghu aà. A ku'unè ni n̄òṅsè yí'inè a n̄tu tax a mbo Kaisa kè ṅkàn̄ aa è? Bí'í ka mma'a tax kè bí'í tsuu ki mà'à le?"

¹⁵ Lá Yesu a z̄i àbagilè yaa, m̄betè waa mē, "Ni lòò a ṅkwà'ànè a gha aa a ya aa è? Fà n̄i ṅkabè silva a mbo mē tá mē yè le."

¹⁶ Bo fà ṅkabè ya ghu mbò, a betè waa mē, "A tswè àtu wo bo bì ìk̄um wo fàa n̄i ṅkabè aa è?"

Bo kwi'ì ghu mbo mē, "Aà yi Kaisa."

¹⁷ Yesu a tigè n̄swon̄ a mbo bo mē, "N̄i ka mfa n̄joo j̄i mē à ni j̄i Kaisa aa a mbo Kaisa ṅk̄i mfa n̄i n̄joo j̄i mē à ni j̄i Nw̄i aa a mbo Nw̄i."

Bo yù'ù mē ànnù a burè n̄tsya waa tsi'í tsyà.

Abetè n̄lon̄ ann̄ nyweenè ni n̄iwò

(Mt. 22.23-33; Lk. 20.27-40)

¹⁸ BaSadukai bìi mē bi swon̄è ni mē kaa bè si a niwo yweenè aa, bi le n̄zi a mbèè Yesu, m̄betè yi mē,

¹⁹ "N̄d̄i'innù, Moses à le ṅwà'ànè n̄d̄i'ì a mbo bí'í mē, m̄bè n̄dim ṅù a kwo mma'atè ṅgwè yí ti b̄òò, mumaà yí wa a logè ṅgwè yí wa jwe b̄òò bo yu a mbo n̄dim yí wá.

²⁰ B̄òò bi ma bi m̄b̄àn̄nè bi le n̄tswe ghu bi Sambaà; yí n̄tsyàmb̄i a logè ṅgwè yí, ṅka ṅkwo kaa wa'a b̄òò jw̄i.

²¹ Yíi mē à yòṅtè aa a logè m̄angyè wa, lá ṅki ṅkwo tsi'í t̄i b̄òò; muma yíi mē à le nywe'e bitarè aa, à le ṅki nyò'ò m̄angyè wa, ṅki kwo yíi ṅgaa tsi'í t̄i b̄òò.

²² Bɔɔ bi ma bya bi sàmbaa bi yɔ'ò mǎngyè wa ŋki ŋkwo tsi'í bítɔ̀m ti bɔ̀. Mǎngyè wa yu mbɔ̀ŋ a yí ŋki ŋkwo yí ŋgaa a nɔ̀m.

²³ A noò yíi bè ka yí yweenə ni nìwo aa tá mǎngyè wa tá à bə aa ñgwé wò, tsó mə bo bya bi sàmbaa bi le nyɔ'ɔ yi aa ε?"

²⁴ Yesu a kwi'i a mbo bo mə, "Nì sɔ̀ zi mə nì fànsə aa ànnù laà ε? Nì fànsə ànnù aa nlon mə kaa nì sɔ̀ ànnù yíi mə a tswe a múm àɲwà'ànə Nwí aa zi, kaa wa'á mɔ̀da'a mi Nwí ki nzi aà.

²⁵ Nlon mə noò yíi bè ka yí bɛ̀nə nìwo aa, kaa baa yi wa'à kà nyɔ'ɔ, kaa wa'à nì bǎngyè a ndá nyɔ'ɔ kii mfa, bi ka yí bǎnə bə aa tsó baangel a aburə.

²⁶ Lá ñghεε nì ànnù nyweenə biku bi bə, nì leè ñwa'á adigə ya a múm àɲwà'ànə Moses, nlon atsugə iti ya mə mɔ'ɔ le si khi ghu aa, twon aa ε? Nwí à le nswon a mbo Moses mə, 'Mə laa mbə Nwɔ̀ngɔ̀n Abraham, mbə Nwɔ̀ngɔ̀n Isaac, ŋki mbə Nwɔ̀ngɔ̀n Yakob.'

²⁷ Kaa à laa ñwa'à Nwɔ̀ngɔ̀n biku bi bə bə. A bə aa Nwɔ̀ngɔ̀n bə bii bi tswe bi tii. Wa nì burə mfànsə aa ànnù."

Ndi'í Nwí yí ñwè yá

(Mt. 22.34-40; Lk. 10.25-28)

²⁸ Ngǎndi'í nɔ̀nsə yí mɔ'ɔ à le ntswe a titii bo, nyu'u ajǎn yíi mə bo le si ghàa aà. A yè mə Yesu à kwi'í abetə yaa ya tsi'í siginè aa, mbetə yi mə, "Ntsyambii ndi'í Nwí ì bə aa yuu aa ε?"

²⁹ Yesu a kwi'í mə, "Ndi'í yí ntsyambii ì bə aa mə, 'Nì yu'u mbá, baIsrael! Mmà'àmbi Nwɔ̀ngɔ̀n yí'inə, Mmà'àmbi à ni tsi'í yù yu yí mfuùrə.

³⁰ Tigə ñkɔ̀nə Mmà'àmbi Nwɔ̀ngɔ̀n ghò nì nti ghò tsimè, nì ntswèntii yò ì tsim, ni mitsyé mo mitsim, ni mɔ̀da'á mo mitsimè.' "

³¹ Yii mə ì yɔ̀ntə aa, ì bə mə, "Tigə ñkɔ̀nə a ndim ghò tsó ibii nú ghò. Kaa ndi'í yí dǎn kaa ì si ghu bú ntswe mə ì tsyatə ma jú ji baà."

³² Ngǎndi'í nɔ̀nsə wa a swon ghu mbo mə, "Ndi'innù, O swon aa ànnù yíi mə a ku'unə, O swon aa tsi'í ànnù nɔ̀nkon mə Mmà'àmbi Nwɔ̀ngɔ̀n à ni aa tsi'í yù yu yí mfuùrə, kaa yí dǎn kaa a wa'à ghu bú ntswe ntsyatə yi.

³³ A ŋka ñkɔ̀nə nii nì nti ghò tsim, ni mitsyé mo mitsim, ni mɔ̀da'á mo mitsim, a ŋka ñkii ñkɔ̀nə nì ndim ghò tsó ibii nú gho, a nleə ndi'í ma jú, a burə mbon ntsyatə a mfa nnaà tá bi tɔɔ ì tsim mma'a Nwí ghu, kə njoo mmà'anwi jì mɔ'ɔ tsi'í tsimè."

³⁴ Yesu à yè mə ajǎn yíi mə à kwi'í siginè aa nswon ghu mbo mə, "Kaa agha'a a si bú nsa'atə a mbo wò a ŋkuu a múm ànnù nifò Nwí."

Nloginə maà noò kaa ñu tsu kaa a wa'à bù nywe'etə a mbetə Yesu nì abetə.

Abetə nlon Ayɔ'ò Nwí

(Mt. 22.41-46; Lk. 20.41-44)

³⁵ Yesu à le ŋka ndi'í nì ànnù Nwí a múm ndámà'anwi, mbetə mə, "mbə ñgǎndi'í nɔ̀nsə ì swon mə Ayɔ'ò Nwí à ni mu David aa mə akə aa ε?"

³⁶ Azwi yí Laa a le ntintə David yumbon a ghaà swon mə:

'Mmà'àmbi a swon a mbò Mmà'àmbi ghà mə:

Tswe a mbèè ñkwεε mə nì mà'à,

nywe'e a noò yíi mə mə ka yí nɔ̀nsə ngǎnkibaa jò a nji'í mikòrə wò aà.'

³⁷ "Mbə David yumbon a ka ntwonə yi nì Mmà'àmbi, a tigə mbu ntsya aa la mbə mu David aa ε?"

Ajǎn yíi mə Yesu à le ñwà'àsə bə nlon ngǎndi'í nɔ̀nsə aà

(Mt. 23.1-36; Lk. 20.45-47)

Akùrè bê yî ghà'à ñgha'a yï mə a ɛ bòòntè a mbèɛ Yesu aa a ɛ ñkòŋ a nyu'u ànnù yï mə à ɛ si swonə aà.

³⁸ Yesu à kà mē aa ndi'i nî ànnù Nwî a mbo bo, ñswonə mə, “Nî ka ntsyəsə ghuu nlonə ɱǵǵǵndi'i nòŋsè; bo kòŋè nî ñwè'è ñdànə itsè'è ñkarə ni ju, ñkii ñkòŋə ni mə tâ bè ka ntsa'atə nî waa ni àghu'usè a mitaa.

³⁹ Bo kii ñkòŋə nî ñtswe nî ìlən jii mə i tswe a mbii a mûm ñdànghòtə aà, ñkòŋə nî ñtswe a nî ìlən jii i kò'ɔnə aa a idigə àdina.

⁴⁰ Bo nî'ì ni bìkwî'î bi bânɱyè, ñkwèrə nî ñjoò jyaa ni mîla'à myaa, m̀bagilə ntsa'atə nî Nwî nî ñdanə mighàà. Wá ñgi'ì yï i ka yï kuu a nu bo aa i ka yï swèrè!”

Ñkabè ñtsà'atə Nwî ñkwi'i Màngyè wá

(Lk. 21.1-4)

⁴¹ Yesu à ɛ ntswe a mbèè ñkòm ñnñ ñkabè ñtsà'atə Nwî, ñlii nî àjàŋ yï mə bè ɛ si ñnə nî ñkabə wa mûm ñkom aà. Nǵǵǵkabə jî ghà'atə i ɛ si ñnə nî ñkabə yï ñwè wa mûm ñkòmè.

⁴² Nkwî'ì m̀àngyè yî mò'ɔ yï mə à ɛ mbə ɱǵǵǵàfùm aa, à ɛ nzi ñnñ ibà'atə ñkabə copper ji baà, ñduú yi i bə tsǒ kabà yî m̀fùùrè.

⁴³ Yesu a twòŋ ñǵǵǵyègənnù ji bo zî ghu mbèè, a swonə a mbo bo mə, “Mè swonə a mbo bù tsi'ì ànnù ñnñkòŋ mə ñkwî'ì m̀àngyè ghú mə à ni ɱǵǵǵàfùm aa, à ññ ñkabə fàa mûm ñkòm ñtsyatə bê bìtsim bii mə bi ma'à ñkabè ñtsà'atə Nwî ghu aà.

⁴⁴ Nlonə mə bo swatə aa tsi'ì m̀untsirè a nî ñkabə yï bo luu ni yu aa mma'a Nwî ghu, lâ m̀àngyè ghú mə à ni ɱǵǵǵàfùm aa, à kòòntə aa ñkabè ñtsim yï mə à tswe ni yu aa mfa, à sòrətə aa ñdâ yï.”

13

Ajàŋ yï mə Yesu à ɛ ɱǵǵǵà nlonə annù nsà'a ñdàmà'anwî aà

(Mt. 24.1-2; Lk. 21.5-6)

¹ Yesu bo bì ñǵǵǵyègənnù ji bo kà mē aa mfe'ɛ wa ñdàmà'a Nwî, ñǵǵǵyègənnù yï wa yï mò'ɔ a swonə ghu mbo mə, “Ndî'innù, yə ajàŋ yï mə ɱǵǵǵ'ò jù i burə mbòn ̀m̀bɔŋ ɱǵǵǵirə nda jii mə bi bɔɔ ghu aa i ki m̀bɔŋ mbònè!”

² Yesu a swonə ghu mbo mə, “O yə ñda jî wè jî wè jú? Kaa tsi'ì ñǵǵǵ'ò yï m̀fùùrè kaa i ka yï wa'à a atu yï mò'ɔ bú nɔŋə. Bi ka yï sà'à tsi'ì tsim mà'ànə a nsyè.”

Annù nyə ɱǵǵǵ'ì bo bi ajàŋ mə bi ka yï ki tsɔ'ɔ akòrə bɔɔ bi Kristo aà

(Mt. 24.3-14; Lk. 21.7-19)

³ A kò'ɔ ɱǵǵǵè ñtswe nsyè a atu nta'a Olive, mə i tswe ñlii nî ñdàmà'anwî aa, Peta ni Jems, ni Jon, a bò'ɔ ni Andrew, bo betə Yesu a noò yï mə à ɛ ntigə ntswe tsi'ì bo bo aa mə,

⁴ “Nanşə nwonə tâ bî'ì yu'u, ñnnù ma jú i ka yï fè'è aa a noò àkè aa ɛ? Alènsè yï mə a ka yï dî'ì mə nòò à kù'ù mē a nyə ñnnù ma jú aa a ni aa akè ɛ?”

⁵ Yesu a logìnè ñka nswonə ni a mbo bo mə, “Nî ka ntsyəsə ghuu tsee lǒ lèè tâ ñù tsù à m̀bwe'esə ghuu.

⁶ Bè bí ghà'atə bi ka yï zì nî ñkùm ghâ, i ki swonə ni mə, ‘Mè ni yu!’ i bwe'esə nî bè bí ghà'atə.

⁷ Bèɛ mə ni yu'u mə bi mà'a ntsò, kè bɛɛ mə ni yu'u fiswonə nlonə ntsò, ni tsuu ki bɔ'ɔ bê. Ma juù ñnnù i tswe ni m̀fè'è, la kaa a wa'à bəə mə nòò ñlwî'ì m̀bi wa à kù'ù mē.

⁸ Itoo i ka yï ki mà'a ntsò bo bì jî mò'ɔ, tâ itoo jii mə bifò bu'utə aa tâ i ki ñka ma'anə bo bì jî mò'ò. Nsyè i ka yï ki tsìgìnə a idigə idigə, tâ m̀ikwenè tâ à kuu ala'à.

Kaa ma juù ìnnù kaa i ka yí wa'à kà òndi'i aa mē nòò ògì'i à mē mē, ògì'i mà yú ì ka yí bē aa tsò àjàn yíi maburè à lògìnə a nyu'u nyanjə a noò yíi à tsìgè aà.

⁹ “Nì ka ntsyesə nì ghuu nlonjə mē bi ka yí ki tswatə nì ghuu fa nì a mbo ògǎnsa'a mǎsa'a; i kii ghòò nì ghuu a ndánghotə. Nì ka yí ghèe təə a nsi bìgúmnàà bo bì bìfò òlonjə ngaa yà, i swonjə annú yà a mbo bo.

¹⁰ Lâ mbənjə tâ nòò òlwi'i mbí à ku'u, bi tswə nì m̀fòò nswonjə ntoo yí òsigìnə ya a mbo itoò tsimè.

¹¹ Bɛɛ mē bì yi ntswa ghuu òghɛɛ nì bù a nsi ògǎnsa'a mǎsa'a, nì tsuu ki wa'a nì ànnù yíi mē nì ka ghɛɛ swonjə aà. Bɛɛ mē nòò òghàa a ku'u, nì swonjə ànnù yíi mē a zi a atu bù aà, òlonjə mē kaa à si bu swonjə, a swonjə nì Azwí Nwí.

¹² Nù à ka yí ki fa nì mumaà yí mē bì zwitə, tâ tà à ka mfa nì mù yí mē bì zwitə, tâ bɔɔ bì biinə ntswatə bìtaà byaa bo bì bìmaà byaa nì ìsa'a, i lògè waa fa mē bì zwitə.

¹³ Bè bìtsim ka yí ki bàà ghuu nlonjə ikúm ghá. Lâ nù yíi mē a tswa ntìi yi mbii ògì'i nywe'e a òlwi'i aa, à ka yí yweenə.

Annù yí swèrè òswerə yá

(Mt. 24.15-28; Lk. 21.20-24)

¹⁴ “Lâ bɛɛ mē nì yi nyə annù yí swèrè òswerə ya a tswə a adìgə yíi mē a sì nì òtswe ghu tswə aa, (tâ nù yíi mē a twonjə annù yuà aa tâ nanjə nyu'u nzi,) tâ bē bìi mē bi tswə a ala'a Yudea aa bì fɛ'ɛ òkhəkè òkɔ'ɔ òghɛɛ a itu m̀nta'a.

¹⁵ Tâ nù yíi mē à tswə a atu nda aa tâ à tsuu lǒ bú sigə, tâ à tsuu a nda yu a òlògè àyòò tsu bú kuu bē.

¹⁶ Tâ nù yíi mē à tswə a mùm òsòò aa tâ à tsuu bú bìi a òlògè àkutə yi.

¹⁷ Wɛɛ! Ògì'i bìmaburè bi ato'o bo bì yí bìi mē bi ònɔsə bɔɔ maa nì òjwi ma jya aà!

¹⁸ Nì ka ntsa'atə nì Nwí mē tâ ìnnù ma jù ì yi ntsuu fɛ'ɛ a noò òmfə'ə.

¹⁹ Òlonjə mē ògì'i yíi mē ì ka yí tswə maa noò aa ì ka yí tsyàtə ògì'i òtsim yíi mē ì lèè m̀fɛ'ɛ òlògìnə a noò yíi mē Nwí à lɛ nnanjə mbi yu aa ì kɔ'ɔ ywe'e tsìtsònjə. Kaa yí dànjə ì ka yí wa'à bù m̀fɛ'ɛ tsò ma yú.

²⁰ Lâ Nwí à kwyètə mē ndùu òjwi mà jù òlonjə òkwitu bē bi bìi mē à tsɔ'ɔ aà. A sì laa bə bonjə kaa nù tsù à ka yí wa'à yweenə.

²¹ “Mbə nù a zi ti swonjə a mbo bù mē, ‘Yə, Ayo'ò Nwí wa à ghuà!’ kè ‘Yə, à wíi!’ nì tsee annù yíi a swonjə aa lǒ bìi.

²² Òlonjə mē bAyo'ò Nwí bì mbwe'esə bo bì ògǎntoo Nwí mbwe'esə ì ka yí fɛ'ɛ ì ki ghìrè nì ilensə ìnnù bo bì ìnnùtsyámbo a mbwe'esə bē ghu, ì tɛ'ɛ ki ywe'etə nì a mbwe'esə tsi'í bē bìi mē Nwí à tsò'ɔ aà.

²³ Nì tìgə òka ntsyesə ghu; wa mē swònjə mē ìnnù tsim a mbo bù mbənjə tâ nòò ma wa à ku'u.

Ajàn mē Mu Nù à ka yí bú bìi aà

(Mt. 24.29-31; Lk. 21.25-28)

²⁴ “A ka yí bē nì a òjim, a nì òjwi jii mē ì ka yí ki yònjə noò ògì'i wa aa, ta nìnnòò à fii, kaa tâ sànjə à wa'à bù ka nta.

²⁵ Tâ m̀njònjə m̀i ka òlo nì a aburə òwokə nì a nsyɛ, tâ bì tsìgə ida'a tsim jii ì tswə a aburə aà.

²⁶ Maa noò tâ bì tìgə nyə Mu Nù tâ à ka nzi nì a mùm m̀bà'à nì m̀dà'à m̀i wè nì nìghà'à.

²⁷ Bɛɛ a sigə, a tìgè òtoo baangel bi a nì m̀bèe mbi ji òkwà mē tâ bo ghɛɛ òghotə bē bi bìi mē à tsò'ɔ aa, òlògìnə a mbèè m̀bì yí mò'ɔ òghɛɛ òlwi'ísə nì yí mò'ɔ.

Annù yíi mē mbə bə yəgə nì àtí fig aà

(Mt. 24.32-35; Lk. 21.29-33)

28 “Tâ nì yəgə annù a nì àtĩ fig. A yi mbə noò yĩ mə ntaà ji i fi'isè mə iyən̄ jĩ fii aa, nì zi mə nòò n̄tsù mbən̄ à tìgə a abò

29 A k̄i mbə ni a nḡiṅ nḡiṅ mə, nì bə yə tâ innù juà i ka mfe'ε, nì zi mə à zĩ mə ṅkoontə, n̄tìgə aa tsi'ĩ a n̄tsùbù'ù.

30 Mè swōṅ tsi'ĩ annù n̄ṅkoṅ a mbo bù mə, kaa n̄wàà ni bē nuà ni ka wa'à tsyà tì ghə mə innù ma jũ tsim̄ i fè'è m̄.

31 Abùrè bō n̄syε ka yĩ tsyà, lâ kaa tâ n̄ghaâ na nì wa'à tsyà.

Kaa ṅù tsù à si njwi ya kè nòò ma wa zĩ.

(Mt. 24.36-44)

32 “Kaa ṅù tsù à s̄ njwi kè nòò wa zĩ, kaa tsi'ĩ baangel b̄i bi tswe a aburə aa, kè Mú. A k̄i nzi tsi'ĩ Tà yuyu.

33 N̄i ka n̄tsyεsə n̄i gh̄uu, ṅka n̄tswe n̄ikərè n̄lon̄ mə kaa n̄i s̄i noò ma wa zi aa.

34 A bə aa tsò ṅù à fè'ε mə yu ghèè a n̄ghaa, à kà m̄ aa mfe'ε, n̄tswon̄ ṅḡāṅfà'â ji mfa ifà'à yĩ mə bo ka k̄i fà'à aa, a mbo bo yĩ mò'ɔ yĩ mò'ɔ, n̄swon̄ a mbô ṅḡāṅmbè n̄tsũnda mə ta à tswe tsi'ĩ n̄ikərè ṅka mbe n̄i.

35 A bōṅ mə tâ n̄i tswe n̄ikərè ṅka mbe n̄i mb̄ōṅ n̄dùgè n̄lon̄ mə kaa n̄i s̄i noò yĩ mə à ka yĩ b̄i gh̄u aa zi aà. Mbə a tse bə a noò ṅkwêfò, n̄i n̄t̄i itugə, ni nòò ṅjwi, kè a t̄itugè.

36 Ta bεε mə à bu'unə nzi, kaa a wa'à zĩ ñyə mə ni bwii.

37 Annù yĩ mə mə swon̄ə a mbo bù aa, à k̄i mbə yĩ mə mə swon̄ə ni a mbo bə b̄itsim̄: ‘N̄i ka n̄tswe n̄ikərè.’ ”

14

Ajàṅ yĩ mə bi lε n̄taṅ annũ atu Yesu aà

(Mt. 26.1-5; Lk. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

1 A lε n̄tìgə mburə njwi ji baa mbōṅ tâ ṅjwi Passa bo b̄i ṅjwĩ ṅjĩ àbaa ti kò'ò i ku'u. B̄iṅ bi ṅḡāṅmà'a Nwi bo bi ṅḡāṅd̄i' i n̄òṅsə bo lε ṅka n̄lɔɔ ni ajāṅ yĩ mə mbə bo ṅe'esè n̄tswa Yesu gh̄u n̄zwitə.

2 Bo lε s̄i swon̄ə ni mə, “A bōṅ mə tâ b̄i'inè tsuu ma yuù ànnu fàa njwi Passa gh̄irè n̄lon̄ mə mbə b̄i'inè tswa yi bōṅ f̄ikòrè ka fè'è a t̄it̄i bə i bùùrə idigə.”

Ajaṅ yĩ mə m̄āṅgyè yĩ mò'ɔ à lε nyɔ'ɔ Yesu ni m̄ìghurə aà

(Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8)

3 Yesu a lε n̄tswe a Bethany a nda Simon yĩ mə à lεè mbə ṅùk̄ikwen aa ṅka n̄i. A kà mə aa n̄i, m̄āṅgyè yĩ mò'ɔ a zi ni m̄ìghurə m̄i lùmtè mi at̄indùù m̄i mə mi lε n̄āṅsə mbə tsi'ĩ m̄i narda aa, a n̄i n̄ts̄iṅ ṅḡò'ò alabasta. A zĩ m̄, ñzwi m̄ìghurə mya n̄tswentə nyɔ'ɔ atu Yesu gh̄u.

4 M̄int̄on̄ mi b̄e b̄i mò'ɔ b̄i mə bi lε n̄tswe gh̄u aa, mi lw̄inè, bo tìgè m̄betə n̄i waa bo ni bo mə, “A n̄āṅsə n̄ta ṅḡi' i ni m̄ìghurə mù laà aa a ya aa ε?”

5 N̄lon̄ mə mbə bi feè m̄ìghurə ma mù n̄dùù yi tsyâté iba'atə ṅkabə silva ṅkh̄i ji tarə* bi logè ṅkabə ya mfa a mbo ṅḡāṅf̄umə.” Bo ghaantè m̄āṅgyè wa mfa af̄ir̄ə yi.

6 La Yesu a swon̄ə a mbo bo mə, “N̄i ma'atə yi; ni fa ṅḡi' i a mbo m̄āṅgyè gh̄ú aa a ya aa ε? N̄i s̄i zi mə à gh̄irè aa ànnù yĩ siḡinè a nu mə aa ε?”

7 ṅḡāṅf̄umə i tswe a t̄it̄i bù aa b̄inòò b̄itsim̄, mbə ni tse kwetə waa a noò yĩ mə n̄i k̄on̄ə aà, lâ kaa m̄ ka wa'á t̄it̄i bù aa a ṅḡon̄ b̄inòò b̄itsim̄ tswé.

8 A gh̄irè aa annù yĩ mə mbə a gh̄irè. A yò'ɔ gha n̄i m̄ìghurə mù, n̄n̄āṅsə aa n̄u ya mbōṅ tâ nòò n̄twiṅ gh̄a à ku'u.

* 14:5 300 denarii, ṅkabə baGrikia, denarius yĩ n̄f̄uùrè a lε mbə ṅkabə ṅḡāṅf̄à' à a at̄i ṅjwĩ.

⁹ Mè swõŋ a mbo bù tsi'i ànnù nîŋkoŋ mæ, a nî ñgõŋ idìgè tsim jii mæ bi ka yí ki swonø nî ntoo yí ñsigìnè yú ghu fàa mbi aa, bi ka yi kii ki swonø nî ànnù yuà mæ mànɣyè ghuà à ghìrè a nu mæ aà, ñwa'atè nî yi."

Ajàŋ yii mæ Judas a le mbii mæ yu ka fèè Yesu aà
(Mt. 26.14-16; Lk. 22.3-6)

¹⁰ Judas Iskariot, mæ le mbæ ñù yí mɔ'ɔ a titii ñgãnyægênnu Yesu jya ñìghùm ñtsò baa aa, à le nghèè a mbèè bìlìi bi ñgãŋmà'a Nwĩ a mfèè Yesu a mbo bo.

¹¹ Bo le mburè ndoritè a nyu'u annù yii à le nzì a nswonø a mbo bo aa, mbii mæ bo ka fa ñkabè ghu mbô. Judas a tigè ñlɔɔ ni mânji yii mæ mbæ yu tsyâ ghu mfee Yesu.

Ajàŋ yii mæ Yesu bo bì ñgãnyægênnu ji le nji miji mæ Passa aà
(Mt. 26.17-25; Lk. 22.7-14,21-23; Jn. 13.21-30)

¹² A bæ a njwi yí ñtsyàmbeï, a njwĩ ñkurê àbaa ti kɔ'ɔ a noò yii mæ bi wà nî mú mbinjèrè Passa aa, ñgãnyægênnu Yesu bo betè ghu mbo mæ, "O lɔɔ mæ bì'i ghèè naŋsè aa yuu adìgè a mbo wò tá ò ji miji mi Passa ghu aa è?"

¹³ A toò ñgãnyægênnu ji ji baa nswonø a mbo bo mæ, "Nì kuu ñghèè a múm àla'a, boŋ nì ka yè ñù mbânè yí mɔ'ɔ yii mæ a bè'e àntòò ñkì aa tá zi ntsi'i ghuu. Bèè a zi ntsi'i ghuu,

¹⁴ nì kâ ñyonø nii ñghèè ñkuu a nda yii mæ a kuu ghu aà, ñswonø a mbo mbõŋ ñda wa mæ, 'Ndì'innu à bètè mæ, ñja'à ñda yii mæ bì'i bì ñgãnyægênnu ja ka ji Passa ghu aa ì fè aa è?"

¹⁵ Boŋ à ka dì'i ñja'à ñda yí ñwè yí mɔ'ɔ a ndøn bi nîŋ ñjoo ghu mum ñki naŋsè aa a mbo bu. Bèè a dì'i, nì tigè naŋsè njoo jii mæ bì'inè ka ghìrè ji Passa ghu aa ghu."

¹⁶ Ñgãnyægênnu Yesu jya ghèè wa múm àla'a nyè a bæ tsi'i maa ajàn mæ à swõŋ aa, ñtigè naŋsè njoo nji Passa jyâ.

¹⁷ Noò ñkwêfò à kù'ù mæ Yesu a ghèè ghu bo bì ñgãnyægênnu ji jyâ.

¹⁸ Bo ghèè ñtswe ñka nji atu atetè. Bo kà maa nji, Yesu a swonø mæ, "Mè swõŋ a mbo bù tsi'i annù nîkoŋ mæ ñù yí mɔ'ɔ a titii bù à ka ghìrè fèè ghâ, ñù ma ghú a ji bì'i yu."

¹⁹ Bo logìnè ñtigè ñjønè, mbetè yí mɔ'ɔ yí mɔ'ɔ mæ, "A nì mæ aa è?"

²⁰ A swonø a mbo bo mæ, "A ñù yí mɔ'ɔ a titii bù ñìghùm ñtsò baa mæ a tsütè abaa bì'i yu a múm àkan yí fùrè aà.

²¹ Lá ànnù ma yú a ka yè Mu ñù aa tsi'i ajàn yii mæ bi ñwa'anè a múm àŋwà'anè Nwĩ ñlon ñgaà yí aà. Ñgi'i yí swèrè ñswerè a nu ñù yii mæ à fèè a Mu Ñù aà! A le mbaa mbõŋ mæ bì tsee ajànè ñù ma yú lõ burè jwe jwe bê."

Ntarè Mmà'àmbi
(Mt. 26.26-30; Lk. 22.14-20; 1 Kor. 11.23-25)

²² Bo kà maa nji, Yesu a logè àbaa, mfa mbi'ikè a mbo Nwĩ, mbatè mfa a mbo bo, ñswonø mæ, "Kõ nì; à nî ìbii nú gha ghuà."

²³ A kî ñlogè ndõŋ mìlù'ù, mfa mbi'ikè a mbo Nwĩ, mfa a mbo bo, bo bitsim nô.

²⁴ Bô nò mæ, a swonø a mbo bo mæ, "A nî àlèè nú ya á yuà, àlèè ñwàrè àkàà yii mæ bi ka saansè atu bè bì ghà'àtè aà.

²⁵ Mè swõŋ a mbo bù tsi'i annù nîkoŋ mæ kaa mæ ka yí wa'a mìlù'ù bù ñno, nywe'e a njwi yii mæ mæ ka yi bú no mìlu'u mì fii a múm ànnù ñifò Nwĩ aà."

²⁶ Bo yèè ìkòò ñtigè mfe'è ñkɔ'ɔ ñghèè a atu nta'a Olive.

Ajàŋ yii mæ Yesu à le nswonø mæ Peta à ka tuu yi aà
(Mt. 26.31-35; Lk. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

²⁷ Yesu a swon a mbo bo mæ, “Bù tsi’i bitsim, nì ka ghìrè mà’atè gha khèkè, òlɔŋ mæ a tswe a mùm àŋwà’ànè Nwí mæ, ‘Mè ka zwitè ntsèembi tâ mbînjàrè jya ì ja’anè.’

²⁸ Là nòò yíi mæ mè ka yí yweenè nì nìwo aa, mè ka yí tsyá a mbii bù fòò ghèè a Galilea.”

²⁹ Peta a swon ghu mbo mæ, “Mbè bè bitsim tɛ’ɛ ki mà’atè nì gho mà’atè ŋkhè bon kaa mbè mè wa’á gho mà’atè bê.”

³⁰ Yesu a kwi’i ghu mbo mæ, “Mè swon a mbo wò tsi’i ànnù nîŋkon mæ, tsi’i nítugè sii, mbon tâ àŋkègè tâ à tɔŋ ŋgaa ji baa, bon ò tuù mè ghá ògàà ji tarè.”

³¹ Là Peta a swon ghu mbo nítii mæ, “A tɛ’ɛ ki bè bê ànnù nìwo bon mè ka kwo bi’ò; kaa mbè mè wa’á gho tuù.”

Ŋgǎnyègǎnnù Yesu jya tsim bo le ŋki nswon tsi’i maa ajànè.

Ajàŋ yíi mæ Yesu a le ntsà’atè Nwí a Getsemane àà
(Mt. 26.36-46; Lk. 22.39-46)

³² Bo le ŋghèè òywe’e a adigè yí m’ò yíi mæ bi le si tɔwɔŋ nì Getsemane aa, Yesu a swon a mbo ŋgǎnyègǎnnù ji mæ, “Nì tswe faà tâ mè ghɛɛ ntsà’atè Nwí.”

³³ Nlogè Peta nì Jems a b’ò Jɔn mæ tâ bo bo ghɛɛ, nú yí ì logìnè ŋka mbi’i, nítii yi ì luu nì àjəŋnè.

³⁴ A swon a mbo bo mæ, “Ajəŋnè a luu a ntii mè si’i mburè mbè tsi’i a nzwitè mè; nì tswe faà mæ, nìtswe níkərə.”

³⁵ A ghèntè a mú ntsirè, ŋwo a nsye ntsa’atè Nwí nswon mæ, mbè mǎnji a tswe ghu a ghìrè nòò ŋgi’i ma wa a tsyá tâ yù wa’á lò òyè.

³⁶ Nswon mæ, “Abba, Taà ghà, mbè O ghìrè ìnnù tsi’i tsimè, ghìrè mæ tâ mè tsuu ndɔŋ ŋgi’i yuà mæ no; là mæ kɔŋ aa a ŋghìrè tsi’i ànnù yíi mæ o lòò aa, kaa wa’á bè à yíi mæ mè lòò aa bê.”

³⁷ A lò mè mbii, nyè waa bo bwii, a betè a mbo Peta mæ, “Nì bwii àà bwii, Simon? Mbè nì wa’á níkərə a nì àbàŋtè noò yí fùurè tswé aa ɛ?”

³⁸ Nì ka ntswe níkərə ntsa’atè nì Nwí tá wa’á ŋkìrè Satan lô ŋwo. Ntìi ghuu ì lòò ŋghìrè ànnù yíi mæ a ku’unè aa là ònyá nú yùu ì bǎŋnè mbɔrè.”

³⁹ A bú òlò ŋghèè a ntsà’atè Nwí ŋki mbu nswon tsi’i ànnù ya mæ à le mfòò nswon a mbii àà.

⁴⁰ A bú mbii ŋghèè nyè ŋgǎnyègǎnnù ji jya ì burè ki bwii tsi’i bwii òlɔŋ mæ filo le nluu a mi’i bo aa; kaa bo wa’á ànnù yíi mbè bo swon ghu mbo zì.

⁴¹ A bú mè mbii nì ògàà yíi mæ ì ywe’e ji tarè aa nswon a mbo bo mæ, “Nì burè ka ki bwii tsi’i bwii, mmiintè nì ghuu aa ɛ? Wa á kù’ù mè lá; nòò à kù’ù mè; bi fèè mè Mu Nù a mbo bè bí bí.

⁴² Nì biinè tâ bí’inè ghɛɛ. Yè nì, wa òyè yíi mæ à fèè gha aa à zì mè.”

Ajàŋ yíi mæ bi le ntsa Yesu àà
(Mt. 26.47-56; Lk. 22.47-53; Jn. 18.3-12)

⁴³ Yesu à kà mæ aa ŋghaa laà, kaa mburè ti mǎnsè, Judas, òyè yí m’ò wa atitii ŋgǎnyègǎnnù Yesu jya nìghúm ntsò baa, a burè òzi bo bì ònòò bê mè bìlìi bi ŋgǎmà’a Nwi nì ŋgǎndi’i nòŋsè bo bi bità bi ala’a bo le ntoo. Bo le ntugitè nwi ntsò nì mibu’ù.

⁴⁴ Judas, yíi mæ à le mfèè yi aa, à le mfa alènsè a mbo bo mæ, “Nù yíi mæ mè ka ghèè nɔŋ mighègè mi aa, bon à nì ghu. Nì bǎŋnè yi; òlogè ŋghèè nì ghu. Bɛɛ nì ti ghèè, nì nǎnsè mbe yi.”

⁴⁵ A zì mè, mburè ntsya ŋghèè ghu mbèè ònɔŋ mighègè mi, nswon mæ, “Rabbi!”

⁴⁶ Bè bya bi tigè òghɛɛ mbaŋnè yi.

47 Nù yí mò'ɔ yíi mə a le ntəə a titi bo aa a tso'ɔ munwí yí ñkwyɛ atôñnə abù'u ngànɲmà'a Nwí yí ñwè ghu nlo'osə.

48 Yesu a betə waa mə, “Nì zi nì nwi ntsò a bò'ɔ ni mibu'u aa a ntswa mè tsò ni zi a mbanə ãngámighee aa ε?”

49 Tigə mè kì si tswé bi'inè a ndâma'anwí aa a njwi njwi ndi'ì ni ghuu, kaa nì wa'à gha tswa aa a ya aa ε? Lâ ma yû ànnu a tswé ni mfè'ê tǎ lwensə annu yíi mə aṅwà'ànè Nwí a swonə aa.

50 Ma mùu noò ngǎnyogənnu ji jya tsi'i tsim i tigə m̀ma'atə yi ñkghəkə waa.

51 Mújòn yí mò'ɔ a ka nyonə n̄i, ñwɛ'ɛ tsi'ì àbà'a atsə'è yí fù'ù a nu yu. Bè bya bì ma'à m̀bò myaa ghu nu mə bi tswa yi mbanə tswa atsə'è yi.

52 Lâ a bāñnè m̀ma'atə abà'a atsə'è yí fù'ù ya ñkhə yi tsi'ì nswèrè nswèrè.

Ajàñ yíi mə ngǎñdasa'a le ntsɔ'otə isa'a Yesu à
(Mt. 26.57-68; Lk. 22.54-55,63-71; Jn. 18.13-14,19-24)

53 Bi logè Yesu ñghɛɛ ni ghu a mbèɛ ngànɲmà'a Nwí yí ñwè. Bìlì bi ngǎñmà'a Nwí bitsim bo bì bità bi ala'a bo bì ngǎñndi'ì nòñsè bo le ñghotə ntswe bo bo.

54 Peta à le si yònè ni a njim Yesu a sà'a agha'à. A yònè m̄ ñkuu ñghɛɛ ntswe a nsànàbèɛ ngànɲmà'a Nwí yí ñwè bo bi ngǎñmbè ndama'anwí ñyɔ'otə n̄i mɔ'ɔ.

55 Bìlì bi ngǎñmà'a Nwí bo bi ngǎñdasa'a tsim bo le ñka nloɔ n̄i m̄anj̄i yíi mə mbə ñu a swón ànnu yí tsu a atu Yesu yíi mə mbə bo tsyâ ghu nzwitə yi, lâ kaa wa'à yí tsu yê.

56 Bè bì ghà'àtə bi le si tswɛɛ n̄i ìbāñnənnu a atu Yesu, kaa mighàâ myaa mi wa'à bāñnè m̀boontə.

57 Bè bì mɔ'ɔ bi b̄innè ñtswɛɛ n̄i ìbāñnənnu ghu atu ñswonə ni mə,

58 “Bì'ì le nyu'u a swonə mə yu ka yí sà'a ndâmà'anwí yuà mə bi bɔɔ n̄i m̀bo aa i b̄ù ghùrè yí dāñ fu yíi mə kaa bi s̄i aa n̄i m̀bo bɔɔ aa, a njim njwi ji tarè.”

59 Lâ a ñki ñghèɛ a ni ma buù bè, kaa ñtsú waa kaa wa'à k̄i m̀boontə.

60 Ngànɲmà'anwí yí ñwè wa a b̄innè ñtəə a titi bo mbetə Yesu mə, “O si n̄i ànnu yí tsu a kwí'ì tswé? O swón mə akə n̄i ìnnu j̄u mə bi swonə a atu wò aa ε?”

61 La a təə kaa wa'à yi kwɛ'è. Ngànɲmà'anwí yí ñwè wa a b̄u mbetə ghu mbo mə, “O n̄i Ayo'ò Nwí, Mu Nwí yíi mə bi gha'asə aa ε?”

62 Yesu A swonə mə, “A ni m̄, n̄i ka yi yə Mu Nù tâ à tswé a mbèè ñkwɛɛ Nwí yíi à tswé ni m̄idà'à aa n̄i m̄à'à n̄lo a aburə nsigə ni a m̄um m̀bà'à.”

63 A kwí'ì mə laà, ngànɲmà'a Nwi yí ñwè wa a satè ìtsə'è ji, nswonə mə, “Bì'inə bù n̄lo ni b̄iyəfə aa a ya aa ε?”

64 Nì yù'ù àjàñ yíi mə à b̄èḡitə Nwí aà. Kè n̄i wà'àtə mə akə le?”

Bo bitsim tsərè ìsa'à yi nswonə mə a ku'unə mə bì zwitə yi.

65 Bo bì mɔ'ɔ bi tigə ñloginə ntigə ntsee ni m̄itwyɛ ghu nu, nlogə n̄i ìtsə'è m̀boɔ n̄i mi'ì mi ghu, ñghɔɔ n̄i yi, ñswonə ghu mbo mə, “Twi ñu yíi mə à ghòɔ gho aà.” Bi le ntigə mbu nlogə yi ñghɛɛ mfa a mbo ngǎñmbe ndâmà'anwí bi logə yi ntigə ñku.

Ajàñ yíi mə Peta a le ntuu Yesu à
(Mt. 26.69-75; Lk. 22.56-62; Jn. 18.15-18,25-27)

66 Peta à tswè m̄ wa nsànàbèɛ a mb̄i ntii ñka yɔ'otə n̄i mɔ'ɔ aa ngànàfà'a ngànɲmà'a Nwí yí ñwè yí m̄angyè yí mò'ɔ a z̄i

67 ñyə Peta ñlii yi nswonə mə, “Tigə ò ghìrə mbaa ñki ntswe bu Yesu mu Nazereth wa aa ε?”

⁶⁸ Peta a tuu nswon mæ, “Kaa mæ sî yi zî, kaa wa'ă annù yî mæ o swon aa ki nzi.” A swonè mæ laà aa nlò wa nsanàbèè mfe'e nghèè a ntsübù'ù. [Tsi'î maa noò, àkègè yî ntsyambïi a burè ntɔŋ.]*

⁶⁹ A fè'è mæ, mu màngyè wa a yə yi, m̄bu mbè'ènè ñka nswon a mbo bè bïi mæ bi le ntəə wa ntsübù'ù aa mæ, “Nù ghuà à ni nù n̄bò wàà yî mò'ô.”

⁷⁰ Lá Peta a bú ñkwatə ntuu yi.

Mu fibàntə à bù mæ ghèə ki bə, bə bya mæ bi Peta le ntəə aa bú ñswon ghu mbo mæ, “Tsi'î ànnù n̄ñkonè, ò ni nù n̄bò wàà yî mò'ò nlon mæ ò ni mu Galilea.”

⁷¹ Peta a logìnè ñtigè ñkaa nswonə ni mæ “Kaa mæ sî ñû yî mæ ni swonə aa zî. Bɛɛ a bə yî mæ mæ swonə aa àban̄nənnù, Nwï a n̄ñ ñdòò a atu mæ.”

⁷² Tsi'î maa noò, àkègè bú ñkwatə tɔŋ, Peta a wa'atə ajaŋ yî mæ Yesu à ghìrə nswon ghu mbo mæ, “Mbɔŋ t̄à àkègè à tɔŋ ñgaa ji baa le boŋ ò tuù mæ gha ñgaa ji tarê.” A wà'atə mæ laà aa mburə naŋsə yə'ə.

15

Ajàŋ yî mæ bi le nghèè ni Yesu a nsi Pilato aà.

(Mt. 27.1-2; Lk. 23.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Abèè a ghèsè mæ mfu'u, bìlìi bi ñgǎŋmà'a Nwï, ni bità bi ala'a, n̄ ñgǎŋd̄i'î nòŋsè, bo bi ñgǎŋndasa'a tsim, bo tswâ ñghòtə ñghàànè, ñtigè ntswa yi, ñkwerə mbo m̄i, n̄logè ñghèè mfa a mbo Pilato.

² Bi ghèè mæ ni ghu a mbèɛ Pilato, a betè yi mæ, “O bə aa mfò baYuda aa ε?”

A kwi'i ghu mbo mæ, “O swon mæ!”

³ Bìlìi bi ñgǎŋmà'a Nwi bi le mbù ñn̄ñ innù j̄i ghà'atə ghu nù.

⁴ Pilato a bú mbetə ghu mbo mæ, “O sî n̄ ànnù yî tsu a kwi'i tswè aa ε? Yə innù j̄i mæ bi swon ni a atu wò i burè gha'a laà aà!”

⁵ Lá kaa Yesu a wa'à yi annù yî tsu burè m̄bu kwikwi'i. Ma mùu ajaŋ annù a k̄i m̄burə ntsya Pilato tsi'î tsyà.

A jàŋ yî mæ bi le ntsèrə mæ bi zwitə Yesu aà

(Mt. 27.15-26; Lk. 23.13-25; Jn. 18.28-38)

⁶ A le mbə n̄ŋsè Pilato mæ a yi mbə a njwï Passa aa, a fi'isè ñgànàtsaŋ yî m̄fùùrè yî mæ bè betə aa mfa a mbo bo.

⁷ A le mbə ma mùu noò aa, nù yî mò'ò mæ ñkùm yi le mbə Barabbas, a tswe a atsaŋ a tit̄i ñgǎŋmbùùrè àla'à. Ma ghuù nù à le nzwitə ñû a noò yî mæ bo le si bùùrə ala'a aà.

⁸ Nnòò bē wa i le n̄zi ñswon a mbo Pilato mæ t̄à à ghìrə a ajaŋ yî mæ a t̄ɛ'ɛ ñghìrə a alòò lòò aà.

⁹ A betè a mbo bo mæ, “Ni lòò mæ t̄à mæ fi'isə aa mfò baYuda a mbo bù aa ε?”

¹⁰ A le mbetə ma mùu ajaŋ aa nlon mæ à le zi mæ à le ñghìrə aghè'ènè mæ t̄à bìlìi bi ñgǎŋmà'a Nwï bya bi tswa Yesu ñzi mfa ghu mbo aà.

¹¹ Lá bìlìi bi ñgǎŋmà'a Nwï bya bo totè ñn̄cò bē wa mæ t̄à bo ghìrə t̄à Pilato à ban̄nə fi'isə bə Barabas m̄fa a mbo bo.

¹² Pilato a bú mbetə a mbo bo mæ, “Ni lòò mæ t̄à mæ tigè ñghìrə aa mæ akə ni nù ghù mæ ni t̄wonə n̄i m̄fò baYuda aa ε?”

¹³ Bo bú ntɔŋnə nswon tsi'î n̄i t̄i mæ, “Kwèèntə yi a ati b̄an̄nəb̄an̄nə.”

¹⁴ Lá Pilato a bú mbetə waa mæ, “Ni lòò mæ bi kweentə yi aa a ya? Annù yî bi yî mæ à bù'ù aa à n̄i àkè aa ε?”

Lá bo bú ñku'usə ntɔŋnə ghaa bə n̄i m̄it̄i ñswon mæ, “Kwèèntə yi a ati b̄an̄nəb̄an̄nə.”

* **14:68** Kaa adìgè yuà kaa a sî n̄i ñwà'ànè j̄i mò'ò tswè.

¹⁵ Pilato a lɔ̀ mə yu ghìrə tâ nù ǹnò̀ bē wa ì bɔ̀ŋ, ò̀tigə mfi'isə Barabbas mfa a mbo bo, ò̀ghìrə bi ghɔ̀ Yesu a fā yi mə tâ bì tigə nlogə ghèè ò̀kweentə a ati bàŋnè bàŋnè.

Ajàŋ yìi mə bìsogyè lə si wyè nì Yesu aà.

(Mt. 27.27-31; Jn. 19.2-3)

¹⁶ Bìsogyè bya bì tigə nlogə Yesu ò̀kkuu ò̀ghɛɛ nì ghu a múm ǹtɔ̀'ò̀ Gúmnaà (bi lə si twonə aa nì Pretoriun) ǹtwonə bìsogyè bìtsim bìi mə bì lə ntswe maa ǹtɔ̀'ɔ̀ aa bì ghotè.

¹⁷ Bo lə nlogə atsə'è yì bàgìtə yi at̀ndùù ò̀wɛ'e ghu nu tsɔ̀ m̀fò̀, ǹlɔ̀ m̀ndigə m̀i ǹjɔ̀ŋ ǹjɔ̀ŋ mba'a tsɔ̀ atsə'ətu nifò̀ ǹsosə ghu atù;

¹⁸ ǹloginə ǹtigə ntsa'atə ǹii, m̀bitə ǹswonə nì mə, “O lə lələ lələ! Mfò̀ baYuda à k̀ kwèè! A kwèè!”

¹⁹ Bo tigə ǹtsya yì m̀ò'ɔ̀ yì m̀ò'ɔ̀, ò̀ghò̀ nì atù yi nì atì, ǹtutə nì m̀itwye ghu nu, ǹswetə nì m̀ikù'ùtə myaa ghu nsi a m̀m̀ii yi.

²⁰ Bo ǹansə m̀ə ò̀wye yi laà, ǹtso'ɔ̀ atsə'è yì bàgìtə ya ghu nu, m̀bu ò̀wɛ'e jii itsə'è jya fu ghu nu, ò̀tigə nlogə yi m̀fɛ'e ghèè a ò̀kwèentə a ati bàŋnè bàŋnè.

Ajàŋ yìi mə bì lə ò̀kwèentə Yesu a ati bàŋnèbàŋnè aà

(Mt. 27.32-44; Lk. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

²¹ Ǹù yì m̀ò'ɔ̀ yìi mə ò̀kum yi lə mbə Simon, m̀bə mu baCyrene, ò̀ki mbə ta bì Alexander bo Rufus aa, a lə ǹlɔ̀ a afò̀ ò̀ka ò̀kwɛɛ, à zì m̀ə ò̀ka ntsya, bì tswā yi nì adà'à mə tâ à be'e ati bàŋnè bàŋnə Yesu yā.

²² Bì ghèè nì Yesu wa adigə yìi mə bì lə si twonə nì Gologota aà (ǹji'ì ò̀kum ma ghù ì bə àdigə akwèetú ò̀ù).

²³ Bo fa m̀ilù'ù m̀ii mə bì lə m̀forinə nì afù yìi mə bì twonə nì m̀ə aa mə tâ à no, a tuù yi.

²⁴ Bì kweentə yì wa ati bàŋnè bàŋnè; ǹlogə itsə'è ji a nyàtə a titii bo, m̀ma'a ìbìrè tã zi a ajàŋ yìi mə bo ka yàtə itsə'è jya a titii bo bìtsim aà.

²⁵ Bì lə ò̀kwèentə yì aa a nì b̀nò̀ bi bù'ù a t̀tugə.

²⁶ Ǹwa'anə annù yìi mə à lə ò̀ghìrə bi ǹŋ ìsa'a ghu nu aa, m̀bɛɛ wa ati bàŋnè bàŋnè ghu atu mə, “Mfò̀ baYuda.”

²⁷ Bì lə ò̀ki ò̀kwèentə bìyèrə bi baa bo bì Yesu, ò̀kweentə yì m̀fùrə ghu mbèè a abò m̀à'à, ò̀ki ǹtigə ò̀kweentə yì m̀ò'ɔ̀ ghu mbèè a abò ò̀kwàbè.

²⁸ A k̀i m̀fɛ'e m̀bòontə nì ànnù yìi mə àŋwà'anə Nwì a lə nswonə nlonə ò̀gaa yì aà, mə, “Bì lə nniŋ yì a titii ò̀gàŋghìrə ò̀nnù jì b̀i.”

²⁹ Bìtsyà bi m̀anjì bi lə si wyè nii, ǹtsigə nì itù jya, ǹswonə nì ghu mbo mə, “Wò yìi mə ò̀ lə nswonə mə ò̀ ka sà'a ndàmà'anwì ì b̀ bɔ̀ fu a ǹj̀m ǹjwi jì tarə aa,

³⁰ yweensə ìtu ìb̀i nù gho lá, ǹsigə wa atu ati bàŋnèbàŋnè b̀i'ì yə!”

³¹ B̀l̀i bi ò̀gàŋma'a Nwì bo bì ò̀gàŋndì'ì ǹò̀nsə bo lə si k̀i ò̀wye nì yi, ǹswonə bo nì bo mə, “A lə si yweensə nì badàŋ, tâ à wa'ǎ ìb̀inù yi yumbɔ̀ŋ ts̀ts̀onə yweensə tâ b̀i'inè yə!”

³² Tã Ayo'ò̀ Nwì, Mfò̀ baIsrael, tâ à lo fii atu ati bàŋnè bàŋnè ǹsigə tâ b̀i'ì yə m̀bɔ̀ŋ bii annù yi.”

Bè bya bi baa mə bì lə ò̀kwèentə waa bo aa, bo lə si k̀i m̀bègìtə ǹii yàa ò̀gaa.

Ajàŋ yìi mə Yesu à lə ò̀kwo aà

(Mt. 27.45-56; Lk. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

³³ Nò̀ à s̀i'ì m̀ə itugə ì fii ò̀kusə ala'à tsim ò̀ghɛɛ nywe'e nì nò̀ ò̀yɔ̀ŋ nò̀.

³⁴ A bè mē ni nòò ònyən nòò, Yesu a tɔɔnè ònyə'ə nswon mə, “Eli, Eli, Lama Sabachthani?” Ma la a bə mə, “Nwĩngòɔn ghà Nwĩngòɔn ghà, O mè'e gha aa a ya aa ε?”

³⁵ Bè bya bĩ mɔ'ɔ bĩi mə bi le ntəntə maa adigə aa, bi yu'u laà, nswon mə, “Yu'u nĩ, a twonə aa Elijah.”

³⁶ Nù yĩ mò'ɔ a khê òghɛɛ mmurə kũntsa a mum mìlù'ù mì tsè'è, òsɔ'onə a nĩ òkĩkà'à, òkɔ'osə mfa ghu mbo mə tâ à no. A fà mē, nswon mə, “Nĩ yu'utə tâ bĩ'inè yə mə Elijah à ka zĩ ghìrə tâ à lo fii atu ati bānəbānə sigə le.”

³⁷ Yesu à le nyè'è tsi'ĩ ni tii mburə ntsii.

³⁸ Atsè'è ya yii mə a le òkwàsə mùm òdāmà'anwĩ aa, a le mbò'ònə a tii, òloginə a òdǒn nsigə nywe'e a nsyè.

³⁹ Atu bĩsogyè ya mə à le ntə nlii nĩ Yesu aa, à yè mē mājĩ yii mə Yesu à le òkwo ghu aa, nswon mə, “Tsi'ĩ ànnù nĩkonə, ò ghuà à bə aa Mu Nwĩ!”

⁴⁰ Bāngyè bĩ mɔ'ɔ bi le ntswe ghu, ntə a sà'a agha'a nlii. Atii bo, Mary Magdalene, ni Mary, òdè bi bĩ Jems yĩ òkəgə, bo bi Jose, a bò'ɔ Salome le ntswe ghu.

⁴¹ Bo le si yònə nĩ Yesu wa noò wa mə à le ntswe a Galilea aa, òkwetə nii. Bāngyè bĩ mɔ'ɔ bĩ ghà'atə bii mə bo bi Yesu le òkɔ'ɔ nzi a Yerusalem aa, bo le òki ntə ghu.

Ajàn yii mə bi le ntwiŋə Yesu à
(Mt. 27.57-61; Lk. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

⁴² Tsɔ mə à le mbə njwĩ ònānsə òjoo nlon njwĩngòɔn aa, a bè mē a òkwèfò maa njwi mə àbèè a kà lǒ fu'u a njwĩngòɔn aa,

⁴³ Joseph mə à le nlo a ala'a Arimathea, ònyu'utə nĩ ànnù nifɔ Nwĩ, òki mbə òy yii mə bè le si le si bɔ'ɔ nlii, mbə òy yĩ mò'ɔ a tii ògāndasa'a aa, à le ntān nti òghèè a mbèè Pilato a mbetə aku Yesu ya mə yu lǒgə i ghèè twiŋə.

⁴⁴ A ghèè mē Pilato a betə mə Yesu à kwò mē le, òtwonə atu bĩsogyè ya mbetə yĩ mə à ni tsi'ĩ ànnù nĩkonə mə Yesu à kwò mē le.

⁴⁵ A yù'ù mə mə Yesu à kwò mē aa, mbii mə tâ Joseph à ghɛ nlogə akū yi ya òghèè òtwiŋə.

⁴⁶ A ghèè ònyu atsè'è yĩ fù'ù yĩ siginè, òzi nlogə Yesu òsigisə, òlim nū yĩ nĩ àtsè'è yā. A lim mē, òtigə nlogə yi òghɛ nniŋ a mùm ònsyè nlii mə bi le nton a mùm àlānsəngò'ò aà. A niŋ mē, òtii ògò'ò òghɛ òkusə ntsù ònsyè wa ghu.

⁴⁷ Mary Magdalene bo Mary, òdè bi Joses le nyə adigə ya yii mə bi lə ntwiŋə yĩ ghu aà.

16

Ajàn yii mə Yesu à le nyweenə ni nòwo aà
(Mt. 28.1-8; Lk. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

¹ Njwĩngòɔn ya ò tsyà mē, Mary Magdalene, bo Salome ni Mary, òdè bi Jems, bo yuu mighurə mĩ lùmtə mə bo ghèè yɔ'ɔ nū Yesu ghu.

² A lò mē mbə a njwĩ yĩ òtsyāmbii a mùm ògyà, tsi'ĩ a tītugə tītugə, a noò òsa'a nòò, bo fè'è a òghɛ wa ntsù ònsyè.

³ Bò fè'è mē òka òghɛ a mājĩ òtigə mbetə nĩ waa bo ni bo mə, “A ògò'ò ya wa ntsù ònsyè aa a ka tii wo lǒ'òsə a mbo bĩ'inə aa ε?”

⁴ Bò ghèè mē ònywe'e wa ntsù ònsyè, òghə ki òntə mi'ĩ myaa, ònyə mə bi tii mē ògò'ò ya nlogə. Ògò'ò ma yù ò le mburə mbə tsi'ĩ ògò'ò yĩ mfan mfanə.

⁵ Bo kuu òghèè wa mùm ònsyè. Bò kuu mē, ònyə mùjòn yĩ mò'ɔ a wè'è àdānə atsè'è yĩ fù'ù, òtswe a mbèè àbò mǎ'à; mibè myaa mə syənə.

⁶ A swon a mbo bo mæ, “Tâ mibê muu mî tsuu lõ syənə bê. Ni lòò aa Yesu mu Nasareth wa mæ bi kî kwèentə a ati bânɲə bânɲə aa ε? Wâ à bîɲə mē a niwô. Wa kaa à sî faà mæ tswê! Yê ni àdigə yî mæ bi kî nɲsə yi ghu aà.

⁷ Nî ghεε nswon a mbô ñgǎɲyənənnù ji bo bì a mbo Peta, mæ Yesu à tsyà mæ a mbii bù ñghεε ni a Galilea. Nî ka ghèè ghu, i yə yi tsi'î wa ajàn yî mæ à le nswon a mbo bù aà.”

⁸ Bo fε'è wa mûm nîsyè ñkhəkə nlon mæ nû jyaa ì le nswèrè, ñtigè mbenə ba'a bà'a. Bo kà mē aa ñghεε a mánjî kaa wa'à ànnù a mbo nù tsù burə swoswonə, nlon mæ nìbɔ'ɔ ni le ntswa waa aà.

*Ajàɲ yî mæ Yesu à le ndi'i ibii nû yi a mbo Mary Magdelene aà
(Mt. 28.9-10; Jn. 20.11-18)*

⁹ Nòò wa mæ Yesu à le nyweenə a niwo a njiwi yî ñtsyàmbii a mûm ñgyà aa, à le mfòò ndi'i ibiinu yî aa a mbo Mary Magdelene, wa yî mæ à le mfi'i izwi jî bi jya ji sàmbaa ghu ato'o aà.

¹⁰ Mary Magdelene a tigè ñghεε nswon annù yî mæ a le mfè'è aa a mbo bè bya mæ bo bì Yesu le si karə aà, nlon mæ bo le ntswe tsi'î nî àjəɲnə, ñyə'ə.

¹¹ Bo yù'u mē mæ Yesu à bîɲə mē ni niwo Mary Magdelene a yê yi aa, ñka ligitə, kaa wa'à waa bii.

*Ajàɲ yî mæ Yesu à le ndi'i ibii nû yi a mbô ñgǎɲyəgənnù ji ji baa aà
(Lk. 24.13-35)*

¹² Ma yû â tsyà mē, a bû ñzi ndi'i ibiinu yi a mbo bo bî mɔ'ɔ bi baa, mæ bi le mfè'ε a Yerusalem ntigə mfu ñghεε nî waa a afɔ. Ma mùu noò Yesu a bânɲə ñtigə ndi'i aa bə ñkîrê yî yî dāɲ a mbo bo ma bû.

¹³ Bô bii mē, ñswon a mbo àbùgè yaa bii mæ bo le ntswe a Yerusalem aa, kaa bo wa'à waa bii.

*Ajàɲ yî mæ Yesu à le ndi'i ibii nû yi a mbo ñgǎɲyəgənnù ji jya ñighûm ñtsò mɔ'ɔ aà
(Mt. 28.16-20; Lk. 24.36-49; Jn. 20.19-23; Ifà'à 1.6-8)*

¹⁴ A bè mē a noò ñjîm Yesu a zî ñtsi'i ñgǎɲyəgənnù ji jya ñighûm ñtsò mɔ'ɔ bo tswé ñji, a ghaàntə waa nlon mæ kaa bo le ñwa'a nî àbîintiï tswé, ñki ñkiï mîntiï myaa, kaa wa'à ànnù yî mæ bè bya mæ bi le nyə yi a noò yî mæ à le nyweenə ni nîwo aa bii aà.

¹⁵ A swon a mbo bo mæ, “Nî ghεε a mbo mbî ñtsîm, ñka nswonə nî ñtoo yî ñsigènə ya a mbo bè bì tsîmè.

¹⁶ Nù yî mæ à yù'u, nniɲ ntii yi a nu mè, bi murè yi a ñki aa, à ka yî yweenə, ñu yî mæ kaa à sî ntii yi a nu mè niɲ aa, Nwî à ka yî niɲ isa'a ghu nû.

¹⁷ Bè bii mæ bi niɲ ntii waa a nu mè aa, bi ka yî tswé nî ñlènsə juà: Bo ka yî ki fi'i nî bîdemon a nto'o bè nî ikûm ghâ. Bo ka yî ki ghàà mighàà mî fi

¹⁸ bo ka yî ki bwεε nî no tugitə nî a mbo bo kaa tâ ì wa'ă annù a nu bo ghîrè; kè bεε mæ bo tε'ε nno bē ñli'i, kaa ì wa'ă annù tsu a nu bo ghîrè bē. Bo ka yî ki nɲsə nî mbô myaa a nû ñgànɲmighòò tâ bo ka mfwetə.”

*Ajàɲ yî mæ Yesu à le ñkɔ'ɔ ñghεε a aburə aà
(Lk. 24.50-53; Ifà'à 1.9-11)*

¹⁹ Mmà'àmbi Yesu à ghàà mæ a mbo bo laà aa, Nwî a logè yi ñkɔ'ɔ ghεε ni ghu a aburə, ñghîrə a tswé a mbèè ñkwεε yu nî mà'à.

²⁰ Bo fε'è ñghεε ntigə nswonə nî ñtoo yî ñsigènə ya a idigə tsîm; Mmà'àmbi a fa'à bo bo ñghîrə nî ñlènsə tâ bè zi mæ bo le si swon aa tsi'î ànnù ññkonə. Amen.

Ntoo yì Nsigìnè yìi LUKAS à le ñwà'ànè aà

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A ñwà'ànè yŷ aa a le ñwà'ànə Lukas, mə à le mbə docta aà. Kaa à le ñwa'à ñŷ yì mò'ɔ a titi ngǎntoo Kristo jya bə, kaa ñki'i ñŷ baYuda ki mbə. A le mbə ñŷ àkòrə Paul, Paul a kî nanşə ñkɔŋə yi, bo yu karə ñghɛɛ ni a nitəə a idigə jì ghà'àtə (Ifà'a 16.10-17; 20.5-15; 21.1-18; 27.1-28).

Lukas à swòŋ mə yu ñwà'ànə aa a mbo Theophilus tǎ tǎ à nanşə nzi annù ñikon yìi mə bi di'i ghu mbo, bo bi àjàŋə mə ìnnù ma jŷ i le mfè'è aà. Annù ñikon ma yŷ a bə ntoo yì ñsigìnə ya nlon Yesu Kristo, yìi mə Azwì Nwì a le ntso'ɔ yì mə tǎ à zi nswonə ntoo ma yŷ a mbô ñgǎŋəfumə, ñke'enə ajàŋə mə Nwì à ka yweensə bə aà (4.18-19). Lukas a di'i nî àjàŋə mə annù ñgǎŋəmfumə, à yì bə bi kègə, bo bi à yì bə bi bi, a le nanşə ntswe a nu Yesu aà. Yesu à le ntwon Mateo ñkǎŋkwərə bitax, ñswon mə kaa yu le ñwa'ǎ aa a ntwon bə bii annù yaa a tsinə aa zì, yu le mbàŋnə ñzi aa a twon ngǎŋghirə ìnnù jì bî (5.32); ñtwonə a Zacchaeus aa nlon mə yu le nzi aa nlò bə bii mə bi bwe aa, i yweensə waa (19.10). Ngàn mŷŋgwà'à wa mə à le mbwe aa, i di'i nî ìbòŋ Nwì bo bi ñko mŷŋŋə Taà yì'inə a mbo boò bi (15.11-32).

Lukas à di'i tsi'à ànnù ñikon mə ntoo yì ñsigìnə ya kaa i si aa tsi'i a mbo baYuda tswé. I tswé aa a mbô mbi ñtsimə, mbə “ñkà'à...a mbo bə bi atoo dàŋə” (2.32). Yesu à zì aa a ngիրə “tǎ mu ñŷ ñtsim à yə ajàŋ mə Nwì a yweensə bə aà” (3.6).

Lukas a kî ñdi'i abwarə bǎŋgyè a nsi mi'i Yesu; ñghaa nlonə Mary ñdè yì, Elizabeth, Martha bo Mary, bìsubika'à bi (10.38-40), bǎŋgyè bi ghà'àtə bii mə bi le si kwetə ñii, ñfa'a ghu mbo aà (8.2-3). Ñki ñdi'i ajàŋə mə Yesu à le mbəŋkə yi ñghaa a mbo bǎŋgyè bya bii mə bi le si yè'è ñyonə ñii a mânji Golgotha aà (23.27). Bǎŋgyè bi ghà'àtə le si yòŋə Yesu, ñloginə a Galilea, ñtswe bo bo a Yerusalem, ñtəə nyə ajàŋə mə bi le si kwèentə yi aa (23.40), bo bi àdigə yìi bi le ntwinə yi ghu aà (23.55-56), ñyi mfòð ñghɛɛ nyə mə Yesu à ywèenə mē ni ñwo (24.1-80) ñtigə ñghɛɛ nswon a bó ñgǎŋyègənnù ji jya ñghŷm ñtsò mò'ɔ (24.9-10).

Lukas à nanşə ñkwèè fîmfaa a nî ànnù ntsà'àtə Nwì (3.21; 5.16; 6.12; 11.1; 22.32; 23.34,46). Ka mə Yesu à le mbə Mu Nwì aa, à le si lògè nî noð ñtsa'atə nî Nwì ghu tǎ zi annù yìi mə Taà yì a lòð aa, i kii kwərə mitsyè bo bi mîdà'à a mfà'a ifà'á yi ghu. Bì'inə yə mə, mbon tǎ à tso'ɔ ngǎntoo ji jya a titi ngǎŋyègənnù ji jì ghà'àtə, a le ngèè ñle ñka ntsa'atə Nwì àbèè fu'ù (6.12).

Lukas a ghìrə bi yə ñidore ñii mə ntoo yì ñsigìnə ñlonə Yesu Kristo i zi ni nu aà, ñloginə a ni ikòð baangel wa a noð yìi bi jwe yi aa (2.14) ñghɛɛ nywe'e a noð yìi mə Yesu à mǎŋsə ifà'á yi ntigə ñkɔ'ɔ ñghɛɛ ni a aburə fu a mbèe Tà aà. Ngǎŋyègənnù ji i “tigə ñgha'asə ñii, ñti waa i luu ni ñidore, bo tigə mbu mbii waa fu a Yerusalem. Ntigə ntswe ni a ndàmà'anwì a ngòŋ bìnòð bitsim, ñgha'asə nî Nwì.” (24.52-53).

Bi yatə ñwà'ànè yŷ aa laà:

1. Nji'i ànnù ñwà'ànè yŷ 1.1-4
2. Ajàŋ mə bi le njwe Yesu bo bi Jon Ngǎŋmürə bə ñki bo bi nòð yìi bo le mburə bŷŋkhə aà 1.5—2.52
3. Ifà'a Jon Ngǎŋmürə bə ñki 3.1-20
4. Ajàŋ mə bi le mmurə Yesu ñki bo ajàŋ mə bi le ñkwà'ànə yi aà 3.21—4.13
5. Ifà'a Yesu a Galilea 4.14—9.50

6. Nlõ a Galilea ηκω'ο ηγηεε ni a Yerusalem 9.51-19.27

7. Ngyà yì n̄lwi'ĩnjim a Yerusalem bo bì maa mbèè àla'à 19.28—23.56

8. Ajàn̄ mē Mmà'àmbi à le nyweenē ni n̄wo, n̄di'i ibiinú yi a mbo bè ñtigē ηκω'ο ηγηεε a aburē aà 24.1-53

Innũ ntsyàmbi

¹ Taà Theophilos, bè bì ghà'àtē bi gaansē m̄t̄t̄ myaa a ηjwà'ànē innū j̄i mē i le mfè'è a tit̄i b̄i'ĩ aà.

² Bo ηjwa'anē aa ajàn̄ mē bè b̄i mē bi le nyē innū ma j̄u ñloginē a noò ñlòginē ηkii nseensē n̄ ñtoo ya aa, bi swon̄ a mbo b̄i'ĩ aà.

³ Ajàn̄ mē a bē laa aa, Taà, mē n̄ansē mē ñlogē noò ñyogē innū ma j̄u m̄be'enē a lòginē, ηjwa'atē mē a ku'unē mē t̄a mē n̄ansē n̄tsisē ηjwa'anē ajàn̄ mē innū ma j̄u i le mfè'è aa a mbo wò.

⁴ Mē gh̄irē mùu ajàn̄ aa mē t̄a ò n̄ansē nzi annū n̄ikon̄ ȳi mē a tswe ghu nlon̄ ηgòn̄ innū tsim̄ j̄i bi swon̄ a mbo wò aà.

Ajàn̄ ȳi mē bi le ηkè'ènē ànnū ñlon̄ ηgaa J̄on̄ N̄gàn̄m̄urē bè a ηk̄i aà

⁵ Nòò ȳi mē Herod à le mbē mf̄ò a ala'a Yudea, ηgàn̄m̄a' a Nw̄i ȳi mò'ο à le n̄tswe ghu, mf̄e'ε aa a tit̄i àkh̄irē bē b̄i mē bi le si f̄à' à b̄o bì bè bi ηḡän̄m̄a' a Nw̄i Abija aà, ìk̄üm̄ ηgw̄ê ȳi i le mbē Elizabeth, ηk̄i mf̄e'ε aa a ηgw̄è'ε Aaron ηgàn̄m̄a' a Nw̄i wa.

⁶ Akòrē n̄iz̄i yaa bo bitsim̄ a le n̄tsinē a n̄si mi' i Mmà'àmbi, kaa bo wa' à n̄i àlò'ò tswē ñlon̄ mē bo le si lèè b̄in̄ònsē bi Nw̄i ηk̄ii nyu'unē n̄i n̄di' i j̄i tsi' i tsim̄.

⁷ La kaa bo le ηjwa' à ni mu b̄an̄nē tswe nlon̄ mē Elizabeth à le mbē af̄irē, bo k̄i ñtigē bilwèn̄ aà.

⁸ A leē m̄bē a ηjwi ȳi mò'ο, a bē ηjwi ȳi mē ηḡän̄m̄a' a Nwi Abija i tswē ni m̄f̄a' a a m̄üm̄ n̄dām̄a'anw̄i, Zechariah a k̄a m̄fa' a if̄à' à yi a m̄üm̄ n̄dām̄a'anw̄i,

⁹ ñyon̄ē ni n̄ònsē ηḡän̄m̄a' a Nw̄i maa noò, bi le mm̄a' a ib̄irē ñtsò'ο yi mē t̄a à too alùmtē a n̄ikentē ni mò'ο ni m̄a' a Nw̄i. A tigē ηk̄uu ηgh̄eε a m̄üm̄ n̄dām̄a'anw̄i.

¹⁰ Nnòò bē bitsim̄ b̄i le n̄tswe a abeε aa bi le si tsà'àtē Nw̄i maà noò ȳi mē à le mbē noò ntòò alùmtē aà.

¹¹ Angel Mmà'àmbi à le ηwi' ikē m̄f̄e'ε ghu n̄si, nt̄ə a mbèè àb̄o am̄a' a n̄ikentē ni mò'ο ni alùmtē nȳa.

¹² Nòò ȳi mē à le nyē angel wa aa, m̄ib̄ē mi le n̄syənē, n̄ib̄o'ο tswā yi.

¹³ Angel wa a swon̄ ghu mbo mē, “Tsùu b̄o'ο mb̄a Zechariah. Wa Nw̄inḡon̄ à yù'ù mē atsà'àtē ȳo. N̄gw̄ê gh̄o Elizabeth à ka jwe m̄ümb̄an̄nē t̄a ò tswe ìk̄üm̄ yi ni J̄on̄.

¹⁴ A ka ȳi bē annū n̄idore a mbo wò t̄a n̄u yò i n̄ansē mb̄on̄, bè bì ghà'àtē k̄i ndoritē nlon̄ mē bi jwe yi aà.

¹⁵ Nlon̄ mē à ka ȳi bē η̄u ȳi ηw̄è a n̄si mi' i Mmà'àmbi, kaa wa' à m̄ilù'ù ka n̄no, k̄è m̄i b̄on̄ k̄è m̄i t̄i.

Azw̄i Nw̄i a ka ȳi lwensē yi loginē a ato'ο ñdè ȳi.

¹⁶ A ka ȳi gh̄irē t̄a baIsrael b̄i ghà'àtē t̄a bì bú mb̄i fu a mbo Mmà'àmbi Nw̄inḡon̄ w̄aà.

¹⁷ A ka ȳi t̄sȳa a mb̄ii Mmà'àmbi n̄i àzw̄i ñtoo Nw̄i Elijah bo bì m̄idà' à mi.

A ka ȳi b̄ònsē bit̄a bo bì b̄òò,

i b̄en̄kē ηḡän̄at̄i atu t̄a bo tswe ni m̄itsyē ts̄o b̄i ñnnū jyaa i tsinē aà.

A ka ȳi tan̄tē bē t̄a bì ku'unē a mb̄o Mmà'àmbi.”

¹⁸ Zechariah a betē Angel wa mē, “Mē ka zi aa mē akē mē ma ȳu ànnū a ka f̄è'è aa ε? Nlon̄ mē mē tigē n̄lwèn̄ η̄u, ηgw̄ê gh̄a a k̄i ñlwen̄ lwēn̄ aa ε?”

¹⁹ Angel wa a kwi' i ghu mbo mē, “Mē ni Gabriel ȳi mē a t̄ə ni a n̄si mi' i Nw̄i, yu wa ȳi mē à too gha mē t̄a mē zi ηkè'ènē n̄too ȳi ñsiginē ma ȳu a mbo wò aà.

20 Lâ, tsõ mæ kaa ò si ntoo yĩ òsigìnè yû mæ ì ka yĩ fè'ε ni nòò yĩ mæ à kù'ùnə aa bĩ aa, kaa ò ka wa'à bù ñghaa. O ka ghèε ni tìghàà i ywe'e wa noò yĩ mæ ìnnù ma jû i ka yĩ fè'ε laa aà."

21 Bè bya mæ bi le ntəə a abεε aa, bi le nyu'utə Zechariah ki kan ntigə ηwa'a ni mæ a ghìrê àkə a tigè òtigə a mûm òdâmà'anwĩ òtigə aa ε?

22 Nòò yĩ mæ à le mfè'è aa, kaa à le ηkì'ì a ηghàa a mbo bo bú òzi. Bo tigè òzi mæ ñjèè təə təə ì le yi wa mûm òdâmà'anwĩ. A le ntigə nseensə waa nĩ mbo, òtigə ntswe ni tìghàà.

23 Nòò yĩ mæ à le mmànşə afà'â yi a mûm òdâmà'anwĩ aa, a tigè òlo mbi yi a ndùgə yu.

24 A tì mæ bə ni mú àtìi noò, ñgwê yĩ Elizabeth a tswé ni mú, òtigə tswé tsi'ĩ a nda mæ bi tsuu yi lõ yə atu bisàn bintaà.

25 Ntigə nswon ni mæ, "Mmà'àmbi à lèntè mē ñghìrə ma yû ànnù a nu mæ aa, a mfi'i òdìrê atu a atu mē a titi bē."

Ajàn yĩ mæ bi le ηkè'ènə a mbo Mary mæ à ka jwe Yesu aà.

26 Bisàn bi le ntsyà bi nto'o ajàn yĩ mæ Elizabeth à le ntswe ni mu aà, Nwĩ a too angel Gabriel a njò'ò àla'a Nazareth a ala'a Galilea.

27 A le ntswe nĩ ñkìi a mbo mûngòò mǎngyè yĩ mæ ñù yĩ mò'ò yĩ mæ ìkùm yi i le mbə Joseph, òlo a atsə Mfò David aa, à le ηkosə. ìkùm mûngòò mǎngyè ma ghú i le mbə aa Mary.

28 Angel wa à le nzì ghu mbo nswon mæ: "Mə tsà'àtə ghò! Mmà'àmbi à tswé bu yu, à kè mē ñniñ mbəonə yĩ ñwè a nu wò."

29 Mary à le mbə'ò tsi'ĩ ànnù ñiñkonə a ajàn yĩ mæ à le nyu'u annù ya mæ angel wa à le nswon aà, òtigə ηwa'a ni mæ ma yû mbuu atsà'àtə a di'i aa àkə le.

30 Angel wa a swon ghu mbo mæ: "Tsuu bə'ò mbá Mary, wa ìbòñ Nwĩngòñ ì tswé a mbo wò.

31 O ka tswé ni mu i jwe múmbânñè i tswé ìkùm yi ni Yesu.

32 A ka yĩ bə ñù yĩ ñwè tâ bi ka twonə nii ni Mu Nwĩngòñ Akò'òntsirə. Yaweh Nwĩngòñ à ka yĩ ghìrè yi nĩ mfò tsi'ĩ tsò ta bi taà yĩ David.

33 A ka yĩ bə Mfò a ηgwè'ε Yacob, i lwĩ'ĩ ñiñkonə, kaa tâ ànnù nifò yi tâ wa'à nĩ ñlwĩ'i tswé."

34 Mary a betə angel wa mæ: "Mè bürə ni mûngòò mǎngyè, kaa mē lèè ηwa'à ñûmbânñè zi, mē ma yû ànnù a fè'è aa mæ akə le?"

35 Angel wa a kwi'i ghu mbo mæ,

"Wa Azwĩ Nwĩ a ka kusə gho

tâ àdà'a Akò'òntsirə tâ à kuu a nu wò.

Ma mùu ajàn, mu wa mæ ò ka jwe aa, wa yĩ mæ à làa mǎnsə aa, bi ka yĩ tigə twonə yi ni Mu Nwĩ.

36 Wa'atə ñù ñgwè'è ghùù, Elizabeth. Bi swonə ni mæ kaa mbə a wa'à bə jwé. La tsìtsòñ, yumbəñ à tswé mē ni mu a ni bisàn bi nto'o, ka mæ à lwèn mē si'i si'i aà.

37 Kaa ànnù yĩ tsu sè ghu tswé mæ mbə Nwĩ a wa'à ghìrè."

38 Mary a kwi'i mæ, "Yê, mē laa mbə abù'u Mmà'àmbi, tâ a fè'ε a nu mē wa ajàn mæ ò swòñə aà." Angel wa a tigè mma'atə yi ηghεε yi.

Ajàn mæ Mary, à le ηghè a ηghantə Elizabeth aà

39 Tsi'ĩ maa noò Mary a burə ñtanşə njoò ji mmà'àtə ñghèè a njò'ò àla'a yĩ mò'ò yĩ mæ ì le ntswe a atu nta'a a Yudea aà.

40 A ghèè mē aa, ηghèè ñkuu a nda Zechariah ntsa'atə Elizabeth.

41 Mary à yù'ù mæ atsà'àtə Elizabeth aa, mu wa a litè ñnanə ghu nibum, Azwĩ Nwĩ a lwensə Elizabeth

⁴² a tɔŋnè òswon mɛ, “Nwĩ à nàŋsɛ nniŋ mbɔɔnɛ a nu wò a titi banygè, mbɔɔnɛ i kɪ ntswe a nu mu wa yĩ mɛ ò ka jwe aà!

⁴³ Ma yú ànnù yĩ wè, ajàŋ mɛ ndè bì Mmà'àmbi ghà à zi nghantə gha aa, a fɛ'ɛ a nu mɛ aa a ya aa ɛ?

⁴⁴ Nlon mɛ ajàŋ mɛ mɛ ghìrə nyu'u atsà'àtə yo aa, mu ghù a nibũm m1ə à ghìrə nlitə nnaŋ ni nìdorè.

⁴⁵ Mbɔɔnɛ a nu wò mbá mángyè, yĩ ò le mbii mɛ ànnù ya yĩ mɛ Mmà'àmbi à le nswon a mbo wò aa, mɛ a ka fɛ'è tsi'ĩ maa ajàŋ aà.”

Ikòò yĩ mɛ Mary à le nyəə aà

⁴⁶ Mary a swon mɛ,

“Ɔbii nú gha tsim i gha'asə Mmà'àmbi;

⁴⁷ òtiti gha i doritə nlon Nwĩŋgɔŋ ngàŋnyweensə gha

⁴⁸ òlon mɛ à wà'àtə mɛ gha, àbù'ú yi yĩ mɛ à ni tɪkum aà.

Nlon mɛ, òloginə tsitsɔŋ, bè bitsim ka tigə twon nĩ gha ni nù yĩ mbɔɔnɛ i tswe ghu nu aà,

⁴⁹ òlon innù jĩ wè jii mɛ Mmà'àmbi yĩ à nĩ Ntiti aa à ghìrə a nu mɛ aà, ikum yi i laa mánjsə aà.

⁵⁰ A ko mìlɪŋnè bè bii mɛ bi bɔ'ɔ nĩ aa miwaa miwaa.

⁵¹ A nàsə mɛ níkwɛɛ òndi'ĩ ada'a yi,

òsɛɛnsə ngǎŋŋee nu bo bì innù jii mɛ bo mòntə a múm òtiti bo aà.

⁵² A sɪgɪsə mɛ bifɔ bí wè a ìbərə bo,

ŋŋentə bitikumè.

⁵³ A jè'è mɛ ngǎŋŋi, òlwensə waa nĩ òjoo jĩ siginè,

mɛbaŋnə mfurə bè bii mɛ bi tswe nĩ òjoo aa bi kwɛɛŋkə nĩ àbo ŋɛ'ɛ.

⁵⁴ A zĩ mɛ a ŋkwɛtə ŋgàŋàfà'á yĩ Israel,

ŋwa'atə ŋko mìlɪŋnè yĩ mɛ à le kà'à òlon ŋgaà yàà

⁵⁵ òswon a mbo bitaà bi'inè,

a mbo Abraham bo bì ŋgwè'è yĩ, òlwi'ĩ nĩŋkonè.”

⁵⁶ Mary à le ntswe bo Elizabeth bisàŋ bi tarə mbu mbii yi fu.

Ajàŋ mɛ bi le njwe a Jon Ngàŋmùrə bè a ŋkì aà

⁵⁷ Nòò njwe Elizabeth à le ŋkù'ù, a jwe múmbàŋnè.

⁵⁸ Ngǎŋmbèɛ ndugə jyaa nĩ ŋgwè'è yàà bi le nyu'u ànnù yĩ wè yĩ mɛ Nwĩŋgɔŋ à le nghìrə ghu nu aa, bo bo bitsim tigə òdoritə.

⁵⁹ A bè mɛ nĩ òjwi ji nifwaa aa, bi zĩ a ŋhètə mu wa, òlɔɔ mɛ bi tswè ikum yi ni Zechariah, ni yĩ taà yĩ,

⁶⁰ lá ndè yĩ a tuu tsi'ĩ òtiti, òswon mɛ, “Ngaŋ, ikum yi à ni Jon.”

⁶¹ Bè bya swon ghu mbo mɛ, “kaa nù tsu a ŋgwè'è bù kaa à sɪ nĩ ikum ma ghù tswè.”

⁶² Bo tigə ŋghaa a mbo Zechariah nĩ mbô mbetə yi mɛ à kɔŋ mɛ bi tswe ikum mu wa nĩ wò aa ɛ?

⁶³ Zechariah à le mbetə taafèrə ŋwa'anə ghu mɛ, “Ikum yi à ni Jon.” Annù a le ŋgha'a waa bo bitsimè.

⁶⁴ Tsi'ĩ maa noò, òtsu Zechariah i ŋa'anə, àlèè yi a fɛɛŋkè, à bù ŋka ŋghaa fu, ntigə ŋgha'asə Nwĩ.

⁶⁵ Nìbɔ'ɔ le ntswa bambèè òdugə bi bya, ŋgàŋ ya i sɛɛnə fya ala'a nta'a Yudea tsi'ĩ tsimè.

⁶⁶ Nù òtsim yĩ mɛ à le nyu'u ŋgàŋ ya aa, a le sɪ mòntə atú yi ghu ntigə mbetə ni mɛ, “Mu mà ghù à ka yĩ bè aa àkè aa ɛ?” Nlon mɛ a le nlaa mɛ àdà'a Mmà'àmbi a le ntswe ghu nú.

Ntoo yïi mə Zechariah à le ηkè'ènè àà

⁶⁷ Azwĩ Nwĩ a le nlwensə Zechariah ta bì Jon, a tigè ñswonə nĩ ntoo Nwĩ mə,

⁶⁸ “Tâ bì'inè ka ηgha'asə a Mmà'àmbi Nwĩngòη baIsrael, nlon mə à zĩ mə ηkwetə bê bi, ntsu'u atú yaa.

⁶⁹ A fi'isè mē a Ngànywèensə bè yïi mə à tìi aa a mbo bì'inè, a bə ηù àtsə ηgàñàfà'á yi David

⁷⁰ tsi'ĩ ajàn yïi à le ηkà'à ñtsya a nĵim ηgǎñntoò ji jïi laa aa a ηgu'u,

⁷¹ mə yu ka yĩ yweensə yi'inè a mbô ηgǎñkîbââ ji'inè,

i kwere yi'inè a mbo bè bii mə bi naa yi'inè aà,

⁷² i dî'i ibòñê yi yïi mə à le ηkà'à a mbo bità bi bitaà bi'inè aà,

i kii wa'atə a akââ yi yĩ làà yâ,

⁷³ là'a akââ ya mə à le ηwàrè bo taà yi'inè Abraham aà.

⁷⁴ A le ηkà'à mə yu ka kwere yi'inè a mbo ηgǎñkîbââ ji'inè,

tâ bì'inè tigə mfa'a ghu mbo kaa wa'à bɔ'ò,

⁷⁵ ni mánjĩ yïi à laa mmanşə ηki ntsinə a nsi mi'i yu a ni nòò yi'inè ntsim faa atu nsyê.

⁷⁶ Wò, mú ghà, bi ka yĩ tigə twonə nĩ gho ni ηgǎñntoò Nwĩngòη Akò'òntsirə.

Nlon mə ò ka yĩ ghèe a mbii Mmà'àmbi, a nnanşə mánjĩ yĩ.

⁷⁷ I tigə ghìrə tâ bè bi zi mə bo ka yĩ yweenə aa

mə mbə bi li'inə ifansə innù jyaa,

⁷⁸ i tsyà aa a nĵim ηko mǎlìñnè Nwĩngòη yi'inè,

a ajàn mə àbèè a ka yĩ ló a aburə i fu'u sigə a nu bì'inè,

⁷⁹ a mfa ηkà'à a mbo bè bii mə bi tswe a múm mfiì ìdìgè,

a adigə àliləñə niwo aa,

i ki tsisə mǎkòrè mi'inè tâ mì ka ntəə ni mánjĩ mbɔɔnê.”

⁸⁰ Mu wa à le ηkwe, ntii a múm Azwĩ Nwĩ, ñtswe ni a nta'a miwèè miwèè, ñywe'e a noò yïi mə bi le ndì'ì yi a mbo baIsrael aà.

2

Annù àjàñ yïi mə bi le njwe Yesu aà

(Mt. 1.18-25)

¹ A bə maa noò Mfò Kaisa Augustus a swon mə tâ bì sən bē tsi'ĩ bì tsim a itoo itoo jïi mə baRoma bi le si bu'utə aà.

² Nòò wa mə ànnù sən bè ma yú yïi mə a le mbə yi ntsyàmbïi a le mfè'è aa, Kwirinius à le mbə Gúmnaà a mbù'u Syria.

³ Nù ntsim à le ntigə ηghèe mə yu ηwà'ànə ikúm yi a nìkurə bo.

⁴ Joseph à le nlò a njò'ò ala'à Nasareth yïi ì le ntswe a Galilea aa, ηki ηkɔ'ɔ ηghèe nìkurə ni Bethlehem nïi mə ni le ntswe a ala'a Yudea aa, a bē àdìgè yïi mə bi le njwe Mfò David ghu aà. Joseph à le ηghèè ghu aa nlon mə à le mbə ηù àtsə David aà.

⁵ A le ηghèè ghu mə yu ghèe ηwà'ànə ikúm yi bo yĩ Mary yïi mə à le ηkosə nĩ ηgwé yĩ aà. Mary à le ntswe ni mú.

⁶ Ajàn mə bo le ntswe a Bethlehem aa, a tsigè mu wá;

⁷ njwe mú yĩ yĩ ntsyàmbïi yĩ mbânñè, ñlìmtə yi nĩ ìbà'a itsè'è, ñnɔñsə yi nĩ àkhì mijì naà nlon mə kaa àdìgè a le ηwa'à a mbo bo wa ndâ bìgì tswé aà.

Bìtsèè bi mbi bo bì baangel

⁸ Bìtsèè bi mbi bĩ mɔ'ɔ bi le ntswe maa mbèè àla'a, a atu nta'a, m̀be nĩ mbĩ jyaa.

⁹ Bo kà mē aa mbe nī mbī jyaa jya aa, Angel Mmà'àmbi a wi'ikè n̄fē'ε a nsi mbo. Nkà'a Mmà'àmbi yīi mē i n̄wèènè tsi'ī n̄wèènè aa, i ta n̄karisə waa, n̄bɔ'ɔ n̄i wè n̄i tswá waa,

¹⁰ la angel wa a swon a mbo bo mē: “N̄i tsuu bɔ'ɔ bē, wa mē zī aa n̄i n̄too yī n̄sigìnè a mbo bù, yīi mē i ka zī n̄i n̄idorə n̄i wè a mbo n̄u n̄tsimè.

¹¹ Bi jwè mē N̄gànywèènsə ghùù, mē n̄i Kristo Mmà'àmbi aa, a itugə mbi s̄i, a n̄ikurə Mfò David.

¹² Alènsə yīi mē a ka d̄i'ī a mbo bù aa, a bə mē, n̄i ka ghε yə mu yī m̄borə t̄a b̄i limtə yi n̄i ibà'a itsə'è, n̄n̄i yī n̄i àkh̄i miji naà.”

¹³ A ghèə ki m̄ansə, n̄tsúntsò baangel yī wè bi lô a aburə nsigə, n̄yəə n̄i ikòò n̄gha'asə n̄i Nwī ghu, n̄swonə n̄i mē,

¹⁴ “N̄igha'a a mbo Nwīngòn yīi mē à tswə a aburə n̄kɔ'ɔ n̄tsirə aà, m̄bɔɔnə a mbo bē f̄aa nsyε b̄i mē Nwīngòn a doritə nlon n̄gaa yàà aà.”

¹⁵ Nòò wa mē baangel bya bi lε mbù mma'atə waa n̄kɔ'ɔ n̄ghεε a aburə aa, b̄itsèè bi mbi bya bi tigè n̄ghaa bo n̄i bo mē, “N̄i gh̄irə b̄i'inè ghεε a Yerusalem, n̄ghεε nyə annù yīi mē a fε'ε ghu, Mmà'àmbi a ke'enè a mbo b̄i'inè aà.”

¹⁶ Bo lε n̄tswa'atə n̄ghεε nyə Mary n̄i Joseph n̄i mu wa a n̄on a akhi miji naà.

¹⁷ B̄itsèè bi mbi bya bi yə mu wa n̄kè'ènè a mbo bo ajàn yīi mē baangel bya bi lε n̄swon nlon mu wa aà.

¹⁸ N̄gòn bē b̄itsim b̄i mē bi lε nyu'u aa, bi lε nyerə annù ya mē b̄itsèè bi mbi bya bi lε n̄swon aà.

¹⁹ Mary à lε n̄lògə innù jyá tsim n̄ləə a ntii yu ntigə m̄mɔontə n̄i àtú yi ghu.

²⁰ B̄itsèè bi mbi bya bi lε mbù n̄lo ntigə m̄b̄i n̄ghεε waa, n̄yəə n̄i ikòò n̄gha'asə n̄i Nwī ghu nlon annù yīi mē bo lε nyu'u n̄ki nyə a boontə tsi'ī wa ajàn yīi mē baangel bya bi lε n̄swon aà.

Ajàn yīi mē bi lε n̄tswé ikum Yesu aà

²¹ N̄jwī i t̄syà mē ji n̄ifwaa, a ajànə mē bi lε n̄jetə yi aa, bi tswé ikum yi n̄i Yesu, ikum wa mē angel wa lε mfa m̄bɔn t̄a b̄i tswə n̄i yu a ato'o aà.

²² Nòò à lε n̄kù'ù mē t̄a taà yi b̄o n̄dè yi gh̄irə annù n̄s̄i'ī waa t̄a bo laa nyonə n̄i n̄on̄sə Moses, bo lògə Yesu mē t̄a bo bo kɔ'ɔ n̄ghεε a Yerusalem, t̄a bo ghεε nd̄i'ī yi a mbò Mmà'àmbi,

²³ n̄yon ajàn mē a lε n̄tswe bi n̄wà'ànə a n̄i n̄on̄sə Mmà'àmbi aà, “Mfòò àjèè m̄angyε n̄tsim yīi à n̄i m̄umb̄an̄nə aa, bi n̄tswe n̄i n̄lèə yi n̄i àyərə ayoo a mbò Mmà'àmbi.”

²⁴ Bo lε n̄ghèè aa ta i k̄i m̄à'à Nwī, “n̄i b̄ibuḡirəm̄ikuu bi baa bo b̄i b̄itsɔ'ɔ b̄i kègə bi baà.” I yònə n̄i ajàn yīi mē n̄on̄sə Nwī à lε nd̄i'ī aà.

²⁵ N̄u yī m̄ɔ'ɔ à lε n̄tswe a Yerusalem, ikum yi i bə Simon, a bə n̄u yīi mē m̄innù mi lε n̄tsinə, a k̄i bɔ'ɔ n̄i Nwī. Azwī Nwī a tswé ghu nu, a yu'utè n̄i noò yīi mē Nwīngòn à ka yī lə'ətə mint̄i m̄i baIsrael aà.

²⁶ Lε bon Azwī Nwī a lèè nd̄i'ī ghu mbo mē à ka yī yə Ayɔ'ò Nwī Mmà'àmbi wa i b̄on kwo.

²⁷ Azwī Nwī a lε tintə yi mē t̄a à zi a ndàmà'anwī maa n̄jwi mē bi lε n̄zī n̄i mu wa aà. Ta b̄i Yesu n̄i n̄dè yī b̄i zī mē n̄i ghu a n̄lwensə n̄on̄sə aa

²⁸ a n̄ε yī n̄tugitə a mbo yu, n̄gha'asə Nwī n̄swon mē,

²⁹ “Mmà'àmbi, m̄à'atə t̄a àbù'ú yò t̄a à ghεε n̄i m̄bɔɔnə nyònə n̄i n̄ghaa n̄o;

³⁰ n̄lon mē mi'ī ma mi yè mē ànnù nyweensə bē,

³¹ yīi mē ò t̄antə mē n̄ləə a n̄si mi'ī bē b̄itsimə aà,

³² a bē n̄kà'à a n̄ka nd̄i'ī m̄anj̄i ghò a mbo bē bi itoo dàn,

i zĩ ni nigha'a a mbo bê bo baIsrael aà.”

³³ Taà yĩ bô ndè yĩ bi le nyerè nlon annù yĩ mē bi le nswon mbi'i ngaà yĩ aà.

³⁴ Simon a tigè ñniñ mbɔɔnə a nu bo nswon a mbo Mary, ndè yĩ, mē,

“Mu ghulá à ka yĩ ghìrè tá bè bĩ ghà'atè wo, i ki nentə bĩ ghà'atə a ala'a baIsrael. A ka yĩ bə alənsə yĩ mē bə ka yĩ tigə nghàa nlon ngaà yĩ, i tuu nĩ ànnù yi,

³⁵ tá munwi ñtsò tá à ki nso ntiì ghò.

Tá ñnnù jii mē bə bĩ ghà'atè mòntə a mĩntii bo aa, tá bì ghìrə tá ì fε'ε nlaa.”

³⁶ Ngəntoò Nwĩ yĩ mənɔyè yĩ mò'ɔ à le ntswe ghu, ìkũm yi i bə Anna, a bə mu Fanuel, yĩ mē à le nló a nɔwè'ε Asher aà. A ti bə aa bon à lwèn mē. A le nyɔ'ɔ ntswe bô ndoò yĩ tsi'i ìlòò ji sambaa a kwò.

³⁷ A tigè ntswe tsó ñkwĩ'i mənɔyè i ìlòò mighum mi nifwaa ñtsò ji ñikwà. Kaa à le ki'ì nũ ndàmà'anwĩ màmà'atè, ñgha'asə nĩ Nwĩ, ñsi'isə nĩ ìbĩnũ yi ti ji, ntsà'atè nĩ Nwĩ a nĩtugə bo bì a si'inə.

³⁸ A le ñki nzi tsi'i maa bəntè noò, mfa mbi'ikə a mbo Nwĩ, ñghaa nlon ngaa mu wá, a mbo bə bĩtsim bii mē bi le si be ni mē tá Nwĩngòn à tsu'u atu Yerusalem aà.

³⁹ Nòò yĩ mē bo le ñghìrə ñnnù tsim ñyonə ni nònsə Mmà'ambi aa, bo le mbù mbii fu a Galilea, ñghεε a ñikurə bo a Nazareth.

⁴⁰ Mu wa à le ntigə ñkwe, ntswe ni mĩtiì, ñki nluu ni mĩtsyè; ìbòn Nwĩ i tswé ghu nú.

⁴¹ Taà yĩ bô ndè yĩ le si kɔ'ɔ ni a Yerusalem a atú àlòò a atú àlòò a noò ìkòò Passa.

⁴² Nòò yĩ à le mbə ìlòò ñighũm ñtsò baa aa, bi logè yi bo bo kɔ'ɔ ñghèè ghu tsi'i ajàn yĩ bi le si ghìrè aà.

⁴³ Bo mənşə mē ikòò wa ñka ñkwεε, mu wa, là'à Yesu, a benè ntswe a ñjim a Yerusalem, kaa taà yĩ bô ndè yĩ wa'à zĩ.

⁴⁴ Lá bo le si wa'atə ni mē à tswe a titii bə bii mē bo bo le si zĩnə aà, ntigə ñghεε, ntəə nitəə ni jwi yĩ mfuùrə; ñlɔɔ yi a mbèè ìkà'á jyaa bo bì ñgǎngwè'ε jyaa.

⁴⁵ Bo lòò mē yi kaa wa'à yə, mbu mbii fu a Yerusalem a nló yi ghu.

⁴⁶ Njwĩ ì tì mē ti tsyà ji tarə, bi yē yi a ndàmà'anwĩ a tswé a titii bìdì'ì bi ñnnù, ñyu'utə nĩ ànnù yĩ mē bo le si swon aa, ñkii mbetə nĩ ìbetə a mbo bo.

⁴⁷ Bè bĩtsim bii mē bi le nyu'u ànnù yĩ mē à le si ghàa aa, bi le nyerè nlon mĩtsyè mii mē à le ntswe ni mu aa, bo bì ìkwĩ'i jii à le si fa aà.

⁴⁸ Nòò yĩ mē bi le nyə yi aa, ànnù le ntsyà waa, ndè yĩ a swon ghu mbo mē, “Mũ ghà, ò ghìrə nĩ bĩ'ì lálà aa a ya le? Ye ajàn mē ò fa ñgi'i a mbo bĩ'ì taà ghò, bĩ'ì ghaà ñlɔɔ nĩ ghò aà.”

⁴⁹ A kwĩ'i a mbo bo mē, “Ni ghìrè ñghaa nlɔɔ nĩ gha aa a ya le? Nĩ sì zi mē a ku'unə a mbo mē mē tá mē tswe a nda Taà ghà aa ε?”

⁵⁰ Lá, kaa bo le ñwa'á ñji'ì ànnù yĩ mē à le si swonə a mbo bo aa nanşə ñzi.

⁵¹ A le nlò ñyonə waa bo bo sigə ñghèè fu a Nazareth. A tigè ñyu'unə nĩ waa. Ndè yĩ à le nanşə nləə ñnnù ma jũ tsi'ì tsim a mũm ñtiì yu.

⁵² Yesu à le ntigə ñkwe ni mĩtsyè bo bì àjĩnə nú, Nwĩngòn bo bì bə kònə ni yi.

3

Ajàn mē Jɔn Ngənmùrə bə a ñkì à le si swon annù Nwĩ aà
(Mt. 3.1-12; Mk. 1.1-8; Jn. 1.19-28)

¹ A le mbə nĩ ìlòò jii mē i le nywe'e ñighũm ñtsò ñtaà a noò yĩ mē Tiberias à le mbə Kaisa aa, Pontius Pilate a bə Gumnaa a Yudea, Herod a sa'à nĩ Galilea, mumaà yi Philip a sa'à nĩ Ituria, ni Trachonitis Lysanias a sa'à nĩ Abilene,

² Annas bo Kaifas bē ñgǎmà'a Nwĩ jĩ wè; ñghàa ni Nwĩ ni le nzi a mbo Jɔn mu Zecharias a nta'a miwèè miwèè,

³ a tigè ñkarə ibu'ù itoò tsim jii i le ntswe a Jordan aa, ñswonə ni mə tâ bə bəŋkə mîntiî myaa, ñkwere ñki tâ bi li'inə ifansennù jyaa.

⁴ A le si ghìrè ma laà a bə aa ajàn yï mə bi ñwa'anə a mûm àŋwà'ànə ñgàŋntoò Nwï Yesiah aa mə,

“Njï ñù i tɔŋnə ni a nta'a miwèè miwèè ñswonə ni mə,

‘Nì nanşə a mânji Mmà'àmbi,

ñnanşə iyaà ji tâ i tsinə,

⁵ Nwï à ka tsirə idigə miborə i tsim,

i kii sigisə mînta'a mï wə bo bi mï kəgə mîtsim,

i ghìrè tâ idigə ji ñɔrikə tsim tâ i tsinə.

I lwensə mibirə mîtsim tâ mânji à laanə.

⁶ Tâ mu ñŭ ntsim tâ à yə ajàn mə Nwï a yweensə bə aà.’ ”

⁷ Nnòò bə yï ghà'atè i le si zi a Jordan mə tâ Jɔn à murə waa a ñki. A swonə a mbo bo mə, “Bù bɔɔ bi nô, a ghuu aa a wà'àsə wə mə tâ ni khə alwintɔŋə Nwï yï mə a zï aa ε?”

⁸ Tâ ni ka ñkoonə mîntà mïi mə mi di'i mə ni bəŋkə mə mîntiî muu mma'atə ibi ghuu. Ntsuu i ki swonə ni mə, ‘Taà yï'i à ni aa Abraham'. Mè swonə a mbo bù mə Nwï à zï ajàn mə mbə yu bəŋkə ñgò'ò jú i tigè mbə bɔɔ bi Abraham.

⁹ Tsi'i tsitsɔŋ wa bi nòŋsə mə ñjàà ñlɔɔ ní ñwá it'i ghu tsi'i mîŋgàŋ! It'i tsim jii mə kaa i si mîntà mï siginè koonə aa, bi ka wă mmà'a a mɔ'ɔ tâ i khi.”

¹⁰ Nnòò bə wa i betə yi mə, “Bi'i ka tigə ghìrè aa mə akə aa ε?”

¹¹ A kwi'i a mbo bo mə, “Nù yï mə à tswe ni itsə'è ji baa aa, tâ à fa yï mɔ'ɔ a mbo ñù yï mə kaa à si nî yi tswé aà. Nù yï à ki ntswe ni miji aa, tâ à ka nyatə a mbo bə.”

¹² Nğăŋkwere tax i le ñki nzi mə bi murə waa a ñki, mbetə yi mə, “Ndì'innù, bi'i ghìrè yï'i ñgaa mə akə le?”

¹³ A kwi'i a mbo bo mə, “Nì ka ñkwere tsi'i àyoo yï ni tswe nî ñkwèrə aa, ntsuu ki kwere i tsyà.”

¹⁴ Bìsogyè le ñki mbetə yi mə, “Ngaà yï'i i bə la aa ε? Bi'i ka ghìrè mə akə aa ε?”

A kwi'i a mbo bo mə, “Nì tsuu njoo bə ni fikòrè i ki twɛɛ kwere. Ntsuu ibanŋennù a atu bə ki tswɛɛ, i kwere nî njoo jyaa, ñki mbeentə mə ñkabə yï mə bi tu ghuu ghu aa i kù'ùnə.”

¹⁵ Ajàn mə bə bya bi le si wa'atə mə ànnù yï wè yï mɔ'ɔ a ka fè'è aa, bo bitsim le si tigə mbetə nî ibetə ñlon ñgaa Jɔn mə à laà mbə yu mbə Ayɔ'ò Nwï wa aa ε?

¹⁶ Jɔn a fâ àkwi'i a mbo bo bitsim mə, “Mè murə ghuu aa a ñki, lâ ñù yï mɔ'ɔ à tswe ghu yï mə a yòŋə a ñjim mə, à kò'ònə ntsyà gha, kaa mə tɛ'è ki'i kù'ùnə mə mbə mə fèè mîŋkìrè mi ntâm mi bə. A ka yï ki murə ghuu aa a mûm Azwï bo bi a mûm mɔ'ɔ.

¹⁷ Ayoo nsəgə mîsàŋ a tswe ghu abo, à ka səgə mîsàŋ mya i tii ntsà'a tsim fi'isə i tigə ghotə mîsàŋ mya a mûm àta yu, i banŋnə tɔɔ ntsà'à jya a ni mɔ'ɔ yï mə i khi kaa wa'á nîmè aà.”

¹⁸ Ma mùu ajàn Jɔn à le si di'itə waa ni bîmânji bi ghà'atè ñswonə nî ntoo yï ñsiginè ya a mbo bə.

¹⁹ Lâ, Jɔn à le ñghàantə Herod yï à le mbə Gûmnàà aa ñlon mə à le ñkwere Herodias, ñgwé ndîm yï, ñki ñghìrè innù ji bi ji ghà'atè ji mɔ'ò.

²⁰ Herod a ku'ùsə mbu ñghìrè bə ànnù yï tînsə, ntswa Jɔn mîfi a ndâtsanè.

Ajàn yï mə bi le mmurə Yesu a ñki aà

(Mt. 3.13-17; Mk. 1.9-11)

²¹ Nòò yï mə bi le murə bə bitsim a ñki aa, Yesu à le ñki nzi bi murə yi a ñki. Bi murə mə yi a kâ ntsa'atə Nwï, àbùrè a ña'anə.

²² Azwî Nwî a lô a aburê nsigê ntêê ghu atu mbê tsô bugirêmîkuù. Njî i lô a aburê nghaa nswonj mê, “Ô ni mû ghà yî mbàñnè yîi mê mê kòñè aà, mê nanjê ndoritê nlonjê ghô.”

Nkàñjêtsê Kristo

(Mt. 1.1-17)

²³ Yesu à le ñka nloginê ifà'à yî aa bonj à bè mê ìlòò mîghum mi ntarè, bè wa'atè ni mê à ni mu Joseph yîi mê

à le mbê mu Heli.

²⁴ A bè mu Matthat,

a bè mu Levi, a bè yî Melchi,

mbê yî Janni, mbê yî Joseph.

²⁵ A kî mbê yî Mattias, a bè yî Amos,

mbê yî Nahum, yîi à le mbê mu Esli,

mbê yî Naggai,

²⁶ a bè mu Maaf,

a bè mu Mattathias, mbê mu Semein,

mbê yî Josech, mbê yî Joda,

²⁷ a bè mu Joanan, mbê yî Rhesa

ñki mbê mu Zerubabel, mbê mu shealtiel,

mbê mu Neri,

²⁸ mbê yî Melchi,

mbê yî Addi, mbê yî Cosan,

mbê yî Elmadam, mbê yî Er,

²⁹ mbê yî Joshua, mbê yî Eliezer,

mbê mu Jorim, mbê mu Matthat

mbê mu Levi,

³⁰ a bè yî Simeon,

mu Yuda, mu Joseph,

mu Jonam, mu Eliakim,

³¹ a bè mu Melea, a bè yî Menna,

a bè yî Mattatha, mbê mu Nathan,

mbê mu David

³² a bè mu Jesse,

mbê mu Obed, mbê mu Boas,

mbê mu Sala, mbê mu Nahshon

³³ mbê mu Amminadab, mbê mu Admin, mbê yî Arni,

mbê yî Hezron, mbê mu Perez,

mbê mu Yuda

³⁴ mbê mu Yakob,

mbê mu Isaac, mbê mu Abraham,

mbê mu Terah, mbê yî Naho,

³⁵ a bè mu Serug, mbê mu Reu,

mbê mu Peleg, mbê mu Eber,

ñki mbê mu shela,

³⁶ mbê mu Cainan,

mbê mu Arfaxad, mbê mu Shem,

mbê mu Noah, mbê mu Lamech,

³⁷ a bè mu Methuselah, mbê mu Enoch,

mbê mu Jard, mbê mu Mahalaleel,

mbê mu Cainan,

³⁸ a bè mu Enos,

mbə mu Seth, mbə mu Adam,
Mbə mu Nwĩ.

4

Ajàn yìi mə Devil à le ñkwà'ànè Yesu aà
(Mt. 1.1-11; Mk. 1.12-13)

¹ Yesu a lô wa ñkĩ Jordan, Azwĩ Nwĩ a luu ghu nu, nlogə yi ntsyasə a nta'a miwèè miwèè

² a tswê ghu mitugə mi njwi mighum mi ñkwà, Devil a kwà'ànè yi. A ni ñdùu njwi mà jû, kaa à le ñwa'á ayoò tsu jî; ñjwi jya mighum mi ñkwà kà maa ntsya, ñjĩ i yanə yi.

³ Devil a swon ghu mbo mə, “Mbə ò bə Mu Nwĩ, ò swon a mbô ñgò'ò yú mə tâ i bəñ ntigə abaà.”

⁴ Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Bi ñwa'anə a múm àñwà'ànè Nwĩ mə, ‘kaa ñù à si ntìi tswe nlon aa tsi'i àbaa yuyu bə.’ ”

⁵ Devil a bú ñlogə yi ñkò'ò ñghɛɛ ni ghu a ndəñ, ndi'i itoo tsim jii mə bífò bi mbi bù sa'a aa ghu mbo tsi'i ni mú ñtsirè nòò,

⁶ ñswon ghu mbo mə, “Mè ka fa ada'a a mbo wò mə tâ ò ka mbu'utə itoo mà jû tsi'i tsim tâ i ki ñka ñgha'asə nî ghô; ñlon mə bi fà mə itoo mà jû tsi'i tsim a mbo mə, mə tswé ni mîdà'à a mfa a mbo ñù yìi mə mə kòñə aà.

⁷ Tsìtsòñ, m̀bə ò bii mə ò ka mii gha, boñ mə ka fa itoo mà jû tâ ò tigə mbu'utə.”

⁸ Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Bi ñwa'anə a múm àñwà'ànè Nwĩ mə, ‘Ka mii tsi'i Mmà'àmbi Nwìngòñ ghò, ñkii ñka mfa'a tsi'i ghu mbo yuyu.’ ”

⁹ Devil a bú ñlogə Yesu ñghɛɛ ni ghu a Yerusalem, ñtɛ'ɛ yi wa atu nidòò ni ndàmà'anwĩ, ñswon ghu mbo mə, “Mbə ò bə Mu Nwĩ, ò tso'onè ñlo fàa atu nda nnàñə a nsyê;

¹⁰ ñlon mə bi ñwa'anə a múm àñwà'ànè Nwĩ mə, ‘Nwĩ à ka swon a mbo baangel bi nlonə gho mə tâ bi ka mbe nî ghô,’

¹¹ ñki mbu nswon mə,

‘Bo ka tigə ñɛɛ gho i tugitə a mbo bo a ndəñ mbì'ì ò tumè àkòrê yo a nî ñgò'ò.’ ”

¹² Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Àñwà'ànè Nwĩ a swon mə, ‘Tsùu a Mmà'àmbi Nwìngòñ ghó kwà'ànè.’ ”

¹³ Nòò yìi mə Devil à le m̀anjsə a ñkwà'ànə Yesu aa, à le mmà'àtə yi ñghɛɛ yi, nywe'e a noò yìi mə à le mbù ntswe nî àbwarə yì d̀an aà.

Ajàn yìi mə Yesu à le ñlògìnə afà'á yi a Galilea aà
(Mt. 4.12-17; Mk. 1.14-15)

¹⁴ Yesu a mà'àtə mbu mbii fu a Galilea, nluu ni mîdà'à mi Azwĩ Nwĩ. Ngàn ñlon ñgaa yì i ghèè nî idìgə tsim jii mə i le ñkarisə Galilea aà.

¹⁵ Yesu a ghèè nî mbii ñtigə ndi'i nî ànnù Nwĩ a ndàñghòtə baYuda, bə bitsim bi gha'asə nii.

Ajàn yìi mə bi le ntuu Yesu a Nazareth aà
(Mt. 13.53-58; Mk. 6.1-6)

16 Yesu a gheè a Nazareth a adigə yï mə à le ñkwe ghu aà; à ghèè mē aa ñkuu a ndāghòtə a ajàn yï mə à le si gha'asə ñghirə a njwîngòŋ aà, m̀biinə ntəə a ndəŋ a ntwon ñighàà ni Nwî,

17 bi fâ àŋwà'ànə ñgàŋntoò Nwî Yesaiah ghu mbo, a ña'à àŋwà'ànə ya, nyə adigə ya yï mə bi le ñwà'ànə ghu mə,

18 “Azwî Mmà'àmbi a tswe a nu mə,

ñlon mə à tsò'ɔ gha mə mə mə ka nswon ntoo yï ñsigìnə a mbô ñgàŋəfum.

A tòo gha mə tá mə kɛ'ɛnə a mbo ñgàŋətsaŋ mə bi ka fi'isə waa,

i kii swonə a mbo bífə'ənə mə tá bi ka nyə idigə.

Bè bii mə bi ni'i nî waa laa bi ka kentə a nî'i bo,

19 i kii kè'ènə a mbo bè mə nòò yï mə Mmà'àmbi à ka ghìrə ìbòŋ a nu bo aà à kù'ù mē.”

20 A m̀nsə mē aa, ñkusə àŋwà'ànə ya mfa fu a mbo ñgàŋàfà'à ñdāŋghotə wá, ñtigə ntswe a nsyê. Mi'i mi bē b̀tsim wa nda mi bəŋkè ñtigə nlii n̄i.

21 A lògìnə ñtigə nswon a mbo bo mə, “Sii, ànnù yï mə bi ñwa'anə fàa adigə aŋwà'ànə aa, a fè'è mē mboontə ni yu'ù.”

22 Bè b̀tsim bi le si tigə nswon innù j̄i sigìnə ñlon ñgaà yï. Ñkii yerə ni m̀ghàà mi mbɔɔnə mü mə le si fè'è ghu ntsù aà; ñtigə nswon ni mə, “A s̄i tsi'ï mu Joseph wa à ghuà bə aa ɛ?”

23 Yesu a swon a mbo bo mə, “ Mè zi mə ni ka swon ñighàà nî n̄anaa nuà a mbo mə, 'Dokta, tsu'u ìb̄in̄u ghò; i ghèè n̄i m̀b̄ii swon mə tá mə ki ñghirə innù j̄i ȳeyerə j̄i mə ni k̄i yu'u mə mə k̄i ghìrə a Kapernaum aa, fàa ñikurə bù.' ”

24 Yesu a gheè n̄i m̀b̄ii ñswon mə, “Tsi'ï ànnù n̄iŋkòŋ, mə swon a mbo bù mə kaa bi si ñgàŋntoo a ala'a bo bii.

25 La mə swon tsi'ï ànnù n̄iŋkòŋ a mbo bù mə, b̄ikw̄i'ï bi b̄aŋgyè b̄i ghà'àtə bi le ntswe a ala'a Israel wa noò Elijah, mə Nwî a le ntsetə aburə atu ìlòò ji tarə ni b̄isàn bi nto'o, kaa mbəŋ wa'à loo, m̄ikwenə ȳi ñt̄i a kuu wa ala'à.

26 Kaa Nwî à le wa'ă Elijah a mbo ñù dàn too ntsyatə m̄aŋgye Zarephath yuyu yï mə à le ntswe a ala'a Sidon, mbə ñkwi'i m̄aŋgyè aà.

27 Ñgàŋək̄ikwen i le ntswe a ala'a Israel ñgha'a wá noò ñgàŋntoò Nwî Elisha; a k̄i mme tsi'ï Naaman, ñù baSyria yï mə bi le ghùrə ak̄ikwen ȳi.”

28 Bè b̀tsim b̄ii mə bi le ntswe wa ndāŋghotə aa, bi yù'ù mə ànnù yï mə Yesu à swon aa, ñt̄onə waa i n̄aŋsə ñlwi,

29 bo b̄iinnə, ñtii yi mfe'ɛ ni ghu wa m̄um ala'a bo, ñlɔgə yi ñkò'ɔ ñghɛɛ ni ghu a mbèè nta'a yï mə bi le mbɔɔ ala'a ya ghu aà, a adigə yï mə mbaa i le ntswe ghu aa mə bi b̄iŋsə yi ghu.

30 La Yesu a b̄aŋnə ñtsya a tit̄i bo ñghɛɛ ȳi.

Nù yï m̀'ɔ yï mə à le ntswe n̄i àzw̄i ȳi b̄i aà

(Mk. 1.21-28)

31 Yesu a ma'atə ñsigə ñghɛɛ a Kapernaum, yï mə à ni njò'ò ala'a yï m̀'ɔ a Galilea aà. A bə a njwîngòŋ a gheè ñka ndi'i n̄i ànnù Nwî.

32 Bè yerə a ajàn yï mə à le si d̄i'ì aà, ñlon mə ñighàà ni ni le ntswe ni àdà'à.

33 Nù ȳi m̀'ɔ à le ntswe wa ndāŋghotə mə à le ntswe n̄i àzw̄i demon ȳi b̄i. A yè mē Yesu aa, nyə'ə tsi'ï ni ñj̄i ȳi ñt̄i, ñswon mə,

34 “Ah! M̀'atə ȳi'ì! O tswe aa n̄i àkè bi'inə, a Yesu, mu Nazareth? O zi aa a ntá ñgi'ì a nu b̄i'ì aa ɛ? Wa mə zi ñù yï mə ò ni ghu aà. O bə aa Yu wa yï mə à Laa m̀nsə, ñlo a mbo Nwî aà.”

³⁵ La Yesu a wenè yi nswon mə, “Kutə ntsû ghô, fè'è ghu nû!” Azwĩ yĩ bi ya a ma'à ñû wa a nsyə a titii bo, mfe'ε ghu nû, la kaa wa'à yi bāñnè ñlœnsə.

³⁶ Bè bĩtsim bii bi le ntswe wa nda aa, bi yerè ñtigə nswonə bo ni bo mə, “Aa ajāñə mbuu ñighàa akə a yuà aa ε? Nlon mə à wenə izwĩ jĩ bi ni àdà'à bo bi mĩtĩ i fe'èkè.”

³⁷ Ngàn yĩ i le ñghèè a idigə tsim maa mbù'ù àlà'à.

Ajàñ yĩ mə Yesu à le ñghurə bê bĩ ghà'àtə àà

(Mt. 8.14-17; Mk. 1.29-34)

³⁸ Yesu a ma'àtə ñdāñghotə ya ñghèè ñkuu a nda Simon. Maa noè nōñsə Simon a tswé ni fibà yĩ ñtĩ. Bi twonə yĩ mə tâ à zi ñkwetə yĩ.

³⁹ Yesu a zĩ ñtəə wa mbèè ñkùu māñgyè wa, ñwenə fibà wa nswon mə tâ à ma'atə yĩ. A swon mə ti māñsə aa fibà wa a ma'atə māñgyè wa a burə m̃b̃ñnè ñtigə nloo mijĩ fa a mbo bo.

⁴⁰ Nòò à kà mə aa ntso, bè bĩtsim bii mə bi le ntswe ni ñgāñmighòò, jii mə i le tswe ni mighòò tsi'ĩ ibəñ ibəñ aa, bi logè ñzi ni ju a mbo Yesu; a nōñsə m̃b̃ mi a atu bo yĩ mò'ò yĩ mò'ò, ñghurə waa.

⁴¹ Izwĩ jĩ bi i le ñki mfe'ε a ato'o bi ghà'àtə, ñyə'əñə mə, “O laa mbə Mu Nwĩ!” Lā Yesu a wenə waa kaa wa'à mà'àtə mə tâ bo ghaa nlon mə izwĩ jya i le ñzi mə Yesu à laa mbə Ayò'ò Nwĩ wā.

Ajàñ mə Yesu à le si d̃i'annu a ndāñghotə àà

(Mk. 1.35-39)

⁴² Abèè a kà mə aa mfu'u Yesu a ma'àtə múm àla'a ya ñghèè a adigə yĩ kaa bè le ñwa'à ghu tswé. Bè bya bi tigə nloo ñii, ñghεε nyə adigə yĩ mə à le ntswe ghu aa, kaa wa'à bù mbii mə à ma'atə waa.

⁴³ La Yesu a swon a mbo bo mə, “Mè tswe ni ñka nsèènsə ntoo yĩ ñsiginè ñlonə annu ñifò Nwĩ ya a mikurə mi mò'ò; ñlon mə à ñi ñji'ĩ annu yĩ mə bi le ntoo gha fàa mbi ghu aà.”

⁴⁴ Maa ajāñ a tigə ñghεε ñtigə nswonə ñi annu Nwĩ a múm ndāñghotə jii i le ntswe a Yudea aà.

5

Ajàñ yĩ Yesu à le ntwon Ngāñyogānnu ji ji ntsyamb̃i àà

(Mt. 4.18-22; Mk. 1.16-20)

¹ Yesu à le ntəə a mbèè àtsùmə nta'a a Gennesaret, bè tinè ñzi ghu mbèè a nyu'u ñighàa ni Nwĩ.

² A yê ñkanu'u ji baa i tswe wa aghəñə ñki jii mə ñgāñnləmbwè jii i le ntswe ni juu aa, i le mmà'àtə mfe'ε ñghèè a ns̃i'ĩ mbunjyā jyaa.

³ Yesu a kuu wa múm àkanu'u ya yi mò'ò yĩ mə a le mbə yĩ Simon aa, ñswon ghu mbo mə tâ à tintə nlo ni yu wa aghəñə ñki ñkuntə ni yu. Yesu a tigə ñtswe wa múm àkanu'u ñtigə ndi'ĩ ñi bè bya ghu.

⁴ A māñsə mə a ndi'ĩ waa laa, ñswon a mbo Simom mə, “Ghèntə a adigə yĩ tsotè m̃ma'a mbunjya yo ya ghu tã ko mbwè.”

⁵ Simon a kwi'ĩ ghu mbo mə, “Masa, bi'ĩ ghirə nzwi nû yĩ'ĩ ñitugə kàa tsi'ĩ ñkò àyodò! Lā mbə yĩ mə à swon wô aa, mè ka mà'a mbunjya yā.”

⁶ Bo mà'à mə mbunjya ya maa noè aa, m̃bwè mĩ ghà'àtə mi kwo ghu, m̃bunjyā jyaa jya i tigə nloo nàà ñtèeñkə.

⁷ Bo tigə ñtwon ñgāñakòrə jyaa jii mə i le ntswe ñi àkanu'u jĩ mò'ò jyaa mə i zi ñkwetə waa. Bo zĩ bo bo lwensə àkanu'u jya ji baa i luu, ñtigə nloo ni bê ñsigə ñkonə a múm ñki.

⁸ Simon Peta, à yè mē ma la, ŋkenə a nsi Yesu nswonj mē, “Lò gho a mbèe mē mbâ Mmà'ambí nlonj mē mē ni nù ñghìrə ìnnù jì bì.”

⁹ A le nswonj laa nlonj mē annù kòntsù a le ntswa yi bo bì bē bì mɔ'ɔ bya bìi mē bo bo le ntswe aa, nlonj ndùu mbwè mya mii mē bo le ŋko aà.

¹⁰ Ma yû a le ŋki mbə annù kòntsù a mbo Jon ni Jems, ñgǎŋakòrè Simon jì mɔ'ɔ, bìi mē bì le mbə bɔɔ bi Zebedee aà. Yesu a swonj a mbo Simon mē, “Tsùu ki bɔ'ɔ bē; ñloginè tsítsòn, ò ka tigə koo aa bē.”

¹¹ Bo le nswonj ikànu'u jyaa jya mfè'èsə a nta'a mmà'atə njod tsim ñtigə nyonə nî Yesu.

Ajàŋ yïi mē Yesu à le ghùrə ñû àkìkwen aà

(Mt. 8.1-4; Mk. 1.40-45)

¹² Yesu à kà mē aa ŋghɛɛ wa njò'ò àla'a ya yï mɔ'ɔ, nù mɔ'ɔ a zî, yïi mē nù yï ì le nluu nî àkìkwen aà. A yè mē Yesu aa, ñwò ghu nsi à kùu kuu. Mbu'u mbo ghu mbo nswonj mē, “Mmà'ambí, ò bə kònj bonj, ò ghìrə nù yà ì laà.”

¹³ Yesu a nàsə àbò yi mmɔontə yi ghu, nswonj ghu mbo mē, “Mè kòŋê; tâ nù yò ì laa.” Akìkwen ya a le ŋki mburə ŋghensə nsigə ghu nù.

¹⁴ Yesu a wa'àsə yi mē tâ tsuu a mbo nù lɔ swonj; lâ mbarŋnə nswonj ghu mbo mē, “Ghèe ndi'i ibiinù gho a mbo ŋgànma'anwî. Mfa ayoo mmà'a Nwî yïi mē Moses à le nlèè aa tâ di'i a mbo bē mē nù yò ì laà mē.”

¹⁵ Ka mē Yesu à le nswonj ma mùu ajàŋ aa, ñgàn ya ì le bàŋnè mibu sèènə sèènə. Nnòò bē ì le si tigə nzi a nyu'utê ànnù yïi mē à le si di'i aa, bo bì mē tâ à ghurə mighòò myaa.

¹⁶ Lá Yesu a ma'atə waa ŋghɛɛ a nta'a miwèè miwèè a ntsà'atə Nwî ghu.

Ajàŋ mē Yesu à le ŋghùrə mbwenkə aà

(Mt. 9.1-8; Mk. 2.1-12)

¹⁷ A bē mē a njwi yï mɔ'ɔ, Yesu a kà ndi'i annù Nwî, baPharisai bo bì ñgǎŋndi'i bìnòŋsè bìi mē bì le nlò a mikurə mî tsim a Galilea ni Yudea, bo bì Yerusalem aa, bì tswé ghù. Yesu à le nluu ni midà'à mi Mmà'ambí a ŋghurə mighòò ghu.

¹⁸ Bì tì mē tì yə bē bì mɔ'ɔ bi zî, mbe'e ñû yï mɔ'ɔ yïi mē à le mbwenkə aa ni fikùu. Bo le si lòò mánjì yïi mē mbə bo tsyá ghu nte'e ñû ñighòò wa a nsi Yesu.

¹⁹ Mbə yïi mē nnòò bē ì le ntswe nluu idigə, kaa mánjì yïi mē mbə bo tsyá ghu a wa'à bə aa, bo le ŋkɔ'ɔ a atu nda, nsaà níkanj, ñtsurisə fikuu fya nsigisə nte'e ñû ñighòò wa a nsi Yesu.

²⁰ Yesu à yè mē ajàŋə abíintii yïi mē bē bya le ntswe ni yu aa, nswonj mē, “Numbáŋnè, wa bi lí'inè mē ifansə ìnnù jò.”

²¹ Ngǎŋdi'i bìnòŋsè bo bì baFarisai bo loginè ñtigə mbetə mē, “Ghuù nù mē a ghàa mighàa mbəgite nî Nwî ghu aa à ni wò aa ε? Nù tsù à tswe ghu mē mbə a lí'inè ibi bē ñtsyatə Nwî aa ε?”

²² Yesu a zî ìnnù jii mē bo le si betə nî waa bo ni bo aa, ñkwi'i a mbo bo mē, “Nî betə ibetə jú a múm ñtii bù aa a ya?”

²³ A laà ñyanşə aa a nswonj mē, ‘Bì lí'inè ñfansənnù jo,’ kə a nswonj mē, ‘Bìinè ŋka ntəə aa ε?’

²⁴ Lá mē ka ghìrə tâ nì zi mē Mu Nù a tswe nì àdà'à fàa atu nsye a nli'inə ñfansənnù bē.” A ghàa mē laà ñtigə nswonj a mbo mbwènkə wa mē, “Mè swòŋ a mbo wò, bìnè, mbe'e fikuu fo fya ŋghèè gho a nda wò.”

²⁵ Mbwènkə wa a kî mburə mbiinə a nsi bo, mbe'e fikuu fya mē à ghìrə nnòŋ ghu aa, ñtigə ŋghɛɛ nîi a nda yu, ŋgha'asə nî Nwî.

²⁶ Annù kòntsù a kò waa bitsimè. Bo tigə ñgha'asə nî Nwî, nìbɔ'ɔ ni tswá waa, bo tigə ñswonjə ni mē, “Bì'í yê ìnnù jì swèrè ñswerə sîi.”

Ajàn yïi mæ Yesu à le ntwoŋ Levi àà
(Mt. 9.9-13; Mk. 2.13-17)

²⁷ Ma yû ànnù a tsyà mê a kâ mfe'ε nyə nû ñkwere bítax yïi mæ ìkùm yi i le mbə Levi aa, a tswé a nda ñkwèrə bítax. Yesu a swon ghu mbo mæ, “Zi ñka nyòŋə nââ.”

²⁸ A bînnè mîma'atə njoð tsim, ñka yonə nîi.

²⁹ Levi a gheè ñghirə adîna yî wè a nda yu a mbo Yesu. Ngǎŋkwere bítax bî ghà'atè ni bè bi mɔ'ɔ bi le ñki nzi ghu bo bo tswé a atu atetè ñji.

³⁰ BaFarisai bo bi ngǎŋdi'i nòŋsə a bo logîné ñka nnurəkə nlon ngǎnyəgənnù Yesu, ñswonə ni mæ, “A ghîrə àkè mæ tâ ò ka ñji ñkii nno bu bi ngǎŋkwere bítax bo bi ngǎŋghirə ìnnù jî bi aa ε?”

³¹ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Bè bii mæ bi tswé bítax aa, kaa bi si docta lɔɔ, a docta aa a lòð tsi'i bè bii mæ bi ghòð aà.

³² Kaa mæ si zi aa a ntwoŋ bè bii mæ ìnnù jyaa i tsinə aà, mæ bàŋnə nzi aa a ntwoŋ ngǎŋghirə ìnnù jî bi mæ tâ bo bəŋkə mînti myaa.”

Abetè nlonə annù nsi'isə ibînnu ti jî
(Mt. 9.14-17; Mk. 2.18-22)

³³ BaFarisai bya bi swon ghu mbo mæ, “Ngǎnyəgənnù Jon i gha'a si'isə mibîi mi nû myaa ti jî ñkii ntsa'atə nî Nwî. Ngǎnyəgənnù baFarisai i kii ñghirə malâ, lâ i jo i bàŋnè ñji ñkii nno.”

³⁴ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Mbə ò ghîrə bè bii mæ bi zi a adigə niyɔ'ɔ aa bi si'i nî ñji wa noð mæ ndoo mûŋgen wa à tswé a titi bo aa ε?”

³⁵ Nòð a zi mæ bi ka lògə ndoo mûŋgen wa lò'òsə tâ bo tigə nsi'isə ni mibîi mi nû myaa ti jî maà noð.”

³⁶ A le nghèè nî mbîi ñki nswon nighàà nî nānaa a mbo bo: “Kaa nû à si asà'a àtsè'è nî àtsè'è yî fii sàtə ñkεε nî yî lwèn ghu; à bə ghîrə maa ajàn bon à sàtə àtsè'è yî fii ya, kaa àsa'a àtsè'è yî fii ya bo bî yî lwèn ya kaa wa'à bòontè.

³⁷ Kaa nû a wa'à nî mîlù'ù mî fii kii nlogə nniŋə ni ngùù mîlù'ù yî ñlwenè; à bə ghîrə ma la bon mîlù'ù mî fii mya ka bwi ngùù ya, i saa, le bon mi kî mæ ñta ngi'i nî ngùù yâ.

³⁸ Bi bàŋnè ñniŋə ni mîlù'ù mî fii laa a nî ngùù mîlù'ù yî mfi.

³⁹ Annù yî mɔ'ɔ a kî mbə mæ Kaa nû yïi mæ à no mîlù'ù mî lwènə aa, kaa à si mîlù'ù mî fii bù ñlɔɔ; nlon mæ a nswonə ni mæ, ‘Mî lwèn mya mi bonè.’ ”

6

Ajàn yïi mæ bi le mbetə Yesu nî àbetè nlon njwîŋgɔŋ aà
(Mt. 12.1-8; Mk. 2.23-28)

¹ A le mbə a njwîŋgɔŋ baYuda, Yesu bo bi ngǎnyegənnù ji kâ ñtsya a mûm ñsòð misàn, ñgǎnyəgənnù ji i kyâ nî misàn mya mi mɔ'ɔ, nnwùgə ñkurə.

² BaFarisai bî mɔ'ɔ bi betè waa mæ, “Nî ghîrə annù yïi mæ nòŋsə à si bii mæ bi ka ñghirə a njwîŋgɔŋ aa a ya?”

³ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Nî lèè ñwa'ă annù ya mæ Mfò David a le nghîrə a noð yïi mæ ñji i le nyanə yi bo bè bii mæ bo bo le ntswe aa twon aa ε?”

⁴ Ajàn à le ñkuu a ndānwî ñlogə abaa a Nwî ya ñkurə ñki mfa yî bə bii mæ bo bo le ntswe aa ε? Lâ bî'inè zi mæ nòŋsə à di'i mæ mbə a kurə tsi'i ñgǎmà'anwî ñkurə abaa ma yâ!”

⁵ Ntigə nswon a mbo bo mæ, “Wa Mu Nû à ni Mmà'àmbi yïi a asa'a njwîŋgɔŋə aà.”

Ajàn yïi mæ Yesu à le nghùrə nû yïi ñikwèè ni le ñkwo aà
(Mt. 12.9-14; Mk. 3.1-6)

⁶ A bû mbə a njwîngòŋ yî mò'ò, Yesu a kuu a ndânghòtə ŋka ndi'i ànnù Nwî ghu. Nù yî mò'ò a tswé ghu mə ñikwèè ni nî mà'à ni le ŋkwo.

⁷ Ngǎŋdi'i nòŋsə bo baFarisai bi lii mə bo ka yə tá à ghurə ŋû a njwîngòŋ tá bo niŋ ànnù ghu nú le.

⁸ Lá à le nzi immòònté jyaa, ntigə nswon wa mbô àku ñikwèè wa mə, “Zi ntəə faà.” A kî mbiinə nzi ntəə ghu.

⁹ Yesu a tigə mbetə waa mə, “Nòŋsə à laa mbii aa mə mbə bi ŋghirə aa ibòŋ a njwîngòŋ kè ibi aa ε? Mə bi yweensə nù kè mə bi zwitə aa ε?”

¹⁰ A tigə mbəŋkə yi, ñlii waa ntsya ŋkarisə, ñswon mə, “Sintə abô yô.” A kî ŋghirə tsi'i maa ajànə. Abô yi ya a ti.

¹¹ Bi yə mə laà, mîntòŋ myaa mi lwînə bo tigə ŋghaa bo ni bo ŋwa'a ni mə bo ka ghirə ni Yesu mə akə le?

Ajàŋ yî mə Yesu à le ntsò'ò ngǎŋtoò ji ñighùm ñtsò baa aà
(Mt. 10.1-4; Mk. 3.13-19)

¹² A bə a nî ñjwi mà jya Yesu a kò'ò ŋghèè a atu nta'a a ntsaatə Nwî ñtigə ŋghèè nle a ntsà'atə Nwî ntsà'atə.

¹³ Abèè a fù'ù mē, a twon ngǎŋyogənnù ji, ntsò'ò waa ñighùm ñtsò baa, ntwonə waa nî ngǎŋtoò ji.

¹⁴ A le ntwon Simon yî mə à le ntswé ikùm yî ni Peta aa, bo Andrew, mumaà yî, ni Jems abò'ò Jon, ni Philip bo Batholemiah,

¹⁵ ni Mateo bo bi Thomas, ni Jems yî mə à le mbə mu Alfeus, ni Simon yî mə bi le si kii ntwonə ni Zealot aa,

¹⁶ a bò'ò Judas mu Jems, ni Judas Iscariot, wa yî a le mfèè Yesu aà.

Ajàŋ mə Yesu à le ŋka ndi'i nî ñnnù ñkii ŋghurə nî ñgàŋmighòò aà
(Mt. 4.23-25)

¹⁷ A tigə ñsigə bo bo nsigə ntəə a adigə ñiborə, bo bi ñnòò ngǎŋyogənnù ji nî ñnòò bə yî ghà'atə yî i le nlo a ala'a Yudea bo bi a ala'a Yerusalem tsi'i tsim, bo bi itoo jii i le ntswe a aghəŋə ŋkí Tai bo bi a Sidon aà. Bə ma bû le nzi aa mə bi zi a nyu'u annù yî à le si swonə aà, mə tá à ki ntsu'u mighòò myaa.

¹⁸ A le ŋki mfi'i izwi ji bi a ito'o bə bii i le si fa ŋgi'i a mbo bo aà.

¹⁹ Nnòò bə bya le si to nî a mmòònté yi nlon mə àdà'à a le si fè'è ghu nu ntsu'u nî waa.

Ñidorə bô àjəŋə
(Mt. 5.1-12)

²⁰ A ŋentə mi'i mi nlentə ngǎŋyogənnù ji ghu, nswon mə, “Mbɔɔnə a mbo bù bii mə ni fumə aa, nlon mə ànnù nifò a aburə à nî à yuu.

²¹ “Mbɔɔnə a mbo bù bii mə ñji i yanə ghuu tsítsòŋ aa, nlon mə ni ka ji i yurə. Mbɔɔnə a mbo bù bii mə ni yə'ə tsítsòŋ aa nlon mə ni ka yî wyètə aà.

²² “Mbɔɔnə a mbo bù mə mbə bə kâ mbaa nî ghuu, ŋka mfurə nî ghuu, ŋkii mbəgite nî ghuu, mme'e nî mîkùm muu mə ni ni ngǎŋghirə ñnnù ji bi nlon ŋgaa Mu Nù aà.

²³ Nî ka ndoritə nlietə nnanə ni ñidorə maa njwi nlon mə mîtsò'ònə mi afà'â muu a aburə mi gha'à. A nî àjàŋ mə bità bi bitaà buu le si ghirə a nù ngǎŋntoo Nwî aà.

²⁴ “Lá ŋgi'i i tswe a nu bù bya bii ni ni ngǎŋkabə aa, nlon mə ni kwèrə mə ñjoo jya jii i ghirə ni doritə aà.

²⁵ “Ŋgi'i i tswe a nu bù bya bii ni ji nyurə aa, nlon mə ni ka yî tigə ntswe nî ñji.

“Ŋgi'i i tswe a nu bù bii mə ni wyè tsítsòŋ aa nlon mə ni ka yî tigə jəŋnə i yè'ə.

26 “Ngi'i i tswe a nu bù mē mbē bē bītsim ka swonə nī innū jī sigìnè nlonŋ ngaà yùù nlonŋ mē a ni ajànŋ mē bità bi bītaà byaa bi lē si ghìrə a nu ngǎŋntoo Nwī jī mbwe'esè aà.”

Nka nkɔŋ ngǎŋkɪbàà jô
(Mt. 5.38-48; 7.12)

27 Lâ nī nanşə yu'utə annū yīi mē swonə a mbo bù aa mē, “Ka nkɔŋ nī ngǎŋkɪbàà juu, ñkii ngħirə nī ìbònŋ a nu bē bīi bi bàà ghūu aà.

28 Ka niŋ mbɔɔnə a nu bē bīi mē bi niŋ ndòò a atu bù aa, nka ntsa'atə nī Nwī a atu bē bīi mē bēgìtə nī ghūu aà.

29 Mbə ñù à fεε gho faa nigha'a lâ, ò ku'ùsə mbəntə mbèè yī mò'ɔ mfa ghū mbo mē tâ à fεε. Belə mē ñù à kwere akutə yo ò tso'ò àtsə'ə yo yī mà'à ñyonŋ nkù'ùsə ghū.

30 Ka mfa njoo a mbo ñù ntsim yīi mē a lontə a mbo wò aa. Bεε mē ñù a zi nlògə ayòò yo, ò tsuù gho bŭ betə kwere.

31 Ma mùu ajànŋ ka ngħirə a nu bē i innū jya jīi mē o kònŋə mē bi ka ngħirə a nu wò aà.

32 “Mbə ò ka nkɔŋə tsi'ī bē bīi mē bi kònŋə nī gho aa, bonŋ Nwī à ka tso'ɔ ifà'à gho aa mē akə aa ε? Nlonŋ mē tsi'ī ngǎŋghirə innū jī bi i kii nkɔŋə nī bē bīi mē bi kònŋə waa aà.

33 Mbə ò ka ngħirə ìbònŋ tsi'ī a nu bē bīi mē bi ghìrə ìbònŋ a nu wò aa bonŋ Nwī à ka tso'ɔ ifà'à gho aa mē akə aa ε? Nlonŋ mē tsi'ī bē bīi mē kii ngħirə maa ajànŋə.

34 Mbə ò ka ntsɔ'ɔsə nkabə tsi'ī a mbo bē bīi mē ò zi mē bo ka bŭ fa fu aa, bonŋ Nwī à ka tso'ɔ ifà'à gho aa mē akə aa ε? Tsi'ī ngǎŋghirə innū jī bi i tso'ɔsə nkabə a mbo ngǎŋghirə innū jī bi jī mɔ'ɔ ta bŭ kwere ndùù ma wa fu.

35 Lâ nī banşə nka nkɔŋ ngǎŋkɪbàà juu, nka ngħirə nī ìbònŋ a nu bo. O yi ti tso'ɔsə ñù nī nkabə ò tsuu ki wa'atə mē ò ka bŭ kwere fu bəə bonŋ mitsɔ'ɔnə mi ifà'à mo mi ka yī gha'a tâ nī tigə mbə bɔɔ bi Nwīngònŋ Ako'òntsirə. Nlonŋ mē Nwī a ghìrə ìbònŋ a nu bē bīi mē kaa bi si miyà fa aa bo bi a nu bē bīi innū jyaa i bi'i aà.

36 Ka nkɔ miləŋnə bē tsi'ī tsò Taà ghùù a kii nkɔ miləŋnə bē aà.

Annū nka ntwi milò'ò mi bē bī mɔ'ò
(Mt. 7.1-5)

37 “Tsee milò'ɔ mi bē bi mɔ'ɔ ki twitə bonŋ kaa bi ka wa'à nī muu kii ntwitə. Tsuu ki swonə nī mē ñù à wò isa'à bonŋ kaa bi ka wa'à kii nswonə nī ma ò wò isa'à. Ka nli'ine ifansənnū bē tâ bi kii nli'ine ifansənnū jô.

38 Ka mfa ni njoo a mbo bē bonŋ bi ka kii fa ni a mbo wò. Fìgì yī ñsigìnə yīi mē bi tsigə, nnìŋ niŋ, a nanşə nluu aa, yīi mē à lùu ntigə ya'anə aa, à ni yīi mē bi ka swī'i a mùm àbo atsə'ə yīi mē ò nòŋsə mitù'u wò aà. Ma la a bə mē figè yīi mē o fa ni a mbo bē aa, à ni figè yīi mē bi ka kii ki fa ni a mbo wò aà.”

39 A lē mbù ñnaa nighàà a mbo bo mē, “Mbə mǐfə'ənə a ka ntsyasə ni mfə'ənə yī mò'ɔ aa ε? Bonŋ bo bītsim ka wa'à a mùm àtaa ghèè ñwo aa ε?

40 Kaa mbə ngàŋyogənnū a wa'ǎ ngàŋndì innū tsyâtə bē. Lâ ñù yīi mē à yègè ànnū manşə aa, a ka bə aa tsi'ī tsò ndì innū yī.

41 “A ghìrə àkə mē ò ka nyə nī àbà'a ati yīi a tswe a nli'i ndim ghò kaa nkɪ'i nī koonə yīi à tswe a nli'i wò aa yē aa ε?

42 Kə mbə ò tsyà aa la nswonə a mbo ndim ghò mē, ‘Ndim ghà, zi ta mē fi'i abà'a ati ya a nli'i wò,’ mē mbə ò tuu koonə wa yīi à tswe nli'i wò ki yə aa ε? Wò, ngàŋabagilə, fòò ntsyǎ mbīi mǐfi'i koonə wa a nli'i wò, bonŋ ò ka nanşə yə abà'ati ya a nli'i ndim ghò i fi'i.”

*Ati bo bi fntâ fi**(Mt. 7.16-20; 12.33-35)*

⁴³ A wa àtî yî sigìnè a si mîntà mí bi koonə. Kaa àtî yî bi wa'à nî mîntà mí sigìnè kii koonə.

⁴⁴ Bi zi mbuu ati yîi a ni ghu ntsya aa a njim mîntâ mi. Kaa mbə ɔ wa'ă manğorə a nî àti njôn kyâ, kaa wa'ă ajòò a ni ntsibinjôn ki nkya.

⁴⁵ Nù yî sigìnè a fi'isə aa innù jî sigìnè a ntii yu yîi i luu nî njoo jî sigìnè aà, nù yî m̀bi a kii fi'isə aa njoo jî bi a ntii yu yîi i luu nî njoo jî bi aà. Nlon mə ntsù n̄u i ghàa aa innù jii i luu ghu ntii aà.

Bìbɔɔ binda bi baà

⁴⁶ Bù twonə nî gha mə Mmà'àmbi, Mmà'àmbi, la kaa ki'ì nî ànnù yîi mə mə swonə a mbo bù aa ghìrè aa a ya aa ε?

⁴⁷ Nù ntsim yîi mə à zi a mbo mə n̄yu'u ni n̄ghàa na nkii mfa'a nî ànnù yîi mə mə swonə aa,

⁴⁸ à bə aa tsi'ì tsɔ nù yîi à ghèε a mbɔɔ nda, nanşə ntonə atsənda ya a tsotè n̄sigə a nî àlânşə ngò'ò. Nòò yîi nk̄i i le nluu aa, àkànə nk̄i a zî ntum nda ya, kaa ki'ì nda ya tsigìtè bə nlon mə bi le nnanşə nghurə i tii aà.

⁴⁹ Lâ nù yîi mə a yu'u kaa ki'ì ghìrè aa, à bə aa tsi'ì tsɔ nù yîi mə à ghùrə nda t̄i tumè àtsə aà. Nòò yîi mə nk̄i i le nluu aa, àkànə nk̄i a zî ntum nda ya i burè nghensə n̄wò yi, njoo nda jya i bi'ì tsi'ì tsim, bwe yîi mə a tswe ghu aa a gha'à!

7*Ajàn mə Yesu à le nghùrə ngànjàfà'à àtu bisogyε nk̄h̄i nù baRoma aà**(Mt. 8.5-13)*

¹ Yesu à manşə mə a nswon̄ innù ji jii mə à le n̄lɔɔ mə bə yu'u aa tsi'ì tsim, nk̄uu nghεε a ala'a Kapernaum.

² Atu b̄isogyε nk̄h̄i nù baRoma yî mò'ɔ, à le ntswe ni ngànjàfà'a yîi mə à le nanşə nk̄on̄ nk̄on̄ aa, a ghòò n̄tigə tsi'ì a nk̄wò.

³ A yù'ù mə Yesu a z̄i aa, ntoo bilii bi baYuda ghu mbo mə tâ bi zi ntwonə yi tâ à zi nghùrə ngànjàfà'à ȳi wâ.

⁴ Bo z̄i mə a mb̄εε Yesu aa nanşə mbu'u mbo ghu mbo nswon̄ mə, “Wa à ni nù yîi à kù'unə mə mbə ɔ kwetè yi

⁵ nlon mə à k̄onə ala'a yi'inè yù, à le nghùrè yu nghurə ndânghotè ȳi'ì yù.”

⁶ Yesu a yònè waa bo bo ghεε. Bo ghèε mə n̄tigə nk̄u'u a nda aa, àtu b̄isogyè ya a too b̄isubika'á bi mə bi ghεε nswon̄ ghu mbo mə, “Mmà'àmbi, tsuu ngi'ì yə a nzi bə, nlon mə kaa mə s̄i ku'unə mə mbə ɔ z̄i nk̄uu a nda mə.

⁷ Kaa mə ghìrə wa'à k̄i mm̄ontə mə mə kù'unə a nzi a mb̄εε wò. Lâ, ghènsə nghàa tsi'ì n̄ghàa n̄i fùurè bon̄ ngànjàfà'à ghà ghù à ka tii.

⁸ Nlon mə mə laa mbə n̄u, n̄tswe n̄i bə bii mə bi tswe n̄i àda'a a atu mə n̄sa'a n̄i ghà, mə k̄i n̄tswe n̄i àda'a a atu b̄isogyè bii mə mə sa'a aà: Mə bə swon̄ ni ȳi mò'ɔ mə, ‘Ghèè!’ bon̄ à ghèè; mə ki nswon̄ ni ȳi mò'ɔ mə, ‘Zi!’ a k̄i n̄zi; Bεε mə ki nswon̄ a mbò àbù'ù ya mə ‘Ghìrè yulà ànnù!’ a k̄i nghirə.”

⁹ Yesu à yù'ù mə ànnù ya yîi mə à le nswonə aa, nyerə, mbənkə yi nswonə a mbo nnòò bə wa mə i le si yònè yi aa mə, “Mə swonə a mbo bù mə, tsi'ì a ala'a baIsrael, kaa mə lèè nk̄i'ì abənjə abiintii mà yù yâ.”

¹⁰ Bə bya mə bi le ntoo aa i le mbù m̄bii nghèè fu a nda, m̄bii nyə mə ngànjàfà'à wa à tii mə.

Ajàn mə Yesu à le nyweensè mù nk̄w̄i'ì manğyè aà

11 Abàntè a tsyà mē, Yesu a gheè a nikurə ni mɔ'ɔ mə bi le si twonə ni Nain. Ngǎnyəgənnu ji bo bi nnòò bē le nghèè bo bo ghu.

12 A ghèè mē nka nku'u a ntsúbù'ù yī i le si kuu wa nikurə, nyə bi be'è àku n̄umbānè yī mɔ'ɔ yī à le mbə tsi'ī yūyū a mbô ndè yī, ndè yī wa a kī mbə nkwi'i mǎngyè, nnò bē i yonè nii.

13 Mmà'àmbi a yē yi, nko milɛnè yī, nswon ghu mbo mə, "Tsèè ki yè'è."

14 Nghèè mmòòntè fikuu fii bi le mbè'e aku n̄u wa ghu aa, bìbè'è bya bi təè tsi'ī la, a swon mə, "M̄j̄on, mə swonə a mbo wò mə tá ò biinè!"

15 Nku wa a biinè ntswe, nloginə nka nghaa. Yesu a fā yi fu a mbô ndè yī.

16 Nibò'ɔ le ntswa n̄u ntsim, bo gha'asè Nwī nswonə ni mə, "Ngǎntoò Nwī yī n̄wè à fè'è mē a titi b̄'inè;" n̄ki swon mə, "Nw̄ngon à kī mē nzi nghantə bē bi."

17 Ngàn ma yū m̄bi'i ngaà yī i le nseənə a mbù'u Yudea tsim bo bi itoo jī i le ntswe nkoontə ghu aà.

Ntoo jii mə Jon Ngǎnmurə b̄ə n̄ki à le ntoo aà

(Mt. 11.2-19)

18 Ngǎnyəgənnu Jon i le nswon innu ma jū tsi'ī tsim ghu mbô.

19 Jon a twon ngǎnyəgənnu ji ji baa ntoo waa a mbô Mmà'àmbi mə bi ghèè mbetə mə, "O ni yu wa mə à tswe n̄i n̄zi aa, kè b̄'i ka nyu'utə aa yī d̄an aa ε?"

20 Ngǎntoo ji jya i ghèè nyə yi mbetə yi mə, "Jon Ngǎnmurə b̄ə n̄ki à toò yi'i a mbo wò mə tá b̄'i zi mbetə gho mə, 'O ni yu wa yī à tswe n̄i n̄zi aa ε? Kè b̄'i ka nyu'utə yī d̄an aa ε? "

21 A ti bə tsi'ī maa noò aa Yesu à ghurè m̄ghòò mī ghà'atə a nu bè bo bi m̄ghòò mi nkwon bè; m̄fi'i izwī jī bi a ato'o bè, n̄ki n̄a'a mi'i mi bifè'ènè.

22 A tigè nkwi'i a mbo bo mə, "N̄i nghèè nswon annu yī mə ni yə n̄ki nyu'u aa a mbo Jon. Bifè'ènè yə idigə, bìbwenkè bi təè, àkikwenə a sigè ni a nu ngǎnakikwenè, ikwotu i yu'ù n̄i innu, b̄iku biinè ni n̄wô, bi swonè n̄i ntoo yī siginè a mbo ngǎn̄f̄umə.

23 Mbocnə a nu n̄u yī mə kaa à si n̄u yī mə mē ni ghu aa j̄n̄kè aà."

24 Nòò yī mə ngǎntoo Jon jya i le mbu nghèè waa laa, a lòginè nka nghaa annu nlon ngaà Jon nswonə ni mə, "N̄i le n̄wa'atə mə ni ghèè a nyə aa akè a nta'a miwèè miwèè aa ε? I n̄k̄n̄kà'a yī mə fifèrə a tsikè aa ε?"

25 N̄i le mfè'è nghèè aa a nyè akè aa ε? A n̄u yī mə à le n̄wè'è itsè'è jī siginè aa ε? Bè b̄i mə bi wè'è j̄an̄ itsè'è majya n̄nan̄sə ntswe n̄i siginè aa, i tswe aa a n̄tò'ò b̄ifò.

26 Lā n̄i le n̄nan̄sə nghèè aa a nyè akè aa ε? A nyə ngǎntoò Nwī aa ε? Ìn̄ə, lā mə swonə a mbo bù mə à tsyàtə ngǎntoò Nwī.

27 A ni yu wa yī mə bi le n̄wà'anè nlon ngaà yī aa mə, 'Yē, mə ka too ngǎntoò ghà a mb̄i wò, yī mə à ka ghèè nan̄sə m̄anj̄i ghò aà.'

28 Mè swonə a mbo bù mə kaa n̄u tsu à si ghu tswè a titi bè b̄i mə m̄ngyè à jwe aa, mə à kò'ònə ntsyà Jon. Lā n̄u yī mə à kè'ə nsigə nlwi'i a m̄um annu nifò Nwī aa, à kò'ònə ntsyà yī."

29 Bè b̄itsim bo bi ngǎnkwerə tax b̄i bi le nyu'u annu ma yū aa, bi le mbeentə mə Nwī à gh̄irə annu yī atsinə aà, nlon mə a waa a n̄ki aa a le mmurə Jon aà.

30 Lā baFarisai bo bi ngǎnd̄i'ì n̄n̄sə bi le ntuu waa n̄kà'a Nwī ya yī à le n̄kà'a nlon ngaà yà aà, nlon mə bi le ntuu mə tá Jon à wa'a waa a n̄ki murè aà.

31 Yesu a ghèè n̄i mb̄i nswon mə, "Mbə mə figinè n̄wàà ni bē b̄ulà aa a n̄i akè le? Bo nan̄sə mbə aa tsi'ī tsò akè aa ε?"

32 Bo bə aa tsi'ī tsò b̄n̄khə b̄i bi sigitə ntswe a nsaanə mitaa, b̄i mɔ'ɔ bi twonə n̄i b̄i mɔ'ɔ nswonə ni mə,

'Bî'i bu'ù ìkòò niyo'ɔ a mbo bù kaa nì wa'à benè,
bî'i yə'è, mma'a atsàà niwo, kaa nì wa'à kii nyə'ə.'

³³ Mè swonj laà aa nlonj mə Jon ngəŋmurə bə a ŋki à le nzì kaa wa'à nni abaa kurə
kaa wa'à nni milù'ù nô, nì swonj mə, 'A tswe nì demon.'

³⁴ Mu Nù à zì mē nji ŋkii nno, nì swonj mə, 'Yə nì! A ni lɛɛnàà, mbə àbàrə milù'ù!
Ŋki mbə nsúka'a ngəŋkwɛrə bɪtax bo bì ngəŋghirə innù jî bî!'

³⁵ Lá bɔɔ bii mə mɪtsyɛ mi Nwî mi jwe aa, bi dî'i mə innù Nwî i tsinè."

Ajàŋ mə Yesu à le ŋghɛɛ a dugə Simon nù baFarisai aà

³⁶ Nù baFarisai yî mò'ɔ à le ntwoŋə yi mə tâ à zi nji a nda yu.

³⁷ Nòò yii mə à le zì ntswe ŋka nji aa, mənɔɔyɛ nɪkurə wa yî mò'ɔ yii à le mbə nù
ŋghirə innù jî bi aa, à le nyu'u mə à tswe nji wa nda nù baFarisai wâ, nzi nî mighurə
mì lùmtə a nî ntsin ŋgò'ò àlàbasta,

³⁸ A zì mē ŋghɛɛ ntəə a nɔim Yesu, a mbɛɛ mikòrə yu ŋka nyə'ə, ntswu ni mikòrə
mi ni milàà, nlogə inɔŋtù ji nyɛ'ɛ ni mikòrə mi mya ghu, ntigə nnoŋə ni mikòrə mi,
ŋkii nyo'ɔ ni mighurə mì lùmtə myâ.

³⁹ Nù baFarisai wa mə à ghirə ntwoŋə Yesu aa, à yè mə annù ya mə mənɔɔyɛ wa
à le si ghirə aa, nswonj a múm ntiɪ yu mə, "Nù ghù à ghirə mbaa bə ngəŋntoò Nwî
boŋ à zi nù yii à ni ghu aa, nzi mbuu mənɔɔyɛ ghù mə a mòntə yi aà, nlonj mə à nî
ngəŋghirə innù jî bî."

⁴⁰ Yesu a swonj ghu mbo mə, "Simon, mē tswe nì ànnù a swonj a mbo wò."

A betə yi mə, "A nî àkè le ndi'innù?"

⁴¹ Yesu a swonj ghu mbo mə, "Ŋgəŋtsò'òsə ŋkabə yî mò'ɔ à le ntswe ni ngəŋmikarə
ji ji baa, yî mò'ɔ a tswâ nni, ni ibà'atə ŋkabə silva ŋkhi ji ntaà,* yî mò'ɔ a kii ntswa
nii ni ibà'atə ŋkabə silva mighum mi ntaà,

⁴² Tsò mə a le ntsyanə a mbo bo a ntu aa, a ma'atə waa bitsimè. Swonj a mbo mə,
ò mòntə mə, a ka kòŋ ghuu i kòŋ yi i tsyàtə yî mò'ɔ aa ɛ?"

⁴³ Simon a kwi'i mə, "Mè wà'atə mə, nù wa mə nni nikarə nya ni le ŋgha'atə aà."
Yesu a kwi'i ghu mbo mə, "Wa ò kwi'i tsi'ì siginè."

⁴⁴ Ntigə mbəŋkə a nu mənɔɔyɛ wa, nswonj a mbo Simon mə, "O yə mənɔɔyɛ ghù aa
ɛ? Nòò yii mə mē ghirə ŋkuu a nda wò aa, kaa ò ghirə wa'á ŋki fa mə tâ mē si'i
mikòrə ma ghu. Lá à bəŋnə mē nsi'i mikòrə ma nì milàà mi, nyɛ'ɛ nî inɔŋtù ji.

⁴⁵ Kaa ò ghirə ŋwa'á mighègə ma nɔŋə, lá nloginə ni nòò yii mə ghirə nzì ŋkuu
faà aa kaa à ghirə ŋwa'á kentə a nɔŋ mikòrə mâ.

⁴⁶ Kaa ò ghirə ŋki'i atú ya nì mighurə yo'ò. Lá, à bəŋnə mē nyo'ɔ mikòrə ma nì
mighurə.

⁴⁷ Ma mùu ajàŋ mə swonj a mbo wò mə, innù jî bi ji jya mə i gha'a aa, bi li'inè mē.
A laa ma mùu ajàŋ nlonj mə à ghirə ndi'ì àkòŋnə yî wè aà. Lá nù yii mə bi li'inè innù
jî bî ji ji kə'ətə aa, a kii ndi'ì nî àkòŋnə yî kə'ətə."

⁴⁸ Ntigə mbəŋ nswonj a mbo mənɔɔyɛ wa mə, "Bi li'inè mə ifansənnù jò."

⁴⁹ Bè bii mə bi le si ji bo bo aa, bi le nloginè ntigə nswonjə bo ni bo mə, "Ghuu nù
à bə aa wò mə a li'inə ifansənnù bə aa le?"

⁵⁰ Yesu a swonj a mbo mənɔɔyɛ wa mə, "Abiintiɪ yo a ywèensə mē ghô, ghèè nî
mbɔɔnə."

8

Bəŋyɛ bî Mò'ɔ bii bi le si yòŋə Yesu aà

* 7:41 500 denarii, ŋkabə baGrikia, denarius yî nɪfùurə a le mbə ŋkabə ngəŋàfà'á a atú nɔwî.

¹ A kà mæ aa maɲsə ɲkuu wa mûm ɲjò'ò àla'a bo bì mîkurə, ɲtigə ndi'i nî ànnù Nwî ɲkii nzi ni ntoo yî ɲsigìnè ɲlon ɲnnù nifò Nwî. A le mbə bo bì ɲgǎɲyogənnù ji jya ɲìghùm ɲtsò baa mæ à le ɲtsò'ò nî ɲgǎɲntòò ji aà

² bo bì bàɲgyè bî mɔ'ò bii mæ à le ɲghùrè waa nî ɲzwi jî bi bo bì mîghòò myaa: Mbə Mary yîi bi le si twonə ni Magdalene aa, yîi mæ à le mfi'ì ɲzwi ji sàmbaa ghu ato'o aa,

³ ɲki mbə Juana, ɲgwɛ Tsuzə, yîi mæ à le si lèntə ɲjoo Herod aà, ɲki mbə Susana, bo bì bî mɔ'ò bî ghà'àtə. Bàɲgyè ma bù bitsim bi le si fa nî ɲjoo ɲkwetə nî waa ghu.

Nìghàà nî nàà ɲlonə ɲú mbwe'è ɲjoo

(Mt. 13.1-9; Mk. 4.1-9)

⁴ Nòò yîi mæ ɲnòò bē i le ɲzi ɲghotə, ɲlo aa a idigə idigə nzi ghu mbèè aa, a ghaà a mbo bo ni ɲìghàà nî nàà:

⁵ “Nù m̀bwè'è ɲjoo à le ɲghèè a mbwe'e ɲjoo ji; ɲjoo jya jî mɔ'ò i wò a ndò mánjî, bə təəntə ghu, bìsɲ bi kî ɲsyɛ jî mɔ'ò ɲkurə.

⁶ Jî mɔ'ò i wò a atú àlɲsə ɲgò'ò; i tòò mē aa, mbù ɲyɔrə ɲlon mæ kaa i le wa'à nî ɲkî tswé.

⁷ Jî mɔ'ò i wò a titi kərə kərə; i kà mē aa ɲkɔ'ò aa kərə kərə wa a limtə i kwò.

⁸ Jî mɔ'ò i le ɲki wo nî àdìgə ɲsyɛ yî sigìnè, ɲkɔ'ò tsi'ì sigìnè, ɲki mfa ɲgwè'è miji i gha'à.” A swon mē maɲsə aa, ɲtonə nswon mæ, “Nù yîi mæ à tswe ni ɲtɔɲnə aa, tã yu'ù.”

Nji'ì ànnù yîi mæ Yesu à le si ghàà ni mìghàà mî nǎnaa aà

(Mt. 13.10-17; Mk. 4.10-12)

⁹ Nòò yîi mæ ɲgǎɲyogənnù ji i le mbetə yi nî ɲji'ì ɲìghàà nî nǎnaa ma nù aa,

¹⁰ a swon mæ, “Nwî à fa m̀tsyè mæ tã ni zî ɲnnù jî lò'òsə ɲlon ɲnnù nifò yi; la a mbo bə bî mɔ'ò, bi naa a mbo bo aa nàà, tã bo ti yə, kaa bo wa'à kà ɲyə, kə ti yu'u, kaa a wa'à a atu bo ka nlaa.

Yesu à tò'òtə ɲji'ì ɲìghàà nî nǎnaa ma nù

(Mt. 13.18-23; Mk. 4.13-20)

¹¹ “Nji'ì ɲìghàà nî nǎnaa ma nù i bə aa mæ: ‘Njoo ɲgwè'è jya à ni ɲìghàà ni Nwî.

¹² Jya jii mæ i le ɲwò a ndòmánjî aa à ni bə bya mæ bi yu'u; Satan a zî mfi'ì ɲìghàà ni Nwî nya a ntii bo, tãtã bo tsuu bii i yweenə.

¹³ Jya mæ i le ɲwò a atu alɲsə ɲgò'ò aa a bə bə bii mæ bo ki nyu'u ɲìghàà ni Nwî aa, bo kwɛrə ni ɲidorè; kaa ajàn bē ma bù kaa bi si ni migaɲ tswé. Mbii aa tsi'ì ni mû àtiti noò. La nòò yîi mæ àkwà'ànə Satan a zi aa, bo wò.

¹⁴ ɲghɛɛ nî ɲjoo jya mæ i le wò a titi kərə kərə aa, à ni bə bya mæ bi yu'u ɲìghàà ni Nwî, la a mûm ɲtswənti yaa, ɲjoo mbi bo bì ɲkabə, ni ɲnnù yîi mæ ɲjyã nù jyaa i yè'ətə aa i fēm ɲghirə kaa m̀ntà mii mi koonə kaa mi wa'à tii.

¹⁵ ɲtigə ɲghɛɛ nî ɲjoo jya mæ i le ɲwò a adigə ɲsyɛ yî ɲsigìnè aa, à ni bə bya mæ bi ki nyu'u ɲìghàà ni Nwî bi tswa ntugitə a mum ɲnti yîi i laa ɲki mbon aà, ɲtigə ɲkoonə m̀ntà a ɲjim àtənti.

Lâm yîi mæ bi kosə mbaɲnə ɲkusə nî àntòò aà

(Mk. 4.21-25)

¹⁶ “Kaa ɲù à laa ɲwa'à nî lâm kosə m̀bu ɲlògè nî àntòò ɲkusə ghu, kaa ki'ì kii ɲkosə ɲniɲə ni a ɲji'ì ɲkùù. Nù a kii ɲkosə lâm, a tɛ'ɛ aa a atu atətə tã ɲù ti kuu a nda a yə ɲkà'à wá.

¹⁷ ɲlon mæ kaa àyoò tsu a sɪ alò'òsə tswé mæ a ka yî wa'à fè'è nyentə. Kaa ànnù yî lèəntə yî tsu a wa'à kè ɲtswe ghu yîi mæ kaa bi ka yî wa'à zî.

¹⁸ Maa ajàn, nì ka ntsyēsə nî ghuu ajàn yï mə ni yu'u aà; nlon mə nù yï mə à tswe nî ju i gha'atə aa, bi ka bŭ kù'ùsə, lá nù yï à tswe nî ju i kə'ətə aa, tsi'ï jya mə à mòntə mə yu tswe nî ju aa, baa bəŋnə bŭ kwərə ghu mbó."

Ndè bî Yesu bo bî bɔɔ bi maà yï bi mbəŋnə

¹⁹ Ndè bî Yesu bo bî bɔɔ bi maà bi bŭ mbəŋnə bi zî wa adigə mə à le ntswe ghu aa, kaa mânjï yï mə mbə bi zî ghu mbèè kaa wa'a ghu tswé nlon mə bè le ntswe ntsya ŋkarisə yi.

²⁰ Bi kè'ənə ghu mbo mə, "Ndè ghò bo bɔɔ bi maà bŭ mbəŋnə bi təə a bε nloo nî nyə wò."

²¹ A bəŋnə ŋkwi'i a mbo bo mə, "Ndèghà bo bî bɔɔ bi maà ba bŭ mbəŋnə, à ni bè bŭi mə bi yu'u nighàà ni Nwŭ ŋkii ŋghirə nî ànnù yï mə a swon aà."

Ajàŋ yï mə Yesu à le ŋghirə Afisə a bɔrə aà

(Mt. 8.23-27; Mk. 4.35-41)

²² A bè mə a ŋwi yï mɔ'ɔ Yesu a kuu a mum àkànu'u bo bî ŋgəŋyogənnù ji nswon a mbo bo mə, "Nŭ ghirə bŭ'inə dan ghèè fii njii àtsùmənta'a." A swon mē aa, bo bo kuu ntigə ŋghε.

²³ Bo kà mē aa ŋghε aa, a wó filó. Afisə yï tì yï mɔ'ɔ a kà ntsya wa atsùmənta'a, ikànə ŋkì i tigə ŋkuu wa mŭm àkànu'u nloo nî ŋkòŋsə, bo tigə tsi'ï a ntsŭ nìwó.

²⁴ ŋgəŋyogənnù Yesu i ghεè ntsigə yi nswon mə, "Masa, Masa, wa bŭ'inə ka kwokə!" Yesu a biinè wenə afisə ya bo bî ikànə ŋkì jŭ tì jŭi mə i le si zŭ nloo nî ŋkòŋsə àkànu'u yā aà; i burə kentə, idigè i bɔrə mə tük.

²⁵ Yesu a betə waa mə, "Abiintii yuu a fə aa ε?"

Nìbɔ'ɔ le ntswa waa bo kŭ nŷerə ntigə nswonə bo ni bo mə, "A nŭ àjàŋ ŋŭ kə à yuà mə a ghàantə nŭ àfisə bo bŭ ikànə ŋkì i yu'unə nii aa ε?"

Ajàŋ yï mə Yesu à le ŋghurə ŋŭ yï mə à le ntswe ni bŭdemon aà

(Mt. 8.28-34; Mk. 5.1-20)

²⁶ Bo lô ntigə ŋghε a ala'a baGerasens yï a le ntswe a ndəŋsə Galilea.

²⁷ Ajàn mə bo le nzŭ mfe'ε wa mŭm àkànu'u aa, nù yï mɔ'ɔ yï mə à le nlò wa mŭm nŷò'ò àla'a ntswe ni bŭdemon, à le nzŭ ntsi'i waa; nù ma ghú à le si karə tsi'ï nswèrə nswèrə a nŭ àndanə noò. Kaa wa'a ni a nda lê, mbəŋnə nletə ni aa itu misyè a adigə yï bi le si twiŋ bē ghu aà.

²⁸ Nòò yï mə à le nyə Yesu aa, nyə'ə tsi'ï nŷi, ŋwo ghu nsi, ntəŋnə nswon mə, "Bŭ'i ò tswe aa nŷ àkə, a Yesu, Mu Nwŷŋdòŋ yŭ Ako'òntsirə? Mə bu'u tsi'ï mbo tâ ò tsuu ŋgŭ'i a nu mē ló dŭ."

²⁹ A le ti bə aa bon Yesu à swon mē a mbo àzwŭ yŭ bi ya mə tâ à fe'ε wa nu nù wā. (Nlon mə àzwŭ yŭ bi ma yŭ a le si tswa nŷ ŋŭ wa mà'à ni a nsyε ŋgàà jŭ ghà'atə; bi tigə mbe nŷi, ŋkoo nŷi nŷ àtsan bo bŭ mfika'a. Ka mə bi le si ghirə maa ajàn aa, a tentə nŷ àtsan ya, izwŭ jya i ghirə a khē ŋghε ni nta'a miwèè miwèè.)

³⁰ Yesu a ghèè nŷ mbŭi mbetə yi mə, "Ikŭm gho à ni wò aa ε?" A kwi'i mə, "Nnòò." A le nswon laa nlon mə izwŭ jŭ bi jŭ ghà'atə i le ŋkuu ghu nŭ.

³¹ Izwŭ jya i bu'ù mbo ghu mbo mə tâ tsuu ló swon mə tâ bo fe'ε ghèè ŋkuu a mŭm àtaa yi tsò ntso.

³² Akàrə bŭkwŷnyàm yŭ mɔ'ɔ a le si ji maa kə'ə àdìgè; izwŭ jya i tigə mbu'u mbo a mbo Yesu mə tâ à ma'atə tâ bo kuu wa nu bŭkwŷnyàmə. A beentə.

³³ Izwŭ jŭ bi jya i tigə mfe'ε wa nu nù ntigə ŋkuu wa nu bŭkwŷnyàmə. Akàrə bŭkwŷnyàm ya a tigə mbŷŋkə wa mbaa, nsigə ŋkuu wa mŭm àtsùmənta'a ŋkonkə.

³⁴ Nòò yï mə bè bŭi mə bi le si tsèe akàrə bŭkwŷnyàm bya bi le nyə annù yï mə a le mfè'è aa, ŋkhè ŋghε nswon a mŭm nŷò'ò àla'a bo bŭ àla'a ya tsim.

35 Bè tigè mǝ'ε nghεε a nyə ànnù yǐ mə a le mfè'è aà. Bo ghèè mē aa nyə Yesu bo bì nù wa mə ìzwǐ jǐ bì jya i le mfè'è ghu nu aa, a tswé a nsye a mikòrê Yesu, ñwε'ε atsè'è, mìtsyé mi mi kí ñtswe sigìnè; ñìbò'ò ni tswá waa.

36 Bè bǐi mə bì le ntswe ghu wa noò mə Yesu à le nghìrè ìzwǐ jǐ bì jya i fè'è a nu nù wa aa, bì tigè ñkε'εnə nǐ a mbo bo a ajàn yǐ Yesu à le nghùrè yi aa.

37 Bè bya bìtsim bǐi mə bì le nlò wa mbù'ù àla'a Gerasens aa, bì swon a mbo Yesu mə tâ à ma'atə waa nghεε yi; ñlon mə ñìbò'ò nǐ wè ni le ntswa waa; maa ajàn a bú ñkuu wa múm àkànu'u mbǐi yi.

38 Nù wa yǐ ìzwǐ jǐ bì jya i le mà'àtè yi aa, a bu'ù mbo mə yu yònè Yesu. La, a tuu, nswon ghu mbo mə,

39 “Bǐi nghèè a nda wò, ñtigè ñkè'ènə nǐ ìnnù jǐ yéyərə jǐi mə Nwǐ à ghìrə a nu wò aà.” Nù wa a nghεε yi ñtigè nlaansə nǐ ànnù yǐ mə Yesu à ghìrə a nu yu aa wa ñjò'ò àla'a tsimè.

Mu Jairus yǐ màngyè bo bì màngyè wa yǐ mə à le mmòntə atsəñə atsè'è Yesu aà (Mt. 9.18-26; Mk. 5.21-43)

40 Nòò yǐ mə Yesu à le ntoo ñkǐ wa mbǐi aa, nnòò bē i le nzǐ mbooyi, ñlon mə à le ti bə aa bon bo tigè ñyu'utə nǐi.

41 Nù yǐ mò'ò yǐ mə ìkǔm yǐ i le mbə Jairus aa, yǐ mə à le mbə ndǐi a ndānghòtə aa, a zǐ a mbo Yesu. A zǐ mē aa ñwò ghu nsi, mbu'u mbo ghu mbo mə tâ à yonə yi tâ bo yu ghεε a nda yu,

42 ñlon mə à le ntswe nǐ ñjon mumàng yé yǐ yǐ mə à le mbə ilòò ñighúm ñtsò baa, a ghòò ñkwo nghεε nii aà.

Ajàn mə bo yu le si ghèè aa, nnòò bē wa i le si yònè ñtigè ntii nǐ Yesu.

43 Màngyè yǐ mə àləə a le si zǐ ghu nu a ñjǐm ilòò ñighúm ñtsò baa, kaa nù yǐ mə mbə a tswaa wa'à bə aa,

44 a yóntə a ñjǐm Yesu, mmòntə a atsəñə atsè'è yi; à mòntə mē ñka mañsə aa, àləə ya mə a le si zǐ ghu nu aa, a tswanə.

45 Yesu a betè mə, “Nù yǐ mə à mòntə gha aa, àà wò aa ε?” Tsǒ mə kaa nù tsù à le wa'à bǐi mə yu mòntə yi aa, Peta a tigè ñswon mə, “Masa, nnòò bē ghù i gha'a si'i, ntinə nǐ ghò!”

46 Lâ Yesu a swon mə, “Nù yǐ mò'ò à mòntə ghâ; mə yu'u mǐdà'à mi fè'ε a nu mē.”

47 Mbə yǐ mə màngyè wa à le nyə mə kaa mbə yu wa'à lèntə aa, a tigè mfe'ε, ntsìgìnè, ñwo a nsi Yesu, ñtigè nghaa a nsi bə bìtsim ñkε'εnə annù yǐ a ghìrə nghìrè yu mòntə yi aa, bə bìtsim bǐi mə bì le ntəə ghu aa bì yu'ù. A tigè ñswonə ajàn yǐ mə yu le mburə ntǐi wa noò mə yu mòntə mə atsəñə atsè'è Yesu ya aà.

48 Yesu a tigè ñswon a mbo màngyè wa mə, “Mú ghà, wa àbǐintǐi yo a ghurə ghò; tigè nghèè nǐ mbòonə.”

49 Ajàn yǐ mə à le mburə ka ki ghàà aa, nù a lô wa nda ndǐi ndāghotə wa nzǐ ñswon ghu mbo mə, “Wa mú ghò wa à kwò mē; tsuu ñgǐ'i a mbo Ndǐ'innù bú ki fa.”

50 Yesu à yù'ù mē aa ñkwi'i mə, “Tsuu bò'ò bē, bǐi tsi'ǐ bǐi bon à ka tǐi.”

51 Nòò wa mə à le nghèè ñku'u wa nda aa, kaa à le wa'à bǐi mə tâ nù dàn à bu ñkuu ntsyatə Peta ni Jon ni Jems bo bì ta bì mu wa ni ñdè yǐ.

52 Bè bìtsim bǐi mə bì le ntswe ghu aa bì le si yè'è mbu'u nǐ nù jyaa ñlonə mu màngyè wâ; la Yesu a swon a mbo bo mə, “Nǐ tsuu ki yè'è; ñlon mə kaa à si aa kwò kwò, a bwii aa bwǐi.”

53 Bo wyé yi, ñlon mə bo le nzi mə mu wa à kwò mē aà.

54 La Yesu a tswa ñkwεε ni mu wa, ñswon mə, “Mu, bǐinə.”

55 Azwǐ mu wa a bú mbǐi fu, a burə mbǐinə ñgaa yǐ mò'ò; Yesu a swon mə tâ bì ləə ayoo ñjǐ mfa ghu tâ à jǐ.

⁵⁶ Taà yí bô ndè yí nanjsè nyerè tsi'í mbênnù; lâ a kwântè waa mbì'ì bo lõ nswonè annù yíi mæ a fè'ε a mbo nù.

9

Ajàn mæ Yesu à le ntoo Ngǎnyægênnù ji nìghúm òtsò baa a abεε àà

¹ Yesu a twon ngǎnyægênnù ji jya nìghúm òtsò baa mfa mitì bo bì àdà'à mæ, bo ka mfi'i izwí jì bi ñkii nghurè ni mìghòò.

² Ntigè ntoo waa mæ tâ bo ghεε ñka nswonè annù nlon annù nifò Nwí ñkii nghurè ni mìghòò.

³ A kà mæ aa ntoo waa nswonè mæ, “Nì tsuu ayoò tsu lõ lògè, kě ati yí tswí'í, kě abàà, kě miji, kě ngabè, ntsuu itsè'è ji baa lõ lògè.

⁴ Nì ghεε nghèè ñkuu a nda yíi nì kuu ghu aa, nì tswé ghu, nywe'e noò yíi mæ nì ka lõ bú fè'ε ghèè.

⁵ Bεε nì ghεε ñkuu a adigè bi tsuu ghuu kwèrè, nì ghìrè ti fè'è ghu, nì yètè àbìrè yíi mæ a tswe a mìkòrè bù aa, a ndi'i mæ kaa bú bo sè nì annù tsú burè.”

⁶ Bo tigè mma'atè nghèè òtsya nì a itoo itoo nswonè nì òtoo yí sigìnè ya, ñkii nghurè ni bè a idigè tsimè.

Ajàn mæ atu Herod a le mbùùrè àà

(Mt. 14.1-12; Mk. 6.14-29)

⁷ Nòò yíi mæ Herod yíi mæ à le mbè Mfò a ala'a Galilea aa, à le nyu'u innù ma jú aa, àtú yí a le mbùùrè, nìb'ò'ò tswá yi, nlon mæ bè bí m'ò'ò le si swonè ni mæ Jon Ngàn mùrè bè a Ñkì à bù mæ mbiinè ni nìwò.

⁸ Bí m'ò'ò swonè ni mæ, Elijah à bù mæ mbiinè fu, bí m'ò'ò kii òswonè ni mæ ngànntoo Nwí yí mbiinè mbiinè yí m'ò'ò à bù mæ mbiinè fu.

⁹ Herod a swonè ni mæ, “Mè kì kwyè àtu Jon, ghuù nù mæ mè bù òtigè nyu'u nì annù nlon ngaà yí aa à nì ghuu aa ε?” Ntigè nlon ni mæ yu lìgìnè yè yi.

Ajàn mæ Yesu à le nje'ε bè òtsù'ù ji ntaà àà

(Mt. 14.13-21; Mk. 6.30-44; Jn. 6.1-14)

¹⁰ Nòò yí mæ ngànntoo jya i le mbù mbiinè aa, bo le kè'ènè innù jii mæ bo le nghìrè àà a mbo Yesu, A swùntè waa, òlogè waa bo bo lõ ñghεε ntswe a ala'a Bethsaida.

¹¹ Nòò yíi mæ bè bí ghà'atè le nyu'u mæ bo tswe ghu aa, bi yonè yi ghu. A kwèrè waa ghu ntigè ngħaa a mbo bo nlon annù nifò Nwí ñkii nghurè bè bí mæ nìghòò le ntswe a nu bo aà.

¹² Itugè i lògìnè mæ ñka mfii, ngǎnyægênnù ji jya nìghúm òtsò baa i zì ghu mbo nswonè mæ, “Mà'atè nnòò bè ghú tâ bo nghεε mæ mbè bo kuu a múm mìkurè bo bì a mbèε ifò jú mæ mbè bi yè àyoò ghu nji kè ñkii nyè adigè yí lè ghu, nlon mæ àdìgè yú mæ bí'inè tswe ghu aa kaa bè sè ghu ghurè aà.”

¹³ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Bù bumbonè nì fa ayoò bo ji.”

Bo swonè ghu mbo mæ, “Kaa bí'í sè nì miji mî dàn tswé, òtsyatè ñkya abaa ji ntaà nì mbwè mi mbaà. Mbè a bè yíi mæ bí'inè tswe nì ñjè'è bè bú bitsim bonè bí'inè tswe nì nghεε nyuu miji a mbo bo.”

¹⁴ Bè bíi mæ bi le ntswe ghu aa le mbè mbânè òtsù'ù ji ntaà.

A swonè a mbo ngǎnyægênnù ji jya mæ, “Nì ghìrè tâ bo tswe a nsyε ìkìrè ìkìrè, tâ bè tswe nì àkìrè yí fùùrè mighum mi ntaà.”

¹⁵ Bo le nghìrè tsi'í maa ajàn bè bya bitsim tswé a nsyè.

¹⁶ A lògè ñkya baa jya ji ntaà bo bì mbwè mya mi mbaa, ñgentè mi'í mi a ndon, ntsa'atè Nwí, ñniñ mbòonè ghu, mbatè mfa a mbo bo mæ bì fa a mbo bè byá.

¹⁷ Bè bitsim le nji nyurè, bi ghotè àbùgè, òwùkè ji i luu ñkyè nìghúm òtsò ji baà.

Ajàn mæ Peta à le ñkè'ènə ñú yï Yesu ni ghu aà
(Mt. 16.13-19; Mk. 8.27-29)

¹⁸ A bə ñjwi yï mò'ɔ Yesu a kâ ñtsa'atə Nwí tsi'í yù. Ñgǎnyəgənnù ji i tswé ghu mbèè, a betə waa mæ, “Bè bi swonj ni mæ mè bə aà wò aa ε?”

¹⁹ Bo kwi'i mæ, “Jɔn Ñgǎnmùrə bə ñkì.” Bi mò'ɔ mæ, “Elijah.” Bï mò'ɔ swonè ni mæ, “Ñgǎntoò Nwí yï mbïi mbïi wa yï mò'ô.”

²⁰ A betə waa mæ, “Lâ nì swonj yuu ñgaa mæ mè laa mbə wo aa ε?”
Peta a kwi'i mæ, “O ni Ayo'ò Nwí wâ.”

Ajàn mæ Yesu à le ñghàà ñlonj ñgi'í yï yu ka yə i kwo aà.
(Mt. 16.20-28; Mk. 8.30–9.1)

²¹ Yesu a kwântə waa nswonj mæ tâ bo tsuu a mbo ñù tsù ló swonə.

²² Ñki mbu nswonj a mbo bo mæ, “Mu Nù à ka yə mbuu ñgi'í jï ghà'atə tâ bità bi ala'a, bilii bi ñgǎnmà'a Nwí, ni ñgǎndi'í nònşə, tâ bì tuu yï, ñzwitə yï, a ti bə ní ñjwi ji tarə, a bú ñyweenə ni ñwô.”

²³ A swonj a mbo bə bîtsim mæ, “Mbə ñù tsù à ka nloo a ñka nyonə a ñjim mè a tuù ibii nú yï, mbe'e ati bǎñnə bǎñnə yï ñka nyonə nàa tsi'í ñjwí tsimə.

²⁴ Nlonj mæ ñù ñtsim yï mæ a lòo a nyweensə ìbiinú yï aa, à ka bǎñnə bwe; lâ ñù ñtsim yï mæ a lòo a mbwê ìbiinú yï nlonj ñkwitú gha aa, a ka bǎñnə yweensə.

²⁵ Mbə a kwetə ñù tsù aa nì àkè mæ mbə a tswe nì mbi yù ñtsim mbanə mbwe ìbiinú yï kè yï nyə ñgi'í aa ε?

²⁶ Mbə ñù tsù a ka ñdirə atu nlonj ñgaa yà bo bì ñghàà na, bəə bonj Mu Nù à ka yï kii ñdirə atu mbi'í ñgaa yï a noò yï à ka yï zï a mum ñgha'a ni, ni ñgha'a ni Ta bo bì baangel bi bii bi laa mǎnsə aà.

²⁷ A mbü ñghèè ghu, mè swonj a mbo bù tsi'í annù ñikonj mæ, bə bí mò'ɔ bi təə faà bii mæ kaa bi ka yï wa'à kwo, nywe'e noò yï mæ bi ka yï yə annù ñifɔ Nwí aà.”

Ajàn mæ Yesu à le mbəñkə yi aà
(Mt. 17.1-8; Mk. 9.2-8)

²⁸ Ñjwi i tsyà mē ji ñifwaa, a ajàn mæ à le nswonj innù ma jù aa, a logè Peta, ni Jems ni Jɔn, bo bo kɔ'ɔ ñghèè a atu nta'a a ñtsà'atə Nwí ghu.

²⁹ Bo kà mē aa ñtsa'atə Nwí aa, ñsí yï bo bì ñkèrə yï i ñkwensə, ñtsə'ə ji i tigè ñfu'u ñjɛɛñkə.

³⁰ Bô ghè mē aa ki yə, bə bi baa bi tigè ñghaa bo bo. A bə Moses bo Elijah

³¹ bii mæ bi le nzi a múm ñgha'a, ñjweenə, ñka ñghaa bo bo, nlonj ajànə à ka yï mǎnsə ifà'á yï mà'atə mbi yu a Yerusalem aà.

³² Fìlo fì le ñnanşə ñtswe a mi'í Peta bo bì bə bya mæ bo bo le ñtswe aà. Bo ghè mæ ki wí'ìnə, ñyə ñgha'a ni bo bì bə bya mæ bo bo təə aà.

³³ Ajàn mæ bə bya le ñghəə mmà'atə Yesu i lò aa, Peta a swonj mæ, “Taà, a bonj mæ bï'ìnə tswe faà aà. Tâ bï'í ghurə mîntàn mi ntarə, tâ yï fùùrə ì tswe a mbo wò, yï mò'ɔ ì tswe a mbo Moses, tâ yï mò'ɔ ì tigə ñtswe a mbo Elijah.” (Kaa à le ñwa'á annù yï mæ yu swonj aa zî.)

³⁴ Ajànə à le mburə ki ghàà aa, mbà'à i wi'íkè ñzi ñkusə waa. Nìbɔ'ɔ ni tswa ñgǎnyəgənnù jyâ.

³⁵ Bo yu'ù ñjï i ghaà wa múm mbà'à ñswonj mæ, “A ni Mú ghà yï mè tsò'ɔ aa à ghulà; nì ka nyu'u annù yï a swonj aà.”

³⁶ Nòò yï mæ ñjï ya ì le ñkentə aa, bo tigè ñyə Yesu tsi'í yùyù. Bo le ñkutə mîntsú myaa, kaa ñki'í annù yï mæ bo le nyə aa a mbo ñù tsù maa noò swonjə.

Ajàn mæ Yesu à le ñghùrə múmbǎñnə yï mæ a le ñtswe nî à zwì yï bi aà
(Mt. 17.14-18; Mk. 9.14-27)

³⁷ Abèè a fù'ù mē, Yesu bo bì ñgǎnyəgəñnù jì jya bì sigə wa atu nta'a, ñnòò bē yī wè i zī ñtsi'i yī.

³⁸ Nù yī mò'ò wa a titii ñnòò a təɲnə ñswon mə, “Ndi'innù, mè bu'ù mbô, kwetə a mù ghà ghù, ñlon mə à ñi tsi'i mu yīi mə mè tswe ñi ghu aà.

³⁹ Azwī yī bì a yī naɲsə ñko mu ghù mma'a a nsye, nghirè a wi'lkè mbo'o, a tsigè yī, àjwò'ò a tigè mfe'e ghu ntsù. A naɲsə ñwukə yī kaa wa'à wàɲsə mbii mma'atə yī.

⁴⁰ Mè ghirè mbu'u mbo a mbô ñgǎnyəgəñnù jo mə tâ bì fi'i azwī ya, kaa bo wa'á mfi'i zī.”

⁴¹ Yesu a swon mə, “Oò, bù bē bii mə bì sī ñi àbiintii tswè, kaa innù jyaa i wa'à tsinè aa, mè ka bŭ tswe bi'inè i kii ki tswa ntii gha nlon ngaà yùù i ywe'e aa a noò àkè aa ε? Zi ni mu ghò wa faà.”

⁴² A kà mə aa zi ñi ghu, àzwī yī bì ya a kô yī mma'a a nsye ntsigə ntigə ñlɔɔ tsi'i ñsàtə. Yesu a wenè àzwī yī bì ya, nghurə mu wa mfa a mbo taà yī.

⁴³ Bè b̄tsim le nyerə a ajəɲə mə bì le nyə mida'a mi Nwī aà.

Ajàɲ mə Yesu à le mbù ñghaa annù ñlonə ànnù ñiwô yī aà.

(Mt. 17.22-23; Mk. 9.30-32)

Ajàɲ mə bo le mburə ki wa'a ma jù ñnnù mə à le nghirè aa, a swon a mbo ñgǎnyəgəñnù jì mə,

⁴⁴ “Ñi naɲsə nyu'utə nighàà nù ta ñi kuu a atu bù. Bi ka fa Mu Nù a mbo bè.”

⁴⁵ Lá kaa bo le ɲwa'à yu'u tâ àtù yaa a laa ghu. Nlon mə bì le ñlò'òsə a mbo bo mə tâ bo tsuu zi; bo kii mbo'ò ñi a mbetə yī.

Nù yīi à kò'ò ntsirə aa à ñi wò?

(Mt. 18.1-5; Mk. 9.33-37)

⁴⁶ Bo le ñlòginè ñka nswuɲnə, mbetə ñi waa bo ñi bo mə nù yīi mə à kò'ò ntsirə a titii bo aa à ñi wò aa ε?

⁴⁷ Yesu a zī ànnù yīi mə bo le si wa'atə ñi a ntii bo aà, ñlogə múɲkhə nte'e a mbèe yu,

⁴⁸ ñswon a mbo bo mə, “Nù ñtsim yīi mə à kwèrə mu ghù ñi ñkùm gha aa, à kwèrə aa ghà. Nù ñtsim yīi mə à kwèrə gha aa, à ki ñkwèrə nù yīi mə à le ntoo ghà aà. Nlon mə aa yu wa yīi à kè'ə a titii bù ñsigə ñlwī'i aa, à bəɲnə mbə aa yu yīi à kò'ò ntsirə aà.”

Nù yīi mə kaa à si annù yī'inè tuu aa, à b̄ii aà ñjìm yī'inè

⁴⁹ Jɔn a swon mə, “Taà b̄i'i ghirə nyə ɲù yī mɔ'ò a fi'i ñi ñzwī jī bì a ato'o bè ñi ñkùm gho, b̄i'i tsu'unè yī nlon mə kaa à sī ɲù àkòrə yī'inè yī mò'ò bə aà.”

⁵⁰ Yesu a swon mə, “Ñi tsuu ñii ki tsu'unə bē, ñlon mə nù yīi mə kaa à si annù yī'inè tuu aa, à b̄ii aà ñjìm yī'inè.”

Ajàɲ mə ñikurə ñi Samari ni mɔ'ò ñi le ntuu a ɲkwèrə Yesu aà

⁵¹ Ajàɲ mə nòò à le ɲkòontə mə bì ka bŭ kwèrə Yesu fu a aburə aa, a kwèrə ñt̄ii yī, ñtaɲtə mə yu ghèe a Yerusalem.

⁵² Ntoò bē a mb̄ii yu mə tâ bì ghèe nnaɲsə ñikurə ñi Samaria ni mɔ'ò a mbo yu.

⁵³ La bè bya bì tuu ñkwèrə yī, ñlon mə bo le nzi mə à le si tsyà aa bə tsyà ñghèe ñi a Yerusalem aà.

⁵⁴ Ngǎnyəgəñnù jì, Jɔn bo Jems, yè mē maa ajàɲ, mbetə yī mə, “Mmà'àmbi, ò bèentə mə tâ b̄i'i twon mɔ'ò tâ ñ lo a aburə nsigə ntɔɔ waa aa ε?”

⁵⁵ Yesu a bəɲkə yī ɲwenə waa.*

⁵⁶ Bo tigè ñlo ñghèè a ñikurə ñi dàɲ.

* **9:55** ɲwà'ànè jì mɔ'ò i ku'usə yuà ànnù: “Kaa ñi sī mbuu azwī yīi mə ñi tswe ñi yuu aa zī; ñlon mə kaa Mu Nù à le ɲwa'à zī aa a ta ɲgi'i a nu bè, à le mbàɲnè zī aa a nyweensə bè.”

*Annù bê bìi mæ bi tswe nî ñka nyòñè Yesu aà
(Mt. 8.19-22)*

⁵⁷ Ajàñ mæ bo le si ghèè a mânjì aa, ñù yì mò'ò a swonj mæ, “Mè ka ki yòñè nî gho a nî ñgòñ ìdìgè tsim jii o ghèè ghu aà.”

⁵⁸ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Ìtsò i tswe nì màmborè myaa, bìsiñ bi kî ñtswe nî ñdâ jyaa, la kaa Mu Nù à sî ni àdìgè yii mæ mbæ a nòñsè àtù yi ghu mmiiintè aa tswê.”

⁵⁹ A mbo ñù yì mò'ò a swonj mæ, “Zi ñka nyòñè nàâ.”

A bâñnè ñkwi'i mæ, “Mmà'àmbi, lèè tâ mè bìi ñghèe mfoo ntwiñè taà ya'a.”

⁶⁰ A swonj ghu mbo mæ, “Mà'atè tâ biku ka ntwiñ biku bi bê byaa. Lâ a mbo wò, ghèe ñka nswonj ntoò ànnù nifò Nwî.”

⁶¹ Yì mò'ò a swonj mæ, “Wa mè ka ki yòñè noo Mmà'àmbi. La mà'atè tâ mè foo ñghèè mfa filo fi bê a ndùgè ya'a.”

⁶² Yesu a swonj ghu mbo mæ, “Ñù yii mæ à tswa aso afà'à mbu mbəñkə yi ñka nlii ñjìmè aa, kaa à sî ku'ùnè a ñkuu a múm ànnù nifò Nwî.”

10

Ajàñ mæ Yesu à le ntoo bê bi mò'ò mighum mi sàmbaa ntsò baa mæ bì tsya mbii yaa laa

¹ Ma ya à ghèè ki tsyá Mmà'àmbi a bú ñtsò'ò bê bi mò'ò mighum mi sàmbaa ntsò baa ntoo waa mæ tâ bo tsya mbii yì ñka nzinè bi baa bi baa ñghèe nî ñtoo nî ìdìgè tsi'i tsim jii mæ yu ka bõñ zì ghu aà.

² A kà mæ aa ntoo waa nswonj mæ, “Miji mi bè mæ a nsoo gha'a lâ bìfù'ù bâñnè ñkə'ətè; nì ka ntsa'atè Nwî mæ tâ Mmà'àmbi m̀bòñ ñsòò à too ñgàñfà'à tâ ì ghèe mfù'ù miji mi myâ.

³ Nì ghèe lâ, a ajàñ mæ mè too ghuu aa, ni ghèe tsi'i tsó mbinjèrè a titi bitakurè.

⁴ Nì tsuu mú àbàa ñkabè tugitè, ntsuu abàa kii tugitè, ntsuu ntam kii tugitè, ntsuu ki tæ a ntsà'atè ñù tsu a mânjì.

⁵ Bèe nì yi ñghèè ñkuu nî ñda yii nì ñkuu ghu aa nì fòò ñswonj mæ, ‘A Mbəonə kuu fàa nda laa.’

⁶ Bèe mæ ñù m̀bəonə a tswe ghu boñ mbəonə ya ì ka kuu ghu nú, a tsuu ghu tswe boñ mbəonə yùu ya ì ka bìi kuu fu a nu bù.

⁷ Bèe nì ghèe ñkuu nî ñda yii nì kuu ghu aa, nì lwi'i maa nda ñka ñji ñkii nno nî àyoo yii bi fa a mbo bù aà. Nlonj mæ wa bi tswe nì ñka ntú ñgàñfà'à. Nì tsuu a mila'a ki kuu ghèe, i kuu bìi.

⁸ Bèe nì yi ñghèè ñkuu a atoo, bèe bi kwèrə ghu siginè, nì ka ñji ayoo yii bi fa a mbo bù aà.

⁹ Nì ghurè mighòò mii mi tswe a nu bè ghu aa, ntigè nswonj ñkè'ənə a mbo bo mæ, ‘Wa annù nifò Nwî a zì mæ ñkoontè a nu bù.’

¹⁰ Lâ, mbə nì yi ñkuu nì atoo bi tuu ghuu ghu kwèrə, nì fè'è ñghèe a mîmfânè ñswonj mæ,

¹¹ ‘Abirə ala'à yuu yii mæ a ghirə mbanə a mikòrə bí'i aa, bí'i yètè, a ndi'i mæ kaa bí'inè sî nî ànnù tsu tswê. Lâ bí'i swonj a mbo bù mæ ànnù nifò Nwî a zì mæ ñkoontè a nu bù.’

¹² Mè swonj a mbo bù mæ ñgi'ì àtoo mà ya a njwî ñtsò'òtə m̀sà'a ì ka yì tsyàtə yì Sodom.

*Njò'ò ìla'a jii kaa ì le ñwa'ă ntoò Kristo bii aà
(Mt. 11.20-24)*

¹³ “Ñgi'i yì ñwè ì tswe a mbo wò m̀bâ Chorazin, bo bì a mbo wò mba Bethsaida, nlonj mæ bi le mbaa bæ ghèrə innù jì wè jì wè jù mæ bi ghèrə a ala'a bù aa a ala'a Tai

kè Sidon boŋ bi leè mbəŋkə mîntîi myaa tetè, ntigə ɲwɛ'ɛ itsə'ə ɲgi'i ɲki mfu'u atú yaa nî àbú.

¹⁴ Lá a ka yí swèrə a mbo bù wa jwí nstsò'òtə mîsa'a i tsyàtə a mbo Tai bo Sidon.

¹⁵ Ɗgaa yò i bə mə akə aa ɛ, a Kapernaum? O ghìrə ɲwa'atə mə bi ka ɲentə ìbii nú ghoi kò'osə gho a aburə aa ɛ? Wa bi ka yí mà'à gho ò sigə ɲghɛɛ a bāŋnsyê.”

¹⁶ Yesu a swonɲ a mbo ɲgǎɲyɛgənnù ji jya mə, “Nù yíi mə a bii ànnù yíi ni swonɲ aa, à bii aa annù yá. Nù yíi a ntúú ànnù yíi ni swonɲ aa, a ki ntuu aà ghá. Nù yíi mə à tùu gha aa, à ki ntuu aa yu wa yíi mə à le ntoo gha aà.”

Ajàŋə mə bə bya mǐghum mi sàmbaa ntsò baa le mbù mbii aà

¹⁷ Bə bya mǐghum mi sàmbaa bi le mbii ni nìdorə nswonɲ mə, “Mmà'àmbi tsi'í bídemon bi ghìrə ɲyu'unə nî yi'i nlonɲ ikúm ghô.”

¹⁸ A swonɲ a mbo bo mə, “Mè ghìrə nyə Satan a lô a aburə ɲwo tsi'í tsó mbəŋ yí ɲwà'àkə.

¹⁹ Yê ni, mə fà mē àda'a a mbo bù mə ni ka ntəəntə a atu no bo bi bāŋgaa bí bí, ɲkii ɲgha'a nî àdà'a ɲgàŋkibàà wa kaa tá àyoò tsu wa'à ghuu ləənsə.

²⁰ Lá ta ni tsuu ki doritə bə mə ɲzwi'ji bi yu'unə nî ghuu, ni ka ndoritə ni bə mə bi ɲwà'ànə mē mikúm muu a aburə aà.”

Ajàŋə mə Yesu à le ndoritə aà

(Mt. 11.25-27; 13.16-17)

²¹ A bə maa noò, Yesu a doritə a mûm Azwi Nwí nswonɲ mə, “Taà, mə fâ mbì'ikə a mbo wò a Mmà'àmí àbùrə bô nsyɛ nlonɲ mə ò lò'òsə innù jùla a mbô ɲgàŋmitsyè bo bi bə bii bi zi annù aa, mbàŋnə nđi'i a mbo bɔɔ bí bɔrə. Ɔŋə, Taà ghá, a bə àjàŋ yíi mə a le mbòŋə gho mə tá ò ghìrə aà.

²² Taà ghá à fà mə innù tsim a mbo mə. Kaa mbə ɲù wa'ǎ ɲù yíi Mu à ni ghu aa zi ntsya a Ta. Kaa ɲù a wa'ǎ a Ta ɲki nzi ntsya Mu, mə mbə a tsuu ɲú yíi mə Mu à tsò'ɔ mə yu dî'i a Ta ghu mbo aa bē.”

²³ Yesu a bəŋkə yi nswonɲ a mbo ɲgǎɲyɛgənnù ji jya mə, “Mbɔɔnə a mbo mi'i mii mə mi yə annù yulà mə ni yə aà,

²⁴ nlonɲ mə mə swonɲ a mbo bù tsi'í annù nîkonɲ mə, ɲgǎŋntoo Nwí ji ghà'àtə bo bi bífò bí ghà'àtə bi le si yè'ətə a nyə ma juù innù mə ni yə aa, la kaa wa'à yê. Nyə'ətə ni a nyu'u innù jù mə ni yu'u aa kaa wa'à yu'ù.”

Nìghàà nî nnanaa nlonɲ ɲú baSamaria ɲgàŋàbòŋəntii

²⁵ Ɗgàŋndi'i nòŋsə yí mò'ɔ à le ɲkwà'ànə yi nswonɲ mə, “Nđi'innù, mbə mə ghìrə mə akə mbəŋ ji ilòŋ aa ɛ?”

²⁶ A betə yi mə, “O twonɲ nyə mə bi ɲwa'anə a mûm àŋwà'ànə nòŋsə aa mə akə aa ɛ?”

²⁷ A kwi'i mə, “Tigə ɲkòŋə Mmà'àmbi Nwíŋgòŋ ghò nî ntiì ghô tsim, nî ntswəntii yó i tsim, ni mii mo mitsim bo bi ni mitsyê mo mitsim. I kii tigə kòŋə ndim ghò tsó ìbii nú ghô.”

²⁸ Yesu a swonɲ ghu mbo mə, “O kwi'i tsi'í siginè. Ka ɲghìrə ma mùu ajàŋ boŋ ò ka tswe ntii.”

²⁹ Ajàŋ mə à le si lòò ndi'i mə ànnù yi a tsinə aa, a bú mbetə Yesu mə, “Ndim ghà aa wò aa ɛ?”

³⁰ Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Nù yí mò'ɔ à le nló a Yerusalem ɲka nsigə ɲghɛɛ a Yeriko, biyərə bi tswá yi, ntsò'otə itsə'ə ghu nu, nanɲə ɲghɔɔ yi tsi'í siginè, a tigə ɲkwo, bo ma'atə nlo waa,

³¹ Ɗgàŋmà'a Nwí yí mò'ɔ à le ɲka nzi maa mánji, à zì mē mfe'ɛ ghu nu aa, ndanɲə mbèè, nstya yi.

³² Mu Levi yî mò'ò à le ŋki nzi nyə, ñghirə tsi'î maa ajàŋ, ñdaŋsə mbèè ntsya yi,
³³ Lâ nù baSamaria yî mò'ò yîi à le ŋka ñghɛɛ a ñighaa yu aa, à le nzi nyə, ŋko milìŋnè yî.

³⁴ Ñghɛɛ ghu mbèè, nsi'i ila'à ji jya, ñniŋə afù ghu ŋkwerə, ntswesə yi a atu nàa yu, ñlogə yi ñghɛɛ ni ghu a nda bìgìi, a nlènté yi ghu.

³⁵ Bo yu le ghu, àbèè a fù'ù m̄, a gh̄ yu ki ghèè, m̄fi'i ibà'atə ŋkabə silva ji baa,* mfa a mbo nù ñlèntə ñdá bìgìi wa, ñswon m̄, 'Ka nlèntə ñii, bɛɛ m̄ a logə ŋkabə ntsya yulà, bon maa bú bènsə fu, a noò yîi m̄ bìi aà.' "

³⁶ Yesu a betə ñd̄i'ì nòŋsə wa m̄, "O wà'atə m̄ ñdim nù wa m̄ bìyərə bya le ñghòò yi aa, a titii bè buà bi tarə, à ni wò aa ε?"

³⁷ A kwi'i m̄, "Nù wa m̄ à le ŋko milìŋnè yî aà." Yesu a swon ghu mbo m̄, "Ghèɛ ŋki ŋka ñghirə maa ajàŋə."

Ajàŋ m̄ Yesu à le ñghantə Martha bo Mary aà

³⁸ Yesu bo bì ñgãnyəgãnnù ji i le ghèè ñkuu a ñikurə ñi mò'ò, màŋgyè yî mò'ò, ñkùm yi i bə Martha, a twonə yi a nda yu,

³⁹ Muma bì màŋgyè wa, ñkùm yi i bə Mary a tswé bo yu. Yesu à zî m̄ aa, a zî ñtswe yi tsi'î a mbèɛ mikərə Yesu, ñyu'utə ñi ànnù yîi à le si d̄i'ì aà.

⁴⁰ Lâ Martha à le si nwùgə nù yi, ŋwa'a tsi'î annù a ñghirə m̄ji a mbo bìgìi byá. A le nzi ñswon a mbo Yesu m̄, "Mmà'àmbi, ò si yə m̄ à ñi ànnù yî bi m̄ mumaà à ghirə, m̄ à mà'atə gha tsi'î m̄ m̄, m̄ yə ñi ñgi'ì a ni m̄ji mù aa ε? Ghàantə yi tá à zi ñkwetə ghâ."

⁴¹ Yesu a swon ghu mbo m̄, "Martha, Martha! O nwùgə nù yò si'ì a ni ñnnù jî ghà'atè!

⁴² Ayoo yî fùürə a ku'unə a ntswe ñi yù. Mary à tsò'ò m̄ mbèè yî siginè kaa mbə nù a wa'à ghu mbo kwèrə."

11

Yesu à d̄i'ì Ñgãnyəgãnnù ji m̄n̄ji ñtsà'atə Nw̄i

(Mt. 6.9-13; 7.7-11)

¹ Yesu à le si tsà'atə Nw̄i a adigə yî mò'ò, à màŋsə m̄ aa, ñgãnyəgãnnù yî yî mò'ò a swon ghu mbo m̄, "Mmà'àmbi, d̄i'ì ñtsà'atə Nw̄i a mbo bí'ì, tsó m̄ Jɔn à le ñd̄i'ì a mbo ñgãnyəgãnnù ji aà."

² Yesu a swon a mbo bo m̄, "Ñi kii ti tsà'atə Nw̄i ñi swon m̄: 'Taà yî'ì, ghirə tá bí'ì ka ñgha'asə ñkùm ghô. Tá ànnù ñifô yo à zi.

³ Ka mfa m̄ji m̄i m̄ mi ku'unə a mbo bí'ì aa a njwi njw̄i;

⁴ ŋki ŋka ñl̄'ìnè ñi ñfansənnù ji'ì, ñlon m̄ bí'ì ñkii ñli'inə ñi jî b̄i m̄ bi fànsə a nu bí'ì aà; ñtsuu ki bii bí'ì ka ŋwo ñi àkwà'ànè b̄i.' "

⁵ A bú ñswon a mbo bo m̄, "Mbə nù ñbô ghùù a ghèè a mbo nsùkà'à yî ñi ñtiit̄ itugə ñswon ghu mbo m̄, 'Nsù ghà, tsò'osə gha ñi ñkya abaa ji tarə;

⁶ ñlon m̄ nsù ghà yî mò'ò à lo ñighaa a asà'a agha'a nzi, kaa m̄ wa'à ñi àyoo ñiji a mfa ghu mbo tswé.'

⁷ Mbə nsù yî wa a nɔŋə a ikuu ŋkwi'ì ghu mbo m̄, 'Tsùu ñgi'ì a mbo m̄ fa; m̄ tsètə m̄ abà'à yá, bí'ì bì bɔò ba nɔŋtə; kaa mbə m̄ wa'à bú m̄biinə a mfá àyoo a mbo wò.'

⁸ M̄ swon a mbo bú m̄, mbə tuu b̄inə fa ayoo ghu mbo m̄ à ñi nsùkà'à yî aa, lá ñyonə ajàŋ yîi m̄ à ghèɛ ñi m̄b̄ii ñka mbetə kaa wa'à lò aa, à ka b̄inə fa njoò tsim j̄i m̄ a lòò aà.

* **10:35** 2 denarii, ŋkabə baGrikia, ñd̄uú yi ibə tsó ŋkabə ñgàŋàfà'à ñjwi ji baà.

⁹ Ma mùu ajàn, mè swòṅə a mbo bù mə: Ni ka mbetə boṅ bi ka fa a mbo bù; ni ka nlɔɔ boṅ ni ka yə; ni ka ŋkwentə boṅ bi ka ŋa'a fa a mbo bù.

¹⁰ Nloṅ mə nù ntsim yïi a betə aa, a kwerə; nù ntsim yïi mə a kii nlɔɔ aa a yê. Nù yïi mə a kwentə aa bi kii ŋna'a ghu mbô.

¹¹ Tà yï tsù à tswe a titii bù mə mbə mù yï a betə fibwè, a tswe tì fa fibwè mbarṅə mfa bə no ghu mbo

¹² kě a betə nibòò ni ŋgu ghu mbo a bāṅṅè mfa bə àṅṅaa ghu mbo aa ε?

¹³ Mbə bù bii mə ni ni ŋgāṅghirə innù jï bi aa, ni zi ajàn yïi mbə ni ka mfa njoo jï siginè a mbo bɔ̀ɔ buu, ni sɪ wa'atə mə mbə Taà ghùù yïi mə à tswe a aburə aa a nanşə ŋkɔṅtə a mfā Azwī yï a mbo bə bii mə bi betə nî yï ghu aa ε?"

Yesu bo Beezebul, mfò bidemon
(Mt. 12.22-30; Mk. 3.20-27)

¹⁴ Yesu à le si fi'i azwī yï bi yïi mə a le mbə yï ti ghàà; nòò yïi mə àzwī yï bi ya a le mfè'è aa, àkiko'o ya a lògìnè ŋka ŋghaa bə bii bi le nyə aa bi yerə tsi'ï mbə ànnù.

¹⁵ La bo bî mɔ'ɔ bāṅṅè nswon mə, "A fi'i nî izwī jï bi ntsyà aa a nĵim Beezebul, mfò izwī jï bi wā."

¹⁶ La bə bya bî mɔ'ɔ, a ŋkwà'ànə yu, bi bāṅṅè nswon mə, tã à ghirə annù yï yeyerə a ndi'i mə Nwī à tswe bo yu.

¹⁷ Mbə yïi mə Yesu à le nzi mmòòntê jyaa aa, a swon a mbo bo mə, "Ala'a yïi mə a yatə waa ntəə a atutu, nto nî waa bo ni bo aa, a wāṅşə ŋwo. Nĵwè'è yïi mə i ki nyàtə waa laa, i kii ŋwāṅşə ŋwò.

¹⁸ Mbə a bə mə Satan à ki nyàtə yi, boṅ à ka ki to nii yumbon, tã ànnù nifò yi təə mə akə aa ε? Nloṅ mə ni swon mə mə fi'i izwī jï bi aa nî mɪdà'à mi Beezebul.

¹⁹ Mbə mə ka mfi'i izwī jï bi aa ni mɪdà'à mi Beezebul, boṅ bɔ̀ɔ buu tigə mfi'i aa ni mɪdà'à mi wo aa ε? Mbεε mə a bə maa ajàn aa, à ni bo bii mə bo ka yï tigə tsərə i sa'à ghuu.

²⁰ Là mbə a bə mə mə fi'i izwī jï bi aa ni mɪdà'à mi Nwī boṅ ànnù nifò Nwī à zï mə a mbo bù.

²¹ "Nòò yïi mə nti nù, yïi mə à tswe nî njoo mitsə'ə a be ndùgê yï aa, njoo ji i tswe ni mbɔ̀ɔnê;

²² Là mbə nyərə yïi mə à tinsə ntsyàtə yi aa, mbə a zi boṅ à ka kwerə njoo mitsə'ə jya mə à nin nti yï ghu aa, i se'ε njoo ji tsi'ï tsim i yatə.

²³ Nù yïi mə à si nĵim yà bii aa, à bii aa nĵim ŋgāṅkibāā yà. Nù yïi mə à si ghotə aa, a bāṅṅè nja'a aa jà'à.

Ajàṅ yïi mə mbə àzwī yï bi a fè'è mbu ŋkuu fu àà
(Mt. 12.43-45)

²⁴ "Nòò yïi mə àzwī yï bi a fè'ε a nu nù aa, a karə a nî àdìgè yïi mə kaa ŋkì i sɪ ghu tswè aa, nloɔ ni mə mbə yu mɪntè ghu le; a tuu yə aa, a swon mə 'mə ka bù bii gha fu a nda yïi mə mə fè'ε ghu àà.'

²⁵ A ti bii nyə mə bi yè'è mə nda ya i laa ŋkù'unè,

²⁶ boṅ à ka ghèe bŭ bii nî izwī ji sàmbaa jï bi jï dāṅ jïi i bi'i ntsyàtə yi, i zï ŋku'usə yi ghu tã bo bo kuu ŋkuu ntswe ghu; bεε i kuu maa noò boṅ ntswè nù wa i ka bi'i tsyàtə ajàn yïi à le mbə a mbii àà."

Nidorə nii mə ni ni annù nĵkonə àà

²⁷ Ajàn mə Yesu à le mmāṅşə nswonə ma jù innù aa, māṅgyè yï mɔ'ɔ wa atitii nòò a swon ghu mbo mə, "Mbɔ̀ɔnə a mbo māṅgyè yïi mə à le njwe gho aa bo bi a nî mbii nii mə mi le nɔṅşə gho àà!"

²⁸ La Yesu a bâɲnè ñkwi'i mæ, “Mbɔɔnè ì bàɲnè ñtswe aa a mbo bè bii mæ bi yu'u ñighàà ni Nwí ñlæ aà!”

Bè bya lɔɔ mæ tâ Yesu à ghìrè annù yí yeyerè
(Mt. 12.38-42)

²⁹ Nòò yíi mæ nnòò bê wa i le nlògìnè ñka ñgha'atə aa, Yesu a be'enè ñka nswonə mæ, “Nìwàà ni bê buà tsítòn à ni nìwàà nî bí; bi lɔɔ nyə àlènsè, la kaa mæ ka wa'á alènsè yi dāɲ a mbo bo fa ntsya alènsè Jonah.

³⁰ Nlon mæ ajāɲ yíi mæ Jonah à le mbə alènsè a mbo baNineveh aa, àà ñgĩɲ ñgĩɲ àjàɲ yíi mæ Mu Nù à ka bə alènsè a mbo nuà nìwàà.

³¹ Mfò mǎngyè wa yíi mæ à le nlò a mbù'ù ñtii aa, à ka yí bìnə a noò ñtsò'òtə misa'a bo bì nìwàà ni bê bú tsítson i ñiɲə wa a isa'à. Nlon mæ à le nlo a nlwí'í m̀bi yù, ñzi a a nyu'u ñighàà ni mitsyè a mbo Mfò Solomon, lá yê nì, ñù yíi mæ à kò'ònə ntsyàtə Solomon aa, à ghuà a titii bù.

³² Bè bi Nineveh ka yí bìnə a noò ñtsò'òtə misa'a, i təə bo bì nìwàà ni bê buà tsítson, i ñiɲə waa a isa'a à; ñlon mæ baNineveh le mbəɲkə m̀ntii myaa wa noò mæ Jonah à le ñghàà a mbo bo aà, lá yə nì, ñù yíi mæ à kò'ònə ntsyàtə Jonah aa, à ghuà mæ a titii bù.”

Ñkà'a ibii nú
(Mt. 6.22-23)

³³ “Kaa ñù à laa ñwa'à nî lám kosè ñghɛɛ nniɲə ni a atà, kə m̀bu nlògè nî àntòò ñkusə ghu, kaa kii'ì kii'ì ñkosə nniɲə ni a nji'í ñkùù. Nù a kii'ì ñkosə lám, a tɛ'ɛ aa a atu atətə tà ñù ti kuu a nda a yê ñkà'à wá.

³⁴ Nìli'í no laa mbə lám ibiinú ghó. Nìli'í no bə tswe siginè, bəə bon mbìnú yó ntsim ì luu nì ñkà'à. Lá ni bə tsuu i siginə tswe bon mbìnú yó ntsim ì luu nì m̀fii ìdìgè.

³⁵ Mbə yíi mæ a bə ma mùu ajāɲ aa, nì ka ntsyesə tâ ñkà'à yíi mæ i tswe a nu bù aa, i tsuu bàɲnə bəɲ tìgə itugè.

³⁶ Mbə ibiinú ghuu tsim i luu nî ñkà'à, ñtsuu nî àdìgè yí fii tswe, bon i ka ki naɲsə ta, tsi'í tsó lám yíi mæ a ta ni a nu bè m̀fa nì ñkà'à aà.”

Yesu a firə baFarisai bo bì ñgǎɲndi'í nòɲsə
(Mt. 23.1-36; Mk. 12.38-40)

³⁷ Yesu a burə kii ghàa ñù baFarisai yí mò'ɔ a twonə yi mæ tâ à zi nji a nda yu; Yesu a ghɛè ghu nda bo yu jí.

³⁸ Annù a tsyá ñù baFarisai wa ajāɲ yíi mæ à le nyə Yesu a ji tìghə à fòo nsí'í mbó mi aà.

³⁹ Yesu a swon ghu mbo mæ, bù ba Farisai, ni sí'í ndon bo bì ñkan tsi'í a abɛɛ abɛɛ, la a mum, nì bàɲnè ñluu nî ñnnù jí bí, ñkii mbaɲnə nî ñjoo bê ñkwɛrə,

⁴⁰ itirə ndə jí tsu! Nì sè zi mæ ñù yíi mæ à le naɲsə abɛɛ laa, a ni yu mæ à le ñki nnaɲsə mum aa ɛ?

⁴¹ Lá tâ nì baɲnə mfa njoò tsim ghu mum a ñkwɛtə ñgǎɲɛfum ghu, nì bə ghìrè ma mùu ajāɲ, bon a ka bə annu yíi a ku'unə aà, tá njoò tsim a mbo bù ì laa.

⁴² “Lá ñgi'í yí ñwè a nu bù mbá baFarisai! Nlon mæ ni lògè nî ñjoo aghò'ò bo bì bàmbòrè buu ñyatə nì nî itii ñighum, mfa nî àtii yí fùurè a mbo Nwí, lá kaa wa'à nî ànnù yíi mæ a tsinə aa ghìrə, kaa wa'à nî Nwí kii ñkɔɲə; bon ni ghìrè nî ñnnù ma jú tsi'í tsim, kaa wa'à nì ji mò'ɔ mà'atə.

⁴³ Ngi'í yí ñwè a nu bù mbá baFarisai! Nlon mæ ni kòɲə a ntswe nî ñlən jíi mæ i kò'ònə aa a m̀m n̄daɲghòtə bù, ñkɔɲə ni mæ tâ bè ka nzi ntsà'atə nî ghuu a idìgè mitaa,

⁴⁴ Ngi'i yì ñwè a nu bù! Nlon mē nì bē aa tsi'í tsò mìsyè mǐi mē kaa bi sì lēnsè, kaa bē wa'à yê, ñtsya ghu itu tì zî."

⁴⁵ Nù yì mò'ò a titì ngǎñndì'i nòñsè jya a kwi'i a mbo Yesu mē, "Ndì'innù, ò swon ma mùu ajàn ñkii mbègitè aa yì'i."

⁴⁶ Yesu a swon mē, "Ngi'i yì ñwè a nu bù mbâ ngǎñndì'i nòñsè! Nlon mē nì bē'èsè bē nì àbè'è yìi mē a tsya waa a mbè'è. Kaa bù búmbon kaa nì wa'à zî àjàn yìi mē mbē nì tē'è ñkoontè abè'è ma yù kě ñkwetè waa tâ bo be'e.

⁴⁷ Ndòò a atu bù! Nlon mē nì bōo mìsyè mǐ ngǎñntoo Nwǐ jii mē bitaà buu le nzwitè aà.

⁴⁸ Maa ajàn nì nì biyèfè ñkii mbeentè nì innù jii mē bitaà buu le mbù'ù aà; ñlon mē bo le nzwitè waa, nì bāñnè mbiinè mboō mìsyè myaa.

⁴⁹ Mbē yìi mē a bē ma la aa, mìtsyè mǐ Nwǐ mǐ swon mē, 'Mè ka too ngǎñntoo jya, bo bi ñgǎñnswonè annù Nwǐ tâ bo zwitè bǐ mò'ò ñki ñka ntso'ò akòrè bǐ mò'ò,'

⁵⁰ ta tâ àlèè ngǎñntoo Nwǐ tsim, yìi mē bi le nsaansè nloginè a nloginè mbi aa, ta bi betè a mbo ñiwàà nì bē buà,

⁵¹ nloginè nì àlèè Abel ñghè nywe'e nì à yì Zechariah yìi mē bi le nzwitè a titì ñikèntè nì mà'anwǐ bo bi Adigè ya yìi mē a laa màñsè aà. ññè, mè swonè a mbo bù mē bi ka yì betè alèè yaa a mbo ñiwàà nì bē buà.

⁵² Ngi'i yì ñwè a nu bù mbâ ngǎñndì'i nòñsè, ñlon mē nì kwèrè mē bǐkey bi mitsyè bii mē bi ña'a mǎñjǐ; nì tuu ñkuu, ñki ñkin bē bǐ mò'ò mē tâ bi tsuu kii kuu."

⁵³ Ajàn yìi mē Yesu à le mmà'atè waa ñka ñghè nii aà, ñgǎñndì'i nòñsè bo bi baFarisai loginnè ñka ligitè nì innù jya mē Yesu à le nswonè aa tsi'í nì mǐtì ñkii mbetè nii nì innù jǐ ghà'atè,

⁵⁴ mē mbē a swonè ànnù yì bi yì tsu tâ bo tswa yì.

12

Nì tsuu ki bō'ò a nswonè ànnù ññkonè

(Mt. 10.26-27)

¹ Ajàn mē nnòò bē wa ñkam nì ñkam i le nzi ñghotè, ntigè ntinè waa ntinè ñghè aa, Yesu a loginè mfoo nswon a mbo ngǎnyègènnù ji mē, "Nì ka ntsyèsè ghuu nì mbè'è àbaa baFarisai, yìi mē à nì abagilè aà.

² Kaa àyòò yì tsu a sì ghu tswè mē bi bōontè mē kaa bi ka yì wa'à fùrè, kè mē a lèontè yìi mē kaa a ka yì wa'à fè'è yentè tâ bi zi.

³ Innù tsim jii mē nì swonè a mùm itugè aa, bi yu'u a nlaà idigè. Innù jii mē nì ki ntsùmtè a adigè yì lò'òsè aa, ba yì tigè tēè a itu mǐla'a i kè'ènè.

Nù yìi mē mbē bi kâ mò'ò aà

(Mt. 10.28-31)

⁴ "Mè swonè a mbo bù, ñka'á já, mē, nì tsuu ki bō'ò bē bii mē mbē bi zwitè tsi'í mbiinu, kaa wa'à annù dàn bú ñghirè aa bē.

⁵ La mè ka bāñnè ñwà'àsè ghuu nlon ñù yìi mbē nì bāñnè ñka mò'ò aà: Nì ka mò'ò yu wa yìi mē a zwitè, ñki ntswe nì mǐdà'á a mmà'a a mum mò'ò Satan; ññè, mè swonè a mbo bù mē nàa mò'ò nii.

⁶ Tigè bi fèè nda'a ji ntaà aa nì bǐkabè bi baa aa ε? Kaa Nwǐ a wa'à nì nda'a ma yù tsi'í yì fùrè li'ìnè.

⁷ Yè mbà, à zi ndùu inõntu jii i tswe a atu bù aa tsi'í tsim; tsuu ki bō'ò, nì tswe nì ndùu, ñtsyatè nda'a a nnòò.

Annù mbii kě annù ntuu Kristo

(Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8 “Mè gheè nì mbĩĩ a nswon a mbo bù mə, ɲu yĩ mə à bii gha a nsi mi'i bə aa, Mu Ɖù à ka yĩ kii bii yi a nsi mi'i baangel bi Nwĩ;

9 la Ɖù yĩ à tuu gha a nsi mi'i bə aa, bi ka yĩ kii tuu yi a nsi mi'i baangel.

10 Ɖù ntsim yĩ mə à ghàa ànnù yĩ bi nlon Mu Ɖù aa bi ka yĩ li'ĩnə ifansənnù ji; lá Ɖù yĩ mə à bègìtə Azwĩ Nwĩ aa, kaa bi ka yĩ wa'à ifansənnù ji li'ĩnə.

11 “Nòò yĩ mə bi lògè nĩ ghuu nzi nì bù a ndānghotə bo bi a nsi b̄isa'a bi ala'a bo bi bità bi ala'a aa, nì tsuu k̄i wa'a annù yĩ mə nì ka swon k̄ə ajān yĩ mə nì ka kwi'i aà;

12 nlon mə Azwĩ Nwĩ a ka d̄i'i annù yĩ mə nì ka swonə aa maa noò.”

Nìghàa nĩ nānaa nlon ɲgànkabə yĩ mə à lə mbə aj̄ɲtə aà

13 Ɖù yĩ mò'ɔ wa atit̄i nnòò a swon a mbo Yesu mə, “Nd̄i'innù swon a mbo mumaà t̄a à yatə njoo j̄i mə Taà à lə mmà'atə aa a tit̄i bi'iyu.”

14 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Mb̄a gh̄u, a gha n̄i n̄sa'a m̄isa'a k̄ə ɲyàtə njoo a tit̄i bù aa a tsò'ɔ wò lə?”

15 Yesu a ghèè nì mbĩĩ nswonə a mbo bo mə, “N̄i ka ntsyesə ɲkii ntsu'utə n̄i ghuu nlon aghè'ènə tsim yĩ mə a gh̄irə bè yə'ətə n̄i njoo aà; nlon mə ntswēnt̄i Ɖù kaa à laa ɲwa'a aa njoo j̄i wè j̄i mə à tswe n̄i ju aa b̄e.”

16 A gheè n̄i mbĩĩ nswon nìghàa n̄i nānaa a mbo bo mə, “Abwènə nsye ɲgànkabə yĩ mò'ɔ a lə fi'isə m̄iji tsi'ĩ a mbə nù;

17 a nan̄sə n̄tswe ɲwa'atə annù yĩ mə mbə yu gh̄irə aa, mbetə mə ‘Mè ka nan̄sə gh̄irə aa mə akə i tswe n̄i ità j̄i mə i gha'atə mə mbə m̄ə fu'ù m̄iji ma mù n̄ləə ghu aa ε.’ ”

18 A swonə a atu ibīinù yi mə, “Annù yĩ mə m̄ə ka gh̄irə aa a n̄i mə: Mè ka sà'a ità jya tsi'ĩ tsim bu gh̄urə j̄i wè, j̄i mə mbə lògè m̄iji aa mya bo bi njoo j̄yà tsim.

19 Mè gh̄irə ma la, bon̄ m̄ə ka tigə swon a mbò n̄t̄i gha mə, n̄t̄i gh̄a, wa ò ləə njoo a atà i gha'a ɲgha'a ajān mə mbə ò j̄i a atu ilòò ilòò; lòò lá àd̄igè n̄tswe ghu, ntigə n̄j̄i ɲkii no, ɲkii ndoritə.”

20 Lá Nwĩ a swon ghu mbo mə, “At̄irə ndə ȳi tsu! Mè ka twon n̄t̄i gho n̄itugə sii, t̄a njoo jya mə ò fù'u ɲghotə aa t̄a i tigə mbə j̄i wo aa ε?”

21 A n̄i ɲḡiɲ ɲḡiɲ a mbo Ɖù yĩ mə a ghotə n̄i njoo, n̄lèè n̄i a ata nlon ibīinù yi, kaa wa'à n̄i njoo a mb̄e Nwĩ b̄ān̄nə n̄tswe.”

Annũ n̄niɲ n̄t̄i a nu Nwĩ

(Mt. 6.25-34)

22 A bú n̄swon a mbo ɲḡānyəḡənnù ji mə, “Ma mùu ajān m̄ə tigè n̄swon a mbo bù mə nì tsuu innù k̄i wa'a nlon ntswēnt̄i yùu, mə nì ka j̄i aa akə, k̄ə nlon ibīinù ghuu, mə n̄i ka wε'ε aa akə lə.

23 Nlon mə ntswēnt̄i i tsyàtə m̄iji, ibīi nu i k̄i n̄tsyatə itsə'è.

24 N̄i wa'atə ɲ̄iɲȳa, kaa i si njoo bwe'e, kaa wa'à n̄i m̄iji kii mfu'u, kaa wa'à n̄i m̄intān̄ k̄ə n̄i ità tswé, lá Nw̄iɲḡon̄ a jε'è n̄i waa. N̄i s̄i n̄i n̄dùu tswé n̄tsyatə b̄is̄iɲ ma bú aa ε?”

25 Mbə Ɖù n̄bù ȳi tsu a ku'ùsə mùbān̄tə a n̄i n̄tswēnt̄i ȳi nlon mə a wa'a innù aa ε?”

26 Ma mùu ajān, mbə n̄i tsuu zi ajān ȳi mə mbə n̄i nan̄sə ɲku'usə tsi'ĩ m̄unts̄irə àyoo tsi'ĩ tsò ma yù, n̄i bú n̄tigə wa'a nlon njoo j̄i mò'ɔ aa a ya aa ε?”

27 N̄i lentə ibw̄i'i ɲḡèè, ɲyə a ajān mə i kwe aà; kaa i si n̄wùḡinə kaa wa'à n̄i às̄is̄i kii mba'a; la m̄ə swon a mbo bù mə, tsi'ĩ n̄fò Solomon a m̄um n̄gha'à n̄i n̄i tsim, kaa à lə ɲk̄i'i atsə'è ȳi tsu wε'ε t̄a à bon̄ mbə tsi'ĩ tsò jyaa.

28 Lâ mbə Nwĩ a ka ηwε'ε itsə'ə a nũ ηgèè yĩ mə i kwe ni a atu mĩnta'a sũ a lo ti bə a yoo bi toò a abu aa, nĩ sĩ mɔ̀ntə mə mbə a wε'è itsə'ə a nu bù n̄tsyatə aa ε? Abiintii yuu a kə'ə bə laa aa a ya ε?

29 Maa ajàn, nĩ tsuu ki betə mə, nĩ ka ji aa àkè, kè nĩ ka no aà àkè lε, tâ mĩntii muu tsuu innũ i ki wa'a.

30 Nlon mə à nĩ innũ jii mə b̄tizĩ Nwĩ bi si'isə ni m̄b̄iminũ myaa nlɔɔ aà; la Taà ghùu à zi mə ni bon njoo mà jũ.

31 Lâ tâ nĩ ban̄nə ηka nlɔɔ annũ nif̄ Nwĩ bon à ka fa njoo mà jũ a mbo bù.

Afù'ù a aburə

(Mt. 6.19-21)

32 “Nĩ tsuu ki bɔ'ɔ mbâ bɔɔ bi mb̄injèrè bā, nlon mə, Taà ghùu a doritə a mfā ànnũ nif̄ aburə a mbo bù.

33 Fée nĩ njoo juu mfa a mbô ηgǎñəf̄umə tǎ tswe nĩ ìbàà ηkabə jii mə kaa i si sà'akè aà, i ləə afù'ù yùu a atà a aburə, a adigə yii kaa ηkabə i si ghu mε, kaa biyərə wa'à ghu kuù. Kaa nsəbè wa'à nĩ ηkabə ghu kii nji aà.

34 Nlon mə adigə yii mə afù'ù yo a tswe ghu aa, n̄tiì gho i ka kii tswe aa ghu.

Ngànəfà'à jii mə a tswe nikərè aà

35 “Nĩ ka kwerə mikò muu ηkii ηkosə ni b̄lām buu bi ka ηkhi,

36 mbə tsi'ĩ tsǒ ngànəfà'à jii mə a yu'utə masa wàà yii mə à tswe a adigə adinà niyɔ'ò aa, mə mbə a ghìrə mb̄iì ηkwentə abà'à bo wānsə ññà'a a kuù.

37 Mbɔɔnə a mbo ηgǎñəfà'à jii mə masà wàà a b̄iì nyə waa bi tswé nikərè aà; mè swon tsi'ĩ ànnũ n̄ikon a mbo bù mə, tâfà'à wàà wa à ka ban̄nə wε'ε atsə'ə afà'à yi, i ghìrə tâ bo tswe a atu atetè tâ à tsyasə miji a mbo bo.

38 A ka bə annũ nidorə a mbo ηgǎñəfà'à jii mə mbə a ka mb̄iì nĩ n̄tiì itugè kè nĩ n̄tsyatə n̄tiì itugè bo tswé nikərè aà!

39 Lâ tâ nĩ zi mə, m̄b̄on̄ ndā à laa bə zi noò yii mə nyərè à ka zĩ ghu aa bon kaa à s̄i mà'atə mə bi zi mbəgə ndā yĩ.

40 Nĩ ki ηka ntswe nikərè; nlon mə Mu Nù à ka yĩ zĩ aa a noò yii mə nĩ si wa'atə mə à ka zĩ ghu aà.”

Ngànəfà'à yii mə a fà'à nĩ n̄tiì yi tsim aà

(Mt. 24.45-51)

41 Peta a betə Yesu mə, “Mmà'àmbi, o swon nighàà nĩ nānaa nũ aa a mbo b̄i'ĩ kè a mbo bè b̄itsimè aa ε?”

42 Yesu akwi'ĩ ghu mbo mə, “Yu'u ni annũ nlonə ngànəfà'à yii a fà'à nĩ n̄tiì yi tsim ηki mbə yĩ m̄tsyè yii mə mbə masà yĩ a ləə mə tâ a ka nlentə njoo ji, ηkii nyatə ni miji a noò miji aà.

43 Mbɔɔnə a mbo ngànəfà'à ma ghũ yii mə mbə masà yĩ a b̄iì nyə a fa'à maa ajàn aà.

44 Mè swon tsi'ĩ ànnũ n̄ikon a bo bù mə à ka tigə nləə ngànəfà'à ma wa mə tâ à tigə nlentə nĩ njoo ji tsimè.

45 Lâ mbə ngànəfà'à wa a ban̄nə nswon a mbo ìb̄iinũ yi mə, ‘Masà ghaà ka tigə a mb̄iì,’ m̄ban̄nə ηka ηghɔɔ nĩ ηgǎñəfà'à jya ji m̄b̄an̄nə bo bi ji b̄angyè, ηkii nji, nno, n̄tigə mbaanə n̄i,

46 bon masa ηgǎñəfà'à jya à ka zĩ a nĩ ñjwi bo bi noò yii mə kaa à s̄i wa'atə mə à ka b̄iì ghu aà. Bεε a b̄iì aa bon à ka tsə ηgi'ĩ ghu nu, kii ninə yi a titiì ηgǎñəfà'à jii mə kaa bi si ni m̄intiì myaa m̄tsim fa'a.

47 Ngànəfà'à yii mə à zi annũ yii mə masà yĩ a lòò aa, la kaa wa'à nũ yĩ tan̄tə kè ηkii mfa'a annũ yii mə a lòò aa, bi ka yĩ nan̄sə ghòò yi.

48 “Lâ ñgàñàfà'à yïi mē kaa à sǐ annù yïi mē masà yǐ a lòò zi aa, mfa'a annù yïi mē boñ bi ghoo yi ghu aa, bi ka yǐ ghòò yi tâ à kə'ətə. Nù yïi mē bi fâ àyoo ghu mbo a gha'atə aa, bi ka yǐ kii lòò a ñkwèrə àyoo ghu mbo tâ à gha'atə; nù yïi mē bǝ fa njoo jǐ ghà'atə ghu mbo aa, bi be mē à ka bǐnsə jǐi mē ji gha'atə ntsyà.

*Ayàtè yïi mē a kuu a titi bə ñloñə Yesu
(Mt. 10.34-36)*

49 “Mè le nzi aa a ñghirə mē tâ mbi ñka ñkhi; ñy'ətə ni mē boñ i leè mbàa nte'e nloginə ñka ñkhi!

50 Mè tswe ni ñki yïi mē mē tswe nī ñkwèrə aà; kaa mbə ntiì gha i wa'à nī mbəonə tswé ñywe'e a noò yïi mē mē ka yǐ mǎñsə aà!

51 Nī laà mōontə ni mē mē sigə fàa a atu nsye aa a mfa mbəonə aa ε? Njan, mē swonə a mbo bù mē mē bāñnə nzi aa nī ayàtə;

52 ñloñ mē, ñloginə tsitsən, a nda yïi bə tswe ghu bi ntaà aa, bi ka yàtə tâ bǐ bi baa ka tonə nī bǐ bi tarə;

53 bi ka yàtə waa, tâ tà bo mù yǐ yǐ mbāñnə ka ntonə, tâ ma bo mù yǐ yǐ mǎngyè ka ntonə, tâ manə bo ñgwe mù yǐ ki ñka ntonə.”

*Annù ñloñə nzi bìnòò bi mbī
(Mt. 16.2-3)*

54 Yesu a gheè nī mbī ñswonə a mbo ñnòò bē wa mē, “Nī bə yə tâ mbà'à i ka ñko'ə a mbī ntso noò boñ ni burə nswon mē, ‘mbəñ i ka loo’; ni swonə a kī mfe'e maa ajànə.

55 Nī bə yə tâ àfisə à ka nzi a mbi ntii, boñ ni swonə mē, ‘àbabə yǐ tìi a ka zǐ’; a kī mfe'e maa ajànə.

56 Njǎñabagilè! Nī zi aa tsi'ǐ nto'otə ilənsə jǐi mē ni yə i fe'è ni a nsye bo bǐ a mbà'à àbùrə, a ghirə akə mē tâ ni tsuu a nto'otə innù jǐi mē i fe'è fàa ni yulà ñgù'ù aa zi aa ε?

*Annū ñka mmàñsə ànnù bu bǐ bə bǐi mē bú bo tswe ni isa'a aà
(Mt. 5.25-26)*

57 “Nī tuù ñlòò ànnù jǐ tsinə a ñghirə aa a ya?

58 Bu nù yïi mē à ññə isa'a a nu wo aa, mbə bù yu ka ñghε a nsi ñgàñsa'a mǐsa'a, ò ywe'etə mē mbə bú yu mǎñsə a mǎñjǐ. Tâ à wa'à gho a mbo ñgàñsa'a mǐsa'a wa fa, tâ ñgàñsa'a mǐsa'a wa tâ à fa gho a mbo nù bǐburəsǐ tâ nù bǐbùrəsǐ wa à ññə gho a atsanə.

59 Mè swonə tsi'ǐ ànnù ñikonə a mbo wò mē ò bə kuu wa atsanə boñ ò ka tigə tswe ghu i ywe'e a noò yïi ò ka yǐ mǎñsə tu ñkabə yïi mē o tswa nǐi ghu aa tsi'ǐ ñtsim, i sigə ywe'e nī ànini yïi a lwi'i aà.”

13

Nī bəñkə mǎntiì muu, mma'atə ibi ghuu, kə boñ ni ka kwo

1 A le mbə maà noò aa, bə bǐ mō'ə le nswon a mbo Yesu àjàñ yïi mē Pilato à le nswon bi zwiətə baGalilea bǐ mō'ə a noò yïi mē bi le nzi ñka nzwitə njoo mmà'anwi aà.

2 Yesu a kwi'i a mbo bo mē, “Nī mòontə mē ma buù baGalilea le ñkwo aa nloñ mē bo le mbə ñgǎñghirə innù jǐ bi ntsyàtə baGalilea bǐ mō'ə bǐtsim aa ε?

3 Mè swonə a mbo bù mē, Njan; mē swonə a mbo bù mē ni bə tuu mǎntiì muu bəñkə mmà'atə ibi ghuu boñ bù bǐ tsim ni ka yǐ kii kwo tsǒ bo.

⁴ Kè nì wà'àtə mə akə nlon baSiloam bya nìghum ntsò ji nifwaa, bii mə àtu nda nìkàn ya a le ñwò ñzwitə aa, nì m̀òntə mə bo le mbə ngànghìrè ìnnù jì bì ntsyàtə bə bitsim bii bi le ntswe a Yerusalem aa ε?

⁵ Mə swòŋə a mbo bù mə, “Ngaŋ.” Nì bə tuu m̀ntiì muu bəŋkə boŋ nì ka yì kii kwo maa ajàŋə.”

Nìghàà nì nanaa nlonə ati ti koonə

⁶ A bù ñswon nìghàà nì nanaa a mbo bo mə: “Nù yì mò'ò à le mbě ati ajòò a m̀m nìkya yu; à leè ñzi a lèntə, nyə mə kaa a le wa'à koonə.

⁷ A swon a mbo nù lèntə ñkya wa mə, ‘Yə, àa ilòò ji tarə mə mè zì mə ñlèntə ati yú, kaa wa'á ajòò ghu atu yə. Wă mmà'a a nsyè; a tàsə adigə nsyè yù aa a ya aa ε?’

⁸ Ngàngnlèntə ñkya wa a kwi'i mə, ‘Taà, mà'àtə tâ yuà àlòò a ku'usə ntsyà, mè ka toŋ mfəŋ i karisə i niŋ ntsà'à ghu.

⁹ Bεε mə a bə fii alòò, sì yə mə a ka koonə m̀ntà le, bεε a tuu koonə, boŋ ò ka tigə wă mmà'à a nsyè.’ ”

Ajàŋ mə Yesu à le nghùrə m̀ngyè yii mə à le ngəmkə a njwìŋgòŋ aà

¹⁰ A le mbə a njwìŋgòŋ yì mò'ò Yesu a tswè a m̀m ndànghòtə ñka ndi'i nì ànnù Nwí ghu.

¹¹ M̀ngyè yì mò'ò à le ntswe ghu yii mə àzwí yì bi a le ntswe ghu nu, ñghìrè a ghòò a atú ilòò nìghúm ntsò ji nifwaa; ñtigə ngimnə ntəə, kaa wa'á a sentə ìbii nú yì zì.

¹² Nòò yii Yesu à le nyə yi aa, nswon mə, “M̀ngyè, wa nì ghòò no nya nì mà'àtə mə ghò.”

¹³ A le nghènsə abó yi nnəŋsə ghu nu, a burə ñtigə nsentə nú yì, ntsinə ntəə, ñtigə ngha'asə nì Nwí.

¹⁴ Ndii ndànghòtə à le nlwìsə ntəŋ nlon mə Yesu à le nghùrə m̀ngyè wa a njwìŋgòŋ aà, ñtigə nswonə a mbo bə bii bi le ntswe ghu aa mə, “Njwi ifà'à i tswè ghu aa ji nto'ò; nì ka nzi nì njwi mà jù tâ bì ghurə ghuu, ntsee bə a njwìŋgòŋ ki zì.”

¹⁵ Mmà'àmbi à le ñkwi'i ghu mbo mə, “Wò ñgàngabagilè! Nù nìbù yì tsù à si mbòŋ yì kə jàkàsì yì fεε mfi'isə a abù'ù a njwìŋgòŋ, ñghεε nì yu a ntsù ñkì mə tâ i no ñkì aa ε?

¹⁶ Lâ, yə nì, a nì mu Abraham yì mò'ò à ghuà yii mə Satan à le ñkòò nì àtsaŋ, ilòò nìghúm ntsò nifwaa, a sì ku'ùnə mə mbə bì ketə atsaŋə yi ya a njwìŋgòŋ aa ε?”

¹⁷ A kwi'i mə ma mùu ajàŋ aa, atu ngàngkìbàà ji jya a le ndirè; bə bya bitsim bi tigə ñdoritə nlon innù jì yəyerə jya mə à le nghìrè aà.

Nìghàà nì nanaa nlon abùrə m̀ghumə

(Mt. 13.31-32; Mk. 4.30-32)

¹⁸ Yesu a tigə ñswon mə, “Annù nifò aburə a bə aa tsò àkè aa ε? Kè m̀bə mè figinè aa nì àkè aa ε?”

¹⁹ A bə aa tsi'i tsò abùrə m̀ghum, yii mə nù à le nlògè ñghεε mbwe'e a m̀m ñkya yu; a too ñkò'ò ntigə mbə ati, bìsiŋ bì tigə ñzi nghùrə nì ndà jyaa nì ntaà ji.”

Nìghàà nì nanaa nlon mbè'è àbaa

(Mt. 13.33)

²⁰ Yesu a ku'usè ñswon mə, “Mbə mè figinè ànnù nifò Nwí aa nì àkè aa ε?”

²¹ A bə aa tsi'i tsò m̀bè'è àbaa yii mə m̀ngyè à le nlògè ñniŋə a mum àbaa yì ghà'àtə a ghìrè àbaa ya a tigə ñkò'ò ngha'a ngha'a aà.”

Ntsunda yì kè'ətə wá

(Mt. 7.13-14,21-23)

²² Yesu à le mbù ñghɛɛ ntsyà a mûm ìla'a jì wè bo bì jì kèkê, ñdi'i ni ñìghàà ni Nwí ghu, a ajàñ mə à le si kɔ'ɔ ñghɛɛ ni a Yerusalem aà.

²³ Nù yì mɔ'ɔ a betè ghu mbo mə, “Taà, á ka yì yweenə tsi'í m̀b̀um̀tè b̀è aa ε?” Yesu a kwi'i mə,

²⁴ “Nì ka ñgaansə mitìi muu a ñkuu nì ñtsũ nda yì kè'ètè wá; ñlon mə b̀è bì ghà'atè ka yì ki ywe'etə a ñkuu ghu, kaa wa'à bàñnè ñzi a ñkuu.

²⁵ Nòò yìi mə mb̀oǹ ñda à bìnnè m̀é ñtsetə abà'à aa, b̀əə boǹ nì ka tigə təə a abɛɛ tigə kwèntè nì àbà'à ya i swonə nì mə, “Taà, ña'à bì'í kuu!” Tá à kwi'i a mbo bù mə, ‘Kaa m̀è s̀ì adigə yìi nì lo ghu aa zì.’

²⁶ Tá nì lɔginə ñka nswonə nì mə, ‘bì'í le si jì ñkii nno bi'inè, ò kii ñdi'i nì ànnù Nwí a mûm àla'a bì'í.’

²⁷ Lá tá à swonə a mbo bù mə, ‘Kaa m̀è s̀ì adigə yìi nì lo ghu aa zì. Nì lo ghuu a mb̀èè m̀è ñghɛɛ mba ñgãñmbu'u ñnnù jì bì!’

²⁸ Nì ka yì tigə ỳə'ə i kurə nì m̀is̀oǹə muu, a noò yìi mə nì ka yì yə Abraham bo Isaac ni Jakob, nì ñgãñntoo Nwí tsim tá tswe a mum ñfɔ̀ nì Nwí. Tá bì bàñnə ntii ghuu mfe'esə a abɛɛ!

²⁹ B̀è ka yì lo a mbi nsa'a noò bo bi a mbi ntso nòò, a mb̀èè m̀bitu bo bì mb̀intii, i zì tswe a atu atetè, i tigə jì nì àdinà a mûm ànnù ñfɔ̀ Nwí.

³⁰ Ỳé, b̀è bì mɔ'ɔ bìi à nì bìlwí'í bi ñjìm tsìtsòn aa ka yì tigə b̀è bìtsyà bi mb̀ii, tá b̀è bì mɔ'ɔ bìi mə à nì bitsyà bi mb̀ii tsìtsòn aa tá bì tigə bìlwí'í binjìmè.”

Ajàñ yìi Yesu à le ñk̀oǹə Yerusalem aà

(Mt. 23.37-39)

³¹ Tsi'í maa noò baFarisai bì mɔ'ɔ bi le nzi a mb̀èè Yesu, ñswonə ghu mbo mə, “Lò faà mə ñghɛɛ a adigə yi dàñ ñlon mə Herod a lòɔ nzwitə wò.”

³² Yesu a kwi'i a mbo b̀è mə, “Nì ghɛɛ nswonə a mbo ñimàñ ma nya mə, ‘Ỳé, s̀ii mə fi'i izwí jì bi a ato'o b̀è, ñkii ñghurə nì m̀igh̀ò myaa, i ghèè ywe'e a yɔɔ, a ti b̀è nì ñjwi jì tarə, m̀è m̀ansə ifà'á ghá.’

³³ Lá m̀è tswe nì ñghèè nì m̀b̀ii sii, bo a yɔɔ, nì ñjwi yìi ì yòntə aà; kaa a s̀ì tsinè mə mb̀è bi zwitè ñgãñntoo Nwí a adigə dàñ ñtsyatə a Yerusalem.

³⁴ Wɛɛ, Yerusalem! Yerusalem! O zwitè ñgãñntoo Nwí, ñtumtə nì b̀è bìi mə bi too a mbo wò aa nì ñg̀ò'ò! Ǹgàà jì ghà'atè m̀è lòò m̀è mə ghotə b̀òò buu tsò mə m̀angú a ghotə b̀òò bi a ñji'i mibá yuu aa, kaa nì wa'à bìi.

³⁵ Ỳé nì, bi m̀è'è mə ndá yùù. M̀è swonə a mbo bú mə, kaa nì ka wa'à gha bù ñyè nywe'e a noò yìi mə nì ka yì tigə swonə nì mə, ‘Bì'inè gha'asə yu wa yìi mə a zì nì ñkùm M̀m̀à'ambi aà!’ ”

14

Ajàñ mə Yesu à le ñghurè ñú yì m̀ò'ɔ yìi mə nú yì ì le ñk̀ò'òkə aà

¹ A b̀è nì ñjwìngòn yì m̀ò'ɔ Yesu a ghèè a ñji a nda ñsa'à àla'a yì m̀ò'ɔ mə à le mb̀è ñú baFarisai, à tswè m̀é ghu aa, bi ka ñk̀əonsə nìi.

² Nù yì m̀ò'ɔ à le ntswe ghu mə nú yì ì le ñk̀ò'òkə,

³ Yesu a betè ñgãñdi'i ñoǹsə bo bì baFarisai bìi mə bi le ntswe ghu aa mə, “Ǹoǹsə à laa ñdi'i mə mb̀è bi ghurè ñú a ñjwìngòn kè ñgan aa ε?”

⁴ Bo tswè waa atsitsi kaa wa'à akwi'i fà. Yesu a lògè ñú ñìgh̀ò wa ñghurè yi ntigə nswonə mə tá à ghèè yi.

⁵ Yesu a tigè ñswonə a mbo bo mə, “Nù ñib̀ù à tswe ghu mə mb̀è mú yì kè m̀b̀oǹ yì wò a mún àtaa a ñjwìngòn kaa a wa'à b̀urè ñwanə ñghèè mfi'isə aa ε?”

⁶ Kaa bi le ñwa'à nì àkwi'i nì àbetè ma yù tswè.

Annũ nsigisə ibii nu a nsye bo bi ŋka ŋkwerə bigi.

⁷ Yesu a gheè nĩ mbĩĩ nnaa nighàà nĩ nãnaa a mbo bè bya bii bi le ntwonə waa wa nda aa, nyonə ajàn yĩ mə à le nyə bo tso'ò nĩ ìlən jĩ kò'ònə a ntswe ghu aa, nswon a mbo bo mə

⁸ “Mbə nũ a twonə gho a adigə adinà niyo'ò, ò tsuu ghèe tswe nĩ àlən yĩ kò'ònə, mbĩ'ì nũ yĩ mə à kò'ònə ntsyàtə gho aa, a bú nyon;

⁹ bon nũ wa mə à kà'a adinà ya ntwonə ghuu yu bĩtsimə aa, à ka zĩ a mbo wò swon mə, ‘Bĩnə mfa alən ya a mbo ghuà nũ’, bon ò ka bĩnə maà noò nĩ àdirə atu a ntswe nĩ àlən yĩ mə kaa a sì kò'ònə aà.

¹⁰ Lá mbə bi twonə gho a adigə adinà, ò gheè ò tswé nĩ àlən yĩ mə a tswe a njim kaa wa'á kò'ònə aà, ta bæe mə mbonə àdinà wa a zi nyə gho, bon à ka swon a mbo wò mə, ‘Nsú ghà, kò'ò ntswe nĩ àlən yĩ nènə yĩ’; maa noò bon bi ka fa aghu'usə a mbo wò a titi bè bii mə bú bo ka tswe wa atu atetə aà.

¹¹ Nlon mə nũ ntsim yĩ mə a ŋee nĩ nú yĩ aa, bi ka sigisə yi, nũ yĩ mə a bānə ò nsigisə nĩ ibii nú yi a nsye aa, bi ŋentə yi.”

¹² Yesu a ghèè nĩ mbĩĩ nswon a mbo nũ wa mə à le ntwonə yi mə tá à zi nji aa mə, “Mbə ò ka ntwonə bê a adigə adinà, ò tsuù tsi'ĩ ìkà'á jo, kə bɔɔ bi maà bo, kě ŋgǎŋgwè'ê jo, kě ŋgǎŋmbèè òdùgê jo jĩ wè i twonə. Nlon mə ò bə ghìrə ma la bon bo kì ŋkà'á yaa adinà ŋki ntwonə ghò, tá ma ya a bə mitunì mò.

¹³ La mbə ò ka'a adinà, ò twón ŋgǎŋfufum, bĩtsəŋkərə, bĩbwènkə bo bi bífə'ənə.

¹⁴ O bə twon jàn bê ma jũ bon ò ka tswe nĩ mbɔɔnə, nlon mə kaa mbə bi wa'á nĩ àyoò tsu a ŋghìrə a ntwu wò ghu aà. O ka yĩ kwərə mitunì mi afà'á mo wa noò mə bè bii mə ìnnú jyaa i tsinə bi ka yĩ yweenə ni nìwo aà.”

*Nighàà nĩ nanaa nlon adinà yĩ wè
(Mt. 22.1-10)*

¹⁵ Nũ yĩ mò'ò yĩ mə bo bi Yesu le ntswe wa atu atetə nji aa à yù'ù mə annũ ya mə Yesu à le nswonə aa, nswon a mbo Yesu mə, “Mbɔɔnə a mbo nũ yĩ mə à ka yĩ jĩ abaa a mùm ànnũ nifò Nwĩ aà!”

¹⁶ Lá Yesu a swon ghu mbo mə, “Nũ yĩ mò'ò à le ŋkà'a adinà yĩ wè ntwon bê bĩ ghà'atə;

¹⁷ ònjwĩ àdinà ya ì kù'ù mē, a toò ŋgǎŋfà'á ji nswon mə tá bo gheè a mbo bè bya mə bi twonə waa wa adigə adinà aa, nswon mə, ‘Zi nĩ; noò ònjĩ àdinà ya à kù'ù mē.’

¹⁸ La bo bitsim, yĩ mò'ò, yĩ mò'ò, bi loginè ŋka nswonə nĩ ìnnú jii mə i ghìrə mə kaa mbə bo wa'á zĩ aà. Yĩ ntsyambĩĩ a swon ghu mbo mə, ‘Mə yuu àbwènə nsyē yá, ntswe nĩ ŋghèe nlèntê; mə bù'ú mbo mə tá ò gheè nswon a mbo Taà ghò mə kaa mə ka wa'á zĩ.’

¹⁹ Yĩ mò'ò a swon yĩ ŋгаа mə, ‘Mə yuu bĩkau bi nligè òsòò bi nighum ntswe nĩ ŋghèe nlèntê; mə jəŋnə, ghèe nswon ghu mbo mə kaa mə ka wa'á zĩ.’

²⁰ Yĩ mò'ò a swon mə, ‘Wa mə yò'ò ŋgwé ghà, kaa mǎnji òzi kaa a wa'á bē.’

²¹ Ŋgǎŋfà'á wa a bii ŋkè'ənə ìnnú tsim a mbo Masà yĩ, n̄t̄on yĩ i lwĩ, a swon a mbo ŋgǎŋfà'á wa mə, ‘Wǎŋsə m̄f̄'ε ŋghèe a itu m̄ŋf̄ǎŋnə bo bi a itəò òdorə itsim a mùm òj'ò àla'a, ntwon ŋgǎŋfufum ni bĩtsəŋkərə, ni bífə'ənə, bo bi bĩbwènkə.’

²² Ŋgǎŋfà'á wa à ghèè mē mbii nswon mə, ‘Taà, wa ànnũ yĩ mə ò swon mə tá mə gheè ŋghìrə aa, mə ghìrə mē, lá àbwarə a burə a mbo bè bĩ ghà'atə.’

²³ Masà wa a ghèè nĩ mbĩĩ nswon a mbo ŋgǎŋfà'á yĩ wa mə, ‘Ghèe nĩ iyaa itsim bo bi a mum m̄fu'u m̄tsim, ŋgaansə bê bii mə ò yə aa mə tá bo zi, ta tá òdà yà ì luu.’

²⁴ Mə swon tsi'ĩ annũ n̄kon a mbo wò mə, kaa nũ wa yĩ tsu mə bi kì fòò ntwonə aa kaa à ka wa'á ayoo wa adigə adinà mə ywe'etə.”

*Ajàn yïi mæ a tsyanə a mbə ñgànyəgənnu Yesu aà
(Mt. 10.37-38)*

²⁵ Nnòò bə i le si yònè ni a njim Yesu; a karikè yi nswon a mbo bo mæ,

²⁶ “Nù à bə ki yònè nàa, i tuu taà yï, nî ndè yï, nî ñgwé yï, ni bòò bim ni bòò bi maà yi bî bāñnè ni bî bāngyè i tuu, i tuu ibii nù yi yumbon, i kii tuu bon kaa mbə wa'ă ñgànyəgənnu ghà bə.

²⁷ Nù yïi mæ à sï ati bāñnè bāñnè yi be'è ñka nyonə nàa laa, kaa mbə wa'ă ñgànyəgənnu ghà bə.

²⁸ Nlon mæ nù nìbù yïi mæ a lòò mbòò ñdānikāñ kaa wa'à fòò ñtswe a nsyε, ñtanṭə ndùu njoo jii mæ yu ka māñsə nda ya ghu mbon nlogìnè aa, à nî wò le?

²⁹ A bə tuu maa ajāñ tanṭə, i bāñnə fòò tumə atsənda, tsuu ñghèè nì mbii a māñsə nda ya i zi, bon bə bitsim bii mæ bi yə nda ya aa bi ka ki wyè nii,

³⁰ i swonə ni mæ, ‘Nù ghù à kè lògìnè ñghùrè ndā, i tsyà mē yi a mmāñsə.’

³¹ Kè mfò yï mò'ò à tswe ghu mæ mbə a ka ñghεε a mmà'ā ñtsò bô mfò yï mò'ò, kaa wa'à a nsyε tswé, ñtanṭə mæ mbə yu logè bə ntsù'ù nighum mmirə ñgha'a a mfò yï mò'ò yïi mæ à tswe nì bə ntsù'ù mighum mi mbaa aa ε?

³² Mbə a yə mæ mbə yu wa'à gha'a, bon à ka too bə a noò yïi mæ mfò yï mò'ò wa à bürə a sà'a agha'a aa, mæ mbə yu tsu'unè ñtsò wa, tâ bo yu tswe nî mbòonè.

³³ Mè tigè nswonə ni a mbo bù aa mæ, nù tsù yïi mæ à sï njòò tsim jii mæ à tswe ni ju tuu aa, kaa mbə wa'ă ñgànyəgənnu ghà bə.

*Fingwan fi mæ kaa fi si lli aà
(Mt. 5.13; Mk. 9.50)*

³⁴ “Fingwan fi bonè; Lâ mbə fingwan fi tuu nii bú ki lli, bon bi ka tigè bú ghirə aa mæ akə tâ fi bú ka nlii aa ε?

³⁵ Fi bə tuu bú ki lli bon kaa fi si nî afà'à bú ñtswe; kaa wa'à kè ñku'unə a nniñ a nsyε bo bi a bə'ò ñtsà'à. Nù yïi mæ à tswe nî ñtōñnè a nyu'u aa, tâ à yu'u.”

15

*Mbinjèrè yïi mæ i bwè aà
(Mt. 18.12-24)*

¹ A le mbə a njwi yï mò'ò, ñgāñkwèrə bitaksi bo bi ñgāñghirè ñnnu jii bi zii ñtswe a mbèε Yesu a nyu'u ñnnu jii à le si swon aà.

² BaFarisai bo bi ñgāñndi'ì nònşə ká nnurəkə nswonə ni mæ, “Mbâ ghù à lògè nî ñgāñghirè ñnnu jii bi bo bo jî!”

³ Maa ajāñ, Yesu a tigè ñnaa nighàà nuà a mbo bo:

⁴ “Aa ghuu nù nìbù yïi mæ mbə a tswe nî mbinjèrè ji ñkhì yï fùùrè, bεε mæ yï mò'ò bwε, bon à ka wa'à mà'atə jya mighum mi bù'ù ñtsò mbù'ù a atu nta'a, ñghεε ñka nlòò ya mæ i bwε aa, nywe'e noò yïi mæ à ka yə ma ya aa ε?

⁵ Bεε mæ a yə, a ñεε nnònşə a abè'ε yu, ntigə ndoritə.

⁶ Ntigə ñkwεε a ndugè, ñtwon ika'à ji bo bi bāmbèε ndugè bi, ñswonə a mbo bo mæ, ‘Bì'inè ka ndoritə nlon mæ mè yè mē mbi yà ya mæ i le mbwε aà’.

⁷ Mè swonə a mbo bù mæ a ki mbə aa tsi'ì ma mùu ajāñ, ñdorə nî ghà'atè ka tswe a aburə mæ mbə nù yï mbi yï mfùùrè a bəñkə ntii yi, ntsyatə ajāñə bi doritə nlon bə mighum mi bù'ù ñtsò bù'ù bii mæ ànnu yaa a tsinə kaa bo wa'à nî mbəñkə mntii myaa bú ñtswe aà.

Aba'atə ñkabə yïi mæ a le mbwε aà

⁸ “Kè à ni ghuu māngyè mæ à tswe nî ñbà'atə ñkabè ji ji nighum, bεε mæ yï mò'ò a bwε, a wa'à lâm kosè nyε'ε ndā yï, ñnanşə ñka nlòò nywe'e noò yïi à ka yə aa ε?

⁹ Βεε mə a yə, a twôn ɪkà'á ji bo bì bambèè ndùgê bi bi zî, a swon a mbo bo mə, 'Bì'inè ka ndoritè nlon mə mè yè mē ɲkabè yà ya mə ɪ le mbwe aà.'

¹⁰ Mè swônə a mbo bù mə à ki mbə tsi'i a ngɪŋ ngɪŋ mə, nìdorə ni tswe a aburə a mbo baangel bi Nwî nlon ɲù ɲghìrê ìnnù jì bi yì m̀fùurè yìi mə à bènke ntìi yi aà."

Mûmbâɲnè wa yìi mə à le mbwe aà

¹¹ Yesu a bú ɲgheɛ nî mbîi nswon mə, "Nù yì mò'ɔ à le ntswe ni bɔɔ mbâɲnè bi baà.

¹² Yì ɲkègə a swon ghu mbo mə, 'Taà, yàtə njoò jo mfa jii mə ɔ tswe nì m̀fa a mbo mè aa tsìtsòɲè.' Taà waa wa a tigè ɲyatə njoò jya a titii bo.

¹³ Njwi jì tsu i ghè mə kə tsa, mu yì kègə wa a ghotè jii njoò jya mfèè, nlogə ɲkabè yì m̀fè'ɛ ɲghèè yi a atoo asà'a agha'à, nta ɲgi'i nî ɲkabè yì ya, nji nî m̀bi ghu.

¹⁴ Nòò yìi mə ɲkabè yì ya ntsim ɪ le mmè aa, m̀kwènè yì ntii a kuu wa ala'a, a tigè ɲkarə nloo nî àyoo yì jì kikan,

¹⁵ ɲgheɛ ntsi'i ɲù àla'a wa yì mò'ɔ, mbu'u mbo ghu mbo mə tâ à logə yì nî ɲgàɲàfà'á yì. Nù wa a logè yi ntoo a mùm ǹsòo yu mə à gheɛ ɲka nje'ɛ b̀kwɪɲyàmê bi.

¹⁶ A le si yè'ətə mə bon yu jì ntsà'à b̀i kwɪɲyàm jyá, la kaa ɲù wa'à ghu mbo fâ.

¹⁷ A leè mbə ni a njwi yì mò'ɔ, àtú yi a tɔɲ, a swon mə, 'N̄gãɲfà'à Taà tsi'i tsim i tswe nì m̀ji a nji mi gha'à nì waa, lâ mè tswé faà m̀baɲnə ɲkwo nî ɲjì ghu!

¹⁸ Mè ka b̀inè i kwɛɛ ghèè a mbèe Taà ghà, i swon gho mbo mə, "Taà, mè ghìrê ìbi a nsi mi'i Nwî bo bì a mbo wò:

¹⁹ Kaa mè s̀i ku'ùnè mə mbə ɔ twonè gha ni mú ghò yì m̀bâɲnè; tigè nlogè gha bə tsi'i tsò ɲgàɲàfà'á ghò yì mò'ɔ." "

²⁰ A le ntigè m̀biinè ɲka ɲgheɛ a mbèe Taà yì wá. Lâ nòò yìi mə à le mburə tsi'i a sà'a agha'a aa, Taà yì wa a yê yi, ɲko m̀lɪɲnè yì, ɲkhè ɲghèè ɲkotə yi a ntsüntii yu, nnon mighènê mi.

²¹ Mu wa a swon ghu mbo mə 'Taà ghà, mè ghìrê ìbi a nsi mi'i Nwî a aburə, ɲki ɲghìrə a nu wò; wa kaa mè s̀i ku'ùnè mə tâ ɔ ka ntwonə nàa ni mú ghò.'

²² La taà yì wa a b̀aɲnè nswon a mbò ɲgãɲfà'á ji mə, 'Nì wan̄sə nzi nî àtsè'è yì b̀on bɔɲ ya, mmà'à ghu nú; ɲki ɲwe'ɛ nì a karè ghu mbo, nî ntam ghu m̀kòrè;

²³ Zì nì ni kau wa mə bi nan̄sə nje'ɛ a fan mfan aa, ɲwa, tâ b̀i'inè jì, ɲka ndoritè;

²⁴ nlon mə mú ghà ghù à le ɲkwo, à bú ntswe fu ntii; à le mbwe, bi bù mē ɲyə yi fu.' Bo le ntsu'u ntigè nji ndorə.

²⁵ "A le mbə maa noò aa, mu yì ndii wa a tswé a afò; nòò yìi mə le ɲkwɛɛ ɲka nywe'e a mbèè ndùgè bo aa, nyu'u ajàn mə bi yəə nî ìkòò m̀bu'u nî ɲgòò.

²⁶ "A twonè ɲgàɲàfà'á wa yì mò'ɔ mbetə yi mə, a fè'è ànnù akə le.

²⁷ A swon mə, 'Mu maà ghò wa à ghìrê ɲkwɛɛ, taà ghò a tigè ɲwa a kau wa mə bi le nnan̄sə nje'ɛ a fan aà, nlon mə à le mbù ɲkwɛɛ ɲkuu sigìnè aà.'

²⁸ "Mu yì ndii wa à le nlw̄isə nton, ntuu ɲkuu a ndùgè bo. Taà yì wa a fè'è ɲgheɛ ntsi'i yi ɲka nlotə mə tâ à kuu.

²⁹ A kwi'i a mbo Taà yì mə, 'Yê, mè nwùgè mē nú ya mfa'a a mbo wò nî ndùu ilòò jì ghà'atè, kaa mè leè ɲwa'á atu a mbo wò tii; lâ kaa ɔ leè ɲwa'à tsi'i mú mbi yì ɲkè'ətè a mbo mè fa mə ta mè wa ta b̀i'i bì ìkà'á jya kurə ɲka ndoritè.

³⁰ Lâ mú ghò ghù, mə à le nlogə njoò jo ɲghèè bo bì ìkwàrè tâ ɲgi'i ghu aa, à tì mə tì kwɛɛ aa, ɔ wá kau wa mə bi le nje'ɛ a fan fan aà!'

³¹ Taà yì wa a swon ghu mbo mə, 'Mú ghà, ɔ tswe aa tsi'i b̀i'ò binòò b̀itsimè, njoò jyá tsim i kî m̀bê jò.

³² A ghìrè mbòn mə tâ bì jì ɲka ndoritè, nlon mə mumaà ghò ghù à le ɲkwo, à bu ntswe ntii; à le mbwe bi bú ɲyə yi.' "

16

Ngàṅnlèntê njoo yî ntsyèsè

¹ Yesu à ghèè nî mbïï ñswon a mbô ṅgǎnyegǎnnù ji mæ, “ṅgǎṅkabè yî mò'ɔ à le ntswe ghu, yîi mæ à le ntswe nî ṅgàṅàfà'à a lèntè nì njoo ji. Bi zî ṅke'èṅ a mbo ṅgǎṅkabè wa mæ kaa ṅgàṅàfà'à wa kaa à le si wa'à nì njoo ji jya sigìṅè lèntè, ṅkii nta nî ṅgi'i nî ṅkabè yî.

² A twonè ṅgǎṅnlèntê njoo yî wa mbetè yi mæ, ‘Yuà ànnù mæ mè yù'u nlon ṅgaà yò aa à nî àkè aa ε? Zi nî àṅwà'ànè ñdi'i ajàn mæ o lèè njoo jya, nniṅtè ghu aa tá mè yè. Kaa ò ka wa'à nî mbïï ghèè a nlèè njoo já.’

³ ṅgǎṅnlèntê njoo wa a swon a atu yu mæ, ‘Mè ka ghìrè aa mæ akè mæ Taà ghà a lòo ṅkwerè àtù àfà'à yù a mbo mè aa ε? Kaa mè sî ni mîṅṅ tswè a nton idigè; àtù ya a kii ñdirè mæ mbè mè ghèè ṅka nlòo nî njoo.

⁴ Mè zî ànnù yîi mæ mè ka ghìrè, mæ tá bè ka ṅkwerè gha a mila'a bo ajàn mæ mbè bi fi'i gha a afà'à.’

⁵ Maa ajàn, a twon ṅgǎṅmìkarè mi taà yî wa yî mò'ɔ yî mò'ô. Mbetè a mbo yî ntsyàmbïi mæ, ‘O tswa Taà ghà aa nì àkè aa ε?’

⁶ A kwi'i mæ ‘Nî ṅkà'à miwuré ṅkhi yî fùùrè.’ A swon ghu mbo mæ, ‘Aà àṅwà'ànè yò a yuà, wàṅsè nzi ntswe a nzye, ṅkwensè mbàṅnè ṅwà'ànè mæ o tswa nîi laa nì ṅkà'à miwuré mighum mi ntaà.’

⁷ Ntigè ṅghèè nî mbïï mbetè a mbo àyòṅtè mæ, ‘O tswa Taà aa nì àkè aa ε?’ A kwi'i mæ ‘Nî ṅkà'a ansaṅ ṅkhi yî fùùrè.’ A swon ghu mbo mæ, ‘Aà àṅwà'ànè yò a yuà, bāṅnè ntigè ṅwà'ànè ghu mæ o tswa nîi aa nî ṅkà'à ansaṅ mighum mi nifwaa.’

⁸ Tâfà'à yî wa à le mbeentè ṅgàṅàfà'à yî yî mbi mà ghù nlon mitsyè mii mæ à le ntswe ni mu aà. Nì yè mæ bè bi mbi bù bi tswe nì mitsyè a ṅghìrè jyaa innù ntsyate bɔɔ bi Nwî bii mæ bi tswe a múm ṅkà'à aà.”

⁹ Yesu a ghèè nî mbïï ñswon a mbo bo mæ, “Nî ka ṅghìrè ika'à juu nî njoo mbi jù ta a yî mbi'i a mbèè bù bi kwèrè ghuu a mila'a mii mi lwi'i nṅkon aà.

¹⁰ “Nù yîi mæ à fà'a nî nṅṅ yi tsim nî njoo jii mæ kè'ètè aa, à zî àjàṅ yîi mæ mbè yu kî nṅlèntè njoo jii mæ i gha'atè aa nî nṅṅ yi tsim; nù yîi mæ a ji ṅkòbè nî innù jii kè'ètè à ka kii ji ṅkòbè mæ mbè bi ma'atè mæ tá à lèntè njoo jii wè.

¹¹ Mbè a bè mæ kaa nì si njoo mbi jù nî nṅṅ ghuu tsim lèntè bon mbè bi tigè mma'atè mæ tá nì ka nṅlèntè njoo annù nṅkon jii mæ à nì njoo aburè aa mæ akè aa ε?

¹² Mbè nì tuu njoo ṅù dàn nî nṅṅ ghuu tsim kî lèntè, bon nù yîi mæ à ka fa ghuu nî njoo jii mæ à nî juu aa à nì wò aa ε?

¹³ “Kaa mbè ṅgàṅàfà'à à wa'à a mbo bità bi afà'à bi baa ka mfa'a; nlon mæ à ka bàà yî mò'ɔ i bāṅnè kòṅ yî mò'ô; kè a kâ mfa'a a mbo yî mò'ɔ nî nṅṅ yi tsim, mbāṅnè ntsa'a nì yî mò'ô. Kaa mbè ò wa'à a mbo Nwî bo bi a mbô ṅkabè ka mfa'a.”

Mìghàà mi Yesu mî mò'ɔ

¹⁴ BaFarisai, bii mæ bi le ṅkǎṅ ṅkabè si'i si'i aa, bi yù'ù mæ ma yuù ànnù mæ Yesu à le nswon aa, ṅwye waa.

¹⁵ La Yesu a swon a mbo bo mæ, “A nì bù bii mæ nì lòo ñdi'i mæ ànnù yuu a tsinè a nsi mi'i bè aà, lâ Nwīṅgòṅ à zi mṅṅṅ muu; nlon mæ ànnù yîi mæ bāṅmìsòṅ bi mòòntè nì mæ à nì ànnù yî wè kè ṅkii mbè ayoo atindùu aa, à bāṅnè mbè ayoo yîi mæ Nwî bàà aà.

¹⁶ “Bìṅòṅsè bi Moses bo bi innù jii mæ ṅgǎṅntoo Nwî i le ṅwà'ànè aa, i le si sa'a bè ṅkò'ɔ nywe'e aa a noò Jɔṅ; nlogìṅ maa noò, ànnù yîi mæ bi tigè nswonè aa à nî nṅṅ yî ṅsigìṅè ya nlonè annù nifò Nwî yîi mæ bi làànsè aà. Bè bitim bi gaansè nì mṅṅ myaa a ṅkuu ghu nî àdà'à.

17 Lâ a yanşə a mbo abürə bô nşye a ntsyâ, ntsyatə mə mbə bi bwesè tsi'î muntsîrê ànnù a mum nòņşə."

18 "Mbə nùmbânə a fi'i ngwê yî a nda yu mbu nyo'ɔ yî dāņ boņ à ghîrə aa annù mâghàbè; nùmbânə yîi mə à yò'ɔ māņgyè yîi mə ndoò yî à fùrə aa, a kî ñghîrə aa annù mâghàbè.

Annù ñlon ɱgàņkabə bo Lazarus

19 "Ñgàņkabə yî mò'ɔ à le ntswe ghu yîi mə à le si wε'ε nî ìtsè'ə atìndùù jîi mə i le mbòņ mbòņ aa, ñki nnaņşə ñji ñii tsi'î sigìnè a njwî tsimè.

20 Ñgàņàfumə yî mò'ɔ yîi mə ìkùm yi i le mbə Lazarus, ìlà'à i luu ghu nu aa, à le si nòņè ghu ntsübù'ù,

21 ñyè'ətə mə mbə yu kâ nşye nî ñkùgè mijî jîi mə i le si lò a atu atətə ɱgàņkabə wa ɱwòkè aa ñji; m̀bu ɱghèè ghu, mbu i le si zî ñlwa nî ìlà'à ji jyâ.

22 Ñgàņàfumə wa à le ɱkwo baangel bi logè yi ɱghεε ni ghu a mbèε Abraham. Ñgàņkabə wa à le ñki ɱkwo bi twinè yi;

23 a sigè ɱghèè a ala'a bìku bi bē ñtigè nyè nî ñgi'i ghu. A tswè mē ghu aa, ñņentə mi'î mi nyè Abraham a sà'a agha'a, Lazarus a tswé ghu mbèè.

24 A yè mē, ñtwoņ tsi'î ñitì mē, 'Taà ghà Abraham, ko mìlìņnè ghà ñtoo a Lazarus tâ à tsutə mùswēbò yî a mùm ñkì ñzi ntsutə aləè ya ghu; ñlon mə mē burə ntswe tsi'î a mùm ñgi'i yî ñwè fàa mum mò'ɔ.'

25 "Lâ Abraham a kwi'i ghu mbo mə, 'Mù ghà, ò wà'ətə mə a mùm ñtswèntì yò ò le ntswe nî ñjoo jî sigìnè, Lazarus a bāņnè ñyè nî ñgi'ì; lâ tsitsòņ à tswè a mùm ìbòņ, ñfwetə falà, ò bāņnè ñkurə nî ñgi'ì.

26 Lâ m̀bu ɱghèè ghu, ma mù'ù àtaa a tswè a titì bì'î ni wò, ñkinə ni mə tâ ñu tsuu faà lõ dāņşə zî a mbèε wò; tâ ñu tsuu fyaa ñji i lõ kii dāņə zî faà.'

27 Ñgàņkabə wa a swoņ mə, 'Taà ghà, mbə a bə la boņ mə bù'ù m̀bo a mbo wò mə ta ò too yi a mbo bɔɔ bi maà,

28 ñlon mə mē tswè ñi bɔɔ bi maà bi ntaà, mə mbə a gheè ñwa'asə waa, mbì'ì bi yî ñki zi ñkuu fàa adigè ɱgi'ì mə mē tswè ghu aà.'

29 La Abraham a kwi'i ghu mbo mə, 'Bo tswè ñi àņwà'ànə Moses bo bì jî ɱgāņntoo Nwî, a bōņ mə tâ bo ka nyu'u annù yîi mə i swoņə aà.'

30 Ñgàņkabə wa a gheè nî mbii ñswoņ mə, 'Ñgaņ, Taà Abraham; ñu à bə lõ fàa ala'a bìku bi bē ghèè a mbo bo boņ bo ka bəņkə m̀ntì myaa.'

31 A kwi'i ghu mbo mə, 'Mbə bo tuu annù yîi mə Moses bo bì ɱgāņntoo Nwî jya swoņ aa ki yu'u, boņ kaa mbə bi wa'ă kî mbii, mə mbə ñu à tε'ε nlo bə a ala'a bìku bi bē ñzi ɱghàà a mbo bo.' "

17

Ñu yîi mə à ghîrə ibi aà

(Mt. 18.6-7,21-22; Mk. 9.42)

1 Yesu a bu nswoņə a mbo ɱgāņyègēnnù ji mə, "İnnù jîi mə i kwà'ànə bē mə bì ka ñghîrə ibi aa i tswè ñi ñzî, lâ ñgi'ì yî ñwè a a nu ñu yîi mə i tşyà ghu ñjìm ñzî aà!

2 A bōņ aa mə boņ bi kwerè ñgò'ò àbaa ghu ntōņ, mma'a yi a ñkì miyaa, ntsyatə ajāņ yîi mə mbə bi ma'ətə a ghîrə, ñu yî ñkègə ghu yi mò'ɔ a ghîrə ìbî.

3 Maa ajāņ, ñi ka ntsyεsə ghuu.

"Mbə mumaà ghò a fansə annù a mbo wò, ò wenə yi, a bəņkə ntì yi, ò li'ìnè ìbî yi.

4 Mbə a fansə annù a mbo wò ɱgaa ji sàmbaa a njwi yî ñfùùrè, ñki ñka ñzi tsi'î ɱgaa tsim ñswoņə ni mə, 'Mè jèņnè, mè ka kwensə, li'ìnə ìfansənnù jyâ,' boņ ò tswè ñi ñli'ìnə ìfansənnù ji."

Annũ abĩintĩ

⁵ Ngãntoo Mmà'àmbi jya i le swon ghu mbo mæ, "Ghìræ mæ tâ àbĩintĩ yĩ'i a ku'use ngha'atè!"

⁶ Mmà'àmbi a swon a mbo bo mæ, "Nĩ le mbaa ntswe nĩ àbĩintĩ tâ à gha'atè mbæ tsi'ĩ tsõ àbùræ mǎghum, bæə bon mbæ nĩ swon a mbo àtĩ ajòò yú mæ, 'Dunæ nlo ntigæ nghæ ntæ a múm ñkĩ miyaa!' A yu'unè ghuu.

Annũ yĩi ngàñàfà'à à tswe nĩ ñka nghìræ à

⁷ "Mbæ ñù nìbù yĩ mò'ò a tswe nĩ ngàñàfà'à yĩ yĩi mæ a ligè nsoò yĩ, kè ñtsee nĩ mbĩ ji, mbæ a lo a afò ñkwæ, bon à ka swon ghu mbo aa mæ tâ à wansæ nzĩ ñji aa ε?"

⁸ O ka wa'à bàñnè ñswon aa bæ mæ, 'Wansæ nlaa mijĩ ma mĩ ñkwêfò, ñwæ'ε atsè'ə afà'à ñzi ntsyàsè mijĩ mya ta mè ji ñkĩ nno mbon tâ ò ghæ ñji modè mijĩ ñkĩ nno aa ε?"

⁹ O ka tæ'ε baa fa tsi'ĩ miyà ghu mbo ñlon mæ à ghìræ nyu'unæ gho, nghìræ annũ ya mæ ò ghìræ nswon aa ε?"

¹⁰ A ki mbæ aa tsi'ĩ ma mùu ajàn a mbo bù; nĩ yĩ nghìræ innù tsim jii mæ bi swon mæ tâ ñ ghìræ aa, ñ swonè bæ mæ, 'Bĩ'ĩ bæ aa tsi'ĩ ngàñàfà'à; bĩ'ĩ ghìræ aa tsi'ĩ ànnũ yĩi mæ bĩ'ĩ tæ'ε ntswe nĩ mǎfà'a aà.' "

Ajàñ yĩi mæ Yesu à le nghùræ ngàñêkikwen ji nighum à

¹¹ Nòò yĩi mæ Yesu à le si kò'ò nghæ ñi a Yerusalem aa, à le ntsyà a titĩ Samaria bo Galilea.

¹² A le nghèè ñka ñkuu a mum àla'a yĩ mò'ò ngàñêkikwen ji nighum i zĩ ñtsi'i yi, ñtæ a sà'a agha'a,

¹³ ñtønæ nswon mæ, "Yesu, Masa, ko mìlñnè yĩ'ĩ!"

¹⁴ Nòò yĩi mæ à le nyæ waa laa nswon a mbo bo mæ, "Nĩ ghæ ñdĩ'ĩ mibĩ mi nũ muu a mbô ngãnmà'a Nwĩ." Bo kà mæ aa nghæ aa mibĩ mi nũ myaa mi laà.

¹⁵ Nù yĩ mò'ò a titĩ bo, à tì mæ yæ mæ nũ yĩ ì laa aa, mbu ñkaræ mbii, ntønæ ngha'asè nĩ Nwĩ.

¹⁶ Nsìgæ ñwo a mikòræ Yesu, mfa mbi'ikè ghu mbô. Nù ma ghù à le mbæ ñu baSamaria.

¹⁷ Yesu à yè mæ laa aa mbetæ mæ, "Tigæ mæ ghìræ nghùræ aa bè bi nighum aa ε? Bè bi bù'ù bi fè aa ε?"

¹⁸ A ghìrè àkè mæ tâ à tigæ mbii tsi'ĩ ñu atoo ghù a mfa mbi'ikè a mbo Nwĩ aa ε?"

¹⁹ Yesu à le ntigæ mbu nswon a mbo ñu atoo wa mæ, "Bìnnæ ñka nghèè ghò; wa àbĩintĩ yo a ghìræ mæ ò tì."

Nòò yĩi mæ ànnũ nifò Nwĩ a ka yĩ zĩ ghu aà

(Mt. 24.23-28,37-41)

²⁰ BaFarisai bí mò'ò le mbetæ noò yĩi mæ ànnũ nifò Nwĩ a ka yĩ zĩ ghu aa a mbo Yesu, a kwi'i a mbo bo mæ, "Kaa annũ nifò Nwĩ a ka yĩ wa'à kà ñzi aa ñ ìlensè jii mæ bi yæ ñi mi'ĩ.

²¹ Kaa ñu tsù à ka yĩ wa'à kà ñswonè ñi mæ, 'Yâ, â yuà!' kè, 'Yê ñi, â yĩ!' ñlon mæ ànnũ nifò Nwĩ a tswe a titĩ bù."*

²² Yesu a bú ñswon a mbo ngãnyægènnù ji mæ, "Nòò yĩ mò'ò a zĩ mæ ñi ka yĩ ki yè'ətə a nyæ Njwi Mu Nù ya yĩ mò'ò kaa wa'à yê.

²³ Bè ka yĩ tswe ghu mæ bi ka yĩ tigæ swon a mbo bù mæ, 'Yə fi!' kè 'Yə faà!' Lá ñi tsuu waa yònè mæ ñ ghæ a nyê.

²⁴ Nlon mæ tsõ ajàn yĩ mæ mbøn ñwà'àkè ñke'etə ñi mbeè àbùrè nghæ mfè'è ñi mbeè yĩ mò'ò aa, à ñ ajàn yĩ mæ Mù Nù à ka yĩ bæ wa Njwi yu aà.

²⁵ Lá à tswe ñi mǎfò yæ ñgi'ĩ yĩ ñghà'ətə, ta ñwàà ñi bæ buà ki ntuu yi.

* 17:21 kè "a mum bù"

²⁶ Tsõ ajàn yïi mæ a le mbæ a noò Noah, a nî àjàn yïi mæ a ka yï kii bæ a noò Mu Nù aà.

²⁷ Bè le si ji, òno, ònyo'okè, m̀fakè nî boò byaa a nda ònyo'ò, òghæ nywe'e wa njwi mæ Noah à le òkuu wa múm àban, mbèy yï òtìi ya i tigè òzi mbwesè waa bitsimè aà.

²⁸ A le òki mbæ aa tsi'ï maa ajàn wa noò Lot, bo le si ji, òno, ònyuu, m̀fee, mbe ni m̀ji, òghurè ni m̀la'á.

²⁹ Lá òjwi ya mæ Lot à le mfè'è a ala'a Sodom aa, mo'ò bo sulfur le òlò a aburè nsigè ògho'ò waa bitsimè.

³⁰ A nî àjàn mæ a ka yï bæ wa njwi mæ Mu Nù à ka yï fè'è yentè aà.

³¹ “A yï mbæ maa njwi, tâ òy yï mæ à tswe a atu nda, òjoò ji i tswé a múm ònda aa, tâ tsuu ló bú sigè a òlògè; tâ òy yï mæ à tswe a múm òsòò aa, tâ à tsuu a ndùgè bú bìi.

³² Nì wa'atè annù ya mæ a le òghirè ògwè Lot laà.

³³ Nù yï mæ a lòo nyweensè òtswèntìi yï aa, à ka bwesè; òy yï mæ a bwesè òtswèntìi yï aa, à ka bàñnè tswe ni yu.

³⁴ Mè swòñè a mbo bù mæ, à ka yï bæ òtugè maa le tâ bè bi baa òñè a òkuu yï fùurè, tâ bì zi òlògè yï m̀fùurè, m̀ma'atè yï mò'ò.

³⁵ Bàngyè bi baa ka yï tswe ki ghò'ò abaa, tâ bì zi òlògè yï m̀fùurè m̀ma'atè yï mò'ò.

[

³⁶ Mbàñnè ji baa i ka yï tswe a múm òsòò tâ bì zi òlògè yï mò'ò, m̀mà'atè yï mò'ò.”]*

³⁷ Ògànyègènnù Yesu jya i betè yi mæ, “Ma juù ònnù i ka yï fè'è aa fè, Mmà'àm̀bì?” Yesu a kwi'ï mæ, “Adìgè yï mæ àku òy a òñ ghu aa, bìmaghoo ghotè ghu.”

18

Nìghàà nî nãnaa òlòñ òkwi'ï m̀ngyè bo Mfò kòrè

¹ Yesu a naa òghàà a mbo ògànyègènnù ji a ndi'ï mæ bo tswe ni òka ntsà'atè Nwí ògòñ bìnoò bitsim ti kaà.

² Nnaa nswon a mbo bo mæ, “Mfò kòrè yï mò'ò a ala'á àtoò yï mo'ò, kaa à le òwa'á nù Nwí bo'ò, kaa òki'ï nù òkum a nu òy kii òtswonè.

³ Òkwi'ï m̀ngyè yï mò'ò à le òki òtswe maa ala'á, òzi ghu mbo nyè'è òswonè ni mæ, ‘Kwerè atú ya a mbo ògànkibàà jyá.’

⁴ Kaa m̀fò kòrè wa a wa'á yu'utè. Atii noò yï mo'ò a tsyà mè, m̀ngyè wa a kii òzi tsi'ï zì, a swon mæ, ‘Ka mæ kaa mè si naa Nwí bo'ò kaa ki'ï nù òkum a nu òy twonè aa,

⁵ mè ka kwetè m̀ngyè ghú òlòñ mæ a fa ògi'ï a mbo mè aà, mè bæ tsuu kwetè bon à ka ki di'ï nàà tâ mè wa'á kwànè.’ ”

⁶ Mmà'àm̀bi a swon mæ, “Nì yu'u ànnù yï mæ m̀fò kòrè tì bo'ò Nwí ma ghú à swonè aa è?”

⁷ Mbè Nwí a tigè òa'á bè bi bìi mæ bi yè'è a mbo yu òtugè ni àsi'inè kwetè aa mæ akè aa è? Mbè a swon nù yï a òkwetè bo aa mæ akè le?

⁸ Mè swonè a mbo bù mæ à ka wànşè kwetè waa. Lá, noò yï Mu Nù à ka yï zì aa, à ka yï yè abiiintii fàa nsyè aa è?”

Nìghàà nî nãnaa òlòñ òy baFarisai bo ògàñkwerè tax

⁹ Yesu a naa òghàà nî nãnaa a mbo bè bìi mæ bi kwèè nî òtìi waa, nswonè ni mæ à ni bo bìi mæ bo bon ntsyà bì mo'ò aa, nswon mæ,

¹⁰ “Bè bì mo'ò bi baa bi le òghèè a ndàmà'anwí a ntsà'atè Nwí ghu, yï mò'ò a bæ òy baFarisai, yï mò'ò a bæ ògàñkwerè tax.

¹¹ Bì ghèè mè, òy baFarisai wa, a nanşè òlòo adigè yi ntè ghu, ntsa'atè Nwí òswon mæ, ‘Nwí, mè fá m̀bi'ikè a mbo wò mæ kaa mè sì gha tsi'ï tsò bè bì mo'ò bì bè, bìi mæ

* 17:36 Kaa àtìi ma yú a sì a múm òjwà'ànè jì mo'ò tswé.

bo twεε nî njoo bè ñkwerə, m̀bə ngǎñtswεε ìban̄nənnù, ñki mbə ngànəjirè aà, kè tsi'í tsó ngànkwεrə tax wi mə à təə filí aà.

12 Mə si'isə ìbìinù gha tì jì a njwi ji baa a atú ñgyà. Nyatə nî njoo ja ìtìi ji nìghum, m̀fa nî yì fùùrè a mbo Nwĩ.'

13 Ngànkwεrə tax wa a burè ñghentə yi àgha'a a sa'à, a təə ghu, kaa nte'e wa'à mi'í mi a ndəñ ñgentə, ñnəñsə abó yi a ntsù mibě yu, ñswon mə, 'Nwĩngòñ, ko m̀lìñnè ghà ñgànghirè innù jì bî.'

14 Mè swǒñ a mbo bù mə, Nwĩ à le mbàñnè ñlɔgə aa ma ghuù ñù ni ñù yìi m̀innù mi tsinə aa ntsyatə yì m̀bìi wà. Nlon mə ñù yìi mə a ñεε ìbìinù yi a ndəñ aa, bi sigisə yi a nsyê. Nù yìi a b̀añnè sigisə ìbìinù yì a nsyε aa, bi ñentə n̄i a ndəñə."

Ajàñ mə Yesu à le ñiñ mbòcnə nu b̀òñkhə aà

15 Bè bi m̀'ɔ le nzi ni b̀òñkhə mə tâ à nəñsə mbô mi a atu bo, lâ ñgǎñyɛgənnù ji ì yə ñwenə waa.

16 Lâ Yesu a b̀añnè twonə waa mə tâ bì zi ni b̀ɔɔ bya a mbo yu, ñswon mə, "N̄i ma'atə b̀ɔɔ bya tâ bì zi a mbo m̀, ñtsuu waa ki k̀ñè b̀; ñlon mə annù ñifò Nwĩ a tswe aa a mbo bè tsó bo.

17 Mè swòñ a mbo bù tsi'í annù ñikon mə, ñù yìi mə à si annù ñifò Nwĩ tsi'í tsó m̀ñkə kwεrə aa, kaa à ka yì wa'à ghu kuù."

Annù m̀ñgwà'à ñgànkabə

(Mt. 19.13-15; Mk. 10.13-16)

18 Ntsyàsə baYuda yì m̀'ɔ a betə Yesu mə, "Ndì'innù yì siginè, mbə m̀ ghirè mə akə yì ñji ìlon yì ì lwi'i n̄ñkon aa ε?"

19 Yesu a betə ghu mbo mə, "O twòñə gha ni ñù yì siginè aa a ya aa ε? Kaa ñù yì siginè à si ghu tswe, ñtsyatə Nwĩ yuyu.

20 O zì ndì'i Nwĩ jyâ, mə, 'Tsee annù m̀aghàbè ki ghirè. Tsee yèrè. Tsee ñù zwitə. Tsee ab̀añnənnù tsweε. Ka nyu'unə taà ghò bo ndè ghò.' "

21 A swon a mbo Yesu mə, "Mè lèè mə ndì'i mà jù tsi'í tsim, ñlɔginə a noò yìi m̀ le mburə m̀ñkhə aà."

22 Yesu à yù'ù m̀ maa ajàñ aa, ntigə nswon ghu mbo mə, "Annù yì fùùrè a bonə a mbo wò. Fèe njoo tsim j̄i ò tswe ni ju aa, nyatə ñkabə ya a mbo ngànəf̄um, bonə ò ka tigə tswe n̄i àfù'ù a aburə. Nzi ñka nyòñè nàâ."

23 A yù'ù mə laà, nù yì nan̄sə m̀bì'i nlon mə à le nan̄sə mbə ñgànkabə yì ñwè aà.

24 Yesu a l̄i yi nswon mə, "A tsyanə a mbo ngànkabə a ñkuu a m̀m̀m̀ annù ñifò Nwĩ.

25 A fwaatə a mbo kamel a ntsurə a n̄lì'i ni nsa'a, ntsyatə a mbo ngànkabə a ñkuu a m̀m̀m̀ annù ñifò Nwĩ."

26 Bè b̄i bi le nyu'u ma yù ànnù aa, bi le ntigə mbetə ni mə, "Nù yìi mbə a yweenə aa a tigè m̀bə wo aa ε?"

27 A swon a mbo bo mə, "Annù yìi mə a tsyanə a mbo bè aa, kaa a si a mbo Nwĩ tsyànè."

28 Peta a swon mə, "Tigə ò yə mə b̄i'í ma'atə ndùgə j̄i'i ntigə nyonə noò?"

29 A kwi'i a mbo bo mə, "Mè swǒñ a mbo bù tsi'í annù ñikon mə, ñù ñtsim yìi mə à mà'atə ndâ yì, n̄i ñgwé yì, ni b̀ɔɔ bi màà bi, ni taà yì, n̄i ndè yì, ni b̀ɔɔ bi, nlon annù ñifò Nwĩ aa,

30 à ka yì b̄i kwεrə njoo mà jù tâ ì k̀'ɔ ntsya ndùù yìi mə à mà'atə aa, ì k̄i b̄i tswe n̄i ñtswènt̄i yì ì lwi'i n̄ñkon aa a noò ñj̄imə."

*Ajàn mæ Yesu à le mbù ñghaa ñгаа jii i ywe'e ji tarə nlon annù niwô yi aà
(Mt. 20.17-19; Mk. 10.32-34)*

³¹ Yesu à le nswuntə ngăyэгənnù ji jya ñghúm ntsò baa, bo bo ghêntə a swon a mbo bo mæ, “Yê ni, àjànə mæ bî'inè kɔ'ɔ ñghεε a Yerusalem laà aa, ñgòn ñnnù tsim jii mæ ngăntoo Nwî i le ñwà'ànè ñlonə Mu Nù aa i ka fè'ε bòontə.

³² Nlon mæ bi ka tswa yi i fa a mbo bîizi Nwî tâ bì tigə ñwye nîi, ñniñə nî àdìrə atu ghu atu, ntutə ni mîtwye ghu nù.

³³ Bî ka ghòò yi, i zwitə yi, lâ a ti bə nî ñjwi ji tarə a bú mbiinə a niwô.”

³⁴ Kaa ngăyэгənnù ji le ñwa'ă annù ya yî tsu yîi mæ à le nswon aa yu'ù. Bî le nlò'òsə nji'i mîghàa ma mú a mbo bo. Kaa bo wa'à waa annù yîi mæ à le si ghàa aa burə ñzi zi.

*Ajàn mæ Yesu à le ñghurə mfè'ənnè yîi mæ à le si lɔɔ njoò aà
(Mt. 20.29-34; Mk. 10.46-52)*

³⁵ Yesu à le nzi ñka ñku'u a Yeriko, mîfè'ənnè yî m'ɔ a tswé a mbèè mánji, ñlɔɔ nî njoò.

³⁶ A yù'ù mæ àkùrè bə a kâ ñju'u ntsyà aa, a betə mæ, “Aa ghìrə akə aa ε?”

³⁷ Bî swon ghu mbo mæ, “Yesu mu Nazareth a tsyă.”

³⁸ A tɔñnə nswon mæ, “Yesu, mu David, ko mîlîñnə ghà!”

³⁹ Bè bîi mæ bi le ntəontə ghu mbîi aa, bi wenə yi nswon mæ tâ à kutə ntsù yi. Lâ a ku'ùsə ñghεε bə nî mbîi ñtɔñnə nswon mæ, “Mu David, ko mîlîñnə ghà!”

⁴⁰ Yesu a tigə ñtəə nswon mæ tâ bì zi nî mîfè'ənnè wá. Bî zî ni ghu, Yesu a betə yi mæ,

⁴¹ “O lòò mæ mè ghìrə aa àkè a mbo wò aa ε?”

A kwi'i mæ, “Mmà'àmbî, mæ lòò mbù ñka nyə idigə.”

⁴² Yesu a swon ghu mbo mæ, “Ka nyə idigə! Wá àbîintîi yo a ghìrə mæ ò tiè.”

⁴³ A kî ñloginə ñka nyə idigə, ñtigə nyonə nîi, ñgha'asə nî Nwî. Bè bîtsim bîi bi le nyə yi aa bi gha'asə Nwî.

19

Yesu bo Zacchaeus

¹ Yesu à le ñkuu ñka ntsya a mûm àla'a Yeriko,

² ñdîi ñgăñkwɛrə bîtaksî yî m'ɔ à le ntswe ghu, ñkûm yî a bə Zacchaeus, a bə ñgăñkabə.

³ A le ñka ñlɔɔ a nyə ñù yîi mæ Yesu à ni ghu aà, la kaa wa'à yê, ñlon mæ à le mbə ñù yî ñghù'ù ñghu'u, ntswe a titîi nnòò bə i kinè nîi aà.

⁴ A le ntsyà ñtigə ñkhə ñghèè nî mbîi, ñghεε ñkɔ'ɔ a atu ati sycamore tă yə Yesu ñlon mæ à le ntswe nî tsyă aa maa mbèè àdìgə.

⁵ Yesu à zî mæ ñywe'e maa adigə, ñlenté ñdəñ nswon a mbo Zacchaeus mæ, “Zacchaeus, wàñsə nsigə a nsyê ñlon mæ mæ ka le a nda wò sîi.”

⁶ Zacchaeus a tigə nlo wa atu ati wàñsə sigə, ñkwɛrə Yesu ni ñidorə.

⁷ Bè bya bîtsim bi yè mæ, ñloginə ñka nwurəkə mæ, “A ghèε ñkuu a nda ñù ñghìrə ñnnù jî bî a ghantə yu!”

⁸ Zacchaeus à le ñtigə mbiinə ntəə a ndəñ nswon a mbô Mmà'àmbi mæ, “Yə mbă Mmà'àmbi, mæ ka yàtə njoò ja i fa atîi yî fùurə a mbô ñgăñéfum; bεε a bə mæ mæ le ñjitə ñkòbè a nu ñù tsù ñkwɛrə ayoò yi bon mæ ka bènsə fu ñгаа ji ñikwà.”

⁹ Yesu a tigə ñswon ghu mbo mæ, “Bè bi nda buà bi ywèenə mæ ñlon mæ ñù ghù à kî mbə mu Abraham.

¹⁰ Nlon mæ Mu Nù à le nzi aa a ñlɔɔ bè bîi mæ bi le mbwe aa i yweensə waa.”

*Nìghàà nî nàà nlon mfò wa mē bē bi le ntuu yi àà
(Mt. 25.14-30)*

11 Ajàn mē bē bya bi le si yu'utē innù ma juà aa, a tigē ñnaa nìghàà nî nānaa a mbo bo, ñlon mē à le ti bē aa bon à ghèè mē ñtigē ñkuu a Yerusalem, bē kii m̀m̀ẁontē ni mē ànnù nifò Nwī ya a ka burē zī tsi'ī maa noò.

12 A le nswon mē, “Múnto'ò yī mò'ò à le ntswe nī ñghèè a ala'a yī mò'ò tâ bì yò'ò yi nī mfò tâ à bon mbù bìi.

13 Mbōn tâ à fè'è, a le ntwon ngǎnfà'á ji ji nìghum, m̀fa abà'atē ñkabē gold* a bo yī mò'ò yī mò'ò, ñswon a mbo bo mē, ‘Nì ghèè ñka ntañē mītaa ni ju nywe'e a njwi yī mē ka bú bìi aà.’

14 Lá ñgàñala'a ji jya i le si bàà yi. A fè'è mē ñghèè, bo tigē ñtoo bē mē bì yōñē yi nswon mē, ‘Kaa bí'ī si kōñē mē tâ m̀b̀a ghù à bē mfò yī'ī.’

15 “Bì le nyò'ò mbá wa a nī mfò, a bú m̀b̀i fu. A bìi mē aa ñtigē nswon bì ntwon ñgǎnfà'á ji jya mē à le mfa ñkabē ya a mbo bo aa a nzī ñjìm m̀t̀àà yīi mē bì le ntañ mītaa ntswe ni yu aà.

16 Yī ñtsyám̀b̀i a zī ñswon ghu mbo mē, ‘Taà, mē tan mē mītaa nī ñkabē ya àb̀i a yōñ m̀b̀ē ìba'atē ñkabē ji nìghumè.’

17 A swon ghu mbo mē, ‘Wa ò ghìrē sigìnē mbá ñgàñfà'á yī ñsigìnē! Tsò mē ò fà'a nī ñtì ghò tsìm ni múntsi'è ñkabē aa, mē ka ghìrē tâ ò tigē nsa'a njò'ò ala'a ji nìghumè.’

18 Ñgàñfà'á wa yīi à ywè'e bì baa aa a zī ñswon mē, ‘Taà, mē tan mē mītaa nī ñkabē yò ya àb̀i a yōñ m̀b̀ē ìba'atē ñkabē ji ntaà.’

19 A swon ghu mbo mē, ‘O ka tswe a atu njò'ò ala'a ji ntaà.’

20 Ñgàñfà'á yīi à ywè'e bì tarē aa a zī ñswon mē, ‘Taà, ñkabē yò ya i yuà, mē le ñkwerē a m̀m̀ àsà'a atsè'è ñghèè nanşē nləə;

21 mē le si bò'ò nī gho nlon mē ò ni ñù yīi mē o tsə'ə si'i; ñlogē nī ñjoo jīi kaa ò le ñwa'à lèè aa, ñkii mfu'u ni m̀j̀i m̀i kaa ò le ñwa'à bē aà.’

22 A swon ghu mbo mē, ‘Mē ka lògè aa tsi'ī nìghàà nīi ni fè'è a ntsū wò aa, i sa'a gho ghu mba abù'ù yī bì! O le nzi mē mē tsə'ə, ñlogē nī ñjoo a adigē yīi mē mē le ñwa'à ghu lèè, ñkii mfu'u ni m̀j̀i a adigē yīi mē mē le ñwa'à ghu bē aa ε?

23 O lèè ñghèè ñtigē wa'á ñkabē yà ya a bank ghèè ñləə, mē mē ti bìi mē kwèrē ñkabē ya bo bì ñjìm yī aa a ya ε?’

24 A tigē ñswon a mbo bē bya mē bì le ntəə wa adigē aa mē, ‘Kwerē ñkabē ya ghu mbo mfa a mbo ñù wa yīi à tswe ni ìbà'atē ñkabē jya ji nìghum aà.’

25 (Bo swon ghu mbo mē, ‘Taà, wa à tswe ni ìbà'atē ñkabē ji nìghumè!’)

26 ‘Mē swòñē a mbo bù mē, ñù yīi mē à tswe nī ñjoo aa, bì ka kù'ùsè; lá ñù yī mē à sī nī ñjoo tswe aa, bì ka m̀nşē kwèrē, i kwèrē mútsi'è yīi mē à tswe ni ghu aà.

27 A ñghèè ni ñgàñkìbàà ja jù, jīi mē bo le si lòò mē mē tsuu mfò wàà bē aa, nī logē waa nzi ni bo, nzwitē a nsi mē.’ ”

*Ajàn yīi mē Yesu à le ñkuu a Yerusalem tsò mfò aà
(Mt. 21.1-11; Mk. 11.1-11; Jn. 12.12-19)*

28 Yesu à swon mē làà ñtsya mb̀i ñtigē ñkò'ò ñghèè a Yerusalem.

29 A ghèè mē ñka nywe'e a mb̀è Betfage bo Bethany, wa atu nta'a mē bì le si twonē ni Olive aa, ntoo ngǎnyəgənnù ji ji baa,

30 ñswon mē, “Nì ghèè fii ni mú àla'a mē a tswe a mb̀i bù aa, nī bē ghèè ki kuu bo nī ka yə mu jàkasì tâ bì tìñnē, tâ à bē yīi kaa ñù à lèè ñwa'à ghu atu kò'ò aà; nī yə, nī fèè nzi ni ghu faà.

* 19:13 mina: ñkabē baGrikia. Mina yī m̀f̀ùrē a le mb̀ē tsi'ī tsò 10,000 frs. cfa.

³¹ Bεε ηù tsù a betə ghuu mə, 'Ni fεε mu jakàsì ghuà aa a ya aa ε?' nì swon mə, 'A lòò Mmà'àmbi.' "

³² Bo bya bìi mə à le ntoo aa bì le nghèè ìnnù kî m̀fε'ε tsi'ì wa ajàn mə à le nswon a mbo bo aà.

³³ Bo ghèè mē ñka mfεε mu jākàsì wa, m̀bôn yì a zì m̀betə waa mə, "Ni fεε mu jākàsì ghù aa a ya aa ε?"

³⁴ Bo swon mə, "Mmà'àmbi a lòò."

³⁵ Bo le nlògè ñzi nì ghu a mbo Yesu, ñnɔŋsə itsə'ə jyaa wa njim mu jākàsì, ñghirə Yesu a kɔ'ɔ ntswe ghu.

³⁶ A kà mē aa ñghεε bo tigè ñsan̄tə itsə'ə jyaa wa m̀ânjì.

³⁷ A ghèè mē ñka nywe'e a ajàn yìi mə à ka tigə sigə nta'a Olive aa, nnòò ñgǎnyəgənnù jì jya tsim i logìnè ñka ndoritə, ntɔŋnə ñgha'asə nì Nwì ñlon ìnnù jì wè jì wè jì à le ñghirə bo yə aà,

³⁸ ñswonə nì mə,

"Bì'inè gha'asə Mfò yìi mə a zì nì ñkũm Mmà'àmbi aà!
M̀bɔɔnə a aburə, tâ ñgha'a tswe a mbo Nwì!"

³⁹ BaFarisai bì m̀ɔ'ɔ bìi mə bì le ntswe wa atitì nnòò bē aa swon ghu mbo mə, "Ndì'innù, wenə ñgǎnyəgənnù jo jù."

⁴⁰ A kwi'i mə, "Mè swon a mbo bù mə, 'A le mbaa bə yìi mə bo ma bù kutə m̀intsù myaa bəə bon tsi'ì ñgò'ò jù ka b̀an̄nə tigə tɔŋnə ñgha'asə nì Nwì.' "

Yesu à yə'ə nlonə atu Yerusalem

⁴¹ A zì mē ñka ñkoontə, nyə m̀m̄m̄ àla'a ya, nyə'ə nlonə atu ala'a ya,

⁴² ñswon mə, "O le mbaa ghəè zì, sii, ayoo yìi mə a zì nì m̀bɔɔnə aà! La tsitsòn a læontə a nsi mi'i wò!"

⁴³ Nòò a zì mə ñgǎnkibàà jo ka yì jì'i ñkya i karisə gho ghu, i k̀in̄è gho ghu a mbèè tsim

⁴⁴ i zwitə ghuu bu bì bɔɔ buu, kaa wa'ă ñgò'ò yì tsù bù m̀ma'atə tâ ñ nɔŋə a atu yì mò'ò; ñlon mə kaa ò le nyə noò wa yìi mə Nwì à le nzì a nyweensə wò ghu aa, kaa wa'ə zi aà!"

Ajàŋ mə Yesu à le ñghèè ñkuu a ndàmà'anwì aà

(Mt. 21.12-17; Mk. 11.15-19; Jn. 2.13-22)

⁴⁵ A le ntigə ñghεε ñkuu a ndàmà'anwì ñlogìnə ñka mfurə bē bìi bì le si fèe njoo ghu aa,

⁴⁶ ñswonə nì mə, "Bì ñwa'anə a m̀m̄m̄ àŋwà'anə mə,

'Ndà yà ñ ka yì bə aa àdìgə ntsà'atə Nwì';
lâ nì ghirə mē ñ tigè m̀bə adìgə nlèèntə bìyərè."

⁴⁷ A le si tigə ndì'i nì ànnù Nwì wa m̀m̄m̄ ndàmà'anwì a njwì tsimè. Bìlì bì ñgǎŋmà'a Nwì bo bì ñgǎŋndì'i ǹn̄sə, nì b̀itsyàsə, bì le ñka nlɔɔ yì mə bì zwitə,

⁴⁸ lâ kaa wa'ə m̀ânjì yə nlon mə bə bì ghà'atə le si yònè ñlɔɔ nì ñyù'ù ìnnù jìi mə à le si swonə aà.

20

Ajàŋ mə bì le si l̀gìtə ada'a Yesu aà

(Mt. 21.23-27; Mk. 11.27-33)

¹ A bə njwi yì mò'ɔ Yesu a kuu a ndàmà'anwì, ñka ndì'i nì ànnù ghu a mbo bə, ñkii nseensə nì ntoo yì ñsigìnè, bìlì bì ñgǎŋmà'a Nwì bo bì ñgǎŋndì'i ǹn̄sə bo bì bità bì ala'a bì zì m̀betə yì mə,

2 “Nan̄sə nswon̄ a mbo bĩ'i, O ghìrə innù juà jĩi mə o ghìrə aa nĩ àdà'a wo ε? A ada'a ma yũ a mbo wò aa, a fâ wò ε?”

3 A kwi'i a mbo bo mə, “Mè ka kii betə ghūu nĩ àbetə: Swon̄ə nĩ ghâ,

4 Jɔn à le nlògə ada'a aa fə a ŋka mmurə bə ŋkì aa ε? A le nlò aa mbo Nwĩ kə a mbo bè aa ε? Nĩ kwi'i tâ mè yu'u.”

5 Bo ghaànə a titii bo nswon̄ mə, “Mbə bĩ'inè kwi'i mə a le nlò aa a mbo Nwĩ bon̄ à ka betə yi'inè mə, ‘Nĩ lèè ñtigə wa'ă annù yĩi mə à le si swon̄ə bii aa a ya aa ε?’

6 Lâ mbə bĩ'inè swon̄ mə a le nlò aa a mbo bè bon̄ bè bù bitsim̄ ka tumntə yi'inè nĩ ñgò'ò, ñlon̄ mə bo nan̄sə mbii mə Jɔn à laa mbə ŋgàn̄ntoò Nwĩ.”

7 Maa ajàn̄ bo tigè ñkwi'i mə kaa bo le ŋwa'ă adigə yĩi mə a le nlò ghu aa zĩ.

8 Yesu a tigè ñswon̄ a mbo bo mə, “Kaa mè ka wa'ă ñũ yĩi mē à fa ada'a mè ghìrə nĩ innù jũ ghu aa a mbo bù ki nswon̄ə.”

Nìghàà nĩ nānaa nlon̄ bĩlensə bi akò milù'ù

(Mt. 21.33-46; Mk. 12.1-12)

9 Yesu a naa nìghàà nĩ nānaa a mbo bo mə, “Ñũ yĩ mò'ò à le mbě akò milù'ù yi, nlesə a mbo bè, m̄f'ε ñghèè ñtswe a atoo dān̄ àgha'a a sa'ă

10 nòò ñkyă m̄ntà mi ati milù'ù mya à kù'ù mē, a too ñgàn̄àfà'ă yĩ mə à ghεε ñkwere m̄ntà mi ati milù'ù mya m̄ mò'ò a mbo bĩlensə bi akò byă, lâ bĩlensə bi akò bya bi tswâ yi ñghɔɔ, ntsyàsè yi a biì tsi'ĩ m̄bô m̄bô.

11 A bù ñtoo ñgàn̄àfà'ă wa yĩ mò'ò, bi kî ñghɔɔ yi, nniñ ñdirê àtu ghu atu, ntsyase yi a biì tsi'ĩ m̄bô m̄bô.

12 A ku'usè mbo ntoo ñgàn̄àfà'ă yĩ mə à ywe'e ji tarè, bi tswâ ma ghũ ñniñ ìla'a ghu nu mma'a yi a abεε.

13 ‘Mbôn̄ akò wa a swon̄ mə, ‘Mè ka ghìrə aa mə akə tsĩtsòn̄ aa ε? Mè ka too mũ ghà yĩ m̄bāñnè ghũ mə mè nan̄sə ñkòn̄ aà, nòò tsù bi yé yi mbo'otə.’

14 Lâ bĩlensə bi akò bya bi yè mē yi, ñswon̄ bo ni bo mə, ‘Aâ ñjinda yĩ à ghũlâ, bĩ'inè zwitə yi tâ ñjoo jù ì tigə mbə jĩ'inè.’

15 Bo le ntigə ntswa yi, mma'a a abεε wa ñjīm ñkyā milù'ù ñzwitə yi. Ma mùu ajàn̄ nĩ mòòntə mə m̄bɔñè akò milù'ù wa à ka ghìrə mə akə a nu bo aa ε?

16 A ka zĩ zwitə bĩlensə bi akò ma bya, ì lensə akò yi ya a mbo badān̄.” Ajàn̄ mə bè bya le nyu'u ma mùu ajàn̄ aa, ntigə nswon̄ mə, “Kaa mbə Nwĩngòn̄ a wa'ă biì.”

17 Yesu a lèntə waa mbetə mə, “Nìghàà nĩ Nwĩ nulà nĩ tigè ñswon̄ aa mə akə aa ε? ‘Tsi'ĩ ñgò'ò ya mə bĩbɔɔ bi nda bi le ntuu aa, ì bèn̄ mē ñtigə ñgò'ò ñĩbuu nĩ nda yĩ ñwè.’

18 Ñũ ñtsim̄ yĩi mə à wo a nĩ ñgò'ò ma ya aa, à ka bəgikə; lâ bεε mə ì wo a nu ñù bəə bon̄ ì ka ghò'ò yi.”

Abetə ñlon̄ annũ ntu bitax

(Mt. 22.15-22; Mk. 12.13-17)

19 Ñgāñndi'ĩ Nòn̄sè nĩ bilii bi ñgāñmà'a Nwĩ ghèə ì tswa yi maà noò, lâ m̄ban̄nə mbo'ò mi'ĩ mi bē byă. Bo le nzi mə à le nnaa nìghàà nya aa nlon̄ ñgaà yàà.

20 Bo tigè ñlɔɔ nĩ àbwarə, ñtigə ñlɔɔ bĩtswèrè, ñtoo ghu ñjīm mə bi zi ñka mbagìlè mbetə nĩ nĩ m̄ghàà tâ tsyà ghu ì tswa yi ì fa a mbo Gũmnàà yĩi à le ntswe nĩ àdà'ă a atu bo aa tâ à sa'a yi.

21 Bi tigè ñzi mbetə yi mə, “Ñdĩ'innù, bĩ'ĩ zi mə annù yĩi o ghàà ñkii ndi'ĩ aa a ku'unê, ñki nzi mə kaa ò si nāndènə a titii bè t'ε, ñdi'ĩ aa tsi'ĩ m̄āñjì yĩi mə Nwĩ a lòo mə bè ka ntswe ghu aà.

22 A ku'unə nĩ nòn̄sè yi'inè a ntu tax a mbo Kaisa kə ñgan̄ aa ε?”

²³ Lâ à le nzi mitsyè m̄i m̄ə bo le si lobitə aà, ñswon a mbo bo m̄ə,

²⁴ “N̄i zi n̄i ñkabè silva tâ m̄ə yə.” B̄i z̄i n̄i yu, a betə waa m̄ə, “A tswé àtu wo bo b̄i ñk̄um wo fàa n̄i ñkabè aa ε?”

Bo kwi'i m̄ə, “Aa ȳi Kaisa.”

²⁵ A swon a mbo bo m̄ə, “Ma la a bə m̄ə n̄i ka mfa njoo j̄i m̄ə à ni j̄i Kaisa aa a mbo Kaisa, ñk̄ii mfa n̄i njoo j̄i m̄ə à ni j̄i Nw̄i aa a mbo Nw̄i.”

²⁶ Kaa bo le ñwa'ă ajàn m̄ə mbə bi tsyâ ñtswa yi a nsi b̄ə ñlon annù ȳi m̄ə à swònjə aa z̄i, ànnù a gha'à waa, bi kutè m̄intsũ myaa.

Abetè ñlon annù nyweenə n̄i n̄iwô

(Mt. 22.23-33; Mk. 12.18-27)

²⁷ BaSadukai b̄i m̄ə'ɔ b̄i m̄ə bi swonə ni m̄ə kaa b̄ə si a ni n̄iwô yweenə aa,

²⁸ bo le n̄zi n̄betə yi m̄ə, “N̄d̄i'innù, Moses à le mfa nd̄i'i a mbo b̄i'i m̄ə, mb̄ə ñd̄im ñù a kwo ti mu, mumaà ȳi a logè ñgwê ȳi wa njwe b̄ɔɔ bo yu a mbô ñd̄im ȳi wâ.

²⁹ B̄ɔɔ bi ma b̄i m̄ə'ɔ le ntswe ghu bi s̄ambaa, ȳi ñtsyamb̄i a ȳɔ'ò m̄angyè ñkwo ti mu;

³⁰ ȳi àyònt̄ə a bú ñyon ñyɔ'ɔ m̄angyè wa,

³¹ ȳi à ywe'e bi tarə aa, a k̄i ñlogè m̄angyè wa, bo bya bi s̄ambaa bi k̄i logè m̄angyè wa tsi'i b̄itsim ñki ñkwokə ti m̄u.

³² A ti m̄ə ti bə a ñjim m̄angyè wa a k̄i ñkwo ȳi ñgaa.

³³ Ts̄ə m̄ə a le mbə ma mùu ajàn aa, n̄ò ȳi b̄ə ka ȳi yweenə ni n̄iwô aa, m̄angyè gh̄u à ka ȳi t̄igə bə aa ȳi wò aa ε? Ts̄ə m̄ə bo bya bi s̄ambaa le ñyɔ'ɔ yi aa ε?”

³⁴ Yesu a kwi'i a mbo bo m̄ə, “B̄ə b̄i fàa ñgù'ù bi ȳɔ'okə, bi f̄a n̄i b̄ɔɔ b̄angyè a nd̄a ñyɔ'ɔ;

³⁵ lâ b̄ə b̄i m̄ə bi ku'unə a mb̄innə ni n̄iwô i tswé nt̄i maa ñgù'ù m̄bi ȳi m̄ə i z̄i aa, kaa baa ȳi wa'à kà ñyɔ'ɔ, kaa wa'à b̄angyè a nd̄a ñyɔ'ɔ ka mfa.

³⁶ Bo ka ȳi bə aa tsi'i ts̄ə baangel kaa k̄i'ì kà ñkwo. Bo bə aa b̄ɔɔ bi Nw̄i ñlon m̄ə bo b̄innə n̄iwô aà.

³⁷ Lâ a ñgh̄è n̄i ànnù nyweenə n̄iwô, Moses à le m̄figit̄ə wa n̄i àd̄igə aɱwà'ànə ya m̄ə a gh̄àà ñlonə atsùgə iti ya m̄ə m̄ə'ɔ i le si khi ghu aà, ñlon m̄ə maa adigə, à le ntwonə Mmà'àmbi a ni Nw̄inḡon Abraham, ni Nw̄inḡon Isaac, bo b̄i ni Nw̄inḡon Yakob.

³⁸ Kaa à laa wa'à Nw̄inḡon biku bi b̄ə b̄ə, à bə aa Nw̄inḡon b̄ə b̄i bi tswé bit̄i. Nlon m̄ə b̄ə b̄itsim bi tswé bit̄i aa ghu mb̄ò.”

³⁹ Nḡand̄i'i n̄on̄sè jya j̄i m̄ə'ɔ bi le ntigè nswon m̄ə, “N̄d̄i'innù, ò f̄a àkwi'i ȳi siḡinè.”

⁴⁰ Nlon m̄ə bo le ntigè m̄ə'ɔ a mb̄u ñgh̄è n̄i m̄b̄i a mbet̄ə yi n̄i innù.

Abetè ñlonə Ayɔ'ò Nw̄i w̄a

(Mt. 22.41-46; Mk. 12.38-40)

⁴¹ Yesu a betə waa m̄ə, “Mb̄ə bi swon m̄ə Ayɔ'ò Nw̄i wa à ni mu David aa m̄ə akə aa ε?”

⁴² Nlon m̄ə David yu mb̄on à swonə a m̄um aɱwà'ànə bi Psalm m̄ə, 'Mmà'àmbi a swon a mbô Mmà'àmbi ghà m̄ə:

Tswé a mb̄èè ñkw̄ε m̄ə n̄i m̄à'à,

⁴³ ñywe'e a noò ȳi m̄ə m̄ə ka ȳi gh̄irə ñḡan̄kib̄àà j̄ò n̄i àtetè m̄ikòr̄ə mo aà.'

⁴⁴ Ma mùu ajàn mb̄ə David a ka ntwonə yi n̄i Mmà'àmbi, a t̄igè m̄bu ntsyà aa la mb̄ə mu David aa ε?”

Ajàn ȳi m̄ə Yesu à le ñwà'àsə b̄ə ñlon ñḡand̄i'i n̄on̄sè aà

(Mt. 23.1-36; Mk. 12.38-40)

⁴⁵ Ajàŋ mə bə b̄ts̄im lɛ si yu'utə annù ȳi à lɛ si swonə aa, Yesu a swonə a mbo ŋgǎnyəgənnù ji mə,

⁴⁶ “N̄i ka ntsyəsə ghuu nlon ŋgǎŋnd̄i'i n̄on̄sə, bo k̄on̄hə n̄i ŋka ŋwɛ'ɛ n̄d̄an̄ə itsə'è ŋkarə ni ju, ŋk̄ii ŋk̄on̄ə ni mə t̄a bə ka ntsa'atə n̄i waa n̄i àghu'usə a m̄itaa; ŋk̄on̄ə a ntswe n̄i ìl̄on̄ j̄ii i tswɛ a mb̄ii aa a nd̄an̄ghòt̄ə, ŋk̄ii ŋk̄on̄ə n̄i ìl̄on̄ j̄ii i k̄o'on̄ə aa a adigə adinà.

⁴⁷ Bo n̄i'ì ni b̄ikw̄i'ì bi b̄an̄gyè, ŋkwɛrə n̄i n̄joo jyaa ni m̄ila'à myaa, m̄bagilə ntsa'atə n̄i Nw̄i n̄i nd̄an̄ə m̄ighàà. Wa ŋgi'ì ȳi i ka ȳi kuu a nu bo aa i ka ȳi swèr̄ə.”

21

Ŋkabə n̄tsà'atə Nw̄i ŋkwi'i m̄an̄gyè w̄a

(Mk. 12.41-44)

¹ Yesu a tswè a m̄um n̄d̄amà'anw̄i ŋŋentə at̄u yi n̄lentə nyə ajàŋ ȳi mə ŋgǎŋkabə i lɛ si n̄in̄ə n̄i ŋkabə a m̄um ŋk̄om̄ mmà'anw̄i aà.

² A lɛ ŋki nyə ŋkwi'i m̄an̄gyè ȳi m̄ò'ɔ ȳi mə à lɛ mbə ŋgàn̄amfum aa a tsȳa n̄n̄in̄ ibà'atə ŋkabə copper ji baà, n̄d̄ūu yi i bə ts̄ɔ kabà ȳi m̄f̄ūur̄ə.

³ Yesu a swonə mə, “M̄ə swonə tsi'ì annù n̄in̄kon̄ a mbo bù mə, ŋkwi'i m̄an̄gyè gh̄u mə à ni ŋgàn̄afum aa, à n̄in̄ ŋkabə f̄aa m̄um ŋk̄om̄ n̄tsyatə b̄ə b̄ts̄im;

⁴ n̄lon̄ mə bo swatə aa tsi'ì m̄un̄tsir̄ə a ni ŋkabə ȳi bo luu n̄i yu aa mma'a Nw̄i ni yu. L̄a m̄an̄gyè gh̄u m̄ə à ni ŋgàn̄afum aa, à k̄òntə aa ŋkabə n̄tsim ȳi mə à tswɛ ni yu aa mfa.”

Ajàŋ ȳi mə Yesu à lɛ ŋghàà n̄lon̄ ann̄ nsà'a N̄d̄amà'anw̄i aà

(Mt. 24.1-2; Mk. 13.1-2)

⁵ Bo b̄i m̄ò'ɔ b̄i lɛ si ghàà n̄i ànnù n̄lon̄ ajàŋ ȳi mə b̄i lɛ ŋgh̄ur̄ə n̄d̄amà'anw̄i n̄i ŋgò'ò j̄ii i lɛ nan̄sə mb̄on̄ mb̄on̄ aa, bo b̄i ni n̄joo j̄ii mə b̄ə lɛ mfa a mmà'a Nw̄i ghu aà. Bo k̄a m̄ə aa ghaa laa, Yesu a swonə mə,

⁶ “N̄joo mà j̄u ts̄im mə ni yə aa, n̄jwi ȳi m̄ò'ɔ i z̄i mə Kaa tsi'ì ŋgò'ò ȳi m̄f̄ūur̄ə kaa i ka ȳi wa'á a atu ȳi m̄ò'ɔ bú n̄on̄ə. Bi ka ȳi sà'à tsi'ì ts̄im mà'an̄ə a nsȳé.”

Ann̄ nyə ŋgi'ì bo bi ajàŋ mə bi ka ȳi ki tso'ɔ akorə b̄oo bi Kristo aà

(Mt. 24.3-14; Mk. 13.3-14)

⁷ Bo b̄ətə yi mə, “N̄d̄i'inn̄u, nan̄sə nwon̄ t̄a b̄i'ì yu'u, ìnnù ma j̄u i ka ȳi f̄è'è aa a noò àk̄ə aa ɛ? Al̄əns̄ə ȳi mə a ka ȳi d̄i'ì mə noò n̄f̄è'è ìnnù ma j̄u à t̄iḡə ŋku'u aa, a ni aa ak̄ə aa ɛ?”

⁸ A swonə a mbo bo mə, “N̄i ka ntsyəsə ghuu tsee l̄ə l̄ə t̄a n̄u tsu à bwe'esə ghuu; n̄lon̄ mə b̄ə b̄i ghà'at̄ə ka ȳi z̄i n̄i ìk̄um̄ gha, i ki swon̄ə ni mə, ‘M̄ə ni yu w̄a!’, ‘Nòò wa à k̄ònt̄ə m̄ə!’ N̄i tsuu waa ki ȳon̄ə.

⁹ Bɛɛ mə n̄i yu'u mə bi mà'a ntsò, k̄ə bɛɛ mə n̄i yu'u annù n̄lon̄ ìȳon̄, n̄i tsuu ki b̄o'ɔ si'ì si'ì b̄ə; n̄lon̄ mə ìnnù ma j̄u i tswɛ n̄i m̄f̄oo m̄f̄è'è ya'a; kaa mb̄i i ka ȳi wa'a aa tsi'ì ma mùu noò ghens̄ə ìlwi'ì.”

¹⁰ Yesu a ghèè n̄i mb̄ii a nswon̄ a mbo bo mə, “Ìtoo i ka ȳi ki mà'a ntsò bo b̄i j̄i m̄ò'ɔ, t̄a ìtoo j̄ii mə b̄if̄ò bu'utə aa t̄a i ki ŋka mma'an̄ə bo b̄i j̄i m̄ò'ò;

¹¹ n̄sȳé i ka ȳi ki ts̄iḡin̄ə tsi'ì n̄i m̄it̄i, t̄a m̄ikwen̄ə à kuu ala'a, t̄a m̄igh̄òò mi ŋkw̄on̄ b̄ə t̄a m̄i f̄è'è a idigə idigə; ìnnù j̄i swèr̄ə n̄swer̄ə bo b̄i ìl̄əns̄ə j̄i w̄ə i ka ȳi ki f̄è'è a mb̄à'à n̄ik̄an̄.

¹² Mb̄on̄ t̄a ma juù ìnnù i ka m̄f̄e'è, bon̄ bi ka ȳi ki ban̄tə n̄i ghuu, i k̄ii tso'ɔ n̄i àk̄or̄ə yuu. Bi ka ȳi ki tswatə n̄i ghuu i fa ni a nd̄an̄ghotə t̄a b̄i ka nsa'a, i k̄ii mà'à n̄i ghuu a nd̄atsan̄ə. Bi ka ȳi ki ghèè n̄i bù a nsi b̄if̄ò bo b̄iḠum̄n̄àà n̄lon̄ə ann̄ ìk̄um̄ gh̄a.

¹³ Ma ȳu a ka ȳi fa abwarə a mbo bù mə n̄i swon̄ ann̄ ȳa.

14 Mbə a fε'ε ma mùu ajàn nì tsuu ki tantə annù yï mə nì ka ghìrə swon fi'isə ibi nù ghuu ghua aa mbəon tâ nòò à ku'u;

15 nlon mə mə ka yï fa nìghàà bo bì mìtsyè a mbo bù, a ajàn yï mə kaa mbə bè bii mə bi nìj isa'a a nu bù aa kaa mbə bi wa'à lìgìtè kè ki ntuu.

16 Tsi'ì bitàà buu ni bìndé buu, ni bəo bi maà buu, ni bǎngwè'è buu, bo bì ikà'á juu, bi ka yï fèè ghua. Bi ka yï tswatə ghua bì mɔ'ɔ fa mə bì zwitə.

17 Bè bìtsim ka yï bàà ghua nlon ikùm ghà.

18 Lá kaa tsi'ì inònətù yùù yï m̀fùùrè kaa mbə yi wa'à bwé.

19 Nì bə tantii i bii ngi'i bon nì ka yweensə mibii mi nù muu.

Yesu a ghaà ànnù nlon ajàn yï mə bi ka yï ta ngi'i nì àla'a Yerusalem àà (Mt. 24.15-21; Mk. 13.14-19)

20 “Mbə nì yï nyə ngǎntsò i karisə Yerusalem, nì zï mə nòò nta ngi'i ghu à kòontè m̄.

21 Maà noò tâ bè bii mə bi tswe a ala'a Yudea aa bi fε'ε ñkhəkə ñkɔ'ɔ ñghεε a itu m̄nta'à, tâ bii mə bi tswe a m̄m ñjò'ò àla'a aa bì fε'ekə, tâ bii mə bi tswe a mbèε ifò aa tâ bì tsuu bu ñkuu a m̄m ñjò'ò àla'a;

22 nlon mə ñjwi mà jù à ka yï bə aa noò yï Nwĩ à ka yï ndĩ ngi'i a nu bè bi, a n̄lwsə innù tsim jii mə bi ñwa'anə a m̄m nìghàà ni Nwĩ aà.

23 Wεε! Ngì'ì bimaburè bi ato'o bo bì yï bii mə bi nɔŋsə bəo maa nì ñjwi ma jya aà! Nlon mə ngi'i yï ñwè i ka yï tswe fàa atu nsyè, tâ Nwĩ à di'i alwintəŋə yi a nu bè ma bù.

24 Bi ka yï zwitə bə bì ghà'atè ni munwĩ n̄tsò, i tigə tswatə waa nì ìbù'u n̄tsò, i ghèè ni bo itoo itoo; tâ bitizi Nwĩ bi kuu Yerusalem i nan̄sə ki kwàrə, i tigə nn̄'ì nì bə, i ywe'e noò yï mə Nwĩ à lèə mə tâ bo ghìrə ma yù ànnù aa, à zi mmè.

Ajàn yï mə Mu Nù à ka yï bũ bì àà (Mt. 24.29-31; Mk. 13.24-27)

25 “Èlensə i ka yï ki fε'ε a ni n̄nòò, bo bì a ni sàŋ bo bì ni m̄n̄jòŋ. Tâ bə a itoo itoo bì tswe a m̄m ngi'i tâ itu jyaa buurə a ajàn yï mə bi yə miyaa bo bì ikànə ñki i tigə burə ju'u aà.

26 Bè ka yï tigə bɔ'ɔ nlon innù jii mə i fè'è a mbi aa, i tigə wòkè tsi'ì tsò ìku njoo; nlon mə bi ka yï tsigə ida'a tsim jii i tswe a aburə aà.

27 Maà noò tâ bì yə a Mu Nù tâ à ka nzi ni a m̄m m̀bà'à ni m̀dà'à ni nìgha'a n̄ wè.

28 Mbə nì yi nyə ma juù innù i loginə ñka m̄fε'ε, nì b̄inè n̄təə ñŋentə itù juu a ndəŋ nlon mə nòò n̄tsù'ù àtù yuu à kà m̄ aa ñkoontə aà.”

Annù yï mə mbə bi yəgə nì àtì figè àà (Mt. 24.32-35; Mk. 13.28-33)

29 Yesu a ghèè nì m̄bii n̄naa nìghàà nuà a mbo bo: “Lèntə nì àtì figè bo bì it̄i j̄i mɔ'ɔ;

30 a yi mbə noò yï ntaà ji i fi'isə mə iyəŋ j̄i fii aa, nì zi mə nòò n̄tsù m̀bən à tigə a abò.

31 A k̄i mbə ni a nḡŋ nḡŋ mə, nì bə yə tâ innù juà i ka m̄fε'ε bon nì zi mə nòò ànnù n̄fò Nwĩ à kòontè m̄.

32 Mè swon tsi'ì annù n̄ŋkon a mbo bù mə, kaa n̄wàà ni bə nuà ni ka wa'à tsyà ti ghè innù ma jù tsim i fè'è m̄.

33 Aburə bo n̄syè ka yï tsyà, lâ kaa tâ nìghàà na nì wa'à tsyà.

A ku'unə mə ta nì ka n̄tswe ñikərə

³⁴ “Nì ka ntsyese ghuu ntsuu mibìi mi nù muu bo bì noò ghùù si'i si'i ki fa nlon annù miji bo bì a ñka nnô, bo bì innù jii mē i nwùgè nì ghuu fàa mùm ntswèntì aa bon ñjwi mà ya ì ka yí wí'ikě tswa ghuu tsó màtaà.

³⁵ Nlon mē ñjwi mà ya ì ka yí zì aa a mbo bè bìtsim bìi mē bi tswè fàa atu nsyè aà.

³⁶ Nì ka nstwe nikèrè a ñgòñ bìnòò bitsimè, ntsa'atè nì Nwí mē mbè a fa mètì mii mē mbè nì yí ñkhè innù ma jú tsim mē i ka yí ki fè'è aà, tá bàñnè tē a nsi Mu Nù.”

³⁷ Yesu à le si dì'ì nì ñghàà nì Nwí a ndàmà'anwí a njwí tsimè. Mbañnè ñghèè ñlè nì nta'a yii mē bi le si twonè nì Olive aa ñitugè.

³⁸ Tsi'í a mbà'a mbà'à bè bìtsim le si zì a ndàmà'anwí a nyu'u ànnù yii mē à le si dì'ì aà.

22

Ajàñ yii mē bi le ntañè annù atu Yesu aà

(Mt. 26.1-5; Mk. 14.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ Nòò ñkùrè àbaa ti kò'ò wa, noò wa yii mē bi le si twonè nì Passa aa, à le ñkù'ù,

² bìlìi bi ñgǎñmà'a Nwí bo bì ñgǎñndì'ì nòñsè bi kà mbo'ò bè bya ntigè nlóò nì àjàñ mē bi ka ñe'esè zwitè Yesu.

Ajàñ yii mē Judas a le mbii mē yu ka fèè Yesu aà

(Mt. 26.14-16; Mk. 14.10-11)

³ Satan à le ñkuu a ato'o Judas wa yii mē bi le si twonè nì Iscariot aà, mbè ñgǎñyègènnù Yesu wa yí mò'ò a titìi bya ñghùm ntsò baa aà.

⁴ Judas à le nlò ñghèè yi, ñghèè ntañtè bo bì bìlìi bi ñgǎñmà'anwí bo bì bìlìi bi ñgǎñmbè ndàmà'a Nwí a ajàñ yii mē yu ka fèè Yesu a mbo bo aà.

⁵ Bo le nnañsè ndoritè tsi'í mbè ànnù, mbii mē bo ka fa ñkabè ghu mbô.

⁶ Judas à le ñki mbii, ñtigè nlóginè ñka nlóò nì mánjì yii mē mbè yu fèè Yesu a mbo bo ti ghè mē bè zì.

Ajàñ yii mē Yesu bo bì ñgǎñyègènnù ji le ñji miji mē Passa aà

(Mt. 26.17-25; Mk. 14.12-21; Jn. 13.21-30)

⁷ Njwi ì le ñkù'ù àjàñ mē bi tañtè annù njwí Abaa ti kò'ò, ñwa nì mú mbìnjèrè Passa aa,

⁸ Yesu a too Peta bo Jón, ñswon a mbo bo mē, “Nì ghèè ntañtè miji mi Passa, a ajàñ mē bì'inè ka jì aà.”

⁹ Bo betè yi mē, “Bì'i ghèè tañtè aa fè è?”

¹⁰ Yesu a kwi'i a mbo mē, “A ajàñ mē nì ka ki kuu ghèè a njò'ò àla'a aa, nì ka yè ñù tá à be'e àntòò ñkì, nì yè, nì yonè yi nyon ñkuu a nda yii à ka kuu ghu aà.

¹¹ Nì kuu nì swon a mbo mbòñ nda wa mē, ‘Ndì'innù à betè mē, ñja'à nda yii bì'i bì ñgǎñyègènnù ja ka jì Passa ghu aa ì fè aa è?’

¹² Bon à ka dì'ì nja'à nda yí ñwè yí mò'ò a ndon yii mē njoo ì tswè ghu aa tá nì nañsè.”

¹³ Bo le ñghèè ñyè ñgòñ innù tsim tsi'í wa ajàñ mē Yesu à le nswon a mbo bo aa, ntigè nnañsè njoo ñji Passa jyâ.

Ntarè Mmà'àmbì

(Mt. 26.26-30; Mk. 14.22-26; 1 Kor. 11.23-25)

¹⁴ Nòò ñji Passa wa à kù'ù mē, Yesu bo bì ñgǎñyègènnù ji bo tswè a atu atètè,

¹⁵ a swon a mbo bo mē, “Mè ghìrè nañsè nlóò mē mē jì miji mi Passa bì'inè ì bñ yè ñgi'ì.

¹⁶ Mè swon a mbo bù mē kaa mē ka yi wa'à miji mà mú bù ñji ì ywe'e a noò yii mē ànnù nifò Nwí a ka yí zì tá ñji'ì ànnù yii bì jì ghu aa tá ì nañsè nlaa.”

17 Υεεσò à logè òndòñ mìlù'ù nìfa mbi'ikè a mbo Nwĩ òswonj mè, “Nì ko nno òkwèrìnè nì yu.

18 Mè swonj a mbo bù tsi'í annù nìkonj mè, kaa mè ka yí wa'a mìlù'ù bú òno, òywe'e noò yíi mè ànnù nifò Nwĩ a ka yí zì aà.”

19 A tigè m̀bu nlògè abaa, mfa mbi'ikè a mbo Nwĩ, m̀batè mfa a mbo bo, òswonj mè, “A nì òbìinù gha i ghua, yíi mè ka fa a atu bù aà. Nì tigè òghìrè ma mùu ajàn òwa'atè nì ghà.”

20 Tsi'í maa ajàn, a kì m̀fa ndonj ya a mbo bo a noò mè bo jì mè mìjì mya m̀nsè aa, nswonj mè, “Ndonj yulà, à nì àkàà yí fii yíi mè Nwĩ à wàrè bú bo nì àlèè nù ya yíi mè bì ka saansè a atu bù aà.

21 “Lâ, yê nì, òù yíi mè à fèe gha aa, à tswe fàa atu atetè òjì bì'i yu,

22 Là ànnù ma yú a ka yè Mu òù aa tsi'í ajàn yíi mè bì lèè nte'è ntañtè nlèè aà, là ògì'i yí òswèrè a nu òù yíi mè à fèe yi aà.”

23 Bo logìnè òtigè mbetè nlòo a titì bo mè m̀bè a nanjè m̀bè aà wò yíi mè m̀bè à ghìrè ma yu ànnù aa lè!

A jàn yíi mè àswuñnè à lè mfè'è òlòj ànnù òù yíi mè à nì òù yí òwè aà

24 Àswuñnè a lè mfè'è a titì ògànyègènnù Yesu, bo lòo nì òzi mè òù yíi mè à nì òù yí òwè àkò'òntsìrè a titì bo aa nì wò è?

25 Yesu a swonj a mbo mè, “Bìfò bì b̀tìzì Nwĩ bo bu'utè b̀è byaa laa bù'ùtè. Bì twonjè nì bità bì ala'à byaa laa nì ògàñghìrè òbòñè.

26 Là tâ à tsuu maa ajàn b̀è a mbo bù. A ku'unè mè òù yíi mè à nì àkò'òntsìrè a titì bù aa tâ à b̀è tsi'í tsò mùñkhè yíi mè à kè'è nsìgè nlwì'isè. Tâ bitjàsè a titì bù bì b̀è tsi'í tsò ògàñfà'à.

27 A ghà'atè wò aa è? Òù yíi mè à tswe a atu atetè òjì aa kè òù yíi mè a tsjàsè mìjì aa è? A laa mè à nì òù wa mè à tswe òjì aà. Là mè b̀añnè ntswe a titì bù aa tsi'í tsò òù òtsjàsè mìjì.

28 “Nì tswe mè bì'inè a mùm ògì'i òtsìm yíi mè mè yè aà.

29 Tsò mè Taà ghà à fà mè mìda'a a mbo mè mè tâ mè ka nsa'a mbi yù aa, mè kì mfa ma myaà mìdà'à a mbo bù.

30 Nì ka yí kì jì kii nno a atu atetè mè a mùm ànnù nifò mè. Nì ka yí kii òñañnè nì òbèrè i kì sa'a nì òtsè baIsrael jya òìghùm òtsò baà.

Ajàn yíi mè Yesu à lè nswonj mè Peta à ka tuu yi aà

(Mt. 26.31-35; Mk. 14.27-31; Jn. 13.36-38)

31 “Simon, Simon, yu'utè! Satan à lè mbetè mè yu ywe'etè ghuu tã sègè ghuu tsò abaa,

32 là mè tsà'atè mè Nwĩ a atu wò, Simon, mè tâ àb̀intìiì yo tsuu ló b̀orè. Bèè ò b̀èñkè gho mbìi a nu mè, ò ligìnè ònìñ mìda'a a nu bìlìm b̀ò.”

33 Peta a kwi'i mè, “Mmà'ambì, mè tànjtè mè mè ka kuu atsan bì'iò, i kii kwo bì'iò.”

34 Yesu a kwi'i ghu mbo mè, “Mè swonj a mbo wò Peta mè, m̀bonj tâ àñkègè à tonj òtugè s̀i, bonj ò tùu mè gha ògàà jì tarè nswonj mè kaa ò s̀i gha zì.”

Ànnù yíi mè m̀bè bì ghìrè a noò ògì'i aà

35 Yesu a betè ògànyègènnù jì mè, “Nòò wa mè mè lè ntoo ghuu nswonj a mbo bù mè nì tsuu abòsà lògè, òtsuu abàà lògè, òkì tsuu ntam nlògè aa, nì lè mbaa mbonjè ayòò yí tsu aa è?”

Bo kwi'i mè, “Njğanj.”

36 Yesu a swonj a mbo bo mè, “Lâ, tsìtsònj òù yíi mè à tswe nì àbòsà yi nì àbàa yi aa, tâ à ligìnè nlògè. Òù yíi mè à s̀i nì munwì òtsò tswe aa, tâ à fèe akùtè yi nyuu ghu.

³⁷ Nlonj mæ, mæ swonj a mbo bù mæ, annù yuà yï mæ aŋwà'ànè Nwî a swonj aa mæ: 'A yê ñgi'i tsi'ï tsõ ñgànmbù'ù ñnnù jï bi' aa, ka bòontè mbi'i ñgaà yà, ñlonj mæ ñgòn ñnnù tsim jïi mæ bi le ñwà'ànè mbi'i ñgaà yà aa i kà mæ aa mfe'ε mbòontè."

³⁸ Ñgǎnyægǎnnù ji i swonj mæ, "Yê, bîmunwi bi ntsò bi baa bî bulà, Mmà'àmbî." A kwi'i mæ, "Wa a kù'ù mæ."

A àjànj mæ Yesu à le ntsà'àtè Nwî a atu Nta'a Olive aà.

(Mt. 26.36-46; Mk. 14.32-42)

³⁹ Yesu à le mà'àtè njò'ò àla'à Yerusalem mfe'ε yi, tsi'ï ajànj yï mæ à le si gha'asè ñghirè aà, mfe'ε ñghèè yi a atu nta'a Olive. Ñgǎnyægǎnnù ji i le nyòhè yi bo bo kò'ò ñghèè ghu.

⁴⁰ A kò'ò mæ ñkuu ghu, nswonj a mbo bo mæ, "Nì ka ntsa'atè Nwî tǎ wa'à a ñkìrè Satan lô ñwo."

⁴¹ A swònj mæ laà, mma'atè waa ñghentè, àgha'a a bòò ñsa'atè tsi'ï mùntsîrê, ñswetè mîku'utè mi a nsyε, ntsà'àtè Nwî

⁴² ñswonj mæ, "Taà, mbe ò bii bonj ò tse kwere ndônj ñgi'i yù a mbo mæ ñlò'osè. Là mæ kònj aa a ñghirè bê ànnù yï mæ o lòò aà; kaa wa'à bè à yï mæ mæ lòò aa bê."

⁴³ Angel à le nlò a aburè ñsigè mfa mitî ghu mbô, [

⁴⁴ Tsõ mæ ntîi yi i le mburè nluu nî àjènjè aa, a bù ñgaansè mitî mi ñku'usè ntsà'àtè Nwî tsi'ï nîti nîti, ñliginè, àliginè yï mæ a le mfe'ε ghu nu aa a tigè ñsigè ntsiinkè, mbè tsõ itàa alèè.]*

⁴⁵ A lò mæ wa adigè ntsà'àtè Nwî mbi nzi fu wa mbèε ñgǎnyægǎnnù ji jya, nyè waa bi bwii nlonj mæ àjènjè yï mæ a le nluu a ntii bo aa a le ñghirè bo bórè.

⁴⁶ A betè a mbo bo mæ, "Nì bwii aa àkè aa ε? Nì biinè ntswe ñka ntsa'atè Nwî tǎ wa'à a ñkìrè Satan lô ñwo."

Ajànj yï mæ bi le ntswa Yesu aà

(Mt. 26.47-56; Mk. 14.43-52; Jn. 18.3-12)

⁴⁷ Yesu à kà mæ aa ñghaa laà, kaa mburè ti mànsè, ñnòò bê i ywunè ñzi, Judas, ñù yï mò'ò wa titî ñgǎnyægǎnnù Yesu jya ñghùm ntsò baa, à le mbè yu yï mæ à le ntsyǎ mbii yàà, ñdi'i nî mânji a mbo bo. Judas à zî mæ, ñtsya ñghèè a mbèε Yesu mæ yu nɔj mighègè mi.

⁴⁸ La Yesu a betè ghu mbo mæ, "Judas, ñnɔj mighègè mi Mu Nù à laa mbè mânji yï mæ ò tse tsyà ghu i fèè yi aa ε?"

⁴⁹ Ñgǎnyægǎnnù jya jïi mæ bo bi Yesu le ntswe aa, bi yè mæ annù yï mæ a le ntswe ghu aa, mbetè yi mæ, "Mmà'àmbî, o lòò mæ tâ bî'ï to waa ni bɔɔnwi bi'i aa ε?"

⁵⁰ Nù ñbò wàà yî mò'ò a burè ñlogè munwi ñkwye atòhñè abù'u ñgànjà'a Nwî yî ñwè yî mà'à ghu nlò'osè.

⁵¹ Là Yesu a swonj a mbo bo mæ, "Wa a kù'ù mæ!" Ñghensè abò yi mmɔontè atòhñè ñù wa ghu ñghurè yi.

⁵² Yesu a tigè ñswonj a mbo bìlii bi ñgànjà'a Nwî bya bo bì a mbo bìtsyàsè bi ñgànmbè ñdàmà'anwi bya ni a mbo bità bi ala'a bya bii mæ bi le nzi a ntswa yu aa mæ, "Nì zi nì nwi ntsò a bò'ò ni mibu'u aa a ntswa mæ tsõ nì zi a mbanjè àngámigheε aa ε?"

⁵³ Tigè mæ kè si tswe bi'inè a ndàmà'anwi aa tsi'ï njwi njwi aa ε? Tigè bonj nì le mbaa ntswa gha aa màà noò. Là tsitsònj à nì nòò ghùù, nòò yï mæ ñù wa yï mæ a sa'a mfii idigè à fa mîda'a a mbo bù aà."

Ajànj yï mæ Peta à le ntuu Yesu aà

(Mt. 26.57-58,69-75; Mk. 14.53-54,66-72; Jn. 18.12-18,25-27)

* 22:44 Kaa àtîi ma yû a sî mùm ñwà'ànè jï mò'ò tswè.

54 Bi le ntswa Yesu nlogə yi nghεε ni ghu a ndugə nganmə'a Nwĩ yĩ ñwè. Bi lògè mē yi nka nghεε ni ghu aa, Peta a tigè nyonə, nyonə aa tsi'ĩ a sà'a agha'à.

55 Bi le njetə mɔ'ɔ a titii nsanàbèè yá, Peta a yôn ntigə nghεε tsitə bê bya bii mə bi le ntswe ghu aa, bo bo tigè nyɔ'ɔtə.

56 Nganàfà'a nganmə'a Nwĩ wa yĩ mànɣyè yĩ mò'ɔ à yè mə yi a tswé wa adigə mɔ'ɔ aa, nte'ε mi'ĩ mi ghu nu nlii, nswonə mə, “Nù ghulà mə, à ghìrə nki tswe bo bi Yesu!”

57 Là Peta a tuu nswonə mə, “Mànɣyè, tsi'ĩ nzi yi, kaa mə sɪ yi burə nzi zi!”

58 Mu fibantə à bù mē ñghèə ki bə, nù yĩ mò'ɔ a yé Peta, nswonə mə, “Tigè ò bə aa nù nìbò wàà yĩ mò'ɔ aa ε?”

Là Peta a kwi'i mə, “Mbá ghulà, wa kaa mə sɪ ghu bê!”

59 Nòò à bù mē ntsya yĩ mfuùrə, nù yĩ mò'ɔ a bú nzi nliginè nswonə tsi'ĩ niti mə, “Tsi'ĩ annù nñkonə, nù ghulà à ghìrə ntswe bo bi Yesu, nlonə mə à ni mu Galilea aà!”

60 Là Peta a kwi'i mə, “Kaa mə sɪ annù yii mə o ghàà nswonə aa zì!”

Tsi'ĩ maa noò mə à kà mə aa kwi'i laa, ankgègè a tɔnə.

61 Mmà'ambi a karikə yi nte'ε mi'ĩ mi ntsinə nlii Peta, Peta a wa'atə annù ya mə Mmà'ambì à ghìrə nswonə ghu mbo aa mə, “Mbɔn tā ankgègè à tɔnə ngaa ji baa nītugə sii, le bonə ò tùu mē ghà ñgàà ji tarè!”

62 Peta à le mfè'è nghεε a abεε, nnaɳsə nyə'ə tsi'ĩ mbê annù.

A àjàn yii mə bi le nka nwyε nĩ Yesu ñghɔɔ nĩ yi aà

(Mt. 26.67-68; Mk. 14.65)

63 Bè bya bii mə bi le si be nĩ Yesu aa bi le si tigə nwyε nlii nki nghɔɔ nlii.

64 Nlogə atsə'è ñkwerə mi'ĩ mi ghu, mbetə nlii mə, “A gho aa a ghòò wò? Twi nù yii mə à ghòò gho aà!”

65 Bo le nki mbu nswonə innù jì ghà'atə mbəgitə yi ghu.

Ajàn yii mə bi le nlogè Yesu nzi ni ghu a nsi ngāndasa'a aà

(Mt. 26.59-66; Mk. 14.55-64; Jn. 18.19-24)

66 Abèè a fù'ù mē bità bi ala'a ni bìlii bi ngānmə'a Nwĩ a bò'ɔ ni ngāndi'i nònsə boontə, bi logè Yesu nzi ni ghu a nsi ngāndasa'a.

67 Bo betə ghu mbo mə, “O laa mbə Ayo'ò Nwĩ wa aa ε? Bεε ò bə aa ghu, ò swonə bĩ'ĩ yu'ù!”

A kwi'i mə, “Mè tè'ε swonə a mbo bù bonə kaa nì sɪ bii.

68 Kè mbə mə tè'ε mbetə ghu nĩ abetə bonə mbə kaa nì wa'à kè ñkwi'i.

69 Là nloginə sii, Mu Nù à ka tswe a mbèè ñkwεε Nwĩ yii à tswe ni màdà'à aa nĩ mà'à.”

70 Bo bitsim bi betə mə, “Ma la a bə mə ò ni Mu Nwĩ aa ε?”

A kwi'i mə, “Nì swonə mə!”

71 Bo tigə nswonə mə, “Kaa bĩ'ĩ si biyəfə bi danə bu nlòò! Tsi'ĩ bĩ'ĩ, bĩ'ĩ yù'ù mə yĩ'ĩ ngaa annù yii mə à swonə aà.”

23

Ajàn yii mə bi le nghèè ni Yesu a nsi Pilato aà.

(Mt. 27.1-2; Mk. 15.1-5; Jn. 18.28-38)

1 Nnòò bê bya bitsim i biinè nlogə Yesu ñghεε mfa a mbo Pilato

2 nloginè nka ninə innù ghu nù: “Bĩ'ĩ le ntswa mbá ghù a buurè nĩ àla'a, nswonə ni a mbo bè mə tâ bo tsuu bitax a mbo Kaisa ki tu; nki nswonə ni mə yu laa mbə Ayo'ò Nwĩ wa yii à ni mfò aà.”

3 Pilato a tigə mbetə yi mə, “O bə aa mfò baYuda aa ε?”

Yesu a kwi'i mə, “O swonə mē maa ajànè!”

⁴ Pilato a bú ñswon a mbo bìlìi bi ngǎŋmà'a Nwĩ bo bì nnòò bê wa mē, “Kaa mē sǐ nji'ĩ ànnù yìi mē mbē mē nīŋ isa'a a nu nù ghu aa zĩ.”

⁵ Bo bú ñkweense nswon tsi'ĩ nìtì mē, “Innù jii mē a dì'ì aa, i ghìrē mē bè tìgē ñyɔŋə mbùùrē nī ìdìgē a mbù'ù àla'a Yudea ntsimē. A le nlògìnē aa a Galilea, à kì mē ñtìgē nzi faà tsìtsòŋə.”

A àjàŋ mē bi le nlògē Yesu ñghεε nì ghu a mbo Herod aà

⁶ Pilato à tì mē yu'u maa ajàŋ, m̀betē mē, “Nù ghuà à nì mu Galilea ε?”

⁷ A tì mē yu'u mē Yesu à le nlò aa wa mbù'ù àla'a mē Herod à le si sa'a aa, ñtoo yi a mbo Herod, yìi mē à le ntswe a Yerusalem maa noò aà.

⁸ Herod à le ndoritē si'i a nyē Yesu, ñlon mē à leè ñtē'ε nyu'u innù tsi'ĩ tètē ñlon ŋgaa yì ñtìgē nlòo nī ñyē yi aà. A le si wa'atē nì mē Yesu à ka ghìrē alènsē yì m̀'ò.

⁹ Maa ajàŋ, Herod a tìgē m̀betē ibetē jì ghà'atē a mbo Yesu. Kaa Yesu a wa'à yì tsu kwi'ĩ.

¹⁰ Bìlìi bi ngǎŋmà'a Nwĩ bo bì ñgǎŋdì'i nòŋsē bi fē'è ñzi ntəə a mbĩ, ñnaŋsē nniŋ innù jì tì tì a nu Yesu.

¹¹ Herod bo bì bisogyè bi bi lògìnē ntìgē ntsa'a nī Yesu ñkii ñwye nii; ñlògē atsè'è yì sigìnē m̀ma'a ghu nu, m̀bu ntoo yi fu a mbo Pilato.

¹² Nlògìnē maa njwi, Herod bo Pilato bo boònsē ñtìgē mbē ika'a, ñlon mē à le tì bəə aa bo bānē.

Ajàŋ yìi mē bi le ntsèrē mē bì zwiṭē Yesu aà

(Mt. 27.15-26; Mk. 15.6-15; Jn. 18.28-38)

¹³ Pilato a tìgē ñtwoŋ bìlìi bi ngǎŋmà'a Nwĩ, bo bì bìsa'a bi ala'a bo bì bè bya,

¹⁴ ñswon a mbo bo mē, “Bù ghìrē nzi nì nù ghù ñswon mē a bùùrē ìdìgē. Tsìtsòŋ, mē lèntē mē annù yi faà, a nsi bù, ñyē mē kaa à sǐ annù ya yì tsu mē bú niŋə ghu nu aa fānsē.

¹⁵ Herod à le ñki nyē mē kaa à sǐ annù yì tsu fānsē, m̀bu ntoo yi fu a mbo bì'inē. Kaa nù ghù à sǐ annù yì tsu yìi mē a ku'unə mē mbē bi zwiṭē yi ghu aa fānsē.

¹⁶ Maa ajàŋ, mē ka ghìrē bì ghɔɔ yi ntìgē mma'atē yi tâ à ghεε.” ((

¹⁷ A le swon laa ñlon mē a yi mbē ma mùu njwĩ ìkòò aa bè betē a fi'isè ñgàŋàtsaŋ yì m̀fùùrē m̀fa a mbo bo.))*

¹⁸ Nnòò wa tsi'ĩ tsim i yə'è ñswon mē, “Zwiṭē yi! Fi'isè Barabas, mfa a mbo bì'ĩ.”

¹⁹ (Bì le niŋə Barabas a ndàtsaŋ aa ñlon mē à le ghìrē àla'a a bùùrē, bè tìgē ñto ntuu nī Kaisa, a kī ñzwiṭē ñù.)

²⁰ Pilato à le nlòò mē yu fi'isè Yesu; maa ajàŋ, a bú ñtsa'asē nnòò wá.

²¹ Bo bāŋnē ñtɔŋnə nswon mē, “Kwèentē yi! Kwèentē yi!”

²² Pilato a swon a mbo bo a nī ñgaa yìi mē ì ywe'e jì tarə aa mē, “Nì lòò mē bì kweentē yi aa a ya? Annù yì bì yìi mē à bù'ù aa à nī àkè aa ε? Kaa mē sǐ ghá ànnù yìi mē à ghìrē mē mbē bi zwiṭē yi aa yê! Mē ka ghìrē tâ bì ghɔɔ yi mma'atē.”

²³ Là bo bú ñku'usē ntɔŋnə ghaa bē nì m̀tìtì ñswon mē tâ bì kweentē Yesu, bo ghεε nī m̀bĩ ñka ntɔŋnə nywe'e a noò yìi mē Pilato à le mbii mē bì kweentē yi aà.

²⁴ Pilato a tìgē ñswon mē tâ bì ghìrē annù ya yìi mē bo le si betē aà.

²⁵ A fi'isè ñù wa mē bo le si betē aa, wa yìi mē bi le nniŋ a ndàtsaŋ ñlon mē à le ñghìrē àla'a a bùùrē, a kī ñzwiṭē ñù aà, m̀baŋnə mfa Yesu a mbo bo mē bo ghìrē ajàŋ yìi mē bo le si lòò aà.

Ajàŋ yìi mē bi le ñkwèentē Yesu a ati bāŋnəbāŋnə aà

(Mt. 27.32-44; Mk. 14.21-32; Jn. 19.17-27)

* **23:17** Kaa àtìi ma yú a sǐ m̀m̀m̀ ñwà'ànè jì m̀'ɔ tswé.

26 Bìsogyè bi le nlògè Yesu òghèe ni ghu, bi kà mē aa òghèe aa, mbòò Simon òù Cyrene, yìi à le si kwèe nìi a afò aà. Bo le ntswa yi, m̀be'esè yi nì àbà̀ǹnè b̀ǹnè Yesu ya, òghìrè a tigè òyò̀nè ghu ǹj̀m.

27 Nnòò bē bī ghà'atè bi le si kii nyonè nii; b̀ǹngyè bī m̀o'̀o bi le ntswe a titi bo, òyè'è nì Yesu, ǹt̀ònè m̀bo'o tsi'ì ǹt̀i.

28 Yesu a b̀ǹkè yi nyè waa nswon m̀, “B̀ǹngyè bi Yerusalem! Nì tsee bē gha ki yè'è, nì ka nyè'è bē ibiinu ghuu bo bi b̀oò buu.

29 Nlon m̀ nòò yì m̀'̀o a zì m̀ b̀è ka yì tigè swonè ni m̀, ‘A b̀ǹnè ànnù b̀ǹngyè b̀i m̀ bi lèè òwa'̀ à nì b̀oò tswè aà, tsi'ì b̀i m̀ bi lèè òwa'̀ à b̀oò b̀i b̀òrè kwe'e aà, kè ki ǹǹòsè aà!’

30 A nì nòò wa m̀ b̀è ka yì tigè swonè ni a m̀bo m̀nta'a m̀, ‘Wò a nu b̀i'ì!’ I kii swonè ni a m̀bo m̀nta'a m̀ kègè m̀, ‘Lò'òsè yì'ì!’

31 Nlon m̀ m̀bè bi ka òghìrè laà nì àtì yì fwe, bon bi ka yì tigè ghìrè aa m̀ a kè a noò yìi m̀ àtì ya a yòò m̀ aa è?”

32 Bi le òki m̀fi'isè ògà̀ǹfànè ji baa a òkwèèntè waa bi Yesu.

33 Bi ghèè mē òywe'e wa adigè m̀ bi le si twonè ni “Akweè atu” aa, òkwèèntè Yesu ghu bo bi ògà̀ǹfànè jya ji baà, yì m̀fùùrè ghu mbèè a b̀ò òkwàbè, yì m̀'̀o ghu mbèè a b̀ò mà'̀a.

34 Yesu a swon m̀, “Taà, l'ì'nè ifansènnù jyaa! Nlon m̀ kaa bo s̀ annù yìi m̀ bo ghìrè aa zì aà.”

Bi le nyàtè itsè'è ji a titi bo òtumè nì ibìrè ghu.

35 Bè bya bi le ntèè wa adigè nyè nì ònnù jìi i le si fè'è aà; la b̀isa'a bi ala'a bi baYuda bi le si b̀ǹnè òwye nìi nswonè ni m̀: “A le nyweensè nì badàn, tã à yweensè ibiinu yi la tsìtsò̀nè m̀ m̀bè a b̀è Ayò'̀ò Nwì yìi m̀ Nwì à le ntsò'̀o aà!”

36 Bìsogyè bya bi le si kii òwye nì yi; ǹtigè òghèe m̀fa milù'̀ù m̀ tsè'è ghu mbò,

37 òswon m̀, “Yweensè ibiinu nù ghò m̀ m̀bè ò b̀è Mfò baYuda!”

38 Bi le òwà'̀ànè annù m̀bèè wa atu ati b̀ǹnè b̀ǹnè ghu atu m̀: “A ni Mfò baYuda à ghuà.”

39 Ògà̀ǹfànè wa yì m̀'̀o a kì m̀bègìtè Yesu òswon m̀: “O laa wa'̀ à Ayò'̀ò Nwì wa b̀è aa è? Yweensè ibiinu gho òki nyweensè yì'ì!”

40 Yì m̀'̀o wa à b̀ǹnè òwenè yi, òswon m̀, “O si Nwì b̀o'̀o aa è? Bi ghìrè ntsèrè isa'a gho aa a ògì ògì tsò yi.

41 Bi ghìrè ntsèrè yì'ìò isa'a aa i ku'̀ùnè nì ànnù yìi m̀ s̀ le òghìrè aà; lá òghèe ni yu, kaa à s̀ annù f̀ansè.”

42 A tigè m̀bu nswon a m̀bo Yesu m̀, “O yi ò wa'̀atè gha mbà Yesu, wa noò yìi m̀ ò ka yì zì tsò m̀fò aà!”

43 Yesu a swon ghu m̀bo m̀, “Mè swò̀nè a m̀bo wò tsi'ì annù ǹkon m̀, tsi'ì s̀i, ò ka ghìrè tswe a p̀ràdisò bi'ìò.”

Ajàn yìi m̀ Yesu à le òkwo aà

(Mt. 27.45-56; Mk. 15.33-41; Jn. 19.28-30)

44 Nòò à s̀'ì m̀, òtugè i fii òkuse ala'̀ à tsim òghèe nywe'e a nì nòò òyè nòò.

45 Atsè'è ya yìi m̀ a le òkwàsè m̀m̀ òdàmà'anwì aa, a le mbò'̀onè a titi.

46 Yesu a t̀ǹnè òyè'è nì tìi òswon m̀, “Taà, m̀ nìj m̀ azwì ya a m̀bo wò!” A swon m̀ laà, ǹtigè ntsi.

47 Atu b̀sogyè ya a yè m̀ annù yìi m̀ a fè'è aa, ògha'asè Nwì, òswon m̀, “Tsi'ì ànnù ǹkonè, à le m̀bè aa òj yìi ònnù ji tsinè!”

48 Bè bya b̀tsim b̀i m̀ bi le mbòò a nyè ànnù yìi m̀ à le m̀fè'è aa, bi le nlò ǹtigè òkwèe waa a ndùgè bo, òwetè mbò myaa nlon m̀ m̀nti myaa le nluu nì àjè̀nè aà.

49 Bè bìtsim bìi mæ bi le nzi Yesu aa, bo bì bångyè bya mæ bi le nlõ a Galilea ñyonjè yi aa, bi le ntøa a sà'a agha'a nyø annù ma yâ.

A ajàn yii mæ bi le ntwiñø Yesu aà

(Mt. 27.57-61; Mk. 15.42-47; Jn. 19.38-42)

50 Njù yí mò'ò à le ntswe ghu, ìkùm yi i bə Joseph, mbə ñù yí mò'ò a titii ngǎñdasa'a, mbə ñù yí sigìnè yii mæ ànnù yi le ntsinø, bè kii mbo'ò ñii.

51 Kaa à le ñwa'á annù ya mæ bi le ntsèrè ñki ghìrø aa, bìi. A le nlõ a ala'a Arimathea, a mbù'u Yudea, ñyu'utø nî ànnù ñifò Nwí.

52 A le ntigø ñghèe a mbèe Pilato, mbetø aku Yesu ya mæ yu lògø i ghèe twiñø.

53 Ntigø nsigisø akú yi ya a nsyè, ñlím nî àtsè'è yí fù'ù yí sigìnè, ñghèe nnij yi a mum nisyè ñii mæ à le ntonj a mum alãñsø ñgò'ò, kaa bi burè tì ñù ghu twiñ aà.

54 Njwi mà yú i le mbə aa njwi yii bè le si ñañsø nî ñjoo nlonj mæ njwíngòñ i le ntigø ñku'u aà.

55 Bångyè bya mæ bi le nlõ a Galilea ñyonjè Yesu aa, bi le ñghèè bo bì Joseph, ñyø nisyè nya mæ bi le nnij aku Yesu ghu aa bo bì àjàn yii bi le nlèè yi aà.

56 Bo le ntigø ñkwèe ñghèe a ndùgè, ñtanjtø mighurø mî lùmtè nî ñjoo aghò'ò ñghèe a nò'ò ìbìñú Yesu wa ghu.

A bè mē wa njwíngòñ bo miantè, a ajàn yii mæ nòñsè à le ndì'ì aà.

24

Ajàn yii mæ Yesu à le nyweenø ni ñwo aà

(Mt. 28.1-8; Mk. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

1 A lò mē mbə tsi'í a titugø a mbà'a mbà'á a njwí yí ñtsyàmbií a múm ñgyà bångyè bya bi fe'è ñghèe wa ntsù nisyè, bo kà mē aa ñghèe aa, ntugitø mighurø mî lùmtè mya mii bo le ññañsø aà.

2 Bo ghèè mē, ñyø mæ bi tii mē ñgò'ò ya mæ i le ntswe wa ntsù nisyè aa nlò'òsè.

3 Bo le ntigø ñkuu ñghèe wa a múm nisyè la kaa wa'á aku Yesu ya ghu yá.

4 Bo le ntigø mbu mfè'è ñtøø wa adigø, ànnù a tsyá waa. Bo tèè mæ ntigø ñwa'a nî ànnù ma yú aa, mbãñnè ji baa jii mæ i le ñwè'è itsè'è jii fù'ù jii mæ i le si ñwèènè tsi'í ñwèènè aa, i wí'ikè ñzi ntøø a mbèe bo.

5 Nìbò'ò nì wè ni tswá bångyè byá, bo tigè ñwo nsigitø a nsi mbãñnè jyá; bo betø waa mæ, "Nì lòò ñù yii mæ à tswe ntii a titii bìku bi bê aa a ya aa ε?

6 Wa kaa à si faà mæ tswê; à bìnè mæ a niwô. Nì sǎ annù ya yii mæ à le nswonj a mbo bù wa noò mæ à le ntswe a Galilea aa burø kǐ wa'atø aa ε?

7 A le nswonj mæ, 'Bì tswe nì mfa Mu Nù a mbo bè bì bì, tá bì kweentø yi a ati bãñnè bãñnè, lá tá à bu mbìnè fu a niwo a nî ñjwi ji tarè.' "

8 Bångyè bya bi yù'ù mē laà, ñtigø mbonj ñwa'atø annù ma ya yii mæ Yesu à le nte'è nswonj aà.

9 Ntigø nlo wa ntsù nisyè mbu mbii ñswonj innù tsim a mbo ngǎnyøgənnù Yesu jya ñghúm ñtsò mò'ò bo bí a mbo àbùgè bē bi mò'ò.

10 Bångyè ma bú, à le mbə aa, Mary Magdalene, ni Joanna, abò'ò ni Mary ñdè bì Jems. Bo ma bú ni bångyè bì mò'ò bìi mæ bi le ntswe bo bo aa, le ntigø nswonj innù ma jú a mbo Ngǎñntoo Kristo jya.

11 Lá bo bãñnè ñlentø innù jya mæ bångyè bya le nswonj aa tsǒ ñtìrè innù, kaa wa'a waa bìi.

12 Lá Peta a bìnè ñka ñkhø tsi'í khè, ñghèe wa nisyè; ñghèe nsigitø nlii ghu mum, nyø tsi'í itsè'è jii fù'ù jya mæ bi le twiñ yi ghu aà. Nlo ñtigø mbu ñka mbii ñii fu, atú yi a burè mburø nlonj annù ya yii mæ a le mfè'è aà.

*Ajàn mæ ngǎnyægǎnnù Yesu ji baa i le nye yi a mânji Emmaus aà
(Mk. 16.12-13)*

¹³ Tsi'i maa njwi, ngǎnyægǎnnù Yesu ji baa i le si ghèè a nikurə nǐ mò'ɔ mæ bi le si twonə ni Emmaus aà; a nló a Yerusalem i ghèè kù'u a Emmaus à le mbə tsó bì malə bi sàmbaà.

¹⁴ Bo kà mē aa nghɛɛ aa, ntaŋə nǐ ñgàn ñlon ñnnù jya jǐi i le mfè'è aà.

¹⁵ Bo kà mē aa ntaŋ ngàn ya aa, Yesu yumbon a zǐ bo bo tigè ñghenə,

¹⁶ Nwǐ à le ñkǐŋ mi'i myaa mæ tá bo tsuu zi mæ à ni yu.

¹⁷ A betə mæ, "Nǐ zǐnə ñtaŋə nǐ ñgàn ñswonə aa mæ akə aa ɛ?"

Bo tigè ñtəə nǐ àjəŋnə.

¹⁸ Nù nǐbò waa yǐ mò'ɔ, ñkǔm yi i bə Cleopas, a betə yi mæ, "O bə aa ñgǎi a Yerusalem mæ ò sǐ annù yǐi mæ a kǐ fè'ɛ ghu a ni mǐtugə mi njwi mulà zi aa ɛ?"

¹⁹ A betə waa mæ, "Là'a annù akə aa ɛ?" Bo kwi'i ghu mbo mæ, "Annù ñlonə Yesu mu Nazareth wa, mæ à kǐ bə ngànntoò Nwǐ, ñghirə nǐ ñnnù jǐ wè ñkǐi nswonə nǐ ñnnù jǐ wè a nsi mi'i Nwǐ bo bì bə.

²⁰ Bǐlǐi bi ngǎmà'a Nwǐ bi'i bo bì bǐsa'a bi ala'a bi kǐ fa yi, bi tsərə ñsa'à yi mæ tá à kwo, ñkweentə yi a ati bəŋnə bəŋnə.

²¹ Bǐ'i le si wa'atə ni mæ a ka yǐ tsu'u yu i tsu'u atu baIsrael. A bə mæ njwi ji tarə ajəŋ mæ yulà ànnù a kǐ fè'ɛ aa.

²² A mbu nghèè ghu, bəŋgyè bǐ mɔ'ɔ a tǐtǐi bǐ'i bi swon annù yǐ mɔ'ɔ a tsyâ yi'i. Bo ghirə nghèè wa ntsù nisyè a tǐtugə a mbà'a mbà'a,

²³ Kaa ñkǐ'i akú yi ghu yə. Mbu mbǐi ñtigə nswonə ni mæ ñjəè təə təə ñ ghirə nle waa bo yə baangel bi swon a mbo bo mæ à tswéntǐi.

²⁴ Bə bǐ mɔ'ɔ a tǐtǐi bǐ'i kǐ ñghɛɛ wa ntsù nisyè ñkǐ nyə tsi'i wa ajəŋ mæ bəŋgyè bya ghirə nswon aa, la kaa wa'ǎ Yesu bəŋnə ñyə."

²⁵ A swon a mbo bo mæ, "Nǐ tsiŋtə aà àkə bə laà aa ɛ? Kaa mbə nǐ wa'à kǐ ñwanse mbii ngon ñnnù tsim jǐi ngǎntoo Nwǐ i le nswon aa ɛ?"

²⁶ A le ñwa'a bə aa mæ Kristo wa à tswe nǐ ñyè ñgǐ'i a ni ma juù ñnnù i kuu a mǔm nǐgha'a yu aa ɛ?"

²⁷ A tigè ñloginə a nǐ àŋwà'ànə Moses, nǐ ñŋwà'ànə ngǎntoo Nwǐ tsim, ñtə'ɔtə ñnnù jǐi mæ bi le ñŋwà'ànə a mǔm àŋwà'ànə Nwǐ tsim ñlon ngaa yǐ aà.

²⁸ Bo ghèè mē ñku'u wa nikurə nǐi bo le si ghèè ghu aa, a ghirə tsi'i tsó yu ka kǐ ghèè nǐ mbǐi,

²⁹ bo tswâ yi nswon ghu mbo mæ, "Le bi'inə ñlon mæ nòò ñkwé'fə à kù'ù mē, nòò a tsyâ aà." A tigè ñkuu bo bo tswé.

³⁰ Nòò yǐi bo bo kà mē aa nǐ aa, a logè àbaa, nniŋ mboonə ghu, mbatə mfa a mbo bo.

³¹ Mi'i myaa ña'anə bo zi mæ à ni yu Yesu, a wi'ikə mbwɛ yi.

³² Bo tigè ñswonə bo ni bo mæ, "Mǐntǐi mi'inə ghirə mbaa kǐ'i khǐ wá noò mæ a ghirə ñghaa a mbo bǐ'inə a mânji, ñtə'ɔtə ni nǐghàà ni Nwǐ aa ɛ?"

³³ Bo bǐnə tsi'i maa noò mbǐi nghèè fu a Yerusalem, nghɛɛ ntsi'i ngǎnyægǎnnù ji jya nǐghúm ñtsò mò'ɔ bo bì bə bǐi bo bo le tswe aà.

*Ajàn mæ Yesu à le ñwi'ikə nzi a mbô ñgǎnyægǎnnù ji aà
(Mt. 28.16-20; Mk. 16.14-18; Jn. 20.19-23; Ifà'à 1.6-8)*

³⁴ Bo swon a mbo bo mæ, "Wa Mmà'àmbi à bǐnə mē tsi'i ànnù nǐŋkonə, à zǐ mē ñdǐ'i ibii nú yi a mbo Simon."

³⁵ Bo le ñkǐ ntigə nswon ñnnù jya mæ i le mfè'ɛ a mânji aa, bo bì ajəŋ mæ bo le mbù ñzi yi wá noò mæ à le mbàtə abaa ya mfa a mbo bo aà.

³⁶ Ajàn mə bo le mburə ki ghàa aa, Yesu yumbon a wi'ikè ntəə a titii bo ((nswon mə, “Mbɔɔnə a mbo bù”).*)

³⁷ Bo le ntsiginè, nibɔ'ɔ ni tswā waa, bo wa'atə mə bo yə aà ñkú.

³⁸ Yesu a betə a mbo bo mə, “Ni bɔ'ɔ aa àkè aa ε? Aligìtə a burə a mîntii bù aa a ya aa ε?”

³⁹ Yê nǐ mbô ma bo bì mîkòrê mâ. Yê nǐ mə à ni tsi'í mə. Mòòntə nì gha bon nì ka zi, ñlon mə kaa ñku à sì nǐ ñjyǎnu bo bì ñkwèè tswé tsi'í tsó mə nì yə mə tswé nì ju aà.”

⁴⁰ A le nswon maa ajàn aa ndi'í mbô mi bo bì mîkòrê mi a mbo bo.

⁴¹ Nìdorə le nluu a ntii bo si'í si'í bo wa'a mə à laa mmirə mbə annù aa ε! Yesu a betə waa mə, “Ni tswé nì ayoo tsu faa a nǐ aa ε?”

⁴² Bo fa fɪbwè fi làa ghu mbo,

⁴³ a kwerə ñkurə a nsi bo.

⁴⁴ Nswon a mbo bo mə, “Tigə àa tsi'í ñnnù jya mə mə le nswon a mbo bù wa noò mə bǐ'inè le ntswe aà. Nğon ñnnu tsim jii mə bi ñwa'anə ñlon ñgaà yà a múm àñwà'anə Moses, nǐ ñwà'anə ñgǎntoo Nwǐ ni bìPsalm aa, i tswé nì mǐf'ε mbòòntə.”

⁴⁵ A tigə ñña'a mîntii myaa, ànnù Nwǐ a naɲsè ñlaa a atu bo.

⁴⁶ A swon a mbo bo mə, “Bi le ñwà'anə aa mə, Ayɔ'ò Nwǐ à ka yǐ yə ñgi'í, i yweenə nì nìwo a nǐ ñjwi ji tarê.

⁴⁷ Tâ bì tigə swonə nǐ ànnù Nwǐ ñkε'εnə nì mə tâ bè bənkə mîntii myaa, tâ Nwǐ à li'inə ifansənnù jyaa nǐ ñkǔm yi, ñloginə a Yerusalem ñghεε nywe'e a itoo itoò.

⁴⁸ Wa nì nǐ bǐyɛfə nǐ ñnnù ma jù.

⁴⁹ Mə, nǐ àtu ibii nù gha, mə ka too a ayoo ya mə Taà ghà à le ñkà'à mə a ka yǐ sigə kuu a nu bù aà. Lâ nǐ ka liginə tswé a njò'ò àla'a ki bε i ywe'e noò yǐi mə àdà'à a ka lô a aburə i sigə i kuu a nu bù aà.”

Ajàn mə Yesu à le ñkɔ'ɔ ñghεε a aburə aà

(Mk. 16.19-20; Ifà'à 1.9-11)

⁵⁰ Yesu a logə waa bo bo fε'è wa njò'ò àla'a ñghεε nywe'e a ala'a Bethany, a sântə mbô mi, nniñ mbɔɔnə a nu bo.

⁵¹ A kà mə aa nniñ mbɔɔnə a nu bo aa, bi tigə ñlogə yi ñkɔ'ɔ ñghεε nǐ ghu a aburə.

⁵² Bo tigə ñgha'asə nǐi, ntii waa i luu nì nìdorə, bo tigə mbù mbii waa fu a Yerusalem.

⁵³ Ntigə ntswe nǐ a ndàmà'anwǐ a ñgòn bìnòò bitsim, ñgha'asə nǐ Nwǐ.

* 24:36 Kaa àtii ma yú a sǐ múm ñwà'anə jǐ mɔ'ɔ tswé.

Ntoo yì Nsigìnè yìi JON à le ηηwà'ànè aà

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A ηηwà'ànè yù aa a le ηηwà'ànè Jon mu Zebedee. Yesu à le ntwoŋə yi bo mumaà yi Jems aa a aghəŋə ηki miyaa Galilea, a ajən mə bo bi taà wàà le si lə nî mbwè aà. A bə tsǒ ndè yì à le mbə Salome (Mk. 15.40). Bi le si twoŋə nî Jon bo mumaà yì Jems aa ni “bɔɔ bi mbəŋə”. Jon à le mbə “ηgənyəgənnu wa mə Yesu à le kəŋə aà.” Jon ni mumaà yì Jems a bɔ'ɔ ni Peta, bi le mbə bē bi tarə a titi bo bya ntsò baa mə Yesu à le si gha'a nlogə bo bo ηghèè ηghirə nî innu aà. Paul a twoŋə Jon nî ntə'ə ηghòtə yì mò'ɔ a titi ji tarə (Gal. 2.9-10).

Jon à dī'i Yesu tsi'i a nlogìnə mə à ni Nìghàà ni Nwī nīi ni lwi'i nīŋkoŋə aà, nlo aa a aburə nsigə, mbəŋ ntigə ηùmìsòŋ, ntswe a titi bə (1.14). A le ηηwà'ànə ntoo yì nsigìnə ma yù aa mə tā bə bii mə bi twoŋə aa tā bi bii mə Yesu à ni Ayo'ò Nwī, Nğənywèènsə bə wa mə Nwī à le ηkà'à mə yu ka yì too aà, nñŋ ntii waa ghu nu tǎ tswe nî ntswèntii (20.31).

Jon à ni yu yìi mə à nənşə ndi'i ηù yìi mə Yesu à ni ghu aà. A mbo bə bii mə bi nīŋ ntii waa a nu Yesu aa, bo bi a mbo bii mə bi lòɔ a nzi yi aa, Yesu à nənşə mbə aà wò aa ε? Jon a swoŋə ni mə à ni Nìghàà ni Nwī (1.14); mbə Mú 'Mbīnjərə Nwī (1.29); Ayo'ò Nwī wá (1.41); Mu Nwī (1.49); 'Mfò baIsrael (1.49); Nğənywèènsə mbī (4.42). Thomas a nənşə mfi'isə annu yìi a kɔ'ɔ ntsirə a ni ηù yìi mə Yesu à ni ghu aa nswoŋ mə: “ 'Mmà'à mbī ghà ni Nwī ghà.” Jon a swoŋə ni mə innu ji yēyerə bo bi innutsyambo jii mə Yesu à le ηghirə aa i le mbə aa ilènsə, ndi'i nî ηù yìi mə à ni ghu aa tǎ tā bə yə nñŋ ntii waa ghu nu i yweenə (12.37-43). Jon à ηwà'ànə ilènsə ji sàmbaa jii mə Yesu à le ηghirə aà.

Jon a kī ηŋwa'anə bī “Mè ni” bī wè bi sàmbaa bii mə Yesu à le ηghàà nswoŋə nî ηù yìi mə yu ni ghu a mbò mbi aà. Yesu a swoŋ mə “Mè ni,” “àbaa ntswèntii” (6.35); “ηkà'a mbī” (8.12); “ntsúnda mbīnjərə” (10.7); “ntsèembī yì nsigìnə” (10.11); “nywèènə ni nìwo ηki mbə ntswèntii” (11.25); “mānjī, mbə annu nīŋkoŋ ntswèntii” (6.14); “àti milù'u yi annu nīŋkoŋə” (15.1).

A nī àŋwà'ànə ma yù Jon a ghirə bi yə a laa mə Yesu a nī Ndi'innu yìi mə bo bi ηgənyəgənnu ji bònsə ntswe nī ànnu mɔ'ɔ aà. A logè nī waa ndi'i nī ànnu ji tsò ntso a mbo bo. Nloginə a ni ilènsə 13-17, Yesu a ghotə ηgənyəgənnu ji ndi'i nī waa, ntaŋtə nī waa nloŋə noò yìi yu ka mà'atə wa i bú bii fu a mbèε Taà yì. Nswoŋə ni mə tā bo tsuu ki jəŋnə kǎ ki bɔ'ɔ (14.1-6) nloŋ mə yu ghèε a mbèε Taà yì aà. Nghaa a mbo bo, ndi'i nī waa nī ànnu ntsà'atə Nwī, mburə nlogə noò ηghaa a mbo bo nloŋ Azwī Nwī (14-16), Azwī yì Làà yìi mə yu ka yì too tā à lo a mbo Tà nzi aà. A ka yì tigə lògə abwarə yi, i ki lə'ətə ntii waa, i ki dī'i innu tsim a mbo bo. Bo ka yì ki ghirə nī innu jii mə yu ghirə aa, i tɛ'ε ghirə tsyàtə. Annu yìi mə a ka ghirə tā mbi bii ntoo yì nsigìnə ya aa, à nī àjəŋə mə mbə bo bònsə waa ntswe nī ànnu yì mɔ'ɔ (17.20-26) ηkii ηka ηkoŋə waa bo ni bo aà (13.34-35).

A múm ηηwà'ànə ntoo yì nsigìnə i tsim bi dī'i ajəŋə mə baYuda le si swùŋnə bo bi Yesu, bo tuù nīi aà, lá bi nənşə yə àyòŋ yìi mə a le ntswe a titi bo aa a múm àŋwà'ànə Jon. Bo le si lòɔ a ηгаа jī ghà'atə a nzi ηù yìi mə à ni ghu aà (7.26; 8.25).

Lâ a nanşə n̄tsyanə a mbo bo a mbii mə Yesu à n̄i Ayo'ò Nwĩ wâ, n̄lon mə à le ñkwo aà (12.34).

Akòḅnè à n̄i n̄t̄i annù ȳi mə a tswe n̄i n̄too ȳi n̄sigìnè, ñki mbə ayoo ȳi mə a le ñghirè Tà a toò yi aà. Nwĩ à le ñkòḅ mbi si'i si'i, n̄too n̄jon Mũ ȳi mə à sigə nyweensə bè b̄i bi n̄i n̄t̄i waa ghu nu aà (3.16). A n̄i àkòḅnè ȳi mə à tswe ni yu a nu Tà aa mə a kī n̄t̄intè n̄i mə tâ yù yu'unə Taà ȳi, m̄fa n̄igha'a ghu mbô. Aâ ñji'ĩ ànnù ȳi mə yu le n̄zi ghu aà (12.27), a ñghirè annù ȳi mə Tà à le si lòò aà, ñkwo a atu bè, n̄tsya Satan ȳi mə a sa'a mbi yù aà (12.23-33). Nòò ȳi mə bi ka ȳi ñεε yi a ndəḅ i kwèèntè yi aa, yu ka swũḅtè b̄e b̄itsim i fa a mbo Tà (12.32). Ma la a bə mə ànnù niwo Kristo à ni m̄a ànnù a m̄um n̄too ȳi n̄sigìnè Jon. Ma mùu ajàḅ a tigè n̄nanşə n̄logə noò, a n̄lwĩ'isə, ñḅwa'anə ajàḅ ȳi mə Yesu à le nyə ñgi'i, bi zwitə yi a Yerusalem aa (18-19), bo b̄i a ajàḅ mə à le mbù m̄biinə, n̄di'i ibiinù yi a mbô ñḡaḅyəḡənnù ji, ñku'usə niḅ m̄int̄i myaa aà (20-21).

Bi yatə àḅwà'ànè yù aa laà:

1. N̄ji'ĩ ànnù àḅwà'ànè yù 1.1-18
2. Jon N̄gàḅmùrə b̄e ñki n̄i ñḡaḅyəḡənnù ji n̄tsyàmb̄i 1.19-50
3. Ifà'à Yesu a t̄it̄i bè 2.1—12.50
4. N̄gyà ȳi n̄lwĩ'injim a Yerusalem bo bi maa mbèè àla'a 13.1—19.42
5. Ajàḅ mə Mmà'àmbi à le nyweenə ni n̄wo, n̄di'i ibiinù yi a mbo bè aà 20.1-31
6. N̄lwĩ'isə ànnù: àjàḅ mə à le mbu n̄di'i ibiinù yi a Galilea aà 21.1-25

N̄ighàà n̄i mə ni fa n̄tswènt̄i aà

¹ N̄ighàà le n̄tswe a n̄lòḅinè, n̄ighàà ma nú ni le n̄tswe aa bo Nwĩ a n̄lòḅinè. N̄ighàà nya ni k̄i mbə Nwĩ.

² N̄ighàà nyà le n̄tswe bo Nwĩ a n̄lòḅinè.

³ Nwĩ à le n̄nanşə n̄joò tsim n̄tsya aa a n̄jim n̄ighàà ma nú. Kaa àyoò tsu a si tswe mə Nwĩ à le nanşə ti nu.

⁴ N̄tswènt̄i i le si fè'è aa a ni n̄ighàà ma nú. N̄tswènt̄i ya i z̄i n̄i ñkà'à a mbo bè.

⁵ N̄kà'à wa i ta a m̄um m̄fi idigè, lâ kaa m̄fi idigè i leè wa'à bwetè.*

Ifà'à Jon N̄gàḅmùrə b̄e ñki

⁶ Nwĩ à le n̄too ñu ȳi mò'ò ikũm yi i bə Jon.

⁷ A le n̄zi a mbə ayəfə n̄lon ñkà'à wâ bo bi a n̄swon ànnù ȳi mə yu le n̄zi n̄lon yi aa, tâ bè b̄itsim yu'u, n̄tsya ghu n̄jim n̄niḅ m̄int̄i myaa ghu nú.

⁸ Yu yumbəḅ kaa à le wa'à ñkà'à wa b̄e, lâ ñzi aa a mbə ayəfə a mbo ñkà'à wâ.

⁹ N̄kà'a annù n̄ikon wa i ghúlà, mbə ñkà'à ȳi mə i z̄i a m̄um m̄bi, n̄ta ñke'etə n̄i bè b̄itsimè aà.

Ajàḅ ȳi mə Yesu Kristo à le n̄zi fàa mbi bi tuu yi aà

¹⁰ N̄ighàà nya ni le n̄tswe a m̄um m̄bi, la ka mə Nwĩ à le n̄nanşə n̄joò tsim n̄tsya aa ghu nu aa, kaa m̄bi i wa'à yi b̄aḅnè ñzi.

¹¹ A le n̄zi a ala'a yu, la kaa bè bi bi wa'à yi kwèrè.

¹² A mbo bè b̄i mə bi le ñkwèrə yi, ñki niḅ m̄int̄i myaa ghu nu aa, a f̄a àdà'à mə tâ bo tigə mbə b̄o bi Nwĩ b̄i jwè jwe.

¹³ Kaa bi le wa'à b̄o bi Nwĩ bə aa ajàḅ ȳi mə ñu m̄isəḅ a jwe mu a m̄um ñjyānu aa, k̄e ajàḅ ȳi mə ñumb̄aḅnè a lòò aa b̄e, n̄lon mə Nwĩḅḅḅ yumbəḅ à le ntigə ñghirè mə tâ bo bə b̄o b̄i.

N̄ighàà n̄i mə ni le mbəḅ ntigə ñum̄isəḅ aà

* 1:5 Kè "i leè ḅwa'à tsyàtə"

14 Nìghàà nya le mbəŋ ntigə ŋûmìsòŋ, ñluu nî ìbòŋ bo bì ànnù nîŋkòŋ, ñtigə ntswe a titìi bí'í. Bí'í le nyə nìgha'à nî nî ñwèènè, nìgha'a nîi mə à le ŋkwèrə a mbo Tà, Nwĩngòŋ, tsi'í tsò njoŋ Mú yi aà.

15 Jòn à le mbə ayəfə, ñswonə nî ànnù ñlonŋ ŋgaà yĩ, ñtəŋnə tsi'í nìtìi ñswonŋ nî mə, “à nî yu wa yii mə mə le si ghàà a mbo bù ñlonŋ yi, ñswonə nî mə, yu yii mə a yòŋə a nĵim mə aa, à kò'òŋə ntsyàtə ghà, ñlonŋ mə à le mfòò ntswe mbəŋ tá bì jwe ghà.”

16 Nyonə nî àjàŋ yii mə à lùu nî ìbòŋ aa, à nìŋ mə mbəonə a nu bí'inè bì tsimè. Mfa nî mbəonə a mbo bí'inè a ayòŋnè nî àyòŋnè.

17 Nwĩ à le ntsyà aa a mbo Moses nîfa nòŋsə a mbo bí'inè, lá ìbòŋ bo bì ànnù nîkòŋ a bāŋnè ñzi aa a nĵim Yesu Kristo.

18 Kaa ŋù tsù à leè wa'à Nwĩ yə. A ki mmě tsi'í njoŋ Mú yĩ yii mə, à tswe a mbèè ñikwèe Taà yĩ aa, mə à ghìrə mə tá bì zi yi.

Ntoo yii mə Jòn Nġaŋmùrə bə a ŋkì à le nzì nî yu aà

(Mt. 3.1-12; Mk. 1.1-8; Lk. 3.1-18)

19 Yulà à nî innù yii mə Jòn à le nswonŋ tsò ayəfə a noò yii mə bìtsyàsə bì baYuda bíi mə bì le ntswe a Yerusalem bì le ntoo ŋġaŋmà'a Nwĩ ĵi mɔ'ɔ bo bì bɔɔ bì Levi mə tá bì ghèe mbetə Jòn mə, “O bə aa wò aa ε?”

20 Jòn à le mfa àkwì'i a mbo bo a fè'è ñlaa. Nġhaa tsi'í nî ñsi nî ñsi nswonŋ mə, “Kaa mə sĵ Ayɔ'ò Nwĩ wa bə.”

21 Bo ghèè nî mbĩi mbetə yi mə, “O tigè mbə aa wò aa ε? O bə aa Elijah aa ε?” Jòn a kwì'i mə, “Nġaŋ kaa, mə sĵ yu bə.” Bí bú mbetə yi mə, “O bə aa ŋġaŋntoò Nwĩ wa mə bì yu'utə aa ε?” Jòn a kwì'i mə, “Nġaŋ.”

22 Nġaŋntoo jya i ghèè nî mbĩi ñswonŋ mə, “Tigə nswonŋ ŋù yii mə ò nî ghù aà ñlonŋ mə bí'í tswe nî mbĩi nî àkwì'i ŋkì a mbo bə bíi mə bì too yi'í aà. O swòŋ mə akə ñlonŋ atu ìbìinú ghò aa ε?”

23 Jòn a fa àkwì'i a mbo bo nyonə nî ànnù yii mə a tswe a múm àŋwà'ànə ŋġaŋntoò Nwĩ Yesaiah aà:

“ Mè nî ñĵi ŋù mò'ɔ yii mə a təŋnə a atu nta'a mîwèè mîwèè ñswonə nî mə, Nî nanşə mánĵi Mmà'àmbi ŋghìrə tá à tsinè! ”

24 Ntoo jya mə baFarisai le ntoo a mbo Jòn aa,

25 i tigè mbetə yi mə, “Mbə ò tsuu aa Ayɔ'ò Nwĩ wa bə, ñtsuu Elijah bə, ñtuu ŋġaŋntoò Nwĩ wa kii bə, ò tigè ñmurə nî bə a ŋkì aa a ya aa ε?”

26 Jòn a kwì'i a mbo mə, “Mə murə bə aa tsi'í ŋkì, lá yu wa mə à təə a titìi bù aa, kaa nî sĵ yi zĵi.”

27 Ka mə à yòŋə a nĵim mə aa, kaa mə sĵ ku'ùnè mə mbə mə fèè mìnĵkìrè mi ntám mi.”

28 Innù ma ĵù ì tsim i le mfè'è aa a ala'a Bethany, a mbèè àghəŋə ŋkì Jordan, a nĵii nsà'à nòò, a adìgə yii mə Jòn à le si murə bə ghù a ŋkì aà.

Múmbinĵèrə Nwĩ wá

29 Abèè a kà mə aa mfu'u Jòn a yə Yesu a zĵi ghù mbèè, a swonŋ mə, “Nî yə Múmbinĵèrə Nwĩ wá, yii mə a bè'e ìbì mbì ñtsimè ñlɔ'osə aà!

30 A nî yu wa yii mə mə le si ghàà ñlonŋ ŋgaà yĩ aà, mə, ‘Nù mò'ɔ a yòŋə a nĵim mə yii mə à tsyàtə ghà, ñlonŋ mə à le ntswe mbəŋ tá bì jwe gha aà.’

31 Tsi'í məmbəŋ kaa mə le wa'à yi zĵi, ka mə mə le nzi ñmurə nî bə a ŋkì a ŋghìrə mə tá baIsrael bì zi yi aà.”

32 Jòn a ghèè nî mbĩi a mbə ayəfə a nî ànnù yii mə a le mfè'è ñlonŋ Yesu aà: “Mè yə Azwĩ Nwĩ a lô a aburə tsi'í tsò bugìrəmìkuu nsìgə ntswe ghù nù.

³³ Kaa m̀e le ɲwa'̀a zi m̀e à le mbə yu ma w̄a, lâ Nwĩ yĩ m̀e à le ntoo gha m̀e tâ m̀e ka murə n̄i b̀e a ɲk̄i aa, boɲ à leɛ̀ n̄swon a mbo m̀e m̀e, 'N̄u yĩ m̀e ò yə Azwĩ Nwĩ a lo a aburə nsigə n̄tswe ghu nu aa, à ni yu wa yĩ m̀e à ka k̄i murə b̀e aa b̀e a m̀um Azwĩ Nwĩ.' "

³⁴ Jon a tigè ɲghɛɛ n̄i mb̄ĩ n̄swon m̀e, "m̀e ỳe m̀e, ɲk̄i mbə ayəfə m̀e à laa mbə Mu Nwĩ."

A ajàɲ m̀e Yesu à le n̄tsɔ'ɔ ɲgǎɲyɛgənn̄u ji ji n̄tsyàmb̄ii aà

³⁵ Abèè a lò m̀e m̄fu'u, Jon a b̄u n̄təə b̀o ɲgǎɲyɛgənn̄u ji ji baa,

³⁶ ɲyə Yesu a k̄a n̄tsya a swon m̀e, "N̄i yə M̄u Mb̄in̄jərə Nwĩ w̄a!"

³⁷ ɲgǎɲyɛgənn̄u Jon jya ji baa bi ỳu'̀u m̀e a swon ma laà aa, nlo ɲghèè n̄tigə nyonə Yesu.

³⁸ Yesu à k̄a m̀e aa ɲkarikə, nyə ajàɲ m̀e bi ỳonə n̄ii aa, mbetə waa m̀e, "N̄i lòò aa àk̀e aa ɛ?"

Bo kwi'i ghu mbo m̀e, "Rabbi" (n̄ji'i n̄ghàà ma n̄u i b̀e aa N̄d̄i'inn̄u), "o tswe aa a fə aa ɛ?"

³⁹ Yesu a kwi'i a mbo bo m̀e, "N̄i zi nyə." Bo tigè ɲyonə yi ɲghɛɛ nyə adigə yĩ m̀e à le si tswe ghu aa, bo bo tigè n̄si'i maa n̄jw̄i, n̄lon m̀e à le ti b̀e aa boɲ noò à tigè ɲyənə.

⁴⁰ N̄u yĩ m̀e'ɔ a tit̄i bo ma bya m̀e bi le nyu'u ann̄u ya yĩ m̀e Jon à le n̄swon a mbo bo aa à le mbə Andrew, muma bi Simon Peta.

⁴¹ Andrew à lò m̀e a mb̄ɛ Yesu aa, mfòò ɲyə mumaà yĩ Simon, n̄swon ghu mbo m̀e, "B̄i'i ỳe m̀e Ayɔ'ò Nwĩ wa." (Ayɔ'ò Nwĩ a b̀e aa Kristo ni n̄ghàà ni Grikia.)

⁴² Andrew à k̄a m̀e aa maɲsə aa, n̄tigə n̄logə mumaà yi Simon ɲghɛɛ ni ghu a mbo Yesu. Yesu à ỳe m̀e yi aa, n̄lii yi a n̄si siḡnè, n̄swon m̀e, "ik̄um gho à ni Simon, mu Jon, lâ n̄loginə tsitsòɲ, bi ka tigə twonə n̄i gho ni Cephas." (Cephas gh̄u à k̄i mbə aa Peta, n̄ji'i ik̄um gh̄u i b̀e aa "ɲgò'ò.")

Ajàɲ yĩ m̀e Yesu à le n̄twon Philip bo Nathanael aà

⁴³ Abèè a k̄a m̀e aa m̄fu'u, Yesu a taɲtə a ɲghèè a Galilea. A k̄a m̀e aa ɲghɛɛ aa, nyə Philip a m̄an̄j̄i, n̄swon ghu mbo m̀e, "Ka nỳonə gh̄a."

⁴⁴ Philip à le n̄lò aa a Bethsaida, àla'a yĩ m̀e Peta bo Andrew le ɲk̄i m̄f̄e'ɛ ghu aà.

⁴⁵ Philip a ghèè ɲyə Nathanael, n̄swon gho mbo m̀e, "B̄i'i ỳe m̀e ɲ̄u wa m̀e Moses à le ɲɲwà'̀anè n̄lon ɲgaa yĩ a n̄i àɲwà'̀anè n̄n̄sè aà, ɲgǎɲtoo Nwĩ i k̄i ɲɲwa'anə ann̄u n̄lon ɲgaa yĩ aà. Aa Yesu mu Joseph ɲu Nazareth."

⁴⁶ Nathanael a betə ghu mbo m̀e, "Mbə ann̄u yĩ siḡnè yĩ tsu a f̄e'è a ala'a Nazareth aa ɛ?" Philip a kwi'i ghu mbo m̀e, "Zi nyə."

⁴⁷ Yesu à ỳe m̀e Nathanael a k̄a n̄zi a mb̄ɛ yu aa, a swon nlon ɲgaa Nathanael m̀e, "N̄i yə mu baIsrael yĩ ànn̄u n̄ɲkonə, yĩ m̀e kaa àbaɲnənn̄u kaa a si ghu nu tswé aà!"

⁴⁸ Nathanael a betə yi m̀e, "O tsyà aa m̀e akə n̄zi gha aa ɛ?" Yesu a kwi'i ghu mbo m̀e, "M̀e gh̄irə nyə gho wa noò m̀e ò gh̄irə n̄tswe wa a n̄ji'i àt̄i figè mb̄on tā Philip à zi n̄twonə gho aà."

⁴⁹ Nathanael a swon gho mbo m̀e, "Rabbi, wa ò ni Mu Nwĩ! O ni M̄f̄o baIsrael!"

⁵⁰ Yesu a swon ghu mbo m̀e, "O bii maa ajàɲ aa nlon b̀e m̀e m̀e swon m̀e m̀e gh̄irə nyə gho wa noò m̀e ò gh̄irə n̄tswe wa a n̄ji'i àt̄i figè aa ɛ? O ka yə inn̄u j̄i wè j̄i m̀e i tsyatə ma ȳu!"

⁵¹ A ghèè n̄i mb̄ĩ n̄swon a mbo bo m̀e, "M̀e swon tsi'i ànn̄u n̄ikonə a mbo bù m̀e, ni ka yə tā àb̄urə à ɲa'anə, tā baangel bi Nwĩ tā bi ka ɲk̄o'ɔ ɲk̄ii nsigə a nu Mu N̄u."

2

N̄iyɔ'ɔ nya a Cana

1 Njwî i tsyà mæ ji baa, nìyo'ɔ ni tswê a Cana a ala'a Galilea. Ndè bì Yesu à le ntswe wa adigə niyo'ò.

2 Bì le ñkî ntwoŋə Yesu bo bì ñgǎnyəgənnú ji ma mùu adigə niyo'ò.

3 Bì nò mē mìlù'ù mii mi le ntswe wa adigə niyo'ɔ aa mǎnsè, ndè bì Yesu a swon ghu mbo mæ, “Kaa bo sî ni mìlù'ù bù ntswe.”

4 Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Mǎngyè, kaa ò sî nî nswonê ànnù yîi mæ mè ka ghìrè aa tswê. Kaa nòò ghà à burə tì kù'ù.”

5 Ndè bì Yesu a swon a mbo bè bìi mæ bì le si jε'ε nî bè wa adigə niyo'ɔ aa mæ, “Bεε a swonə annù yîi mæ à swonə aa, nì ghìrè.”

6 Bántòò bìi mæ bì le nanşə nî ñgò'ò aa, bì le ntəontə ghu; àntòò wa yî mǎfùurè a burè mǎfan mbə ajàn yîi mæ mbə ñkî i kuu ghu bìgallon tsi'î tsǒ mǎghum mi mbaa, kè mǎghum mi ntarə mbon nluu. Nlon mæ annù Nwî baIsrael a tswè nì bìnòŋsè nlon ajàn yîi mæ bì sǐ'itə nù jyaa aà.

7 Yesu a swon a mbo bè bya mæ bì le si jε'ε nî bè aa mæ, “Lwensə nì bántòò bù nî ñkî!” Bo lwensə bántòò bya nì ñkî i kɔ'ɔ nluu ntigə nlərə.

8 A bù nswon a mbo bo mæ, “Tsítsón, tu'utə nì ñkî wa yî mɔ'ɔ ñghèè mǎfa nì a mbo nù yîi mæ a tanşə niyo'ɔ nù aà.” Bo tigə ntu'utə nlogə ñghèè mǎfa ghu mbô.

9 A ywè'etə ñkî wá, yîi mæ a ti bə aa bon i bəŋ mē ntigə mìlù'ù aà, ñywe'etə, kaa wa'á adigə yîi mæ mìlù'ù mya mi lo ghu aa zî (lá bè bya mæ bì le ntu'u ñkî wa aa le nzi). A ywè'etə mē, ntwonə ndoo múnŋgèn wa

10 nswon ghu mbo mæ, “Bì fòò mǎfa aa mìlù'ù mii mæ mi nanşə mbon aa mæ tâ bì no, bεε mæ bè ghìrə nanşə nno nyurə, bì tigə mbon lógè mii mæ mi sî nanşə mbon aa nzî ni mu. Lá ò ghìrè mē mbanşə nlèè mìlù'ù mii mæ mi bon mbon aa, mbon ntigə zî ni mu bə tsítsón!”

11 Yesu à le ñghìrə alənsə ma yû, mæ a le mbə alənsə yi yî ntsyambii aa, a Cana, a ala'a Galilea. A le ghìrə ma yuà alənsə laa ndi'î nigha'à ni, ñgǎnyəgənnú ji i niŋ mǎntii myaa ghu nù.

12 Ma yû a tsyà mē, Yesu, nî ndè yî ni bɔɔ bì maà bì bi mbāŋnə, a bò'ɔ nî ñgǎnyəgənnú ji, lô nşigə ñghεε a Kapernaum, ntswe ghu njwi jî tsu mbon bū lǒ kɔ'ɔ ghèè a Yerusalem.

Ajàŋ mæ Yesu à le ñkɔ'ɔ ghεε a ndámà'anwî aà

(Mt. 21.12-13; Mk. 11.15-17; Lk. 19.45-46)

13 Njwî ñji Passa baYuda i le ntigə a abô, Yesu a tigə nlo ñkɔ'ɔ ñghεε a Yerusalem.

14 A kò'ò mē, ñkuu ñghεε a mûm ndámà'anwî, ñyə bē bì feè nî nàà, nî mbinjèrè nì bìbugirəmikuu ghu; ñgǎŋkwensə ñkabə i kî ntswe ghu yaa ñgaa nî ñkabè yàà a atu itetə.

15 Yesu a ghèè nloɔ mǎndigə, ntwεε, ñghìrə ankaantə ghu, ñghεε mfurə naà jya ghu mæ tâ i fε'ekə wa a ndámà'anwî. Mfurə mbinjèrè jya bo bì ñnàà jya, ntiit etetə ñgǎŋkwensə ñkabə jya mmà'ànə, ñja'a ñkabè yàà yá.

16 Nswon a mbo bè bya bìi mæ bì le si feè ni bìbugirəmikuu aa mæ, “Nì logə mfè'è nì bu! Nì tsuu tigə ghìrə tâ ndá Taà tigə adigə mǎtaa!”

17 ñgǎnyəgənnú ji i yè mæ annù yîi mæ Yesu à le ñghìrè aa, ñwa'atə ànnù yîi mæ a tswè a mûm anwà'ànə Nwî aa mæ, “Taà Nwĩŋgòn, mè nanşə ñkòŋə annù ndá yô, a tswè a ntiit mè mbərə ghu tsǒ mɔ'ɔ!”

18 Bìtsyàsè bì baYuda bya bìi mæ bì le ntswe ghu aa, betə Yesu mæ, “Alənsə yîi mæ mbə ò ghìrè a ndi'î a mbo bǐ'î mæ ò tswè nî adà'à a ñghìrə ànnù yuà yîi mæ ò ghìrè aa, a ni yuu aa ε?”

19 Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Sà'á nǐ ndámà'anwî yulà, bon mè ka bū bìnşə fu a njĩm njwi ji tarè.”

20 Bo betè yi mæ, “Bĩ'ĩ logè aa ìlòò mighum mi nikwà òtò'ò a mbòò òdàmà'anwĩ yulà ghu! O swonj mæ mbè ò logè òjwĩ ji tarè a mbũ mbìnsè ghu fu aa ε?”

21 Lâ òdàmà'anwĩ yĩ mæ Yesu à le si swonj aa ì le mbàṅṅè mbè aa ìbìnnũ yĩ.

22 Nòò wa yĩ mæ Yesu à leè mbìnnè niwo aa, òḡḡyèḡḡnũ ji ì tigè ḡwa'atè mæ à le mbaa nswonj malá; ma yũ a tigè ḡḡhìrè mæ tâ bo bii annũ yĩ mæ àḡwà'ànè Nwĩ a swonj aa, ḡki mbii annũ ya yĩ mæ Yesu à le nswonj aa.

Yesu à zi ajàḡ mæ bè bĩtsim bæ aà

23 Nòò wa yĩ mæ Yesu à le tswe a Yerusalem a njwĩ òji Passa aa, bè bĩ ḡhà'atè bi le nniḡ mĩntiì myaa ghu nũ òlonj mæ bo le nyè ìlènsè jii mæ à le ḡḡhìrè aà.

24 Lâ Yesu kaa le wa'á ìbii nũ yĩ a mbo bo fâ, òlonj mæ à le nzi ajàḡ mæ bè bĩtsim bæ aà.

25 Kaa ḡù tsù à le ḡwa'á bù òtswè nĩ òswòḡḡ ànnũ tsu ghu mbo òlonj ḡm̀m̀s̀òḡ, òlonj mæ à le nzi annũ yĩ mæ a le ntswe a ntiì ḡù ntsimè aà.

3

Yesu bo Nicodemus

1 Ntsyàsè baYuda yĩ mò'ò à le ntswe ghu yĩ mæ ìkũm yĩ le mbè Nicodemus, a kĩ mbè ḡũ baFarisai.

2 A le nzi a mbèe Yesu nĩtugè yĩ mò'ò nswonj ghu mbo mæ, “Rabbi, bĩ'ĩ zi mæ ò laa mbè òdì'innũ yĩ mæ Nwĩ à le ntoo aà. Kaa mbè ḡù wa'á ìlènsè juà mæ o ḡhìrè aa ka ḡḡhìrè ti ḡhè Nwĩ à tswe bo yu.”

3 Yesu à le ḡkwĩ'i mæ, “Mè swonj tsi'ĩ annũ nĩḡḡḡ a mbo wò mæ kaa mbè ḡù wa'á annũ nifò Nwĩ yè ti ḡhè bi bu ḡkwatè njwe yĩ.”*

4 Nicodemus a betè mæ, “Mbè bi bù njwe a ndiì yĩ mæ à kwĩ mē aa mæ akè le? Kaa mbè a wa'á bù ḡkwatè ḡkuu a to'ò òdè yĩ tâ bì bu njwe yĩ!”

5 Yesu a kwĩ'i mæ, “Mè swonj tsi'ĩ annũ nĩḡḡḡ a mbo wò mæ kaa mbè ḡù tsù a wa'á a m̀m̀ ànnũ nifò Nwĩ kuu ti ḡhè mæ bi jwe yĩ nĩ ḡkĩ bo Azwĩ.

6 ḡù yĩ mæ bi jwe yĩ a m̀m̀ ḡjyànũ aa, à nĩ ḡjyànũ, lâ ḡù yĩ bi jwe yĩ a m̀ǹ Azwi aa à nĩ àzwĩ.

7 Tsuu yerè mæ mè swonj mæ bi tswe nì mbũ ḡkwatè njwe ghuu bĩtsimè aà.

8 Fìfèrè a tsyà ḡḡḡe aa a adìḡè yĩ mæ à kòḡè aà; a yĩ ti tsyà aa, ò yu'ù nì ḡkòò yĩ, kaa wa'á adìḡè yĩ mæ à lo ghu aa, kè adìḡè yĩ mæ a tsyà ḡḡḡe ghu aa zĩ. A kĩ mbè aa tsi'ĩ maa ajàḡ nì ḡù yĩ mæ Azwĩ a jwe yĩ aà.”

9 Nicodemus a betè mæ, “Mbè ajàḡḡ annũ ma yũ a fè'è aa mæ akè aa ε?”

10 Yesu a kwĩ'i mæ, “O nĩ ḡḡḡḡndì'innũ baIsrael yĩ ḡwè kaa wa'á ma juu ìnnũ zi aa ε?”

11 Mè swonj tsi'ĩ ànnũ nĩḡḡḡ a mbo wò mæ, bĩ'i swonj aa annũ yĩ mæ bĩ'ĩ zi, ḡkii ḡkè'enè nĩ ànnũ yĩ mæ bĩ'ĩ yè aa, kaa ḡù nìbũ kaa wa'á kòḡè nĩ ḡyu'u òtoò yĩ'ĩ yá.

12 Mbè mè ka nswonj innũ jii mæ ì tswe fàa mbi aa, nì tsuu bii, boḡ mbè nì tigè mbii ìnnũ aburè jii mæ mæ swonj aa mæ akè aa ε?

13 Kaa ḡù tsù à leè ḡwa'á yĩ a aburè kì ḡkò'ò, òtswatè Mu ḡù, yu wa yĩ mæ à le òlò a aburè nsìḡè aà.”

14 Tsò mæ Moses à le lòḡè no ya mæ bi le ḡḡhìrè nĩ àtì òkò'ò mbènè a atu ati a nta'a m̀wèè aa, a nĩ àjàḡ yĩ mæ bi ka yĩ kii ḡḡe Mu ḡù a ndèḡè,

15 mæ tâ ḡù tsim yĩ mæ à nĩḡ ntiì yĩ ghu nu aa, tâ à tswe nĩ òtswèntiì yĩ me ì lwĩ'ì nĩḡḡḡ aà.

* 3:3 Kè “ḡkwatè njwe yĩ a aburè.”

16 Nlon mə Nwĩngòŋ à le ñkǒŋ mbi si'i si'i, mfa njon Mú yĩ yĩ mò'otə, mə nù ntsim yii mə à nĩŋ ntii yĩ ghu nu aa, tá à yi ntsee lǒ kwo, lá mbaŋnə ntswe nĩ ntswèntii yii mə ì lwĩ'i nĩŋkon aà.

17 Kaa Nwĩ à le ŋwa'ǎ Mú yĩ fàa mbi too aa mə tá à zi ŋka sa'a mbĩ, à le ntoo aa mə tá à zi nyweensə mbĩ.

18 Nù yii mə à nĩŋ ntii yĩ a nu Mu Nwĩ aa kaa bi sǎ isa'a ghu nu nniŋə; lá nù yii mə kaa à sǎ ntii yĩ ghu nu niŋə aa, bi niŋ mə isa'a ghu nú, nlon mə kaa à sǎ ntii yĩ a nu njon Mu Nwĩ wa niŋ aà.

19 Isa'a i kuu a nu bè aa laà: Mə ñkà'à i zĩ mē a múm mbi, la bè bāŋnə ñkon itugə ntsyatə ñkà'à, nlon mə bo ghìrə innù jĩ bi aà.

20 Nù ntsim yii mə a ghìrə innù jĩ bi aa, a bàa ñkà'à, kaa wa'à kòŋ nĩ mǎf'è nzi a mbèè ñkà'à, nlon mə kaa à si kòŋə mə tá bi yə innù jĩ bĩ jĩ jya aà.

21 Lá nù yii mə a ghìrə innù nĩŋkon aa, a fè'è nzi ni a mbèè ñkà'à mə tá bi nanse nyə mə yu ghìrə innù jĩ nyu'unə aa Nwĩ.

Yesu bo Jon

22 Yesu à mǎnsə mē, bo bi ñgǎŋyogēnnù jĩ ŋghɛ a mbù'u ala'a Yudea, bo bo tswe ghu nĩ ndùù noò yĩ mò'ɔ, a murə nĩ bè a ñkì.

23 Jon à le si kii mmurə nĩ bè a ñkì maa noò a ala'a Aenon yii mə a le ntswe ñkoontə a mbèè àla'a Salem aa, nlon mə ñkì yii mə i le ntswe maa adigə aa i le ŋgha'atə. Bè le si tigə ŋghɛ ghu mbo, a murə nĩ waa a ñkì.

24 Maa noò kaa bi burə tì Jon a atsaŋ niŋə.

25 Maà noò ñgǎŋyogēnnù Jon i le ŋka nswuŋnə bo bi nù baYuda yĩ mò'ɔ nlon ajàn mə nòŋsə baYuda à le nlèè mə bi ka nsi'itə nú aà.

26 Bo mà'àtə mē nù wa, ntigə nlo ŋghɛ a mbèè Jon, nswon ghu mbo mə, “Rabbi, nù wa mə bũ yu le ntswe a mbèè ñkì Jordan, a mbĩ nsà'a noò aà, mə ò le ŋka nswonə nĩ ànnù nlon ŋgàà yĩ aa, a tigə mmurə nĩ bè a ñkì tsítsòŋə, bè bĩtsim bi tigə ñghɛ ghu mbô!”

27 Jon a kwi'i mə, “Kaa mbə nù a wa'à nĩ ànnũ tsu tswé ti ghě mə a lo aa a aburə.

28 Bù bumbon nĩ laa mbə bĩyǎfə bá, a ajàn mə mə le nswon mə, ‘Kaa mə sǎ Ayo'ò Nwĩ wa bē. La bi le ntoo gha aa mə tá mə tsya mbĩ yĩ.’

29 Múŋgèn à tswe aa a mbo ndoo múŋgen, lá ñsúkà'a ndoo múŋgèn wa yii mə à tə ghu mbèè nyu'u a ghaà aa, a doritə ni a nyu'u ñjĩ ndoo múŋgèn wá. Maa ajàn nìdorè nā ni kì mē nluu.

30 Nlon mə ñgha'à ni ni tswe nĩ ñka ŋghèè nĩ mbĩ tá mə baŋnə ñka mbintə ni a nĩmè.”

Nù yii mə à lo a burə nsigə aà

31 Nìgha'a ni nù yii mə à lo a aburə nsigə aa, ni tsyatə nĩ bē bĩtsimè. Nù yii mə à lo fàa nsyɛ aa, à tswe aa fàa nsyɛ, ñkii nswon aa innù jii mə i tswe fàa nsyɛ aà, lá nù yii mə à lo a aburə nsigə aa, à tsyatə bè bĩtsimè.

32 A swonə aa innù jii mə à yə ñki yu'u aà, lá kaa tsi'ĩ nù yĩ mǎfùrə kaa a wa'à nĩ ntòò yĩ ya kwèrə.

33 Lá nù yii mə à kwèrə ntoo yĩ ya mbii aa, a dǎntə aa mə Nwĩ a swon aa annù nĩŋkonə.

34 Nù wa yii mə Nwĩ à le ntoo aa, a swonə aa nìghàà ni Nwĩ, nlon mə Nwĩ a nanse nlwensə nĩ nĩ Azwĩ yĩ kaa wa'à liŋə.

35 Nwĩ a kòŋə Mú yĩ. A kì mē nniŋ innù tsim ghu mbô.

³⁶ Nù yïi mæ à nǎŋ ntiì yï a nu Mu Nù aa, à tswè mē nī n̄tswēnt̄ti ya yïi mæ ì lwĩ'i n̄ŋkoŋ aà. Nù yïi mæ à si yi yu'unə aa, kaa à ka yï wa'à nī n̄tswēnt̄ti tswé, n̄t̄oŋ Nwĩ ì ka yï k̄i lwi ghu n̄.

4

Yesu bo màŋgyè Samaria wâ

¹ BaFarisai bo le nyu'u mæ bè b̄i ghà'atè le si yòŋè nī Yesu, a k̄i m̄murə nī bè b̄i ghà'atè nī a ŋk̄i n̄tsyatə nī Jon

² (A nsswoŋə ànnù n̄ŋkoŋ, kaa Yesu à le ŋk̄i'ì n̄ n̄u tsù a ŋk̄i murè. A le si murə tsi'ì ñgǎŋyogənnù ji murə nī bè a ŋk̄i.)

³ Ajàn mæ Yesu à le yu'u bi k̄a n̄swoŋə maa ajàn aa, a mà'atè àla'a Yudea ñghɛɛ fu a Galilea.

⁴ A le ntswe nī n̄tsyà aa nī àla'a Samaria a ñghɛɛ ghu.

⁵ A ghèè mē ñka ntsya a ala'a Samaria, ñkuu a n̄kurə Sychar, n̄i mæ nī le ñkòontə a mbèè nsòò wa yï mæ Yakob à le mmà'atè a mbo mú yï Joseph aà.

⁶ N̄k̄i yï n̄t̄oŋ Yakob wa i le ntswe maa adigə. A t̄i mæ t̄i bə a nsi'ì nòò, Yesu a kaa a n̄i n̄t̄əə nya, n̄sigitə ntswe maa mbèè ñk̄i yï t̄oŋ ñka miintə.

⁷ Màŋgyè Samaria yï mò'ò à le nzi a ntu'u ñk̄i. Yesu a swoŋ ghu mbo mæ, “Fa ñk̄i a mbo mæ tâ mè no.”

⁸ A le t̄i bə aa boŋ ñgǎŋyogənnù ji i kùù mē ñghɛɛ a m̄m n̄kurə a nyuu m̄ji ghu.

⁹ Màŋgyè wa a kwi'i ghu mbo mæ, “O n̄i n̄u baYuda, mè bə n̄u baSamaria, ò tigè ñlòò ñk̄i a mbo mè aa mæ akə aa ε?” A le nswoŋ laa nloŋ mæ baYuda bo b̄i baSamaria kaa bo le si wa'à jinə aà.

¹⁰ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “O gh̄irə baa zi ayoo yï mæ Nwĩ a fa aa, i k̄i zi n̄u yï mæ a betə ñk̄i a mbo wò aa, boŋ ò laa mbetə yi mæ tâ à fa ñk̄i n̄tswēnt̄ti mbo wò.”

¹¹ Màŋgyè wa a kwi'i ghu mbo mæ, “Taà, kaa ò s̄i n̄i àb̄okɛ tswé, ñk̄i yï t̄oŋ gh̄u i k̄i n̄tso si'ì, ò ka lògə ñk̄i n̄tswēnt̄ti aa fə aa ε?”

¹² I ñk̄i yï t̄oŋ gh̄u aa a le mfa Ta b̄i taà yï'ì, Yakob a mbo b̄i'ì, yumbəŋ n̄i b̄òò bi, a b̄ò'ò b̄i n̄àà ji, bo le nno ñk̄i gh̄u. O lòò n̄swòŋ mæ ò kò'ònə n̄tsyà a taà yï'ì Yakob aa ε?”

¹³ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Nù yïi mæ à no ñk̄i gh̄ulà aa, ñj̄i ñk̄i ì ka yï b̄u yanə yi.

¹⁴ Lâ, n̄u yïi mæ à no ñk̄i yïi mæ mè ka fa ghu mbo aa, kaa ñj̄i ñk̄i ì ka yï wa'à yi b̄u ñyanə. N̄k̄i wa yïi mæ mè ka fa ghu mbo aa, i ka bəŋ i tigə nanəb̄irə ghu nu, i tigə jwe n̄i ñk̄i yïi mæ i fa n̄i n̄tswēnt̄ti yïi mæ ì lwĩ'i n̄ikoŋ aa ghu mb̄o.”

¹⁵ Màŋgyè wa a kwi'i ghu mbo mæ, “Taà fa ñk̄i ma wa a mbo mè; t̄ã t̄ã ñj̄i ñk̄i ì yi ñwa'à gha b̄u ñyanə, tâ mè wa'à faà b̄u ñka nzi a ntu'u ñk̄i.”

¹⁶ Yesu a swoŋ ghu mbo mæ, “Ghèè ntwonə ndoò ghò tâ bu yu zi.”

¹⁷ A kwi'i a mbo Yesu mæ, “Kaa mè s̄i n̄i ñdoo tswé.”

Yesu a swoŋ ghu mbo mæ, “O swòŋ aa tsi'ì ànnù n̄ŋkoŋ mæ kaa ò s̄i n̄i ñdoo tswé.

¹⁸ O yò'ò mē aa mb̄an̄nè ji ntaà, lâ ñumb̄an̄nè yïi mæ b̄u yu tswe tsitsòŋ aa, kaa à s̄i ndoo ghò b̄e. O swòŋ aa tsi'ì ànnù n̄ikoŋ a mbo mè.”

¹⁹ A swoŋ a mbo Yesu mæ, “Taà, mè yê. O n̄i ñḡan̄ntoò Nwĩ.

²⁰ B̄it̄a bi b̄it̄aà bi'ì a Samaria, bi le si gha'asə Nwĩ aa f̄aa atu nta'a laà, lâ b̄u baYuda, n̄i swoŋ mæ bi ka ñgha'asə Nwĩ aa tsi'ì a Yerusalem.”

²¹ Yesu a swoŋ ghu mbo mæ, “Bii annù yïi mæ mæ swoŋ aa mba màŋgyè. Nòò à ka yï kù'ù mæ kaa n̄i ka yï wa'ă Taà aa f̄aa a atu nta'a b̄u ñka ñgha'asə, kaa wa'ă aa a Yerusalem k̄i mbu ñgha'asə.

22 Bù baSamaria, kaa nì sǎ n̄u yǐi m̄ə n̄i gha'asə aa naŋsə n̄zi. Lâ bǐ'í baYuda, bǐ'í zi n̄u yǐi m̄ə bǐ'í gha'asə aà n̄lon̄ m̄ə annũ nyweensê m̄bi a tsyà aa a n̄j̄m̄ baYuda n̄zi.

23 Lâ n̄òò a kù'ù n̄zi, kè à kù'ù m̄ə, m̄ə, bè b̄ii m̄ə b̄i naŋsə n̄ghà'àsə Nwǐ aa, b̄i ka yǐ t̄igə gha'asə Ta aa a m̄úm Azwǐ, i k̄i gha'asə nii aa tsi'í annũ n̄n̄kon̄è. Ma yú a b̄è m̄buu b̄è b̄ii m̄ə Nwǐ a k̄on̄ə m̄ə tâ b̄i ka n̄gha'asə nii laà.

24 Nwǐnḡon̄ à laa mbə Azwǐ, mbə b̄è k̄i n̄ka n̄gha'asə yi aa tsi'í a m̄úm Azwǐ bo b̄i annũ n̄n̄kon̄è."

25 M̄an̄gyè wa a swon̄ ghu mbo m̄ə, "Mè zi m̄ə Ayo'ò Nwǐ wa (m̄ə b̄i twon̄ə ni Kristo aa) à ka yǐ zǐ, b̄eε a zi aa bon̄ à ka swon̄ nḡon̄ innũ tsim̄ a mbo bǐ'í."

26 Yesu a kwi'i ghu mbo m̄ə, "A ni m̄ə, m̄ə ghuà yǐi m̄ə ghàà a mbo wò aà."

27 A t̄i m̄ə t̄i b̄ə maa n̄òò aa, n̄ḡan̄yeḡennũ ji jya i b̄ii. Annũ naŋsə n̄gha'a waa aj̄an̄ m̄ə bo l̄e nyə Yesu a ghaàn̄ə bo m̄an̄gyè aà. Lâ, kaa n̄u n̄bò wàà a l̄e n̄wa'ǎ n̄tsù yi n̄n̄a'a a mbetə m̄ə, "O lòò aa àkè aa ε?" Kè n̄ki mbetə yi m̄ə, "O ghàà bu yu aa a ya aa ε?"

28 Maà noò, m̄an̄gyè wa à l̄e mmà'atə antòò n̄k̄i yǐ wa, m̄bu n̄kuu n̄ghεε fu a m̄úm n̄ikurə, n̄swon̄ a mbo b̄è b̄ii m̄ə b̄i l̄e tswe ghu aa m̄ə,

29 "N̄i zi nyə n̄u yǐ m̄ò'ò m̄ə à swon̄ nḡon̄ innũ tsim̄ j̄ii m̄ə m̄ə l̄è n̄ghirə fàa atu nsyè aà! A laà mbə Ayo'ò Nwǐ wa aa ε?"

30 Bo l̄e mmà'atə n̄ikurə nya ntigə n̄ghεε nyə Yesu.

31 Maa noò n̄ḡan̄yeḡennũ Yesu i l̄e si l̄etə n̄i Yesu, n̄swon̄ə ni m̄ə, "Rabbi, b̄oɔ n̄ji m̄ú àyoò!"

32 A kwi'i a mbo bo m̄ə, "Mè tswe n̄i m̄iji a n̄ji m̄ii m̄ə kaa n̄i sǎ annũ tsu zi n̄lon̄ m̄iji mà myâ."

33 N̄ḡan̄yeḡennũ ji i l̄oḡin̄è n̄tigə mbetə n̄i waa bo ni bo m̄ə, "N̄u tsu à gh̄irə m̄bàà n̄zi m̄fa m̄iji ghu mbo aa ε?"

34 Yesu a swon̄ a mbo bo m̄ə, "M̄ij̄i ma à n̄i n̄ka yu'unə annũ yǐi m̄ə n̄u yǐi à tòò gha aa a lòò aà; n̄ki mbə mm̄an̄sə ifà'á yǐi m̄ə à fa a mbo m̄ə m̄ə fa'a aà.

35 N̄i swon̄ə n̄ighàà n̄i m̄ò'ò m̄ə, 'B̄is̄an̄ b̄i burə b̄i n̄ikwà tâ b̄i fu'u m̄ij̄i.' Lâ, m̄ə swon̄ a mbo bù m̄ə n̄i n̄entə m̄i'í muu, n̄lii m̄insòò ghu. M̄iji mi b̄è m̄ə, n̄òò m̄fù'u a ku'ù.

36 N̄u yǐi m̄ə a fù'ù m̄iji aa, b̄i twu n̄ii, a ghotè n̄i m̄iji mya n̄lon̄ aà n̄tswént̄i yǐi m̄ə i l̄wǐ'í n̄n̄kon̄ aà. Ma yú a b̄ə m̄ə n̄u yǐi m̄ə a b̄è m̄iji aa, bo n̄u yǐi m̄ə a fù'ù aa, bo doritə bitsim̄è.

37 N̄ighàà nulà ni swon̄ aa tsi'í annũ n̄n̄kon̄ m̄ə, 'N̄u yǐ m̄ò'ò a b̄é, n̄u yǐ m̄ò'ò a b̄an̄n̄è m̄fu'u.'

38 Mè tòò ghuu m̄ə tâ n̄i ghεε m̄fù'ù m̄iji n̄i m̄insòò m̄ii m̄ə kaa n̄i l̄e n̄wa'à ghu fa'à. A l̄e m̄fà'à bad̄an̄ ghu. N̄i ka t̄igə ji ab̄ii afà'á yaa."

39 BaSamaria b̄i ghà'atè maa m̄úm n̄ikurə l̄e n̄n̄in̄ m̄int̄i myaa a nu Yesu, n̄lon̄ m̄ə m̄an̄gyè wa à l̄e n̄swon̄ m̄ə, "A gh̄irə n̄swon̄ nḡon̄ innũ tsim̄ j̄ii m̄ə m̄ə l̄è n̄ghirə fàa a atu nsyè aà."

40 BaSamaria bya b̄i zǐ m̄ə nyə yi aa, mbu'u mbo m̄ə tâ Yesu à tswe bo bo. Yesu a tswé bo bo n̄jwi ji baà.

41 Bè b̄i ghà'atè ku'ùsè n̄in̄ m̄int̄i myaa ghu nu n̄lon̄ ntoo yǐi m̄ə à l̄e si swon̄ aà.

42 N̄tigə n̄swon̄ a mbo m̄an̄gyè wa m̄ə, "B̄i'í b̄ii ts̄its̄on̄ aa kaa wa'à bù n̄yon̄ aa b̄ə n̄i annũ ya m̄ə ò gh̄irə n̄swon̄ aà, b̄i'í b̄ii aa n̄lon̄ m̄ə ìtu b̄in̄u yi'i, b̄i'í yù'ù m̄ə n̄ighàà ni, n̄naŋsə n̄zi m̄ə à laa mbə n̄ḡan̄yeweensê m̄b̄i."

43 N̄jwi jya ji baa i tsyà m̄ə, Yesu a bú m̄ma'atə n̄ghεε a Galilea.

44 N̄lon̄ m̄ə yumbon̄ à l̄è n̄swon̄ m̄ə, "Kaa b̄i sǎ n̄ḡan̄ntoò Nwǐ a m̄úm àla'a bo ghu'usè."

45 A zĩ mē ñkuu a Galilea, bē kwērè yi tsi'ĩ sigìnè ñlon mē noò yĩ mē bo le nghèè a adigə Passa a Yerusalem aa, bo le nyə ngəñ innù tsim jĩ mē à le nghirə maa noò Passa aà ñlon mē bobimbəñ, bo le ñki nghεε ghu.

46 Maa noò Yesu bũ mbìi fu a Cana, a mbù'u Galilea, fya adigə mē à le mbəñ ñki ghu i tigè mìlù'ù aà. Ngàñàfà'a gũmnàà yĩ mò'ò à le ntswe a Kapernaum, mú yĩ a ghòò.

47 A yù'ù mē mē Yesu à lò mē a Yudea ñzi a Galilea aa, nghεε ghu mbèè ñtwonə yi mē tá bo yu ghεε a Kapernaum, tá à ghurə mú yĩ wa mē à le si ghòò ñtigə tsi'ĩ a ñkwo aà.

48 Yesu a swon ghu mbo mē, “Kaa mbə ñù ñibǒ ghùù a wa'à bii tì ghē mē à yē ìlènsè bo bì ñnùtsyámbo.”

49 Ngàñàfà'à yĩ ñwè wa a bũ ñku'usə nswon ghu mbo mē, “Taà, zĩ sè ghεε mbəñ tá mú ghà ghù à kwo.”

50 Yesu a swon ghu mbo mē, “Ghèè, wa mú ghò wa à ka tswe ntì.”

A bii nìghàà ni Yesu nya, nghèè.

51 Noò yĩ mē à le ntswe a mánjĩ nghεε ni a ndùgə yu aa, ngàñàfà'a yĩ a zĩ mbo yi nĩ ñkì mē, “Wa mú ghò wa à tì mē.”

52 A betə ngàñàfà'à yĩ wa mē, “A kì lòginə ñka mfwetə aa a noò àkè aa ε?”

A kwi'i ghu mbo mē, “A kì bə aa a yoo, a noò yĩ mē noò à kì bəc yəntə aà.”

53 Ta bì mu wa a wa'atə mē à kì bə aa maa àbàntə noò mē Yesu à kì swonə a mbo yu mē, “Wa mú ghò wa à ka tswe ntì.” Yu bō ñgwè'è yĩ, bo tigè ñin mintì myaa a nu Yesu.

54 Ma yù à le mbə àlènsə innù yĩ mē i ywe'e ji baa, jĩ mē Yesu à le nghirə a noò yĩ mē à le mbù ñlo a Yudea, ñzi a Galilea aà.

5

Ajàñ yĩ mē Yesu à le nghurè ñu yĩ mò'ò a atsùmə nta'a aà

1 Ma yù a tsyà mē, ñjwí ñjĩ ñkòò baYuda i ku'ù, Yesu a kò'ò nghèè a Yerusalem.

2 Atsùmə nta'a yĩ mò'ò à tswe a Yerusalem, a kə'ə Ntsübù'ù Mbinjèrè, ñtswe ni idigə ñkuu ghu jĩ mē bì le nghurè ñi ñtə'ə aa, ji ntaà. Bì twonə ñi ñkì ma wa ni nìghàà ni baHeber aa ni Bethzatha.

3 Ngàñmìghòò jĩ ghà'atə i le mburə lùù ghu, ñnəñkə ñnəñkə wa ñi mintsù mi àbù'ù myá, bífə'əñə, bíbwènkə, bo bìi mē idigə nú jyaa i le ñkwokə aà. [Bì le ntswetə ghu nyu'utə ni mē tá ñkì wa i ka njwu'u,

4 ñlon mē angel Mmà'àmbi à le si sigə nzi ni a ngaa ngaa ñkuu ntsigə ñi ñkì wa i tigə njwu'u. Nù yĩ ñtsyámbo yĩ mē à le nsigə ñkuu wa a múm ñkì wa noò mē i lòginə mē ñka jwu'u nghèè aa, nìghòò ñi ni le ntswe ghu nu aa, kè t'ε mbə aa mbuu ghuu, ni le mfwetə.]*

5 Nùmbàñnè yĩ mò'ò à le ntswe ghu mē à le ti bə aa bon à ghòò mē a atú ìlòò mighum mi ntarə ntsò nifwaa.

6 Yesu à yē yi ajàñ mē à le nnəñ ghu aa, nzi mē nùmbàñnè wa à ghòò mē àgha'a a burè ñsa'a. A yə mē laà, mbetə ghu mbo mē, “O lòò mē tá bì ghurə gho aa ε?”

7 Nù nìghòò wa a kwi'i mē, “Taà, kaa mē sè ni ñù faà tswé mē mbə a ñinə gha fàa múm àtsùm a noò yĩ mē ñki wa i lòginə ñka njwu'u aà. Mè yi nghəə mē mē kwè'ètə kì kuu ghu aa bon ñù yĩ dàn à bəñnè mē ñfoo ntsyámbo ñkuu ghu ti mē.”

8 Yesu a swon ghu mbo mē, “Bìñnə ntəə mbwεε matà gho wa ñka ntəə nghèè noò.”

9 Nùmbàñnè wa a burè nghensə ntì tsi'ĩ maà noò, mbwεε matà yĩ wa ntigə ntəə nii.

* 5:4 Kaa àdigə ma yù a sè a múm ññwà'ànə jĩ mò'ò tswé.

Ma yuà ànnù a le mfè'è aa a njwíngòhè.

¹⁰ Ma mùu ajàṅ, bìtà bì ala'a bì baYuda bì tigè nswonə ni a mbo ṅu wa mə bì le ṅghùrè aa mə, “Sii à laa mbə njwíngòṅhè, kaa nòṅsè yí'inè à si bii mə tá ò be'e matà gho.”

¹¹ A kwi'i mə, “Nù wa mə à ghìrə ṅghùrə gha aa, a ghìrə nswon a mbo mə mə, 'Bwɛɛ matà ghò wa ṅka ṅghèè nòò.' ”

¹² Bo betè ghu mbo mə, “Mbâ ma ghû yíi mə à ghìrə nswon a mbo wò mə tá ò bwɛɛ a matà gho ṅka ntəə ṅghɛɛ noo laa, à ghìrə mbə aa wò aa ɛ?”

¹³ Lá kaa ṅù wa mə bì ghìrə ṅghurə yi aa, kaa wa'à yi ṅù yíi mə à le mbə ghu aa zî, ṅlon mə nnòò bē le ntswe maa adigə, Yesu a tigè òtsurità yi a titii bo mfɛ'e ṅghèè yi.

¹⁴ A ti bə ni a ṅim, Yesu a yê yi a ndâmà'anwí òswon ghu mbo mə, “Yə ajàṅ mə ò tii mē tsítsòṅ laà aâ! Tsuu innù jî bì bú ki ghìrè tá tá ṅgí'i yíi mə ì bú ntsyàtə aa tá ì tsuu gho bú tsi'i.”

¹⁵ Nù wa a tigè òlo ṅghèè òswon a mbo bìtà bì ala'a bì baYuda bya mə a yi aa a ghìrə ṅghùrè Yesu.

¹⁶ Ma yuà ànnù a ghìrè mə tá bì tigè nloginə ṅka ntso'ɔ nî àkòrè Yesu, ṅlon mə à le ṅghùrè ṅù a njwíngòṅhè aà.

¹⁷ Yesu a kwi'i ambo bo mə, “Taà ghà a fà'à tsi'í ṅgòṅ binòò bìtsim, nyi nywe'e sîi, mèmboṅ, mə kii mfa'a yaa ṅgaa.”

¹⁸ Ma nuà òghàà ni ghìrè mə tá bìtà bì ala'a bì baYuda bya tá bo bu ṅkù'ùsè òlìgìtə nú yàà a nlòɔ a nzwitə yu, mbi'i mə kaa à le ṅki'ì aa tsi'í nòṅsè òjwíngòṅ wò, à le ṅki ntwonə Nwí ni Taà yí, òndi'ì ni mə yu bə aa ṅgíṅ ṅgíṅ bo Nwí.

Adà'à yíi Yesu à tswé ni yu tsò Mu Nwí aà

¹⁹ Yesu a swon a mbo bo mə, “Mè swon a mbo bù tsi'í ànnù òṅṅkəṅ mə, kaa ànnù yí tsu a sî ghu tswé mə mbə Mu Nù a ghìrè tsi'í ni atú yi yumbəṅhè, mbə a kii ṅghìrə aa tsi'í ànnù yíi mə à yə Taà yí a ghìrè aà. Ànnù yíi mə Tà a ghìrè aa, à ki mbə tsi'í ma ya mə Mú yí a ghìrè.

²⁰ Nlon mə Tà à kòṅə a Mú yí, òndi'ì nî ònnù tsim jii mə yumbəṅ yu ghìrè aa ghu mbó. A ka ghèè nî mbi'i a ndi'ì innù jii mə ì bu mburə mbə jî wè jî wè òtsyàtə a yulà aa, tá à ka ṅghìrə, tá nì yə, tá ànnù a tsya ghuu.

²¹ Tsò ajàṅ mə Tà a yweensə bìku bì bē, mfa nî òtswèntii a mbo bo aa, à ki mbə ṅgíṅ ṅgíṅ a ajàṅ mə Mu Nwí a fa nî òtswèntii a mbo bə a ajàṅ mə yu lóò aà.

²² Tà yumbəṅ kaa sî ṅù tsù sa'a, lá à bànṅə mfa ada'a a mbo Mú yí mə tá à tigə nsa'a bē bìtsimè

²³ tá tá bē bìtsim tá bì tigə mbo'ɔ nî Mu a ṅgíṅ ṅgíṅ a ajàṅ mə bì kii mbo'ɔ nî Ta aà. Nù ntsim yíi mə à si a Mu bo'ɔ aa, kaa si Ta wa yi mə à le ntoo yíi aa kii mbo'ɔ.

²⁴ “Mè swon a mbo bù tsi'í ànnù òṅṅkəṅ mə, ṅù òtsim yíi mə à yù'u òghàà na òṅṅ ntii yi a nu yu wa yíi mə à le ntoo gha aa, à tswé nî òtswèntii yíi mə ì lwí'i òṅṅkəṅ aà, kaa bì wa'á isa'a ghu nu òṅṅ, la à bànṅè mē mfe'a ntsú niwo ṅkuu a múm òtswèntii.

²⁵ Mè swon a mbo bù tsi'í ànnù òṅṅkəṅ mə, nòò à tswé ghu mə a zî, wa à tè'è mə nzi, mə bìku bì bē ka yí yu'u ṅjî Mu Nwí, tá bē bii mə bì yu'u aa, tá bì tswé ntii.

²⁶ Tsò ajàṅə mə Tà yumbəṅ à tswé nî tswèntii mfa ni a mbo bə aa, à ki ṅghìrè mə tá Mu, yumbəṅ à tswé nî òtswèntii ṅkii mfa ni a mbo bə.

²⁷ A kî mē mfa ada'a ghu mbo mə tá à ka nsa'a nî bē ṅlon mə à ni Mu Nù aà.

²⁸ Ni tsuu ki yerə nlon yuà ànnù, ṅlon mə nòò a tswé ghu mə a zî, mə bē bìtsim bii mə bì tswékə a misyè aa, bì ka yi yu'u ṅjî yí,

²⁹ bæ mə bi yu'u aa, bi fe'èkè a misyè. Bya bii mə bi le nghìrè innù jì sigìnè aa, tâ bì biinè ntswe bitì, tâ bya bii mə bi le nghìrè ibi aa, tâ bì biinè tâ bì niñ isa'a a nu bo.

Bayəfə bi Yesu

³⁰ “Kaa məmbə, kaa mbə mə wa'ă annù tsu ghìrè tsi'í a atu mə, mə sa'a ni misa'a nyon aa tsi'í ajàn mə Nwí a swonə ni a mbo mə aà, ma yú a ghìrè ni mə tá mə ka ntsərə misa'a ni mánjì yii mə à kù'ùnə aà, òlon mə kaa mə si ghìrè aa bə annù yii mə mə lòò aà, mə ghìrè aa tsi'í annù yii mə yu yii mə à le ntoo gha aa, a lòò aà.

³¹ “Mbə mə ka nswonə nî innù òlon ngaa yà məmbə, a mfigitə nù yii mə mə ni ghu aa, bon mbə bi tse swonə mə kaa annù ya yii mə mə swonə aa kaa a sî annù nîñkonə bə.

³² Lâ nù yí mò'ò à tswe ghu mə à ni àyəfə nlon ngaa yà, mə zî ni mə annù yii mə a swonə nlon ngaa yà aa, a nî ànnù nîñkonə.

³³ Bumbə, tigə nî le mbaa ntoo bə a nu Jon, a swonə à annù a mbo bù òlon annù nîñkonə?

³⁴ Kaa a sî bə aa bə mə nùmìsònə à tswe nî mbə ayəfə nlon ngaa yà; mə swonə laa aa tá tá nî yu'u nyweenə.

³⁵ Jon ma ghú a le mbə aa ñkà'á, ñkhi, nta, nî le ñka ñkonə nî ntswe ñka ndoritə wa a múm ñkà'a yu a ni mú àtì noò.

³⁶ Lâ mə tswe nî àyəfə yii mə a tinsə ntsyatə annù yii mə Jon à le si swonə nlon ngaa yà aà. Mifà'á mii mə mə fà'á aà, mifà'á mii mə Taà ghà à fà àdà'á mə mə ka mfa'a ghu aa, ma mú mi figitə nî nù yii mə mə ni ghu aa, mə á too Tà òtoo ghá.

³⁷ Tà yii mə à le ntoo gha aà, yumbə à kì mē nswonə annù òlon ngaa yà. Kaa nî leè ñwa'ă ñjì yí yu'ù, kaa wa'ă nsí yi kì nyə.

³⁸ Kaa nigháa na nî si a múm bù lwi'i aa nlon mə kaa nî sî ntì ghuu a nu yu wa yii mə à le ntoo aa niñə aà.

³⁹ Nî nanşə nyəgə nî àñwà'ànə Nwí aa nlon mə ni mòòntə nî mə à nî nu mə ni fa nî ntswəntì yii mə ì tswe nîñkonə aa a mbo bù. Lâ a bə nu mə ni ghàà òlon ngaa yà aà,

⁴⁰ nî bəñnə ntuu a nzí a mbo mə mə tá mə fa ntswəntì a mbo bù.

⁴¹ “Kaa mə si nigha'á na aa a mbo bə kwərə.

⁴² Lâ mə zi ghuu, mə zi mə kaa nî si Nwí nanşə ñkonə.

⁴³ Mə zî aa nî ñkùm Taà ghà la kaa nî wa'á gha kwərə; nù dàn à bə bəñnə zî nî ñkùm yi yumbə bon nî ka bəñnə kwərə yi.

⁴⁴ Bù bii mə nî kəñə nî ñkwərə nigha'a bə a mbo bù ni bù aa, kaa wa'á bəñnə lanşə nî nigha'a nî mə nî lò nî aa a mbo Nwí yii mə à kì mbə tsi'í yu mə mə aa, mbə nî tigə ntsya aa la nniñ ntì ghuu a nu mə aa ε?

⁴⁵ Nî tsuu ló kì mmòòntə nî mə mə ka niñ ghuu a isa'a a nsi mi'i Tà; à nî Moses mə à ka niñ ghuu a sa'á, là'à Moses wa yii mə nî bii yi, ñwa'atə nî mə à ka kwetə ghuu aà.

⁴⁶ A le mbaa mbə mə nî nanşə mbii a Moses bon nî kì mbii ghá, òlon mə àñwà'ànə yii mə à le ñwà'ànə aa, a ghàa annù òlon ngaa yà.

⁴⁷ Lâ, mbə nî tsuu annù yii mə à le ñwà'ànə aa ì bii, bon mbə nî tigə ntsya aa la mbii annù yii mə mə swonə aa ε?”

6

*Ajàn mə Yesu à le nje'ε bə ntsù'ù jì ntaà aà
(Mt. 14.13-21; Mk. 6.30-44; Lk. 9.10-17)*

¹ Ma yû a ghè mæ ki tsyă, Yesu a toò àtsumə nta'a Galilea, ñghεε fii njii. Bi le si kii ntwonə aa nî atsumə nta'a Tiberias.

² Nnòò bē yî ghà'atè i le si yònè nîi, nlon mæ bi le nyə ilènsè jii mæ à le si ghìrè ñghurə ni mìghòò a nu bē aà.

³ Yesu a kò'ò ñghèè a atu nta'a nsigitə ntswe ghu bo bi ñgǎnyəgənnù ji.

⁴ Nòò ñji Passa, àdina baYuda ya, à le ñkòòntə.

⁵ Yesu a karikè yi, nyə nnòò bē wa mæ i le si yònè nîi aa, mbetə Philip mæ, “Mbə bǐ'inè yuu mijì aà fè, ñjε'ε bē buà ghu bitsim aa ε?”

⁶ A le mbetə maa ajàn aa tsi'ì a ñkwà'ànə Philip nlon mæ à le nzi annù yii mæ yu tswe nì ñghìrə aà.

⁷ Philip a kwi'i mæ, “A mbo bǐ'inè a nyuu abaa tâ à ku'unə ajàn mæ mbə ñu a bɔɔ nywe'etə tsi'ì mù ñkùgè, bǐ'inè ka ki lòò ibà'atə ñkabə silva ñkhì ji baa* mbɔɔj tâ à ku'u.”

⁸ Nğànyəgənnù yì yî mò'ò, yii ikùm yi i le mbə Andrew, a bə muma bi Simon Peta aa,

⁹ a swon mæ, “Mûmbânè yî mò'ò à tswe falà nî ñkya abaa misàn ji ntaà, nî mbwè mi mbaà. Là kaa mbə ma yû wa'à bē bú bitsim jε'è.”

¹⁰ Yesu a swon mæ, “Ghìrə tâ bo tswe a nsyê.” (Nğèè yî ñghà'atè i le ntswe maa adigə.) Bè bitsim bii mæ bi le ntswe a nsyε aa, bi le mbə mbânè ntsù'ù ji ntaà.

¹¹ Yesu a tigè ñlɔgə abaa ya, ñtsà'atè Nwî, ñyatə a mbo bē bya mæ bi le ntswe a nsyε aa, ñki ghìrə a ñgǎnyəgənnù nî mbwè mya, ñu ñtsim a ji nywuré.

¹² Nòò yii mæ bi mǎnsə mæ a ñji aa, a swon a mbô ñgǎnyəgənnù ji mæ, “Nì ghotə ñnwùgè jii i tigə mburə aà, nlon mæ kaa a sè bôn tâ bǐ'inè mme'e yî tsu.”

¹³ Bo le ñghotə ñnwùgə abaa misàn jya ñkya ji ntaà mæ bē bya le ñji aa, i luu ñkyè ñghùm ñtsò baà.

¹⁴ Bi yè mæ alènsè ma yû mæ Yesu à le ñghìrè aa, ñtigə nswonə ni mæ, “Tsi'ì annù ññkonè, à ni ñgànntoò Nwî wa mæ à le ntswe nî ñzi fàa mbi aa à ghulà mæ.”

¹⁵ Yesu à le nzi mæ bo le ntswe nî ñzi ntswâ yi, i gaansə yi i yò'ò nî m̀fò, ñtigə mbu ñkò'ò yi fu wa atu nta'a tsi'ì yùyu.

Ajàn mæ Yesu à le ñka ntəə a atu ñkì aà

(Mt. 14.22-33; Mk. 6.45-52)

¹⁶ Nòò ñkwêfò à le ñkù'ù ñgǎnyəgənnù Yesu jya i bú ñsigə ñghεε waa fu wa atsumə nta'à.

¹⁷ Nkuu a múm àkànu'u mbu ntoo mbi fu a mbèè Kapernaum. Itugə i le mfii ti ghè mæ Yesu à bù mē ñzi ntsi'ì waa.

¹⁸ A bə maa nòò, àfìsè yî wè a kâ ñtsya ntsigè nî ñkì wâ.

¹⁹ A ti bə aa le bon ñgǎnyəgənnù ji jya i kùù mæ wa múm ñkì ñghεε nywe'e ni bìkilo metres bi ntaà kè bi nto'o, nyə Yesu a kâ ntəə a atu ñkì ñzi, à zì mē ka ñkoontə wa mbèè àkànu'u, ñbò'ò nì wè ni tswâ waa.

²⁰ “Nì tsuu ki bò'ò bē, wâ à ni mē,” Yesu a swon a mbo bo.

²¹ Bo yè mē mæ à laa mbə Yesu aa, ñtigè ñlɔgə yì wa a múm àkànu'u, bo bo tigè ñghəə ki wǐ'ikè nywe'e wa adigə yii mæ bo le si ghèè ghu aà.

Ajànə mæ bə bya le si tigə nlɔɔ nî Yesu aà

²² Abèè a fù'ù mē, ñnòò bē wa mæ i le mburə wa njii ñkì yî mò'ò aa i yè mæ àkànu'u a le ñtigə ntswe wa adigə aa tsi'ì yì fùùrè, ñki nyə mæ kaa Yesu à le ñwa'à wa a múm àkànu'u bo bi ñgǎnyəgənnù ji kuù; nyə mæ ñgǎnyəgənnù ji jya i le mbânè ñtoò ñghεε waa tsi'ì bə bo.

* 6:7 200 denarii, ñkabè baGrikia

23 Ikànu'u jì m'ò'ò i le mbù n'lo a Tiberias n'zì a aghəŋə ŋkì, wa mbèè àdigə mə Mmà'àmbi à le mfa mbi'ikə a mbo Nwì, n'jɛ'ɛ nnòò bə n'í àbaa ya ghu aà.

24 Ajàn mə nnòò bə wa i le wa'á Yesu yə, kaa wa'á ŋǎŋyəgənnù ji jya ki nyə aa, bo le ntigə ŋkuu ikànu'u ma jya nyoŋə a Kapernaum a n'lo yu.

Yesu, àbaa, yìi a fa ntswèntìi àà

25 Bi tòò mē ŋghɛɛ ŋghèè nyə Yesu wa njii yì mò'ò'ò aa, n'swoŋ ghu mbo mə, “Rabbi, ò tsyà aa mə akə ntigə bə faà aa ɛ?”

26 Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Mè swǒŋ a mbo bù tsi'í annù n'ŋkoŋ mə ni lòò nàa laa n'loŋ aa abaa ya mə ni kì kùrə nywuré aà, kaa ni si nàa lòò aa n'loŋ mə ni kì yé àlènsə ya mə mè kì ghìrə aà.

27 Nì tsuu kì fà'à n'loŋə aa bə m'jì m'ii mə mbə mi bi'i aa bə, nì ka mfa'a n'loŋ bə m'jì m'ii mə mi lw'í'í n'ŋkoŋ aà. Mamú a bə m'jì m'ii Mu Nù à ka fa a mbo bù aà, n'loŋ mə Nw'ingòŋ Tà à n'ŋ mə awenə yi ghu nu, mbeentə yi.”

28 Bo tigè mbetə yi mə, “Mbə bi'í ghìrə aa mə akə tá kì fà'a afà'à Nw'ingòŋ aa ɛ?”

29 Yesu a kwi'i mə, “Afà'à Nw'ingòŋ à ni mə tâ nì n'ŋ ntìi ghuu a nu yu wa yìi mə yu too aà.”

30 Bo betə yi mə, “Alènsə yìi mə ò ka ghìrə aa, à ni yuu, mə mbə bi'í yə mbii gho aa ɛ? O ka ghìrə aa àkə aa ɛ?”

31 Bità bi b'ítaa bi'i bi le n'ji mana a nta'a miwèè miwèè a ajàn mə àŋwà'ànə Nw'í a swoŋə ni mə, ‘À le mfa abaa yìi mə a le lò a aburə nsigə aa a mbo bo.’ ”

32 Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Mè swǒŋ a mbo bù tsi'í annù n'ŋkoŋ mə kaa a si bə aa mə a le mfa Moses mfa abaa ya mə a le n'lo aburə nsigə aà. A bəŋnə mbə aa mə a abaa yìi mə à n'í àbaa tsi'í annù n'ŋkoŋ, n'lo a aburə aa, a fa Taà gha a mbo bù.

33 N'loŋ mə abaa yìi mə Nw'í a fa aa, à ni yu wa yìi mə à lo a aburə nsigə mfa n'í ntswèntìi a mbô m'bi aà.”

34 Bo swoŋ ghu mbo mə, “Taà, tigə mfa n'í àbaa mà ya a mbo bi'í a ŋgòŋ b'ìnòò bitsimè.”

35 Yesu a swoŋ a mbo bo mə, “Mè laa mbə abaa ntswèntìi, n'jù yìi mə à zi a mbo mè aa, kaa n'jì i ka yi wa'à yi bú n'yaŋə. Nù yìi mə à n'ŋ ntìi yi a nu mè aa, kaa n'jì ŋkì i ka yì wa'à yi bú n'yaŋə.

36 Mè kì baa nswǒŋ a mbo bú mə, nì yè mē ghâ, la kaa ŋk'í'í ghuu b'ii.

37 Nù ntsim yìi mə Taà a fa a mbo mè aa, à ka z'í a mbo mè. Kaa mbə mè wa'à n'jù tsù yìi mə a z'í a mbèè mè aa furè bə.

38 N'loŋ mə kaa mè s'í aburə lô n'sigə aa a ŋghìrə à yaà ànnù yìi mə mə lòò aà. Mè bəŋnə nsigə aa a ŋghìrə ànnù yìi mə yu wa yìi mə à tòò gha aa a lòò aà.

39 Ànnù yìi mə n'jù yìi mə à tòò gha a lòò aa, à ni mə, tâ mè tsuu l'ó mmà'àtə tâ n'jù wa yì tsù mə à fa a mbo mè aa tâ à bwɛ. Mè bəŋnə ntswe nì nywèensə waa ni niwo a n'jw'í n'lw'í'í n'jìmè.

40 N'loŋ mə ànnù yìi mə Taà ghà a lòò aa, a bə aa mə ŋgòŋ n'jù ntsim yìi mə à yə Mu yì n'ŋŋ ntìi yi ghu nu aa, a ka tswe n'í ntswèntìi yìi mə i lw'í'í n'ŋkoŋə aà, tâ mè yi nyweensə yi ni n'jù a n'jw'í n'lw'í'í n'jìmè.”

41 Bè bya bi le n'logìnè ntigə nnurəkə n'loŋ mə à le nswəŋ mə, “Mè ni àbaa yìi mə a lo a aburə nsigə aà.”

42 Bo logìnè ntigə mbetə ni mə, “Nù ghù à si Yesu mu Joseph wa bə aa ɛ? B'í'nè zi a Taà yì ŋkì nzi ndè yì, a tigè ntsya aa mə akə nswəŋ mə yu lo aa a aburə nsigə aa ɛ?”

43 Yesu a swoŋ a mbo bo mə, “Kentə nì a annurəkə ya mə ni nurəkə a titìi bù aà.

⁴⁴ Wa mbə nù a wa'ă a mbo mē zī ti ghě mə Tà yīi mə à too gha aa à swùntə yi, tâ mē yi ntigə nyweensə yi ni nìwo a njwī ñlwī'injimè.

⁴⁵ Ngǎntoo Nwī i le njwā'ănə mə, 'Nwīngòŋ à ka yi tigə ki dì'i waa bitsimè.' Nù ntsim yīi mə à yù'u annu yīi mə Taà a swon, ñyegə aa, à ni yu yīi mə à ka zī a mbo mē aà.

⁴⁶ Kaa a sī bə aa mə nù tsù à lèè ñyə Ta bē. Yu wa yīi mə à lo a mbo Nwī aa, a ki mbə tsi'i yù yīi mə à lèè ñyə Ta.

⁴⁷ Mə swon a mbo bù tsi'i annu nīkon mə nù yīi mə à bīi aa, à ka yi tswe nī ntswéntì yīi mə i lwī'i nīkonə.

⁴⁸ Mè nī àbaa ntswéntì.

⁴⁹ Bìtā bi bìtā buu bi le nji mana wa a nta'a miwèè miwèè, lá ñki ñkwokə.

⁵⁰ Abaa ya mə a lǒ a aburə nsigə aa, à ni mbuu yī mǒ'ǒ yīi mə nù à bə kurə bon kaa à ka yī wa'à kwô.

⁵¹ Mè nī àbaa ntswéntì ya yīi mə a lo a aburə nsigə aà. Nù yīi mə à kùrə abaa mà yū aa, a ka tigə tswe ntì i lwī'i nī ñkonə. Abaa yīi mə mē ka fa aa, à ni nīyǎnú yà yīi mə mē ka fa mə tâ mbi tswe ntì."

⁵² Ma yú a ghìrè mə tâ àswùŋñə ñlwīntòŋ tâ à loginə a titì bo. "Mbə nù ghú a nanşè mfa nīyǎ nú yī mē tâ bī'inè kurə aa mə akə aa ε?"

⁵³ Yesu a swon a mbo bo mə, "Mè swon a mbo bù tsi'i annu nīkon mə, mbə nī tsuu nīyǎnú Mu Nù i kurə i kii nno a aləè yi, bon kaa mbə nī wa'à nī ntswéntì a múm nu bù tswé.

⁵⁴ Nù ntsim yīi mə à kurə nīyǎnú yà, ñki nno aləè nú ya aa, à tswe nī ntswéntì yīi mə i tswe nīkonə aà; mē ka yī kii yweensə yi a njwī ñlwī'injimè.

⁵⁵ Nlon mə nīyǎnú yà i laa mbə ngòtè mijì, àləè nú ya a kī mbə ngòtè ayoò yī nò.

⁵⁶ Nù yīi mə à ji nīyǎnú yà ñki nno àləè ya aa, à lwī'i a múm nu mē, mē kī ñlwī'i ghu múm nú.

⁵⁷ Tà yīi mə à tswe ntì aa, à tòo ghá, mē kī ntswentì ñlon ngaa yī. A ki mbə ngǎŋ ngǎŋ mə nù yīi mə à kùrə gha aa, à ki ntswe ntswéntì mbi'i ngaa yà.

⁵⁸ Abaa ya yīi mə a lo a aburə nsigə aa kaa a sī bə aa tsi'i tsó àbaa ya yīi mə bìtā bi bìtā buu bi le ñkurə ñki mbu ñkwo aà. Nù yīi mə à kùrə abaa mà yū aa, a ka tswe ntì i lwī'i nīkonə."

⁵⁹ Yesu à le nswonə ma yū aa a noò yīi à le si dì'i annu a ndāŋghòtə a Kapernaum aà.

Nìghàà ni ntswéntì yīi mə i lwī'i nīkon aà

⁶⁰ Ngǎnyəgənnù ji jī ghà'atè jīi mə i le nyu'u ma yū ànnu aa, bi le ñlòginè ñka nswonə ni mə, "Ajàn annu yulà mə a dì'i aa, a tii si'i; mbə wò tse yu'utə aa ε?"

⁶¹ Yesu à zi mə bo le si nurəkə nlonə annu ma yū. Mbetə waa mə, "Má yū a ka ghìrə mə tâ nī lwisə ntəŋ mma'atə gha aa ε?"

⁶² Mbə nī ghìrə ntigə nyə Mu Nù a bu ñkǒ'ǒ ñghεε fu a adigə yīi mə à le nte'ε ntswe ghu a mbīi aa, nī bu mə akə aa ε?

⁶³ Ayoo yīi mə a fa ntswéntì aa, à nī Azwī Nwī. Kaa mǐdà'à mī nīyǎnu kaa mī si annu tsu burə ñkwetə nī kwètè. Mìghàà mú mə mē ghàa a mbo bù aa, mī nī Azwī ñki mbə ntswéntì.

⁶⁴ Lá kaa bù bī mǒ'ǒ, nī wa'à bīi." Yesu le nswonə ma laa nlon mə, ñloginə a ñlòginə, à le nzi bē bīi mə kaa bi ka yi wa'à yī bīi aà, ñki nzi nù yīi mə à le ntswe nī nfee yi aà.

⁶⁵ A ku'ùsè ñswon mə, "A nī ñji'i ànnu yīi mə mē ghìrə nswon a mbo bù mə kaa mbə nù a wa'ă a mbo mē zī ti ghě mə Tà à fa àbwarə ghu mbô aà."

⁶⁶ Nlon ma yû ànnù, ògǎnyogènnù Yesu jì ghà'atè i le mbè waa, kaa ñkì'ì bo bo bú ñkarè.

⁶⁷ Yesu a bú ñkarèkè yi mbetè ògǎnyogènnù ji jya ñghúm ñtsò baa mæ, “Ngàà yùù ì bə la aa ε? Nì ka kii mmà'atè gha aa ε?”

⁶⁸ Simon Peta a kwi'i ghu mbo mæ, “Mmà'àmbi, bí'í ka tigə mmà'atə gho, i ghèè a mbo wò aa ε? O tswe nì ñghàà nya mæ ni fa ntwéntì yìi mæ ì lwí'í ññkon aà.

⁶⁹ Tsítsòñ bí'í bíi mæ, ñki nzi mæ, ò laa mbə Yu wa yìi mæ à Laa mǎnsə, ñlo a mbo Nwí aà.”

⁷⁰ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “A le ñkì'ì mæ tso'ɔ ntsɔ'ɔ ghuu ñghúm ñtsò baa aa ε? Lá nù yì mǎfùrè a titì bù à nî Devil.”

⁷¹ A le si ghàa annù ma yû ñlonə aa Judas mu Simon Iscariot, ñlon mæ, ka mæ Judas à le mbə nù yì mò'ɔ a titì ògǎnyogènnù ji jya ñghúm ñtsò baa, à le ntswe nî mǎfèè yi.

7

Yesu bo bɔɔ bi maà bi

¹ Ma yû a kà mæ aa ntsya, Yesu a lô, ñghèè a Galilea ntigə ñkarè ghu. Kaa wa'à kòñè ki karə a Yudea, ñlon mæ bità bi ala'a bi baYuda bi le si lòò nzwitè yi aà.

² Ma mùu noò Njwí ñjì Ìkòò mǎntàn baYuda ì le ntigə a abo,

³ bɔɔ bi ma bi Yesu bi swon ghu mbo mæ, “Lò faà, ñghèè a Yudea, tǎ tǎ ògǎnyogènnù jo ì ka nyə innù jù mæ o ghìrè aà.

⁴ Nlon mæ nù yìi mæ a lòò mæ tǎ bi zi yi aa, kaa à si aa a adigə yì lèèntè fa'a. Tsò mæ o ghìrè innù jù aa, ghìrè tǎ mbi yə ghò.”

⁵ Bo le nswon laa nlon mæ tsi'í bo bɔɔ bi maà bi bya kaa bo le ñwa'à ñtì waa ghu nu ñjè.

⁶ Yesu a swon a mbo bo mæ, “Kaa ghàa nòò à burə tì kù'ù, lá nòò tsim à kù'ùnə a mbo bù a mǎfà'a annù.

⁷ Kaa mbə mbi wa'à ghuu ka mbaa, lá i bàà nàá, ñlon mæ mæ swon ni mæ bi ghìrè nî innù jì bí aà.

⁸ Nì kɔ'ɔ ñghèè wa adigə dinà; Kaa mæ ka wa'à ghu ghèè ñlon mæ ghàa nòò à burə tì kù'ù.”

⁹ A swon mæ laa, ntigə ntswe yi tsi'í a Galilea.

Ajàñə Yesu à le ñghèè a adigə Ìkòò ñghurə mǎntàn aà

¹⁰ Bɔɔ bi maà bi bi kò'ò mæ ñghèè wa adigə ìkòò aa, Yesu a tigè mbu ñjè'esə ñyon, kaa wa'à ghìrè bə yə yi.

¹¹ Bità bi ala'a bi baYuda bi le si lòò nîi wa adigə ìkòò. Bo le si betə ni mæ, “Yesu à fè aa ε?”

¹² Nnòò bə wa i le si tsutè ñghaa nlon ñgaà yì. Bè bí mɔ'ɔ bi le si swonə ni mæ, “A ni nù yì ñsigìnè.” Bí mɔ'ɔ swonə ni mæ, “Ngan, a bwe'esə aa bə.”

¹³ Lá kaa nù tsù à le ñwa'à kà ñghaa nî ñsi nî ñsì, ñlon mæ bo le si bɔ'ɔ nî bità bi ala'a bi baYuda bya aà.

¹⁴ Njwí ìkòò jya i lòònè mæ a titì, Yesu a kɔ'ɔ ñghèè a ndámà'anwí, ñlogìnə ñka ndí'í annù Nwí.

¹⁵ BaYuda bya bi le yerə si'í si'í, ñswon mæ, “Nù ghú à tsyà aa la nanşə nzi anwà'ànè laà, ti ghě mæ à le ñghèè a ndânwà'ànè aa ε?”

¹⁶ Yesu a kwi'i mæ, “Annù yû mæ mæ dè'í aa, a lo aa a mbo Nwí yìi à tòo gha aa, kaa à sǎ annù ya bə;

¹⁷ Nù yìi mæ a kòñ a ñka ñghìrè ànnù yìi mæ Nwí a lòò aa, à ka zi mæ ànnù yìi mæ mæ dè'í aa, a lo aa a mbo Nwí, kaa mæ wa'ǎ aa nî àdà'à ya ghàa.

18 Nù yïi mē a ghàà nî àdà'á yi aa, a lòò aà ñkwere nigha'a a mbo yu yumbon. Lá nù yïi mē a lòò bē ñghà'asə yu wa yïi mē à tòo yi aa, a swon ǎnnù nîñkon, kaa wa'à ñgǎñbǎñnənnù bē.

19 Tigə Moses à le mbaa, mfa nōñsə a mbo bù aa ε? Lá kaa nù nîbù yï tsù a wa'à nî nōñsə ma wa lèè. Lá bù tigè ñlɔɔ nî ñzwiətə mē aa a ya aa ε?"

20 Bè bya kwi'i mē, "Azwi yï bi a tswə a ato'o wò! A lɔɔ wo a nzwitə wò aa ε?"

21 Yesu a kwi'i mē, "Mē kî ghîrê ǎnnù yï fùurè bù bitsim tigè ñyerə.

22 Moses à le mfa nōñsə (ka mē à le nlò aa a mbo bità bi bitaà buu aa), nî ñètè nî bɔɔ a njwîngɔŋ tǎ lèè nōñsə ma ghû.

23 Mbə bi ka ñjetə nî bɔɔ a njwîngɔŋ, tǎ wa'ǎ nōñsə Moses wa wò, nî tigè ñlwise nî ñtɔŋ a nu mē mē ghùrə ñú nù yï ntsim i tswéntì a njwîngɔŋ aa a ya aa ε?

24 Nî kentə a ñka ntsərə mîsa'a nyòŋè naa ñnnù jïi mē nî yə abεε abεε aà, nî ka ntsərə mîsa'a nyòŋè nî bē ǎnnù nîñkonè."

Yesu à laà mbə Ayo'ò Nwî wa aa ε?

25 BaYerusalem bya bî mɔ'ɔ bi swon mē, "A sî ñú wa mē bità bi ala'a bi baYuda bi lòɔ a nzwitə aa à ghulà bē aa ε?

26 Yê nî! A ghû mē a ghàà tsi'î nî ñsi nî ñsî, kaa bi wa'à nî ǎnnù tsù ghu atu bù ñswonə! A laà mbə aà mē bità bi ala'a bù bi zî mē mē àa tsi'î Ayo'ò Nwî wa le?

27 Ayo'ò Nwî wa, à bē zî bon kaa nù tsù à sî adigè yï mē à lo ghu aa zî, lá bî'inè bitsim zî àdìgè yï mē mbâ ghû à lo ghu aà."

28 Yesu a tigè ñnanşə nswon wâ nòò mē à le si dî'î annù wa mûm ñdâmà'anwî aa mē, "Nî ñnanşə nzi gha, ñki nzi adigə yï mē mē lo ghu aa ε? Kaa mē sî fàa atu nşye aa nî àtù ya zî, yu wa yïi mē à tòo gha aa, à nî ǎnnù nîñkonè. La kaa nî wa'à yi zî.

29 Mē zi yi, ñlon mē mē lò aa ghu mbô, a gha aa á kî ñtoo yu aà."

30 A swon mē laa, bi tigè ñlɔɔ mē bi banə yi, lá kaa nù tsù à le wa'ǎ abô yi ghênsə ñtswa yi ghu nlon mē kaa nòò yï kaa à le mburə ti kù'ù aà.

31 La bē bî ghà'atè bi le mbàñnè mbii yi; ñswon mē, "Nòò yïi mē Ayo'ò Nwî wa à ka yi zî aa, a ka yi ghîrə ilènsə tǎ ì tsyàtə nù ghû aa ε?"

Ajàŋ yïi mē bi le ntoo ñgǎñbê ñdâmà'anwî mē tǎ bi zi ntswa Yesu aà

32 BaFarisai bi le nyu'u ajàŋ mē nnòò wa i le si tsùmnè nî ñnnù jya nlon ñгаа Yesu aa, bo a bò'ɔ ni bìlîi bi ñgǎmà'a Nwî tigè ñtoo ñgǎñmbê ñdâmà'a Nwî mē tǎ bo gheε ntswa Yesu.

33 Yesu a tigè ñswonə a mbo bo mē, "Wa mē ka tigə tswə bi'inè aa, tsi'î a atu mû àtîi noò, i bǔŋ lǔ ghèe a mbèe yu wa yïi mē à le ntoo gha aà.

34 Nî ka yï tigə kî lòò gha kaa wa'à gha bù ñyə; kaa mbə nî wa'ǎ wa adigə mē mē ka gheε tswə ghu aa kî nyonə."

35 BaYuda bya bi tigè ñswonə bo ni bo mē, "Mbâ ghû a lòɔ ñghèè aa fə mē mbə bî'inè wa'à yi bù ñyə aa ε? A ka ghèè aà a nî ñla'a baGrikia jya mē bē bî'inè le ñjà'ànè ñghèe ghu aa, i tigè dî'î nî baGrikia bya ghu aa ε?

36 A swonə ni mē bî'inè ka yi kî lòò nî yi kaa wa'à yi yâ, ñkii nswonə ni mē kaa mbə bî'inè wa'ǎ wa adigə yï mē yu ka yï ghèe tswə ghu aa ghèè. Ma yû ǎnnù a dî'î aa mē akə aa ε?"

Annù nanəbirè yïi mē a fa ñkî ntswéntì aà.

37 A bē mē nî ñjwî ñlwî'înjîm, mē le ñki mbə ñjwi yï ñwè wa noò ñkòò Mîntàn aa, Yesu a bîinè ñtəə a ndəŋ ntəŋnə nswon mē, "Nù yïi mē ñjî ñkî i yanə nî yi aa, tǎ à zi a mbo mē ñno ñki.

38 Nlon mē a ka bə ajaŋ mē àŋwà'ànè Nwî a swon aa mē, 'Nù yïi mē à ñjñ ntîi yi a nu mē aa, mîñkî mî tswéntì mî ghà'à ñgha'a, mî ka tigə fè'è ghu ntîi.' "

³⁹ Yesu à le nswonə ma yû ànnù aa nlon Azwî Nwî yîi mə bè bîi mə bi le niŋ mîntîi myaa ghu nu aa, bi le ntswe nî ñkwèrə aà. A le ti bə maà noò aa, kaa Nwî a burè ti Azwî yi fâ, ñlon mə kaa Yesu à le mburə ti kɔ'ɔ ñkwèrə annù nifɔ yi a mbo Nwî aà.

Ajàŋə nòò bê bya i le ntigə nyatə waa aà

⁴⁰ Bè bî mɔ'ɔ wa atitîi ñnòò bê bya yù'ù mē laa, nswon mə, “Nù ghùlà a ni tsi'î ñgàŋntoò Nwî wa!”

⁴¹ Bo bî mɔ'ɔ swon mə, “A ni tsi'î Ayo'ò Nwî wâ.” La bî mɔ'ɔ bânɲè ñswon mə, “Kaa Ayo'ò Nwî wa kaa à ka yî wa'ă aa a Galilea lô!”

⁴² A tswe a mûm àŋwà'ànə Nwî mə Ayo'ò Nwî à ka yî lò aa a ŋgwè'ε Mfò David, tá bì jwe yi aa a Bethlehem, wa ala'a David.”

⁴³ Maa ajàn, ñnòò wa i le ntigə nyatə waa nlonə Yesu.

⁴⁴ Bo bî mɔ'ɔ bi le si lòò ntswâ yi, la kaa ñù tsù wa'à yi nî àbo mòòntè.

Ajàŋ mə bità bi ala'a bi baYuda bi le wa'ă Yesu bii aà

⁴⁵ Nòò yîi mə ñgǎŋmbê ndâmà'anwî jya i le mbù mbii aa, bìlii bi ñgǎŋmà'a Nwî bo bì baFarisai bo betè mə, “Nì ghìrə wa'à yi tswa nzi ni ghu aa a ya aa ε?”

⁴⁶ Ñgǎŋmbê ndâmà'anwî jya i kwi'i mə, “kaa bî'î leè wa'à ñù tsù yê mə ghàà tsi'î tsò ñù ma ghù!”

⁴⁷ BaFarisai bya swon a mbo bo mə, “A bə mə à kî mē mbwe'esə a ghuu aa ε?”

⁴⁸ Kè nî yə mə ñù tsù a titîi bìtsyàsè kè baFarisai à niŋ ñtîi yi ghu nu aa ε?”

⁴⁹ Ñnòò bê ghù mə kaa sî nòŋsə Moses zi aa bi tìgè mē mbe'e ndòò Nwî!”

⁵⁰ Nù baFarisai wa yî mɔ'ɔ a titîi bo à le mbə Nicodemus, wa mə à le ñghèè nyə Yesu nî tugə aà. A tìgè ñswonə a mbo bo bî mɔ'ɔ bya mə,

⁵¹ “Nòŋsə yî'inè à laa ndi'i mə mbə bi tsərə isa'a ñù ti yu'u ànnù yîi mə à swon, kè ñlɔɔ nyə annù yîi mə à ghìrə aa ε?”

⁵² Bo kwi'i mə, “Hî! O kî nlò aa a ala'a Galilea aa ε? Nanşə nyəgə nighàà ni Nwî bəə boŋ ò ka yə mə kaa ñgàŋntoò Nwî kaa à leè wa'à a Galilea lô.”

⁵³ Bi mənşə mē, bè bìtsim tìgè ñlò ñghèèŋkè a ndugə bo.

8

¹ Yesu a bânɲè ñlò ñkɔ'ɔ ñghèε a atu nta'a Olive.

Mànşyè wa mə bi le ntswa adigə mâghàbè aà

² Abèè a fù'ù mē, a bə tsi'î a tìtugə, Yesu a bú ñghèε fu a ndâmà'anwî. Bè bìtsim zî ñtswe ñkarisə yi, a tswé a nsyε ñlògìnè ñka ndi'i waa.

³ Ñgǎŋdi'i nòŋsə bo bì baFarisai zî ni mànşyè yî mɔ'ɔ yîi mə bi le ntswa a adigə mâghàbè, ñzi nte'ε a nsi Yesu.

⁴ Nswon ghu mbo mə, “Ndi'innù, bî'î ghìrə ntswa mànşyè ghuà a ghìrè nî ànnù mâghàbè.

⁵ Nòŋsə Moses à le nswon mə tá bì tumtə ajàn mànşyè ma yû ñzwitə. O swon ñgaa yò mə bì ghìrə ghu mə akə aa ε?”

⁶ Bo le nswon laà aa a ñkwà'ànə Yesu tá tswe nî ànnù yîi mə mbə bi tsyâ ghu mfa afîrə yi. Bì swon mē laà aa, Yesu a bânɲè ñtuŋnə ñka ñwa'anə ni muswêbô yî a nsyê.

⁷ Bì ghèè mē nî mbîi ñka betə nîi nî ìbetə aa, a bìnnè ñtəə nswon a mbo bo mə, “Nù nîbù yîi mə à leè ñwa'ă annù tsu fânsè aa, tá foo ntumə yi nî ñgò'ò.”

⁸ A swon mē laa, mbu ntunə mbu ñka ñwa'anə ni muswêbô yî fu.

⁹ Bo yù'ù mə annù ya mə à ghìrə nswonə aa, ñtigə mfe'ekə yî mɔ'ɔ yî mɔ'ò, ñlògìnə ni bìlii bîi mə bi le ntswe a titîi bo aà. Ntigə mma'atə Yesu tsi'î yùyu, mànşyè wa a burè ñtəə ghu nsî.

10 Yesu a n̄entè àtù yi n̄swon̄ ghu mbo m̄, “M̄ngyè, bè by bi fè aa ε? N̄u tsù à s̄i ghu bù n̄tswe a n̄n̄īn̄ isa'a anu wò aa ε?”

11 M̄ngyè wa a kwi'i m̄, “Kaa n̄u tsù à s̄i ghu tswè, Mmà'àmbi.”

Yesu a tigè n̄swon̄ m̄, “Kaa m̄ ka wa'ă isa'a a nu wò ki n̄n̄īn̄. Lâ, ghèè ghô, n̄tsuu innù j̄i bi b̄u ki ghìrè.”

Yesu à laa mbè ñkà'a mb̄i

12 Yesu a bù n̄swon̄ a mbo bè ma bya m̄, “M̄ laa mbè ñkà'a fàa mb̄i. N̄u n̄tsim̄ ȳi m̄ a yòhè n̄i gha aa, kaa à ka wa'ă a m̄m̄ m̄fii idigè ka nt̄ə, à ka b̄an̄n̄ə i tswè n̄i ñkà'a n̄tswènt̄ī.”

13 BaFarisai swon̄ ghu mbo m̄, “O b̄ə ki swon̄ə annù n̄lon̄ ñgaa yò wò m̄b̄on̄ bon̄ annù ȳi m̄ o swon̄ aa, kaa a s̄i annù n̄īn̄kon̄ b̄ə.”

14 Yesu a kwi'i m̄, “Ka m̄ m̄ swon̄ annù n̄lon̄ ñgaa yà aa, ànnù ȳi m̄ m̄ swon̄ə aa, à n̄i ànnù n̄īn̄kon̄ə, n̄lon̄ m̄ m̄ z̄i àdigè ȳi m̄ m̄ lo ghu aa, ñki nzi adigè ȳi m̄ m̄ ghèè ghu aà. Lâ kaa bù s̄i adigè ȳi m̄ m̄ lo ghu aa, k̄ə adigè ȳi m̄ m̄ ghèè ghu aa z̄i.”

15 “N̄i tsèrè misa'a aa ts̄ə bè; lâ, kaa m̄ si isa'a ñu tsèrè.”

16 Lâ m̄ b̄ə t̄ɛ'ɛ ki tsèrè isa'a tsèrè bon̄ m̄ ka tsèrè aa tsi'ï annù n̄īn̄kon̄ə, n̄lon̄ m̄ kaa m̄ s̄i aa tsi'ï m̄ m̄ tsèrè, m̄ tsèrè aa b̄i'i yu wa ȳi m̄ à l̄ə n̄tooo gha aà.

17 Bi ñwa'an̄ə a m̄m̄ n̄on̄s̄ə bù m̄, ànnù ȳi m̄ b̄iȳəf̄ə bi baa bi bii aa, à n̄i ànnù n̄īn̄kon̄ə.

18 M̄ swon̄ə n̄i ànnù n̄lon̄ ñgaa yà aa, Taà ghà ȳi m̄ à l̄ə n̄tooo gha aa, a k̄ī n̄swon̄ə n̄i ànnù n̄lon̄ ñgaa yà.”

19 Bi betè yi m̄, “Taà ghò à tswè aa fè aa ε?” Yesu a kwi'i m̄, “Kaa n̄i s̄i gha z̄i, kaa n̄i s̄i Taà ghà ki nzi; n̄i laa b̄ə zi gha bon̄ n̄i ki nzi Taà.”

20 Yesu à l̄ə n̄swon̄ ma j̄u innù aa wa noò m̄ à l̄ə si d̄i'i annù Nw̄i a m̄m̄ n̄d̄am̄à'a Nw̄i, n̄tswe aa a mb̄èè ñja'ă n̄da ȳi m̄ ñkòm̄ ñkabè n̄m̄à'anw̄i i l̄ə n̄tswe ghu aà.

Kaa mbè bu b̄i n̄i s̄i mint̄ī muu a nu m̄ ñīn̄ə aa wa'ă wa adigè m̄ m̄ ghèè ghu aa ghèè

21 Yesu a bù n̄swon̄ a mbo bè bya m̄, “M̄ ka l̄ə ghèè ghà, tâ n̄i tigè n̄l̄oo n̄i gha k̄īkān̄, i yi kwo a m̄m̄ ibi bù; àdigè ȳi m̄ m̄ ghèè ghu aa, kaa mbè n̄i wa'ă ghu ghèè.”

22 B̄it̄à bi ala'a bi baYuda bya swon̄ m̄, “A ka baa zwit̄ə aà ib̄ī n̄u ȳi, n̄lon̄ m̄ a swon̄ə n̄i m̄ àdigè ȳi m̄ yu ka ghèè ghu aa, kaa mbè b̄i'in̄ə wa'ă ghu ghèè aa ε?”

23 A swon̄ a mbo bo m̄, “N̄i lò aa fàa atu nsȳé, lâ m̄ b̄an̄n̄è n̄lo aa a aburè, n̄i lò aa fàa mb̄i, kaa m̄ wa'ă aa fàa mbi lò.”

24 M̄ swon̄ m̄, n̄i ka kwo a m̄m̄ ibi bù aa n̄lon̄ m̄ n̄i b̄ə tsuu bii m̄ ‘m̄ n̄i ghu wa m̄ m̄ n̄i ghu aa,’ b̄əə bon̄ n̄i ka kwo a m̄m̄ ibi bù.”

25 Bo betè Yesu m̄, “O b̄ə aa wò aa ε?”

A kwi'i m̄, “Yu wa m̄, m̄ t̄è'è m̄ n̄swon̄ n̄l̄ogin̄ə a mb̄ī aà.”

26 M̄ tswè n̄i innù j̄i ghà'at̄ə a n̄swon̄ə n̄lon̄ə gh̄uu, innù j̄i ghà'at̄ə n̄lon̄ə annù n̄n̄īn̄ isa'a a nu bù. La, yu wa ȳi m̄ à l̄ə n̄tooo gha aa, a swon̄ aa tsi'ï ànnù n̄īn̄kon̄ə, m̄ k̄ī n̄swon̄ aa ànnù ȳi m̄ m̄ yù'u ghu mbo aa, a mb̄o mb̄i.”

27 Yesu à l̄ə n̄swon̄ ma laa kaa bo wa'ă zi m̄ à l̄ə si ghàà a mbo bo n̄lon̄ aa ñgaa Nw̄īnḡon̄ Tà.

28 A tigè n̄swon̄ a mbo bo m̄, “Nòò ȳi m̄ n̄i ka yi ñɛɛ Mu N̄u a nd̄on̄ aa, n̄i ka ȳi zi m̄ ‘m̄ n̄i ghu wa m̄ m̄ n̄i ghu aà.’ N̄i ka ȳi zi m̄ kaa m̄ si annù tsu n̄i àdà'á ya ghìrè, i k̄ī zi m̄ m̄ swon̄ aa tsi'ï ànnù ȳi m̄ Taà ghà à d̄i'i m̄ tâ m̄ swon̄ aà.”

29 Nù wa yïi mē à lē ntoo gha aa, à tswe bî'i yu, kaa à sî gha mà'atè mē tâ mē tswe tsi'î mē mē, nlon mē mē ghîrē aa, tsi'î ànnù yïi mē a bònḡ nî yi aà."

30 Bè bî ghà'atè bîi mē bi lē nyu'u innù jya jïi mē Yesu à lē nswon aa, bo lē nniḡ mîntîi myaa ghu nû.

Bè bîi mē kaa bi sî ibù'ù bē aa bo bi ibù'ù

31 Yesu a tigè nswon a mbo baYuda bya bîi mē bi lē nniḡ mîntîi mya ghu nu aa mē, "Nî bē kî yu'u nighââ na i lwî'î ghu mum, bēə bon nî ka tigè bē ḡḡnyḡḡnù jya tsi'î ànnù nîḡkonḡ;

32 i nanḡsē zi ànnù nîḡkonḡ, tâ ànnù nîkonḡ ya à ghîrē tâ nî tsuu ibù'ù bŭ bē."

33 Bo kwi'i mē, "Bî'î lo aa a ḡḡwè'è Abraham, kaa bî'î lēè ḡwa'ă ibù'ù ḡû tsù kî mbē. O tsya aa la ntigè nswon mē, 'Kaa nî ka wa'ă ibù'ù bŭ mbē aa ε?'"

34 Yesu a swon a mbo bo mē, "Mè swon tsi'î ànnù nîkonḡ a mbo bù mē, 'Nù yïi a ghîrē innù jî bi aa, à nî àbù'ù a mbô innù jî bî.

35 Kaa àbù'ù a sî a mûm ḡḡwè'è nîkonḡ tswe, a ḡḡwè'è aa a lwî'î jwe jwe ḡḡwè'è wâ.

36 Ma mùu ajàn wa Mu à laa bē fi'î gho a ndâ àbù'ù bēə bon kaa ò ka wa'ă abù'ù bù mbē bē.

37 Mè zi mē nî fè'è aa a ḡḡwè'è Abraham. Lâ nî lòc nzwitè mē aa lon mē kaa nî si ànnù yïi mē mē dî'î aa kwèrē aà.

38 Mē swon aa ànnù yïi mē mē yē a mbo Taà aà. La nî bânḡnè ḡghîrē aa ànnù yïi mē taà ghùu a swonḡ nî a mbo bù aà.' "

39 Bo kwi'i ghu mbo mē, "Taà yî'î à nî aa, Abraham."

Yesu a kwi'i mē, "A laa mbē mē nî bē aa bōc bi Abraham, bon nî ghîrē mbuu innù jïi mē à lē si ghîrē aà.

40 Lâ nî bânḡnè nîcō nî nzwitè mē, ḡû yïi mē mē nî ghu wa yïi mē mē swon ànnù nîḡkonḡ ya mē mē lē nyu'u a mbo Nwî a mbo bù aà! Ma yû kaa à sî ànnù mē Abraham à lē ḡghîrē bē!

41 Nî ghîrē aa ànnù yïi mē taà ghùu à lē ḡkî ḡghîrē aà."

Bo kwi'i mē, "Kaa bî'î sî bōc bi àkwàrē bē, bî'î tswe aa tsi'î nî Tà yî mò'otê, a bē Nwî."

42 Yesu a swon mē, "A laa bē mē Nwî à nanḡsē mbē aa tsi'î Taà ghùu, bēə bon nî kònḡ nî ghâ, nlon mē mē lò aa a mbē Nwî nîzi ntswe faà tsîtsònḡ. Kaa mē lē ḡwa'ă aa nî àtú ya zî, a gha aa a lē ntoo Nwî.

43 Nî sî ànnù yïi mē mē swonḡ zi aa a ya aa ε? Tigè a ghîrē aa mē kaa nî si lòc a nyu'u nighââ na aa ε?

44 Nî bē aa bōc bi taà ghùu, Satan, nî kîi nîcō ḡghîrē aa ànnù yïi mē taà ghùu a ghîrē aà. Nlogîḡ tsi'î a mbîi mbîi, taà ghùu à lē mbē aa ḡḡḡnzwitè bē. Kaa bo ànnù nîḡkonḡ sî nî ànnù tsu tswê, nlon mē kaa ànnù nîḡkonḡ kaa a sî ghu nu tswê. A yî tî swonḡ abânḡnènnù aa, a ghîrē aa tsi'î ànnù yïi mē a tswe ghu nû aa, nlon mē à bē aa ḡḡḡbânḡnènnù, ḡkî mbē aa tă bî ìbânḡnènnù.

45 La tsó mē mē swon aa ànnù nîḡkonḡ aa, kaa nî wa'à bîi.

46 Nù nîbù yïi mē à tse swon mē mē ghîrē ànnù yî bi aa, à nî wò aa ε? Mbē mē ka nswonḡ aa ànnù nîḡkonḡ nî tigè wa'ă bîi aa a ya aa ε?

47 Nù yïi mē à tswe bo Nwî aa, a yu'u nighââ nî Nwî, lâ, kaa nî sî aa bŭ bî Nwî tswê, à nî ànnù yïi a ghîrē kaa nî wa'ă nî Nîghââ nî Nwî yu'ù aà."

Yesu bo Abraham

48 BaYuda betè Yesu mē, "Bî'î ghîrê nte'è mbaa wa'à swon mē, ò nî ḡû Samaria, àzwî yî bi a kî ntswe a ato'o wò aa ε?"

49 Yesu a kwi'i mē, "Kaa àzwî yî bi kaa a sî a ato'o mē tswê. Mē gha'asē aa bē Taà, lâ nî bânḡnè ntsa'a nî ghâ.

⁵⁰ Kaa mè si aa nìgha'à na lòò. La nù yĩ mò'ò à tswe ghu mē a lòò nìgha'à na ñkii nsa'a nĩ ìsa'â ghâ.

⁵¹ Mè swon tsi'ĩ ànnù nĩnkon a mbo bù mē, nù yĩ mē a lèə nìghàà na aa, kaa à ka yĩ wa'à nìwo burē nyē yē.”

⁵² BaYuda bya bi swon ghu mbo mē, “Bĩ'ĩ nànsè mē nzi tsĩtsòŋ mē demon à tswe a to'o wò. Abraham à le ñkwo, ñgǎntoo Nwĩ i ki ñkwokē, lá ò bǎŋnè ñswonē ni mē, nù yĩ mē a lèə nìghàà no aa, kaa à ka yĩ wa'á nìwo ywe'etè!

⁵³ Taà yĩ'ĩ Abraham à lèè ñkwo, o lòò aà ñswon mē ò tsyàtə Abraham aa ε? Ngǎntoo Nwĩ tsim i lèè ñki ñkwokē. O mòntə mē ò bə aa wò aa ε?”

⁵⁴ Yesu a kwi'i mē, “Mè laa ki lòò aà nìgha'à na mēmbon bon nìgha'à na nya ni ka tsyà tsi'ĩ àdànè àdànè. Nù yĩ mē a gha'asə nĩ gha aa, à laa mbə aa Taà, wa yĩ mē ni twonē ni Nwĩŋgòŋ ghùù aà.

⁵⁵ Kaa nì tē'ε wa'à yi zĩ, la mè zi yi. Mbə mè swon mē, mè sè yi zi, bon mè bə aa ngànabǎŋnənnù tsǒ bù. Lá mè zi yi, ñkii nləə ni nìghàà ni.

⁵⁶ Taà ghùù Abraham à le ndoritə a nyə nòò yĩ mē mè le ntswe nĩ zi ghu aà; à le ñki nyə, ñki ndoritə.”

⁵⁷ Bo swon ghu mbo mē, “Kaa ò burə ti ilòò mĩghum mi ntaà bə, m̀banə nswon mē, ò lèè nyə Abraham aa ε?”

⁵⁸ Yesu a kwi'i mē, “Mè swon tsi'ĩ annù nĩkon a mbo bù mē, ‘m̀bon tã bì jwe Abraham bon mè ni yu wa mē ni ghu aà.’ ”

⁵⁹ A swon mē laà, bi bwèè ñgò'ò ñlòò mē bi tumtə yi ghu, a bə̀rè m̀bwe yi, ñtigə mfe'ε yi wa m̀m ñdámà'anwĩ.

9

Yesu à ghurə ñu yĩ mē bi le njwe a fə'è aà

¹ Yesu à kà mē aa ntsya, nyə ñu yĩ mē bi le njwe a fə'è aà.

² Ngǎnyəgənnù ji i betə yi mē, “Rabbi, àa ibi wo mē i le ñghirè bi jwé ñu ghù a fə'è aa ε? Ibi i le mbaa aà m̀bə aà i yi kè yĩ taà yĩ bō ñdè yĩ aa ε?”

³ Yesu a kwi'i a mbo bo mē, “Kaa àfè'è yi a sè nĩ ànnù tsu tswe ñlon ibi yi kè yĩ taà yĩ bō ñdè yĩ bē. A fə'è aa mē tã bì tsya a nĩm àfè'è yi, nyə mĩda'a mi Nwĩ.

⁴ Tsǒ mē nòò à burə a si'inə aa, a ku'unə mē tã bĩ'inə ka mfa'a ifà'à yu wa yĩ mē à too gha aà; itugə i fii nzi ajàn yĩ mē kaa nù à kaa wa'á ifà'à bù ñka mfa'a.

⁵ Mbə yĩ mē tswe fàa m̀m m̀bi aa, mè nĩ ñkà'a m̀bĩ.”

⁶ Yesu à swon mē ma mùu ajàn aa, ñtwu m̀twyε a nsyε, nta'anə atsitsa'a ghu; ñlogə atsitsa'a ya, nyò'ò mi'i mi ñu wa ghu,

⁷ ñswon ghu mbo mē, “Ghε nsi'i nsĩ gho a m̀m àtsòòlə Siloam.” (Nji'ĩ ñkum ma ghù i bə aa mē “ñtoò.”) Maa ajàn, nù wa a ghε, ñsi'i nsĩ yi, m̀bu ñka mbii ntigə nyə nĩ ñdigè.

⁸ Bǎmbèè ñdùgə bi bo bì bē bii mē bi le si yə nĩ, a lòò nĩ ñjoo a mbii aa, bi betə mē, “A sè ñu wa mē à kè si tswe ni a mbèè m̀nǎŋi ñlòò nĩ ñjoo aa à ghua bə aa ε?”

⁹ Bĩ mò'ò bi kwi'i mē, “A ni ghu,” la bĩ mò'ò bi swon mē, “Ngan kaa à sè ghu bē; à bə aa bə finə.” La nù wa yumbon a bǎŋnè ñswon mē, “Mè bə aa nù ma wá.”

¹⁰ Bo betə yi mē, “O tsya aa mē akə m̀bon mi'ĩ mo ña'anə tsĩtsòŋə aa ε?”

¹¹ A kwi'i a mbo bo mē, “Nù wa mē bi twonə ni Yesu aa, à ghirə ñghirə atsitsa'a, nyò'ò mi'ĩ ma ghu, ñswon mē tã mè ghε nsi'i nsĩ gha a àtsòòlə Siloam. Mè ghèè mē, ñghesə ñsi'ĩ nsĩ gha aa, ñlògìnè ñtigə nyə ñdigə.”

¹² Bi betə yi mē, “Yesu ghuu, à fə aa ε?” A kwi'i mē, “Kaa mè sè zĩ.”

A ajànə BaFarisai le ntigə nlòò annù ñlon ànnù ñghurə m̀fè'è nē wa aa

13 Bi logè n̄u wa m̄ə à l̄e mfè'è n̄login̄ə a mb̄or̄ə aa, n̄ghèè ni ghu a mbo baFarisai.

14 Njwi ya m̄ə Yesu à l̄e nta'an̄ə atsitsa'a n̄ghur̄ə mfè'èn̄ə wa ghu, a login̄ə n̄tiḡə nȳə idiḡə aa, ì l̄e mb̄ə aa n̄jw̄inḡòñ̄ə.

15 BaFarisai, yaa n̄gaa, bi gh̄eè n̄i m̄b̄īi n̄ki mbet̄ə n̄u wa m̄ə à tsyà aa m̄ə ak̄ə mb̄on̄ ki ȳə idiḡə l̄e. A kwi'i a mbo bo m̄ə, “A gh̄ir̄ə n̄ȳò'ot̄ə mi'i ma n̄i àtsitsa'a; à ȳò'òt̄ə mè aa, mè si'i n̄s̄i gha, n̄tiḡə nȳə n̄i idiḡè tsits̄on̄ə.”

16 BaFarisai b̄i m̄ò'ò bi swon̄ m̄ə, “Kaa n̄u ȳi m̄ə à gh̄ir̄ə ann̄u ma ȳu aa kaa mb̄ə wa'à aa mbo Nw̄i lô, n̄lon̄ m̄ə kaa à si n̄ôn̄s̄è n̄jw̄inḡon̄ l̄əə aà.” La bo b̄i m̄ò'ò bi bet̄ə m̄ə, “Mb̄ə n̄u ȳi m̄ə à ni n̄gàn̄gh̄ir̄è ìnn̄u j̄i bi a k̄a n̄gh̄ir̄ə ìl̄ens̄è tsi'i ts̄ò juà aa m̄ə ak̄ə aa ε?” Ma mùu ajàn, àyàt̄ə a l̄e n̄tiḡə mfè'è a tit̄i bo.

17 BaFarisai b̄u n̄gh̄eè n̄i m̄b̄īi m̄bet̄ə n̄u wa m̄ə, “Ts̄ò m̄ə à gh̄ir̄ə n̄n̄a'a mi'i mo aa, ò swon̄ m̄ə ak̄ə nlon̄ n̄gaa ȳi aa ε?” N̄u wa a kwi'i a mbo bo m̄ə, “A ni n̄gàn̄ntoò Nw̄i.”

18 Kaa B̄isa'a bi ala'a bi baYuda bi l̄e wa'à k̄on̄ m̄ə mb̄ə bi b̄i m̄ə n̄u wa à l̄e mf̄òò m̄f̄ə'ə mb̄on̄ b̄u ki ȳə idiḡə i ywe'e a noò ȳi m̄ə bi l̄e n̄t̄won̄ə taà ȳi b̄ò n̄d̄è ȳi,

19 m̄bet̄ə waa m̄ə, “N̄u gh̄u àa tsi'i m̄u gh̄u àa ε? N̄i swon̄ m̄ə bi l̄e njwe yi aa a f̄ə'è, à tiḡè n̄tsya aa la ts̄its̄on̄ m̄b̄on̄ ki ȳə idiḡə aa ε?”

20 Taà ȳi b̄ò n̄d̄è ȳi kwi'i m̄ə, “B̄i'i zi m̄ə à ni m̄u ȳi'i, n̄ki nzi m̄ə b̄i'i l̄e njwe yi aa a f̄ə'è,

21 lâ kaa b̄i'i s̄i ajàn ȳi m̄ə à tsya mb̄on̄ ki ȳə idiḡə tsits̄on̄ aa z̄i. Kaa wa'ă n̄u ȳi m̄ə à n̄a'a mi'i mi aa ki nzi. N̄i bet̄ə yi; à tiḡè n̄d̄ī, m̄b̄ə à tse kwi'i yumb̄on̄è!”

22 Taà ȳi b̄ò n̄d̄è ȳi l̄e nswon̄ ma mùu ajàn aa nlon̄ m̄ə bi l̄e si b̄ò'ò bisa'a bi ala'a bi baYuda, n̄lon̄ m̄ə à l̄e ti b̄ə aa, bon̄ b̄ò t̄ant̄è m̄ə m̄ə, n̄u ts̄u ȳi m̄ə à b̄i, nswon̄ m̄ə Yesu à n̄i Ayo'ò Nw̄i wa aa, bon̄ bi ka fi'i yi a m̄um̄ n̄d̄an̄gh̄ot̄ə bo.

23 A b̄è n̄ji'i ànn̄u ȳi m̄ə taà ȳi b̄ò n̄d̄è ȳi l̄e nswon̄ m̄ə, “A tiḡè n̄d̄ī; n̄i bet̄ə yi aà.”

24 Bo b̄u n̄kwat̄ə n̄t̄won̄ə n̄u wa m̄ə bi l̄e njwe a f̄ə'è aa n̄gaa ȳi m̄ə ì ywe'e ji baa aa, nswon̄ ghu mbo m̄ə, “Gha'as̄è Nw̄i, n̄swon̄ə ann̄u n̄n̄kon̄ə ȳò! B̄i'i zi m̄ə n̄u gh̄u m̄ə à gh̄ir̄ə n̄gh̄ur̄è gho aa, à n̄i n̄gàn̄gh̄ir̄è ìnn̄u j̄i b̄i.”

25 N̄u wa a kwi'i m̄ə “Kaa mè s̄i gha zi m̄ə n̄u gh̄u à ni n̄gàn̄gh̄ir̄è ìnn̄u j̄i bi k̄è à s̄i ghu b̄è. Ann̄u ȳi f̄uùr̄è ȳi m̄ə mè zi aa a ni m̄ə; mè l̄e mfè'è, lâ, tsits̄on̄, m̄ə ȳə idiḡə.”

26 Bo bet̄ə m̄ə, “A gh̄ir̄ə n̄gh̄ir̄è aa m̄ə ak̄ə a nu w̄ò aa ε? A gh̄ir̄ə n̄n̄a'a mi'i mo aa m̄ə ak̄ə aa ε?”

27 A kwi'i a mbo bo m̄ə, “Tiḡə mè bà m̄ə aa nswon̄ a mbo bù, kaa n̄i wa'à n̄i gh̄uu k̄on̄ə ni a nyu'ut̄è! N̄ji'i ànn̄u ȳi m̄ə ni bù n̄l̄oo m̄ə mè kwat̄ə aa, à n̄i àk̄è aa ε? A b̄è ts̄ò ni k̄i n̄l̄oo n̄i m̄b̄è n̄ḡanj̄ȳeḡènn̄u ji aa ε?”

28 A kw̄i'i m̄ə laà aa, bi b̄eḡit̄è yi, n̄swon̄ m̄ə, “O ni n̄ḡanj̄ȳeḡènn̄u m̄b̄a ma wa ȳi mò'ò; la a mbo b̄i'i, b̄i'i b̄ə aa n̄ḡanj̄ȳeḡènn̄u Moses.

29 B̄i'i zi m̄ə Nw̄i à l̄e n̄gh̄àà a mbo Moses; lâ n̄gh̄eè n̄i m̄b̄a gh̄u, kaa b̄i'i t̄e'è wa'ă adiḡə ȳi m̄ə à lo ghu aa z̄i.”

30 N̄u wa a kwi'i a mbo bo m̄ə, “Ann̄u mùu à n̄i ànn̄u m̄ə a tsya gh̄a. Kaa n̄i si adiḡə ȳi m̄ə à lo ghu aa zi, la a b̄an̄n̄è n̄gh̄ur̄ə gha n̄i àf̄è'è ya!

31 “La b̄i'in̄è zi tsi'i siḡin̄è m̄ə kaa Nw̄i à si ann̄u a mbo n̄ḡanj̄gh̄ir̄è ìnn̄u j̄i bi yu'ut̄è; La n̄u ȳi m̄ə a b̄ò'ò n̄i n̄k̄i n̄gh̄ir̄è n̄i ìnn̄u j̄i m̄ə a lòò aà, Nw̄i a yu'ut̄è ann̄u ghu mb̄ò.

32 “N̄login̄ə a mb̄è'èn̄ə m̄bi, kaa n̄u ts̄u à l̄èè n̄wa'à yu'u m̄ə n̄u ts̄u à l̄èè n̄n̄a'a mi'i mi n̄u ȳi m̄ə bi l̄e njwe a f̄ə'è aa a k̄a n̄ȳə idiḡè!

33 Mb̄ə n̄u gh̄u a tsuu aa a mbo Nw̄i lô, bon̄ kaa mb̄ə a wa'à z̄i ajàn ȳi m̄ə mb̄ə yu gh̄ir̄è ànn̄u tsi'i ts̄ò yuà.”

34 Bo kwi'i ghu mbo m̄ə, “Bi l̄e njwe gho aa a m̄um̄ ìbi ȳi i swer̄ə, ò tiḡè n̄l̄oo aà n̄ka n̄d̄ī yi'i aa ε?” Bi swon̄ m̄ə laa aa, mfur̄ə yi a m̄um̄ n̄d̄an̄gh̄ot̄ə bo.

Afè'ê Azwì

³⁵ Yesu à yù'ù mē annù yīi mē a lē mfè'è aa, ñlɔɔ ŋû wa, m̄betə yi mē, “O ñŋ ñtíí gho a nu Mu Nù aa ε?”

³⁶ Nù wa a kwi'i ghu mbo mē, “Swonɔ ŋû yīi mē Mu Nù à ni ghu aa, a mbo mē, Taà ghà, tá tá mē bìi yi.”

³⁷ Yesu a swonɔ ghu mbo mē, “O yè mē yi, wa à ni yu yīi mē a ghàà a mbo wò tsítsòn aà.”

³⁸ Nù wa a swètè mìkù'ùtè mi a nsi Yesu ñswonɔ ghumbo mē, “Mmà'ambì, mē bìi!”

³⁹ Yesu a swonɔ mē, “Mè lē nzi fàa mbi aa mē bi ka nsa'a bē, mē tá bìf'è'ènè ka nyè idigè, tá bè bìi mē bi bànɔnè nyè idigè aa, tá bì fè'è.”

⁴⁰ BaFarisai bì mɔ'ɔ bìi mē bi lē ntswe ghu nyu'u ajàn yīi mē à swonɔ ma mùu ajànè aa, m̄betə ghu mbo mē, “Bì'í mòòntə mē kaa ò si lòò aà ñswònɔ mē bì'í kī mfè'è aa ε?”

⁴¹ Yesu a kwi'i a mbo bo mē, “A laa bē mē ni fè'è bon kaa ìsa'a i si a nu bu kuu; la m̄bè yīi mē ni bànɔnè ñmòontə ni mē ni yè idigè aa, àa ñji'í ànnù yīi mē ìsa'a ìburə a nu bù aà.”

10*Nìghàà nī nānaa nlonɔ ntsèèmbì*

¹ Yesu a swonɔ mē, “Mē swonɔ aa tsi'í annù ñŋkonɔ a mbo bù; ñù yīi mē à si bē a ntsù ŋkya tsyà ñkuu ni a ŋkya mbìnjèrè, m̄banɔnə ŋkɔ'ɔ ni bē a atu ŋkya ŋkuu aa, à ñi ñyèrè, ñkī m̄bè aŋgāmighee.

² Nù yīi mē a tsyá a ntsù ŋkya, ŋkuu ni a ŋkya mbi aa, à ñi ñtsèèmbì.

³ Nù yīi mē a bē ntsù ŋkya aa, a ŋa'à ni ñtsù ŋkya ghu mbô; m̄bi jya i yu'ù ni ñjì yī, a twonɔ ñi waa a kumè; ñtigè ntsyasè ñi waa i fè'è.

⁴ Nòò yīi mē à fi'isè mē waa laa, a ká ñghɛɛ ni a mbī, m̄bi jya i tigè ñyonɔ, ñlonɔ mē i zì ñjì yī aà.

⁵ N̄gì à bē zì bon kaa i sè yi yonɔ, m̄banɔnə ñkhè ñi yi khè, ñlonɔ mē kaa i s̄ ñjì ñgì zì aà.”

⁶ Yesu à lē nswonɔ nìghàà ñi nānaa ma nù a mbo bo, la kaa bo wa'á annù yīi mē à lē si swonɔ a mbo bo aa zì.

⁷ Yesu a bù ñkwatə nswonɔ mē, “Mē swonɔ aa tsi'í annù ñŋkonɔ a mbo bù: Mē ni ntsùbù'u mbìnjèrè.

⁸ Bè bìtsim bìi mē bi lē ntsyá mbī yà aa, à ni bìyèrə ñkī m̄bè bāŋgāmighee. La kaa mbi jya i lē wa'á ñjì yàà yu'utè.

⁹ Mē ñi ñtsùbù'ù. Nù yīi mē à tsyà ni mē ñkuu aà, à ka yweenə; àa kī kuu i kii fè'è, i kii yè ñi ñgèè yī ñsigìnè a ñkurè.

¹⁰ Nyərə a kii nzi aa tsi'í a nyèrə, i zwitə, i kii ta ŋgi'í ghu. Lā mē zì aa mē tá bì tswe ni ñtswéntì, ñtswéntì yīi mē i luu aà.

¹¹ “Mē ni ñtsèèmbì yī ñsigìnè. Ntsèèmbì yī ñsigìnè a kònɔ ñi mfá ñtswéntì yī m̄bi'í ñkwitu mbìnjèrè jì.

¹² N̄gànfà'à yīi mē bi twu ñi twu, kaa a wa'á ntsèèmbì bē, kaa wa'á mbôn m̄bi kī m̄bè aa, à bē yè naàngwyè tá i ka nzi, bon à mà'atè m̄bi jya ñkhè yi; naàngwyè ya i kó m̄bi jya, àbùgè a kī ñja'anə.

¹³ “Nù wa mē bi twu ñi twu aa, a khè ñi aa nlonɔ mē kaa mbi jya s̄ jì bē, kaa a wa'à kii ñlanɔ ñi ànnù ñlonɔ ŋгаа yàà aà.

¹⁴ “Mē ñi ñtsèèmbì yī ñsigìnè, mē zì mbì jà, i kī ñzi ghá,

¹⁵ a kī m̄bè ajàn yīi mē Taà ghà à zì gha mē kī ñzi Taà ghà aà. Mē kònɔ ñfá ñtswéntì yà i kwo m̄bi'í ñkwitù waa.

16 Mbî ja jî mɔ'ɔ i tswe ghu jîi mɛ kaa i sî mûm àkàrɛ mbi yulà tswê. Mè tswe nî ñki nlogê waa i kii zî nî ju; i ka tigɛ yu'u nî ñjî yà, i tigɛ bɛ akàrɛ mbi yî fùùrè, i kii tswe nî ntsèembi yî mfuùrè.

17 “Nji'î ànnu yîi Taà ghà à kòŋɛ gha aa à nî mɛ mɛ kòŋɛ mfâ ntswëntîi yà tã bõŋ bû kwɛrɛ fu.

18 Kaa ñu tsù mbɛ wa'ă ntswëntîi yà a mbo mè kwɛrɛ. Mè aa fa ntswëntîi yà aa tsi'î a ñkòŋɛ mè. Mɛ tswe nî midà' à mɛ mbɛ mè fâ, ñki ntswe nî midà' à mɛ mbɛ mè bú ñkwɛrɛ fu. Aâ ànnu yîi mɛ Taà ghà à swõŋ mɛ ta mè aa ñghirɛ aà.”

19 Ma nuà ñghàà nî bú ñzi nî ñyàtɛ a titîi baYuda byá.

20 Bo bî ghà'atè lɛ si swonɛ nî mɛ, “A tswe nî àzwî yî bî! A baanɛ aà bàànè! Nî yu'utɛ nî ànnu yîi mɛ a swonɛ aa a ya aa ε?”

21 La bî mɔ'ɔ bi swonɛ nî mɛ, “Ñu yîi mɛ à tswe nî àzwî yî bi aa kaa mbɛ wa'à lalà ka ñghaa! Mbɛ àzwî yî bi a ghirɛ bîfè'ènè ka ñyɛ idigɛ aa ε?”

Ajàŋɛ mɛ bi lɛ ntuu Yesu aà

22 A lɛ mbɛ maà noò laa, a bɛ noò mɛfè'è, ñki bɛ noò yîi mɛ bi lɛ si jî ikòò Nsi'itê ndâmà'anwî a Yerusalem aà.

23 Yesu à lɛ si ghanɛ ntɛə ñkɔ'ɔ mbu nsigɛ wa adigɛ mɛ bi lɛ si twonɛ nî Ntsûbu'u Solomon aà.

24 BaYuda bi ghotè ñkarisɛ yi mbetɛ yi mɛ, “O ka lèè yi'î a ñjim i ywe'e aa a noò àkè aa ε? Swonɛ tâ à laa atu bî'î: O bɛ aa Ayo'ò Nwî wa aa ε?”

25 Yesu a kwi'î a mbo bo mɛ, “Mè fòò mɛ ñswonɛ a mbo bù la kaa nî wa'ă annu yîi mɛ mè swonɛ aa bîi. Mîfà' à mîi mɛ mɛ fà'a nî ñkûm Taà ghà aa, mî dî'î nî ñu yîi mɛ mè nî ghu aà;

26 la kaa nî wa'à bîi ñlonɛ mɛ kaa nî sî mbînjèrê ja bɛ aà.

27 Mbinjèrê ja i yu'u nî ñjî yà; mè zî waa, i kii ñyonɛ nàà.

28 Mè fa nî ntswëntîi yîi mɛ ñ lwî'î ññkonɛ aa a mbo bo, kaa tâ bo yi wa'à kwô bê. Kaa ñu tsù kaa a yî wa'à waa a mbo mè tweɛ ñkwɛrɛ.

29 Taà ghà yîi mɛ à fa waa a mbo mè aa, à tswe nî àdà' à ntsyatɛ njoò ñtsimè, kaa ñu tsù sî ghu tswê yîi mɛ mbɛ a tweè waa a mbo Taà ghà ñkwɛrɛ.

30 Mè nî Taà ghà, bî'î yu bɛ aa ayoo yî fùùrè.”

31 BaYuda bya bi yù'ù mɛ ma la aa, mbwɛɛ ñgò'ò mɛ bi bû tumtɛ yi ghu.

32 Yesu a swonɛ a mbo bo mɛ, “Mè ghirɛ mɛ ñnnu jî ghà'atè jî sigìnɛ a nsi mi'î bù, jîi mɛ Taà ghà à fa mɛ tâ mè ghirɛ; àa yuu annu a titîi ñnnu ma jû yîi mɛ a ghirɛ ñtòŋê ghuu i lwî nî tigè ñlɔɔ a tumtɛ gha aa ε?”

33 Bo kwi'î ghu mbo mɛ, “Kaa bî'î si lòò a ntumtê gho aa ñlonɛ ànnu yî sigìnɛ ma yû yî tsu mɛ ò ghirɛ aà. Lâ bî'î lòò ntumtê gho aa ñlonɛ mè ò bègìtɛ Nwî! O bɛ aa tsi'î ñumìsòŋ lâ mbaŋnɛ ntigè ñlɔɔ nî ñlògê ñbînú gho mè ò bɛ aa Nwî!”

34 Yesu a kwi'î a mbo bo mɛ, “Tigè bi ñwa'anɛ a mûm àŋwà'ànè nòŋsê buu mɛ Nwî à lɛ nswonɛ mɛ, ‘Nî nî bînwî’?”

35 Bî'inè zi mɛ kaa mbɛ bi wa'ă annu yîi mɛ a tswe a mûm àŋwà'ànè Nwî aa kwensè; mbɛ Nwî a twonɛ bè bya mɛ à lɛ mfa ntoò yî a mbo bo aa nî bînwî,

36 a tsyá aa mè akè nî swonɛ a mbo yu wa yîi mɛ Tà a tso'ɔ nî àyoo afà'á yi, ntoo fàa mûm mbi aa, mè a bègìtɛ Nwî, ñlonɛ mè à swonɛ mɛ, ‘Mè nî Mu Nwî’ aa ε?

37 Mbɛ a bɛ yîi mɛ kaa mɛ si ñnnu jîi mɛ Taà ghà à swõŋ mɛ tâ mè ka ñghirɛ aa ghirɛ, nî tsuu mîntîi muu a nu mè ñnîŋɛ.

38 Lâ mbɛ mè ka ñghirɛ aa ma juù ñnnu, ka mè nî sî gha bii aa, a ku'unè mè bonɛ nî laa mbii ñnnu jîi mɛ mè ghirɛ aà, tã zi ñgaa yî mò'ɔ mɛ Taà ghà à tswe a mûm mè, mè kî ntswe a mum Taà.”

39 Bi bú ñlɔɔ mə bi baɲnə yi, a wi'lkè m̀bwɛ yi a titi bo.

40 Yesu a bú ñlo ndànsè n̄toɔ a n̄jii ñkĩ Jordan, wa adigə mə Jon à le si murə bə ghu a ñki aà, n̄tigə n̄tswe ghu.

41 Bè bĩ ghà'atè le n̄zi ghu mbô. Bo le si swonə ni mə, “Jon, kaa à le wa'ă ìlènsè ghìrè, lá ìnnù tsim̄ jii mə à le n̄swon̄ nlon̄ ɲgaa ɲù ghuà aa, i fè'è m̄ê ñlaa.”

42 Bè bĩ ghà'atè bii mə bi le n̄zi ghu aa bi niɲ m̄nti myaa ghu nù.

11

N̄iwo ni Lazarus

1 N̄ù yĩ mò'ɔ à le n̄tswe ghu, ìkùm yi i bə Lazarus, n̄tswe ni a ala'a Bethany, ɲghìrə ɲwò ñìghòò. Bethany ghù à le mbə ala'a yii mə Mary bo mumaà yĩ Martha le si tswə ghu aà.

2 (Mary ma ghù, à ni wa mə à le ɲkùrè m̄ighurə mi àt̄indùù mya a mikòrə Yesu n̄tigə nyɛ'ɛ n̄i ñn̄ɔt̄u ji aà. Lazarus ghù mə à le si ghòò aa, a le mbə mumaà yĩ yĩ m̀b̄aɲnə.)

3 B̄ijaàntè bi bya bi le n̄toɔ ñk̄i a mbo Yesu n̄swon̄ ghu mbo mə, “M̄mà'àmbi, ñsùkà'ă ghò wa mə ò k̄on̄ə aa a ghòò.”

4 Nòò yii mə Yesu à le nyu'u ñk̄i ghu aa, n̄swon̄ mə, “Kaa ñìghòò ni Lazarus nù kaa ni ka wa'ă aa ni ñiwo lwĩ'isè; ñìghòò nù ni zi aa mə ni zĩ ni ñìgha'a a mbo Nwĩ, i k̄i bə m̄an̄ji yii mə Mu N̄ù a ka k̄i kwɛrə ñii ñìgha'a ghu.”

5 Yesu à le ɲk̄on̄ə Martha ni mumaà yĩ Mary ni Lazarus.

6 Ka mə à le ɲk̄on̄ə waa tsi'ĩ annù aa, à kw̄ɛrə m̄ê ñk̄i ñìghòò Lazarus wa aa, m̀bu n̄tswe maa adigə ɲjwi ji baà.

7 N̄jwi jya ji baa i t̄sya mə aa, a swon̄ a mbo ɲḡaɲyɛḡənnù ji jya mə, “N̄i ghìrə b̄i'ìnè bu mb̄i ñghɛ fu a ala'a Yudea.”

8 N̄ḡaɲyɛḡənnù ji jya i kwi'i ghu mbo mə, “Rabbi, ò wà'atə mə kaa agha'a a burə t̄i sà'atè mə, bə bi adigə ma bya ki lòò n̄t̄umtə wò n̄i ɲḡò'ò, ò bú ñlɔɔ n̄i m̀b̄i ghèè ghu aa ɛ?”

9 Yesu a swon̄ə a mbo bo mə, “Tigə ìb̄antè noò i t̄swe n̄i ɲjwi aa ñìghùm n̄tsò baa aa ɛ? Maa aɲàɲ, ɲù n̄tsim̄ yii mə a karə a si'ìnə aa, kaa à si mikòrə mi tumtə ɲwo, n̄lon̄ mə a yə n̄i ñkà'a mbi ghù aà.

10 Lá ɲù yii mə a zĩ n̄i ìtugə aa, a f̄iɲkè ɲwo, n̄lon̄ mə kaa à si n̄i ñkà'ă t̄swé.”

11 Yesu à swon̄ m̄ê ma la aa, m̀bù ɲku'usə mə, “N̄sùkà'a yĩ'ìnè Lazarus a bwii aa bwii, lá mə ka ghèè i tsìḡitè yi tá à biinə filò.”

12 N̄ḡaɲyɛḡənnù ji i kwi'i ghu mbo mə, “M̄mà'àmbi, m̀bə a ka mbwii aa bwii bon̄ à ka bú biinə i t̄swe fu n̄ti.”

13 Yesu à le si lòò aà n̄swon̄ mə Lazarus à kwò aa kwò, lá ɲḡaɲyɛḡənnù ji i b̄aɲnə n̄m̄ɔɔntə mə Yesu a swon̄ aa tsi'ĩ filo fi bwii.

14 Yesu a tigə ñghɛ n̄i m̀b̄i ñlaansə a mbo bo mə, “Lazarus à kwò m̄ê,

15 lá n̄lon̄ ɲkwitù ghuu, m̄è d̄òritə mə kaa m̄è ghìrə ɲwa'ă bi'i yu t̄swé aa, tá tá ni t̄sya ghu mbii. Ts̄its̄on̄ n̄i ghìrə b̄i'ìnè ghɛ ghu mbèè.”

16 Thomas, wa mə bi le si t̄won̄ə ni mu b̄in̄wĩ aa, a swon̄ a mbo ɲḡaɲyɛḡənnù Yesu jya j̄i mò'ɔ mə, “N̄i ghìrə tá b̄i'ìnè yon̄ə nd̄i'innù yi'ìnè tá b̄i'ìnè ñiwo ghɛ t̄a a bə niwo, b̄i'ìnè ñiwo kwò!”

Yesu à n̄i ñywèènə ni ñiwo ñki mbə n̄tswènt̄i

17 Nòò yii mə Yesu à le n̄zi ɲku'u a Bethany aa, nyə mə à le ti bə aa bon̄ Lazarus à kwò m̄ê, bi twiɲə yi, ɲjwi i t̄sya ji ñikwà.

18 A n̄lò a Bethany ɲghɛ nywe'e a Yerusalem à le mbə ts̄o b̄imalè bi baà,

19 maa ajàṅ baYuda bì ghà'atè bi le nzì a mbèe Martha bo Mary a nl'ètè mìntìi myaa nlon annù niwo mumaà wàà wâ.

20 Nòò yïi mē Martha à le nyu'u mē Yesu a zï aa, mfè'è ñghεε a mbòò yi, la Mary a bàṅnè òtswe a ndâ.

21 Martha à ghèè mē mboo Yesu aa nswon ghu mbo mē, “Mmà'ambî, ò kî baa tswe faà bon kaa mumaà gha ghú kaa à sî kwô!”

22 Lâ mē zi tsi'ï annù nñkon mē, tsi'ï tsitsòn ò bē betè annù yïi mē o lòò aa, bon Nwî à ka fa a mbo wò.”

23 Yesu a swon ghu mbo mē, “Mumaà ghò ghú à ka bú bìnè fu.”

24 Martha a kwi'i ghu mbo mē, “Mē zi mē à ka yï bìnè fu a noò yïi mē bîku bì bē ka yï yweenè niwo a njwî ñlwî ñnjimè aà.”

25 Yesu a swon ghu mbo mē, “Mē ni ñywèenè nì nìwo, ñkî mbē ntswèntìi. Nù ñtsim yïi mē à ññ ntìi yï a nu mē aa, à ka tswe ntìi, ka mē mbē a t'e'ε ñkwo kwo.

26 Nù ñtsim yïi mē à ntswe ntìi ñkî ññ ntìi yï a nu mē aa, kaa à ka yï wa'à kwô. O bii ma yû ànnù aa ε?”

27 Martha a kwi'i mē, “Ëñ, Mmà'ambî, mē bïi! Mē bïi mē ò laa mbē Ayò'ò Nwî, mbē Mu Nwî, wa yïi mē à le ntswe nî ñfè'ε fàa mbi aà.”

Ajàṅ mē Yesu à le nyè'è aa

28 Martha à swon mē ma mùu ajàṅ aa, ññe'esè mbii ñghεε a ntwon mumaà yï Mary. A ghèè mē aa nswon ghu mbo mē, “Ndì'innù à zï mē, à laa ñkii mbetè nî ghô.”

29 Mary à yù'ù mē aa mburè mbinè mfè'è ñghεε a mbòò yi.

30 (A le sî bē maa noò aa bon kaa Yesu kaa à burè tî wa ñjò'ò àla'a ñghèè ñkuu, lâ mburè aa tsi'ï wa adigè mē Martha à ghèè mmà'atè yi ghu aà.)

31 BaYuda bii mē bì le ntswe a múm nda bo Mary wa adigè niwo aa, bì yè mē a jàn yïi mē à bìnè ñka mfè'ε ñghèè aa, ñmçontè mē a ghèè aa wa atu nisyè a nyè'è ghu, ñtigè nyonè ñii.

32 Mary à ghèè mē ñku'u wa adigè yïi mē Yesu à le ntswe ghu aa, nyè yi, ñwò ghu mikòrè, ñswon mē, “Mmà'ambî, ò kî baa bē tswe faà bon kaa mumaà ghà ghú kaa à sî kwô!”

33 Yesu à yè mē ajàṅ yïi mē Mary bo bì bē bya mē bo bo zi aa, bì yè'ènnè aa ññonè ñkî ñko mìlìnnè wàà tsi'ï annù nñkonè.

34 Yesu a betè waa mē, “Nì twìñè yi aa fè aa ε?”

Bo kwi'i ghu mbo mē, “Mmà'ambî, zï nyè.”

35 Yesu a yè'è.

36 Bè bii mē bì le ntswe ghu aa bì swon mē, “Nì yè ajàṅ yïi à le ñkònè yi aà!”

37 La bo bì mç'ò bì swon mē, “A le mbaa wa'à ghèè tá bìfè'ènnè ka nyè idigè aa ε? A kî wa'à kî ñzi a ajàṅ yïi mē mbē yu ghèè Lazarus a tswe tî kwo aa ε?”

Ajàṅ mē Yesu à le nyweensè Lazarus aà

38 Ajəṅnè a bú ñtswa Yesu tsi'ï mbē ànnù, a ghèè wa atu nisyè mē bì le ntwinè Lazarus ghu aà (nìsyè ma nù le mbē aa àbù'ù mē bì to a múm ñgò'ò, ñkî ñkusè ntsù yi nî ñgò'ò).

39 Yesu à zï mē ghu aa, nswon a mbo bo mē, “Nì lç'çsè ñgò'ò ya wa ntsù nìsyè!” Martha, ñjàantè ñkù nù wa, a kwi'i ghu mbo mē, “Mmà'ambî, àyà'à a ka lùm si'ï si'ï ñlon mē à nì njwî jì ñkwà tsitsòn a jàn yïi mē bì kî twìñè aà!”

40 Yesu, a swon ghu mbo mē, “Mē ghèè mbaa wa'à a mbo wò swon mē, ò ka yè ñgha'a nì Nwî, mē mbē wò bii aa ε?”

⁴¹ Bo lo'òsè ñgò'ò ya mē bi le ñkuse ntsù nisyè nya ghu aà. Yesu a ñentè mi'í mi a ndəŋ nswəŋ mē, “Taà ghà, mē fa mbi'ikə a mbo wò, ñlon mē o yu'utə nî ànnù yí mē mē swəŋ aà.

⁴² Mē zi mē o yu'utə nî ànnù yí mē mē swəŋ aa ñgəŋ bìnòò bîtsimè, lá mē lòo a nswəŋə yulà ànnù tsîtsəŋ aa ñlon ñkwitu nnòò bē búlà faà, tá tá bo bii mē a gha aa a tòo wò.”

⁴³ A màŋsè mē a nswəŋ ma mùu ajàŋ aa, ñtwəŋə Lazarus tsi'í nî ñjì yí ñtì, mē, “Lazarus, fè'è nzí!”

⁴⁴ Lazarus, a fè'è, m̄burə nî itsə'è jya jii mē bi le limtə mbô mi, ni m̄kòrə mi, a bò'ò nsí yí ghu mbəŋ ntwiŋ aà. Yesu a swəŋ a mbo bo mē, “Nì fēē itsə'è jya ghu nu, m̄mà'atə yí tá à ghēē.”

Ajàŋ yí mē bi le ntaŋə annù atu Yesu aà

(Mt. 26.1-5; Mk. 14.1-2; Lk. 22.1-2)

⁴⁵ BaYuda bya bi ghà'atə mē bi le nzí a mbèē Mary wa adigə niwo aa, bi le nyə annù ya yí mē Yesu à le ñghirè aa, nnìŋ m̄ntiì myaa ghu nù.

⁴⁶ La bo bí m̄'ò bi ñghēē a mbo baFarisai ñswəŋə annù yí mē Yesu à le ñghirè aà.

⁴⁷ Maa ajàŋ, baFarisai bo bi bìlì bi ñgǎŋmà'a Nwí, bi ghēē m̄boonsə bo bi ñgǎŋndasa'a, ñswəŋ mē, “Bí'inè ka ghirè aa mē akə aa ε? Nì yə ñlènsə jì ghà'à ñgha'a mē ñu ghú a ghirè aà!

⁴⁸ Bí'inè bē mà'atə yí tá à ka ñghēē nî m̄bì ma mùu ajàŋ bon bē bîtsim ka bii annù yí, tá bità bi ala'a bi baRoma bi zi nta ñgi'í nî ñdámà'anwí yí'inè bo bi àla'a yí'inè!”

⁴⁹ Nù ñbò yí mò'ò yí mē ñkùm yí i le mbə Kaifas, m̄bə ñgǎŋmà'a Nwí yí ñwè maa alòò aa, a swəŋ mē, “Itirə ndə jì tsu!

⁵⁰ Nì sè zi mē a bəŋtə mē tá nì zwiṭə a ñu yí m̄fùurè a atu àbùgə bē, ñtsyatə ajàŋ yí mē mbə nì zwiṭə àla'a tsim aa ε?”

⁵¹ Tsi'í ànnù ñŋkəŋə, kaa à le wa'á annù ma yú swəŋ aa nî ñtu ib̄inú yí bē; m̄bə yí mē à le mbə ñgǎŋmà'anwí yí ñwè maa alòò aa, Azwí Nwí a le ñghirè mē tá à fi'isə ma yú ànnù ñswəŋ ñlon mē Yesu à le ntswe nî ñkwo a atu baYuda aà,

⁵² kaa tá à wa'á aa tsi'í baYuda bobo bē, à le ñki ntswe nî ñghòtə bē bi Nwí bii mē bi ja'anə a m̄m̄ m̄bi yú ntsimè aa, ta tá bo bē ib̄inu yí fùurə.

⁵³ Nloginə maa njwi, b̄isa'a bi ala'a bi baYuda bi tigə ñtaŋ ajàŋ mē bi ka zwiṭə yí.

⁵⁴ Maa ajàŋ, Yesu kaa à le si wa'à bù ñkarə a titi baYuda nyèntə, à le mbàŋnè m̄ma'atə ñghēē a mbèè àdìgə yí mò'ò, a mbèè ñta'a miwèè miwèè, bi twəŋə nî ñkùmə ala'a wa ni Ephraim, bo bi ñgǎŋyəgənnù ji bi tigə ñtswe ghu.

⁵⁵ Nòò ñkòò Passa à le ntigə ñkoontə, bē bí ghà'atə lô a ala'a ñkò'ò ñghēē a Yerusalem a ñlè nù jyaa i laa ajàŋ mē nòŋsə à le ndi'í aa, mbəŋ tá nòò ñkòò wa ku'u.

⁵⁶ Ajàŋ yí mē bo le si lòò nî Yesu aa, bo bòontə mē a ndámà'anwí aa, ñtigə mbetə nî waa bo ni bo mē, “Nì mòontə mē akə aa ε? Nì laà m̄oontə mē à ka zì faa adigə ñkòò aa ε?”

⁵⁷ A le ti bē aa bon bìlì bi ñgǎŋmà'a Nwí bo bi baFarisai, bi tsèrə mē mē mbə ñu tsù a zi adigə yí mē Yesu à tswe ghu aa, a zì ñkē'enə, ta tá bi bəŋnə yí.

12

A àjàŋ yí mē Mary à le nyò'ò Yesu ni m̄iwurə a Bethany aà

(Mt. 26.6-13; Mk. 14.3-8)

¹ Njwi i le ntigə mburə aa ji nto'o mbəŋ tá ñjwí Passa i zi. Yesu à le nzí a Bethany, wa adigə mē Lazarus wa yí mē à le nyweensə a niwo à le si tswe ghu aà.

² Bi le nnanşə mijî ghu mbô. Lazarus bo Yesu tswê a atu atetè, Martha a tigè mfa ni mijî a mbo bo.

³ Mary à le nlògə atii ntsiŋ mighurə mî lùmtè mi atindùù mii mə mi le nnanşə mbə tsi'î mî narda aa, ntswentə a mikòrə Yesu, nlogə inöŋtû ji ntigə nyé'ε ghu. Ayà'à mighurə ya a le mfè'è nluu wa mûm ndâ.

⁴ Judas Iscariot, ngənyəgənnù yî yî mò'ɔ mə à le ntswe nî mfèê yi aa, a swon mə,

⁵ “Bi ghîrə wa'à mighurə mù logè nfee ni aba'atə ŋkabə silva ŋkhî ji tarə,* nlogə ŋkabə ya ŋkwetə ngəŋêfumə ghu aa a ya aa ε?”

⁶ Kaa à le wa'à ma mùu ajàn swon aa nlon mə à le si ko miləŋnè ngəŋêmfumə, à le swon aa nlon mə à le mbə nyèrə aà. Tsó mə abaa ŋkabə aa à le si lèè yu aa, à le si ŋe'esə mfi'itə ni yî mò'ô.

⁷ Yesu a tigè nswon mə, “Mà'àtè yi! Mà'àtè yi tâ à ləə mighurə mù a nyɔ'ɔ mə ghu a njwi yîi mə bi ka yî twinə gha ghu aà.

⁸ Bu bi ngəŋêmfumə tswe aa tsi'î bìnòò bitsimè, lâ kaa mè ka yî wa'a a titii bù aa a ngòŋ bìnòò bitsim tswê.”

⁹ Nnòò bē yîi mə i le mburə ŋgha'a ŋgha'a aa, i le nyu'u mə Yesu à le ntswe a Bethany, ntigə ŋghεε ghu. Kaa bi le ŋwa'à ghu kâ ŋghεε laà aa nlon tsi'î Yesu, bi le ŋkii ŋghεε aa a nyə Lazarus, wa yîi mə Yesu à le nyweensə niwo aà.

¹⁰ Bili bi ngəŋmà'a Nwî bi le ntigə ntanjə nî ajàn yîi mə bi ka kii zwitə Lazarus,

¹¹ nlon mə à le ngħîrè yu mə tâ baYuda bi ghà'àtè tâ bi ka ma'atə nî waa mbəŋnè ŋghεε ni a mbo Yesu.

A ajàn yîi mə Yesu à le ŋkuu a Yerusalem tsó mfò aà

(Mt. 21.1-11; Mk. 11.1-11; Lk. 19.28-40)

¹² Abèè a fù'ù mē, nnòò bē yî ghà'àtè yîi mə i le nzî a nji ìkòò Passa aa, i le nyu'u mə Yesu a kuu a Yerusalem.

¹³ Bi le ntigə ŋghεε nlòɔ ijan mighə ŋghεε ni ju a ŋkwεrə yu ghu. Bo le si tigə ntɔŋnə nswonə ni mə,

“Hosiana! Bî'inè gha'asə yu wa yîi mə a zî nî ìkûm Mmà'àmbi aà!

Bî'inè gha'asə a Mfò baIsrael ma ghû!”

¹⁴ Yesu à le lògə jakasî ŋkɔ'ɔ ghu atú, a fe'è tsi'î wa ajàn yîi mə bi ŋwa'anə a mûm àŋwà'ànə Nwî aa mə,

¹⁵ “Tsuu ki bɔ'ɔ mbâ, wô, ñjò'ò àla'à Sion!

Mfò ghò à wîi mə a zî, ŋkɔ'ɔ a atu mu jakasî aà.”

¹⁶ Maà noò, kaa ngənyəgənnù ji kaa i le wa'á nji'î ànnù ma yu zî. Lâ nòò wa yîi mə Yesu à leé nyweenə niwo ŋkuu a mum nigha'à ni aa, bo le ŋwa'atə mə àŋwà'ànə Nwî a le nswon annù ma yû nlon ngaà yî, ŋki tigə ŋwa'atə ajàn yîi mə bi le ngħîrè ma yû ànnù ghu nû aà.

¹⁷ Bè bya bii mə bi le ntswe bo bi Yesu wa noò mə à le nzî twonə Lazarus mə tâ à fe'ε wa mum nisyè, nyweensə yi niwo aa, bi le ngħèè nswon annù yîi mə bo le nyè aà.

¹⁸ A ni ànnù yîi mə a le ngħîrè nnòò bē wa i zî a mbòo Yesu aà. Bo le nzî aa nlon àlensə ma ya mə à le ngħîrè aà.

¹⁹ BaFarisai bii mə bi le ntswe ghu aa, bi le si tigə nswonə bo ni bo mə, “Kaa ànnù yîi mə bî'inè ghîrè aa kaa a si ni mbîi ghεε! Yê ni ajàn yîi mə mbîi ntsim i yonə ghu njîm lii aà!”

BaGrikia bi lɔɔ a nyə Yesu

* **12:5** 300 denarii, ŋkabə baGrikia, denarius yî mfùurè a le mbə ŋkabə ngəŋafà'a a atú njwî. **12:13** Ps. 118.25-26 **12:15** Zech. 9.9

²⁰ BaGrikia bî mɔ'ɔ bi le ntswe a titii bè bii bi le ŋkɔ'ɔ ŋghɛɛ a Yerusalem a mmii Nwĩ wâ noò ìkòò.

²¹ Bo ghɛɛ òswon a mbo Philip (wa mɔ à le nlô a Bethsaida a Galilea aà), mɔ, “Taà, bii'ì lɔɔ a nyɔ Yesu.”

²² Philip a ghɛɛ òswon a mbo Andrew bo bya bi baa kî òghɛɛ nswon a mbo Yesu.

²³ Yesu a kwi'i a mbo bo mɔ, “Nòò à kù'ù mɔ Mu Nù à ka kwɛrɛ ògha'â.

²⁴ Mè swon tsi'ì annù ònkon a mbo bù mɔ, m̀bɛ bi tuu mbùmɔ ànsan a nsyɛ bwe'e tâ ì kwo mfɛərɛ bon ì ka tswe tsi'ì yù yù, kaa wa'â sɛnɛ. Bɛɛ mɔ ì kwo bon ì ka tigɛ tɛn mbùmɔ ànsan jì ghà'atɛ.

²⁵ Nù yii mɔ a kɔn ntswɛntii yi aa à ka bannɛ bwesɛ, lâ nù yii mɔ a baa ntswɛntii yi fàa nsyɛ aa, a bannɛ lɛə aa lèè ì yì tswe nì ntswɛntii yii ì lwĩ'ì ònkon aà.

²⁶ Nù yii mɔ a kɔn a ŋka mfà'a a mbo mɔ aa, à tswe nì ŋka nyonɛ nì ghâ, tâ ŋgàŋfà'â ghâ a kɔ ntswe a adigɛ yii mɔ mɔ tswe ghu aà. Taà ghâ à ka yì kii nɛntɛ a ŋù ntsim yii mɔ a fà'a a mbo mɔ aà.

Ajàn mɔ Yesu à le ŋghàa annù òlon annù niwô yi aà

²⁷ “Ntiì gha ì luu nì àjɛnɛ, mɔ ka swon aa mɔ akɛ aa ɛ? Mè ka swon aa mɔ ‘Taà, tsee bii tâ ghuà nòò ŋgi'ì à yɛ gha aa ɛ?’ Njan mɔ le nzi òlon aa nòò ŋgi'ì mà ghù.

²⁸ Taà, gha'asɛ ìkùm ghò!”

A swon mɔ laa, nji ì ghaà a aburɛ nswon mɔ, “Mè tɛ'è mɔ ŋgha'asɛ, mɔ ka kù'ùsɛ bú gha'asɛ.”

²⁹ Nnòò bɛ wa mɔ ì le ntɛə maa adigɛ aa, ì le nyu'u nji yâ, bii mɔ'ɔ swon mɔ, a kùm mbɛnɛ, bi mɔ'ɔ bi swon mɔ, “Angel à ghàa ghu mbô!”

³⁰ Yesu a swon a mbo bo mɔ, “Nji yù kaa ì sɛ ghàa òlon aa ŋgaa yà, ì ghàa nlon aa ŋgaa yù.

³¹ Nòò yii mɔ bi ka sa'a isa'a mbi ghu aa, à kù'ù mɔ. Bi ka sigisɛ ŋù yii mɔ a sa'a mbi yù aa a alɛnɛ nifɔ, ì furɛ yi tâ à fɛ'ɛ.

³² Nòò yii mɔ bi ka nɛntɛ ghâ a ndɛnɛ, ì lò'òsɛ aa fàa atu nsyɛ aa, mɔ ka swun bɛ bitsim tâ bii zi a mbo mɔ.”

³³ A le nswon laa m̀figitɛ aa ajànɛ niwô yii mɔ à le ntswe nì ŋkwo aà.

³⁴ Nnòò bɛ wa ì kwi'ì mɔ, “Nònsɛ yì'ì à swon mɔ Ayo'ò Nwĩ wa à ka yì tswe aa ònkon. O bú ntsya aa la nswon mɔ bi ka nɛntɛ Mu Nù a ndɛnɛ aa ɛ? Mu Nù ma ghù à bu mbɛ aa wò aa ɛ?”

³⁵ Yesu a kwi'ì mɔ, “Nkà'â ì ka bú tswe bu bo aa tsi'ì a atu mú àtiii noò. Nì ka ntɛə a múm ŋkà'â fàa noò mɔ nì tswe nì ghu aa, mɔ tâ ìtugɛ tsuu ghuu fii; òlon mɔ nù yii mɔ a tɛə òtugɛ aa kaa à sɛ adigɛ yii mɔ yu ghɛɛ ghu aa zì.

³⁶ Nì nin m̀ntii muu a nù ŋkà'â ghù fàa noò mɔ nì tswe nì ghu aa, tã bɛ bɔɔ bi ŋkà'â.”

Yesu à swon mɔ laa aa, nlo yi a titii bo ŋghɛɛ nlèntɛ.

Annũ ajàn mɔ bè le wa'â nì àbiiintii tswê aà

³⁷ Ka mɔ à le ŋghirɛ ìlɛnsɛ jì ghâ à ŋgha'a a titii bo aa, kaa bo le wa'â m̀ntii myaa ghu nu ninɛ;

³⁸ mɔ tâ annù yii mɔ ŋgànntoò Nwĩ Yesaiah à le nswon aa, tâ à fɛ'ɛ mbòntɛ mɔ, “Taà, wò à le mbii ntoo ya mɔ bii'ì le nswon aa ɛ?”

Nwĩ à le ndi'ì mida'â mi aa a mbo wò aa ɛ?”

³⁹ Maa ajàn kaa bo le ŋwa'â m̀ntii myaa ghu nu ninɛ òlon mɔ Yesaiah à le ŋki nswon mɔ,

⁴⁰ “Nwĩ à mà'â mɔ afè'è a mi'ì bo, ŋki mfii mitsyè myaa, mɔ tâ mi'ì myaa tsuu idigɛ kɔ yɛ, tâ ìtù jyaa ì tsuu innù kɔ zi,

tã wa'à waa lò mbə̀nkè nzi ntsi'i gha tâ mè ghurə waa.”

⁴¹ Yesaiah à le nswonj laa nlonj mə̀ à le nyə̀ nigha'a ni ntigə̀ mbonj swonjə̀ ma yuù ànnù̀ nlonjə̀ yi aà.

⁴² Ka mə̀ à le mbə̀ ma mùu ajàn aa, bítà bi ala'a bî ghà'atè bi le nniñ mîntiì myaa a nu Yesu, la kaa wa'à bànjè nswonjə̀ ni a mbo bè nlonj mə̀ bo le si bə̀'ɔ̀ ni mə̀ baFarisai ka furə̀ waa a ndānghòtê.

⁴³ Bo le kònj mə̀ tá bè ka mbeentə̀ waa, ntsyatə̀ nlòo mə̀ tá Nwĩ̀ à beentə̀ waa.

Nìghàà ni Yesu ni ka yĩ sa'a bô

⁴⁴ Yesu a tɔ̀njè nswonj mə̀, “Nù yĩ mə̀ à nñj ntii yi a nu mè aa, kaa à sɪ̀ aa tsi'ĩ a nu mè niñè, à ki nniñə̀ aa a nu yu wa yĩ mə̀ à le ntoo gha aà.

⁴⁵ Nù yĩ mə̀ à yə̀ gha aa, à yə̀ aa yu wa yĩ mə̀ à le ntoo gha aà.

⁴⁶ Mè zi fàa mbi aa tsi'ĩ tsó̀ nkà'á, mə̀ nù ntsim yĩ mə̀ à nñj ntii yĩ a nu mè aa tá à tsuu a mùm itugə̀ lwĩ'ĩ.

⁴⁷ Nù yĩ mə̀ a yu'u ntoò ya kaa wa'à lèè aa, kaa mə̀ si isa'a ghu nu niñə̀, nlonj mə̀ kaa mə̀ le njwa'à fàa mbi zĩ aa a ntsɔ̀'ɔ̀tə̀ mɪ̀sa'à, mə̀ le nzĩ aa a nyweensə̀ mbĩ.

⁴⁸ Nù yĩ mə̀ à tùu gha kaa wa'a nìghàà na kwerə̀ aa, à tswe nĩ ànnù̀ yii a ka sa'a yi, nìghàà nù mə̀ mè swonjə̀ aa, ni ka yĩ sa'a yi a njwĩ̀ nłwĩ'ĩnjimè.

⁴⁹ A bə̀ laà aa nlonj mə̀ ànnù̀ yii mə̀ mè swonj aa, kaa mə̀ si aa nì à yaà àdà'à swonjə̀, a fa Taà ghà yii mə̀ à le ntoo gha aa mfa nĩ ànnu yii mə̀ mè tswe nĩ nìghàa nkɪ̀ swonj aà.

⁵⁰ “Mè zi mə̀ ànnù̀ yii mə̀ Taà a swonj aa, a fa ntswèntiì yii mə̀ ì lwĩ'ĩ nñjkonj aà. Maa ajàn mə̀ swonj aa ànnù̀ yii mə̀ Taà à swonj mə̀ tá mè swonj aà.”

13

Ajànj yii mə̀ Yesu à le nsĩ'i mikòrè mi ngǎnyə̀gə̀nnù̀ ji aà

¹ A le mbə̀ a njwi yii mə̀ àbèè a ka tigə̀ fu'u tá bì ji miji mi Passa, le bonj Yesu à zĩ mē mə̀ nòò yĩ fàa mbi à kòontè mē a ajàn mə̀ yu ka bú mmà'atè mbi yù ì ghèè yi fu a mbèe Taà yĩ aà. Ajàn mə̀ à le si kònj bē bi bii mə̀ à le mbē bi fàa mbi aa, à le nanjə̀ njkonj waa nkɔ̀'ɔ̀ nłwĩ'isə̀.

² Yesu bo bì ngǎnyə̀gə̀nnù̀ ji le si ji miji mi nkweèfò a atu atətè, le bonj Satan à nñj mə̀ adi'itè yĩ bì a ntiì Yuda mu Simon Iscariot mə̀ tá à fee yi.

³ Yesu à le nzi mə̀ Taà yĩ à fà mə̀ ngonj joò tsim fàa mbi a mbo yu, nkɪ̀ nzi mə̀ ajàn mə̀ yu le nlò a mbo Nwĩ̀ nzi aa, yu ka bú lǒ ghèè yi fu ghu mbèè.

⁴ A le ntigə̀ mbiinə̀ wa atu atətè, ntsɔ̀'ɔ̀ akutè yi nlə̀, nlogə̀ tawòlè nlimtə̀ a atii yu.

⁵ Nlogə̀ nkɪ̀ nniñ nĩ àkanj nloginè njka nsi'i mikòrè mi ngǎnyə̀gə̀nnù̀ ji ghu nkii nyc'e ni tawòlè wa mə̀ à le limtə̀ a atii yu aà.

⁶ A kà mē aa nsi'i laa, nzi nywe'e a nu Simon Peta, a betə̀ mə̀, “Mmà'ambĩ o lòò aà nsi'i mikòrè ma aa e?”

⁷ Yesu a kwi'i ghu mbo mə̀, “Kaa ò sɪ̀ ànnù̀ yii mə̀ mə̀ ghìrè aa tsitsònj zĩ, la ò ka yĩ bɔ̀nj zi aa a noò njimè.”

⁸ Peta a swonj ghu mbo mə̀, “Tá à tsuu bə̀ mə̀ nòò tsù à tswé ghu mə̀ ò ka yĩ sɪ̀'ĩ mikòrè má.”

Yesu a swonj ghu mbo mə̀, “Mbə̀ mè tsuu mikòrè mo sɪ̀'ĩ bə̀ə bonj kaa sɪ̀ ka wa'à nĩ ànnù̀ bú ntswe.”

⁹ Simon Peta a swonj mə̀, “Mmà'ambĩ tsuu tsi'ĩ mikòrè ma mumu sɪ̀'ĩ, ki nsi'i mbò ma bo bì atú yá.”

¹⁰ Yesu a swon ghu mbo mæ, “Nù ntsim yï mæ à sï'i nû yï aa, à laà òsigìnè kaa òkì'ì nî m̀bu òkwatè nsi'i bú ntswe; à tìgè ntswe aa tsi'ï nì nsi'itè mìkòrè mi. Wa bù bitsim nì laà, a kì ǹtigè mme tsi'ï nù yï m̀fùùrè.”

¹¹ A le ti bə aa Yesu à zï nù yï à ka fèè yi aà, a bə ǹji'ï ànnù yï mæ à le nswon mæ kaa bo le òwa' à bitsim laa aà.

¹² Yesu à m̀nsè mè a nsi'i mìkòrè myaa mya aa, mbù òwè'è akutè yi ya fu m̀binè m̀bì ntswe yi fu wa atu atètè. Mbetə waa mæ, “Nì zï ǹji'ï ànnù yú yï mæ mè ghìrè a nu bù aa è?”

¹³ Nswon a mbo bo mæ, “Nì twonə nàa nì ǹdì'innù, òkii ntwonə nàa nì Mmà'ambì ghùù, a ku'ùnè maa ajàn nlon mæ àa nù yï mæ mè nì ghu aà.

¹⁴ Mbè mè, Mmà'ambì ghùù òkì mbè ǹdì'innù ghùù, lâ nsi'i mìkòrè muu, ma mùu ajàn, a ku'ùnè mæ tâ nì ka nsi'i mìkòrè muu bu nì bù.

¹⁵ Wa mè d̀i'ì aa ànnù a mbo bù mæ tâ nì ka m̀figinè ajàn annù ma yú mæ mè ghìrè sii aà.

¹⁶ Mè swon tsi'ï annù ǹikon a mbo bù mæ kaa abù'ù a sï Masa yï tsyá. Kaa ògànntoo a wa' à nù yï mæ à tòo yi a kì ntsya.

¹⁷ Tsó mæ nì zï mè ònnù mà jù tsìtsònə aa, m̀bòonə a mbo bù mæ mbè nì ká m̀fa'a nì ju.

¹⁸ Kaa mè si ònnù ma jù swonə aa nlon ògaa yùù bitsimè, mè zi bè bii mæ mè tè'è ntsò'ò aà. Lâ ǹghàà nì Nwí nya mæ nì swon nì mæ, ‘Nù yï mæ b̀i'iyu jinə aa, à ka bə ògè bàà nàà’ aa nì tswe nì m̀fè'è mbòontè.

¹⁹ Mè swon a mbo bù tsìtsònə aa mæ tã bə mæ a ghìrè m̀fè'è ma la, nì bii mæ mè laa mbə yu wa yï mæ à nì ghu aà.

²⁰ Mè swonə a mbo bù tsi'ï annù ǹikon mæ, nù yï mæ à kwèrè nù yï mæ mè tòo yi aa, à kì òkwèrè aà ghà, nù yï mæ à kwèrè gha aa, à kì òkwèrè aa yu wa yï mæ à le ntoo gha aà.”

*Ajàn mæ Yesu à le nswon ànnù ajàn mæ bi le m̀fèè yi aà
(Mt. 26.20-25; Mk. 14.17-21; Lk. 22.21-23)*

²¹ Yesu à m̀nsè mè a nswonə ma juù ònnù aa, ǹtiè yi i ǹnsè ǹluu nì ajənnè, a swon nì ǹsi nì ǹsi mæ, “Mè swonə a mbo bù tsi'ï annù ǹikon mæ, nù yï mò'ò a t̀tiè bù à ka ghìrè fèè ghà.”

²² Ànnù a le ògha'a ògənyəgənnù ji jya, bi tìgè ǹlenə waa bo nì bo.

²³ Ǹgənyègənnù yi wa yï mò'ò, yï mæ à le ǹnsə òkənnə aa, à le ntswe ǹnsə nyon òkòontè ghu mbèè.

²⁴ Simon Peta a t̀'è mi'ì mi ghu nu nswon ghu mbo mæ, “Betə yi mæ a ghàà aa nlon ògaa wò aa è?”

²⁵ Ma waà ògənyəgənnù yï, a lô ǹyonə nyəkətə ghu nu, mbetə yi mæ, “Mmà'ambì, nù ma ghù, a nì wò aa è?”

²⁶ Yesu a kwi'ì mæ, “Nù yï mæ mè ka tsùtə abaa a nì ǹjyà i fa ghu mbo aa, à nì ghu.” A kwi'ì mè laà aa, ǹtigè ǹlogè abà'a abaa ntsùtè m̀fa a mbo Judas mu Simon Iscariot.

²⁷ Ajànə Judas à le òghèsè òkwèrè abaa ya aa, Satan a kuu ghu ǹtiè. Yesu a swon ghu mbo mæ, “Wənsè, ghìrè annù yï mæ o lòò òghìrè aà!”

²⁸ Kaa àbùgè bə yï a le ntswe wa atu tètə aa, kaa bo le wa'ə ǹji'ï ànnù ma yú yï mæ Yesu à le nswon ghu mbo aa zï.

²⁹ Tsó mæ Judas à le si lèè abàa òkabə aa, ògənyəgənnù Yesu jya jì mò'ò i wa'atè mæ, Yesu à le ntswe aà ntoo yi aa mæ tâ à ghè nyuu njoo jii mæ bo ka jì ikòò wa aa ghu; kè mæ tâ à ghè mfa ayoo a mbo ògənfumə.

³⁰ Judas à kwèrè mē abaa ya aa, mburə mma'atə tsi'ï maa noò n̄fɛ'ɛ. Itugə i fi.

³¹ Judas à mà'atə mē aa, Yesu a swon mē, “Tsítsòn, bi ghà'asə mē Mu Nù. Tsítsòn bi tsysà mē ghu nu, ngha'asə Nwī.

³² Mbə bi gha'asə Nwī n̄tsya ghu nu, bəə bon Nwī à ka kii gha'asə yi i tsysà a nu yu Nwīngòn, i kii burə ghèsə gha'asə yi ngaa yī n̄fùurè.

³³ Bòò bâ, kaa mē ka wa'ă bi'inè bù n̄tswe tâ àgha'a sa'atə; mē bə lõ bon n̄i ka tigə lòò nàá, lâ mē swon a mbo bù tsi'ï ajànə mē le nswonə a mbo baYuda aa, mē swònə a mbo bù tsítsòn mē, ‘Kaa mbə n̄i wa'ă adigə yīi mē mē ghèè ghu aa ghèè.’

³⁴ Mē fâ n̄d̄i'ï yī n̄fii a mbo bù. N̄i ka nkəŋnə ghu bo n̄i bù. A nḡiŋ nḡiŋ a ajàn mē mē kii nkəŋə ghuu aa, n̄i ka nkəŋə ghuu bu n̄i bù.

³⁵ N̄i bə ki kəŋnè ghuu bu n̄i bù bon bə b̄itsim ka zi mē n̄i laa mbə nḡəŋyəgənnù jyâ.”

*Yesu a swon annù ajàn mē Peta à ka ghèrə tuu yi aà
(Mt. 26.31-35; Mk. 14.21-37; Lk. 22.31-34)*

³⁶ Simon Peta a betè yi mē, “Mmà'àmbi, o ghèè aa a fə aa ε?”

Yesu a kwi'i ghu mbo mē, “Kaa mbə ò wa'ă a adigə yīi mē mē ghèè ghu aa tsítsòn yonə, lâ à ka yī ki bə a n̄im tâ ò yonə ghâ.”

³⁷ Peta a swon ghu mbo mē, “Mmà'àmbi, mbə mē wa'ă gho tsítsòn yonə aa a ya aa ε? Wâ à tɛ'ɛ bə bē ànnù n̄iwo, bon mē ka fa n̄tswənt̄i yà mbi'ï nk̄w̄it̄u yò.”

³⁸ Yesu a betè yi mē, “O ka nan̄sə fa n̄tswənt̄i yò m̄bi'ï nk̄w̄it̄u ghâ aa ε? Mē swònə a mbo wò tsi'ï annù n̄iŋkon mē mbon tâ àŋkəgè à tən n̄itugə sii bon ò tuu mē gha ngàà ji tarè.”

14

Yesu à ni mânji yīi mē a ghèè a mbèè Tà aà

¹ Yesu a swon a mbô nḡəŋyəgənnù ji mē, “Tâ m̄nt̄i muu tsuu ki tsìḡinè, tâ n̄i tsuu ki jəŋnə, n̄i n̄iŋ m̄nt̄i muu a nu Nwī, ñki n̄iŋ a nu mē.

² Wa n̄ja'a nda i burə nluu a nda Taà tsi'ï mbə ànnù. Wa mē ka ghèè i nan̄sə adigə yīi n̄i ka yī yōŋ tswə ghu aà. A s̄i laà aa bə bon kaa mē si swon mē mē ghèè aa a nan̄sə àdìgè a mbo bù.

³ Mē bə ghèè nan̄sə adigə, bon mē ka b̄i b̄i lògè ghuu tâ bù zi n̄tswe bi'inè maa adigə mē mē tswə ghu aà.

⁴ N̄i zi mânji yīi mē a ghèè maa adigə aà.”

⁵ Thomas a swon mē, “Mmà'àmbi, kaa bi'ï s̄i adigə yīi mē o ghèè ghu aa z̄i; mbə bi'ï tigè n̄zi mânji yīi mē a ghèè ghu aa mē akə aa ε?”

⁶ Yesu a kwi'i mē, “Mē n̄i mânji, mbə annù n̄iŋkon, ñki mbə n̄tswənt̄i. Kaa mbə n̄u wa'ă a mbèè Taà ghèè tsi'ï t̄i ghê à tsysa a nu mē.

⁷ A le mbaa bə mē n̄i zi gha, bon n̄i ki nzi Taà. Lâ i lòḡinè tsítsòn n̄i zi yi, n̄i k̄i mē n̄yə yi.”

⁸ Philip a swon a mbo Yesu mē, “Mmà'àmbi, àyoo yīi mē bi'ï tigə nlɔɔ tsítsònə aa à n̄i tsi'ï mē tâ ò d̄i'ï Ta a mbo bi'ï tâ n̄u yi bonə.”

⁹ Yesu a kwi'i mē, “Bi'inè nan̄sə mē n̄tswe aa a n̄i nòò yī n̄syà, kaa ò wa'ă gha zi aa ε, Philip? Nù yīi à yə gha aa, à yè mē Taà. O tigè m̄bu n̄tsyà aa la nswon mē tâ mē d̄i'ï Taà a mbo bù aa ε?”

¹⁰ Philip, ò s̄i bii mē mē tswə aa mum Taà, Taà a k̄i n̄tswe a mum mē aa ε? Ìnnù j̄u mē mē swon n̄i a mbo bù aa, kaa mē si aa n̄i àtu ya swonə, à n̄i ìfà'à Taà ghà yīi mē à tswə a mum mē aà.

¹¹ Bii n̄i mē mē tswə aa mum Taà, Taà a k̄i n̄tswe a mum mē; a tuu laa bə, n̄i tigè n̄bii nlon bē m̄fà'à m̄u mē n̄i yə mē fa'à aà.”

12 Yesu a bú ñswonj mə, “Mè swonj a mbo bù tsi'í ànnù nîŋkonj mə, nù yïi mə à nîŋ ntiì yi a nu mè aa, a ka kii ki fà'à mifà'à muà mə mə fà'à aà; i tɛ'ɛ bəŋnə i ki fà'a innù jii mə i tinsə ntsyà aà, nlonj mə mə ghèè a mbèè Taà laa aà.

13 Mè bə ghèè bonj mə ka ki ghìrè nî ìnnù tsim jii mə ni bətə nî ìkùm gha aà, mə tâ bi yə nigha'a ni Taà ntsya a nĵim Mû yï.

14 Nî bə bətə annù tsu nî ìkùm ghâ bəə bonj mə ka ghìrè.

Ajàŋə mə Yesu à lɛ ŋkà'à mə yu ka too Azwĩ Nwĩ aà

15 “Nî bə kòŋə gha, bonj nî ka ki lèə ndi'ì jâ.

16 Tâ mè bətə a Taà mə tâ à too ŋgàŋkwetə ghùù yî dànə, yïi à ka tigə lwĩ'i bu bo.

17 A nî Azwĩ annù nîŋkonj. Kaa m̀bə m̀bi yù wa'à yi kwèrè; nlonj mə kaa m̀bi yù kaa si n̄i yə, kaa wa'à yi ki nzi. Lâ, n̄i zi yi, nlonj mə a tswe a tit̄i bù, n̄tswe ni a mum bù.”

18 Yesu a bú ñswonj mə, “Mè bə ghèè bonj kaa mə ka wa'à ghuu tsi'í bù bu ma'atè; mè ka bũ b̄i fu a mbo bù.

19 A ni m̄u àt̄i noò kaa m̀bi kaa i ka wa'ă gha bù ñka nyə, lâ tâ bù ka nyə n̄i ghâ; ts̄ə mə mè tswe n̄t̄i aà, n̄i ka kii tswe bit̄i.

20 A ka yï bə maa n̄jwi, tâ n̄i zi mə mè tswe aa a m̄um Taà, n̄i k̄i n̄tswe a mum mè, mè k̄i n̄tswe a mum bù.

21 “N̄u n̄tsim yïi mə a yu'u ndi'ì ja ŋkii nləə aa, à ni n̄u yïi mə a kòŋə gha aà. Taà à ka kii ki kòŋə n̄u n̄tsim yïi mə a kòŋə gha aa; tâ mè kii ŋkɔŋ yi, ŋki ndi'ì ibiin̄u gha ghu mb̄o.”

22 Judas, (kaa s̄i Judas Iscariot b̄e) a swonj mə, “Taà, m̀bə ò di'ì ibiin̄u gho aa mə akə a mbo b̄i'ì kaa wa'ă a mb̄o m̀bi bəŋnə n̄di'ì aa ɛ?”

23 Yesu a kwi'ì ghu mbo mə, “N̄u n̄tsim yïi mə à kòŋə gha aa, a yu'unə ndi'ì jâ. Taà a k̄i n̄tigə ŋkɔŋə n̄i, Taà ni mè, b̄i'ì z̄i ñghurə ndùgə b̄i'ibo tigə n̄tswe ghu.

24 “N̄u yïi mə à s̄i gha kòŋ aa, kaa à s̄i ndi'ì ja lèə; kaa ìnnù j̄u mə ni yu'u aa kaa i s̄i ndi'ì j̄a b̄e, i lo aa a mbo Taà wa yïi mə à lɛ ntoo gha aà.

25 “Mə swonj innù ma j̄u tsim a mbo bù ts̄its̄onj mə mè b̄urə n̄tswe bi'inè aà.

26 Lâ ŋkwetə wa, Azwĩ Nwĩ ya yïi mə a laa m̄ansə aa, yïi mə Taà à ka yï too n̄i ìkùm gha aa, a ka yï tigə di'ì innù tsim a mbo bù, i ghìrə n̄i tigə ŋwa'atə n̄i ìnnù jii mə mə lɛ nswonj a mbo bù aà.

27 “Mè lèə m̀bɔɔnə a mbo bù, mə fa aa tsi'í m̀bɔɔnə yà a mbo bù. Kaa mè si fa aa ajàn yïi mə m̀bi i fa aà. Tâ m̄intīi mùu tsee l̄ə ki ts̄iḡinè, n̄i tsuu kii ki b̄o'ɔ.

28 Tigə n̄i ghìrə mbaa nyu'u ajàn mə mè ghìrə nswonj mə, Mè ka ghèè i b̄ɔŋ b̄i b̄i i z̄i fu a mbo bù aà.’ A bə bə yïi mə n̄i kòŋə gha, bonj n̄i ka ki doritə nlonj mə mə ghèè a mbèè Taà aà; i ki doritə aa nlonj mə Taà à tsyàtə gha aà.

29 Mè swòŋə ìnnù j̄u a mbo bù m̀bɔŋ tâ i fɛ'ɛ aa mə, bɛɛ i yi mfè'è, n̄i yə mbii.

30 Kaa mè ka wa'ă a mbo bù ni noò yï n̄syà bú ñghaa, nlonj mə n̄u yïi mə a sa'a mbi yù aa, a z̄i. La kaa à s̄i n̄i àdà'à a atu mè tswé.

31 Mè ghìrə aa ànnù yïi mə Taà a swonj aà, mə tâ m̀bi zi mə mè kòŋə Taà.

“N̄i zi b̄i'inè ma'atə adigə yuà ñlo yi'inè.

15

Yesu à n̄i àt̄i m̄ilù'ù yi annù nîŋkonj

1 “Mè n̄i àt̄i m̄ilù'ù yi annù nîŋkonj, Taà ghà a bə n̄u wa yïi mə a fà'à a ŋkya m̄ilù'ù aà.

2 A kwàrə n̄taa tsim jii mə i tswe a nu mè kaa wa'à n̄i m̄intà koonə aa, m̄futə n̄i n̄taa tsim jii mə i koonə m̄intà aa mə tâ i koonə m̄intà m̄i gha'atə.

3 N̄ighàà ni Nwĩ n̄i mə mè di'ì m̄e a mbo bù aa, ni ghìrə m̄e mə tâ n̄i laa.

⁴ Nì lwi'i a mum mè tâ mè ki nlwi'i a mum bù. Tsó mə kaa mbə ntaà àtì milù'ù wa'à mîntà koonè ti ghê ì tsuginə ni mâti aa, a kî mbə ngîŋ ngîŋ mə kaa mbə nì wa'à mîntà koonə tighə mə nì lwĩ'i a mûm nu mə.

⁵ “Mè ni àtì milù'ù, nì bə ntaà ji. Nù ntsim yïi mə à lwĩ'i a mum mè mè kî nlwi'i ghu mum aa, à ka koonə mîntà mî ghà'atè; ñlon mə kaa mbə nì wa'ă annù tsu ghîrè ti mè.

⁶ Mbə nù tsuu a mum mə lwĩ'i, bi bəgə nlò'òsè kaa wa'ă ntaà yà bú mbə; ì tigè ñyoo, bi ghotè ñghεε mma'a a mum mo'ɔ a khî.

⁷ Nì bə lwĩ'i a mum mè tâ nìghàà na ki nlwi'i a mum bù, boŋ nì ka betə ngòŋ ñjoò tsim jii mə nì lòò aa, ì tswe ni ju.

⁸ Bè yə nìgha'a ni Taà ñyonə aa ajàn yïi mə ni koonə mîntà mî ghà'atè aà; ntsya ma mùu ajàn, nì tigè mbə ngăŋyogənnù jyâ.

⁹ Mè kòŋə ghuu a ngîŋ ngîŋ a ajan yïi mə Taà ghà à kòŋə gha aà; nì lwĩ'i a mûm àkòŋnè yâ.

¹⁰ Nì bə ki yu'u ndi'ì ja, boŋ nì lwĩ'i a mûm àkòŋè yâ, a ngîŋ ngîŋ a ajan yïi mè yù'unə ndi'ì Taà ñki nlwi'i a mûm àkòŋnè yi aà.

¹¹ “Mè swon innù juà a mbo bù aa mə tâ nìdorè na tâ nì tswe a mbo bù tã tâ nìdorè nuu ki nluu.

¹² Ndi'ì yà a mbo bù ì ni mə: Nì ka kòŋə ghuu bu ni bù a ajan yïi mə mè kòŋə ghuu aà.

¹³ Akòŋnè yïi mə mbə nù a tswê ni yu a nú ìkà'â ji yïi mə a tsyatə akòŋnə tsim aa, à nî nîfâ ntswëntî yï ñlon ñkwitû waa.

¹⁴ Nì nî ìkà'â ja aa a ajan yïi mə mbə nì ka ngîrè innù jii mə mè swon mə tâ nì ka ngîrè aà.

¹⁵ Kaa mè si ghuu aa nî ngăŋəfà'â bu ntwonə ñlon mə kaa ngàŋəfà'â kaa à sî annù yïi mə tâfà'â yï a ghîrè aa zî. Mè bànə ntwonə ghuu aa nî ìkà'â jâ, ñlon mə mè swon mə innù jii mə mə le nyu'u a mbo Taà ghà a mbo bù.

¹⁶ Kaa a gha aa a le ñwa'â bu tso'ò; a ghuu aa a le mbànə ntsɔ'ɔ mē, ñtoo ghuu mə tâ nì ghεε ñka ñkoonə mîntà mî ghà'atè; tâ mî bə mîntà mii mə mi lwĩ'i nîŋkon aà. Ma mùu ajàn, tâ Taà ghà à tigə fa nî ñjoò tsim jii mə ni betə nî ìkûm gha aa a mbo bù.

¹⁷ Ndi'ì yïi mə mè fa a mbu bù aa à ni mə, ni ka ñkonə ghuu bu ni bù.

Ajan yïi mə mbi ì ka ki bàa ngăŋyogənnù Yesu aà.

¹⁸ “Mbè mbi ì ka mbaa ghuu, nì zi mə ì leè mfoò mbàà ghâ.

¹⁹ Nì le mbaa bə aa bè bi mbi bù boŋ mbi yù ì kòŋə yïi mbuu bē. Lâ ñlon mə kaa nî sî aa bè bi mbi bu bə, mè tsò'ɔ ghu aa a mûm mbi aa, a bē ñji'ì ànnù yïi mə mbi ì bàà nî ghuu aà.

²⁰ Nì wa'atə annù yïi mə mè le nswon a mbo bù aà; ‘Kaa mbə ngàŋəfà'â a wa'ă tâfà'â yï tsyâtè.’ Mbə a bə mə bi le si ntsɔ'ɔ akòrè ya, boŋ bi ka yï kii ki tso'ɔ a yuu; mbə a bə mə bi le si yu'unə nî ànnù yïi mə mè le si dì'ì aa, boŋ bi ka yï kii ki yu'unə nî ànnù yïi mə ni kii ndi'ì aà.

²¹ Lâ bi ka yï ghîrè innù ma jû ì tsim a nu bù ñlon ngaà yà ñlon mə kaa bi sî ñu yïi mə à tòò ghaa aa zî.

²² Mè le mbaa tuu zî ì swonə innù jî bî jyaa boŋ bo le ñkwo waa mbu'ù; lâ, mbə yïi mə mè leè nîzi ngîrè bo zî ìbî waa aa, kaa mbə bi wa'ă bù nswon mə bo sî ìbi ghîrè.

²³ Nù ntsim yïi mə a bàà nàa laa, a kii mbaa nî Taà ghà.

²⁴ Innù jî yeyerə jii mə mè le ngîrè a titi bo jii mə nù dàn a mbii mè kaa à leè ñwa'â ghîrè aa, ì le mbaa tuu bə, boŋ kaa bi le ñwa'ă ìbi ghîrè. Lâ tsitsòŋ, bi yè mē innù jî yeyerə jya mə mè le ngîrè aa, mbaa gha ñki mbaa Taà ghà.

²⁵ Ma yuà ànnù a le ntswe nî nîfè'ε tǎ lwensə annù yïi mə bi le ηηwà'ànə a mûm àηwà'ànə nōhsə yaa aà, mə, 'Bi le mbàà gha tì nji'í.'

²⁶ "Lá ηgàηkwetə wa mə mə ka too yi tǎ à lo a mbo Taà ghà nzi a mbo bù aa, yu wa yïi mə à ni Azwī annù nîηkonη aa, à bə zǐ bonη à ka ki swonη nî ànnù nlonη ηgaà yà.

²⁷ Tǎ bù bûmbonη nì kii ntigə nswonη nî ànnù nlonη ηgaà yà nlonη mə nì tswe bi'inè nloginè tsi'í nloginè aà.

16

¹ "Mè swonη juà ànnù a mbo bù aa mə tǎ nì tswa abiintì yuu ntsuu mà'atè tǎ à wo.

² Baa tigə furə nî ghuu a nda ηghotə bù, nòò a kii nzi, yïi mə ηù à bə zwitə ghuu bonη a bàηnè m̄m̄w̄ontə bə mə yu fà'à aa àfà'à yí siginè a mbo Nwī.

³ Bè ka yí ki ghìrə ma juù ànnù a nu bù aa nlonη mə kaa bi s̄i Taà ghà zi, kaa wa'à gha ki nzi.

⁴ La mè swonη ma juu ànnù a mbo bù aa mə tà bæε nòò wa a yi ηkù'ù mə bi ka yí ki ghìrə ma juù ànnù a nu bù aa, bonη nì ka ki wa'atə mə mè lèè m̄baa ηkè'ènè a mbo bù.

Afà'à yïi mə Azwī Nwī a fà'à aà

"Kaa mè le ηwa'à juà ànnù a mbo bù swonη a nloginè aa nlonη mə mè le ntswe bi'inè.

⁵ La tsìtsòη mə ghèè fu a mbo ηù yïi mə à le ntoo gha aà. Lá kaa ηù nì bù yí tsù à s̄i ghu tswé a mbetə mə mə ghèè aa fə aa ε?

⁶ La tsìtsòη mə mè swonη mə a mbo bù aa, m̄intì muu mi luu nì àjəηnè.

⁷ Mə swonη aa tsi'í ànnù nîηkonη a mbo bù mə, a bəηtə a mbo bù mə tǎ mè ghεε, nlonη mə mè bə tsuu ghèè bonη ηgàηkwetə ghùù wa kaa à ka wa'à zǐ. Lá mè bə ghèè bonη mè ka too yi tǎ à zi a mbo bù.

⁸ Nòò yïi mə Azwī Nwī ka zǐ aa, a ka ghìrə tǎ a laa a mbo bə bi mbi bù mə ànnù jii mə bo wa'atə nlonη ànnù j̄i bi bo bi ànnù ηghìrə ànnù jii i tsinə aa, a bò'ò nî àjàη yïi mə Nwī à ka yí sa'a mbi aa, kaa i s̄i ku'ùnè.

⁹ Ànnù jii bo wa'atə nlonη ibi kaa i s̄i ku'ùnè aa nlonη mə ka bo s̄i m̄intì myaa a nu mè niη aà;

¹⁰ ànnù jii mə bo kii ηwa'atə nlonη ηghìrə ànnù jii i tsinə aa kaa i wa'à k̄i ηku'unə aa nlonη mə mè bù ηghεε nàa fu a mbèε Taà ghà kaa tǎ nì wa'à gha bù n̄yè;

¹¹ ànnù jii mə bo kii ηwa'atə nlonη ajàη yïi mə Nwī à ka yí ki tso'otə m̄isa'a aa kaa wa'à k̄i ηku'unə aa, nlonη mə Nwī à fòò m̄é n̄tsərə isa'a m̄fò mbi ghù.

¹² "Mè tswe nì ànnù j̄i ghà'atè a nswonη a mbo bù, jii mə mè bə swonη bonη a ka tsyànè a nyu'u tǎ à kuu a atu bù.

¹³ Lá nòò yïi mə Azwī annù nîηkonη ya a zi aa, a ka ghìrə tǎ nì zi annù nîηkonη tsi'í tsimè. Kaa a ka yí wa'à k̄a ηghaa aa n̄i àtú yí, a ka yí ki swonη aa tsi'í ànnù yïi mə a yù'u aà; i kè'ènè n̄i ànnù jii mə i ka yí fè'è aa a mbo bù.

¹⁴ A ka yí ki gha'asə n̄i ghá nlonη mə a ka yí ki lògə ànnù jii mə à n̄i ja aa i tigə kè'ènè n̄i a mbo bù.

¹⁵ Njòò tsim jii mə Taà ghà à tswe ni ju aa, à ni aa mbê jâ; à n̄i n̄ji'í ànnù yïi mə mè swonη mə a ka yí tigə lògə n̄i ànnù jii mə à n̄i jâ aa i tigə kè'ènè n̄i a mbo bù aà.

Ajəηnè bo bi n̄i n̄idorè

¹⁶ "A ni m̄u àbàηntè, kaa n̄i ka wa'à gha bù n̄yè lá àbàηntè a bu ti tsyà n̄i yê ghâ."

¹⁷ N̄gàηyègənnù Yesu j̄i m̄o'ò i lòginè n̄tigə mbetə n̄i waa bo ni bo mə, "N̄ji'í ànnù muu mə à swonη aa i bə aa mə akə aa ε? A swonη a mbo bi'inè mə a ni m̄u àbàηntè

kaa tâ bî'inè wa'à yi yê, la àbàntè yî mɔ'ɔ a bu ti tsyà bî'inè bú nyè yi; ñkii nswon ni mɔ 'A bə ma mùu ajàn aa nlon mɔ mɔ ghèè aa a mbo Taà ghà.'

¹⁸ Bo swon mɔ ñji'í 'mú àbàntè ghú' ì bə aà àkè aa ε? Kaa bî'í sǎ atú yi'í nî ànnù yîi mɔ a swon aa zî!"

¹⁹ Yesu à le nzi annù yîi mɔ bo le si lòo mbetə yi ghu aà, ñtigə nswon a mbo bo mɔ, "Mè ghèrə nswon mɔ, 'a ni mú àbàntè kaa tâ ni wa'à gha yê, bæε mê àbàntè yî mɔ'ɔ a bu ti tsyà, ni bú nyə gha fu.' A nî ànnù yîi mɔ bú betə nî ghuu bu ni bú ghu aa ε?"

²⁰ Mə swon aa tsi'í ànnù ññkon a mbo bù: Nî ka yǐ ki yè'ə ì lî ni mîlàà, tâ mbi ì ka mbañnə ndoritə; ni ka yǐ ki jəñnə, lâ tâ àjəñnə yuu tâ à bañnə mbəñkə ntigə ñidorə.

²¹ Nòò yîi mɔ mànɣyè à tsigə mu aa, a jəñnə nlon mɔ nòò ñgi'í yǐ à kù'ù mɔ; la nòò yîi mɔ à jwè mɔ mu wa aa, a li'inè ñyànə ñtsim, ñtigə ndoritə mɔ yu jwè mɔ a mu yǐ mfi a mûm mbi.

²² Aa tsi'í ñgǎñ ngǎñ a ajàn yîi mɔ a tswe a mbo bù aà; tsítsòn ni jəñnə, lâ mè ka bú kwatə ì zǐ a mbo bù, ta mǐntǐ muu luu ni ñidorə, àjàñ ñidorə yîi mɔ kaa mbə ñù tsù a wa'à a mbo bù kwèrə aà.

²³ "Nòò yîi mɔ ñjwi mà ya ì ka yǐ zǐ aa kaa ni ka yǐ wa'ǎ ayoo yǐ tsù a mbo mè bú ñka mbetə. Mə swon aa tsi'í ànnù ññkon a mbo bù: Taà ghà à ka fa ngòn njoò tsim jii mɔ ni betə nî ìkǔm ghà aà.

²⁴ Nzi nywe'e tsítsòn, kaa ni burə tǐ ayoo tsu betə nî ìkǔm ghà; ni bə betə bon ni ka kwèrə, tǎ tâ ñidorə nuu tâ ni luu.

Ajàñ mɔ ñgǎñyogənnù Yesu mà'a ntsò ñtsya nî mbi aà

²⁵ "Mè lògə aa mǐghàà mǐ nǎnaa ñkε'εnə innù juà ghu a mbo bù. La nòò à tswe ghu mɔ kaa mè ka wa'ǎ a mbo bù aa ni mǐghàà mǐ nǎnaa bú ñka ñghaa, ì tigə ghàà a mbo bù aa nî ñsi ni ñsi nlonə Taà.

²⁶ Njwi mà ya ì ka yǐ kù'u aa, tâ ni tigə mbetə ñii nî ìkǔm ghà; kaa mè si swon aa mɔ mè ka yǐ ki betə ñii a ñkwitu bù,

²⁷ nlon mɔ Taà ghà yumbon à kònə ghuu. A kònə ghuu aa nlon mɔ ni ki ñkònə ghà, ñki mbii mɔ mè le nlò aa ghu mbo nzi.

²⁸ Mè le nlò aa a mbo Taà ghà mǐfε'ε fàa mbi; tsítsòn, mɔ mà'àtə mbi yù mbu mbii nî gha fu a mbo Taà ghà."

²⁹ Ngǎñyogənnù ji ì tigə ñswon ghu mbo mɔ, "Tsítsòn o ghàà a mbo bî'í nî ñsi ni ñsi, kaa wa'à ni ñghàà bú ñnaa.

³⁰ Tsítsòn bî'í zi mɔ ò zǐ innù tsi'í tsimè; kaa bə sǐ nî ñka mbetə gho ni ànnù tswé. Ma yú a ghèrə mɔ tâ bî'í bii mɔ ò le nlò aa mbo Nwí ñzi."

³¹ Yesu a kwi'í a mbo bo mɔ, "Nî bii mɔ tsítsònə aa ε?"

³² Nòò à tigə a abò, nòò wa à tè'è mɔ ñku'u, mɔ baa jà'à ghuu tâ ñù à ghεε nî yǐ mbèè, tâ ñù à ghεε nî yǐ mbèè, ì tigə mmà'àtə gha, mè mè. Lâ kaa mè sǐ aa tsi'í mè mè nanɣsè ñtswe, nlon mɔ Taà à tswe bî'í yu.

³³ Mə swon ma juu innù a mbo bù aa mɔ tâ ni tswe nî mbɔɔnə, a ajàn yîi mɔ mbə bî'inè tswé nî ànnù yǐ mɔ'otə aà. Tsó mɔ ni tswé a mûm mbi aa, ni ka yə ñgi'í. Lâ ni tan ntii! Wa mè tsyà mɔ mbi!"

17

Ajàñ yîi mɔ Yesu à le ntsà'àtə Nwí a atú ñgǎñyogənnù ji aà

¹ Yesu à mànɣsè mɔ a nswon ma jú innù, ññεε mǐ'í mi, nlii aburə, ñswon mɔ, "Taà ghà, nòò à kù'ù mɔ. Gha'asə Mú ghò tǎ tâ Mú ghò à ki ñgha'asə ghò.

² O le mfa mida'a ghu mbo mɔ tâ à ka mbu'utə ngòn mu ñǐ ntsim, tǎ ì fa ntswèntii yîi mɔ ì tswe ññkon aa a mbo bo bii mɔ ò le mfa ghu mbo aà.

³ Ntswëntì yï mē ì lwĩ'i nîḥkoḥ aa, ì laa mbə a nzi wò, wò Nwíngòḥ yï mò'otè yï ò ni Nwíngòḥ tsi'í annù nîḥkoḥ aà, ḥki mbə a nzi Yesu Kristo, yï mē ò le ntoo aà.

⁴ Mè ghà'àsè mē gho fàa atu nsyê; mè màḥsè mē afà'a yï mē ò le mfa mē tá mè fa'a aà.

⁵ Taà ghà! Gha'asə a gha tsítsòḥ a mbèè wò, tsi'í nî nìgha'a nya mē mè le ntswe ni nu bi'ìò m̀bòḥ ta ò naḥsə mbi aà.

⁶ “Mè ghèrə mē tá bə bya bii mē ò le ntso'ɔ fàa múm m̀bi mfa a mbo mè aa, mē tá bi zi ghó. Bo le mbə aa bə bó, la ò fá waa a mbo mè. Bo yu'unə nìghàà nò,

⁷ Tsítsòḥ bo zi mē ḥgòḥ njoò tsim jii mē ò le mfa a mbo mè aa ì lo aa a mbo wò.

⁸ Mè fà mē ntoo yï mē ò le ntoo gha nì yù aa a mbo bo, bo kí ḥkwèrə; bo zi tsi'í siginè mē mè le nlò aa a mbo wò nzi, ḥki mbii mē a gha aa a tòo wò.

⁹ “Mè tsà'atè nòo ḥwa'atə nî waa, kaa mè si nòo tsà'atə aa nloḥ m̀bi ntsimè; mē tsà'atè nòo nloḥ aa bo bya mē ò fa a mbo mè aà, nloḥ mē bo laa mbə bə bó.

¹⁰ Bè b̀tsim bo bi njoò tsim jii mē mè tswe ni ju aa, à nî jó, jii mē ò ki ntswe ni ju aa, ì bə já; bi kii ntsya aa a n̄im bo nyə nî nìgha'à nà.

¹¹ Tsítsòḥ mē bù m̀bii nzi fu a mbo wò; kaa mè ka wa'à fàa múm m̀bi bù ntswe, lá bo ka ghèè nî m̀bii a ntswe fàa múm m̀bi. Taà ghà yï mē à làa màḥsè aa, bə waa ni m̀dà'à mya mii mē mi tswe a nî ìkùm gho aà, ìkùm wa yï mē ò le mfa a mbo mè aà, mē tá bo tswe nî ànnù yï fùùrè, tsó mē sì ki ntswe nî ànnù yï fùùrè aà.

¹² Nòo yï mē mè kì tswe bi'i bo aa, mè kì si bə waa ni àdà'a yï mē a tswe nî ìkùm gho aà, ìkùm wa yï mē ò le mfa a mbo mè aà. Mè kì le mbe waa kaa tsi'í ḥù nìbò wàà yï m̀fùùrè kaa a wa'à bwê, a kí m̀mɛ yu wa yï m̀fùùrè mē à le ntswe nî m̀bwe aà, mē tá ànnù yï mē a le ntswe a múm àḥwà'ànə Nwĩ aa, tá à fɛ'ɛ mbòontè.

¹³ Tsítsòḥ mē bù m̀bii fu a mbo wò. Mē swoḥ nî ìnnù juà aa a ajàḥ yï mē bùrə a múm m̀bi aa mē tá nìdorè na tswe a múm n̄tiḥ bo nluu.

¹⁴ Mè le mfa ntoò yò a mbo bo, lá m̀bi ì bàà waa, nloḥ mē kaa bo sì bə bi mbi bù bə aà, tsi'í ajàḥ yï mē kaa mè si ḥù m̀bi ghù kí m̀bə aà.

¹⁵ Kaa mè si lòo aa mē ta ò fi'i waa fàa múm m̀bi nlò'òsè, mē bàḥnè n̄lɔɔ aa mē tá ò bə a waa a mbo ḥgàḥmbù'ù ìnnù jii bi wà.

¹⁶ Tsi'í a ḥgĩḥ ḥgĩḥ a ajàḥ yï mē kaa mè sì ḥù m̀bi bù bə aa, kaa bo sì bə bi mbi bù kì mbə.

¹⁷ Tso'ɔ waa nləə tá bo tigə bə bo a n̄im àjàḥ yï mē bo ka zi annù nîḥkoḥ aà; nìghàà no ni laa mbə annù nîḥkoḥè.

¹⁸ Mè tòo waa a múm m̀bi, tsi'í ajàḥ yï mē ò le ḥki ntoo gha a múm m̀bi aà.

¹⁹ Mè tigə ntso'ɔ ìb̄inù gha nlèè aa tsi'í tsó àyoo mmà'anwĩ a mbo wò, nloḥ ḥkwi atù waa, mē tá bo kì mbə njoò mmà'anwĩ ji annù nîḥkoḥ a mbo wò.

²⁰ “Kaa mè si nî gho tsà'atè ḥwa'atə aa tsi'í waa, mē kii ḥwa'atə nî bya bii mē bi kì n̄niḥ m̄ntiḥ myaa a nu mè, n̄tsya a n̄im ntoo yï mē bo yu'u ni a ntsũ ḥgàḥyègəḥnnù ja aa.

²¹ Mē lɔɔ ni mē tá bo tswe nî ànnù yï fùùrè. Taà ghà! Mē kòḥè ni mē tá bo tswe a mum bi'íò, tsi'í a ajàḥ yï mē ò tswe a mum mè, mè kí ntswe a mum wò aà. Mē lɔɔ ni mē tá bo tswe nî ànnù yï fùùrè, tá tá m̀bi bii mē a gha aa a too wò.

²² Mè fa nìgha'a nya n̄ii mē ò le mfa a mbo mè aa a mbo bo, mē tá bo tswe nî ànnù yï fùùrè, tsi'í a ajàḥ yï mē wò ni mè sì ni ayoo yï fùùrè aà;

²³ Mè tswe a mum bo, ò kí ntswe a mum mè, tá bo naḥsə mboonsə mbə ayoo yï fùùrè, tá m̀bi ì tsya ghu nzi mē a gha aa a le ntoo wò, ḥki ḥkòḥè waa a ajàḥ yï mē ò kòḥè gha aà.

²⁴ “Taà ghà! O fa waa a mbo mē, mē kɔŋɛ ni mē tā bo tswe a adigə yīi mē mē tswe ghu aa, tā yə nigha'ā nā, nigha'a nya nīi mē ɔ fa a mbo mē aā; nlon mē ɔ le ŋkɔŋɛ gha mbɔŋ nnaŋsə mbi yū.

²⁵ Taà ghà yīi mē ìnnù jo tsinə aa, kaa mbi ì si gho zī, la mē zi ghô, buà bû kī ñzi mē a gha aa a tòo wò.

²⁶ Mē ghirə bo zī ghô, màa kii ghèè nī mbi a ŋghirə mē tā bo zi ghô, tā tā àkòŋnè yīi mē ɔ tswe ni yu a nu mē aa, tā à tswe a nu bo, tā tā mē ki ntswe a mum bo.”

18

Ajàŋ yīi mē bi le ntswa Yesu aà

(Mt. 26.47-56; Mk. 14.43-52; Lk. 22.47-53)

¹ Ajàŋ mē Yesu à le mmàŋsə a ntsà'atə Nwī ma mùu ajàŋ aa, ñlo bo bì ñgǎnyəgəŋnù ji ñtoo mutswàgə ñkī wa yīi mē bi twonə ni Kidron aà; ñkya ati mīntà yī m'ɔ i le ntswe ghu, Yesu bo bì ñgǎnyəgəŋnù ji jya bi kuu ŋghèè wa a múm ñkyá.

² Judas mē à le mfèè yī aa, à le nzi adigə ma yū ñlon mē a ni bìnòò bī ghà'atə, Yesu bo bì ñgǎnyəgəŋnù ji le si bòontə ghu.

³ Tsó mē à le nzi aa, à le ñlògə akùrə bīsogyè bo bì ñgǎŋmbè ñdâma'anwī jīi mē ñgàŋmà'a Nwī yī ŋwè bo bì baFarisai le ñtoo aa, bo bo ghèè ghu, bo kà mē aa ŋghèè aa, ntugitə njoo mitsə'ə ni bìlâm ni mīŋkà'ā.

⁴ Tsó mē Yesu à le nzi ŋgòŋ ìnnù tsim jīi mē bo le si lòo a ŋghirə aà, mma'atə ñgǎnyəgəŋnù ji jya, mfe'ε yòŋtə a mbèè bo, mbetə waa mē, “Ni lòò aà wò ε?”

⁵ Bo kwi'i ghu mbo mē, “Bī'i lòò aa Yesu, mu Nazareth wā.” Yesu a swon a mbo bo mē, “Mè ghulà.” Judas, mē à le mfèè yī aa, à le ŋki ntəə bo bo.

⁶ Ajàŋ mē Yesu à le nswon mē, “Mè ghulà aa,” bo khètə mbi nī ñjīm, ñwokə a nsyè.

⁷ Yesu a ku'usè mbetə waa mē, “Baa ñ swon mē ni lòò aà wò le?” Bo kwi'i mē, “A Yesu, mu Nazareth wā.”

⁸ Yesu a bû ñswon a mbo bo mē, “Tigə mē bà mē aa nswon a mbo bù mē ‘mè ghulà.’ Lâ mbə a bə yīi mē ni lòò aà gha, ni ma'atə bulà bə bi ghèè.”

⁹ A le nswon ma la aa, tā ghirə tā ànnù yīi mē à leè ñtε'ε nswon aa, tā à boontə, mē “Taà ghà, kaa ñu wa yī tsù mē ɔ le mfa a mbo mē aa, kaa yī tsù à sī bwé.”

¹⁰ Simon Peta à le ŋwε'ε munwī ñtsò; à le ntso'ɔ munwi wa a mba'a, ñkwyε atòŋŋə àbù'u ñgàŋmà'a Nwī yī ŋwè yī mà'ā ñlò'osə. ñkūm àbù'ù ma yū i le mbə Malkus.

¹¹ Yesu a swon a mbo Peta mē, “So'ɔ munwi ghò wa fu a mba'ā! O wà'atə mē mē ka wa'ă ñdòŋ ñgi'i yīi mē Taà ghà à fa a mbo mē aa no aa ε?”

A àjàŋ yīi mē bi le ŋghèè ni Yesu a nsi Annas aà

¹² Bīsogyè bya bo bì ñdī wàà, ni ñgǎŋmbe ñdâma'anwī bi le ntswa Yesu ñkwerə yī.

¹³ Ñlògə yī ŋghèè ni ghu a mbo Annas. Annas à le mbə ntsi Kaifas yīi à le mbə ñgàŋmà'a Nwī yī ŋwè maa alòò aà.

¹⁴ Kaifas ma ghú à le mbə yu yīi mē à le ndi'itə bītà bi ala'a bi baYuda mē a bɔŋ mē tā ñu yī ñfùurə à kwo nlon atu nnòò aà.

A àjàŋ yīi mē Peta à le ntuu Yesu aà

(Mt. 26.69-70; Mk. 14.66-68; Lk. 22.66-71)

¹⁵ Simo Peta bo ñgànyəgəŋnù Yesu wa yī m'ɔ bo le nyòŋə Yesu. Ngàŋmà'a Nwī yī ŋwè wa à le naŋsə nzi ñgànyəgəŋnù ma ghú tsi'ī sigìnə. Nyonə Yesu bo yu kuu ŋghèè a múm ñsàŋdâ ñgàŋmà'a Nwī yī ŋwè wā.

16 Peta à le mbànjè ntəə a mbεε a tsübù'ù. Ngànyègənnù Yesu ma ghù mə ngànmà'a Nwi yí ñwè à le nzi aa à le mfè'è ñghaa a mbo mumànygè yíi mə à le ntəə wa tsübù'ù aa, ñlogə Peta bo yu kuù.

17 Mumànygè wa a ntsübù'ù a betə Peta mə, “O sɿ ngànyègənnù mbá yí ki mbə aa ε?” Peta a kwi'i ghu mbo mə, “Ngañ, kaa mè sɿ ghu bə.”

18 Ajàñ mə ñfə'ə i le si ko aa, ñgǎñàfà'ǎ ngàñma'a Nwi wa ni ñgǎñmbé idìgè, bi le ñhètə mɔ'ɔ ní ñkyε, ntəə ghu, ñtigə nyo'ɔtə. Peta à le ñghèè ntəə bo bo ñkii nyo'ɔtə mɔ'ɔ wá yíi ñgaa.

Ajàñ yíi mə ñgànmà'anwi yí ñwè à le mbetə Yesu ní ñnnù aà

(Mt. 26.59-66; Mk. 14.55-64; Lk. 22.66-71)

19 Ngàmà'anwi yí ñwè wa à le mbetə Yesu ni ñbetə ñlon ñgǎnyègənnù ji bo bi ñlonə ànnù yíi mə à le si dì'ì aà.

20 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Mə ghàà aa a nsi bə bɿtsimə. Ngòñ ñnnù tsim jii mə mə dì'ì aa, mə le si dì'ì a ndàmà'anwi bo bi a ndànghotə, a bə idìgə tsim jii mə bə bɿtsim bòontə ghu aà, kaa mə leè ñkɿ'í annù tsu a lò'òsə burə swoswoñ bə.

21 O tìgè m̀bu mbetə ní gha nì ñbetə aa a ya ε? Betə bə bə bulà bii mə bi le nyu'u annù yíi mə le si swon aà. Wa bo zì ànnù yíi mə mə le si swon a mbo bo aà.”

22 Ajàñ mə Yesu à le nswon ma mùu ajàñ aa, ñgàñmbe idìgè wa yí m̀'ɔ a zwí àbo ghu atu, mbətə yi mə, “A swon wò a mbo wò mə tá ò ka ñghaa a mbo ñgànmà'a Nwi yí ñwè ma mùu ajàñ ε?”

23 Yesu a swon ghu mbo mə, “Mbə a bə yíi mə mə swonə ànnù yí bi yí tsu, ò ke'ènə a mbo bə bù mə bi təə faà aà, mbə a bə mə ñnnù jii mə mə swonə aa i ku'unə, ò tìgè m̀bu mfεε gha aa a ya ε?”

24 Ma mùu noò Annas à le nlògè yi tsi'í wa ajàñ yíi mə bi le ñkwerə yi aa, ñtsyasə a mbo Kaifas yíi mə à le mbə ñgànmà'a Nwi yí ñwè aà.

Ajàñ mə Peta à le ñkù'ùsə ñtuu Yesu aà.

25 Peta à le mburə ntəə wa adìgə nyo'ɔtə ní m̀'ɔ wa; bə bii m̀'ɔ bi betə yi mə, “O laa ñkɿ'ì ñgànyègənnù mbá wí yí m̀'ɔ bə aa ε?” Peta a tuù yi nswon mə, “Kaa mè sɿ ghu bə.”

26 Abù'u ngànmà'a Nwi ya yí m̀'ɔ, mbə ndim ñù wa mə Peta à le ñkwyě atòñnè yi aa, a betə mə, “Mə ghìrə mbaa kɿ'ì gho yə ò tswé bú bo wa a múm ñkya aa ε?”

27 Peta a ku'ùsə ñtuu yi nswon mə, “Ngañ!” Tsi'í maa noò àkègè a tɔñə.

Ajàñ yíi mə bi le ñghèè ní Yesu a nsi Pilato aà.

(Mt. 27.1-2; Mk. 15.1-5; Lk. 23.1-5)

28 Bi le nlògè Yesu ñghεε ní ghu a ntɔ'ɔ Gúmnàà, maa noò a burə aa tsi'í mbà'a mbà'à. BaYuda kaa bo le ñwa'à waa wa múm ntɔ'ɔ kuù, ñlon mə bi le nlòò mə bi ba'atə ní ñbiinù waa ləə tá ì laa a nyonə ní nòñsə wàà tá ji mijji mi Passa.

29 Pilato à le ñtigə mbanə mfè'è a abεε mbetə waa mə, “Nì swon mə ñù ghù à ghìrə aa akə aa ε?”

30 Bo kwi'i ghu mbo mə, “A ghìrə mbaa tsuu annù fànsə bon kaa bii sɿ ní ghu a mbεε wò zì.”

31 Pilato a swon ghu mbo mə, “Mbə a bə la, nì logə yi ñghεε ntsɔ'ɔtə isa'à yi nyon a ní nòñsə ghù.” Bo kwi'i ghu mbo mə, “Kaa bii sɿ ní àdà'à mə mbə bii zwitə ñù tswé.”

32 A le mfè'è lâ là aa mə tá à boontə ní ñghàà nii mə Yesu à le si swonə ñlon ajàñè níwo yíi mə yu le ntswe ní ñkwo aà.

33 Pilato à le mbù ñkuu ñghεε fu wa múm ntɔ'ɔ, ñtwoñə Yesu mbetə yi mə, “O bə aa ñfò baYuda aa ε?”

³⁴ Yesu a betè yi mæ, “Nìghàà nú mæ o betè gha ghu aà, à nî no kè a swonj bè òswonj a mbo wò aa ε?”

³⁵ Pilato a bøn mbetè yi mæ, “Mè laa mbè ñu baYuda aa ε? A fa bë bo mfa gho a mbo mè bo bì bìlìi bì ñgǎmà' Nwĩ. O nàñsə mfànsə aà àkè ε?”

³⁶ Yesu a swonj mæ, “Kaa ànnù nifò ya kaa a sî aa fàa a nî yula mbi tswê. A ghìrè mbaa mbè mæ ànnù nifò ya a tswe aa fàa nî yulà mbi, bonj ñgǎkòrê já i to fìkòrè kaa bì kî'ì gha a mbo bità bì baYuda fâ. Njan, kaa ànnù nifò ya kaa a sî aa fàa nî yulà mbi tswê.”

³⁷ Pilato a betè yi mæ, “La a bə mæ ò nî mfò aa ε?” Yesu a kwi'i mæ, “ò swònj mæ mæ mè nî m̄fò. Bi le njwe gha mè fè'è fàa mbi aa nlonj ñkwitu ànnù yî fùùrè, a ñka ñghàà ànnù ñlonjè ànnù ñìkonjè. Nù ntsim yîi mæ à tswe a múm ànnù ñìkonjè aa a yu'utè ànnù yîi mæ mæ swonjè aà.”

³⁸ Pilato a betè mæ, “Annù ñìkonjè à nî àkè aa ε?”

Pilato a bú m̄fè'è ñghèè ñyè bē bya, nswonj a mbo bo mæ, “Kaa mè s̄i ànnù tsu yè mæ mbè a ghìrè mæ tâ mè ñin ñgi'i ghu nú.

³⁹ Lâ ñyonjè a nî nòñsè yîi mæ nî tswe nî ghu aa, mæ fi'isè nî ñgǎnàtsan yî m̄fùùrè a mbo bù, a njwĩ Passa. Nî kónj mæ tâ mè fi'isè Mfò baYuda ghú aa ε?”

⁴⁰ Bo tɔɔnè òswonj mæ, “Njan, kaa mbè a kî'ì yu bē! Bì'ì lòò mæ tâ ò fi'isè aa Barabas!” (Barabas à le mbè anjâmighee).

19

Ajàn mæ bi le ntsèrè isa'a Yesu mæ à ka wo aà

¹ Pilato à logè Yesu m̄fa yi bì ghòò yi.

² Bìsogyè bya bì lòò m̄indigè mi njónj ñjonj mba'a tsò àtsè'ətu nifò ñsosè ghu atú. Ntigè ñlogè at̄sè'ə yî bagitè yi at̄indùù ñwè'è ghu nú.

³ Bo tigè ñtsya mmii ñii nswonjè nî mæ, “O lele leè! Mfò baYuda à kî kwèè! A kwèè!” Lâ m̄banjè m̄fèè nî m̄ighà'a mi.

⁴ Pilato à le bù m̄fè'è ñghèè a mbo nnòò bē wa nswonj a mbo bo mæ, “Yê nî, mè ka fè'è z̄i nî ghu a nsi bù tâ nî zi mæ kaa mè s̄i ànnù yîi mæ à ghìrè mæ mbè nî ñin ñgi'i ghu nu aa yê.”

⁵ Yesu a tigè m̄fè'è nî àtsè'ə yî bagitè ya bo bì nî àtsè'ətu njónjonj ya a atu yu. Pilato a swonj a mbo bè bya mæ, “Nù wa à ghulà.”

⁶ Bìlìi bì ñgǎmà'a Nwĩ bo bì ñgǎmbê ñdâmà'anwi bì yè mē yi aa, ntɔɔnè nswonj mæ, “Kwèentè yi a ati b̄an̄nè b̄an̄nè.”

Pilato a swonj a mbo bo mæ, “Nî logè yi la ñkwèentè tsi'ì bù, kaa mè s̄i ñji'ì ànnù yîi mæ mbè mè ñin ñgi'i ghu nu aa yê.”

⁷ Nnòò wa i kwi'i mæ, “Bì'ì tswe nî nòñsè yî'ì mæ a d̄i'ì nî mæ a ku'unè mæ tâ à kwo, ñlonj mæ a swonjè nî mæ yu nî Mu Nwĩ aà.”

⁸ Pilato à yù'ù mē ma mùu ajàn, ñìb̄o'ò nî ku'ùsè ñtswâ yi.

⁹ A bú ñkuu ñghèè fu wa a múm ñtò'ò, m̄betè Yesu mæ, “Baa ò lò aa fə aa ε?”

Kaa Yesu a wa'ă akwi'i ghu mbo fâ.

¹⁰ Pilato à swonj ghu mbo mæ, “O nà'à nàa ε? O s̄i zi mæ mè tswe nî m̄idà'a m̄ii mæ mbè mè swonj mæ tâ bì ma'atè gho, kè a nswonj mæ tâ bì kweentè gho a ati b̄an̄nè b̄an̄nè aa ε?”

¹¹ Yesu a kwi'i mæ, “A bə aa mæ, ò tswe nî m̄idà'a a atu mè aa nlonj mæ Nwĩ à fa a mbo wò aà. Lâ ñu wa mæ à ghìrè m̄banjè zi mfa gha a mbo wò aa, à yîi ànnù a bì'ì ntsyâ yô.”

¹² Pilato à yù'ù mē ma mùu ajàṅ aa, nywe'etə a nìò mánjì a mà'àtə Yesu ghu. Lâ ñnòò bē wa i ku'ùsè ñtəṅnə nswon mə, “O bə mà'àtə yi bəə bon kaa ò sɿ nsúkà'a Kaisa bē. Nù ñtsim yìi mə a swonə ni mə yu ni m̀fò aa, à nì nù àtìi atu a mbo Kaisa.”

¹³ Pilato à yù'ù mē ma muu m̀ghàà aa, ñlògə Yesu m̀fɛ'ɛ ntswe nì àlèṅə nsa'a m̀isa'a a sàanə yìi mə bi le ñlìgè ñṅgò'ò, (a ni ñìghàà ni baHeber, bi twonə ni Gabbatha).

¹⁴ A le si bə maa noò aa a tigè ṅku'u a ntìi àsì'ìnè m̀bon tã àbèè fu'u a njwì Passa. Pilato a swon a mbo bə bya mə, “M̀fò ghùù wa à ghulà.”

¹⁵ Bo ku'ùsè ñtəṅnə swon mə, “Zwitə yi, zwitə yi nìò'osə, kwèentə yi a ati bàṅnè bàṅnè!” Pilato a betə waa mə, “Ni lòò mə tã m̀ kweentə m̀fò ghùù a ati bàṅnè bàṅnè aa ɛ?” Bìlìi bi ṅgǎṅmà'a Nwì bya bi kwi'i ghu mbo mə, “M̀fò yìi mə bì'ì zi aa, à ki mbə aa tsi'ì Kaisa.”

¹⁶ Pilato a tigè ñlògə Yesu m̀fa a mbo bo mə tã bì kweentə yi a ati bàṅnè bàṅnè.

A àjàṅ yìi mə bi le ṅkweentə Yesu a ati bàṅnè bàṅnè aà

(Mt. 27.32-44; Mk. 15.21-32; Lk. 23.26-43)

Maa ajàṅ bi tigè ñlògə Yesu ṅghɛɛ ni ghu.

¹⁷ A le m̀fɛ'è m̀be'e ati bàṅnè bàṅnè yi ya yumbon ṅghɛɛ ṅkù'ù a adigə yìi mə bi le si twonə nì àkwɛɛ atu ṅù aa (a ni ñìghàà ni baHeber, bi twonə ni Golgotha).

¹⁸ Bi tigè ṅkweentə yi a ati bàṅnè bàṅnè maa adigə bo bì bə bì m̀ò'ò bi baà, nù yì m̀ò'ò a tswé fàa mbèè laà, yì m̀ò'ò a kì ñtswe fàa mbèè laà, Yesu a tigè ñtswe a titìi bo.

¹⁹ Pilato à le ṅṅwà'ànə wa atu ati bàṅnè bàṅnè mə, “Yesu mu Nazareth, M̀fò baYuda.”

²⁰ Bè bì ghà'àtə bi le ntwonə ma yuù àṅwà'ànə ñlon mə àdigè yìi mə bi le ṅkwèentə Yesu ghu aa, kaa a le ṅwa'à sà'à si'i a nìò a njò'ò àla'à. Bi le ṅṅwà'ànə ma yuù aa ni ñìghàà ni baHeber, ni nì baRoma a b̀ò'ò ni nì ba Grikia.

²¹ Bìlìi bi ṅgǎṅmà'a Nwì bya bi swon a mbo Pilato mə, “Tsuu ṅwà'ànə mə, ‘M̀fò baYuda’ Bàṅnə ṅṅwà'ànə bə mə ‘A swon mə yu ni m̀fò baYuda.’ ”

²² Pilato a kwi'i mə, “Annù yìi mə m̀ ṅwà'ànə aa, m̀ ṅwà'ànə m̀!”

²³ Nòò yìi mə bìsogyè bya bi le ṅkwèentə Yesu a ati bàṅnè bàṅnè aa, bi le ñlògə itsè'ə ji nyatə mbèè ji ñikwà, sogyè yì m̀fùurè a logè mbèè yì m̀fùurè yì m̀ò'ò a kì ñlògə mbèè yì m̀ò'ò. Bo le ṅki ñlògə m̀andanə atsè'ə yì mà'à ya mə bi le mba'a kaa adigè yìi mə bi yàtə ghu kaa a wa'à ghu tswé aa.

²⁴ Bìsogyè bya bi swon nì b̀ò ni bo mə, “Kaa a s̀ ku'ùnə mə tã bì'ìnə satə, bì'ìnə tum ibìrè ghu, nyə ṅù yìi mə à ka ji aà. A le m̀fɛ'è lálà aa mə tã annù yìi bì le ṅṅwà'ànə a ni ñìghàà ni Nwì aa tã à boontə ajàṅ yìi mə bi le nswon aa mə:

‘Bo le nyatə itsè'ə ja a titìi bo,

m̀ma'a ibìrè ni tògè ghà.*’ ”

²⁵ Bə bì m̀ò'ò bì le ntəə nyontə a mbèè àti bàṅnè bàṅnə Yesu; à le mbə aa ñdè yi, bo bì muma bì ñdè yì yì m̀angyè, ni Mary, ṅgwe Cleopas, a b̀ò'ò bì Mary Magdalene.

²⁶ Yesu a yə ñdè yì a b̀ò'ò bì ṅgànyègènnù yì wa mə à le ṅkòṅ kəṅ aa a ajàṅ mə bo le ntəə ghu aà. Ntigə nswon a mbo ñdè yì mə, “Ñdè, mú ghò yì m̀bàṅnè à walà.”

²⁷ ṅki ntigə nswon a mbo ṅgànyègènnù yì wa mə, “Ñdè ghò à walà.” Nlògìnə maa noò, ṅgànyègènnù yì wa a tigè ñlògə yi, bo yu tigè ñtswe a ndùgə yu.

A àjàṅ mə Yesu à le ntsi'ì aà

(Mt. 27.45-56; Mk. 15.33-41)

²⁸ Ma juù ñnnu i tsyà m̀, tsò mə Yesu à le nzi mə ṅgòṅ ñnnù tsim i m̀ m̀ aa, a ṅghìrə mə tã ñìghàà ni Nwì nì boontə, a swon mə, “Njì ṅkì yanə nàà.”

* 19:24 Ps. 22.18 A b̀ annù yìi mə bìsogyè bya bi le ṅghìrè aà.

²⁹ Ba'a yî mò'ò à le ntəə ghu nî ntsə'è mìlù'ù, bi lòò kúntsa nniŋ ghu, ñsosə a atú ñkĩŋkà'á ñkò'osə ghu aghonə ntsù.

³⁰ Yesu a no mìlù'ù mya, nswon mə, “A mè mē.” Nswyε atú yi, nniŋə azwĩ yi a mbo Nwĩ, ñtsii.

A àjàŋ yii mə bi le nsö mbèè ñgeè Yesu àà

³¹ BaYuda bi le nlontə a mbo Pilato mə tâ à beentə tâ bo ghεε mbəgītə mika'a mi bē bya bii mə bi le ñkwèentə waa aa tã lògə ikú jyaa jya wa ati bāŋnè bāŋnè i sigisə. Bo le mbetə maa ajāŋ aa nlon mə ñjwi ya ì le mbə Friday, kaa bo wa'á kōŋə ni mə tâ ìku jya tâ ì lo ntswe wa ati bāŋnè bāŋnè a njwĩŋgòŋə. Nlon mə ma yaà ñjwĩŋgòŋ mə ì le si zĩ aa, ì le nanşə mbə yĩ làanlaa a mbo bo aà.

³² Bìsogyè bya bi le ntigə nghεε mbəgītə mika'a mi ñú ntsyambĩ, ñki mbu mbəgītə mĩ ñú yĩ mò'ò wa yii mə bi le ñkwèentə waa bo bi Yesu aà.

³³ Lá àjàŋ mə bi le nzi a nu Yesu aa, bo le nyə mə à tè'è mē ñkwo yi, kaa ñji'ĩ mbəgītə mĩkà'á mi kaa i wa'á bù mbə.

³⁴ Ñù sogyè wa yĩ mò'ò à le nlògə ñikōŋ ni nso mbèè ñgeè Yesu ghu, ñki bo bi àləə i burə ñkhənə nsigə mfe'ε ghu.

³⁵ (Ñù wa yii mə à le nyə ma yuù ànnù a fe'è aa, à nî àyəfə, ànnù yii mə à le nswon aa à ni ànnù ñŋkonə. A kĩ ñzi mə yu swon aà ànnù ñŋkonə. A swonə ma yuù ànnù aa mə mbə ni kĩ mbii.)

³⁶ Bi le ghìrə ma la aa mə tâ ñìghàà ni Nwĩ tâ ni boontə mə, “Kaa bi ka yĩ wa'á akwεε yi yĩ tsu burə mbəbəgə.”

³⁷ Ñìghàà ni Nwĩ nĩ mò'ò ni kĩ ñswon mə, “Bè ka yĩ kĩ tε'ε mi'ĩ myaa a nu yu wa yii mə bi le nsò aà.”

Ajàŋ yii mə bi le ntwiŋə Yesu àà

(Mt. 27.57-61; Mk. 15.42-47; Lk. 23.50-56)

A àjàŋ mə bi le twiŋə Yesu àà

³⁸ Ma yú a tsyà mē, Joseph yii mə à le nlò a ala'a Arimathea, a betē Pilato mə mbə yu lògə àku Yesu le. (Joseph à le mbə ngàŋnyəgənnù Yesu yĩ mò'ò yii mə à le si yòŋə ñii bə alò'òsə ñlon mə à le si bò'ò bìtá bi ala'a bi baYuda aà.) Pilato à le mbeentə mə tâ à lògə aku Yesu. Joseph à tigə ñlògə nghèè ni yu.

³⁹ Nicodemus wa yii mə à le nte'ε nghεε nghèè nyə Yesu ñtugə aa, à le nyòŋə Joseph bo yu ghèè wa nlògə àku yi. Bo yu kà mē aa nghεε aa, ñtugītə bìkilo bi mighurə mĩ lùmtə mighum mi ntarə, mĩi mə bi le nanşə nĩ ñjoo jĩ lùmtə jĩ mò'ò jii mə bi twonə ni mēè ni aloε aà.

⁴⁰ Mbāŋnə ma jù ji baa, bo le nghèè ñlògə aku Yesu ñlimtə nî àtsə'è yĩ fù'ù yĩ siginè ñki niŋ ni mīwurə mĩ lùmtə, nyonə a ajan mə, a ni nòŋsə baYuda, bi le si nanşə nĩ àku ñú mbon twiŋə aà.

⁴¹ Ñkya mĩntà mi ati yĩ mò'ò i le ntswe wa adigə mə bi le nzwitə Yesu ghu aà. Nìsyè nĩ fii nĩ mò'ò ni le ntswe wa mùm ñkya ñii mə kaa bi le mburə ti ñú ghu twiŋə.

⁴² Tsó mə àbèè à le ntigə ntswe nî ñfu'u aa a njwĩŋgòŋ aa, ñki nlon mə nìsyè nya ni le ntswe ñkoontə maa adigə aa, bi tigə ñtwiŋə Yesu ghu.

20

Nìsyè ni ñε'ε

(Mt. 28.1-8; Mk. 16.1-8; Lk. 24.1-12)

¹ A lò mē mbə tsi'ĩ a tītugə a mbà'a mbà'a a njwi yĩ ntsyambĩ a mùm ñgyà, kaa ìdìgè i burə ti nanşə ñlaa, Mary Magdalene a ghεε wa a ntsù nìsyè, ñyə mə bi tii mə alāŋsəŋgò'ò ya yii mə bi le ñkusə ntsù nìsyè wa ghu aa, nlò'òsə.

² A khê ñghεε nyə Simon Peta bo bi ñgànyègênnù Yesu wa yïi mə à le nanşə ñkon aa, ñswon a mbo bo mə, “Bi lògè mē Mmà'ambi wa mûm nîsyè ñlò'osə, kaa bi'ï wa'ă adigə yïi mə bi ləə ghu aa zî.”

³ Peta ni ñgànyègênnù Yesu yï mò'ɔ wa bo yu ghèè wa ntsù nîsyè.

⁴ Bo le si khè bitsimè, lâ ñgànyègênnù yï mò'ɔ wa à khê ntsya Peta ñwanşə ñghèè ñywe'e wa ntsù nîsyè.

⁵ Nyəntə atû yi nlii mûm nîsyè ya ghu, nyə atsə'ə yï fù'ù ya yïi mə bi le nlimtə Yesu ghu aa, lâ kaa ñki'ï yi wa mûm nîsyè kuù.

⁶ Peta a yonè a ñjm mburə ntsya ñkuu wa mûm nîsyè, nyə atsə'ə yï fù'ù ya yïi mə bi le nlimtə nû yï ghu aà,

⁷ bo bi atsə'ə ya yïi mə bi le nlimtə atu Yesu ghu aà. Kaa a le ñwa'ă a bò'ɔ ya yïi mə bi le nlimtə mbii nû yï ghu aa nòñè, bi le ñkərə nnonşə tsi'ï atu yu.

⁸ Ñgànyègênnù Yesu wa yïi à le mfòò ñghεε nywe'e wa ntsù nîsyè aa, a kî ñkuu ghu nyə, mbii.

⁹ (Kaa atû yaa a le mburə ti nanşə ñlaa wa ni ñghàà ni Nwî nya mə ni nswonə ni mə à ka yï biinè ni nîwô aà.)

¹⁰ Ñgànyègênnù ji jya i le mbù ñtigə mbii ñghèè waa a ndùgè.

*A àjàñ yïi mə Yesu à le nzî a mbo Mary Magdalene aà
(Mt. 28.9-10; Mk. 16.9-11)*

¹¹ Mary à le ntəə wa ntsù nîsyè a a bæε nyə'ə, à kà mē aa nyə'ə aa, nyəntə atû yi ñka nlii nî mûn nîsyè ya ghu

¹² nyə baangel bi baa bi wε'è ìtsə'è jï fù'ù ntswe wa adigə mə bi le nòñşə aku Yesu ghu aà, yï mò'ɔ a tswê ghu atu, yï mò'ɔ a kî ntswe ghu mikòrè.

¹³ A betə ghu mbo mə, “O yè'è aà à kè le mânşyè?”

A kwi'ï ghu mbo mə, “Bi lògè mə Ñgàñmà'ă ghà ñghεε ni ghu, kaa mə wa'ă adigə yïi mə bi ləə ghu aa zî.”

¹⁴ A ghè mē mə yu ki karətə yi, nyə Yesu a təə maa mbèè kaa a wa'à bəñnè ñzi mə à ni Yesu.

¹⁵ Yesu a betə ghu mbo mə, “O yè'è aà à kè ε mânşyè? O lòò aà wò ε?”

A le si wa'atə ni mə à laa mbə mbôn ñkya wá, ñtigə ñkwi'ï ghu mbo mə, “Taà mbə a bə yïi mə ò lò'òsə mē yi, ò di'ï àdìgè yïi mə ò ləə yi ghu aa a mbo mə tá mə ghεε ñlògè yi.”

¹⁶ Yesu a twonşə yi mə, “Mary!”

A karətə yi ñka nlii Yesu, ñswon ni ñghàà ni baHeber mə, “Rabboni” (ñji'ï ñghàà ma nû i bə mə “ñdî'innù”).

¹⁷ Yesu a swon ghu mbo mə, “Tsùù gha lõ mòontè bē, ñlon mə kaa mə burə ti bù mbii ñghèè fu a mbèè Taà. Lâ ghèè a mbo bìlîm ba, ñswon a mbo bo mə, mə bù ñkò'ɔ ñghεε fu a mbo yu wa yïi mə à ni Taà ghà ñki mbə Taà ghùù aà, mbə Nwîñgòn ghà ñki mbə Nwîgòn ghùù aà.”

¹⁸ Mary Magdalene à le mbù ñghεε a mbo ñgànyègênnù ji jya ñswon a mbo bo mə yu yè mə Mmà'ambî ñki ñkε'enə ñnnù jya mə à le nswon ghu mbo aa a mbo bo.

*A àjàñ yïi mə Yesu à le nzî a mbo ñgànyègênnù ji aà
(Mt. 28.16-20; Mk. 16.14-18; Lk. 24.36-49)*

¹⁹ A bə a nîrugə maa njwî ntsyambii, ñgànyègênnù ji jya i ghotə a nda yï mò'ɔ, mfiî abà'ă ñlon mə bo le si bò'ɔ bità bi ala'a bi baYuda aà. Yesu a wi'ikè ntəə a titii bo nswon a mbo bo mə, “Mbɔɔnə a nu bù.”

²⁰ A swòn mē ma mùu ajàñ aa, ndi'ï mbô mi mya ni mbèè ñgee yï ya a mbo bo. Ñgànyègênnù ji jya i le mburə nluu ni nîdorə a ajàñ mə bo le nyə Yesu aà.

²¹ Yesu a ku'ùsè òswon a mbo bo mæ, “Mbɔɔnə a nu bù. Ajàn mæ Taà ghà à le ntoo gha aa, mæ ki ntoo ghuu.”

²² A swòn mæ ma mùu ajàn aa, m̀fə'ə waa nı̀ àzwı̀ òswon mæ, “Nı̀ kwɛrə Azwı̀ Nwı̀!

²³ Mbə nı̀ yi nli'ınə ifansənnu ɲu bon baa kii li'ınə, bɛɛ nı̀ tsuu li'ınə bon kaa baa wa'à kii nli'ınə.”

Yesu bo Thomas

²⁴ Thomas yii mæ à le mbə ɲgànyègənnu Yesu wa yi mɔ'ɔ a titii bya ɲighúm òtsò baa, bi kii òtswonə nı̀ ni mu bınwı̀ aa, kaa à le ɲwa'ă atitii bo tswé wá noò mæ Yesu à le nzi aà.

²⁵ ɲgànyègənnu Yesu jya ji mɔ'ɔ i le nswon gho mbo mæ, “Bi'ı̀ yè mæ Mmà'àmbı̀.”

Thomas a kwi'i a mbo bo mæ, “Mbə mæ ghı̀rə tsuu ibù'u mbɛɛ jya ghu mbo yə, i tsuu biswɛbimbô ba wa nı̀ ibù'u mbɛɛ mà jya kii niɲ, i tsuu abô ya wa ni àbù'ù ya a mbèè ɲgee yu niɲ, kaa mæ wa'à biı̀.”

²⁶ ɲgyà ì tsyà mæ yı̀ m̀fùùrè ɲgànyègənnu ji jya i bú òtswe a múm ɲda ntsetə abà'à, Thomas a kii òtswe a titii bo. Bi le mfi abà'à. Lâ Yesu a wi'ıkè òtəə a titii bo nswon mæ, “Mbɔɔnə a nu bù.”

²⁷ Ntigə nswon a mbo Thomas mæ, “Niɲə muswêbô ghò falà, ɲki nanşə nlentə mbô mâ! Kii nəsə abô yo niɲ fàa mbèè ɲgee mæ. Kentə nligitə ànnu yo yá, mbı̀ı̀.”

²⁸ Thomas a swon ghu mbo mæ, “Mmà'àmbı̀ ni Nwı̀ngon ghà.”

²⁹ Yesu a betə ghu mbo mæ, “Tigə ò biı̀ aa nlon mæ ò yə gha aà? Mbɔɔnə a mbo bə biı̀ mæ bi biı̀ ti yə gha aa.”

Nji'ı̀ ànnu yii mæ bi le ɲwà'ànə yulà àɲwà'ànə ghu aà

³⁰ Yesu à le ɲghı̀rə ilənsè ji mɔ'ɔ ji ghà'àtə a nsi ɲgànyègənnu ji, jii mæ kaa bi si fàa mum yulà àɲwà'ànə ɲwa'ànə.

³¹ Lâ bi ɲwa'ànə julà ìnnu aa mæ tâ nı̀ biı̀ mæ Yesu à ni Ayo'ò Nwı̀, mbə Mu Nwı̀ tá tsyà a nji m ajàn yii mæ nı̀ biı̀ yi aa i tswe ni òtswəntii nı̀ ikúm yi.

21

Ajàn mæ Yesu à le ntsi'ı̀ ɲgànyègənnu ji ji sàmbaa aà

¹ Ma yú ànnu a kà mæ aa ntsya, a bú ɲdi'ı̀ ibı̀nı̀ yi a mbo ɲgànyègənnu ji ji mɔ'ɔ a mbèè ɲki miyaa Tiberias. A le ɲdi'ı̀ yi aa lalà.

² Simon Peta, Thomas yii mæ à le mbə nimfa'a aa, bo bi Nathanael, yii mæ à le nlo a Cana a mbù'u Galilea aa, bɔɔ bi Zebedee, ni ɲgànyègənnu ji ji baa, bi le mbòontə òtswe a adigə yı̀ fùùrè.

³ Simon Peta a swon a mbo bo mæ, “Mə ka ghèè gha a ɲkô mbwè.” Bo bitsim kii òswon mæ, “Bi'ı̀ ka yonə gho tá bi'ınə ghɛɛ.” Bo le ntigə ɲkuu aban ɲghèè. Bo ghèè mæ aa, nle nlə nlə nıtugə wa tsi'ı̀ tsim kaa wa'ă fibwè kô.

⁴ Abèè a kà mæ aa mfu'u, Yesu a zı̀ òtəə a ghəɲə ɲki; la kaa ɲgànyègənnu ji jya kaa i wa'à zi mæ à bə aa Yesu mæ à təə wa aghəɲə ɲki.

⁵ Yesu a swon a mbo bo mæ, “Bòò bâ, nı̀ kò mæ mbwè mı̀ tsu aa ɛ?” Bo kwi'i mæ, “Ngaɲ.”

⁶ Yesu a swon a mbo bo mæ, “Nı̀ ma'a ambunjyá yuu ya a mbèè àbômà'à, bəə bon nı̀ ka ko mbwè.” Bo le mmà'à, mbwè kuu nluu ghu, bo tigə òswonə kikan.

⁷ ɲgànyègənnu Yesu wa mæ à le ɲkɔɲ yi ɲkɔɲ aa, a swonə a mbo Peta mæ, “A nı̀ Mmà'àmbı̀!” Simon Peta à yù'ù mæ mæ à nı̀ Mmà'àmbi aa, ɲwɛ'ɛ atsə'ə yi yı̀ mà'à (nlon mæ à le si bə aa a tsɔ'ɔ, wa noò mæ à le si fà'à aà), ɲnan wa múm ɲki.

8 Ngǎnyөгѐnnù Yesu jĩ mɔ'ɔ jya i le ntigə ntii àkànu'u ya, ɲki nswuŋə ambunjya ya yĩ mə mbwè mya le nluu ghu aa, nzi a mbèè àghəŋə ɲki. A ti bə aa kaa àgha'a aghəŋə ɲki a le ɲwa'à bù nsa'a, a le mbə aa tsi'ĩ tsó bímètre ɲkhi yĩ fùurè.

9 Bô fè'è mə wa aghəŋə ɲki, ɲyə mɔ'ɔ, i ghə'è, mbwè bo bi àbaa nòŋtə wa ni mɔ'ɔ.

10 Yesu a swon a mbo bo mə, “Nì zi nì mbwè mya mĩ mɔ'ɔ mə nì ko tsítsəŋə aà.”

11 Simon Peta a gheè ɲkuu wa a mùm àkànu'u, nswuŋə ambunjya ya ɲkɔ'ɔsə a nta'a, mbwè mĩ fàŋkə luu ghu, mbə ɲkhi yĩ mɔ'ɔ ni mighum mi ntaà ntsò tarə. Ka mə mbwè mya le nluu wa mùm àmbunjya aa kaa a le ɲwa'à sà'àkə.

12 Yesu a swon a mbo bo mə, “Nì zi mfà'àtə ntsù ghuu.” Kaa ɲù nì bə a le wa'à yi betə mə, “O bə aà wò aa ε?” Nlon mə bo bitsim le nzi mə à nì Mmà'àmbi aà.

13 Yesu à le ntigə nlogə abaa ya bô mbwè mya mfa a mbo bo.

14 Ma mùu noò, à le mbə aa ɲgàà yĩ i ywe'e ji tarə aa, nloginə ajàn mə Yesu à le nyweenə niwo aa, mə à le ndì'i ibiinnù yi a mbô ɲgǎnyөгѐnnù ji.

Yesu bo Peta

15 Nòò yĩ mə bo le mmànşə a mfà'àtə ntsù waa aa Yesu a swon a mbo Simon Peta mə, “Simon, mu Jon, ò kəŋə gha ntsyàtə bə buà bitsim faà aa ε?”

A kwi'i mə, “İŋə, Mmà'àmbi, ò zi mə mə kəŋə ghô.”

Yesu a swon ghu mbo mə, “Ka ɲjɛ'ε bɔɔ bi mbinjèrə jâ.”

16 Yesu a bú nswon ghu mbo a nì ɲgàà yĩ i ywè'e ji baa aa, mə, “Simon, mu Jon, ò kəŋə gha aa ε?”

A kwi'i mə, “İŋə, Mmà'àmbi, ò zi mə mə kəŋə ghô.”

Yesu a swon ghu mbo mə, “Ka mbe bɔɔ bi mbinjèrə jâ.”

17 Yesu a bú nswon ghu mbo ɲgaa yĩ mə i ywè'e ji tarə aa, mə, “Simon, mu Jon, ò kəŋə gha aa ε?”

Peta à le ɲjəŋə nlon mə à le mbetə yi nywe'e ɲgaa ji tarə mə, “O kəŋə gha aa ε?” Ntigə nswon ghu mbo mə, “Mmà'àmbi, ò zì innù tsi'ĩ tsimə; ò zi mə mə kəŋə ghô.”

Yesu a swon ghu mbo mə, “Ka ɲjɛ'ε mbinjèrə jâ.”

18 Mə swòŋə a mbo wò tsi'ĩ annù nikon mə nòò yĩ mə ò le mburə mûŋgwà'à aa, ò le si wɛ'ε nì itsə'è jo, ntaŋtə nì nù yò, mbinə ɲghèè ni adigə yĩ mə ò kəŋə aa; la nòò yĩ mə ò ka yĩ lwènə aa, ò ka yĩ ki nàsə mbô mo tâ ɲù dan à tigə ɲwɛ'ε nì itsə'è a nu wò, nlogə nì gho ɲghèè ni ghu a adigə yĩ mə kaa ò sè kəŋə aà.”

19 (Yesu à le swon ma yù annù mfigitə aa mbuu nìwo yĩ mə Peta à ka yĩ kwo ghu a ɲghirə mə tâ Nwĩ à kwèrə ɲigha'a ghu.) Yesu a tigə mbu nswon ghu mbo mə, “Ka nyòŋə nì ghâ!”

20 Peta a karəkə yi, nyə ɲgǎnyөгѐnnù Yesu yĩ mɔ'ɔ wa, wa yĩ mə à le ɲkəŋə yi aa, tsi'ĩ wa yĩ mə à le nyөгitə a ntsüntii Yesu, wa noò mə bo le si ji mijì mi Pasa mi nlwĩ'ĩ ɲjìm mya mbetə mə, “Mmà'àmbi, ɲù yĩ mə à ka fèè gho aa, à nì wò aà?”

21 Peta à yè mē yi aa, mbetə Yesu mə, “Mmà'àmbi, ànnù ghuà ɲù a ka yĩ bə aa mə akə aa ε?”

22 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Mbə mə kəŋ mə tâ à tswe ntii, ɲywe'e a noò yĩ mə mə ka yĩ bũ bi aa, boŋ ma ya a yə gho aa nì àkə aa ε? Ka nyòŋə nì ghâ!”

23 Ma mùu ajàn, ɲgǎnyөгѐnnù Yesu jya i le ntigə nlaansə nì a titii bɔɔ bi Kristo ni mə kaa ɲgǎnyөгѐnnù Yesu ma ghù kaa à ka yĩ wa'à bù ɲkwo. La kaa Yesu kaa à le ɲwa'à swon aa mə kaa à ka yĩ wa'à kwô; à le mbàŋnə nswon aa mə, “Mbə mə kəŋ mə tâ à tswe ntii ɲywe'e a noò yĩ mə mə ka yĩ bũ bi aa, ma ya a yə gho aa nì àkə aa ε?”

24 Ngǎnyөгѐnnù Yesu ma ghù à ni yu yĩ mə à le nswon innù ma jù tsó àyəfə, ɲki ɲwa'anə aà; bi'ĩ ki mbii mə innù ma jù mə à le nswonə aa, à nì ànnù nikonə.

Nlwĩ'isə

²⁵ Yesu à ɛ mbù ñghirè innù jì ghà'àtè jii mɛ bi ɛ mbaa ki lòò a ñwà'ànè tsi'í tsim, boŋ kaa mè sè mɔ̀ntè mɛ mbè mbi yú ntsim i gha'a ñkù'ùnè a ñkuu ñwà'ànè ma jya ghu.

IFA'A Ngǎntoo Kristo

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A anwà'anə yū aa a le ηḡwà'anə Lukas, ηù yii mə à le ηki ηḡwà'anə Ntooo yī Nsigìnə Lukas aà. Ifà'a Ngǎntoo Kristo à nī ḡgàn ḡghòtə bɔɔ bi Kristo nlogìnə wa noò mə Yesu à le ηkɔ'ɔ ḡghɛɛ a aburə aa (1.12) ḡghɛɛ nywe'e a noò yii mə Paul à le ḡghèè nswonḡ ntoo yī n̄sigìnə ya a Roma aà (28.30). Lukas à lògìnə nswonḡ innù jii mə Yesu à le ḡghìrə wa ni m̄itugə mi njwi mya m̄ighum mi n̄ikwà mə à le mbù n̄tswe fàa atu nsyɛ mbɔḡ kɔ'ɔ ḡghèɛ a aburə aà. A le nan̄sə m̄igitə a mbo bo mə yu tswé n̄t̄i, ηki ku'usə nan̄sə ndi'i waa n̄lonḡ ànnù nifɔ Nwī, ηki mbu ηkwatə mfa ndi'i yī ḡwè ya a mbo bo, n̄swonḡ mə tâ bo yu'utə ηkwɛrə Azwī yī Làà ya mə Nwī à le kà'à aà (1.5,8).

BaYuda le ηwa'atə mə Nwī à le n̄lòɔ mə yu yweensə aa tsi'ī waa, la Nwī a a d̄i'ī a mbô ḡgǎntoo Kristo jya mə n̄too yī n̄sigìnə ya i le n̄tswe aa a mbo itoò tsimə (8.4-38; 10.1-48). Ka mə bi le si tso'ɔ n̄i àkòrə bɔɔ bi Kristo a ḡgaa jī ḡhà'atə aa, Lukas a d̄i'ī mə kaa biKrisèn s̄i b̄ə b̄ii mə to n̄i b̄isa'a bi ala'a kè baRoma b̄ii mə bi le si bu'utə n̄i baYuda maa noò aa b̄ə.

Lukas a tigə ḡḡwà'anə nswonḡ aa ajàn mə ḡgǎntoo Kristo le ηkwɛrə Azwī Nwī, n̄tigə n̄seensə n̄too yī n̄sigìnə ya, n̄logìnə a Yerusalem, ḡghɛɛ nywe'e a n̄lwī'ī m̄bi aà. Ka mə bi twonḡ àḡwà'anə ma yū n̄i Ifà'a Ngǎntoo Kristo aa, mbə bi tse b̄an̄nə swonḡ bə mə à n̄i ifà'a Azwī Nwī, n̄lonḡ mə Lukas à nan̄sə d̄i'ī bi yê tsi'ī sigìnə ajàn mə Azwī Nwī a le si fà'à a ni bo n̄logìnə a Njwī Pentecost aà.

Lukas à d̄i'ī innù jī t̄i jii mə i tswé a n̄i àḡwà'anə yu aa i fɛ'è n̄laa. Nlogìnə a ajàn mə Azwī Nwī à le nsigə ηkuu a nu ḡgǎntoo Kristo aa, bi yê mə Azwī yī Làà a fa m̄ida'a a mbo bo, n̄tsyasə n̄i waa a n̄i innù tsim. ḡghòtə Kristo i le n̄lògìnə aa wa Njwī Pentecost. ḡghòtə yī m̄b̄ii ma yū i le n̄tswa annù atsà'atə Nwī a t̄insə tsi'ī m̄b̄ennù (1.14). Bo le ηki mboonsə waa n̄tswé n̄i ànnù yī fùùrə, n̄nan̄sə mfa ib̄inù waa a nyogə n̄ighàa ni Nwī, a ajàn mə ḡgǎntoo i le si d̄i'ī n̄i waa aa, ηkii ηkɔḡnə n̄i waa bo ni bo, n̄ji n̄i tarə ηkii n̄tigə n̄seensə n̄i n̄too yī n̄sigìnə yâ (2.42; 4.32-33). Anwà'anə yū a nan̄sə ḡhìrə a laa m̄ə ḡghòtə bɔɔ bi Kristo i tswé aa a ηka nsèensò n̄too yī n̄sigìnə ya a mbo b̄ə b̄itsim, a n̄i id̄igə tsim. Ndi'i ni mə bo tswé n̄i ηkwɛrə Azwī yī Làà tâ à ka mfa ni m̄idà'à a mbo bo, ηkii n̄tsyasə n̄i waa a n̄i àfà'à ma yū (1.4,8; 13.4; 16.6-10). B̄i'inə yê ajàn mə ḡghòtə i le si s̄èensə n̄i n̄too ya ηkii n̄too n̄i b̄ə a abɛɛ (13.2,3,47). A le ḡghìrə ajàn mə biKrisèn le si s̄èensə n̄too ya aa mə bi le mb̄ə ḡghotə a mb̄i n̄tsim, ḡghìrə b̄ə b̄itsim yu'u n̄ighàa ni Nwī.

Nt̄i annù yii mə ḡgǎntoo jya le si swonḡ aa i le mbə aa Yesu, mə à yweenə ni ni wo, n̄tswe n̄t̄i, m̄fa'a n̄i a t̄it̄i bo. Ma yū a d̄i'ī mə Yesu à n̄i Ayo'ò Nwī wa mə Nwī à le ηkà'à aà, mbə yu wa yii mə b̄ə b̄itsim tswé n̄i n̄tsyà aa ḡhu n̄j̄im i yweenə aà (4.10-12,33).

Bi yatə àḡwà'anə yū aa laà:

1. Ajàn mə ḡgǎntoo le ηka n̄tan̄tə a nsèensə n̄too yī n̄sigìnə aa 1.1-26
 - a. N̄di'ī Yesu yī n̄lwī'īn̄j̄im ni ànnù yii à le ηkà'à aà 1.1-14
 - b. N̄j̄indâ Judas 1.15-26
2. Ajàn mə bi le nswonḡ n̄too ya a Yerusalem aà 2.1—8.3
3. Ajàn mə bi le nswonḡ n̄too ya a Yudea ni a Samaria aà 8.4—12.25
4. Ifà'à Paul 13.1—28.31
 - a. Àkòrə n̄itə Paul yi n̄tsyàmb̄ii 13.1—14.28
 - b. ḡghòtə n̄d̄anwī a Yerusalem 15-35

c. Akòrè nìtəə Paul yï a ywe'e ji baa aà 15.36—18.22

d. Akòrè nìtəə Paul yï a ywe'e ji ntarə aà 18.23—21.16

e. Ajàn mə Paul à ɛ mbə ngàṅàtsaṅ a Yerusalem, a Kaisaria ni a Roma aà 21.17-28.31

¹ Taà Theophilus, a ni àṅwà'ànè yï ntsyàmbïi ya mə mè kì ɛ ɲwà'ànè a mbo wò aa, mè ɛ nswonə innù tsim jii mə Yesu à ɛ ɲghìrè ɲki ndi'i, nloginə a noò yï mə à ɛ mbè'enè àfà'á yi ghu aa,

² ɲkɔ'ɔ ywe'e a noò yï mə Nwĩ à ɛ lògè yi ɲkɔ'ɔ ghɛɛ ni ghu a aburə aà. Mbɔṅ tâ Yesu tâ à kɔ'ɔ ɲghɛɛ a aburə, à ɛ ndi'itə ɲgǎṅtoò ji jya mə à ɛ ntsɔ'ɔ aa nĩ Azwĩ Nwĩ.

³ Nòò wa mə bi ɛ ndĩ ɲgi'i ghu nu, a kwo mbù ɲyweenə ni nìwo aa, à ɛ mbù ntswe fàa atu nsye ɲjwi mighum mi nìkwà, n̄di'i ibìnù yï a mbo bo ɲгаа jĩ ghà'àtè ni m̄an̄jĩ yï mə kaa mbə bi wa'à manə mə yu ɛ ntswe nt̄i. Bo ɛ nyə yi a nĩ ɲgàà jĩ ghà'àtè ma jù aa, a swon̄ê nĩ innù a mbo bo nlon̄ annù nifò Nwĩ.

⁴ Ma mùu noò yï mə bo bo ɛ ntswe aa, a swon̄ a mbo bo ɲkwantə mə, “Tâ nĩ tsuu Yerusalem lo mà'àtè b̄. Nĩ tswe ghu ɲka nyu'utə nĩ àyoo ya yï mə mè ɛ nswon̄ a mbo bu mə Taà à ɛ ɲkà'à mə yu ka fa a mbo bu aà.

⁵ Jɔn à ɛ si murə nĩ b̄ aa a m̄m̄ ɲkì, lá a ɲj̄m̄ ɲjwi jĩ tsu, Nwĩ à ka b̄aṅnə murə ghu aa bə a m̄m̄ Azwĩ Nwĩ.”

A jàn yï mə Yesu à ɛ ɲkɔ'ɔ ghɛɛ a aburə aà.

⁶ Yesu bo bi ɲgǎṅtoò ji jya ɛ mbòontè ntswe a adigə yï fùùrè. Bo bo tswè m̄ aa, bo betə ghu mbo mə, “Mmà'àmbi à ka yï bə aa ma mùu noò mbɔṅ tâ ò bu mbənsə annù nifò baIsrael a mbo bo tá tá bo ka nsa'a nĩ m̄bi yù aa ɛ?”

⁷ Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Kaa à si adigə yuu b̄ a nzi noò k̄ ɲjwi yï mə a lèò bə Taà ghà nĩ àdà'á yi aà.

⁸ Lá nĩ ka kwerə m̄ida'a a noo yï mə Azwĩ Nwĩ a sigə ɲkuu a nu bù aà. Tâ nĩ tigə bə b̄yəfə ba a Yerusalem, ni a abù'u Yudea tsim bo bi a Samaria, nlo ghu ɲghɛɛ a mbĩ n̄tsimè.”

⁹ Yesu à swon̄ m̄ ma mùu ajàn, Nwĩ a ghìrè a tigè ɲkɔ'ɔ ghɛɛ n̄i a aburə, ɲgǎṅtoò ji jya təə ntigə n̄lii, m̄bà'à i tigè n̄logə yi a ghèè m̄bwe a mi'i bo.

¹⁰ Bo tigè n̄təə wa adigə n̄tigə n̄lii ni aburə, a ajaṅ yï mə a kɔ'ɔ ghɛɛ aà. Bo kà m̄ aa n̄lii aa, b̄è b̄i m̄ɔ'ɔ bi baa bi z̄i n̄təə a mb̄ɛɛ bo ɲwe'ɛ itsə'è jĩ fù'ù,

¹¹ m̄bètə waa mə “Bè bi Galilea, n̄i təə faà n̄lii n̄i àburə aa a ya aa ɛ? Yesu ma ghù mə bi logə ɲkɔ'ɔ ɲghɛɛ ni ghu a aburə aa, à ka yi bu b̄i tsi'i ma mùu ajaṅ mə n̄i yə a kɔ'ɔ ghèè a aburə aà.”

A ajaṅ yï mə bi ɛ ntsɔ'ɔ Matias mə tâ logə adigə Judas aa

¹² Bo ɛ ntigə nlo wa nta'a Olives m̄bu mb̄i fu a Yerusalem, a nlo ghu ɲghɛɛ nywe'e a Yerusalem a bə tsò kilo metre yï m̄fùùrè.

¹³ Bo b̄i m̄ ɲkuu a Yerusalem, ɲkɔ'ɔ ghɛɛ wa nja'à n̄dà n̄kàn̄ a n̄dəṅ wa adigə yï mə bo ɛ si tswe ghu aà. Bo ma bú ɛ mbə aa Peta ni Jɔn ni Jems ni Andrea, Philip ni Thomas, Bartolomeo ni Mateo, Jems mu Alfeus ni Simon yï mə bi ɛ si k̄i ntwon̄ə ni Zealot aa, ni Judas mu Jems.

¹⁴ Bo ma bú bi tsim bo ɛ mbòonsè waa mb̄ii bitsim mə bo ka ki tsà'àtè nĩ Nwĩ kaa wa'à Kaà, bo bo ni b̄aṅgyè bya mə bi ɛ si yòṅè ni ɲj̄m̄ Yesu aa, a b̄ò'ɔ Mary, n̄dè b̄i Yesu, ni b̄ɔɔ bi ma bi Yesu b̄i m̄b̄aṅnè.

¹⁵ Ma mùu noò ɲgǎṅmb̄ii Kristo tsò ɲkh̄i ni m̄ighum mimbaa, bo ɛ ɲghotə waa ntswe a adigə yï fùùrè, bo ghòtè m̄ waa ntswe aa, Peta a təə a n̄dəṅ n̄swon̄ mə,

16 “Bɔɔ bi maà, ànnù yïi mɛ àɲwà'ànè Nwî a swonɔ aa, a le ntswe nî mɛ'ɛ mbòontê tsi'î a ajan yïi mɛ Azwî Nwî a le nswon, mɔɔn tâ à fɛ'ɛ, a mbo David mɛ tâ à swon nlon Judas Iskariot yïi mɛ à le ɲghèè nɛdi'î Yesu a mbo bè bya mɛ bi le ntswa yi aà.

17 Judas yumbon à le mbɛ ɲɔ yï mɔ'ɔ a titii bi'inè, nlon mɛ bi le ntsɔ'ɔ yi mɛ tâ bi'inè nì bo ka mfa'a aà.

18 (Judas à le nlògɛ ɲkabɛ ya yïi mɛ à le ɲkwɛrɛ nlonɔ annù yï bi yïi mɛ à le ɲghìrè aa, ɲghèè ɲyuu adigɛ nsyɛ ghu. A le wò nì mɛtumfu'u ma mùu adigɛ, àtò'ò yi a bwinè a titii, mɛtò mi mɛtsim mi zwu mfɛ'èkè.

19 Bè bitsim bii mɛ bi le ntswe a Yerusalem aà bi le nyu'u annù ma yû, nɛtìgɛ mfa ikum adigɛ ma ya nì ɲghàà nì alà'à nyaa nì Akeldama, ma la bɛ mɛ, Adigɛnsyɛ Alèè).

20 A fɛ'è ma mùu ajan aa nlon mɛ bi le ɲwà'ànè a mùm àɲwà'ànè bî Psalms mɛ, 'Tâ ndùgê yï tâ ì tɛɛ ɲɛ'ɛ,

tâ ɲù tsù tâ tsuu ghu yï lɔ kɪ tswe bê.'

Bi kî mɛbu ɲwà'ànè ghu mɛ,

'Tâ ɲù dànɛ à lɔgɛ adigɛ afà'á yi.'

21 Ma mùu ajan, a ku'unɛ mɛ tâ bi'inè tso'ɔ ɲù yï mɔ'ɔ yïi mɛ à kɪ tswe bi'inè nì bɔ a ɲgɔɲ bìnòò bɛtsim mɛ Mmà'àmbi Yesu à kɪ sɪ fɛ'è ɲkarɛ ɲghɛɛ mbù mɛbii nî titii bi'inè fàa atu nsyɛ aa,

22 nloginɛ nì nòò wa mɛ Jon à le sɪ murɛ nî bê a ɲkì aa, ɲghɛɛ nywe'e nì noò wa yïi mɛ bi le nlògɛ Yesu ɲkɔ'ɔ ɲghɛɛ nì ghu a aburɛ aà. ɲù ma ghù à ka kii bɛ àyɛfɛ, tsɔ bi'inè, kɪ swon nì a mbo bɛ ajan yïi mɛ Yesu à le nyweenɛ nì nìwo aà.”

23 Bo le ndi'î bê bi baa, Joseph yïi mɛ bi le sɪ twonɔ nì Barsabas, ikùm yi yï mɔ'ɔ ì kɪ mɛbɛ Justus aa, bo Matias.

24 Bo le ntigɛ ntsa'atɛ Nwî nswon mɛ, “Mmà'àmbi, wò yïi mɛ ò zi mɛntii mi bê bitsim aa, tigɛ mfigitè ɲù yïi mɛ ò tsɔ'ɔ aa, fàa titii bè bua bi baa

25 mɛ tâ à lɔgɛ adigɛ afà'a ɲgɛntoo Kristo, yïi mɛ Judas à le mmà'atè a ɲghɛɛ a adigɛ yïi mɛ yu kɔɲɛ aa.”

26 Bo tsà'atè mɛ Nwî laa, ntigɛ mma'a ibìrè a ntsɔ'ɔ ɲù yïi mɛ à nì ghu aa, wa titii bè bya bi baà. ɲù yïi mɛ bi le ntsɔ'ɔ aa à le mbɛ Matias. Bi tigɛ nlogɛ yi nniɲ mɛ tâ à tigɛ mbɛ ɲù yï mɔ'ɔ wa titii ɲgɛntoo jya nìghùm ntsò baà.

2

Ajanɔ yïi mɛ Nwî à le ntoo Azwî Nwî a sigɛ ɲkuu a nu Bɔɔ bi Kristo aà

1 ɲjwî Pentekost ì kù'ù mɛ, ɲgɛmbii Kristo jya ì ghotè waa ntswe tsi'î àdìgè yï fùùrè.

2 Bò tswè mɛ, ɲghɛɛ kɪ yɛ, àyòò tsu a ju'ù a nìkàn ɲkoo tsɔ àfisè yï wè yïi mɛ a tsyà aa, nzi ɲkuu nlwensɛ nda ya mɛ bo le ntswe ghu aa tsi'î ntsim.

3 Bo yê ɲjoo jï mɔ'ɔ ì zì mɛbɛ tsɔ nìlwà mɔ'ɔ, nìkìrɛ tsɔ ìlè; ì yâtè waa ɲghɛɛ ntèntè a nu bo yï mɔ'ɔ yï mɔ'ò.

4 Azwî Nwî a le ɲkuu nluu a nu bo bitsim; bo tigɛ nloginɛ ɲka ghaa mighàà mi itoo jï dàn, ɲyonɔ nì ajan yïi mɛ Azwî Nwî a le ndi'î a mbo bo aà.

5 BaYuda bii mɛ bi le sɪ bɔ'ɔ nî Nwi aa, bo le nlò a itòò tsim fàa mɛbii nzi nɛtìgɛ ntswe a Yerusalem.

6 Bo yù'ù mɛ ɲjì ayoo ya a ajan yïi mɛ a le sɪ jù'ù aà, nìnòò bê bî ghà'à gha'a zì ɲghotè, ànnu a tsyà waa nlon mɛ ɲù ntsim yïi mɛ à le ntswe ghu aa à le nyu'u ɲgɛmbii Kristo jya ì ghaà nì ɲghàà nì ala'à nyaa.

7 Annù a le ntsyà waa, a kî mɛburɛ mbɛ tsi'î ànnù yï yɛyɛrɛ a mbo bo, bo tigɛ mɛbetɛ nì mɛ, “bè buà bi tsim mɛ bi ghàà laà aa bi sɪ aa baGalilea bɛ aa ɛ?

8 A tigè ntsya aa la nù ntsim a titii bì'inè a yu'ù nì waa bo ghàà ni nìghàà ni ala'à nyaa aa ε?

9 Bì'inè lo aa a itoo itoò, a Partia, Media, ñki lo a Elam; ñlo a Mesopotamia, a Yudea, bo bi a Kapadosia; ñlo a Pontus ni Asia;

10 a Frigia ni Pamfilia, a Egipto, ñlo a idigè jì mɔ'ɔ a Libya, a mbèε Cyrene, bì'inè bì mɔ'ɔ bi lô a Roma,

11 baYuda bo bi bii mɔ bo kwensè annùnwi yaa ñtigè bɔ baYuda; bì'inè bì mɔ'ɔ bi lô a Kreta bo bi a Arabia, lâ bì'inè yu'ù bo ghaà ni mìghàà mi ìla'a mi'inè, ñswonɔ nì ìnnù jì wè jii mɔ Nwì a fà'à aà."

12 Annù le ntsyà waa bîtsim, itû jyaa i buurè, bo tigè m̀betè nì waa bo ni bo mɔ, "Ma yuù ànnù a bɔ àa mɔ akè?"

13 Lâ bɔ bì mɔ'ɔ a titii bo bi bânɔnè ñka ñwye nì waa, ñswonɔ ni mɔ, "Bo no aa m̀lù'ù m̀i fii si'i si'i, m̀i tigè ñkɔ'ɔ ni atu bo."

Annù yii mɔ Peta à le nswonɔ a mbo àkùrè bê bya aa

14 Bè byâ kà mɔ aa ñghaa laà, Peta a tɔ a ñdɔn bo bi ñgànntoo jì mɔ'ɔ jya ñìghùm ntsò mɔ'ɔ, ñɔntɔ nji yì a ndɔn ñghaa a mbo bo nswon mɔ, "Bù baYuda bo bi bù bɔ bîtsim bii mɔ ni tswe a Yerusalem, nanɔ nɔ'utɔ nì tâ mà tɔ'ɔtɔ annu yii mɔ a tswe ghu aa a mbo bù.

15 Kaa bɔ buà kaa bo si aa m̀lù'ù baanè, a ajàn yii mɔ ni wa'atɔ aà, ñlon mɔ à ni aa tsi'i bìnòò bi ñbù'u tsitsɔnè.

16 Tâ nì yu'u ànnù yii mɔ ñgànntoo Nwì Yoel à le nswon ñlon annù ma yù aà,

17 'Nwì à swon mɔ, à ka yì bɔ a noò ñjìm tâ mɔ swi'i Azwi ya a nu bɔ bîtsim.

Bɔɔ buu bi mbânɔnè bo bi bì bânɔgyè tâ bo ka nswon nì ìnnù jii mɔ mɔ ka yì ki ñɔnè ni a ntii bo aà,

tâ ñjèè tɔ tɔ tâ ì ka nle nì bɔɔ ñgwa'a buu,

tâ ñjèè tâ ì ka nle nì bìlî buu

18 ñnɔ, wa mɔ ka yì swi'i Azwi ya a nu ñbù'ù ja ji mbânɔnè bo bi jì bânɔgyè a nì ñjwi ma jyâ, tâ bo ka nswon nì ìnnù jii mɔ mɔ ñnɔ a ntii bo aà.

19 Mɔ ka yì ghìrè ìnnù tsyãmbô a aburè a ndɔn,

i ghìrè ìlènsè fàa atu nsyê, a jì'ì ñikàn;

nì ka yì yɔ aləè bo bi mɔ'ɔ nì m̀bà'à filî.

20 Nìnòò à ka yì bɔn i tigè fii tsò itugè tâ sàɔnè tâ à bɔn ntigè mbanɔ tsò àləè,

m̀bɔn tâ ñjwì Mmà'àmbi, là'a njwì yì ñwè ya mɔ ka yì tsyã njwì tsim aa, m̀bɔn tâ ì zi.

21 Maa noò, nù ntsim yii mɔ ka yì twon ikum Mmà'ambi aa, à ka yì yweenè.'

22 "BaIsrael, yu'utè nì ànnù yii mɔ mɔ ka swon aa. Nì zi mɔ Nwì à le ndi'ì mɔ Yesu mu Nazareth à ni nù yii mɔ yu tɔ'ɔ aa ni ìnnù jì wè bo bi ìnnù tsyãmbô bo bi a bɔ'ɔ ìlènsè jii mɔ Nwì yumbɔn à le ñghìrè mɔ tâ yu Yesu tâ à ghìrè a titii bù aà.

23 Nwì à le nanɔ nləè ñki nzi mɔ bi ka yì fa Yesu ma ghù a mbo bù. Bi fà mɔ, ni ghìrè mɔ tâ bɔ bì bi tâ bì kweentɔ yi a ati bânɔnè bânɔnè, ñzwitɔ yi ghu.

24 Lâ Nwì a yweensè yi a nìwo, ñketè m̀ñkìrè m̀i ñgi'ì nìwo yii mɔ à le yɔ aa, ñlon mɔ kaa nìwo ni le ñwa'à nì àdà'à a ntswa yu nləè a nisyè tswè bê.

25 Nlon mɔ David à le nswon ñlon ñgaà yì mɔ,

'Mè le si yɔ nì Mmà'àmbi a tswe a mbii mɔ a ñgòn bìnòò bîtsim; tsò mɔ à tswe a mbèè abo mɔ yì mà'à aa, kaa m̀bɔ nti gha i wa'à ka ntsiginè bê.

26 Ma mùu ajàn, nti gha i tswe nì nìdorè, mɔ tigè ñghaa ni nìdorè;

tâ ñjyànù yà tâ ì tswe ntigè nyu'utè nì ñkà'a yii mɔ Nwì à le ñkà'à aà,

27 Nlon mɔ kaa ò ka yì wa'á nti gha mà'àtè tâ ì tswe a ala'a bìku bi bê àa bê

kaa mbə̀ ò wa'à k̀ì m̀ma'atə̀ ɲgàɲàfà'á ghò ỳì mə̀ à fà̀ ìb̀ìinú ỳì a mbo wò aa, tá à bwè bə̀.

28 O d̀ì'ì m̀ê m̀anji ỳì mə̀ mbə̀ m̀è tsyá ghu ntswe nt̀ì aa a mbo m̀è;

ò kà ghìrə̀ tá nt̀ì gha tá ì luu ǹì ǹìdorə̀ a noò ỳì mə̀ m̀è tswe a nsi mi'i wò aà.'

29 "Bòò bi maà, m̀bə̀ m̀è tse ghàà a mbo bù tsi'ì ǹì nsi ǹì nsi nlonɲə̀ tátsə̀ ỳì'inə̀, David. A le ɲkwò bi k̀ì ǹtwinɲə̀ ỳì, ǹìsyé ǹì ǹì k̀ì ǹtswe faà ǹzi nywe'e s̀ì.

30 David à le mbə̀ ɲgàɲntoò Nwí ɲk̀ì nzi mə̀ Nwí à lèè ɲka'a a mbo yu mə̀ yu Nwí yu ka ỳì tswesə̀ mu David ỳì m̀ò'ɔ ghu aləɲə̀ nifò.

31 David à le nyə̀ annù ỳì mə̀ Nwí à le ntswe ǹì ɲghìrə̀ aa, m̀bɔɲ tá à fə'ɛ mbòontə̀, ǹtigə̀ ɲghaa nlon a ajàɲ ỳì mə̀ Kristo, Ayo'ò Nwí wa, à ka ỳì yweenə̀ ǹì ǹwo, tá Nwí tá à wa'à ỳì ma'atə̀ tá à tswe a ala'a b̀ìku bi bə̀, kaa wa'à k̀ì mbii mə̀ tá ɲyǎnú ỳì ì bwè aa bə̀.

32 Nwí a ywèensə̀ m̀ê Yesu ma ghú ǹì ǹwo. B̀ì'ì bi tsim b̀ì'ì yə̀ ỳì ǹì mi'ì mi'i a ajàɲ ỳì mə̀ à le nyweenə̀ ǹì ǹwo aà.

33 Tsìtsɔɲ, Nwí à k̀ò'òsə̀ ỳì a ǹdɔɲ, a adigə̀ nifò, ǹtswesə̀ ỳì a mbèè ǹìkwɛɛ yu Taà ỳì ǹì m̀à'à, ǹifa Azwí Nwí ỳì mə̀ à le ɲkà' à mə̀ yu ka ỳì fa aa ghu mbò. Ayoo ya mə̀ ǹì yə̀ ɲk̀ì yu'u a koò aa, à bə̀ aa Azwí Nwí ma yá mə̀ Kristo à swí'ì a nu b̀ì'ì.

34 Nlon mə̀ David yumbɔɲ kaa à le ɲwa'à a aburə̀ kò'ɔ ɲghèè, yumbɔɲ à le mbàɲnè ǹswon mə̀,

'Mmà'àmbi à swòɲə̀ a mbo Mmà'àmbi ghà:

Tswe a mbèè ǹìkwɛɛ m̀è ǹì m̀à'à,

35 nywe'e a noò ỳì mə̀ m̀è ka ghìrə̀ tá ɲgàɲk̀ìbàà jo tá ì bəɲ ntigə̀ mbə̀ tsò àkə'ə ntete m̀ìkòrə̀ m̀ò.'

36 "Ma mùu ajàɲ, a bɔɲ mə̀ tá baIsrael bitsim tá bi nanɲə̀ nzi mə̀ Nwí à lèè m̀ê Yesu ma ghú mə̀ ǹì le ɲkwèentə̀ a ati b̀àɲnè b̀àɲnè aa ǹì Mmà'àmbi bo b̀ì Ayo'ò Nwí."

37 Bè bya bo yu'ù m̀ê laà, ànnù ya a sò ǹt̀ì waa, ì luu ǹì ajəɲnè, bo tigə̀ mbetə̀ Peta bo b̀ì ɲgàɲntoo j̀ì m̀ò'ɔ jya mə̀, "Bòò bi maà bi'ì, m̀bə̀ b̀ì'ì tigə̀ ɲghìrə̀ aa mə̀ akə̀ ɛ?"

38 Peta a kwi'ì a mbo bo mə̀, "Ǹì bəɲkə̀ m̀int̀ì muu, ɲkwɛrə̀ ɲk̀ì bu bitsim ǹì ìk̀um Yesu Kristo, tá Nwí à li'inə̀ ìb̀ì ghuu, ɲk̀ì ntəɲə̀ ghuu ǹì Azwí Nwí.

39 Ma yu ànnù à ǹì ànnù ỳì mə̀ Nwí à le ɲkà' à a mbo bù bo b̀ì a mbo b̀òò buu, a mbo bə̀ bitsim b̀ii mə̀ bi tswe a sà'a agha'à, bo b̀ì a mbo ɲù ǹtsim ỳì mə̀ Taà ỳì'ì Nwíngòɲ a twòɲ mə̀ à zi a mbèɛ yu aà."

40 Peta à le ntigə̀ mbu nswon innù j̀ì ghà'atə̀ a mbo bo a ajàɲ ỳì mə̀ bo le nyu'u ɲk̀ì nyə̀ aa, ǹd̀ì'itə̀ ǹì waa nswonə̀ ǹì mə̀, "Tsu'u ǹì àtú yuu a mbo ǹìwàà ǹì bə̀ buà b̀ii mə̀ à ǹì bə̀ b̀ì bi aà."

41 Bè b̀ì ghà'atə̀ bi le nyu'u ànnù ỳì mə̀ Peta à le swon aa, m̀bii, ɲkwɛrə̀ ɲk̀ì. Bè b̀ii mə̀ bi le ɲkwɛrə̀ ɲk̀ì maa ɲjwi aa bi le mbə̀ ntsù'ù j̀ì tarə̀, ǹd̀ùù waa ma bú ì tigə̀ ɲku'usə̀ ɲghotə̀ b̀òò bi Kristo byá.

42 Nloginə̀ maa ɲjwi bo le ǹnɲ atú yaa ǹì innù j̀ii mə̀ ɲgàɲntoo jya ì le si d̀ì'ì aa, ǹnanɲə̀ nyə̀gə̀, m̀boonsə̀ wa bo ntswé ɲghìrə̀ ǹì innù jya ǹì àbo ỳì m̀ò'ɔ a m̀um ɲghòtə̀, m̀batə̀ ǹì abaa ɲkurə̀ bo bitsim, ɲk̀ii ntsa'atə̀ ǹì Nwí bo bitsimə̀.

Ajàɲ ỳì mə̀ b̀òò b̀ì Kristo le si tswe aà

43 Ngàɲntoò Kristo jya bo le si ghìrə̀ innùtsyámbo bo b̀ì innù j̀ì ỳeyerə̀, ma yú a ghìrə̀ mə̀ tá ǹìb̀ò'ɔ ǹì tswa bə̀ bitsimə̀.

44 Bè bitsim b̀ii mə̀ bi le ǹnɲ nt̀ì waa a nu Yesu aa, bi le mbòonsə̀ waa, ɲghotə̀ ǹì waa ntswe ǹì àdigə̀ ỳì f̀ùurə̀, m̀boonsə̀ ǹì ɲjoo jya, àyoò yaa a bə̀ ỳì m̀ò'otə̀.

45 Bo le si f̀entə̀ ǹì ìdigə̀ nsyé jya bo b̀ì ɲjoo j̀ii mə̀ bo le ntswe ǹì ju aa, ǹzi mfakə̀ ǹì ɲkabə̀ ỳì mə̀ bo fentə̀ ɲjoo jya ghu aa, a mbo bə̀ b̀ii mə̀ bi le si bəɲ ǹì ɲjoo aà.

⁴⁶ Bo bitsim le si ghèè ni ndàmà'anwĩ tsi'ĩ ñjwĩ tsim, mbatə nĩ àbaa a mila'a bo, ñyatə nĩ mǎjĩ myaa ñji ndoritə nĩ ñtiì waa tsim;

⁴⁷ ñgha'asə nĩ Nwĩ, bè bì tsim bì kɔŋə nĩ waa. Mmà'àmbi a le si yweensə nĩ bè, ñku'usə nĩ ñdùù waa ghu tsi'ĩ ñjwĩ tsim.

3

A ajàn yĩ mə Peta bo Jɔn le ghùrə mbwenkə aà

¹ Peta bo Jɔn le si k'o'ɔ ŋghɛɛ a ndàmà'anwĩ a noò ñtsà'àtə Nwĩ, a ni bìnòò bi tarə a si'inə a ñjwi yĩ mò'ɔ;

² Bè le mbè'è ñù yĩ mò'ɔ yĩ mə à le mbwenkə nloginə a ato'o aa nzi ni ghu. Bi le si zĩ ma'atə ni mbwenkə ma ghù tsi'ĩ ñjwĩ tsim a tsùbù'u ndàmà'anwĩ wa yĩ mə bì le si twonə ni Ntsùbù'u yĩ mbòn mbon aà mə tâ à tse ghu ntigə ñlontə nĩ ñkabə a mbo bè bii mə bì le si zĩ a ñkuu a ndàmà'anwĩ aà.

³ Mbwenkə wa à yè mə Peta bo Jɔn bo zĩ ŋghəə ki kuu a ndàmà'anwĩ ñlontə ñkabə a mbo bo.

⁴ Peta bo Jɔn bo tɛ'ɛ mi'ĩ myaa ghu nu nswon mə, “Ka ñlĩ nĩ yi'i.”

⁵ A tigè nte'ɛ mi'ĩ mi a nu bo ñtigə ŋwa'atə ni mə bo ka fa ñkabə a bo yu.

⁶ La Peta a swon ghu mbo mə, “Kaa mə si ni silva kè ni gold tswê, lâ mə ka banne fa ayoo yĩ mə mə tse ni yu aà: Mè swon a mbo wò nĩ ñkùm Yesu mu Nazareth mə tâ ò biinə ñka ntəə.”

⁷ A swon mə ma mùu ajàn, ñtswa ñikwɛɛ ni mbwenkə wa nĩ mà'à a biinè ntəə. Mìkà'á mi bo bì mi'ĩ mi mìkòrə mi mi burə ñtiì mbə ajàn yĩ mə mbə a tigè ntəə tsi'ĩ siginè.

⁸ A li mbìnè ntəə, ñlo ntigə ntəə nyonə waa bo bo tigè ñkuu ŋghɛɛ a ndàmà'anwĩ. A tigè ñlitə ntəə ŋgha'asə nĩ Nwĩ.

⁹ Bè bì tsim bì yè yi a ajàn yĩ mə à le si təə ŋghɛɛ ŋgha'asə nĩ Nwĩ aà.

¹⁰ Bĩ yè yi, ñzi mə à ni ñù wa mə à le si tse wa Ntsùbù'u ndàmà'anwĩ yĩ bòn mbon ñlɔɔ nĩ ñgabə aà; ànnù a burə ñtigə ntsya waa tsi'ĩ tsyà a nyə ànnù yĩ mə a le mfè'è ghu nu aà.

Annù yĩ mə Peta à le nswon a ndàmà'anwĩ aà

¹¹ Tsó mə ñù wa a le nyonə ñtigə mbanə ni ñjĩm Peta bo Jɔn aa, bè bitsim bi le ntigə nywunə nzi mbòontə a mbèè bo wa ni potico yĩ mə bì le si twonə ni yĩ Solomon aà, mĩtsyé myaa mi burə mburə tsi'ĩ burə.

¹² Peta à yè mə ma mùu ajàn, ñghaa a mbo bè bya ñswon mə, “BàIsrael, ni yerə ñlonə ànnù yuà laa a ya? Nĩ lĩ yi'ĩ laà laa a ya? Nĩ mòontə mə bĩ'ĩ ghìrə ànnù ma yù aa nĩ àdà'á yi'ĩ, kè nĩ laà ñki mɔontə mə bĩ'ĩ ghìrə mə tâ ñù ghù biinə ñka ntəə aa ñlonə mə mìnńú mi'ĩ mə tsinə aa ɛ?”

¹³ Nwĩngon bì Abraham ni Isaac ni Yakob, Nwĩngon bì taà yi'inè, à ghà'àsə Ngànàfà'á yĩ Yesu yĩ mə nĩ le ñlògè yi mfa mə bì zwitə, ntuu yi a nsi Pilato, ka mə Pilato à le ñlòò mə yu mà'àtə yi tâ ghɛɛ yi aà.

¹⁴ Nĩ tuù Mu Nwĩ yĩ mə à laa mǎnsə, mìnńú mi mi tsinə aà, ñswon mə tâ bì banne mfa ñù yĩ mə à zwitə ñù aa a mbo bù.

¹⁵ Nĩ zwitə Njù yĩ mə a fa ntswèntiì a mbo bè, Yesu yĩ mə Nwĩ à le nyweensə niwo aà. Bĩ'ĩ ni biyefə nĩ ànnù ma yù.

¹⁶ Njù ghulà mə nĩ yə, ñki nzi yi aa, a ghìrə ñkùm Yesu, a ghìrə ajàn yĩ mə à ñjñ ñtiì yi a ni ñkùm Yesu aa, mə tâ à tse ni mĩtiì. A ghìrə àbiintiì yĩ mə ñù ghù à tse ni yu ñlonə Yesu aa mə tâ à tiì, mburə nanse ntiì a ajàn yĩ mə nĩ yə a tswê a nsi mi'ĩ bu bitsim laà aà.

17 “Bɔɔ bi maà, lâ tsítsòŋ mè zi mɛ nì lɛ nghìrɛ annù yíi mɛ nì lɛ nghìrɛ aa tì zí, a ajàn yíi mɛ bɪsa'a bi àla'à buu bi lɛ nghìrɛ aà.

18 Lâ ànnù yíi mɛ Nwí à lɛ nghìrɛ ñgǎŋntoo ji tsím i foò nswon tsi'í tètè aa, mɛ Ayo'ò Nwí wa à tswe nì nyê ñgi'i aa, à ni yu mɛ a kì mɛ mɛfɛ'ɛ mbòontè aà.

19 Tsó mɛ a bɛ ma mùu ajàn aa, a bɔŋ mɛ mɛ tá nì bɛŋkɛ mɪntì muu, m̀bu mb̀ì fu a mb̀ɛ Nwí, tá à yɛ'ɛ ibí ghu nlo'osè

20 tá tá Mmà'àmbi à ghìrɛ tá m̀ntì muu m̀ fwetɛ, tá à kì ntoo Ayo'ò Nwí wa yíi mɛ à lɛ è ntsò'ɔ aa, a mbo bu, là'a Yesu

21 yíi mɛ à tswe nì ntswe a aburɛ i ywe'e a nòò yíi mɛ Nwí à ka yi nan̄sɛ ìnnù, i ghìrɛ tá m̀bi i bu mb̀on̄ fu tsi'í a ajàn yíi mɛ i lɛ mbɛ a mb̀ì aà, i ghìrɛ tá ìnnù tsím i kì mɛfɛ'ɛ mbòontè a ajàn yíi mɛ ñgǎŋntoo Nwí jii i lɛ mfa m̀b̀ì m̀i nú myaa a mbo Nwí i lɛ nswon a ñgu'u aà.

22 Moses à lɛ nswon mɛ, ‘Mmà'àmbi Nwíŋgòŋ à ka yi ghìrɛ tá ñgǎŋntoo Nwí tá à fɛ'ɛ a títì bɔɔ bi maà buu tsó mè. Nì ka yí kì yu'unə n̄i, i kì ghìrɛ n̄i ìnnù tsím jii mɛ a swon aà.

23 Nù yíi mɛ à si annù yíi mɛ ñgǎŋntoo Nwí ma ghù a swon aa yu'u aa, a ku'unə mɛ tá b̀i zwitɛ, m̀fi'isɛ yi a titì b̀è bi Nwí.’

24 Ñgǎŋntoo Nwí tsím, ñloginə a nu Samuel ñghɛ nywe'e ni b̀i mɛ bi lɛ nyon̄ ghu njim aa, bi lɛ nghàà ñswon ìnnù njwi mà jù.

25 Nì ni bɔɔ bi ñgǎŋntoo Nwí, Nwí à lɛ ñki ñwarə akàà ya bo b̀i bitaà buu aa nlon̄ atú yuu. Nwí à lɛ nswon a mbo Abraham mɛ, ‘Mè ka yi niñ mbɔonə a atu ñgwè'è mu nù ntsím fàa nsye i yon̄è aa a njim b̀ò buu.’

26 Nwí à tsò'ò mɛ Ñgǎŋfà'á yí, a ajàn yíi mɛ à lɛ nswon aa, m̀foo ntoo yi a mbo bù, a niñ mbɔonə a nu bù, a nghìrɛ mɛ tá nù ntsím a titì bù tá à bɛŋ ntì yi, m̀ma'atə ìnnù jii bi jii mɛ a ghìrɛ aà.”

4

1 Bo kà mɛ aa nghaa laa a mbo b̀è bya, ñgǎŋmà'a Nwí bo b̀i tamândoo ñgǎŋmbè ndámà'anwí ni baSadukai zí ntsitə waa

2 Ntónà waa i lɛ si lwí a nu Peta bo Jon̄ nlon̄ mɛ bo lɛ si d̄i'í n̄i ànnù Nwí a mbo b̀è bya, ñswon̄ ni a mbo bo mɛ Yesu à lɛ nyweenə niwò, ma la a bɛ mɛ b̀è ka yí kii yweenə niwò.

3 Bo lɛ ntswa Peta bo Jon̄; tsó mɛ à lɛ mbɛ noò ñkwêfò aa, bi tigè ñghɛ niñə waa a ndátsan̄, ñləə mɛ tá àbèè fu'u.

4 Lâ b̀è bí ghà'atè b̀i bi lɛ nyu'u ñghàà ni Nwí nya aa, bi lɛ b̀i annu ma yá. Ndùu mb̀an̄nè tsítsòŋ i tigè ñghɛ tsó ntsù'ù ji ntaà.

5 Abèè fù'ù mɛ, b̀isa'a bi ala'a byaa ni b̀ìì bi ala'a abò'ɔ ñgǎŋd̄i'í nòŋsè bi ghotè ntswe a Yerusalem

6 bo b̀i Annas, Ñgǎŋmà'anwí yí ñwè, ni Kaifas, ni Jon̄ ni Alexander ni b̀è bitsim b̀i mɛ bi lɛ mfè'è a ñgwè'ɛ ñgǎŋmà'anwí yí ñwè aà.

7 Bo ghòtè mɛ ntswe, ñlogè Peta abò'ɔ Jon̄ nte'ɛ a titì bo, m̀betə waa mɛ, “Nì kì ghìrɛ ànnù ya aa ni m̀dà'á m̀i wo, kè, nì kì ghìrɛ aa ni ìkùm wo aa ɛ?”

8 Azwí Nwí a kuu nluu a ntii Peta, a swon a mbo bo mɛ, “B̀isa'a bi alà'á ni b̀ìì bi ala'á,

9 Bɛɛ mɛ nì ti betə yi'í ni ìnnù sii aa nlon̄ ànnù yí siginè yíi mɛ b̀i'í ghìrɛ a nu mb̀wènkè wa aa, bɛɛ nì ti lòò aà n̄zi a ajàn yíi b̀i'í tsya mb̀on̄ ñghìrɛ tá nù ghù tii aa,

10 a bɔŋ mɛ tá nù ntsím, ni b̀è bitsim b̀i mɛ bi tswe a Israel, a ku'unə mɛ tá nì zi mɛ b̀i'í ghurə ñù ghù mɛ nì yə a tə a titì bù laa, nì ìkùm Yesu Kristo Mú Nazareth yíi mɛ nì lɛ ñkwèntè a ati b̀an̄nè b̀an̄nè, yu wa yíi mɛ Nwí à lɛ nyweenə niwo aà.

11 'A ni ñgò'ò ya mə bǔ biboo bi nda ni le ntuu aa, mə i bèn mə ñtigə ñgò'ò nìbuu yǐ ñwè.'

12 Kaa ñù tsù kaa sǐ ghu tswe mə mbə bi tsyá ghu ñjìm ñyweenə, ñtsyastə Yesu Kristo, ñlon mə kaa ìkùm yǐ tsu kaa i sǐ fàa atu nsye tswê a titi bə mə Nwǐ à fa mə mbə i tse yweensə yi'inè."

13 Annù le ntsya waa a ajàn yǐ mə bo le nyə atanə nti yǐ mə Peta ni Jɔn le si ghàa ghu aa, a le mburə gha'a waa tsi'í ghà'à ñlon mə bo le nzi mə bo le mbə aa tsi'í bə bi adànə àdànə bii mə kaa bi leè ñwa'á a ndánwà'ànə gھے aà. Lá bô yè mə laà aa, ñwa'atə mə Peta bo Jɔn le mbaa mbə aa ñgàñəkòrè Yesu.

14 Lá a ajàn yǐ mə bi le nyə ñú wa yǐ mə bo le ñghùrè a tə a mbèe bo aa, kaa bə bya kaa bi wa'à ni ànnù yǐ adàn a ñghàa bù ñtswe.

15 Bo le ntigə nswon a mbo Peta ni Jɔn mə tâ bo fè'ε wa ndá nsa'a mǐsa'a, bo fè'è mē, bi tigè ñghaanə bo ni bo

16 ñswon mə, "Bi'inè ka ghìrè mə akə ni bə buà aa ε? Bè bǐtsim fàa Yerusalem bi zi mə bo ghìrə alènsə yǐ wè, kaa mbə bǐ'inè wa'á annù ma yú tuù.

17 Lá a ñghìrə mə tâ ànnù ma yú tâ wa'à lò bu nseənə ñghèe a titi bə, a bon mə tâ bǐ'inè ghaantə waa, ñwa'asə nswon mə tâ bo tsuu ànnù a mbo ñù tsù burə bǔ ki swoswon ni ìkùm Yesu."

18 Bo ghàanə mē laà, ñtwonə waa, ñghaa a mbo bo ñwa'asə nswon mə tâ bo tsuu annù yǐ tsu burə bǔ ki ghaghàa, kè ki dǐ'í ni ìkùm Yesu.

19 Lá Peta ni Jɔn kwi'í a mbo bo mə, "A ka zi tsi'í bù mə, a nsi mi'í Nwǐ, a ku'unə aa a nyu'unə bù kě Nwǐ le;

20 Lá a ñghèe ni ñgàá yǐ'í, bǐ'í tswe ni ñkà ñswon aa tsi'í ànnù yǐ mə bǐ'í yə ñki yu'u aà."

21 Bo bù mē ñka'atə waa, mma'atə waa mə tâ bo gھے waa; kaa ñwa'à ajàn yǐ mə mbə bo ññ isa'a a nu bo aa zǐ, ñlon mə bə bǐ tsim le si gha'asə ní Nwǐ ñlon annù ya yǐ mə a le mfè'è aà.

22 Hòò ñú waa yǐ mə bo le ñghùrè ni ànnù yǐ àyèyerə aa i le ntsyatə mighum mi ñikwà.

23 Bi mà'atə mē waa, bo lô ñghèe a mbèe bǐlím byaa nswon annù yǐ mə bǐlì bi ñgǎñmà'a Nwǐ bo bi bǐlì bi ala'a bi le nswon a mbo bo aà.

24 Bo yù'ù mē, ññentə ñjǐ jyaa a ndəñ bo bǐtsim, ñtsa'atə Nwǐ ñswon mə, "Mmà'àmbi yǐ mə à kò'ontsirə aa, ñnànşə àbùrè bô nsye ni mǐyàà ní ñgòñ ñjoò tsim jǐi mə i tswe ghu aa,

25 Wò yǐ mə ò le ñghìrè taà yǐ'í David, ñgàñàfà'á ghò a ghaà ñswon annù yǐ mə Azwǐ Nwǐ a le lensə gho mbo aa mə,

'Minton muu mi lwǐ, ni kwèè ni mǐnti muu aa a ya aa ε, bǐtizi Nwǐ?

Ñgwè'è bə, ni kwà'atə ní ñnnǔ dāñə àdànə a atu bù aa a ya?

26 Bǐfò bi mbi bù bi tanə nù yàa bo bi

bisa'a bi ìla'a, ànnù yaa bo a bə yǐ mɔ'ɔ,

ñzi a nto Mmà'àmbi bo bi Ayɔ'ònwǐ wá.'

27 Tsi'í annù ññkonə Herod ni Pilato a bo'ɔ ni bǐtizi Nwǐ bo bi bàIsrael bi le ñghotə fàa a mǐm ala'a, ñtan minàn a atu Yesu ñgàñàfà'á gho yǐ mə à laa mañsə aa, mbə yu wa yǐ mə ò le nyɔ'ɔ aa,

28 a ñghìrè ànnù yǐ mə ò le ñkà'à ní adà'à yo, ñlèè mə a ka yi fè'è aà.

29 Mmà'àmbi, yə la tsǐtsòñ a ajàn yǐ mə bi kà'atə ní yi'í aà, fa atanənti a mbo bǐ'í, ñghìrə tâ ñgǎñfà'á jo i ghaa ní mǐdà'à,

³⁰ tâ ò ghensə abo yo nghirè tâ àdà'à yo tâ ghurə bê, nghirə ilensə innu a bə'c ni innu tsyambô nî ikùm Mu gho Yesu yî mə à laa mànşə aà."

³¹ Bo mànşə mə a ntsà'atə Nwĩ laà, àdigè ya yî mə bo le nghotə ghu aa a tsìgìnè, Azwĩ Nwĩ a kuu nluu a ntii bo, bo ghaà nswonə ànnu Nwĩ tsi'ĩ nî àtànəntii.

Ayoo bɔɔ bi Kristo a bə yi mɔ'ɔ

³² Annu bə bya bii mə bi le nniŋ ntii waa a nu Yesu Kristo aa, a le mbə tsi'ĩ yî mɔ'ɔ, ntii wa i bə yî mɔ'ɔ, kaa nù nìbò yî tsù kaa a wa'à lò nswonə mə ayoo yi à nî tsi'ĩ yî bə. Bo le mbòonsə njoò jyaa, ayoo yaa a tigè mbə tsi'ĩ ayoo mɔ'ò.

³³ Ngəntoo Yesu jya i le nghèè nî mbii a ghàa tsi'ĩ nî àdà'à yî wè nswonə nî àjàŋ yî mə bo zi tsi'ĩ ànnu nŋkonə mə Mmà'àmbi Yesu à ywèenə ni nìwo aà. Ibòn Nwĩ i le tswə a mbo bo bîtsim, mfa nî àdà'à a mbo bo.

³⁴ Kaa nù tsù kaa à le nwa'à a titii bo tswə mə à le si bonə ayoo, nlonə mə bo bîtsim bii mə bi le ntswe nî idigə nsye kî nî mla'a aa, bo le mfèenəkə, nlogə nkabə yî mə bi fee ghu aa,

³⁵ nzĩ nnonşə a mikorə ngəntoo Kristo jya, bo tigè nlogə nyatə a mbo bə bîtsim bii bi le si bonə ayoo aà.

³⁶ Ma mùu noò, Joseph, mə bi lə njwe yi a Cyprus, a bə nù ngwè'è Levi, ngəntoo Kristo jya i tswè ikùm yi ni Barnabas aa (nji'ĩ ikùm ma ghù i bə mə, Mu yî mə a lə'ətə ntii bə aà)

³⁷ a kî mfee adigə nsoo yi, nlogə nkabə ya yî mə à le mfee ghu aa, nzĩ nnonşə a mikorə ngəntoo Kristo jyâ.

5

Annũ Anania bo Safira

¹ Lâ nù yî mɔ'ɔ, ikùm yi i bə Anania, bô ngwè yî, Safira le mfèe adigə nsyè yaa.

² Bo fèè mē, Anania a fi'itè nkabə àdigè ya nìlè, ngwè yî wa a kî nzi, à fi'itè mē nìlè aa, nìtigè nlogə àbùgə nkabə ya nghèè nnonşə a mikorə ngəntoo Kristo jyâ.

³ Lâ Peta a betə yi mə, "Anania, a ghirə àkè ò ma'atə Satan a kuu a ntii wò nghirə ò swonə àbāŋnənnu a mbo Azwĩ Nwĩ, a ajāŋ yî mə ò fi'itə àbùgə nkabə adigə ya nìlè aa ε?"

⁴ Mbəŋ tâ ò fee adigə ya, tigə a le mbə aa à yò aa ε? Nòò wa mə ò fèè mē aa, nkabə ya mə ò fèè ghu aa, i wa'à kî mbə aa tsi'ĩ yò aa ε? A tigè nlo nghirə akə mə tâ ò wa'atə ma yû àjàŋ annu a ntii wò aa ε? Kaa ò sī abāŋnənnu aa a mbo bə swonə, ò tswəe ibāŋnənnu aa a mbo Nwĩ."

⁵ Anania à yù'u mə annu ma yû, nwo a nsye nkwo. Bə bîtsim bii mə bi le nyu'u aa, nù jyaa i swerè si'i si'i.

⁶ Bɔɔjɔŋ bi zî nlim akû yi ya nìtigè nlogə mfè'è nghèe ntwiŋə.

⁷ Bìnòò ghəə ki tsyà bi tarə, ngwè yî a zî, kaa wa'à annu yî mə a fè'ε aa zî.

⁸ Peta a swonə ghu mbo mə, "Mēmbà, nanşə nswonə ghà, nî kî fèè àdigə nsyè yuu ya aa nî nduù nkabə kikyè aa ε?" A swonə mə, "fìŋə, àa tsi'ĩ nduù yî mə bii'ĩ kî fèè ghu aà."

⁹ Peta a tigè nswonə ghu mbo mə, "A ghirə àkè mə tâ bú ndoò ghò tanţə a kwà'anə Azwĩ Mmà'àmbi aa ε? Yê mikorə mi bə bii bi twiŋ mē ndoo ghò aà, bo bii a ntsundà, bo ka kii bə'è gho fè'è ni wò."

¹⁰ A kî mburə wo tsi'ĩ maa noò a nsi mikorə Peta nkwo. Bɔɔjɔŋ bya bî kù mē, nyə mə à kwò mē aa, nìtigə nki mbe'e yi mfè'ε nghèè ntwiŋ a mbèe ndoò yî.

¹¹ Nìbɔ'ɔ nì wè ni le mburə tswa nghotə bɔɔ bi Kristo bîtsim bo bii bə bîtsim bii mə bi le nyu'u annu ma yû aà.

Innù jì yéyerə bo bì ìnnùtsyāmbô

¹² Ngǎntoo Kristo jya i le si ghirè nî ìnnù jì yéyerə bo bì ìnnùtsyāmbô a titii bè. Ngǎmbii Kristo jyâ i tsim i le si bòontè wa a ntsūmbù'ù yii mə bi le nsi twonj ni Ntsūbù'ù Solomon aà.

¹³ Kaa tsi'i mə tâ nù tsu yii mə à le wa'à nù nìbò wàà bə aa tâ à tswe nî àtənjə nti a nzi nkoo wa mûm nğhotê yàà, ka mə bo le si swonj nî ìnnù jì siginè nlonj nğhotê bo bi Kristo ma yû aa.

¹⁴ Lâ ndùù bē bii mə bi le si nîj nî nti waa a nu Mma'ambî Yesu aa i le si kù'usè gha'atə nî ghà'atə nğhɛɛ ni mbii; ìnnò mbājnè bo bì yî bāngyè i zî nkoo nkoo'usè nî ndùù waa.

¹⁵ Innù jya jii mə ngǎntoo Kristo jya i le si ghirè aa, i ghirê bè tigè be'e nî ngǎnmighòò mfe'e nnòjsè ni a bîndômānjî a ni mikoo bo bi a ni bimatà, ta bɛɛ mə Peta a tɛ'ɛ ti tsyā tsyā, àliləjə yi a wô a nu bî mɔ'ɔ.

¹⁶ Bè le si kii nlo ni mum ila'a jii mə i le ntswe a mbèè Yerusalem aa mfè'è nzi nî ngǎnmighòò bo bì bè bii mə bi le ntswe nî izwî jî bî aa, nzi bi ghurè nî waa bi tsimè.

A ajəj yii mə bi le tswa ngǎntoo Kristo nniŋ a atsanj aà.

¹⁷ Ngənmà'a Nwî yî njwè bo bì ngənjəkòrê ji, jii mə i le nki bə ngənj ghotə baSadukai bii mə bi le tswe maa nikurə aa, le nluu nî aghè'ənè nlonj ngǎntoo jyâ; ntigə nloo ngənjəkòrê ànnù a nu bo.

¹⁸ Bo le ntigə ntswa ngǎntoo jya ngənjəkòrê nniŋə waa a ndātsanj.

¹⁹ Lâ a ghirè mbə nî tugə angel Mmà'ambi a zî njə'a ibà'a ndātsanj ya mfi'isə waa, nswonj mə,

²⁰ “Nî gheɛ ngənjəkòrê nteə a mûm ndāmà'anwî njɛ'ɛnə annù tsim nlonj ntswènti yî mfi yuà mə.

²¹ Bo yù'ù mē laà, àbèè a fu'u, bo tigè nğhɛɛ wa a ndāmà'anwî tsi'i a tītugə tītugə, njka ndi'i nî ànnù Nwî a mbo bè ghu.”

Ngənmà'a Nwî yî njwè a zî bo bì ngənjəkòrê ji tsim twonjè nğhòtə bìlîi bi àla'a baYuda bitsim, ta tâ ngənj Senendrio tsim tâ bì boontə. Bi bòontè mē, ntoo bē mə tâ bo gheɛ mfi'i ngǎntoo jya wa ndātsanj zi ni ju.

²² Ngənfà'a jya mə bi le ntoo aa i ghèè mē, nğhɛɛ kaa wa'a ngǎntoo jya wa a ndātsanj yê, ntigə mbu mbii nswonj mə:

²³ “Bî'i gheɛ nyə bi nanşə mfi'inkə ibà'a ndātsanj jyâ tsim, ngǎmbê idigè i kî nteəntə ghu mbe ni mintsu mi ibù'ù myâ. Bî'i gheɛ njə'a ndātsanj ya kaa wa'à nù ghu bājnè yê.”

²⁴ Tamāndoò ngǎmbê ndāmà'a Nwî bo bì bìlîi bi ngənmà'anwî bo yù'ù mē laà, ànnù a tsyā waa, bo tigè njwa'a mə kə ma yû ànnù ka yî bə aa mə akə le.

²⁵ Nù yî mɔ'ɔ a zî nswonj a mbo mə, “Bè bya mə nî kî njə a atsanj aa bo təə a mûm ndāmà'anwî ndi'i nî ànnù a mbo bè.”

²⁶ Tamāndoò wa bo bì ngənjê ndāmà'anwî jya bo ghèè nlogə waa tsi'i à boò boò, kaa wa'à bə nî midà'à logə bē, nlonj mə bo le si bo'ɔ ni mə mbə bè bi tumtə waa nî ngò'ò.

²⁷ Bo tswà mē waa nzi ni bu, nte'ɛ wa a nsi Senendrio. Ngənmà'a Nwî yî njwè a betə waa mə

²⁸ “Tigə bî'i kî baa nswonj a mbo bù, njkwantə mə tâ ni tsuu annù nî ikûm nù ghú kî di'i aa ɛ? Yə nî a ajəj yii mə ànnù ya mə ni di'i aa, a bājnè mə nşɛnə a Yerusalem tsim! Tigə ni lòò aà nniŋè àləə nù ghú a atu bî'i?”

²⁹ Lâ Peta bo ngǎntoo jii mɔ'ɔ jya bo kwi'i mə, “A boj a nyu'unə Nwî ntsyatə bē.”

³⁰ Nwîngonj Ta bì bitaà bi'i à le nyweensə Yesu wa yii mə nî le njkwèntè yi a atibājnèbājnè nzwitə yi aà.

³¹ Nwĩ a le n̄entə yi a ndəŋ n̄swesə yi a mbèè n̄ikwɛɛ yu n̄i mà'à, a tigè bē Ngàn̄ntsyàsə bē ñki mbē Ngàn̄jweensə bē, i ghìrə mē tā BàIsrael tā bo bəŋkə m̄int̄i myaa tā Nwĩ à li'inə ifansənnū jya.

³² Bĩ'i n̄i b̄iyəfə n̄i ìnnū ma jū, Azwĩ yĩ Làà ȳi mē Nwĩ à fa a mbo bē b̄ii mē bi yu'unə n̄ii aa a k̄i mbē ayəfə.

³³ Bo yù'ù mē laà m̄int̄on̄ myaa mi lwĩ, bi lòò mē bi zwitə ngāŋntoo jyā.

³⁴ Là ñù baFarisai yĩ m̄o'ɔ a tit̄i bo ñgāŋSenendrio, ìkūm yi i bē Gamaliel, ñd̄i'ì n̄on̄sə Moses ȳi mē bē b̄its̄im bi le si yu'unə aa, a tēə a ndəŋ n̄swon̄ bi ghìrə ñgāŋntoo jya fē'è a abeɛ a n̄i m̄u àt̄ii noò.

³⁵ Bo fē'è mē, a swon̄ a mbo ngāŋSenendrio bya mē, “BaIsrael, n̄i t̄syəsə gh̄uu n̄i ànnū ȳi mē ni lòò a ñghìrə a nu bē buà aà.

³⁶ A k̄i le mbē a noò m̄o'ɔ Tadeous a b̄iìnə n̄swon̄ mē yu ni ñù ȳi ñwè ȳi tsù, m̄bāŋnè j̄i m̄o'ɔ ts̄o ñk̄h̄i j̄i ni kwà, i ghèè n̄tsitə yi. Là bi ȳi ñzwitə yi, bē bya mē bi le si ȳon̄è gh̄u ñj̄im aa bi s̄èènə waa, kaa ñgh̄ot̄é ȳi ya kaa i wa'à n̄i ànnū ȳi tsu fē'è.

³⁷ A ghè mē ti bē a noò ñj̄im, Judas, mu baGalilea, a k̄i mfē'è ȳi ñgaa, wa noò ñsəŋ bē, ñghìrə ñn̄òò bē i k̄i ñyon̄è gh̄u ñj̄im. Judas ma gh̄u à le ñkwò, ñn̄òò bē bya mē i le si ȳon̄è n̄ii laa i le ñki n̄sɛenə waa.

³⁸ A ñghèɛ a ni yuà ànnū, mē swon̄ a mbo bù mē tā n̄i tsuu ànnu ȳi tsu a nu bē bú l̄o ghìrə bē, tā n̄i fi'isə ab̄o yuu a nu bo. Mbē ànnū ȳi mē bo lòò ñghìrə aa, a bē aa ànnū ȳi mē a k̄a'a ñum̄is̄on̄ bon̄ a ka wò.

³⁹ Là bɛɛ a bē ȳi mē ànnū ȳi mē bo lòò ñghìrə aa, a lo aa a mbo Nwĩ bon̄ kaa mbē n̄i wa'à m̄anj̄i a mbo bo k̄i bē. Mbē n̄i gha'a gh̄uu a nu bo bon̄ mbē a tigè m̄baŋnə mfē'è mē ni to aa b̄i b̄i Nwĩ.”

⁴⁰ Gamaliel à ghàà mē laà, baSenendrio bya bi yu'ù àd̄i'itè yi yā, ñtwon̄ə ngāŋntoo jya i kuu n̄zi, bo gh̄oò waa, n̄swon̄ a mbo bo ñkwantə mē tā bo tsuu ànnū n̄i ìkūm Yesu bu ki d̄i'ì bē; ñtigè m̄ma'atə waa mē tā bo ghèɛ waa.

⁴¹ Ngāŋntoo jya bo fē'è wa a tit̄i baSenendrio jya, ñtigè ndorə ñghèɛ nlon̄ mē Nwĩ à le n̄lèntə waa nyə mē bo ku'unə a ñkwɛrə ñd̄ir̄etu ñlon̄ ìkūm Yesu aà.

⁴² Bo fē'è ñghèɛ n̄i m̄b̄i ñtigè nd̄i'ì n̄i bē, ñsɛensə n̄i ñt̄oò ȳi nsiḡinè n̄swon̄ə ni a mbo bo mē Yesu à ni yu wa ȳi mē Nwĩ à ȳò'ò aà, t̄si'ì ñjwĩ ts̄im, a m̄um̄ ñd̄am̄a'anwĩ bo b̄i a m̄ila'a bē.

6

A ajàn̄ ȳi mē bi le n̄ts̄o'ɔ bē bi s̄ambaa mē tā bi ka n̄lèntə n̄i ñgāŋgi'ì aà

¹ Ma mùu noò, ñd̄uu ngāŋȳəḡənnū Yesu i le si gha'atə ñghèɛ n̄i m̄b̄i. Aȳon̄è a le mfē'è a tit̄i bo, baYuda b̄ii mē bi le si ghàà ñghàà ni Griki aa bo le si ghàantè n̄i baYuda b̄ii mē bi le n̄tswe a ndùgè ñlon̄ mē kaa bi le si wa'à n̄i b̄ikwĩ'ì bi b̄āŋgyè byaa l̄èntə a mfa myaa m̄ij̄i bo b̄i ñj̄oò ts̄im j̄ii mē bi le si ȳatè a ñjwĩ ts̄im aà.

² Ngāŋȳəḡənnū jya ñgh̄um̄ ñts̄ò baa i le ñghotə ngāŋȳəḡənnū jya j̄i m̄o'ɔ i ts̄im, n̄swon̄ə a mbo bo mē, “Kaa a s̄i b̄on̄ mē tā b̄i'inə ma'atə a n̄swon̄ə ànnū Nwĩ m̄baŋnə ñghèè ñka nyatə m̄ij̄i.

³ B̄oò bi maà, a ku'unə mē tā n̄i lèntə a tit̄i bù, n̄ts̄o'ɔtə m̄bāŋnè j̄i s̄ambaa j̄ii mē bi beentə n̄i waa, tā à bē bē b̄ii mē bi luu n̄i Azwĩ bo b̄i n̄i m̄itsyè, tā b̄i'inə fa ifà'à ma gh̄u a mbo bo.

⁴ B̄i'inə ka b̄aŋnə fa ib̄iñú ȳi'inə ts̄im a n̄ts̄à'atə Nwĩ bo b̄i a n̄swon̄ə ànnū Nwĩ.”

⁵ Ànnū ma ȳu a le m̄bon̄ a nu bē bya b̄i ts̄im, bo tigè t̄so'ɔ Stephen, ñù ȳi mē à le n̄luu n̄i àb̄iint̄i bo b̄i Azwĩ Nwĩ, ni Philip, ni Prochorus, ni Nicanor, ni Timon, ni Parmenas, ni Nicolaus, mu baAntiokia ȳi mē a le ñtigè b̄on̄ mbē ñù baYuda aà.

⁶ Bi le twonj bê ma bû, nte'ε waa a nsi ngãntoo Kristo jya, n̄n̄on̄s̄è mbo a atu bo, ntsa'atə Nwĩ a atu bo.

⁷ Annù Nwĩ a le ntigə n̄s̄ēn̄ə n̄gh̄èè n̄i m̄b̄ĩ, n̄d̄ūu n̄ḡãnȳəḡənn̄u Yesu a Yerusalem i ku'ùs̄è n̄gh̄a'atə tsi'ĩ ann̄u, n̄ḡãnm̄à'a Nwĩ j̄i gh̄a'atə i n̄i n̄ m̄int̄i myaa a nu Kristo ntigə yu'unə n̄i ann̄u yi.

⁸ Stephen ȳi m̄ə à le n̄luu n̄i ìb̄on̄ bo b̄i m̄id̄à'à mi Nwĩ aa, à le si gh̄ir̄è n̄i ìnn̄uts̄ȳãmb̄o bo b̄i ìl̄ens̄è j̄i w̄è a tit̄i b̄è.

⁹ Lâ b̄è b̄i m̄o'c̄o bi le n̄l̄oḡin̄è n̄ka n̄liḡit̄ə n̄i ann̄u ȳi m̄ə Stephen à le si swon̄ə n̄k̄ii n̄gh̄ir̄è aà; bi le mb̄ə b̄ãnd̄ãn̄gh̄ot̄ə baYuda (ȳi m̄ə bi le si twon̄ə ni ȳi b̄è b̄ii m̄ə bi fe'ε a nd̄ãb̄u'ù aa), n̄l̄o a Cyrene bo bi Alexandria. Ma buu b̄è ni b̄i m̄o'c̄o b̄ii m̄ə bi le n̄l̄o a Cilicia bo bi a Asia aa, bi le n̄l̄oḡin̄è n̄tiḡə n̄yon̄ə bo bi Stephen.

¹⁰ Lâ Azwĩ Nwĩ a le m̄fa m̄its̄ȳè a mbo Stephen ni m̄ãnj̄i ȳi m̄ə à le gh̄aà m̄bur̄ə n̄kut̄ə m̄ĩnt̄s̄ũ myaa.

¹¹ Bo tiḡè n̄n̄e'es̄ə n̄gh̄ēε ntot̄ə b̄è m̄ə tâ bi swon̄ m̄ə, “B̄i'ĩ le nyu'u a gh̄aà ni n̄igh̄aà ni atsa'a mb̄eḡit̄ə n̄i Moses bo Nwĩ ghu.”

¹² Bo gh̄ir̄è b̄è bo bi b̄il̄i bi ala'a, ni n̄ḡãnd̄i'ĩ n̄on̄s̄è lw̄is̄è nt̄on̄ n̄gh̄ēε tswa Stephen n̄l̄oḡə n̄gh̄èè ni ghu a nsi baSenendrio

¹³ n̄l̄o b̄è m̄ə tâ bo zi mb̄ə b̄iȳəf̄ə, n̄gh̄ir̄ə bo fe'è n̄t̄ə n̄tsw̄ēε ìb̄ãn̄n̄n̄u n̄swon̄ m̄ə, “N̄u ghuà a gh̄aà m̄igh̄aà m̄i bi, m̄b̄eḡit̄ə n̄i àd̄iḡè Nwĩ ȳu bo bi n̄on̄s̄è ghu.

¹⁴ Nlon̄ m̄ə b̄i'ĩ le nyu'u a swon̄è ni m̄ə Yesu mu baNazareth wa a ka yi sà'a adiḡə ȳu, i k̄ii kwens̄ə b̄in̄on̄s̄è bya m̄ə Moses à le m̄fa a mbo b̄i'in̄è aà.”

¹⁵ B̄è bya b̄its̄im̄ m̄ə bi le n̄tsw̄e wa nd̄ã Senendrio aà, bi le n̄gh̄ə ki l̄ont̄è, n̄ȳə n̄si Stephen i b̄on̄ ntiḡə mb̄ə ts̄o n̄si angel.

7

A ajàn ȳi m̄ə Stephen à le nswon̄ ann̄u Nwĩ a mbo baSenendrio aà

¹ N̄ḡãnm̄à'a Nwĩ ȳi n̄w̄è a bet̄ə Stephen m̄ə, “Aa tsi'ĩ ann̄un̄i n̄kon̄ m̄ə bi swon̄ laà le?”

² Stephen a swon̄ m̄ə, “Yu'ut̄ə ni b̄itaà ni b̄o bi maà, Nwĩ ȳi m̄ə a n̄w̄èen̄è aà, à le m̄f̄e'è n̄tsi'ĩ taà ȳi'in̄è Abraham, wa a noò wa m̄ə à le n̄tsw̄e a Mesopotamia aa, maà noò kaa a bur̄ə t̄i a Haran ka n̄tsw̄e,

³ n̄swon̄ ghu mbo m̄ə, ‘M̄à'at̄ə ala'a yuu bo bi n̄gw̄è'end̄ã gh̄o, m̄f̄e'ε n̄gh̄èè a adiḡə ȳi m̄ə m̄ə ka f̄iḡit̄ə a mbo w̄ò aà.’

⁴ A tiḡè ma'at̄ə ala'a baKaldea, n̄gh̄ēε ntiḡə n̄tsw̄e a Haran. Taà ȳi à l̄èè n̄kwo, Nwĩ a gh̄ir̄è yi a fe'è n̄zi f̄aa ala'a yuà m̄ə ni tsw̄e ghu ts̄its̄on̄ aà.

⁵ Kaa Nwĩ kaa à le n̄wa'a adiḡə n̄s̄ȳe ghu mbo fa m̄ə tâ à b̄è yi b̄è; kaa tsi'ĩ m̄u àd̄iḡè ȳi m̄ə à gh̄a'at̄ə mb̄ə n̄t̄e'è àk̄or̄è yi ghu aa b̄è. Lâ Nwĩ à le n̄k̄à'à m̄ə yu ka ȳi fa ala'a mà ȳu ghu mbo tâ tiḡə mb̄è à yi bo bi à yi b̄o bi b̄ii bi ka ȳi ȳon̄ ghu n̄j̄im̄ aà, ka m̄ə a le si b̄ə maà noò kaa a wa'à ni mu tsw̄e aà.

⁶ Nwĩ à le nswon̄ ghu mbo aa m̄ə, ‘m̄f̄or̄è ȳi ì ka ȳi gh̄ēε b̄ə b̄iḡi a ala'a bad̄an̄ tâ bi gh̄ir̄ə waa n̄i ìb̄u'ù j̄yaa, i di n̄ḡi'ĩ a mbo bo ìl̄òd̄ n̄k̄h̄i j̄i ni kwà.’

⁷ Nwĩ a swon̄ m̄ə, ‘Lâ m̄ə ka ȳi n̄i isa'a a nu b̄è b̄ii m̄ə bo ka ȳi gh̄ir̄è waa n̄i ìb̄u'ù aà, a yi ti b̄ə a n̄j̄im̄ bon̄ bo ka yi f̄e'ε z̄i mm̄ii gha f̄aa adiḡə laà.’

⁸ Nwĩ a le n̄w̄ar̄ə ak̄àà bo Abraham n̄l̄ə ann̄u n̄j̄et̄ə b̄o mb̄ãn̄n̄è ts̄o al̄ens̄è. Abraham a j̄w̄e Isaac n̄tiḡə n̄j̄et̄ə yi a n̄i n̄j̄wi j̄i n̄if̄waa. Isaac a j̄w̄i Yakob, Yakob ȳi nḡaa a tiḡè n̄j̄w̄e b̄it̄a bi n̄gw̄è'è bi'in̄è bya n̄igh̄um̄ n̄ts̄o baà.

⁹ “B̄it̄ab̄è bi'in̄è bi le n̄tsw̄e n̄i àgh̄è'èn̄è a nu Joseph, m̄f̄ee yi a ala'a Egipto, lâ Nwĩ a tsw̄è bo yu,

10 mfi'i yi a mûm ñgi'i, mfa mitsye ghu mbo ñghirə Pharoah Mfò baEgipto a kɔŋə yi ñtigə ghirə a bə Gúmnàà, ñtigə nsa'a nî àla'a baEgipto bo bì ndâ Pharoah ntsim.

11 Njî ì le ñkuu a ala'a baEgipto tsim bo bì a ala'a Cana, ñniñ ñgi'i yî ñwè a nu bə, ñghirə bîtaà bi'inè bi tigè ñlɔɔ nî mîji kikan.

12 Yakob a yu'u mə mîji mi le tswe a ala'a baEgipto, ñtoo bîtaà bi'inè ghu a ñgaa yî ñtsyambîi.

13 Bo bù mē ñghɛɛ ghu a ñgaa yîi ì yòntə aa, Joseph a ghirə bɔɔ bi maà bi bi zî yi, ñki ñghirə Pharoah a zî ñgwè'è yî.

14 Joseph a swon mə tâ bì ghɛɛ ntwon taà yî Yakob bo bì ñgwè'è yî ntsim, ìtu bē mighum mi sàmbaa ntsò ntaà.

15 Yakob a sigə ñghèè a ala'a baEgipto, ñyi ñkwo ghu, yubon bo bì bîtaà bi'inè,

16 bo kwò mē ghu, bi bē'è ìkú jyaa ñko'ɔ ni ju a Shechem, ñtwiñə waa wa nisyè nya mə Abraham a le nyuu ni ñkabə a mbo bɔɔ bi Hamor a Shechem aà.

17 “Lâ nòò à kà mē ñku'u mə tâ Nwî tâ ghirə ànnù yîi mə à le ñkà'à a mbo Abraham aa, ñdùù bē bi'inè a ala'a Egipto ì burè ñgha'atə tsi'î ghà'atə ñghɛɛ nî m̀bîi

18 ñywe'e a noò yîi mə mfò yî mɔ'ɔ yîi mə kaa à le ñwa'à Joseph zi aa, à le ñko'ɔ ñtigə nsa'a nî àla'a baEgipto.

19 A le ntañə mînanə a atu bē bi'inè, ñdi ñgi'i a nu bîtaà bi'inè ñtswa nî waa nî àdà'à mə tâ bo me'e bɔɔ byaa a abɛɛ mə tâ bì kwokə.

20 A le mbə aa ma mùu noò mə bi le njwe Moses, a burè mbə tsi'î mu yîi mə à le mbon a yə ñki bon a nsi mi'i Nwî aà. Bi le ñko'o yî a ndùgə bo a ni bîsən bi tarè.

21 Nòò wa yîi mə bi le ñlògè yî a ndùgə bo mfe'ɛ ñghèè ñləə a abɛɛ a adigə dən aa, mu Pharoah yî mənɔyè a logè yi ni mù yî ñtigə ñko'o yi.

22 Bi le ndi'ì yi ni mitsyè mi baEgipto mi tsim, a nanşə ñzi nighàà tsi'î siginè ñkii ñghirə nî ñnnù jî wè jî wè.

23 “Nòò yîi mə Moses à yî mə mbə ìlòò mighum mi ñkwà aa, ñwa'atə mə yu ghɛɛ ghantə bɔɔ bi maà bi, bɔɔ bi baIsrael.

24 A ghèè mē, ñyə ñù baEgipto a kâ ñku ni mu maà yî yî mɔ'ɔ. A yè mē laa, ñghɛɛ a ñkwi'inè, ñtswa ñù baEgipto wa ñkù ñzwitə nlon ñgi'i ya yîi mə à le si niñ a nu mu maà yî ñù baIsrael wa aà.

25 A le si ghirə laa ñwa'atə ni mə bɔɔ bi maà bi bi ka zi mə Nwî ka kwetə tâ yù fi'i waa wa a mûm ñgi'i, lâ kaa bo wa'à zî.

26 Abèè fù'ù mə a zî ñyè bɔɔ baIsrael bì mɔ'ɔ bi kâ ñyɔñə, a lɔò mə yu fàatè waa tă tâ bo tsuu ki yòñə, ñswon mə, ‘Bîsû bâ, ni tsuu ki to, tigə ni laa mbə bɔɔ bi ma aa ɛ?’

27 Lâ ñù wa yîi mə à le ñlòginè fikòrè fya aa, a tiñ Moses lè'òsè m̀betə ghu mbo mə, ‘A gho aà a lèə wò mə ta ò tigə mbu'utə yi'i ñkii ntsɔ'ɔtə nî mîsa'à mi'i aa ɛ?’

28 O bù ñlɔɔ aa nzwitə mə tsó mə ò kî zwitə ñù baEgipto wa a yɔɔ aa ɛ?’

29 A kwî'î mē laà, Moses a fe'è wa ala'a baEgipto ñkhə ñghèè a ala'a Midia ñtigə ntswe ghu nî ñgî, ñjwe bɔɔ mbânə ghu bi baà.

30 “Hòò mighum mi ñkwà ì tsyà mē, angel Nwîngòn a zî ñtsi'i Moses, ñtswe a mum àtsùgə iti yîi mə mɔ'ɔ ì le si bərə ghu aa, a nta'a mîwèè wa a mbèè ñta'a Sinai.

31 Moses à yè mē, ànnù a burè ñtsya yi, a ghêntə a ntəə ghu mbèè ta nanşə lèntə yə. A kà mē aa ñghɛɛ ghu nyu'u ñjî Mmà'àmbi a swon mə,

32 ‘Mè ni Nwîngòn bì taà buu, Nwîngòn Abraham, yî Isaac, ni yî Yakob.’ Moses yù'ù mē, nù yî ì swerè, a tigè m̀benə ba'à bà'à; kaa a wa'à nî ñti bu ntswe a lèntə àdìgè yâ.

³³ Mmà'àmbi a swon ghu mbo mē, 'Tso'otē ntam jo jyā, nlon mē àdìgè yuà mē ò tē ghu aa, à nī àdìgè nsye yī làà manse.

³⁴ Wa mē līi mē nyē mbuu ngi'i yī mē bē ba a ala'a baEgito bi yē aà. Mē yù'ù àjàn yī mē bo yè'è ngi'i yàà aa, n̄sigē nzi a fi'i bo wa mūm ngi'ì. Zī faà la tsītsòṅhè. Mē ka too gho a ala'a baEgito.'

³⁵ "A lèè ṅki mbē aa tsi'ì Moses ma ghū mē bōo bi maà yī le ntuu, m̄betē ghu mbo mē, 'A gho aà a lèè wò mē tâ ò tigē mbu'utē yi'i ṅkii n̄tso'otē nī m̄sa'à mi'i aa ε?' mē Nwī à lèè n̄too mē tâ ghēe ṅka nsa'a nī bōo baIsrael, i kii fi'isē waa a mūm ngi'ì. Angel wa mē à le nzi n̄tsi'i yi wa mūm àtsùgē ṅgèè mē a le si khi aa, a tswē ghu mbo, ṅkwetē nī yi.

³⁶ A nī Moses ma ghū mē à le ghìrē ilensē innū bo bì ìnnūtsyāambo a ala'a baEgipto bo bì wa Miyaa yī m̄bagitē bo nī a anta'a miwèè miwèè a atū ìlòò mighum mi n̄kwà.

³⁷ A nī Moses ma ghū mē à le nswon a mbo bōo baIsrael mē, 'Nwī à ka yī ghìrē tâ ṅgàṅtoò yī yī m̄'ò tsò mē tâ bu mfè'è a titi bōo bi maà buu aà.'

³⁸ A nī yu mē à le n̄tswe bo bì ṅghòtē bōo baIsrael bya wa anta'a miwèè miwèè ṅki tswe bo bì bitaà bi'inè, a b̄'ò angel wa mē à le ṅghàà ghu mbo a n̄ta'a Sinai aà. A le ṅkwere n̄toò Nwī yī mē i fa n̄swēt̄i a mbo bē aa, a mfa a mbo b̄'inè.

³⁹ "Lā bitaà bi'inè bi le ntuu a yu'unē yi, n̄tuu yi, ṅkwensē n̄ti waa, m̄bēṅ m̄bu tigē n̄lii nī m̄b̄i waa fu a ala'a baEgipto;

⁴⁰ ṅtigē nswon a mbo Aaron mē, 'Ghìrē b̄inwī m̄fa a mbo b̄i'ì tâ bì ka ṅghēe nī a mb̄ii b̄i'ì, n̄tsyasē nī yi'i. Kaa b̄i'ì s̄i annū yī mē a ghìrē Moses ghū yī mē à le n̄tsyàsē yi'i b̄i'ì fē'è a ala'a baEgipto aa zī.'

⁴¹ Bo tigē m̄bōo f̄iṅkobē fi bē tsò mū m̄b̄on ma mùu noò, ṅtigē n̄zwitē nī naà m̄ma'a nī f̄iṅkobē m̄a fū ghu, ṅtigē n̄doritē nlon f̄iṅkobē m̄a fū mē bo le nanse nī m̄bō myaa aà.

⁴² Laà, Nwī a tuù waa, m̄ma'atē waa mē tâ bo fa ib̄i nū waa, ṅtigē ṅgha'asē nī n̄tsū n̄tsò yī mē i tswe a aburē aà, ma yū a yōṅ aa ajàṅ yī mē bi ṅwa'anē a mūm àṅwà'ànē ṅgàṅtoo Nwī aà:

'Nī le m̄baa n̄zwitē nī naà a m̄mà'a mē ghu

wa atū ìdūu ìlòò jya m̄ighum mi n̄kwà mē nī le n̄tswe ghu wa anta'a miwèè miwèè aa ε, baIsrael?

⁴³ Tigē nī le si bē'è aa n̄tàn nwī Molok bo bì f̄iṅjòn fi nwī Refēn, m̄iṅkobē m̄ii mē nī le n̄nanse mē nī ki mii aà;

ma mùu ajàṅ, mē ka fi'i ghūu i ghìrē tâ nī fē'ε ṅghèè a mb̄ii ala'a baBabilon.'

⁴⁴ "N̄tàn wa mē i le si f̄iḡitē nī mē Nwī a tswe bo bì bē bi aa, i le n̄tswe a mbo bitaà bi'inè wa anta'a miwèè miwèè. Bi le ghùrē n̄yon aa tsi'ì àjàṅ yī mē Nwī a le mf̄iḡitē a mbo Moses mē tâ à ghurē aà.

⁴⁵ A yī mē ti bē a n̄j̄im bitaà bi'inè bo bì Joshua bi tigē n̄logē n̄tàn ma ghū ṅkuu nī ghu f̄aa ala'a, wa noò mē bi le n̄tigē nzi kwere idigē ìla'a itoo jya j̄ii mē Nwī à le mfurē waa, bi fē'èkè aà. N̄tàn wa i le n̄tigē tswe f̄aa ala'a n̄lògìnè aa maa noò n̄zi nywe'e a noò yī mē David a le mbē mf̄ò aà.

⁴⁶ N̄si David i le m̄b̄on bo Nwī a l̄ontē mē tâ Nwī tâ à ma'atē tâ yù bōo nda a mbo yu Nwī Yakob.

⁴⁷ Lā à lèè m̄ban̄nē n̄tigē mbē aa bē Solomon mē Nwī à le m̄beentē mē tâ à tigē m̄bōo nda ma yū ghu mbō.

⁴⁸ "Lā Nwī yī mē nī Ako'òntsirē aa, kaa si aa mūm m̄ila'a m̄ii mē à b̄ò bē nī m̄bō myaa aa tswe bē; ma yuù ànnū a yōṅ aa tsi'ì nī ṅghàà n̄ii mē ṅgàṅtoò Nwī à le nswon aa, mē,

49 'Mmà'àmbí Nwĩngòŋ à swõŋ mæ, àbùrè a nî àbèrê yâ, òsyê i bânŋnè m̀bè akè'è ntetè ntsa'à já.

M̀bè ò tigè m̀bu nan̄sə mbɔɔ aà àjàŋə nda yuu a m̀bo m̀è aa ε?

Adigè yìi m̀è m̀bè m̀è tswê ghu m̀m̀iintə aa, a fè aa ε?

50 Tigè njoo mà jú tsi'í tsim aa a le nnan̄sə m̀è aa ε?

51 “Nì burè nan̄sə ntii atu bə laà aa a ya aa ε? M̀ntii muu mi burè m̀bè bə m̀i b̀tizi Nwĩ aa a ya aa ε? Nì kùtê itòŋnè juu kaa wa'à kòŋ a nyu'ù ǹtoò Nwĩ aa a ya aa ε? Nì kii ntii nî àtu a m̀bo Azwĩ Nwĩ tsĩtsòŋ aa tsi'í ajàn yìi m̀è b̀itaà buu bi le si ghìrè aà.

52 Ngànntoo Nwĩ yì tsù à tswè ghu m̀è b̀itaà buu le ŋwa'à àkòrê yi ka ntso'ɔ aa ε? Bo le nzwitə ngànntoo Nwĩ jya jii m̀è i le nswon, àgha'a á b̀rè m̀è nsa'a ǹsà'à aa, m̀è yu wa yìi m̀è annù yi a tsinè aa à ka yì zì aà. Tsĩtsòŋ nì kì m̀è m̀fèe yi, ǹtswa yi nzwitə.

53 Tigè a le ŋkwèrə bu ŋkwèrə ǹŋsè Nwĩ wa m̀è baangel bi le m̀fa a m̀bo bu aa ε? Lá a ghìrê àkè kaa nì wa'à yu'unè aa ε?”

Ajàŋ yìi m̀è bi le ntumtə Stephen nî ñgò'ò aà

54 Ngàn̄senadrio bya bi yù'ù m̀è annù yìi m̀è Stephen à le nswon aa, m̀itòŋ myaa nan̄sə nlwinə, bi tigè ñkurə ni m̀isòŋê myaa ghu nù.

55 Lá Azwĩ Nwĩ yii m̀è a laa m̀ansè aa, a le ŋkuu lwensə Stephen, a tɛ'ε mi'í mi ntigè nlii nî àb̀rè ghu, à kà m̀è aa nlii, nyə nigha'a ni Nwĩ n̄i m̀è ni ŋwèènè aa, ñki nyə Yesu a təə a mbèè ñkwèe Nwĩ nî mà'à.

56 A yè m̀è laà, ǹswon m̀è, “Yê nì, m̀è yê àb̀rè a ŋa'anè, m̀è yə Mu Nù a təə a mbèè ñkwèe Nwĩ nî mà'à!”

57 Bo yù'ù m̀è laà, ǹtòŋnè m̀bo'o, ǹlogè mbô myaa ŋkutə itòŋnè jyaa ghu, ñywunə ñkhənə tsi'í b̀i tsim ŋghèe a mbèe Stephen,

58 ǹtswa yi nswon mfè'èsè wa a m̀um àla'a ŋghèe mmà'à a abeε, ǹtigè ntumtə yi nî ñgò'ò. B̀iyəfə b̀ii m̀è bi le ntswe ghu aa, bi le ntso'otə itsè'è jyaa ǹnòŋsə a mikòrə mùjòŋ yì m̀ò'ɔ, ìkùmê yi i bə Saul.

59 B̀i kà m̀è aa tumtə nî Stephen aa, a tsa'atè Nwĩ ǹswon m̀è, “M̀mà'àmbí Yesu, lògè ntii ghá!”

60 Nswetə miku'utê mi a nsyε, ǹtòŋnè ŋghaa tsi'í nì m̀itii ǹswon m̀è, “M̀mà'àmbí, tsùu annù yì bi yuà a nu bo ló n̄i b̀è.” A ghàa m̀è nswon laà, m̀burə ntsii.

8

Ajàŋ yìi m̀è bi le si tso'ɔ nî àkòrə bɔɔ bi Kristo a Yerusalem aà

1 Saul à le beentə m̀è tâ b̀i zwitə Stephen.

Tsi'í maa njwi, bi lògìnè ǹtigè ntso'ɔ nî àkòrə ŋghotə bɔɔ bi Kristo a Yerusalem tsi'í nì m̀itii. Bo b̀itsim bi tigè m̀fè'ekə ñkhèkè ǹsɛnə ŋghèè a mbù'ù àla'a baYudea bo b̀i yì baSamaria. Ǹtigè mma'atə tsi'í ñgànntoo Kristo a Yerusalem.

2 Bè b̀i m̀ò'ɔ b̀ii m̀è bi le si yu'unə nî Nwĩ aa bi le ntigè ǹlogè Stephen ŋghèe ntwin, ñki nyə'ə yi tsi'í a mbè ànnù.

3 Lá Saul à le mburə ǹlɔɔ m̀è yu burə ta ŋg'i a nu ŋghòtə tsi'í tà. A le mfè'è ñghèe ntigè ŋkuu ni mila'a mila'a, m̀f'i nî bɔɔ bi Kristo ghu, b̀an̄gyè bo b̀i m̀bàn̄nè, m̀ma'a nî waa a ndàtsanè.

Ajàŋ yìi m̀è Philip à le nswon ntoo yì s̀ìgìnè a Samaria aà

4 Ngàn̄mbii Kristo jii m̀è bi le mbù'ù waa ǹsɛnsə aa, bi le ŋghèè ǹtigè nswonə n̄i ntoo yì ǹs̀ìgìnè ya tsi'í idigè tsim.

⁵ Philip à le nsigè ngheε a mûm àla'a baSamaria ntigè nswonè nî ànnù a mbo bè ghu nlonè Ayo'ò Nwí wá.

⁶ Nnòò bê yíi mē i le ntswe ghu aa, i nañsè ntigè yu'utè nî ànnù ya yíi mē Philip à le si swonè aà nî ntìi waa tsim. Bo bitsim le si yu'u annù ya mē à le si swonè aa ñkii nyè nî ìlènsè jii mē à le si ghèrè aà;

⁷ Izwí jì bî i le si tigè fe'ekè ni nu bè bî ghà'atè bii mē bi le ntswe nî izwí jì bi aa, nyè'è tsi'í nìtìi. Bè bî ghà'atè bii mē idigè nú jyaa i le ntìi ñko'onè aa, bo bî bîbwènkè bî kî ntìi.

⁸ Maa ajàn nìdorè nì wè ni le ntswe maa mûm àla'à.

Ajàn yíi mē Simon ñùbìsòrè à le mbəñkə ntìi yi aà.

⁹ Nù yí mò'ò à le ntswe a ala'a Samaria, ìkùm yi i bē Simon, a ghèrè nì majìkè m̀burè mfumsè bê bi tsim ghu, nswonè ni mē yu ni nù yí ñwè,

¹⁰ Bè bitsim wa ala'a, bî kègè bo bî bî wè, bi bii ànnù yi nswonè ni mē “Wa nù ghùlà, wá à ni m̀dà'à mi Nwí mya mē bi swonè ni mē mi tii aà.”

¹¹ Bi le si bii nî ànnù yíi mē à le si swonè aa nlonè mē à le mfumsè waa ni majìgè yí wa ni nòò yí ǹsyà aà.

¹² Nòò wa mē bi le nyu'u ñki mbii ntoo yí nsigìnè ya mē Philip à le nzi ni yu nlonè annù nifò Nwí bo bî Yesu Kristo aà, bo le ñkwèrè ñkì, m̀báñnè bo bî bāngyè.

¹³ Simon, nî àtu ibii nù yi, à le ñki mbii yíi ngaa bi murè yi ñkì, bî murè mē yi ñkì aa, a tigè ñzinè bo Philip, nyè nî ìlènsè innù bo bî innù jì yeyèrè jii mē Philip à le si ghèrè aa, ànnù a tsyá yi.

¹⁴ Ngǎñntoo Kristo jya mē i le ntswe a Yerusalem aa, i yu'u mē bè bii mē bi le ntswe a Samaria bi bii mē nighàà ni Nwí aa, ntigè ntoo Peta bo Jon a mbo bo.

¹⁵ Peta bo Jon bo ghèè mē ghu, ntsa'atè Nwí a atu bè bya bii mē bi le mbii Yesu aa mē tâ bo kwèrè Azwí Nwí.

¹⁶ À le ti bē ma mùu noò aa boñ kaa Azwí Nwí a burè tì a nu nù ǹbò sigè bē. Bi le mmurè waa aa tsi'í ñkì ni ìkùm Mmà'àmbi Yesu.

¹⁷ Peta bo Jon nòñsè m̀bò myaa a atu bo,bo kwèrè Azwí Nwí.

¹⁸ Simon à yè mē mē bē kwèrè Azwí Nwí a ajàn mē ngǎñntoo Kristo jya i nòñsè nî m̀bò myaa a atu bo aa, m̀fá ñkabè a mbo Peta bo Jon,

¹⁹ nswonè mē, “Nì ki mfa m̀dà'a ma mù a mbo mē, mē nù yí tsù yíi mē mē nòñsè maà m̀bo ghu atu aa, tâ à ki kwèrè Azwí Nwí.”

²⁰ Peta a kwi'i ghu mbo mē, “Tâ ò kwo nî ñkabè yò ya mbwε mē mbè ò m̀contè mē mbè ò yuu m̀təñnè mi Nwí nî ñkabè!

²¹ Kaa ò sè nî ànnù tsu a mûm àfà'a yi'i tswé nlonè mē kaa ntìi ghò sè a nsi mi'i Nwí laa aà.

²² Bəñkè ntìi gho lá, m̀ma'atè annù yí bi mà yú mē ò tǎntè aà, m̀bu'u mbo a mbo Mmà'àmbi mē, nòò tsù, m̀bè a li'inè ìfansènnù jo nlonè annù ma yú mē ò wà'atè a ntìi wò aà.

²³ Nlonè mē mē yè mē ò tswe nì fìbuu fii fì lwí si'i, ò bē ngàñàtsan a mbo innù jì bî.”

²⁴ Simon a swonè a mbo Peta bo Jon mē, “Mè bu'u tsi'í m̀bo, tsà'atè Nwíngòn nlonè ñkwitù gha mē ànnù ma yú yí tsu mē nì swonè aa, mē tâ à tsuu a nu mē ló fè'è.”

²⁵ Peta bo Jon bii mē ànnù Yesu nî nsi ni nsi ñki mañsè a nsèènsè ntoo ya nlonè Mmà'àmbi, mbù mbii fu a Yerusalem. Bo kà mē aa bii aa, ntigè nswonè nî ntoo yí nsigìnè ya a itoo jì ghà'atè a mûm àla'a Samaria.

Ajàn yíi mē ngàñàfà'à yí ñwè a ntw'ò mfò baEthiopia à le mbəñkə ntìi yi aà

²⁶ Angel Mmà'àmbi a swon a mbo Philip mē, “Tan̄tə nū yò, òsigə nghèè ni mánjĩ yĩ mē à lo a Yerusalem òghèè ni a Gaza aa,” (mánjĩ ma ghú kaa bi si ghu burə aa ki tsyà).

²⁷ Philip a tan̄tə nū yĩ òghèè. Sòn ò bəEthiopia yĩ mō'ɔ, m̀bə ngànjàfà'à yĩ òwè a mbo Kandese, Mfò mánjyè baEthiopia, yĩ mē à le si lèè nĩ òkabə yĩ aa, à le nghèè a Yerusalem aa a mmii Nwĩ. A lò mē wa Yerusalem

²⁸ mbu ntigə òkwèè nũ fu a ala'a Ethiopia aa òkuu kaligə. A kà mē aa ghèè wa mum kaligə yi wa aa, ntigə ntwonə nĩ àdigə an̄wà'ànə yi mō'ɔ a m̀m àn̄wà'ànə ntoò Nwĩ Yesaiah.

²⁹ Azwĩ Nwĩ a swon a mbo Philip mē, “Khètə nyòntə fii mbèè kaligə.”

³⁰ Philip a khètə mē nyon aa, nyu'u a twonə nĩ àdigə an̄wà'ànə yĩ mō'ɔ a m̀m an̄wà'ànə ngàntoò Nwĩ Yesaiah, m̀betə yi mē, “O yu'u nĩ ànnù yĩ mē o twon aa ε?”

³¹ A kwi'i mē, “Mbə mē yu'u aa mē akə ti ghə mē ò à tò'òtə a mbo mē aa ε?” Nswon a mbo Philip mē tã à kō'ɔ ntswe bo yu wa mum kaligə.

³² Adigə an̄wà'ànə Nwĩ yĩ mē à le si twon aa a le mbə yulà, “A le mbə tsò m̀bĩnjèrè yĩ mē bi logə nghèè a òwà aà, kè tsi'i tsò mú m̀bĩnjèrè yĩ mē bi kōɔ inònjè ji kaa a wa'à yè'è aà. A ngĩn ngĩn, kaa à le òwa'à ànnù tsu ghaà bē.

³³ Bi le ndirìsə atu yi kaa wa'ă isa'à yi nĩ ànnù n̄nkon sa'à.

Mbə wò a swonə ànnù òlonə ògwè'è yĩ aa ε? Nlon mē n̄tswènti yĩ fàa atu nsye ì lwĩ'i mē aà.”

³⁴ Ngànjàfà'a Mfò Ethiopia wa a betə Philip mē, “Ngàntoò Nwĩ ghú a ghàa laà òlon aa wò aa ε? A ghàa aa nlon ògaa yĩ kè nlon ògaa òudàn aa ε?”

³⁵ Philip a tigə òloginə òka òghaa, òloginə nĩ àdigə an̄wà'ànə ma yũ a nswon ntoò Yesu yĩ òsiginè ya ghu mbò.

³⁶ Ajàn mē bo yu le si tigə nzinə òsigə òghèè wa a mánjĩ aa, bo le nghèè ònywe'e a adigə yĩ mē òkĩ le ntswe ghu, ògànjàfà'a Mfò Ethiopia wa a swon a mbo Philip mē, “Òkĩ ghúlà, àyoo yĩ mē mbə a kii mē tã bi tsuu a gha a òkĩ murə aa, à nĩ à kè aa ε?”

[³⁷ Philip a swon ghu mbo mē, “Mbə bi ti murə gho a òkĩ mē mbə ò bii nĩ òti ghò tsimè.”

A kwi'i mē, “Mè bii mē Yesu Kristo à ni Mu Nwĩ.”]

³⁸ A le ntigə nswon kaligə wa a təè, bo Philip fè'è òsigə òkuu wa m̀m òkĩ, Philip a tigə m̀murə yi wa a òkĩ.

³⁹ Nòò wa mē bi le mfè'è wa a m̀m òkĩ aa, Azwĩ Mmà'àmbi a logə Philip òghèè ni ghu. Ngànjàfà'a Mfò Ethiopia wa a ghə mē yu ki lèntə, kaa wa'à yi bú òyè, lá òlo ntigə òghèè nũ, òluu ni òdorə.

⁴⁰ Philip à ghè mē mē yu ki yə, òtigə ntswe yi bə a ala'a Azotus. A tsyà mē ghu òka òghèè aa, òtigə nseensə nĩ òtoo yĩ òsiginè ya a nĩ òtoò tsim jii mē ì le ntswe a mánjĩ aa, m̀bon òghèè kù'u a ala'à Kaisaria.

9

Ajàn yĩ mē Yesu à le tsi'i Paul a bənkə òti yi aà

¹ Saul à le mbù òghèè nĩ m̀bii m̀mi'i tsi'i àtú yi, òka'atə nĩ ògànyəgənnù Mmà'àmbi jyà, òswonə ni mē yu ka zwitə waa. A le nghèè a mbèè ngànmà'a Nwĩ yĩ òwè

² òswon ghu mbo mē tã à òwa'anə an̄wà'ànə yĩ mē a figitè òyè yĩ mē yu ni ghu aa, m̀fa mē tã yù ghèè mfa a mbo ndan̄ghotə baYuda a Damascus; tã bèè mē yu ghèè nyè

bê bî tsu, m̀bâǹnè kè bàǹgyè, bii m̀ə bi yò̀nè Mâǹjì wa aa, yu tswatè waa, ñkwere mbii ni bu a Yerusalem tsó ngàǹətsaǹə.

³ Saul à fè'è m̀ə ñka ñghèè a m̀âǹjì, ñghèè ntigè ñkuu a Damascus, ñghəə ki yə, ñkà'à yì m̀ə'ə i wi'ikè nlo a aburə, ññwa'akə nsigə ñke'e adigə ya m̀ə à le ntəə ghu aa, ñkarisə.

⁴ A wò a nsye nyu'u ñjì ñù i ghaà ghu mbo nswon m̀ə, "Saul, Saul! O tso'ə akòrè ya aa nlon akə aa ε?"

⁵ A betə m̀ə, "Aà wò wò le, Mmà'àmbi?"

"A ni m̀ə Yesu wa yii o tso'ə akòrè ya aà," ñjì ñù wa i kwi'i ghu mbò.

⁶ 'Lá, biiñə ñkuu ñghèè wa njò'ò àla'a. Wa bi ka swon ànnù yii m̀ə ò ka ghìrè aa a mbo wò.'

⁷ Bè bya bii m̀ə bo bi Saul le si zìnè aa le ntəəntə tsi'ì a tsitsi. Bo le nyu'u ñjì ñù wa kaa ki'ì ñù bâǹnè nyə.

⁸ Saul a biiñə wa a nsye, ñña'a mi'ì mi, lá kaa ñki'ì ni idigè bâǹnè nyə. Maa ajàn bi tigè ntswa ñikwèè ni ñghèè ni ghu a ala'a Damascus.

⁹ A le ntswe njwi ji tarə kaa wa'a ni idigè yə. A nì àtìi noò ma yú kaa à le ñki'ì ayoo tsú ji, kaa ñki'ì ayoo tsú ki nno.

¹⁰ Ngàǹyègənnù Yesu yì m̀ə'ə à le ntswe a Damascus, ñkùm yi i bə Ananias. Njèè təə təə ì le nle yi, a yə Mmà'àmbi a twoǹtə yi m̀ə, "Ananias," a bii m̀ə, "Mè ghuà, a Mmà'àmbi "

¹¹ Mmà'àmbi a swon gho mbo m̀ə, "Biiñə ntanjə nù yò ñghèè a Mfâǹnè yì Tsìnè, a nda Judas, m̀betə m̀ə, 'Nù wa m̀ə à lo a ala'a Tarsus, ñkùm yi i bə Saul aa, à fè le?' Wa à tswe ghu, ntsa'atə nì Nwì.

¹² Njèè tətəə ì kì m̀ə nle yi a yə ñù yì m̀ə'ə, ñkùm yi i bə Ananias, a kuu nnòñsə mbo mi ghu nu m̀ə tá à bu ñka nyə idigə."

¹³ Ananias a kwi'i m̀ə, "Taà, bè bii ghà'atè bi ghàà m̀ə a mbo m̀ə nlonə ñù ma ghù, nswonə nì m̀buu ñgi'ì yii m̀ə ñù ma ghù à di a nu bè bo a Yerusalem.

¹⁴ Tsitsòñ à zi a ala'a Damascus aa ni àdà'à yii m̀ə à kwèrə a mbo bii bi ngäǹmà'a Nwì m̀ə yu zì baǹtə bê b̀tsim bii m̀ə bi twoǹtə nì ñkùm gho aà."

¹⁵ Mmà'àmbi a swon ghu mbo m̀ə, "Ghèè! Nlon m̀ə m̀ə tsò'ò m̀ə yi m̀ə tá à ka mfa'a a mbo m̀ə, a ñghìrə m̀ə tá b̀tizì Nwì bo b̀fó byaa, bo bi baIsrael, tá bi zi ñkùm ghà.

¹⁶ Tsi'ì m̀ə, nì ñtu ñbii nù gha, m̀ə ka di'ì ngòñ ñgi'ì tsim yii m̀ə à ka tigè yə mbi'ì ñkwitù gha aà."

¹⁷ "Maa ajàn, Ananias a ghèè ñkuu wa a múm nda m̀ə Saul à le ntswe ghu aa, ñnòñsə mbò mi ghu nu, ntwoǹtə yi m̀ə, 'Ndím ghà, Saul,' Mmà'àmbi à too ghà, m̀bè Yesu wa yumbon m̀ə à kì zi a mbo wò, wa a noò m̀ə ò kì si zì faà aà. A too gha m̀ə m̀bè ò bú ñyè idigə, tá Azwì Nwì ki nlwensə ghò."

¹⁸ Tsi'ì maa noo, njoo ji m̀ə'ə, tsi'ì tsó ñbàrə mbwè, i lô a mi'ì Saul ñwokə, a bú ñka nyə idigə. Ntigè mbiñə ntəə bi murə yi a ñki;

¹⁹ àjàñ yii m̀ə à le ñjì miji aa, m̀tì m̀i m̀i bú ñkuu fu.

Ajàñ m̀ə Saul à le swon annù Nwì a Damascus aa.

Saul à le ntswe mitugə m̀i njwi m̀i m̀ə'ə bo bi ñgäǹyègənnù Yesu jya a ala'a Damascus.

²⁰ Mbiñə ntsinə ñghèè a ndaǹghòtə baYuda, ñlòginə ñka nswon ni m̀ə Yesu à nàǹsə mbə aa tsi'ì Mu Nwì wà.

²¹ Nù ntsim yii m̀ə à le nyu'u aa, ànnù kòntsu a kò ntsú yi, bo tigè ñlòginə ñka mbetə ni m̀ə, "A si yu wa yii m̀ə à kì si zwitə nì bè bii m̀ə bi twoǹtə nì ñkùm Yesu a Yerusalem aa bə aa ε? Tigè à kì nzi faà aa nlon aa tsi'ì ànnù ma ya, m̀ə yu zì baǹtə bê ma bya i bii fa a mbo bii bi ngäǹma'a Nwì aa ε?"

22 Lâ Saul a ku'ùsè nnin̄tə m̄t̄i mi nswon̄ n̄i ànnù Nw̄i tsi'í n̄i m̄idà'à, ìlensə innù j̄i m̄ə à l̄e si fa, a nd̄i'í m̄ə Yesu à l̄e nnan̄sə mbə Ayo'ò Nw̄i wa aa, i l̄e nt̄i si'í si'í a mbo baYuda b̄i m̄ə bi l̄e ntswe a Damascus aa a n̄l̄iḡit̄ə.

23 M̄ituḡə mi njwi m̄i ghà'at̄ə m̄i m̄o'ò mi tsyà m̄ə, baYuda bi boont̄ə n̄tan̄t̄ə a ajàn̄ə bi ka zwiṭə Saul,

24 lâ bi l̄e ñkè'ènə annù ȳi m̄ə bi tan̄t̄ə aa ghu mbô. Bo tiḡə m̄b̄e ni ntsũṅkya njò'ò àla'a wa n̄i tuḡə bo b̄i si'in̄ə m̄ə bi zwiṭə ȳi.

25 A ȳi m̄b̄ə a n̄ituḡə ȳi m̄o'ò, ñḡāṅàkòr̄ə Saul, bi loḡə ȳi m̄bwi mbor̄ə a n̄i ñkya wa m̄ə bi l̄e mb̄o ñkaris̄ə a ala'a ya ghu aa, n̄nin̄ə ȳi a múm̄ ñkyè n̄tiḡə m̄f̄e'es̄ə nsigis̄ə a nj̄im̄ ñkyâ.

Saul a Yerusalem

26 Saul a ghèè a ala'a Yerusalem, ñywin̄t̄ə m̄ə yu kuu a tit̄i ñḡāṅȳəḡānnù Yesu, lâ kaa bo l̄e wa'à waa b̄i m̄ə à n̄i ñḡāṅȳəḡānnù Yesu, bo bi tsim̄ l̄e si bo'ò n̄i.

27 Barnabas à l̄e nz̄i ñkwet̄ə ȳi, n̄loḡə ȳi ñkuu ni ghu a tit̄i ñḡāṅtoo Kristo jyâ. A kùù m̄ə aa, n̄to'ot̄ə a mbo bo a ajàn̄ ȳi m̄ə Saul à l̄e nyə Mmà'àmbi a m̄ānj̄i aa, ñki nswon̄ ajàn̄ə m̄ə Mmà'àmbi à l̄e ñghàà ghu mbo aà. A l̄e ñki ñk̄e'ènə a mbo bo a ajàn̄ ȳi m̄ə Saul à l̄e nswon̄ ànnù Nw̄i n̄i ñk̄m̄ Yesu a mbo bo a Damascus kaa ki'í bo'ò aà.

28 Maa ajàn̄, Saul a tiḡə n̄tswe bo bo, n̄tiḡə ñghaa ñkar̄ə n̄i ìd̄iḡə j̄i ghà'at̄ə a Yerusalem, n̄swon̄ə n̄i ànnù Nw̄i ni ñk̄m̄ Mmà'àmbi kaa ki'í bo'ò.

29 A l̄e si ghàà ñk̄i nswun̄ə bo bi baYuda b̄i m̄ə bi l̄e si ghàà ñghàà ni baGrikia aa, bo l̄e ywin̄t̄ə m̄ə bi zwiṭə ȳi.

30 Ajàn̄ m̄ə bo bi Kristo bi l̄e nzi ma ȳu aa, bo loḡə Saul, n̄siḡə ñgh̄e ni ghu a ala'a Kaisaria, n̄tiḡə n̄tsyas̄ə ȳi a ghèè a Tarsus.

31 A b̄ə ajàn̄ ȳi m̄ə a l̄e n̄tiḡə mb̄ə aa, ñghot̄ə a ala'a Yudea, bo bi a Galilea, ni Samaria, i tswe n̄i m̄b̄oön̄ə n̄i àt̄i noò. Nyon̄ a nj̄im̄ a ajàn̄ ȳi m̄ə Azw̄i Nw̄i a l̄e ntswe ghu aà, m̄t̄i mi l̄e ñkuu ghu, i k̄i ñkwe a n̄i ñd̄uù b̄ə ñgha'at̄ə ñgh̄e a ajàn̄ ȳi m̄ə bo l̄e si nz̄i n̄i àkòr̄ə nit̄ t̄ə yaa m̄o'ò n̄i Mmà'àbi aà.

Peta a ala'a Lydda bo a Joppa

32 Peta à l̄e si ghaa ñkar̄ə ni ìdiḡə tsim̄, a b̄ə a noò m̄o'ò a ghèè m̄ə yu ghèè ghant̄ə b̄ə bi Nw̄i b̄i m̄ə bi l̄e ntswe a Lydda.

33 A ghèè m̄ə ghu aa, n̄tsi'í ñ̄u ȳi m̄o'ò ȳi m̄ə ñk̄m̄ ȳi l̄e mb̄ə Aeneas, a b̄ə m̄bwèn̄k̄è, l̄e bon̄ à tsyà m̄ə ìlòò j̄i n̄ifwaa kaa a k̄i'í a m̄biin̄ə a kuu z̄i.

34 Peta a swon̄ ghu mbo m̄ə, "Aeneas! Yesu Kristo à gh̄ir̄ə m̄ə ò t̄i. B̄in̄ə a nd̄əṅ n̄nan̄s̄ə ñkuù gh̄o." Tsi'í maa noò, Aeneas a li m̄b̄in̄ə.

35 Ñḡon̄ b̄ə b̄itsim̄ b̄i m̄ə bi l̄e ntswe a ala'a Lydda aa, bo bi a ala'a Sharon aa, bi ȳə ȳi, m̄b̄əṅk̄ə m̄int̄i myaa mb̄i Mmà'àmbi.

36 M̄āṅgȳè ȳi m̄o'ò à l̄e ntswe a ala'a Joppa, m̄b̄ə ñḡāṅȳəḡānnù Yesu, ñk̄m̄ ȳi i b̄ə Tabita, (ñk̄m̄ ȳi ni ñghàà ni bakGrikia i l̄e mb̄ə Dorcas, ñji'í ñk̄m̄ ȳi wa i b̄ə m̄ə ñgyâ). A l̄e si nan̄s̄ə ñgh̄ir̄ə n̄i innù j̄i siḡin̄ə, m̄fa ñḡon̄ noò ȳi n̄tsim̄ a ñkwet̄ə ñḡāṅgi'í.

37 A b̄ə maà noò a w̄o ñgh̄òò, ñkwo. Bi l̄e n̄s̄i'í ȳi n̄n̄oṅs̄ə n̄i ñd̄ānik̄āṅ ȳi m̄o'ò.

38 Kaa agha'a Joppa kaa a l̄e wa'à sà'à si'í a nl̄o a Lydda ñgh̄e ghu. Ajàn̄ə m̄ə ñḡāṅȳəḡānnù Yesu jya a Joppa i l̄e nyu'u m̄ə Peta à tswe a Lydda aa, bo l̄e ntoo m̄b̄āṅn̄ə j̄i baa m̄ə b̄i gh̄e nlens̄ə ñk̄i ghulà ghu mbô, "B̄i'í bu'ú m̄bô, w̄āṅs̄ə nz̄i n̄tsi'í ȳi'í."

39 Maa ajàn̄, Peta a bur̄ə m̄biin̄ə ñgh̄e bo bo. Bo bo ghèè m̄ə ku'u ghu, bi loḡə ȳi ñk̄o'ò ñgh̄e ni ghu wa a ndan̄ik̄āṅ. B̄ikw̄i'í bi b̄āṅgȳè bi tsim̄ bi l̄e nz̄i ñkaris̄ə ȳi, n̄tiḡə nyə'ə, n̄d̄i'í n̄i ñts̄ə'ə j̄i m̄à'à, bo bi ñkut̄ə j̄i m̄ə Dorcas à l̄e si ta a mbo bo a noò ȳi m̄ə à l̄e ntswe nt̄i aà.

⁴⁰ Peta a furè waa mē tâ bì fε'ekē wa mûm n̄ja'anda ya yîi mē bo le ntswe ghu aa tsi'î bì tsîm. Nswetē mîku'utê mi a nsye, n̄tsà'atē Nwî, mb̄n̄kē n̄lii aku n̄û ya nswon mē, “Tabitha, b̄in̄ē a nd̄on̄!” A n̄a'atē mi'î mi nyē Peta ghu, mb̄in̄ē ntswe.

⁴¹ Peta a n̄ans̄ē ab̄ō yi ntswa yi ghu, a b̄in̄ē n̄t̄ō. A tigē n̄t̄won b̄ē bi Nwî bya bo bì b̄ikwî'î bya, m̄bu nd̄i'î yi a mbo bo a aj̄an̄ yîi mē à tswe nt̄i aà.

⁴² N̄ḡan̄ ma yû i le ns̄ēn̄ē n̄karis̄ē ala'a Joppa tsi'î tsîm. B̄ē b̄i gh̄a'atē bi b̄i Mm̄à'amb̄i.

⁴³ Peta à le ntigē ntswe mitugē mi njwi m̄i gh̄a'atē a Joppa bo bì n̄ḡan̄ n̄ugē n̄ḡuù yîi ìk̄ûm yi i le mb̄ē Simon aà.

10

Peta bo Cornelius

¹ N̄û yî m̄ō'ō à le ntswe a ala'a Kaisaria ìk̄ûm yi i b̄ē Cornelius, mb̄ē atu nd̄am̄anj̄on̄ b̄isogyē (tsō 100) b̄i mē bi le nlo ala'a Itali aà.

² A le si gh̄a'asē n̄i Nwî n̄k̄i m̄b̄ō'ō n̄i bo bì n̄gwè'è yî, n̄k̄i ntsa'atē n̄i Nwî n̄ḡon̄ b̄in̄ōò b̄itsîm; m̄fa n̄i n̄joo j̄i gh̄a'atē n̄kwetē n̄i baYuda b̄i mē b̄ē le mb̄ē n̄ḡan̄j̄fumē aà.

³ A leē mb̄ē ni b̄in̄ōò bi tarē a njwi yî m̄ō'ō, n̄j̄ē t̄ō t̄ō i lê yi a yê angel Nwî a zî n̄t̄won̄t̄ē yi mē, “Cornelius!”

⁴ A t̄ē'ē mi'î mi a nu angel wa, m̄b̄ō'ō, n̄swon̄ mē, “Taà, à n̄i à k̄ē?”

Angel wa a kwî'î mē, “Wa Nwî à b̄ēnt̄ē mē atsà'atē yo yâ bo bì n̄joo j̄i mē o fa ni a mbo n̄ḡan̄j̄fumē aà, n̄tigē n̄wa'atē a gho n̄l̄ō n̄i m̄f̄â àkwî'î.

⁵ Ts̄its̄on̄, too b̄ē a ala'a Joppa a nu n̄û yî m̄ō'ō yîi mē ìk̄ûm yi ni Simon Peta aà.

⁶ A n̄i n̄ḡh̄i a nda Simon, n̄û n̄ugē n̄ḡuù yîi mē nd̄ugē yî i tswe a agh̄on̄ē m̄iyaa aà.”

⁷ Angel wa mē à le n̄gh̄àà ghu mbo aa à lò m̄ē, Cornelius a twon̄ n̄ḡan̄j̄f̄â'â j̄i j̄i baa bo n̄û sogyē yîi mē à le si b̄ē n̄i n̄k̄i m̄b̄ē n̄û yîi à le si b̄ō'ō Nwî yîi n̄gaa aa,

⁸ n̄swon̄ inn̄û tsîm a mbo bo, n̄tigē n̄too wa a Joppa.

⁹ Ab̄èè a f̄ù'ù m̄ē aa, bo gh̄èè, n̄gh̄èè n̄ka nywe'e a Joppa, Peta a n̄k̄ō'ō n̄gh̄èè a atunda a noò n̄si'î noò a ntsà'atē Nwî.

¹⁰ A k̄ō'ō m̄ē n̄gh̄èè n̄ka ntsa'atē Nwî aa, n̄ji ka n̄yan̄ē n̄i, a ka n̄l̄ō ayoo a n̄j̄. Lâ noò yîi mē bi k̄â m̄ē aa laa m̄iji mya aa, n̄j̄ē t̄ō t̄ō i k̄â n̄l̄ē n̄i.

¹¹ A yê àb̄ur̄ē a n̄a'an̄ē, a yê àyoo yîi mē a le si k̄ir̄ē tsi'î tsō àb̄à'a ats̄è'è, bi ntswa m̄ibuù mi mi n̄ikw̄â aa, a sigē ni atu nsye ghu ns̄i.

¹² M̄buu naà n̄ḡèè tsîm bo bì n̄joo tsîm j̄i mē i n̄an̄n̄ē a nsye aa, ni b̄is̄in̄ b̄itsîm b̄i mē bi dar̄ē n̄ik̄an̄ aa, i le ntswe wa ni àb̄à'a ats̄è'è.

¹³ N̄j̄i n̄û yî m̄ō'ō i gh̄aà n̄swon̄ mē, “Peta, b̄in̄ē n̄zwit̄ē n̄kur̄ē.”

¹⁴ Peta a swon̄ mē, “N̄nyâ gh̄a Mm̄à'amb̄i! Kaa m̄ē leē wa'â ayoo ad̄an̄ē yî tsu k̄ē n̄joo j̄i fw̄ē ma j̄û j̄i tsu mi s̄i laa aa kur̄ē.”

¹⁵ N̄j̄i ya i ku'ùs̄ē n̄swon̄ ghu mbo mē, “Kaa a s̄i b̄on̄ mē tâ ò ka n̄t̄won̄ n̄joo j̄i mē Nwî à n̄ans̄ē n̄gh̄ir̄ē i laa aa n̄i n̄joo j̄i fw̄ē b̄ē.”

¹⁶ Aj̄an̄ ann̄û ma yû a le n̄kwat̄ē n̄gh̄ir̄ē n̄gaa j̄i tar̄ē, bi tigē n̄l̄oḡē ab̄à'a ats̄è'è ya n̄k̄ō'ō n̄gh̄èè ni yu a abur̄ē n̄i n̄kon̄ē.

¹⁷ Peta à k̄â m̄ē aa n̄kwa'atē n̄i àtu yi n̄lon̄ n̄ji'î n̄j̄ē ma yû aa, bon̄ b̄ē bya mē Cornelius à le n̄too aa, b̄i lòò mē nd̄â Simon ya n̄z̄i n̄tigē nt̄ō a n̄ts̄û n̄kyâ.

¹⁸ N̄t̄won̄ n̄i t̄i, m̄bet̄ē mē, “N̄ḡh̄i yî tsu à tswe f̄aa nd̄uḡē yîi mē ìk̄ûm yi à ni Simon Peta aa ε?”

¹⁹ A le mb̄ē ma mùu noò aa, Peta a bur̄ē k̄i kw̄a'atē at̄û yi n̄lon̄ n̄ji'î n̄j̄ē t̄ō t̄ō yâ. Azwî Nwî a swon̄ ghu mbo mē, “Yê, b̄ē bi tar̄ē bi t̄ō a n̄ts̄ub̄ù'ù n̄l̄ō n̄i gh̄ō.

²⁰ B̄in̄ē la, n̄tsuu noò i gh̄èns̄ē, n̄yon̄ē waa tâ b̄û bo gh̄èè, n̄lon̄ mē a waa aa t̄ō m̄ē.”

21 Peta a biinè mfe'ε ghèè ñkwetə bē bya nswon a mbo mə, “A ni mè nù wa mə ni lòò aà. Nì zì aa a ya ε?”

22 Bi kwi'i ghu mbo mə, “A too tamánjòn bìsogyè wa yìi ìkũm yi i ni Cornelius aa ntoo yi'i a mbo wò. Tamánjòn ma ghù a ni nù yìi mə innù ji i tsinə a kii mbo'c nì Nwí. BaYuda bitsim kii mbeentə nñi tsi'í a annù nikonè. Angel Nwí yìi à laa mànşè aa à swon ghu mbo mə tâ à twonə gho tâ ò zi a nda yu, tâ à yu'u annù yìi mə ò tswe nì nswonè aà.”

23 Peta a logè bè bya bo bo kuu a nda yu ntigə nle ghu.

Abèè a fù'ù mē, a tantə nù yì bo bo tigè ñghεε. Bɔɔ bi Kristo bí mɔ'c a Joppa bi le nyonè waa bo bo ghèè.

24 Bi logè ñjwi yì mfuùrè ñghεε ñkù'ù a Kaisaria, a adigə yìi mə Cornelius bo bì ñgwè'è yì ni ñkà'á ji jii mə à le twon aa, bi le ntswe ghu nyu'utə aà.

25 Ajàn yìi mə Peta à le nzi ghə mə yu kuu aa, Cornelius a fè'è mboo yi, ñwo ghu mikòrè a kuu kuu mmii yi.

26 Lá Peta a ηεε yi mbiinsə swon ghu mbo mə, “Təə a ñdənə, məmboñ mə laa ñki mbə tsi'í ñùmìsònè.”

27 Peta a loginè ntigə ñghaa a mbo Cornelius a ajàn yìi mə bo yu tigə ñkuu ñghεε wa a nda aà. A kùù mē ñyə mə bè bí ghà'atè le ñghotə ghu,

28 nswon a mbo bo mə, “Bù bitsim nì zì siginè mə, ñyonə nì annù Nwí baYuda, kaa mbə nù BaYuda a wa'à bìtizi Nwí ka ñghantə kè ka mboonsə ntswe a adigə yì fùùrè bo bo. Lá Nwíngòn à dì'ì mə a mbo mē mə tâ mē tsùu nù tsù i lògè nì nù àdànè àdànè, kè nì nù yìi à sì laa aa bē.

29 A nì ñji'í annù yìi mə ò ghìrə ntoo mə bì twonə gha mē wāñşè nzi kaa wa'à jìnkè bə aà. Mə tigə nɔɔ aà mbètə wò mə ò tε'ε ntwon gha aa a ya ε?”

30 Cornelius a swon ghu mbo mə, “Tsítsòn à nì njwi ji tarə a nì ajàn noò yulà mə mē le si tsà'atè nì Nwí a mùm nda mē, nì bìnòò bi tarə a si'inə. Mē wí'ikè mē ghèə ki yə, nù a təə a nsi mē ñwε'ε itsè'è jì ñwèènè

31 nswon a mbo mē mə, ‘Cornelius! Nwíngòn à yù'ù mə atsà'atè yò, ñkii nyə nì àfà'á yò a ajànə mə o fa nì ñjoo ñkwetə bè bii mə bi lòc njoo aà.

32 Too nù tâ à ghεε a Joppa nɔɔ Simon yìi bi twonə ni Peta aà. Simon Peta ma ghù à nì ñgì ntswe a nda Simon yìi mə a nwugə ngùù, ñdā yì i tswe a aghənə ñki aà.’

33 A nì ñji'í annù yìi mə mē le mburə ntoo bē nswon mə tâ ò zi aà, ò yu'u ñki wāñşə nzi nì àbòñenti. Tsítsòn bì'inè tswe faà bi tsim aa a nsi mi'i Nwí nyu'utə ni a nyu'u annù tsim yìi mə Mmà'àmbi à figètə a mbo wò mə ta ò swon aà.”

Nìghàà ni Peta

34 Peta a loginè ñka ñghaa nswonə ni mə, “Mè zi tsi'í siginè mə Nwíngòn a lèntè bē bi tsim aa tsi'í ñgì ñgìñ.

35 A nì itoò tsim a kwerə nì nù ntsim yìi mə a bo'c nñi ñkii ñghìrə nì annù yìi a tsinə aà.

36 Nì zì ntoo yìi mə à le ntoo a mbo baIsrael aà, nseensə nì ntoo yì ñsiginè ya yìi mə i fa mbɔɔnə aa, ntsya a njim Yesu Kristo yìi mə à nì Mma'àmbi mbì ntsim aà.

37 Nì zì annù yì wè yìi mə a le mfè'è a mbù'u Yudea ntsim aà, ñloginə a Galilea wá nòò mə Jon à le si sèensè nì ntoo ya nswon ni mə tâ bè bəñkə mînti myaa ñkwerə ñki aà.

38 Nì zì annù ñlonə Yesu mu Nazareth, a ajàn yìi mə Nwí à le yɔ'c yi nì Azwí yì Làà ñki mfa mîda'a ghu mbo aà. A le si tigə ñghεε a idigə tsim ñghìrə nì innù jì siginè ñkii ñghurə nì mîghòò a nu bè bii mə Devil a le kwerə waa aà, ñlon mə Nwí à le ntswe bo yu aà.

³⁹ Bi'inè ni b̄iyəfə ni ìnnù ts̄im j̄ii mə à le nghìrè a ala'a baYuda bo bì a Yerusalem aà. Bi le ntigə nzwitə yi, ñkweentə yi a ati b̄an̄nè b̄an̄nè.

⁴⁰ Lâ Nw̄nḡon̄ a bú m̄bīnsə yi a ni n̄wo a n̄j̄m n̄jwi ji tarə, ñghirə kaa bè b̄its̄im kaa wa'à yi yə,

⁴¹ a k̄i n̄yə tsi'ì b̄iyəfə b̄ii mə Nw̄i à lèè m̄foo n̄ts̄o'ò waa aa, m̄bə bi'inè b̄ii mə b̄i'inè le si j̄i ñk̄ii n̄no bi'inè bì yù wa noò mə à le m̄b̄innè ni n̄wo aà.

⁴² A le mfa ndi'i a mbo b̄i'inè mə tá b̄i'inè tigə n̄s̄ēnsə n̄i n̄too ȳi n̄s̄iḡinè ya a mbo bè b̄its̄im, ñk̄ii mb̄ii n̄i n̄si n̄i n̄si mə à ni yu ȳii mə Nw̄i à ts̄ò'ò mə tá yù à bə ñgh̄nts̄ò'òtə m̄isa'a mi b̄è b̄it̄i bo bì b̄iku bi b̄è.

⁴³ N̄ḡan̄too Nw̄i i ts̄im i le si gh̄aa ìnnù ñlon̄ ñgaà ȳi, n̄swon̄ə ni mə, ñù n̄ts̄im ȳii mə à n̄n̄ n̄tīi yi ghu nu aa, Nw̄i à ka l̄i'ìnə ib̄i yi, a n̄j̄m ìk̄um yi."

Ajàn̄ə b̄it̄iz̄i Nw̄i le ñkw̄erə Azw̄i Nw̄i aà

⁴⁴ Tsi'ì wa a noò mə Peta à le mburə ki gh̄aa aa, Azw̄i Nw̄i a sigə a nu bì bi ts̄im b̄ii mə bi le ntəə maa adigə nyu'utə n̄i ànnù ȳii mə à le si si swon̄ə aà.

⁴⁵ A le mbə annù ȳi ȳeyerə a mbo baYuda b̄ii mə bi le n̄nīn̄ n̄tīi waa a nu Yesu, ñlo a ala'a Joppa ñyon̄ə Peta aa, a nyə mə Nw̄i à le ñki n̄swi'ì m̄itəñ̄ə mi m̄ii mə à ni Azw̄i ȳi Làà aa, a nu b̄it̄iz̄i Nw̄i.

⁴⁶ Nlon̄ mə bo le nyu'u bo tigə ñghaa ni m̄igh̄aa m̄i fii, ñk̄ii ñgha'asə n̄i Nw̄i. Peta a gh̄aa n̄tīi n̄swon̄ə mə:

⁴⁷ "Bè bulà bo kw̄erə aà Azw̄i Nw̄i, tsi'ì wa ajàn̄ mə b̄i'inè le ñki ñkw̄erə aà. N̄ù ts̄u à tswe ghu mə mbə a tsu'unè waa mə tá bo tsuu ñk̄i kw̄erə aa ε?"

⁴⁸ Maa ajàn̄ a tigə n̄swon̄ə a mbo bo mə tá bo kw̄erə ñk̄i n̄i ìk̄um Yesu Kristo. A m̄an̄sə mə aa bi tigə n̄swon̄ə ghu mbo mə tá à bu n̄tswe bo bo m̄itugə mi jwi mi m̄o'ò m̄b̄on̄ m̄à'atə.

11

Ajàn̄ ȳii mə Peta à le n̄ts̄o'òtə annù Cornelius a mb̄ò ñghòtə a Yerusalem aà.

¹ N̄ḡan̄ntoo Kristo jya a b̄o'ò b̄il̄m̄ byaa a mb̄u'ù Yudea aa bi le nyu'u mə b̄it̄iz̄i Nw̄i bi k̄i mə m̄b̄ii n̄igh̄aa ni Nw̄i.

² Peta à bù m̄ə ñk̄o'ò gh̄ē fu a Yerusalem, bè bya b̄ii mə bi le si lòò ni mə tá bì ka ñnetə n̄i b̄it̄iz̄i Nw̄i aa, bi le ntigə n̄ts̄wa yi n̄i ìsa'a, ñghaantə

³ n̄swon̄ə ni mə, "A gho aà a k̄i gh̄ir̄ə àk̄è ò gh̄ē a nda b̄it̄iz̄i Nw̄i b̄ii mə b̄i s̄i waa ñètə aa ε? O gh̄èè m̄ə ghu, m̄b̄ii ñj̄i m̄ij̄i bu bo!"

⁴ Lâ Peta a l̄oḡinè n̄ts̄o'òtə ìnnù ts̄im a mbo bo tsi'ì ajàn̄ ȳii mə i le mf̄è'è aà:

⁵ "Mè k̄i si ts̄à'atè Nw̄i a n̄j̄ò'ò ala'a Joppa, mè kà m̄ə aa n̄tsa'atə aa, ñj̄èè t̄ə t̄ə i l̄e gha, mè ȳə àyoò tsu a lô a aburə ñka n̄sigə, m̄bə tso àbà'a ats̄è'è ȳii mə a burə ñgha'atə aa, bi tswa ni m̄ibuù mi mi ñikwà, a sigə n̄zi n̄təə a mb̄ē mè.

⁶ Mè l̄ənt̄ə ñyə mbuu naà ts̄im ghu, n̄àà j̄i m̄à'atè, n̄àà ñḡèè j̄ii mə ni naà m̄its̄ə'ə aa, bo bì ñjoo j̄ii mə i ñan̄nè a n̄sye aa, bo bì b̄is̄in̄ b̄its̄im b̄ii mə bi d̄arè ñik̄an̄ aà.

⁷ Mè yè m̄ə aa, nyu'u ñj̄i ñù i gh̄aa n̄swon̄ə a mbo mè mə, 'Peta, b̄innè nzwitə nkurè!'

⁸ Lâ mè swon̄ə mə, 'N̄nyâ gh̄á, mè tùu gh̄á, Taà. Nlon̄ mə kaa mè lèè ñwa'á ayoo adàn̄ə àdàn̄ə ȳi tsu k̄ə ñjoo j̄i fwè ma j̄i j̄i tsu j̄i.'

⁹ Lâ ñj̄i ya i bú ñghaa, a aburə, ñgaà ȳii i ywe'e ji baa aa, n̄swon̄ə mə, 'Kaa a s̄i b̄on̄ mə tá ò ka n̄twon̄ ñjoo j̄ii mə Nw̄i à n̄an̄sə, ñghìrè i laa aa n̄i ñjoo j̄i fwè.'

¹⁰ Ajàn̄ annù ma ȳu a le ñkwatə ñghirə ñgaà ji tarə, bi tigə ñl̄oḡə ñjoo jya ts̄im m̄bu ñk̄o'ò ñgh̄ē ni ju fu a aburə.

¹¹ Mè gh̄èè ki yə tsi'ì maa noò, m̄b̄an̄nè j̄i m̄o'ò ji tarə i z̄i ñkuu wa a nda ȳii mə b̄i'ì le n̄tswe ghu aà, ñlo aa a ala'a Kaisaria, a ajàn̄ mə bi too waa a nu mè.

12 Bo zĩ mē, Azwĩ Nwĩ a swonj a mbo mē mē tâ mē lo nghèè, n̄tsuu lǒ ki j̄n̄kè bē. B̄l̄m̄ ba buà bi nto'o mē bi lo a Kaisaria aa, bi le nyòhè gha b̄i'ibo ghèè ñkuu wa nda ñù wá.

13 B̄i'ĩ ghèè mē ñkuu ghu nda, a swonj àjàn̄ ȳi mē yu le nyè angel wa a z̄i n̄təə a nda yu, n̄swonj mē, 'Too bē a Joppa tâ bo ghèe n̄twonj Simon Peta mē tâ à zi;

14 à bē z̄i bon̄ à ka swonj n̄too ȳi mē wò n̄i ñgwè'è n̄dā yò, bù bi tsim̄ ka tsyà ghu i yweenə aà.'

15 A swonj mē laà, mē lɔḡinè ñka nghaa a mbo bo, mē kà mē aa ghaa, Azwĩ Nwĩ a sigè ñkuu a nu bo, tsi'ĩ wa ajàn̄ ȳi mē a le ñki nsigè ñkuu a nu b̄i'inè a mb̄i aà.

16 Ma mùu ajàn̄, mē tigè ñwa'atə a ajàn̄ ȳi mē Mmà'àmbi Yesu à le n̄swonj aa, mē, 'Bè le si kwèrə aà ñk̄i a mbo Jon, lá n̄i ka ȳi b̄an̄nə tigè kwèrə aa bē Azwĩ Nwĩ.'

17 A nan̄sə n̄laa tsi'ĩ siḡinè mē à n̄i aa tsi'ĩ m̄itəñnè mya m̄i mē Nwĩ à le mfa a mbo b̄i'inə a noò ȳi mē b̄i'inè le n̄niñ m̄int̄i m̄i'inè a nu Mmà'àmbi Yesu Kristo aa mē Nwĩ à k̄i ki n̄təñə b̄it̄iz̄i Nwĩ bú ghu. Mbə a bə aa mùu ajàn̄, mē tigè m̄bu mbə wò ȳi d̄an̄è mē mbə mē tsyà ñk̄i annù ȳi mē Nwĩ à k̄i gh̄irə a nu bo aa, mē tâ à tsuu lǒ gh̄irə aa ε?"

18 Ajàn̄ ȳi mē bi le nyu'u Peta a swonj l̄alà aa, bo le ntigè ñkentə waa, kaa wa'à isa'a ghu nu bù n̄lɔɔ. N̄lɔḡinè ntigè ñgha'asə n̄i Nwĩ, n̄swonjə n̄i mē, "Nwĩ à k̄i mē m̄bii mfa abwarə a mbo b̄it̄izi Nwĩ mē tâ bo bəñkə m̄int̄i myaa n̄tswe n̄i n̄tswènt̄i."

Nghòtə a Antiokia

19 Bè bya b̄ii mē bi le nsèènè n̄lonj mē bi le ntigè n̄tsɔ'ɔ n̄i àkòrè yaa wa noò mē bi le n̄zwitə Stephen aa, bi le mfè'èkè ñghèen̄kə a idigè idigè. B̄i mɔ'ɔ bi le ñghèen̄kə a Fonikia, bo b̄i a Cyprus, bi mɔ'ɔ bi k̄i ñghèen̄kə a Antiokia. A ajàn̄ ȳi mē bi le ntigè n̄sèenə ñghèè laà aa, bi le ntigè n̄swonjə n̄i annù Nwĩ n̄i itoo mà j̄u, lá n̄swonjə n̄i n̄too ma ȳu tsi'ĩ a mbo baYuda.

20 Lá b̄i mɔ'ɔ a tit̄i bo b̄ii mē bi le n̄lò a Cyprus bo b̄i a Cyrene aa, bi le ñghèè a Antiokia, n̄lɔḡinè ntigè ñk̄i n̄swonjə n̄i annù Nwĩ a mbo baGrikia, n̄swonjə n̄i n̄too ȳi n̄sigènè ya n̄lonj Mmà'àmbi Yesu a mbo bo.

21 Mmà'àmbi à le n̄niñ abò ȳi n̄i annù ma ȳu mē bo le si swonj aa, ñgh̄irə bē b̄i ñghà'à gha'a bi bəñkə m̄int̄i myaa n̄niñ a nu Mmà'àmbi.

22 N̄ghòtə a Yerusalem ì le nyu'u annù ma ȳu ȳi mē a le mfè'è a Antiokia. Bi yù'u mē, n̄too Barnabas a Antiokia.

23 A ghèè mē ghu, ñyè ajàn̄ ȳi mē Nwĩ à le n̄niñ mbɔɔnə a nu bē ghu aa, n̄tigè ndoritə; n̄di'itə waa b̄it̄im̄ n̄swonj mē tâ bo tɛ'ɛ at̄u yaa n̄i annù Nwĩ, ñka yonjə n̄i Mmà'àmbi n̄i n̄t̄i waa tsim̄è.

24 Barnabas à le mbə ñu ȳi n̄siḡinè, n̄luu n̄i Azwĩ ȳi Làà, bo b̄i n̄i ab̄iint̄i. Bè b̄i ghà'à ñgha'a bi le ntigè mbəñkə m̄int̄i myaa, n̄zi a mbèe Mmà'àmbi.

25 Barnabas à le ntigè mbu n̄lò ñghèe a Tarsus a n̄lɔɔ Saul ghu.

26 A ghèè mē n̄lɔɔ nyè, ntigè n̄lɔgè n̄zi n̄i ghu a Antiokia. A at̄u ìlòò ȳi fùurè bo ma bú bi baa bo le ntigè mboontə bo b̄i ñghòtə ya a Antiokia, n̄di'i n̄i n̄nòò bē ȳi ghà'àtə ghu. A le mbə aa a Antiokia mē bi le mfòò n̄lɔḡinè ntigè twonjə n̄i ñḡanjyèḡənnù Yesu jya n̄i b̄iKrisènè.

27 Ma mùu noò ñḡanj̄ntoo Nwĩ j̄i mɔ'ɔ ì le n̄lò a Yerusalem n̄sigè n̄zi a Antiokia.

28 Ȳi mɔ'ɔ ȳi mē ñk̄um̄ ȳi ì le mbə Agabus aa, a b̄iinnè n̄təə a ndəñ nghaa n̄i àdà'a Azwĩ, n̄swonj annù ȳi mē Azwĩ a le m̄itə ghu mbo aa, n̄swonj mē m̄ikwenè ȳi ñwè à ka kuu a mb̄i n̄tsim̄. (Ma yuù annù a le mfè'è aa a noò ȳi mē Klaudius à le mbə Kaisa aà.)

²⁹ Ngǎnyөгənnù Yesu jya i le nlèè mē tâ nù nìbò waa yí mò'c yí mò'c tâ à gaanse mitìh mi ntoo ayoo yìi mē mbə a fa aa, tâ bì kwetə bilîm byaa bìi mē bi le ntswe a Yudea aa ghu.

³⁰ Bi le ghirè ma yuù ànnù, ntigə ntoo Saul bo Barnabas bo gheè mfa nkabə yìi mē bi le ntswa'atə aa a mbo bìlìi bi ndānwī.

12

Ajàn yìi mē bi le mbù ñka ntsɔ'c nî àkòrə ndānwī aà

¹ A le mbə ma mùu noò aa Mfò Herod a logìnə ñka ntsɔ'c nî àkòrə bè bì mò'c a nghotə.

² A le nghirè bi tswá Jems muma bì Jon ñzwitə ni munwī ntsò.

³ A yə mē mayú ànnù a le mbòŋ baYuda, mbù ñghirə bi tswá Peta. (Mayú ànnù a le mfè'è aa a noò ñjwī Abaa Tiko'ò).

⁴ Bi tswà mē Peta aa, nghèè ñniŋ yi a ndátsanê, mfa yi a mbô ñkhirè bîsogyè bi ñikwà ji ñikwà mē bì ka mbe. Herod à le nlèè mē yu ka fi'isə yi tâ bì sa'a yi a nsi bè aa a noò yìi mē bì jì mē Passa aà.

⁵ Ma mùu ajàn, bi le ntigə nləə Peta wa ndátsanê. Lâ ñghòtə ì le si tsà'atə nî Nwī tsi'ì nìtì ghu atu, kaa wa'à kaà.

Ajàn yìi mē angel à le mfi'ì Peta a tsan aà

⁶ A bè mē nî tugə a njwi yìi mē àbèè ka fu'u tâ Herod swonj tâ bì fi'isə yi aa, Peta a nòŋ mbwii a titì bîsogyè bi baa, bi tîŋnə yi ni bîtsēn bi baà. Ngǎnmbē àtsan i le ñki təontə a tssùbù'ù, mbe nî ìdìgè.

⁷ Angel Mmà'àmbi à le ñwī'ikè ñzi ntəə wa ndátsan, ñkà'à i ta ghu, ñghirə ìdìgè i fu'ù. Angel wa a tswá àbè'è Peta ntsigìtə a bînnə, a swonj ghu mbo mē, “Wànjsə mbhìnê!” Bîtsēn bya bi fèŋkə ghu mbo ñwòkè.

⁸ Angel wa a swonj ghu mbo mē, “Wɛ'ɛ itsə'ə jo bo bì ntām jô.” Peta a ghirè tsi'ì maa ajàn mē à swonj aà. Angel wa a bú ñswonj ghu mbo mē, “Lim akutə yo ya a nu wò ñka nyonə nàà.”

⁹ Peta a yonə yi bo yu fè'è wa ndátsanə. Kaa Peta à le wa'à zi mē ànnù yìi mē a le si fè'è aa a le mbə aa tsi'ì ànnù ñŋkonə. A le mbànŋnə ñka mɔontə bè ni mē à le si le nî ñjèè təə təə nle nîi.

¹⁰ Bo yu gheè ntsya akhirè bîsogyè bi mbē ìdìgə yi mbī, ñki mbu ntsya yí àyòntə, mbòŋ nghɛɛ fè'è wa nî ntsùbù'u atii wa yìi mē i le si lîi ni mùm àla'a aà. Bo zì mē ñywe'e ghu, àbà'à ya a ghesè ñŋa'anə tsi'ì yumbòŋ a mbo bo, bo tìgè ntsya mfè'è ñkuu a mfânŋnə yí mò'c ntigə nsigə nghɛɛ ghu. Bo yu kà mē aa ntəə wa mfânŋnə ñsigə nghɛɛ aa, angel wa a wi'ikè mma'atə yi.

¹¹ Atu Peta a wi'ikè ñlaa, a zì ànnù yìi mē a ghirə yi aa, ñswonj mē, “Tsîtsòŋ mē zi mē à nî tsi'ì ànnù ñŋkonə! A too Mmà'àmbi ntoo angel yì mē tâ à zi ñkwɛrə gha a mbo Herod, i ghirə tâ mē tsuu ànnù yìi mē baYuda bì kà'à ni mē bì ka ghirè a nu mē aa lo yə.”

¹² A yə mē laà, ntigə nghɛɛ a nda Mary, ñdè bì Jon wa yìi ñkùm yi yí mò'c le mbə Mark aà. Bè le nghotə ghu tsi'ì bì ghà'atə ntswe ghu ntsa'atə nî Nwī.

¹³ A ghèè mē ghu, ñkwentə ntsù abà'à yi abɛɛ, mumànŋgyè yìi mē à le si fà'à wa nda, ñkùm yi i bè Rhoda aà, a bii, nzi a ñŋa'a abà'à yâ.

¹⁴ A zì mē ñyu'u nji Peta ñzi, ntiŋ yi i burə ñnanjsə nluu ni ñidorə a banŋnə mma'atə Peta, kaa wa'ă abà'à ya ŋa'a mē tâ à kuu, mbu ñkhè mbii fu a nswonjə a mbo bè bya mē Peta à təə a ntsündâ.

¹⁵ Bè bya bi yù'ù mē laà, ñswon ghu mbo mē, “O baanə aà bàànə?” La a ku'usè ñghaa tsi'í nì tì ñswon mē à ni tsi'í ànnù n̄ñkonè. A bù mē ñswon laà, bo tigè ñswon mē, “A ni angel yí.”

¹⁶ Bo le si ghàà laà aa, Peta a bāñnè ñtəə wa ntsūnda ñkwèntə. Bo ghìrè mē, ñghεε ñɲa'a abà'à yā. Bo ñà'à mē ñyə yí, ànnù a burè ñtsya waa!

¹⁷ Peta a kɔ'osè àbô yi ndi'i mē tâ bo tsuu ki ghàà, ñtigè nto'otə a mbo bo a ajàn yí mē Mmà'àmbi à le ñghìrè angel yí a zí m̄fi'i yi wa ndátsanə aà. A tò'òtə mē m̄manşə, ñswon a mbo bo mē, “Nì tigè ñswon a mbo Jems bo bì a mbo bìl̄m bì'inè.” Ntigè nlo ñghèè yi a adigə dàn.

¹⁸ Abèè fù'ù mē, ìdìgè i tigè ñtsa'a tsi'í tsà'à a titiì bìsogyè bya, bo tigè ñwa'a ni mē a Peta aa a ghìrə àkè le!

¹⁹ Herod a swon bi lòò Peta, ñlɔɔ kaa wa'à yē. A tigè ñghìrə bi twon bìsogyè bya, a betə waa yí mò'ò yí mò'ò ànnù yí mē a ghìrə mē tâ bì wa'ă Peta bú ñyə aà; ñghìrə bi zwitè waa bi tsim.

Ma yuà ànnù à fè'è mē, Herod a lô a Yudea ñsigə ñghεε a Kaisaria ñtswe ghu.

Ajàn yí mē Herod à le ñkwo aà

²⁰ Ntɔɲ Herod i le si nanşə nlwi ni a nu baTai bo bì baSidon, bo tigè ñghotə waa ñghεε a nyə yu. Bì ghèè mē, m̄foo yə mē bo lətə Blastus yí mē à le mbə ñgàñafà'à yí ñwè a mbo Herod, ñlentə n̄ ñto'ò aa, ñghìrə mē tâ à kwetə waa. Bo ghìrè mē laà, ñtigè ñghεε a mbèè Herod mē tâ à ghìrə tâ bo bo tswe n̄ m̄bɔɔnə, ñlon mē m̄j̄j̄ myaa mi le si lò aa a ala'a mfɔ Herod aà.

²¹ Bi le ñkà'a ñwi yí mò'ò Herod a wε'ε ñtsə'è nifɔ ji, ñkɔ'ò ñɲaɲnə a abərə yu, ñghaa a mbo bè byā.

²² A ghàà mē aa, bi tigè m̄bwitə n̄ yi, ñtɔɲnə ñswon ni mē, “Kaa à s̄ ñj̄ ñu yulà bē, à n̄ ñj̄ nwí!”

²³ Angel Nw̄ngon̄ à le mburə ñghensə nzwitə Herod ñgaa yí m̄fùurè nlon mē kaa à le wa'à Nw̄i gha'asə aà. ñɔɲnə i kuu ghu nu, ñkurə yi, a tigè ñkwo.

²⁴ Annù Nw̄i a le ñghèè n̄ m̄b̄i ñsɛnə, bè bì ghà'àtə bi b̄i Nw̄i.

²⁵ Barnabas bo Saul bi le m̄manşə ifà'à waa yí mē bi le ntoo waa mē bì zi mfa'a aa, ñtigè nlo Yerusalem ñghεε waa. Bo kà mē aa ñghεε aa, ñlògè Jon Mark bo bo ghèè.

13

Ajàn yí mē bi le ntsɔ'ò Barnabas bo Saul ñtooo waa tsɔ bìmissionari aà

¹ Maa noò a n̄ ñghotə a Antiokia, ñgāñntoo Nw̄i bo bì ñgāñndi'i ànnù Nw̄i j̄i mɔ'ò i le ñtswe ghu: Barnabas, Simeon yí mē bi le si twon n̄i ni ñngà aa, Lucius yí mē à le mbə ñu Cyrene aa, Manaen mē le ñkwe bo Herod yí mē à le mbə Gūmnàà aa, n̄ Saul.

² Maa noò bo le si gha'asə n̄ Nw̄i ñk̄i ñtswe ti j̄i, Azw̄i Nw̄i a swon a mbo bo mē, “Nì tso'ò Barnabas bo Saul mfa a mbo mē a mfà'à àfà'à yí mē mē twonə waa mē tâ bo ghεε mfà'à aà.”

³ Maa ajàn bo tigè ñtswe ti j̄i, ñtsà'àtə Nw̄i, ñnɔɲsə mbô myaa a atu bo, ñtigè ntoo waa.

Afà'à yaa a Cyprus

⁴ Azw̄i Nw̄i a tòò mē waa laa, Barnabas bo Saul sigə ñghèè a Seleucia ñtigè ñkuu aban̄ ghu ñghεε a k̄i ñk̄i a Cyprus.

⁵ Bo ghèè mē ñku'u a Salamis aa, ñswon ñghàà ni Nw̄i ghu a m̄m ñdāñghotə baIsrael. Bo le ñlògè Jon Mark mē tâ à ka ñkwetə waa.

⁶ Bi dànsè mē kīnkī wa ñghèè ñywe'e a Paphos, ñtsi'i ñù majìkè yī mō'ò mē ìkūm yi i le mbə BarJesus, BarJesus ma ghū à le mbə ñù baYuda yīi mē à le mbə ñganntoo Nwī m̀bwe'esè aà.

⁷ A le mbə nsúkà'a Gúmnàà yīi mē ìkūm yi i le mbə Sergius Paulus aà, Gúmnàà ma ghū à le mburə mbə tsi'i ñù m̀tsyè. A le ntwon Barnabas bo Saul mē tâ bo zi nyə yi, ñlon mē à le si lóo nyu'u ñìghàà ni Nwī aà.

⁸ Lá Elymas, ñù ñghirə majìkè wa (ñlon mē à nī ñji'í ìkūm yi ni ñìghàà ni Grikia aà) a tuu, ñlòò ni mē tâ Gúmnàà wa tâ tsuu ànnù yīi mē Saul bo Barnabas le nzi ni yuu aa bi.

⁹ Lá Saul yīi mē bi kii ntwon nii ni Paul aa, a luu ñì Azwī Nwī, ñte'ε ñìlì'í ni a nu ñù majìkè wa

¹⁰ ñswon mē, “Mu Devil ghulà! O ni ñùkìbàa ñnnù tsim jii mē i tsinə aà. O luu ñì ìbəñ mbwe'esè tsim nī àbì'inti, ñlòò nī ñka mbəñkə ànnù ññkon Mmà'àmbi a ni àbàñnənnù! Kaa mbə ò wa'à kentə aa ε?”

¹¹ Tsìtsòñ, ñdoo Nwī ì ka kuu a atu wò; ò ka fè'ə, kaa wa'à ñnòò bú ñka nyə ni nòò yī m̀'ò.” A ghèsè mē ñswon laà ñghəə yu ki m̀ansè, àfè'ə a kuu ghu mi'i, a tigè m̀m̀wəre nī ìdìgè ñlòò nī ñù mē tâ à tswa abo yi ntigə ntsyasə.

¹² Gúmnàà wa à yè mē ànnù yīi mē a le mfè'ε aa, ññnti yi a nu Kristo ñlon mē à le nyerə si'i si'i a nī ànnù yīi mē Paul à le ndì'ì ñlonə Mmà'àmbi aà.

Antiokia a mbù'u Pisidia

¹³ Paul bo bi ñgàñkòrə ji bo bú ñkuu aban ñghε a Perga, yīi mē à le mbə múm àla'a yī ñwè a Pamphilia aà. Bo kùù mē ghu aa, Jon Mark a ma'atə waa ghu mbu mbhì fu a Yerusalem.

¹⁴ Bo lô a Perga ñtigə ñghε nī mbì ñghε ñkuu a Perga, a ala'a Pisidia. A bə mē a ñjwìngòn àla'a aa, bo ghε ñkuu a ndànghòtə baIsrael, ñtswe a nsyè.

¹⁵ Bi twon mē ññsè Moses bo bi ñjwà'ànə ñgàñntoo Nwī, itu ndànghotə ya i toò ñkì a mbo bo mē: “Bilim bi'i, b'i lóo mē tâ ñì ghaa a mbo bə bú, mē mbə ñì tswe nī ñdì'itè yīi mē mbə i kwetə waa.”

¹⁶ Paul a biñnè ñtə a ndəñ, ññentə mbô mi, ntsimsə nda, ñlòginè ñka ñghaa, ñswon mē: “Bilim ba baIsrael ni bù bii mē ni b'ò nī Nwī aa, ñì yu'utə.

¹⁷ Nwìngòn baIsrael à le ntso'ò bítà bi bítàà bi'inè, ñghirə bo bə ñgwè'è àla'a yī wè wa noò mē bo le ntswe a ala'a Egipto tsi'í tsò bìgì aà. Nwìngòn à le mfi'isə waa a ala'a Egipto ni m̀dà'à mi mya m̀ wè.

¹⁸ Ntswa ntii yi a nu bo a ñjìm ìlòò mighum mi ñkwà a nta'a miwèè mi wèè.

¹⁹ A le mbwesə itoo ji sàmbaa a ala'a Kanaan, ñtigə mfa nsyè itoo mà jya a mbo baIsrael.

²⁰ Bo tswè ghu tsò ìlòò ñkì ji ñkwà ni mighum mi ntaà. A tì mē ti bə a ñjìm a fa bìsa'a bi ala'a a mbo bo ñk'ò nywe'e a noò ñgàntoo Nwī Samuel.

²¹ Ma mùu noò bo le mbetə Nwī mē tâ à fa mfò a mbo bo, a tigè mfa Saul yīi mē à le mbə mu Kish, ñlò a ñgwè'ε Benjamin aa, mē tâ à bə mfò wàà nī ìlòò mighum mi ñkwà.

²² Nwī à leè mfi'í yi aa, ntigə ñghirə David nī m̀fò. Yuà ànnù à ni ànnù yīi mē Nwī yumbon à le nswon ñlon ñгаа yī aà: ‘Mè lii nyə mē David mu Jesse à ni ñù yīi mē ñti gha i doritə ghu nu aà, mbə ñù yīi mē à ka ghirə innù tsim jii mē mē lóò aà.’

²³ A le ntigə mbə Yesu yīi mē à le mfè'ε a ñgwè'ε David aa, mē Nwī à le ñghirə a tigè mbə ñgànywèensə baIsrael, a ajàn yīi mē a leè mfoo ñkà'à aà.

²⁴ Mbəñ tâ Yesu à ka ñloginè ifà'à yi, le bon Jon à kà mē aa nswon ni a mbo baIsrael bitsim mē, tâ bo bəñkə m̀nti myaa, m̀ma'atə innù jì bī jya ñkwèrə ñkì.

25 Nòò yïi mæ Jɔn à le ɲka maɲsə ifà'â yi aa, nswon a mbo bo mæ, 'Nì mòòntə mæ mè ni aa wò ɛ? Kaa mè sɪ yu wa mæ ni yu'utə aa bê. Lâ, yê nì! Yu wa mæ a yòɲə a nɲim mæ aa, kaa mè sɪ ku'ùnə a ajàn yïi mæ mbə mè fɛɛ mɪkɪrə mi ntam jii i tswe ghu mɪkòrə aà.'

26 "Bilim ba baIsrael, bɔɔ bi ɲgwè'è Abraham ni bù bə bii mæ ni bɔ'ɔ nî Nwî aà, ntoo mà yû yïi mæ i ni yî ɲywèensə bə aa, i zɪ mæ a mbo bii'inə tsitsɔɲ.

27 Nlon mæ bə bii mæ bi le ntswe a Yerusalem aa, ni bitsyàsə byaa kaa bi le wa'à zi mæ à ni ɲù ɲywèensə bə; kaa wa'à kii nî ànnù yïi mæ nighàà ni ɲgǎɲntoo Nwî nii mæ bi le sɪ twon a ɲwɪɲgɔɲ tsim ni swonə nlon ɲgaa yï aa yu'ù. Bi le ɲghirə nighàà ni ɲgǎɲntoo Nwî ni fɛ'è boontə nyonə ajàn yïi mæ bi le nzwitə yi aà.

28 Ka mæ bi le wa'ă annù tsu yə yïi mæ Yesu à le fànsə mæ mbə bi zwitə yi aa, bi le nswon a mbo Pilato mæ tâ à ghirə tâ bi zwitə yi.

29 Bi màɲsə mæ a ghirə innù tsim jii mæ àɲwà'ànə Nwî a le nswon nlon ɲgaa yï aa, bi sigisə yi wa ati bəɲnə bəɲnə ɲghɛɛ nlèə yi nisyè.

30 Lâ Nwî a yweensə yi ni nìwô;

31 ɲjwi jii ghà'àtə jii mæ i le sɪ tigə nyonə aa, a di'ì ibii nú yi a mbo bə bii mæ bo bo le nló a Galilea ɲkɔ'ɔ a Yerusalem aa, bii mæ bo tigə mbə bɪyɛfê bi a mbo bə bi tsim aà.

32 Bii'ì zi aa nì ntoo yï ɲsiginə ma yû a mbo bù: Annù ya mæ Nwî à le ɲkà'à mæ yu ka ghirə a mbo bità bi bɪtaà bii'inə aa,

33 à ghirə mæ a mbo bii'inə bii mæ bii'inə ni bɔɔ byaa a ɲimə ajàn yïi mæ à ywèensə Yesu, a bù ntswe ntii aà. A ajàn yïi mæ bi ɲwa'anə nî àɲwà'ànə biiPsalm bi baa, mæ, 'O ni mú ghà, sii mæ tigə taà ghò'

34 Yuà a kî mbə annù yïi mæ Nwî à le nswon nlon ajàn mæ yu ka yï yweensə yi ni nìwô, tâ à wa'à a mum nisyè bwê aà:

'Ma ka fa mbɔɔnə ya yïi mæ i nî yà mbə yî ànnù nɲɲkon yïi mæ mè le ɲkà'à a mbo David aa, a mbo wò.'

35 Tsi'ì ànnù nɲɲkon a ajàn yïi mæ à ki nswon a nî àdìgə aɲwà'ànə yî mɔ'ɔ aa mæ, 'kaa ò ka wa'à mà'atə tá ɲgàɲàfà'â ghò, yu wa yïi mæ à làa màɲsə aa, tâ à bwe nisyè.'

36 Nlon mæ David à le ɲghirə annù yïi mæ Nwî a lòò aa, a ni yïi ɲgù'ù aa, ntigə ɲkwo, bi twɪɲə yi bo bi bitàà bi, ibiinú yi i bwê a nisyè.

37 Lâ yu wa yïi mæ Nwî à le nyweensə ni nìwo aa kaa à le wa'ă a nisyè bwê.

38 "Bii'ì lòò mæ tâ nì zi mbâ bilim ba baIsrael, mæ bii'ì tsya aa a ɲim Yesu ma ghú ɲzi a nswon ànnù a mbo bù nlon ànnù lî'inə ifansə innù.

39 Nlɔɔ ni mæ nì zi mæ ɲù ntsim yïi mæ à nɲɲ ntii yi ghu nu aa, innù tsim jii mæ à fànsə a ɲyòɲə ni nòɲsə Moses aa, kaa i ka wa'à yi bŭ ntswa.

40 Nì tsyesə lá mbi'ì innù jii mæ ɲgǎɲntoo Nwî i le nswon aa, i tswâ ghuu;

41 'Yê nì, là'à bu bii mæ ni tsa'a nî nighàà ni Nwî ɲwyɛ aa, nì ka tsɪɲ tsɪɲ hɛɛ kwo! Nlon mæ ànnù yïi mæ mæ ghirə a nsi bù sii aa,

à ni ànnù yïi mæ kaa nì ka yï wa'à bii, ka mæ ɲù tɛ'ɛ ntɔ'ɔtə tɔ'ɔtə a mbo bù! "

42 Nòò yïi mæ Paul bo Barnabas le màɲsə ɲka mfɛ'e wa ndāɲghòtə aa, bə bya bi swon a mbo bo mæ tâ bo bu mbii a ɲwɪɲgɔɲ yïi mæ i bù ɲzi aa, ta bŭ swon innù ma jû jii ghà'àtə a mbo bo.

43 Bi kà mē aa nseɛnə wa ndāɲghòtə, baYuda bii ghà'àtə bo bi bə bi itoo dāɲ bii mæ bi le mbii annù Nwî baYuda aa, bi yonə Paul bo Barnabas. Bo tigə ɲghaa a mbo bo ndi'itə waa mæ tâ bo ghɛɛ nî mbii a múm ibòɲ Nwî.

⁴⁴ Bè bì tsim bìi mē bi le ntswe wa a mûm àla'a aa, bi le nzĩ a nyu'u nìghàà ni Nwĩ a nĩ ñjwĩngòŋ yĩ mē i le nyòŋtè aà.

⁴⁵ Nòò yĩi mē baYuda le nyè nnòò bē wa aa, bi le nluu nĩ àghè'èñè; ñloginè ntigè nligitè nĩ ànnù yĩi mē Paul à le si swon aa, ñkii mbègītè nĩ yĩ.

⁴⁶ Lā Paul ni Barnabas bāñnè m̄bu ñghaa bē nĩ m̄t̄t̄ nĩ àt̄añent̄t̄i nswon mē “A le ñkù'ùnè mē tā nìghàà ni Nwĩ nĩ foo nzĩ a mbo bù. Lā àjàŋ yĩi mē nĩ tuu ñki lentè mē kaa nĩ s̄i ku'ùnè a ñji ìlòŋ yĩi mē i tswe ññkòŋ aa, b̄i'ĩ ka m̄'atè ghuu t̄igè ghèè ts̄its̄on a mbò bit̄iz̄i Nwĩ.

⁴⁷ Nlon mē à ni ñdi'i yĩi mē Mmà'àmbi à le mfa a mbo b̄i'ĩ aà, mē:

‘Mè gh̄irè ghuu mē tā nĩ bē ñkà'à a mbo bit̄iz̄i Nwĩ,
i t̄igè gh̄irè ni mē tā bē bit̄sim bì yweenè ñghèe nywe'e a nlw̄i'ĩ m̄b̄i.’ ”

⁴⁸ Nòò yĩi mē bit̄iz̄i Nwĩ bi le nyu'u ma mùu ajàn aa, ñdorè t̄si'ĩ mbē ànnù, ñgha'asè Mmà'àmbi nlon ñghàà ni ma nũ. Bè bìi mē Nwĩ à leè m̄foo ntso'c waa mē tā bì yĩ ñji ìlòŋ yĩi mē i lwi'ĩ ññkòŋ aa, bi ññ m̄nt̄t̄i myaa a nu Kristo.

⁴⁹ Nìghàà ni Mmà'àmbi ni s̄eèñè ñghèe idigè tsim maa m̄b̄u'ù.

⁵⁰ Lā baYuda ghèè ñswugitè bit̄a bi ala'a bi baYuda bo bi b̄angyè b̄i wè bìi mē bi le si b̄o'c nĩ Nwĩ aà. Bo loginè ñtigè ntso'c nĩ àkòrè Paul bo Barnabas, m̄furè waa a mûm àla'a bo.

⁵¹ Bo t̄igè ñyetè nsyè a mikòrè bo, a ñdi'i mē a f̄urè bo furè waa, ñtigè ñghèe waa a Ikonium.

⁵² Lā ñḡanjyèḡennù Yesu j̄i mē bi le ntswe a Antiokia aa, i le nluu ni ñdorè bo Azwĩ Nwĩ.

14

A ala'a Iconium

¹ Bo le ñghèè nĩ m̄b̄i'ĩ t̄si'ĩ maa ajàn a ala'a Ikonium. Paul bo Barnabas bo ghèè ñk̄uu a nd̄anghotè baIsrael ñghaa ni m̄anj̄i yĩi mē bē b̄i gh̄a'atè, baYuda bo bì baGrikia, bi le mb̄ii annù Nwĩ.

² Lā baYuda bìi mē bi le wa'à waa b̄ii aa, bi le ntotè bit̄iz̄i Nwĩ bya, mb̄isè m̄nt̄t̄i myaa a nu b̄o bi Kristo.

³ Ñḡanj̄ntoo Kristo j̄ya le ntswe ghu a ni nòò yĩ ñsyà, ñswonè ni nìghàà ni Mmà'àmbi nĩ àt̄añè nt̄t̄i. Mmà'àmbi a di'ĩ nĩ ñsi mē ñtoò yĩ yĩ ñsiginè ya mē bi le si swon nlon ìb̄on yĩ aa, à nĩ ànnù ññkòŋè. Mfa m̄ida'a a mbo bo mē tā bo ka ñghirè ìlensè innù bo bì ñnn̄utsyâmbô.

⁴ Bè bìi mē bi le ntswe maa ñjò'ò àla'a aa, bi le nyatè m̄b̄èè baa, b̄i m̄o'c b̄ii ànnù yĩi mē baYuda le si swon aa, b̄i m̄o'c bi k̄ñ mb̄ii ànnù yĩi mē ñḡanj̄ntoo Kristo j̄ya i le si swon aà.

⁵ Bit̄iz̄i Nwĩ b̄i m̄o'c ni baYuda bo bì bìl̄i byaa bi tan minàn mē bi d̄i ñgi'ĩ a nu bo, i tumtè waa nĩ ñḡò'ò.

⁶ Bo yu'u ntigè m̄f̄e'è ñkhè ñghèe waa a ìla'a Lystra bo Derbe, j̄i mē i le ntswe a Lycaonian aa, bo bi nĩ ñtoò j̄i mē i le ntswe maa mb̄i àd̄igè aa,

⁷ ñtigè nswonè nĩ ñtoò yĩ ñsiginè ya ghu.

A ìla'a Lystra bo Derbe

⁸ Ñumb̄añnè yĩ m̄o'c à le ntswe a ala'a Lystra yĩi mē à le mbwenkè ñloginè a noò yĩi mē bi le ñjwe yĩ ghu aa, kaa a leè wa'à b̄urè ñt̄è t̄è.

⁹ A le ntswe ghu n̄n̄asè nyu'utè ni nìghàà n̄i mē Paul à le si swon aà. Paul à le nyè mē à ññ nt̄t̄i yĩ ghu, ñki ntswe nĩ àb̄iint̄t̄i mē mb̄e bi tsu'ù yĩ. Paul à yè m̄e laa, ñtigè nte'è m̄i'ĩ mi ghu nũ.

10 Ntɔɔnə nswon ghu mbo mə, “Bìinə ntsinə ntəə ni m̀kòrê mô.” Ǹumb̀aǹnè wa a li mb̀iǹnè, ntigə nghantə.

11 Ajànə mə nnòò bə wa i le nyə annù ya mə Paul à le nghìrè aa, bo le nlòginè ntigə ntɔɔnə ni nìghàà ni Lyacaonian nyaa nya nswonə ni mə, “B̀inwì b̀eǹkè m̀ə waa ntigə mbə tsò bə, ǹsigə ntigə ntswe a titì b̀i'ìnè.”

12 Bo fá ik̀um Barnabas mə à ni Zeus, ñki ntigə ntwon Paul ni Hermes, nlon mə à le mbə yu yìi mə à le mbə ndii wàà, ñghaa ni tsùsè àtú wàà laa.

13 Ngànma'anwì Zeus wa yìi mə ndámà'a yì i le nghèsè ntswe tsi'ì wa mbèè àla'a aa, à le nzì nì m̀bɔn bo bì ǹkya ni b̀iflawa, nlon mə bo bì nnòò bə wa bi le lòò mə bo ma'a ngǎntoo Kristo jya tsi'ì tsò Nwì.

14 Lá ñgǎntoo Kristo jya, Barnabas bo Paul, bi yù'ù mə annù ya mə bi le si lòò a nghìrè aa, ǹsatə itsè'è jyaa, ñkhə ñkuu ntəə wa titì nnòò bə wa, ñɛntə ñjì yàà m̀betə waa mə,

15 “Nì ghìrè yulà ànnù aa a ya ε? B̀i'ì ki mbə aa tsi'ì b̀am̀is̀oǹə tsò bù. B̀i'ì zi faà aa a ñkè'ènə ntoo yì ǹsigìnə a mbo bù, mə tâ nì b̀eǹkə ghuu, m̀ma'atə njoo adànə àdànə ñzi a mbo M̀m̀à'ambì yìi mə à tswe ntìi aà. A ni yu yìi mə à le nnanşə aburə nì ǹsyə, nì ñkì miyaa, bo bì ñgòñ ñjoo tsim jìi mə i tswe ghu aà.

16 A le mbə mbii aa, a ma'atè bə bi itoo bì tsim mə tâ ñu à ka ñghèè nì yìi m̀aǹjì, ñu à ka ñghèè nì yì.

17 Lá, a di'ì nì àlèsè mə yu tswe ghu ngòñ b̀iǹòò b̀itsim, ñyonə a ñjìm ìnnù jì sigìnə jìi mə a ghìrè aà. A too nì m̀bɔn a mbo bù, i lô a aburə nsigə ntsu nì m̀jì muu ni nòò yìi mə à kù'unə aà. A fa ni m̀jì a mbo bù ñkii nlwensə ni m̀ntì muu ni ǹdorè.”

18 Ka mə bo le nswon laa, a le ntsyànə a mbò ñgǎntoo Kristo jya a ñkìñə mə tâ bì tsuu waa mà'à tsò Nwì.

19 BaYuda bì m̀w'ɔ bì le nlò a Antiokia yìi mə à le ntswe a Pisidia aa, bo bì a Ikonium, nzi mbənkə atu bə bya bi bì ñjìm yàà, ntigə ntumtə Paul nì ñgò'ò, ǹswonə yi m̀fè'e ni ghu a m̀um àla'a ñwa'atə mə à kwò m̀ə.

20 Nòò yìi mə bɔ bi Kristo bì le nzì ntswe ghu mbèè ñkarisə aa, a b̀iǹnè m̀bu ñkuu ñghèè fu a m̀um àla'a. Abèè a fù'ù mə yu ni Barnabas bo ghèè a ala'a Derbe.

Ajàn yìi mə bo le mb̀u mbii a Antiokia yìi mə à tswe a Syria aà

21 Paul ni Barnabas bo le nswon ntoo yì ǹsigìnə ya a ala'a Derbe, ñghìrə ngǎnyəgənnù Yesu jì ghà'atə ghu. Ntigə nlo ghu mbu bìi a Lystra bo bì Ikonium ni Antiokia yìi mə à le ntswe a Pisidia aà.

22 Bo le nnìñ m̀itì a nu bɔ bi Kristo bìi mə bi le ntswe ghu aa, ǹdiintə waa mə tâ bo tswa abiiintì yaa tsi'ì ànnù ǹñkonə. Nswonə ni mə, “A ku'unə mə tâ b̀i'ì tswa a m̀um ñgi'ì yì ñghà'atə m̀bɔn ñkuuu a m̀um ànnù nifò Nwì.”

23 Bo yi ñghèè ni yulà ñghòtə bi tso'otè bìlìi bi ndánwì ghu, ǹsi'isə ibiinu waa ti jì, ǹtsa'atə Nwì, ǹnìñə waa a mbò M̀m̀à'ambì yìi mə bo le ntswe nì ǹnìñ m̀ntìi myaa ghu nu aà.

24 Bo tswa mə a ala'a Pisidia mmanşə, ntigə ñkuu a Pamphilia.

25 Ma mùu ala'a, bo swon ntoo yì ǹsigìnə ya a ala'a Perga, ntigə nlo ñghèè a ala'a Attalia.

26 Bo lò m̀ə ghu ntigə ñkuu a abanə ñkì, m̀bu mbii ñghèè fu a Antiokia, wa adigə mə bi le nte'e ntsò'ɔ waa ghu, ntsa'atə Nwì a atu bo mə tâ à kwetə waa a nì ifà'à yìi bì le ñghèè mfa'a aà.

27 Bo zì m̀ə ñywe'e a Antiokia aa, ñghotə bandánwì bitsim, ñkè'ènə ngòñ ìnnù tsim jìi mə Nwìngòñ à le nghìrə a nu bo aa, bo bì ajàn mə à le ñna'a m̀aǹjì mə tâ b̀itizì Nwì tâ bì bii yìi aà.

28 Bo le ntigə ntswe ma mùu ala'a bo bì ngǎnyəgənnù Yesu ntigə.

15

Nghotê ndânwî Yerusalem

¹ Bè bî mɔ'ɔ bi le nlò a Yudea òsigə a Antiokia, òloginə ŋka ndi'i nî ìnnù a mbo bɔɔ bi Kristo bya mə, “Kaa nî ka yî wa'à yweenè mə mbə bi tsuu ghuu ñètə a nyòŋə nî nòŋsə Moses.”

² Paul bo Barnabas bo ligìtè, òswuŋnə bo bo tsi'í annù nîŋkonè. Tsɔ mə a le mbə laa, bi swon mə tâ Paul bo Barnabas bo bè bî mɔ'ɔ a Antiokia tâ bo kɔ'ɔ ŋghɛɛ a Yerusalem ŋghɛɛ nyə ŋgǎntoo jya ghu ni bìlîi bi ndânwî tâ bo bo ghaanə nlon ma yaà ànnù.

³ Nghòtə ì le ntigə tsyasə waa mə tâ bo ghɛɛ. Bo kà mē aa ŋghɛɛ, òtsya a ala'a Phonisia bo Samaria, ñkɛ'enə a mbo bè a ajàn mə bitizî Nwî bi bəŋkə mē mîntîi mya ñzi a mbo Nwî. Ma yu ànnù a ghìrè ñtîi bɔɔ bi Kristo i luu nî ñidorè.

⁴ Bo ghèè mē ñkuu a Yerusalem, ñghòtə i kwərè waa tsi'í nî ñidorè. Nǎntoo Kristo ni bìlîi bi ndânwî bi kî ñkwərè waa ni ñidorè, bo tigè òswon ñkòn ìnnù tsîm jîi Nwî à ghìrə ntsyá a nu bo aa, a mbo bo.

⁵ Lâ ñǎŋmbii Kristo jî mɔ'ɔ jîi mə i le mbə baFarisai aa, bo le mbìnnè ñtəə a ndəŋ nswon mə, “A ku'unə mə tâ bì liginə ñjètə bitizî Nwî ñki ñghìrə mə tâ bo ka nyu'unə nòŋsə Moses.”

⁶ Nǎntoo Kristo jya bo bìlîi bi ndânwî bi tigè mboontə ntswe a nlèntə ma yuù annù.

⁷ Bo swuŋnè mē ghu àgha'a a sa'atè, Peta a təə a ndəŋ nswon mə, “Bilîm bâ, nî zi mə àgha'a a sà'à mē a ajàn mə Nwî à le ntsɔ'ɔ gha a titîi bù ñtoo mə tâ mə ghɛɛ nswon ntoo yî òsigìnə a mbo bitizî Nwî mə mbə bo yu'u mbii.

⁸ Nwàŋgòn yumbon yîi mə à zi mmòontè ñû ñtsîm aa, a dì'ì mə yu beentə ànnù bitizî yî Làà, mfa Azwî Nwî a mbo bo, tsi'i ajàn mə à le ñki mfa a mbo bì'inè aà.

⁹ Kaa à le ŋwa'á ndènə a titîi bo ni bì'inè tɛ'è. A le ns'í ntiì waa a ñjîm àbîintîi yaa.

¹⁰ Tsîtsòn, a tigè ñghìrə akə mə tâ nî ka ñkwa'anə Nwî, mbe'esə nî ñǎŋyogənnù Yesu nî àbè'è yîi mə kaa bita bi bitaà bi'inè bîmbon le ŋwa'á a mbè'e zi, mə kaa bì'inə, nî yî'inə ŋgaa kaa bì'inə sî a mbè'e ki nzi aa ɛ?

¹¹ Nǎŋə ghâ, bì'inè bîi mē bì'inè ka yî yweenə aa a ñjîm ibɔŋ Mmà'àmbî yî'inə Yesu tsi'í a ajàn yîi bo ka yî kii yweenə ghu aà.”

¹² Nghòtə ya tsi'í ñtsîm ì le si'i mə swee nyu'u annù yîi mə Barnabas bo Paul le ñkè'ènə aa, nî ìlènsə a bɔ'ɔ nî ìnnùtsyámbo jîi mə Nwî à le ñghìrə a titîi bitizî Nwî ñtsya a ñjîm bo aà.

¹³ Bo mǎŋsə mē ñghaa aa, Jems a ñentè ñjî yî ñghaa, nswon mə, “Yu'utə nî ànnù yîi mə mə swon aa mba bilîm bâ.

¹⁴ Simon à nǎŋsə mē a ntsɔ'ɔtə ajàn yîi mə Nwî à le ndi'ì ajàn yîi mə annù bi tizî Nwî le nnaŋsə ntswe a nu yu, ñzi mfi'i bē bî mɔ'ɔ a titîi bo mə tâ bì bə bi.

¹⁵ Ma yuà ànnù a boontè nî ànnù yîi mə ñtoonwî i le nswon a mûm àŋwà'ànə Nwî aa mə,

¹⁶ ‘Mmà'àmbi à swon mə, ma yû ka yî tsyá tâ mə bu mbîi,

mbîinsə ntǎŋ Mfò David yîi mə i wò mə aa,

i bu ghurə mitsyê mi

i ghìrə tâ mi bu nnaŋsə ntsinə ntəə

¹⁷ Ma mùu ajàn tâ àbùgə ŋgwè'è mu ñù ñtsîm ì tigè nlɔɔ ni Mmà'mbî

bo bì itoò tsîm jîi mə bi twonə waa nî ñkumə ghâ aà.

¹⁸ A nî àjàŋ yîi mə Mmà'àmbi yîi mə à leè ñtɛ'ɛ ñghìrə bi zî ma yuà ànnù a ŋgu'u aa, à swòŋə.’ ”

19 Jems a gheè nî mbïi ñswonj mæ, “A nî àmòntê ya mæ tâ bï'inè tsuu ñgi'i a mbo bîtizi Nwî bya mæ bi bəŋkə waa mbii a mbo Nwî aa ki fa.

20 A ku'unə bə mæ bï'inè ñwa'anə aŋwà'anè ntoo a mbo bo nswonj mæ tâ bo tsuu mijji mii mæ bi ma'a mîŋkobə ghu aa ki ji. Nki nswonj mæ tâ bo ma'atə annū jirè, ñki tsuu naà yii mæ bi twɛɛ bə ntòŋ yi aa ki kurə, ñtsuu aləə kii ki ji.

21 Nlonj mæ àgha'a a sà'à mē a ajàn yii mæ bi twonj nî nōŋsə Moses a mûm ñghòtə a ñwîŋgòŋ baIsrael tsimè, ñkii swonj nî annū yi a mûm àla'à tsimè.”

Aŋwà'anè yii mæ bi le ntoo a mbo bîtizi Nwî aà

22 Ngǎntoo Kristo jya ni bìlii bi ndânwî ni ñghotə ya ñtsim bi le ntigə mbii mæ bo tso'c bē bî mɔ'c a titii bo i too waa bo bi Barnabas ni Paul a Antiokia. Bo le ntso'c bē bi baa bii bi le mbə bîtsyasə a titii bo aà, a bə Judas yii mæ bi le si twonj nii ni Barsabas aa, ñki mbə Silas;

23 ntigə ntoo waa nî aŋwà'anè yulà: “Bï'i, ñgǎntoo Kristo ni bìlii bi ndânwî ni bìlîm buu bitsà'atə ghuu bìlîm bi'i bi tsim bii mæ bi ni bîtizi Nwî aa, bii mæ bi tswe a Antiokia ni Syria bo ni a Cilicia aà.

24 Bï'i yu'u mæ bə bî mɔ'c bi le mfè'è a titii bï'i nzi mfa nî ñgi'i a mbo bù, ñghirə mîntii muu mi tsə'è nlonj annū yii mæ bi le nswonj aà. Lâ kaa bï'i le ñwa'à waa too bē, kaa ki'i ñdi'i yî tsu a mbo bo ki mfa.

25 Nlonj ma yû annū, bï'i bòontə mē mbiinə tsi'i bîtsim mæ bï'i ka tso'c bē i too a mbo bù, tâ bo gheɛ bo bi bìlîm bi'i Barnabas bo Paul bii mæ bï'inè kəŋə.

26 Bo fà mē ñtswéntii yàa ñtsim nlonj Mmà'ambî yï'inè Yesu Kristo aà.

27 Bï'i too Judas bo Silas a mbo bù mæ bo zi nswonj a mbo bù nî ñtsū waa annū yii mæ bï'i ñwa'anə aà.

28 Bï'i bi Azwî Nwî biinə mæ tâ bï'i tsuu ghuu nî àbè'è yi dàn bè'èsə, ñtsyatə julà ñtu ñdi'i:

29 Nî tsuu mijji mii mæ bi mà'à mîŋkobə ghuu aa lõ ji; ñtsuu aləə lõ ji, ñtsuu naà yii mæ bi twɛɛ ntòŋ yi nzwitə aa lõ kurə. Nî kii mba'atə nî ñbii ghuu nlonj ajirè. Mbə nî ka ntsyesə ghuu ñtsuu annū ma yû yî tsu ki ghirə, bəə bonj ni ghirə siginè. Bï'i tsà'atə ghuu.”

30 Bi le ntoo ñgǎntoo mà jû a ala'a Antiokia bi ghèè ghu ñghotə bo bi Kristo mfa aŋwà'anè ya a mbo bo.

31 Bè bya bi twonj mæ aŋwa'anə ya, ñtii waa i luu nî ñdorə nlonj mæ annū yii mæ a le mfè'è ghu aa a le ndiintə waa.

32 Judas bo bi Silas bii bi le ñki mbə ñgǎntoo Nwî aa, bo le ñghàà bo bo nî àdanj noò ñdiintə waa mfa ni mîtti a mbo bo.

33 Bo tswè mē bo bo nî àtii noò, bo bi Kristo bya bú ntoo waa nî mbəonə mæ tâ bo bu mbii ñghɛɛ a mbo bə bya bii mæ bi le ntoo waa aà. [

34 Lâ Silas à le nlòò mæ yu bŷ tswe yi ghu.]*

35 Paul ni Barnabas le mbù ñtswe nî àtii noò àla'a Antiokia bo bi bə bî ghà'atə bî mɔ'c, ñswonj nî annū Nwî, ñkii ñdi'i nî annū Nwî.

Paul bo Barnabas yatə.

36 Atii noò yî mɔ'c â tsyà mē, Paul a swonj a mbo Barnabas mæ, “Sì bu mbii ñghantə bìlîm bi'io a nî itoo jii mæ si tè'è mē ñtsya ghu nswonj annū Nwî a mbo bo aà, tâ lèntə mæ bo ghirə mæ akə le.”

37 Barnabas à le nlòò mæ yu lògə Jon Mark tâ bo bo gheɛ,

* 15:34 Kaa atii ma yû a si a mûm ñwà'anə jî mɔ'c tswè

³⁸ Lâ Paul à le nswonj mæ kaa a sî ku'unè, òlɔŋ mæ à le mfòò mîma'atə waa wâ noò m̄bii ti ghê mæ bi manşə àkòrè nitèə yaa, a ma'atə waa a Pamphilia, ñkhə mb̄i nî ñj̄imè.

³⁹ Bo le nswùŋnè ghu si'i, ñtigə nyatə. Barnabas a logè Mark bo yu kuù àbanj a nghèe a Cyprus.

⁴⁰ Paul a bânjè ñlogə Silas, bɔɔ bi Kristo bo tsa'atə Nwî a atu bo mæ tâ Mmà'àmbi à ka ghìrə ibòŋ a nu bo.

⁴¹ A tigè ñtsya a Syria nî Cilicia, ndiintə nî nghòtə j̄ii mæ i le ntswe ghu aa mfa nî m̄t̄t̄i a mbo bo.

16

Ajàŋ Timoti a bò'ɔ Paul nî Silas le nghèe a fà'à

¹ Paul a nghèe a ala'a Derbe bo Lystra, ñtsi'i ngànyègənnù Yesu yî mɔ'ɔ ȳii mæ ìkũm yi i le mbə Timoti aà. Ndè ȳi à le mbə ngàmbii Kristo, m̄bə ñû baYuda, la taà ȳi a bânjè m̄bə ñû baGrikia.

² Bɔɔ bi Kristo b̄itsim̄ b̄ii mæ bi le ntswe a ala'a Lystra bo a Ikonium aa, bo le si beentə nî Timoti.

³ Paul à le ñwa'atə mæ yu lògè Timoti tâ bo yu ghèe. A wà'atə m̄e laà aa, ñtigə ñjetə yi. A le nghìrè maa ajàn aa mbi'i ngaa baYuda b̄ii mæ bi le ntswe maa adigə aà, ñlɔŋ mæ b̄è b̄itsim̄ bi le nzi mæ tá b̄i Timoti à le mbə ñû baGrikia.

⁴ Ajàn mæ bo le si karə ñkuu nî ìbù'u itoo jya aa, bo le si kè'ènè nî ìnnù jya mæ nghotə ngàŋntoo Kristo bo b̄i bilii bi ndânw̄i bya a Yerusalem bi le ntsèrè aa a mbò ngàŋmbii Kristo. Ndi'itə nî waa mæ tâ bo tigə nləə b̄inòŋsè ma byâ.

⁵ Maa ajàn ñghotə i le si kwe, ñt̄i nghèe a m̄m̄ àzw̄i, ñdùú waa i k̄i ñgha'atə nî ñj̄w̄i tsimè.

Ajàŋ ȳii mæ ñj̄èè təə təə i le nle Paul a Troas aà

⁶ Bo le ghèe ñkuu ntsya a mbù'à àla'a Phrygia bo Galatia ñlɔŋ mæ kaa Azw̄i Nwî kaa a le ñwa'à bii mæ tâ bo swonj ntoo ya a mbù'ù àla'a Asia.

⁷ Bo ghèe m̄e ñghèe ñkù'ù a ala'a Mysia aa, ñywe'etə mæ bo kuu a mbù'ù àla'a Bithynia, kaa Azw̄i Yesu kaa a wa'à beentə mæ tâ bo kuu ghu.

⁸ Bo tigə ñkuu ghèe ntsya Mysia ñghèe a Troas.

⁹ A ghìrè m̄bə ñtugə, ñj̄èè təə təə i lê Paul, a yê ñû Macedonia a təə mbu'u nî m̄bo ntwonə n̄ii, nswonə n̄i mæ, "Too nzi faa njii a Mecedonia, ñkwetə yi'!"

¹⁰ Ajàn mæ ñj̄èè ya i le nle Paul aa, b̄i'ï le tigè ñtanjə nù ȳi'ï a nlò nghèe a Macedonia ñlɔŋ mæ b̄i'ï le nzi a laa m̄m̄ ñt̄i b̄i'ï mæ Nw̄i a twonə n̄i yi'i mæ tâ b̄i'ï zi nswonj ntoo ȳi ñsigènə ya a mbo b̄e bi maa adigə.

Ajàŋ ȳii mæ Lydia à le mbəŋkə ñt̄i yi aà

¹¹ B̄i'ï le ghèe ñkuu abanj a Troas ñtoo ñk̄i ñtsinə nghèe a Samothrace. B̄i'ï ghèe m̄e ñle àbèè fu'u, b̄i'ï ghèe a Neapolis.

¹² Ntigə mbu ñlò ghu ñkuu nghèe a m̄m̄ àla'a Filippi, a ala'a ȳi tsyàmb̄ii ȳii mæ a tswe a mbù'ù àla'a Macedonia, m̄bə atoo ȳii mæ baRoma le si bu'utə aà. B̄i'ï le mbɔɔ ntswetə ndù njwi j̄i mɔ'ɔ ghu.

¹³ A b̄è m̄e a njw̄iŋgòŋ b̄i'ï fè'è wa a m̄m̄ àla'a ñghèe a mbèè àghəŋə ñk̄i mæ b̄i'ï le ñwa'atə mæ à n̄i àdìgə ȳii mæ mbə baYuda ghotə ghu a ntsà'atə Nw̄i. B̄i'ï le ntswe a nsye nghàa a mbo b̄anjyè b̄ii mæ bi le nghotə ghu aà.

¹⁴ Ȳi mɔ'ɔ ȳii mæ à le nyu'u annù ȳii mæ b̄i'ï le si swonj aa, à le mbə Lydia ȳii mæ à le mbə mu Thyatira aà. A le si fèè n̄i ìtsə'ə j̄i bagitə ji t̄indù. A le mbə m̄anjyè ȳii

mə à le si bɔ'ɔ nî Nwî. Mmà'àmbi à le n̄ja'a mitsyê mi mə tâ nan̄sə nyu'utə annù yïi mə Paul à le si swon̄ə aà.

¹⁵ Lydia a bɔ'ɔ ni bə bii mə bi le ntswe a nda yu aa, bi tigə ñkwɛrə ñkì. Bi kwèrè mə ñkì aa, a tigè ñtwoŋə yi'i mbu'u mbo a mbo bii'ï n̄swon̄ə mə, “N̄i zi tâ bii'ìnè ghɛ ntswe a nda mə mə mbə n̄i zi tsi'ï annù n̄ikon̄ə mə mə tìgê ñgàn̄mbii Kristo wa yï mò'ô.” A swon̄ə laà, ñtigə n̄gaansə yi'i bii'ibo ghɛ.

A ndâtsan̄ a ala'a Filippi

¹⁶ A bə a njwi yï mɔ'ɔ bii'ï kâ ñghɛ a adigə yïi mə bi le si tsà'atè Nwî ghu aa, m̄boo mumàngyè yïi mə à le mbə àbù'ù, Azwî yï bi a tswé ghu nu mbə yïi mə a le si ghìrè a swon̄ə n̄i ñnnù jii mə i ka fè'è aà. Mumàngyè ghù à le si fà'a ñkabə yï ñwè a mbo bə bii mə bi le nyuu yi aa, n̄i àjàn̄ mə à le si swon̄ə n̄i ñnnù jii mə i ka fè'è aà.

¹⁷ A le si tigə nyon̄ə n̄i yi'i bii Paul, ñton̄nə n̄swon̄ə ni mə, “Bè bulà à ni ñgǎñfà'a Nwîngòñ Akò'òntsirə. Bo kè'ènè aa mánj̄i yïi mə mbə bə tsyá ghu nyweenə aa a mbo bù.”

¹⁸ A le si ghìrè ma mùu ajàn̄ ni m̄tugə mi njwi m̄i ghà'atè; ñywe'e a noò yïi mə ñtòn̄ Paul i le n̄nan̄sə n̄lwi ghu n̄u. Paul a karikè yi ñswon̄ə a mbo àzwî yï bi ya mə, “N̄i ñkùm Yesu Kristo, mə swon̄ə a mbo wò mə tâ ò fɛ'ɛ ghu n̄u.” Azwî yï bi ya a k̄i ñghesə fè'è yi tsi'ï maa noò.

¹⁹ Nòò yïi mə bii'òn̄ bi le yə ajàn̄ mə mánj̄i ñkabè waa wa à bii'ì m̄ə aa, bo ban̄nè Paul bo Silas, ñswon̄ə waa ñghɛ ni bo a n̄saanə, ñtɛ'ɛ waa a t̄it̄i b̄it̄a bi ala'a.

²⁰ Bo logè waa ñghɛ ni bu a n̄si ñgǎñsa'a ala'a baRoma ñswon̄ə mə, “Bulà bə à ni baYuda, m̄fa n̄i ñḡi'ì a m̄m̄ ala'a bii'ì.

²¹ Bo di'ì ni b̄in̄òngòñ bii mə kaa bi s̄i b̄i ala'a bi'i b̄ə. Bii'ì laa mbə baRoma, kaa mbə bii'ì wa'à b̄in̄òngòñ ma bù bii kè ñka n̄lə.”

²² Nnòò b̄ə wa i yon̄ ñkuu a atu bo, ñtigə ñin̄ə n̄i ànnù ya a nu Paul ni Silas. Ñgǎñsa'a ala'a jya i sàtè ñtsè'è a nu Paul ni Silas, ñswon̄ə mə tâ bii nan̄sə ñghɔ waa.

²³ Bi nan̄sə m̄ə ñghɔ waa n̄i ñt̄i j̄i ghà'atè, ñnin̄ə waa a ndâtsan̄, ñswon̄ə a mbo ñgàn̄mbè ñdâtsan̄ wa mə tâ à nan̄sə ñka m̄bɛ waa.

²⁴ Ajàn̄ mə ñgàn̄mbè ñdâtsan̄ wa à le nyu'u aa, a le ñnin̄ə waa a m̄m̄ ñja'à ñdâtsan̄ yïi mə i le ntswe a mum aa, ñghirè bi tswa m̄ikòrè myaa ñkoo a ni m̄ika'a.

²⁵ Itugè i t̄i m̄ə, Paul bo Silas bo kâ ñtsa'atè n̄i Nwî ñyəə ni m̄ikòò ñgha'asə n̄i Nwî, ñgǎñətsan̄ jya j̄i mɔ'ɔ jii mə i le ntswe wa andâtsan̄ aa, bo le si yu'utə n̄i àjàn̄ mə Paul ni Silas le si gha'asə n̄i Nwî aà.

²⁶ N̄syɛ i wi'ikè ñtsiginə tsi'ï n̄i m̄it̄i, ñtsigə ndâtsan̄ ya nsigə nywe'e n̄i àtsənda, m̄intsù mi nda m̄itsim̄ mi wi'ikè ñja'akə waa, ñtsan̄ jya jii mə bi le ñkòònkè waa ghu aa, i teen̄kè ñwokə a nsyê.

²⁷ Nòò yïi mə ñgàn̄mbè ñdâtsan̄ wa à le ñwi'ìnè ñyə mə ñbà'a ndâtsan̄ jya i jwaan̄kè ñtəə aa, ñwa'atə mə ñgǎñətsan̄ jya i khèkè m̄ə tsim̄è. N̄tsɔ'ɔ munwî ñtsô yï a mba'a mə yu sò yi ghu kwo.

²⁸ Paul a ton̄nè tsi'ï n̄it̄i ñswon̄ə ghu mbo mə, “Tsèè ñbi yï tsu ghìrè b̄ə, wa bii'ì tswe faà tsi'ì b̄i tsim̄è.”

²⁹ Ñgàn̄mbè àtsan̄ wa a swon̄ə bi z̄i ni lām a khê ñkuu ni ghu, ñtsiginə, ñwo a n̄si Paul bo Silas.

³⁰ Nlogə waa bo bo fɛ'è ñghentə a bɛɛ, a betè mə, “B̄it̄aà, mbə mə ghìrè mə a kə nyweenə ɛ?”

³¹ Bo kwi'i ghu mbo mə, “N̄in̄ n̄t̄i gho a nu Mmà'àmbi Yesu, bon̄ ò ka yweenə bu b̄i ñgwè'è yò.”

³² Bo tigè ñswon̄ə annù Mmà'àmbi a mbo bo bo b̄i a mbo b̄i b̄i tsim̄ bii bi le ntswe wa m̄m̄ ñda aà.

³³ Tsi'ĩ maa abàntè noò nitugə, ñgànmbê àtsan wa a logè waa, ñsi'i ıla'à jyaa; yu bo bì ñgwè'è yĩ bo burè ñkwerè ñkĩ.

³⁴ A logè Paul bo Silas bo bo kɔ'ɔ ñghèè a nda yu, a fa mǎji a mbo bo tâ bo ji. Yu ni ñgwè'è yĩ le nluu ni ñidorè nlon mə bo le niñ ntii waa a nu Nwĩ aà.

³⁵ Abèè a fù'ù mē bità bi ala'a bi baRoma bi too bīburesĩ mə tâ bi zi nswon mə tâ bi ma'atə bē bya tâ bi ghεε.

³⁶ Ñgànmbê àtsan wa a swon a mbo Paul mə, “Wa bità bi ala'a bi tòò mə ñkii mə tâ bi ma'atə ghuu Silas. Ni tse mà'atè la tsitòn i ghèè ghuu nĩ m̀bɔɔnô.”

³⁷ Paul a swon a mbo ñtsyàsè bīburesĩ wa mə, “Kaa bi kɛ wa'à yə mə bĩ'ĩ fansə annũ tsu, lâ m̀banə ñghòò yĩ'ĩ a nsi bə, bĩ'ĩ kɛ mbə baRoma. Bi m̀ansə mə a ñghòò yĩ'ĩ, m̀ma'a yĩ'ĩ a ndàtsanə. Tsítsòn bi tigə nɔɔ mə bi ñɲe'esə fi'ĩ yĩ'ĩ bə nĩ àlò'òsè! Kaa m̀bə a kɛ'ĩ maa ajàn ghεε! Tâ bità bi ala'a bi baRoma bya bo bĩmbon tâ bi zi mfi'ĩ yĩ'ĩ.”

³⁸ Bīburesĩ bya bi le ñghèè ñkε'enə a mbo bità bi baRoma byâ. Ajàn mə bi le nyu'u mə Paul bo Silas le mbə baRoma aa, nìbɔ'ɔ ni le ntswa waa,

³⁹ bi tigə ñghεε ñghèè m̀bu'u mbo a mbo bo mə bi li'inə ifansennũ jyaa. Ntigə mfi'isə waa wa ndàtsan, nswon a mbo bo mə tâ bi ma'atə ala'a ya mfè'è ñghεε waa.

⁴⁰ Paul bo Silas bo mà'atè ndàtsan ya ñghèè a nda Lydia, ñtsi'ĩ bɔɔ bi Kristo ghu, ñghaa a mbo bo, ñdi'itə waa mə bo ka ñgaansə mitii myaa. Ntigə nlo waa.

17

A ala'a Tesalonika

¹ Paul bo bì Silas bo le ntsya a ala'a Amfipolis ni Apollonia ñghεε nywe'e a ala'a Tesalonika, a adigə yii mə ñdâghotə i le ntswe ghu aà.

² Ajàn yii mə Paul à le si gha'asə ñghirə aa, à le ñghèè ñkuu wa ndânghotə. A le si ghèè ghu a njwĩngòn bo bi bə ghàà ligitə nlon ñghàà ni Nwĩ, a nĩ ñgyà ji tarə.

³ A tɔ'ɔtə nĩ ñji'ĩ ànnũ Nwĩ, ñdi'ĩ ni a mbo bə bya mə Ayɔ'ò Nwĩ wa à le ntswe nĩ ñyê ñgi'ĩ i kii yweenə ni ñiwô, ñswon mə, “Yesu ghú mə mə kè'ènə a mbo bu aa, à ni Ayɔ'ò Nwĩ wâ.”

⁴ Bo bĩ mɔ'ɔ bi le yu'u a kuu a atu bo, bo bii ànnũ ya mə Paul ni Silas le si swon aà. BaGrikia bĩ ghà'atə bii bi le si bɔ'ɔ Nwĩ aa bo bi bāngyè bĩ ghà'atə bii mə bi le mbə bĩ dirisə aa, le ñkĩ mbii.

⁵ Lâ baYuda le ntswe nĩ àghè'ènə a nu bo, ñghεε a atu m̀mfânə ñghotə nɔɔ bē, bībwerə bo bi bə bĩ bi, ñghirə bo niñə àbùurə wa múm ñjò'ò àla'a, ñghεε mbù'ù fikòrə a ndugə ñù yii mə bi le si twonə ni Jason, ñwa'atə ni mə bo ka yə Paul ni Barnabas ghu, i tswa waa i swunə ghεε fa a mbo bə byâ.

⁶ La kaa wa'à waa yə, ñtigə m̀banə a Jason bo bi bɔɔ bi Kristo bĩ mɔ'ɔ, ñswunə waa nzi nte'ε a nsi bità bi ala'a, ñtɔɲnə nswonə ni mə, “Bè bulà mə bi bəñkè mə mbĩ ñtsim ni m̀tumfu'u aa bi kɛ mē ñzi ñkù'ù a njò'ò àla'a bĩ'inə,

⁷ Jason a kɛ ñlogə waa nləə a múm ñda yu. Bo bitsim wò ni bìnòɲsə bi Kaisa ñswonə ni mə m̀fò yĩ m̀ɔ'ɔ à bũ ntswe ghu, ñkũm yi i bə Yesu.”

⁸ Bè bya a bɔ'ɔ ni bità bi ala'a bi yù'ù mē ma nù ñghàà, nìbɔ'ɔ ni tswá waa, àtú yaa a buurə.

⁹ Bità bi ala'a bya bi le ñghirə Jason bo bi àbùgè bē bo twũ ñjò a ni ñduu ñkabə yii mə bi le ntsèrə aa, bi tigə m̀ma'atə waa bi ghεε.

¹⁰ Itugə i ghèsè mē m̀fi, bɔɔ bi Kristo bya bi too Paul bo Silas bo ghεε a Berea. Bo ghèè mē ñku'u ghu, ñghεε a ndânghotə.

¹¹ BaYuda bii mə bi le ntswe a Berea aa bi le ntswe nĩ ñtii yĩ siginè ñkɔɲə nĩ ñyù'ùtə ànnũ, ñtsya bē bii mə bi le ntswe a Tesalonika aà. Bo le nyu'utə ntoo ya tsi'ĩ ni ñidorə,

ntwonɔ nî nîghàà ni Nwî tsi'î ñjwî tsîm a mfiŋsə nyə mə ànnù ya mə Paul à le si swon aa à nî ànnù nîŋkon kè àbaŋnənnù le.

¹² Bo bî ghà'atè bo le niŋ mîntîi myaa a nu Kristo, bāŋgyè bî Grikia bî ghà'atè bîi mə bi le mbə bî kò'ònè aa, bo bî mbāŋnè baGrikia bî le ŋki mbii.

¹³ Lâ baYuda bîi bi le ntswe a Tesalonika aa bi le nyu'u mə Paul à kî mê nswon nîghàà ni Nwî a Berea, ntigè nzi ghu, ntotè bē ñloginè ŋgi'i ghu.

¹⁴ Bɔɔ bi Kristo bya le ŋghèsè ñlogè Paul ntsyasə mə à ghɛɛ a aghəŋə ŋki, lâ Silas bo Timoti bú ntswe fu a Berea.

¹⁵ Bè bîi mə bi le ŋghɛɛ ntsyasə Paul aa bo le ŋghèè ŋghɛɛ ŋkù'ù a ala'a Athens a bú mbensə waa nî ñjîm a ala'a Berea; ñtoo waa a nu Silas ni Timoti mə tâ bî wansə ñzi ñzi ntsi'î yi.

A ala'a Athens

¹⁶ Paul à kà mê aa nyu'utə mə tâ Silas bo Timoti bo zi Athens aa, ñtîi yî i luu nî àjəŋnè ñlon mə à le nyə mə ñjò'ò ala'a mà ya i le nluu ni mikobə aà.

¹⁷ Ma mùu ajaŋ a tigè ŋghɛɛ a ndāŋghotə ntigè swuŋnə bo bî bə ghu, baYuda bo bî tizînwî bîi mə bi le si bɔ'ɔ nî Nwî aa. Ŋki ŋghɛɛ ni idigè mitaa a ŋgɔŋ mītugə mi njwi mî tsîm, a mbo bə bîi mə bi le ntswe ghu aà.

¹⁸ Ŋgāŋndi'innù jî mɔ'ɔ jîi mə bi le si twonɔ nî waa ni bîEpicurean bo ni bîstoics aa, le nzi ntsi'î yi bo bo tigè nswuŋnə. Bo bî mɔ'ɔ bo betè ni mə, “Ajāŋ ŋù yî tighə mə à zî ànnù a lòɔ aa ñdî'î àkè ɛ?” Bî mɔ'ɔ bî kwi'î mə, “A bə tsi'î tsò a swonɔ ànnù bînwî bî itoo dāŋə.” Bi le nswon ma mùu ajaŋ aa ñlon mə Paul à le si swonɔ nî ànnu Yesu a ajaŋ yîi mə à le nyweenə ni ñwo aà.

¹⁹ Nyon maa ajaŋ bi le ñlògè Paul ñzi ni ghu a nsi ŋgāŋndasa'a jîi mə i le ntswe maa njò'ò ala'a aà bi twonɔ ni Arios Pagos aa, nswon mə, “Bî'î lòɔ a nzi ànnù yî fii yù mə o ghàà nswonə aà.

²⁰ Innù ma jû jî ghà'atè jîi mə o swon aa, i funə yi'î aà fùnə kaa bî'î wa'à nanşə ñzi nî ànnù yîi mə o swon aà. Bî'î lòɔ a nyu'u annù yîi mə o nanşə swon aà.

²¹ Nlon mə bə bî ghà'atè a njò'ò ala'a Athens bo bî bîgîi bîi mə bi le ntswe ghu aa, bo le ŋkɔŋ a mbwesə nòò wàà a nswon a ŋki yu'u innù jî fii jîi mə i le si ghèsè mfe'ɛ aà.”

²² Paul à le ntə a ndəŋ wa atitîi Arios Pagos, nswon mə, “Bù bə baAthens, mə yè mê tsi'î ni innù jî ghà'atè mə ni kòŋə ànnù Nwî.

²³ Nlon mə ajaŋ mə mə kî si tsi'î a mûm njò'ò ala'a bu nlii nî njoo jîi mə ni mi aa, mə kî yə mə àdìgè nîkentə ni mɔ'ɔ ni mà'a Nwî nî mɔ'ɔ ni ŋwa'anə ghu mə ni tswe aa a mbo nwî yîi mə bi sî zî. Nwî wa yîi mə ni le si mmii nîi ka mə ni le ŋwa'a ghuu zi aa, à ni Nwî ma wa mə mə zi ni ghu tsîtsòŋə aà.

²⁴ “Nwî wa yîi mə à le nnanşə mbi yù bo bî ñjòè tsîm jîi mə i tswe ghu aa, à ni yu mbə Mmà'ambî àbùrè bô ñsyê. Kaa mbə a wa'a yi a mûm ñdāmà'anwî yîi mə a ghùrə bāmìsòŋ aa tswé bə.

²⁵ Kaa à si ayòè tsu yîi mə mbə bî'inè fà'a ghu mbo ni mbò mi'inè aa lòò bə, ñlon mə à ni yu yîi mə a fa ntswèntîi bo bî àzwî a mbo ŋgɔŋ ñjòè tsîm bo bî a mbo bə bîtsîmè.

²⁶ A le ntsyà aa tsi'î a njîm ñù mîsòŋ yî mîfùùrè ñnanşə ŋgɔŋ bə bî tsîm bîi bi tswe fàa nsyè aa a mbuu mbuù a idigè idigè tsi'î ajaŋ mə à le ñlèè aà. A kî mbə yu yîi mə à lèə a noò yîi mə mbə ànnù tsu a fe'è ghu aà.

²⁷ A le ŋghìrè maa ajaŋ aa mə mbə bi kâ ñlòɔ nîi, kè nòò mò'ɔ ŋghìrè ñsweritə nyə yi. Ka mə kaa à sî nanşə ntswe tâ àgha'a yi tâ à sa'a aà.

²⁸ Tsi'ĩ tsõ mæ nù yĩ mɔ'ɔ à le nswon mæ, 'Bĩ'inè tswe ntswënti yĩ'inè aa ghu mûm nû, ñkii ñkarè aa tsi'ĩ ghu mum nû.' A kî ñfinè aa ajàn yĩ ñgãñwà'ànè ññwà'ànè juu jĩ mɔ'ɔ i swon mæ, 'Bĩ'inè laa ñki mbè bɔ̀ò bi.'

²⁹ Tsõ mæ bĩ'inè ni bɔ̀ò bi Nwĩ aa, tâ bĩ'inè tsuu ki wa'atè ni mæ màrè yĩ à ni yĩ fĩnkobè fi tsu mæ bi ghìrè ni gold, kè ni silva kè nĩ ñgò'ò yĩ mæ a lòbìtè ñú nnañsè aà.

³⁰ A le mbè mbĩ Nwĩ a le si foonse nĩ ànnù jii mæ bè le si ghìrè nĩ m̀bu'u aà, kaa bi le ñkĩ'ì zi aà, la tsítòn, a swonè ni a mbo bè bitsim a ñgòn idìgè tsim mæ tâ bo bəñkè mĩnti myaa, mmà'atè ibi waa.

³¹ Nlon mæ à kà'à mæ njwi yĩ mæ yu ka yi tso'otè misa'a mi bê bitsim fàa mbi ghu a ni m̀njĩ yĩ mæ à tsinè i tsyà aa a njim nù yĩ m̀fùurè yĩ mæ à tsò'ɔ aà. A dì'i ma yũ a laa nĩ nsi nĩ nsi ñyonè a ajàn yĩ mæ à le nyweense yi ni nwo aà."

³² Bo yù'ù mæ Paul a ghaà nĩ ànnù nlon ajàn mæ bẽ yweenè ni nwo aa, bo bĩ ghà'atè le si wyè nni, lá bĩ mɔ'ɔ bi swon mæ, "Bĩ'i kǒñ mæ tâ ò ku'usè nswonè annù ma yũ a mbo bĩ'ĩ."

³³ Paul à ghàà mæ laa ntigè ñghèe yi.

³⁴ Bè bĩ mɔ'ɔ bi le nyonè ntsi'i yi ñniñ nti waa a nu Kristo. A titi bè ma bù, Dionysius yĩ mæ à le mbè ñú Arios Pagos wa yĩ m̀'ɔ aa, bo bi màngyè yĩ m̀'ɔ yĩ mæ ìkùm yi i le mbè Damaris aa, ni bè bĩ mɔ'ɔ bi le ntswe ghu.

18

Ajàn yĩ mæ Paul à le ntswe a ala'a baKorinto aà

¹ Ma jũ ñnnù tì mæ ti tsyã Paul a lô a ala'a Athens ñghèe a Korinto.

² A le ñghèè aa nyè ñú baYuda yĩ m̀'ɔ, ìkùm yi i bə Aquila, a kî mbè ñú Pontus, yĩ à le ti bə aa bô ñgwè yĩ Priscilla ghèsè mæ ñlo aa a ala'a Itali nzi nlon mæ Gũmnàa Claudius à le ntsèrè mæ tâ baYuda bitsim bi fe'è a ala'a Roma. Paul à le ntigè ñghèe ntsi'i waa.

³ A le ñghèè ntigè ntswe bo bo fà'à nlon mæ bo bo le si fà'à aa àbənè àfà'à yĩ fùurè, a bê ifà'a nnañsè ìtsè'è jii mæ bi le si ghùrè mĩntàn ghu aà.

⁴ A le si tigè ñghèe ni a ndághòtè a njwĩngòn tsim, ñswonè nĩ ànnù Nwĩ a mbo baYuda bo bi baGrikia, bo bo swũñnè a tigè ñnañsè ntɔ'otè ni a mbo bo.

⁵ Nòò yĩ mæ Silas bo Timoti le nlò a Macedonia nzi ntsi'i yi aa, Paul à le ntigè mfa noò yĩ ñstsim a nswonè ànnù Nwĩ, ñnañsè ntɔ'otè ndi'i nĩ nsi nĩ nsi mæ a mbo baYuda mæ Yesu à bə aa Ayo'ò Nwĩ wã.

⁶ Nòò yĩ bo le ntsu'u ñka ntuu ntoo yĩ ñsigìnè ya ñkii mbəgìtè nĩ Paul aa, a bu'utè ìtsè'è jĩ ñswonè a mbo bo mæ, "Aləə nũ yuu a ka kuu tsi'ĩ a atu bù! Nĩ bə kwo a mûm ìbi bù bon kaa mbè bi wa'à gha firè. Nlòginè tsĩtsòn, mæ ka ghèè gha a mbo bi tì zĩ Nwĩ."

⁷ A le ntigè nlo ñghèe a nda Titus, Justus, nù àtoo dàn yĩ mæ à le si bɔ'ɔ nĩ Nwĩ, ñdùgè yĩ ì tswè wa mbèè ñdànghòtè baYuda aa.

⁸ Krispus, yĩ mæ à le mbè ñú yĩ m̀'ɔ yĩ à le si lèntè nĩ ñdànghòtè ya aa, à le mbii Nwĩ bo bi ñgwè'è nda yi tsimè; baKorinto bĩ ghà'atè bii mæ bi le si yu'u nĩ ànnù ya mæ Paul à le si swonè aa le si kii mbii bi murè nĩ waa a ñki.

⁹ A bè mæ nĩtugè a njwi yĩ m̀'ɔ, Mmà'àmbi a swon a mbo Paul nĩ ñjèè təə təə mæ, "Tsee ki bɔ'ɔ, bəñnè ka nswonè ntoo ya ntsuu ntsù gho ki kutè;

¹⁰ ñlon mæ mæ tswe bi'ò, kaa mbè nù wa'à gho lò mɔontè, nləənsè ni a ñniñ ñgi'ì yĩ tsu a nu wò ñlon mæ mæ tswe ni bè bĩ ghà'atè fàa njò'ò àla'a."

¹¹ Paul à le ntigè ntswe a ala'a baKorinto alòò yĩ fùurè ni bisàn bi nto'o, ñdi'i ni nìghàà ni Nwĩ a mbo bo.

¹² La nòò yïi mæ Gallio à le mbæ atu bìGûmnàà a mbù'u Achaia aa, baYuda bi le ntaŋtə ŋki mbiinə bitsim, nzi banə Paul, ŋghɛ ni ghu a ndâsa'a

¹³ ñswonə ni mæ, “Mbâ ghû a totə nî bə mæ tâ bi ka ŋgha'asə Nwî ni mânjî yïi kaa à sî ni nònşə ku'ùnə.”

¹⁴ Paul à nà'à mæ ntsü yi ŋka nlɔɔ a ŋkwi'i, Gallio a swonə a mbo bàYudà bya mæ, “A ghèrə mbaa mbæ mæ nù ghû à wo aa nònşə kə mæ à bù'ù aa annú tsu a mûm àla'a bon mæ tswe nì nòò a nyu'utə isa'â ghuu ghû mbâ baYuda;

¹⁵ lâ, tsö mæ à bə aa ìnnù ñlon mighàà bo bì mîkùm ni nònşə ghùù aa, nì ghɛɛ nlèntə ma yaa ànnù búmbonə; mæ tuu mæ kaa mæ ka wa'à nù nsa'a ìjàŋ innù ma jû bə.”

¹⁶ A le ntigə furə waa mæ bo fɛ'ɛ wa ndâsa'à.

¹⁷ Bo bitsim le mbanə Sosthen, nù lèntə ñdâghotə wa, ŋghɔɔ yi tsi'î wa nsî ñdâsà'à. Kaa Gallio à le ŋwa'à yi ma yú ànnù kwɛ'è.

¹⁸ Ma yâ ànnù a tsyà mæ, Paul a bú ñtswe njwi jî ghà'àtə, mfa filo fi bɔɔ bi Kristo bya, ntigə ntoo ŋki ŋghɛ a Syria, à kà maa ŋghɛ aa, ñlogə Priscili ni Aquilla bo bo ghɛè. A le ŋghèè ñywe'e a Cenchriya aa, ŋkɔɔ atú yi ñlon mæ à le ŋwərə akàà yî mɔ'ɔ.

¹⁹ Bo le ntigə ŋghɛ ŋkuu a Ephesus a ma'àtə waa mbanə ghèè a ndāŋghotə ŋka nswonə nî ànnù Nwî ŋkii ntɔ'ɔtə ni a mbo baYuda.

²⁰ Nòò yïi mæ bi le mbetə yi mæ mbæ a tswé bo bo àgha'a a sà'àtə le aa, à le ntuu;

²¹ la nòò yïi mæ à le si fa filô fyaa laa a swonə mæ, “Nwî à bə bii bon mæ ka ghèè bú bii,” ntigə mbu nlò wa ala'a Efeso ntoo ghɛɛ yi fu.

²² Nòò yïi à le ntoo mfe'ɛ a Kaisaria aa, à le ŋkɔ'ɔ ŋghɛ ntsà'àtə ŋghotə bɔɔ bi Kristo a Yerusalem ntigə mbu nsigə ŋghɛ a Antiokia.

²³ A tswè mæ ghu a ni nòò yî mɔ'ɔ, mmà'àtə ñlo ntigə ŋkarə ŋghɛ ni idigə idigə a mbù'ù ìla'a Galatia ni Frygia, ñdiintə nî ŋgānyəgēnnù Yesu tsim jii i le ntswe ghu aà.

²⁴ Ma mùu noò nù bàYuda yî mɔ'ɔ yïi mæ bi le si twonə ni Appolo, bi jwî yi aa a ala'a Alexandria aa, à le nzi a ala'a Efeso. A le mbæ nù yïi mæ à le nnaŋsə nzi ŋghàà siginè, ŋki naŋsə nzi aŋwà'ànə Nwî.

²⁵ Bi le ŋki naŋsə mmirisə yi a ni mânjî Mmà'àmbî; ànnù Nwî a khî ghu nti, a kii ŋghaa ndi'î nî ànnù Yesu a ni mânjî yïi à kù'ùnə aà, ka mæ à le nzi aa tsi'î ànnù ŋkwɛrə ŋkî Jon aà.

²⁶ A le nlòginè ntigə ŋghaa tsi'î nî àdà'à a ndāŋghotə; lâ nòò yïi mæ Priscillia bo Aquilla le nyu'u annù yïi à le si swonə aa, bo le ntwonə yi nnaŋsə ntigə ndi'î mânjî Nwî wa ghu mbo tâ à naŋsə mbu zi siginè.

²⁷ Nòò yïi mæ à le nyè'ətə mæ yu too ghèè a njii Achaia aa, bɔɔ bi Kristo le ndiintə yi, ŋki ŋgha'anə aŋwà'ànə ñtoo a mbo ŋgānyəgēnnù Yesu jya jii mæ i le ntswe ghu aa mæ tâ bi kwɛrə yi siginè. Nòò yïi mæ à le ŋghèè ŋkuu ghu aa, à le ntigə nnaŋsə ŋkwɛtə ŋgāmbii Kristo jya, a waa yïi mæ à le si bə aa bon ibon Kristo i ghirə bi bii ñtoo yî siginè yâ aà.

²⁸ A le si tuu nî ànnù yïi mæ baYuda le si swonə nì nsi nì nsi tsi'î nî àdà'à mbanə ntɔ'ɔtə ni ñghàà ni Nwî mfigitə ni mæ, Yesu à bə aa tsi'î Ayo'ò Nwî wâ.

19

Ajàŋ mæ Paul à le ntswe a ala'a Efeso aà

¹ Nòò wa yïi mæ Apollos à le ntswe a ala'a baKorinto aa, Paul à le ntsyä a ala'a mbù'u atu nzi ŋkù'ù a ala'a Efeso, ñtsi'î ŋgānyəgēnnù Yesu jî mɔ'ɔ ghu.

² Mbetə waa mæ, “Nì le ŋkwɛrə Azwî Nwî wa nòò mæ nì le mbii Yesu Kristo aa ɛ?” Bo kwi'î ghu mbo mæ,

“Kaa bǐ'í leè òtè'ε wa'à yu'u mē Azwǐ Nwǐ a tswe ghu.”

³ A bú mbetə waa mē, “Bǐ le ntigə mmurə ghuu a ñkǐ aa nǐ ìkǔm wo aa ε?” Bo kwǐ'í mē, “Bǐ'í le ñkwērə aa ñkǐ Jɔn.”

⁴ Paul a tigə ñswonə a mbo bo mē, “Jɔn à le si mmurə bē a ñkǐ aa mē tâ bǐ ka mbəñkə mǐntǐ myaa, ñswonə nǐ a mbo bo mē tâ bo bǐi ñû wa yǐi mē a yònə a ñjǐm yu aà, a bē Yesu.”

⁵ Ajàn mē bo le nyu'u ma yû aa, bǐ murə waa a ñkǐ nǐ ìkǔm Mmà'àmbǐ Yesu.

⁶ Nòò yǐi mē Paul à le nnòñsə mbô mi a atu bo aa, Azwǐ Nwǐ a sigə ñkuu a nu bo. Bo tigə ñghaa nǐ mǐghàà mǐ fǐi ñkǐi ñkε'εnə nǐ ñtoò Nwǐ.

⁷ Bo bǐtsǐm le mbə tsǒ ñìghúm ñtsò baà.

⁸ Paul à le si tigə ñkuu nǐ a ndāñghòtə a nǐ bǐsàn bǐ tarə ñghaa ghu tǐ bǔ'otè, ñswunə bo bǐ bē tâ bo zi mē ànnù yǐi mē bǐ swonə nlonə ànnù ñfò Nwǐ aa à nǐ tsi'í ànnù.

⁹ Bo bǐ mǔ'ɔ le ntǐi atu kaa wa'à waa bǐi; ñtigə ñghaa nǐ ìnnù jǐ bǐ nlonə ñgaa Mǎnǐ Mmà'àmbǐ wa a nsǐ ñghòtə. Paul à le nlògə ñgǎnyəgənnù Yesu jya bo bo swunə waa bo, ñtigə ñghaa bo bǐ bē ñlonə ñìghàà nǐ Nwǐ a ñjwǐ tsǐm a ndāñwà'ànə Tyrannus.

¹⁰ Ma yû a le ñghèè nǐ mbǐi a ñjǐm ìlòò jǐ baà. Bè bǐtsǐm bǐi bǐ le ntswe a mbù'ù Asia, baYuda bo bǐ baGrikia, bǐ le nyu'u ñìghàà nǐ Mmà'àmbǐ.

Bɔɔ bǐ Sceva

¹¹ Nwǐngonə à le ñghìrə ìnnù jǐ yēyerə jǐ wè ñtsya a ñjǐm Paul.

¹² Bè le si tigə nlògə tsi'í ìtsè'ə nyè'ε nsi jǐ bo bǐ àtsè'ə nnòñsə a ntɔn yu ñghεε nǐ ju a mbô ñgàn mǐghòò, mǐghòò myaa mǐ fwetə, ìzwǐ jǐ bǐ i kǐi mǐfε'ekə nǐ a nu bo.

¹³ BaYuda bǐ mǔ'ɔ bǐi mē bǐ le si ghaa ñkarə mǐ'í nǐ ìzwǐ jǐ bǐ a nu bē aa, bo le nlògìnə ñtigə ntwonə ìkum Mmà'àmbǐ Yesu a atu bē bǐi mē bǐ le ntswe nǐ ìzwǐ jǐ bǐ aa, ñswonə nǐ mē, “Mè swonə a mbo wò nǐ ìkǔm Yesu wa mē Paul a swonə ànnù ñlonə ñgaa yǐi aa mē tâ ò fε'ε.”

¹⁴ Bɔɔ bǐ ñû baYuda yǐ mǔ'ɔ yǐi ìkùmə yi le mbə Sceva, mbə ñgànma'a Nwǐ aa, bo le si ghìrə maa ajànə.

¹⁵ Lâ àzwǐ ya a betə waa mē, “Mè zi Yesu, ñkǐ nzi Paul. Lâ nǐ bē aa bǐwò aa ε?”

¹⁶ Nù wa mē àzwǐ ya le ntswe ghu nu aa, a wô a nu bo, ntǐi ñgha'a waa, ñghɔɔ waa bǐtsǐm, bo khèkə mǐfε'ekə wa nda nǐ ìlà'à a nu bo tǐ ìtsè'ə.

¹⁷ BaYuda nǐ baGrikia bǐtsǐm bǐi bǐ le ntswe a ala'a Efeso aa, bo le nyu'u ma yû ànnù ñbǔ'ɔ tswâ waa, bo ku'usə ñghu'usə ìkum Mmà'àmbǐ Yesu Kristo.

¹⁸ Bè bǐ ghà'àtə bǐi bǐ le mbǐi Kristo aa, bo le nǐ nǐ ñsi nǐ ñsi mbǐi ìnnù jǐi mē bo leè mǐfansə aà.

¹⁹ Bo bǐ ghà'àtə bǐi mē bǐ le si ghìrə majèkə aa, bo le ñghotə ññwà'ànə jya nzi ntòò a nzi bē. Ndùu ññwà'ànə jǐi bǐ le ntòò aa, à le mbə ìbàtə ñkabə silva ntsù'ù mǐghum mǐ ntaà.

²⁰ A bē ajàn yǐi mē ñìghàà nǐ Mmà'àmbǐ nǐ le nsèènə nǐ mǐdà'à ñkwe ñghεε nǐ mbǐi.

Fìkòrə fǐ mē fǐ le mǐfè'è a ala'a baEfeso aà

²¹ Ma jû ìnnù i tsyà mē, Paul a ka'à a ntǐi yu mē yu ka tsyà a ala'a Macedonia bo bǐ Achaia i ghèε a Yerusalem nswonə nǐ mē, “Mè ka lò ghu, i lǐgìnə ñghεε ywe'e ala'a baRoma.”

²² A le ntigə ntoo Timoti bo Erastus, bē bǐ baa bǐi bǐ le si kwetə nǐi aà, a ala'a Macedonia. Yumbonə, à le mbànə ñmbu ntswe nǐ mǐtǐi noò a mbù'ù Asia.

²³ Ma mùu noò, ñgǐ'í yǐ ñwè i le mǐfè'ε a ala'a Efeso ñlonə Mǎnǐ Mmà'àmbǐ wá.

²⁴ Nù yǐ mǔ'ɔ yǐi mē ìkùmə yi à le mbə Demitrios, mbə ntǐwǐ àlàà silva aa, à le si twǐ nǐ nda nwǐ yǐi mē bǐ le si twonə nǐ Artemis aa, mǐi nǐ a mbo bē, yu bo bǐ ñgǎñfà'à jǐ tswé nǐ àbǐi yǐ wè ghu.

25 A le ntigə nḡhotə nḡǎnfà'á ji bo bì bə bii mə bi le si fà'a itu mifà'à jì mɔ'ɔ tsɔ ma jú aa, nswonə mə, “Nì zi mə bǐ'inè kì si kwerə nḡkabə yǐ'inè aa fàa atu afà'à.

26 Nì yè mə nḡki nyu'u mə kaa à si aa tsi'í faa a ala'a Efeso təè. Paul ghú à kàrè mə a mbù'u Asia tsi'í ntsim, m̀bwe'esə nì ǹnòò bə bǐ ghà'atè mə bì bii annù yǐi mə yu swonə aà, ǹswonə ni mə b̀nwi bii bi nanḡsə ni aa nì mbo aa kaa à si b̀nwi bə.

27 Nḡi'í yǐi ì tswe ghu aa à ni mə kaa à ka wa'à tsi'í afà'á yǐ'inè yú bi'ì, bi ka tigə l̀gə ndámà'anwǐ, nwǐnḡonə m̀nḡyè Artemis yǐ nḡwè yú nì àdànə dənə. Ajàn mə bə b̀tsim a Asia bo bi a mbǐ ntsim kì si gha'asə nǐi aa, tá à mɛ, tá nǐfò ni ikúm yi tá nì mɛ.”

28 Ǹnòò bə wa yù'ù mə ma yú ànnù aa, m̀ntonə myaa lwǐnè, bi logìnè ǹtigə nswonə ni mə, “Nìgha'a nǐ wè a mbo Artemis, nwǐ baEfeso.”

29 Abùurə a le nḡkuu wa nḡò'ò àla'a tsi'í tsim. Ǹnòò bə wa banḡnə Gaous bo Aristarchus, mə le mbə bə bi Macedonia bi baa bii bo bì Paul le si zǐnè aa, ǹswonə waa nzwu nḡkuu nḡhɛɛ ni bu a múm ǹda yǐ nḡwè yǐi mə bi le si ghìrè nidorə ghu aà.

30 Paul à le nḡhə mə yu yǔn nḡkuu ghu, bɔɔ bi Kristo bii mə bi le ntswe ghu aa bi tswá yi.

31 Bə bǐ d̀r̀isè bii mə bi le ntswe maa mbù'ù àla'a mbə ika'á ji, bi le ntoo nḡkǐ ghu mbo, mbu'u nì mbo ghu mbo mə tá à tsuu l̀ɔ ywǐntə mə yu kuu wa múm ǹda yǐ nḡwè ya mə bi le si ghìrè midorə ghu aà.

32 Bulà le si tonə nswonə nǐ yulà ànnù, bilǐ tonə ǹswonə nǐ yǐi. Nlon mə bo bǐ ghà'atè le nwa'á nḡi'í ànnù yǐi mə bi le twonə waa ghu aa zǐ aà.

33 Bo bǐ ghà'atè le mbii mə Alexander à zǐ nḡi'í nlon mə baYuda le nḡhìrə mə tá Alexander à tsya nḡhèɛ a mbǐi aà. Alexander, à le ntsitè bə nǐ àbo mə tá bì yu'utə tá yú ghaa a mbo bo ǹtɔ'ɔtə a mbo bo.

34 Ajàn mə bo le nyə yi nzi mə à ni nḡ baYuda aa bo le ǹl̀gə ibànḡtə noò ji baa, boonḡ ntonə ǹtǐi tsɔ nḡ yǐ m̀ò'òtə nswonə ni mə, “Nìgha'a nǐ wè a mbo Artemis, nwǐ baEfeso.”

35 Nòò yǐi mə tanḡkurə yǐ nḡwè à le nḡhìrə ǹnòò wa i bonə aa, a ghaa a mbo bo nswonə mə, “Bilím bá, baEfeso, nḡ tsu yǐi mə à si zi mə Efeso, mə à ni nḡò'ò àla'a aa, à tswe nì ndámà'anwǐ m̀nḡyè Artemis ni f̀nḡkobə fi nḡò'ò fi fya mə fi le nlò a aburə nḡwo aa à ni wò aa ɛ?”

36 Ajàn mə kaa mbə nḡ a wa'à ma jú ìnnù ligitə aa, tá nì b̀risə nḡi'í ghuu, ntsuu atìrə annù l̀ɔ ghìrè.

37 Nlon mə bə bú mə nì zi nì bu faa kaa bə sǐ bə bii mə bi yèrə njoo a ndámà'anwǐ bə, kaa wa'à kì nḡghaa ìnnù mbəgìtə nwǐ m̀nḡyè yǐ'inè Artemis ghu bə.

38 Mbə a bə yǐi mə Demitrios bo bì nḡǎnfà'á ji bi tswe nì ànnù nlonə nḡ, bo m̀ntsu mikòrè, mi təə nḡɛ'ɛ, nḡǎnsa'a m̀isa'a tswé ghu, tá bì ghɛɛ nsomsə waa.

39 Mbə ànnù yǐ mɔ'ɔ a bu ntswe ghu yǐi ni kǔn nnanḡsə nzi, bon bi ka tsisə a noò yǐi mə bə bi njɔ'ɔ ala'a yú tɛ'ɛ mboontə a ntsisə ìnnù aà.

40 Nlon mə bi ka f̀rè yǐ'inè mə bǐ'inè bǐn f̀kòrè a nǐ ànnù yǐi mə a fɛ'ɛ sii aà. Kaa nḡi'í f̀kòrè sii ì ghìrə wa'à bə. Mbə bi ki mbetə yǐ'inè bon kaa bǐ'inè ka wa'á annù yǐ swonə zǐ.”

41 Á swonə mə ma la aa ntigə nseensə bə byá.

20

Ajànə mə Paul à le nḡhèɛ a ɪla'a Mecedonia bo bì a Achaia aà

1 Nòò yǐi mə f̀kòrè fya le mmè aa, Paul à le ntwonə nḡǎnyəgənnù Yesu jya, ǹdiintə waa ni nḡghàà ǹtigə mfa filò fya. Nḡigə mma'atə nḡhèɛ a ala'a Macedonia.

² A le ñkarə mbù'ù ma ya ndiintə nî bê bya ghu nî innù jî ghà'atè ntigə ñghεε ñkù'u a ala'a Grikia

³ ñtswe ghu bîsàn bitarè. Nòò yîi mə à le ntañtə mə yu ka ghèε a ala'a Syria aa, à le nyə mə baYuda le ntañə minànə àtù yî, ñtigə mbu mbîi fu, ñtsya ni Macedonia.

⁴ Sopata, MuPyrrhus, yîi mə à le nlǒ a ala'a Berea aa, à le ñghèè bo yu. Aristarchus ni Secundus yîi mə à le nlǒ a ala'a Tesalonika aa, Gaius yîi mə à le nlò a ala'a Derbe aa, Tychicus bo Trophimus, nlo a mbù'u Asia, ni Timoti le ñki ñghεε bo bo.

⁵ Bo le ntsyá a mbîi ñghεε a nyu'utə bî'i a ala'a Troas.

⁶ Bî'i le ntigə ñkuu a abañə ñkì a Filipi, a noò yîi mə ñkò Abaa ti kò'ò wa i le ntsya aà. Njwi i ghəə ki tsyá ji ntaà, bî'i tsi'i waa a Troas, bî'i bo tswé ghu ñgyà yî mfuùrè.

Ajàñ mə Paul à le nzi a ala'a Troas ni ñgàà yî ñlwî'i ñjìmə aà

⁷ A bə a njwî ñtsyà mbîi a múm ñgyà, bî'i boòntə mə bî'i ji miji mî àkòñnè, àjàñ mə Paul à le ntswe nî mmà'atə a títugə aa, à le ñghàà a mbo bè bya ñghàà nya sa'à si'i ñghεε ñkù'ù nî ñtîi itugə,

⁸ bîlám bî ghà'atè le ntswe a nî ñja'à nda yî ndəñ ya mə bî'i le ntswe ghu aà.

⁹ Mújòn yîi mə à ñkúm yi i le mbə Euticus, à le ntswe a ntsù window. Ajàñ mə Paul à le si ghàà nî àdanə ñghàà aa, à ləgìnə ñka ntsin filò, ñtigə mbwii ndəəñ, ñlo nî ñja'à nda ya yîi mə i le mbə ñja'à nda ji tarə a ñkò'ò a ndəñ aa, ñwo a nsyê. Bi ghεε ti ñghεε yi boñ à kwò m̂.

¹⁰ Paul à le nsigə, ñkwutə yi a ñigǒ yu, nswoñ mə, “Nî tsuu bo'ò bē, wá ñtswéntîi yî i bürə ghu nū.”

¹¹ A le mbù ñkò'ò ghεε fu wa ñja'à nda mbatə abaa ñkurə, ñghεε nî mbîi ñka ñghaa a mbo bo nywe'e ajàñ mə àbèè à le mfu'u, a ma'atə ñghεε aà.

¹² Bi ləgə mújòn wa ñghεε ni ghu ntîi, ñidərə luu a múm ntîi bo.

Ajàñ mə Paul à le mmà'atə Troas, ñghεε a Miletus aà

¹³ Bî'i le ñghèε mbîi ñkuu abañə ñkì ñghεε a Assos, a adigə yîi mə bî'i le ntswe nî ñlǒgə Paul ghu aà. A le swəñ mə tâ bî'i ghεε nyu'utə yi ghu, tâ yù banəñ nzi ni m̂kòrè.

¹⁴ Nòò yîi mə à le nzi ñtsi'i yi'i a Assos aa, bî'i le nlǒgə yi a múm abañə ñkì, bî'i bo tigə ñghεε a Mitylene.

¹⁵ Bî'i le ntigə ñkuu wa múm abañə ñghèè, àbèè tì mə ti fu'u bî'i ghεε nywe'e a mbîi Kios. Njwi yî mò'ò i ghèè m̂ ki tsyá bî'i ghεε ñku'u a Sasmos, yîi i bu nyòñtə, bî'i ywe'e Miletus.

¹⁶ Paul à le ñwa'atə mə boñ yu kuu a nî abañə ñkì a ghèε Efeso ta wa'à noò ma mùu mbù'u Asia ghènsè. A le si khènə mə yu ghεε kù'u a Yerusalem mboñ tâ Njwî Pentecost tâ i ku'u.

Ajàñ mə Paul à le mfa f̂lò f̂ bilîi bi ndânwi a Efeso aà

¹⁷ Paul à le ntswe a ala'a Miletus ntoo ñkîi a ala'a Efeso ntwəñ ni bilîi bi ndânwî mə bi zi ntsi'i yî ghu.

¹⁸ Bi zi m̂ ñtsi'i yi ghu aa a swəñ a mbo bo mə, “Nî zi àjàñə mə m̂ le ntswe a noò ghá ntsim bi'inè aà, ñlǒgìnə nî njwî ñtsyà mbîi mə m̂ le nzi ñkuu f̂aa mbù'u Asia aà.

¹⁹ M̂ le mborise ib̂n̂ú gha, m̂fa'a ni a mbo Mmà'àmbi tsi'i tsǒ ñgàñf̂à'á yî ni m̂làà a mi'i m̂. ñki nzi ñgi'i ya yîi mə m̂ le nyə a ajàñə mə baYuda le ntañə minàn a atu m̂ aà.

²⁰ Nî zi mə kaa m̂ le ñki'i annù yî tsu yîi mə a le ntswe nî ñkwètə ghuu aa lèè ti ghìrè, ñdî'i ni ghuu ñkîi nswoñə nî annù Nwî a mbo bù a nsí ñnòò bo bi a ndùgə bù aà.

²¹ Mè le si swonɔ ni a mbo baYuda, ɛkii nswonɔ ni a mbo baGrikia, ɛwa'asɛ nɛ waa mɛ bo bɛɛkɛ waa, mma'atɛ innu ji bi jyaa mbii fu a mbo Nwi, mbii Mma'ambɛ yi'inɛ Yesu Kristo.

²² “Tsɛtsɔɛ, a gha aa a tii Azwi Nwi mɛ gheɛ ni a Yerusalem, kaa ɛki'i annu yi mɛ a ka fɛ'ɛ a nu mɛ ghu aa zi.

²³ Annu yi mɛ mɛ zi aa à ni mɛ, Azwi Nwi a wà'asɛ mɛ gha ɛkɛ'ɛnɛ a mbo mɛ mɛ, a nɛ ɛjɔ'ɔ ɛla'a tsim atsan bo bi ɛgi'i i yu'utɛ naa.

²⁴ Lã mɛ lɔgɛ ntswɛntɛi ya nɛ adanɛ danɛ a mbo mɛ. Annu yi mɛ mɛ lɔɔ a ɛghirɛ aa, à nɛ mmansɛ ifà'a wa yi mɛ Mma'ambɛ Yesu à fa a mbo mɛ mɛ fa'a aa, a bɛ ɛka nsɛɛnsɛ ntoo yi nsiginɛ ya nlon ibɔɛ Nwi.

²⁵ Mɛ kàrɛ mɛ a titi bu bitsim, nswonɔ nɛ annu, nlon annu nifɔ Nwi. Tsɛtsɔɛ, mɛ zi mɛ kaa nu nibu à ka yi wa'à gha bu nyɛ.

²⁶ Mɛ tigɛ nnanɛ nswonɔ ni a mbo bu sii mɛ, mbɛ nu nibu yi tsu a yi mbwe, bon kaa à sɛ isa'à gha bɛ.

²⁷ Nlon mɛ kaa mɛ le ɛki'i annu yi tsu yi mɛ Nwi à tantɛ aa a mbo bu lɔ'ɔsɛ; mɛ le ɛkɛ'ɛnɛ tsi'i tsimɛ.

²⁸ A ku'unɛ mɛ ni ka nlentɛ ghuu bu ni bu, ɛkii nlentɛ nɛ akàrɛ mbi ya yi mɛ Azwi Nwi a nɛɔ a mɛm ntɛrinɛbo bu aa. Tã ni ka nlentɛ ɛghotɛ Nwiɛgɔɛ yi mɛ à ghirɛ nɛ yi, ntsya a njim nɛwo ni Mũ yi aa.

²⁹ Mɛ zi mɛ nɔɔ yi mɛ mɛ ka mà'atɛ aa, naanɛgwyɛ mitsyɛ'ɛ i ka zi a titi bu, kaa ɛki'i akàrɛ mbi ya linɛ.

³⁰ Nɔɔ à ka yi ku'u tã bɛ bi mɔ'ɔ a titi bu ka ntswe nɛ ibanɛnɛnnu a mbwe'esɛ ɛganɛgɛnnu Yesu ji mɔ'ɔ i swunɛtɛ mɛ bi ka nyonɛ waa.

³¹ Ni tsysɛ ghuu maà nɔɔ, ɛwa'atɛ ni mɛ, kaa mɛ le ɛwa'à kentɛ a ndi'itɛ ghuu yi mɔ'ɔ yi mɔ'ɔ ni mɛlã a mi'i mɛ, nɛtugɛ nɛ asɛ'inɛ, a atú ilɔɔ ji tarɛ.

³² “Tsɛtsɔɛ, mɛ nɛɛ ghuu a mɛm ntɛrinɛbo Nwi, nɛ nighãa ni ibɔɛɛ yi wa, mɛ mbɛ ni ko'ɔ ghuu ni kwe, nɛtigɛ mfa njoo jya jii mɛ Nwiɛgɔɛ à lɛ a mbo bɛ bitsim bii mɛ à ghirɛ bi laa aa.

³³ Kaa mɛ le ɛki'i nɛ silva, kɛ gold nu tsu kɛ itsɛ'ɛ ji yɛ'ɛtɛ.

³⁴ Bu bitsim, nɛ zi mɛ, mɛ le si fã'a nɛ mbo aa mù, a ntswe nɛ ayoo yi mɛ mɛ ni ɛganɛkɔrɛ jya le si bonɛ aa.

³⁵ Mɛ di'i mɛ a mbo bu, ntsya a ni ɛgɔɛ innu ma ju tsim mɛ, nɛ ka mfa'a nɛ miti bon ni ka tswe ni manji a ɛkwɛtɛ bɛ bii mɛ bi bɔrɛ aa. Nwa'atɛ nɛ nighãa nii mɛ Mma'ambɛ Yesu yumbɛɛ à le nswonɛ aa mɛ, ‘A mfa, a zi nɛ mbɔɔnɛ ntsyãtɛ a ɛkwɛrɛ aa.’ ”

³⁶ Nɔɔ yi mɛ Paul à le mmansɛ aa, à le nswɛtɛ miku'utɛ mi a nsyɛ bo bo bitsim tsa'atɛ Nwi.

³⁷ Bo bistim le si tigɛ nyɛ'ɛ ɛkotɛ nii a nigɔ bo, nnɔɛ ni mighɛgɛ mi mfa ni filɔ fi.

³⁸ Bo le nnanɛ nɛɛnɛ si'i si'i aa nlon mɛ à le nswonɛ mɛ kaa bo ka yi wa'à yi bu nyɛ aa. Bo le nɛtigɛ ɛghɛ bo bo wa ntsu abanɛ ɛki.

21

Ajan yi mɛ Paul à le ɛkɔ'ɔ ɛghɛ a Yerusalem aa

¹ Bi'i le mfa filɔ fyaa nɛtigɛ mma'atɛ waa, ɛkuu aban, nɛtigɛ ntsinɛ ntoo ɛghɛ ɛkuu a Cos; abɛɛ fu'u bi'i gheɛ nywe'e a Rhodes, nɛtigɛ nlo ghu ɛghɛ a Patara.

² Maa ala'a bi'i le nyɛ aban yi a le si too ɛghɛ ni a Fonisia aa, bi'i le nɛtigɛ ɛkuu wa a mɛm aban ya ntoo ɛghɛ.

³ Bì'í zì mē ntigē nyē nī Cyprus laa, mbàñnè m̀bəñ nsigē nī m̀bì ñtii, nsigē ñkuu a ala'a Syria. Bì'í le ntigē ñghēē mfè'è a aghəñə ñkì a Tai, a adigē yīi mē bi le ntswe nī m̀fi'i ñjoo jīi i le ntswe wa m̀m̀m̀ àbàñ ya ghu aà.

⁴ Bì'í le ntigē ǹl̀l̀ ñgǎñmbii Kristo jīi i le ntswe maa adigē aa ntigē ntswe bi'i bo a atū ñgyà yī m̀f̀f̀ùrè. Azwì Nwì à le ndì'ì a mbo bo bo tigè ñswon a mbo Paul mē tā à tsee a Yerusalem kò'ò ñghèè.

⁵ Njwi jīi mē b̀i'í le ntswe nī ǹtswe b̀i'ibo i kà mē aa tsya b̀i'í tigè m̀ma'atə waa ñghēē. Bo bitsim ni b̀angyè byaa bo b̀i' b̀òò byaa le yòñè yī'i b̀i'ibo fè'è wa ǹj̀ò'ò àla'a bo ñghèè a ntsyaasə yī'i. B̀i'ibo ghèè mē wa aghəñə ñkì ñtigē nswetə mikú'utē m̀i'ibo ntsa'atə Nwì ghu. B̀i'ibo tsà'atè mē Nwì aa ntigē ntsà'anè, bo fà f̀l̀l̀ fi'i.

⁶ Bì'í le ntigē ñghēē ñkuu wa a m̀m̀m̀ àbàñ bo tigè mbu ñkwēñkə waa a mila'a bo.

⁷ Bì'í le ǹl̀ a Tai ntigē ñghēē nī m̀b̀i'ì ñghēē nywe'e a Ptolemais, a adigē yīi mē b̀i'í le nyē b̀òò bi Kristo b̀i' m̀ò'ò ghu, ñghēē ntsà'atə waa, ñkì ntswe bi'ibo njwi yī m̀f̀f̀ùrè aà.

⁸ Abèè a le mfu'u b̀i'í l̀ò ñghēē ñkuu a ala'a Kaisaria, ntigē ñghēē ntswe a nda Philip mē à le mbə Evangelis, mbə ñú yī m̀ò'ò a titi ñgǎñkwetə jya ji sàmbaa laà.

⁹ A le ntswe ni b̀òò b̀angyè bi tiyò'ò bi sàmbaa, b̀i' mē bi le si yu'u nī ñtoò Nwì ñswonə.

¹⁰ Bì'í tswe mē ghu nī ñjwi jī m̀ò'ò, ñgǎñntoò Nwì yī m̀ò'ò mē bi le si twonə ni Agabus aa, a l̀ò a Yudea ñsigē ntsi'i yī'i.

¹¹ A le ǹl̀gə ikò Paul, ñkwerə mikòrə mi bo b̀i' mbò mi ghu, ñswonə mē, “Azwì Nwì a swonə mē, ‘Aà àjàñ yīi mē baYuda b̀i' mē bi tswe a Yerusalem aa ka kwere mbòñè ikò ghú, i tigə fa yi a mbò ñgǎñtibii Nwì.’ ”

¹² Bì'í yù'ù mē laà, b̀i' b̀i' b̀è b̀i' b̀i'ibo le ntswe aa tigè m̀bu'u mbo a mbo Paul mē tā tsee a Yerusalem kò'ò ghèè.

¹³ Paul a tigè ñkwì'i mē, “Nì ghìrè aà àkè laà, nyə'ə mbəgìtə nī nū ya aa ε? Wa kaa mē si nū yà tantə aa tsi'ì a ñkuu a ndàtsanə, mē ki ntantə nū yà aa a ñkwo a Yerusalem ǹl̀ ñ annù ikum Mmà'ambì Yesu.”

¹⁴ Tsò mē à le ǹl̀gìnè ñtuu annù yīi mē b̀i'í le si swonə aa, b̀i'í kentè ñtigē nswonə mē, “Tà Nwì à ghìrə annù yīi mē a l̀òò aà.”

¹⁵ Mayù a tsyà mē, b̀i'í tigè ñtantə njoò jī'i ñkò'ò ñghēē a Yerusalem.

¹⁶ Ñgǎnyəgənnù Yesu jī m̀ò'ò i le ǹl̀ a Kaiseria ñkò'ò ñghēē bi'ibo, ǹl̀gə yī'i b̀i'ibo ghèè ñkuu a nda Mnason ñù Cyprus yīi mē à le mbə ñú yī m̀ò'ò a titi ñgǎnyəgənnù Yesu jī mbii aa, ntigē ntswe bi'ibo.

Paul a ghèè ñghantə Jems

¹⁷ Bì'í kò'ò mē ñkuu a Yerusalem aa, b̀òò bi Kristo bya b̀i' bi le ntswe ghu aa, bi kwere yī'i tsi'ì nī ñidorè.

¹⁸ Abèè a fù'ù mē, b̀i'ibì Paul ghèè nyə Jems; b̀i' b̀i' bi ndànwi bitsim bi kì ñzi ntsi'i yī'i ghu.

¹⁹ B̀i'ibo tsà'anè mē, Paul a tigè ñkè'enə innù tsim, nili'i nili'i, jīi mē Nwì à le ghìrè a titi b̀itizì Nwì ntsya a njim ifà'á yi aà.

²⁰ Bo yù'ù mē aa, bo bitsim tigè ñgha'asə Nwì. Bo bú ñswonə ghu mbo mē, “Mumaà yī'í, Paul, ò yē àjàñ yīi mē baYuda a tsù'u ntsù'ù bi b̀i' mē Kristo aà; ñkì yə àjàñ yīi mē bo nanse nte'e atū yaa a ǹl̀ə ǹǹsə aà.

²¹ B̀i' swonə mē a mbo bo mē ò kì si d̀i'ì nī a mbo b̀aYuda b̀i' mē bi tswe a titi b̀itizì Nwì bitsim aa mē tā bo ma'atə b̀iǹǹsə bi Moses ntsuu kì l̀è. Nswonə nī a mbo bo mē tā bo tsee b̀òò byaa kì ñètè, ñkii tsuu b̀iǹǹgòn bi baYuda i kì yòñè.

²² Mbə b̀i'inè ghìrè mē akə tsìtsòn aà ε? Tsìtsòn bo ka yu'u mē ò zì mē.

²³ Mamùu ajàṅ, ghìrè annù yìi mē bǐ'í ka swon̄ a mbo wò aà. Bè bǐ mō'c tswe faà bi níkwà mē bi kàà mē annù a mbo Nwǐ,

²⁴ ghèe nlogè waa tâ búbo ghèe nsi'itè annù yâ tâ búbo laa a nsi mi'i Nwǐ, tâ ò ki ntwu ayoo yìi bo tswe nì ntwu aà, tâ bo tigè ṅkwɔ itú jyaa. O bə ghìrè mùu ajàṅ bon̄ bè bǐtsim̄ ka zi mē innù jya mē bi swon̄ atu wò aa à nǐ àbǎṅnənnù. Lâ ò bǎṅnè ñlèè nǐ nòṅsè a nǐ àkòrè nǐzǐ yó.

²⁵ A ṅghèe nǐ ànnù bǐtǐzǐ Nwǐ bya mē bi bǐi mē Kristo aa, bǐ'í tòò mē aṅwà'anè a mbo bo ñswon̄è nǐ mē bǐ'í biinè mē tâ bo tsuu mǐji mǐi mē bi ma'a mǐṅkobə ghu aa ki ji, ñtsuu aləè ki ji, ñtsee naà yìi mē bi twɛɛ ntón̄ yi nzwitə aa ki kurə; ṅki tsee ki tsùurè."

²⁶ Paul à le ntigè ṅghèe nlogè bē bya, àbèè a fù'ù mē, bo bo ghèe ñsi'itè àkàà yâ. Bo le ntigè ṅghèe ṅkuu a ndàmà'anwǐ ṅke'ɛnə mē njwi jya mē bo le ntswe nǐ ñlèè ìbii nù waa tâ ì laa aa, bo lèè mē ṅki mfa njoo mmà'anwǐ jǐi mē bo le ntswe nǐ mfa atu bo yǐ mò'c yǐ mò'c aà.

Ajàṅ yìi mē bi le ntswa Paul a múm ñdàmà'anwǐ aà.

²⁷ Njwi jya ji sàmbaa i ghèe mē ṅka mme, bàYuda bǐ mō'c bǐi bi le ñlò a ala'a Asia aa, bǐi bi le nyə Paul a múm ñdàmà'anwǐ aa, bi le ntotə nnòò bi tigè mban̄nə yi,

²⁸ ñtəṅnə nswon̄è nǐ mē, "BaIsrael, nǐ zi ṅkwetə yǐ'í! Mbá ghúlà a dǐ'í nǐ a mbo bè a idigè tsim̄ mē bè ka ntsa'a nǐ yǐ'inè, ntəsə nǐ nòṅsè, ṅki ntsa'a nǐ ñdàmà'anwǐ. A kǐ mē ñzi ṅka ntsuure nsiṅè nǐ àdìgè yú mē laa aà!"

²⁹ Bo le si swon̄ ma mùu ajàṅ aa nlon̄ mē à le tǐ bə aa bo yê Paul bo Trophimus, ñu baEfeso, bo yu zinè wa múm àla'à, bo tigè m̄m̄ontə nǐ mē à le nlogè aa yi bo yu zǐ ṅkuu wa múm ñdàmà'anwǐ.

³⁰ Idigè i le ntigè mbuure wa múm àla'a, bè tigè ṅkhənə nǐ ṅghotə, mban̄nə Paul, ñswun̄ yi mfe'esə wa ndàmà'anwǐ, ñtsetə ìbà'à.

³¹ Annù ajàṅ mē bi le si tigè nlcɔ nzwitə yi aa, a le ṅghèe ñywe'e a mbo atu bǐsogyè ntsù'ù baRoma mē àla'a Yerusalem a tsìṅinè.

³² A le mburə nlogè bǐsogyè bo bǐ ìtu bǐsogyè ntsù'ù bobo khènè ñsigè ṅghèe ntsi'í bē byâ; bè bya yè mē atu bǐsogyè ntsu'u ya bo bǐ bǐsogyè bya aa, ṅkentə a ṅghòc Paul.

³³ Atu bǐsogyè ntsù'ù ya a ghèe ntswa Paul, ñswon̄ mē bi kwerə yi nǐ ìtsaṅ ji baà. Mbetə mē à bə aa wò, kè ṅki mfansə aa akè le?

³⁴ Bè bǐ mō'c wa tǐtǐ nnòò wa ká ñtəṅnə, bǐ mō'c swon̄nè ànnu yi mō'c, bǐ mō'c swon̄è nǐ yǐ dāṅ; kaa a wa'à zǐ ajàṅ yìi mē mbə a naṅsə yu'u ànnù yǐ tǐnsè yìi mē bo le si naṅsə swon̄ nlon̄ ayòrè yâ; ñtigè nswon̄ mē tâ bǐ logè Paul ṅghèe nǐ ghu a ndùgè bǐsogyè.

³⁵ Bi zǐ mē ṅka ṅkwɔ'c bǐsteps bya aa bǐsogyè bǐ mō'c bi tigè mbe'e Paul aa bè'è ñlon̄ mē idigè le si tigè ntǐi tsi'í tǐi ajàṅ yìi mē nnòò wa i le tigè mbə tsǒ nàà mǐtsə'ə aà.

³⁶ Nnòò wa i le si zwu yon̄ə nswon̄è nǐ mē, "Zwitə nǐ yǐ!"

Ajàṅ mē Paul à le ṅka nlcɔ a ṅkwerə àtú yi aà

³⁷ Bǐsogyè bya ká mē aa nlcɔ ṅkuu ṅghèe nǐ Paul a múm ñdùgə bo, a ghaà a mbó ñtsyàsè wàà mē, "Mbə mē tse swon̄è annù yǐ mō'c a mbo wò aa ε?" Ntsyàsè wa a betə mē, "O zǐ ñìghàà nǐ baGrikia aa ε?"

³⁸ O sǐ ṅu baEgipto wa mē, à gha'à a bòò mē ñsa'atə, mē à kǐ zi mbùurə ala'a yù ṅghotə nnòò 'bìyòṅè nǐfò' ntsù'ù ji níkwà ñlogè waa bo bo fe'è ṅghèe atu nta'a mǐwèè mǐwèè aa bə aa ε?"

³⁹ Paul a kwǐ'í mē, "Mè nǐ ñu baYuda, ñlo aa a ala'a Tarsus a mbù'u Cilicia, mbə tsi'í múla'a yǐi à lo a njò'ò àla'a mà yú yǐi ì tǐnsè aà. Tsà'à tsà'a ò, bii tâ mē ghaa a mbo bè bú."

⁴⁰ Ntsyàsè bisongyè wa a bii, Paul a tigè ntəə wa atu bîsteps, ntsitə bē bya nì àbò yi bo kentè ñghàa, a ghaà a mbo bo nì ñghàa nì baHeber nswonj mə:

22

¹ “Bilîm bâ nì bitaa bâ, nanse yu'utə ñ annù yî mə mē aa swonj a mfi'isə ìlèê gha ghu a nsi bù tsîtsòŋ aà.”

² Ajànə mə bo le yu'u ajàn yî mə à le si ghaàa nì a mbo bo nì ñghàa nì baHeber aa bo le ŋku'usè ntaa itonjə jyaa nyu'utə. A swonj a mbo bo mə,

³ “Mè laa mbə ŋû baYuda, bi jwé gha aa a Tarsus yî à tswe a ala'a Cilicia, lâ bi bâŋnè ñko'o gha aa fàa njò'ò àla'a, mè yөгè àŋwà'ànè a ji'i mikòrə Gamaliel, nyonjə nì nòŋsè bitaa bi'inè a nîlî'i nîlî'i, ñkii ntii nî ànnù Nwî tsi'i ajàn mə bù bitsim kii ntii ghu tsîtsòŋ aà.

⁴ Mè le si tso'c akòrè bè bii mə bi yòŋə Mânji ghûla aa nzwitə nî waa. Mbanjə nî mbânjə bo bi bəŋgyè, ñkwerə nî waa, nniŋə nì a ndâtsanə.

⁵ A ni ma yû, ñgànjà'a Nwî yî ñwè bo bi ñgànjdasa'a tsim, bo nî biyəfê bâ mə mè le si ghìrè maa ajàn. Mè le ñkwerə aŋwà'ànè a mbo bo mə mə ghèe fa a mbo bilîm ba bàYuda a ala'a Damascus tá tigè banjə bē ma bú bî m'c, i kwerə waa i zî nì bu a Yerusalem tá bi niŋ ŋgi'i a nu bo.

Paul à swonjə ajàn yî mə bi le mbəŋkə yi aà

⁶ “Ajàn mə mè kà mē aa ŋghèe aa, a bə a ntii àsi'inè, le boŋ mè zî mē ñkoontə a ala'a Damascus, ñkà'à yî jèèŋkè i lô a aburə ŋwi'ikə ŋwà'akè nta ñkarisə ghâ.

⁷ Mè wô a nsye a ndômânji, nyu'u nji ñù i betə gha mə, ‘Saul, Saul, o tso'c akòrə ya aa a ya ε?’

⁸ Mè kwi'i, mbetə mə, ‘A ni wò wò aa ε Mmà'àmbi?’ A swonj a mbo mè mə, ‘A ni mè Yesu mu Nazareth, wa yî mə o tso'c akòrə yi aa.’

⁹ Bè bya bii mə bi'ibo le ntswe aa, bi le nyə ñkà'à wâ, lâ kaa ŋki'i nji ñù wa mə à le si ghàa a mbo mè aa bəŋnè nyu'u.

¹⁰ Mè tigè mbetə mə, ‘Mè aa ghìrè aa mə akə aa ε, Mmà'àmbi?’ Mmà'àmbi a swonj a mbo mè mə, ‘Bìinə, ŋkuu ŋghèe a ala'a Damascus boŋ baa tigè swonj innù tsim jii bi tanjə nləə a mbo wò mə tá ò ghìrə aà.’

¹¹ Ajàn mə kaa mè le si wa'à nì idigè bú nyə nlonj ñkà'à wa mə i le nta si'i aa, bè bya mə bi'ibo le ntswe aa, bi le ntigè ntswa ñkweè na, bi'ibo kuu ŋghèe a Damascus.

¹² “Ñù yî mò'c à le ntswe ghu, ñkùm yi i bə Ananias, mbə ŋû yî mə à le nanse nte'ε atú yi nî ànnù Nwî, nyonjə nì nòŋsè, mbə ŋû yî baYuda bii mə bi le ntswe ghu aa, bi le si ghàa innù jî sigìnè nlonj ŋgaà yî.

¹³ À le nzi ntəə a mbèe mē, ñtwonjə gha nswonj mə, ‘Ndim ghà, Saul, bú ŋka nyə idigè fu.’ Mè lògìnə maa noò mbu ŋka nyə idigè, nyə yi.

¹⁴ A swonj a mbo mè mə, ‘Nwîŋgòŋ bitaa bi'inè à tsò'ò mē gho mə tá ò zi annù yî mə a lòò aà. Mə tá ò yə a yu wa yî mə ànnù a tsinə aa, ñki nyu'u ñghàa ghu ntsù.

¹⁵ Nlonj mə ò ka tigè bə àyəfə yî a mbô ñgòŋ bè bitsim, i tigè swonjə nî ñgòŋ innù tsim jii ò yə ŋki nyu'u aa a mbo bo.

¹⁶ Tsîtsòŋ, o bù nyu'utə aa akə aa ε? Bìinə ñkwerə ñki tá bi si'i innù jî bî jo a ajàn mə ò ka twonj ñkùm yi aà.’

Ajàŋ mə bi le ntwonj Paul mə tá à tigè nswonj annù Nwî a mbo bi tì zî Nwî aà

¹⁷ “Nòò yî mē le mbù mbii a Yerusalem aa, mè le ŋghèe a ndàmà'anwî ñka ntsa'atə Nwî ghu, ñjèè təə təə i lê gha,

¹⁸ mè yə Mmà'àmbi a swonj a mbo mè mə, ‘Wànse ntswa'atə, mfè'ε a Yerusalem, nlonj mə kaa baa ki'i annù yî mə òò ki swonjə mbi'i ŋgaà yà aa bii.’

19 Mè kwi'i mē, 'Mmà'àmbi, bo tsi'i bìtsim bo zi mē mē le si karē nghεε ni a ndānghòtē baYuda tsi'i tsim, nghòo nī bē bya bii bi bii gho aa, nkii nkwerē nī waa niñē ni a ndātsañē.

20 Nòò wa yīi mē bē le saansē alēē ayēfē yo, Stephen aa, mē le ntēē ghu nkii mbeentē, nkii tugitē itsē'ē bē bii bi le nzwitē yi aà.'

21 A swon a mbo mē mē, 'Mà'àtē adigē yuà nghεε, ñlon mē mē aa too gho a ndīsyà, a mbo bitizi Nwī.' "

22 Bē bya le nyu'utē ànnū yīi mē à le nswon aa ñkò'ò nywe'e ma mùu adigē ntigē ññentē ññi jyaa ntōñnē nswon mē, "Lògē ññi ajāñē ññi yū ñlo ni yu fāa atu nsyē, ñlon mē kaa à si ku'unē a ntswētīi."

23 Ajāñ mē bo le si tigē ntōñnē ñghusē nī itsē'ē jyaa, ññsōrē nī àbwērē ñma'a ni a ndēñē aa,

24 àtu bìsogyē ñtsù'ù ya, a tigē ñswon mē bì logē yi nghεε ni ghu a baligē. Nswon mē bì ghεε, bì ghòò yi, mbetē ànnū yīi mē à tē'ε ghìrē mbōñ bàa ntōñnē ghu atū aà.

25 Nòò yīi bi le nsenē yi nkwerē ni mīñkīrē mīi bi kērē aa, Paul a betē atu bìsogyē ñkhī ya mē à le ntēē ghu aa mē, "A ku'unē a nghòo ññi baRoma ti ghē mē bì lēntē mē isa'à yi nyē mē à wò ànnū aa ε?"

26 Atu bìsogyē ñkhī ya à yù'ù mē ma la aa, nghεε a mbo atu bìsogyē ñtsù'ù ya mbetē yi mē, "O ghìrē aà àkē laà aa ε? Wa ññi ghū à ni ññi baRoma."

27 Atu bìsogyē ñtsù'ù ya a tigē nghεε a mbεε Paul, ñswon ghu mbo mē "Swonē ghā, ò bē aa ññi baRoma aa ε?" A bii mē "ññē."

28 Atu bìsogyē ñtsù'ù ya, a tigē ñswon mē, "Mē le nyuu ànnū mbē ññi baRoma yū aa ni ññi ghā'à ñkabē." Paul a swon mē, "Bì le mbāññē ññi ghā ni yū aà jwē."

29 Bē bya bii bi le ntswe nī mbētē yi ni ññi ghāà aa, bì le ghēsē ñma'atē yi nlokē. Atu bìsogyē ñtsù'ù ya a le ki ntigē mbò'ò, ñlon mē mbōñ tā à zi mē Paul à le mbē aa ññi baRoma aa, bōñ à kwērē mē yi aà.

Ajāñ mē Paul à le ntēē a nsi ñgāñndasa'a aà

30 Abēē a fù'ù mē a ká ñlòo a ññsē nzi ññi'ì ànnū yīi mē Paul à le nghìrē baYuda bàa ññiñē ànnū ghu nu aa, nghìrē bì fεε yi, ntwon ñgāñmà'anwī jī wē bo bì basinedrio bì boontē, a sigē nzi ni Paul, ññsē yi a nsi bo.

23

1 Paul à zī mē ntēē aa ññsē ntsē'ε mī'ì mī nlii basinedrio bya ghu nswon mē, "Bìlīm bâ, ñtswē ya ntsim a nsi mī'ì Nwī, ññi ghā i laa ghu ñkò'ò nywe'e sīi"

2 ñgāñmà'a Nwī yī ñwē yīi ñkūm yi i le mbē Ananias aa, à le nswon a mbo bē bii bì le ntēē ghu mbēē aa mē bì tā àfenē ghu ntsù.

3 Paul a swon ghu mbo mē, "Nwīñgōñ à ka yi kii ta gho ni àfenē mbā awuginda yīi mē bì yò'ò nī mbēē yī mfu'ù aà. O tswē nī àlōñē nsa'a mīsa'a, ñswon mē o sa'a nāa nyōñē nī nōñsē ñkii mbū ñwò nī nōñsē wa nswon mē bì fεε ghā aa ε?"

4 Bē bii mē bì le ntēē ghu nyu'u aa, bì betē Paul mē, "O bēgītē aa ñgāñmà'a Nwī yī ñwē Nwī lāla aa ε?"

5 Paul a kwi'i a mbo bo mē, "Bìlīm bâ, kaa mē ghìrē wa'à zi mē à laa mbē ñgāñmà'a Nwī yī ñwē ñlon mē a tswē a múm àñwà'ànē Nwī mē, 'Tsuu ànnū yī bì ñlon bisa'a bì ala'à buu ki ghāà.' "

6 Nòò yīi Paul à le nyē mē mbēē yī mò'ò i le mbē baSadukai, yī mò'ò ki mbē baFarisai aa, a tōñnē nī tīi wa mum Sinendrio ñswon mē, "Bìlīm bâ, wa mē laa mbē ññi baFarisai, nkii mbē mu ññi baFarisai. Bì sa'a nāa laa ñlon mē mē bii nkii mbe mē bìku ka yī yweenē ni ñwo aà."

⁷ Ajàṅ mē à lē nswon ma la aa, àyàtè a fè'è a titii baFarisai bo bì baSadukai, ṅghotē ya ntsim i tigē ṅyatē.

⁸ Nlon mē baSadukai lē si tuu ni mē kaa mbē ṅù a wa'a a niwo yweenē, kaa baangel wa'à ghu tswē, kaa ìzwī wa'à ghu ki ntswe. Lâ baFarisai bâṅnè mbii mē ìnnù majū i tswē ghu.

⁹ Bè lē si tigē ntōṅnē tsi'ī nìtì ṅghaa, ṅgāṅdì'i nōṅsè jī mō'c a titii baFarisai bi bìnè n̄tē nswon mē, “Kaa bī'ī si annū yī tsu yī mē ṅù ghū à ghìrē a bī'i aa yē. Mbē a bē yī mē a ghāā àzwī kē angel ghu mbo nì ghìrē mē akē?”

¹⁰ Nòò yī mē àyàtè ya a lē ntigē ṅghē nī àyōṅè mburē idigē aa, àtu bīsogyē ntsù'ù ya a bō'c mē bi ka sàtè Paul, nswon a mbo bīsogyē mē bì sigē nsa'a yi nī tì wa atitii bē bya ṅghē ni ghu a baligē.

¹¹ A bē mē a nītugē Mmà'àmbi a zī n̄tē ghu mbèè, nswon mē, “Tsùu ki bō'c bē, tsō mē ò swōṅ mē annū ya a Yerusalem nī n̄si n̄si aa, ò ka kii bú ghèè bē ayəfē ya a ala'a baRoma.”

¹² Nòò yī àbèè a lē mfu'u aa, baYuda bī mō'c bi tanè mināṅ ṅkaa mē kaa bo ka ghìrē wa'ā ayoo jī kē no tì ghē mē bo zwitē Paul.

¹³ Bè bii mē bi lē ṅwàrē akàà ma yū aa bi lē ntsyatē mighum mi nìkwà.

¹⁴ Bo lē ntigē ghē a mbo ṅgāṅmà'a Nwī yī ṅwè bo bì bità bi nìkurē, nswon mē, “Wa bī'ī nan̄sē kwērē ibiñū yī'i nī àkàà mē kaa bī'ī ka wa'ā ayoo niji sīi ywē'etè tì ghè mē bī'ī zwitē mē Paul.

¹⁵ Ma mùu ajàṅ tâ wò ni ṅgāṅndasa'a tâ n̄i too ṅkii a mbo àtu bīsogyē ntsù'ù ya mē tâ à lōgē yi nsigē ni ghu. Nī bagilē nswon mē ni lēntē isa'à yī ni mánjī yī à kù'ùnē aà. Bī'ī ka zwitē yi mbōṅ tâ à zi ṅkòontē a mbèè wò.”

¹⁶ Mu n̄jàantē Paul à lē nyu'u mināṅ wa mē bi ka lèntē a ṅgèè i zwitē yi aa, ṅghē ṅkuu wa baligē ṅkē'enē a mbo Paul.

¹⁷ Paul à lē ntwon atu bīsogyē ṅkhi ya yī mō'c nswon ghu mbo mē, “Lōgē mù ghū ṅghē ni ghu a mbo àtu bīsogyē ntsù'ù wa nlon mē à tswē nī ànnù a nswon ghu mbo.”

¹⁸ A tigē n̄lōgē ṅghèè ni ghu a nsi atu bīsogyē ntsù'ù ya nswon ghu mbo mē, “Paul, ṅgāṅatsan̄ wa, à twōṅē gha nswon mē mē zi ni mú ghulà a mbo wò nlon mē à tswē nī ànnù a nswon a mbo wò.”

¹⁹ Atu bīsogyē ntsù'ù ya a tswa n̄ikwèè ni n̄swun̄tē yi bo yu ghèè a adigē yī l̄ò'sè mbetē yi mē, “O l̄ò aà nswon mē akē a mbo mē aa ε.”

²⁰ A kwi'i mē, “BaYuda tan̄tē mē bi ka swon a mbo wò tâ ò sigē nzi ni Paul a mum Senendrio a yoo tâ bo ghìrē tsi'ī tsō bo l̄ò aà ṅkù'ùsē nan̄sē mbetē innù ghu mbō.

²¹ Tsùu gho l̄ó bii, nlon mē mbāṅnè a titii bo ntsyatē mighum mi nìkwà bii mē bi kwērē ibiñū waa a nī àkàà mē bo warē mē kaa bo ka wa'ā ayoo jī kē no tì ghè mē bi zwitē yi aa, bi nōṅ a ṅgèè m̄bē n̄i. Bo tan̄tē mē nū yàà a nzwitē yi ntigē nyu'utē aa mē tâ ò swon bi ghē ni ghu.”

²² Àtu bīsogyē ntsù'ù ya a tigē nswon a mbo mu wa mē tâ à ghē yi nswon ghu mbo mē, “Tsuu a mbo ṅl̄ó swon mē ò kè'enē mē annū yū a mbo mē.”

²³ A lē ntigē ntwon bē bi baa bii mē à ni itu bīsogyē ṅkhi nswon a mbo bo mē, “A ghìrē mbē ni bìnòò bi n̄bù'u nītugē nī tan̄tē bīsogyē ṅkhi jī baa, ni ṅgāṅkō'c b̄lōṅē mighum mi s̄ambaa, ni ṅgāṅmbè'è m̄ikōṅ ṅkhi jī baa mē tâ bì ghē nywē'e a ala'a Kaisaria.

²⁴ Nī ki n̄lō alōṅē tâ Paul à kō'c ghu, tâ ni bē yi ṅghē mfa a mbo Felix mē à ni Gūmnàà aa.”

²⁵ A lē ntigē ṅṅwa'anē letter nswon mē,

²⁶ “Aṅwà'anē mē a lo a mbo Claudius Lysias ṅghē ni a mbo N̄u yī ṅwè Gūnàà Felix: Mē tsà'atē noò.

²⁷ BaYuda kî bàŋnə ŋù ghù ñghəə bi zwiṭə, tsǒ mə mə le nyu'u mə à ni ñù baRoma aa bǐ'i bǐsogyè bi tigè ñkwērə yi a mbo bo.

²⁸ Ajàŋ mə mə le si lòò a nzǐ ñji'í ànnù yǐi mə bi tswa yi ghu aa, mə le nlògè yi nzi ni ghu a nsi sanendrio.

²⁹ Mè lòò ñyè mə bi niŋ innù ghu nu nlonḡ aa bə innù nòŋsè wàà. Kaa ñki'í yə mə à wò ànnù yǐi tsu mə mbə bi zwiṭə yi kè niŋə yi a tsaŋè.

³⁰ Lá àjàŋ mə bi kii ñkè'ənə a mbo mə mə mìnàŋ à tswə nlonḡ ŋgaa yǐi aa, mə burè ñtsyasə yi a mbo wò, ñki ntsyasə bə bii mə bi tɛ'ɛ ntswa yi aa a mbo wò mə tá bo zi nswonḡ annù yǐi mə bo tswa yi ghu aa a mbo wò."

³¹ Bǐsogyè bya bi le ñghìrè tsi'í wa ajàŋ mə bi le nswonḡ a mbo bo aa, ñlogə Paul nŋtugə ñghɛɛ ni ghu a ala'a Antipatris.

³² Abèè a fù'ù mə, bə bii mə bi le si təə ni mǐkòrè aa bi bú mbii waa fu a baligə, ntigə mma'atə bə bii bi le ñkɔ'ɔ bǐlənḡ aa bi ghèè.

³³ Nòò yǐi mə bi le ñghèè ñywe'e a Kaisaria aa bi fà letter wa a mbo Gúmnaà ñki mfa Paul ghu mbò.

³⁴ A twonḡ mē letter wa aa mbetə Paul mə à lò aa ni mbù'ù yu aa ɛ? Ajàŋ mə à le nyu'u mə à lò aa Cilicia aa

³⁵ ntigə nswonḡ ghu mbo mə, "Maa yu'u ñghàà a ntsǔ wò a noò yǐi mə bə bii bi niŋ annù a nu wò aa bi zǐ mē. Nswonḡ mə bi logə yi ñghɛɛ nləə a ntɔ'ɔ Herod ñka mbɛ ñii ghu."

24

Ajàŋ yǐi mə baYuda le niŋ innù a nu Paul aa

¹ Njwǐ tɔyà mē ji ntaà, ñgàŋmà'a Nwǐ yǐi ñwè, Ananias, bo bi bǐtə bi ñikurə ni ñgàŋnǐntə isa'a yǐi mò'ɔ mə bi le si twonḡ ni Tertullus aa bi sigə ñghèè a Kaisaria. Bo sigə mē ñghɛɛ aa ntigə nniŋtə ànnù isa'a Paul a mbo Gúmnaà.

² A twonḡ Tertullus, a tigə ñloginə ñka nniŋtə isa'a Paul, ñswonḡ ghu mbo mə, "Taà yǐ'í, Gúmnaà Felix, tsǒ ajàŋə mə o tɔyàsə yǐ'í ni mǐtsyè aa, ò ghìrè mē bǐ'í tswə nǐ mbɔɔnə nòò sa'à, ñzi ni bǐkwensə bii bǐghìrə bǐ'í tswè siginè fàa ala'a aà.

³ Bǐ'í kii ñkwērə nǐ innù majú tsim tsi'í idigə tsim, mfa nǐ mbǐ'ikə a mbo wò.

⁴ A ŋwa'à bù ñka ñghensə noò ghò, mə bu'ù mbo mə ò yu'u annù yǐi mə mə ka swonḡ a mbo wò ni ñghàà nǐ ghù'ùtə aà.

⁵ Bǐ'í ki yə mbà ghù a bə ñù mbù'ùrè idigə yǐi mə à ghìrè ñgi'í i kuù ni àla'a, à kè lògìnə ñka mbuurə idigə a titi baYuda a mbǐ ntsim, ñki mbə ntsyàsə ñghòtə bə bǐ mò'ɔ mə bi twonḡ nǐ biNazarenes.

⁶ A kè ki nzǐ ñkuu ñka ntsuurə a múm ñdámà'anwǐ, bǐ'í tigə ntswa yi [nloɔ mə bǐ'í sa'a isa'à yi yonḡ ni nòŋsè yǐ'í.

⁷ Lá ñtsyàsə bǐsogyè, Lisas, à le nzi mfə'ə yi ñkwērə a mbo bǐ'í nǐ àdà'à,

⁸ ntigə nswonḡ mə bə bii mə bi niŋ isa'a ghu nu aa tá bi zi ntsi'í ghó.]* Ajàŋ yǐi ò ka ki betə ibetə ghu mbo aa, ò ka tigə yə ñji'í ànnù yǐi bǐ'í niŋ isa'a ghu nú aà."

⁹ BaYuda bya le ntigə mbeentə innù jyá tsim mə à le nswonḡ a atu Paul aà.

Ajàŋ yǐi mə Paul à le nto ntsu'u atú yi a nsi Felix aa

¹⁰ Nòò yǐi mə Gúmnaà wa à le ndǐ'í nǐ àbo mə tá Paul à ghaa aa, a swonḡ mə,

"Tsǒ mə mə zi mə ò ni ñù yǐi mə o sa'a misa'a fàa ala'a aa, mə dòrìtə a mfi'isə ìlèè gha a mbo wò.

¹¹ Ò bə ki tò'ònə boŋ ò ka yə mə a tɔyà mē tsi'í ñjwi ñghúm ntsò baa mə mə kè kò'ɔ ñghèè a mmii Nwǐ a Yerusalem laa.

* 24:8 ìdìgè jù jǐi mə i tswə a múm [] aa kaa i si a múm ñwà'ànè jǐ mò'ɔ tswè.

¹² Kaa baYuda bú le ñwa'à yə tá bí'i ñù tsù ka nswuñə a múm ñdámà'anwĩ, kě tá mè ma'a nĩ àbùùrè a titìi bè bí tsu kě a ndánghòtə bo, kə a múm àla'à.

¹³ Kaa bí sì kì ntswe nĩ àlènsè yĩ tsu a ndi'i nlonj innù jù mə bí swonə ni atu mè tsítsònə aà.

¹⁴ La mè bíi a mbo wò mə mə mii nĩ Nwĩ bítàa yĩ'ĩ ñyonə aa Mânjĩ wa mə bo swonə mə à nĩ ñghòtə yĩi kaa i sì ku'unè aà, ñkii mbii innù tsim jii mə bí ñwa'anə ni ñwà'ànə bínòñsè bí Moses bo bí ñgǎñntoo Nwĩ laa.

¹⁵ Annù yĩi mə mə be a mbo Nwĩ laa, à nĩ à yĩi mə bo kì mbii aà, mə bè bitsim ka yĩ bìnè ni nìwò, bíi ànnù yaa a tsinə aa bo bí bíi à yaa a sì tsinè aà.

¹⁶ Maa ajàn mə gaansè nì mètii ma a nyə mə, a nĩ innù tsim, nti gha a laa a nsi mi'i Nwĩ bo bí bə.

¹⁷ “Mè le mbù mbii fu a ala'a bí'ĩ, a Yerusalem, a njim ilòò jì ghà'àtə a mfa ñkabə yĩ mò'ò a mbo ñgǎññfufum bo bí ñjoo mmà'a Nwĩ.

¹⁸ Bo le nyə gha mè ghìrè aa ma yù ànnù, ajan yĩi, a ti bə aa bon mə lèè mə ibii nú gha tá i laa a ndámà'anwĩ aa, kaa mè wa'á aa bí'i bí nòò yĩ tsu ghu kì ntswe, kaa wa'à nĩ ñdìgè ghu kii mbuurə.

¹⁹ BaYuda bí mò'ò bíi mə bí le nló a mbù'ù Asia, ntswe a ndámà'anwĩ, bíi mə a ghìrə mbaa mbònə mə bo tswe faà tsítsònə, a nswonə ànnù isa'à ya a mbo wò aà.

²⁰ A tuu la bə, bə buà bí nanşè ñswonə afansənnù yĩi mə bo le nyə mè ghìrè aa a nsi sinedrio;

²¹ ntsyatə ajàn yĩi mə mè le ntəə a ñghaa a titii bo ntəñə nti nswonə mə, ‘Bi ñin isa'a a nu mè sii a nsi bù aa nlonj mə mə swonə a mbo bù mə bə ka yĩ bìnè ni nìwo aà.’ ”

²² Felix yĩi mə à le nzi annù ñlonj annù Mânjĩ wa tsí'ĩ sigìnè aa, à le ntigə ntsu'unə waa nswonə mə, “Wa mè ka tigə tsèrè isa'a ghù a noò yĩi mə Lisias, ntsyàsè bìsogyè, à lo a Yerusalem ñsigə nzi aà.”

²³ A tigə ñswonə a mbo atu bisogyè ñkhi wa mə, tá à logə yi ñghəe nlèè ñka mbe, lâ mbanə mfa abwarə ghu mbo mə tá à ka ñghìrə nĩ innù jì ñkii ma'atə tá ñkà'á jì ka nzi mfa nĩ ñjoo jii mə a bon aa ghu mbò.

Ajàn yĩi mə Paul à le ñghèe a nsi Felix ni Drusilla aà

²⁴ Njwi jì mò'ò i kà mē aa ntsya, Felix bo ñgwē yĩ, Drusilla, yĩi à le mbə mu baYuda aa, a zĩ. A le ntoo ñkii ñtwonə Paul, ntigə yu'u ajàn yĩi mə Paul à le si ghàa annù ñlonj aa annù àbiintii a nu Kristo Yesu.

²⁵ Ajàn yĩi mə Paul à le ñghèe nĩ mbii ñka ñghaa ntò'otə nĩ innù a ñka ñghìrè innù jii i tsinə nĩ ànnù a ñka ntswàibìinu, nĩ ànnù ñlonj Njwĩ ntsò'òtə misa'a yĩi i ka yĩ zĩ aa, Felix à le mò'ò nswonə mə, “Tigə mmà'àtə laa tsítsònə. Wa mè ka bú lòò noò i twonə gho ghu.”

²⁶ A le si tsu'unə laa ñkii mbe ni mə tá Paul à zi mfa ñkabə a mbo yu. Maa ajàn, à le si twonə nii a ñгаа ñгаа a zĩ bo yu tanə nì ñgàn.

²⁷ Ilòò i kà mē aa ntsya jì baa, Porcius Festus a zĩ ñlogə abwarə Felix tsó Gúmnàa. Felix à le ñka nlóò ni mə tá baYuda kəñə yi, ntigə ñghəe nĩ mbii ñləə Paul a ndátsanə.

25

Ajàn mə Paul à le nlòò mə tá Kaisa à yu'u isa'à yi aà

¹ Festus à zĩ mē ntswe wa mbù'u ala'a tsó Gúmnàa njwi jì tarə, ñlo a Kaisaria ñkò'ò ñghəe a Yerusalem.

² Bìli ñgǎñmà'a Nwĩ jì bo bitsyàsè bí baYuda bí le nzi ghu mbo, nswonə innù a atu Paul,

³ m̀betə yi mə t̄a à ghirə annù a ndi'i mə yu kɔŋə waa, ntsyasə Paul t̄a à kɔ'ɔ ŋghɛɛ a Yerusalem, nlon mə bi le si tan̄tə mə bi ka lèntə a ŋgèè i zwitə yi a m̄anj̄i.

⁴ Festus à le ŋkwi'i a mbo bo mə wa bi ləə Paul a Kaisaria, m̀be nii, ŋki nswon̄ mə yumbon̄ yu ka kii ghèè ghu a ni mú àt̄ii noò.

⁵ Ŋghɛɛ n̄i mb̄ii n̄swon̄ mə, “Tsɔ mə a bə la laa, t̄a n̄i too bità b̄imɔ'ɔ a tit̄ii bù t̄a b̄i'ibo ghɛɛ. Belə mə ànnù tsu a tswe a niŋə ghu nu, bo ghirə maa ajàn̄.”

⁶ Festus à le ntswe bo bo a tigè ŋku'u njwi ji nifwaa kè ji niŋhum, a bù n̄sigə ŋghɛɛ fu a ala'a Kaisaria, àbèè a fù'ù m̄ə, a tswé a ŋgò'ò Kɔrè, n̄swon̄ mə t̄a b̄i zi ni Paul.

⁷ B̄i z̄i m̄ə ni ghu, baYuda bya mə bi le nlò a ala'a Yerusalem n̄sigə aa, bi le mb̄in̄nè n̄təə ŋkarisə yi nswon̄ innù ghu atu, nan̄sə n̄niŋ innù j̄i t̄insə ghu nu, lâ kaa ki'i ni m̄anj̄i ȳii mə mbə bi di'i mə innù jya i n̄i innù niŋkon̄ tswé.

⁸ Paul à le mb̄in̄nè mə yu fi'i ilèè yi, n̄swon̄ mə, “Kaa m̄ə si gha ànnù tsu a ni n̄ŋsə baYuda w̄o. Kaa m̄ə si a mú ànnù tsu burə ŋwo wò, kè n̄lonə b̄ə ànnù ndàmà'anw̄i, kè a nu Kaisa.”

⁹ L̄a àjàn̄ mə Festus à le si ghirə mə t̄a baYuda doritə aa, a betə Paul mə, “O kòŋ mə o kɔ'ɔ ghèè a Yerusalem t̄a b̄i sa'a gho ghu a n̄i innù j̄u mə bi niŋ a nu wò aa ε?”

¹⁰ Paul a kwi'i mə, “M̄ə t̄əə aa a ŋgò'ò kɔrè Kaisa, a adigə ȳii bi t̄e'ε ntswe n̄i n̄sà'á isà'á gha ghu aà. A ŋghèè a ni baYuda, tsi'i wòm̄bon̄, ò zi a laa mə kaa m̄ə s̄i ànnù tsu a mbo bo w̄o.

¹¹ Mbə a bə ȳii mə m̄ə wo a n̄ŋsə, kè mə m̄ə ghirə ànnù ȳi tsu ȳii mə mbə m̄ə kwo ghu, bon̄ kaa m̄ə si aa n̄wo khè. L̄a mbə a bə mə kaa ànnù tsu ȳii mə bi niŋ a nu mə aa, à s̄i ànnù niŋkon̄ bə, bon̄ kaa mbə ŋu a wa'à gha a mbo bo f̄a. M̄ə lòo mə t̄a Kaisa à yu'u isa'à ghá.”

¹² Festus à le ntigə ŋghaanə bo b̄i ŋgàn̄ bɔɔ/ bi mbèè bi ji, n̄tigə ŋkwi'i ghu mbo mə, “Ajàn̄ə mə ò b̄etə mə t̄a Kaisa à yu'u isa'à gho aa, ò ka ghèè a mbo Kaisa.”

Ajàn̄ mə Paul à le n̄təə a n̄si Agripa bo Bernice aà

¹³ At̄ii noò ȳi m̄ɔ'ɔ a ghè mə a ki tsȳä mf̄ò Agripa bo Bernice bo z̄i a Kaisaria a ŋkw̄erə Festus.

¹⁴ Bo bo tswé ndùu njwi j̄i m̄ɔ'ɔ i tsȳä, Festus a swon̄ə ànnù sa'a Paul a mbo bo mə, “Ŋgàn̄atsan̄ ȳi m̄ɔ'ɔ à tswe faà mə Felix à le mà'atè.

¹⁵ Nòò ȳii mə k̄i ghèè a Yerusalem aa, b̄il̄ii bi ŋḡan̄m̄a' a Nw̄i bo b̄i bità bi ala'a bi baYuda bi swon̄ə ànnù m̄bi'i ŋgaà ȳi a mbo m̄ə, m̀betə n̄aa mə t̄a m̄ə ts̄erə isa'á yi t̄a b̄i zwitə yi.

¹⁶ M̄ə swon̄ a mbo bo mə kaa à si n̄ŋsə baRoma bə mə, mbə bi f̄a ŋu ȳii bi niŋè ànnù ghu nu a mbo b̄ə bya mə bi niŋè ànnù ya ghu nu aa ti ghè mə bi sa'a isà'á yi a k̄i n̄tswe n̄i àbwarə ni a ŋghàa ànnù n̄lon̄ innù jya mə bi niŋ a nu yu aà.

¹⁷ A b̄ə n̄ji'i ànnù ȳii mə ajàn̄ mə bo le n̄zi faà aa kaa m̄ə le ŋki'i noò ghɛsè. Tsi'i ajàn̄ mə àbèè a le mfu'u aa m̄ə le mburə ntswe a aləŋə nsa'a m̄isa'a, ŋghirə bi z̄i ni ghu.

¹⁸ B̄ə bya mə bi le n̄niŋə ànnù ghu nu aa, bi le mb̄in̄nè n̄təə la kaa ŋki'i ànnù ȳi bi ȳi tsu, tsi'i ts̄o ajàn̄ mə m̄i k̄i s̄i wa'atə aa, swon̄ə.

¹⁹ Bo le mb̄an̄nè n̄swon̄ə b̄ə innù j̄ii bo bo k̄i si swun̄nè ghu, n̄yon̄ə a n̄j̄im̄ə ànnù Nw̄i yaa, bo b̄i ànnù ŋu ȳi m̄ɔ'ɔ mə bi twon̄ə ni Yesu, ȳii mə à lèè ŋkw̄o, lâ Paul a b̄an̄nè n̄swon̄ə ni mə à tswènt̄ii.

²⁰ Tsɔ mə m̄ə k̄i wa'à gha ajàn̄ə mə mbə m̄ə lèntè maj̄u ijàn̄ə innù zi aa, m̄ə betə Paul mə mbə a ghèè a Yerusalem t̄a b̄i lentə ghu aa ε?

²¹ L̄a Paul a b̄an̄nè m̀betə mə yu lòo mə t̄a Kaisa t̄a à sà'a isà'á yi. Nswon̄ mə t̄a b̄i ləə yi nywe'e noò ȳii mə Kaisa à ka fa akwi'i aà; m̄ə tigè ŋghirə mə t̄a b̄i tswa yi nləə faà nywe'e noò ȳii mə m̄ə ka ȳi too yi a mbo Kaisa.”

²² Agripa a swon a mbo Festus mē, “Mè nî àtu ibii nû gha, mè ka kòṅ mē mē yu'u nighàà ghu ntsù.” Festus a swon mē, “Oo lǒ yu'u nighàà ghu ntsù a yoo.”

²³ Abèè a fù'ù mē, Agripa bo Bernice, bo zī tsi'ī nì nifò, nzi ṅkuu wa a ndâ nsa'a mîsa'a, bo itu bîsogyě ntsù'ù, ni bîtà bi njò'ò àla'a bya. Festus à le ntigē nla'a bi logē Paul nzi ni ghu.

²⁴ Festus a tigē ṅghaa a mbo bo nswon mē, “Mfò Agripa bo bì bē bîtsim bìi bi tswe faà aa, nì yē a ghulà ṅù mē à tē a nsi bù aà, àa ṅù wa mē baYuda le nniṅ innù ghu nu, nswon a mbo mē a noò wa yīi mē le ṅghèè a Yerusalem, ṅki mbu zī nswon faà, ntōṅṅè nì mē kaa à sī ku'unè mē tâ à bu ntswe ntīi aà.

²⁵ Lâ kaa mē le ṅki'ī n̄yē mē à ghîrê ànnù tsu mē mbē a kwo ghu bē. Tsǒ mē yumbon à bētē mē yu ghèè a mbo Kaisa aa, mē kà'à mē mē ka too yi ghu.

²⁶ Lâ kaa mē sī nî ànnù yīi mē mbē mē nan̄sē ṅṅwa'anē a mbo tâfà'â ghà aa tswé. A bē ṅji'ī ànnù yīi mē mē zi nì ghu a nsi bù aà, mē mbē wò mfò Agripa, ò nan̄sē mbetē yi a fâ àkwi'i tǎ tâ mē zi ànnù yīi mē mbē mē ṅwa'ànè.

²⁷ Nlon mē à ka bē aj̄ṅtē ànnù a mbo mē a ntoò ṅgàṅatsan̄ ti ghê mē mē nan̄sē ṅwà'ànē innù jii bi niṅ ghu nu aà.”

26

Paul a ghaà ànnù a mfi'i ìlèê yi a nsi Agripa

¹ Agripa a swon a mbo Paul mē, “Ghàà ànnù yīi ò tswe nî ṅghàa nlon ṅgaà yò aà.”

Paul a tigē ṅṅentē a abô yi a ndon ṅghaa ànnù a mfi'i ìlèê yi ghu nswon mē,

² “Mè wà'àtē mē mē nì ṅù àbōṅē atu nlon mē mē tē a nsi wò sii aà, a mfò Agripa, a ṅghàà ànnù nlon ṅṅon̄ innù tsim̄ jii mē baYuda niṅ a nu mē aà.

³ Nlon mē ò zī b̄in̄ṅṅon̄ bi baYuda bitsim̄ ṅki nzi innù jii bo swun̄ṅnè ghu aà. Mē tigē mbu'u nî mbo a mbo wò mē tâ ò tswa ntīi gho nan̄sē nyu'utē.

⁴ “BaYuda bitsim̄ bi zī àkòrè nizi ya n̄loginē a noò m̄ṅkhē aj̄an̄ yīi mē mē le si tswe bi'i b̄ala'à bi'i a Yerusalem aà.

⁵ Mbē a bē mē bo swon ànnù nî ṅkon̄ bon̄ bo zi mē mē laa mbē ṅù yī m̄'ò a titīi bē bìi mē bi yōṅē ànnù Nwī yi'i n̄l̄i'ī n̄l̄i'ī, nlon mē mē nì ṅù baFarisai aà.

⁶ Bi tigē nsa'a nà faà ts̄ts̄on̄ē aa nlon mē mē bìi ṅkà'a yīi mē Nw̄ṅṅon̄ à le ṅkà'à a mbo b̄itaà bi'i

⁷ its̄ē j̄i'ī jya n̄gh̄um̄ n̄tsò baa i k̄i m̄bē nì mē bo ka ȳ kw̄erē aj̄an̄ mē bo mii Nwī nî ntīi waa tsim̄ nitugē n̄ s̄i'ìnè aà. Nlon̄ ànnù ma yū mē bi bē aa, baYuda tigē ṅniṅ innù a nu mē mfò.

⁸ A ghîrê àkè mē tâ à bē ànnù yīi mē a tsyanē a mbo bù a mbii mē mbē Nwī a nyweensē bē a niwo aa ε?

⁹ “Mè, a nî àtu ibii nû gha mē le nan̄sē mbii mē a ku'unē mē mē ghîrē innù j̄i ghà'àtē a n̄l̄iḡit̄ē ìk̄um̄ Yesu mu Nazareth ghū.

¹⁰ Mē le ṅghîrē maa aj̄an̄ a Yerusalem. Mē le si kw̄erē nì m̄idà'à a mbo bìl̄i bi ṅṅm̄a'a Nwī, n̄tswatē n̄ bē bi Nwī b̄i ghà'àtē mf̄ē nì a nd̄atsan̄. Bi yi ti zwitē waa mē k̄i m̄beentē.

¹¹ A nì ṅgàà j̄i ghà'àtē, mē le si niṅ n̄ ṅgi'ī a nu bo a n̄ nd̄an̄ghotē, ṅgaansē n̄ waa mē bi tuu ànnù yīi mē bo le mbii aà. Nt̄on̄ē gha i le n̄nan̄sē nlwi a nu bo, mē tigē n̄ts̄'ò nì àkòrē yaa nyon̄ n̄ waa a n̄ njò'ò ìla'a j̄i d̄an̄.

Paul a tâṅ ṅṅan̄ nlon̄ aj̄an̄ mē Kristo à le mb̄ṅkē yi aà

¹² “Mè le ṅkw̄erē ada'a a mbo bìl̄i bi ṅṅm̄a'a Nwī, bo toò gha mē mē ghèè a Damascus mē mē gh̄ē f̄a'à ma ghū ìf̄a'à ghu.

¹³ A bē mē a ntīi ìs̄i'ìnè mfò, mē yē ṅkà'à wa m̄an̄j̄i yīi i le nta n̄tsya n̄n̄ò, i lô a aburē nsigē, nta ṅkarisē gha bo bì bē bìi mē b̄i'ibo le si z̄inè aà.

14 Bì'í bitsìm le ñwòkè a nsyê, mē yu'ù ñjì i ghaà a mbo mē ni ñìghàà ni baHeber ñswonjə ni mē, 'Saul, Saul, o tso'ɔ akòrè yaa aa a ya? O lænsə aa ibìnnú ghò mē mbə ò ka nta ati yí tsè'è.'

15 Mē betè mē, 'A ni wò wò aa ε Mmà'àmbí?' Mmà'àmbi a kwi'i mē, 'A ni mē Yesu wa yíi o tso'ɔ akòrè yi aà.

16 Là bìnnə ntəə ni mìkòrè mō. Mē zi a mbo wò aa mē mē tso'ɔ gho ni ñgàṅàfà'á ghà. Oo tìgə ki swonj innù jii mē ò yə nlonj ngaà yà sii aa bo jii mē mē aa bú dè'i a mbo wò a ñjìmè aa a mbo bə.

17 Mē aa tìgə kwere nòo a mbo baIsrael bo bìtìzì Nwí bìi mē mē aa too gho a mbo bo aà.

18 Mē too nòo a mbo bo aa mē tâ ò ña'a mi'í myaa, mbəṅkə waa bì fè'ε a mûm itugə nzi ñkuu a mûm ñlaa idìgè, i fi'i waa a mum mìdà'à mi Satan i zì ni bu a mbo Nwí tá tá Nwí à li'inə ifänsənnú jyaa, tâ bo yi ñkwere abwarè yaa a titii bə bìi Nwí à ghìrə waa bì laa ntsyá a ñjìm àbìintii yaa a nu mē aà.

Paul a ghaà ànnù ñlonj ifà'á yi

19 "Tsó mē a bə la aa, Mfò Agripa, kaa mē le ñki'i atu tii a ñghìrə ànnù yíi mē njèè təə təə ma yú yíi mē i le nlo a aburə aa i le nswonjə aà.

20 Mē le lògìnə a Damascus, ñghεε a Yerusalem, ñkarə a ala'a Yudea tsi'í tsim, ñki ñghεε a mbo bìtìzì Nwí, ñswonjə ni a mbo bo mē tâ bo bəṅkə mîntii myaa, mme'e innù jì bì jyaa, mbəṅ mbi a mbo Nwí, ñka ñghìrə innù jii mē i dè'i mē bo bəṅkə mē mîntii myaa aà.

21 Aà ñjì'í ànnù yíi mē baYuda le mbaṅṅə gha a ndàmà'anwí ñlòò mē bì zwitə gha ghu aà.

22 I zì kù'ù sii, Nwíṅgòṅ a kwetè nàa, àjàṅə mē təə faà aa, mē kè'ènə a mbo bə bì kègə bo bì bì wè, ñswonjə aa tsi'í ànnù ya mē ñgāṅntoo Nwí bo bì Moses le nswonj mē i ka yí fè'è aà:

23 Mē Kristo wa à le ntswe nî ñyê ñgi'í, ñki nswonj mē àjàṅə mē à ka yí bə ntsyàmbii a nyweenə ni ñwo aa, àa tìgə kè'ènə ñkà'a ntswèntii a mbo bàYuda bo bì bìtìzì Nwí."

24 Ajàṅə mē à kà mē aa ñghaa ma mùu ajàṅ mfi'i nî ñlèé yi aa, Festus a tɔṅṅə ñswonj mē, "Paul, ò baànə. Wa àṅwà'ànə ya mē ò yègə si'i aa, a ghìrə ò baanə."

25 Paul a swonj mē, "Taà ghà ñù yí ñwè Festus, wa kaa mē sè baanə. Mē swonjə aa tsi'í ànnù ññkonj yíi mē a tswè ghu aà. Mē kii ñghaa tsi'í tso ñù yíi mē kaa mìtsyé ma sè burè.

26 Nlonj mē mfò ghú à zì innù jú tsimè, mē tìgə ñghaa ghu mbo tì bɔ'ò. Nlonj mē mē zi mē kaa annù yú yí tsu a sè ghu tswè tìghè à zì, mbi'i mē kaa bì le ñki'í yí tsu a alò'òsè ghìrè.

27 "Mfò Agripa, ò bìi annù ñgāṅntoo Nwí jya aa ε? Wa mē zi mē ò bii."

28 Agripa a betè Paul mē, "Ò wà'àtə mē mbə ò logè tsi'í mûtii noò ghulà, ñghìrə gha ni Krisèn aa ε!"

29 Paul a kwi'i mē, "Kè a logè àtii noò kè andanə noò, bonj ñiyə'ə na a mbo Nwí à ni mē wò ni bə bitsim bìi mē bì yu'ù ànnù yíi mē swonjə sii aa tâ bo bə tsi'í tsó mē, lâ kaa wa'à nî àtsan yù tswè."

30 Mfò wa ni Gúmnàa wa, ni Bernice bo bì bə bya mē bo le ntswe aa, bì le mbìnnə.

31 Bo ghèntè mē, ñtìgə nswonjə a titii bo mē, "Kaa ñù ghú à sè annù yí tsu ghìrə mē mbə bì zwitè yi kè ññjə yi a ndàtsanə."

32 Agripa a swonjə a mbo Festus mē, "A ghìrə mbaa tuu betə mē yu ghèè a mbo Kaisa bonj bì'inə mà'àtə yi."

27

Ajàn yii mæ Paul à le ñkuu abanə ñkì ñghæe a Roma aà

¹ Nòò yii mæ Festus à le mbii mæ tâ bî'î kuu abanə ñkì ñghæe a Itali laa, bi tigè mfa Paul bo bì ñgãñatsan jî mɔ'ɔ a mbo Julius, atu bîsogyè baRoma yii à le si tsyàsə ntsũ ntsò Kaisa yî wè laà.

² Bî'î le ntigə ñkuu abanə a Adramyttium, yii a le si ghèè ni a idigə aghəñə ñkì a mbù'u Asia aa, ntigə ntoo ñghæe. Aristacus, nù Macedonia yii mæ à le nlò a Tesalonika aa à le ñghèè bi'ibo.

³ A bè mæ a njwi yii ì le nyòntə aa bî'î ghèè ñkuu a Sidon. Julius à le nlentə Paul siginè ntigə mma'atə yi mæ tâ à ghæe ñghantə ìka'â ji tâ bo tigə nlentə yi siginè mfa njoo jii mæ ì le si wɛ'ɛ ghu mbo aà.

⁴ Bî'î le mbù ñghæe ñkuu abanə ñkì ya, lâ tsɔ mæ àfisè a le si tsyà ñzi nàa a nu bî'î aa, bî'î le ntigə mbəñ ñghəñtə ñghæe ntsyà a nî mbèè kîñkì a Cypres yii a le ñkîñtə afisè aà.

⁵ Bî'î le ntigə ñka ntoo ñkì miyaa wa ñghəñtə ni a mbèè àla'a Cilicia, bo Pamphylia, ntigə ñghæe ñkuu a Myra a mbù'u Lysia.

⁶ Maa adigə atu bîsogyè ya a le nyə abanə yî mɔ'ɔ mæ a le nlo a ala'a Alexandria, ntoo ñghæe ni Itali, ñniñə yî'î ghu.

⁷ Bî'î le si tigə ñghæe tsi'î àbɔɔ bɔɔ a nî ñjwi jî ghà'atə, nanşə nyə ñgi'î mbəñ tigə zî ghəñtə tsya a mbèè ñjò'ò àla'a Nidus, kaa fifèrè wa kaa à le wa'à bii mæ bî'î ghæe maa mbèè, bî'î tigə ñghəñtə nsigə a mbèè kîñkì Crete, mbəñ ñghəñtə ghèe tsyá a mbèè Cape Salmone.

⁸ Bî'î le ñghèè nî mbii a nyə ñgi'î, ñghəñtə ñghæe wa mbèè ñkì, ñghæe nywe'e a adigə yî mɔ'ɔ mæ bi le si twnəñ ni Safe Harbors aa, àdigə yii mæ kaa àgha'a a le ñwà'à sà'à a nló ghu ñghæe a ala'a Lasea aa.

⁹ Akòrè nitəə ya a le ntigə ntsyanə si'î tsɔ mæ à le ti bə maa noò aa le nòò ñghæe a ñighaa a mûm ñkì à tsyà mē ñlon mæ bî'î le ntigə mánjî si'î, le bonə njwî Nsi'itə ìbî* ì kî mē ntsya aa, Paul a tigə ñdi'itə waa,

¹⁰ nswəñ mæ, “Bitaà, mæ yə mæ àkòrè nitəə yù, ñlɔginə faà, a ka zî nî ñgi'î si'î si'î; bi ka bwe njoo bo bì àbanə yù tâ bè kî ñkwokə.”

¹¹ Lâ atú bisogyè ya kaa à le ñwa'á annù ya mæ Paul à le swəñ aa yu'utə mbanəñə nanşə nyu'utə aa bē ànnù yii mæ ntsyàsə abanə ya bo bì mbônə abanə ya bo le nswəñ aà.

¹² Kaa adigə ntəə abanə ma ya a le wa'à kî mbəñə a ntswe ghu a noò mǝ'ə. Bè bî ghà'atə tigə ñswəñ mæ tâ bo ghæe nî mbii, ñka ñgaansə ada'à yaa mæ mbə bi ghèè ñywe'e a Fonix, yii mæ à le mbə adigə ntəə abanə a Crete, ñlii nî mbî ñsa'a nòò a bô ñkwàbè, ñyu'utə ghu tâ nòò mǝ'ə wa tâ à mɛ.

Afisè yî tii a ñkì miyaa

¹³ Afisè yî bònə a le ñka ntsya nlo ni mbèè mbî ntii ñka ntsya, bo mɔòntə mæ mbə bo ghèè nî mbii, ntigə mbwɛɛ atii ntwá abanə ya, ñlɔginə ñka ñghəñtə ñghæe ni a mbèè ala'a Crete.

¹⁴ Tsi'î maa nî àtii noò, àfisè yî wè yii mæ bi le si twnəñ ni “northeaster” a lô wa kîñkì nzwu nsigə;

¹⁵ ntii abanə ya bî'î tigə mma'atə a tigə ntii ñlon mæ kaa bî'î le wa'à zi a mbu ñka ñghèè nî mbii aà.

¹⁶ Bî'î zî ñywe'e a kîñkì Cauda ntigə ñghəñtə ntsya a mbèè yii mæ àfisè a le mbəñə ghu aa, nyə ñgi'î mbəñ swūñə akànu'u abanə ya kɔ'ɔsə ghu mumə kwèrə.

* 27:9 Njwî Nsi'itə ìbî kə ñjwî ñsi'isə nu tì jî (Lev. 16.29-34)

17 Bo kò'òsè mē aa ŋki tigē kwere ibii aban̄ wa nì mìn̄kìrè. Ajàn̄ yīi mē bo le si bò'ò mē mbə aban̄ ya a zī ŋkuu a múm àwàn̄ a ghəŋə ŋkì Lybia aa, bi le sigisə ayoo yīi mē a ghìrè mē tâ aban̄ ya a tigə nlərə ŋghɛ tsi'í àbòò àbòò, ajàn̄ yīi mē àfisè ya a le si tii aà.

18 Abèè a fù'ù mē, bo tsu'u ŋka fi'i nī àbè'è mēma'a wa múm ŋkì nlon̄ mē àfisə ya a le si tsìgə aban̄ ya si'i si'i aà.

19 A bè mē a njwi yīi ì yòntə aa, bo kī ntsu'u ŋka mma'a nī ñjoo aban̄ jya ji mō'ò a múm ŋkì.

20 Afisè ya a le ŋghèè nī m̀b̄i a nī ñjwi jī ghà'atə kaa n̄u wa'a noò kə f̄inj̄on̄ n̄i n̄li'i yē. B̄i'í le nyə mē kaa m̄anj̄i ŋkhə n̄wo kaa à le ŋwa'a bē.

21 Tsó ajàn̄ mē à le si baa bon̄ bè bya tswe mē a njwi jī ghà'atə ti ji aa, Paul à le ntəə a titii bo nswon̄ a mbo bo mē, “B̄il̄m̄ b̄a, a le mbaa mbon̄ mē bon̄ n̄i le nyu'u ann̄u ya mē mē le nswon̄ aa, kaa wa'á a Crete mà'atə, bəə bon̄ kaa àfisè ya a sí ŋḡi'í nī aban̄ yù tâ, kaa b̄i'inè wa'á nd̄u njoo gh̄u mē b̄i'inè mà'a mē a ŋkì aa bwé.

22 La ts̄ts̄on̄, mē bù'u mbo mē tâ n̄i tswa m̄intīi muu, nlon̄ mē kaa n̄u yī m̀f̄ūu kaa à ka wa'á ntsw̄nt̄īi yī bwé. A ka kii bwɛ tsi'í aban̄ yù.

23 Nlon̄ mē à ghìrə mbə n̄tugə tsi'í s̄ii aa, angel Nw̄i, wa mē mē gha'asə aa, a zī a mbo mē,

24 ñswon̄ mē, “Tsee ki bò'ò mb̄a Paul, wa ò tswe n̄i ŋghɛ ntəə a nsi Kaisa; yē, Nw̄i, a nj̄m̄ àb̄on̄t̄īi yi, à k̄i mē m̄fa ntsw̄nt̄īi bè bú bits̄im̄ b̄ii mē búbo tswe aa a mbo wò.”

25 N̄i tigə ntswa m̄intīi muu mb̄a b̄il̄m̄ b̄a nlon̄ mē mē n̄ñ̄ n̄t̄īi gh̄a a nu Nw̄i, m̀b̄i mē ànn̄u yīi mē à swon̄ a mbo mē aa a ka f̄è'è tsi'í maa ajàn̄è.

26 La bi ka tigə tii yi'inè i ghɛ fi'isə a mbèè k̄iŋk̄i yī mò'ò.”

27 A bè mē nī n̄t̄īi ìtugə nī ñjw̄i yīi i le ntigə nywe'e n̄igh̄um̄ n̄tsò ji ni kwà aa, afisè ya a le mburə ki tii yi'i wa múm ŋkì Miditer̄inea, ñḡan̄t̄īi aban̄ jya yə mē b̄i'í ghèè mē ŋka nywe'e a mbèè àghəŋə ŋkì.

28 Bo le ntigə m̄figə ntsotə ŋkì ya, nyə mē à le mbə tsó b̄imeta m̄ighum̄ mi n̄kwà. Ab̄an̄t̄ə atsȳa a bù m̄figə nyə mē à le mbə b̄imeta m̄ighum̄ mi ntarè.

29 Bo k̄a m̀b̄o'ò ni mē à ban̄ ya a ka yī f̄ūu alansə ŋḡò'ò ntigə mma'a itii ntsw̄a aban̄ ji n̄kwà wa nj̄m̄ aban̄, n̄tswe ntigə ntsa'atə Nw̄i mē àbèè à fu'u.

30 Ñḡan̄t̄īi aban̄ jya i le ntigə nlobitə mē bi khè waa, le bon̄ bi sigisè mē m̄unts̄ir̄é àk̄anu'u wa múm ŋkì, m̀bagilə ni mē bo tsyà ŋghɛ a mm̄a'a àyoo ntsw̄a aban̄ ya yī mō'ò wa nsi aban̄è.

31 Paul a tigə ñswon̄ a mbo n̄d̄īi b̄isogyè wa bo b̄i a mbo b̄isogyè bya mē, “Wá ñḡan̄t̄īi aban̄ j̄u bə tuu f̄aa múm aban̄ tswe, bon̄ kaa mbə n̄i wa'à yweenè.”

32 B̄isogyè bya tigə ŋkwyɛ ŋkìrə ak̄anu'u wa a tigə nlərə ŋghɛ.

33 Abèè a k̄a mē aa ŋwanə, Paul a bu'ù mbo a mbo bè bya bits̄im̄ mē bo ji ayoo, ñswon̄ə ni mē, “Sii àà ñjwi n̄igh̄um̄ n̄tsò ji n̄kwà mē n̄i tswe n̄bò'ò nyu'utə, ntswe tsi'í t̄i j̄i.

34 Mē gaansə gh̄uu mē n̄i ji ayoo ni j̄i t̄a b̄oo tswe nt̄īi. Wa kaa tsi'í n̄on̄è àt̄u n̄u yī m̀f̄ūurè a titii bù kaa ì ka wa'á bwé.”

35 Noò yīi mē Paul à le nswon̄ laa a aa, nlogə abaa, mfa mbi'ikə a mbo Nw̄i a nsi mi'i bo bits̄im̄, m̄batə nkurə.

36 Bo bits̄im̄ le ntigə ntswa m̄intīi myaa, ŋki n̄l̄oo m̄iji n̄ji.

37 Bè le ntswe wa múm aban̄ ŋkh̄i ji baa n̄i m̄ighum̄ mi sambaa ntsò n̄to'o.

38 Bo bits̄im̄ j̄i mē ñyurə, ntigə m̄fi'í mis̄an̄ m̄its̄im̄ m̄ii mi le mburə aa mma'a a ŋkì mē tâ aban̄ ya yan̄sə.

Ajàŋə afisè ya a le nsatə aban̄ ya aà

³⁹ Abèè a fù'ù mê, kaa bo wa'ă adigə ya mə bo le ntswe ghu aa nanşə nzi. Nyə adigə yî mɔ'ɔ a bə tsɔ̃ aghəŋə ŋkî yîi mə àwàŋ a le ntswe ghu aa, ntigè nɔɔ mə bo ywe'etə swuŋə aban̄ ya i ghèè ni yu maa adigə,

⁴⁰ Bo le ntigə ŋkwyɛ itii ntswâ àban̄ jya mà'anə a ŋkî, ŋkî ntentə mîŋkîrè mîi mə bi le ŋkwerə mbîi àban̄ ya ghu aà; ntigə ŋkɔ'ɔsə atsè'ə ntîi àban̄ ya yîi a le ntswe a nsi aa mma'atə, àban̄ ya a tigè ŋghɛɛ wa aghəŋə ŋkî.

⁴¹ Aban̄ ya a le mbàŋnè ghɛɛ mfuu yi wa nî àwàŋ n̄tso nsigə ŋghɛɛ a nsyê. Nsi aban̄ wa le ŋkuu wa mûm àwàŋ kaa wa'à bù n̄tsiginə. İkàŋnə ŋkî i bāŋnè n̄tigə mbatə n̄jîm à ban̄ ya a bà'a bà'à.

⁴² Bîsogyè bi le nɔ̀ò mə bi zwiŋə ŋgāŋətsan̄ jya tâ bi tsuu yɔ'ɔ ŋkî wa i khəkè.

⁴³ Tsɔ̃ mə atu bîsogyè ya a le si lòɔ nyweensə Paul aa, à le ŋkîi mə bi tsuu ma ya ànnù lɔ̃ ghîrè. Mban̄nə nswon̄ mə bə bîi mə bi zî n̄yò'ò ŋkî aa, tâ bi fuu nyo'ɔ ŋghɛɛ mfè'ɛ a aghəŋə,

⁴⁴ tâ àbùgè bə tigə ntswa plank bo bi ìbà'à plank aban̄ jya ntigə nyo'ɔ ŋghɛɛ mfè'ɛ a nta'à. Ma mùu ni mânji bə bîtsim le ntigə nyo'ɔ ŋghɛɛ mfè'ɛ wa aghəŋə ŋkî siginè.

28

A ala'a Malta

¹ Ajàn̄ yîi mə bî'î le ŋkhè n̄iwo ntigə nzi ŋkuu a aghəŋə ŋkî siginè aa, bi le nswon̄ a mbo bî'î mə kûm kîŋkî wa, à ni Malta.

² Bala'a bya le nanşə ntswe nî àbòŋəntii a nu bî'î n̄tigə ŋghîrə nî ìnnù jî siginè a nu bî'î. Ajàn̄ mə mbəŋ ì le si loo, ìdìgè i fwe aa, bo le ŋhètə mɔ'ɔ ŋkwerə yi' i ghu.

³ Paul, à le ŋghotə itii ŋkwee jî mɔ'ɔ a n̄tɔɔ wa ni mɔ'ɔ. A kà mē aa n̄tɔɔ aa, tsɔ̃ mə mɔ'ɔ wa i le i lòò aa, no i fè'è wa nî ŋkwee nloo abô yi n̄jəŋnə ghu.

⁴ Ajàn̄ mə bala'a bya bi le nyə no ya i jəŋnè ghu abo aa, bo tigè n̄swon̄ə ni a titii bo ni mə, “Kaa àjîŋkè a sî ghu tswé wa n̄ù ghúlà à ni n̄zwitə n̄ù. Ka mə à khə n̄iwo ni ŋkî aa kaa bînwî bi wa'à bii mə tâ à tswé ntîi.”

⁵ La Paul a mi'î no ya i wò wa ni mɔ'ɔ, kaa ŋkî'î nî ŋgi' i yî tsù tswé.

⁶ Bo le si tigə nyu'utə ni mə idigə nû ji i ka kɔ'okə, kə mə à ka wî'ikə wò i kwo. Lâ, àjàn̄ə mə bo le ntigə nyu'utə nyu'utə kaa annù yî bi yî tsu ka ki'î fè'è aa, bo tigè ŋkwensə mîntîi myaa ntigə nswon̄ə ni mə à ni nwî yî mò'ò.

⁷ Nyon̄tə maa adigə kîŋkî, àdigə nsyɛ yî mɔ'ɔ a le ntswe ghu, mbə yi mfò yîi à le ntswe maa kîŋkî, ìkûm yî i bə Publius, à le n̄lògè yi' i, n̄lentə yi' i tsi'î siginè a n̄jîm njwi ji tarə.

⁸ Ta bi Pablius à le nnòŋ ŋghɔɔ ni fibà bo bi àtoonsè. Paul à le ŋghèè ŋghantə yi, n̄tsa'atə Nwî, n̄nɔŋsə mbô mî ghu atu a tîi.

⁹ Ajàn̄ mə a le mfè'è laa, àbùgè bə bîi bi le ntswe wa kîŋkî n̄tswe ni m̄ghòò a nu bo aa, bo le ŋkî nzi bi ghurə waa.

¹⁰ Bo le ntigə ntəŋə yi' i nî n̄joo jî ghà'atə a ŋghu'usə yi' i ghu. Nòò yîi bî'î le mbù ŋkuu aban̄ə ŋkî mə bi ki ghèè aa, bi n̄ŋ n̄joo tsim jîi mə i le mbon̄ a mbo bî'î aa wa mûm àban̄ə.

¹¹ Bîsàn̄ tsyà mē bi tarə, bî'î tigè ŋkuu a mûm àban̄ yîi mə a le n̄lò a ala'a Alexandria, bi twon̄ə n̄ ìkûmə aban̄ ya ni “Mîmfa'a mi Nwî” mə a le ŋkhə mfə'ə yî tîi wa, ntə wâ kîŋkî.

¹² Bî'î le ŋghèè nywe'e a Syracus m̄fè'ɛ ntswe ghu njwi ji tarə.

¹³ Bî'î lò mē ghu ŋkarə ŋghɛɛ nywe'e a ala'a Rhegium m̄fè'ɛ ntswe ghu, n̄jwî ì tsyà mē yî m̄fùurè àfisə a lô a mbù'untii ŋkɔ'ɔ, à tî mē tî bə nî n̄jwi ji baa, bî'î ŋghèè ŋku' u a Puteoli.

14 Bì'í le nyè bɔɔ bi Kristo ghu. Bi tigè òlɔgə yi'i bì'ibo tswé ghu njwi ji sàmbaà. Ma mùu ajàṅ bì'í lô ghu mbu ntigə nghɛɛ a ala'a baRoma.

15 Ajàṅ mə bɔɔ bi Kristo bìi bi le ntswe ghu bi le nyu'u mə bì'í zǐ mē aa, bo le nlǒ ni ìdìgè tsi'í tsǒ mǐtaa Appius bo bì àdìgè yí mɔ'ɔ mə bi le si twon ni Nda bigǐ ji Tarə, òzi mbòò yi'i. Nòò yǐi mə Paul à le nyè waa laa, à le mfa mbi'ikə a mbo Nwǐ, òtǐi yi i kuù.

Ajàṅ mə Paul à le ntswe a ala'a baRoma aà

16 Nòò yǐi mə bì'í le ṅkuu a ala'a baRoma aa, bi le mmà'atè Paul mə tâ à ghɛɛ ṅka ntswe tsi'í yù, mfa sogyè yí mǐfùùrè a bē nǐi.

17 Njwǐ i tsyà mē ji tarə, a twon bitsyàsè bi baYuda bìi bi le ntswe wa adigə aa tâ bì zi. Bo zǐ mē, a swon a mbo bo mə, “Bìlǐm bâ, ka mə kaa mē le ṅki'i annǔ tsu ghìrè a nu bē bi'inè, kě ni nòṅsè bìtaà bì'inè, bi le ntswa gha tsi'í tsǒ ṅgàṅàtsaṅ, òlɔgə gha a Yerusalem òzi mfa a mbo baRoma.

18 Ajàṅ mə bi le nlèntè gha ghə mə bi mà'atè ghá òlon mə kaa bo le ṅki'i annǔ tsu a mǐm ìsa'a mē yə mə mbə a ghìrè bi zwitè gha aà.

19 Là àjàṅ mə baYuda le ntuu aa, kaa annǔ yí ghìrè yí dàn a le wa'ǎ a mbo mē bē, ma mùu ajàṅ, mē tigə mbetə mə bì tsyasə gha a mbo Kaisa, ka mə kaa mē sì nǐ ànnǔ dàn a niṅ a atu bǎla'à ba tswé aà.

20 A bə ṅji'í ànnǔ yǐi mə mē twòṅə ghuu mə mə yə ghuu i kǐi ghàà a mbo bù aà. Nlon mə àtsaṅ yù a tswe a mbo mē aa nlon ṅkwitu annǔ yǐi mə baIsrael bɛ aà.”

21 Bo le ṅkwǐ'i ghu mbo mə, “Kaa bì'í sǐ aṅwà'ànə yi dàn mǐbi'i ṅgàà yò a Yudea kwèrè. Kaa ndǐm yǐ'í yí tsù yǐi à lo a ndùgè òzi aa, kaa kǐ'i ànnǔ yí bì yí tsu nlon ṅgàà yò kǐ nswonə.

22 La bì'í ka kòṅtə nyu'u joò nǐmòòntè. Nghɛɛ ni ndâmânjòn ma yú mə o swonə nǐ ànnǔ yi aa, bì'í zi mə ìdìgè tsǐm jǐi mə bo ghèè ghu aa, bǛ ghàà ntuu nǐ ànnǔ yí fii yǐi bì dǐ'í aà.”

23 Bo le nləè ṅjwi bo bì ghà'à ṅgha'a zǐ òtsi'i yi a nda yǐi mə à le si tswe ghu aa, a tigè ònaṅsə ṅghaa a mbo bo, nloginə tsi'í a tǐtugə a mbà'a mbà'à ònywe'e a ṅkwéǎ. Ntɔ'ɔtə nǐ ànnǔ òlonə annǔ nifò Nwǐ. Nywe'etə ni a ṅghìrə mə tâ bo bìi Yesu Kristo, ṅyonə ni ajàṅ mə bi le ṅwà'ànə ni nòṅsə Moses nghɛɛ nywe'e a ni ṅgǎṅntoo Nwǐ.

24 Bo bì mɔ'ɔ le nyu'u annǔ ya mə à le nswonə aa mbii, bí mɔ'ɔ bi tuù.

25 Bo le ntigə nlo ntigə nghɛɛ nǐ waa kaa wa'à biinè, àswùṅnə a fɛ'ɛ a tǐtǐi bo, a noò yǐi mə Paul à le nswonə annǔ yúlà mə, “Azwǐ Nwǐ a le nswonə tsi'í ànnǔ nǐkon a mbo bìtə bi bìtaà buu òtsya a nǐm ṅgàṅntoo yǐ Yesaiah mə,

26 ‘Ghèɛ a mbo bə buà òswonə a mbo bo mə,

Nǐ ka yǐ kǐ nnaṅsə yu'u lâ kaa atú yuu wa'à ghu ka nlaa.

Nǐ ka yǐ kǐ naṅsə yə kaa mǐ'í muu wa'à ghu laà.

27 Nlon mə mǐntǐi mǐ bē bù luu nǐ àjǐntè.

Bi jesè ìtòṅnə jyaa kaa bo wa'à nǐ ònnù bú nyu'u,

ṅkusə mǐ'í myaa,

mbì'í bo lô nyè ni mǐ'í myaa,

ṅki nyu'u nǐ ìtòṅnə jyaa,

ṅki yu'u mǐntǐi myaa laa ghu,

m̀bəṅkə waa, nzi a mbo mē, mē ghurè waa.

28 “Tâ à naṅsə nlaa atu bù mə wa bi tòò mə annǔ ajàṅ mə Nwǐ yweensə bē aa a mbo bìtǐzǐ Nwǐ; bo ka yu'utə.” [

²⁹ A swòṅ mə ìnnù ma jù aa, baYuda bya bi tigè òlo ṅghèè waa, ntigè ṅghaa tsi'í mbə ànnù a nî ìnnù ma jù j̄ii mə à le nswon̄ aà.]*

³⁰ Paul à le ntigè ntswe ghu ìlòò ji baa i kɔ'ɔ nluu, n̄tswe ni a nda ȳii mə a le nlòò tsi'i yù n̄tigè ntu, ṅkwerə ni bə bitsim̄ b̄ii bi z̄i a nyə yu aa,

³¹ n̄swon̄ə n̄ ìnnù nlon̄ annù nifò Nw̄i, ṅkii ndi'i n̄ ìnnù nlon̄ Mmà'àmbī Yesu Kristo ni n̄si n̄ ìnsi, kaa wa'à bɔ'ò, kaa n̄ tsu a ki'ì n̄ ṅgi'ì ghu mbo fâ.

* 28:29 ìdìgè jù j̄ii mə i tswe a múm [] aa kaa i si a múm ṅwà'ànè j̄i mɔ'ɔ tswé.

Anwà'anè Paul a mbô nghòtê BaROMA

NJINNU ANWÀ'ANÈ YŪ

A anwà'anè yū aa a le ηhwà'anè Paul a mbo nghòtê a Roma. A le ηhwà'anè aa a nswon mə yu lɔɔ nzi nyə waa, tá bo bo fa'atə, lá mbɔɔj tá à zi nyə waa, à le ηhwà'anè annu nlon ntoo yī nsiginè ya mə Mmà'ambí à le ntwonə yi mə yu ka nseense aà. A nghotê BaRoma aa a le ntswe BaYuda bo bitizi Nwĩ bìi bi le nlò maa ala'a bo bì a itoo dān. Ma la a bə mə Paul à le si ghàa aa a mbo bàYuda (2.17-4.25) bo bì a mbo bitizi Nwĩ (1.13-15; 11.13).

Paul à fā àtu annu yīi mə yu lɔɔ ηghaa ghu aa tsi'ĩ a nlòginə (1.16-17). Ntooo yī nsiginè ya ì tswé nì mɪdà'à a nyweense bə bitsim bìi mə bi bìi Kristo aà, baYuda bo bì bitizi Nwĩ. Ntigə nanşə nlogə noò ma mùu nī ànwà'anè ntwòtə annu yīi mə a tswé a nī ntoo yī nsiginè aà. 'Mfoo nswonə a ajān mə bə bitsim bi ghìrə mə ibi, ntigə tswé a sà'a agha'a bo bì Nwĩ aà. Kaa mbə nòņsə a wa'à bə yweense. Nwĩ a ghìrə annu bə a tsinè ntsya aa a njīm àbīintii a nu Kristo. Paul a tigə ηghəe nì mbīi ghāa nlon ntswəntii yīi mə ηu à tswé nì yu a mùm Kristo aà. Ngānmbii Kristo à tswé nì mbɔɔnə bo Nwĩ. Azwĩ a ghìrə kaa wa'à àbù'ù a mbo nòņsə bo nìwo mə nì bu'utə nī bə aa bù mbə (7.24-8.3). Paul à ghāa ntwòtə nji'ĩ annu yīi mə nòņsə à tswé ghu aà (5-7), ntigə nanşə ηghāa siginè nlon ntswəntii a mùm Azwĩ, ndi'ĩ ifà'a Azwĩ a mùm ntswəntii Krisèn. A ghìrə Azwĩ Nwĩ ηu tigə ntswe nī ntswəntii yī mfi (11). Bə bìi mə bi tswé nī Azwi yī Làa aa a tsyàsə nī waa a nī innu tsimè. Nù yīi mə à si nī Azwĩ Kristo tswé aa, kaa à si Krisèn bə (8.9).

Ngheə a nī annu baYuda bo bì à yi bitizi Nwĩ, nswon mə a le ntantə Nwĩ ηghìrə mə tá baYuda tuu Kristo tá fa abware a mbo ηhwè'è mu ηu ntsim tá ì zi Nwĩ a njīm ibɔɔj yi a mum Kristo. Lá à ka yī ti bə nì a njīm tá baYuda bənkə waa mbii Kristo nyweenə. Paul a tigə mbu ηghèè nī mbīi nswonə ajān mə bə bìi mə bi tswé nī ntswəntii yī mfi a mùm Azwi bi tswé nī ηka nzi nī àkòrə nizī yaa laà. Bi tswé nī mfa mibiminú myaa a mbo Nwĩ ì ki fà'à ghu mbô. Bi tswé nī àkòrə, mbɔ'otə nī bɪsà'a bi ala'a, nlogə nī innu jī siginè ntsya nī ibi ghu, nɔɔ nì bīmānjī bitsim a ntswe nì mbɔɔnə bo bì bə bitsimè.

Bì yatə ànwà'anè yū aa laà:

1. Nji'ĩ annu ànwà'anè yū bo bì àtu annu 1.1-17
2. Ajān mə ηu a lɔɔ mə Nwĩ à yweense yi aà 1.18—3.20
3. Ajān mə Nwĩ a yweense bə aà 3.21—4.25
4. Ntswəntii yī mfi a mum Kristo 5.1—8.39
5. Israel a mùm àtantə Nwĩ 9.1—11.36
6. Akòrə nizī bɔɔ bi Kristo 12.1—15.13
7. Innú ntsirə njīm bo bì àtsà'atə Paul 15.14—16.27

¹ Aa mə Paul àbù'ù Yesu Kristo yīi mə à le ntwon gha a nī ηgāntoò yī, ntsò'ɔ nɔɔ mə mə ka nseense ntoo Nwĩ yī nsiginè

² yīi mə à le ηkà'à a mbo ba mbīi nñnɔj a ntii ηgāntoò jì bo ηwà'anè a mùm ànwà'anè Nwĩ aà.

³ Ntoò Nwĩ yī nsiginè ma yū ì tswé aa nlonə Mú yī Yesu Krsito Mmà'ambí yi'inè yīi mə, a mùm n̄jyānu, à le mbə ηu àtsə David aà.

⁴ Là a mùm Azwĩ Nwĩ, Nwĩ à le ndi'ĩ nì mɪdà'à mī wè mə à nì Mú yī a ajān yīi à le nyweense yi nì nìwo aà.

⁵ Ntsya ghu njim Nwĩngòŋ a tigè mfa abwarə a mbo bi'i mə tá bi'i kwere ìbòŋ Nwĩ ñki ntigə mbə ngãŋntoo Kristo, nlon aa ngaa Kristo, mə mbə a tigè ñlogə bə a nĩ itoò tsim nzi ni bu mə bi bii yi ŋka nyu'unə nii.

⁶ Bù bii mə nĩ tswe a Roma aa, bii mə Yesu Kristo à ki ntwoŋə ghuu mə tá nĩ bə bə bi aa, nĩ ki ntswe ghu abò'ò.

⁷ Mè tigè ñtoo nĩ àŋwà'ànə yú a mbo bù bitsim bii nĩ tswe a ala'a baRoma bii mə Nwĩngòŋ à kòŋə ghuu, ntwoŋə ghuu mə tá nĩ bə bi aà. Tá ìbòŋ Nwĩ bo bi mbəonə yii ì lo a mbo Nwĩngòŋ Taà yĩ'inə bo bi Yesu Kristo Mmà'ambi aa, tá ì tswe a mbo bù.

Paul à fà mbi'ikə a mbo Nwĩ

⁸ A ntsyambii, mə fa mbi'ikə a mbo Nwĩngòŋ ghà ntsya a njim Yesu Kristo nlonə ghuu bitsimə, ñlon mə bi yù'ù mə ànnù abiiintii yuu a mbi ntsimə aà.

⁹ Nwĩngòŋ wa yii mə mə fà'a ghu mbo nĩ nti ghà tsim, a ajàn yii mə mə sèense ntoo yĩ ñsigìnə ya mbi'i Mú yĩ aa, à nĩ àyəfə ghà mə mə swon aa annù nĩŋkoŋ mə, mə wa'atə nĩ ghuu a múm àtsà'atə Nwĩ a ngòŋ bìnòò bitsim kaa ki'ì kaa.

¹⁰ Ngòŋ bìnòò bitsim mə yi ti tsà'atə Nwĩ aa, mə betə nĩ Nwĩ mə a nĩ ñkòŋə yĩ, tá à ghìrə tá mə zi ajàn yii mə mbə mə zĩ ñghantə ghuu tsĩtsòŋə.

¹¹ Nlon mə mə nanse nyə'ətə ni a nyə bù, mə mbə mə zĩ ñghìrə nĩ tĩnsə ntsya ni mətəŋnə mii mə Azwĩ a təŋə gha ghu aà.

¹² Mə swon aa mə, mbə bi'inə diintə a yi'inə bi'inə ni bi'inə a njimə abiiintii, mə mbə abiiintii yuu a diintə gha, àya akì ndiintə ghuu.

¹³ Bìlím bà mə lòo mə nĩ nanse nzi mə a nĩ ñgàà jì ghà'atə, mə kà'à mə mə zĩ yə ghuu, (lá nzi ywe'e tsĩtsòŋ bi kii ñkiŋə naa tsi'i kìnə). Mə lòo nzi mə mbə mə logə bə a titii bù bo bi atitii bi tizì Nwĩ bi mɔ'ɔ mfa a mbo Kristo le.

¹⁴ Mè tswe nĩ àbè'è ñlon ngaa baGrikia, bo bi bitizì ànnù, ntswe nĩ àbè'è ñlon ngàn mĩtsyè bo bi ijɛtə bə.

¹⁵ Tsó mə a bə laa, mə tigè ñnanse nyə'ətə ni a ñki nswon ntoo yĩ ñsigìnə ya a mbo bù a ala'a baRoma.

Mìdà'à mi ntoo yĩ ñsigìnə yá

¹⁶ Kaa mə si atu dɛrə nlon ntoo yĩ ñsigìnə yá, ñlon mə ì laa mbə mĩda'a mi Nwĩ mii mə mi yweense bə bi tsim bii bi tswe nĩ abiiintii aà; baYuda a ntsyambii, ñki ntigə mboŋ yòŋtə a nu baGrikia.

¹⁷ Nlon mə ñtoo yĩ ñsigìnə ya ì ghìrə a laa a ni a mbo bə a ajàn yii mə Nwĩngòŋ a ghìrə ànnù yaa bi bə a tsinə aa a njim abiiintii, a ñlògìnə ì ghèe lwĩ'isə. Àŋwà'ànə Nwĩ a swonə ñlonə abiiintii mə, “Nù yii bi ghìrə ànnù yi tsinə bo Nwĩ a njim abiiintii aa, àa yĩ tswe ntii.”

Ajàŋ mə ñu mĩsòŋ à wo annù aà

¹⁸ Nwĩngòŋ a aburə a di'i àfiintii yi a nu bə mbi'i ngòŋ ìbĩ waa tsimə. Kaa bo si Nwĩ bɔ'ɔ, ìbĩ waa yii mə bo ghìrə aa ì kìnə ni mə tá bə tsuu annù nĩŋkoŋ ì zi.

¹⁹ Nlon mə annù yii mə bə tswe nĩ nzi mbi'i ngaa Nwĩ aa a laa a mbo bo, nlon mə Nwĩngòŋ à di'i mə a mbo bo.

²⁰ Nlogìnə ajàn mə bi le nanse mbi aa, màrə Nwĩ yii mə kaa bi si yə aa, bo bi mĩtĩ mi mya mə mi tswe nĩŋkoŋ aa, bo bi tsi'ì ajàn yii mə à ni Nwĩ aa, a nanse mfè'è ñlaa a mbo bə, a ajànə bo yə njoo jii Nwĩngòŋ yumbəŋ à nanse aà. Kaa bo si nĩ ànnù dàŋə a nswon ì fi'ì ilèè waa ghu tswè.

²¹ Ka mə bo le nzi Nwĩ aa, kaa bo le ñki'ì nii tsó Nwĩ ghu'usə, kaa ñki'ì nĩ mbi'ikə ghu mbo kii mfa. Bo bāŋnə ñlogə nĩ mĩtsyè myaa ŋwa'atə nĩ bə ìnnù dàŋə dàŋə ghu. Ì finsə mĩntii myaa.

²² Ajàn mə bo swonə ni mə bo ni ñgàn mĩtsyè aa a bāŋnə ñghìrə bo tigə mbə ijɛtə.

²³ A mbo bo a nka mmii Nwĩngòŋ wa yĩ à lwĩ'i nĩkonŋ aa, bo bāŋnè nka mmii nĩ njoo jĩ bo nanse i finè nũ misòŋ yĩ a kwo aa, mfinè bĩsĩŋ, mfinè nnaa, nki mfinè bĩmajùgà.

²⁴ Maa ajàn, Nwĩngòŋ a tigè mme'e waa mē bo bwe a nĩ njoo nsĩŋ jĩ mē mĩntĩ myaa yè'ètè aa n̄tigè n̄ghirè nĩ ìnnũ adìrètu bo ni bo.

²⁵ Bo logè ànnũ n̄konŋ nlonŋ n̄gaa Nwĩ m̄bēŋkē a tigè àban̄nennũ. Bo kĩ n̄tigè mmii n̄kĩ mfa'a ni a mbō njoo jĩ Nwĩ à nanse m̄ban̄nē mmà'atè a yi N̄gàn̄nan̄sē njoo wa yĩ bi tswe nĩ nka n̄gha'asē a n̄gòŋ b̄nòò bitsimè aà. Amen.

²⁶ Nlonŋ ma jũ ìnnũ mē bo ghìrè aa, Nwĩngòŋ a me'è waa a mbo ìnnũ adìrètu jĩ mē bo yè'ètè aà. Bāngyē byaa bi ma'atè m̄bāŋnè n̄tigè n̄logè ni bāngyè.

²⁷ M̄bāŋnè i kĩ n̄tigè mma'atē bāngyè n̄tigè n̄logè ni m̄bāŋnè. M̄bāŋnè i bu'u nĩ ìnnũ adìrètu jĩ swèrè n̄swerè bo bi m̄bāŋnè jĩ m̄'ò, n̄tigè n̄n̄ŋē nĩ n̄jo Nwĩ yĩ n̄tĩ a nu bo nlonŋ ìnnũ jyaa jya mē bo bù'ù aà.

²⁸ Ajàn yĩ mē bo le ntuu mē kaa m̄bē bo k̄'ì ànnũ n̄ŋkonŋ m̄bi'i n̄gaa Nwĩ a m̄úm n̄tĩ bo lèè aa, Nwĩngòŋ a mme'e waa a m̄úm ìnnũ nsĩŋ, m̄mòntē jyaa bo bi a ni àkòrè n̄izĩ yĩ bĩ.

²⁹ Bo le n̄tigè n̄luu nĩ m̄buu ìnnũ ibi'inti, n̄luu nĩ ibi, ni n̄tĩ yĩ i yè'ètè njoo aa, ni ìnnũ jĩ bĩ. N̄luu ni àghè'ènè, ni annũ n̄zwitè bē, ni fikòrè, nĩ m̄bwe'esè, ni m̄n̄n̄ŋ, ni fiswōŋ,

³⁰ n̄tswe nĩ n̄ghàa a n̄j̄m, m̄baa nĩ Nwĩ, m̄bēgītē ni bē, nt̄ærē, n̄j̄ee nĩ nu, m̄forē nĩ ìnnũ jĩ bi, n̄tĩ nĩ àtu a mbo b̄itaa byaa bo b̄imaà byaa,

³¹ m̄bē īj̄ŋtè, m̄bē bē b̄ii kaa bi si n̄kà'ā yàà lèè, m̄bē bit̄ikō m̄l̄ŋnè, m̄bē b̄awà t̄ighègè.

³² Ka mē bo zi mē n̄ŋsē Nwĩ à swōŋ mē, n̄ũ yĩ mē a tswe m̄buu n̄tswēntĩ ma ghũ à ka kwo aa, bo ghèè nĩ m̄b̄ii a n̄ghirè ma jyaa ìnnũ n̄k̄ii m̄bēentē mē t̄a bē b̄i m̄'ò ka n̄ghirè.

2

Ajàn yĩ mē Nwĩ a n̄ŋ isa'a a nu bē n̄lonŋ ibi' waa aà

¹ Tsó mē a bē laà aa, kaa m̄bē ò wa'a ilèè ghò fi'isè mē m̄bē ò ka n̄twitè m̄l̄'ò mi bē b̄i m̄'ò, kē ò t̄'è m̄bē bē wò, n̄lonŋ mē, ò yi ti ghìrè laa, ò k̄ii n̄tsò'otē aa ghò isa'ā, n̄lonŋ mē, wò yĩ o t̄sò'otē m̄isa'a mi bē aa, o k̄ii n̄ghirè ìnnũ jĩ bo ghìrè aà.

² La b̄i'ìnè zi mē n̄jo Nwĩ yĩ mē i kù'ùnè aa, i kuu a nu bē bitsim b̄ii bi ghìrè ìnnũ t̄si'ì tsó ma jũ aà.

³ N̄dim ghà, ò m̄òntē mē ò bē ki t̄'òtē m̄l̄'ò mi bē b̄i m̄'ò, lâ i k̄ii ghìrè nĩ ìnnũ jyaa mē bo ghìrè aa, b̄è boŋ n̄jo Nwĩ yĩ i kuu a nu bē b̄i m̄'ò aa i ka wa'ā a nu wò kuu aa ε?

⁴ Kē kaa ò si lan̄tē nĩ ajàn yĩ mē Nwĩ a nanse n̄ghirè nĩ ìb̄òŋ a nu wò, m̄foonsē nĩ ìnnũ jĩ o ghìrè kaa wa'a kù'ùnè, n̄k̄ii n̄tswa nĩ n̄t̄i yĩ aa ε? O si zi mē Nwĩ a ghìrè ìb̄òŋ ma ghũ a nu wò n̄yu'utē aa mē ò b̄ēŋkē n̄t̄i ghò aa ε?

⁵ Lâ ajàn yĩ mē o ghèè nĩ m̄b̄ii t̄si'ì a n̄t̄i àtu aa, o lòò aa mē t̄a àlw̄intōŋ Nwĩ yĩ t̄i ya t̄a à yi n̄kuu a nu wò a noò yĩ mē Nwĩ à tsò'ò aa, wa n̄jwi yĩ à ka ȳi ki t̄sò'otē m̄isa'a ni m̄án̄j̄i yĩ à t̄sinè aa ε?

⁶ Maa n̄jwi à ka yi n̄ŋ n̄jo a nu n̄ũ n̄tsim i yòŋè aa ni m̄ighir̄inè mi ìnnũ mi.

⁷ A mbo bē b̄ii mē bi t̄swa m̄inti myaa n̄ghirè nĩ ìnnũ jĩ i t̄sinè aa, n̄l̄o ni mē t̄a Nwĩ à n̄entē waa mfa n̄gha'a a mbo bo n̄ki n̄ghirè t̄a bō yi n̄tswe nĩ n̄tswēntĩ yĩ i lwĩ'i n̄ŋkonŋ aa, Nwĩ à ka ȳi fa n̄tswēntĩ yĩ i lwĩ'i n̄ŋkonŋ aa a mbo bo.

⁸ Lâ n̄ghèè a ni bē b̄ii mē bi lòò t̄si'ì àyaa annũ kaa wa'a ni ànnũ n̄ŋkonŋ yu'unè, n̄ghirè t̄si'ì ìnnũ jĩ bi aa, Nwĩ à ka ȳi swĩ'ì alw̄intōŋè yi a nu bo.

⁹ Nwĩ à ka yi niŋ ŋgi'i yĩ ñwè a nu bè i ghìrè tâ bè bìtsim bìi bi ghìrè innù jĩ bi aa bì naŋsə nyu'u nyanə, i lògìnə a nu bàYuda i ghèe a ni bè bìi kaa à sɪ baYuda bə aà,

¹⁰ lá i ŋentə ñù ñtsim yĩ a ghìrè annù yĩ a tsinə aa, i fa niŋha'a bo m̀bɔɔnə ghu mbo, i lògìnə a nu baYuda i ghèe a nu bìtizi Nwĩ.

¹¹ Nlon mə Nwĩ a tso'otə misa'a mi bê bìtsim aa tsi'ĩ ñgĩŋ ŋgìnə.

¹² Bè bìtsim bìi mə bi ghìrè innù jĩ bi kaa wa'a bè bìi mə bi lèè ñkwèrə nòŋsə Nwĩ bə aa, bi ka yĩ kwo bwe kaa tá Nwĩ à wa'a isa'à waa tso'otə ñyonə aa nòŋsə; lá bè bìtsim bìi mə bi ghìrə ibi, ñzi a nòŋsə Nwĩ aa, Nwĩ à ka yĩ tso'otə isa'à waa i yònə aa nòŋsə.

¹³ Nlon mə kaa sɪ aa bè bìi mə bi yu'u nòŋsə aa bə mə annù yaa a tsinə a nsi mi'i Nwĩ. Lá à bàŋnə mbə aa bè bìi mə bi lèè nòŋsə wa aa mə Nwĩ à bìi mə ànnù yaa a tsinə.

¹⁴ Bìtizi Nwĩ bìi mə bi lè ñwa'à nòŋsə Nwĩ kwèrə ntsyá a ñjĩm Moses aa, bo bə ki ghìrè annù yĩ mə nòŋsə a lòò aa, a ajàn mə m̀ntiĩ myaa dì'ĩ aa, boŋ a dì'ĩ aa mə bo tswe nì nòŋsə, ka mə kaa bo lèè wa'a nòŋsə Nwĩ kwèrə aà.

¹⁵ Bo tigə ñdi'ĩ mə bi ñwà'ànə mē ñnnù jya jĩ mə nòŋsə a lòò aa a m̀m̀m̀ m̀ntiĩ bo. M̀ghìrənə mi ñnnù myaa tigə m̀bə ayəfə, m̀ntiĩ myaa sa'à ní waa mə kə bo ghìrè aa annù yĩ a ku'unə aa kə mə a sɪ ku'unə lè.

¹⁶ Ma yũ ànnù a ka yĩ fè'è aa wa njwi mə, nyonə ní ñtoo yĩ sigìnə ya mə mə swon aa, Nwĩ à ka yĩ sa'a ñnnù tsim jĩ mə bə ghìrə a adigə alò'òsə aa i tsiyá aa a ñjĩm Yesu Kristo.

Annù baYuda bo bì nòŋsə

¹⁷ Ŋghèe ni wò, m̀bə ò ka ntwonə ni gho ni ñù baYuda; m̀bə ò tɛ'ɛ atũ yo ni nòŋsə, ñkii ntərə ni mə ò naŋsə nzi Nwĩ;

¹⁸ m̀bə ò zi annù yĩ mə Nwĩ a lòò aa, ñkii mbeentə ní ànnù yĩ mə a boŋ m̀nəŋsə nlon mə nòŋsə à dì'ĩ mē a mbo wò aa;

¹⁹ m̀bə ò naŋsə mbii mə ò ni ntsyàsə bíf'è'nə, m̀bə ñkà'à a mbo bè bìi bi tswe a m̀m̀m̀ m̀fii idigə aa,

²⁰ m̀bə ndi'innù a mbo ñjĩntə bê, m̀bə ndi'innù a mbo b̀nkhə, ñlon mə ò bìi mə nòŋsə wa à tswe nì m̀tsyè m̀tsim bo bì ànnù ñjĩkəŋ,

²¹ tsi'ĩ wò yĩ mə o dì'ĩ ní bè bí m̀ɔ'ɔ aa, ò dì'ĩ mə ibiĩnũ gho aa ɛ? Wò yĩ mə o swonə ni mə bè tsuu ki yərə aa, ò si yərə aa ɛ?

²² O swonə ni mi bè tsuu m̀aghàbə ki ji, ò si m̀aghàbə ji aa ɛ? Wò yĩ mə ò naŋsə mbàà annù m̀jĩkobə aa, o yərə ñjoo idigə mmà'a b̀nwi aa ɛ?

²³ Wò yĩ mə o tərè ñlon nòŋsə aa, o tsa'a Nwĩ ajàn yĩ o wò nòŋsə aa ɛ?

²⁴ Aŋwà'ànə Nwĩ a laa nswon mə “Bìtizi Nwĩ bègìtə ní Nwĩ ñlon ŋgaa yù.”

²⁵ Tsĩtsòŋ ànnù ñjètə ñù à ní ànnù yĩ t̀nsə aa mə m̀bə ò ká ñyu'unə ní nòŋsə, ànnù ajàn mə bi jètə gho aa a tigə m̀bə tsi'ĩ tsò kaa bi sɪ gho jètə.

²⁶ Maa ajàn m̀bə ñù yĩ ka bi sɪ yĩ jètə a ka nləə nòŋsə, bəə boŋ bi ka wa'à tigə nyə yi aa tsò ñù yĩ bi jètə yi aa ɛ?

²⁷ La a bə mə bè bya mə kaa bi sɪ waa a ñjyánu jètə bi bàŋnə nləə ní nòŋsə aa, bi ka bàŋnə sa'a ghuu i niŋ ŋgi'i a nu bù bìi mə nì tswe nì nòŋsə wa yĩ mə bi lè ñwà'ànə ñləə, bi kí ñjètə ghuu, la nì bàŋnə wo ní nòŋsə aà.

²⁸ Nlon mə ñù yĩ mə a dì'ĩ ni aa a abɛɛ abɛɛ mə yu ni ñù baYuda aa, kaa à sɪ ñù baYuda naŋsə m̀bə, kaa ànnù ñjètə ñù yi annù ñjĩkəŋ kaa wa'á aa annù abɛɛ abɛɛ b̀ ò ànnù ñjyánu ki m̀bə.

²⁹ Annù a m̀bə ñù baYuda yĩ bi jètə yi aa, à bə aa annù a m̀m̀m̀ ǹtiĩ bo ànnù yĩ a ghìrə Azwĩ, kaa wa'á aa annù nòŋsə wa mə bi ñwa'anə bê. Kaa a ñù ma ghũ laa a wa'à nì bè beentə, a bàŋnə mbeentə bə Nwĩ.

3

1 Tsõ mæ a bə laa, baYuda tswe aa nì àkə mæ a kwetə waa ntsyatə bîtizî Nwĩ aa ε? Kə ànnù yí sigìnè yí tsu a tswe ghu nlon ajàn mæ bi nètè nî nû ghu aa ε?

2 Ìn̄ə, ìnnù jî ghà'atè i tswe ghu a ni bîmânjî bî ghà'atè. Ànnù yi ntsyambĩ a bə mæ Nwĩ à le mfòò mfa nìghàà ni aa a mbo baYuda.

3 Mbə a bə yĩ mæ bo bî mɔ'ɔ bi le ηwa' à n̄ɔnsə wa nan̄sə mbii ηka yon̄ə, àkə a ghirè aa ε? A tigè mbə aa mæ Nwĩ à ka tuu yĩ ηgaa a ηghirè ànnù yĩ mæ à le nswon̄ə aa le?

4 Kaa mbə a wa' à la bē! Bĩ'inè zi mæ Nwĩ a swon̄ aa tsi'ĩ ànnù n̄n̄kon̄ə yi ka mæ n̄ù m̄is̄on̄ə n̄tsim̄ à ni ηgàn̄swon̄ abān̄n̄onn̄u aà. Aà àjàn̄ yĩ mæ bi ηwa'anə a m̄úm àn̄wà'anə Nwĩ aà, mæ:

“Mə tâ bì d̄i' i mæ ìnnù j̄i mæ o swon̄ə aa i tsin̄ə,
Bεε bi ki n̄tsɔ'ɔtə isa' à gho, ò j̄i.”

5 Lâ mbə ìnnù j̄i bi j̄i mæ b̄i'inə ghirè aa i ban̄n̄ə ηka ndi' i ajàn̄ mæ ìnnù Nwĩ i tsin̄ə aa, b̄i'inə tigè m̄bu nswon̄ aa mæ akə le? Mə mbə Nwĩ a lwisə n̄ton̄ a nu b̄i'inə n̄lon̄ ìnnù j̄i b̄i j̄i'inè, a ghirè aa annù yĩ a s̄i tsin̄ə a ηghirè aa ε? (Wa mæ ghàà laà aa tsõ mæ b̄é ghàà aà.)

6 Kaa mbə a wa' à ma la bē! A laa bə aa maa ajàn̄ bon̄ mbə Nwĩ à yí n̄tigə m̄bu t̄sɔ'ɔtə misa'a mi bē b̄i faa mbi aa mæ akə aa ε?

7 Mbə a bə yĩ mæ ajàn̄ mæ m̄ə s̄i n̄ɔnsə Nwĩ wa nan̄sə mbii ηkii ghirè aa, a ban̄n̄è ndi' i aa ajàn̄ mæ Nwĩ a l̄əə ηkà'á yĩ ηku'usə n̄z̄i n̄i n̄igha'a ghu mbo, bi tigè m̄bu n̄n̄iḡə n̄i isa'a a nu m̄ə tsõ n̄ù yĩ mbi aa a ya aa ε?

8 B̄i'inè tse swon̄ mæ tâ b̄i'inè aa ηghirè ìnnù j̄i bi ta tâ ìnnù j̄i sigìnè i ka nzi aa ε? Tsõ ajàn̄ə mæ b̄ə b̄i mɔ'ɔ t̄e'ε n̄n̄iḡə n̄i ìnnù a nu b̄i'ĩ m̄b̄əḡitə n̄i yĩ'inè n̄swon̄ə aà. Nwĩ à ka yĩ n̄iḡ isa'a a nu bo a ajàn̄ mæ a ku'unə aà.

Kaa n̄ù tsù à s̄i ghu tswê mæ ànnù yi a tsin̄ə

9 Ma mùu ajàn̄ a tigè mbə aa mæ akə aa ε? B̄i'ĩ baYuda bon̄tə n̄tsyà bē bi mɔ'ɔ aa ε? N̄gan̄, kaa tsi'ĩ muts̄ir̄ə. B̄i'ĩ t̄e'ε m̄ə n̄swon̄ mæ b̄ə b̄itsim̄ tswe aa a m̄úm ìb̄i, kə bə baYuda kə baGrikia,

10 Bi ηwa'anə a m̄úm àn̄wà'anə Nwĩ mæ:

“Kaa ànnù n̄ù tsù kaa a s̄i tsin̄ə, ìn̄ə, kaa tsi'ĩ yĩ m̄f̄ūur̄è!

11 Kaa n̄ù tsù à s̄i a Nwĩ z̄i, ìn̄ə, kaa n̄ù tsù à s̄i Nwĩ loo.

12 B̄ə b̄itsim̄ f̄ur̄è mæ n̄j̄im̄ yaà a nu Nwĩ, bo b̄itsim̄ f̄ans̄ə mæ annù n̄tigə mbi' i; kaa n̄ù yĩ m̄f̄ūur̄è kaa à s̄i annù yĩ sigìnè ghirè, kaa tsi'ĩ yĩ m̄f̄ūur̄è.”

13 “M̄int̄on̄ə myaa mi bə aa tsõ n̄is̄yè n̄i ni ηa'anə n̄təə m̄fi'isə n̄i àyà'a yĩ bi aa, ìl̄əə j̄yaa i luu n̄i b̄an̄n̄onn̄u.”

“M̄ighàà m̄i mæ mi f̄e'ε a n̄tsu bo aa mi bə tsõ n̄li' i yĩ mæ i f̄e'ε a n̄tsū ḡh̄i aà.”

14 “A n̄tsū bo aa a f̄e'ε tsi'ĩ m̄b̄əḡitə j̄i bi n̄lon̄ mæ bo luu n̄i àl̄wint̄on̄ə aà.”

15 “Bo tswa'atè ni a ηghεε n̄zwitə bē,

16 bo yi n̄tsyā a adigə aa adigə ya a tigè n̄luu n̄i η̄gi' i bo bi àj̄on̄è.

17 Kaa bo wa'ă ajàn̄ yĩ mbə bo ghirè n̄tswe n̄i m̄b̄oon̄ə aa z̄i.”

18 “Kaa bo wa'ă annù m̄b̄o'ɔtə Nwĩ t̄e'ε n̄zi.”

19 Ts̄its̄on̄ b̄i'inè zi mæ annù yĩ mæ n̄on̄sə a swon̄ aa, a ghàa aa a mbo b̄ə b̄ii n̄on̄sə a sa'a waa aà, mæ tâ n̄ù tsù à tsee n̄i ànnù a nswon̄ ηkw̄er̄ə atú yi ghu b̄u n̄tswe t̄ă tâ n̄ù n̄tsim̄ f̄aa mbi à zi mæ yu ka yĩ fa akwi' i n̄ighàà a mbo Nwĩ.

20 Nlon̄ mæ kaa n̄ù tsù à s̄i ghu tswe mæ ìnnù j̄i i tsin̄ə a n̄si mi' i Nwĩ aa mæ a yon̄è n̄on̄sə; lâ n̄on̄sə a ban̄n̄è ηghirè aa bə mæ tâ b̄ə zi ìb̄i.

Ajàŋ mə Nwĩ a għirə ànnù yĩ'inə a tsinè ni a nsi mi'i yu àà

²¹ Tsĩtsòŋ Nwĩ à dì'i mē a mánjĩ yĩ mə a għirə annù bē a tsinè ni a nsi mi'i yu àà; kaa à si tsyà aa a n̄j̄m n̄òŋsə, tsó ajàŋə mə aŋwà'ànə n̄òŋsə bo bì ñgǎŋntoo Nwĩ swon̄ə àà.

²² Nwĩ a għirə ànnù bē b̄tsim a tsinè ni a nsi mi'i yu ntsya aa a n̄j̄mə àb̄iint̄i yaa a nu Yesu Kristo, kè bo bə baYuda kè b̄t̄iz̄i Nwĩ,

²³ ñlon̄ mə bə b̄tsim għirə mə ibi kaa wa'à ni ñgha'a ni Nwĩ nya burə mbu ntswe tswe àà.

²⁴ Ànnù yaa a tigə ntsinə ntsya aa bə a n̄j̄mə ìb̄on̄ Nwĩ yĩ mə a tən̄ə waa ghu àà, ñyon̄ə n̄i àjàŋ mə Kristo Yesu à le ntsu'u atũ yĩ'inə àà,

²⁵ tsi'ĩ Yesu wa yĩ mə Nwĩ à le lògə aləə nũ yi nsi'itə ìb̄i ghu mə bə ka ñkwere ntsya a n̄j̄mə ab̄iint̄i. Nwĩ à le ñghirə ma la aa a nd̄i' i mə annù yi a tsinè, ñlon̄ mə ànnũ ajàŋ mə a tswa nt̄i yi tsó Nwĩ aa, a leè ñghirə a li'inə ìb̄i yĩ mb̄i,

²⁶ a le nd̄i' i aa mə tsĩtsòŋ, yu yumbon̄, annũ yi a ntsinə, a k̄i ñghirə ni mə tá ànnù ñũ yĩ à ñn̄ə nt̄i yi a nu Yesu aa tá a k̄i ntsinə.

²⁷ Lá ànnũ ajàŋ mə b̄i'inə kwèè nt̄i yĩ'inə aa a tigə mbə aa mə akə aa ε? Kaa mbə b̄i'inə wa'á nt̄i yĩ'inə bú ñka ñkwèè. Nji'ĩ ànnù i tigə mbə aa àkə aa ε? I bə aa mə b̄i'inə lèè n̄òŋsə aa ε? N̄gaŋ, mbə a bə aa tsi'ĩ mə b̄i'inə tswe n̄i àb̄iint̄i.

²⁸ Nlon̄ mə b̄i'inə bii aa mə annù ñũ a tsinə nyon̄ə aa a j̄mə ab̄iint̄i, kaa a si aa ni m̄f̄a'à mi nləə n̄òŋsə yon̄ə.

²⁹ Kè Nwĩ à bə aa tsi'ĩ Nwĩ baYuda aa ε? A si Nwĩ b̄t̄iz̄i Nwĩ k̄i mbə aa ε? ñn̄ə, à k̄i mbə Nwĩ b̄t̄iz̄i Nwĩ,

³⁰ tsó mə Nwĩ à naa tsi'ĩ yĩ m̄f̄uùrè àà; à ka għirə mə tá ìnnù bə bii mə bi ñetə waa, tá ì tsinə nyon̄ə aa n̄i àb̄iint̄i yaa, tá à yĩ bē b̄i bi si waa ñetə aa k̄i ntsinə ntsya aa tsi'ĩ a n̄j̄mə ab̄iint̄i yaa.

³¹ Ma mùu ajàŋ b̄i'inə aa tigə mè'e a n̄òŋsə ñlon̄ ab̄iint̄i mà yũ aa ε? N̄gaŋ! B̄i'inə ka b̄an̄ə k̄i d̄iint̄ə n̄òŋsə.

4

Ab̄iint̄i Abraham yĩ mə a ni alənsə àà

¹ B̄i'inə aa swon̄ mə akə nlon̄ə Abraham tá àtsə yĩ'inə aa ε?

² Mbə a bə yĩ mə Nwĩ à le mbii mə ànnù Abraham a le ntsinə a nsi mi'i yu Nwĩ ñlon̄ aa ìf̄a'à yi yĩ à le m̄f̄a'à aa bon̄ mbə a tswé n̄i ànnù yĩ mbə a k̄a ñkwèè nt̄i yi ghu; lá kaa a wa'á aa a nsi Nwĩ bē.

³ Aŋwà'ànə Nwĩ a swon̄ aa mə akə aa ε? A swon̄ə aa mə, “Abraham à le mbii Nwĩ, Nwĩ a tigə ñlogə ab̄iint̄i yi ya n̄i ànnù yĩ mə a għirə ìnnù ji i tsinè àà.”

⁴ N̄ù yĩ a f̄a'à aa, a kwere ñkabè àf̄a'à yĩ, la kaa bi wa'á ñkabè àf̄a'à yĩ ya lògə aa tsi'ĩ tsó m̄t̄əŋnə.

⁵ Lá ñũ yĩ mə kaa à si f̄a'à aa, m̄ban̄ə ñiŋ nt̄i yĩ a nu ñũ yĩ mə a għirə ni mə tá ìnnù bē b̄i bi tá ì tsinə a nsi mi'i Nwĩ aa, Nwĩ a lògə ab̄iint̄i yi ya aa a n̄i ìnnù ji ñi tsinè.

⁶ Áà ànnù yĩ mə David à le k̄i nswon̄ə àà, ñniŋə n̄i m̄b̄on̄ə a nu ñũ yĩ mə Nwĩŋgòn̄ a lògə ab̄iint̄i yi a n̄i ìnnù ji ñi tsinè kaa wa'à bē ìf̄a'à bə àà:

⁷ “M̄b̄on̄ə a mbo bə b̄i Nwĩ à li'inə ìfansənnù jyaa ñk̄i ñkusə ìb̄i waa laà;

⁸ M̄b̄on̄ə a nu ñũ yĩ mə kaa Nwĩŋgòn̄ à si ìnnù ji b̄i ji sən̄ə nləə ghu atà àà.”

⁹ Bi le swon̄ aa mə m̄b̄on̄ə mà yũ ì tswe aa tsi'ĩ a mbo bə b̄i bi ñetə aa ε, kè ì k̄i ntswe a mbo b̄iŋetə aa ε? B̄i'inə swon̄ aa mə bi le ñlogə ab̄iint̄i Abraham n̄i ànnù yĩ a għirə ìnnù ji ñi tsinè àà.

10 Bi le nlògè aa a noò àkè aa ε? A noò yïi mē bi njetè mē yi, kè m̀bɔŋ tã bì njetə yi aa ε? Kaa à le ηwa'a aa a noò yïi bi le njetè yi aa bē. Kaa à le ti bē aa bi burè tì yi njetè.

11 Bi le ηnjetè yi aa tsi'ï tsǒ àlènsè kè àwen a di'i mē innũ ji i tsinè mē a n̄j̄imē àb̄iint̄i yïi à le ntswe ni yu m̀bɔŋ bì njetə yi aà. Nji'ï ànnù ma yû i bē mē bi le si lòc nghirè yi tã à bē ta bì bē b̄ii mē bi b̄ii ti ghè bi njetə waa, bi tigè nlogè ab̄iint̄i yaa tsi'ï tsǒ innũ jyaa j̄i tsinè aà.

12 Tã à k̄i mbə ta bì bē b̄ii bi le njetè waa aa, kaa wa'à bu'usè njetə aa tsi'ï njetè bē, m̀b̄an̄nè mbə bē b̄ii bi le si yòhè figè àb̄iint̄i ya yïi mē taà yï'inè Abraham à le ntswe ni yu m̀bɔŋ bì njetə yi aà.

B̄i'inè kwerə innũ j̄i mē Nw̄i à kà'a n̄yon̄ə aa a n̄j̄imē ab̄iint̄i

13 N̄kà'a ya yïi mē Nw̄i à le n̄kà'à a mbo Abraham bo bì ηgwè'è yï mē bo ka yï j̄i mbi yũ ntsim aa, i le nyòhè aa a n̄j̄im nyù'ùnə nòh̄sè aa ε? N̄gan̄, kaa i le ηk̄i'ì aa a n̄j̄im nyù'ùnə nòh̄sè yon̄è. I le m̀b̄an̄nè n̄yon̄ə aa a n̄j̄im aj̄an̄ə mē à le n̄nīn̄ nt̄i yi a nu Nw̄i innũ ji i tigè n̄tsinè aà.

14 Mbə a bē mē b̄ij̄ib̄ind̄a bi ka bē aa bē b̄ii bi lèh̄ n̄òh̄sè aa, bəə b̄on̄ ab̄iint̄i a tsyá àd̄an̄è d̄an̄è, n̄kà'a Nw̄i ya i k̄i n̄tsya ad̄an̄è d̄an̄è.

15 Nlon̄ mē, n̄òh̄sè a z̄i aa n̄i àlw̄int̄on̄ə Nw̄i, lâ n̄òh̄sè à bē tuu bē, b̄on̄ kaa bē si n̄òh̄sè k̄īi ηwo.

16 N̄kà'a ya i le ntswe nlon̄ə aà ab̄iint̄i, tã tã à nan̄sə n̄laa mē n̄kà'a mà yû à ni m̄it̄on̄nè mē Nw̄i, n̄yon̄ə a n̄j̄im ìb̄on̄ yi, à fa a mbo Abraham, bo bì àtsè yi, kaa wa'ǎ aa tsi'ï a mbo bē b̄ii mē bi lèh̄ n̄òh̄sè aa f̄a, ηk̄i fa aa a mbo bē b̄ii mē bi k̄i ntswe n̄i ab̄iint̄i tsi'ï tsǒ Abraham aà. Nlon̄ mē Abraham à laa mbə taà yï'inè bitsimè,

17 a aj̄an̄ yïi mē bi ηwa'anə a múm àn̄wà'ànè Nw̄i mē, “Mè gh̄irè mē gh̄o ò tigè mbə ta bì itoo j̄i gh̄a'á ηgh̄a'a aà.” La a bē mē n̄kà'a mà yû i le m̀bɔŋ a nsi mi'i Nw̄inḡon̄ wa yïi mē Abraham à le mb̄ii aa, mbə Nw̄inḡon̄ wa mē a yweensə b̄iku bi bē aa, ηk̄i mbə Nw̄inḡon̄ wa mē a swon̄ə n̄joo i f̄e'è a n̄i àbwenə ad̄an̄è d̄an̄ə aà.

18 Abraham à le mb̄ii ηk̄īi mbe ni mē yu ka yï bē ta bì itoo j̄i gh̄a'á ηgh̄a'a ka mē kaa à le ηwa'à n̄i n̄j̄i'ï ànnù a ηka mbe tswè aà. Mb̄ii tsi'ï aj̄an̄ mē àn̄wà'ànè Nw̄i a le nswon̄ aa mē, “N̄gwè'è yò i ka yï gh̄a'a i bē tsi'ï tsǒ m̄inj̄on̄ aburə.”

19 A le ti bē maà noò aa b̄on̄ à bē mē tsi'ï tsǒ ìlòo ηk̄h̄i yï f̄uùrè, lâ kaa ab̄iint̄i yi kaa k̄i'ì b̄orə ka mē à le nlèntə mb̄innũ yï nyə mē yu tigè ηku, kè nyə mē kaa mbə ηgwé yï Sarah a wa'ǎ mu bù njwe aà.

20 Kaa à le wa'ǎ ab̄iint̄i yi ma'atè, kaa ηk̄i'ì n̄i n̄kà'á Nw̄i ya k̄īi n̄j̄in̄kə. Ab̄iint̄i yi a le m̀b̄an̄nè n̄l̄wensə yi ni m̄id̄a'á, a gh̄a'asè n̄i Nw̄i.

21 A le nan̄sə nzi a laa mē mbə Nw̄inḡon̄ a gh̄irè ànnù ya mē à le n̄kà'à aà.

22 A bē n̄j̄i'ï ànnù yïi mē Nw̄inḡon̄ à le lògè ab̄iint̄i Abraham ya n̄i ànnù yïi a gh̄irè innũ ji i tsinè a nsi mi'i yu aà.

23 Kaa bi le ηwa'à ηwà'ànè n̄ighàà n̄ulà mē, “Nw̄inḡon̄ à le mbeentə yi tsi'ï tsǒ ηù yïi mē innũ ji i tsinè aa,” n̄lon̄ aa tsi'ï ηgàá yï.

24 Bi le ηk̄i ηwa'anə aa nlon̄ aà ηgàá yï'inè, b̄ii mē Nw̄i à ka yi k̄īi beentə mē innũ j̄i'inè i tsinè nlon̄ə aa aj̄an̄ mē b̄i'inè b̄ii yu wa yïi mē à le nyweensə Mmà'àmb̄i yï'inè Yesu ni n̄wo aà.

25 Yïi mē bi le nzwitə yi nlon̄ innũ j̄i b̄i j̄i'inè, m̀b̄ũ nyweensə ni n̄wo mē bi gh̄irè tã innũ j̄i'inè tsinè a nsi mi'i Nw̄i.

5

Aj̄an̄ mē ànnù bē a tsinè a nsi mi'i Nw̄i aà

¹ Tsítsòṅ a ajàṅə mə bi ghìrè mē ànnù yí'inè a tsinè a nsi mi'i Nwí òtsya a njìm àbìintii aa, bǐ'inè tswe nì mbòonə bǐ'inè bì Nwí òtsya a njìm Yesu Kristo.

² Òtsya a njìm Kristo bo bì àbìintii yí'inè, bǐ'inè kùù mē a múm ìbòṅ Nwí yíi mə bǐ'inè tswe ghu tsítsòṅə aà. Bǐ'inə doritə, m̀be ni mə bǐ'inè ka yí tswe nì àbwarə a múm nìgha'a ni Nwí.

³ Kaa bǐ'inè si doritə nlon aa tsi'í ma yú bē, bǐ'inə kii ndoritə a múm ñgi'í yíi bǐ'inə yə aà, ñlon mə bǐ'inè zi mə ñgi'í i zǐ nì àtànəntii,

⁴ àtànəntii a zǐ nì m̀ghìrìnè mi innù mí sigìnè, m̀ghìrìnè mi innù mí sigìnè ma mú mi tigè ñghìrə ni mə tá bǐ'inè ka m̀be nì ñkà'a Nwí.

⁵ Ajàṅ yíi mə bǐ'inè be aa kaa mbə a wa'á yí'inè bwe'esè ñlon mə Nwí à nàṅsè mē ñswí'í akòṅnè yi a múm ñtii bǐ'inè ñtstsya a njìmə Azwí Nwí yíi mə à fa a mbo bǐ'inə aà.

⁶ Nòò yíi bǐ'inè le mburə nì ìbòrikə njoo aa, nòò à le ñkù'ù Kristo a kwo a atu ñgàṅabi'intii.

⁷ A tsyanə a mbo ñù a ñkwo a atu ñù yíi ñnnù ji tsinə aà, ka mə, nòò tsù, m̀bə ñù à tse ywenṅə kwo a atu ñù yí ñsigìnə aà.

⁸ Lá Nwíṅgòṅ a dǐ'í ajàṅ yíi mə yu nàṅsə kòṅnè yí'inè aa laà: Nòò wa yíi mə bǐ'inè le mburə a nì ñgàṅghìrə innù jǐ bi aa, Kristo a kwo a atu bǐ'inè.

⁹ Tsó mə, òtsya a njìmē àləə nu yi, à ghìrè ànnù yí'inè a tsinè a nsi mi'i Nwí aa, à ka kù'ùsə bú ghèè nì m̀bǐi i nyweensə yí'inè a nì àlwintəṅə Nwí.

¹⁰ Nòò yíi bǐ'inè le mburə a nì ñgàṅkibàà Nwí aa bi boònsə yí'inè bi'inè bì Nwí òtsya a njìm ñwo ni Mú yí. Tsítsòṅ ghulà mə bi boònsə mē yí'inè bì Nwí aa, à ka kù'ùsə ghèè nì m̀bǐi i yweensə yí'inè a múm ñtswéntii Kristo.

¹¹ Lá kaa à burə ti annù tsim yíi a tswe ghu aa bē, bǐ'inə doritə nlon annù yíi mə Nwí à ghìrè mē òtsya a njìm Mmà'ambí yí'inè Yesu Kristo yíi mə à ghìrè mē bǐ'inè bì Nwí boònsə aà.

Adam bo Kristo

¹² Tsó mə ibi i le nzǐ faa mbi ntsya aa a njìm ñù yí m̀fùùrè, ñwo ni kǐ òtsya a njìm innù jǐ bi aa, ñwo tigè ñseenə ñghèè a mbo bə b̀tsim ñlon mə bə b̀tsim le ñghìrə ibi aà.

¹³ Á nì ànnù ǹṅkon mə innù jǐ bi i le ntswe fàa mbi mbəṅ tá bì fa nòṅsə. Lá kaa bi si innù jǐ bi səṅə nləə a adigə yíi kaa nòṅsə sǐ ghu tswé.

¹⁴ Lá ñwo le ntigə mbu'utə nì bə ñlogìnə ni Adam ñghèe nywe'e ni Moses, ñki ñghèe nywe'e ni bə bí m̀'ò bii mə kaa ibi waa i le ñwa'á gha'a ñkò'ò nywe'e a ajàṅ mə Adam à le ñwò nòṅsə aà.

Adám à le mbaa mbə figè ñù wa yíi à le ntswe nì ñzǐ aà.

¹⁵ Lá kaa innù ma jú ji baa kaa i sǐ ku'ùnè ñlon mə m̀təṅnè mi Nwí mii à fa tí ñdùù aa kaa mi sǐ tsi'í tsó ibi Adam wa bē. Á nì ànnù ǹṅkon mə bə bí ghà'atè le ñkwo nlon ibi ñù ma ghú yí m̀fùùrè. Lá ìbòṅ Nwí i b̀ṅṅnè ñgha'a ntsya, m̀təṅnè mi tí ñdùù mi mya mi kii ñghèe ni a mbo bə bii bi gha'a ñgha'a ntsya a njìm ìbòṅ ñù yí m̀'ò wa, Yesu Kristo.

¹⁶ M̀təṅnè mi tí ñdùù mú kaa mi sǐ bə aa tsi'í tsó ànnù yíi mə ibi ñù yí m̀fùùrè wa i ghìrè aà. Nlon mə, ìsa'a Nwí yíi mə i le nyòṅə a njìmə afànsənnù ya yí fùùrè aa i le nniṅ ñgi'í a nu bə. Lá m̀təṅnè mi Nwí mya mi b̀ṅṅnè ñtsisə ifànsənnù jǐ ghà'á gha'a.

¹⁷ Á nì ànnù ǹṅkon mə, òtsya a njìmē afànsənnù ñù yí m̀fùùrè ñwo le ñlòṅìnè ñtigə mbu'utə mbi ntsya a njìm ñù wa yí m̀fùùrè. Lá ànnù yíi mə ñù yí m̀fùùrè, Yesu Kristo, à le ñghìrè aa, a b̀ṅṅnè ñzi nì ànnù yí wè yí wè a mbo ñù ñtsim yíi mə à

kwere ìbòṅ Nwĩ yĩ wè wa bi tigè ñghirè annù yi a tsinè a mbo Nwĩ, mē à ka yĩ tigè mà'a tsyá a múm ñtswèntì yĩ a ñjím Yesu Kristo.

¹⁸ Ajàṅə mē àfánsənnù ñú yĩ m̀fùùrè a le ñniṅ isa'a a nu bē bitsim aa, à ki mbē ajàṅə mē ànnù yĩ tsinè ñú yĩ m̀fùùrè a ghirè bē bitsim tsyá isa'à ñtswe ñi ñtswèntì.

¹⁹ Tsi'ĩ tsǒ ajàṅə mē àtì atú ñú yĩ m̀fùùrè a le ñghirè bē bí ghà'atè tigè mbē ñgǎṅghirè ibi aa, aá ajàṅə mē àyu'unè ñú yĩ m̀fùùrè a ki ñghirè mē tá m̀nnù mi bē bí ghà'atè mì tsinè.

²⁰ Nòṅsè à le nzi aa a ñkù'ùsə innù jĩ bĩ. Lá àdìgè yĩ innù jĩ bi i gha'a ghu aa, ìbòṅ Nwĩ i ku'ùsè ñgha'a ntsyatə.

²¹ Tsi'ĩ tsǒ ajàṅə mē innù jĩ bi i le si bu'utə bē ñtsya a ñjim ñwo aa, ìbòṅ Nwĩ i ka kii bu'utə i tsyá a ñjim innù jĩ tsinè, i fa ñtswèntì yĩ i lwĩ'i ñṅkoṅ aa a ñjim Mmà'ambĩ yĩ'inè Yesu Kisto.

6

Ajàṅə mē bĩ'inè kwo a ñi innù jĩ bi mbaṅə ñtswe ñi ànnù yĩ m̀'c bĩ'inè bi Kristo aà

¹ Lá mbē bĩ'inè tigè ñswoṅə aa mē akə aa ε? Mē tá bĩ'inè ghεε ñi mbĩ a ñghirè ñnnù jĩ bi tá tá ìbòṅ Nwĩ i ka ñgha'atə ñghεε aa ε?

² Kaa mbē a wa'á maa ajàṅə bē! Mbē bĩ'inè bii mē bĩ'inè leè ñkwo a ñi innù jĩ bi, mbē bĩ'inè bú ñka ñtswe a ñi múm innù jĩ bi aa mē akə aa ε?

³ Ñi sè zi mē bĩ'inè bitsim bii mē bi le mmurə yĩ'inè a ñkì ñi ñkùm Kristo Yesu aa bĩ'inèñbò le mbòònsè, bi kì mmurə yĩ'inè aa a múm ñwo yu aa ε?

⁴ Bi le ntwiṅə yĩ'inè aa twiṅ bi'inèñbo, a ajàṅə mē bi le mmurə yĩ'inè a ñkì a múm ñwo yu aà, tà ajàṅə mē m̀dà'à mi ñgha'a ñi Nwĩṅòṅ Tà ñi le nyweensə Kristo ñi ñwo aa, tá à ghirè bĩ'inè tigè ntəə ñi àkòrè ñi zĩ yĩ'inè a múm ñtswèntì yĩ m̀fi.

⁵ Nloṅ mē mbē bĩ'inè bē ayoo yĩ fùùrè bi'inèñbò a mum ñwo yu, boṅ a laa mē bĩ'inè ka yĩ kii bē ayoo yĩ fùùrè bi'inèñbo tá bi ki nyweensə yĩ'inè tsǒ yu.

⁶ Bĩ'inè zi mē m̀arè yĩ'inè yĩ ñlwèn wa bi le ñkwèentə a ati b̀ṅṅə b̀ṅṅə bo bi Kristo mē bi ta ṅgi' i a ñi m̀ññù ìbĩ ya mē tá bĩ'inè tsuu ghèè ñi mbĩ a mbē ìbù'u innù jĩ bĩ.

⁷ Nloṅ mē yu wa yĩ mē à kwò mē aa bi kètè mē m̀ṅkèrè mi innù jĩ bi ghu nú.

⁸ Mbē a bē yĩ mē bĩ'inè kwò mē bi'inè bi Kristo, boṅ bĩ'inè bii mē bĩ'inè ka yĩ kii tswe ntì bi'inèñbò.

⁹ Nloṅ mē bĩ'inè zi mē Kristo yĩ bi leè ñyweensə ñi ñwo aa, kaa à ka yĩ wa'à bù ñkwo. Kaa ñwo sè ñi àdà'à yĩ tsu ghu nu bù ñtswe.

¹⁰ Ñwo nya mē à le ñkwo aa, à le ñkwo aa a ñi innù jĩ bi ñgàà yĩ m̀fùùrè. Lá ñtswèntì yĩ a tigè ñtswe tsìtsòṅə aa a tswe aa a mbo Nwĩ.

¹¹ Ma mùu ajàṅə tá ñi ki ñlogə ìb̀inù ghuu mē ñi leè ñkwo a ñi innù jĩ bĩ ñtigè ñki ñtswe ntì aa a mbo Nwĩ a mum Kristo Yesu.

¹² Ma mùu ajàṅə ñi tsuu mà'atə tá innù jĩ bi i ka mbu'utə ñjyànù yùù yĩ i kwo aa ta ki ghirè mē ñi ka yu'unə bē innù jii mē ñjyànù i yè'ətə aà.

¹³ Ñi tsuu idigə nú jùu jĩ tsù a mbò innù jĩ bi lǒ mà'atə tá i tigè ñlogə tsi'ĩ tsǒ ñjoo ifà'a abì'intì. Ñi b̀ṅṅə mfa ìb̀inù ghuu a mbo Nwĩ tsi'ĩ tsǒ bē bii mē bi fi'isè mē a múm ñwo bi kuu a múm ñtswèntì, ñki mfa idigə nú juu a mbo Nwĩ tá à logə tsi'ĩ tsǒ ñjoo ifà'a innù jĩ tsinè.

¹⁴ Nloṅ mē kaa mbē innù jĩ bi wa'á ñi m̀dà'à a mbu'utə bù tswé tsǒ mē kaa ñi sè aa a ñji' i m̀kòrə nòṅsè tswe aà, ñi b̀ṅṅə ñtswe aa a múm ìbòṅ yĩ Nwĩ a ghirè a nu bù aà.

¹⁵ Bĩ'inè aa tigə swon mə akə aa ε? Bĩ'inè aa ki ghìrə innù jĩ bi nlon mə bĩ'inè sì aa a nji'i mikòrə nònsè tswé mbanjə ntswe aa a múm ìbòn yĩ Nwĩ a ghìrə a nu bĩ'inè aa ε? Kaa mbə a wa'ă maa ajàn bə.

¹⁶ Nì sì zi mə nì bə fa ìbĩnù ghuu a mbo nù tsi'ĩ tsó ìbù'ù jĩ i yu'unə aa bon nì tigə mbə aa ìbù'ù nù wa mə ni yu'unə aa ε? Kè nì fà ìbĩnù ghuu a mbo innù jĩ bi i ghìrə nì kwokè, kè nì kĩ mfa a mbo àyu'unə a ghìrə ìnnù juu tsinè.

¹⁷ Lá mbi'ikə a mbo Nwĩ nlon mə bù bii mə à le mbə noò mò'ɔ nì bə ìbù'u innù jĩ bi aa, nì tìgə nyu'unə nĩ innù jya jii mə bi le ndĩ'ì a mbo bù aa nĩ ìtĩ ghuu tsimè aà.

¹⁸ Maa ajàn, bi kètè mē mĩnkìrè mi innù jĩ bi a nu bù, nì tigə mbə ìbù'u innù jĩ tsinè.

¹⁹ Mə ghàa a mbo bù aa ni mighàa mii mə bə ghàa aa, nlon aa ajàn yĩ mə n̄jyǎnú yùù ì bòrə aà. A le mbə a noò mò'ɔ aa, nì fà ìbĩnù ghuu tsó ìbù'u innù nsin, ñghìrə nĩ innù jĩ bi ñghèè naa nì mbii. Tsĩtsòn tã nì fa ìbĩnù ghuu tsi'ĩ tsó ìbù'u innù jĩ tsinè a tã nanjə bə bə bi Nwĩ bii bi ghìrə innù jĩ i tsinè aà.

²⁰ Nòò wa mə nì le mbə ìbù'u innù jĩ bi aa, kaa nì le ñwa'ă nĩ ànnù tsu bu bi innù jĩ tsinè tswé.

²¹ Lá àbĩ yĩ nì le ntswe ni yu à nĩ àkè, mə nì le si ghìrə innù jii mə atú yuu a tigə ndirə ghu tsĩtsònè aa ε? Innù ma jya i lwĩ'ì aa a ni nìwò.

²² Lá tsĩtsòn mə bi kètè mē mĩnkìrè mi innù jĩ bi a nu bù nì tigə mbə ìbù'ù Nwĩ aa, àbĩ yuu a bə mə ni ghìrə innù jii i tsinè aa a nsi mi'ì Nwĩ, ñtigə ntswe nĩ ñtswèntĩ yĩ ì lwĩ'ì n̄ñkon aà.

²³ Nlon mə innù jĩ bi i tsò'ɔ ifa'á yi aa nì nìwò, lá mètəñnè mi tĩ ñdùù mi Nwĩ mi bə ñtswèntĩ yĩ ì lwĩ'ì n̄ñkon a mum Kristo Yesu Mmà'àmbi yĩ'inè aà.

7

Ajàn yii mə Paul à le mfigině annũ mbə mu Kristo a ni nònsè n̄yɔ'ɔ aà

¹ Bĩlĩm bá mə wà'atè mə nì ka yu'u annù yii mə mə swon aa tã atú yuu laa ghu nlon mə nì ni bə bii nì zi nònsè aà. Nònsè a tswa nù aa wã noò mə à bùrə a atú ñtĩ aà.

² Bĩ'inè logə a nĩ àlènsè mə nònsè a tswa m̄ngyè mbi'ì ñgaa ñdoò yĩ aa a noò yii mə ñdoò yĩ à tswè ntĩ aà. Lá bæ mē ñdoò yĩ à kwo yi, bon kaa mbə nònsè wa'á yi bú ñtswa mbi'ì ñgaa ñdoò yĩ.

³ Nòò wa mə ñdoò yĩ à tswè ntĩ aa, à bə ghèe ki tswè bo ñumbáñnè yĩ dàn bon à bə aa m̄ngyè ajirè. Lá bæ ñdoò yĩ a kwo yi bon kaa nònsè à si nii bu ntswa. Bæ mə a gheε nyò'ɔ a nù dàn bon kaa à si m̄ngyè ajirè bə.

⁴ Aa ajànə a ki mbə a mbo bù aa mbă bilĩm bá, nì leè ñkwo a mum nònsè ñtsya a n̄jĩm ìbĩnu Kristo ta tigə tswè a mbo yu wa mə Nwĩ à le nyweensə ni n̄wo aa ta ki fà'a ifà'á yĩ siginè a múm àfà'á Nwĩ.

⁵ Nlon mə noò wa yii mə bĩ'inè le si tswè ntswé yĩ'inè ñyon ni n̄jyǎnú yĩ'inè aa, innù jĩ bi jii mə n̄jyǎnú yĩ'inè i yè'ètè, jya jii mə nònsè à le mbĩnsè aa, i fa'á ni a nu bĩ'inè, bĩ'inè tigə ñghìrə nĩ innù jii mə i zĩ aa bə nì nìwò.

⁶ La tsĩtsòn, bi kètè mē nònsè wa a nu bĩ'inè, nlon mə bĩ'inè kwò mə a ni innù jya jii mə bĩ'inè le mbə ìbù'ù ghu aà. Kaa ki'ì bù mfa'a nĩ innù ñyonə aa nĩ àlwènè nònsè ya yii mə bi le ñwà'ànə aa, bĩ'inè bāñnè mfa'a nyònè aa ni ñtwèntĩ yĩ m̄fi ya a múm Azwĩ.

Nònsè bo innù jĩ bĩ

⁷ Mbə bĩ'inè swon aa mə akə aa ε? Mə nònsè à nĩ innù jĩ bi aa ε? Kaa a sì la bə. Lá nònsè à le mbaa tsuu bə, bon kaa mə s̄ annù yĩ bi zĩ. Bĩ'inè logə yuà tsi'ĩ tsó

àlènsè: Nòḥsè à le mbaa tsuu swonj mæ, “Tsùu ayoo ndîm ghò i ghè'èné” bonj kaa mè si aghè'èné zî.

⁸ Nòḥsè à le ntsyà ntswe nî àbwarè nyòḥè aa a nĵim ndi'i Nwî jya ntigè mbiinsè mbuu njoo ĵi yè'ètè a mbuu mbuu a nu mè. Nòḥsè a yî ntsuu bə aa innù ĵi bi i nòḥ tsó i kwô.

⁹ A le mbə a noò mò'ɔ aa mè nî àtu ibiinù gha mè tswèntì ti nòḥsè. Là noò wa mè ndi'i Nwî i le nzî aa, ìbi i biinè, mè tigè ñkwo,

¹⁰ ndi'i jya ĵii i le ntswe aa nì mǎfá ntswèntì aa i bāḥnè ntigè nzi bə nì nìwo a nî yaa ḡgaa yû.

¹¹ Nlonj mē ìbi i le nyè abwarè yi ntsya aa a nĵim ndi'i jya mbwe'esə gha nzwitə.

¹² La a bə mæ nònsè yumbonj à laa mǎḥsə, ndi'i Nwî jya i kî ñlaa mǎḥsə, ntsinè ḡki mbonj.

¹³ La a bə mæ annù yîi mæ a le mbə yî siginè aa, a le ntigè nzi bə nì nìwo a mbo mè aa ε? Kaa mbə a ki'ì maa ajàn bē. A le ḡḡhìrè ibî, ñlogè annù yî siginè mǎfa'a nì yu. Ìbi wa i tigè ñzi nì nìwo a mbo mè mæ tâ bì nǎḥsə nyè ajàn yîi mæ mǎrè yî yî annù nĵkonj à bə aà. Tsó mæ a bə laa, ntsyǎ a nĵim ndi'i jya bi di'ì àjàḥ mæ ìbi i nǎḥsə nswèrè mbə aà.

Ajàḥ mæ ìbi bo ìbòḥ i tonə nì a nu bə aà

¹⁴ Bî'inè zi mæ nòḥsè à tswè aa a mbo ìzwî ji'inè. Là mè bāḥnè mbə ḡû nĵyǎnú, yîi mæ bi fee a gha a mbo innù ĵi bi tsó àbù'ù.

¹⁵ Kaa mè sǐ annù yîi mæ mæ ḡhìrè aa nǎḥsè ñzi tâ àtú ya laa ḡhu nlonj mæ kaa mè si annù yîi mæ mæ kòḥə a ḡḡhìrè aa ḡhìrè, la mbāḥnè ñḡhìrè aa bē ànnù yîi mæ bàà aà.

¹⁶ Mbə a bə yîi mæ mæ bāḥnè ñḡhìrè bə annù yîi mæ mè si kòḥ aa bonj mè bîi aa mæ nòḥsè à bòḥə.

¹⁷ La a bə mæ kaa annù ya aa à si mē bu ḡḡhìrè, a bāḥnè ñḡhìrè ìbi wa mæ i tswè a nu mè aà.

¹⁸ Nlonj mæ mè zi mæ kaa ànnù yî siginè yî tsu kaa a si a nu mè tswè, là'à tsi'í a múm nĵyǎnu mè. Mè tse ki yè'ètè a ḡḡhìrè ànnù yîi mæ a ku'unə aa, la kaa wa'à nì mǎdà'a a ḡḡhìrè tswè.

¹⁹ Nlonj mæ kaa mè si innù ĵi siginè ĵii mæ mæ yè'ètè a ḡḡhìrè aa ḡhìrè. Mæ bāḥnè ñḡhìrè aa ĵi bi jya mæ kaa mè si kòḥə a ḡḡhìrè aà.

²⁰ Mbə a bə yîi mæ mæ ḡhìrè aa annù yîi mæ mè si kòḥ a ḡḡhìrè aa bəə bonj kaa si mē bu ḡḡhìrè, a bāḥnè ñḡhìrè ìbi wa mæ i tswè a múm nu mè aà.

²¹ Mè tigè ñyè a bə nòḥsè mæ mè yi ḡhèə ḡhìrè annù yî siginè aa, ìbi i bāḥnè ñkhe nzî a abô.

²² Nlonj mæ mæ doritə a nyòḥ nòḥsè Nwî a múm ñtîi mè,

²³ lâ a nî ìdigè nu ja tsim, nòḥsè yî dāḥ a bāḥnè ma'a nî nòḥsè wa mæ à tswè a múm ñtîi mè aa nì ntsò, ñḡhìrè naa a nî àbù'u nòḥsè ìbi wa yîi mæ i tswè a nì idigè nu mè aà.

²⁴ Wεε ḡḡi'ì yà aa ε! A gha a mbo nĵyǎnú nìwô yù aa a ka kwèrə wo aa ε?

²⁵ Mè fâ mbi'ikə a mbo Nwî nlonj ḡgaa Mmà'àmbî yî'inè Yesu Kristo! Aà àjàḥə mæ mæ tigè ntswe aa â yùlà: A nî ñkòḥə yà, mæ fà'a nì a mbo nòḥsè Nwî wa a múm àtu mè, là nĵyǎnú yà i bāḥnè mǎfa'a nì a mbo nòḥsè ìbî.

8

Ajàḥ mæ ḡù a tswè ntì a múm Azwî Nwî aà

¹ Kaa mbə bi wa'ă isa'a tsîtsòŋ bú ònɪŋ a nu bə bii mə bi tswe a mum Kristo Yesu aà.

² Nlon mə nòŋsə Azwĩ wa mə a fa ntswénttì a mum Yesu aa, à ghìrè mə mə tâ mè fè'ε a mum nòŋsə yĩ mə a zĩ aa ni ìbì bo nìwô aà.

³ Nwĩ à le ŋghìrə annù yĩ mə kaa nòŋsə à le ŋwa'ă ŋghìrə zi ònlon mə nɟyanù òmìsòŋ ì bòrê aà. A le ntoo Mú yĩ, a sigə nlogè marè òmìsòŋ yĩ mə a ghìrə ìbì aa mə tâ à tigə ayoo mmà'anwĩ a nsĩ'itə ìbì bê. Ma mùu ajàŋ à le ntigə nsa'a ìbì nɟyănù.

⁴ Nwĩ à le ŋghìrè ma mùu ajàŋ aa mə yu lwensə annù yĩ tsìnè yĩ mə nòŋsə a lòò a mbo bĩ'inè bii mə bi tswe ntswénttì yĩ'inè a mùm Azwĩ kaa wa'ă tswè òyonə aa bə nɟyănù aà.

⁵ Bè bii mə bi tswe ntswénttì yàà a mùm nɟyănù aa, bi tɛ'ε atú yaa laa nĩ ìnnù jii mə nɟyănù yàà ì yè'ètè aà. Lá bə bii mə bo tswe ntswénttì yàà a mùm Azwĩ aa bi tɛ'ε atú yaa laa nĩ ìnnù jii mə Azwĩ a yè'ètè aà.

⁶ A nte'ε atú yo a nĩ ànnù yĩ mə nɟyănù ì yè'ètè aa, à ni nìwô. Ntè'ê àtu ni ànnù yĩ mə Azwĩ lòò aa, à nĩ ntswénttì bo mbɔɔnê.

⁷ Nù yĩ mə à tɛ'ε atú yi a nĩ ìnnù jii mə nɟyănù yĩ ì yè'ètè aa, à nĩ ŋgàŋkìbàa Nwĩ, ònlon mə kaa à si nòŋsə Nwĩ yu'unə; a nswonə annù nĩŋkɔŋ, kaa mbə a wa'ă tɛ'ε òlè.

⁸ Bè bii mə bi yu'unə nɟyănù yàà aa, kaa mbə bi wa'ă annù yĩ mə a bònè Nwĩ aa ghìrè.

⁹ Lá kaa nì sì aa a mùm nɟyănù tswè, nì tswe aa a mùm Azwĩ, mə mbə a bə tsi'ĩ annù nĩŋkɔŋ mə Azwĩ Nwĩ a tswe a nu bù. Nù yĩ mə à sì nĩ Azwĩ Kristo tswè aa kaa à sì ŋù yĩ bê.

¹⁰ Lá, mbə Kristo a tswe a mum bù, ka mə nɟyănù juu ì kwokə nlon ì ìbì aa, bon ìzwĩ juu ì tswénttì ònlon mə Nwĩ à ghìrè mè ìnnù juu ì tsìnè aà.

¹¹ Mbə Azwĩ Nwĩ wa yĩ mə à le nyweensə Kristo Yesu ni nìwo aa a tswe a mùm ntiì bù bon yu wa mə à le nyweensə Kristo Yesu aa, à ka fa ntswénttì a mbô nɟyănù yùù yĩ mə mbə ì kwo aa, ì tsyă aa a nɟimə Azwĩ yi ya mə a tswe a mum ntiì bù aà.

¹² Maa ajàŋ bilĩm bá, kaa bĩ'inè sì aa ìbù'ù a mbô nɟyănù bə, a ŋka ntswe ntswénttì yĩ'inè òyonə aa ajàŋ yĩ mə nɟyanù yĩ'inè ì figitə aà.

¹³ Nlon mə mbə bĩ'inè ka ntswe ntswénttì yĩ'inè òyonə aa ajàŋ yĩ mə nɟyănù yĩ'inè ì figitə aa, bəə bon bĩ'inè ka kwo, lá a nɟimə Azwĩ, mbə bĩ'inè zwitə ìnnù jii mə nɟyănù ì yè'ètè aa, bəə bon bĩ'inè aa bàŋnə tswe bitì.

¹⁴ Bè bitìsìm bii mə Azwĩ Nwĩ a tsyàsə aa, à ni bɔɔ bi Nwĩ.

¹⁵ Nlon mə kaa nì le wa'ă aa àzwĩ yĩ mə a ghìrə mə nì bə ìbù'ù tâ nìbɔ'ɔ bu ŋka ntswa ghu aa, kwèrè. Nì le mbàŋnè ŋkwèrə aa àzwĩ yĩ mə a ghìrə mə tâ nì bə bɔɔ bi Nwĩ aà. Bĩ'inè yi ntɔŋnə mə, “Abba! Taà ghà!” aa, bĩ'inè tigè òtɔŋnə aa ni mìdà'à mi Azwĩ,

¹⁶ a bə Azwĩ Nwĩ yumbɔŋ mə bô àzwĩ yĩ'inè swonə ni mə bĩ'inè bə aa bɔɔ bi Nwĩ.

¹⁷ Mbə a bə yĩ mə bĩ'inè bə aa bɔɔ bi Nwĩ, bəə bon bĩ'inè bə aa bìjì bi nda bi Nwĩ, mbə bìjì bi nda aa bĩ'inè bì Kristo, mə mbə bĩ'inè kì ŋka mbii ŋgì'ì bĩ'inè bì Kristo, tã tâ bĩ'inè nìbò yi ŋkì ŋkwèrə nìgha'à.

Nìgha'a nùì mə bĩ'inə bε aà

¹⁸ Mè wà'atə mə kaa ŋgì'ì yĩ mə bĩ'inè yə tsîtsòŋə aa kaa ì sì kɔ'ɔ ŋkù'ùnə a ni nìgha'a nùì mə Nwĩ à ka yĩ fì'isə dì'ì a mbo bĩ'inè aà.

¹⁹ Njì nòò wa mə Nwĩ ka yĩ dì'ì bɔɔ bi nĩ nìsi nì nìsi aa, ì yanə nĩ nìjòò tsìm jii mə à le nnanşə aa si'ì si'ì, bo tigè mbə.

²⁰ Nlonj mə a le ηkòη Nwĩ mə yu niη isa'a a nũ njoò tsim jii mə à le ηnaηsə aa tã ì tigê mbə njoo adàηè àdàηè, kaa a le wa'ă njoo jya kòηè. Ka mə Nwĩ à le ηghìrè laa, bi le si be annũ yĩ sigìnè,

²¹ nlonj mə tsi'ĩ njoo mà jya mə Nwĩ à le naηsə aa, i ka yĩ fè'è a mum nìwo nĩi mə ni ghìrè i kwô mbwe aa, i tigè fè'ε təə atu bo ni nìgha'a nĩ wè ni bɔɔ bi Nwĩ.

²² Nlonj mə bĩ'inè zi mə, nzi nywe'e tsìtsòη, njoò tsim jii Nwĩ à le naηsə aa, i dùmè, nyu'u nĩ nyanè tsò maburè yĩ mə à tsigè aà.

²³ Lã kaa sì tsi'ĩ njoò tsim jii mə Nwĩ à le naηsə aa bə mə i yu'u nyanè; tsi'ĩ bĩ'inè bii mə bĩ'inè kwèrè mə Azwĩ Nwĩ tsi'ĩ tsò mètəηnè mi ntsyambii aa, bĩ'inè kii ndumə a mùm mbìinũ yĩ'inè a ajàn yii mə bĩ'inè yu'utə ni mə tã Nwĩ à yi nlògè yĩ'inè a ni bɔɔ bi, ntigè ηghìrè mə tã mibii mi nú mi'inè mitsim mĩ fè'ε a atsaηè.

²⁴ Nlonj mə ajànə mə Nwĩ à le nyweense yĩ'inè aa bĩ'inè ka tigè ki be. Kaa bĩ'inè si ayoo yii mə bĩ'inè be aa yə. Nũ yii mə mbə a bú ηka mbe ayoo yii mə a yə aa, à nĩ wò aa ε?

²⁵ Lã mbə bĩ'inè ka mbe ayoo yii mə kaa bĩ'inè si yə aa bonj bĩ'inè ka tswa ntii yĩ'inè i ki yu'utə.

Ajàηə mə Nwĩ a naηsə ndi'i ibòη yi aà

²⁶ Aã ajàn yii mə Azwĩ Nwĩ a kii nzi ηkwetə nĩ yĩ'inè bii bĩ'inè bɔrə aà; nlonj mə kaa bĩ'inè sĩ innũ jii mə mbə bĩ'inè kã ntsa'atə Nwĩ m̃betə aa zĩ, la Azwĩ yumbonj a tsa'atè nĩ Nwĩ a atu bĩ'inè nyə'ə, ntsaa nĩ tswegè, a ni m̃anjĩ yii mə kaa mbə bi wa'à ni nìghàà ni ntsù swonè.

²⁷ Yu wa mə a naηsə nlɔɔ nĩ innũ jii i tswə a mùm ñtii bə aa, à zĩ àmòòntè yii a tswə a atũ Azwĩ aa, nlonj mə Azwĩ a kii ntsa'atə nĩ Nwĩ a atu bə bi Nwĩ, nyonə aa a nĩ innũ jii mə Nwĩ a lòò aà.

²⁸ Bĩ'inè zi mə a nĩ innũ tsim jii mə Nwĩ a ghìrè aa, a fà'à aa mə tã ì zi nĩ ibòη a mbo bə bii mə bi kòηə yi aà, là'à bə bya bii mə à twòηə waa nyonə aa a ñim ηkà'á yĩ aà.

²⁹ Bə bya mə Nwĩ à leè ñfoo nzi ntsò'ɔ aa, à le ηki ntantə nləə mə tã bi tigè mbə tsi'ĩ tsò Mũ yĩ, tã Mũ yĩ wa a tigè mbə ntsyambii a titii bɔɔ bi ma bĩ ghà'atè.

³⁰ Bo ma bya mə à le mfòò ntantə nləə aà, à le ntigè ntwonə; bo ma bú mə à le ntwonə aa, a ghìrè ànnũ yaa a tsinè, bo ma bya mə à le ηghìrè ànnũ yaa a tsinè aa a tigè mbii mə bo bi Mũ yĩ yi ηkuu wa mùm nìgha'a yu.

Akòηnè Nwĩ ñtsya a ñim Kristo Yesu

³¹ A nĩ innũ ma jũ tsim mbə bĩ'inè tigè ñswonə aa mə akə aa ε? Mbə Nwĩ a tswə bi'inè ñi bo a yĩ'inè aa a tigè m̃mɔɔntə wo aa ε?

³² Tsi'ĩ Nwĩ wa mə à le ηwa'ă a njonj mú yĩ wa liη, mbaηnə mfa yi mə à yi ηkwə a atu bĩ'inè bitsimè aa, àa wa'à k̃i ηka mfa njoò tsim a mbo bĩ'inè bo bi Mu yĩ wa aa ε?

³³ Aa wò mə mbə a niη isa'a a nu bə bii Nwĩ tsò'ɔ a ni bi bə aa ε? Aa tsi'ĩ Nwĩ mə a ghìrè mə tã innũ jyaa i tsinè.

³⁴ Aã wò mə mbə a ñiη ñjò a nu bo aa ε? Aa Yesu Kristo, wa mə à le ηkwə aa, iηηə, yu wa mə bi le mb̃insə a niwo, a tigè ñtswe a mbèè ñkwε Nwĩ nĩ m̃mà'á, ntsa'atə nĩ Nwĩ atu bĩ'inè aa ε?

³⁵ Aa wò mə mbə a yátè yĩ'inè bi àkòηè Kristo aa ε? Mbə a bə aà ηgi'i yĩ ñdirè ñdirè, kè innũ jii i yaηə yĩ'inè aa, kè ajànə bi tso'ɔ akòrè yĩ'inè aa, kè ñji yii i kùu a ala'a aa, kè ajàn yii bĩ'inè bonj itsè'è jĩ wè'è aa, kè ajàn yii bĩ'inè tswə a ñsũ ñwo aa, kè ajàn mə bi lòɔ ηkwýé atũ yĩ'inè ni munwi aa ε?

³⁶ Aã ajàn yii mə bi ηwa'anə a mùm àηwà'anə mə, "Nlonj ηkwitũ ghò, bi zwitə nĩ yĩ'i njwĩ tsim;

ñlentə nî yi'i tsǒ m̀binjèrè j̄i m̀ə b̄i lòo ɲwà aà."

³⁷ Ɲgan, a múm ìnnù ma j̄ú tsim, b̄i'í n̄ansè m̄ə n̄tsya n̄tsò, nyon aa a n̄j̄m yu wa m̀ə à le ɲkòɲè yi'i aà.

³⁸ Nlon m̀ə m̀ə n̄ansə nzi m̀ə, k̀ə niwo, k̀ə n̄tswènt̄i, k̀ə baangel, k̀ə idà'à j̄i i sa'a mbi yù aa, k̀ə ìnnù j̄i m̀ə i tswe ts̄itsòɲ aa, k̀ə ìnnù j̄i i ka ȳi z̄i aa, k̀ə idà'a tsim,

³⁹ k̀ə ɲjoo j̄i i tswe a ndəɲ a aburə aa, k̀ə ɲjoo j̄i i tswe a nsye aa, k̀ə àyoò tsu ȳi m̀ə a tswe f̄aa mbi aa, kaa mbə a wa'a yi'inè b̄i àkòɲnè Nw̄i ȳi a tswe a múm Kristo Yesu Mmà'àmbi aa yàtè.

9

Nw̄ingòɲ bo b̄i b̄ə bi

¹ Annù ȳi m̀ə m̀ə swon aa, à n̄i ànnù n̄iɲkòɲè, m̀ə laa mbə ɲ̄ú Kristo, kaa wa'ǎ n̄àà ìnnù tsweé. Nt̄i gha ȳi i sa'a n̄i gha a múm Azw̄i Nw̄i i n̄i àyəfə ȳa.

² Ajəɲnè ȳi wè a tswe a múm n̄t̄i m̀ə, m̀ə k̄i ɲyu'u n̄i ɲyanè t̄i m̀ə a n̄t̄i m̀ə.

³ Mbi'i ɲgaa b̄il̄im ba, ɲgwè'è yà, bon m̀ə le mbaa nyè'ətə m̀ə b̄i n̄iɲ ndòò a atu m̀ə, k̀ə m̀ə b̄i k̄i nyatə gha b̄i'í Kristo nlon ɲkwit̄u waa.

⁴ Bo laa mbə baIsrael, à le mbə bo m̀ə Nw̄ingòɲ à le nlògè waa a ni b̄oò bi ɲki ndi'i n̄igha'à ni a mbo bo, ɲwarə akàà bo bo, m̄fa n̄òɲsè a mbo bo, bo tswe ni m̄an̄j̄i n̄m̄ii Nw̄i ȳi à kù'ùnə aà, ɲki n̄tswe n̄i ìnnù j̄i m̀ə Nw̄ingòɲ à le ɲkà'à aà.

⁵ Bo le mfè'è aa a nu b̄it̄a bi b̄it̄aà b̄i'inè bya, Kristo tsǒ ɲùm̄isòɲ à le ɲki mfe'è a ɲgwè'è bo, b̄i'inè ka ɲgha'asə Kristo ȳi m̀ə à ni Nw̄ingòɲ ȳi a bu'utə b̄ə b̄itsimè aa n̄iɲkòɲè.

⁶ L̄a kaa m̀ə si swonə aa m̀ə kaa Nw̄i à si n̄ighaà ni ləè nlon m̀ə kaa à si b̄ə b̄itsim b̄i m̀ə bi fè'è a ɲgwè'è baIsrael aa bə m̀ə à ni baIsrael bi annù n̄iɲkòɲè.

⁷ Kaa wa'ǎ b̄oò bi Abraham b̄itsim bə m̀ə à ni b̄oò bi, l̄a Nw̄ingòɲ a swon a mbo Abraham m̀ə, "N̄tsya a n̄j̄m Isaac, bi ka ȳi tigə t̄wonə ɲgwè'è yò a n̄i ìkùm̄ə ghò."

⁸ Ma ȳu a d̄i'ì aa m̀ə kaa à si b̄oò b̄itsim b̄i m̀ə bi j̄we a múm ɲjȳānu aa bə m̀ə Nw̄ingòɲ à lògə a ni b̄oò bi; à b̄an̄nə nlògè bya b̄i m̀ə à le ɲkà'à nlon ɲgaa yàà aà.

⁹ Nlon m̀ə Nw̄ingòɲ à le ɲghirə ɲkà'à ȳi ya aa lalà, "Nòò à ka tsȳa b̄i k̄i kù'ù l̄alà, t̄a m̀ə z̄i t̄a Sarah à j̄we a m̄umb̄an̄nè."

¹⁰ Kaa a burə t̄i m̀ə, a mb̄u ɲghèè ghu, nòò wa m̀ə Rebecca à le n̄tswe ni b̄oò bya bi baa a ato'o yu, m̀ə à le n̄j̄we ɲ̄ú ȳi m̄w'otə, taà ȳi'inè Isaac aa,

¹¹ a ɲghirə m̀ə aj̄an̄ ȳi m̀ə Nw̄ingòɲ à le n̄tsò'ò b̄ə bi aa t̄a à bə a at̄an̄tə Nw̄i, kaa wa'à yòɲè aa bə n̄i àfà'à ȳi ɲ̄ú fà'à aa, t̄a à bə b̄ə n̄tsò'ò Nw̄i,

¹² Nw̄ingòɲ a swon a mbo ndè wàà m̀ə, "Ȳi n̄tsȳamb̄i à ka yi k̄i fà'à a mbo ȳi àyòɲtə." À le n̄swonə ma ȳu aa mb̄on̄ t̄a b̄i yi n̄j̄we waa, kaa bo burə t̄i annù ȳi tsu ghirè, k̀ə ȳi siḡinè k̀ə ȳi b̄i.

¹³ A aj̄an̄ m̀ə bi k̄i mb̄u ɲɲwa'anə a múm àɲwà'ànè Nw̄i aa m̀ə, "M̀ə le ɲkòɲè Yacob, m̄baa Isac."

¹⁴ Mb̄ə b̄i'inè swon aa m̀ə akə aa ε? M̀ə Nw̄ingòɲ a ghirə annù ȳi a si tsinè aa ε? Kaa mbə b̄i'inè wa'à maa aj̄an̄ swonə.

¹⁵ Nlon m̀ə à le n̄swon a mbo Moses m̀ə, "M̀ə ka ko m̄il̄iɲnè ɲ̄ú ȳi m̀ə m̀ə kòɲè a ɲko m̄il̄iɲnè ȳi aa, i k̄i j̄əɲnə a nu ɲ̄ú ȳi m̀ə m̀ə kòɲè a n̄j̄əɲnə ghu nu aà."

¹⁶ La a bə m̀ə, kaa ɲko m̄il̄iɲnè Nw̄i i si aa a n̄j̄m ɲkòɲè ɲ̄ú k̀ə ifà'à ɲ̄ú yonə, i yòɲè aa t̄si'í a n̄j̄m ɲko m̄il̄iɲnè ȳi.

17 Nlonj mə aŋwà'ànə Nwī a le nswonj a mbo Pharoah mə, “Mè le nghìrè gho a ni mfò aa mə mə dī'i midà'a ma a nu wò, i ghìrè tâ bì zi ikùm gha a mbí ntsimə.”

18 A dī'i mə Nwīngòŋ a ko mìlìŋnè nù yī a kòŋ ŋko aa, ŋkii nghìrè ntiì nù yī mò'ɔ i tii nī ñkòŋê yī.

Alwĩntɔŋə Nwī ni ñko mìlìŋnè yī

19 Lâ nī ka betə gha mə, “Mbê Nwīngòŋ a bú ñtigə mfiərə nù aa mə akə aa ε? Mbê wò a tuu ànnù yī mə à kòŋə aa ε?”

20 Lâ wò ñùmìsòn, ò bə aa wò, a ŋka mbetə mìghàà a mbo Nwī aa ε? Mbê àntòò nsye a betə a mbòò yī mə, “O bòò gha bə lâlà aa a ya aa ε?”

21 Mbòò bántòò wa, à sī nī àdà'à a atú àbòò ya tswé, mə mbə a logè àtàà yī fùùrè mbòò bántòò ghu bi baa, ñləə yī mò'ɔ nī àyàré àntòò, ñki ñləə yī mò'ɔ tsi'i nī àntòò àdàŋə àdàŋə aa ε?

22 Aà àjàŋə mə Nwīngòŋ a fà'à aà, à le ñlòò mə yu dī'i alwĩntɔŋê yī i kii ghìrè tâ bì zi midà'á mi, lâ à le ntswa ntii yi a nu bə bii mə à le si lwisə ntɔŋ a nu bo aa, bo kī ntswe nī ñkwo aà.

23 A le ŋki ñlòò mə yu dī'i ñigha'à ni nī wè, nii à le nswī'i a nu bo bya bii mə bo ni njoo jii mə a ko mìlìŋnè waa aa, là'à bo bya mə à tàŋtè mē mə bo yi ñkwere ñigha'à ni aà.

24 Nlonj mə bī'inè laa ŋki ntswe a titii bə bii mə à le ntwonə aà, kaa bi wa'à aa tsi'i a titii baYuda fə'è, bi ki mfè'è a titii bìtìzì Nwī. Mbə a bə aa ajàŋə mə Nwī a fà'à aa bonj mbə a wa'a ajàŋ mə yu kòŋə ñghìrè aa ghìrè aa ε?

25 A nī ajàŋə mə à swònə a mùm aŋwà'ànə Hosea mə, “Bè bii kaa à le ŋkì'i bə bə aa, mə ka twonə ni ‘bə bā.’

Yu yī mə bi le si twonə ni ‘kaa mə sī kòŋə aa,’ mə ka twonə ni “Mbèè ntiì yà.’

26 Tsi'i maa adigə mə Nwī à swònə a mbo bo mə, ‘Kaa nī sī bə ba bə aa’ maa adigə bi ka yī tigə twonə waa a ni bə bi Nwīngòŋ yī à tswè ntii aà.”

27 Yesaiah à le ŋki nyə'ə nlonj ŋgaa Israel ñswonj mə, “Ka mə bə bi baIsrael ka yī gha'a i kù'ù tsi'i tsò àwàŋə ŋkì aa, bi ka yī yweensə aa tsi'i mbùmètè.”

28 Nlonj mə Mmà'àmbi à ka yī ghèsə tsərə isa'a mbi yù aa tsi'i ñilì'i nī li'i a ni lunə.

29 Ajàŋə mə Yesaiah à lèè ñki nswonj a mbii mə, “Mmà'àmbi ntsù ntsò à le mbaa tsuu yi'inè ni ñgwè'è yī mò'ɔ mà'àtè, bonj à le nghìrè bī'inè tigè tsò Sodom ñki mbə tsò Gomorrah.”

Israel bo bì ñtoo yī ñsigìnè yâ

30 Bī'inè lòò aà ñswonj mə akə aa ε? Mə bìtì zì Nwī bii mə kaa bi le nte'ε wa'à mitii myaa ka ŋgaansə a nghìrè ànnù yī a tsinə aa, bi baŋnə ntsisə innù jyaa i tsinə a nsi mi'i Nwī, ntsya a ñjìmê àbiiintii;

31 lâ baIsrael bii mə bo le si bàŋnè ñlòò nī a ñləə ñòŋsè tã ghìrè tâ ànnù yaa tsinə a nsi mi'i Nwī aa, kaa bo le ŋwa'à ñòŋsè wa bàŋnè ñləə ta tâ innù jyaa tsinə.

32 Mbə bi betə mə a tigè ñghìrè akə mə bo wa'á ñòŋsè wa lèè tâ innù jyaa i tsinə aa ε? Nlonj mə kaa bo le ŋkì'i aa a ñjìm àbiiintii ka nyonə. Bo le mbàŋnè ñka nyonə aa bə a ñjìm innù jii mə bo le si ghìrè aà. Maa ajàŋ bo le ñkwàntè wa nī ñgò'ò ñtùmé àkòrè yâ.

33 A ajàŋ yī mə bi ŋwa'anə a mùm aŋwà'ànə Nwī mə, “Yê nī, mə ñòŋsè ñgò'ò a Sion,

mə bə aa ki kwàntè ghu,
 a bə àlânşə ɲgò'ò mə a ka ghìrê bo wo.
 Lá ɲù n̄tsim ȳi à n̄ɲ n̄tī yi ghu nu aa, kaa bi ka ȳi wa'ă atû yi dirisè.”

10

¹ Bɔɔ bi maà, mə yè'è tsi'í n̄i n̄tī ghâ tsim, ɲkii n̄tsa'atə n̄i Nwí a atu bə ba baIsrael mə tâ bo ȳi nyweenə.

² Nlon mə mbə m̄e b̄i àyəfə nlon ɲgaa yàà mə bo naɲsə n̄tī n̄i ànnù Nwí kaa wa'a m̄anj̄i ȳi à kù'ùnə aa b̄aɲnè n̄zi.

³ Tsó mə kaa bo s̄i aj̄aɲ ȳi mə Nwí a ghìrə annù b̄e a tsinè naɲsè n̄zi aa, bo b̄aɲnè n̄lɔɔ ni ɲghìrə tâ ànnù yaa tsinè n̄i atû yaa. Kaa bo le ɲwa'ă m̄ib̄i mi n̄u myaa sigisè m̄fa a mbo Nwí mə tâ à ghìrə ànnù yaa tsinè.

⁴ Nlon mə n̄ɔɲsè à le n̄lwí'í aa a nu Kristo, mə tâ ɲù n̄tsim ȳi mə à n̄ɲ n̄tī ȳi ghu nu aa, Nwí a ghìrè ìnnù ji i tsinè.

Mbə ɲù n̄tsim à tse nyweenə

⁵ Moses à le nswonə nlonə annù aj̄aɲ ȳi mə mbə ìnnù ɲù tsinè ɲyonə aj̄aɲə mə a lèè n̄ɔɲsè aa mə, “Bè b̄i mə bi lèè n̄ɔɲsè aa bi ka ȳi tswe bit̄i i yòɲə aa aj̄aɲə mə bi lèè n̄ɔɲsè wa aà.”

⁶ Lá ànnù aj̄aɲ ȳi mə ànnù b̄e a tsinè nyonə aa n̄i àb̄iint̄i yaa aa a swonə ni mə: “Tsuu a m̄úm n̄tī wò swonə mə, ‘Wò à ka kɔ'ɔ ghèè a aburə aa ɛ?’” (Ma la a bə mə wò à ka kɔ'ɔ lògè Kristo sigə ni ghu a nsye le?)

⁷ “Kè ‘Wò à ka sigə ala'a b̄iku bi b̄e aa ɛ?’” (t̄a sigə lògè Kristo i kɔ'ɔ ni ghu).

⁸ Lá a b̄aɲnè n̄swonə aa mə akə aa ɛ? A swonə aa mə,
 “Wa n̄ghàà nya ni tswe ɲkòòntè a mbèè wò;
 ni tswe a n̄tsù wò ɲki n̄tswe a n̄tī wò,”

là'ă tsi'í n̄ghàà ni Nwí nya mə b̄i'í swonə, n̄swonə ni mə tâ b̄e n̄ɲ n̄tī waa a nu Nwí aà.

⁹ Nlon mə ò bə ki swonə n̄i n̄tsù gho mə, “Yesu à n̄i Mmà'àmbi,” i kii bii a m̄úm n̄tī wò mə Nwí à le nyweenə ȳi ni n̄wo, bon̄ ò ka yweenə.

¹⁰ Nlon mə ɲù a bii aa a m̄úm n̄tī yu Nwí a ghìrè ànnù yi a tsinè, a kii n̄swonə aa ni n̄tsù yi nyweenə.

¹¹ Aɲwà'ànè Nwí a swonə mə, “Kaa ɲù tsù ȳi à n̄ɲ n̄tī yi ghu nu aa, kaa mbə bi wa'ă atû yi dirisè.”

¹² Kaa bi si a ɲù tswerə, kè ò bə ɲù baYuda, kè ɲù baGrikia; Mmà'àmbi à bə Mmà'àmbi aa a mbo b̄e b̄itsimè, ɲkii n̄swi'í n̄i àfù'ú yi a nu b̄e b̄itsim b̄i mə bi twon̄ nii aà.

¹³ Nlon mə aɲwà'ànè Nwí a swonə mə, “N̄ù n̄tsim ȳi mə a twon̄ ikum Mmà'àmbi aa à ka yweenə.”

¹⁴ Lá m̄b̄e b̄e k̄a n̄twon̄ ikúm yi aa mə akə, mə mbə bo tuu n̄tī waa ghu nu n̄ɲə aa ɛ? Kè mbə bo tigè n̄n̄ɲ n̄tī waa ghu nu aa mə akə mə mbə a bə mə bo lèè wa'ă annù yi yu'u aa ɛ? Kè m̄b̄e bo yu'u aa mə akə ti ghè mə bo tswe ni ɲù ȳi à ka swonə aa ɛ?

¹⁵ Kè m̄b̄e b̄e k̄a n̄swonə aa mə akə mə mbə bi tuu waa too aa ɛ? Tsó aj̄aɲə mə bi ɲwa'anə mə, “Yə n̄i aj̄aɲ mə m̄ikòrè mə b̄e b̄i mə bi z̄i n̄i n̄too ȳi n̄siginè aa mi bon̄ mb̄e!”

¹⁶ Lá kaa b̄e b̄itsim burə t̄i n̄too ȳi n̄siginè ya kwerè. Nlon mə Yesaiah à swon̄ mə, “Mmà'àmbi, ɲù ȳi mə à b̄i mə n̄too ȳi mə b̄i'í swonə aa à n̄i wò aa ɛ?”

¹⁷ Ma mùu ajàṅ, àb̄iintii a yòṅè aa a n̄j̄imə ànnù ȳii bi yu'u aà, òtoo ya mə bi yu'u aa i bə aa annù ȳii bi swon̄ə nlon̄ə Kristo aà.

¹⁸ Lá, mə t̄igə mbetə mə, bo lɛɛ ṅwa'à yu'u aa ε? Tsi'í annù n̄ṅkon̄ə, bo lɛɛ ònyu'u, òlon̄ə mə àṅwà'ànè Nw̄i a swon̄ə mə,
 “N̄j̄i yàà ì lɛ mfè'è ṅghɛɛ bi yu'u a idigə tsimè,
 òtoo yàà i ghɛɛ ònywe'e a nlw̄i'í m̄b̄i.”

¹⁹ Mè bú mbetə mə, baIsrael lɛ ṅwa'à nan̄sè ònyu'u aa ε? Moses à lɛɛ m̄foo nswon̄ə mə,
 “Mè ka gh̄irè tá n̄i t̄igə ṅghə'əṅə b̄ə b̄ii kaa bi s̄i tɛ'ɛ ṅku'unə mə mbə bi ntwon̄ə n̄i àtoo aà;

mè ka gh̄irè tá n̄i t̄igə nlwisə n̄i òt̄on̄ a nú àtoo ȳii mə á tswé ìj̄j̄ntə b̄ə gh̄u aà.”

²⁰ Yesaiah a bú n̄swon̄ə tsi'í n̄it̄i mə,
 “Bè b̄ii mə bi lɛ ṅkaa wa'à gha ka nlɔɔ aa, bi lɛ nyə gh̄á;
 mè lɛ nd̄i'í ibīinú gha a mbo b̄ə b̄ii kaa bi lɛ si wa'à n̄i gha betə aà.”

²¹ Lá a ṅgh̄ɛɛ a n̄i baIsrael, a swon̄ə mə, “A ṅḡon̄ b̄inòò bitsim, mə lɛ ns̄antə mbo ma, ntwon̄ə n̄i b̄ə b̄ii mə bi lɛ mbə ṅḡan̄at̄i atu, ṅk̄ii n̄ligitə n̄i ànnù ȳii mə mè lɛ si swon̄ə aà.”

11

N̄ko m̄l̄ṅṅè Nw̄i a nu baIsrael

¹ Mə t̄igə mbetə aà mə a bə mə Nw̄iṅḡon̄ à tùu m̄ə b̄ii b̄ə aa ε? Kaa a s̄i maa ajàṅ b̄ə! Mè a n̄i ìtu ibīinú gha, mè laa mbə ṅú baIsrael, m̄bə mu Abraham, m̄fɛ'ɛ aa a atsə Benjamin.

² Kaa Nw̄iṅḡon̄ à burə t̄i b̄ə b̄ii mə à lɛ n̄tsɔ'ɔ a mb̄ii mb̄ii aa tuù. N̄i s̄i annù ȳii mə àṅwà'ànè Nw̄i a swon̄ə nlon̄ə ṅgaa Elijah zi aa ε? Wa adigə àṅwà'ànè mə a gh̄àà òlon̄ə ajàṅ mə à lɛ nyè'è a mbo Nw̄i òlon̄ə annù ȳii baIsrael gh̄irə aa ε?

³ A lɛ nyè'è n̄swon̄ə mə, “M̄mà'àmbi, wa bi zw̄itè mə ṅḡan̄toò jo tsimè. Bo k̄i m̄ə n̄sa'a mikentə mi m̄ɔ'ɔ mi mà'á wò, a t̄igə mburə tsi'í m̄ə m̄ə. Bo k̄i m̄bu nlòò n̄i n̄zw̄itè m̄ə.”

⁴ Lá Nw̄iṅḡon̄ à lɛ nkwi'í gh̄u mbo aa mə akə aa ε? A lɛ nswon̄ə gh̄u mbo mə, “Wa mè l̄è m̄ə b̄ə n̄tsù'ù ji s̄ambaa b̄ii mə kaa bi burə t̄i aku'ut̄ə yaa a nsi Baal swétə aa a n̄i b̄ə.”

⁵ A k̄i mbə a ṅḡiṅ ṅḡiṅ ts̄its̄on̄ mə mb̄umtè b̄ə i burə n̄tswe gh̄u j̄ii mə Nw̄i à tsò'ɔ a n̄j̄im̄ ib̄on̄ə yi.

⁶ Nlon̄ə mə à lɛ n̄tsɔ'ɔ waa aa a n̄j̄im̄ ib̄on̄ə yi, kaa à lɛ ṅwa'a aa a n̄j̄im̄ è if̄à'à ȳi tsu mə bo fa'a yòṅè, à bə yòṅè aa a n̄j̄im̄ if̄à'à ȳii mə bo fa'a aa bon̄ə kaa à s̄i ib̄on̄ə Nw̄i bú m̄bə.

⁷ A t̄igə n̄d̄i'í aa mə kaa baIsrael lɛ wa'a ayoo ȳii bo lɛ si lòò aa yə aa ε? Tsi'í annù n̄ṅkon̄ə, à lɛ ṅk̄i mbə tsi'í m̄b̄umtè j̄ii mə Nw̄i à lɛ n̄tsɔ'ɔ aa mə bi lɛ ṅkwɛrə. A mbo àb̄ugè b̄ə, bi gh̄irè m̄int̄i myaa t̄i,

⁸ a ajàṅ ȳii mə àṅwà'ànè Nw̄i a swon̄ə aa mə,
 “Nw̄iṅḡon̄ à lɛ m̄fa azw̄i ȳii mə a lɛ m̄f̄i atu yaa aa a mbo bo,
 m̄ə tá mi'í myaa ka nyə idigə kaa wa'à k̄i ònyə,
 ìton̄ə jyaa k̄i ònyu'u n̄i ìnnù kaa wa'à k̄i ònyu'u,
 i ȳi k̄ɔ'ɔ ywe'e s̄i.”

⁹ David à lɛ ṅk̄i nswon̄ə mə,
 “Tá b̄i ka bentə n̄i b̄im̄ataa á bo aa ṅkwokə gh̄u,
 ṅk̄i n̄tswetə n̄i waa á bo aa nan̄ə a ataa

a noò yïi bo ji mikòò myaa aà,
tâ bo aa ñkwantə ɲwòkè, tâ ɲjò aa ɲkuu a bàa bo.

¹⁰ Tâ bì ma'a afè'è a mi'i bo tâ bo tsuu idigə bú ki yə,
tâ ɲjïm jyaa tigə nto'o nî ɲgi'i a ɲgòɲ binòò bîtsimè."

¹¹ Mè tigè m̀betə ni m̀ə bo kwàntè m̀ə aa kwàntè ɲwo n̄ɲkonɲ aa ε? N̄gan, kaa a s̄i maa ajàɲ b̄è! Lâ àjàɲə m̀ə bo fansə annù aa, a baɲnə ɲghìrè Nwĩ a yweensè b̄itizi Nwĩ, tá tá baYuda tigə ntswe n̄i àghè'ènè.

¹² Mbə a bə m̀ə àfãnsənnù yaa a baɲnə n̄zi n̄i àfù'ù a mbô m̀b̄i n̄tsim, àdìgè yïi m̀ə bo wo ghu aa a b̄aɲnè m̀bə afù'ù b̄itizi Nwĩ, boɲ à s̄i annù yï wè bə m̀ə mbə bi bu nlògè waa fu bitsimè aa ε?

Annũ ajàɲ Nwĩ à lɛ nyweensə b̄itizi Nwĩ aà

¹³ M̀ə tigə ɲghaa ts̄itsòɲ aa a m̀bo bù b̄itizi Nwĩ. Tsi'ĩ ts̄o ajàɲ m̀ə m̀ə ni ɲgàɲntoò Kristo a m̀bo b̄itizi Nwĩ aa, m̀ə ka ɲentə ifà'á gha i ghìrè tâ ì tinsə,

¹⁴ tá tá b̄ilim ba baYuda tâ bì ka ɲghə'əɲə m̀ə m̀bə m̀ə yweensè waa b̄i m̀ə'ə aa ε?

¹⁵ Mbə a bə m̀ə ajàɲə m̀ə bi lɛ ntuu waa, a lɛ ɲghìrè m̀ə tâ Nwĩ bo bì m̀bi bu mbòònsè fu, bəə boɲ ajàɲ yïi m̀ə Nwĩ aa bú kwèrə waa fu aa a ka wa'á tìgè m̀bə aa ts̄o bo yweenə aa a niwo aa ε?

¹⁶ Mbə a bə m̀ə ɲkùgè àbaa yï n̄tsyamb̄i yaa yïi m̀ə bi fa a mmà'a Nwĩ ghu aa ì laa m̀ansè boɲ ɲkyá àbaa ya n̄tsim ì ki n̄laa m̀ansə; m̀bə a ki mbə m̀ə m̄ɲgàɲ mi ati mi laa, boɲ n̄taa iti jya i ka kii laa.

¹⁷ Mbə a bə yïi m̀ə bi fa'a n̄taa iti j̄i m̀ə'ə a n̄i àt̄i olive yïi m̀ə a tswe a m̀úm n̄sòò, n̄fa'a nlò'òsè, ɲghɛ nlògè ghuu, b̄i m̀ə n̄i n̄i n̄taa ati olive yïi a tswe a m̀úm àkò aa, n̄zi n̄tsugisə wa abwarə bo ɲkwèrə, m̀ə m̀bə n̄i tswe n̄i àbwarə wa n̄i àfù'ù olive ya m̀ə a tswe a m̀úm n̄sòò aa,

¹⁸ n̄i tsuu n̄u yùù i ki ɲee a nu n̄taa jyá. N̄i ti ɲee n̄u yùù, n̄i zi m̀ə a ghuu aa a bè'è m̄ɲgàɲ mya mbè'è n̄i ghuu, kaa à si bu be'e mbè'è ni m̄ɲgàɲ myá.

¹⁹ N̄i ka ki swonə ni m̀ə, "Bi lɛ mfà'a n̄taa iti jya nlò'òsè aa m̀ə bi lògè yi'i i z̄i bansə ghu kwèrə."

²⁰ A n̄i ànnù n̄ɲkonɲ, bi lɛ mfàatè waa nlò'òsə aa n̄lon m̀ə kaa bo lɛ ɲwa'á n̄i àb̄iintīi tswe aà, lâ m̀bə n̄i k̄i n̄təə n̄tinsə n̄tsya aa tsi'ĩ a n̄j̄imè àb̄iintīi. A ku'ùnè m̀ə tâ n̄i tsuu ki t̄èrè, n̄i ka n̄təə ni n̄bò'ò.

²¹ N̄lon m̀ə mbə a bə yïi Nwĩ à lɛ k̄i'ĩ n̄taa iti mi n̄sòò mi l̄ɲ, bəə boɲ, kaa mbə a wa'á ghuu ki n̄l̄ɲ.

²² Tâ n̄i n̄ansə nyə tâ à laa falà ajàɲ m̀ə àb̄òɲənt̄īi Nwĩ bo n̄itsə'ə ni Nwĩ bə aa, n̄itsə'ə ni Nwĩ ni ghèè a ni m̀bo b̄ə bya m̀ə bi wò m̀ə aa, lâ àb̄òɲənt̄īi Nwĩ a b̄aɲnè n̄zi ni a m̀bo bù, m̀ə m̀bə n̄i ghɛɛ n̄i m̀b̄i a m̀úm àb̄òɲənt̄īi yi. A tsuu la bə boɲ baa kii fàatè ghuu lò'òsè.

²³ A ni baYuda, m̀bə bo ma'atə ànnũ ajàɲ m̀ə bo si Nwĩ bii aa boɲ baa bú lògè waa i z̄i bansə fu, i b̄aɲnə bú kwèrə ghuu lò'òsè, n̄lon m̀ə mbə Nw̄ɲgòɲ à tse bú bansə waa fu kwèrə, m̀ə m̀bə a k̄ɲə.

²⁴ Mbə a bə yïi bi lɛ mb̄aɲnè ɲghɛɛ mfàatè ghuu a n̄i it̄i olive ti ligə a m̀úm àkò, n̄zi mbansə ɲkwèrə a n̄i it̄i j̄i bi ligə a m̀úm n̄sòò, ma yù a b̄è annù yïi m̀ə a tsyanə aa, bəə boɲ a ka fwàatè m̀ə m̀bə bi bú mbansə n̄taa iti jya j̄i m̀ə i lo a m̀úm n̄sòò aa fu.

Nwĩ a ko m̄l̄ɲnè b̄è b̄itsimè

²⁵ Annù n̄ɲkonɲ yï àlèntè ȳi m̀ə'ə a tswe ghu yïi m̀ə m̀ə k̄ɲ m̀ə n̄i zi mb̄a b̄ilim b̄a. Mbə ma yù a kwetè ghuu m̀ə tâ n̄i tsuu ki wa'atə ni a atu bu m̀ə n̄i w̄i'ĩ n̄tsyèsè. A bə m̀ə kaa à s̄i baIsrael bitsim bə m̀ə bi t̄i atú b̄è, Nw̄ɲgòɲ à lɛ ɲghìrè m̀ə tâ bo b̄i

mò'ò tuu a mbii yu nywe'e aa a noò yïi mē ndùù bitizî Nwî bii bi tswe nî nzi a mbo Nwî aa i kù'ù mē.

²⁶ Maà noò, tâ Nwî à tigə nyweensə baIsrael bitsimè, a ajàn mē bi ɲwa'anə a mûm aɲwà'anə Nwî aa mē,

“Nɲanɲwèensə bè à ka lǒ a nta'a Zion i zî,
à ka yï fi'isə ànnù ti bɔ'ò Nwî a titii bɔɔ bi Jakob,

²⁷ tâ ma yù à bə akàà mē mē ka wàrè bi'ibo a noò yïi mē mē lò'òsə innù jî bì jyaa aà.”

²⁸ A ɲghèe a ni ànnù ntoo yï n̄sigìnè, bo ni ɲgàɲkibàà Nwî m̄bi'i ɲkwitù ghuu. Nɲghèe ni ànnù ajàn mē Nwɲngòɲ à le ntsò'ò waa, Nwɲngòɲ à kòɲə waa tsi'ï a n̄ m̄bè ànnù n̄yonə a ni bità bi bitaà byaa.

²⁹ Nlɔɲ mē kaa Nwɲngòɲ à bə fa mitəɲnə a mbo bè i kii twɔɲə waa mē bì bə bɔɔ bi boɲ kaa mbə a wa'ă ntii yi bú ɲkwensə.

³⁰ A ɲghèe a ni bù bitizî Nwî, n̄ le si tii atu a mbo Nwî a mbii, tsítòɲ, Nwî à kò mē m̄lɲɲnè ghùù n̄lɔɲ atii atu baYuda.

³¹ A ki mbə ɲgɲɲ ɲgɲɲ mē ajàn mē Nwɲngòɲ à d̄i'ï mē ɲko m̄lɲɲnè yï a mbo bù aa, baYuda aa tigə ki tii atu ghu mbo tsítòɲ mē mbə Nwî a k̄i n̄tigə ɲko m̄lɲɲnè wàà le.

³² Nlɔɲ mē Nwɲngòɲ à ghìrə mē tâ bè bitsim bə ibù'ù a mbô atii atu tá tá yù tigə ɲko m̄lɲɲnè bè bitsimè.

³³ Wɛ beï! Wa àfù'ù Nwî bo bì m̄tsyè mi Nwî naɲsə ɲgha'a aà ghà'à! A zî innù n̄tsya mbô! Mbə wò a tɔ'òtè n̄ji'ï innù jii mē Nwɲngòɲ à ghìrə aa ε? Mbə a b̄m̄aɲjî bi aa a naɲsè n̄zi wo aa ε?

³⁴ “Imòòntə Mmà'àmbi aa a zi wò aa ε?
Kè mbə a yi aà á d̄i'itè wò aa ε?”

³⁵ “N̄ù yï à lèè m̄fa ayoo ntəɲə yi ghu,
mē mbə a k̄a n̄lii mē à ka bu bènsə fu aa, à ni wò aa ε?”

³⁶ Nlɔɲ mē a n̄joò tsim aa á naɲsə yu, i tsyá aa ghu mbo m̄fɛ'è n̄tswe, ɲki ntigə n̄tswe aa ghu mbô. Tá n̄gha'a n̄ tswe ghu mbo nlwî'ï n̄ɲkɔɲè! Amen.

12

Ntswèntii yï'inè a mûm àfà'a Nwî

¹ Bilim bá, ajàn yïi mē Nwɲngòɲ a naɲsə ɲko m̄lɲɲnè yï'inè aa, mē bu'u mbo a mbo bù mē tâ n̄i fa m̄ib̄i mi nú muu tsi'ï tso n̄joo mma'a Nwî jii i tswe ntii, n̄laa, Nwɲngòɲ a k̄i m̄beentə aà; a ni m̄aɲjî yïi mē à kù'ùnə mē boɲ ni gha'asə Nwî ghu aà.

² N̄i tsuu innù juu ki ghìrə yòɲə bə ni figè m̄bi ghu b̄è, n̄i ma'atə tâ Nwɲngòɲ à bəɲkə ghuu a ajànə mē a kwensə m̄intii muu aa, tâ imòòntə innù juu i bə jî fi, tâ n̄i naɲsə nzi ànnù yïi mē Nwɲngòɲ a lòò aa, mē à ni ànnù yïi a bɔɲ aa, a beentə, a k̄i ɲkò'ò ntəə aà.

³ N̄yonə a n̄j̄m ibòɲ yïi mē Nwɲngòɲ ghìrə a nu mē aa, mē swɔɲ a mbo bù yï mò'ò yï mò'ò mē, tâ n̄ù tsù à tsuu lǒ lǒgə ibii nú yi i kò'ònə n̄tsya ajàn yïi yu bə aà. Lá tá à baɲnə ɲka n̄tsyəsə yi a n̄zî ɲù yïi yu bɔɔ mbə ghu aa, á n̄ù yï mò'ò yï mò'ò, à ka n̄yonə afigè àb̄iintii yïi mē Nwɲngòɲ à fa ghu mbo aà.

⁴ Tsi'ï tsó ajàn yïi mē mb̄inu yï m̄fùùrè i tswe n̄i idigə nu nnòò aa, kaa idigə nu jya i wa'à n̄i ifà'à yï fùùrè kii m̄fa'a aa,

⁵ à ki mbə ɲgɲɲ ɲgɲɲ mē ka mē b̄i'inè ni nnòò aa, b̄i'inè n̄i m̄b̄inu yï m̄fùùrè a mum Kristo ɲki n̄tsuginə a nu b̄i'inè ni b̄i'inè tsi'ï tsó idigə nu mb̄inu yï m̄fùùrè.

⁶ Ajàŋ mə Nwĩngòŋ à fa mètèŋnè a atu atu a mbo bĩ'inè, a nǝm ìbòŋê yi aa, tâ bĩ'inè aa mfa'a ni mu. Mbè a bè a ŋka nyu'ù ntoò Nwĩ ñk'e'ɛnə, bĩ'inè aà ñghirə nyòŋè ni àbĩintii yĩ bĩ'inè tswe ni yu aà.

⁷ Bɛɛ a bè a ŋka mfà'a, bĩ'inè fa'à, a bè a ŋka ndì'innù, bĩ'inè di'ì.

⁸ Bɛɛ mə a bè a ndìntə bə nĩ àdì'itè, bĩ'inè diintè. Nù yĩ mə a fa njoo a mbo bə aa, tâ à ka ŋa'atə abô. Nù yĩ mə à ni ntsyàsə bə aa, tâ à ka mfa'a nĩ nti yĩ tsimè, nù yĩ mə a ghirə innù jĩ siginè a nu bə aa, tâ à ka ŋghirə ni nidorè.

⁹ Tâ àkòŋnè yuu tâ à bə yi annù nĩŋkoŋè. Nì ka ŋkhə innù jĩ bĩ, mbaŋnə ntswa innu jĩ siginè ñkwo ghu.

¹⁰ Nì ka ŋkòŋnə ghuu bu ni bù nĩ àkòŋnə bɔɔ bi Kristo yĩ tinsè. Nì ka ŋgha'asə bilim buu ntsya ajàŋ yĩ mə bo gha'asə ghuu aà.

¹¹ Nì tsuu ki bɔrikə bə, tâ Azwĩ aa ŋkhi a nti bù à nì aa mfa'a nĩtì. Ŋka mfa'a nĩ ifà'a Mmà'àmbi nì nti ghuu tsimè.

¹² Tâ nì aa ndoritə nloŋ annù yĩ ni bɛ aa, ŋka ntswa mĩnti muu a noò ñgi'i, ŋka ntsa'atə Nwĩngòŋ a ngòŋ bìnòò bĩtsimè.

¹³ Tâ nì ka mfa njoo a mbo bə bi Nwĩ bii àyaa a boŋə aa, ŋkii ŋkwɛrə ni bĩgì a mila'a bù.

¹⁴ Tâ nì ka nniŋ mbɔɔnə a nu bə bii bi tso'ɔ akòrè yuu aa, ñtsee bə ñdòò a atu bo ki niŋə.

¹⁵ Nì ka ndoritə bu bi bə bii bi doritə aa, ŋkii nyə'ə bu bi bə bii bi yè'è aà.

¹⁶ Nì tswe nĩ àmòntə yĩ fùurè bù ni bù. Nì tsuu nu ki ŋee, mbaŋnə ŋka nsigisə nĩ nù yùu a nsye ntswe bu bi bə bĩ kègè, ñtsuu ki tərè.

¹⁷ Nì tsuu annù yĩ bi a atú ànnù yĩ bi kwi'inè. Nì ka ŋgaansə mĩtĩ muu ŋka ŋghirə annù yĩ mə bə bitsim beentə aà.

¹⁸ Nì ka ŋghirə ngòŋ innù tsim a ni yùu mbèè a nyə mə nì tswe nĩ mbɔɔnə bu bi bə bitsimè.

¹⁹ Bìsù bá bii mə kòŋə aà, nì tsuu annù yĩ bi a atú ànnù yĩ bi kwi'inè, nì baŋnə mmà'àtə isa'a bə a mbo àlwintəŋə Nwĩ, nloŋ mə àŋwà'ànè Nwĩ a swoŋ mə, "Mmà'àmbi à swoŋ mə, 'àwi'ì nìkòŋ à nĩ ànnù yà, mə aa kwi'inè.' "

²⁰ "Mbè ñjĩ ka nyanə ŋgàŋkìbàà ghò, ò fa mĩjĩ ghu mbô, bɛɛ mə nti yĩ i yoo, ò fa ñkĩ ghu mbo tâ à no. Ma mùu ajàŋ boŋ ìbòŋê gho wa i ka tsyà yi,"*

²¹ Nì tsuu mà'àtə mə tâ ìnnù jĩ bi ka ŋgha'a ghuu bə, nì baŋnə ŋka ŋgha'a innù jĩ bi nì ìbòŋè.

13

Annù yĩ bĩ'inè tswe nì ghìrə a mbo bìsa'a bi ala'a aà

¹ Tâ nù ñtsim à yə mə yu yu'unə bisa'a bi ala'a bii mə bi tswe nĩ àdà'à a atu bù aà, ñloŋ mə kaa ñsa'à àla'a yĩ tsù à sɪ ghu tswè ti ghè mə a ləə Nwĩ. Bii bi tswe ghu tsĩtsòŋ aa, a waa a aləŋə aa a tswèsə Nwĩ.

² Ma mùu ajàŋ, nù yĩ mə a swùŋnə bo bi bisa'a bi ala'a aa, a swùŋnə aa bo bi ànnù yĩ mə Nwĩ à tãntə nlèè. Bè bii mə bi swùŋnə bo bo aa, baa niŋ njò Nwĩ a abaa bo.

³ Nloŋ mə kaa bisa'a bila'a bi si aa nì nìbɔ'ɔ a nu nù yĩ mə a ghìrə annu yĩ siginè aa zĩ, bi bàŋnè ñzi ni nìbɔ'ɔ aa a nu nù yĩ a ghìrə ibi aà. Nì kòŋ mə kaa nì aa wa'a nsa'à àla'a ka mbɔ'ɔ aa ɛ? Nì kà ñghirə innù jĩ siginè boŋ à ka beentə ghuu.

⁴ Nloŋ mə à laa mbə ŋgàŋàfà'a Nwĩ mə a fà'à aa nloŋ aà ìbòŋê ghuu. Lá mbə nì ka ŋghirə ibi, nì kà nìbɔ'ɔ. Nloŋ mə, àdà'à yĩ à tswe ni yu aa, kaa sɪ yi adàŋè adàŋè bə. A laa mbə ŋgàŋàfà'a Nwĩ a niŋ ñjò Nwĩ a mùm àbàà bə bii bi ghìrə innù jĩ bi aà.

12:19 Deut. 32.35 * **12:20** Prov. 25.21-22Tsi'ĩ ajàŋ yĩimə àŋwà'ànè Nwĩ a swoŋ aà.

⁵ A ku'unè mē tâ nù à ka nyu'unə waa tă khě alwintonə Nwī. Tă tâ ntīi yi tsuu nii ki sa'a.

⁶ A ki mbə nji'i ànnù yīi mē a ku'unə mē tâ nì ka ntwu bītax ghu aà. Nlon mē bè bīi bī lèntə annù ma yū aà, à naa mbə ngǎnfà'a Nwī mē à lèə mē tâ bī ka nlentə.

⁷ Nì ka ntwu njoo jīi mē nì tswa waa ghu aà. Mma'a nī tâx ghùù nkii ntwu nī tax nlon njoo jīi nì tswè nì ju aà. Nka mbo'ɔ nī bè bīi mē a boŋ a mbo'ɔ aa, ngha'asə nī bīi mē a ku'unə a ngha'asə aà.

Annù yīi mē nì tswè nì nka nghirə a nu bù nì bù aà

⁸ Nì tsuu nù tsu nī àyoò tsu ki tswa bē, à ki mme akòŋnə, nlon mē nù yīi mē a kòŋə ndīm yī aa, a lwensə aa nòŋsə.

⁹ Ndi'i jya mē, “Tsee mǎghàbə ghìrə! Tsee zwitə! Tsee yèrə! Tsee ndīm ghò ghè'ənə!” bo bī ndi'i ji mɔ'ɔ, bī boonsə nniŋ nì nìghàà nī ghù'ùtə mē, “Ka kòŋə ndīm ghò tsi'i tsó ajàn mē o kòŋ ibīnù gho aà.”

¹⁰ Nù yīi a kòŋə ndīm yī aa kaa à si ibi ghu nu ghìrə. Nka nkòŋə bè à nī n̄lwensə nòŋsə Nwī ntsimè.

¹¹ La a mbū nghèè ghu, nì zi noò yīi à nì ghu aa tsìtsòŋə. Nòò à n̄ansə mē nkū'u a mbo bù a mb̄inə a filó. Nlon mē nòò yīi mē bī'inə ka yī yweenə aa à kòontə mē a nu bī'inə tsìtsòŋ ntsyatə ajàn yīi mē bī'inə lɛ mfòò mbii aà.

¹² Itugə i tsyà mē, àbèè a tigè m̄fu'u. A bī'inə me'e ifà'a itugə tsi'i tsimè. Ntigə n̄wɛ'ɛ njoo ntsó nlaà idìgè.

¹³ A bī'inə ka nzi akòrə nizī yi'inə à ku'unə nì yī si'inə. Mma'atə annù niji si'i nī ànnù nnò m̄baanə, m̄ma'atə annù ajirə, m̄ma'atə annù nsiŋ, m̄ma'atə annù nto fikòrə nī ànnù aghè'ənə.

¹⁴ Nì banə n̄wɛ'ɛ Mmà'àmbi Yesu Kristo a nu bù, ntsuu abwarə fa a mbo n̄jyá nù yùù tá i ka nghirə naa innù jīi mē i yè'ətə aà.

14

Tà ò tsuu ndīm ghò ki sa'a, i firè nii

¹ A nghèè a nì nù yīi mē ab̄iint̄i yi a bɔrə aa, nì ka nkwerə nii siginè, lâ ntsuu bu bo ki swùŋnə a nì annù yīi mē à bīi aà.

² Nù yī mò'ɔ à tse bii mē mbə yu jī n̄joò tsimè. Tā nù wa mē àb̄iint̄i yi a bɔrə aa tā à banə nswon mē yu kurə aa tsi'i àmbòrə.

³ Nù wa mē a jī n̄joò tsimè aa tā à tsuu wa mē a tswèrə njoo aa ki tsa'a bē. Tā wa mē a tswèrə njoo tá à tsuu isa'a waà nù mē a jī tsimè aa ki tsèrə, nlon mē Nw̄ŋgòŋ à kwèrə mē yī.

⁴ O bə aa wò a nka nsa'a n̄gàŋàfà'a nù dànə aa ɛ? Aà tsi'i tâfà'a nù wa mē mbə a swon mē a fà'a siginè kə a kii mfa'a kikanə. Mbə tâfà'a wa a kī nkwetə yi mē tâ à tə, nlon mē Mmà'àmbi à tswè nì m̄dà'a a nkwetə yu.

⁵ Nù yī mò'ɔ a lògə n̄jwi yī mò'ɔ mē i bòŋtə ntsyà yī mò'ɔ, nù yī mò'ɔ a b̄anə n̄lɔgə mē n̄jwī tsim i ku'unə. Tā nù n̄tsim à n̄ansə nghirə tā àtū yi laa siginè nī ànnù yīi a ghìrə aà.

⁶ Nù wa yīi mē a lèə n̄jw̄ŋgòŋ aa, a lèə aa a ngha'asə Mmà'àmbi ghu. Nù yīi mē a jī n̄joò tsim aa, a jī aa a ngha'asə Mmà'àmbi ghu, nlon mē a fa mbi'ikə a mbo Nwī. Wa yīi mē a tswèrə njoo aa, a tswèrə aa a ngha'asə Mmà'àmbi ghu, nlon mē a kii mfa mbi'ikə a mbo Nwī.

⁷ Kaa nù n̄b̄i'inə à si n̄tīi tswè aa nlon n̄gaa yī, kaa nù n̄b̄i'inə wa'à kii nkwo aa, nlon n̄gaa yī.

⁸ Bì'inè bə tswe ntìi bon̄ bì'inè tswê òtìi aa nlon̄ ŋgaa Mmà'àmbí. Bɛɛ bì'inè kwo bì'inè kí ñkwo aa nlon̄ ŋgaa Mmà'àmbí. Tsǒ mə a bə laa, kə bì'inè twéntìi òo, kə bì'inè kwo òo, bon̄ bì'inè laa mbə bə bī Mmà'àmbí.

⁹ Aa n̄jì'ì ànnù yīi mə Kristo à le ñkwo mbu nyweenə n̄i n̄wo fu aa, mə yu bə Mmà'àmbí b̄iku b̄i bə bo b̄i yī b̄ii b̄i tswe bit̄i.

¹⁰ O tɛ'ɛ n̄tsɔ'ɔtə n̄i ìsa'a nd̄im ghò aa a ya aa ɛ? Kə o tsa'a nd̄im ghò laa a ya aa ɛ? Nlon̄ mə, bì'inè bitsim̄ ka yī təə a n̄si abəɾə n̄tsɔ'ɔtə m̄isa'a Nw̄iŋgòŋə.

¹¹ Nlon̄ mə b̄i ŋwa'anə a m̄úm àŋwà'ànə Nw̄i mə, “Mmà'àmbí à swon̄ mə, àjàŋ mə mə tswe ntìi aa, m̄ikù'ùtə m̄itsim̄ ka yī sigitə a n̄si mə,

tā bə b̄itsim̄ swon̄ n̄i n̄si n̄i n̄si mə mə laa mbə Nw̄iŋgòŋə.”

¹² Tā à laa mə n̄u n̄b̄i'inè yī m̄ò'ɔ yī m̄ò'ɔ à ka yī swon̄ə annù nlon̄ ŋgaa yī a mbo Nw̄iŋgòŋə.

Tsuu lõ ghìrə mə tâ nd̄im ghò à wo

¹³ Tsǒ mə a bə laa aa tâ b̄i'inè kentə a n̄sa'a b̄i'inè n̄i b̄i'inè. Mbaŋnə n̄tsəɾə mə kaa mbə b̄i'inè wa'a ati a m̄an̄j̄i taansə mə nd̄im yī'inè à wo ghu, kə ñki mbə ayoo ñk̄iŋ m̄an̄j̄i a mbo nd̄im yī'inè.

¹⁴ Tsǒ ñgàŋfà'a Mmà'mb̄i Yesu, mə n̄an̄sə n̄zi mə kaa mbə b̄i wa'a m̄iji m̄i tsu ka n̄tʷon̄ə mə m̄i n̄i m̄iji m̄i n̄siŋ n̄yon̄ə a n̄jim n̄on̄sə. Lā m̄iji m̄i m̄ò'ɔ tse bə m̄iji m̄i n̄siŋ a mbo n̄u yīi mə à wà'atə mə à n̄i m̄iji m̄i n̄siŋ aà.

¹⁵ Mbə ò zi mə àyoo yīi mə o j̄i aa, a fa ŋḡi'ì a mbó nd̄im ghò bəə bon̄ kaa ò si akòrə n̄iz̄i yo aa a m̄úm àkòŋnə burə ki z̄i. Tsuu lõ m̄à'atə mə àyoo yīi mə o j̄i aa tâ à tse ŋḡi'ì a nu n̄u yīi mə Kristo à le ñkwo ghu at̄u aà.

¹⁶ Tsuu lõ mmà'atə mə annù yīi mə o ghìrə a bə yī siginè aa, tâ b̄i baŋnə ñka ŋghaa n̄i gho mə a n̄i yī b̄i.

¹⁷ Nlon̄ mə kaa annù n̄ifò Nw̄i kaa a laa ŋwa'ǎ ann̄ m̄iji kə ann̄ m̄ilù'ù bə. A baŋnə mbə aa bə ann̄ ñghìrə innù j̄ii i tsinə aa, n̄i ànn̄ m̄bɔɔnə, n̄i ànnù n̄idorə a m̄úm Azw̄i Nw̄i.

¹⁸ N̄u yī mə a fà'à a mbo Kristo ma mùu ajàŋ aa, à kù'ùnə a mbo Nw̄i, bə k̄i m̄beentə n̄i.

¹⁹ Tā b̄i'inè ka ŋgaansə m̄it̄i m̄i'inè a ñghìrə innù j̄ii mə i z̄i n̄i m̄bɔɔnə, ñk̄ii ñkwetə n̄i yī'inè bitsim̄ mə b̄i'inè ka ñkwe.

²⁰ Tā ànnù m̄iji à tsuu lõ ghìrə tâ ò ta ŋḡi'ì a n̄i ìfà'à Nw̄i. Wá ñgòŋ n̄joò tsim̄ i laa, lâ à ka bə annù yī b̄i a mbo n̄u a ñghìrə mə tâ bə b̄i m̄ò'ɔ wo nlon̄ə ayoo yīi a j̄i aà.

²¹ A laa ñkù'ùnə mə bon̄ mbə n̄u tuù ñkùrə mbà, kə a ñki n̄no m̄ilù'ù kə a ñki ñghìrə ànnù yī m̄ò'ɔ yīi mbə nd̄im yī a kwántə ghu aà.

²² Ləə ànnù yīi ò b̄ii nlon̄ ma yú ànnù aa a tit̄i bu Nw̄i. N̄idorə n̄i wè n̄i tswe a mbo n̄u yīi mə kaa nt̄i yī i si n̄i sa'a mə a ghìrə annù yīi mə à wà'atə mə a ku'unə aà.

²³ Lā n̄u yīi mə a j̄iŋkə nlon̄ ayoo yīi yu tswe n̄i n̄ji aa, Nw̄iŋgòŋ à ka n̄iŋ n̄jo ghu abàà mə mbə a j̄i, nlon̄ mə ma yaà ànnù mə a ghìrə aa kaa a s̄i aa m̄úm àb̄iint̄i yu fɛ'ɛ. Annù yīi mə a s̄i a m̄úm àb̄iint̄i fɛ'ɛ aa, à n̄i ìb̄i.

15

N̄i ka ñghìrə tâ b̄ad̄an̄ ka ndoritə, tsuu bə bù bə

¹ B̄i'inè b̄ii mə àb̄iint̄i yī'inè a tinsə aa, b̄i'inè ka m̄mi innù bə b̄ii mə àyaa a bɔɾə aa. N̄tsuu b̄an̄nə ki ghìrə bə mə tâ n̄u yī'inè ka ndoritə.

² B̄i'inə baŋnə ñka ñghìrə bə mə tâ b̄il̄im b̄i'inè ka ndoritə nlon̄ ìb̄on̄ waa t̄a ki ghìrə tâ àb̄iint̄i yaa ka ñkwe.

³ Nlon mə tsi'ĩ Kristo kaa à le ŋki'ì ka ŋghirə aa mə tâ nũ yĩ ka ndoritə. A le mbàŋnè ŋghirə a ajàŋ mə àŋwà'ànè Nwĩ a swon aà, mə, “Mbègìtè jii mə bè le si bègìtè noo ghu aa, i wo a nu mè.

⁴ Nlon mə innù jii mə bi le ŋwà'ànə a mbĩ aa, bi le ŋwà'ànə mə tâ ì ka ndi'itə yi'inè mə mbə bi'inè, nyonə a njĩm àtəŋəntii nĩ àdìntè yii mə nìghàà ni Nwĩ ni fa a mbo bi'inè aa tâ bi'inè nanşə yəgìtə a nu Nwĩ.

⁵ Tsĩtsòŋ, tâ Nwĩŋgòŋ yii mə àtəŋəntii bə àdìntè a lô ghu mbo aa, tâ à ghirə tâ nì ka ŋghaanə mbiinə nyonə a nu Kristo Yesu,

⁶ mə mbə bù bi tsim nì tigə ŋgha'asə Nwĩŋgòŋ bo bi Mmà'àmbi yĩ'inè Yesu Kristo nĩ ntsù yĩ m'ò.

Ntoo yĩ òsigìnè a mbo bitizĩ Nwĩ.

⁷ Tā nì ka ŋkwerə ghūu bu nì bù tsi'ĩ ajàŋ mə Kristo à le ŋkwerə ghūu aà, tã tã bàa ŋgha'asə Nwĩ.

⁸ Nlon mə mè swòŋ a mbo bù mə Kristo à le mbə ŋgàŋfà'à a mbo baYuda, a ndi'ì mə Nwĩŋgòŋ à lèè ŋkà'a yii mə à le ŋkà'à a mbo bità bi bitàà byaa aà

⁹ tâ ma yũ a ghirə mə bitizĩ Nwĩ tâ bi gha'asə Nwĩŋgòŋ nlon ŋko mliŋnè yĩ. A bə aa ajàŋ mə bi ŋwà'anə a mùm àŋwà'ànè Nwĩ mə,

“Tsò mə a bə laa, màa tigə gha'asə nòo a titii bitizĩ Nwĩ i kii ki yəə ikòò gha'asə nĩ Ìkùmè gho ghu.”

¹⁰ Bi ki mbù nswon mə,

“Bù bitizĩ Nwĩ, nì ka ndoritə bu bi bə bi.”

¹¹ Ŋki mbu nswon mə,

“Ka ŋgha'asə ni Mmà'àmbi mbã bu bitizĩ Nwĩ, ŋki ŋghirə tâ itòò itsim ka ŋgha'asə nii.”

¹² Yesaiah a gheè nĩ mbĩ nswon mə,

“Ntigə ŋgìgə Jesse i ka yĩ fè'ε,

i bə yu wa mə à ka yĩ binnə sa'a bitizĩ Nwĩ,

tā bitizĩnwĩ tigə nniŋ nti waa ghu nũ.”

¹³ Tā Nwĩŋgòŋ yii mə a ghirə mə tâ nì ka mbe njoo aburə aa, tâ à ghirə nti ghūu luu ni nidorə ŋki nanşə tswe nĩ mbəonə, a ajàŋə mə nì nĩŋ nti ghūu ghu nu aà, tâ midà'a mi Azwĩ Nwĩ mē ghirə nì nanşə ŋka mbe njoo aburə nĩ nti ghu tsimè.

Nji'ì ànnù yii mə Paul à le ŋwà'ànə ma yuù àŋwà'ànə ti nìb'ò aà

¹⁴ Mè, a nĩ itu ibiinú gha, mə bii nì nti ghà tsim mba bilim bá, mə bù, a nĩ ibiinú ghūu, nì luu nì àbòŋəntii, ŋki nnanşə nzi annũ ajàŋ mə mbə nì tigè ndi'itə ghūu bu nì bù.

¹⁵ A nĩ idigè jì m'ò a ni yulà àŋwà'ànə, mə ŋwà'ànə ti nìb'ò mə tâ nì wa'atə innù ma jya jii mə mè lèè nte'ε mfoo ŋwà'ànə a mbo bù aa, nlon aa ibòŋ Nwĩ yii mə à fa a mbo mè

¹⁶ mə tâ mè bə ŋgàŋfà'a Kristo Yesu a mbo bitizĩ Nwĩ. Mə fà'à aa tsi'ĩ tsò ŋgàŋmà'anwĩ a mùm ntoo yĩ òsigìnè Nwĩ ya tã ghirə mə tâ Nwĩ a bii bitizĩ Nwĩ tsi'ĩ tsò njoo mmà'anwĩ jii mə Azwĩ Nwĩ a si'ì mē.

¹⁷ Ajaŋ mə mè tswe nĩ ànnù yĩ m'ò bi'ì bi Kristo aa, mə kwèè nti gha a mùm àfà'a Nwĩ.

¹⁸ Nlon mə mè tswe nĩ ànnũ tsu a nswon aa nlon mə Kristo à le ntsyà a njĩm mē ŋghirə mē ghirə mə tâ bitizĩ Nwĩ tâ bi tigə nyu'unə ni Nwĩ, a njĩm nìghàà ni ntsù na, nì mighirìnè mi innú ma,

¹⁹ ni m̀̀dà'̀a mi il̀̀ensə inǹ̀u bo bi inǹ̀utsyămbô, a b̀̀'̀o ni m̀̀dà'̀a mi Azwĩ Nwĩ. Ma mùu ajàn, a nĩ ìdìgè tsi'ĩ tsim, nlo a Yerusalem nghεε nywe'e a Illyricum, m̀̀ swòŋ m̀̀ ntoo yĩ òsigìnè Kristo yá òtsimè.

²⁰ A nĩ àyè'̀ètè yá ògòŋ bìnòò bitsim m̀̀ tá m̀̀ swòŋ ntoo yĩ òsigìnè ya a nĩ àdìgè yĩi kaa bi lèè òkĩ'ĩ ikum Kristo ghu yu'u aà, tá wa'̀a kà m̀̀bòò a nĩ àtsènda yĩi m̀̀ òdàn à tùmè aà.

²¹ Tsi'ĩ tsò ajàn m̀̀ àŋwà'̀ànè Nwĩ a swòŋ aa m̀̀, “Bè bii m̀̀ bi lèè òtè'̀ε wa'̀á annũ yi a mbo bo swòŋ aa, bi ka yĩ yè yi. Tá bè bii m̀̀ bi lèè òwa'̀a yu'u aa, tá bi yu'u àtũ yaa a laa ghu.”

Ajàŋ m̀̀ Paul à lè ntanjè m̀̀ yu ghεε ghantè baRoma aà

²² Aa inǹ̀u jii m̀̀ i ki kĩŋ m̀̀ tá m̀̀ wa'a a mbo bù zĩ aà.

²³ La tsĩtsòŋ ajàn yĩi m̀̀ m̀̀ s̀̀ nĩ ìfà'̀a ma mùu mb̀̀'̀u bù òtswe aa, bo bi ajàn m̀̀ m̀̀ lè ntsu'u nyè'̀ètè a nyè ghuu a nĩ ìlòò jĩ ghà'̀atè aa,

²⁴ m̀̀ lòò nghεε a ala'a Spain, m̀̀ wà'̀atè m̀̀ ajàn m̀̀ m̀̀ aa ki tsyă ghεε ghu aa, i yè ghuu, i nanjsè doritè a ntswe b̀̀'̀inè a nĩ mú àtĩi noò. Bεε b̀̀'̀inè tswetè, nĩ tigè òkwetè gha m̀̀ ghεε ghu.

²⁵ Tsĩtsòŋ m̀̀ ghεε a Yerusalem nĩ òjoo a mbo b̀̀ò bi Kristo.

²⁶ Nghòtè jii m̀̀ i tswe a ala'a Macedonia bo bi a ala'a Achai, bi fà òjoo nĩ àbòŋèntĩi yaa a òkwetè ngànèfũm jii i tswe a titĩi bè bi Nwĩ a Yerusalem aà.

²⁷ Bo lè ndoritè a nghìrè maa ajàn, lá a nswòŋ ànnũ nĩkòŋ, bo tswe nĩ nghìrè maa ajàn, òlòŋ m̀̀ ajàn yĩi m̀̀ baYuda lè nyàtè mb̀̀òŋè Azwĩ Nwĩ bo bo aa, bitĩzi Nwĩ ki ntswe nĩ òlògè òjoo jii m̀̀ Nwĩngòŋ à tènè waa ghu aa i kwetè baYuda ghu.

²⁸ Nòò yĩi m̀̀ m̀̀ ka m̀̀ansè i fa òjoo mà jũ m̀̀ bi k̀̀ ghòtè a mbo bo aa, bo kwerè tsi'ĩ tsim boŋ m̀̀ ka tsyă a mb̀̀ε bù tigè ghèè a Spain.

²⁹ M̀̀ zi m̀̀ nòò yĩi m̀̀ m̀̀ ka yĩ zĩ a mb̀̀ε bù aa, m̀̀ aa yĩ zĩ aa nĩ m̀̀b̀̀òŋè Kristo tsi'ĩ òtsimè.

³⁰ M̀̀ bu'u mbo a mbo bù mb̀̀a bilĩm bá, nĩ ìkũm Mmà'̀ambĩ yi'inè Yeu Kristo, nĩ àkòŋnè yĩi m̀̀ Azwĩ Nwĩ a fa aa, m̀̀ tá nĩ boonsè gha tá b̀̀'̀inè aa nto a ajàn m̀̀ nĩ tsà'̀atè nĩ Nwĩ nĩ tĩi a atu m̀̀ aà.

³¹ Nĩ lòò a mbo Nwĩ m̀̀ tá à tsu'u atũ ya a mbo bitĩ bii Nwĩ bii bi tswe a Yudea aà, òkĩ nghìrè m̀̀ tá bè bi Nwĩ bi beentè ìfà'̀á gha a Yerusalem.

³² Maa ajàn, m̀̀ mbè Nwĩ à bii, tá m̀̀ tigè nzi a mbo bù òluu nĩ òdorè tá nĩ ghìrè ntĩi gha fwetè.

³³ Tá Nwĩngòŋ m̀̀b̀̀òŋè tá à tswe a mbo bù bitsimè. Amen.

16

Paul à tsà'̀atè bè bii ghà'̀atè a Roma

¹ M̀̀ bèentè àfà'a njàantè yĩ'inè Fεbe, yĩi m̀̀ à nĩ òkwetè a múm òghotè a ala'a Cenchreae,

² á nĩ kwerè yi sigìnè ajàn m̀̀ b̀̀ò bi Kristo kwerè òdũ aa, òkĩ òkwetè yi mfa ayòò tsim yĩi m̀̀ a lòò aa ghu mb̀̀, òlòŋ m̀̀ à kwetè bè bii ghà'̀atè, m̀̀ bè òdũ yĩ m̀̀'̀o a titĩi bè bii à kwetè aà.

³ Nĩ tsa'̀atè Prisca bo Aquilla, bè bii m̀̀ b̀̀i bo fà'̀a a abo m̀̀'̀o a mum Kristo Yesu aà.

⁴ Bo lè mfa ngwĩ yàà òlòŋ ntswèntĩi yà. M̀̀ nanjsè mfa mbi'̀ikè a mbo Nwĩ m̀̀bi'̀i ngàà yàà. Kaa à si tsi'ĩ m̀̀ bè m̀̀ m̀̀ fa miyà wàà, bo bi òghotè jii i tswe a titĩi bii tĩzi Nwĩ aa tsimè.

⁵ K̀̀ ntsà'̀atè nĩ òghotè ya yĩi m̀̀ i bòontè a nda bo aà.

Tsà'atə nǎ ntìi nsú ghà Epenetus, yǐi à le mbə ntsyambǔi nù yǐi mə à le mbii Kristo a mbù'u Asia aà.

⁶ Tsà'atə nǎ a Mary yǐi mə a fà'a nǎ tìi a titìi bù aà.

⁷ Tsà'atə nǎ Andronicus bo bǐ Junias, ngǎngwè'è jǐi mə bǐ'ibo le nkoo a atsaŋə aà. Bo nǐ bə bǐ tǐnsə a titìi ngǎntoo Kristo. Bo le mfòò ntswe a mum Kristo tǐ mə.

⁸ Tsà'atə nǎ Ampliatus, ntìi nsú ghà a mum Mmà'àmbǐ.

⁹ Tsà'atə nǎ Urbanus, nù yǐi mə bǐ'inə nǐ bǒ fà'a a abo mɔ'ɔ a mum Kristo aà, nǎ ntìi nsú ghà Stachys.

¹⁰ Tsà'atə nǎ Apelles, yǐi mə bǐ beentə annù yi a mum Kristo aà. Tsà'atə nǎ bə bitsim a ngwè'ε Aristobulus.

¹¹ Tsà'atə nǎ a nù ngwè'è ghà Herodion. Nkǐ ntsa'atə bɔɔ bǐ Kristo bǐi bǐ tswe a ngwè'ε Narcissus.

¹² Tsà'atə nǎ ngǎnfà'à jula mə fà'a a mbô Mmà'àmbǐ aà: Tryphaena bo Tryphosa. Tsà'atə nǎ a ntìi nsú ghà Persis, yǐi mə à nǎnsə mē mfa'a nitìi a mbo Mmà'àmbǐ aà.

¹³ Tsà'atə nǎ Rufus, ngǎnfà'a Mmà'àmbǐ yǐi ntìi, nǎ ndè yǐi mə à kǐ mbə ndèghà aà.

¹⁴ Tsà'atə nǎ Asyncritus, Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, bo bǐ bilim bǐ'inə bǐi bǐ tswe bo bo aà.

¹⁵ Tsà'atə nǎ Philologus, Julia, Nereus bo bǐ njàantə yǐi, nǐ Olympas, bo bǐ bə bǐ Nwǐ bǐi bo bo tswe aa tsi'i bitsimə.

¹⁶ Nǐ tsa'atə ghoo bu nǐ bù nnɔŋə nǐ mǐgha'à muu nǐ àkòŋɔ bɔɔ bǐ Kristo. Nghòtə Kristo tsi'i tsim i tsà'atə ghoo.

Idi'itə nlwǐ'i njimə

¹⁷ Mə bu'u mbo a mbo bù bilim bǎ mə nǐ ka nlensə bə bya mə bǐ zǐ nǐ àyàtə, mfa nǐ ngǐ'i a nǐ àbiintǐi bə, nligitə nǐ innù jǐi mə bǐ le ndǐ'i a mbo bù aà. Nǐ ka nkhe ijàn bə ma jyà.

¹⁸ Nlon mə mbuu bə ma bya kaa bǐ si aa a mbo Mmà'àmbǐ yǐi'inə fa'a, bo bànə mfa'a aa nlon bə àtò'ò yaa. Bo tsyà nǐ a njim àlètə, bo bǐ mǐghàà mǐ lǐi mbwe'esə nǐ bə bǐi mə kaa bo burə tǐ ibi zi aà.

¹⁹ Nlon mə, nù ntsim à yù'u mə a ajàn mə nǐ yu'unə ntoò yǐi nǐsiginə ya mə kǐi ndoritə nlon ngaà yùu aa, lá màa kǔŋ mə tá nǐ bə ngàn mitsyè a nǐ ànnù yǐi mə a bɔŋə aa, mbanə mbə bǐtǐzǐ a nǐ ànnù yǐi mə à nǐ yǐi bǐ aà.

²⁰ Nwǐngòŋ mbɔɔnə à ka ghèsə ghò'ò a Satan a jǐi mikòrə bù.

Tá ìbɔŋ Mmà'àmbǐ Yesu Kristo, ì tswe a mbo bù.

²¹ Timoti, nù yǐi mə bǐ'iyu fà'a a abo mɔ'ɔ aa, a tsà'atə ghoo. Lucius bo Jason nǐ Sosipater, ngǎngwè'è jǎ, kǐi ntsa'atə ghoo.

²² Mə Tertius, nù yǐi à nǎwà'ànə aŋwà'ànə yulà aa, mə tsà'atə ghoo a njim Mmà'àmbǐ.

²³ Gaius, nù yǐi mə mə tswe ghu nda aa, bo bǐ nghòtə ntsim bo tsà'atə ghoo. Erastus, nǐlèè nkabə nǐ'ò àla'a yù, nǐ ndǐm yǐi'inə Kwartus, kǐi ntòo nǐ àtsà'atə a mbo bù. [

²⁴ Tá ìbɔŋ Kristo ì tswe a mbo bù bitsimə. Amen.]*

Agha'asə Nwǐ yi nlwǐ'i njimə

²⁵ Bǐ'inə ka ngaha'asə Nwǐngòŋ yǐi mə mbə a nin mǐtǐi a nu bù nyon a nǐ ntòo yǐi nǐsiginə ya mə mə swonə mbi'i ngaa Kristo aà, ma yù à nǐ ànnù yǐi àlèntə ya mə ì le ntswe alò'òsə a ngu'u ngu'u aa,

²⁶ mə tsitsòŋ bǐ fi'sə mē a fe'è nlaa, ntsya a njimə nǎwà'ànə ngǎntoo Nwǐ, bǐ tigè ngahirə itòò ìtsim i zi, nyonə aa a nǐ ndǐ'i Nwǐ yǐi mə à lwǐ'i nǐnkòŋ aa, nkə nyu'unə a mǐm àbiintǐi.

* 16:24 Kaa àtǐi ma yù a si a nǐ nǎwà'ànə jǐi nɔ'ɔ tswé.

²⁷ A mbo Nwĩngòᅇ ma ghũ yũyigè yĩ mè à nĩ àzĩ tsimè aa, tâ nìgha'a nĩ ti mè tâ nì tswe ghu mbo òtsya a njim Yesu Kristo! Amen.

Anwà'anè Paul yi ntsyambii a mbô ñghòtê BaKORINTO

NJ'I'INNŪ ANWÀ'ANÈ YŪ

A anwà'anè yū aa a le ñgwà'anè Paul mbo ñghotê baKorinto. Korinto à le mbè ñjò'ò àla'à BaGrikia yī ñwè, ñki mbè kapital mbù'u Achai yīi mē BaRoma le si bu'utè aà. Bi le si nanse ntañ nī mītaa ma mùu ala'a, bè lô nī a idigè idigè jī mō'ò jīi mē BaRoma le si bu'utè aa nzi mbòontè ghu nlonè afù'ù yī wè yīi mē à le ntswe ghu aà. BaKorinto le si gha'asè bīnwīngòñ bī ghà'atè. Bi le si nanse mbu'u nī ñnnù jī bi jī swèrè ñswerè a Korinto. Annū ajirè bo bì ìbuurènnù i le mburè ntswe ma mùu ala'a tsi'ī mbènnù. A titi bīnwī bya, Aphrodite à le ntswe nī ñgǎmà'a jī ntsù'ù yī fùurè jīi mē i le mbè aa ìkwàrè bāngyè, ñdī'i nī bè mē bàa nji nī àkwarè ñgha'asè nī nwī wa ghu. Bè le mburè nzinè mbuu annū ajirè yīi mē a le ntswe a Korinto aa a ajàñ yīi mē bεε bi yi nyè ñù ti jī akwàrè, kè a ka njirè si'i, bi tigè ñswonè nī mē a ghìrè aà ñdè baKorinto wā.

Nī ñtoo yī ñsiginè a Korinto aa a le nzi Paul (fà'à 18.1-17). A le ntswe ghu a atū àlòò yī fùurè nī bīsàñ bi nto'o mfa'a ghu, Aquila bo Pricilla nī Timoti bi kwetè nī yi ghu. Nòò yīi mē Paul à le mà'atè ñlò aa, à le nyu'u mē ñghotè ya i tswe nī ñnnù jī ghà'atè mē i le si fa ñgi'i ghu: Annū ajirè, ànnū ayàtè bo bì ìbuurènnù jī mō'ò nlonè mītəñnè mī Azwī. Paul à yù'ù mē ñtigè ñgwà'anè anwà'anè yū mē yu tsiè ñnnù ma jū ghu i kii fa akwi'i nī ibetè jī mō'ò jīi bi le mbetè yī ghu aà.

Nwī a fa àdà'à bo mītsyè a mbo Paul mē tâ à ñgwà'anè ñdī'itè ñghotè ya ghu. Ñghaa ñnnù i mburè ñgha'atè tsi'ī siginè, à le ñghàà ñlonè annū nyweenè bè a ñiwò (15). Annū yīi mē à ñwà'anè nlonè akòñnè aa (13) a nī afù'ù yī mō'ò yīi mē Nwī à fa a mbô ñghòtê bè bi. ñnnù jīi mē i le mfè'ε a múm ñghòtè a Korinto aa i kwetè a ñghìrè mē bī'ìnè yè ìbòñ Nwī a titi bè bi.

Bi yatè anwà'anè yū aa laà:

1. Nji'ī ànnù anwà'anè yū 1.1-9
2. Ayàtè a múm ñghòtè 1.10—4.21
3. Annū ajirè bo bì ñnnù a múm ñgwè'è 5.1—7.40
4. Bìkrisèn nī bītìbīi Nwī 8.1—11.1
5. Ntswènti a múm ñghòtè bo bì a ajàñ yīi mē bi gha'asè Nwī ghu aà 11.2—14.40
6. Annū nyweenè nī ñiwò Kristo bo bì à yi ñgǎmbii Kristo 15.1-58
7. Njoo jīi mē bi le ñghotè a mfa a mbo bìKrisèn a Yudea aà 16.1-4
8. ñnnù jī mō'ò jīi mē Paul à le ntigè ñghaa a ñlwī'isè aà 16.5-24

Atsà'atè

¹ Anwà'anè mē a lo a mbo Paul yīi mē Nwīngòñ à le ntwon nī ñkòñ yī mē tâ à bè ñgàntòò Kristo Yesu bo bì a mbo ñdīm yī'ìnè Sosthenes,

² ñghεε nī a mbo ñghotè bè bi Nwī bii mē bi tswe a ala'a baKorinto aa, bo a mbo bè bītìm bii mē Nwīngòñ à twon mē tâ bo bè bi a ñjīm Kristo Yesu, ñlaa laà. Mbè bè bii mē bi twon ìkum Mmà'àmbī yī'ìnè Yesu Kristo mē nī Mmà'àmbī wàà ñki mbè yī'ìnè aà.

³ Tā ìbòñ Nwī nī m̀b̀c̀c̀nè yīi mē i lo a mbo Nwīngòñ Taà yī'ìnè nī Mmà'àmbi Yesu Kristo aa tâ i tswe a mbo bù.

⁴ Mē fa mbi'ikè a mbo Nwī a ñgòñ bīnòò bītìm m̀b̀i'ī ñgaa yùù, ñlonè ìbòñ Nwī yīi mē à le ñghìrè a nu bù, ñtsya a ñjīm Krostò Yesu.

⁵ Nlonj mə àjàn mə nì tswe nî ànnù yî mò'ò bu bì Yesu Kristo aa, kaa nì si afù'ù yî tsu saà, ntswe nî afù'ù nì mighàà mi tsìm, bo bì a nì mitsyè mi tsìm.

⁶ Ntoo ya mə bǐ'í le si swonə nlonj Yesu, nì nànsè mé mbii i kuu a nu bù

⁷ ma mùu ajàn kaa nì wa'à nì mìtəɲnə mi Azwǐ mǐ tsu bonə, a ajàn nì be noò yǐi mə Mmà'àmbǐ yǐ'inə Yesu kristo à ka yǐ fè'ε yentə aà.

⁸ A ka yǐ be ghuu mə tâ nì təə ntinsə ɲghεε nywe'e a nlwǐ'isə, ntswe ajàn yǐi mə kaa mbə bi wa'à ghuu firə wa ɲjwǐ Mmà'àmbǐ Yesu Kristo.

⁹ Nwǐɲgòn ǎ nì ɲù yǐi mə mbə bǐ'inə nǐɲ nǐtǐ yǐ'inə ghū nu, mbə Nwǐɲgòn wa yǐi mə à le ntwonj ghūu mə tâ nì tswe nî ànnù yǐ mò'ò bu bì Mú yǐ Yesu Kristo Mmà'àmbǐ yǐ'inə aà.

Ayàtə yǐi mə a tswe a múm ɲghòtə aà

¹⁰ Mə bu'u mbo a mbo bù mbá bilǐm mbá, nî ìkúm Mmà'àmbǐ yǐ'inə Yesu Kristo mə tâ nì ka ɲghaa mbiinə, tâ àyàtə tsuu a titǐi bǔ tswe, ta tâ nì nanse ɲkwere ghūu a nǐbən, nî ìmòontə juu, bo bì àjàn mə nì lèntə innù aà.

¹¹ Mə swonj laa, bilǐm mbá, nlonj mə, bè bǐ mò'ò a ɲgwè'ε Chloes bi swonj a mbo mə mə àyònə a tswe a titǐi bù.

¹² Mə swonj aa mə ɲù yǐ mò'ò yǐ mò'ò a titǐi bù a swonə nì mə, “Mə laa mbə ɲù Paul.” Kə, “Mə laa mbə ɲù Apollos.” Kə “Mə nì ɲù Cephas.” Kə “mə nì ɲù Kristo.”

¹³ Bǐ laa nyàtə Kristo aa ε? Bǐ le ɲkwèentə aa Paul a ati bəɲnə bəɲnə mbi'i ɲkwitu ghūu aa ε? Kə bi le mmurə ghūu a ɲkǐ aa nî ìkúm Paul aa ε?

¹⁴ Mə fa mbi'ikə a mbo Nwǐ mə kaa mə le ɲwa'ǎ ɲù nǐbù a ɲkǐ murə ntsyatə Krispus bo Gaius;

¹⁵ ma mùu ajàn kaa mbə ɲù nǐbù ghùù a wa'à swonj mə bi le mmurə yi a ɲkǐ aa nî ìkúm ghá.

¹⁶ (Mə wà'atə mə mə le mbaa ɲkǐ mmurə ɲgwè'ε Stephanas a ɲkǐ. Kaa mə sǐ ɲúdàn wa'atə yǐi mə mə le mmurə a ɲkǐ.)

¹⁷ Nlonj mə kaa Kristo à le wa'ǎ gha too aa mə tâ mə zi ɲka mmurə bə a ɲkǐ. A le mbəɲnə ntoo gha aa mə tâ mə zi ɲka nswonj ntoo yǐ nǐsigìnə ya. Kaa mə le ɲkǐ'ǐ kà nswonə aa bə nì nìghàà nì mitsyè mi mbi mù ta nǐwo nì Kristo a ati bəɲnə bəɲnə wa'a adànə dànə tsyá.

Kristo à nì mìtǐi mi Nwǐ bo bì mìtsyé mi

¹⁸ Nlonj mə ntoo ya nlonj nǐwo nì Kristo a ati bəɲnə bəɲnə à nî àjǐntə annù a mbo bè bǐi mə bi bwe aà, lá a mbo bǐ'inə bǐi mə bi yweenə aa, i bə mǐdà'á mi Nwǐ.

¹⁹ Bǐ ɲwa'anə ma yú a múm àɲwà'ànə Nwǐ mə,

“Mə ka ta ɲgi'ǐ a nì mitsyè mi ɲgàɲmitsyè

i sigisə bə bǐi mə bi mɔontə mə bi zǐ ànnù aa a nsyè.”

²⁰ Tsó mə a bə laa, ɲgàɲmitsyè tigə ntswe aa fə aa ε? ɲgǎɲndǐ'i nònse tigə ntswe aa fə aa ε? Bə bǐi mə bi zi nǐgǐtə ìnnù faa mbi aa bi kǐ nǐtigə ntswe yàa ɲgaa aa fə aa ε?

²¹ Nwǐɲgòn, a nì mitsyè yu, à le ɲghərə mə tâ bè tsuu yi a nì myaa mitsyè zi. A le mbəɲnə mbəɲnə a Nwǐ a tsyá a nǐm ntoo ya yǐi mə bǐ'i swonə, bè twonə nì àjǐntə annù aa, ɲyweense bə bǐi bi bii yi aà.

²² BaYuda bi lòo mə bi yə ìnnù jǐ yeyerə i bəɲ bii, baGrikia bi lòo nì mitsyè.

²³ Lá a mbo bǐ'ǐ, bǐ'ǐ kǐi ɲkə'enə aa tsi'ǐ ntoo Kristo wa yǐi mə bi le ɲkwèentə yǐ a ati bəɲnə bəɲnə aà. BaYuda bi kwàntə ghū ɲwo, bǐtǐzi Nwǐ bi logə a nî àjǐntə annù.

²⁴ Lá a mbo bè bǐi mə Nwǐ à twonə mə waa aa, kə a bə baYuda kə baGrikia aa oo, bonj ntoo mà yú i laa mbə Kristo yǐi mə à nì mǐdà'a mi Nwǐ ɲkǐ mbə mitsyè mi Nwǐ aà.

²⁵ Nlon mē àyoo yīi mē a finē ajɛntē ànnū Nwī aa, à ni mĩtsyè, ntsyatē mĩtsyè mi ñùmìsòṅṅè. Ayoo yīi mē a mfinē aborèkè Nwī aa, a bē midà'á ntsyatē midà'a mi ñùmìsòṅṅè.

²⁶ Wa'atē nì àjàṅ mē nì le mbē aa bilīm mbâ m̀bɔṅ tã Nwĩṅḡòṅ à twonḡ ghuu. Nyonḡ a ni mĩtsyè mi mbi mù, kaa nì le ñkĩ'ì ñḡàṅ mĩtsyè bē; kaa ñkĩ'ì nì àdà'á yī tsu kī ntswe, kaa ñkĩ'ì bē bī wè kī mbē.

²⁷ Nwĩṅḡòṅ à le mbàṅṅè ntsɔ'ɔ ayoo yīi mbi ì lòḡè nì àjɛntē ayoo aa, mē yu d̀r̀isè atu ṅàṅmĩtsyè ghu. Ñkĩ ntsɔ'ɔ ayoo yīi mē mbi ì lòḡè nì ìborèkè njoo aa mē yu d̀r̀isè atu ṅḡàṅada'a ghu.

²⁸ A le ntsɔ'ɔ ayoo yīi mē mbī ì le sī lĩ ntsa'a mē a ni t̀k̀ùm aa, tsi'ì ñjoo j̄ii mē ì s̄i ghu tswè aa, mē yu ta ṅḡi'ì nì ñjoo j̄ii mē ì tswè ghu, mbi ì lòḡè nì ñjoo àt̀nd̀ùù àà.

²⁹ La a bē mē kaa mbē ñu a kī'ì n̄t̄ī yī a nsi mi'ì Nwī ka ñkwèè.

³⁰ Nwĩṅḡòṅ à lòḡè mē ghuu ṅḡhìrè nì tswè nì ànnū yī mɔ'ɔ bu bì Kristo Yesu. Nwī a tigè ñḡhìrè Kristo à bē mĩtsyè mi'inè, ntsya a ñj̄m Kristo, ànnū yī'inè a tsinè a nsi mi'ì Nwī, a lòḡè yī'inè b̄i'inè tigè bē bi. A ketè m̄ṅk̄irè mi innū j̄i bi a nu b̄i'inè.

³¹ Tsó mē a bē laa aa, ajàṅ mē àṅwà'ànè Nwī a swonḡ aa mē, “Mbē ñu tsù a t̄e'è t̄i kwèè n̄t̄ī yī, a k̄a ñkwèè aa mb̄i'ì bē ñḡaa Mmà'àmbi.”

2

Ntoò mb̄i'ì Yesu Kristo yīi mē bi le ñkwèèntè yī a ati bàṅṅè bàṅṅè àà

¹ Bilīm mbâ nòò wa mē mē le nzi a mbo bù a ñkè'èné n̄toò Nwī ya mē ì le n̄lèèntè aa, kaa mē le ñkĩ'ì m̄ḡhàà mī wè, kè mĩtsyè mi mbi mù lòḡè ñkè'èné ghu bē.

² Nlon mē mē le ñkòṅ mē mē l̄i'ìnè ṅḡòṅ innū ts̄im tigè kī swonḡ tsi'ì ànnū Yesu Kristo yīi mē bi le ñkwèèntè yī a ati bàṅṅè bàṅṅè àà.

³ Mē le ntswe a t̄i'̀ì bù aa tsi'ì tsó aborikè ayoo, m̀bɔ'ɔ, ntsiginè.

⁴ N̄ḡhàà na a mbo bù kaa à le ñkĩ'ì n̄ḡhàà nì mĩtsyè m̄ii mē b̄é beentè aa bē. A le mbàṅṅè mbē bē n̄ḡhàà n̄ii mē nì le sī d̄i'̀ì midà'a mi Azwī Nwī àà.

⁵ Ma mùu ajàṅ tã àb̄i'̀i'̀nt̄ī yuu tã à tsuu bē nì mĩtsyè mi bē ì yèḡitè mbaṅṅè yèḡitè bē nì midà'á mi Nwī.

M̄ityè mi Nwī

⁶ Lã, b̄i'̀i'̀ d̄i'̀i'̀ innū nì mĩtsyè a mbo bē b̄ii mē bi kwe a m̄ùm Azwī Nwī àà ka mē kaa à s̄i mĩtsyè mi mbi mù bē, kè mĩtsyè mi bē b̄ii bi bu'utè mbi yù àà; b̄ii mē bi tswè nì n̄tsyà àà.

⁷ B̄i'̀i'̀ d̄i'̀i'̀ aa mĩtsyè mi Nwī m̄ii mē mi lèèntè aa, mē Nwĩṅḡòṅ à le nan̄sè n̄lèè t̄ètè ñlon ñḡha'á n̄i'inè àà.

⁸ Kaa ṅḡàṅmbu'utè mbi jù le wa'á zi tã à laa atu bo. Bo le mbaa nzi, bon̄ kaa bo le ṅwa'á a Mmà'àmbi yīi mē à tswè nì ñḡha'a aa a ati bàṅṅè bàṅṅè kweèntè.

⁹ A bē aa tsó mē bi ṅwa'anè a m̄ùm àṅwà'ànè Nwī mē,

“Annū yīi mē kaa ñu à lèè wa'á yè kè ñyu'u aa,

ànnū yīi mē kaa ñu à lèè ṅwà'á m̀òòntè mē mbē a f̄e'è aa,

àa yu yīi mē Nwĩṅḡòṅ à t̄àṅtè n̄lèè a mbo bē b̄ii mē bi k̄onḡ yī àà.”

¹⁰ Nwĩṅḡòṅ à d̄i'̀i'̀ mē a mbo b̄i'inè ntsya a ñj̄m Azwī Nwī. Nlon mē Azwī Nwī a lòò ṅḡòṅ innū ts̄im, ñlòò, ñlòò n̄i'̀ innū Nwī j̄ii ì nan̄sè ntsotè àà.

¹¹ Kaa ñu d̄àṅ yīi mē mbē a zi innū j̄ii mē ñu wa'atè kaa à s̄i ghu bē n̄tsyatè a azwī yī yīi mē a tswè ghu m̄ùm n̄u àà. A kī mbē ṅḡṅ ṅḡṅ mē kaa mbē ñu tsù kaa mbē wa'á ìm̀òòntè Nwī zi n̄tsyatè Azwī Nwī.

¹² Kaa bi'inè sî aa àzwî yî fàa mbi kwèrè, bi'inè banḡe ḡkwèrè aa bê Azwî yîi mē Nwî à too a mbo bi'inè aa, tã zi ḡḡòḡ ìnnù tsîm jîi mē Nwîḡḡòḡ à fa ntḡḡe yî'inè ḡhu aà.

¹³ Tsõ mē a bē laa aa, kaa bi'î sî annù ma yu aa ni mîḡhàà mîi mē mîtsyè mi bê di'î a mbo bi'î aa di'î. Bi'î di'î aa ni mîḡhàà mîi mē Azwî a di'î a mbo bi'î. Ntḡ'ḡtḡ nî ìnnù Azwî a mbo bē bîi mē bi tswe nî Azwî aà.

¹⁴ Nù yîi mē kaa à sî nî Azwî tswe aa, kaa mbē ki'î ìnnù jîi mē Azwî Nwî a fa aa kwèrè. ḡhu mbo, à nî àḡḡḡtḡ annù, kaa mḡbē a tē'ē ki'î nanḡsḡ nzi. ḡhu mbo, à nî àḡḡḡtḡ annù. Nlḡḡ mē mbē bi kî nzi ndùù yî, ntsya aa tsi'î a nḡîm Azwî.

¹⁵ Nù yîi mē à tswe nî Azwî aa, à zi aḡḡḡ yîi mē mbē yu kâ nḡlentḡ ìnnù tsîm, lâ kaa mḡbē nù tsù wa'ã nḡlentḡ annù yî bāḡḡḡ nzi

¹⁶ Aà àḡḡḡ mē àḡwà'ànḡ Nwî a swḡḡ aa mē,
 “Mbē ìmḡḡntḡ Mmà'àmbi aa a zî wò aa ε?
 Mbē, a yî aa a di'itḡ wò aa ε?”

Lâ a mbo bi'inè, bi'inè tswe ni ìmḡḡntḡ Kristo.

3

ḡḡḡfà'à Nwî

¹ A nswḡḡ annù nîkḡḡ a bilîm bâ, kaa mē kî wa'ã a mbo bù lô ḡḡhàà aa tsi'î tsõ mē ḡhàà a mbo bē bi Azwî. Mē kî ḡhàà a mbo bù aa tsi'î tsõ bē bî fàa mbî, kē tsi'î tsõ a mbo bḡḡkḡ a mûm àbîintîi.

² Mē kî sî nḡḡsḡ ḡhuu aa ni nḡbḡè, kaa à kî wa'ã mîjî mî tîi bē, nḡḡḡ mē kaa ni kî burḡ tî kwe ḡkù'ù a nḡî. I zî ywe'e tsîtsḡḡḡ, kaa ni burḡ tî kù'ù.

³ Nlḡḡ mē ni burḡ ka kî tswe ntswḡntîi yùù tsi'î tsõ bē bî fàa mbî. Aḡḡḡ yîi mē àḡḡè'ḡnḡ bo bi àyḡḡ a tswe a titîi bù aa, ni burḡ kî bē aa tsi'î bē bî fàa mbî, àkḡrḡ nîzî yuu a kî mḡbē aa à yî bâ fàa mbî.

⁴ Nî yî tî swùḡḡḡ i swḡḡ ni mē, “Mē laa mbē ḡù Paul.” Nù yî mḡ'ḡ a kîi nswḡḡ ni mē, “Mē ni nù Apollos,” ni sî ḡḡḡrḡ aa tsi'î tsõ ḡmḡsḡḡḡ aa ε?

⁵ Apollos à laa mbē wo aa ε? Paul a kî mḡbē wo aa ε? Bi'î ḡḡḡsḡ mbē aa tsi'î ḡḡḡḡfà'à mē bi lē ḡkwḡtḡ a ḡḡḡḡrḡ mē tâ ni nḡḡ mîntîi muu a nu Yesu Kristo. Nù ni bi'î a fà'à aà àfà'à yîi mē Mmà'àmbi à fa ḡhu mbo aà.

⁶ Mē lē mbwe'e, Apollos a tsùtḡ, Nwîḡḡḡḡḡ a ḡḡḡrḡ mîjî mya mē kwé.

⁷ Nù yîi mē a bwe'e aa ni wa yîi mē a tsùtḡ aa, kaa bo sî àyḡḡ tsu bē. Nù yîi mē à ni ḡù aa, à laa mbē Nwî, nḡḡḡ mē a ḡḡḡrḡ mîjî mya mi kwé aà.

⁸ Nù yîi mē a bwe'e aa, bo bi nù yîi mē a tsùtḡ aa, bo yu ku'unḡ. Nwîḡḡḡḡḡ à ka yî kîi twu ḡkabḡ àfà'à nù i yḡḡḡ a nḡîmḡ àfà'à yîi mē à fà'à ḡhu mbo aà.

⁹ Nlḡḡ mē bi'î laa mbē bê bîi mē bi'î fà'a a abo mḡ'ḡ bi'î bi Nwî; ni bê nḡsḡḡ Nwî, mḡbē ndânwî yîi mē bi bḡḡ aà.

¹⁰ Nyoḡḡ a nî ìbḡḡ Nwî yîi mē à fa a mbo mē aa, mē kî fà'à aa tsi'î tsõ nù yîi mē à zi afà'à yî, ntumḡ atsḡndâ, nù dànḡ a tḡḡḡ mḡbḡḡ nda ḡhu. Tâ nù ntsîm yîi mē a bḡḡ nda ḡhu aa tâ à ka ntsyḡsḡ nî yî.

¹¹ Nlḡḡ mē kaa mbē bi wa'à atsḡnda yî dànḡ bú nḡtum, ntsyatḡ ya yîi mē bî tḡ'ḡ mē nḡtumḡ aa, a bē Yesu Kristo aà.

¹² A ḡḡḡḡ a nî nḡḡḡ jîi baa bḡḡ ḡhu aa, bē bî mḡ'ḡ ka yî kî bḡḡ nî àtîi ḡold, kē ni yî silva, kē nî ḡḡḡ'ḡ atîndùù. Tâ bî mḡ'ḡ ka mbḡḡ nî ìtî, kē ḡkḡḡkà'à, kē ḡḡḡḡ.

¹³ Bi ka yî yḡ a aḡḡḡ mē àfà'à ḡù a tînsḡ mbē aà, wa nḡwi mē Kristo à ka yî fùrḡ i di'î aà. Nlḡḡ mē maa nḡwi, bi ka yî ywe'etḡ afà'à ḡù tsîm ni mḡ'ḡ, tâ mḡ'ḡ too ndîi aḡḡḡ mē a tîi mbē aà.

¹⁴ Belə mə mə'ɔ i bə tsuu nda yïi mə bi le mbɔɔ wa atsənda aa i tɔ̀ò tã i wo, boŋ nù wa mə à bɔɔ aa, à ka kwərə mitsɔ'ɔnə mi ifà'á mi.

¹⁵ Belə mə mə'ɔ i tɔɔ nda ya, boŋ nù wa mə à bɔ̀ò aa à ka bwɛ. Yumbɔŋ à ka baŋnə nyweenə, lá i yweenə aa tsi'í tsɔ̀ à khə mfɛ'è aa wa mum mə'ɔ.

¹⁶ Nì sì zi mə nì laa mbə ndâmà'anwĩ, Azwĩ Nwĩ a tswé nì a múm nu bù aa ɛ?

¹⁷ Mbê nù tsù a ta ŋgĩ'i nĩ ndâmà'anwĩ boŋ Nwĩ à ka kii ta ŋgĩ'i ghu nú. Nloŋ mə ndâmà'anwĩ i laa aà, bù nĩ ìtu mbiinú ghuu, nì nĩ ndâmà'anwĩ.

¹⁸ Tá nù nìbù ghùù tá tsuu ibiinú yi kii bwe'esə. Mbə nù nìbù ghùù a wa'atə mə yu nì nù mitsyè ñyoŋə bə nì figè yí fàa mbi, a ku'unə mə tá à bəŋ ntigə ajìŋtə tã nanşə tswe nì mitsyè.

¹⁹ Nloŋ mə ayoo yïi mə mbi yù i lògè nì mitsyè aa, à nì ajìŋtə ayoo a nsi mi'i Nwĩ. Aŋwà'ànə Nwĩ a swoŋ mə, “Nwĩŋgòŋ a ko ŋgàŋ mitsyè ñyoŋə aa a njiŋ ñlwee yàà.”

²⁰ Adìgè aŋwà'ànə Nwĩ yí mə'ɔ a kii mbù ñswoŋ mə, “Mmà'à mbí à zì ìnnù jii mə ŋgàŋmitsyè bi wa'atə aà, mə ìnnù jii bi wa'atə aa à nĩ àdàŋè dàŋè.”

²¹ Ma mùu ajàŋ, tá nù tsù à tsuu ntii yi kii kwèè mbi'i ŋgaa bə, ñloŋ mə ñjoò tsim i tswe aa a mbo bù.

²² Paul nì Apollos nì Peta, nĩ mbi yù, ñtswéntii bo ñiwo, nòò tsitsòŋ kè nòò yïi a zì aa, ma juù ìnnù tsim à nĩ juu.

²³ Bù, nì tswe aa mbo Kristo, Kristo a tswe a mbo Nwĩ.

4

Ngǎŋtoo Kristo

¹ A boŋ mə tá nì lògè yi'i tsi'í tsɔ̀ ŋgǎŋfà'à Kristo jii mə Nwĩ à lèə mə tá bí'í ka nlentə ìnnù Nwĩ jii mə i le ntswe a alò'òsə aà.

² Annù yïi mə a ku'unə a mbô ŋgàŋafà'à tsɔ̀ ma wa a ŋghìrè aa à nì mə tá à ka mfa'a a mbo tá àfà'á yí tsi'í nì ntii yi tsimə.

³ A mbo mə à nì tsi'í múntsirê ànnù mə mbə nì ká ñsa'a nàà, kè mē mbə mbi yù i ká ñsa'a nàà a korə. Kaa mēmbòŋ kaa mə si atu ibii nú gha sa'a.

⁴ Ntíf gha i laà, la, kaa i kii'ì dì'ì aa mə mbə bi wa'á isa'a a nu mə ñiŋə. Nù yïi mə a sa'a nàa laa à bə aa Mmà'àmbi.

⁵ Tsɔ̀ mə a bə laa aa, tá nì tsuu isa'a nù tsù ló tsərə ti ghê mə nòò à kù'ú. Annù ntsərə isa'a nù ñlwi'isə a tswe nì ñyù'ùtə nòò wa mə Mmà'àmbi à ka yí zì aà, ñloŋ mə à ka yí fi'isə ìnnù alò'òsə jii mə bə le si ghìrè a múm mfií idigè aa, kii kè'è minàŋ yïi mə bə le ntaŋtə nləə a múm ntii bo aà. A ka yi bə aa tsi'í maà nòò mə nù ñtsim à ka yí kwərə miyà a mbo Nwĩ ajàŋ mə à kù'unə ghu mbo aà.

⁶ Mə fa ibiinú yi'i Apollos tsɔ̀ figè ma ghú aa, nloŋ ŋgaa yùù, mə tá nì yəgə annù yïi mə ñighàà nùlà nì nanşə nswoŋə aà, “Nì tsuu kii ghìrè i tsyà nĩ ànnù yïi mə bi ŋwa'anə aà;” mbi'i nù nìbù ghùù a ká ñkwɛɛ ntii yi mbi'i ŋgaa nù mə'ɔ, mbàŋnə ñka ntsa'a nĩ yí mə'ɔ.

⁷ Nù yïi mə à ghìrə gho mə tá ò kɔ'ɔnə ntsya bē bí mə'ɔ aa, à nĩ wò aa ɛ? Njoò tsim jii mə ò tswe nì ju aa a sì Nwĩ fa aa ɛ? Mbə ò tigè mbi aa ñkwɛɛ ntii gho aa mə akə tsi'í tsɔ̀ kaa bi sì aa fà fà aa ɛ?

⁸ Nì lòò aà ñswòŋə mə nì tswè mē nĩ ñjoò tsim jii mə nì lòò aa ɛ? Nì tswè mē nĩ àfù'u tsim aa ɛ? Nì tigè mē mbə bífò, ka mə bí'í sì bífò tsitsòŋ bə aa ɛ? Mə yè'ètə mə boŋ nì laa tɛ'ɛ mbə bífò tã tá bí'inə ka nsa'a nifò nya bitsimə.

⁹ A fi tsi'í tsò Nwĩŋgòŋ à fa aà àdigè ñlwi'í ñjiŋ a mbo bí'í ŋgǎŋtoò ji, tsi'í tsɔ̀ bə bíi mə bi tswe nì ñkwə a nsaanə, tá mbí ñtsim i yə waa, nì baangel, nì bàmisòŋə.

¹⁰ Mbi'i ñkwi Kristo bĩ'i ni ìbèrè, nì bânjè m̀bè ñgànmitsyè a mum Kristo. Bĩ'i bórè, nì bânjè ñtìi. Bi tsa'à nì yi'i mbanjè ñjenè nì bù.

¹¹ Yi nywe'e tsítsòñ, bĩ'i tswè nì ñjì, ñjì ñkì i yanjè nì yi'i, bĩ'i wè'è nì bìkùrè bitsè'è. Bi ghòò nì yi'i, bĩ'i tsinjè ñkarè nì idigè idigè,

¹² bĩ'i nwugè nì ìbìi nú yi'i mfa'a nì m̀t̀t̀t̀ nì m̀b̀ò mi'i. Bi yi ñniñ ndòò a atu bĩ'i, bĩ'i bânjè ñniñ mbòòñ. Bi yi nti tso'ò akòrè yi'i, bĩ'i tswá ñtìi yi'i;

¹³ bi yi mbègìtè yi'i, bĩ'i kwi'i nì m̀ghàà mí bònè. Nyi nywe'e tsítsòñ, a mbò m̀bi, bĩ'i bè aa ñtsá'à, ñjoo jii m̀è bi m̀è'è aà.

¹⁴ Kaa m̀è s̀i ma yú a mbo bù ñwà'ànè aa m̀è m̀è ghìrè tâ àtú yuu dirè b̀è. M̀è bânjè ñwà'ànè aa a ndi'itè bù tsò b̀ò ba bii m̀è m̀è kòñè aà.

¹⁵ Ka m̀è nì tswè nì b̀è bii ghà'à ñgha'a m̀è bi di'itè nì ghuu tsi'i tsò b̀è bi Kristo aa, Taà ghùù à naa tsi'i yì m̀ò'ò, ñlonj m̀è m̀è tigè mbè aa Taà ghùù yì ñdânwì ñtsya a ñjìm ntoo yì ñsigìnè ya yii m̀è m̀è zi ni yu a mbo bù aà.

¹⁶ M̀è tigè ndi'itè nì ghuu m̀è tâ nì ka ñje'esè akòrè ñizì yá.

¹⁷ A b̀è ñji'i ànnù yii m̀è m̀è too Timoti, mú ghà a ñjìm Kristo, yii m̀è m̀è kòñè aa, yii m̀è a fà'à a mbo M̀m̀à'ambi nì ñtìi yi tsimè aà. A ka zì i wa'atè a mbo bù, binòñsè bii m̀è m̀è yòñè a múm ñtswèntìi yà yì m̀fi a mum Kristo, bii m̀è m̀è kii ndi'i a mbò ñdânwì ñtsim, a idigè tsim jii m̀è m̀è ghèè ghu aà.

¹⁸ Bù bii m̀ò'ò ñjee nú juu, a b̀è tsi'i tsò nì wa'atè nì m̀è kaa m̀è ka wa'á ghuu bù ñzi ñghantè.

¹⁹ Là M̀m̀à'ambi, à b̀è bii bonj m̀è ka zì ghantè ghuu a nì mú àtìi noò. M̀è zi bonj m̀è ka wa'a aa tsi'i innù jii m̀è ñgànjee nu mà jú i swonj aa i yu'ù, m̀è ka kii yè m̀t̀t̀t̀ myaa.

²⁰ Nlonj m̀è kaa ànnù ñfò Nwì kaa a s̀i aa annù ñghàà nì ntsù b̀è, a b̀è aa annù m̀ida'a.

²¹ Nì kòñ m̀è akè aa è? Nì kòñ m̀è m̀è zi aa b̀è nì ñgwàn a mbo bù, kè nì lòò aa m̀è m̀è zi nì àkòñ nì àbònè aa è?

5

Annù Ajirè a múm ñdânwì

¹ Bi ñanjsè ñkè'ènè a mbo m̀è m̀è ajirè a tswè a titìi bù, m̀bè abuu ajirè yii kaa a s̀i a titìi bìtìzì Nwì tɛ'ɛ ntswe aà. Nlonj m̀è, ñù a lògè nì a ñkwe taà yì.

² Nì tère aa è? A ku'unè aa m̀è bonj nì bânjè ñyè'è aa yè'è. Tâ nì fi'isè a ñù yii m̀è a ghìrè ajanjè annù ma yú aa a titìi bù.

³ Ka m̀è m̀è s̀i a titìi bù a nì ìbii nú gha tswè aa, m̀è bânjè ntswe a titìi bù a múm Azwì. M̀è tsèrè m̀è isa'a ñù yii m̀è à ghìrè ajanjè annù ma yú aa tsi'i tsò m̀è tswè a titìi bù.

⁴ Nòò yii m̀è nì boontè nì ìkùm M̀m̀à'ambì Yesu yì'inè aa, àzwì ya a tswè bu bo, nì m̀ida'à m̀i M̀m̀à'ambì yì'inè Yesu Kristo,

⁵ nì fà ñù ma ghù a mbo Satan m̀è tâ à ta ñgi'i a nì ñjyǎnú yì. M̀è mbè àzwì yi a yì m̀banjè nyweenè wa ñjwi M̀m̀à'ambi le.

⁶ Ajàn yii m̀è nì ñee nú juu aa kaa a s̀i ku'unè. Nì s̀i zi m̀è, muli m̀bè'è àbaa i ghìrè mamù'ù ñkyá àbaa a kò'ò aa è?

⁷ Nì koo alwènè mbè'è àbaa yì lwèn ya m̀è à nì innù jì bi a titìi bù m̀fi'isè, m̀è mbè nì laa le. Bonj nì ka tigè b̀è tsi'i tsò ñkyá àbaa yì fii yii m̀è kaa m̀bè'è àbaa kaa i s̀i ghu tswè. Nòò ìkòò Passa yii bi lògè m̀è Kristo yii m̀è à nì mú m̀binjèrè ìkòò Passa yì'inè wa m̀m̀à'à Nwì ghu aa, à kù'ù m̀è.

⁸ A bonj m̀è tâ b̀i'inè tigè ñji ìkòò ma ghù, kaa wa'à jì aa b̀è nì àbaa yii m̀è tswè nì m̀bè'è àbaa yì ñlwèn ya aa, m̀è a nì àbì'intìi bo bì innù jì bi aa, b̀i'inè banjè ka ñji

bə nî àbaa yîi mə kaa m̀bè'è àbaa ì sî ghu tswê, mə nî n̄t̄īi yî làà bo bì ànnù n̄h̄k̄oŋ aà.

⁹ Mè le ɲwà'ànè wa m̄m̄ àɲwà'ànè ya mə mè le n̄tsyàsè a mbo bù aa mə tâ n̄ tsuu aa bu bì ɲḡaɲajirè ki karə.

¹⁰ Kaa mə le si wa'á aa ɲḡaɲajirè j̄īi mə à n̄i b̄ê bi mbi aa, k̄ě b̄ê b̄īi bi ghotə ɲjoo aa, k̄è b̄aɲḡamighee, k̄è ɲḡaɲm̄īi b̄inw̄iɲḡoŋ bi ad̄aɲd̄aɲè swoŋè b̄ê, n̄loŋ mə ma mùu aj̄aɲ a ka d̄i'ì mə n̄i ma'atə mbi yù ɲghɛɛ a adigə yi dàɲ.

¹¹ Mè le mb̄aɲn̄è ɲwa'anə a mbo bù aa mə tâ n̄i tsuu ki karə aa b̄ũ bì ɲù tsù ȳīi mə a twoŋ ib̄īi n̄u yi mə yu n̄i n̄d̄im̄ ȳi'ìnè, lá ànnũ ajirè bo bì annũ ɲghot̄è ɲjoo, n̄i ànnũ mb̄īi b̄inw̄iɲḡoŋ bid̄aɲd̄aɲè, ànnũ n̄swoŋ ànnũ ȳīi bi a atu ɲù, n̄i ànnũ n̄no m̄l̄l̄u'ù mbaanə bo bì ànnũ iyərə a tswê ghu nu aà. Tâ àj̄inè yuu bì àj̄aɲ ɲù ma ya tâ à tsuu burə bə bə!

¹² Nloŋ mə àya a n̄sa'a b̄è bi abɛɛ à n̄i àk̄è aa ɛ? N̄i tswe aa n̄i n̄sa'a b̄è b̄īi mə bi tswe a m̄m̄ n̄d̄anw̄i.

¹³ Nw̄iɲḡoŋ a sa'a b̄ê b̄īi mə bi tswe a abɛɛ aà. “Furə n̄i ɲḡaɲabi'int̄īi a tit̄īi bù.”

6

Annũ nsomsə Mu Kristo nsomsə yî mò'ô

¹ Mb̄è ɲù n̄ib̄u a tswe n̄i àb̄èè bo mu Kristo ȳīi mò'ô, â gh̄ir̄è àk̄è mə tâ à logə isa'a wa ɲgh̄èè n̄i ghu a mbo b̄è b̄īi annũ yaa s̄īi tsinè, m̄baɲn̄ə mm̄à'at̄ə a ɲgh̄èè n̄i gh̄u a mbo b̄è bi Nw̄īi tâ bì lentə aa ɛ?

² N̄i s̄īi z̄īi mə b̄è bi Nw̄īi ka ȳīi sa'a mbi yù aa ɛ? Mb̄ə a b̄ə mə n̄i ka ȳīi ki sa'a mbi, boŋ mb̄ə a tigè n̄tsya ghuu a n̄lentə b̄oo bi innũ ts̄o ma bù aa mə ak̄ə aa ɛ?

³ N̄i s̄īi z̄īi mə b̄i'ìnè ka ȳīi sa'a b̄aɲḡel aa ɛ? Mb̄ə a b̄ə ma mùu aj̄aɲ boŋ n̄i b̄aɲn̄ə naɲsə n̄zi ns̄à'á innũ j̄īi f̄aa mb̄i.

⁴ Mb̄è ɲjaɲ innũ tsi'í ts̄o ma j̄ya i yi mf̄è'è, n̄i b̄aɲn̄è n̄logə ɲgh̄èè n̄i ju b̄ə a mbo b̄è b̄īi mə n̄d̄anw̄i tsa'á, mə tâ bì lentə aa a ya aa ɛ?

⁵ A boŋ mə tâ àd̄ir̄etu tswa ghuu. A b̄ə mə kaa ɲù ȳīi mò'ô à s̄īi a tit̄īi bù tswe mə à tsyèsə n̄zi n̄lentə innũ ab̄èè a tit̄īi b̄oo bi Kristo aa ɛ?

⁶ Lá Mu Kristo a b̄aɲn̄è logə n̄i Mu Kristo ȳīi mò'ô ɲgh̄èè n̄i ghu a k̄or̄è a mbo b̄īi b̄īi Nw̄īi mə bì ka n̄sa'a isa'á yi.

⁷ Tsi'í aj̄aɲ mə innũ ib̄èè k̄or̄è i tswe a tit̄īi bù aa, a d̄i'ì mə n̄i w̄ò m̄. N̄i s̄īi z̄īi mə a b̄oŋt̄ə mə mb̄ə ɲù a b̄aɲn̄è ɲgh̄ir̄è ib̄i a nu bù aa ɛ? N̄i s̄īi ki n̄zi mə a b̄oŋt̄ə mə mb̄ə bi b̄aɲn̄è n̄twɛɛ b̄ê ɲjoo juu ɲkwɛrə aa ɛ?

⁸ Lá bu b̄im̄boŋ, n̄i b̄aɲn̄è ɲgh̄ir̄è n̄i ib̄i, m̄baɲn̄è n̄i ɲjoo b̄ê ɲkwɛrə, bo b̄īi mə à n̄i b̄oo bi maà buu aà.

⁹ N̄i s̄īi z̄īi mə kaa b̄è b̄īi annũ yaa a s̄īi tsinè aa kaa bi ka ȳīi wa'á annũ n̄if̄ò Nw̄īi j̄īi aa ɛ? N̄i tsuu ib̄īi n̄u ghuu ki b̄we'esə, ɲḡaɲatsùr̄è, ɲḡaɲm̄īi b̄inw̄i bid̄aɲè dàɲè, k̄è ɲḡaɲajirè, k̄è m̄b̄aɲn̄è n̄logə m̄b̄aɲn̄è, k̄è b̄aɲgyè bi n̄logə b̄aɲgyè,

¹⁰ k̄è b̄aɲḡamighee, k̄è b̄è b̄īi bi ghotə n̄i ɲjoo tsi'í gh̄ot̄è n̄l̄ə, k̄è ban̄om̄baanə, k̄è ɲḡaɲmb̄èḡə b̄è, bo b̄aɲḡamighee, wa kaa bo ka ȳīi wa'á a m̄m̄ annũ n̄if̄ò Nw̄īi kuù.

¹¹ Bù b̄īi mò'ô le mb̄ə aa maa aj̄aɲè, lá bi s̄i'í m̄ ghuu, ɲgh̄ir̄è n̄i tigè b̄è bi Nw̄īi b̄īi bi làa aa, ɲgh̄ir̄è annũ yuu a tsinè, n̄i ɲk̄ũm̄ M̄m̄à'amb̄īi Yesu Kristo bo bì a m̄m̄ Azw̄īi Nw̄īi yi'ìnè.

¹² “Mb̄ə mə tse gh̄ir̄è innũ ts̄im̄è mə mə k̄oŋ aà.” Lá kaa innũ ts̄im̄ i si kwɛt̄ə. “Mb̄ə mə tse gh̄ir̄è innũ ts̄im̄è j̄īi mə mə k̄oŋ aà.” Lá kaa mə ka ki'ì ab̄u'ù a mb̄ò ànnũ tsu b̄è.

¹³ ɲù tsù à tse swoŋ mə, “M̄īi tswe aa a mb̄ò àt̄ò'ò, àt̄ò'ò a k̄īi n̄tswe aa n̄loŋ m̄īj̄i.” ɲ̄ɲə, à n̄i ànnũ n̄h̄k̄oŋè, lá Nw̄īiɲoŋ à ka ȳīi b̄wesə ma j̄yaà ɲjoo ts̄im̄è. A ɲgh̄èè a n̄i

ibinû gho, kaa i sî tswe aa a nji mâghabè ghu. Ibiî nû gho i tswe aa a mbo Mmà'àmbi yîi mæ a sa'a aà.

¹⁴ Nwĩngõŋ à le mbĩnsæ Mmà'àmbi yî'inè a niwô, à ka yî kii bĩnsæ yî'inè ni mĩdà'á mi.

¹⁵ Nî sî zi mæ mbĩi mi nû muu mi laa mbæ mbèe nu Kristo aa ε? Mè ka lògæ mbèe nû Kristo i tigè ghìrè tâ i bæ mbèe nû àkwàrè aa ε? Kaa ma ya mbæ a wa'à fè'è.

¹⁶ Kè nî sî zi mæ nù yîi mæ à bòonsæ mbĩi nû yî bo àkwàrè aa bo yu tigè mbæ aa àyoo mɔ'ɔ aa ε? A ajàŋ mæ àŋwà'ànè Nwĩ a swon aa mæ, “Bo bya bi baa, nù bāŋnè wa bo mǎngyè wa, tigè mboonsæ mbæ nɔyá nu yî mǎfùurè.”

¹⁷ Lá nù yîi mæ à bòonsæ mbĩi nû yî bo Mmà'àmbi Kristo aa, bo yu tigè aa Azwĩ yî fùurè.

¹⁸ Nî ka ŋkhæ innũ ajirè. Ifánsænnũ jî mɔ'ɔ jîi mæ nù a ghìrè aa, kaa i sî aa ibinû yî mɔontè. Lá nù yîi mæ a jî mâghabè aa, a fãnsæ aa annũ a nu mbĩi nû yî.

¹⁹ O sî zi mæ mbĩi nû yò i laa mbæ ndá Azwĩ Nwĩ yîi a tswe múm nu wò, ya yîi mæ a lo mbo Nwĩ aa ε? Wa kaa ibiî nû gho i sî aa mbo wò tswé i tswe aa a mbo Nwĩ.

²⁰ Wa à le nyuu gho aa nî àtĩndũu, ma mùu ajàŋ a kù'unè mæ tâ ò ka gha'asæ bē Nwĩ ni mbĩi nû yò.

7

Ibetè ñlon annũ niyɔ'ò

¹ Tsitsõŋ, a ŋghèe a ni ìnnũ jya mæ nî le ŋwà'ànè mbetè gha ghu ñlon annũ niyɔ'ò aa, àkwĩ'i a ni mæ, nù à bæ tuu mǎngyè ki mòontè bon a bõŋè.

² La a ku'unè mæ tâ ñumbāŋnè ntsim à tswe nî ŋgwé yî, tâ mǎngyè ntsim à ki ntswe nî ndoò yî tá ki khè ikwà'ànè jîi tswe ñlon annũ ajirè aà.

³ A bõŋ mæ tâ ñumbāŋnè à ka ŋghirè innũ tsim jîi mæ i ku'unè aa a mbô ŋgwé yî, tâ ŋgwé yî à kii ŋghirè nî ìnnũ tsim jîi i ku'unè a ŋghirè a mbo ndoò yî aà.

⁴ Ñlon mæ kaa mǎngyè à sî nî àdà'á a atú ibiî nû yî tswé, a bāŋnè ntswe ndoò yî ntswe ni yu. Kaa ñumbāŋnè à sî nî àdà'a a atú ibiî nû yî tswé, a bāŋnè ntswe ŋgwé yî ntswe nî àdà'á ghu nû.

⁵ Tâ ñunibũ tâ tsuu nù yî mɔ'ɔ nî ibiî nû yî ki yumæ ti ghě mæ bo yu biinè mæ bo yu ghìrè maa ajàŋ ñlon aa mæ bo lòcò nlògè nòò ma wa tsà'àtè Nwĩ ghu aà. Maa ajàŋ, bæe nòò ma wa a tsya, bo bú ŋghèe nî mbĩi ŋka ntswe fu tsó mǎngyè bo ndoò, ta wa'a abwarè a mbo Satan lô mfa mæ tâ à kwa'anè waa tâ bo wo ñlon mæ ka bô sǎ ntswá ibiî nû waa zî aà.

⁶ Mæ swon ma laa a mbii mæ nî ghìrè, kaa mè sî aa ndi'i a mbo bù fa.

⁷ Ñlon mæ a mbo mè, mæ yè'ètè mæ bon bù bitsim bæ aa tsó mè; lá nù yî mɔ'ɔ yî mɔ'ɔ à tswe aa nî mii mĩtõŋnè mii mæ Nwĩ à fà aà; nù yî mɔ'ɔ a tswé nî àbõŋ yuà nù yî mɔ'ɔ a bāŋnè tswe nî àbõŋ yî.

⁸ Tsitsõŋ mæ swõŋ yuà ànnũ aa a mbo bè bii mæ bi sî yɔ'ɔ aà, bo bi a mbo bĩkwĩ'i, mæ a bõŋ mæ tâ bo tswe tsi'i bobo, tsi'i tsó mè.

⁹ Lá mbæ nù nî bù tuu ntswá ibinû yî zi, a yɔ'ò, a bõŋ mæ tâ à yɔ'ɔ, ntsyatè a ajàŋ mæ à ka tswe ti yɔ'ɔ, i bāŋnè ki lòò.

¹⁰ A mbo bè bii mæ bi yɔ'ɔ aa, mè fá ndi'i yîi kaa i sî aa yà bæ, ñlo aa bæ a mbo Mmà'àmbi aa mæ, tâ mǎngyè tsuu ndoò yî lõ mà'atè,

¹¹ lá mbæ a ma'atè yî, a tigè ntswe tsi'i yù, kè a bú mbii nzi bo yu mǎŋsè isa'á waa yu. Tâ ñumbāŋnè à tsee ŋgwé yî kii lõ tuu.

¹² A bó àbùgè bē, mè swõŋ ànnũ yîi mæ kaa a sî bē Mmà'àmbi swonè aa mæ: Mbæ mu Kristo yî mbāŋnè a tswe ni mǎngyè yîi mæ kaa à sǎ Mmà'àmbi bii, la ŋkõŋè nî mbu ŋka ntswe bo yu, a tsee yî lõ tuu.

¹³ Mbə mǎngyè a ki ntswe nî ndoo yï mə kaa à sî Nwĩ bii, la ñkòñè ni mə yu ka bu tswe bo yu, a tseè yi ki tuu.

¹⁴ Nlon mə ndoo wa mə à si Kristo bii aa Nwĩ à tigə mbii yi tsi'ĩ tsó ñu yï, ñyon aa a njĩm ñgwê yï wá. Mǎngyè wa mə à sî Kristo bii, Nwĩ a kî mbii yi tsi'ĩ tsó ñu yï, ñtsya aa njĩm ndoo yï wa mə à ni mu Kristo aà. Nlon mə a laa tuu ma mùu ajàn bə, bon kaa bɔɔ buu ka wa'ǎ bɔɔ bii mə bə laa bə. Lá Nwĩ à bii waa a tsó bɔɔ bii bi laa aà.

¹⁵ Lá ndoo wa, kè mǎngyè wa mə à sî Nwĩ bii aa, a ka nlɔɔ ntuu ñgwê yi kè ndoo yï, tâ mu Kristo wa a bii. Maa ajàn kaa ayoo a wa'ǎ mu Kristo yï mbáñnè kè yï mǎngyè kwerè, à tse ghìrə annù yï mə a ku'unə ghu mbo aà, ñlon mə Nwĩ à twonə yi'inə aa mə tâ bĩ'inə tswe nî mbɔɔnê.

¹⁶ Wò mu Kristo yï mǎngyè, ò zĩ aa fə mə mbə Nwĩ a wa'ǎ njĩm wò tsyá ñyweensə a ndoo ghò aa ε? Wò, ndoo, ò zĩ aa fə mə mbə Nwĩ a wa'ǎ njĩm wò tsyá ñyweensə ñgwê ghò aa ε?

Ni ka nstwe ntswènti yùù ñyon aa ajàn yï mə Nwĩ à twonə ghu aà

¹⁷ Tâ ñu yï mɔ'ɔ yï mò'ɔ ka ntswe ntswènti yï ñyon nî annù yï mə Mmà'ambi à fa ghu mbo ñki twonə yi ghu aà. Ma yû à ni ndi'ĩ yï mə mə fa a mbo ñdanwĩ tsi'ĩ tsimè aà.

¹⁸ Mbə a bə mə Nwĩ à le si twonə gho aa le bon bi ñètè mē gho, ò tsee ki lòɔ nlò'òsə àlensə ma yá. Kè mbə a bə mə Nwĩ à le si twonə nî gho aa, kaa bi wa'a gho ñètè, ò tsee ki lòɔ mə bi ñetə ghô.

¹⁹ Nlon mə, kè bi ñètè ñû, kè bi wa'a yi ñetè, bəə bon ma ya à ni tsi'ĩ annù dànè dànè. Annù yï mə a tswe ghu aa a nî ñka yu'unə ndi'ĩ Nwĩ.

²⁰ Tâ ñu ñtsim à tswe tsi'ĩ ajàn yï mə à le mbə a noò yï mə Nwĩ à le ntwonə yi aà.

²¹ Nwĩ à le si twonə nî gho ò bə aa àbù'ù aa ε? Tsèè gho ki kwε'ε. Lá mbə ò zi ajàn yï mə mbə ò fε'è wa ndâbù'ù, ò fε'è.

²² Nlon mə àbù'ù yï mə Mmà'ambi à twonə mē yi aa, à bə aa ñu yï mə kaa à sî a ndâbù'ù tswé a mbo Mmà'ambi. A ñgĩñ ñgĩñ, ñu yï mə kaa à sî abù'ù bə, Mmà'ambi a twonə yi aa, à bə aa àbù'ù Kristo.

²³ Wa Nwĩ à leè mbaa ñyuu ghuu nî àtindùù. Maa ajàn tâ ni tsuu abù'ù ñùmìsòñ bũ bə.

²⁴ Bɔɔ bi maà, tâ ñu ñtsim à tswe bo Nwĩ a nî àdigə yï mə à le ntswe ghu a noò yï mə à le ntwonə yi ghu aà.

Ibetè ñlon bē bii mə bi sî yɔ'ɔ aa bo bi bĩkwĩ'ĩ bi bǎngyè

²⁵ Tsĩtsòñ, a ñghèe a ni annù bē bii mə bi sî yɔ'ɔ aa, kaa mē sî nî ndi'ĩ yï mə ì lo a mbo Mmà'ambi aa tswé a mfa a mbo bo, lá mə fa amònté ya a mbo bo, tsi'ĩ tsó ñu yï mə, a njĩm ñko mĩlĩñnə Nwĩ, bi tse bii annù yï mə a swonə aà.

²⁶ Nlon ñgi'ĩ yï mə ì tswe tsĩtsòñ aa, mē mòntə mə a bon aa mə tâ ñu à tswe ti yɔ'ò.

²⁷ O tswe ni mǎngyè aa ε? Tsee ki lòɔ mə o tuu yi. O sî ni mǎngyè tswé aa ε? O tsee ki lòɔ mǎngyè a nyɔ'ò.

²⁸ Lá mbə ò yɔ'ɔ bon kaa ò si aa annù yï bi ghìrè. Kè mbə mumǎngyè a ki nyɔ'ɔ bon kaa à si aa annù yï bi ghìrè. Lá bə bii mə bi yɔ'ɔ a aa bi tswe ni ñgi'ĩ ñlon innũ mbi jù. Mè lòɔ ni mə tâ ni tsuu a ni ma yaà ñgi'ĩ kuu.

²⁹ Bɔɔ bi maà, annù yï mə swonə aa a bə aa mə, noò wa à ghù'ùtè mē ñtigə tsi'ĩ abô. A ku'unə mə, nlogìnə tsĩtsòñ, tâ bə bii mə bi yɔ'ɔ aa, tâ bi tigə ntswe tsi'ĩ tsó kaa bo sî ni bǎngyè tswé,

³⁰ Tâ bə bii mə bo yè'è aa, tâ bo tswe tsi'ĩ tsó bə bii mə kaa bo sî yè'è aà. Tâ bə bii mə bi doritə aa, tâ bo tswe tsi'ĩ tsó bə bii ka bo si doritə. Tâ bə bii mə bi yuu njoo aa, tâ bo tswe tsi'ĩ tsó bə bii mə kaa bo si nî njoo tswé.

³¹ Tâ bè bïi mē bi tswe nî ñjoo mbi jù ñfa'a nî ju aa tâ bo tigē ñghirē tsi'ï tsǒ kaa bo sî nî ànnù ghu tswê. Nlonj mē mbi yù, a ajàn yï mē i tswe tsîtsǒŋ aa, i tsyà nii aà tsyà.

³² Mē lòo mē tâ nî tsee innũ ki wa'a. Nù yï mē à sî yɔ'ɔ aa, tâ à ka wa'atē bê àjàn mē mbē yu kâ ñfa'a afà'a Mmà'àmbi ñka nlóo nî mánjï yï mē yu ka ki ghìrē Mmà'àmbi à ka ndoritē ghu aà.

³³ Nù yï mē à yò'ò aa, a wa'a aà ìnnù jï fàa mbí. Nlonj mē a lòò aà ñka ñghìrē innù jï mē i ka ghìrē tâ ñgwê yï doritē aà.

³⁴ Maa ajàn, a tigē ñtəə a titi. Màngyè yï mē à sî yɔ'ɔ aa, kè múngòò mǎngyè, a wa'atē aa bē ajàn yï mbē yu ghìrē innu Mmà'àmbi, nlóo nî àjàn yï mē mbē yu ləè ìbìnnú yi bo bì àzwí yi a laà. Lá mǎngyè yï à yò'ò aa, a wa'atē aa bê ìnnù jï fàa mbí, nlóo nî àjàn yï mē mbē yu ghìrē ñdoò yï a ka ñdoritē aà.

³⁵ Ma swonj innù jù tsim aa a ñkwetə bù ghu. Kaa mē sî lòò aa ñjï'ï ñkya nniñə ghuu ghu. Mē lòò aa bē mē tâ nî ka ñghìrē annù yï mē a ku'unə aa tá tigē zi a ajànə mbē nî fa mibì mî nú mùu mitsim a mfà'á ìfà'a Nwí nî mǎntiì muu mitsimè.

³⁶ Nğhɛɛ nî nù yï mē à kòsə mē ñgwê yï aa, mbē a yə mē kaa yu sî annù yï mē a ku'unə a mbo mumàngyè wa bù ñghìrə, kè ñyə mē yu lòò si'i, a bônj mē tâ bo yɔ'ɔ tsǒ mē à lɛ nte'ɛ wa'atē aà. A bē ghìrē ma mùu ajàn bonj kaa à sî aa annù yi bì ghìrē.

³⁷ Lá mbē nù a ka'a mē kaa yu ka wa'á yɔ'ɔ, ti ghě mē bì gaansə yi aa gàansə, lê à kî mē ñka'a mē yu ka ki tswa ìbìnnú yi, a gheè nî mbïi tsee múmàngyè mǒòntə, ñzi mē yu ghìrē aa annù yï sigìnə.

³⁸ Maa ajàn, nù yï mē à yò'ò aa, à ghìrē ànnù yï sigìnə, lá nù yï kaa à sî yɔ'ɔ a aa ghìrē aa ànnù yï mē a bonj ntsyàtə aà.

³⁹ Màngyè ñyɔ'ɔ à lwí'ï tsǒ mǎngyè ñyɔ'ɔ aa a nî nòò yï mē ñdoò yï à tswe ntii aà. Lá mbē ñdoò yï wa a kwo, bonj mbē a yɔ'ò ñú yï dàn yï mē à kòñə aa, mē mbē a bē mu Kristo.

⁴⁰ Lá a nî à yaà àmòòntə, à bē tsuu bú yɔ'ɔ bonj à ka ki doritē tsyàtə. Mē kî mbii mē Azwi Nwí a tswe a múm ñtiì mē.

8

Abetə ñlonj miji mii mē bi mà'à bînwí ghu aà

¹ Tîtsǒŋ, ñghɛɛ nî miji mii mē bi mà'à bînwí ghu aa, bí'inè zi tsi'ï sigìnə mē, “Bí'inè bitsim zî innù,” tsi'ï a ajàn mē nî swòñə aà, “Ñzî ànnù a ghìrē nù a ñeè nî nú,” lá a bânñə mbē akòññə mē a ghìrē a kwé.

² Mbē nù tsù a mǒòntə mē yu zi ànnù tsu, bonj kaa à burə tì zi ñkù'ùnə a ajàn yï mē bonj à zi aà.

³ Lá mbē nù a kòñə Nwí, bonj Nwí à zi ñú ma wá.

⁴ Nğhɛɛ nî ànnnũ ñji miji mii mē bi mà'a bînwí ghu aa, “bí'inè zi mē bînwí ma bú laa mbē mîkobə kaa wa'á nî ñtswëntiì tswé,” ñki nzi mē, “Nwîngòŋ à bē aa tsi'ï yu yigè.”

⁵ Njoo jï mɔ'ɔ i tswe ghu bi twonə nî bînwí a aburə kə a nsyé, “bînwí” ma bú bo bì “bimmà'àmbi” bi tswe ghu a nòo nòo,

⁶ lá a mbo bí'inè, bí'inè zi mē Nwîngòŋ à tswe ghu aa tsi'ï yï ñfùùrè, mbē Taa yí'inè, yï mē à nǎñsə njoò tsim, ñki mbē yu yï mē bí'inə tswe ntswëntiì yí'inè ñlonj ñgaà yï aà. Mmà'àmbi á kîñ mbē aa yï ñfùùrè, mbē Yesu Kristo, yï mē Nwí à lɛ nñǎñsə njoò tsim ñtsya ghu nu, bí'inè kii ñtswe nî ñtswëntiì yí'inè ñtsya aa ghu nú aà.

⁷ Lá kaa sî bê bitsim bê mē bi zi ma yaà ànnu. Bē bí mɔ'ɔ bi tswe ghu bii mē bi mǎrìnə mē nî bînwîngòŋ bi dànə dànə, ñji nî miji mà mú tsi'ï tsò mii mē bi nǎñsə

¹⁴ A ki mbə a ngɔŋ ngɔŋ a ajàŋ mə Mmà'àmbi à swon mə, bə bii bi sèensə ntoo yɔ̀ ònsigìnə ya aa, mɔ̀jɔ̀ myaa mi tswe nì òka mfè'è aa ghu.

¹⁵ Là kaa mə le ŋki'i abwarə mà yú yɔ̀ tsu lògè. Kaa mə si aŋwà'ànə yú kii ŋwa'anə aa mə mə lontə njoo ghu, òlon mə, m̀b̀on mə kwo, ntsyatə ajàŋ mə mbə òu a kwere ànnù yii mə mə tərè ghu aà.

¹⁶ Kaa mə si nì àdà'à a ka ŋkwèè ntiì gha nlon mə mə swon ntoo yɔ̀ ònsigìnə ya aa tswè. A nì ànnù yii mə mə tswe nì òka ngɔ̀rə. Ngɔ̀i yɔ̀ òswèrè ì ka kuu a nu mə mə mbə mə tsuu ntoo yɔ̀ ònsigìnə ya ki swonə.

¹⁷ aMbə mə ka mfa'a ma mùu ajàŋ aa nì òkòŋə yà bon mə tswe nì m̀tsɔ'ɔ̀nə mi ifà'à. Bɛɛ mə tuu aa nì òkòŋə yà ki fà'à bon à nì ifà'à mə Nwɔ̀ à fa a mbo mə.

¹⁸ M̀tsɔ'ɔ̀nə mi ifà'à ma mi tigè m̀bə aa akè aa ɛ? Tsi'i mə mə ka nswonə nì ànnù Nwɔ̀ òghirə nì mə tã òtoo yɔ̀ ònsigìnə ya tã ì bə ayoo tɔ̀ òdùu. Kaa ŋki'i kà òliginə kwere nì àbwarə yà.

¹⁹ Mə laa mbə òu mə mə təə nì àtú yà, kaa mə si abù'ù òu bə. La mə bāŋnə òghirə ibinù gha nì abù'ù òu òtsim, mə mbə mə nanse swuntə bə bɔ̀ ghà'àtə bi zɔ̀ a mbo Kristo le.

²⁰ Mə yi ti fà'à bi'i bɔ̀ bàYuda aa, mə tswè tsi'i tsɔ̀ òu bàYudà, mə mbə mə swuntə waa bi zɔ̀ Kristo le? Ka mə m̀bɔŋ mə si nì òka yon ònse Moses tswe aa, mə tswè tsi'i tsɔ̀ mə yonə, a noò yii mə mə tswe bi'i bɔ̀ bii mə bi yonə ma waa ònse aa ta swuntə waa.

²¹ A kɔ̀ m̀bə ngɔ̀ŋ ngɔ̀ŋ mə nòò yii mə mə tswe bi'i bə bii bi si ònse yonə aa, mə kii òtswe tsi'i tsɔ̀ bo, kaa ŋki'i nì ònse yonə mə mbə mə kɔ̀ òswuntə waa mfa a mbo Kristo le. Kaa mə si swon aa mə mə si ònse Nwɔ̀ yu'unə. Mə nanse tswe aa a ji'i mikòrə ònse Kristo.

²² A mbo bə bii mə bi bɔ̀rə aa, mə kɔ̀ m̀bɔ̀rə mə mə swuntə waa. Mə tigè m̀bii nì ònnù tsim òlon ŋkwitú bə b̀tsim, mə mbə mə ghirə ònnù tsim a nyweensə waa bɔ̀ m̀ɔ̀ le.

²³ Ìnnù tsim jii kə mə ghirə aa, mə ghirə aa nlon ŋkwitu ntoo yɔ̀ ònsigìnə ya mə mbə mə tswe nì m̀bɔ̀nə yii mə ì tswe ghu aa le.

²⁴ Nì si zi mə bi yi ghèè a adigə nikhə òka ŋkhə aa a ghirə òji aa tsi'i òu yɔ̀ m̀fùurə aa ɛ? A ku'unə mə tã nì ka ŋkhə nì m̀anjɔ̀ yii mə nì ka ji.

²⁵ Òu òtsim yii mə a ghèè nikhə aa, a tswa ibinù yi nì ngon ònnù tsimə, m̀mirisə nì ibinù yi nì m̀anjɔ̀ ma ghù aa mə yu kwere aa miyàrinə mi ngù'ù mii mə mi tɔ̀yà nii aà tɔ̀yà. Là a mbo b̀inə, b̀inə tswe nì òghirə maa ajàŋ a ŋkwere mii mə mi tswe n̄ŋkonə aà.

²⁶ Aà ànnù yii mə kaa mə si aa adəŋ dənə bu'usə ŋkhə, kaa ŋki'i kii m̀fuu aà m̀fə'ə.

²⁷ Mə fùu ibinù gha, ntswa nyigə, mə mbə mə wa'à ka nswonə nì ànnù Nwɔ̀ a mbo b̀adən, nyi bāŋnə òsaa miyàrinə mi ngù'u myà.

10

Awà'àsə òlon ngɔ̀a'asə m̀ŋkobə

¹ Bilim bā, mə lòo mə tã nì zi mə, bità bi bitaa bi'inə bi le si yonə mbà'à ya i kusə waa bo kɔ̀ òtoo ŋki miyaa yɔ̀ Bagitə wā.

² Mbə yii mə bo le si yu'unə nì Moses, òyonə nì mbà'à ya ŋki too ŋki miyaa wa aa, a tigè m̀bə aa ŋki yii mə bi le mbònsə òkwere tã tigə tswe a nji'i mikòrə Moses.

³ Bo bi tsim bi le nji miji mi Azwɔ̀;

⁴ ŋki nno ŋki Azwɔ̀, òlon mə ŋki wa yii mə bi le nno aa, i le mfè'è aa nì Ngò'ò Azwɔ̀ yii mə ì le si yonə waa laà, m̀bə Kristo aà.

⁵ Ka mē a le mbē ma laa aa, bo bī ghà'atè le nghìrē innù jīi mē kaa Nwīngòŋ à le wa'à ghu doritè; a bē nji'ī ànnù yīi mē bo bī ghà'atè le ŋkwokē nja'anē a nta'a miwèè miwèè aà.

⁶ Innù majú i wà'àsè nī yi'inè aa mē tâ bī'inè tsuu ki yè'ètè a nghìrè ìbi tsó mē bo le nghìrè aà.

⁷ Nī tsuu mīŋkobē ki mii tsó mē bo bī mō'ɔ le si mii aà; ñlon mē bi laa ŋwà'ànè a mūm àŋwà'ànè Nwī mē, “Bè byà le ntswe nsyē a nji ŋki no, m̀biinē ntigē mbenē.”

⁸ Bī'inè tsuu mib̀hì mi nū mī'inè nī àtsùùrè fa, tsó mē bo bī mō'ɔ le nghìrè, ñdùù waa, ñtsù'ù mighum mi mbaa ntsò tarè bi wô a njwi yī m̀fùùrè ŋkwokē aà.

⁹ Bī'inè tsuu a Mmà'àmbi i kwà'ànè, tsó mē bo bī mō'ɔ le ŋkwà'ànè yi, a too no i zwitè waa aà.

¹⁰ Nī tsuu ki nurikē kè ki ghàantè tsi'ī tsó ajàŋ mē bo bī mō'ɔ le nghìrè, Nwī a too Angel Nīwo wa, a zī ñzwitè waa aà.

¹¹ Innù ma jú i le mfè'è a nu bo aa a ŋwà'àsè àbùgè bē, bi kī ŋwà'ànè aa a ndi'itè yi'inè. Nlon mē bī'inè tswe aa a noò yīi mē noò ñlwi'ī m̀bi à kà mē aa ŋkoontè aà.

¹² Mbē yīi mē a bē ma mùu ajàŋ aa, a ku'unē mē tâ ñù yīi mē a m̀dòntè mē yu tēè aa, tâ ka ntsyēsè m̀bi'ì a lô ñwo.

¹³ Kaa àkwà'ànè yī tsu a burè tì a mbo bù ti zī yīi mē kaa a leè wa'ă a mbo bē bī mō'ɔ ghèè, Nwīngòŋ a lèè nī ñkà'á yī, kaa mbē a wa'à mà'atè mē tâ àkwà'ànè à kuu a nu bù yīi mē a tsyatè m̀tì muu. Lá a nī akwà'ànè yīi mē i zī a nu bù aa, a kīi mfa nī m̀anji yīi mē nī ka khè ghu aà, tá tâ nī zi m̀anji yīi mē mbē nī tswâ ñtìi ghuu ghu.

¹⁴ Ma mùu ajàŋ mbâ bilim bâ bīi mē mē kòŋè aa, nī ka ŋkhè a ŋka mmii m̀kobè.

¹⁵ Mē ghàà a mbo bù aa tsi'ī tsó bē bīi mē bi tswe nī m̀tsyè; mbē nī tse kyēsè atú yuu nī ànnù yīi mē mē swon aa siginè.

¹⁶ Ndòŋ m̀boonè ya yīi mē bī'inè no mfa nī m̀bi'ikē a mbo Nwī aa, i si aa yi'inè a mūm àlèè Kristo boonsè aa ε? Abaa ya yīi mē bī'inè kīi mbatè aa, a si aa yī'inè kīi m̀boonsè a nī m̀bīnù Kristo aa ε?

¹⁷ Tsó mē abaa ya a nī tsi'ī yī fùùrè, bī'inè bīi mē bi gha'atè ŋkurè nī àbaa ya yī fùùrè aa, bi tigè aa m̀bīnu yī m̀fùùrè.

¹⁸ Nī wa'atè baIsrael, tsó mē bo le si fa nī ñjoo mmà'à nī Nwī ghu ŋkīi nji nī ñjoo ma jya ji mō'ɔ aa, ñjoo mà jú i le wa'à nī waa aa boonsè boonsè a mūm ànnù Nwī aa ε?

¹⁹ Mē swonè ma yú ànnù, ñswon aa mē akè aa ε? Mē m̀ji mīi mē bi mà'à mīŋkobè ghu aa à nī àyoò tsu aa ε? Kè fīŋkobè fii mē bi mii aa, à ki mbē ayoò tsu aa ε?

²⁰ Njan! Annù yīi mē mē swon aa, à nī mē, bi yi mfa njoo jù a mbo mīŋkobè, bi fa aa a mbo bīdemon, kaa bi si aa a mbo Nwī fa. Kaa mē si lòò mē tâ bu bīdemon boonsè ànnù.

²¹ Kaa mbē nī wa'à kà no nī ñdòŋ Mmà'àmbi ŋkīi nno nī ñdòŋ bīdemon. Kaa mbē nī wa'à ka nji nī a atetè Mmà'àmbi ŋkīi nji nī a atetè bīdemon.

²² Bī'inè ka twebè a aghè'èné ntòŋ Mmà'àmbi aa ε? Bī'inè m̀oontè mē bī'inè tīi ntsyà yi aa ε?

²³ “Mbē ò tse ghìrè ìnnù tsimè,” lá kaa à si innù tsim jīi mē o ghìrè aa, mē mbē i kwetè ñù bē. “Mbē ò tse ghìrè ìnnù tsim,” la kaa si innù tsim jīi mē o ghìrè aa mē mbē ghìrè ò kwe ntìnsè a mum Mmà'àmbi bē.

²⁴ Tá ñù yī mō'ɔ yī mō'ɔ tsuu tsi'ī ànnù yīi mē a b̀òŋè nii aa ki lòò, m̀banè ŋka nlòò bē ìnnù jīi mē i ka kwetè ndim yī aà.

²⁵ Ji nī m̀ji bo bī mbà yīi mē bi fèè a mītaa, ntsuu ibetè jīi mē i ka ki ghìrè tâ m̀ntì muu ka ns sa'a nī ghuu aa ki betè.

²⁶ Nlon mē, “M̀bi yu ntsim bo bī ñjoo tsim jīi i tswe ghu aa, à nī jī Mmà'àmbi.”

²⁷ Mbə nù yïi mə à si mu Kristo bə, mbə a twonə ghuu a nda yu mə tâ nì zi nji, nì bii nghεε, nì ji àyoo yïi mə à fa a mbo bù aa, ntsuu ibetè jïi mə mbə i ghìrè m̀nt̀t̀i muu ká n̄sa'a ghuu aa ki betə.

²⁸ La mbə nù a swon a mbo bù mə, “M̀j̀i muà, à nì m̀j̀i m̀i mə bi ma'a aa b̀n̄w̄i ghu,” nì tsuu jì, nlon ̀k̄w̄itu n̄u wa yïi mə à swon a mbo bù aà; nlon mə mbə a ghìrè n̄t̀i n̄u i sa'à yì.

²⁹ Kaa m̀è si aa a m̀nt̀t̀i muu swonə, mə b̀ān̄nè n̄swon aa n̄t̀i n̄u wa mə à swon annù ya a mbo bù aà. Mbə ànnù yïi mə nù yï m̀w̄'w̄ a m̀d̀ont̀è, m̀b̀è a k̄īn̄ mə ta m̀è tsuu annù yïi mə mə k̄on̄ nghìrè, ghìrè aa a ya aa ε?

³⁰ Mbə m̀è jì ayoo yïi mə jì aa, mfa m̀b̀i'ikə a mbo Nw̄i, bi f̄a f̀f̀r̀è gha nlon m̀j̀i m̀i mə m̀è jì mfa m̀b̀i'ikə aa ε?

³¹ M̀è swon a mbo bù mə, k̀è nì ká n̄jì jì, k̀è nì ká n̄no no, k̀è ànnù tsu yïi mə nì ghìrè aa, nì ka nghìrè innù tsim a ngha'asə f̄k̄um Nw̄i ghu.

³² Nì ka n̄tsyəsə m̀b̀i'ì nì l̄ nghìrè n̄u tsu a w̄o, k̀è ngàn a bə nù baYuda, k̀è nù àtoò d̄an, k̀è a b̄è bə n̄ghòt̄è b̄è bi Nw̄i.

³³ Nì ka nywe'etə nghìrè ts̄o m̀è, a aj̄an̄ yïi mə mə k̄ī ngaansə nì m̀t̀t̀i ma mə mbə b̄è b̄itsim ká n̄doritə nì innù tsim jïi mə mə ghìrè aà. Nlon mə kaa m̀è si aa tsi'ì innù jïi mə i b̄on̄ gha aa ghìrè, m̀b̀ān̄nə nghìrè aa b̄è innù jïi mə i ka b̄on̄ b̄è b̄i ghà'atè, t̄a t̄a bo nyweenə.

11

Nwè'è àyoo a atu a noò ntsà'atə Nw̄i

¹ Nì ka ̀e'esə n̄i gh̄a ts̄o mə mə ̀e'èsə n̄i Kristo aà.

² Mə beentə ghu nlon mə nì wa'atə n̄i gha ̀k̄īi ̀e'esə n̄i gha n̄i innù tsim ̀k̄īi n̄lə n̄i innù tsim tsi'ì aj̄an̄ mə m̀è l̄è nd̄i'ì a mbo bù aà.

³ La mə l̀ò mə tâ nì nan̄sə nzi sigìnè mə, Kristo à laa mbə atu a mbo n̄umb̄an̄nə n̄tsim, n̄umb̄an̄nə wa a k̄ī m̀b̀è atu a m̀b̀o ̀ngw̄é ȳi. Nw̄i a k̄ī m̀b̀è atu a mbo Kristo.

⁴ Maa aj̄an̄, n̄umb̄an̄nə n̄tsim yïi a tsà'atè Nw̄i, k̀è n̄swonə n̄i n̄toò Nw̄i n̄so atsè'ətu aa, a d̄ir̄isè aa atu Kristo yïi à n̄i at̄u yì aà.

⁵ Lá m̀an̄gyè yïi mə a tsà'atè Nw̄i k̀è n̄swonə n̄i n̄toò Nw̄i ti kw̄erè at̄u yì aa a d̄ir̄isè aà at̄u ndoò ȳi yïi à n̄i atu ghu mbo aà, nlon mə a t̄igə mbə aa tsi'ì tsò à k̄oò at̄u yì.

⁶ Mbə m̀an̄gyè a tuu at̄u yì ki kw̄erə, a b̄on̄ mə tâ à k̄oò. Mbə a ki mbə mə à n̄i ànnù nd̄ir̄ətu a mbo m̀an̄gyè a ̀k̄oò at̄u yì, a b̄on̄ mə tâ à ka ̀k̄werə.

⁷ A laa ̀k̄u'ùnə mə tâ n̄umb̄an̄nə tâ à tsee atsè'ətu ki sò, nlon mə à tswe aa nì m̀arè Nw̄i ̀k̄īi mbə n̄gha'a n̄i Nw̄i aà; lá m̀an̄gyè à bə aa n̄gha'a n̄i n̄umb̄an̄nə.

⁸ (Nlon mə kaa à l̄è n̄wa'a n̄umb̄an̄nə a nu m̀an̄gyè f̄e'è. Lá m̀an̄gyè à l̄è m̀b̀an̄nə n̄lò aa a nu n̄umb̄an̄nə.)

⁹ Kaa Nw̄i à l̄è n̄wa'ǎ n̄umb̄an̄nə ̀k̄īi n̄nan̄sə aa a mbo m̀an̄gyè. Lá à l̄è m̀b̀an̄nə n̄nan̄sə m̀an̄gyè nlon aa ngaa n̄umb̄an̄nə.)

¹⁰ A n̄i n̄jì'ì ànnù yïi mə a b̄on̄ mə tâ m̀an̄gyè à tswe n̄i àl̀ensè* a at̄u yu aà, nlon aa ngaa baangel.

¹¹ (Ka mə a bə laa, a m̀m̄ n̄tsw̄ent̄i ȳi'ìnè a mum Kristo, kaa m̀an̄gyè à s̄i aa atu yu t̄ə kaa n̄umb̄an̄nə a wa'ǎ aa atu yu ki ntəə.)

¹² Ts̄o mə m̀an̄gyè à l̄è n̄lò aa a nu n̄umb̄an̄nə aa, a n̄umb̄an̄nə aa a b̀ān̄nè n̄tigə n̄jwe n̄i m̀an̄gyè. Maa aj̄an̄, innù j̄u tsim i l̀ò aa mbo Nw̄i.)

¹³ Nì lentə tsi'ì bù b̄im̄b̄on̄è mə a ku'unə a mbo m̀an̄gyè a ntsà'atə Nw̄i ti kw̄erè at̄u yì aa ε?

* **11:10** Atsè'ə ya yïi mə a tswé ghu atu aa a bə aa àl̀ensə àdà'à yïi à tswe ni yu aà, k̀è àdà'à yïi mə bi tswe ni yu ghu atu aa.

14 Nì bə yə ajəŋə mə Nwĩ à le naŋsə mbi aa boŋ a sɪ di'i aa mə à nĩ ànnũ ndir̄ətu a mbo ɲumbāŋnə a nlə̄ə ìnǒŋtú jì tá ì sa'akə aa ε?

15 Lá mbé ìnǒŋtu mǎŋgyè ì sa'akə, ì wa'à bāŋnə ñzi aa bə ñigha'a ghu mbo aa ε? Nlòŋ mə ìnǒŋtu mǎŋgyè ì tswe aa mə tá à ka ɲwe'ε tsǒ àtsə'è.

16 Mbə ɲù tsù à lɔɔ a ɲka nliḡitè ma yú ànnù, a zi mə kaa bĩ'ĩ kə ɲghòtə sɪ nì nòŋsə yĩ dàn tswé ñlon ɲnnũ ntsà'atə Nwĩ.

Ntarə Mmàmbi

17 A nì juà ñdi'i mə ì yòŋə aa, kaa mə sɪ ghuu bú mbeentə ñlon mə a yi mbə a noò yĩ mə nì zi a ntsà'atə Nwĩ aa, nì ghirə aa bə ìnnù jĩ ì zĩ nĩ ɲgĩ'i, kaa wa'à nì aa nì bòŋ zĩ aà.

18 A nĩ ànnù yi ntsyambĩ, bi swon a mbo mə mə, nì yi mbòontə aa, nì yatə ghuu ntswe a ɲjĩm a ɲjĩmè, mə mɔ̀ontə mə ma yú ànnù mə mə yù'ù aa à tse bə ɲnnù ɲĩŋkoŋè.

19 (Lá ànnũ ayàtə a tswe nì m̄fè'ε a tit̄i bù ta tá bə bĩ mə bi ghirə ɲnnù yĩ a tsinə aa tá bi naŋsə m̄fè'ε ntə tá bi yə.)

20 Nì yi mbòontə ti jì aa kaa nì wa'ǎ aa ntarə Mmà'ambi wa jĩ.

21 Nlon mə nì yi ti jì aa, ɲù jì aa bə mĩ miji, ɲù yĩ mɔ̀'ɔ a bāŋnə ñtswe nĩ ɲjĩ, ɲù mɔ̀'ɔ a nò mbaanə.

22 Ma yú a tsya aa la aa ε? Nì sɪ nĩ ñdùgə juu tswé a ɲka ɲjì ghu kii nno aa ε? Kə a bāŋnə mbòŋə aa mə tá nì ka ntsa'a nĩ ɲghòtə, ndirisə nĩ àtu bə bĩ bi boŋ ɲjoo aa ε? Nì lòò mə tá mə swon mə akə a mbo bú ñlon ma yú ànnù aa ε? Mə beentə ghuu aa ε? ɲgaŋ kaa mə ka wa'à beentə!

23 Nlon mə ɲnnù yĩ mə mə swon a mbo bù aa, mə le ɲkwɛrə aa a mbô Mmà'ambi, mə Mmà'ambi Yesu, n̄tugə wa mə bi le m̄fèè yi aa, à le nlògə abaa,

24 m̄fa mbi'ikə, mbatə, ñswon mə, “A nĩ ìb̄i nũ gh̄a ì ghuà, yĩ mə mə ka fa a atu bù aà. Nì tigə ɲghirə ma mùu ajāŋ ɲwa'atə nĩ gh̄a.”

25 A ɲgĩŋ ɲgĩŋ, à le ɲki nlogə ndon a noò yĩ bo le mmāŋsə ɲjì aa, nswon mə, “Ndon yuà, à nĩ àkàà yĩ fii yĩ mə Nwĩ à wārə bú bo nĩ àlèè nũ ya aà. Nì ka ɲghirə ma mùu ajāŋ a ɲgòŋ b̄inòò bitsim b̄i nì no aa, a ɲwa'atə gh̄a.”

26 Ma la di'i mə ɲgòŋ b̄inòò bitsim b̄i nì kurə nĩ àbaa ma yú, ɲkii nno nĩ ñdon mə yù aa, nì làansə aa ɲnnù ñlon ɲiwo nì Mmà'ambi nywe'e noò yĩ mə à ka yi bú b̄i aà.

27 Maa ajāŋ, ɲù yĩ mə a kurə abaa yù ɲkii nno nĩ ñdōŋ Mmà'ambi ya a nì m̄n̄jĩ yĩ mə à sɪ ku'unə aa, a wò aà ɲnnù nĩ ìb̄iinu Mmà'ambi nĩ àlèè nũ yi.

28 Tá ɲù yĩ mɔ̀'ɔ yĩ mɔ̀'ɔ tá à ka nlentə nĩ ìb̄iinu yi mbon ki kurə nĩ àbaa ya kə kii nno nĩ ñdon yā.

29 Nlon mə ɲù à bə jì kii nno, ti zi mə à bə aa ìb̄iinu Mmà'ambi bəə boŋ à jì ɲki nno mbe'e aà ñdòò.

30 A nĩ ɲjĩ'ĩ ɲnnù yĩ mə bə bĩ ghà'atə a tit̄i bu bi tigə ìb̄orəkə b̄e, bi mɔ̀'ɔ ghòŋkè, le bĩ ghà'atə kì m̄ ɲkwokə aà.

31 A laa bə mə bĩ'inə lèntə mib̄i mi nũ mi'inə ya'a, bəə boŋ kaa ɲjō Nwĩ ì sɪ a nu bĩ'inə kuu.

32 La Nwĩ a ɲĩŋ ɲgĩ'i a nu bi'inə ñtsisə nĩ yi'inə ts̄its̄on aa mə tá bĩ'inə yi tsuu bi'inə bi mbi a ɲjĩm bwe.

33 Maa ajāŋ mbá bɔɔ bi maà, nì yi mbòontə a ɲjì m̄jĩ mi Mmà'ambi, nì yu'utə bə bĩ mɔ̀'ò.

34 Bɛɛ mə ɲjĩ ì ti yaŋə ɲù, a foò ɲjì a nda yu, mə tá nì tsuu bāŋnə bòontə aa a mbè'è ñdòò Nwĩ. A ɲghèè nĩ ìnnù jĩ mɔ̀'ɔ jya, mə ka yi di'itə ghuu ghu a noò yĩ mə mə ka yĩ zĩ aà.

12

Mìtèhnhè mii mē Azwī a fa aà

¹ Lâ ñghεε ni mìtèhnhè mii mē Azwī a faa aa, bilîm m̀bâ, kaa m̀è si lòo m̀è tâ ni tswe ti zî.

² Nì zi m̀è nòo wa m̀è ni le mburè ti a Kristo ti zi aa, bi le mbwe'esè ghuu ni bi mânjî bî ghà'atè, ñlogè nî ghuu ñghirè ni kâ m̀mii nî ìku m̀înkobè.

³ Mbèε m̀è a b̀è maa ajànè aa, m̀è lòo m̀è tâ ni zi m̀è, ñù yîi m̀è à tswe nî Azwī Nwī aa, kaa mbè a wa'à swon m̀è, “Ndòò a atu Yesu.” Kaa mbè ñù wa'à kî ñswon m̀è Yesu à nî Mmà'ambî ti ghè à tswe ni Azwī Nwī.

⁴ M̀tèhnhè mii m̀è Azwī a fa aa, mi tswe aa a b̀èh b̀èhè, lâ mi lô aa tsi'î a mbò Azwī yî fùurè.

⁵ M̀fà'à mii m̀è b̀i'inè fà'à ni a mbo Nwī aa mi tswe aa atu atù, lâ b̀i'inè fà'à aa tsi'î a mbo Mmà'ambi yî m̀fùurè.

⁶ Bimânjî bii m̀è b̀è fà'a a mbo Nwī aa, bi tswe aa a atu tû. Lâ b̀imânjî bi afà'à ma bú bitsim aa a fà ni Nwī yî m̀fùurè, a b̀è yu yîi m̀è a ghèrè ifà'à b̀è bitsim i ghèè aà.

⁷ Azwī a fa ni ìnnù ma jù a atu tu a mbo ñù yî m̀'ò yî m̀'ò m̀è tâ kwetè b̀è bitsimè.

⁸ Bi fa a mbo ñù yî m̀'ò, ñtsya a ñjìmè Azwī m̀è tâ à ka ñghaa ni ñghàà mi m̀itsyè, m̀bañnè mfa ni a mbo yî m̀'ò m̀è tâ à ka ntw'otè ñghàà ni Nwī.

⁹ Tsi'î Azwī ma yù a fà ni àbiintii a mbo ñù yî m̀'ò, m̀bañnè mfa a ñka ñghurè b̀è a mbo ñù yî m̀'ò.

¹⁰ A ghèrè ni m̀è tâ ñù yî m̀'ò ka ñghirè nî ìnnù jî ỳyèrè. Yî m̀'ò a ka nyu'u nî ñtoò Nwī ñswonè, a mbo yî m̀'ò, a ghèrè m̀è tâ à zi kwensè a titii ìzwì bo bi Azwī Nwī, a mbo yî m̀'ò, a ghèrè m̀è tâ à zi ñghàa m̀ghàa mî fii, ñki mfa a mbo ñù yî m̀'ò mìtèhnhè mi ntw'otè ñji'î m̀ghàa mî fii mà mù.

¹¹ M̀tèhnhè ma mù m̀itsim, mi lòo aa tsi'î a mbo Azwī ma yâ, a fà ni a mbo ñù yî m̀'ò m̀'ò, a ajàn yîi m̀è à kòhè aà.

Idigè nu jî ghà'atè a m̀um m̀b̀innù yî m̀fùurè

¹² Ajàn yîi m̀è m̀b̀innù i ni yî m̀fùurè m̀bañnè ntswe ni ìdigè inu jî ghà'atè aa, ñki mburè ka kî b̀è tsi'î ìdigè nu m̀b̀innù ya aa, a nî ñgñ ñgñ ajàn m̀è b̀i'inè ni a nnòò lâ m̀b̀è ìb̀innù yî m̀fùurè a mum Kristo aà.

¹³ Nlon m̀è b̀i'inè le ñkwèrè aa ñkî Azwī yî fùurè a ñkuu a mum m̀b̀innù nu yî m̀fùurè. (Kè ò b̀è ñù baYuda, kè ò b̀è ñù baGriki, àbù'ù kè ñù yîi à si abù'ù b̀è.) Nwī à le ñki ñghirè b̀i'inè bitsim no aa Azwī yî fùurè.

¹⁴ Kaa m̀b̀innù i sî aa nî àdigènu yî fùurè tswé, i tswe aa ni ìdigènu nnòo nòo.

¹⁵ Mbè a b̀è m̀è àkòrè a swon m̀è, “Mbè yîi m̀è kaa m̀è sî abo b̀è aa, kaa m̀è sî adigènu b̀è,” Kaa ma ya mbè a wa'à ghèrè m̀è tâ à tsuu adigènu b̀è.

¹⁶ Mbè a kî mbè m̀è àtòhnhè a swon m̀è, “Mbè yîi kaa m̀è sî nili'i b̀è aa, kaa m̀è sî adigènu b̀è,” Kaa ma ya mbè a wa'à ghèrè m̀è tâ à tsuu adigènu b̀è.

¹⁷ A laa b̀è m̀è m̀b̀innù ñtsim à ni nli'i, bonj i ka tigè yu'u nî ìnnù aa m̀è akè aa ε? A laa b̀è m̀è m̀b̀innù ñtsim à ni àtòhnhè, bonj i ka tigè lùmsè aa m̀è akè aa ε?

¹⁸ Lâ ajàn yîi m̀è b̀è aa, Nwĩngòh à le nnansè idigènu nnih a m̀b̀innù aa yi m̀'ò yi m̀'ò a ajàn yîi m̀è à kòhè aa.

¹⁹ Idigènu màjù tsim i le mbaa b̀è aa tsi'î yî fùurè, bonj m̀b̀innù i lo fè aa ε?

²⁰ Lâ ajàn yîi a b̀è aa, ìdigènu i gha'à, lâ m̀b̀è m̀b̀innù yî m̀fùurè.

²¹ Kaa mbè nili'i wa'á a mbo àbo swon m̀è, “Kaa m̀è si nòo lòo.” Kè àtu a swon a mbo m̀kà'a m̀è, “kaa m̀è si nòo lòo.”

²² Njan kaa a sî maa ajàn b̀è, ñlon m̀è idigènu jii m̀è i b̀añnè ñkìrè tsi'î tsò i b̀orè aa, à b̀añnè mbè jii m̀è kaa m̀b̀è m̀b̀innù i wa'à fà'à ti ju.

²³ Ìdìgènu jya j̄i m̄ə b̄i'ìnè lèntè n̄i m̄ə kaa i s̄i naŋsè ñkò'ònè aa, à bàŋnè mbè j̄i m̄ə b̄i'ìnè lèntè sigìnè. Jya j̄i m̄ə b̄i'ìnè si lòo m̄ə tâ bì ka nyè aa b̄i'ìnè lèè sigìnè.

²⁴ Lá ìdìgènu jya j̄i m̄ə i b̄oŋ a nyè aa, kaa b̄i'ìnè si k̄iŋtè. Lá Nw̄i à bàŋnè nnaŋsè ìdìgènu aa a n̄i m̄an̄j̄i ȳi m̄ə àghu'usè ȳi wè a bàŋnè ñghεε n̄i ìdìgènu jya j̄i m̄ə bi mòòntè n̄i m̄ə kaa i s̄i kò'ònè aà.

²⁵ A ghìrè ma laa m̄ə tâ àfa'anè tsee a tit̄i ìdìgènu tswe, tâ ìdìgènu jya bàŋnè ka n̄lentè n̄i waa bo n̄i bo.

²⁶ Adìgènu ya yi mò'ò a laa b̄ə ki yu'u nyan̄ə b̄oŋ mb̄iinu yá ñtsim i yu'u n̄i ñyan̄ə; m̄bè a b̄ə m̄ə adìgènu ya yi mò'ò a kwèrè ñghu'usè b̄oŋ ìb̄iinu wa tsim i tswe n̄i n̄idorè.

²⁷ Ts̄its̄on̄, a mbo bù, n̄i laa mbè mb̄iinu Kristo. N̄u ȳi mò'ò ȳi mò'ò a b̄ə adìgènu yi mò'ò maa mum mb̄iinu.

²⁸ Nw̄iŋḡon̄ à tso'ò b̄è a múm nd̄anw̄i m̄fa itu m̄fà'à a mbo bo. A lòḡinè ntso'ò ñḡaŋntoo Kristo, ñyon̄tè n̄i ñḡaŋtoò j̄i, ñka nyon̄tè, ntso'ò ñḡaŋnd̄i'ì ñghàà n̄i Nw̄i, ñka nyon̄tè, ntso'ò b̄è b̄i bi ghìrè innu j̄i ȳeyerè, nyon̄tè n̄i b̄è b̄i m̄ə bi ka ki ghùrè m̄ighòò, ñki ntso'ò bikwetè, b̄itsyàsè a nd̄anw̄i, bo bì b̄è b̄i m̄ə bi ghàà m̄ighàà mí fii aà.

²⁹ A n̄i b̄è b̄itsim m̄ə bi b̄ə ñḡaŋntoo Kristo aa ε? A n̄i b̄è b̄itsim m̄ə bi yu'u n̄i ñtoò Nw̄i nswon̄ə aa ε? A n̄i b̄è b̄itsim m̄ə bi d̄i'ì n̄i ñghàà n̄i Nw̄i aa ε? A n̄i b̄è b̄itsim m̄ə bi ghìrè n̄i innu j̄i ȳeyerè aa ε?

³⁰ A n̄i b̄è b̄itsim m̄ə bi tswe n̄i m̄it̄èŋnè mi Azwi a ñghùrè m̄ighòò aa ε? A n̄i b̄è b̄itsim b̄i m̄ə mbè bi ghàà m̄ighàà mí fii aa ε? A n̄i b̄è b̄itsim b̄i m̄ə mbè bi t̄ò'otè m̄ighàà mí fii mà mú aa ε?

³¹ A ku'unè m̄ə mbè n̄i k̄a ñyè'ətè a n̄tswe n̄i m̄it̄èŋnè mi Azw̄i mí kò'ònè. Lá m̄ə ka ghèè n̄i mb̄i a nd̄i'ì m̄an̄j̄i ȳi mò'ò ȳi m̄ə à b̄oŋ n̄tsyatè a mbo bù.

13

Akòŋnè

¹ Mbè m̄ə z̄i ñghaa m̄ighàà mi b̄è f̄aa mbi bo bì m̄ighàà mi baangel, ñtsuu n̄i àkòŋnè tswe b̄əə b̄oŋ m̄ə b̄è aa ts̄ò ñj̄oŋ ȳi m̄ə bi bu'u, kè ñjoo j̄i kòò j̄i m̄ə b̄è bi kwagè aà.

² Mbè m̄ə tswe n̄i àd̄a'à a ka nswon̄ innu tsi'ì ts̄ò ñḡaŋntoo Nw̄i, kè ñtswe n̄i m̄itsyè a nz̄i innu j̄i lèèntè tsim; kè tswe n̄i àb̄iint̄i ȳi m̄ə mbè a mwugè m̄inta'a ñghèè ñte'ε a adigè d̄an̄, kaa wa'à n̄i àkòŋnè b̄aŋnè tswé, b̄oŋ m̄ə b̄əə aa tsi'ì àyoo d̄an̄è ad̄an̄è.

³ Mbè m̄ə t̄e'è ñyatè n̄joo já tsim, kè m̄fa ìb̄iinu gha m̄ə tâ bì t̄oo nzwitè, ñtsee n̄i àkòŋnè i tswe, b̄əə b̄oŋ kaa ma juu innu mbè i wa'à gha n̄i ànnu tsu kwetè.

⁴ Akòŋnè à n̄i ànnu n̄tsw̄ant̄i, ñki ñka ñkakè ànnu b̄è bi mò'ò; kaa àkòŋnè a s̄i n̄i àghè'ènè, kè ànnu ñjee nu tswé;

⁵ kaa àkòŋnè a si t̄èrè, kè ñghaa n̄i m̄ighàà mi atsa'à. Kaa àkòŋnè a si lòò m̄ə tâ bì ka nyu'u aa tsi'ì à ȳi annu; Kaa a si w̄an̄sè ñlwisè n̄i ñt̄on̄è, kè ñlèè n̄i ìbi a nt̄i yu a nu ñu;

⁶ kaa a si doritè a n̄i innu j̄i b̄i, m̄baŋnè ndoritè aa a n̄i innu j̄i m̄ə à n̄i annu n̄ikon̄ aà.

⁷ Kaa àkòŋnè a si kaa a ñkwèrè innu tsim j̄i m̄ə i tsi'ì nii laà, kaa wa'à kaa a mb̄i n̄i innu tsim j̄i m̄ə a yu'u aa, kè a m̄b̄e àj̄an̄ m̄ə mb̄è innu ma j̄u i f̄e'è m̄b̄oŋ aa, kè a n̄tswa n̄i ñt̄i ȳi n̄i innu tsim j̄i m̄ə tsi'ì nii aà.

⁸ Akòŋnè kaa a s̄i n̄i ñlw̄i'ì tswé. Ìnnu tsi'ì ts̄ò ñyù'ù ñtoò Nw̄i n̄swon̄ə, i ka ȳi t̄syà; tâ ñnnu ñghaa m̄ighàà mí fii tâ à lwi'ì; tâ ànnu nz̄i innu j̄i ghà'atè tâ à t̄sya.

⁹ Nl̄oŋ m̄ə m̄itsyè m̄i b̄è tswe n̄i muu aa kaa mi s̄i luu. Kaa n̄too ȳi m̄ə n̄too Nw̄i kwèrè ñk̄e'εnè aa kaa i wa'à k̄i ñtsinè m̄m̄e;

¹⁰ Lâ nòò wa mē ìnnù jii mē i kò'ò nluu aa i ka yí zǐ aa, tâ ìnnù tsìm jii i sǐ kò'ò nluu aa tâ ì mē.

¹¹ Nlonj mē nòò yǐi mē le mburə múnkhə aa, mē le si ghàà aa mǐghàà mi bônkhə, àtú ya a le si fà'à aa tsi'í tsǒ yǐ múnkhə ìmòòntə ja i kǐ mbə aa tsi'í tsǒ jǐ múnkhə; nòò yǐi mē le ñkwe ntigə ndii aa, mē le ñkentə a ñghirə ìnnù tsǒ bônkhə.

¹² Tsítsòñ, bí'inè yə nǐ ìnnù aa tsi'í a awurìsè, tsǒ ajàn mē ñǔ a yə nsí yi a múm ñkè'è aà, a yi ti bə a ñjìm, bí'inè yə nǐ ñsi nǐ ñsi. Tsítsòñ, mē zǐ ànnù aa tsi'í a tii tii; lâ mē ka yǐ nanşə zi tá à luu tsi'í tsǒ ajàn yǐi mē Nwǐ à zi ìnnù tsìm ñlonjə gha aà.

¹³ Maa ajàn, ìnnù juà ji tarə i tigə ñlwi'i: Mbə annǔ abiiintii, ànnù ñlonj ìnnù jii bí'inè bə aa bo ànnǔ akòñnè; a nǐ ìnnù ma jǔ ji tarə, ànnù yǐi a tii ñkò'ò ñkò'onə aa, à nǐ àkòñnè.

14

Mìtəñnè mǐi mē mi kò'ònə à tǐtǐ ñghòtə aà

¹ Akòñnè à nǐ ànnù yǐi mē mbə nǐ ká ñgaansə nǐ mìtǐi muu a ntswe nǐ yù aà. Nǐ ka nanşə nyə'ətə a ntswe nǐ mìtəñnè mi Azwǐ, ñka nanşə nyə'ətə nǐ tsi'í ntswe nǐ mìtəñnè a yu'ù ñtoò Nwǐ nswonjə nǐ a mbo bə.

² Nù yǐi mē a ghàà mǐghàà mǐ fii aa, kaa à si aa a mbo bə ghaa, a ghàà aa a mbo Nwǐ. Nlonj mē kaa ñǔ tsù à si annù ya mē a swonj aa yu'u. A bəñnè swonj aa ìnnù jii mē i læntə nǐ àdà'a Azwǐ Nwǐ aà.

³ Nù yǐi mē a bəñnè ñkwərə nǐ ñtoò Nwǐ ñkè'enə nǐ a mbo bə aa, a kwetə nǐ waa mē bo ka ñkwe, ndiintə nǐ waa, ñkii nlə'ətə nǐ mǐntǐi myaa.

⁴ Nù yǐi mē a ghàà mǐghàà mǐ fii aa, a kwetə ìbiinù yi. Lâ ñǔ yǐi mē a kwərə nǐ ñtoò Nwǐ ñkè'enə aa a kwetə aa ñghòtə tâ ì ka ñkwe.

⁵ Mē kòñtə mē mbə bù bitsìm zǐ ñghaa mǐghàà mǐ fii; lâ mbañnə nnanşə kòñtə mē tâ nǐ zi a ñka nyu'u ñtoò Nwǐ ñkè'enə a mbo bə. Nlonj mē ñǔ yǐi mē a yu'u nǐ ñtoò Nwǐ ñkè'enə aa, a ghìrə aa annù yǐi mē a tinsə aa, ntsyatə ñǔ wa yǐi mē a ghàà mǐghàà mǐ fii aà; lâ mbə ñǔ a tswe ghu yǐi mē mbə a yu'u mǐghàà mya ntò'otə a mbo ñghòtə boñ a bəñnè ñlonj mē a ka ghìrə bo ka ñkwe.

⁶ Bɔɔ bi maà, nòò wa mē mē le nzǐ a mbo bù aa, mē le mbaa kǐ lògè mǐghàà mǐ fii i ghàà a mbo bù nǐ mu boñ mbə mǐ kwetə ghuu aa ε? Mbə mē kwetə ghuu aa mē akə mē mbə mē tsuu kǐ tò'otə nǐ ìnnù jǐ læntə bo bì ñghàà nǐ Nwǐ a mbo bù, ñkii ñkwərə aà ñtoò Nwǐ ñswonjə kə ñkii ndi'i nǐ annù a mbo bù aa ε?

⁷ Bí'inè lògə ñjoo mbu'u mǐkòò tsi'í tsǒ ñbàn kə ñlòn nǐ bù'ù mē à nǐ ñjoo jii mē kaa i sǐ ntǐi tswé aà; mbə ñǔ zǐ ñjǐ ìkòò ya aa mē akə mē mbə i tsee kǐ nanşə fè'è laa aa ε?

⁸ Mbə tsi'í ñtàn ñtsò, mbə bi tuu tɔn tâ ì fè'è nlaa, boñ mbə bə zi aa mē akə ntanjə nǐ jyaa nlonj ntsò wa aa ε?

⁹ A kǐ mbə aa tsi'í ma mùu ajàn a mbo bù mē mbə nǐ ka ñghaa mǐghàà mǐ fii mǐi kaa bə si yu'u aà, ñlonj mē mbə bi zǐ ànnù yǐi mē nǐ swonjə aa mē akə aa ε? O bə kǐ ghàà maa ajàn boñ o ghàà tsi'í a mbô mǐfè'è.

¹⁰ A laa mē mǐghàà a mbuu mbuu mǐ tswe fàa mbí. Kaa nǐ tsu nǐ wa'à ghu tswe mē bi ghàà ñǔ tswé ti yu'ù.

¹¹ Lâ mbə mē tsuu ñghàà nǐi ñǔ a ghàà aa kǐ yu'u boñ mē ka bə aa tso ñǔ atoo ghu mbo tâ à kǐ mbə tsǒ ñǔ atoo a mbo mē.

¹² Maa ajàn tsǒ mē nǐ to nǐ ntswe nǐ mìtəñnè mi Azwǐ aa, nǐ ka nanşə nyə'ətə aa bə mìtəñnè mya mē mǐ ka kǐ kwetə ñghòtə tâ ì ka ñkwe.

¹³ Maa ajàn ñǔ yǐi mē a ghàà mǐghàà mǐ fii aa, tâ à kǐ nanşə ñka ntsa'atə Nwǐ mē mbə Azwǐ Nwǐ a ghìrə yu zǐ ajàn yǐi mē mbə yu kǐ ñka ntò'otə.

14 Lâ mbə mə ka ntsa'atə Nwī ni nìghàà nī fii bonj a tsà'atè tsi'ĩ àzwī yâ, kaa mitsyě ma kaa mi wa'à nì ànnù yī mə mə swonj aa bənjə nzi.

15 Maa ajənj mbə mə tigè ñghirə mə akə aa ε? A bonj mə mə yi ti tsà'atè Nwī a mûm Azwī, mə kii ñka ñghaa ni nìghàà nīi mə ni laa a mitsyě mə aà. A bonj mə mə ki yəə ikòò a mûm Azwī mə kii ñka nyəə ni nìghàà nīi ni laa aà.

16 Mbə ò ka mfa mbi'ikə a mbo Nwī tsi'ĩ a mûm Azwī bonj mbə ñu yī à si annù zi aa a tigè mbeentə mə “Amen” aa mə akə nlonj mə kaa si annù ya mə o swonj aa yu'u aa ε?

17 Atsà'atè Nwī yo ya mə o fa mbi'ikə a mbo Nwī ghu aa, a bə tɛ'ε bənjə bə mə akə bonj kaa mbə a wa'a ñu yī mɔ'ɔ wa kwetə mə tâ à ka ñkwe.

18 Mè fâ mbi'ikə a mbo Nwī nlonj mə mə zī ñghàa mighàa mī fii ntsyàtə ghuu bitsimè.

19 Ka mə a bə ma mùu ajənj aa, mə bə tswe a mûm ñghòtə bonj mə ka kənj mə mə ghàa mighàa mi ntaà mīi mə laa a mitsyě mə aa, ta kwetə a ndi'itə bə bī mɔ'ɔ ghu, ntsyàtə a ñghaa mighàa mīi bə si yu'u aa ntsù'ù yī fùùrè.

20 Bɔɔ bi maà, nì tsee ki mɔ̀ontə innù tsɔ̀ bənjkhê. Tâ nì bə bɔɔ bī bɔrə aa tsi'ĩ a nì ànnù a ka ñghirə innù jī bī. Lâ mbanjə ñka mɔ̀ontə innù tsɔ̀ bìlî.

21 Nì zi mə bi ñwa'anə a mum nɔ̀njə Nwī mə,
 “Mmà'ambī à swonj mə, mə ka lògə mighàa mī fii
 i niñə a ntsù bə bīi mə bi ghàa mighàa mi itoo aa,
 tâ bī ghaa a mbo bə bú.

Mè tɛ'ε ti ghàa bə maa ajənj aa, kaa bo wa'à kī ñyu'utə!”

22 Maa ajənj, ànnù ñghàa mighàa mī fii a tswe aa tsɔ̀ àlènsə a mbo bə bīi kaa bi sī Kristo bīi aa, kaa wa'à tswé aa a mbo bə bīi bi bīi mē aà. Ànnù ka nyu'u ntoò Nwī ñkɛ'enə kaa a si aa a mbo bə bīi kaa bo burə tì Nwī bīi aa tswé, a tswe a bə a mbo bə bīi mə bi bīi mē Nwī aà.

23 Tsɔ̀ mə a bə laà aa, a mûm ñghòtə, mbə bə bitsim ka ghaa mighàa mī fii, bə bīi mə bi si annù zi bi kuu yu'u bonj bi ka wa'à swonj mə nì baanə aà bàànə aa ε?

24 Lâ mbə bo banjə ñka ñkɛ'enə nī ntoò Nwī ya mə bo kwɛrə aa bonj mbə ñu yī à sī Nwī bīi aa, kə ñu yī mə à sī ñu nìbò wàà yī mɔ'ɔ bə aa, a zi ñkuu, bonj innù jya mə bi swonj aa i ka tswa yi, tâ à yə mə yu wò ànnù.

25 Tâ innù lò'òsè jii i tswe ghu mûm nti i aa, tâ i fɛ'ε nyentə tâ à wo a nsyɛ àkùu kuu, ntigə mmii nī Nwī, nnanjə nswonj tâ à laa mə Nwī à tswe a titi bə.

26 Bɔɔ bi maà, ma mùu ajənj mə swonj aa mə akə aa ε? Nì yi mbòontə a adigə yi mɔ'ɔ, ñu yī mɔ'ɔ a tswe nì ikòò a nyəə, ñu yī mɔ'ɔ a tswe nī ànnù a ndi'ì, ñu yī mɔ'ɔ a tswe nì ñkii yī Nwī à kè'enə aà, ñu yī mɔ'ɔ a kâ ñghaa nighàa nī fii, kə a kâ nto'otə nighàa ma nyá, tâ innù ma jù tsim mə ni ghìrè aa, i kwetə mə tâ nì ka ñkwe.

27 Mbə bə tswe nī ñghaa mighàa mī mfii, a ghaa tsi'ĩ bə bi baa, kə bi tarə, bi ti ghàa a ghaa tsi'ĩ ñu yī mɔ'ɔ a atu nòò; a yi ñghàa ñu yī mɔ'ɔ a kī nto'otə.

28 Bɛɛ mə ñu yī à ka tɔ'otə aa a tsuu ghu tswe, a bənj mə tâ à tswe atsitsi wa a mûm ñghòtə, ntigə ñka ñghaa tsi'ĩ a mbó ibiinnú yi bo bī a mbo Nwī.

29 Tâ bə bi baa kə bi tarə bīi mə à nì ñgǎntoo Nwī aa tâ bī ghaa, tâ bə bī mɔ'ɔ kii ntigə nsantə a atú yaa nī ànnù ya mə ñgǎntoo Nwī jya i swonj aà.

30 Bɛɛ Azwī Nwī a fi'isə annù yī mɔ'ɔ ndi'ì a mbo ñu yī mɔ'ɔ, ñu yī mə à tswe ghu mbèè aa, tâ yī ntsyambīi wa a tigè ntswe atsitsi.

31 Nlonj mə mbə nì ka nyu'u nī ntoò Nwī, ñkɛ'enə yī mɔ'ɔ yī mɔ'ɔ, bonj bə bitsim ka nyəgə annù ghu tâ à kii ndiintə nī waa bitsimè.

³² Bè bii mə bə tswe ni mètə̀nə a ɲka nyu'u n̄toò Nwĩ ɲkɛ'ɛnə aa, bi zĩ n̄tsu'ùnə àzwĩ ya mə bo tswe ni yu aà.

³³ Nlon mə kaa Nwĩ à si innu aa bùùrè bùùrè ghìrə. Lâ m̄baɲnə n̄taɲtə i zĩ aa n̄ m̄bɔɔnə.

Aâ àjàɲ yĩ mə a tswe a noò yĩ mə bè bi Nwĩ a ɲghotə n̄tsim boontə aà.

³⁴ A bɔɲ mə tâ b̄aɲgyè tsee ki ghàà a noò ɲghòtə n̄lon mə n̄ɔ̀sə kaa bi s̄i bii mə tâ bo ka nghaa a m̄m ɲghòtə. Tâ bo ka yu'u n̄i ànnu yĩ mə bè b̄i m̄ɔ'ɔ swonə aa, a ajàɲ yĩ mə n̄ɔ̀sə baYuda a kii nswonə aà.

³⁵ Bɛ ànnu tsu yi n̄tswe yĩ mə bo lòò a nzi, bo bi m̄betə b̄iloò byaa a ndùgè. Nlon mə à n̄i ànnu n̄dirətu a mbo m̄aɲgyè a ɲka ɲghàa a m̄m n̄d̄anwĩ.

³⁶ A bə aa mə akə lə! N̄i m̄òntə mə ànnu Nwĩ a lə n̄lògìnə aa a mbo bù kè n̄i bə aa tsi'ĩ bə bii mə ni lèè n̄zi ɲkuu a mbo bù aa ɛ?

³⁷ Mbê ɲu tsu a m̄ɔ̀ntə mə yu n̄i ɲḡaɲtoò Nwĩ kə yu tswe ni mètə̀nə mi Azwĩ Nwĩ, a zi sigìnə mə yuà ànnu mə mə ɲwà'ànə a mbo bù aa i bə aa n̄di'ĩ Mmà'àmbi.

³⁸ Bɛ ɲu tsuu n̄di'ĩ màyú kii bii, n̄i tsee annu yĩ mə a swonə aa ki bii.

³⁹ Ndoò ànnu à ni aa mə, a bɔɔ bi maà b̄a, n̄i ka ɲgansə mit̄i muu ɲka n̄lɔɔ ni a ɲka nyu'u n̄toò Nwĩ ɲkɛ'ɛnə. Lâ n̄tsuu ki tuu mə tâ bə tsuu mighàà mí fii ki ghàà;

⁴⁰ lâ tâ bi ka ghìrə innu tsim a ni m̄anji yĩ à kù'ùnə bi k̄i n̄naɲsə n̄taɲtə aà.

15

Ajàɲ mə Kristo à lə nyweenə ni n̄wo aà

¹ B̄il̄m b̄a mə lòò a mb̄u ɲwa'atə a mbo b̄u n̄toò yĩ n̄sigìnə ya mə m̄è lə nswonə a mbo bù, n̄i kwèrə n̄təə ghu aà.

² N̄toò mà yú mə mə swonə aa, i b̄è n̄toò ya mə n̄i ka yĩ yweenə i yòɲ ghu n̄jim aa mə mbə n̄i tswa n̄tinsə, mə mbə a bə yĩ mə ni lə ɲki'ĩ aa adàɲè d̄aɲè bii.

³ M̄è lə mfa a ndoò ànnu yĩ mə lə ɲki ɲkwèrə aa a mbo bù. Mə Kristo à lə ɲkwo mb̄i'ĩ ɲkwitu innu j̄i b̄i j̄i'ìnə, n̄yonə ajàɲ yĩ mə àɲwà'ànə Nwĩ a swonə aà.

⁴ Bi lə n̄twiɲə yi, mbu nyweensə ni n̄wo a n̄i ɲjwi ji tarə a ajàɲ yĩ mə àɲwà'ànə Nwĩ a swonə aa.

⁵ A tigè n̄di'ĩ ib̄in̄u yĩ a mbo Peta, à t̄i m̄è ti bə a n̄jim a k̄i n̄di'ĩ ib̄in̄u yĩ a mbo bo n̄igh̄um n̄tsò baà.

⁶ A lə mb̄u n̄di'ĩ ib̄in̄u yĩ a mbo b̄il̄m bi'ìnə b̄i m̄ɔ'ɔ a noò m̄ɔ'ɔ bi gha'a n̄tsyá ɲkh̄i ji n̄taà. Bo ma bya b̄i ghà'àtə bi burè at̄unt̄i ka mə b̄i m̄ɔ'ɔ bi lèè m̄bwiɲkə aà.

⁷ A lə ɲki n̄di'ĩ ib̄in̄u yĩ a mbo Jems bo bi ɲḡaɲntoo ji jyâ tsimè.

⁸ A n̄lwĩ'isə, a di'ĩ ib̄in̄u yĩ a mbo m̄è tsi'ĩ tsó ɲu yĩ mə bi lə njwe yi a noò d̄aɲè aà.

⁹ M̄è laa mbə ɲḡaɲtoò Kristo yĩ mə à kə'ə n̄sigə n̄lwi'isə kaa n̄tɛ'ɛ ɲwa'à ki ɲku'unə mə mbə bi k̄a n̄twonə n̄i ɲḡaɲntoo Kristo. Nlon mə m̄è lə si t̄sɔ'ɔ akòrə ɲghotə Nwĩ aà.

¹⁰ Lâ n̄yonə a n̄jim ib̄onə Nwĩ, m̄è ni ɲu yĩ mə m̄è ni ghu aà. Ib̄onə yi ma wa a nu m̄è kaa a lə ki'ĩ aa adàɲè d̄aɲè t̄syá. M̄è lə m̄baɲnə n̄tigə mfa'a ni m̄it̄i n̄tsyatə waa b̄itsimè. Ka mə kaa à lə si wa'a n̄i m̄è fa'à aà, a lə ɲghìrə ib̄onə Nwĩ yĩ mə i lə n̄tswe bi'iyu aà.

¹¹ Maa ajàɲ kè à lə mbaa nswonə bo a mbo bù, kè a swonə m̄è oò, bɔɲ b̄i'ĩ b̄itsim swonə aa n̄toò yĩ m̄fùùrè, a b̄è n̄toò mà yú ya mə n̄i lə mbii aà.

Ann̄u yĩ mə a tswe ghu nlon ann̄u nyweenə ni n̄wo aà

¹² Ts̄its̄on, mbə n̄toò ya i ka swonə ni mə bi lə nyweensə Kristo ni n̄wo, bù b̄i m̄ɔ'ɔ bi tigè n̄swonə ni mə kaa b̄iku bi b̄è ka yĩ wa'à bù ɲyweenə aa mə akə aa ɛ?

¹³ Mbə a bə yïi mə bïku ka yï wa'à ni nïwo yweenə boŋ kaa bi le wa'a Kristo ni nïwo ki nyweensə;

¹⁴ mbə a bə yïi bi le ŋwa'a Kristo ni nïwo yweensə, boŋ ànnù Nwï yïi bï'i swoŋ aa, a tsya nï àdàŋè dàŋè, àbïintïi yuu a kï ntsya nï àdàŋè dàŋè.

¹⁵ Mbə a bə mə kaa bïku bi bē bi si nïwo yweenə bəə boŋ bï'inə tswɛɛ innù a atu Nwï nloŋ mə bï'inə swoŋə ni mə à le nyweensə Kristo ni nïwo lâ kaa a wa'à bəŋnə yweensə aà.

¹⁶ Nloŋ mə mbə a bə yïi mə kaa bi si bïku yweensə, boŋ kaa bi le ŋkï'i Kristo ki nyweensə.

¹⁷ Mbə a bə yïi mə bi burə tï Kristo yweensə, bɛɛ boŋ àbïintïi yuu a tsyá àdàŋè dàŋè, ni kï mburə tsi'ï a mûm ìbi bù.

¹⁸ La a bə mə bə bïi bi kïi mbwii a mûm Mmà'àmbi aa, bo bwe waa bwè.

¹⁹ Mbə bï'inə niŋ nti yï'inə a nu Krito nloŋ aa tsi'ï yulà ntswéntïi bɛɛ boŋ bï'inə ni bə bïi mə mbə bə ŋko mliŋnə yï'inə ntsya mbô.

²⁰ Lâ a nswoŋ annù nïŋkoŋ, bi le nyweensə Kristo ni nïwo, a bē ntsyambïi mîntà mi ati a titïi bə bïi mə bi wo a filo aà.

²¹ Nloŋ mə nïwo ni le ntsyà aa a nïm ñumbâŋnə ñkuu fàa mbi, ànnù nyweenə ni nïwo a kï mbu ntsyà aa tsi'ï a nïm ñumbâŋnə.

²² Tsó aŋəŋ mə bə bitsim le ŋkwo ntsya aa a jïm Adam aa, à ki mbə aŋəŋ yïi mə bi ka ghìrə bə tswɛ bitïi ñyoŋə a nïm Kristo.

²³ Lâ innù i fɛ'ɛ aa tsi'ï aŋəŋ mə bi tanŋə aà; Kristo a bē ntsyambïi mîntà mi ati, bɛɛ mə a zi, bə bïi mə à ni bi Krito aa bi tigè ñyoŋə.

²⁴ Tâ nòò ñlwï'injïm wa a tigə nzi, tâ Kristo à ta ŋgi'i ni mîdà'a mi izwï mii mə mi to nii mbu'utə nï mbi yù aa tsi'ï mîtsimè. I bŷ tigə fa annù nifò fu a mbo Nwïŋgòŋ Tà.

²⁵ Nloŋ mə Kristo à tswɛ ni ka nsa'a mbi i ywe'e a noò yïi Nwï à ka yï nòŋsə ŋgàŋkibàà ji a nji'i mikòrə yu aà.

²⁶ Nùkibàà ñlwï'i nïm yïi à tswɛ nï ntá ŋgi'i ghu nu aa, a bə nìwô.

²⁷ Nloŋ mə aŋwà'ànə Nwï a swoŋ mə, Nwïŋgòŋ à niŋ mə njoò tsim sigisə a nji'i mikòrə Yesu tâ à tigə mbu'utə. A laa mə bi bə swoŋ mə njoò tsim bəə boŋ kaa Nwïŋgòŋ kaa à si ghu tswè, nloŋ mə a niŋə nï Nwïŋgòŋ niŋə nï njoò jya nsigisə a nji'i mikòrə Yesu aà.

²⁸ Lâ nòò yïi mə Nwï à niŋ mə njoò tsim mə Yesu à tigə mbu'utə aa, boŋ yumbəŋ Mu, à ka tigə fa ìbïinu a ji'i mikòrə Nwïŋgòŋ yïi mə à ləə njoò tsim a ji'i mikòrə yu aà. Tâ à bə tsi'ï Nwïŋgòŋ yuyu mə a bu'utə ŋgòŋ njoò tsimè.

²⁹ Tsitsòŋ, ànnù bə bïi mə bi murə waa a ŋkï a ni tsusə atu bïku aa a tigè mbə mə akə aa ε? Ma bya aà bə bi tigə ŋwa'atə ni mə bi tswɛ aa ni àkə ghu aa ε? Mə mbə a bə annù nïŋkoŋ tsi'ï tsó mə bù bí mɔ'ɔ swoŋə aa, mə kaa mbə bi wa'a bïku ni nïwo yweensə aà. Bi tigə mmurə ni bə bya a ŋkï ni ìkùm bïku aa a ya aa ε?

³⁰ A ŋghèɛ ni bï'i, bï'i tigə niŋə nï mbïi nú yï'i a ntsu nïwo ŋgòŋ bìnòò bitsim aa a ya aa ε?

³¹ Bìlïm bâ, wa mə yə niwo a nsi mə, a ŋgòŋ mîtugə mîtsimè. Bìlïm bâ, kîntərə yïi mə mə tswɛ ni ghu nloŋ ŋgaà yùu nï ntswè yà a mum Mmà'àmbi yï'inə Yesu Kristo aa, à ghìrə mə tâ mə kaa annù ma yù.

³² Tsó aŋəŋ yïi mə mə kï si to bi'i nnàà mîtsə'ə faà, a ala'a Efeso aa, boŋ àbïi ya ghu à nï àkə aa ε, mə mbə a bə yïi mə ka bi si bïku ni nïwo yweensə. Mbə a bə yïi mə bi si bïku ni nïwo yweensə, "bï'inə ka nji ŋkïi no,

̀nlon m̄ə à ka l̄ə b̄ə a yoo b̄i'ìnè kwok̄ə.”

³³ N̄i tsu ib̄iinū ghuu ki bwe'es̄ə b̄ə, n̄i b̄ə ki z̄in̄ə bu b̄i b̄ə b̄i boŋ bi ka bis̄ə migh̄ir̄in̄ə mi inn̄u m̄i siḡin̄ə.

³⁴ N̄i ŋa'a at̄u yuu t̄a à laa, ŋka ŋgh̄ir̄ə inn̄u j̄i i tsin̄ə, ntsuu inn̄u j̄i bi bu ki gh̄ir̄è, ̀nlon m̄ə b̄ə bi m̄o'c̄ kaa bi t̄e'ε wa'a Nw̄i z̄i. N̄i b̄ə zi ann̄u ȳi m̄ə m̄ə swon̄ə aa boŋ a ka gh̄ir̄ə t̄a at̄u yuu à dir̄ə.

Mbuu mb̄iinu ŋ̄u ȳi m̄ə à ywèèn̄ə n̄iwo aà

³⁵ L̄a b̄ə b̄i m̄o'c̄ ka ki bet̄ə ni m̄ə, “Bi yweens̄ə b̄ə ni n̄iwo aa m̄ə ak̄ə aa ε? Bo tswe aa ni mb̄uu n̄j̄ānū ghuu aa ε?”

³⁶ It̄ir̄è b̄ə kaa àyoo ȳi m̄ə n̄i bwe'e a nsȳə aa, kaa a si too ti gh̄ə m̄ə à foo ŋkw̄o.

³⁷ L̄a yaà àyoo m̄ə ò bwè'e aa, a b̄ə aa tsi'ī mb̄um ansaŋ k̄ə mb̄um̄ə àyoo yi m̄o'c̄, kaa ki'ī mb̄iinū at̄i ya m̄ə a ka gh̄ir̄ə kwe i k̄o'c̄ aa b̄ə.

³⁸ Nw̄iŋḡon̄ a f̄a n̄i ib̄iinu a mb̄o mb̄um ayoo ya a jaŋ m̄ə à k̄on̄ə aà. N̄ki mfa ni mb̄īi mi nu m̄i mi ku'un̄ə aa a ni mb̄um n̄joo j̄ya ni atu ni at̄u.

³⁹ Kaa n̄j̄yan̄ū n̄joo j̄i m̄ə i tswe nt̄ī aa, kaa i s̄i aa ȳi m̄f̄ūr̄è b̄ə. N̄j̄yan̄ū b̄ə i tswe a atu yu. N̄j̄yan̄ū nn̄àà i k̄i n̄tswe a atu yu. N̄j̄yan̄ū b̄is̄iŋ i k̄i n̄tswe a atu yu, ȳi mb̄w̄è i k̄i n̄tswe a atu yu.

⁴⁰ Mb̄īi mi nu mi abur̄ə mi tswe ghu, mb̄īi mi nu m̄ə nsȳə m̄ə k̄i n̄tswe ghu. N̄ib̄on̄ n̄i m̄ə à ni ni mb̄īi mi nu mi abur̄ə aa, ni tswe a atu yu, n̄ib̄on̄ n̄i m̄ə à ki mb̄ə ni mb̄īi mi nu m̄i f̄aa nsȳə aa ni k̄i n̄tswe ghu.

⁴¹ N̄in̄òò à tswe n̄i n̄i n̄ib̄on̄è, s̄an̄è a k̄i n̄tswe ni n̄i n̄ib̄on̄è. M̄in̄j̄on̄ mi k̄i n̄tswe ni nyaa n̄ib̄on̄è. Tsi'ī at̄it̄i m̄in̄j̄on̄, ful̄a f̄in̄j̄on̄ fi tsw̄é n̄i n̄i n̄ib̄on̄ a atu yu, fil̄i f̄in̄j̄on̄ fi k̄i n̄tswe ni f̄i n̄ib̄on̄ a atu yu.

⁴² Bi ka ȳi b̄īns̄è b̄iku aa lal̄a, bi twiŋ aa ib̄iinu ȳi m̄ə i kwo, b̄εε bi yi yweens̄ə ni n̄iwo aa, a tiḡə mb̄ə ib̄iinu ȳi i si kwo.

⁴³ Bi yi ti twiŋə aa, i bor̄ək̄è ŋki mb̄i'ī a nȳə. Nòò ȳi bi yweens̄ə aa, i b̄on̄ ŋki nt̄ī.

⁴⁴ Bi yi ti twiŋə aa, a b̄ə ib̄iinu n̄j̄yan̄ū, bi yi nyweens̄ə aa, a b̄ə ib̄iinu azw̄i.

⁴⁵ Tsi'ī ts̄o aj̄an̄ m̄ə bi ŋwa'an̄ə a m̄um̄ àŋw̄à'an̄è Nw̄i m̄ə, “Adam ȳi n̄tsyamb̄īi à l̄e ntiḡə mb̄ə ŋ̄u ȳi à tswe nt̄ī.” L̄a Ad̄am̄ ȳi m̄ə à lw̄i'is̄è aa, a b̄ə àzw̄i ȳi m̄ə a fa n̄tsw̄ènt̄ī.

⁴⁶ L̄a kaa a mb̄īi aa a si ib̄iinu àzw̄i wa tsȳà, a tsȳà ib̄iinu n̄j̄yà wa mb̄on̄ t̄a ȳi azw̄i wa i yon̄ə.

⁴⁷ N̄u n̄tsyamb̄īi à l̄e nl̄o aa a nsȳə, mb̄ə ŋ̄u àbwer̄è. N̄u àȳon̄t̄è a l̄o aa a abur̄ə.

⁴⁸ N̄u wa m̄ə à l̄e n̄l̄o a nsȳə aa à b̄ə aa fiḡə a mbo b̄ə b̄īi m̄ə à ni bi nsȳə aà. N̄u wa m̄ə à l̄e nl̄o a abur̄ə aa a b̄ə fiḡè a mbo b̄ə b̄īi m̄ə bi ki mb̄ə bi abur̄ə aà.

⁴⁹ Aj̄an̄ m̄ə b̄i'ìn̄è l̄e n̄tswe ni mar̄ə nu ŋ̄u wa ȳi m̄ə à l̄e nl̄o faa nsȳə aa, b̄i'ìn̄è ka yi k̄īi tswe ni ȳi ŋ̄u wa m̄ə à lo a abur̄ə aà.

⁵⁰ Ann̄u ȳi m̄ə m̄ə swon̄ a mbo bù aa mb̄a bil̄im̄ mb̄a, a b̄ə aa m̄ə, w̄a n̄j̄yan̄ū yul̄a bo àl̄ə yul̄a kaa mb̄ə a wa'ǎ ann̄u n̄if̄ò Nw̄i j̄i. Kaa àyoo ȳi m̄ə a bwe aa, kaa mb̄ə a ki'ī abwar̄ə ayoo ȳi m̄ə a si bwe aa j̄i.

⁵¹⁻⁵² Nan̄s̄ə yu'ut̄ə n̄i ànn̄u n̄iŋkon̄ ȳi m̄ə tswe a l̄ò'òs̄è aà, kaa b̄i'ìn̄è ka yi wa'à bits̄im̄ kwok̄è. La nòò wa ȳi m̄ə n̄tan̄ ȳi n̄lw̄i'īn̄j̄im̄ ya i ka ȳi kòò aa, bi kwe'et̄ə ki gh̄òc̄ ŋkòr̄è n̄l̄i'ī boŋ b̄i'ìn̄è bits̄im̄ bi kwèns̄è m̄ə. Nlon̄ m̄ə nòò wa m̄ə n̄tan̄ ya i ka ȳi kòò aa, t̄a b̄iku bi b̄ə b̄īn̄ə ni n̄iwo, kaa mb̄ə bi wa'à bù ŋkw̄ò. Aa nòò ȳi m̄ə b̄i'ìn̄è bi ts̄im̄ ka yi k̄īi kwens̄ə ghu aà.

⁵³ Nlon̄ m̄ə bi tswe n̄i ŋkwèns̄è àyoo ȳi m̄ə mb̄ə a kwo aa, a ni ayoo ȳi m̄ə kaa mb̄ə a wa'à kwo aà. Nlon̄ m̄ə bi tswe n̄i ŋkwens̄ə m̄ar̄ə gh̄ú m̄ə mb̄ə a kwo aa, ni ȳi

mə kaa mbə a wa'à kwo aà. I kii kwensə nɔjɔnu yï mə mbə bi'i aa, ni yï mə mbə kaa mbə i wa'à bi'i aà.

⁵⁴ Nòò yï mə màrə yï mə mbə a bi'i aa, à wε'ε yï mə mbə a wa'à bi'i aa, nɔjɔnu yï mə mbə i kwo aa, i kî ñwε'ε yï mə mbə i wa'à kwo aa, boŋ ñìghàà ni Nwí ni ka bòontə a ajàŋ mə bi le ñɔwà'ànə mə:

“Bi mà'à mē, ñtsya niwo ñgàà yï m̀fùùrè.”

⁵⁵ “Nìwô, m̀tîî mo mi fè aa ε?”

Nìwô, m̀fèè yò ì fè aa ε?”

⁵⁶ Mfèè nìwô ì laa mbə innù jï bi, m̀dà'à mi innù ji bi mi bə nòŋsè.

⁵⁷ Mbi'ikə a mbo Nwíŋgòŋ mə à mà'à mē ñtsya mfa ni bi'inè ntsya aa nɔjɔm Mmà'àmbí Yesu Kristo aà.

⁵⁸ Tsó mə a bə laa aa bilîm bâ, nì təə ntinsə tsuu ki tsìgìnə, ñka mfa'a ifà'a Mma'ambi a ñgòŋ bìnòò bitsim ñlòŋ mə nì zi mə kaa annù tsu yï mə ni fà'à a mbo Mmà'àmbi aa, kaa à si aa adàŋè dàŋè tsya aà.

16

Ajàŋ mə bi le tswa'atə ñkabə a ñkwetə ñgǎŋmbii Kristo jii i le ntswe à Yerusalem

¹ A ñghèe a ni annù ntswa'atə ñkabə ya a mfa a mbo bə bi Nwí bya, nì ki ñghirə tsi'í wa ajàŋ mə mē le nswon a mbo ñghòtə jii mə i tswe a Galatia aà.

² A yi mbə nî ñjwi yï ntsyambii a múm ñgyá tsim, ñù fi'itə ñkabə yï mə ì kù'ùnə nyoŋə nî àyoo yï mə à fù'u maa ñgyà aa, ñtigə nləə a múm ñda yu mə tà nòò yï mə mə zì aa, kaa bi wa'à bù ka ntswa'atə nî ñkabə maa noò.

³ Nòò yï mə ka yï zì aa, mē ka tigə ñɔwà'ànə aŋwà'ànə ì fa a mbo bə bii mə nì tso'c aa tâ bo tigə ñghèe nî ñkabə ya ñghèe ntəŋə ñghotə baYerusalem ghu.

⁴ Mbə a yi ñkì ñku'unə mə tâ mē ghèe ghu yaa ñgaa, boŋ bə bya ka tigə yòŋə gha bï'ibo tigə ñghèe.

Ajàŋ yii mə Paul à le ntaŋtə a ñghèe a mbèe baKorinto aà

⁵ Mē ka yi zì a mbèe bù aa tsi'í a noò yï mə mē kàrə mē a ala'a Macedonia tsi'í tsim aà. Mē kii nte'ε ntaŋtə a ntsyá a ala'a Macedonia.

⁶ Mē ka zì aa ì naŋsə tswe bi'inə a ni nòò yï ñsà'àtə. Nòò tsu ì tswe bi'inə ni nòò àlòò wa tsi'í ñtsim, mə tà mə ti ghèe, nì tigə ñkwetə ntsyasə gha mē ghèe a adigə yï mə mbə mē bù ñtswe nî ñghèe ghu aà.

⁷ Kaa mē sì kòŋ mə mē bə zì mē ghesè ñstya aa tsi'í tsyà; mə lòc nzi ntswe bi'inə ni àtîi noò yï sà'àtə mə mbə Mmà'àmbi a bii.

⁸ Lâ mē ka tswe faà a ala'a Efeso ì ghèe ywe'e a ñjwí Pentecost.

⁹ Nlòŋ mə àbwarə yï ghà'àtə a naŋsə mfè'è faà mə mbə mē fa'à àfà'à yï wè yï mə a ki ntswe nî àbïi aa, ka mə bə bì m̀c'c bi tswe faà mə bi tso'c akòrə ya aa.

¹⁰ Bεε mə Timoti a zi a mbèe bù nì kwèrə yi sigìnə ta tâ ñtîi yi tswe nî m̀bɔɔnə ñlòŋ mə a kii mfa'a ni a mbo Mmà'àmbi aa tsi'í ajàŋ yï mə mə kii mfa'a aà.

¹¹ Maa ajàŋ, tâ ñù ñbù tsee yi ló ki tsa'a, bù baŋnə ñkwetə yi tâ à ghèe nî m̀bïi nî àkòrə ñtəè yi nî m̀bɔɔnə, tá zi ajàŋ yï mbə a yi mbu bii fu a mbèe mē. Nlòŋ mə mē yu'utə nii bi'ibì bilîm ba a nɔjɔm Kristo aà.

¹² A ñghèe a ni mumaà yï'inə Apollos, mə le ñgaansə yii mə tâ bo bì bilîm bi'inə bì m̀c'c zi ñghantə ghuu. Lâ a kîrə tsi'í tsó kaa à le ñwa'a naŋsə mbii a ñghèe maa noò. Lâ nòò yï à ka tswe nî àbwarə aa boŋ à ka zì.

Mìghàà mi nlwí'í ñjɔm

¹³ Nî ka ntswe nîkirè, nî tœ ntiî a mûm àbîintiî yuu. Nî tswe nî àtàŋəntiî, ŋki tswe nî mîtiî.

¹⁴ Nî ka mfa'a innù tsîm ntsya ni a njiîm akòŋnè.

¹⁵ Bîlîm bâ nî zi mœ ŋgwè'è Stefanas ì lœ mbœ aa ŋgwè'è yî ntsyambîi yîi ì lœ mbîi Yesu Krito a mbù'u Achaia aà, ŋki ntigœ mfa mîbîi mi nú myaa a mfà'a ìfà'à a ŋkwetœ bœ bi Nwî ghu. Mè bù'û nbo a mbo bù bîlîmb bâ,

¹⁶ mœ tâ nî ka nyu'unœ ajàn bê majû bo bì bœ bitsîm bîi mœ bo boonsœ mfà'à bo bo aà.

¹⁷ Mè nàŋsœ ndorîtœ nlonœ ajàn yîi mœ Stefanas, Fortunatus bo Achaicus bo zi a mbœœ mœ aa; nlonœ mœ bo tigœ mbœrisœ ntiî gha tsi'i tsó bo bœ aa bù;

¹⁸ Bo tigœ ŋki ghîrœ ntiî gha ì fwetœ tsó ajàn mœ bo lœ ŋki ŋghîrœ ghûu ì fwetœ aà. Nî ka nàŋsœ lentœ nî àjàŋ bê ma jû.

¹⁹ Ŋghôtœ bœ bi Kristo bîi mœ bi tswe a mbù'u Asia aa bo tsà'àtœ ghûu; Aquila bo Piscilla bo bì ŋghôtœ bœ Kristo bîi bòontœ a ndâ bo aa kîi nnaŋsœ ntsa'atœ nî ghûu.

²⁰ Bîlîm bi'inœ bitsîm bîi mœ tswe faà aa kîi ntsa'atœ ghu.

Nî kî ŋka ntsa'atœ nî ghûu bu nî bù ŋwo nî a nu bù nî bù, nnaŋœ nî mîghà'â muu.

²¹ Mè Paul mœ mbœŋ mœ tigœ ŋwa'anœ tsi'î nî àbô ya mœ mœ tsà'àtœ ghûu.

²² Ndòò a atu nù yîi mœ kaa sî Mmà'àmbi Kristo Kôŋè aà!

Maranatha, Oò Mmà'àmbî, zî a mbo bî'i!

²³ Tâ ìbœŋ Mmà'àmbi Yesu Kristo tâ ì tswe a mbo bù.

²⁴ Tâ àkòŋnê yâ tâ lwi'i a mbo bù ntsya a njiîm Kristo Yesu. Amen.

Anwà'anè Paul yí àyòntè a mbô nghòtê BaKORINTO

NJ'IINNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A anwà'anè yū aa a le ηηwà'anè Paul noò yīi mə à le mburə ntswe tsi'ī nī ηgī'i nlon ntswē yàà bo bì ηghòtê baKorinto. Anwà'anè yi ntsyambīi ya mə à le ηηwà'anè aa kaa a le ηwa'ǎ innū jya mə à le ηηwà'anè a ntsisə aa tsisè. BaKorinto le mbàñnè ñlwisə ñtəŋ a nu Paul, ñtigə ηghaa nii. 'Mbu ηghèè ghu, baYuda bì mɔ'ɔ bì le nzī ghu ndi'i nī innū a mbo bə bya nswon ni mə bo ni ηgāntoo Kristo jīi i tsyatə Paul aà. Ma yū a ku'ùsè ηñetə mɔ'ɔ nī ànnū yīi mə a le ntswe a titi bo ni Paul aà, ηghirè bo bì mɔ'ɔ tigè ñtuu nii. Paul à le ηghèè ñtsi'i ηghotə ya a ni mú àtīi noò (2.1; 12.14; 13.1-2) la kaa ma ya kaa a wa'à kwetə. A bìi ηghεε a Efeso mbu ηwà'anə anwà'anè a mbo bo, ñtoo Titus mə tâ à ηghεε yə ajàn mə innū ηghèè wa ηghotə aà. Titus a ghεε ñyə mə anwà'anè ya a ghirə bə wa ηghotə bi kwensè mīntīi myaa mbu mbīi fu a mbo Paul ntigə yə'ətə ni a nyə yi. Titus a lô ηghεε ntsi'i Paul a Macedonia ηkε'εnə ghu mbo, ñtīi yi i tigè ñluu ni ñidorè (7.6-8). A bə noò yīi mə à le ηηwà'anè a yulà anwà'anè ghu aà. A le nlòɔ aa ñswonə a mbo bo a ajàn mə yu kəŋə waa aa i kīi swon ηgī'i yīi mə yu le mburə ntswe ni yu nlon ηgaà yàà aà. Lā ñswon mə tsītsòŋ yu burə ndoritə a nyə mə anwà'anə ya a le ηghirə bo jəŋnə bəŋkə mīntīi myaa mma'atə ibi waa aà (7.9).

Anwà'anə Paul ma yū a nanşə ndi'i innū jī ghà'àtə ñlonə ηgàŋàfà'á Kristo bo bì ànjànə mə bì tswe nī ηka mfà'a ifà'à Nwī aà. Paul à le nanşə nluu nī àkòŋnə a nu baKorinto ka mə bì le mbàñnè mfa nī ηgī'i ghu mbo si'i si'i aà. Nwī à le ndi'i ηkà'à bo bì nigha'a ni ghu mbo wa noò mə à le nyə Kristo aà (4.6). A le mbə akòŋnə Kristo mə a le si tintə nii a nī ifà'á yi bo bì a nī ñtswē yī bo bì bə bì mɔ'ò, kaa wa'a aa annū yīi mə ηū a ghirə bə (5.14-15). Ma yu a tigè ηghirə mə, tsó ηgàŋàfa'a Nwī, tâ à fa ibīnū yi tsīm a mbo Kristo yīi mə a bəŋkə nī bə a ni bì fii aa (5.17) ηlon nsèensə ntoo yī ñsigīnə ya mə i yweensə bə aà (12.14-15). Ma mùu ajàn Paul, tsó tsúsətu Kristo, a tigè mbu'u nī mbo a mbo bə mə tâ bì bìi fu a mbo Nwī tâ bo bo boonşə (5.20). Laà Paul a di'i mə yu ni ηgāntoo yī ànnū nīŋkəŋ, nyon aa nīm àfà'á yi bo bì ηgī'i yīi məa yə nlon Kristo bo bì àdà'à ya yīi mə Kristo à le mfa ghu mbo aà.

Bì yatə anwà'anè yū aa laà:

1. Nji'ī ànnū anwà'anè yū 1.1-11
2. Paul nī ηghòtê baKorinto 1.12—7.16
3. Njoo jīi mə bì le ntswa'a a mbô bìKrisèn a Yudea aà 8.1—9.15
4. Ajàn mə Paul a le ndi'i mə yu nī ηgāntoo nī àdà'à aà 10.1—13.10
5. Innū jīi mə Paul à le nswonə a nlwī'isə aà 13.11-14

¹ Anwà'anè yū a lo aa a mbo Paul yīi mə a nī ηkòŋnə Nwī à nī ηgāntoo Kristo aà; bo bì a mbo Timoti, ñdīm yī'inè, ηghεε nī a mbo ηghòtê bə bì Nwī yīi mə i tswe a ala'a Korinto, bo bì a mbo bə bì Nwī bì tsīm bìi mə bì tswe a mbu'u Achaia tsi'ī ñtsīmè aà.

² Tá ibòŋ Nwī ni mbəɔnə yīi mə i lo a mbo Nwīŋgòŋ Taà yī'inè ni a mbo Mmà'àmbī Yesu Kristo aa tâ i tswe a mbo bù.

Paul a fa mbi'ikə a mbo Nwī

³ Tá bì'inè fa miyà a mbo Nwīŋgòŋ Ta bì Mmà'àmbī Yesu Kristo, mə à ni tâ ηko mīlīnə, mbə Nwīŋgòŋ yīi mə a lə'ətə mīntīi mi bə a ηgòŋ bīnòò bì tsīm aà.

⁴ A lə'ətə mîntîi mi'inè a ni ngòŋ ñgi'i jì'ině tsìm, mə mbə bi'inè kî nzi ajàn mə mbə bî'inè lə'ətə mîntîi mi abùgè bē bîi mə bo ki ntswe nî mbuu ñgi'i jì'inè aa, a ni mbuu alə'ətə yîi mə Nwîngòŋ a lə'ətə mîntîi mi'inè ghu aà.

⁵ Tsi'i tsò mə bî'inè kîi nyə nî ñgi'i yîi Kristo à le nyə aa, Nwî à ka kîi nanşə lə'ətə mîntîi mi'inè a nîm Kristo.

⁶ Mbə bî'i ka nyə ñgi'i boŋ bî'i yə aa a ñkwetə bù ghu, tâ nî yweenə. Mbə Nwî a lə'ətə mîntîi mi'i boŋ à ghîrə aa mə tâ bî'i ki nlə'ətə mîntîi muu, tâ nî ki ntswe nî àtəŋəntîi a ntsyà a mum mbuu ñgi'i jîi bî'i kîi nyə aà.

⁷ Tsò mə a bə laa, àmòòntè yîi bî'i tswe ni yu nloŋ ñgaà yù aa, kaa a si kwensə, nloŋ mə bî'i zi mə, ajàn mə ni kîi nyə nî ñgi'i yîi mə bî'i yə aa, nî ka kîi tswe ni alə'ətə yîi mə Nwî a lə'ətə mîntîi mi'i ghu aà.

⁸ Bîlîm bâ kaa bî'i si kòŋ mə tâ nî tswe ti zi mbuu ñgi'i yîi mə bî'i yə a mbù'u Asia aà. Nîkòò nîi bî'i le mbè'è aa ni le ndîrè si'i bî'i wa'atè mə kaa bî'i ka wa'á ntîi bú ntswe.

⁹ Bî'i le ñwa'atə mə bi le ntsərə isa'à yî'i mə bî'i kwo, lâ a le mfè'è ma mùu ajànə mə tâ bî'i tsuu bə a nu bî'i bîmbəŋ yəginə, tâ bî'i yəginə bə a nu Nwî yîi mə a yweensə bē nî nìwo aà.

¹⁰ A le ñkwere yî'i a ntsù nìwo, à ka ghèè nî m̀bîi a ntsu'ù àtù yî'i, bî'i yègìsè mə ngòŋ mmòòntè jî'i ghu nu mə à ka kù'u yweensə yî'i.

¹¹ Mbə nî ká ñkwetə nî yî'i ntsa'atə nî Nwî ñwa'atə nî yî'i ghu, a bə mə Nwî à ka kwî'i itsà'atənwî jî ghà'à jîi mə bi tsà'atə ñwa'atə nî yî'i ghu aa, i niŋ mbòòŋə a nu bî'i, tâ bə bî ghà'atè tìgə ŋentə nî nîi jya ntìgə mfa mbi'ikə ghu mbo nloŋ ñgaà yî'i.

Ajàŋ mə Paul a le ñkwensə atəŋtè yî aà

¹² Bî'i kwèè mîntîi mi'i mə bî'i zi a laa mə ntswèntîi yî'i fàa mbi bo bî ntswé yî'inè a titîi bù a kî si tsisə Nwî a ni mánjî yîi mə à làà aa ñki mbə yî ànnù nîŋkoŋ, a ni m̀dà'à mi ibòŋ Nwî, kaa ñki'ì bə m̀tsyè mi mbi bē.

¹³ Nloŋ mə bî'i ñwà'ànə aa tsi'ì ìnnù jîi mə mbə nî twon nyu'u; mə m̀òòntè mə

¹⁴ Ka mə nî zi yî'i tsi'ì àtîi tsìtsòŋ aa, nî ka yî nanşə zi tsi'ì sigìnə mə mbə nî tse ñkwes mîntîi muu nloŋ ñgaà yî'i ajàn mə bî'i ka yî kîi kwèè mîntîi mi'i nloŋ ñgaà yùu wa njwî Mmà'àmbî Yesu.

¹⁵ Tsò mə mə le nzi mə nî ka yu'u i zi aa, mə le ntìgè nlòò mə mə ka fòò tsyà mbii i zi ghantə ghuu, ta nî tswé nî mbòòŋə ñgàà jî baà.

¹⁶ Nloŋ mə mə le nte'è tantə aa mə mə ka ghantə ghuu ajàn yîi mə mə ka ki tsyà a ñghèè a ala'a Macedonia aà; i kîi bú ghantə ghuu a noò yîi mə mə bîi aa, tâ nî tìgə ntsyasə gha ta mə ñghèè a Yudea aà.

¹⁷ Mə kî si tantə ma mùu ajàn nîŋkə aa jîŋkə aa ε? Kè a ntəŋtə ìnnù ja ma mùu ajàn mə ghîrè aa tsò ñù yî fàa mbi, a ajàn yîi mə mbə a swon mə, ìŋə tsìtsòŋ, àbàŋtə a tî bə a bú nswon mə ñgan aa ε?

¹⁸ Ajàn mə a laa mə Nwîngòŋ a swon aa annù nîkoŋ aa, ñkà'á yî'i a mbo bù kaa i sî aa ìŋə bô ñgan bē.

¹⁹ Nloŋ mə Yesu Kristo Mu Nwîngòŋ wa yîi mə Silas ni Timoti ni mə le nswon a mbo bù aa, kaa laa ñki'ì yî ìŋə bô ñgan bē, à bəŋnə mbə ìŋə Nwîngòŋə.

²⁰ Nloŋ mə ìŋə yîi mə à tswe nî ñkà'a Nwîngòŋ tsi'ì tsìm aa, à tswe aa ghu nù. A bē ñjî'ì ànnù yîi mə bî'inə swonə "Amen" ntsya ghu nu mfa ni nìgha'a a mbo Nwî aà.

²¹ Lâ a bə Nwîngòŋ mə à bòònsə yî'i ni mánjî yîi à tîi bi'inè ni Kristo ñki nyarə yî'i nləə nî àyoo afà'á yî,

²² à niŋ àwenè yî a nu bî'inè ñki nniŋ Azwî yî a nu bî'inè a ndî'i à laa mə njòò tsìm jîi mə i tswe a atà aa ni jì'inè.

²³ Mə twonə Nwī mə tâ à bə àyəfê ghà, à zī n̄t̄i ghâ, kaa m̄è l̄e ki'i a ala'a bakorinto zi aa m̄ə m̄ə wa'ă n̄gi'i a nu bù n̄n̄è.

²⁴ Kaa b̄i'i si lò aa n̄ḡans̄ə bù n̄i ànn̄u ȳi m̄ə boŋ n̄i l̄igin̄ə mbii, b̄i'i zi m̄ə n̄i t̄ə n̄t̄ins̄ə a n̄i àb̄iint̄i yuu. B̄i'i b̄an̄n̄è n̄l̄o mf̄a'a b̄i'in̄è a n̄i m̄an̄j̄i ȳi m̄ə n̄i ka ki dorit̄ə.

2

¹ Ts̄o m̄ə a b̄ə maa aj̄an̄ aa, m̄ə k̄a'a a n̄t̄i m̄ə m̄ə kaa m̄ə ka wa'ă bù zi n̄ghant̄ə gh̄uu a n̄k̄u'ùs̄ə n̄ghir̄ə m̄ə tâ n̄i ka n̄j̄əŋn̄ə

² n̄lon̄ m̄ə mb̄ə m̄ə gh̄ir̄ə n̄i ka n̄j̄əŋn̄ə boŋ w̄ò à ka tiḡə gh̄ir̄ə tâ m̄ə ka ndorit̄ə aa ε? Boŋ à ka k̄i'i b̄i' b̄ə t̄s̄i'i b̄ə bya m̄ə m̄ə gh̄ir̄ə m̄ə bo yu'u n̄yan̄ə aà.

³ A b̄ə n̄ji'i ànn̄u ya ȳi m̄ə m̄ə l̄e n̄j̄w̄a'àn̄ə letter wa a mbo bù aa, kaa m̄ə l̄e ki'i k̄on̄è m̄ə m̄ə z̄i a mbo bù, i z̄i tâ b̄ə b̄i'i m̄ə bi t̄swe n̄i n̄ghir̄ə tâ m̄ə ka ndorit̄ə aa, tâ bo b̄an̄n̄ə gh̄ir̄ə tâ m̄ə ka n̄j̄əŋn̄ə. Nlon̄ m̄ə m̄ə zi a laa m̄ə, n̄ò ȳi m̄ə dorit̄ə aa, bù bits̄im̄ k̄i'i ndorit̄ə.

⁴ M̄ə l̄e n̄j̄w̄a'an̄ə aŋwa'an̄ə ya a mbo bù aa n̄i n̄gi'i ȳi n̄j̄w̄è a n̄t̄i m̄ə bo bi n̄i m̄il̄àà a mi'i m̄ə. Kaa m̄ə l̄e n̄ki'i n̄j̄w̄a'àn̄ə aa a n̄ghir̄ə m̄ə tâ n̄i ka n̄j̄əŋn̄ə. M̄ə l̄e mb̄an̄n̄è n̄j̄w̄a'an̄ə aa a n̄ghir̄ə m̄ə tâ n̄i z̄i aj̄an̄ m̄ə m̄ə k̄on̄è gh̄uu bits̄im̄è.

Nl̄i'in̄ə ifans̄ə inn̄u n̄u ȳi m̄ə à gh̄ir̄ə b̄ə j̄əŋn̄ə aà

⁵ Mb̄ə a b̄ə ȳi m̄ə n̄u ts̄u à gh̄ir̄ə m̄ə tâ n̄u m̄ò'ò ka n̄j̄əŋn̄ə boŋ kaa à si aa a nu m̄ə gh̄ir̄è, à b̄an̄n̄ə n̄ghir̄è aa a nu bù bits̄im̄è, ka m̄ə mb̄ə a m̄oont̄ə gh̄uu t̄s̄i'i munt̄s̄ir̄è aà. (M̄ə swon̄ ma mùu aj̄an̄ aa nlon̄ m̄ə kaa m̄ə si k̄on̄è m̄ə m̄ə t̄s̄ə'ə ghu nu si'i).

⁶ Nj̄ò ya ȳi m̄ə bù b̄i' gh̄à'at̄è n̄i n̄n̄j̄ m̄ə ghu nu ma muu m̄an̄j̄i aa, i k̄u'ùn̄è m̄ə.

⁷ L̄â ts̄it̄s̄on̄ tâ n̄i li'in̄ə ifans̄ə inn̄u ji m̄bu nd̄iint̄è yi, tâ gh̄ir̄ə tâ wa'à lò n̄tiḡə j̄əŋn̄ə si'i, m̄me'e ib̄iin̄u yi.

⁸ M̄ə tiḡè m̄bu'u n̄i m̄bo a mbo bù m̄ə tâ n̄i gh̄ir̄ə m̄ə tâ à zi m̄ə n̄i nan̄s̄ə n̄k̄on̄è yi.

⁹ A b̄ə n̄ji'i ànn̄u ȳi m̄ə m̄ə l̄e n̄j̄w̄a'àn̄ə letter wa a mbo bù aà. M̄ə l̄e n̄j̄w̄a'àn̄ə aa a nywe'et̄ə bù, a n̄zi m̄ə k̄è n̄i laà n̄yu'un̄ə inn̄u j̄i m̄ə m̄ə d̄i'it̄ə gh̄uu ghu aa n̄ḡon̄ b̄in̄òò bits̄im̄ l̄e.

¹⁰ N̄i b̄ə li'in̄ə ann̄u ȳi m̄ə n̄u à f̄ans̄ə a nu bù aa, boŋ m̄ə ka k̄i'i li'in̄è. Nlon̄ m̄ə m̄ə ȳi li'in̄è aa, m̄ə mb̄ə a b̄ə m̄ə m̄ə t̄e'ε n̄tswe n̄i ànn̄u ȳi tsu a li'in̄è, m̄ə gh̄ir̄ə maa aj̄an̄ a n̄si Kristo nlon̄ n̄ḡaà ȳuù.

¹¹ Ta gh̄ir̄ə m̄ə tâ Satan a tsuu m̄itsȳé mi'in̄è l̄ó tsya nlon̄ m̄ə b̄i'in̄è zi m̄in̄an̄ ȳi.

N̄ib̄ò'ò n̄i Paul a n̄òò ȳi m̄ə à l̄e n̄tswe a Troas aà

¹² N̄òò ȳi m̄ə m̄ə l̄e n̄k̄uu a ala'a Troas a n̄ka n̄swon̄ n̄too ȳi n̄s̄iḡin̄è ya mb̄i'i Kristo ghu aa, m̄ə l̄e nȳə m̄ə Mm̄à'àmbi à n̄a'a m̄an̄j̄i n̄i if̄à'à ȳi m̄ə i l̄e n̄tswe ghu aa.

¹³ L̄â n̄u ȳa i l̄e nan̄s̄ə mb̄i'i n̄lon̄ m̄ə kaa m̄ə l̄e n̄j̄w̄a'ă nd̄im̄ gh̄à Titus ȳə aà. M̄ə tiḡè mf̄a filo fi b̄ə b̄i'i m̄ə bi l̄e t̄swe ghu aa, n̄lo gh̄èè a ala'a Macedonia.

Aj̄an̄ m̄ə b̄i'in̄è m̄à'a n̄tsya a n̄j̄m̄ Kristo aà

¹⁴ L̄â mb̄i'ik̄ə a mbo Nw̄iŋḡon̄ ȳi m̄ə, n̄tsya a n̄j̄m̄ Kristo a gh̄ir̄ə m̄ə tâ b̄i'in̄è t̄swe n̄i àbwar̄ə a aj̄an̄ m̄ə Kristo à tsȳà n̄tsò aà, n̄tiḡə n̄tsya a n̄j̄m̄ b̄i'in̄è, n̄s̄eens̄ə n̄i n̄too ya mb̄i'i Kristo, a id̄iḡə ts̄im̄ t̄s̄i'i tsò a yoo ȳi l̄umt̄è ȳi siḡin̄è.

¹⁵ Nlon̄ m̄ə b̄i'in̄è b̄ə aa àl̄umt̄è ȳi siḡin̄è ȳi m̄ə Kristo a fa a mbo Nw̄i, a tiḡè n̄s̄eens̄ə n̄ghèè a t̄it̄i b̄ə b̄i'i m̄ə bi yween̄ə aa bo bi b̄i'i bi b̄w̄e aà.

¹⁶ A mbo b̄ə b̄i'i m̄ə bi b̄w̄e aa, a b̄ə n̄t̄i àyà'à ȳi m̄ə a zwit̄ə, l̄â a mbo b̄ə b̄i'i m̄ə bi yween̄ə aa, a b̄ə àl̄umt̄è ȳi siḡin̄è ȳi m̄ə a z̄i n̄i n̄tsw̄ènt̄i. Ts̄o m̄ə a b̄ə laà aa, mb̄è w̄ò a ku'ùn̄è a n̄i m̄buu if̄à'à ma gh̄u aa ε?

¹⁷ Kaa bĩ'i sị bə aa tsi'i tsó bə bí ghà'atè bii bi lògè nighàà ni Nwĩ a nĩ àyoo mìtaa yii bi fèè aà, lá ajàṅ mə Nwĩṅḡòṅ à le ntoo yi'i aa, bĩ'i swonṅ aa tsi'i ànnù nĩṅkonṅ a nsi mi'i yu tsi'i tsó ṅgàṅəfà'à Kristo.

3

Annù nlonṅ àkàà yĩ fii bo bì àkàà yĩ lwèn yá

¹ A laà m̀bə aa mə bĩ'i bú mbeentə nĩ yi'i bimbɔṅ aa ε? Bĩ'i laà ṅkii nloo nĩ àṅwà'ànè tsó bə bi m̀'ɔ, jii mə i lo a mbo bu kì mə bi ṅwa'anə a mbo bù m̀beentə nĩ ifà'á yi'i aa ε?

² Bù bumbɔṅ nì bə aa ìjaṅ ṅwà'ànè ma jya a mbo bĩ'i. Bi ṅwà'ànè a mum m̀ntii bĩ'i mə tá bə b̀tsim zi ṅkii ntigə ntwonə.

³ Nì d̀i'ì nì mə á le ṅwà'ànə Krito yumbɔṅ ṅwà'ànə aṅwà'ànè ma yú ntigə ntoo yi'i nì yu. Kaa bi sị aa nĩ ṅkòṅṅwà'ànə ṅwà'ànè, bi ṅwa'anə aa nĩ Azwĩ Nwĩṅḡòṅ yii mə à tswe ntii aà; kaa wa'a aa a atu ṅḡò'ò kì ṅwa'anə, mbaṅnə ṅwà'ànə aa bə a mum m̀ntii bə.

⁴ Bĩ'i swonṅ ma mùu ajàṅ aa nlonṅə abiintii yii mə bĩ'i tswe nì yu a nu Nwĩ n̄tsya a n̄jim Kristo aà.

⁵ Kaa bĩ'i si swonṅ aa mə bĩ'i bimbɔṅ tswe nì m̀dà'à a ṅghìrə annũ tsu. M̀dà'à m̀tsim m̀ii mə bĩ'i tswe nì mu mi lò aa a mbo Nwĩ;

⁶ àa tsi'i Nwĩ mə à ghìrə mə tá bĩ'i tswe nì m̀dà'à a mbə ṅgàṅəfà'à fàa a mum àkàà yĩ fii, yii mə kaa a si aa b̀nòṅsè bii mə bi ṅwa'anə aa bə. A bə aa bə ànnũ Azwĩ Nwĩ. B̀nòṅsè bi zì aa nì n̄wó, lá Azwĩ Nwĩ a b̄aṅnə m̀fa aa n̄tswèntii.

⁷ Mbə a bə mə àkàà ya yii mə bi le ṅwà'ànə a atú ṅḡò'ò, a z̄i nì n̄wo aa, a le si naṅsə ṅweenə tsi'i ṅwèènə, kaa baIsrael wa'á n̄lèntə n̄si Moses bú n̄zi nlonṅ mə i le si ta si'i si'i, ka mə i le si bù ṅkentə n̄ n̄ta aa,

⁸ bəə bonṅ mbə n̄gha'a nì àkàà ya yii mə à n̄i afà'a Azwĩ Nwĩ aa, n̄i ka wa'à b̄aṅnə ṅweenə n̄tsyá mbo aa ε?

⁹ Mbə a bə mə ifà'a akàà ya yii mə a n̄iṅ isa'a a nu bə aa, i le n̄tswe n̄i n̄gha'a bəə bonṅ ifà'a akàà ya yii mə a ghìrə m̀innù mi bə mi tsinə aa, bonṅ i sị b̄aṅnə n̄tswe n̄i n̄gha'a n̄ii n̄i tsyatə aa ε?

¹⁰ Mbə bĩ'inè tigè n̄swonṅ mə n̄gha'a n̄i wè n̄u mə bĩ'inè tswe n̄i nu ts̄tsòṅ aa n̄i ghìrə m̄ə mə tá n̄gha'a n̄i m̀bii nya tigə ayoo adàṅḡ àdàṅḡ.

¹¹ Mbə a bə mə ayoo ya yii mə a le si kw̄i'inè aa a le n̄tswe n̄i n̄gha'a bəə bonṅ àyoo ya yii mə a tswe n̄iṅkonṅ aa a b̄aṅnə n̄tswe n̄i n̄gha'a n̄i ghà'atè.

¹² Tsi'i tsó mə a n̄i ànnù yii mə bĩ'inè n̄iṅ n̄tii yi'inə ghu aa, bĩ'inè z̄i àjàṅ mə bĩ'inə ka kì swonṅ ma yú ànnù n̄i m̀dà'à.

¹³ Kaa bĩ'inè sị aa tsi'i tsó Moses bə, a ajàṅ yii mə à le si lògè n̄i àtsè'è m̀bɔontə n̄i n̄s̄i yi ghu mə tá baIsrael tsuu m̄m̄ n̄gha'a nya n̄ii mə n̄i le n̄tswe ghu ṅkw̄i'inə n̄ii aa l̄yə aà.

¹⁴ Maa ajàṅ bi le m̄fii itú jyaa, i zi ywe'e sii, bi yi ti twonṅə àkàà yĩ lwèn ya aa, ma yaa atsə'ə a burə ka kì b̀òntè n̄i m̀tsyé myaa, nlonṅ mə bi kii m̄furə atsə'ə ma ya a m̀tsyé ṅù n̄tsya aa tsi'i a n̄jim Kristo.

¹⁵ Ìṅḡ, n̄zi nywe'e sii, bi yi ti twonṅə n̄òṅsè Moses wa aa, àtsè'è a b̀òntè m̀tsyé myaa.

¹⁶ Lá nòò yii mə ṅù à b̄ṅkə yi n̄zi a mbèc Mmà'àmbi aa, bi furə àtsè'è ya nlò'òsè.

¹⁷ Ts̄tsòṅ, Mmà'àmbi yii mə bĩ'inè swonṅə aa, à bə aa Azwĩ. Adìḡè yii mə Azwĩ Mmà'àmbi a tswe ghu aa kaa ànnũ abù'ù a wa'à ghu bú n̄tswé.

¹⁸ Bĩ'inè b̀tsim bii mə bi f̀rè mə atsè'è ya nlò'òsè a mi'i bi'inè aa, n̄gha'a n̄i Mmà'àmbi n̄i tigə n̄ta n̄i a m̄insi bĩ'inè, bĩ'inè l̄ii n̄i n̄gha'a n̄i Mmà'àmbi nya, n̄i

bəŋkə nî yi'inè, bî'inè tigè ñkwensə, ñkwi ñkɔ'ɔ nî a mum nìgha'a mà nya, ñtigè mbə tsɔ yu. Ma yû ànnù a lò aa tsi'í a mbô Mmà'abí yíi mə à nî Azwí aà.

4

Annũ àfù'ù Nwí a mum bántòò bi nsyê

¹ Ma mùu ajàŋ tsɔ mə Nwí a n̄j̄m àbɔŋət̄i yi à fà mē ìfà'á ma ghú a mbo bî'í aa, kaa bî'í si bù mbɔ'ɔ.

² Bî'í tuu ìnnũ adirə atú ts̄m j̄i mə bi ghírə a idigə alò'òsə aa kaa bî'í si ìnnũ mbwe'esə ghírə; kaa bî'í si nìghàà nî Nwí kwensə. Bî'í bàŋnə swonə aa tsi'í ànnù n̄ŋkɔŋ ya n̄ ìnsi n̄ ìnsi a mɔontə n̄ m̄nt̄i bē, bi tigè mb̄ii n̄ ànnũ yí'í a nsi mi'í Nwí.

³ Mbē ñtoo yíi mə bî'í swonə aa i bu ntswe a alò'òsə a mbo ñù, bɔŋ ì tswe aa a mbo bè bya mə bi bwe ñghɛ n̄ waa aà.

⁴ Nlon mə a mbo bo, nwí m̄bi ghú à mà'á mə afə'ə a mi'í bo b̄i bi si ntoo ya b̄i aà. Kaa bo wa'á n̄ ñkà'á wa mə i ta a nu bo aa yē. Ñkà'á ma ghú i bə aa yí ntoo yí ñsigìnə ya nlon nìgha'a n̄ Kristo, yíi mə à tswe n̄ m̄rə Nwí yumbɔŋ aà.

⁵ A n̄ ñtoo yíi bî'í swonə aa, kaa bî'í si annù aa nlon m̄b̄i mi n̄ mi'í swonə, bî'í swonə aa mə Yesu Kristo à n̄ Mmà'ambí, bî'í bē ñḡəfà'á juu nlonə ñkwitu Yesu.

⁶ Nlon mə à n̄ Nwí wa mə à lɛ nswonə mə, “Tá ñkà'á ì ta a múm m̄f̄i ìdìgə aa!” mə à ghírə mē ñkà'á yi i ta a múm n̄t̄i b̄i'í, a mfá ñkà'á yíi mə i ghírə mə tá b̄i'í zi nìgha'a n̄ Nwí nya mə n̄ ta a nsi Krito aà.

⁷ Lá b̄i'í b̄i mə b̄i'í tswe n̄ àfù'ù ma yú aa, b̄i'í bə aa tsɔ bántòò bi nsyê, tá d̄i'í mə àdà'á yí wè ya mə tswe a n̄ ñtoo yí ñsigìnə ya aa, kaa s̄i aa à yí'í bē, a lo aa a mbo Nwí.

⁸ B̄i d̄i mbuu ñḡi'í tsi'í ts̄m a nu b̄i'í, kaa ma yú a wa'á ghírə mə b̄i'í kentə, bi ghírə atú yí'í a buurə la kaa ma yú a wa'á yí'í k̄iŋə;

⁹ bi tsɔ'ɔ n̄ àkòrə yí'í la kaa Nwí a wa'á yí'í mi'í; mfuu n̄ yí'í mma'a n̄ a nsyɛ la kaa wa'á bàŋnə nzwitə.

¹⁰ Ñgòn b̄inòò bits̄m, b̄i'í bè'è n̄ n̄wo n̄ Kristo a nu b̄i'í. Bi tigè m̄b̄aŋnə nyə n̄ ñtswént̄i Kristo a nu b̄i'í.

¹¹ Maa ajàŋ, àjàŋ yíi mə b̄i'í tswe bit̄i aa, b̄i'í k̄i ntswe aa tsi'í a ntsu n̄wo ñgòn b̄inòò bits̄m n̄lon ñgaa Krito, ma mùu ajàŋ bi bàŋnə ntigə nyə n̄ ñtswént̄i Yesu fàa múm n̄ yí'í yíi mə kwo aà.

¹² Tsɔ mə a bə laa, b̄i'í tigè ñtswe n̄ a ntsu n̄wo n̄ bàŋnə ñtswe n̄ ñtswént̄i.

¹³ Bi ñwa'anə a múm àŋwà'anə Nwí mə, “Mè lɛ mb̄ii Nwí, maa ajàŋ mə k̄i ñtigə nswonə.” A ñḡi ñḡi, b̄i'í k̄i ntswe aa n̄ àjàŋə ab̄iint̄i mà ya, ñk̄i ntigə swonə n̄ ñtoo yí ñsigìnə yá.

¹⁴ B̄i'í zi mə, Nwí wa mə à lɛ nyweensə Mmà'ambí Yesu n̄wo aa, à ka yí k̄i yweensə yí'inè tsɔ mə à lɛ ñk̄i nyweensə Yesu aa, i lògə yí'inè tá b̄i'inè zi ntswe a nsi mi'í yu.

¹⁵ Ma j̄u ìnnũ ts̄m i fɛ'è aa nlon ñgaa yùù, mə tá ìb̄on Nwí i ka n̄sɛnə ñghɛ n̄ a mbo bè b̄i ghà'atə, tá ànnũ mfá m̄bi'ikə a mbo Nwí tá à ka ñgha'atə, ñk̄i nzi n̄ nìgha'a a mbo Nwí.

Ñka ntswént̄i

¹⁶ Tsɔ mə a bə laa aa, kaa mbə b̄i'í wa'á akòrə yí'í bú ñswun̄tə mb̄i n̄ ñj̄imə. Ka mə ñj̄á n̄ yí'inè i b̄orə ñkwo ñghɛ aa, Nwí bàŋnə m̄fa n̄ m̄t̄i m̄i f̄i a ñgòn b̄inòò bits̄m a n̄ àzwí yí'inè.

¹⁷ M̄unts̄irə ñḡi'í yù yíi mə b̄i'inə yə aa, kaa ì ka wa'á si'í tigè, ì ka yí z̄i n̄ nìgha'a n̄i mə n̄ luu ñk̄i ntswe n̄ŋkɔŋ aa a noò yíi mə b̄i'inə tswe a nsi mi'í Nwí aà.

¹⁸ Ma mùu ajàŋ, kaa bǐ'inè si aa ìnnù jǐi mē bǐ'inē yē nǐ mi'i aa lǐi, lâ m̀baŋnē nte'ε nǐ àtù yi'inè aa bē a nǐ ìnnù jya jǐi mē kaa bǐ'inè si yē aà. Ìnnù jǐi mē bǐ'inē yē nǐ mi'i aa i tswe aa tsi'í nǐ mú àtǐi noò. Lâ ìnnù jǐi bǐ'inè si yē aa i lwi'í nǐŋkoŋè.

5

¹ Nlon mē bǐ'inè zi mē, ǹtàn yǐ fàa nsyε ghu mē bǐ'inè tswe ghu aa, bi bē yǐ sà'à bon bǐ'inè tswe nǐ ǹda a aburē yǐi mē Nwǐŋgòŋ à ka fa, a bē ǹda yǐi mē bi si aa nǐ m̀bō ghurē, i tswé a aburē nlwǐ'i nǐŋkoŋè.

² Tsítsòŋ, bǐ'inè tsaa nǐ tswegè, ǹlɔɔ nǐ mē bon bi wε'ε ndùgè yi'inè yǐ àbùrè ya, a nu bǐ'inè,

³ ta bi wε'ε bǐ'inè tsuu nswèrè ǹswèrè tswe.

⁴ Ajàŋ mē bǐ'inè burē fàa a múm ǹtàn ghuà, bǐ'inè tsaa tswegè kaa a wa'ǎ bē aa mē bǐ'inè l̀ɔɔ aa mē tâ bì tso'ɔ ma juù ìtsè'è a nu bǐ'inè, bǐ'inè bàŋnè l̀ɔɔ mē tâ bì wε'ε ji aburē jya ghu atu, tâ ǹtswèntǐi ì baŋnè ntigè ji ayoo ya yǐi mē a kwo aà.

⁵ A t̀antè Nwǐ ǹtantè yi'inè a nǐ kwensə ma ghù, ñki mfa Azwi yi a mbo bǐ'inè a nǐ àwenè mē kwensə wa a zǐ.

⁶ Tsó mē a bē laa, bǐ'inè tigè ntswe nǐ àtànǐntǐi ŋgòŋ b̀nòò bi tsimè. Bǐ'inè zi mē bǐ'inè bē naŋsə tswe a ndùgè fàa nǐ yulà ǹjyǎnu bon bǐ'inè tswe a ndǐsyà bi'inè bì Mmà'àmbǐ,

⁷ nlon mē bǐ'inè zǐ akòrè nizǐ yi'inè aa a múm àbǐintǐi, kaa à sǐ annù nyē bē.

⁸ Bǐ'inè taŋ ntǐi, nyè'ètè mē bon bǐ'inè laa mmà'àtè m̀b̀̀nu yù m̀baŋnè ŋghε ntswe a ndùgè bi'inè bì Mmà'àmbǐ.

⁹ Lâ kè bǐ'inè tswé a ndùgè, kè bǐ'inè tswé a adigè dàn, atu annù yi'inè tâ à bē a ŋka ŋghìrè tâ Nwǐ à ka ndoritè.

¹⁰ Nlon mē bǐ'inè bitsim ka yǐ təə a nsi ŋgò'ò kòrè Kristo, tǎ tâ bì tso'ɔ ifà'à ŋù ǹtsim tâ à kwere ìbòŋ kě ìbi, ǹyonə a ǹjímè ànnù yǐi mē à le mfà'à fàa múm ǹjyǎnú aà.

Afà'a mboonsə bē bo bì Nwǐ

¹¹ Tsó mē bǐ'inè zǐ ànnù yǐi mē a tswe ghu a ŋka mbo'ɔ Mmà'àmbǐ aa, bǐ'inè ghìrè tâ bē bǐ m̀ɔ'ɔ bì zi. Nwǐŋgòŋ à naŋsə nzi yi'í, mē kǐ ñwa'atè mē a múm ǹtǐi bù nǐ kǐ naŋsə nzi yi'í.

¹² Kaa bǐ'í si bù ñkəŋə a ŋghù'ùsè yi'í b̀imbəŋ a mbo bù, bǐ'í bàŋnè ǹlɔɔ a ndǐ'í tâ nǐ zi mē mbə nǐ kǎ ñkwεε m̀ntǐi muu nlon ŋgàà yǐ'í; ta zi nǐ ajàŋ yǐi mē nǐ kwi'í ǹghàà a mbo bē bya bǐi mē bi kwèè m̀ntǐi myaa nyonə bē ñkèrè ñù, m̀baŋnə mmà'àtè akòrè nizǐ yaa laà.

¹³ Bǐ'í baanə aa bàànè aa ε? Bon bǐ'í baanə aa mbǐ'í ŋgaa Nwǐ. Lâ, mbə a bē mē kaa bǐ'í si aa bàànè baanə, bon ma mùu ajàŋ a bē aa nlon ŋgàà yùù.

¹⁴ Nlon mē a yi'í laa a tsisə akòŋnè Kristo; bǐ'inè zi a laa mē ñù yǐ fùùrè à le ŋkwo mbǐ'í ŋkwitu bē b̀tsimè, a tigè mbə mē bē b̀tsim bi kwò.

¹⁵ A le ŋkwo a atu bē b̀timè aa mē bē bǐi mē bi tswe ntǐi aa tâ bì tsuu aa bē mbǐ'í ŋgàà yàà i tswe, tâ bo baŋnə tswe nlon aa yu wa yǐi à le ŋkwo a atu bo bi bù ñyweensə yi nǐ ǹwo aà.

¹⁶ Nloginə tsítsòŋ kaa bǐ'inè si ŋù bu nlentə aa tsi'í tsó ajàŋ mē mbi yù i lèntè aà. Ka mē à le mbə noò yǐ m̀ɔ'ɔ bǐ'inè lèntè nǐ Kristo tsi'í tsó ñùmǐsòŋ aa, kaa bǐ'inè si nǐi maa ajàŋ bu nyə.

¹⁷ Tsó mē a bē laa à aa, ñù ǹtsim yǐi mē à tswe a mum Kristo aa, à tigè mbə aa ñù yǐ m̀fii. Le bon ǹtswèntǐi yǐ yǐ ǹlwèn ì ghèè mē, yǐ mfii ì tigè ñzi.

¹⁸ Ma juù ìnnù i lo aa a mbo Nwǐŋgòŋ, yǐi mē, ǹtsya a ǹjím Yesu Kristo, a le mbù ǹlogè yi'inè m̀boonsə a nu yu, ntigè mfa ifà'à a mbo bǐ'inè mē bǐ'inè ka mboonsə bē.

19 Ma la a bə mə n̄tsya a n̄j̄m Kristo, Nw̄iŋgòŋ à le lògə mb̄i m̀b̀u mboonsə fu a nu yu, kaa ŋki'ì n̄i ìnnù j̄i b̄i jyaa bú n̄lii, mbaŋnə ntigə mfa ifà'a mbòònsə bə a mbo b̄i'ìnè.

20 A bə mə b̄i'ì tigə mbə aa bitsùsə bi atu bi Kristo, Nw̄iŋgòŋ a tigə n̄tsya ni nu b̄i'ì ŋghaa ni a mbo bə. B̄i'ì tigə m̀bu'u n̄i m̀bo a mbo bə n̄i Ìkùm Kristo, mə tâ bo bu mbòònsə waa bo b̄i Nw̄i.

21 Nlon ŋkwitù yì'ìnè Nw̄iŋgòŋ à le ŋghìrè yi a tigə m̀b̀ə ìnnù j̄i b̄i, a yu wa ȳi kaa à le ŋki'ì ìnnù j̄i bi zi aa, tâ tâ b̄i'ìnè tigə n̄tsya ghu nu, mbə itsinènnù Nw̄i.

6

1 B̄i'ì fà'à aa b̄i'ì b̄i Nw̄i, m̀bu'u n̄i m̀bo a mbo bù mə tâ n̄i tsuu ghìrə mə ìb̀òŋ Nw̄i wa a mbo bù ì tsya a adàŋè adàŋè.

2 Nlon mə Nw̄i à swon mə, “Mə le nyu'u ànnù ȳi mə n̄i le si twonə nàa nswon aa a noò mə à le ŋkù'ù mə mə kwetə ghuu aà, ŋkwetə ghuu a noò ònywèènsə bù.” Yu'utə n̄i! Aa nòò ȳi mə à kù'ùnə a mbo Nw̄i a ŋkwetə bù ghu aa à ghulà! Aà òjwi ȳi mə Nw̄i à ka yweensə ghuu ghu aa ì yulà!

3 Kaa b̄i'ì si yì'ì annù ȳi mə mbə n̄u kwántə ghu ŋwo aa ghìrè, mə tâ n̄u tsee àfirə yì'ì ló ki fa n̄i ifà'à ȳi mə b̄i'ì fà'à aà.

4 B̄i'ì d̄i'ì a n̄i ifà'a tsim ȳi mə b̄i'ì fà'a aa mə b̄i'ì bə aà ŋgǎŋfà'à Nw̄i, a ajàŋə mə b̄i'ì tswa n̄i m̄nt̄i mi'ì a n̄i ŋgòŋ b̄inòò bitsim, òyə n̄i ŋgi'ì, ìnnù ì tsyā n̄i yì'ì a n̄syə, ìnnù j̄i bi j̄i wè j̄i wè ì yē n̄i yì'ì,

5 bi le ŋghòò n̄i yì'ì, n̄niŋə n̄i a ndátsaŋ, bə ju'ù m̀burə n̄i ìdìgè nlon ŋgaà ȳi'ì; b̄i'ì nwugè n̄i ìb̄i n̄u yì'ì n̄i ifà'à, n̄le ti bw̄i ŋk̄i n̄le n̄i n̄j̄i.

6 Ìnnù j̄ulà ì k̄i m̀bu nd̄i'ì n̄i a mbo bə mə b̄i'ì bə aa ŋgǎŋfà'à Nw̄i: A ajàŋə mə nòŋsə ȳi'ì à le nlaa maŋsə aa, b̄i'ì k̄i n̄zi annù n̄iŋkonə ya mə a tswe n̄i n̄too ȳi siginè ya, n̄tswa n̄i m̄nt̄i mi'ì, ŋk̄i ŋghìrə n̄i ìnnù j̄i siginè a nu bə aa, Azw̄i Nw̄i bo b̄i àkòŋnè ȳi mə a le mbə yi annù n̄iŋkonə aa,

7 àjàŋ mə b̄i'ì swonə n̄i ànnù n̄iŋkonə aa, n̄i m̄idà'à mi Nw̄iŋgòŋ, n̄tugitə n̄i n̄joo n̄tsò jya j̄i mə à n̄i annù ȳi tsinè aa a abò mà'à n̄i a abò ŋkwàbè n̄to n̄i j̄u.

8 Bə gha'asə n̄i yì'ì, b̄i m̀w'ɔ tsa'à n̄i yì'ì, n̄swonə n̄i ìnnù j̄i bi a atu b̄i'ì, ŋk̄i n̄swonə n̄i j̄i siginè. Bi lentə n̄i yì'ì tso ŋgǎŋabaŋnènnù, lá b̄i'ì b̄an̄nè n̄swonə n̄i ànnù n̄iŋkonə.

9 Nlentə n̄i yì'ì tsò bə b̄i mə bi s̄i waa zi aa, la bə bitsim z̄i yì'ì; b̄i'ì bə tsò b̄iku bi bə, lá n̄i yē n̄i yì'ì b̄i'ì k̄i n̄tswe b̄it̄i; ka mə bi n̄iŋə n̄i ŋgi'ì a nu b̄i'ì aa kaa bi s̄i yì'ì zwitè.

10 Bi le si ghìrè b̄i'ì jəŋnè b̄inòò b̄i m̀w'ɔ, lá b̄i'ì doritə tsi'ì b̄inòò b̄itsimè; b̄i'ì bə tsò ŋgǎŋəf̄um, lá ŋghìrə bə b̄i ghà'àtə tswə n̄i àfù'ù; b̄i'ì bə tsò bə b̄i mə bi s̄i n̄i àyoo tswé, lá m̀baŋnə n̄tswe n̄i n̄joo tsimè.

11 Ìkà'à j̄i'ì baKorinto, wa b̄i'ì n̄ansə mə ŋghaa a mbo bù n̄i n̄si n̄i n̄si, ŋki ŋa'à m̄nt̄i mi'ì mfa a mbo bù.

12 Kaa bi'ì s̄i m̄nt̄i mi'ì a mbo bù k̄i, a b̄an̄nə ŋk̄i bə bù ŋk̄i ni m̄nt̄i muu.

13 Mə tigə ŋghaa a mbo bù tsitsòŋ aa tsò n̄u a ghàà a mbo b̄òò bi, n̄i ki ŋŋa'a m̄nt̄i muu mfa a mbo b̄i'ì.

Awà'asè nlon annù mbòònsə bo b̄i b̄it̄ib̄i Nw̄i

14 N̄i tsuu ki bòònsə fà'à bo b̄i b̄it̄ib̄i Nw̄i. Mbə ànnù ȳi siginè b̄o ànnù ȳi bi boònsə aa mə akə aa ε? Mbə n̄laa ìdìgè b̄o m̄fi ìdìgè tswé àdìgè ȳi fùurè aa mə akə aa ε?

15 Mbə Kristo bo Devil biinè aa mə akə le? N̄u ȳi mə à b̄i Kristo à tswe aa n̄i yuu annù mə mbə a k̄a ŋghìrə bo n̄u ȳi kaa à si Kristo b̄i aa ε?

16 Mbə ndàmà'anw̄i tswé n̄i ànnù ȳi m̀w'ɔ bo b̄i m̄iŋkobə aa ε? B̄i'ìnè laa mbə ndàmà'anw̄i ȳi mə à tswe nt̄i aà! A ajàŋ ȳi mə Nw̄i yumbonə à swon mə,

“Mè ka ghurè ndùgê yà bi'i bì bè bâ, i kî tswe a titii bo; mè ka bə Nwĩngòŋ wàà, tâ bo bə bê bâ.”

¹⁷ Maa ajàn Mmà'ambi a swon mə, “Nì fε'ε a titii bo, mfi'isə mibii mi nú muu a titii bo.

Ntsee nî ànnù tsu a nghìrə bu bì àyoo yii mə kaa a sî laa aa tswe, bəə bon mə ka kwere ghuu.

¹⁸ Mè ka tigè bə Taà ghùù, tâ bù tigè ŋki mbə boò ba bí mbànè bo bí bāngyè, a swon Mmà'ambí Mbu'utèmbí.”

7

¹ Tsi'í tsó mə ìnnù ma jû tsim mə Nwĩ à kà'a i tswe aa a mbo bí'inè aa bilim ba bii mə mè kòŋə aa, tâ bí'inè si'i mibii mi nú mi'inè tâ mì laa a nî ñsĩŋ tsim jii i sĩŋ ibii nú yi'inè nî àzwĩ yi'inè aa, nyə mə bí'inè laa mànşə a ajàn mə bí'inè bo'c Nwĩ aà.

Ajàŋ mə Paul à le si doritə nlon baKorinto à

² Nì ŋa'a mĩntii muu mfa a mbo bí'í, kaa bí'í sĩ annù a mbo ñu tsu wó; kaa bí'í sĩ ñu tsu lænsə; kaa bí'í sĩ ñu tsu nì'ì.

³ Kaa mè sĩ annù ma yú swon aa a mfá ìfirê ghuu ñlon mə mè t'ê mbàa nswon a mbo bù mə nì tswe a ntii bí'i a ajàn mə kaa mbə ayoo tsu a wa'à yi'inè faatə, kə bə bə ntswèntii kə ñiwó.

⁴ Mè nāŋsə nzi ghuu, mə nì tswe nì ntii yí siginè, mè kî ntswe ni kintərə yí ñwè ñlon ŋgaa yuu. Ntii gha i luu nì mbocòŋ. A múm ŋgi'ì yí'ì ntsim, mè burə ka tswe ni ñidorə nì wè.

⁵ Tsi'í a ajàn mə bí'í le nzi ŋkuu a ala'a Macedonia aa, kaa ibii nú yi'ì i leè ñwa'à mmĩntə, ŋgi'ì i zí ni a nu bí'í a mbèε mbèè. Bí'í tô bi'ì bì bə a abεε, ŋkii nto bi'ì bì ñiboc'c a múm ntii bí'í.

⁶ Lá, Nwĩngòŋ yii mə a lə'ətə mĩntii mi bə bii bi jəŋnə aa, à le lə'ətə mĩntii mi'ì a ajàn mə à le nghìrə Titus a zí aà;

⁷ kaa wa'à bə aa tsi'í ajàn mə à le nzĩ aa bə, bo bí ajàn mə nì le mbocorisə ntii yi aà. A le nswon a mbo bí'í ajàn mə ni yè'ətə, njəŋnə, ntii nî ànnù ya laà. Ma yú a le nghìrə mə mè ku'usə ndoritə.

⁸ Ka mə mè le nghìrə nì jəŋnə a nî àŋwà'ànə ya mə mè le ntoo a mbo bù aa, kaa nú yà i sî ghu bāŋnə mbi'ì (ka mə i le mbi'itə ghu aà). Mè yə mə àŋwà'ànə ma ya a le nghìrə nì jəŋnə, ka mə nì le njəŋnə tsi'í a nì mútii noò aà.

⁹ Lá tsĩtsòŋ, mə doritə, kaa ŋki'ì doritə aa bə mə nú yùù i le mbi'ì aa bə, ñlon mə, ajàn mə nú yùù i bì'ì aa, a ghìrə mə tâ nì kwensə bĩmāŋjĩ buu, Nwĩngòŋ à le mmòcòntə ghuu a nî àjəŋnə ma yá. La a bə mə kaa bí'í le ŋwa'á annù yí bi a nu bù ghìrə.

¹⁰ Nlon mə àjəŋnə yii mə Nwĩngòŋ a fà'à ni yu aa, a kwensə mĩntii, ŋkii nghìrə bə yweenə. Kaa mbə bí'inè wa'à ma yaà àjəŋnə baà. Lá àjəŋnə yii mə à ni yí ñúmĩsòŋ aa, a zĩ ni ñiwó.

¹¹ Tâ nì yə ajàn mə Nwĩngòŋ à ghìrə nî àjəŋnə yuu ma yú aà. Nì yə ajàn mə a kì ghìrə nì tigè nyə'ətə ni mə ni ghìrə tâ bì zi mə kaa nì sî nî àbo ghu tswé, nyə a ajàn mə a kì ghìrə mĩntòŋə muu mi lwĩnə, yə nî ni bo'c nii nì kə tswe ni nu, nyə a ajàn mə a kì ghìrə nì fa mibii mi nú muu ŋki nāŋsə ntāŋtə ni a nniŋ ñjò a nu bə bii mə bí ghìrə ìnnù jĩ bi aà. Nì nāŋsə mē ñdi'ì mə kaa àbò yùù kaa á sî ni ma yú ànnù tswé.

¹² Ka mə mè le ŋwà'ànə ghuu aa, kaa mè le ŋki'ì ŋwà'ànə mbi'ì aa ŋgaa ñu wa mə à le nghìrə ibi aa, kaa ŋki'ì kì ŋwa'anə aa mbi'ì ŋgaa ñu wa mə bí le nghìrə ibi wa ghu nú aà. Mè le mbāŋnə ŋwa'anə aa mə mə ghìrə tâ à laa a atu bù a nsi mi'ì Nwĩ ajàn mə nì fa ibii nú ghuu a mbo bí'í aà.

¹³ Maa ajàṅ, bí'í le ntigə ndoritə, kaa à le ŋki'i aa tsi'í ni'i nidorə bə, bí'í le mbù naṅsə ndorə a nyə ajàṅ mə Titus à le si ndoritə aà. Bù bitsim le ŋghirə ntii yi i nōṅ nī mbəonə ajàṅ mə ni le naṅsə ŋkwərə yi aà.

¹⁴ Mbə a bə yīi mə mē le nte'ε ŋka ŋkwεε ntii gha ghu mbo mbə'i ŋgaa yùù, bəə boṅ kaa nì kì wa'ă atú ya dírísè. Ajàṅ mə ŋgòṅ ìnnù tsim jii mə bí'í le si swon a mbo bù à le mbə annù nīkonə aa, ajàṅ mə bí'í le si kii ntərə a nsi Titus nlon ŋgaa yùù aa, a kī mbə annù nīṅkonə.

¹⁵ Maa ajàṅ, àkòṅnə yīi mə à tswe ni yu a nu bù aa, a ku'ùsə ŋkwe ntinsə, ajàṅ mə a wa'atə nī àjàṅ yīi mə nì kì si yu'unə nī ìnnù jii à kì si dī'i a mbo bù aà; a ajàṅ mə nì le ŋkwərə yi, ntsiginə ni nìb'ò aà.

¹⁶ Mè naṅsə nluu ni nidorə mə mbə mē naṅsə nyəgitə a nu bù a nī ìnnù tsimè.

8

Ajàṅ mə bə bi Kristo fa njoò aà

¹ Bilim bá bí'í lòò mə tá nì zī ìbòṅ Nwī yīi mə à ghirə a nī ŋghòtə jii mə i tswe a Macedonia aà.

² Bo kī tswe nì ìkwà'ànè jī ghà'àtə ṅyonə a ni ŋgi'i yīi mə i kì kuu a nu bo aa, lâ nidorə kì bəṅnə nluu a ntii bo ŋghirə mə bo tigə mfa ti gitə àbo ka mə bo fum fum aà.

³ Mè tse bə ayəfə a nswon mə bo kì si naṅsə mfa nyonə a njiim ayoo yīi bo kì tswe ni yu aà. Bo kì si te'ε mfa nī ŋkòṅè yàà ntsyatə ajàṅ mə bo tswe ni yu aà.

⁴ Bo kì si bu'u mbo a mbo bí'í mə bo tswe nī àbwarə a ndiintə bə bi Nwī bii mə bi tswe a Yudea aà.

⁵ A kì burə ntsyatə ajàṅ mə bí'í kì si te'ε wa'atə aà. Lâ bo le ntsyă mbii mfoo mfa mibii mi nú myaa a mbo Mmà'àmbi mbon kii tigə fa mibii mi nú myaa a mbo bí'í, a ajàṅ mə Nwī à le si lòò aà.

⁶ Bí'í tigə mbu'u nī mbo a mbo Titus mə, àjàṅ mə à leè nte'ε nloginə afà'à yu aa, tá à maṅsə ifà'a abonəntii mà yú a titii bù.

⁷ Tsitsòn tsó mə ni tsya mbii a nī ìnnù tsim aa, a nī àbiintii, a ajàṅ mə ni swonə annù Nwī aa, a ni àjàṅə mə nì zī annù nīṅkonə aa, a nī nyè'ətə a ŋkwetə, bo bi nī àjàṅ mə nì kōṅə a yī'i aa, mə tigə nìlòò mə tá nì kī ntsyambii a nī afà'a àkòṅnə ma yú nyonə ajàṅə mə ni naṅsə mfa a ŋkwetə bə bi Nwī aà.

⁸ Kaa mē si lòò aa mfá ndi'i yī tsu a mbo bù bə, mə bəṅnə nìlòò aa nswon mə mbə nì tsyă njiim ajàṅ mə nì yə bə bi mò'ò bi yè'ətə a ŋkwetə aa, ntigə ŋki dī'i ajàṅ mə àkòṅnə yuu a naṅsə mbə yī ànnù nīṅkonə aà.

⁹ Nì zī ìbòṅ Mmà'àmbi yī'inə Yesu Kristo, ka mə à le mbə ŋgàṅafù'ù aa, à le ŋghirə ibii nú yi a nī ŋgàṅafum mbi'i ŋkwitú ghuu mə nì tsyá a njiim afumə yi ya mbəṅnə mbə ŋgàṅafù'ù.

¹⁰ Amòontə ya a ni mə, a boṅ mə nì maṅsə ànnù ya mə nì kì lòginə fii alòò aa tsitsònə. Nì le mbə bitsyà bi mbii, kaa ŋki'i aa tsi'ă a mfà'a bə, à le ŋki mbə aa a nìlòò a mfà'á.

¹¹ Nì ghεε nī mbii la mməṅsə afà'à wá. Tá àjàṅ mə ni yè'ətə ŋkii ŋkonə nī mfà'à aa, tá à fe'ε mbòontə nī àjàṅ yīi mə nì fà'a məṅsə aà, nyonə aa a nī ayoo yīi mə nì tswe ni yu aà.

¹² Nì bə kī doritə a mfa boṅ Nwīṅgòn à ka beentə ayoo yīi mə nì fa aa, i yonə aa a njiim ayoo yīi nì tswe ni yu aà, kaa ŋki'i betə mə nì fa aa ayoo yīi mə nì sè yu tswe aà.

¹³ Kaa mē si lòò aa mə akwetə yīi mə ni fa a mbo bə bi dan aa tá à bə abè'è mə bi bə'èsə ghuu ghu bə.

¹⁴ Lâ àjàṅ yīi nì tswe ni yu tsitsòn a gha'atə aa, a boṅ ŋki ŋku'unə mə tá nì kwetə bə bii mə bi sè nī àyaa tswé aà. Tá a yi mbə a noò yīi nì boṅ, bo bəṅnə ntswe ni yu

a gha'atè aa, bo kî ñkwetə ghuu. Ma mùu ajàṅ a bə mə ni lèntè ghuu bu ni bù aa ñgìgìṅè.

¹⁵ A ajàṅ mə àṅwà'ànè Nwí a swon aa mə,
 “Nù yíi mə à le ṅghotə mi gha'atè aa,
 kaa à le ṅwa'à ni mu tswé mî tsyatə.
 Nù yíi mə à ghòtə mi kə'ətè aa,
 kaa a wa'à kî m̀boṅə.”

Titus bo bì ṅgǎṅakòrê ji

¹⁶ Bì'i fa miya a mbo Nwí mə à ghìrə mə tâ Titus à ka ndoritə ni a ṅkwetə bù tsi'í ajàṅ mə bì'i kii ndoritə aà.

¹⁷ Kaa à le ṅkí'i bii aa tsi'í ajàṅ mə bí'i swon mə tâ à fa'a aà, à le si doritə tsi'í annù a a ṅkwetə, àjàṅ mə a zi a mbo bù aa, wa a zí aa nî ñkòṅê yí.

¹⁸ Bì'i too nii, nî ñdimê yí'inè yíi mə ṅghòtə jî ghà'atè naṅsə ṅkòṅtə ifà'á yi ajàṅ mə a swon ntoo yí ñsigìṅè aà.

¹⁹ Kaa si tsi'í ma yú bê, ṅghòtə ì kî mē ñtsɔ'ɔ yi ntoo yi mē tâ bí'ibo gheε akòrè ñitəə mà yú a mfà'a ifà'a àkòṅṅè ma ghú a ṅgha'asə Mmà'ambi tá kii dî'i mə bí'i kòṅə ṅkwetə.

²⁰ Bì'i tsyèsè nî yi'i mə bí'i wa'à lè ghìrə tâ bə ka nnurikə a ni mánjî yíi mə bí'i fà'à nî ñjoo jii mə bə naṅsə mfa nî àbòṅəntii aà.

²¹ Bì'i lòò aà ṅghìrè ànnù yíi mə a tsinə a nsi Mmà'ambi bo bì a nsi mi'i bə.

²² Bì'i too mumaà yí'i bo bo. Bí'i ywè'ètè mē yi a ṅгаа jî ghà'atè ñyə mə a doritə a ṅkwetə. Tsítsòṅ a ajàṅ mə à naṅsə nniṅ ntiṅ yí a nu bù aa, a kù'ùsə naṅsə ndoritə a ṅkwetə.

²³ A ṅghèε ni Titus, à laa mbə ṅú àkòrè ghâ mə a fà'à bí'i yu a ṅkwetə bù. ṅghèε ni bílím bí'inè bí mɔ'ɔ bya mə bí ghèè bo bo aa, bo tswe aa ni tsùsè àtú ṅghòtə, ñzi ni ñgha'a a mbo Kristo.

²⁴ Nî dî'i akòṅṅè a mbo bo, ta tâ ṅghòtə jyâ tsim tâ ì yə tâ à laa, tâ bo bii mə bí'i kî si kwèè mîntii mi'i nlon ṅgaà yùu aa tsi'í annù ñṅkoṅè.

9

Mfâ àkwetə a mbo bílím bí'inè boɔ bi Kristo

¹ Kaa ñji'í ànnù a mbo mə a mbú ṅka ṅṅwà'ànè a mbo bù ñlonə akwetə yíi mə bí fa a mbo bə bí Nwí a Yudea aa kaa à si bê.

² Nlon mə mə zi mə ñ doritə a ṅkwetə. Mè kî si kii ntərə nlon ṅgaà yùu a mbo bə bí Macedonia, ñswonə ni mə bílím bí'inè a ala'a Achaia bí kî taṅtə ñlògìṅè aa yí lòò. Ajàṅ yíi mə ñ naṅsə ndoritə a ṅkwetə aa, a kî tìntə waa bí ghà'atè.

³ Lá mə too bílím bí'inè bú aa mə tâ àjàṅ mə bí'i kî si tərè ñlon ṅgaà yùu aa tâ à tsuu bə mə bí'i kî si ghàà aa bê ñtsù bê. Tsó ajàṅ mə mə kî swon aa tâ ni taṅtə ghùu kwetə wá.

⁴ Lá mbə a bə yíi mə bə bya a Macedonia zi bí'ibo, ni baṅṅə mburə ti taṅtə, boṅ à ka bə adìrətu a mbo bí'i i kii bə adìrətu yí wè a mbo bù. Nlon mə bí'i kî naṅsə nzi mə ni ka kwetə.

⁵ A bê ànnù yíi mə mə wà'atə mə a ku'unə a ntoo bílím bí'inè bú mə bí tsya mbíi yà aà; ta taṅtə juu njoo jya mə ni kî kà'a aà. Maa ajàṅ boṅ i ka tìgə tswe mboṅ tá mə zi nî ñkòṅê yùu, kaa ṅkí'i a ṅgaanse bê.

⁶ Annù yíi mə swon aa a ni aa mə, ṅù yíi a bə miji nliṅə aa, à ka yí kii fù'ù miji mî kə'ətə. Nù yíi a bə ti liṅə aa tâ fu'u mə gha'a.

⁷ Tâ n̄n̄tsimè à fa n̄yon̄ə ajàn̄ ȳi m̄ə à kà'a a n̄tii yu aa, n̄tsuu ki nurikə, kè tâ tsuu b̄ə m̄ə bi gaa nii gaa. Nlon̄ m̄ə Nw̄iṅgòṅ a kòṅə aa n̄u ȳi m̄ə a fa ni n̄idorə aà.

⁸ Nw̄iṅgòṅ à z̄i àjàṅə m̄ə mb̄ə a f̄à àf̄u'ù ȳi w̄è a mbo bù m̄ə tá n̄i tswe n̄i n̄joo j̄ii i nan̄sə ṅgha'a aa a ṅgòṅ b̄inòò b̄ītsim a mf̄à'a ṅgòṅ mbuu m̄if̄à'à m̄i sigin̄ə m̄ītsim ghu.

⁹ A ajàn̄ə m̄ə àṅwà'àn̄ə Nw̄i a swon̄ aa m̄ə,

“A fa ti l̄iṅə a mbo ṅgàṅəf̄umə,

ànn̄u ȳi a tsin̄ə* ñlwi'ï n̄iṅkon̄ə.”

¹⁰ Yu wa ȳi m̄ə a fa n̄joo ṅgwè'è a mbo n̄u ȳi m̄ə a bè aa à ka ṅkii m̄fa n̄i m̄j̄i m̄ii m̄ə bi j̄i aa, à ka fa a mbo bù ni j̄i w̄è, i kii gh̄ir̄ə n̄i fu'u ni m̄i w̄è ta ku'usə m̄inta m̄ii ni koon̄ə a n̄i ìnn̄u juu j̄ii i tsin̄ə aà.

¹¹ A ka kii gh̄ir̄ə m̄ə tá n̄i ka mb̄ə ṅḡañaf̄u'ù a n̄i a n̄i ìnn̄u tsim m̄ə mb̄ə n̄i k̄a m̄fa ṅgòṅ b̄inòò b̄ītsim, ta tá bè b̄i gh̄à'àt̄ə ka m̄fa m̄bi'ikə a mbo Nw̄i n̄lon̄ n̄joo j̄ya m̄ə n̄i fa bo kw̄er̄ə ni a mbo b̄i'ï aà.

¹² Nlon̄ m̄ə if̄à'à ma gh̄u m̄ə n̄i f̄à'à aa, kaa i si aa tsi'ï bè bi Nw̄i bya kw̄et̄ə, i kii ṅgh̄ir̄ə bè b̄i gh̄à'àt̄ə ka nan̄sə m̄fa n̄i m̄bi'ikə a mbo Nw̄i.

¹³ Nyon̄ə a n̄jim̄ə ajàn̄ m̄ə bi ȳə n̄i f̄à' à b̄īin̄u ghu a n̄i if̄à'à gh̄uu aa, bè b̄i gh̄à'àt̄ə bi ka ki gha'asə n̄i Nw̄i, a ajàn̄ m̄ə ni f̄à'à n̄i n̄toò Kristo ya m̄ə n̄i bii aà, bo bi ajàn̄ m̄ə ni ȳat̄ə n̄joo ti l̄iṅə a mbo bo bi a mbo bè b̄i m̄w'ə b̄ītsim aà.

¹⁴ Tsó m̄ə a b̄ə la aa, n̄i ka tswe a n̄tii bo, tá bo ka tiḡə tsà'àt̄ə Nw̄i n̄it̄i n̄lon̄ ṅgàà yùu, n̄lon̄ə ìb̄on̄ Nw̄i ȳi w̄è ȳi m̄ə a d̄i'ï a mbo bù aà.

¹⁵ Tâ b̄i'in̄ə fa m̄bi'ikə a mbo Nw̄i n̄lon̄ə m̄it̄əṅn̄ə mi ti swon̄ m̄ii m̄ə à fa a mbo b̄i'in̄ə.

10

Paul à làànsə àtu b̄ə n̄lon̄ if̄à'a ȳi

¹ M̄ə Paul, wa ȳi m̄ə m̄ə sigis̄ə ìb̄īin̄u gha a nsȳə a noò ȳi m̄ə m̄ə tswe bi'in̄ə aa, lâ m̄baṅn̄ə n̄tsə'ə a nu bù a noò ȳi m̄ə m̄ə si bi'in̄ə tswé aa, m̄ə lògə m̄b̄on̄ə àjàṅ ȳi m̄ə Kristo a b̄on̄ə aa, bo bi ìb̄on̄ə ȳi,

² m̄bu'u n̄i m̄bo a bù m̄ə tá n̄i gh̄ir̄ə m̄ə, nòò ȳi m̄ə m̄ə zi aa, tá m̄ə tsuu a nu bù ki tsə'ə tsó àjàṅə m̄ə a laa m̄ə m̄ə ka nan̄sə tsə'ə a nu bè bya m̄ə bi swon̄ə ni m̄ə b̄i'ï f̄à'à ṅyon̄ə aa m̄ân̄j̄i bè b̄i f̄àa m̄bi aà.

³ Nlon̄ m̄ə ka m̄ə b̄i'ï tswe f̄àa m̄um̄ m̄bi aa, kaa b̄i'ï si n̄tsò ma'a nyòṅə aa b̄im̄ân̄j̄i bi m̄bi yù.

⁴ Kaa m̄ik̄on̄ mi n̄tsó mi'ï kaa mi si aa mi m̄bi mù b̄ə. Mi baṅn̄ə n̄tswe ni m̄id̄à'à mi Nw̄i a tá ṅgi'ï n̄i ìd̄iḡè j̄i t̄i.

⁵ B̄i'ï ta ṅgi'ï a n̄i ìm̄òont̄ə asw̄uṅn̄ə b̄ə bo bi n̄joò tsim j̄ii bè bi ṅṅee nu bi lògè ṅkin̄ə n̄i ìd̄iḡè ghu m̄ə tá bè wa'à Nw̄i zi aa, ṅkw̄er̄ə n̄i ìm̄òont̄ə tsim, ṅgh̄ir̄ə i tiḡè ṅyu'un̄ə n̄i Kristo.

⁶ Nòò ȳi m̄ə n̄i d̄i'ï m̄ə n̄i ìnt̄i gh̄uu tsim m̄ə n̄i ka ki nyu'un̄ə aa, b̄əə bon̄ b̄i'ï ka kii tan̄t̄ə a n̄iṅ n̄jo a nu bè b̄ītsim b̄ii m̄ə bi t̄īi atu aà.

⁷ Nan̄sə l̄ent̄ə nȳə n̄i, m̄b̄ə n̄u n̄ib̄u gh̄u à zi m̄ə yu tswe aa bo Kristo, a ku'us̄ə m̄bu nan̄sə n̄lent̄ə ìb̄īi n̄u ȳi, bon̄ à ka ȳə m̄ə wa b̄i'ï ki n̄tswe aa a mbo Kristo tsó yu.

⁸ Kaa m̄ə ka wa'a atu d̄ir̄ə m̄ə mb̄ə a t̄e'ε mb̄ə m̄ə m̄ə b̄oṅ ṅkw̄εε n̄tii gha nlon̄ ada'a ya ȳi m̄ə Nw̄iṅgòṅ a fa a mbo b̄i'ï, a b̄ə àd̄à'a ṅko'o bù ghu kaa ki'ï ada'a n̄zwit̄ə bù b̄ə aà.

⁹ Tâ à tsuu b̄ə m̄ə m̄ə lòò aà m̄b̄os̄ə bù n̄i ṅṅgwà'àn̄ə aa jù.

* 9:9 K̄ə àb̄on̄ənt̄i ȳi 9:9 Ps. 112.9

¹⁰ Nlonḡ mə bè bî mɔ'ɔ bi swonḡ ni mə, “Nḡwà'ànè Paul, i tii ḡki ntsə'ə, lâ nòò yïi mə à tswè bi'inè aa, yumbonḡ à bɔrə, mighàá mi bə ayoo dànḡ dànḡ.”

¹¹ A bonḡ mə tá bè ma bya zi mə innù jii mə bî'i swonḡ a mùm aḡwà'ànè a noò yïi mə bî'i sî bi'inè tswé aa, àa jii bî'i ghìrè a noò yïi bî'inè tswè aa.

¹² Lâ kaa mbə bî'i tɛ'è wa'à lògè ìbiiñú yì'i a niḡə a titii kě a ḡka mfiginè aa bî'i bî bè bî mɔ'ɔ bya bii bi beentə nî waa bombonḡ aà. Bo ni aa tsi'i ìjintè bə nlonḡ mə bo ghìrə figè wàà tsi'i bò ntigə mfiginè nî ìbii nù waa bo ni bo.

¹³ A ḡghèè a nu bî'i, kaa mbə bî'i kî'ì kà ntərə ḡghèè ntsya ndènè yì mò'ô. Kìntərə yï'i à ka təə aa a nî ìfà'à yïi mə Nwî à fa a mbo bî'i aà. Ìfà'à yì'i ma ḡhú i kî nzi nywe'e a titii bù.

¹⁴ Ajāḡə mə bî'i lɛ nzî nî ntoò Kristo ya nzî nywe'e ni yu a mbo bù aa, bî'i lɛ mburə aa tsi'i a mùm àdḡə afà'à yïi mə Nwî à lɛ mfa a mbo bî'i aà.

¹⁵ Kaa bî'i si ntii yì'i kwɛɛ ntsya ḡkuu nî ìfà'à bə bî mɔ'ò. Ayè'ətə yì'i a bə mə tá àbiiñtii yuu tá à kwe, tá àfà'à yì'i a titii bù tá à ka ḡgha'atə ḡghɛɛ,

¹⁶ bonḡ, ma mùu ajāḡ, bî'i ka tigə swonḡ nî ntoo yï nḡsiginè ya a nî itoo jii dànḡ, kaa ḡkî'ì ka ḡḡee nù yï'i nlonḡ ìfà'à yïi bî fà'à mē aa bə a abwen adigə badāḡə.

¹⁷ “Mbə ḡù à tɛ'ɛ ti ḡee nù yï a kâ ḡḡee aa nlonḡ bə Mmà'àmbî,” a ajāḡ mə aḡwà'ànè Nwî a swonḡ aà.

¹⁸ Nlonḡ mə kaa sî ḡù wa yïi mə a beentə ìbii nù yì yumbonḡ aa bə mə bə bii nii, bî bāḡnè bii aa bə ḡù wa yïi mə Mmà'àmbi a beentə aà.

11

Paul bo bî ḡḡāḡntoo Kristo jì mbwe'esə

¹ Mè lòò mə tá nî tswā ntiì ḡhuu nlonḡ ḡgaà yà a ajāḡ mə mè ka tigə bə tsǒ atirè i tigə bɔɔ ḡhàa ìjintə innù. Tá nî ntswa mīntii muu!

² Mə yè'ətə ḡhuu nî àghè'ənè tsi'i ajāḡ mə Nwīḡḡonḡ a yè'ətə aa. Mè lɛ mbii mə mè ka fa ḡhuu a mbô ndoo tá à yɔ'ɔ, a bə Kristo. A bə àyè'ətə ya mə mə yï fa ḡhuu a mbo ḡumbāḡnè yì mò'otə a ḡjwi nìyɔ'ɔ tsǒ mūḡḡòò māḡḡyè yïi mə à làa, mburitə a ḡumbāḡnè zì.

³ Lâ mə bɔ'ɔ ni mə mbə bî yì mbwe'esə ḡhuu tsi'i tsǒ ajāḡ mə no ya à lɛ nlwee, mbwe'esə Eva aa, nta ḡḡi'ì a nî ìmòontə juu, ḡḡhirə nî mà'atə Kristo, ajāḡ mə nî fā ìbiiñú ḡhuu ḡhu mbo ḡkɔḡnè nii, nfa'a ḡhu mbo nî ntiì ḡhuu tsimè aà.

⁴ Mə swonḡ laa aa nlonḡ mə ḡù àdāḡ a bə zi i tigə swonḡ nî ànnù nlonḡ Yesu yì dànḡ kaa a wa'à wa mə bî'i lɛ nswonḡ aa bə, kə mbə nî kî ntigə ḡkwɛrə azwî yì dànḡ a tuu ya mə nî lɛ mfòò ḡkwɛrə aa bə, kə ḡkî ntigə nswonḡ ni mə tá nî kwɛrə ntoo yï dànḡ, a tuu ya mə nî lɛ ḡkwɛrə aa bə, bonḡ nî ka burə wǒ yonḡ ḡhu.

⁵ Mè wà'atə mə kaa mè sî kə'ətə a nî māḡjì yì tsù ntsya bə ma bù mə nî twonḡ ni ḡḡāḡntoo Kristo jii wè aà.

⁶ Mè tɛ'ɛ tsuu bə nāḡsə ḡḡhàa i zi, bəə bonḡ kaa a sî mitsyè ma kə'ətə. Bî'i ghìrè mə innù tsim a ḡḡhirə mə tá innù ma jù tsim à laa a atu bù.

⁷ Mè lɛ ḡwò aà ànnù a sigisə ìbii nù ḡha a nsyɛ a mbāḡnə ḡḡentə bù, nlonḡ mə mè lɛ nswonḡ ntoo yï nḡsiginè Nwî ya a mbo bù tighə nî tu aa ɛ?

⁸ Mè lɛ si kwɛrə ḡjoo aa a mbo ḡḡhòtə jì mɔ'ɔ i twú nî ìfà'à yïi mè lɛ si fà'à a titii bù aà. Mè kwɛrè nî ḡjoo jii i lɛ mbə jyaa aa a ḡkwɛtə bù ḡhu!

⁹ Lâ nòò wa mə mè lɛ ntswe bi'inè aa, mə yì tì bonḡ ayoo aa kaa mè kî'ì ḡḡi'ì a mbo ḡù nìbù ḡhùù fā. Nlonḡ mə ḡjoo jya i lɛ si lò aa a mbo bîlīm ba a ala'a Macedonia. A bə ànnù yïi mə mè lɛ si tuu ni a mfā ḡḡi'ì a mbo bù, ḡkî mburə kî tuu ni a mfā ḡḡi'ì a mbo bù a nî māḡjì yì tsù.

10 Tsi'ï tsǒ mə annũ nikonǝ Kristo ya a tswe a nu mǝ aa, kaa mbǝ bi wa'à tswe ti zi annũ ma yũ mǝ mǝ tǝrǝ ñswonǝ aa fàa mbu'u Achaia.

11 Mǝ swonǝ laà aa nlonǝ mǝ kaa mǝ sǝ ghuu ñkǝnǝ aa ε? Nwĩngǝnǝ à zi mǝ mǝ nǝnsǝ ñkǝnǝ ghuu!

12 Annũ yĩ mǝ mǝ ghìrǝ aa, mǝ ka ghèè nĩ mbĩĩ i ki ghìrǝ, tǎ ghìrǝ tǎ à laa mǝ kaa àfà'à yĩ'i bì bǝ ma bya mǝ bi swonǝ nĩ mǝ bì'ibo fà'a aa a ñgigĩnǝ aa kaa a sǝ ku'unǝ tsi'ï tsǒ ajǝnǝ mǝ bo tǝrǝ ñswonǝ aa.

13 Nlonǝ mǝ mǝbuu bǝ ma bya à laa mbǝ ñgǝnntoo mbwe'esǝ, mǝbǝ ñgǝnǝfà'a mbwe'esǝ, mǝ bi bagilǝ nĩ mǝ bo nĩ ñgǝnntoo Kristo.

14 Kaa ma ya à si annũ yĩ fii bǝ, ñlonǝ mǝ tsi'ï Satan yumbǝnǝ a bagilǝ nĩ mǝ yu nĩ angel ñkǝ'à.

15 Maa ajǝnǝ kaa a wa'ǎ annũ yĩ fii a mbǝ ñgǝnǝfà'à ji a ñki mbagilǝ mǝ bo nĩ ñgǝnǝfà'a Nwĩ yĩ tsĩnǝ aà. Bo ka yĩ kwǝrǝ mĩtunǝ mĩ fà'à myaa tǎ mĩ ku'unǝ a nu bo, a nĩ ìbi waa.

Ngĩ'i yĩ mǝ Paul à lǝ nyǝ tsi'ï tsǒ ñgǝnntoo Kristo aà

16 Mǝ ku'usǝ ñkwatǝ nswonǝ mǝ tǎ ñũ tsũ à tsuu gha lǝ lǝgǝ tsi'ï tsǒ àtìrǝ. Lǎ mǝbǝ nĩ lǝgǝ gha tsǒ àtìrǝ, nĩ bĩĩ gha maa ajǝnǝ, tǎ mǝ tswe nĩ annũ yĩ mǝ mbǝ mǝ bǝ ñka ntǝrǝ ghu.

17 (Ma yũ annũ mǝ mǝ swonǝ tsĩtsǝnǝ aa kaa à sǝ annũ yĩ mǝ mbǝ Mmà'àmbi a beentǝ mǝ mǝ swonǝ bǝ. Nlonǝ mǝ a nĩ annũ ñkwǝentii mà yũ, mǝ ghàà aa tsǒ àtìrǝ.

18 Ajǝnǝ mǝ bǝ bĩ ghà'àtǝ bi tswe ghu mǝ bi tǝrǝ tsǒ bǝ bĩ fàa mbi aa, mbǝ mǝ kĩ ñka ntǝrǝ yàa ñgaa.)

19 Bũ bĩ mǝ nĩ nĩ ñgǝnĩmĩtsyǝ aa, nĩ doritǝ a ntswa mĩntii mùu nlonǝ itìrǝ.

20 Nĩ tswa mĩntii muu nlonǝ bǝ bĩ mǝ bi ghìrǝ ghuu nĩ ìbũ'ũ, ñji nĩ ghuu, kǝ mǝbentǝ nĩ bì màtaa mǝ nĩ kwo ghu, ñtsa'a nĩ ghuu, ñkii nzwĩ nĩ àbo a itu bũ.

21 A nǝnsǝ mbǝ ndìrǝtu a mbo mǝ a mbii mǝ bĩ'ĩ bǝrikǝ si'i a ñghìrǝ ma juu ìnnũ.

Lǎ mǝbǝ ñũ tsũ a tǝ'ǝ ñka ñkwǝε ntii yĩ (mǝ ghàà aa tsǒ àtìrǝ) bonǝ mǝbǝ mǝ tse kii kwèè ì ghà.

22 Bo nĩ bàYuda aa ε? Bonǝ wa mǝ ki mbǝ yĩ mò'ó. Bo nĩ bàIsrael aa ε? Mǝ ki mbǝ yĩ mò'ó. Bo laà mǝbǝ aà bǎ ñgwǝ'ǝ Abraham aa ε? Mǝ ki mbǝ yĩ mò'ó.

23 Bo swonǝ aa mǝ bo nĩ ñgǝnǝfà'à Kristo aa ε? Bonǝ mǝ nĩ ñgǝnǝfà'à ñtsya waa (mǝ ghàà aa tsǒ abàrǝ). Ifà'à yĩ mǝ mǝ fà'à mǝ, i gha'a ntsya ì waa. Ndũu ñgaa yĩ mǝ mǝ kuu a atsanǝ i gha'à. Ndũu ñgaa yĩ mǝ bi ghǝǝ gha ghu mǝ tigǝ a ntsũ ñwo, kaa mbǝ mǝ wa'à sǝnǝ.

24 BaYuda bi ghòò mǝ gha ñgàà ji ntaà nĩ itĩ jya mĩghum mĩ ñikwa mǝ bi tigǝ mma'atǝ tsi'ï yĩ fũurǝ aà.

25 Bĩ ghòò mǝ gha ñgàà ji tarǝ nĩ àkaantǝ atii, ñtwumtǝ gha nĩ ñgǝ'ò ñgaa yĩ fũurǝ, àbanǝ ñki a sà'anǝ mǝ nĩ mǝ ghu mum a ñki ñgaa ji tarǝ. A ñtugǝ nĩ àsĩ'inǝ, ñkĩ i tii nĩ gha ñghèè ñtii mbii.

26 A nĩ ikòrǝ ñitǝ jĩ ghà'àtǝ mǝ lǝ ntigǝ tsi'ï a ñkonǝ a ñki. Ntigǝ tsi'ï a ntsu ñwo a mbǝ bǝgǝmĩghee. Ntswe a ntsũ ñwo a mbo baà bǝ. Ntswe a ntsũ ñwo a mbo bĩtizi Nwĩ. Ntswe a ntsũ ñwo a ñjǝ'ò àla'a, ñtswe a ntsũ ñwo a nta'a mĩwèè mĩwèè. Ntswe a ntsũ ñwo a ñki mĩyaa, ñki ntswe a ntsũ ñwo a mbo bĩlĩm ba bĩ mbwe'esǝ.

27 A bǝ tsi'ï ifà'à bo bì ñgĩ'ĩ; a nĩ ñgàà jĩ ghà'àtǝ mǝ lǝ tsi'ï tĩ bwii, ñji mǝji bo ñji ñki i yanǝ nàà. A nĩ ñgàà jĩ ghà'àtǝ kaa mǝ wa'à nĩ mǝji mĩ ghà'àtǝ tswé; kaa ñki'ì nĩ àdìgǝ yĩ lǝ tswé, kaa wa'à nĩ àtsǝ'ǝ ki ntswe, mĩfǝ'ǝ i kǝ naa.

28 A ñkũ'usǝ ìnnũ jĩ mǝ'ǝ, abǝ'e yĩ a sigǝ nĩ a nu mǝ a ñjwĩ tsĩm a ñjĩm ñwa'à ñlonǝ ñghotǝ jũ tsĩm.

²⁹ Nù yïi mæ mè yu'u mæ à bòræ kaa nû yà i wa'à kî m̀bòræ aa à ni ghuu aa ε? Nù yïi mæ bi ki nghìrè a wô kaa mè wa'à nî àjə̀nè luu aa, à nî wò aa ε?

³⁰ Mè bə ki kwèε ntià gha, boŋ mæ kwèε aa a nî n̄joo jya mæ i d̄i'ì ni mæ mè b̀rè aà.

³¹ Nwĩngòŋ mæ à ni Ta bi Mmà'àmbi yĩ'inè Yesu yïi mæ m̀bɔ̀ɔnə tì mè ì tswe nî ĩkũm yi aa, à zi mæ kaa mè si innù tswεε.

³² Nòò wa mæ mè le ntswe a Damascus aa, Gúmnaà n̄jò'ò àla'a wa, nyoŋə nî n̄tsũ Mfò Aretas, a too bìsogyè mæ tá bi be m̄intsũ miŋkya, mbaŋnə ghá.

³³ Bi tigè n̄niŋ gha a múm ŋkyè ntsyasə a nî àbù'u awugə nda nsigisə, mè tigè ŋkhə ghu mbô.

12

Annù n̄lon̄ njèè təə təə bo bi innù j̄i mæ Nwĩ à le ndi'ì a mbo Paul aà

¹ Ka mæ kaa à s̄i annù ȳi siginè a ŋka ntèrə bə aa, mè ka ghèè nî m̀b̄i ki tərè. Ts̄itsòŋ mè ka ki swon̄ innù n̄lon̄ njèè təə təə bo bi innù j̄i wè j̄i wè j̄i mæ Mmà'àmbi Yesu Kristo à le mfi'isə ndi'ì a mbo mè aà.

² Mè zi mu Kristo ȳi mò'ɔ mæ Nwĩ à le lògè ŋkɔ'ɔ ŋghεε ni ghu a aburə ȳi a kɔ'ɔ n̄tsirə aa, wa adigə ȳi mæ Nwĩ a tswe ghu aa, à bə m̄ə tsi'ì tsó ìlòò n̄ghúm n̄tsò j̄i n̄ikwà. Mə swon̄ə nlon̄ aà ghá. Lâ kaa mè si nan̄sə n̄zi mæ à le n̄nan̄sə ŋkɔ'ɔ ŋghεε a aburə. Kè à le mbaà m̀bə bə n̄jèè təə təə ò, bəə boŋ a zi tsi'ì Nwĩngòŋè.

³ Mè kwatè n̄swon̄ə ni mæ mè zi n̄u ȳi mò'ɔ ȳi mæ bi le n̄lògè ŋkɔ'ɔ ŋghεε ni ghua paradiso, ŋku'usə n̄swon̄ə ni mæ kè à le mbaà n̄nan̄sə ŋkɔ'ɔ a múm ìb̄inú ȳi, kè à le m̀bə aa n̄jèè təə təə boŋ a zi tsi'ì Nwĩ.

⁴ A le ŋkɔ'ɔ ŋghεε aa nyu'u innù j̄i mæ kaa n̄u m̄isòŋ à wa'à swon̄ə, j̄i mæ kaa m̀bə bi wa'à k̄i m̀bi mæ m̀bə bi swon̄ə a mbo n̄u.

⁵ Mè ka ki tərə lon̄ə aa ŋgaa n̄u ma ghú, kaa mè aa wa'à kà n̄tərə nlon̄ ŋgaa yà. Tsó mæ a bə laà, mè ka ki tərè aa lon̄ə b̄ə innù jya j̄i mæ i d̄i'ì mæ mè bə aa àb̄rikə ayoo aà.

⁶ Mè bə t̄'ε ki lòò mæ mæ ki tərè, bəə boŋ kaa mè ka wa'ă at̄irè b̄ə, n̄lon̄ mæ mè ka ki swon̄ aa tsi'ì ànnù n̄iŋkon̄ aà. Lâ kaa mè ka wa'à kà n̄tərə nlon̄ innù j̄u mæ mè yə aà. Kaa mè si kòŋə mæ tá n̄u tsù à tigə nyə gha tsó n̄u ȳi n̄wè n̄lon̄ aa b̄ə innù j̄i mæ mè yə a n̄i n̄jèè təə təə aa n̄tsyatə innù j̄i à yə mè ghìrè bo bi j̄i à yù'u mè swon̄ə aà.

⁷ A nghìrə mè tá mè tsuu si'ì ki tərè n̄lon̄ innù j̄i wè j̄i we jya mæ bi le mfi'isə ndi'ì a mbo mè aa bi le nsó n̄jon̄ ȳi mò'ɔ a n̄yá nu mè, i tigè m̀bə tsó ngànàfà'a Satan mfa n̄i ŋgì'ì a mbo mè, ŋkwetə a nghìrə mè tá mè tsee si'ì ki tərè.

⁸ Mè le n̄tsà'atè Nwĩ ŋgaa ji tarə, n̄lɔɔ a mbô Mmà'àmbi mæ tá à tso'ɔ n̄jon̄ ya a nu mè lɔ'ɔsə.

⁹ A kwi'ì mæ, “Ībòŋə gha ȳi mæ ò tswe ni ghu aa, àa àyoo ȳi mæ a ku'unə a mbo wò aà. Nlon̄ mæ bi nan̄sə nyə midà'à ma m̄itsim a nu wò aa a noò ȳi mæ ò b̀rə aà.” Ma mùu ajàn̄ mè ka kù'ùsə bú ki nan̄sə tərè a noò ȳi mæ mè b̀rə aa, nlon̄ mæ à ni nòò ȳi mæ midà'à mi Kristo mi kusə ghá aà.

¹⁰ Ma mùu ajàn̄ mæ doritə a nyə ŋgì'ì n̄lon̄ ŋkwitu Kristo. Mè aa ki tigə doritə a ŋkwərə innù j̄i mæ d̄i'ì mæ mè b̀rə aa, kè m̀bèḡitè ȳi mæ bi bèḡitè n̄i gha ghu aa, kè ŋgì'ì j̄i i kuu a nu mè aa, kè b̄ə innù j̄i mæ bi tso'ɔ akòrə ya ghu ŋkii m̄firə n̄i gha ghu aa, kè innù j̄i mæ i tsyà n̄i gha laà. Nlon̄ mæ a yi m̀bə a noò ȳi mæ mè b̀rə aa, mè b̄an̄nè n̄ti.

Ajàŋ mæ Paul à le si wa'a innù n̄lon̄ə baKorinto aà

11 Mè tìgè mè ñghaa tsó ajàntè ñlon mæ a ghâ aà â gâansè bù mæ mè ghìrè ma mùu ajàñ aà. Aa bù bìi mæ bon ñi tswe ñi mbàñnè mbeentè gha aà. Nlon mæ mè laa tɛ'ɛ bə ayoo adàñè adàñè bon kaa ngàntoo Kristo jì wè juu jya kaa i sɪ kɔ'ɔnè ñtsyatè gha a ñi mánjì yì tsù.

12 Ìnnù jì yéyerə bo bì ìnnùtsyâmbò bo bì ìnnù jì wè jìi mæ Nwĩ à le le ñlògè noò ñghìrè mè ghìrè a titii bù aa, i dì'ì ñi mæ mè ñi ngàntoo Kristo yì ànnù ñiñkonè.

13 Annù yìi mè le ñghìrè a nu bù a bi'ì ntsyatè ajàñ mæ mè le ñghìrè a nú ñdánwĩ jì mɔ'ɔ aa à bə aà àkè le? A bə aà àjàñ mæ kaa mè le ñwa'à kà ñdi'ì ghuu mæ tâ ñi ka mfa ñkabə ñkwetə ñi gha ghu aa ɛ? Mbə a bə aa ma yù ànnù, ñi l'ì'ìnè ìbì ghâ.

14 Yê ñi à ñi ñgàà yìi ì ywe'e jì tarə aa tsìtsòñ mæ mè tãntə ìbìinú gha a nzi a mbèe bù. Kaa mè ka zì aa kaa wa'à ghuu ka ñdi'ì ñi ànnù tsu nlon mæ mè lòò aà àkòñnè yuu bo bì àjàñ mæ mbə b'ì'ìnè kâ mfa'a abo mɔ'ɔ aà, kaa mè si aà ñkabè yùu lɔɔ. A laa mæ a tswe ñi ñka ñlèè bità bo bì ma, ñlèè ñi ñkabə a mbo bɔɔ byaa, kaa à sɪ bàñnè ñtswe ñi ñka ñlèè bɔɔ byâ.

15 Mà ka bàñnè ki doritə a mfâ ñkabè yã ntsim a mbo bù, i fa fa ìbii nú gha, a ñkwetə bù. Ñi ka wa'á gha ki ñka ñkɔñ mæ mbə mè nañsə ñkɔñ ghuu ma mùu ajàñ aa ɛ?

16 Maa ajàñ ñi ka bii mæ kaa mè le ñwa'à ghuu ñi àbè'è yì tsu be'esè a ñka ñkwèrè ñkabə a mbo bù, lâ bù bì mɔ'ɔ bi swonə ñi mæ mè le si jìtə ñi ñkòbè, ñkii mbwe'esè ñi ghuu ñi àbàñnènnù.

17 Èh èh! Mè le mbaa njitə ñkòbè a nu bù, ntsya a njim bə bya mæ mè le si too a nu bù aa ɛ?

18 Mè le mbu'u aà mbo a mbo Titus ntoo yì bo mu Kristo yì mɔ'ɔ wa a nu bù. Ma la a bə mæ Titus à le nzi aa njitə ñkòbè a nu bù aa ɛ? Tìgè b'ì'iyu tswe aa tsi'ì ñi ñtii mɔ'ɔ? A le si wa'à kii ñyonə aa tsi'ì ñi ìbù'ù mikòrè ja aa ɛ?

19 Nòò tsù ñi laa ñtigè ñwa'atə ñi mæ mè lòò aà ñkwèrè atú yì'ì a mbo bù. Ngàñ ghâ! Nwĩ à ñi àyèfə yì'ì, mæ mè swonə aa tsi'ì ànnù ñiñkonè tsi'ì tsó ngàñàfà'a Kristo ñlon mæ ìnnù tsim jìi mæ ghìrè aa mbá ìka'á jyá, mæ ghìrè aa a ñkwetə bù ghu tâ ñi ka ñkwe.

20 Mə bɔ'ɔ ñi mæ nòò yìi mæ mè ka zì aa, kaa mæ ka wa'à yê ghuu tâ ñi bə aa tsi'ì tsó bə bìi mæ bon ñi ñi bu aa, tâ ñi ki nyə gha tâ mè wa'à ñu yìi mæ ñi lòò mæ mè bə aa ki mbə. Mə bɔ'ɔ mæ mè ka yì zì yə ayon bo bì àghè'è'è, àlwinton bo bì ñi yum, ànnù a ñka mbègìtè bə bì mɔ'ɔ bì fiswon, kintərə bo bì àbuurə ìnnù tâ ì tswe a titii bù.

21 Mə bɔ'ɔ mæ nòò yìi mæ mè ka bũ zì aa, Nwĩ à ka dírəsə atú ya a titii bù. Mə bɔ'ɔ mæ mè ka yì ki yè'è nlon bə bya bitim a titii bù bìi mæ bi ghèè ñi mbii a ñka ñghìrè ìnnù jì bi jya jìi mæ bo le si ghìrè a mbii, kaa mburəti mmá'atə ànnù atsùurè, ànnù ajirè bo bì ìnnù tsim jìi mæ à ñi ìnnù nsin aà.

13

Ƴwà'àsə nlwĩ'injim bo bì àtsà'atə Paul

1 A ñi ñgàà jì tarə i júlà mæ mè ka zì a mbo bù aà. Tâ ànnù tsim yìi ñi swonə nlon ngàà ñu aa, tâ ñi yə mæ b'ìyèfə bi tswe ghu bi baa kè bi tarə a ndiintè.

2 Mə wà'àsə bə bìi mæ bi le mfànsə annù a mbii aa bo bì bə bì mɔ'ò bitim, mæ nañsə wa'asə waa tsìtsòñ mæ mè sɪ bi'ibo tswé aà, tsi'ì tsó ajàñ mæ mè le ñghìrè wa nòò mæ mè le nzi a ñghantə bù a ñi nòò yìi mæ à le nywe'e ngaa jì baa, tà mè bu nzi bon kaa mè ka wa'à ñu tsù bú mma'atə.

3 Tsó mæ ñi lòò mæ ñi yə alènsè mæ Kristo a ghàa a nu mè aa, ñi ka yə. Kaa à sɪ annù yìi mæ a bɔrə aa a nu bù ghìrè, a bàñnè mfa'a ñi a titii bù aa ñi midà'á.

⁴ Nloŋ mə bi le ŋkwèentè yi a ati bàŋnè bàŋnè aa a noò yï mə à le mbɔrə aà. Lâ tsîtsòŋ à bàŋnə ntswe ntîi a ni mîdà'à mi Nwî. Ajàŋə mə bî'î tswé nî ànnù yî mɔ'ɔ bî'ibo aa, bî'î ki mbɔrə. Lâ, nòò yï mə bî'î ka zî a mbèɛ bu baKorinto a lènté ànnù yuu aa, bî'î ka tswé nî ànnù yî mɔ'ɔ bî'î bî Kristo yï a tswé ntîi aa, i tigə tswé ni mîdà'à mi Nwî.

⁵ Nî ləŋtə mîbîi mi nû muu, nÿə mə nî tswâ àbîintîi yuu le. Nî kwa'anə ìbîinû ghuu. Nî sî yə mə Kristo Yesu à tswé a nu bù aa ɛ? Mə mbə nî tsuu akwà'ànə ya wò.

⁶ Mə wà'àtə mə nî ka yə mə kaa bî'î bîmbɔŋ kaa bî'î sî ki ŋwo.

⁷ Bî'î bu'u mbo a mbo Nwî mə tâ nî tsuu innù jî bi ki ghîrə. Kaa a wa'à bə aa bə mə bî'î lòò ndî'i mə tâ à bə tsi'î tsó bî'î tsi'î tsyâ àkwà'ànə yâ. A bàŋnə mbə aa mə bî'î lòò mə tâ nî ka ŋghîrə ànnù yï a ku'unə, ka mə mbə a finə tsi'î tsó bî'î wo aà.

⁸ Nloŋ mə kaa mbə bî'î wa'a ànnù tsu ghîrə yï kaa a sî nî ànnù nîŋkoŋ bòòntè. Bî'î ghîrə innù tsîm aa tsi'î nî ànnù nîŋkoŋ.

⁹ Nloŋ mə bî'î doritə a noò yï mə bî'î bɔrə nî bàŋnə nti aà. Ànnù yï mə bî'î lòò a mbo Nwî aa à ni mə tâ nî ka ŋkwi ŋkwensə ŋghɛɛ nî mbi.

¹⁰ Mə ŋwà'ànə lalà mə mè tswé a adigə dàŋə aa mə mbə mè yî nzi, mè tsuu ki tsə'ə ni àdà'à yï mə Mmà'àmbi à fa a mbo mè aa, a bə àdà'à mə mè ka ŋko'o ghuu ghu tâ nî kwe, kaa ŋki'î aa mîdà'à mi nsigisə bù a nsyɛ bə.

¹¹ A nlwî'isə bilîm bâ, filó fuu. Kwensə nî bîmânjî buu, yu'ù nî ànnù yï mə mə swonə aà. Nî ka mbiinə bu ni bù. Nka ntswe nî mbɔɔnə, bɔŋ Nwîŋgòŋ yï mə à ni Nwî àkòŋnə ŋki mbə yî mbɔɔnə aa, à ka tswé bu bo.

¹² Tâ nî tsa'atə ghuu bu ni bù nnoŋ mîghègə muu nî àlâa ntîi.

¹³ Bè bi Nwî bîtsîm bi tsà'àtə ghuu.

¹⁴ Tâ ìbòŋ Mmà'àmbî Yesu Kristo nî àkòŋnə Nwîŋgòŋ, nî Azwî Nwî yï mə a boonə yi'inə aa, tâ i tswé a mbo bù bîtsîmè.

Aṅwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaGALATIA

NJ'INNŪ AṅWÀ'ANÈ YŪ

A aṅwà'ànè yŷ aa a le ñṅwà'ànè Paul a mbo ñghòtê bɔɔ bi Kristo jii mē i le ntswe a nŷ ñjɔ'ɔ ila'a jii mɔ'ɔ a mbu'u Galatia yii mē baRoma le si bu'utē aà. Nŷ ñtoo yŷ ñsigìnè ya a mbô ñghotē ma jŷ aa a le nzi Paul ñzi ni yu, bē ma bŷ bi kŷ ñnanşē nzi yi (4.13-15). BaYuda bŷ mɔ'ɔ bi le nzi ñswonē ni a mbo bē a mŷm ñghòtē ma jŷ mē bo bŷtizi Nwŷ bii mē bi mbii Kristo aa, bi tswe ñ ñka yònè ñ ñonşē Moses, ñkii ñghirē ñ ñnnù jii mɔ'ɔ jii mē ñonşē à le si lòò aà (4.9,10,21). Bo le ntswe ñ mbii tá bi ñetē waa, tá bo kii nlē ñ ñjwi jii mɔ'ɔ bo bi bŷsàn, ntsuu njoo jii mɔ'ɔ mē i le ñwa'a laa nyonē a ni ñonşē aa ki jii. Ngǎṅndi'innù ma jŷ le si swonē ni mē mbē bo tsuu a ñonşē ki yònè, ñghirē ñ ñnnù jii mē bo le si di'ì aa bonē kaa mbē Nwŷ a wa'à waa yweensē. BaYuda ma bŷ le ñkii nswonē ni mē kaa Paul à le ñwa'ǎ ṅṅṅntoo yŷ ànnù ñiṅon bē; kaa ñtoo yŷ ñsigìnè ya mē à le si swonē aa, kaa i wa'à kŷ ñku'unē. Aà ànnù yŷ mē a le ñghirē Paul a ñwa'ànè aṅwà'ànè yŷ aa.

Paul à nanşē ntsyà aa a nŷ aṅwà'ànè yulà ñswonē a ajàn yŷ mē Kristo, a ñjŷm ntoo yŷ ñsigìnè ya, a fi'i bē bii bi ñŷ ñti waa ghu nu aa, a ndábù'ù, ñketē mŷñkŷrē mii mē ñonşē à kwērē waa ghu aà (5.1). Ntigē nnanşē nto'otē atu annù yŷ mē a tswe ghu nlonē ilonē aà. Nwŷ, ñlonē ibonē tí ñduù yi wa, a yweensē bē ñghirē ànnù yaa a tsinē a nsi mi'i yu nyonē aa tsi'ŷ a ñjŷm àbŷintŷ, kaa wa'ǎ aa ñjŷm ifà'a nyonē ñonşē bē. Yesu à le kwo a atu ati, mbii ndòò ñonşē ya aa nlonē ñkwŷtù bē bii mē à le zŷ a nyweensē aà (3.13-14).

Paul à le à tigē lògē ibiinnù yi yumbonē ñ àlensē, figitē ajàn mē Kristo à le kètē mŷñkŷrē mi ñonşē yŷ mē yu le si yònè a mbii aà. Nòò yŷ mē yu le mbii a Kristo aà yu le kwo bo yu Kristo yumbonē, Kristo a tigē ñkwetē nii a mŷm ñtswēntŷ yu, àkòrē nizŷ yi a tigē mbē yŷ mē Nwŷ a lòò aà (2.20-21). Nswonē mē Nwŷ à le ntoo Mú yi Kristo aa mē tá à zi ntsu'u atù bē bii mē bi le si yònè ñonşē, i tigē fa abwarē a mbo bo tá bo bē bɔɔ bi (4.4-5). A mbo bē bii mē à ni bɔɔ bi Nwŷ aa, a fa ñ Azwŷ yi yŷ mē ghirē bi koonē ni fŷntà fi Azwŷ, ñtigē ñghirē ñ ñnnù jii mē Nwŷ a lòò aà (4.6; 5.22-3). Paul yŷ mē a zi ṅgi'i yŷ mē ñonşē à le ñŷ a nu yu, Kristo zŷ mfi'i yi ghu aa, a mŷnsē ñswonē mē kaa mbē yu wa'à nŷ yŷ ñ àyoo dànē bú ñka ntswonē ntsyatē annù Kristo yŷ mē à le ñkwo mfi'isē yi a mŷm ibi mbi, ñghirē mē tá ñonşē wa mē a tŷ ni mē tá bàa ñjetē ñ bē aa tá à tsuu annù tsu bŷ bē. Annù yŷ wē yŷ mē a tswe ghu aa à ni mē yu tigē àyoo yŷ fii yŷ mē Nwŷ à bŷ nnanşē (6.14-16).

Bi yatē aṅwà'ànè yŷ aa laà:

1. Nji'ŷ ànnù aṅwà'ànè yŷ 1.1-10
2. Adà'à yŷ mē Paul à le ñkwērē a mbē ñṅṅntoo Kristo aà 1.11—2.21
3. Ntoo yŷ ñsigìnè ñlonē ibonē Nwŷ 3.1—4.31
4. Ajàn mē Kristo a kètē mŷñkŷrē a nu bē bii mē bi bii yŷ aa bo bi àkòrē nizŷ yaa a mŷm ñtswēntŷ ma yŷ 5.1-6.10
5. ñnnù jii mē Paul à le nswonē a nlwŷ'isē aà 6.11-18

Paul a tsà'àtē ñghotē baGalatia

¹ Aṅwà'ànè yŷ a lo aa a mbo mē Paul, ñṅṅntoo Kristo. Kaa a gha aa a le ñwa'à bē tso'ɔ ntoo bē, kaa bi wa'a gha ki tso'ɔ ntsyà aa a mŷm mbo ñu tsu bē. Lā a gha aa a le tso'ɔ tsi'ŷ Yesu Kristo, bo Taà Nwŷṅṅonē yŷ mē à le nyweensē yi ni ñwo aà.

² Bì'i bì bìlìm bilim bitsìm bìi bì'ibo tswe aa bi too atsa'atè a mbô ñghòtè tsim jii i tswe a ala'a baGalatia aà.

³ Tâ Nwĩngòŋ Taà yi'inè ni Mmà'àmbi yĩ'inè Yesu Kristo fa ibòŋ nĩ m̀boonè a mbo bù.

⁴ Yesu Kristo ma ghù à le mfa ibiinu yĩ mbi'i innù jì bì ji'inè m̀e yu kwere yi'inè a mbô ñgù'ù yĩ mbi yùla nĩ ñkòŋ Nwĩngòŋ Taà yĩ'inè.

⁵ Tâ ñigha'a tâ nĩ tswe ghu mbo nlwi'i ñiŋkoŋè. Amen.

Ntoo yĩ ñsigìnè yĩ m̀fùurè yii bì'inè swonè aà

⁶ A tsya gha m̀e, kaà àgha'a a burè tì sà'atè, nĩ burè ñka mma'atè nĩ ñù yii à le ntwonè ghuu, ñtsya a ñjim ibòŋ Kristo aa, ñtigè mbii nĩ ñtoo yĩ ñsigìnè yĩ dànè.

⁷ Kaa m̀e si swonè aa m̀e ñtoo yĩ ñsigìnè yĩ dànè i tswe ghu. Là bè tswe ghu bìi bi fa ñgi'i a mbo bù, m̀buurè nĩ itù juu, ñlòò nĩ ñkwensè ñtoo Kristo yĩ ñsigìnè yà.

⁸ Là, m̀bè bĩ'i tɛ'ɛ, kè angel a lo a aburè ñsigè ñka nswonè ntoo yĩ dànè ñtsyatè ya yii bĩ'i leè ñtɛ'ɛ mfoo nswonè a mbo bù aa, boŋ ñdòò i tswe ghu atù.

⁹ Ajàn m̀e bĩ'i tɛ'ɛ ñswonè a mbo bù aa, m̀e bù ñkwatè nswonè a mbo bù m̀e, m̀bè ñù tsù ka nswonè ntoo yĩ dànè ñtsyatè ya m̀e nĩ leè ñtɛ'ɛ mfoo ñkwere aa, boŋ ñdòò i tswe ghu atù.

¹⁰ Ma yù a finè aa tsi'i tsò m̀e tigè ñlòò m̀e tâ bè beentè gha, kè a ni aa m̀e m̀e lòò m̀e Nwĩ beentè gha aa ɛ? Kè m̀e lòò aà ñghirè m̀e bè ka ndoritè aa ɛ? M̀e bè ki lòò bè m̀e m̀e ki ghirè tâ nù bè ka m̀boŋ boŋ kaa m̀e sɪ ñgàŋàfà'a Kristo b̀e.

¹¹ Bìlìm bà, m̀e lòò m̀e tâ nĩ zi m̀e ñtoo yĩ ñsigìnè ya m̀e m̀e le nswonè a mbo bù aa, kaa i le ñwa'á aa yĩ ñù m̀sòŋ b̀e.

¹² Kaa m̀e le ñki'i aa a mbo ñù kwere. Kaa a le wa'à ñù a mbo m̀e ki ndi'i. Là i le mbànè ñzi ntsyà aa a ñjimè ajàn m̀e Yesu Kristo yu m̀boŋ à le ndi'i a mbo m̀e.

¹³ Nlon m̀e nĩ leè ñyu'u a ajàn m̀e ñtswé yà yĩ m̀bii a múm ànnù Nwĩ baYuda i le m̀bè aà. A ajàn m̀e m̀e le si ñansè ntsò'ò nĩ àkòrè ñghotè Nwĩ tsi'i ni m̀itii, ñlòò ni m̀e m̀e burè bwesè tsi'i bwèsè.

¹⁴ M̀e le ntsyatè ñkèè yà a múm ànnù Nwĩ baYuda tsi'i ñtsimè, ñnansè mfa ibiinu gha a nyon ñòŋsè bità bi bità bi'i.

¹⁵ Là nòò yii m̀e yu wa yii m̀e à le ñtɛ'ɛ mfoo ntsò'ò gha m̀boŋ tâ bì jwe gha à le ntwonè gha ntsya a ñjim ibòŋ yì,

¹⁶ ñndoritè m̀e yu d̀i'i Mù yĩ a mbo m̀e, m̀e m̀e tigè ñka nswonè ntoo yĩ sigìnè ya mbi'i ñgaa yĩ a mbo bitizi Nwĩ aa, kaa m̀e le ñki'i adi'itè a mbo ñù m̀sòŋ maa noò kwere;

¹⁷ kaa ñki'i kò'ò ñghèe a Yerusalem a mbo bè bìi m̀e bi le m̀fòò m̀bè ñgànntoo Kristo tì m̀e aà. M̀e le mbànè ñlò ñghèè gha a ala'a Arabia, ñghirè mbù ñtigè mbii a Damascus.

¹⁸ H̀òò i kà m̀e aa ntsya jì tarè m̀e kò'ò ñghèè a Yerusalem a ñghantè Cephas, ñtswe bi'iyu njwi ñghùm ñtsò ñtaà.

¹⁹ Là kaa m̀e le ñki'i gha ñgànntoo Kristo wa yĩ tsù yè ntsyatè Jems yii m̀e à ni muma bì Mmà'àmbi aà.

²⁰ (A múm innù jù m̀e m̀e ñwà'ànè a mbo bù aa, a nsi mi'i Mmà'àmbi, kaa m̀e si innù tswèè.)

²¹ M̀e le ñtigè mbu ñlò ghu ñghèe a mbù'u Syria ni Cilicia.

²² Kaa ñghotè Kristo jya jii i le ntswe a Yudea aa kaa i burè tì nsì gha zì.

²³ Bo le si yu'u aa tsi'i yù'ù bi swonè ni m̀e, "Ñù wa yii à le si tso'ò akòrè yi'inè aa a tigè nseensè annù abiintii mà ya m̀e à le si lòò a bwesè aà."

²⁴ Bo le si tigè ñgha'asè nĩ Nwĩ m̀bi'i ñgaa yà.

2

Annù Paul bo bì ñgǎñntoo Kristo jĩ mɔ'ɔ

¹ Ìlòò ì tsyà mē nighúm ñtsò jì ñikwà, mē bú ñkɔ'ɔ ñghɛɛ fu a Yerusalem bi'ì Barnabas. Bi'ì kà mē aa ñghɛɛ aa, ñlɔgə Titus bi'ibo ghɛɛ.

² Mē le ñkɔ'ɔ ñghɛɛ aa ajàn mē Nwĩngɔ̀ɔ̀ à le ndì'ì a mbo mē aà. Mē kò'ò mē ñghɛɛ, ntsi'ì bìtsyàsè, a tswé tsi'ì bi'ibo, mē nòñsè ñtoo yĩ ñsigìnè ya mē mē le si swon a mbo bì tìzì Nwĩ aa a nsi bo tá ghìrə mē ìfà'á gha yĩ mē mē le si fà'á aa, nì yĩ mē bùrə ki fà'á aa, tá ì tsuu a dànè dànə tsyà.

³ Kaa ñù tsù à le ñkì'ì Titus yĩ mē bi'iyu le ntswe aa gaansè mē tá bì ñetə yi ka mē à nì ñù bàGriki laa aà.

⁴ Ka mē bè bì mɔ'ɔ le ñka nɔɔ mē bi ghìrè yi'ì ñì ìbù'ù aa, bè bì mɔ'ɔ bìi mē bi le ñe'esə ñkuu a tìtì bi'ì, mbagilə nì mē bo nì bìlím bi'ì a ñjim Kristo, ñkuu aa mē bo bè tsi'ì tsó bìtswèrè, mē bi yə ajàn mē bi'ì tswé ntswé yĩ kaa ànnù yĩ tsù a wa'á nì yi'ì kwerè, ñlon ajàn mē bi'ì tswé ñì ànnù yĩ mɔ'ɔ bi'ibì Kristo Yesu aa,

⁵ lá kaa bi'ì le wa'á ñgoo a mbo bo bìi a nì mú àtìi noò bē, ta lèə annù ññkonə yĩ mē a tswé a múm ñtoo yĩ ñsigìnè ya a mbo bù.

⁶ Bè bya mē bi lèntè ñì waa tsó bìtsyàsè aa, (mē swon laa nlon mē kè mbə bo bè bìtsyàsè kè ñgan, kaa ma ya a sɿ annù tsu a mbo mē bē. Kaa Nwĩngɔ̀ɔ̀ à si bē lentè nyòhè aa a ñì ñkìrè yàà). Kaa bo le ñwa'a annù yĩ fii yĩ tsu a mbo mē dì'ì.

⁷ Bo le mbàñnə nyə bə mē, bi fà mē ntoo yĩ ñsigìnè ya mē mē ghɛɛ nì yu a mbo bìtñètè, tsó ajàn mē bi le ñki mfa a mbo Peta mē à ghɛɛ nì yu a mbo bìñètə aà;

⁸ (ñlon mē ñù yĩ mē à le mfa mida'a a mbo Peta mē tá à ghɛɛ ñka mfa'a a mbo bàYuda aa, à ki mbə yu mē à fa mida'a mē tá mē ghɛɛ ñka mfa'a a mbo bìtìzì Nwĩ aà.)

⁹ Ajàn mē Jems nì Cephas nì Jon, bìi bi le mbə ntə'ə ndánwĩ maa noò aa, le nyə ìbòn yĩ mē Nwĩ à le ñghìrə a nu bi'ì aa, bo le ntigə mfa abo nì mē nì Barnabas ñtsa'atə yi'ì ghu a ndì'ì mē bi'ibo fà'á aa àbo mɔ'ɔ̀, ntigə mbeentə mē tá bi'ì ghɛɛ a mbo bìtìzì Nwĩ tá bo bañnə ñghèè a mbo baYuda.

¹⁰ Annù yĩ mē bo le mbù ñnanjsə wa'atə a mbo bi'ì aa a bə mē bi'ì ka nlentə ñgàñəfumə jii ì le tswé a tìtì ñghòtə aà. A tɛ'è mbə annù yĩ mē mē le si nanjsə ñwa'atə a ñghìrè.

Paul a le wenə Peta a ala'a Antiokia

¹¹ Nòò yĩ mē Peta à le nzi a ala'a Antiokia aa, mē le ñghààntè yi a tìtì bè ñlon mē a le mfè'è ñlaa mē à le ñghìrə annù a wa'á kù'ùnè.

¹² Nlon mē mbon tá bè bì mɔ'ɔ̀ bìi mē Jems à le ntoo aa bì zi, à le si jinə bo bì bìtìzi Nwĩ. La nòò yĩ mē bè bya le nzi aa, a tìgè ñtsu'utə ñì waa nlon mē à le si bɔ'ɔ̀ bē bya mē bi tì ñì ànnù ññètə bè aà.

¹³ Bìlím bi'ì bì mɔ'ɔ̀ bìi bi le mbə baYuda aa bi le nɔ̀gìnè ntigə mbagilə tsi'ì tsó Peta. Tsi'ì Barnabas à le ñkii ntigə nɔɔ mē yu ki bagilə yòhè ñì waa.

¹⁴ Nòò yĩ mē mē le nyə mē kaa ñghàà nyaa nì le ñwa'á tsinə nlon annù ññkonə ntoo yĩ ñsigìnè ya aa, mē le ñghàà a mbo Peta a nsi bo, mbetə yi mē, “Wò yĩ mē ò nì ñù baYuda mbàñnə ntswe ñì ñtswéntì yò tsi'ì tsó tìzì Nwĩ, kaa ñkì'ì tswé aa tsi'ì tsó ñù baYuda, mbə ò tìgè ñgaansə bìtìzì Nwĩ mē bì ka ntswe ntswéntì yàà tsi'ì tsó baYuda aa mē akə aa ɛ?”

BaYuda bo bìtìzì Nwĩ ka yĩ yweenə aa a ñjìmè àbìintì

¹⁵ Bì'inè bìi mē bi'inè nì baYuda bì jwe jwe, kaa ñkì'ì bə “ñgǎñghìrənnù jì bi, bìtìzì Nwĩ” bē,

¹⁶ Bì'inè zi mē Nwĩ a ghìrè annù ñû a tsinè a nsi mi'i yu ntsya aa tsi'ĩ a ñjìmê àbìintii a nu Yesu Kristo. Kaa bi si aa ñjìm ñghìrê ìnnù jii mē nòñsè a lòò aa tsyà. Bì'inè kì mē m̀bii Kristo Yesu mē tá Nwĩ a ghìrè ìnnù jii'ìnè tsinè ntsya aa a ñjìm àbìintii a nu Kristo, kaa ñkì'i bē aa a ñjìm ñghìrê ìnnù jii mē nòñsè a lòò aa tsyà. Nlon mē bì'inè zi mē kaa mbē bi wa'à ghìrè mē tá ìnnù ñû tsinè a nsi mi'i Nwĩ ntsya aa a ñjìm ìnnù jii mē nòñsè a lòò aà.

¹⁷ Ajàn yii mē bì'inè lòò mē tá ìnnù jii'ìnè ì tsinè ntsya a ñjìm àbìintii a nu Kristo aa, mbē bi yē mē bì'inè kì mbē aa ñgànghìrê ìnnù jii bi tsi'ĩ tsó bítìzì Nwĩ, a tigè ñdì'i aa mē Kristo àà ñgàngàfà'á ìnnù jii bi aa ε? Kaa mbē a wa'a mē aa ajàn bē.

¹⁸ Mbē mē bu ñlògìnè ñka mbōō ñi nòñsè wa mē â le mfòò ñsa'a tsi'ĩ mē aa, bon mē aa d̀i'ì ibiinnù gha aa tsi'ĩ tsó ñù yii mē a wò nòñsè.

¹⁹ Nlon mē, ntsya a ñjìm nòñsè, mē leé ñkwō a mbo nòñsè mē mbē mē tswèntii a mbo Nwĩ.

²⁰ Bi leé ñkweentē gha a ati bàñnè bàñnè bi'i Kristo, kaa s̀i mē bē mē mē bù ntswe ñi ntsweñtii yà, à ni Kristo mē a tswe ntsweñtii a múm nu mē. Ntsweñtii yii mē mē kì ntigē ntswe ñi yu a múm ñjyǎnu aa, mē tswe aa a múm àbìintii a nu Mu Nwĩ yii à le ñkòñè gha, mfa ibiinnù yi ñlon ñkwitù ghá aà.

²¹ Kaa mē si aa ibòñ Nwĩ wa bwesè, ñlon mē bi bē kì ghìrè tá ìnnù ñû aa ntsinè a nsi mi'i Nwĩ ntsya aa a ñjìm nòñsè bon Kristo à le ñkwō aa a atù àdàñè d̀ànè.

3

Annũ nyu'unə nòñsè bo annũ abìintii

¹ Woe, ìtìrè baGalitia! A ghuu aà a fùmsè wò aa ε? Tigè bi leé ñnanşè ñkè'εnə a mbo bù ñi ñsi ñi ñsi a laa, ajàn mē bi le ñkwèèntè Yesu a ati bàñnè bàñnè aa ε?

² Nì ləə mē betə ghuu tsi'ĩ ñi àbetè yùlā. Nì le ñkwèrə Azwĩ Nwĩ ñyonə aa a ñjìm ajàn mē ñi le si ghìrè ìnnù jii mē nòñsè a lòò aa kè ñi le ñkwèrə ñyonə a ajàn yii mē ñi le nyu'u ntoo yì ñsigìnè ya mbii aa le?

³ Nì laa ñjìntè bē laà aa ε? Nì le ñlògìnə annù a múm Azwĩ ñtigè ñlōō m̀anşə a múm ñjyǎnu aa mē akə aa ε?

⁴ Ìnnù jii ghà'atè jii ñi le nyə aa, i tsya aa àdàñè àdàñè aa ε? Mbē a bē yii mē i tsya aa adàñè d̀ànè bon,

⁵ Ñù wa yii mē a fa Azwĩ yi a mbo bù, ñkii mfa'a ñi ìnnù jii yéyerə a titii bù aa, a fà'á aa ñlon mē ñi yu'unə nòñsè kè ñlon mē ñi yu'ù ntoo yì ñsigìnè ya mbii aa ε?

⁶ Nì wa'atə annũ Abraham. “À le ñniñ ntii yi a nu Nwĩ, Nwĩ a tigè ñlōgə yi tsi'ĩ tsó ñù yii ìnnù jii i tsinè a nsi mi'i yu.”

⁷ Ma mùu ajàn ñi yē mē àa bē bii mē bi tswe ñi àbìintii aa mē à ñi bōō bi Abraham.

⁸ A mbii mbii ñghàà ñi Nwĩ ñi le ñghìrè a nanşè ñlāa mē Nwĩngòñ à ka yì ghìrè tá ìnnù bítìzì Nwĩ tá ì tsinè ntsya aa a ñjìm àbìintii. Nwĩ à le ñkà'á a mbo Abraham a mbii mbii ñswon mē, “Mè ka yì tsyá a ñjìm wò i ñiñ mbōōnə a nu bē bi itoò ì tsimè.”

⁹ Ajàn mē Abraham à le ntswe ñi àbìintii Nwĩngòñ a ñiñ mbōōnə ghu nu aa, ñù ñtsin yii à tswe ñi àbìintii aa, Nwĩngòñ àa kii ñiñ mbōōnə ghu nu tsi'ĩ maa ajànè.

¹⁰ Bē bii mē bi tē'ε atù yaa a ñka mfà'a bē annù yii mē nòñsè a lòò aa, bo tswe aa a múm ñdòò, ñlon mē bi ñwa'anə a múm àñwà'ànə Nwĩ mē, “Ñdòò a atu ñù yii mē kaa à si a múm ìnnù jii mē bi ñwa'anə a múm àñwà'ànə nòñsè aa tsi'ĩ tsim lwĩ'ĩ, kaa wa'á kii ñghìrè aà.”

¹¹ Tsìtsòñ a laa mē kaa mbē ìnnù ñû i kì'ì tsinè a mbo Nwĩ ñyonə aa a ñjìm ajàn mē a yu'unə nòñsè. Nlon mē bi ñwa'anə a múm àñwà'ànə Nwĩ mē, “Ñù yii mē ìnnù jii i tsinè ntsyá a ñjìm àbìintii aa, à ka yì tswe ntii.”

12 Lâ kaa nòŋsè kaa à sî a nî ànnû tsu a nghìrè nî àbîintii tswé. Bi banjè ñhà'ànè aa bə mə, “Nù yîi mə a ghìrè innù tsim a ajàn mə nòŋsè a lòò aa, à ka yî tswé ntîi i tsyà aa a nĵim nòŋsè.”

13 Kristo à leè ñtsu'u atû yî'inè a ni ñdòò nòŋsè ya a atu bî'inè, a ajànə mə yumbəŋ à le mbəŋ ntigè ndòò ñlonŋ ŋgaà yî'inè aà. Nlonŋ mə bi ŋwa'anə mə, “Ñdòò a atu ñù ntsim yîi à jəŋnə a atu ati aà.”

14 Kristo à le nghìrè ma yû aa mə mbəɔnə ya yîi mə Nwĩŋgòŋ à le ŋkà'à a mbo Abraham aa, tâ bî fa a mbo bîzî Nwĩ ñtsya a nĵim Kristo Yesu. Tă tâ bî'inè tigè ntsya a nĵimə abîintii ŋkwèrə Azwĩ Nwĩ ya mə Nwĩŋgòŋ à le ŋkà'à aà.

Nòŋsè bo bî innù jîi mə Nwĩ à le ŋkà'à aà

15 Bîlîm bâ lèə mə logə a figè a nî ànnù ñù mîsòŋè, kaa mbé bə biinə annù, ñwarə akàà ghu, bəə boŋ kaa mbə yî mò'ɔ a wa'á annù ya kwensè kè ŋku'usə.

16 Nwĩŋgòŋ à le ŋkà'a innù jya aa a mbo Abraham bo bî a mbo mú yîi à le mfè'è ghu ŋgwè'è aà. Kaa aŋwà'ànə Nwĩ a sî swonə aa mə, “bo bî a mbo bɔò bî” a ndî'i mə à ni bə bî nnòò. Bi banjè ñghaa annù aa nlonŋ ñù yî mîfùùrè, “Bo bî a mbo mú ghò”, ñù ma ghú a bə aa Kristo.

17 Annù yîi mə mə swonə aa a bə aa mə, Nwĩŋgòŋ à le ñwàrə akàà bo Abraham, ŋka'a mə yu ka lèə akàà yá. Nòŋsè wa mə bi le ŋka nghìrə aa, le boŋ ilòò i tsyà mə ŋkhî ji ñikwà ni mîghum mi ntarə aa, kaa mbə a kî'i ŋgî'i wa ni àkàà ya ta, m̄bwesə ŋkà'á Nwĩ.

18 Nlonŋ mə mbə a bə yîi mə Nwĩ a fa njoo a mbo bə nyonə aa nòŋsè, boŋ kaa à sî aa ŋkà'á yî ya bú nyonə. Lâ bî'inè zi mə Nwĩ a fa njoo nyonə aa a nĵim ŋkà'a ya mə à le ŋkà'à a mbo Abraham aà.

19 Ifà'à nòŋsè i tigè mbə aà àkè aa ε? Bi le ŋkù'usè nòŋsè aa mə tâ à ka nghìrə tâ bə aa nzi innù jî bî, a kî ñtswe nî ñtswe ŋghε nywe'e wa noò mə mu Abraham wa yîi mə ŋkà'a ya i le ntswe nlonŋ ŋgaà yî aa à ka zî aà. Bi le sî fa nòŋsè waa a mbo bangel ñù mîsòŋ a tigè ñtəə a tîti bangel bo bî bə.

20 Lâ kaa bi sî ñù tîti bu ñlòò ñlonŋ mə annù ŋkà'a ya aa a ghìrè ñù yî mîfùùrè, Nwĩ yîi mə a ghìrè aa a bə aa tsi'i yu yu yî mîfùùrè.

Nji'i ànnù yîi nòŋsè à tswé ghu aà

21 A tigè ndî'i aa mə nòŋsè a lìgìtə aa ŋkà'á Nwĩ aa ε? Njanŋ, kaa a sî ma aa ajàn bə. Nlonŋ mə à laa bə mə nòŋsè mbə a ghìrè bə tswé bitîi bəə boŋ mbə bî ghìrè ànnù bə a tsinə ñtsya a nĵim nòŋsè.

22 Lâ aŋwà'ànə Nwĩ a swonŋ mə mbî ñtsim i tswé aa mum mîdà'à mi innù jî bî. Maa ajàn mîtəŋnə mya mîi mə Nwĩ à le ŋkà'à, ñtsya a nĵim abîintii a nu Kristo Yesu aa, bî fa aa a mbo bə bîi bî bî aà.

23 Mbəŋ tâ noò abîintii wa zi, nòŋsè à le mfîi yî'inè tsi'i tso ŋgəŋtsanŋ, nyu'utə nî noò wa yîi mə bi le nghìrə annù abîintii a fè'è ñlaa aà.

24 La a bə mə nòŋsè à le sî bu'utə nî yî'inè mbəŋ tâ Kristo à yî nzi. Mə tâ bî tigè nghìrə tâ ànnù yî'inè tsinə a nsi mi'i Nwĩ ñtsya a nĵim abîintii.

25 Tsîtsòŋ, ajànə annù abîintii a zî mē aa, kaa bî'inè sî bú ñtswe aa a nji'i mîkòrə nòŋsè.

26 Nlonŋ mə a mum Krito Yesu, bù bitsim tigè mbə aa bɔɔ bî Nwĩ ñtsya a nĵim abîintii.

27 Nlonŋ mə bù bitsim bîi mə bi le mmurə ghuu a ŋkî a mum Kristo aa, nî mà'à mē Kristo a nu bù.

28 Kaa kwensə à sɪ a titi nù baYuda bo bitizi Nwĩ bú ntswe. Kaa kwensə à sɪ a titi abù'ù bo nù yĩ à si bù'u bə aa bú ntswe. Kaa kwensə à sɪ a titi nùmbànè bo manganjè bú ntswe. Nlonj mə bù bi tsim nì tigə mbəə nù yĩ n̄fùurə a mum Kristo Yesu.

29 Mbə a bə yĩ mə nì ni bə bi Kristo, bəə bonj nì bə aa bɔɔ bi Abraham, mbə bijibindā bi, ajàn mə Nwĩ à le nkà'à aà.

4

1 Lā, n̄jinda yĩ mə à b̄urə ni m̄nkhə aa kaa sɪ b̄ɔntə n̄tsya abù'u ka mə njoo taà yi tsim i ni ji aa,

2 nlonj mə à tswe nì ntugitè yĩ a lentə nii bo bi nù yĩ mə a lentə njoo ji jya i ywe'e noò wa yĩ mə taà yĩ à le nlèè mə bi kaa fa joo jyá tsim ghu mbo aà.

3 Aā ajàn yĩ a ki mbə ni b̄'inè aà; nòò yĩ mə b̄'inè le mburə b̄ɔnkhə aa, b̄'inè le nk̄i mbə ibù'ù a mbo izwĩ jii mə i le si sa'a mbi aà.

4 Lā nòò à lèè n̄nanjə nk̄u'u, Nwĩ a too M̄u yĩ, manganjè a jwê yi, njwe yi aa m̄m n̄ɔnsè,

5 mə tā à zi n̄tsu'u atu bə b̄ii mə n̄ɔnsè à le si bu'utə waa, mə tā Nwĩ à tigə nlogə yi'inè ni bɔɔ bi.

6 Ts̄its̄ɔn, a nd̄i'i mə nì ni bɔɔ bi, Nwĩ à tòò mə Azwĩ M̄u yĩ a kuu a mum m̄inti i bù ntigə nyə'ə ni mə, "Taà! Taà ghà!"

7 Ma mùu ajàn, ò tsyà mə a nj̄im Nwĩ kaa wa'ă abù'ù bú mbə, ntigə mu, mbə yĩ ò ni mu aa, nk̄i ntigə mbə aa n̄jindā.

Ajàn mə Paul à le si wa'a innù nlonj ngaa ba Galatia aà

8 Wa nòò yĩ mə kaa nì le njwa'à Nwĩ zi aa, nì le mbə aa ibù'ù a mbò izwĩ mbi jù jii kaa sɪ b̄inwĩ bə aà;

9 la ts̄its̄ɔn mə nì z̄i mē Nwĩ aa, kè mə Nwĩ à z̄i mē ghū aa, mbə nì tigə m̄bu nk̄a n̄lɔɔ mb̄i mb̄i nḡhèe a mbo izwĩ t̄i àdà'à jya mə i ka nsa'a ghū aa mə akə aa ε? N̄i bù n̄lɔɔ a mbə ibù'ù jya aa ε?

10 N̄i ba'atə n̄lèè n̄i njwi, b̄isàn, b̄inòò, bo bi ìlòò!

11 Mə bɔ'ɔ mə m̄è le nḡhènsè noò ghà n̄fa'a a atu bù aa tsi'i àdànè d̄ànè.

12 B̄il̄m bá, m̄è bu'ù m̄bo a mbo bù, n̄i bə ts̄ɔ m̄è, maa nḡhè m̄è tigə m̄è nk̄i mbə tsi'i ts̄ɔ bù? I yĩ ywe'e ts̄its̄ɔn, kaa nì s̄i annù a mbo mə f̄ansè.

13 N̄i zi mə a le nḡh̄irè n̄ghòò mə m̄è swonj ntoo yĩ n̄siḡinè ya a mbo bù wa noò n̄tsyamb̄i.

14 Ka mə ànnù n̄ghòò ya ya a le mbənj ntigə akwà'ànè a mbo bù aa, kaa ni le njwa'à gha ka n̄foonsə kè n̄tsa'a, nì le mbànè nk̄werə gha tso angel Nwĩ, kè tsi'i ts̄ɔ Kristo Yesu yumbɔjè.

15 Maa nòò nì le si nanjə ndoritə a nu m̄è, n̄idorə m̄à nya n̄i ghèè m̄è aa fə aa ε? M̄è n̄i àyəfə m̄è nì le mbaa nzi n̄twè'e mi'i muu bonj nì le n̄twè'è m̄fi'i mfa a mbo m̄è.

16 M̄è tigə m̄è mbə aa nḡan̄kibāā ghùù nlonj mə m̄è swonj ànnù n̄nk̄onj a mbo bù aa ε?

17 Bè bya bi t̄i n̄i ànnù yuu mbwe'esə aa ghū mə n̄i bii nj̄im yàà, kaa wa'a lòò aà nḡh̄irè ib̄onj a nu bù, bi lòò aà n̄fàatə yĩ'inè, ta n̄i tinjə mbeentə waa.

18 A b̄onjə a nk̄a n̄t̄i a n̄i ànnù n̄i m̄è mbə bi ti lòò aa nḡh̄irè ib̄onj ghu n̄i, a ku'unə a nḡh̄irə ma la aa a nḡonj b̄inòò bitsim, kaa ki'i aa tsi'i noò yĩ mə m̄è tswe bi'inè aa b̄è.

19 Bòò ba b̄ii m̄è k̄onjə aa, m̄è tigə mbə aa ts̄ɔ manganjè yĩ mə à tsigə mu aà, nyu'u n̄i n̄yanjə nywe'e nòò yĩ mə bù ka yi tigə tswe ni m̄arə Kristo aà!

20 Mə yè'ətə mə bonj m̄è laa n̄tswe bi'inè ts̄its̄ɔn, t̄a zi ajàn yĩ mə mbə m̄è kwensè n̄j̄i yà, nlonj mə àt̄u ya a buurə nlonj ngaa yùù!

Alènsè Hagar bo Sarah

²¹ Swonj nì ghâ, bù bya bii mē ni lòò mē nòṅsè ka mbu'utə ghūu aà, ni yu'u annù yii mē nòṅsè a swonjə aa ε?

²² Bi ḡwa'anə mē Abraham à le ntswe ni bɔɔ mbâṅnè bi baà, yì mò'ɔ a bə mú àbù'ù, yì mò'ɔ kaa a wa'à mú àbù'ù bē.

²³ Bi le njwe mú àbù'ù wa aa tsi'ì ajàṅ yii bi jwe bɔɔ b̄tsimè. Lâ mu m̄ngyè wa mē à le wa'ă abù'ù bə aa, bi le njwe nyonə aa ajàṅ mē Nwĩ à leè m̄foo ḡkà'à aà.

²⁴ Bi figinè aa annù n̄ ànnù b̄ngyè ma bú. B̄ngyè ma bú bi baa bə aa ikàà ji baà. Yì m̄fùùrè à lò aa a nta'a Sinai, njwe n̄ bɔɔ bii mē à ni ibù'ù aà. M̄ngyè ma ghú a bə aa Hagar.

²⁵ Hagar à təə aa a n̄ n̄ta'a Sinai wa a ala'a baArabia, ntsusə aa Yerusalem ts̄ts̄s̄onj yii à tswe a ndâbù'ù bo b̄i b̄oò bi aà.

²⁶ La Yerusalem wa yii a tswe a aburə aa, kaa à si a ndâbù'ù tswê, àa yu mbə ndè yi'inè.

²⁷ Nlonj mē bi ḡwa'anə mē,

“Ka ndoritə mbă àfirè m̄ngyè yii kaa à leè wa'à jwe aà.

Lògìnə ḡka ntɔṅnə mba wô yii mē ò leè ḡwa'ă mu ts̄igè nyu'u nyanə aà;

nlonj mē bɔɔ bi m̄ngyè wa mē bi le si mmè'ènè ni ghū aa, bi ghà'à mē

nts̄yatə bɔɔ bi m̄ngyè wa yii mē à yò'ɔ ntswe a ndândoo aà.”

²⁸ Ts̄ts̄s̄onj, bɔɔ bi maà, b̄i'inè, tsi'ì ts̄ò Isaac, bə aa bɔɔ bii mē Nwĩ à le ḡkà'à aà.

²⁹ A ki mbə ts̄ts̄s̄onj aa tsi'ì a ajàṅ mē a le mbə maà noò aà. Mu wa mē bi le njwe tsi'ì a ajàṅ mē bi jwe bɔɔ aa, à le si tso'ɔ akòrə mu wa mē bi le njwe n̄tsya a nj̄im m̄dà'à mi Azwĩ aà.

³⁰ La n̄ghàà ni Nwĩ ni swonj aa mē akə aa ε? “Furə abù'ù m̄ngyè ya bo mú yì wâ. Wa mú àbù'ù wa mbə bo mu m̄ngyè wa mē à si abù'ù bə aa wa'ă nda j̄i.”

³¹ Ma mùu ajàṅ bɔɔ bi maà kaa b̄i'inè si aa bɔɔ bi abù'ù m̄ngyè bē, b̄i'inè bə bɔɔ bi m̄ngyè yii kaa à si abù'ù bə aà.

5

Kaa mu Kristo à si abù'ù bú mbə

¹ A ḡghèe a n̄ ànnù mbə àbù'ù, Kristo à kètə mē m̄ṅk̄rè mi abù'ù a nu b̄i'inè, mē tâ b̄i'inè tsuu ibù'u bú bə. B̄i'inè təə nt̄i n̄tsuu bú lògə ikɔ'ɔ abù'ù i niṅ a tɔṅ b̄i'inè.

² Yê n̄i, mē Paul, mē swonjə a mbo bù mē n̄i bə mà'atə mē tâ b̄i n̄etə ghūu, bəə bonj kaa Kristo à si ghūu n̄i ànnù tsu bure ḡkwetə kwetə bē.

³ Mē ku'usə mbù nswonj a mbo bù mē ḡù n̄tsim yii à ghèe bi ḡètə yi aa, à tswe n̄i n̄ləə nòṅsè wa tsi'ì n̄tsimè.

⁴ Bù bya mē ni lòò mē tâ ànnù yuu a tsinə bu b̄i Nwĩ nyonə bə a nj̄im nòṅsè aa, n̄i kwyènè mē ghūu bu b̄i Kristo, m̄fè'ε ghūu a m̄m̄m̄ ibòṅ Nwĩ.

⁵ I ghèe ni b̄i'inè, b̄i'inè bə mē Nw̄ṅgòṅ à ka ḡgh̄rə innù j̄i'inè tsinə i tsya a nj̄im m̄dà'à mi Azwĩ yi, nyonj a nj̄imə àb̄iint̄i yi'inè.

⁶ Nlonj mē a mum Kristo Yesu, kè bi ḡètə ḡù, kè bi wa'à yi ḡètə bonj kaa ma yâ à si n̄i ànnù tsu tswê. Annù yì t̄nsè à laa mbə àb̄iint̄i yii mē a fà'à n̄tsya ni a nj̄imə àkòṅnè.

⁷ N̄i k̄i si gh̄rè tsi'ì siginè a tigə mbù k̄iṅə wo ḡk̄iṅə ghūu mē n̄i tsuu annù n̄ikonj k̄i yu'unə aa le?

⁸ Kaa ajàṅ mē bi tswèè ìmòòntè juu aa, kaa s̄ Nw̄ṅgòṅ mē à le n̄t̄wonjə ghūu aa t̄wèè.

⁹ B̄i'inè zi mē mbè'è àbaa i bə tsi'ì mu l̄i m̄baṅnə mbè'ε ḡkyâ àbaa n̄tsimè.

¹⁰ Mè nàņsə bii mə, a ni ikũm Mmà'àmbi kaa ni ka wa'ă annũ ȳũ dāņ bii ntsyàtə yā. Tā ȳsa'a Nwĩ i kuu a nu ȳũ wa mə a fa ȳgi'i a mbo bù aà, kè ȳgāņ à laà nte'ε mbə aa wo.

¹¹ A ȳghèε a nĩ ȳgāā yà bilĩm bā, mbə mè ghεε nĩ mbĩĩ bu ȳka nswonə ni mə annũ ȳètə bə à ni annũ ȳĩ mə bi tswe ni ȳghirə, bon baa bũ tigə ki tso'ɔ akòrə ya aa a ya? Mbə a bə maa ajāņ bəə bon ànnũ ȳĩ mə mə swonə annũ nlonə abāņnə àbāņnə Kristo aa, kaa à ka wa'ă ȳgi'i bù mbə.

¹² Mè kòņtə mə bə bya mə bi fa ȳgi'i a mbo bù aa, tā bì nāņsə tsetə idigə nũ jyaa.

¹³ Nlon mə Kristo à le ntwonə ghuu mə ni fe'ε a ndābũ'ũ mbā bilĩm bā. Lā ni tsuu tigə lògə abwarə mà ya a ȳka ȳghirə innũ nȳānu ghū. Tā ni baņnə ntsyā a nĩm akòņnə ȳka mfa'a ni a mbo bù ni bù.

¹⁴ Nlon mə mbə bi lwensə nòņsə wa ntsĩm ni nĩghàà nĩ fũrè mə, “Ka ȳkòņə ndĩm ghò tsi'i tsò ajāņ mə o kōņ ibii nũ ghò aà.”

¹⁵ Mbə ni baņnə ȳka nloontə nĩ ghuu, ȳkii nləənsə ghuu bu ni bù, nāā ntsyεsə ghuu bon nāa bwεsə ghuu bu ni bù.

Annũ Azwĩ bo annũ nȳānũ

¹⁶ Annũ ȳĩ mə mə swonə a mbo bù à ni mə, ni ka ntəə akòrə nizĩ yuu a mũm Azwĩ tā ni wa'ă kà ȳghirə aa bə innũ jya mə nȳānũ yũũ i yè'ətə aà.

¹⁷ Nlon mə innũ ȳĩ mə nȳānu i yè'ətə aa, i tonə bo bì innũ ȳĩ mə Azwĩ a yè'ətə aà. Innũ ȳĩ mə Azwĩ yè'ətə aa, i kii ntonə bo ȳĩ mə nȳā nu yè'ətə aà. Nlon mə, nȳũnu bō Azwĩ tswe aa tsò ȳgāņkibāā, ȳkiņə nòo mə ò wa'ă annũ tsu ka ȳghirə ȳĩ o lòo ȳghirə aà.

¹⁸ Lā mbə Azwĩ Nwĩ a ka ntsyasə nòo, bon kaa ò sĩ aa a nji'i mikòrə nòņsə bú ntswe.

¹⁹ Innũ ȳĩ nȳānu i ghirè aa i laà: Mbə annũ ajirə, mbə annũ nsĩņ, ȳbuurənnũ,

²⁰ innũ mmii mĩņkobə, innũ bĩsòrè, kibāā, àyòņ, àghè'ənə, àlwĩntəņ, ànnũ nlɔɔ tsi'i àyoo ànnũ, ànnũ nyàtə bə, ànnũ a ntswe a nĩm nĩm,

²¹ ȳghè'ənə nȳoo bə, ànnũ nno mbaanə, annũ ntĩ a nĩji bō mbuu innũ ma jũ. Mə bù ȳwa'asə nĩ ghuu tsò ajāņ mə mə lèè mfoo ȳwà'àsə a mbĩĩ aa mə, bə bĩi bi ghirə ijāņ innũ ma jũ aa, kaa baa yĩ wa'ă a mũm ànnũ nifò Nwĩ kuu.

²² Lā fĩntà fi Azwĩ Nwĩ bāņnə mbə, àkòņnə, mbə nidorə, mbə mbɔɔnə, àtāņəntii, àbòņəntii, ȳghirè innũ ji sigĩnə, ȳka mfa'a ni ntĩ ghò tsĩm,

²³ ȳka mbɔnə, nĩ ntswā ȳbĩinu. Kaa nòņsə yĩ dāņ ȳĩ a tuu ma jũ innũ aa kaa à sĩ bə.

²⁴ Bə bĩi à ni bĩ Kristo aa, bi kwèentə mə nȳānũ yāā a ati bāņnə bāņnə bo bì ȳgòņ innũ tsĩm ȳĩ i lòo ȳkii nyə'ətə aà.

²⁵ Tsò mə bĩ'inə tswe ntswèntĩ yĩ'inə a mũm Azwĩ aa, tā àkòrə nizĩ yĩ'inə à ki ntswe a mũm Azwĩ.

²⁶ Tā bĩ'inə tsuu nĩ ànnũ ȳņee nu tswe, ntsuu ni mĩntəņ mĩ'inə bi'inə bi'inə ki twebə, ntsuu nȳoo ji'inə bi'inə bi'inə ki ghè'ənə.

6

Nĩ kaa ȳkwetə nĩ ghuu bu ni bù nĩ àbè'è

¹ Bilĩm bā, mbə ȳũ yĩ mò'ɔ a titĩ bù a ka ȳghirə annũ yĩ bi, bù bĩi mə ni nāņsə ntswe ni Azwĩ Nwĩ aa, ni tsisè yi a ni māņjĩ ȳĩ mə à bònə. Nĩ ti ghirè ni kĩ ȳka ntsyεsə nĩ ghuu mbĩ'i bi kĩ ȳkwa'anə ghuu.

² Nĩ ka ȳkwetə ghuu bu ni bù nĩ àbè'è tā lwensə nòņsə Kristo.

³ Nlon mə mbə ȳũ tsu a titĩ bù a wa'atə mə yu nĩ àyoo tsu la mbaņnə mbə ayoo adāņə dāņə bon a bwe'esə aa tsi'ĩ ȳbĩi nũ yĩ.

⁴ A ku'unə mə tâ nù yî mò'ɔ yî mò'ɔ tâ à lentə ifà'â yi, belə mə i bɔŋ bɔŋ mbə a kâ n̄tərə nlon ifà'â yi wâ, lâ kaa ŋki'î kâ m̄figinə bə bo nù yî mò'ô.

⁵ Nlon mə nù n̄tsim à tswe n̄ mbè'e yi yî a bè'è aà.

⁶ Tâ nù yî mə bi d̄i'î n̄ghàà ni Nwî ghu mbo aa, tâ à k̄i nyatə n̄ n̄joo j̄i siḡinè j̄i mə à tswe ni ju aa, mfa n̄ j̄i n̄u wa mə a d̄i'î nii aà.

⁷ N̄i tsuu ib̄in̄u ghuu ki bwe'esə b̄e. Wa mbə n̄i wa'ă Nwî bwe'esə. N̄i n̄tsim à ka yî fù'ù aa àyoo yî mə à bè aà.

⁸ Nlon mə nù yî mə a bè n̄lonə aa n̄jȳn̄u yî aa, àa yî k̄i fù'u n̄iwo a m̄um n̄jȳ n̄u yî. Tâ nù yî a bè n̄lon aa Azwî aa, tâ à fu'u n̄tsw̄nt̄i yî mə i lw̄i'î n̄n̄kɔŋ aa a mbô Azwî.

⁹ Tâ b̄i'inè tsuu ki kaa a ŋgh̄ir̄e ib̄ɔŋ b̄e, n̄lon mə n̄ò à ka yî kù'u tâ b̄i'inè fu'u mə mb̄e b̄i'inè tsuu b̄ɔr̄e.

¹⁰ A ku'unə mə aj̄an mə b̄i'inè tswe n̄i àbwarə aa, tâ b̄i'inè ka ŋgh̄ir̄e ib̄ɔŋ a mbo b̄e b̄i tsim, lâ n̄nan̄sə ŋka ŋgh̄ir̄e a nu ŋḡaŋgw̄è'ê j̄i'inè a m̄um àb̄iint̄i.

N̄ghàà ni Paul n̄i t̄insə nii à lw̄i'isə ghu aà

¹¹ N̄i yə aj̄anə mə mə n̄an̄sə ŋw̄à'ànə yuà àd̄iḡə àŋw̄à'ànə t̄s̄i'î n̄i àb̄o ya n̄i mi'î mi àŋw̄à'ànə m̄i f̄an̄k̄ə aà.

¹² Bè bya mə bi lòɔ nd̄i'î nu, ŋgaansə n̄i ghuu mə bi n̄etə ghuu, t̄a ki kw̄e nt̄i waa a ni m̄inn̄u mi n̄jȳn̄u aa, bi gh̄ir̄e maa aj̄an aa mə tâ bi tsuu ak̄òr̄e yaa ki t̄ɔ'ɔ nlon ann̄u ati ab̄an̄n̄ə àb̄an̄n̄ə Kristo.

¹³ Nlon mə, t̄s̄i'î bè bya mə bi l̄e n̄etə waa laa, kaa bi si a n̄n̄sə yu'unə. Bo b̄an̄n̄ə n̄lɔɔ mə tâ bi n̄etə ghuu aa tâ bo ka n̄ee n̄u yàà mə ni yòŋə n̄n̄sə n̄jȳn̄u mà gh̄u.

¹⁴ A ŋgh̄e a ni mə, kaa mbə mə t̄e'è wa'ă n̄u yà ka n̄ee, mə mbə tsuu bə aa nlon aa ŋgaa ati ab̄an̄n̄ə àb̄an̄n̄ə Mmà'àmb̄i Yesu Kristo, yî mə bi l̄e n̄kweentə mbi ghu a mbo mə, ŋki n̄kweentə gha ghu a mbô m̄bi aà.

¹⁵ Nlon mə kaa ànn̄u n̄etə n̄u à s̄i ayòò tsu b̄e, ànn̄u ti n̄etə n̄u kaa k̄i'î ayòò tsu ki mbə, a b̄an̄n̄ə mbə aj̄an yî mə Nw̄iŋḡɔŋ à bu nan̄sə n̄joo i tigə mbə j̄i fi aà.

¹⁶ Tâ m̄bɔɔnə Nw̄i n̄i ŋko m̄l̄iŋn̄ə Nw̄i, tâ i tswe a mbo nù n̄tsim yî mə à z̄i ak̄òr̄e ni z̄i yi n̄yɔŋə ni ma ghuu n̄n̄sə aa, ŋki n̄tswe a mbo baIsrael bè bi Nw̄i.

¹⁷ Ts̄īts̄ɔŋ tâ nù tsuu ŋḡi'î a mbo mə b̄u ki fa, nlon mə mə tswe n̄i àwenə Yesu a nu mə.

¹⁸ Tâ ib̄ɔŋ N̄ḡan̄mà'â ȳi'inè Yesu Kristo tâ i tswe a mbô àzw̄i yuu mb̄a bil̄m̄ b̄a. Amen.

Anwà'anè Paul a mbô nghòtê BaEFESO

NJI'INNŪ ANWÀ'ANÈ YŪ

A anwà'anè yū aa a le ηwà'anè Paul wa noò yī mē à le ntswe a Roma tsō ηgàηàtsaη aa, ntoo a mbo baEfeso. A ntoo yī n̄siginè a mbo baEfeso aa a le mfòò n̄swon Paul yumbōηè (fà'á 18.19-21). Paul à le ηki ntoo anwà'anè ma yū aa a mbo nghòtê ji mō'c a mbù'u Asia a idigē jii mē Paul à le ηki mfa'a ghu a n̄ iloo ji tarē a n̄ noò yī mē à le ηghèε akòrè nitē yī a ywe'e ji tarē aà (fà'á 19.1-20.1,20).

Ataηtē yī mē Nwī à le ntswe n̄ yu nlon mbi yū aa a bē aa mē akē aa ε? A m̄m anwà'anè yulà, Paul à f'isē ataηtē yī mē Nwī à le ntaηtē nlē a ηgu'u nlon mbi yū bo bē b̄i à n̄ bi aà.

A n̄ anwà'anè ma yū Paul a ghirè bi yē àkòηnè Nwī n̄ ibòη yī; n̄swon mē Nwī a yweensē bē aa nlon ibòηē yi a n̄j̄m àb̄iint̄i yaa (2.6-10). Tsō mē Nwī à kòηē wa a mum Kristo, n̄yweensē waa aa, a ku'unè mē tā bo ka ηgha'asē Nwī (1.6,12), m̄ma'atē n̄swēnt̄i yàà yī n̄lwèn ya ηka nzi n̄ àkòrè n̄iz̄i yaa tā ku'unē a n̄ n̄tswēnt̄i yī mfii ya mē bo tswe n̄ yu aà (4.1-6.20). Paul à naηsē lògè noò ηghaa nlonē Kristo n̄ nghòtē, n̄dānwī yī mē Kristo à n̄ ηgò'ò n̄ibuu (2.19-22) ηki bē atu aà (4.15,16). Nghòtē ì n̄ m̄b̄i nū Krito, ηgāηmbii Kristo ts̄im ì bē idigē nu jii mē ì tsuginē ghu, mbē ndāmà'anwī, Nwī a tswe ghu (1.23; 4.25; 5.23,30). Nwī a tsyā aa a n̄j̄m nghòtē nd̄i'ì n̄ m̄idà'á mi bo m̄tsyē mi m̄ts̄imè (3.10). Kristo à tswe a mbô nghòtē aa tsi'ì tsō n̄doò à tswe a mbô ηgwē yī aà, mbē aa n̄gha'á ni (5.22-32).

Paul à ki ηghàà nlon annū mbòònsē. Ataηtē Nwī yī mē à le ntaηtē mbōη naηsē mbi aa a bē mē yu ka boonse n̄jōò ts̄im a aburē bo a nsyē. A le ntaηtē mē yu tsu'u atu bē b̄i mē bi b̄i Kristo aa ì ghirē waa n̄ bōò bi, ì tsyā n̄j̄m Kristo ì boonse bē b̄ist̄im, baYuda bo b̄i b̄it̄i Nwī ì ghirē b̄i t̄iηē n̄j̄ yī mfii yī mfurē. Kristo, a n̄j̄m n̄wo yu a boònsē bē bo b̄i Nwī, ηghirē bi tswe n̄ m̄bōonē (1.10-18). Innū ts̄im jii mē nghòtē ì n̄ ghu aa ì d̄i'ì aa mē ì n̄ m̄bòònsē, ìb̄iinu yī Kristo à n̄ àtu aà, n̄da yī mē Kristo à n̄ ηgò'ò n̄ibuu aà, ìb̄iinu yī f̄urē, ànnū mmurē bē ηki yī f̄urē, ànnū àb̄iint̄i yī f̄urē, 'Mmà'àmbi yī mf̄urē, Nwī n̄ Tà yī mf̄urē (4.3-6).

A n̄ innū ma jū ts̄im, Paul a ghirē mē tā bē bi Nwī b̄i yē m̄ida'a m̄i à n̄ myaa a m̄m m̄bi yī bo to bo b̄i àdà'a izwī j̄i bi aà (1.19; 3.20). A mmà'a n̄tsyā, bo tswe n̄ m̄boonsē waa, ì zi m̄ida'a mi Nwī m̄i m̄i fà'á a nu bo aa, ì zi mē bo tswe bo b̄i Kristo a aburē, n̄tswe n̄ n̄naηsē nzi ηwe'ē n̄jōò n̄tsō Nwī jya ì ts̄imè ì ki tsà'atē n̄ Nwī binòò b̄its̄imè (6.10-18).

Bi yatē anwà'anè yū aa laà:

1. N̄ji'ì ànnū anwà'anè yū 1.1-2
2. Kristo bo nghòtē 1.3—3.21
3. N̄tswēnt̄i yī mfii a m̄m Kristo 4.1—6.20
4. Innū jii mē Paul à le n̄swonē a n̄lwī'isē aà 6.21-24

Atsà'atē Paul a mbô nghòtê

¹ Anwà'anè yū a lo aa a mbo mē Paul yī mē mē n̄ ηgàηntōò Kristo Yesu n̄yonē n̄ ηkōη Nwīngōη aà.

ηghèε n̄ a mbo bē bi Nwī b̄i mē bi ki n̄n̄j̄ m̄nt̄i myaa a nu* Kristo Yesu aà.

* **1:1** A m̄m anwà'anè j̄i mō'c bi swon aa mē, "b̄i mē bi tswe a Efeso m̄fa'a n̄ n̄t̄i waa ts̄im aà."

² Tã ìbònḡ Nwĩ nĩ m̀b̀òònə yĩ mə ì lo a mbo Nwĩngòḡ Taà yĩ'inè ni Mmà'àmbĩ Yesu Kristo aa, tã ì tswe a mbo bù.

Njoo Azwĩ jii mə bĩ'inè tswe ni ju a mum Kristo aà

³ Tã bĩ'inè ka ḡgha'asə Nwĩngòḡ mə à ni Ta bì Mmà'àmbĩ yĩ'inè Yesu Kristo aa yĩ mə, a mum Kristo, à nĩḡ m̀b̀òònə a nu bĩ'inè a ajàḡə mə à fa njoo Azwĩ ì tsim jii mə ì tswe a aburə aa a mbo bĩ'inè aà.

⁴ Mb̀òḡ tã bì nanḡə mbi boḡ Nwĩngòḡ à tsò'ò mē yĩ'inè a mum Kristo mə tã bĩ'inè bə bii bē, n̄laa manḡə ntswe tĩ àlò'ò a nsi mi'i yu.

⁵ A múm àkòḡḡ Nwĩngòḡ à le taḡtə yĩ'inè n̄ləə mə yu ḡhìrə yĩ'inè ni b̀ò bi a n̄jĩm Yesu Kristo nyon a ajàḡə mə à le si lòò ḡki ḡkòḡə aa

⁶ mə tã bĩ'inè ka ḡgha'asə n̄i n̄lon ìb̀òḡ yĩ yĩ wè yĩ mə à swĩ'i a nu bĩ'inè tĩ n̄dùù n̄tsya a mum Mú yĩ yĩ à kòḡə aà.

⁷ A le n̄tsu'u atú yĩ'inè n̄i àləə n̄u yĩ, ḡḡhìrə Nwĩ a li'inè ìfansənnù jii'inè, n̄yonə n̄i ìb̀òḡ yĩ yĩ wè wá,

⁸ yĩ mə à le nswĩ'i a nu bĩ'inè aà.

⁹ Nlon mə à lòò mē bĩm̄anjĩ bitsim bo bì m̄itsyè ḡḡhìrə bĩ'inè zĩ ànnũ alò'òsə yĩ a le n̄tswe n̄i ànnũ yĩ a lòò aa, n̄yonə n̄i àtaḡtə yĩ yĩ à le n̄taḡtə a mum Kristo aà.

¹⁰ Ataḡtə yĩ a le mbə aa mə nòò à bə yĩ kò'ò kù'u boḡ à ka b̀òn̄sə njòò tsim a mum Kristo tsò atú, njoo jii ì tswe a aburə bo bì jii ì tswe a nsyɛ aà.

¹¹ Nwĩngòḡ a ḡhìrə innù tsim n̄yonə aa àtaḡtə yĩ bó ḡkà'á yĩ. Nwĩngòḡ à le n̄tsò'ò yĩ'i mə tã bĩ'i bə bē bi a mum Kristo n̄i ḡkòḡə yĩ, n̄lòḡinə a n̄lòḡinə.

¹² Ataḡtə yĩ a bə aa mə bĩ'i bii mə bi le mfòò ḡka mbe a mum Kristo aa, tã bĩ'i tswe ḡka ḡghu'usə n̄gha'à ni.

¹³ A ḡḡhèɛ a ni bù, n̄i ki n̄tswe a mum kristo, nòò wa mə n̄i le yu'u n̄ghàà ni annù n̄n̄koḡ nya mə à ni n̄too yĩ n̄siginè ya mə ì yweensə ḡhuu, n̄niḡ n̄tiḡ ḡhuu ḡhu nu aa, Nwĩngòḡ à le n̄iḡ awenè yĩ a nu bù tsò mə à le mfa Azwĩ yĩ Làà yĩ mə à le ḡkà'á aa a mbo bù aà.

¹⁴ Azwĩ yĩ Làà ya a tigè mbə alènsə a ndi'i mə bĩ'inè ka yĩ kwèrə annù yĩ mə Nwĩngòḡ à le ḡkà'á a mbo bə bi aa, ma yũ a ḡhìrə a laa mə Nwĩngòḡ à ka yĩ tsu'u atu bə bii mə à ni bi aà, tã bĩ'inè tigè ḡghu'usə n̄gha'à ni.

Atsà'atè Nwĩ Paul

¹⁵ Tsò mə a bə laa aa, a ajàḡ yĩ mə yù'ù mē àb̄iint̄i yuu a n̄u Mmà'àmbĩ Yesu bo bì àkòḡḡ yĩ mə ni kòḡ bē bi Nwĩ bitsim ḡhu aa,

¹⁶ kaa mē si kentə n̄i ḡka mfa mbi'ikə a mbo Nwĩ n̄lon ḡḡaà yùù, n̄tsa'atə n̄i Nwĩ ḡwa'atə n̄i ḡhuu.

¹⁷ Mə tsà'atè Nwĩ mə tã Nwĩngòḡ Ta bì Mmà'àmbĩ yĩ'inè Yesu Kristo, Ta n̄gha'a, tã à fa ḡhuu n̄i Azwĩ yĩ, tã à tigè ḡḡhìrə ḡhuu tã n̄i tswe ni m̄itsyɛ, ndi'i Nwĩngòḡ a mbo bù tã n̄i ku'usə mbù n̄zi yĩ.

¹⁸ Mə betə ni mə tã bì ḡa'a m̄int̄i muu tã n̄i yə ḡkà'á yĩ tã zi njoo jii mə ni be a ajàḡ mə à twòḡḡ ḡhuu ḡhu aa, ì zi afù'ù yĩ mə a tswe a múm m̄it̄əḡḡ m̄i wè m̄i mə à kà'a a mbo bə bi aà,

¹⁹ ì kii zi mə kaa mbə bi wa'à m̄ida'à m̄i wè m̄i wè m̄i mə mi tswe a mbo bĩ'inè bii mə bĩ'inè bii yĩ aa figè.

²⁰ M̄idà'à m̄i wè ma mú mi bə aa mya m̄i mə à le nyweensə Kristo ḡhu a niwo, ḡḡhìrə a tswe a mbèè n̄ikwɛɛ yu n̄i mà'à a aburə aà,

²¹ n̄nanḡə n̄tsya ḡḡḡḡnsa'a m̄bi, ni ḡḡḡḡada'a, n̄i ḡḡḡḡm̄it̄i bo bì ḡḡḡḡmbu'utə m̄bi, n̄tsya m̄ikum m̄itsim m̄i bi twonə a nu bə, kaa ḡki'ì aa tsi'ì a ni yulà m̄bi bə, bo bì a n̄i m̄bi yĩ mə ì ka yĩ zĩ aà.

²² A kî mê ñniŋ ɲgòŋ ɲjoò tsim a ɲi'i mikòrə yu, ɲghirə mə à tigə nsa'a ɲgòŋ ɲjoò tsim, mbə atu a mbô ɲghòtê,

²³ ɲghòtə i bə mbìnnú yí, a luu ghu, ɲkii ntigə nlwensə ɲgòŋ ɲjoò tsim a nî ìdìgè tsi'i tsimè.

2

Nlo a ni nìwo ɲkuu a múm ñtswèntì

¹ A ni bù à ghìrə nì tswén ñtì, mə à le mbii aa nì kwo a múm Azwí ñlon ɲfánsənnú juu bo bì ñnnú jì bì juu.

² Maà noò nì le sɪ yòŋə aa ñnnú jì fàa mbi, ɲyu'unə nî m̀fò yíi mə a sa'a izwí jì bì jii mə i tswe a múm m̀fə'ə aa, mə i tigə mfa'a nî a nu bə bìi mə bi tìi atu a mbo Nwí tsítson ɲaa.

³ Bì'inè le ɲkì mbə aa tsi'i tsó bo ñtswe nî ñtswèntì yí'inè ɲyonə aa ñnnú jii mə ɲjyánu jì'inè i lóò, ɲjyánu yí'inè bo bì m̀m̀òntè jì'inè i kii ɲyə'ətə aa. Maa ajàn ɲl̀wintəŋə Nwí a le ntswe a nu bì'inə tsi'i tsó ajàn mə a kì ntswe a nu ɲù m̀s̀òŋə ntsimè aa.

⁴ Lá àjàŋə mə ɲko m̀l̀ɲŋə Nwí i sɪ nì nìdènə tswe aa, àkòŋnə yí yí wè yíi mə à kòŋə yí'inè ghu aa, a ghìrə mə

⁵ ka mə bì'inə le ɲkwo ñlon ɲfánsənnú jì'inè aa, a bú ɲghìrə bì'inə tswé ñtì bi'inè bì Kristo

⁶ ntigə ɲɲɛ yí'inè nì bə a ndəŋ, ɲghìrə bì'inə nì bə tswé nî ìlən a aburə a mum Kristo Yesu

⁷ mə yu ghìrə tá à laa mə, a nî m̀bi yí m̀fii yíi mə i ka yí zì aa, a ka yí fa afù'ù tì ǹndènə a múm ɲbòŋ yu a ɲjìm ɲbòŋəntì yí a nu bì'inə a mum Kristo Yesu aa.

⁸ Ñlon mə Nwí a yweensə ghuu ñlon aa ɲbòŋ yí, ñtsya a ɲjìm ɲb̀iintì, kaa à sɪ ɲghìrə yùù bə, ɲa m̀t̀əŋnə m̀i Nwí.

⁹ Kaa à sɪ bə aa ñlon ɲfà'á yí tsu bə, m̀b̀i'ì ɲù tsu à ló ɲka ɲkwɛɛ ntì yí.

¹⁰ Bì'inə bə aa ɲbofà'á Nwí. A le nnaŋsə yí'inə a mum Kristo Yesu aa mə tá bì'inə tswe tswe ntì a ɲka ɲghìrə ñnnú jì sigìnə jii mə à leè nte'ɛ mfoo ntəŋtə nləə mə bì'inə ka ɲghìrə aa.

Ñù yí m̀fùurə a mum Kristo

¹¹ Tá nì wa'atə mə à le mbə a noò yí m̀'ò aa, bi twonə nî ghuu, b̀t̀izí Nwí aa a ni b̀t̀iŋjètə, ɲyonə aa a ni annú ɲètə bə yíi mə à le mbə annú ɲjyánu bi ghìrə aa nì m̀bo aa.

¹² Tá nì wa'atə mə, à le mbə maà noò aa, bi yatə ghuu bu bì Kristo, bi fi'isè ghuu kaa nì wa'á bə bì ala'a baIsrael bə, mbə b̀g̀g̀i a nî ɲkàà jii mə Nwíŋgòŋ à le ɲkà'a annú ghu aa. Kaa nì le sɪ wa'à nî ànnú tsu bə. Kaa ɲkì'ì ghuu nì Nwíŋgòŋ fàa mbi tswé.

¹³ Lá tsítson a mum Kristo, bù bya mə à le mbə a noò m̀'ò nì tswé a ndìsyà aa, bì zì mê nì bù ɲkoontə nì bù a ɲjìmè ɲləə nu Kristo.

¹⁴ Ñlon mə Kristo yumbəŋ, à zì mê nî m̀b̀òonə a mbo bì'inə. A ghìrə mə baYuda bo b̀t̀izí Nwí bo tigə mbə bə bì fùurə. A tà mə ɲgì'ì nì annú k̀b̀àà ya mə a le mbə tsi'i tsó ɲwugəndá aa.

¹⁵ A le mbwəsə ǹòŋsə baYuda wa yíi à le ntswe nî ñdì'ì nì b̀ǹòŋsə aa, mə, a ɲjìm yu yumbəŋ, yù ləgə baYuda bo b̀t̀izí Nwí i bú tigə naŋsə ɲgwè'è bə bì fii ghu tá bì tswe nî ànnú yí m̀'ò bo bo, i tigə ghìrə tá m̀b̀òonə i tswe a tìtì bo.

¹⁶ A le mbù m̀boonsə yí'inə bì Nwí ñtsya a ɲjìm ɲb̀iinu wa yí fùurə mə à lə mfa mbii niwo a ati b̀əŋnə b̀əŋnə ɲghìrə mə tá ànnú k̀b̀àà à mɛ.

17 A le nzi òswonə nî ànnũ mboonə a mbo bù bii nì le ntswe a ndísyà aa, bo bì a mbo bè bii mə bi le ñkòòntè aà.

18 Ntsya ghu njim, bi'inè bitsim, baYuda ni bitizí Nwí, tswé nì mánjì a nghèe a mbo Tà a múm Azwí yí fùùrè.

19 Ma mùu ajàn kaa nì sì bigì bə, kaa ñki'ì batoo dən kì mbu mbə. Nì tigə mbə bè bi ala'à yí fùùrè bu bì bè bi Nwí, ñki mbə ñgwè'endá Nwí.

20 Bi tigè mbo ghuu tsó ñda wa nî àtsə ñgǎntoo Kristo, bo bì ñgǎntoo Nwí, tá Kristo yumbon a bə ñgò'ò ñbuu ni ndá;

21 tá ñda yá ntsim i yəginə a nu yu Mmà'àmbi, ntigə mboonsə ñkwe, ñghèe nî ndàmà'anwí yí ñwè yii i laa aà.

22 A ñghèe a ni bù, a mum yu, bi kii mbo nî ghuu mboonsə bu bì àbùgè bə tá nì bə adìgə yii mə Nwíngon a ka ki tswé ghu i tsyá a njimè Azwí.

3

Afà'à Paul a titi bitizí Nwí

1 A bə ñji'ì ànnũ yii mə, Paul ñgànàtsán Kristo Yesu mbi'i ñkwítú ghuu bitizí Nwí, mə tsà'atè Nwí a atu bù aà.

2 Mə mboontə mə nì t'è mə ñyu'u ifà'à yii mə Nwíngon a fa a mbo mə nì ìbòñé yi nlon ñgaà yùu aà.

3 Nwíngon a le ñkè'è atanə alò'òsè yi ndi'i a mbo mə, a ajànə mə mə kii ñtè'è mbo ñwa'anə a mbo bù aà.

4 Nì bə twon bon nàa zi innũ alò'òsè jii mə mə zi mbi'i Kristo aà.

5 Kaa Nwíngon a ki'i innũ jì alò'òsè ma jù a mbo mivàà mi bə a mbii swonə. Lá tsítson a ghìrè mə i laa ntsya a njimè Azwí yi, a mbo ñgǎntoo Kristo bo bì ñgǎntoo Nwí, jii mə a tsò'ò yu aà.

6 Annũ yí alò'òsè ma yú a bə mə tá bitizí Nwí ki ntigə mbə bijibinda bo bì baIsrael. Bo tigə mbə aa idìgə nu mbèè nu yí mfùùrè, bo bitsim tigə ntswe a ni innũ jii mə Nwí a le ñkà'à ntsya a njim Kristo aà.

7 Nwí a le ñghìrè gha a nî ñgànàfà'a ma mùu mún ntoo yí ñsigìnè yú aa, a bə mètəñnè mii mə a fa a mbo mə nì ìbòñé yi a njim midà'a mi mii mə mi le si fà'a a nu mə aà.

8 Ka mə mə ni ñú yí mò'ò a titi bè bi Nwí yii mə kè'ə nsigə nlwi'isə aa, Nwíngon a fa ìbòñ ma ghú a mbo mə mə tá mə logə ntoo yí ñsigìnè ya nlonə afù'ù Kristo ti figè ñghèe ni yu a mbo bitizí Nwí.

9 I kii ghìrè tá bè bitsim yə a ajàn mə atanə annũ yí lò'òsè yii mə Nwí yii a le nanə njoò tsim, a le nlò'òsè nləə a ñgu'u ñgu'u aa a fà'a aà.

10 Atanə yi yú a bə aa mə tsítson tá a tsya a njim ñghòtə ñghìrè tá bisa'a bi mbi bo bì idà'a jii mə i tswé a aburə aa, bi yəgə nzi mitsyè mi Nwí mii mə mi ni tsi'ì a mbuu mbuu aà.

11 Nwíngon a le ñghìrè ma mùu ajàn ñyonə aa atanə yi yii a lwi'i nñkonə mə a ghìrè mə a fè'è ntsya a njim Kristo Yesu Nğanmà'a yi'inè.

12 A njim Kristo, ntsya a njimə àbiintii yí'inè ghu nu, mbə bi'inè tse tswé nî àtəñəntii a ñghèe a nsi mi'i Nwí.

13 Maa ajàn mə tigè ñswonə ni a mbo bù mə mìniti muu tsuu lõ bərə mbi'i ñgi'ì yii mə i kuu a nu mə nlon ñgaà yùu, mə a ni ñgha'a nuu aà.

Akòñnè Kristo

14 A nî ñji'ì ànnũ yii mə mə swètè miku'utə ma a nsyè a nsi Tà,

15 yu wa yii mə ñgwè'è ntsim jii i tswé a aburə kə mə i tswé a nsyè aa, i kwərə ikùm waa ghu mbo aà.

16 Mə bu'u mbo a mbo Nwĩ mə, a nĩ àfù'ù yĩ ya yĩ a gha'a aa, tâ à tsya a nĵĩm Azwĩ Nwĩ ñniñ mĩda'a a mĩm ñtĩi bù tâ ñi tswe nĩ mĩdà'à.

17 Mè kii mbu mbu'u nĩ mbo mə tâ Kristo à kuu ntswe a mum mĩntii bù ñtsya a nĵĩm àbĩintii yuu. Nkii mbu mbu'u nĩ mbo a mbo Nwĩ mə tâ à ghĩrè ñi twiñ mĩngǎñ muu, ñki ntum itse mĩla'a juu a mĩm àkòñnè.

18 Mə mbə bù, a bò'ò ñi bə bi Nwĩ tsi'i bĩtsĩm, ñi tswe ñi mĩdà'à a nzĩ àjàñə mə àkòñnè Nwĩ a gha'atə mbə, ñki sa'atə, ñki ñenə mbə, kè ñki ntso mbə aa,

19 a ñki nzi àkòñnè Kristo ya yĩ mə a tsya mĩtsyè mĩ ñũ mĩsòñ aa, mə mbə bi tĩgè ñnanşə nlwensə ghuu, ñi kò'ò nluu ñi mārè Nwĩ ntsimè.

20 A mbo yu wa yĩ mə, ñtsya a nĵĩm mĩdà'à mĩ mə mĩ fà'a a nu bĩ'inè aa, mbə a ghĩrè ñnnù i nanşə mburə gha'a ntsyatə ajàñə mə bĩ'inè betə kè ñkii mōontə aa,

21 tâ ñigha'a tâ ñi tswe ghu mbo a mĩm ñghòtə bo bi a nĵĩm Kristo Yesu, ñghenə a miwàñə miwàñ, ñlwi'i nĩñkonə. Amen.

4

Bə bi Kristo bə tsǒ mbĩĩnu yĩ mĩfùurè

1 Tsǒ mə a bə laa, mə ñgàñatsáñ Mmà'àmbi, mə bu'u mbo a mbo bù mə tâ ñi ka ntə akòrè nizĩ yùù tâ à ku'unə ajàñ yĩ mə Nwĩ à twonə ghuu mə ñi ka ntə aa,

2 ñka nsigisə mĩbĩ mĩ nũ muu a nsye, mbəonə, ntswa ñi mĩntii muu, mĩmi nĩ ñnnù juu bu ñi bù a mĩm àkòñnè,

3 ñka ñgaansə nĩ mĩtĩ muu a nlwĩ'i a mĩm mbòonşə ya mə Azwĩ Nwĩ a fa ñghĩrè tâ mbəonə i boonşə ghuu ñkwerə tsǒ ñkĩrè aà.

4 Mbĩĩnú i bə aa yĩ mĩfùurè, Azwĩ Nwĩ a kĩ mbə aa yĩ fùurè, tsǒ ajàñ yĩ mə ànnù yĩ mə bi le ntwonə yĩ'inè mə bĩ'inè ka mbə aa a ki mbə yĩ fùurè aà.

5 Mmà'àmbi à bə aa yĩ mĩfùurè, àbĩintii a bə aa yĩ fùurè, ànnũ mmurə bə ñki a kĩ mbə aa yĩ fùurè,

6 Nwĩngòñ a kĩ mbə aa yĩ mĩfùurè, yĩ mə à ñi Taà yĩ'inè bĩtsĩm, yĩ mə a bu'utə bə bĩtsĩm, mĩfa'a ñi a nu bə bĩtsĩm, ñki ntswe a nu bə bĩtsĩm.

7 Lâ bi le mfa ibòñ Nwĩ wa a mbo bĩ'inè yĩ mò'ò yĩ mò'ò nyonə aa nĩ mĩbuu mĩtəñnə mĩi mə Kristo à le mfa ghu mbo aà.

8 Tsǒ mə a tswe a adigə yĩ mò'ò a mĩm àñwà'ànə Nwĩ mə, “Nòò wa mə à le si kò'ò ñghèè a ndəñ aa, à le nlògə ibù'u ntsò jĩ ghà'àtə, mĩfa mĩtəñnə a mbo bə.”

9 (Mbə bi ñwa'anə mə, “A le ñkò'ò ñghèè a ndəñ,” bonə à sè bə aa mə à le mfòò ñsigə ñkuu a nji'i ñsye aa è?)

10 Yu wa mə à le nsigə aa àa yu wa mə à le ñki ñkò'ò ñghèè a ndəñ ntsirə aburə ntsimè aà, mə yu tĩgə lwensə mbĩ ñtsimè aà.)

11 Aa yu mə a le mfa mĩtəñnə mə tâ bə bĩ mò'ò tâ bi bə ñgǎñntoò ji, bĩ mò'ò bi bə bĩi mə bi yu'u nĩ ñighàà ñi Nwĩ ñke'enə, bĩ mò'ò bə bĩfàngilisi, bĩ mò'ò bə bĩpastor bo bi bĩdĩ'i bi ñnnù.

12 A le ñghĩrè ma mùu ajàñ aa mə yu tantə bə bi Nwĩ bĩtsĩm a nĩ ñfà'à Nwĩ, a ñka ñko'ò ñghòtə yĩ mə i ñi mbĩĩnú Kristo aà,

13 i ywe'e noò yĩ mə bĩ'inè bĩtsĩm ka yĩ bòonşə bə ayoo yĩ fùurè a mĩm àbĩintii, i kii nanşə zi a Mu Nwĩ, i kwe i kù'u, i tĩgə bə tso Kristo, i luu ñi mārè yĩ,

14 tā wa'a bù mbə tsǒ bòñkhə, bĩi mə ñnnù jĩi mə ñgǎñmbwe'esə i dĩ'i aa, i ka ki tii nĩ yĩ'inè tsǒ fĩfèrè a tii akàñə ñki aa, ñi mĩtsyè mĩi bo bwe'esə nĩ yĩ'inè ghu aà.

15 Lâ bî'inè banɲə ntigə swonɲə nàâ ànnù nîŋkoŋ a múm àkòŋnè, ŋka ŋkwe a ni bîmânjî bitsîm i bə tsó yu wa mə à ni atu aa, a mum Kristo.

16 Aa yu yîi mə à bòònsə ibîinû tsîm, ìdìgə nú tsîm i tigè ñyon tsugitə ni mîngàŋ a ni mîkîrînè aà. Βεε ìdìgə nu jya ji mɔ'ɔ ji mɔ'ɔ i ka mfa'a ajàn yîi mə i tswe nî mfa'a aa, ibîinu wa tsîm i tigè ŋkwe, ntigə ŋko'o nii a múm àkòŋnè.

Ntswêntîi yî mfi a mum Kristo

17 Mə swonɲə ma yû ànnù a nî Ìkúm Mmà'àmbi mə, nî tsuu bú ki tswe ntswêntîi yùù tsi'î tsó bîtizî Nwî bii mə ìmòòntə innù jyaa à ni tsi'î innù dànɲè dànɲè,

18 ìmòòntə innù jyaa i tswe aa a múm mfi ìdìgə. Kaa bo sî nî ànnù a múm ntswêntîi ya mə Nwî a fa aa tswê, nlon mə àtî atú yaa a ghîrə kaa bo wa'ă annù zi aà.

19 Mîntîi myaa mi tîi mē, bo tigè nîfa mîbîmîinû myaa a ŋghîrə innu atsùùrè, a nlòò tsi'î ìjyaa innù, bo bî mbuu innù jî fwè tsîmè.

20 Kaa à si ìjàn innù jîi mə nî le nyəgə nlon ŋгаа Kristo aa bē!

21 A nî ànnù nîŋkoŋ mə nî le nyu'u annù nlon yi, bi kî ñdî'i ànnù yi a mbo bù, tsó mə annù nîŋkoŋ a tswe a mum Yesu aà.

22 Nî sɔrə a marè nu yî ñlwèn wa mə à tswe aa a nî ntswêntîi yùù yî mbîi ya yîi mə innù mbwe'esè jîi mə mîntîi muu le si yè'ətə le si tsə ŋgî'i ghu aà.

23 Nî ghîrə tâ Nwî à bəŋkə mîntîi muu bo bî ìmòòntə juu, tâ ì tigè tsi'î jî fii,

24 tâ nî tigè ŋwɛ'ɛ marè yî mfi wa yîi mə bi naŋsə a finè yî Nwî, a nî ntswêntîi yîi mə ì tsînə ŋkî nlaa maŋsə tsi'î annù nîŋkoŋ aà.

25 Ma mùu ajàn nî me'e annù abəŋnə annù, tâ ñù yî mɔ'ɔ yî mò'ɔ tâ à ka nswonɲə tsi'î ànnù nîŋkoŋ a mbô ñdîm yî, nlon mə bî'inə bitsîm bə aa ìdìgə nu mbîinu yî mfuùrè.

26 O yi nlwîsə ntɔŋ, ò tsee bii tâ àlwîntɔŋə yo ya à ghîrə tâ ò ghîrə ibî; tsèe bii tâ nòò à tso nî àlwîntɔŋə yô,

27 ñtsuu abwarə a mbo Devil lõ fa.

28 Nù yîi à nî nyèrə tâ à kentə, ŋka mfa'a, ŋka mfa'a nî mbô mi nî ñtîi yî sigînè, tă zi ŋkwetə bə bîi mə bi lòò akwetə aà.

29 Nî tsee ki bii ñghàà nî bi ka mfe'ɛ a ntsù bù, mbanɲə ŋka ŋghaa tsi'î innù jî sigînè jîi mə i kwetə mə tâ bə ka ŋkwe a nî innù tsîmè, tâ nî ka ŋghîrə ibòŋ a nu bə bîi mə bi yu'u aà.

30 Nî tsee ki ghîrə tâ Azwî Nwî yîi mə a laa à ka nɲəŋnə. Aa yu yîi mə à ni awenè Nwî a nu bù ñdî'i ni mə Nwî à ka yî tsu'u atú yuu aà.

31 Nî me'e annù ntsə'əntîi, nî àfîmî'i, a b'ò'ò àlwîntɔŋə tsîm, ntsee ki tɔŋnə ŋghàà, kě ki bəgîtə nî bə, ñtsuu ni mbuu kîbàà yî tsu tswe.

32 Nî banɲə ŋka ŋghîrə nî innù jî sigînè a nu bù bu ni bù, ŋka ŋghîrə mîntîi muu ka mbɔnə, ŋka nli'inə ifänsənnù juu bu ni bù tsi'î tso ajànə mə Nwî à le ntsyà a nîm Kristo ñli'inə ifänsənnù juu aà.

5

Bî'inè ka ntswe a múm ŋkà'á

1 Tsó bɔɔ bi Nwî bii mə à kòŋə aa, nî ka ŋe'esə Nwî.

2 Tâ nî ka tswe nî àkòŋnè tsó mə Kristo à le ŋkòŋə yî'inè nîfa ibîi nú yi tsó ayoo mmà'á Nwî yîi mə bi tɔɔ a lúmtə ŋghîrə Nwî a doritə aà.

3 Lâ, tâ bî te'ɛ ntsuu ki ghùmtə annù ajîrə, kè innù jî fwè, kè ànnù nyè'ətə njoo, a titîi bù bē, nlon mə nî bə aa bə bi Nwî aà.

4 Kaa a sî ku'ùnə mə tâ nî ka ŋghaa mîghàà mi atsùùrè, kè mîghàà mi ajîŋtə, kè mîghàà mí fwè, nî banɲə ŋka mfa nî mbi'ikə nî innù tsîm a mbo Nwî.

⁵ Nì zi tâ à laa mə, kaa nù àjirè, kè nù yï a ghìrə innù nsiŋ, kè nù yï mə a yè'ètə njoo aa, (nù nyè'ètə njoo mà ghú à bə aa tsó yï mə a mii miŋkobə aà) kaa à ka yï wa'á annù nifō Kristo bo bì à yï Nwí jî.

⁶ Tâ nù à tsuu ghuu ni mighàà mi ajìntě lő bwe'esə òlon mə àlwintəŋə Nwí a tsə ŋgi'i a nu bè bìtsim bìi bi tìi atu ghu mbo aà.

⁷ Tsó mə a bə laa, nì tsuu nî ànnù tsu a ŋghìrə bu bì ijàn bə ma bya tswe.

⁸ Nlon mə maa noò, nì lə ŋki ntswe aa a mùm mfiì idigè, lâ tsítsòŋ mə nì tswe a mùm ñkà'a Mmà'àmbi aa, nì ka ntəə akòrè nizí yuu tsi'í tsó bə bi ñkà'à,

⁹ Nlon mə miantà mii mə ñkà'à i koonə aa, mi bə aa ñgǒŋ innù jî sigìnə tsim jii i bəŋ, òtsinə ŋki mbə annù ñiŋkoŋə aà.

¹⁰ Nì ka ŋgaansə mitìi muu a nzi innù jii i ghìrə Mmà'àmbi a doritə aà.

¹¹ Nì tsuu abô yuu nî ìnnù mfiì idigè jii kaa i si ñú kwetə aa ki ñiŋə, ni baŋnə ŋka mfi'isə ndi'i tâ bè bìtsim ka nyə.

¹² Nlon mə tsi'í ñka ŋghaa nswonə ni innù ma jya mə bo ghìrə a adigə alò'òsə aa àa annù ndirətú.

¹³ Lâ ìnnù tsim jii mə bi fə'əsə a mùm ñkà'à aa, bè bìtsim yə,

¹⁴ nlon mə ayoo yï mə a tswe a mùm ñlaa idigè a tigə mbə aa ñkà'à. A nî ñji'í ànnù yï mə bi swonə ni mə,

“Wí'ínə mbà ñú filó,

m̀biinə a niwó,

Tâ ñkà'a Kristo ì ta a nu wò.”

¹⁵ Nì ka naŋsə ntsyesə ajàn yï ni təə aà, òtsuu ki təə bə tsó ijìntə bə, nì ka ntəə tsó ŋgàŋmitsyè.

¹⁶ Nì tsuu ki bìi tâ mú àbwarə yï nì tswe ni yu aa à ka ntsya a dàŋə dàŋə, m̀baŋnə ŋka ŋghìrə innù jî sigìnə a ŋgòŋ bìnòò bitsim òlon mə ñgù'ú m̀bi yuà ì ni yï m̀bí.

¹⁷ Nì tsee ijìntə bə bə, nì ka ŋgaansə mitìi muu a nzi ànnù yï mə Mmà'àmbi a lòò mə nì ka ŋghìrə aà.

¹⁸ Nì tsee milù'ù ki no baanə, òlon mə mi ka ghìrə nì ka ghìrə innù atsùùrə. Lâ nì baŋnə ŋghìrə tâ Azwí Nwí à ka nlwensə nî ghuu.

¹⁹ Nì ka ghaa a mbo bù ni bù ni mighàà mi bìpsalm, ni mìkòò, kè mìkòò mii Azwí Nwí a dì'í aa, nyəə ŋgha'asə nî Mmà'àmbi ghu ni miantìi muu mi tsimè.

²⁰ Nì ka mfa mbi'ikə a ŋgòŋ bìnòò bitsim, ni a nî ñgòŋ ìnnu tsim a mbo Nwìŋgòŋ Tà nî ìkùm Nğàŋmà'a yì'inə Yesu Kristo.

Bàŋgyè bo bì bìlòò

²¹ Nì ka nyu'unə ghuu bu ni bù tsó bè bìi bi bə'ə Kristo.

²² Bàŋgyè, nì ka nyu'unə bìlòò buu tsó ajàn yï ni yu'unə Mmà'àmbi aà.

²³ Nlon mə ñumbàŋnə à bə aa atu a mbô ñgwé yï tsi'í tsó mə Kristo à ki mbə atu a mbô ñghòtə yï à ni m̀bìnù yï aà, Kristo yumbəŋ a kî m̀bə Nğàŋyweensə yï aà.

²⁴ Tsó ajàn yï mə ñghòtə yu'unə Kristo aa, tâ bàŋgyè kii ŋka nyu'unə bìlòò byaa a nî ìnnù tsimè.

²⁵ Bìlòò, nì ka ŋkəŋ bàŋgyè buu tsi'í tsó ajàn yï mə Kristo à lə ŋkǒŋ ŋghotə aà. A lə mfa ibiinù yi a atu bo aa

²⁶ a nsí'í ì laa ni ñighàà ni mə yu ghìrə waa tâ bo laa maŋsə.

²⁷ A lə ŋghìrə laa aa mə yu tigə tɛ'ɛ ñghòtə a nsi yu, tâ ì laa, m̀bəŋ m̀aŋsə, kaa wa'à ni mú àbà, kè àdìgè yí t̀aŋkə, kè m̀buu alə'ə yí tsu tswé, mə tâ ñghòtə tigə ñlaa maŋsə ntsee nî àlò'ò tswe.

²⁸ A nî àjàŋ yï mə mbàŋnə tswe nî ŋki ŋkòŋ bàŋgyè byaa tsi'í ajàn mə bi kǒŋ m̀b̀m̀m̀m̀nù myaa aà. Ǹumbàŋnə yï mə a kǒŋ a ñgwé yï aa, a kòŋə aa ibiinù yi.

²⁹ Kaa nù tsù à lèè wa'ă njanya yi ka mbaa. A banɲè ñje'ε aà jè'è ñkii nlentə tsi'ï ajàn yï Kristo a kii nghirə nî nghòtə aà;

³⁰ Nlon mə bï'inè bə aa idigə nu Kristo.

³¹ Tsó mə àɲwà'ànè Nwî a swonə aa, “A nî ñji'ï ànnù yï mə ñumbâɲnè a mà'àtè nî taà yï bô ndè yï ñghεε mbòonsè bô ñgwê yï, bo bya bi baa tigè ñjanya yï m̀fùùrè aà.”

³² Annù ma yû à nî ànnù yï àlèèntè yï mə tso, mə naɲsè ñswonə aa nlon ɲгаа Kristo bo bï ñghòtə;

³³ Iá a ku'unè mə tá nù nì bù yï mò'ɔ yï mɔ'ɔ tá à ka ɲkɔɲə a ɲgwê yï tsó ajàn yï mə a kòɲə ibii nù yï aà. Tá m̀ɲgyè à kɪ nyə mə yu bɔ'ɔ ndoò yï.

6

Ajàɲ mə bɔɔ bo bità bo bï ma tswe nì ñtswe aà

¹ Bɔɔ, ka nyu'unə nì bítaa buu bo bï bimaà buu a mum Mmà'àmbi nlon mə à nî ànnù yï mə a tsinə a nghirə aà.

² “Tigə mbɔ'ɔtə nî taà ghò bo maà ghò.” A nî ndi'ï yï ñtsyambï yï mə Nwî à kù'ùsə ɲkà'a ghu aà.

³ “Mə mbə ñnnù i ká ñghεε a mbo wo siginè, m̀tugə mi njwî mo mi kî ñgha'atə fàa atu nsyê.”

⁴ Bù bità, nì tsuu bɔɔ buu kɪ swugitè tá m̀ntòɲê myaa ka nlwi, nì banɲə ɲka ɲko'o waa mmirisə nî waa ɲkii ndi'ï nî ñnnù Mmà'àmbi a mbo bo.

Ibù'ù bo bï bità bi ibù'ù

⁵ Ibù'ù nì ka nyu'unə bità bi afà'á buu bï bi tswe fàa atu nsyε aa, nî ñti yï mɔ'ɔ, ɲka mbɔ'ɔ waa, ñtsiginə nì a nsi bo, tsi'ï tsó nì fà'à aa a mbo Kristo.

⁶ Nì tsuu kɪ fà'à bə mə bï yə ghuu bê, tsó bə mə nì lòɔ aà ñghirə mə bə aa mbeentə ghuu. Nì banɲə ɲka mfa'a tsi'ï tsó ɲgãɲafà'a Kristo, ñghirə nî ànnù yï Nwɲgòn a lòɔ aa nî ñti ghuu tsimè.

⁷ ɲka mfa'a nì a mbo bə nî àbòɲənti yuu, tsó nì fà'à aa a mbo Mmà'àmbi kaa ɲki'ï aa a mbo bə fa'à.

⁸ Nì zi tá à laa mə annù yï siginə tsim yï mə ɲú a ghirə aa, kè ɲù wa a bə àbù'ù kè ɲù yï à si abù'ù bə, boɲ àa bú kwεrə fu a mbô Mmà'àmbi.

⁹ Bù bità bi ibù'ù tá nì kii nghirə maa ajàn a nù ibù'ù juu, ñtsuu waa kɪ bosə nî bèsè. A bɔɲ mə tá nì zi mə bubo tsswe aa nì táfà'à yï m̀fùùrè yï à tswe a aburə aà; ɲwa'atə nì mə a mbo yu ma wa, ànnù nte'ε adinè á sɪ ghu tswê.

Njoo ntsò Nwî tsimè

¹⁰ A nlwî'isə, tá nì təə ñti a mum Mmà'àmbi bo bï a mum miti mi mida'á mi.

¹¹ Tá nì wε'ε njoo ntsò Nwî jya tsi'ï tsimè tá zi ajànə mə mbə nì ká ñto nî minàn Devil ghu.

¹² Nlon mə kaa nì si too aa bu bï ñjanya bo bï àlèè. Nì to aa bu bï bɪsa'a bi ala'a, nì ɲgãɲada'a, bo bï midà'à mi izwî jì bi jii i sa'a mbi itugə yulà aa, bo midà'à mi izwî jì bi jii mə i tswe a aburə aà.

¹³ A ku'unə mə tá nì wε'ε njoo ntsò Nwî tsimè mə mbə nì təə nto itugə mbi yï bi wa. Belə mə nì ghirə mə ñnnù tsim, nì tigè ñnaɲsə ntəə.

¹⁴ Nì tigə ntanjə la ntəə ɲwε'ε annù ñɲkɔɲ tsó ikò a atii bù, ɲwε'ε ñnnù jì tsinè tsi'ï tsó ɲgùù ñtsò a nigó bù,

¹⁵ ɲwε'ε annù ɲkhətə ɲghèε nswon ntoo yï ñsiginè m̀bɔɔnə ya tsi'ï tsó ntám juu.

¹⁶ A ni ñgòṅ binnòò bitsim tâ ni ka logè nî àbîintii tsi'í tsǒ abà'à mìkòṅ mi ñkerè mi ñgàṅmbu'ù innù jî bi wa mē mi khi aà.

¹⁷ Nî tigè nlogè annù ajàṅ mē Nwî à ywèensè ghuu aa tsǒ àtsè'ətú yuu, ñlogè nighàà ni Nwî tsi'í tsǒ munwî ñtsò Azwî Nwî.

¹⁸ Nî ka ntsa'atè Nwî a ñgòṅ binnòò bitsim a mûm Azwî, ñtsa'atè nloò nî innù tsim a mbo Nwîṅṅòṅ, ñbetè ni mē tâ à kwetè ghuu nî ñgòṅ innù tsim jîi ì tsi'í ghuu aà. Tsǒ mē a bē laà aa, ni ka ntswe ñikèrè ñtsuu kî kaa, ñka ntsa'atè Nwî ñwa'atè nî bē bi Nwî bitsimè.

¹⁹ Nî kî ñka ntsa'atè Nwî ñwa'atè nî gha ghu mē tâ Nwîṅṅòṅ à ka mfa ntoò yî ya a mbo mē a noò yîi mē tswe nî ñghàà aa tâ tâ mē ka ñghaa nî àtànəntii, ntó'otè nî innù ntoo yî ñsigìnè ya mē ì tswe a alèəntè aà.

²⁰ Mē laa mbè tsúsətú ñtoo yî ñsigìnè ma yû, bi koò gha nî àtsəṅè. Tâ ni ka ntsa'atè Nwî tâ mē zi ajàṅ mē mbè mē kâ ñghaa nî àtànəntii a ajàṅ yîi mē tswe nî ñghàà aà.

Paul a tigè ñtsa'atè ñghòtè nlwî'isè

²¹ Mē mðontè mē ni lóò a nzi àjàṅ mē ntswé yà bo bi ànnù yîi mē mē fà'à tsítsòṅè aa, Tychicus, mumaà yîi mē kòṅè yi, mē à kî mbè ñû àkòrè ghà yî ànnù ññkòṅ a mûm àfà'á Mmà'àmbi aa, à ka swon innù tsim a mbo bù.

²² A nî ñji'í ànnù yîi mē tòo yi a mbo bù aa mē, tâ ni zi ajàṅ mē bî'í tswe aà, tâ à kî nzi ndiəntè mîntii muu.

²³ Tâ mbəonè Nwîṅṅòṅ Tà ni Nğàṅmà'á yî'inè Yesu Kristo, nî àkòṅnè, nî àbîintii, tâ ì tswe a mbo bìlîm bî'inè byá.

²⁴ Tâ ìbòṅ ì tswe a mbo ñù ñtsim yîi mē à kòṅè Mmà'àmbi yî'inè Yesu Kristo nî àkòṅnè ti mē aà.

Aṅwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaFILIPi

NJ'IINNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ṅwà'ànə Paul a noò yīi mə à le ntswe a atsaṅ a Roma aà. A njò'ò àla'a Filipi aa le ṅghùrè baRoma, a bê àla'a yī wè a tītī ila'a jīi mə baRoma le si bu'utə a mbù'u Macedonia aà. Bì le si tonə nī àtī gold ghu, bē bī wè bī wè bī le nlo a Roma bo bi a njò'ò ila'a Itali jī mɔ'ɔ nzi ṅghùrè ghu. Bì tigè ṅghirə bê bīi mə bī tswè ghu aa ni baRoma. BaFilipi bī le si tswòṅè nī nū jyaa nlon mə bī le nlògè waa ni baRoma aà. Ikum ala'a Filipi aa a le mfa 'Mfò Filip ta bī Alexandra yī Nwè.

Ntoo yī ñsigìnè a Filipi aa a le nzī Paul ni yu, a ntwon Nwī, a ajàṅ mə à le nyə ñu a njèè təə təə a twonə nī waa mə bī zi ṅkwetə waa aà (fà'á 16.8-10). Ñghòtə baFilipi ì le mbə mbèè nti Paul, ì le si kwetə nī nī fà'a ntoo yī ñsigìnè (4.15-16). Ñghotə mà yū ì le ntoo Epafroditus mə à ghε mfa njoo a mbo Paul a Roma (4.8). A ghèè mē, ṅwo ñghòò ghu, baFilipi bī tswè nī nìbɔ'ɔ, a tigè nlo mə yu wàṅsə bī bī tã mīntī mī bê bya mī fwetə (2.25-30). Ma mùu ajàṅ, Paul à le ntigə ṅwà'anə aṅwà'ànə yuà a mbo bìsubika'á bī, baFilipi, a mfá m̀b̀i'ikè nlon akòṅnè yaa nī àkwetə ya mə bo le ntoo aà.

A nī aṅwà'ànè baFilipi yū, bī yē àkòṅnè, ànnū mfá m̀b̀i'ikə, nī ànnū nidorè. Nidorè nī tswè fàa m̀m̀ aṅwà'ànə aa a nī ìdigè tsi'ī tsimè. Mbə bī tse swon mə aṅwà'ànə ma yū à nī ikòò mə Paul à ṅwà'ànə nlonə nidorè. Ka mə Paul à le ntswe a atsaṅ aa, àbīintī yī a nu Nwī à le ṅghirə a zī ṅkwèrè ìnnū tsimè (4.11-13). Paul a kī nswon má ànnū nlon ajàṅ mə Kristo à le mmà'atə abwarə yī tsó Nwī a aburə, ñsigisə ibīnū yī, nlogə marè ñumìsòṅ aà. Paul a tigè ǹd̀i'itə nī bê mə bī ka ṅe'esə Kristo, ṅka nsigisə m̀b̀i'iminū myaa a nsyə tsó yu (2.5-110). Mə tã bo ka ntaṅntī a noò ṅgi'ī, ntsuu ìnnū kī wa'à, ntsa'atə nī Nwī a nī ìnnū tsimè (4.6-7).

Ngǎṅndi'innū mbwe'esè ì le nzī mfa nī ṅgi'ī a mbô ñghòtê lá Paul a di'itə bɔɔ Kristo mə bī ka ntsyəsə waa (3.2), nswon mə ànnū ṅu a tsinə a nsi mī'ī Nwī ntsya aa tsi'ī a njīm àbīintī. Paul a swon ànnū yīi mə a tsyàsè nīi a m̀m̀ ntswèntī yu aà: Yu me'è ìnnū tsim, nlo aa tsi'ī a nzi Kristo mə a tsyàsè nīi aa, nī m̀d̀à'á mī, ì kī gha'asə nīi (1.20-21; 3.4-10).

Bì yatə aṅwà'ànə yū aa laà:

1. Nji'ī ànnū aṅwà'ànə yū 1.1-11
2. Ntswé Paul yumbonə 1.12-26
3. Ntswèntī a mum Kristo 1.27—2.18
4. Atantə nlonə Timoti ni Epafroditus 2.19-30
5. Awà'àsè nlon ṅgàṅkibàa ntoo yī ñsigìnè 3.1—4.9
6. Paul ni bìsubika'á bī baFilipi 4.10-20
7. Ìnnū jīi mə Paul à le nswonə a nlwī'isə 4.21-23

¹ Mè, Paul ni Timoti, ṅgǎṅfà'a Kristo Yesu, bī'ī toò aṅwà'ànə yu aa a mbo bē bīsim bīi mə bo ni bē bī Nwī a njīm Kristo Yesu, ntswe a Filipi aà, bo bi a mbo bīlī bī ndānwī ni bīkwetə bīi mə bī kwetə nī àfà'a ṅghotə aà.

² Tã Taà yī'inè Nwīṅgòṅ nī Mmà'àmbī Yesu Kristo, tã bo ghirə ibon a nu bù, ṅkī m̀b̀risə ghuu.

Paul a fa miya a mbo Nwī nlonə ṅghotə baFilipia

³ Mə fa mbi'ikə a mbo Nwĩngòŋ ghà a ngòŋ bìnòò bitsim bii mə mə wa'atə nî ghuu aà.

⁴ A nî Ngòŋ bìnòò bitsim a ajàŋə mə yi ti tsà'atə Nwĩ a atu bù bitsim aa, ntiì gha i luu nì nìdorə nlonŋ ngaa yuù.

⁵ Mə fá nî mbi'ikə a mbo Nwĩ nlonŋ a jàŋ yii mə ni kwetə nàa a nsèènsə ntoo yĩ òsigìnə yù nìlòginə a njwi yii mə i le nzi a mbo bù a Filipi aa, nzi nywe'e sii aà.

⁶ Mə zi tsi'ĩ annù nîŋkonŋ mə Nwĩ yii mə à le nìlòginə ifà'à yĩ sigìnə ma ghù a mîntii bù aa à ka yə mə yu maŋsə a njwi yii mə Yesu Kristo à ka yi bú bìi aà.

⁷ Mə wa'atə ma mùu ajàŋ aa nlonŋ mə ànnù yuu bîtsim a naŋsə ntswe a nu mə tsi'ĩ sigìnə aà. Nì ki ntswe a mùm ìbòŋ yii mə Nwĩ à ghìrə a nu mə aà, a jaŋ yii mə mə tswə a ndàtsaŋ tsîtsòŋ aa bo bi a noò yii mə mə sa'a abèe ntoo yĩ òsigìnə yù, nswonŋ nì a mbo bè mə ànnù yii mə mə swonŋ aa à nì tsi'ĩ ntoo yĩ òsigìnə aà.

⁸ Nwĩ à zi mə mə swonŋ aa tsi'ĩ ànnù mə ànnù yuu a tswə a ntii mə tsi'ĩ sigìnə, mə kòŋə nî ghuu aa tsi'ĩ nî àkòŋnə yii a tswə a ntii Kristo Yesu a kòŋə ghuu ghu aà.

⁹ Mə tsà'atə Nwĩ a atu bù mə tâ àkòŋnə yuu tâ gha'atə nghèe nî mbii, tâ mîtsyé muu tâ mî ki ngha'atə a ajàŋ yii mə mbə nì zî nìtètè innù,

¹⁰ tá zi a ntso'ò ànnù yii mə a boŋ nghèe maŋsə aà, tá bə bə bii mə ànnù yaa a laà, kaa wa'à nî àlò'ò a noò yii mə Kristo à ka yĩ bú bìi ghu aa tswé.

¹¹ Tâ Yesu tâ à ghìrə mə tâ nì ka naŋsə nghìrə nî innù jii mə i tsiinə aà; ma mùu ajàŋ, tâ nì ka ngħu'usə nî Nwĩ, ngħa'asə nî yi.

¹² Bìlîm bá, mə lòc mə tâ nì zi mə innù jii mə i fè'ε a nu mə aa, i bàŋnə ñkwetə a ngħìrə mə tâ ntoò yĩ òsigìnə ya tâ i ku'usə ngħèè bə nì mbii.

¹³ Ma mùu ajàŋ, bìsogyè bitsim bii mə bi be nî ntso'ò mfo faà a Roma aa bo bè bîtsim faà, bi zi mə mə tswə a atsaŋ fàa ntso'ò aa nlonŋ annù Kristo.

¹⁴ Mbu ngħèè ghu, a ajaŋ yii mə mə tswə fàa atsaŋ aa, bìlîm bi'inə bí ghà'atə bo ləè ntiì waa a nu Mmà'àmbi, ñku'usə ntigə nswonŋ nî ànnù Nwĩ nî àdà'à kaa wa'à nî ñu tsù bú mbò'ò.

¹⁵ Lá bè bí mɔ'ɔ a titii bo bi tswə ghu mə bi ghè'ənə naa, nswonŋ nî ànnù Yesu ngħìrə nî bə mə tâ bì'ibo ka warənə ghu wàrənə, lá bè bí mɔ'ɔ bi ki ntswe ghu nswonŋ nì ànnù Yesu tsi'ĩ nì àbòŋə ntiì.

¹⁶ Ma buù bè bo swonŋ ma mùu ajàŋ aa nlonŋ mə bo kòŋə gha aà, nzi mə mə kuu fàa atsaŋ aa mbi'i mə mə sa'a abèe ntoo yĩ òsigìnə yù mə mə swonŋ aà.

¹⁷ Bè bí mɔ'ɔ bya mə bi ghè'ənə naa aa, bo swonŋ nî ànnù Kristo aà kaa wa'a ntii waa ghu ləè bə, nìlòc bə mə tâ à yaa annù tâ à ka nghèe nî mbii, tâ bè ka nyonŋ nì njim bo, ngħìrə ma mùu ajàŋ aa, ñwa'atə nì mə bo ka kù'usə niŋ ngi'i a nu mə fàa a atsaŋə.

¹⁸ Ma yuu ànnù kaa a sî annù yii mə mbə a ghìrə mə kâ ñlwisə nî nìtòŋ bə! Mə doritə a nyə mə bi swonŋ nì ànnù Kristo nì bîmânji bitsimè; kè bi swonŋ aa nì mbwe'esə oò, kè nî ntiì waa tsimə oò, boŋ mə aa ki doritə tsi'ĩ dòritə.

Paul à tswə fàa mbi aa a ngħa'asə Yesu

¹⁹ Tsi'ĩ ànnù nîŋkonŋə mə ka ki doritə nlonŋ mə mə zi mə Nwĩ à ka yu'u niyè'è nuu tâ Azwĩ Yesu Kristo tâ à kwetə gha ngħìrə tâ mə fè'ε fàa atsaŋə.

²⁰ Mə naŋsə nyə'ətə nî ntiì ghá tsim, ñkii mbe ni mə kaa mə ka wa'á annù ndìrə àtu yĩ tsu ló ngħìrə bə, i bàŋnə yə mə, a ngòŋ bìnòò bîtsim, tsîtsòŋ bo bì tsi'ĩ a ajàŋ yii mə mə kì sî ghìrə a mbii aa, mə mə ka ki naŋsə gaansə nì mîtiì ma a ngħa'asə Kristo a nu mə, kè mə tswé ntiì fàa atu nsyè, kè mə kwò kwò oò.

²¹ Nlonŋ mə a mbo mə, nìtswèntii yà faa mbi, i nì aa bə Kristo, mə bə tɛ'ε ki kwo kwo boŋ a ka bàŋnə bõŋ tsyàtə a ntswe fàa mbi.

²² Lâ mbə a bə yï mə mə ka bŭ tswe faa àtu nsye boŋ a bə mə mə ka bŭ fà'a innù jïi mə i ka kwetə bə aà. Lâ kaa mə si annù yï mə mə ka tsɔ'ɔ aa zi bə.

²³ Ma muu ajàn mə təə a titiì ñkĩ. Annù yï mə mə yè'ətə aa à nî ñlo nghèe ntswe bi'i Kristo ñlon mə ma yû ànnù a boŋə a nu mə ntsyatə mbŭ ntswe fàa mbĩ.

²⁴ Lâ ñlon ŋгаа yùù, a ku'unə mə tâ mə bu ntswe fàa mbĩ, tǎ kwetə ghuu.

²⁵ Tsi'ï ànnù ñikonè, a ni ànnù yï mə mə ka ghìrè aà. Mə zi mə mə ka bŭ ghèè nî mbĩ a ntswe bi'inè fàa mbi tǎ kwetə ghuu tâ ni ka ñkwi nghèe ni mbĩi tâ ñidorè nuu ni kii ŋgha'atə a mum àbiintiì yuu.

²⁶ Mə bə fɛ'ɛ i zǐ tsi'i ghuu boŋ a ka ghìrə mə tâ ntiì ghuu i luu ni ñidorə ñlon annù yï mə Kristo Yesu à ghìrə a nu mə aà.

Akòrə nitəə ni bə bi Yesu

²⁷ Lâ ànnù yï wə a ni mə tâ mighìrənəminnù muu tâ mî ku'unə a ajàn yï mə ñtoò Kristo yï ñsigìnè i lòò aà. Tà bɛɛ mə a fɛ'ɛ mə mbə mə zǐ nyə ghuu kə ŋgaŋ, mə yu'u mə ni təə ñniŋtə akòrə yuu a nsye, mbòònsə ghuu ñkwərə, ànnù yuu a bə yi mɔ'ɔ, ni tó bitsim mə tâ ànnù ntoo yǐ sigìnè yï mə ni bĩ aa, tâ à ka nghèe nî mbĩi,

²⁸ kaa wa'à ni ñgàŋkĩbàà juu bɔ'ɔ bə. A bə bə ma mùu ajàn boŋ à nî àlènsə mə a naŋsə ndi'i ni mə Nwĩ à ka dǐ ŋgi'i a nu bo, i bàŋnə yweensə ghuu.

²⁹ A boŋ mə tâ ni zi mə, Nwĩ yï mə à ghìrə ibòŋ a nu bù mə ni niŋ ntiì ghuu a nu yu, ñlon ŋгаа Kristo aa, a kii ŋghìrə aa ibòŋ a nu bù mə tâ ni kii nyə nî ñgi'i ñlon ŋгаа yǐ.

³⁰ Ma mùu ajàn, ni yə mə ñtsò ma ghù mə ni to aa, i ki mbə aa ntsò yï mə ni kǐ nyù'u mə mə to, ñki mburə aa kǐ to ñzi ywe'e sii aà.

2

¹ Tsó mə bu bi Kristo boonsə a gaansə ni mtiì muu aa, tsó mə a kòŋə nî ghuu nlə'ətə ni ntiì ghuu aa, tsó mə ni bòònsə bu bi Azwĩ Nwĩ aa, tsó mə ni zǐ ñkòŋnə ghuu bu ni bù, ñki zi ñko mǐlìŋnè ghùù bu ni bù aa,

² a ku'unə mə tâ ni boonsə ghuu ntswe ni ànnù yǐ fùùrè, ñka ñkòŋnə ghuu bu ni bù, ñghìrə ni mə tâ ñtsù ghuu i bə yǐ mɔ'ɔ tǎ tâ ntiì gha i luu ni ñidorè.

³ Nǐ tsuu ki yu'u tsi'ï à yuu annù bə, ñtsuu nú yùù ki ŋee bə, mbàŋnə ñka sigisə nǐ ibìinú ghuu bə a nsyè, ñka ŋwa'atə ni mə bə bǐ mɔ'ɔ bi tsyatə ghuu.

⁴ Tā ni tsuu tsi'ï ñnnù jïi mə i kwetə ghuu aa kǐ ghìrè bə, ni kii ŋghìrə nǐ ñnnù jïi mə i kwetə nǐ bə bǐ mɔ'ɔ aà

⁵ Tā ñnnù jïi mə ni mòòntə ni a atu bù aa tâ i bə jïi mə Kristo à le si kii mmòontə aà, nlii nǐ ñnnù tsó yu:

⁶ Ka mə bo Nwĩ le ntswe ni mǎrə yǐ mǐfùùrè aa, kaa à le ŋwa'à kà ntiì ni mə yu dǐ'i mə bo Nwĩ ku'unə.

⁷ Lâ, à le mbàŋnə ñləə ma juù ñnnù fu, ñsigisə ibìinú yi a nsyè, mbàŋnə ntiğə nlogə marə ñgàŋàfà'à, bi jwĩ yi tsó ñù mǐsòŋ.

⁸ A bəŋ mə ntiğə ñù mǐsòŋ aa, ñsigisə ibìinú yi a nsyè, nyu'unə Nwĩ, mbii niwô, bi zwi tə yi,

Bǐ ghèè mə mə bi kǐ zwi tə yi zwi tə aa, ntiğə mburə ñkweentə yi bə a ati bàŋnəbàŋnè!

⁹ Ma mùu ajàn, Nwĩ a tiğə ñnaŋsə ŋŋentə yi a ñdəŋ, mǐfa ikum yǐi mə i kɔ'ɔnə ntsyà mikum mǐtsim aà,

¹⁰ tǎ bɛɛ mə bə bitsim bi yi nyu'u ikum Yesu, a aburə, kə a nsyè, kə bə a bàŋnsyè, bi swètə mǐkù'ùtə myaa a nsyè ŋgha'asə yi,

11 tâ bə bitsim bi bii nî nsi nî nsi mə Yesu Kristo à nî Mmà'ambî, ntigə nḡha'asə nî Taà yî Nwîngòḡ ma mùu ajaḡè.

A boḡ mə tâ bɔɔ bi Kristo bi bə tsǒ mɛḡkà'à fàa mbî

12 Tsǒ mə a bə ma mùu ajaḡ aa, ika'â jâ jii mə mè kòḡ aa, tsi'î a ajaḡ yii mə nî tɛ'ɛ yu'unə nàa a ḡòḡ bìnòò bitsim a noò yii mə mè tswe bi'inè aa, a boḡ mə tâ nî ku'usə ḡḡhèè nî mbii a yu'unə mè tsitsòḡ mə kaa mè sî a titii bù tswé aà. Nî ka mbo'ɔ Nwî tâ ntii ghuu ka ntsiginə, ḡka ḡgaansə ni mɛtî muu a ḡḡhìrə ìnnù jii mə i ku'unə aà ta yî ji ilòḡè.

13 Nloḡ mə Nwî a fà'à a mɛntii bù, ḡḡhìrə ni mə tâ nî ka ḡkòḡ a ḡḡhìrə ìnnù jya jii mə a lòò ni mə tâ nî ka ḡḡhìrə aà, ḡkii mfa nî mɛda'a mə tâ nî ka mfa'a nî ìnnù ma jû mə i bòḡè nii aà.

14 Ni ka ḡḡhìrə ìnnù tsim ntsuu ki nnurikə, kə ki lìgìtə bə;

15 tǎ bə bɔɔ bi Nwî bii mə mbə bi wa'ǎ ifiré waa fâ, mɛntii myaa mi laa, kaa àlò'ò a wa'à a nu bo tswé bə, ntswe a titii nɛwàà ni bə bii mə bi ḡhìrə ìnnù ji bi kaa ìnnù jyaa i wa'à tsinè aa, lâ nî bânḡè nta nî titii bo tsǒ mɛḡkà'à fàa mbî aà.

16 Nî tswa nighàà ni Nwî nú mə ni fa ntswèntii a mbo bə aa ntugitə, tâ a yi mbə wa njwi yii mə Yesu à bu mbii aa, ntii ḡha i luu ni nìdorə a nyə mə kaa mè le ḡwa'à nú yà laa a dāḡè dāḡè zwî, kə mə kaa àfà'à yii mə mè le mfà'à aa, kaa a le ḡwa'à aa atu dāḡè dāḡè tsyâ.

17 Ajāḡ yii mə nî nḡ ntii ghuu a nu Nwî aa, a bə aa tsǒ àyoo mmà'anwî, mbə a tɛ'ɛ mbə mə bi ka zwitə ḡha zwitə, i lòḡə aləə nú ya i kùrə ma mùu atu ayoo mmà'a Nwî, boḡ nú yà i ka bòḡè tâ mè ka ndoritə bi'inè nî bù bitsimə.

18 A boḡ mə ta nú yùù i kii mbòḡè tâ nî kii ndoritə tsǒ mè.

Timoti bo Epafrodito

19 Mə wa'atə a wāḡsə ntoo Timoti a mbɛè bù, a ajaḡ yii mə mbə Mmà'ambî Yesu a bii, tâ à zi nyə ghuu mbu mbii nswonə a ajaḡ yii mə nî bə aà tâ ntii ḡhà i ìdoritə.

20 Kaa ḡù tssu kaa sî ḡhu tswé tsǒ Timoti mə a kii wa'a nî ìnnù tsi'î a annù nḡkòḡ nloḡ ḡgaa yùù nloɔ ni mə tâ nî tswe i siginè.

21 A titii bo bitsim, ḡù tsim a yu'u aa tsi'î yii annù, ḡḡhìrə tsi'î ànnù yii mə a ka kwetə atu mbii nú yî, kaa wa'à nî ànnù Yesu ḡhìrə bə.

22 Lâ a ḡḡhèè ni Timoti, nî zi ḡù yii mə à ni ḡhu aà, nî zi a ajaḡ yii mə a fà'à bi'i yu tsǒ mu bo taà yî, a nsèensə ntoò yî nḡsiginə yu aà.

23 Aa ànnù yii mə mə wa'atə a ntoo yu, a mbɛè bù, a noò yii mə mè ḡhènsə nzi a ajaḡ yii mə ìnnù i ka ḡhèè ni mè faà aà.

24 A ḡḡhèè ni mè, mè nāḡsə mbii a nḡm Mmà'ambî mə, mu fibāḡtə lâ, tâ mè ki nzi yàa ḡgaa.

25 Mè mòòntə mə a ku'unə mə tâ mè too mumaà yi'inè Epafroditus tâ à bu mbii fu a mbo bù. A ni yu yii mə bi'i yu fà'à mē ḡki nto ntsò faà bitsimə; a kî mbə yu yii mə nî kî too mə tâ à zi ḡkwetə ḡha mfa njoo jii mə mè kî si boḡè aà.

26 Ntii yi i yè'ətə ni a nyə bù bitsim, a kii nḡḡḡ si'î nloḡ mə nî kî yù'u mə yu kî si ḡhòò aà.

27 Tsi'î a annù nḡkòḡè, à kî ḡhòò ntigə tsi'î a ḡkwô. Lâ Nwî a ko mɛlḡḡnè yî; kaa wa'à aa tsi'î yî ko bə, à kî kî ḡko aa mɛlḡḡnè ḡhà tǎ tâ ḡḡi'î yî dāḡ tâ i wa'a bù nzi ḡkù'ùsə yii mə mè tswe ḡhu mum aà.

28 Mə nāḡsə nloɔ a ntoo yu a mbo bù ta tâ nî doritə a mbu nyə yu, tǎ tâ ntii ḡha i bɔɔ mfwetə.

29 Bɛɛ a zi, nî kwerə a nḡm Mmà'ambî ni nìdorə; a boḡ mə tâ nî ka mbo'ɔtə bə bii mə bi bə tsǒ yu aà.

³⁰ Nlonj mə à kì ghèə kwo òlonj ifà'à Kristo, ònìnə atu yi a ntsu nìwo a mfà'a ta mənşə àkwetè yìi mə nì kì tswe nî mfa a mbo mə aà.

3

Njù yìi mə mìnùnù mi mi tsinè aa, à nì njù yìi mə a nñj ntìi yi a nu Kristo aà

¹ Bìlìm bâ, mbonj mə mənşə, mə swónj a mbo bu mə tâ nì ka ndoritè a mum Mmà'àmbí. Kaa mə ka wa'à kaa a ñkwatè ñwà'ànè ìnnù jìi mə mə tè'è mē mfoo ñwà'ànè a mbo bù aà, òlonj mə i ka be ghuu tâ nì tsuu lõ wò.

² Nì ka ntsyesə ghuu nlonj mbu jì bi jyá, bè bya mə bi bù'u ìnnù jì bi aà, bè bya mə bi tsəj nù jyaa laa; tâ nì ka ntsyesə ghuu nlonj ñgaa yàa.

³ A bə bǐ'inè mbə bē bii mə Nwǐ à ñètə waa tsi'í annù nñkonj, bǐ'inə gha'asə Nwǐ aa nì Azwǐ yi, ñdoritè aa nlonj mə bǐ'inè nì bə bi Kristo aà, kaa wa'a mǐntìi mi'inè aa bə nì ìnnǔ nǔyǎ nu lèè bē.

⁴ Ka mə mbə mə tswe nì à jàn yìi mə mbə mə kǐ nləə ntìi gha a nì ñjoo nǔyǎ nu aà. Mbə bə bǐ tsu bi tswe faa mbi mə bo tswe nì ñlèə ntìi waa nì ànnǔ nǔyǎ nu, bonj mə tsyàtə waa bǐtsimè.

⁵ A yòñə nònşə yǐ'í, bi le ñètə gha aa a noò yìi mə mə le mbə njwi jì nifwaa aà; mə bə ñù bàIsrael, mǐf'è a ñgwè'è nda Benjamin, mbə mu baHeber yìi mə á jwe bàHeba aà. A ñghèè nǐ ànnǔ nlèə ñdǐ'i bàYuda, mə bə ñù bafarisai.

⁶ A ñghèè nǐ àjàñ yìi mə mə le si tǐi nì ànnù Nwǐ aa, mə le si tso'ò nì àkòrə ñghotə boo bi Kristo; mǐbu ñghèè bə nǐ annǔ ñghìrə ìtsinənnù, a nyonə nǐ ànnǔ nlèə ñdǐ'i Moses, kaa àlò'ò yǐ tsu kaa a le ñwa'à a nu mə tswé bē.

⁷ Ma juù ìnnù mə i le mbə afù'ù a mbo mə aa, mə logè mə à nì bwyè nlonjə Kristo.

⁸ Tsi'í annù nǐkonj, mə lògə njoo tsim jìi mə mə tswe nì ju aa tsó bwyè, òlonj mə a nzi Kristo Yesu Nǔgànma'a ghà, a bonj ntsyàtə njoo tsi'í tsim fàa mbí. Mə mə'ə njoo tsim nlonj ñgaa yǐ, ñtigə nlii nǐ ñjoo tsim tsó ñtsà'à ta tswe nì Kristo;

⁹ Ì boonsə ntswe bi'í yu tǎ tâ ìtsinənnù jìi mə mə ghìrə aa, tâ tsee bə a mbo mə lõ lò bē, ñyonj nàa a jǐm àjàñ yìi mə mə lèə ñdǐ'i Moses aà. Tǎ à bañnə mbə bē a àjàñ yìi mə mə nñj ntìi gha a nu Kristo aà; mbə ìtsinənnù jìi mə Nwǐ a fa a nǔm àbǐintìi aà.

¹⁰ Annù yìi mə mə loo aa, à nǐ ñzǐ Kristo, i tswe nì mǐdà'à mya mə à tswe nì mu nlonj mə à le nyweenə nì nìwo aà. Mə kǐi ñlòo nǐ ñyè ñgi'í ya yìi mə à le nyè aa, i kǐi bəñ tigə bə tsó yu i bii nìwo nǐi mə à le ñkwo aà,

¹¹ tà bɛɛ mə mǎnjǐ a tswe ghu mə kǐ nyi nyweenə nì nìwó yàa ñgaa.

Paul a Gaansə Mǐtǐi mi

¹² Kaa mə si lòo aà ñswonj mə mə tswè mē nǐ ñjoo mà jù mə mə wa'atə a ntswe nì jù aà; kaa mə wa'à kì nlòo aà ñswonj mə Nwǐ à fà'à mə ifà'à yi a nu mə mənşə; lá mə gaansə mǐtǐi má a ntswe nì jù òlonj mə Kristo Yesu à ghìrə mē mə tâ mə bə yǐ aà.

¹³ Bìlìm bâ, kaa mə si mǎontè mə mə ywè'è mē a adigə yìi mə mə tswe nǐ ñkwe ñkò'ò ntəə ghu aà; lá ànnù yǐ fùúrè a tswe ghu yìi mə mə ghìrə, mə mà'atə ìnnù jìi mə mə tsyà mē mǐma'atə a nǔm aa, ñgaansə nǐ mǐtǐi ma mǐfuritə nǐ njoo jìi mə i tswe a mbii aà.

¹⁴ Mə khè tsi'í nì mǐtǐi ñghèè nǐ a adigə yìi mə mə tè'è mǐ'í ma ghu aà, ta ghèè kwèrə mǐyàrìnè mǐ ñgu'u mǐ afà'à mǐi mə Nwǐ a twonjə nàa mə tâ mə kò'ò ñkwèrə, ñtsya aa a jǐm Kristo Yesu aà.

¹⁵ A bonj mə bǐ'inè bii mə bi kwè mē, ñtwinjə mǐngǎñ mi'inè a nu Kristo aa, tâ bǐ'inè tswe nì àmòontə ma yu. Kə bɛɛ mə ñù tsu a tɛ'ɛ ntswe ghu mə a mǎontə annù yi adàn bonj Nwǐ à ka kǐi ghìrə ta nì zi.

¹⁶ Lâ ànnù yî wè a bə aa mə tá bi'inè tswa annù yîi mə bi'inè tswè mē ni yu aa ntugitə tá à tinsə.

¹⁷ Bilîm bâ, tá ni yon ŋka ŋe'esə nàa tsǒ bə bí mɔ'ò, ŋghirə ní ìnnù jîi mə bí'i ghìrê aà; ñkii nlii ní bē bíi mə bi yòŋè ní ìbù'ù mikòrê jí'i aà.

¹⁸ Mə swonə laà aa, nlon mə bə bí mɔ'ɔ bi tswe ghu mə bi ghìrə ìnnù tsǒ bə bíi mə bi bàa atibàŋnè bəŋnè ya yîi mə Kristo à le ŋkwo ghu aà. Mè tè'è mē m̄foo nswonə annù ma yû a mbo bù, à ni tsi'í yù mə mē kii mbu ŋkwatə nswonə ni m̄làà a mi'í mē aà.

¹⁹ A ka yi ki bə a n̄j̄m tá Nwí à niŋ isa'a a nu bo, nlon mə bo lògə ato'ò yaa laa tsǒ nwí wàà, ñtswonə ní nū yàà nlon njoo jîi mə bon i bəŋnè ŋghirə ni mə tá àtú yaa ka ndirə, ñtɛ'ɛ atu yaa ní ñjoo mbi jù.

²⁰ Lâ ŋghɛɛ ni bí'inè, àla'à yi'inè a tswe aa a aburə, bí'inè yu'utè ni Ngànywèènsə yi'inè, Mmà'àmbi Yesu Kristo mə tá à lo ghu nzi.

²¹ A bə zî, bon à ka lògə m̄ida'a mya mə mi ghìrè ni mə tá ñjoo tsim tá ì ka yu'unə n̄i aa, i kwensə aborikə nū jí'inè jú tá ì tigə mbə tsi'í tsǒ yî ya yîi mə i ŋwèèné ni n̄fò aa.

4

Adi'itè Paul a mbo bɔɔ bi Kristo

¹ Bilîm bâ, wa mē n̄ansə kòŋè ghuu, ñt̄i gha i yə'ətè ni a nyə bù. Ni ghìrè mə tá ñt̄i gha tá ì luu ni ñidorè, ni ki mbə miyàrìnè mi ŋgù'ú mâ. Bisú ba bíi mə mē kòŋə aa, ni n̄ansə ntəə nt̄i, ñswetə m̄iŋgǎŋ muu tá m̄i tso a nū Mmà'àmbi.

² Mə bu'u mbo a mbo Evodia bo Sentikə mə tá bo boonə tá ànnù yaa tá à bə yi mɔ'ɔ a n̄j̄m Mmà'àmbi.

³ Mè bù'ú m̄bo a mbo wò, ñù àkòrê ghà mə si fà'a aa, mə ta ò kwetə b̄an̄gyè ma bú nlon mə bo fa'a bi'ibo a nswonə ntoo yî ñsigìnè bi'ibo ni Clement ni bə bí mɔ'ɔ bíi mə bi'ibo kii mfa'a, m̄ik̄m myaa mə tswè a m̄m̄ àŋwà'ànə ntswènt̄i aà.

⁴ Ni ka ndoritə a mum Mmà'àmbi a ŋgòŋ b̄inòò b̄itsimè; mə bu ŋkwatə nswonə mə ta ni ka ndoritə.

⁵ Ni ghìrè tá bə b̄itsim yə mə ni tswa m̄int̄i muu, nlon mə nòò nzi Mmà'àmbi à tigə a bo aà.

⁶ Ni tsuu nū yùù ki wa'a nlon annù tsu bē. Ni ka ntsa'atə Nwí nlon ŋgòŋ ñjoo tsim jîi mə ni lòò aà, mbu'u ní m̄bo ghu mbo, m̄fa ní mbi'ikə ghu mbo, ŋghirə tá à zi njoo tsim jîi ni lɔɔ ghu mbo aà.

⁷ Ma mùu ajàn bon m̄bɔɔnə Nwí yîi mə ì tsyàtə m̄itsyè mi bē aa, ì ka ghìrè tá m̄int̄i muu bo b̄i ìmòòntənnù juu tswe a mum Kristo Yesu.

⁸ Bilîm mbâ, ànnù yi nlwí'ìnj̄m yîi mə mē ka nswonə a mbo bù aa, a ni mə tá ni tɛ'ɛ atú yuu ní ìnnù jîi mə i ní ànnù n̄ŋkonə aà, bo b̄i a ni ìnnù jîi mə i ku'unə a mbo'otə aà, ni jîi mə i tsinə aà, ni jîi mə i laa aà, ni jîi mə bə kəŋ aa, bo bi ni jîi mə i bon aa; bɛɛ mə ànnù yî tsu a tɛ'ɛ ntswe ghu mə a bon ŋghèè m̄mansə, kə yî tsu yîi mə a ku'unə a gha'asə aa, a bon mə tá ni ka ŋwa'atə ma yuù ànnù.

⁹ Ni ka ŋghirə ìnnu tsim jîi mə ni yəgə a mbo mə aa, kə jîi mə ni Kwèrə a mbo mē, kə jîi mə ni yu'u a ntsú mē aà, kə bə jîi mə ni yə mē ghìrè aà. Ni bə ki ghìrè ma juù ìnnù bon Nwí yîi mə a b̄orisə ní bə aa bon à ka tswe bu bo.

Paul a fa miya a mbo baFilipia ni njoo jii mə bo le mfa ghu mbo aà.

¹⁰ Mə n̄ansə ndoritə tsi'í sigìnè a m̄m̄ Mmà'àmbi nlon mə, ka mə àgha'à a sà'à mē a ajàn yîi mə ni le si lòò a ŋkwetə mē aa, ni tswè mē ni m̄anj̄i a ŋkwetə mē ts̄its̄on. Tsi'í ànnù n̄ikonè, ni le si wa'atə nàâ, lâ kaa wa'à a ajàn yîi mə mbə ni tsyá ŋkwetə gha ghu aa bəŋnè ñzi.

¹¹ Kaa mè sî laa swon aa nlon mə àyoò tsu a we'ε a mbo mè bê. Mè yègè mē nzi a nkwerə ñgǝñ innú tsim jii mə i fε'è a nu mè aa nì nìdorè,

¹² Mè zî ñnsìgìsê ìbìinú gha a nsyε, ñki nzi a tswe a noò yïi mə njoo i gha'a a mbo mè aà. A tε'ε i bə bə mə akə bon mə yègè mē nzi a tswe nì njoo jï ghà'à ñgha'a, ñki nzi a ntswe nì njï. Mè zî ntswe a noò yïi mə ñdâ i lùu nì njoo bo bì a noò yïi mə ñdâ i yòo aà.

¹³ Mbə mè tse ghìrə innú tsim a njim yu wa yïi mə a fa nî mîdà'à a mbo mè aà.

¹⁴ Lá a kî bǝñ mə nì kî ñkwetə gha a noò yïi mə mè kî tswe nî ñgi'i aà.

¹⁵ Bù baFilipi, itu ìbìinú ghuu, nì zi mə a ajàn yïi mə mè le nlògìnè ñka nswonə nî ntoo yï ñsigìnè yú aà, a noò wa mə mè le ñka nlo Macedonia aa, kaa ñghotê ñdânwï yï dàn kaa i le ñwa'à ghu tswe mə i le mbii mə bo ka ki fa nî njoo a mbo mè, kè kii kwere ni njoo a mbo mè, ntsyatə ghuu.

¹⁶ Nlon mə, ñghεε bə a nì noò wa yïi mə mè le ntswe a Tesalonika aa, nì le ntoo njoo a mbo mè a ñгаа jï ghà'àtè, ñkwetə gha ghu.

¹⁷ Kaa sî bə aa bə mə mē wï'i ñlɔɔ nì njoo jya jii mə nì fa nì a mbo mè aa bê, àyoò yïi mə mə bǝñnè ñlɔɔ aa, à nì m̀bɔɔnə yïi mə nì nkwerə ghu ñku'usə nì ìbɔñ yïi mə i kuu nì abàa bù ñlonə akwetè yïi mə nì fa nì a mbo mè aà.

¹⁸ Wá njoo jya jii mə nì kî too a mbo mè aa, i kî bürə ñgha'a ntsyatə a jàn yïi mə mè kî sî lòò aà. Wa mè sî ayoo dàn bu mbonə nlon mə mè kwere njoo jya jii mə nì kî tòo Epafroditus mə tâ à zi mfa a mbo mè aà. I bə aa njoo mmà'anwï jï lùmtə, mbə njoo ntɔɔ mmà'a Nwï jii mə i ku'unə, mbon a nu Nwï aà.

¹⁹ Nwïngòn ghà à tswe nì àfù'ù a burè ñgha'a kaa wa'ǎ a nswonə bê, a ka fa njoo tsim jii mə nì bonə aa a mbo bù a njim Kristo Yesu.

²⁰ Tá bï'inè ka gha'asə nî Nwïngòn Taà yï'inè a ñgòn bìnòò bì tsim, ñlwi'i nìkonè. Amen.

Atsà'àtè yi nlwï'i ñjim

²¹ Tsà'àtə nì bə bì Nwï bitsim a mum Kristo Yesu. Bìlîm bi'inè bìi mə bï'ibo tswe faà aa, bo kî ntsà'àtè ghuu.

²² Bè bì Nwï bì tsim bì tsà'àtè ghuu, bya bìi mə bì tswe a ndùgə Kaisa aa bo nanşə ntsà'àtè ghuu.

²³ Tá ìbǝñ Mmà'àmbi Yesu Kristo tâ i tswe a mbo bù.

Aṅwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaKOLOSI

NJĪ'INNŪ ANWÀ'ANÈ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ñḡwà'ànè Paul a mbô ñghòtê baKolosi. Ala'a Kolosi a le ntswe a mbu'u Asia. Kaa ñghòtê baKolosi aa a le ḡwa'à Paul lògìnè. Paul à le nyu'u mē ḡḡḡndi'innū mbwe'esè jī mō'c le nzi ka ndi'i innū jīi ka le ḡwa'a nī ñtoo yī ñsigìnè ya bòòntè. A le ntigè ḡwa'ànè aṅwà'ànè yū aa ntsisè ñghòtè ghu.

ḡḡḡndi'innū jya i le si swonḡ ni mē kaa mītsyè mīi mi kō'c nluu aa kaa mi si a nī ñtoo yī ñsigìnè ya tswè, kaa Kristo a wa'à nī àbwarè yīi mē à tswè ni yu tsō Mu Nwī, mē ḡḡḡnyweensè mbi aa tswè. Bi le si di'i ni mē bè tswè ni ḡka yòḡ bìnòḡsè, ñlèè bi nòḡsè ñlon miji bo mīlù'ù, ñswonḡ ni mē tâ bè ka nḡè nī ḡjwi jī wè jī mō'c, ḡḡḡhīrè tâ bi ḡetè waa (2.16,17, 21-23). Ndi'i ni mē tâ bi ka mmii nī baangel (2.18), ñswonḡ ni mē bo le nzi innū azwī jī mō'c ñtsyatè ajāḡ mē ntoo yī ñsigìnè ya i swonḡ aà (2.4).

Nòò yīi mē Epafras à le ḡhèè ñswonḡ ajāḡ mē innū le ntswe a ḡhòtè aa, Paul a ḡwa'ànè aṅwà'ànè yū a nswonḡ mē yu tsà'atè Nwī atu bo, mē tâ Nwī à ḡhīrè tâ bo naḡsè nzi annū ñḡḡkonḡ bo bi ànnū yīi mē Nwī a lòò aà (1.9,10). Kristo à ni finè Nwī (1.15), ñtswe ni mārè Nwī a kō'c nluu (1.19; 2.9), Nwī a tsyā aa ghu nu naḡsè njoo tsīm (1.16), a bê ñtsyāmbī a nī ḡjòò tsīm, mēboonsè i tsīm tswa tugitè (1.17). Mītsyè mītsīm mi lò aa a mbo Kristo (2.3). Kristo a bē yu yīi mē a fa ntswèntī yīi mē i luu aa a mbo bè, bo baKolosi kī mē ñtswe ni yu a mum Kristo (2.10), bi ḡetè waa aa a mūm Azwī nī ḡḡetè ya mē bi le ḡḡetè Yesu ghu aa, bo bo tigè aa ayoo mō'c, ñlògìnè aa wā noò yīi mē bi le mmurè waa ḡkī aà (2.11-14). Paul a swonḡ mē yu nwùgè nī nū yī aa nyè mē tâ bo lwi'i a mum Krito, i kwe kō'c tēè (1.27-29; 2.6). Ntigè di'itè nī waa mē bi ka zi akòrè nizī yaa tâ à ku'unè nī ñtwèntī yī mīi yīi bo tswè ni yu a mum Kristo aà (3.1-17).

Bi yatè aṅwà'ànè yū aa laà:

1. Nji'i ànnū aṅwà'ànè yū 1.1-8
2. Mārè Kristo nī àfà'à yī 1.9—2.19
3. Ntswèntī yī mīi a mum Krito 2.20—4.6
4. Innū jīi mē Paul à le nswonḡ a nḡwī'isè 4.7-18

Atsà'atè Paul a mbô ñghòtê

¹ Aṅwà'ànè yū a lo aa a mbo Paul yīi mē à ni ḡḡḡntoò Kristo Yesu à nī ḡḡòḡḡ Nwī aà, bo bi a mbo ñdīm yī'inè Timoti

² ḡḡḡε ni a mbo bīlīm bī'inè bè bi Nwī bīi mē bi fà'à ni a mbo Nwī nī ñtī waa tsīm a mum Kristo, ñtswe a ala'a Kolosi aà. Tā Nwī Taà yī'inè à ḡhīrè ibōḡ a nu bù ḡkī ḡḡhīrè tâ ni tswè ni mēboonè.

Annu mfâ mbi'ikè a mbo Nwī

³ Bi'i fa mbi'ikè a mbo Nwīḡḡòḡ Ta bi Mmà'àmbī yī'inè Yesu Kristo a ḡḡòḡ bìnòò bītsīm bīi bī'i tsà'atè Nwī mbi'i ḡḡaà yùù aà;

⁴ Bi'i yù'ù mē ajāḡ mē àbīintī yuu a nu Kristo Yesu a bē aa, bo bi àkòḡḡè yīi mē ni tswè ni yu a nu bè bi Nwī bītsīmè aà,

⁵ A bē laà aa nlonḡ mē ni zī ḡka'a jīi mē i tswè a aburè, bī'inè bē, jīi mē ñtoo yī ñsigìnè ya i le ḡkà'a a mbo bù ñlògìnè a noò yīi mē ni le nyu'u ñḡḡhàà ni annū ñḡḡkonḡ aà.

⁶ Ntoo yĩ ñsigìnè ya mē ì le nzĩ a mbo bù aa, ì kwe a nĩ ìdìgè tsim fàa mbi, ñkoonè nĩ m̀ntà, tsi'ĩ tsǒ àjàn yĩ mē a kì ntswe a titi bù ñlɔŋginè wa njwi mē nì le nyu'u ñki nzi annù ññkon nlon ibòŋ Nwĩ wa àtù yuu a laa ghu

⁷ a ajàn yĩ mē nì le nyegè a mbo Epaphras ñsùkà'á yĩ'ĩ bo bì ñgàŋàkòrè yĩ'ĩ a múm àfà'a Mmà'àmbi aà. Aa ñù yĩ mē a fà'á mbo Kristo nĩ ñtìi yi tsim nĩ àtù yĩ'ĩ.

⁸ A ghìrè mē bĩ'ĩ zi akòŋnè yuu a múm Azwĩ.

⁹ Tsǒ mē a bē laà, ñlɔginè a njwi yĩ mē bĩ'ĩ le nyu'u aa, kaa bĩ'ĩ leè ñkì'ì kentè nì a ntsà'atè Nwĩ ñwa'atè nĩ ghuu ghu, m̀bu'u nĩ mbo mē tâ à lwensè ghuu nì m̀tsyè tâ nì zi annù yĩ mē yu lòò aa, ntswe nì m̀tsyè mĩ Azwĩ Nwĩ tǎ zi innù tsim àtù yuu a laa ghu

¹⁰ tâ nì ka ntswe ntswènti yùù tâ ì ku'unè a mbó Mmà'àmbi tâ à naŋsè ñka ndoritè ghu, tâ ñtswènti yùù ì ka ñkoonè m̀tá a nĩ m̀buu mifà'á mĩ sigìnè m̀tsim m̀i mē nì fà'á aa, tâ ñnnù jii mē nì zi mbi'ì ñgaa Nwĩ aa tâ ì ka ñgha'atè ñghèè nĩ m̀bii tâ nì ka ñkwe ghu mumè.

¹¹ Tá Nwĩŋòŋ à naŋsè mfa m̀ida'a a mbo bù tâ nì tii, ñyonè a ñjim m̀tìi mĩ mya m̀i mĩ tsya mbo aa, tâ nì tswe nĩ àtànènti, ñka ñkwerè nĩ ñnnù jii mē ì zĩ nì a mbo bù aa nì ñdorè.

¹² Ñka mfa nĩ m̀bi'ikè a mbo Tà yĩ mē à ghìrè bĩ'inè ku'unè mē mbè bĩ'inè tswé nĩ àbwarè a nì ñjoo jii mē à lèè a mbo bē bì Nwĩ bii bì tswe a múm ñkà'á aà.

¹³ A fi'isè mē yĩ'inè a mum àdìgè yĩ mē m̀fi àdìgè ì bu'utè aa, ñnìŋ a múm ànnù ñfǒ ñjon Mú yĩ yĩ à kòŋè aa,

¹⁴ tsi'ĩ Mú wa yĩ mē à le ntsu'u atù yĩ'inè ñghìrè Nwĩ à li'inè ifãnsennù jii'inè aà.

¹⁵ Kristo à nì finè Nwĩŋòŋ yĩ mē kaa bì si yè aa, m̀bè mfòò àjèè a mbó ñgòŋ ñjoo tsim jii mē Nwĩŋòŋ à naŋsè aà.

¹⁶ Nlon mē bì le naŋsè ñjoo tsim jii mē ì tswe a aburè bo bì jii mē ì tswe a nsye aa, bo bì jii mē bì yè, nì jii mē kaa bì si kii nyè aa, ntsya aa ghu nú, kǎ bē bē ñgàŋmbu'utè bē, kè b̀isa'a bì ala'a, kè ñgàŋèda'a, boŋ bē le naŋsè ñgòŋ ñjoo tsim, ntsya aa ghu nu, ñki naŋsè aa ghu mbó.

¹⁷ Á nì yu yĩ mē a tsyá m̀bii ñgòŋ ñjoo tsim, ñkii mboonsè nĩ ñgòŋ ñjoo tsimè.

¹⁸ A nĩ àtu a mbó ñghòtè yĩ ì nì ibiinu yĩ aà, m̀bè ñlɔginè, ñki m̀bè mfòò àjèè, ntsyambii a nyweenè nì ñwo aa tǎ tswe nĩ àbwarè ntsyambii a nĩ ñgòŋ ñnnu tsimè.

¹⁹ Nlon mē Nwĩ à le ndoritè a ghìrè mē tâ m̀arè Nwĩ ntsim à tswe ghu nú;

²⁰ ñtigè ntsya ghu ñjim ñghìrè mē tâ ñgòŋ ñjoo tsim ì bu ntswe nĩ ànnù yĩ m̀'ò bo bì yù Nwĩ, kè bē jii ì tswe a nsye, kè jii ì tswe a aburè, a ajàn mē à zi nĩ m̀bòòò ntsya a ñjim alèè nu Kristo yĩ à le nsaansè a ati b̀aǹnè b̀aǹnè aà.

²¹ A le mbè a noò m̀'ò nì tswé asá'agha'a bù bì Nwĩ, m̀bè ñgàŋk̀b̀aa jii nlon ñnnù jii bì jii nì le si m̀òntè ñkii ñghìrè aà.

²² Lá tsitsòn à bù mē ñghìrè bú bo tswé nĩ ànnù yĩ m̀'ò ntsya a ñjim ñwo nì Kristo a múm ñjyánu mē tǎ lɔgè ghuu ì zĩ tɛ'ɛ a nsi yu tsǒ bē bii bì laa m̀ansè, kaa ñki'ì nĩ àlò'ò tswé, kè kàà ànnù yĩ tsu mē mbè bì firè ghuu ghu,

²³ tsi'ĩ mē mbè nì ghèè nĩ m̀bii nĩ àbiintì yuu, kaa wa'á tsìgìnè, ñtèè ntsinè, kaa ñki'ì nì ghuu swùntè a nĩ ànnù yĩ mē nì bē, ajàn mē nì le nyu'u a nĩ ñtoo yĩ ñsigìnè ya yĩ mē bì swòŋ mē a bo bē bì tsim fàa atu nsye aa, mē Paul mē bē ñgàŋàfà'á a nĩ ñtoo mà yù aà.

Afà'á Paul tsi'ĩ tsǒ ñgàŋàfà'á ñghòtè

²⁴ Tsitsòn mē doritè a nĩ ñgi'ì yà yĩ mē mē yè a atu bù aà. Nlon mē a nĩ ñgi'ì yĩ mē mē yè a múm ñjyánu yà aa, mē m̀ansè aa annù yĩ mē a boŋè a nĩ ñgi'ì yĩ mē Kristo à le nyè mbi'ì m̀bii nù yĩ ya yĩ mē à nì ñghotè aa.

²⁵ Mè kî mê òtigè mbè ngàṅàfà'á a mbô ñghòtè, ñyonè ñjîm ábwarè yîi mè Nwîngòṅ à fa a mbo mè mbi'i ñkwitû ghuu, mè tâ mè ghîrè tâ bè naṅsè nzi ñighàà ni Nwî.

²⁶ Ñighàà ma nú ni le mbè aa annù yîi mè a le ntswe alèèntè a ngu'u ngu'u bo bì a miwàṅ miwàṅ, mè bi ghîrè mè a fè'è tsitsòṅ ñlaa a mbo bè bi Nwî aà.

²⁷ A mbo bo Nwîngòṅ à le ñkòṅ mè yu ghîrè tâ bì zi, a titîi bitîzi Nwî, àfù'u annù àtsyámbo yi yîi a tswe ní ànnù yî àlèèntè ma yu aà. Annù yî àlèèntè ma yû a bè mè, Kristo à tswe a múm nu bù, mbè annù yîi mè a ghîrè mè ni ka mbe ñigha'a ni Nwî aà.

²⁸ Bî'i swon aà ànnù ñlon Kristo ma ghû, ñwa'asè ní ñû ñtsîm, ñdi'i ní ñû ñtsîm ní m̀buu mitsyè mi tsîm, mè mbè bî'i yî ñfa a ñû ñtsîm a ajàṅ mè à kwè mè mum Kristo ñko'ò ntè aà.

²⁹ A ñghîrè ma yû, mè nwugè ni nú yà, ñgaansè ni m̀dà'á ma, m̀fi'i ni m̀tîi mya m̀tsîm m̀i a naṅsè ñiṅ ni a nu mè aà.

2

¹ Mè lòc nswonè a mbo bù a ajàṅ yîi mè mè fà'a ni m̀tîi a ṅaa bù bo bì bè bîi mè bi tswe a ala'a Laodicea bo bì bè bî m̀'ò bii mè kaa bi le è ñte'è ñwa'á ñsî gha yè aà.

² Mè fà'á ma mùu ajàṅ aa mè tâ bo luu ní àtàṅtîi, tâ tswe ní àkòṅnè yîi mè a ka bòònsè waa, tâ bo luu ní àfù'ù a naṅsè nzi ànnù yî àlèèntè Nwî ya, yîi à ni Kristo yumbon aà.

³ Kristo à laa mbè key yîi mè akwà'a ṅon itá mitsyè Nwî tsîm, ñghîrè bî'inè zî ni ñnnù Nwî tsîmè.

⁴ Mè swonè ma yû aa ta tâ ñû tsù à tsuu ghuu lõ bwe'esè ni m̀ghàà mi mbwe'esè.

⁵ Ñlon mè ka mè kaa mè sî bî'inè tswè a mbîi nu aa, mè bàṅnè ntswe bi'inè a múm Azwî, ñkîi ndoritè a nyè ajàṅ yîi mè ni naṅsè ntswe, ntè ntîi a múm àbîintîi yuu a nu Kristo aà.

Ntswèntîi yîi ì lùu a mum Kristo aà

⁶ Mbè yîi mè ni bîi mè Kristo Yesu a ni M̀mà'ámbi aa, tâ ni ka ntswe ntswèntîi yùu a mum Kristo.

⁷ Nî twiṅ m̀ṅgân muu ghu nu tâ m̀ tso, ñghurè ntswèntîi yùu ghu nu, ñkîi ntinsè a ní àbîintîi yuu a ajàṅ yîi bi le ndîi a mbo bù aà. Tâ ntswèntîi yùu ì lùu ní ñka mfa mbi'ikè.

⁸ Nî yè mè tâ ñû tsù à tsuu ghuu lõ ghîrè ní ìbù'ù ñtsya ni m̀ghàà mi mbwe'esè mi adàṅè dàṅè, kè m̀tsyè mi ñùm̀sòṅ m̀i mè mi lo aa bè ni nòṅsè bè, kè a ñnnù mbii izwî jîi sa'a mbi yù, a bê ñnnù jîi mè kaa i sî aa a mbo Kristo lo aà.

⁹ Ñlon mè m̀rè Nwî yîi mè à luu aa à tswe a múm m̀bîi nú Yesu,

¹⁰ ni ki ntswe ní ntswèntîi yîi mè ì lùu aa, ntsya aa a ñjîm bòònsè yuu bì Kristo. A ní àtu a mbo bîsa'a bi mbi bitsîm a bo bì izwi tsîm jîi mè isa'a ní m̀bi yù aà.

¹¹ Bi le ñṅètè yî'inè ñtsya aa ghu nu, kaa a wa'á aa ñṅètè yîi mè bi ghîrè aa ni m̀bo bê, à le mbè ñṅètè yîi mè a le ñghîrè Kristo, ñtsya a ñjîm ajàṅ yîi mè à fî'isè m̀dà'á mi ñnnù jî bi jîi i tswe a n̄yánú aa nlò'òsè aà.

¹² Nòò yîi mè bi le mmurè ghuu a ñkî aa, bi le ntwiṅ ghuu bì Kristo; ñtsya ñjîm m̀m̀urè ñkî ma yû bi le ñkî nyweensè ghuu bu bì Kristo, a ñjîm àbîintîi yuu a ni m̀dà'á mi Nwî yîi, mè à le nyweensè Kristo ni ǹwo aà.

¹³ Bù bîi mè ni le ñkwo ñlon ìbî ghuu bo bì ajàṅ yîi kaa bi le ñwa'á ghuu ñṅètè aa, Nwî à ghîrè mè ni tigè ñtswe bitîi bu bì Kristo, ñlî'inè ifansènnù juu tsîm,

¹⁴ mme'e ndîi jya jîi mè bi le ñṅwà'ànè i kwèrè yî'inè aa nlògè ñghèe m̀bèèntè a ati bàṅnè bàṅnè.

15 A Kwerə m̀idà'a mi bisa'a bi mbi bo bì mĩ ìzwĩ jii mə bu'utə mbi yù aa, nghirə mbĩ ǹtsim i yə ajàŋ yĩ à ghà'a waa aa ntsya a n̄j̄m ati bàŋnə Kristo aà.

16 Tsó mə a bə ma mùu ajàŋ aa, tâ n̄u tsuu a ghuu sa'a nlon annù miji kè milù'ù, kě nlon annù ikòò yĩ jì, kè ànnù saŋ yĩ m̄fi, kè ànnù njwĩŋgòŋ.

17 Ma juù ìnnù bə aa bə àliləŋ ìnnù jii i ka yĩ zĩ aà; lâ ànnù n̄ŋkəŋ yĩ a nan̄sə ntswe ghu aa, a bə aa mbo Kristo.

18 N̄i tsuu bii n̄u tsù à fi'isə ghuu a n̄kàŋ nlon mə a t̄i ni mə n̄i ka nsigisə ibiinu ghuu a nsyɛ, n̄ki mmii ni baangel, nswonə ni mə bo yə n̄i n̄jèè təə təə, n̄jɛe n̄i n̄u jyaa adàŋè dāŋè n̄yonə n̄i bə àmòòntə ìnnù, jyaa jii à ni j̄i bām̄ŋsòŋə aa,

19 kaa wa'à bàŋnə n̄tiŋnə nàa a nu Kristo yĩ mə à ni atu a mbó m̀b̄h̄n̄u ǹtsim, n̄jɛ'e n̄i ìdigə n̄u tsim jii mə i tsugisə m̄ŋgàŋə myaa ghu nu, n̄kwe ni a ajàŋ yĩ mə Nwĩŋgòŋ a lòò aà.

20 Mbə a bə mə n̄i lɛè n̄kwo bu bì Kristo, ntsya izwĩ jii mə i bu'utə mbi yù aa, a tigè n̄ghirə akə mə tâ n̄i ka ntswe ntswènt̄i yùu tsi'ĩ tsó yĩ bà fàa mbi aa ɛ? A ghìrə akə mə n̄i ka nyu'unə bə b̄n̄òŋsə bi mbi bù aa ɛ?

21 “N̄i tsuu tswa, N̄i tsuu ywe'etə, N̄i tsuu mòòntə”

22 (N̄ghaa laa nlon aa njoo jii mə i wàŋsə m̀b̄i' i a ajàŋ mə bi fà'a ni ju), yonə nàa nòŋsə bām̄isòŋ bo bì ìnnù jii mə bo d̄i' i bo aa ɛ?

23 Ma j̄u ìnnù mə b̄ə d̄i' i aa i kirə tsi'ĩ tsó m̄tsyè tswə ghu, i kwetə n̄i bə tâ bì ka n̄gha'asə Nwĩ ni m̄an̄j̄i yĩ n̄t̄insə, n̄kii n̄kwetə n̄i waa mə bi ka nsigisə ni m̀b̄h̄n̄u mi n̄u myaa a nsyɛ, n̄kii mirisə ni m̀b̄h̄n̄u mi n̄u myaa; lâ kaa annù ma ȳu ȳi tsu kaa a wa'à kwetə a n̄ghirə mə tâ bə me'e ìnnù jii mə n̄jyān̄u jyaa i yè'è aà.

3

1 Tsó mə n̄i ywèènnə m̄ə ni n̄wo bu bì Krito aa n̄i tɛ'e m̄int̄i muu bə n̄i njoo jii mə i tswə a aburə, wa adigə mə Kristo à tswə ghu, a mbèè n̄kwɛɛ Nwĩ n̄i m̀m̄à'a aà.

2 N̄i tɛ'e at̄u yuu bə a n̄i njoo jii i tswə aburə, ntsee bə ni j̄i fàa nsyɛ i tɛ'e.

3 Nlon mə n̄i kwò m̄ə, n̄tswènt̄i yùu i tigè n̄læntə bo Kristo a mum Nwĩ aà.

4 Nòò ȳi mə Kristo ȳi à ni ntswènt̄i yùu laa à ka yĩ ki zĩ aa, tâ bú bo tigə n̄z̄i a m̄um n̄gha'a ni.

Ntswènt̄i ȳi n̄lwèn bo n̄tswènt̄i ȳi m̄fi

5 Tsó mə a bə ma mùu ajàŋ aa, n̄i zwitə ìnnù jii mə n̄jyānu i yè'ètə n̄ghirə aà: Mbə ànnù ajirə, ànnù nsin, ànnù n̄lòò, ànnù n̄ka nyè'ètə ìnnù j̄i bi, ànnù n̄ka nyè'ètə njoo si' i, ȳi mbə tigə mbə tsó ànnù mmii m̄ikobə aà.

6 Nwĩ a nan̄sə nlwisə ntəŋ a nu bə nlon aa ma juù ìnnù.

7 N̄i lɛ si kii n̄ghirə n̄i ìnnù ma j̄u wá noò mə i lɛ ntswe a nu bù nsa'a n̄i ghuu aà.

8 Lâ ts̄itsòŋ n̄i fi'isə ìnnù ma jya i tsim mme'e: Alwintəŋ, àfimi' i, àb̄i' int̄i, m̀b̄èḡitə bə, bo bì m̄ighàà mí fwè.

9 N̄i tsuu ibāŋnənn̄u atu bù ni bù ki swonə, nlon mə n̄i sòrə m̄ə marə ghùu ȳi n̄lwèn wa bo bì ìnnù jii n̄i lɛ si ghìrə mb̄i aa mmè'è

10 mban̄nə ntigə mma'a a marə ȳi m̄fi wa, ȳi mə Nwi a kwensə mə n̄i ka nzi yi ntigə m̄finə n̄i ȳi, ȳi mə à ni n̄gàŋn̄ansə ghùu aà.

11 Tsó mə a bə laa, kaa kwensə kaa à ka wa'à ghu bú ntswe a tit̄i b̄it̄iz̄i Nwĩ bo bì baYuda, bə b̄ii mə bi n̄etə aa, bo bì b̄ii kaa bi s̄i n̄ètə aa, bə b̄ii bi kurə bə aa, bo bì bə b̄ii bi tswə a n̄gèè aà, ìbù'ù bo bə b̄ii kaa bo s̄i ìbù'ù bə aà, Kristo à tigə mbə ìnnù tsim n̄ki ntswe a mum bo bitsimè.

12 Tsó b̄oò bi Nwĩ b̄ii mə à tsó'ò bi laa, a k̄i n̄kəŋ aa, n̄i tigə n̄wɛ'e n̄ko m̄l̄ŋn̄ə, bo bì n̄ghir̄ə ìnnù j̄i siḡin̄ə, n̄i n̄sigisə ibi nu a nsyɛ, a b̄ò'ò n̄ka mb̄onə, n̄i àt̄an̄ent̄i, a nu bù,

¹³ ñka ntswa mântii muu bu ni bù, mə mbə annù a ka nyanə nù ñlon nù yí mɔ'ɔ, nli'inə nî ifänsənnù juu bu ni bù; ajànə mə Mmà'àmbi à lĩ'inə ifänsənnù juu aa, nì tswe nì ñki ñka nli'inə ifänsənnù bə bî mɔ'ò.

¹⁴ A nî ñnnù ma jû tsim, tâ ànkòñnè à bə ma ànnù yî mə a nanşə mboonsə nî ñnnù tsim ñkwere aà.

¹⁵ Tâ mbɔɔnə Kristo ya ì ka ntsyasə nî ghuu, ñlon mə Nwĩ à le twonə ghuu aa mə tâ nì boonsə ntswe nî mbɔɔnə a nî mbì nu yî mfuùrè. Nì kii mfa nî mbi'ikə ghu mbô.

¹⁶ Tâ ñghàà ni Kristo luu a mum mântii bù ñlwi'i, nì ka ndi'i ñkii ndi'itə nî ghuu ghu bu ni bù ni mĩsyè, ñka nyəə ni bipsalm, mikòò mi ñgha'asə Nwĩ, bo bì mikòò mi Azwĩ, mfa nî mbi'ikə a mbo Nwĩ a mum mântii bù.

¹⁷ A nî ñnnù tsim jii mə nì ghìrè aa, a nì ñghàà nì ntsù, kə ànnù tsu yî nì ghìrè aa, nì ka ñghìrə ñgòñ ñnnù tsim a nì ñkùm Mmà'àmbi Yesu, mfa nî mbi'ikə a mbo Nwĩngòñ Tà, ntsya ghu ñjimè.

Ntswé yĩ'inə a múm ntswéntii yĩ mfi yá

¹⁸ Bàngyè nì ka nyu'unə bilòò buu a ajàn yî mə a ku'unə a nsi mi'i Mmà'àmbi aà.

¹⁹ Bilòò nì ka ñkon bàngyè buu, ntsee a nu bo ki tsə'ə.

²⁰ Bɔɔ, nì ka nyu'unə bítaa buu bo bì maà buu a nî ñgòñ ñnnù tsimè, ñlon mə àa annù yî mə ghìrè Mmà'àmbi a doritè aà.

²¹ Bità, nì tsuu ki ghìrè tâ mĩntòn mi bɔò buu ka ñlwi, ta wa'à kə ñghìrə mĩtì myaa ka mbi'i.

²² Ibù'ù nì ka nyu'unə bítaa buu nî ñnnù tsim, kaa wa'a ka nyu'unə aa tsi'ĩ a noò yî mə bi lĩ ghuu aa, bù kii ñlɔɔ bə mə bə ka mbeentə nî ghuu aa bə, nì ka mfa'a nî ñtì ghuu tsim, mbɔ'ɔ aa bə Mmà'àmbi.

²³ A nî ñnnù tsim jii mə nì fà'à aa, nì ka mfa'a nî ñtì ghuu tsim, ñka mfa'a tsó nì fà'à aa a mbô Mmà'àmbi, kaa wa'a aa bə a mbo bə fa'à,

²⁴ ñzi nì mə, Mmà'àmbi à ka yí tso'ɔ afà'à yuu nî ñjoo jii mə à lèə a aburə a mbo bù aà. Wa nì fà'à aa a mbo Mmà'àmbi Kristo.

²⁵ A mbo bə bii bi ghìrə ibi aa, Nwĩ à ka yí ki kwi'inə ibi waa wa a mbo bo ñlon mə Nwĩ a lèntə bə aa nì mánjì yî à ku'unə aà.

4

¹ Bità bi abù'ù, nì ka nlentə ibù'ù juu nì mánjì yî à tsìnə ñki kù'ùnə aa, nzi nì mè nì ki ntswe nì tà a aburə.

Paul à fà àdi'itə

² Nì ghɛɛ nî mbii ñtəə ntinsə a múm àtsà'àtə Nwĩ, ñka ntswe ñikərè, mfa nî mbi'ikə.

³ Nì kii ntsa'atə nî Nwĩ ñwa'atə nî yi'i ghu, mə tâ Nwĩngòñ à ña'a mánjì mfa tâ bĩ'ĩ ka ñke'enə ntoò ya yî ì tswe alò'òsə mbi'i Kristo yî mə mè tswe atsan ñlon ñgaà yí aà.

⁴ Nì tsa'atə Nwĩ mə tâ mè zi ajàn yî mə mbə mè ghìrè i nanşə ñlaa nì mánjì yî mè tswe nî ghàa ghu aà.

⁵ Nì ka nzi akòrè nizì yuu nì mánjì mĩsyè bu bi bə bi abɛɛ, nyə nì mə nì fà'à nì nòò ghuu siginè.

⁶ Tâ ñghàà nì ntsú nuu tâ nì ka nlii tsó bi nu'u nì fĩngwanə, tã ghìrè tâ nì zi ajàn yî mə mbə nì fà àkwì'i ñghàà a mbo nù ñtsim yî à bətə ghuu nî ànnù aà.

Paul à fà àtsà'àtə ñlwi'ìnjim a mbô ñghòtə

⁷ Tychicus yî mə à nî ñdĩm ghà yî mə mè kòñə aa, ñki mbə nù àkòrə ghà a múm afà'à, yî mə a fà'à a mbô Mmà'àmbi nî ñtì yi tsim aa, à ka tigə swon ñgòñ ñnnu tsim mbi'i ñgaà yà.

⁸ A nî ñji'í ànnù yïi mē mē tòo yi a mbo bù aa, mē tâ nî zi ajàn yïi mē ñtswê yï'í i bē aa, tâ à ki ndiintē mîntî muu.

⁹ Mē ki ntoo Onesimus bo yu, mē a fà'à nî ñtîi yi tsim, mbē ndim ghà yïi mē mē kòṅə, mē à ki mbē ṅù nî bù ghùu aà. Bo ka tīgə swon ṅon ṅon innù tsim jii i fε'ε fàa aa a mbo bù.

¹⁰ Aristarchus, ṅù àkòrê ghà a ndâtsan, a tsà'àtè ghuu bo Mark (yïi mē bo Barnaba nî bōo nî bōo aa, yïi mē nî kii ñtε'ε ṅkwerə adi'itè mbi'i ṅgaà yï aa, bεε a zi nî kwerè yi siginè.)

¹¹ Yesu wa yïi mē bi twonə nîi nî Justus a tsà'àtè ghuu. Ma bù àa tsi'í bē bii mē bi tswe a titii bí'i ṅgàṅəfà'à ṅlon ànnù nifō Nwí bii mē bi ṅetə waa aà. Bo naṅsə ndiintə nàa tsi'í nî mbê ànnù.

¹² Epaphras, yïi à nî ṅù nìbù ghùu yí mò'ɔ aa, mbē ṅgàṅəfà'a Kristo aa, a tsà'àtè ghuu. A naṅsə nto nî a múm àtsà'àtè Nwí ṅgòn bìnòò bitsim, ṅlon ṅgaà yùu, mē mbē nî naṅsə ṅkwe ṅkɔ'ɔ naṅsə ntə, ṅki naṅsə nzi annù yïi mē Nwí a lòò aa tsimè.

¹³ Mē nî àyəfə mbi'i ṅgaà yï mē à naṅsə mfà'à a mbo bù nî mîti, bo bi bē bii bi tswe a Laodicea, nî Hieapolis.

¹⁴ Lukas, docta yïi mē bí'i kṅə aa, nî Demas, bi tsà'àtè ghuu.

¹⁵ Nî fa atsa'atə ya a mbo bilim bí'inè bii bi tswe a Laodicea, ṅki ntsa'atə Nympha bo ṅhotə ya mē i bòontè ghu nda aà.

¹⁶ Nòò yïi mē nî twonə mē àṅwà'ànə yú a titii bù aa, nî tsyásə bi kî ñtwonə a nî ṅghòtə ya mē i tswe a Laodicea aà. Nî ki nyə mē nî twonə àṅwà'ànə ya mē a lo a Laodicea aà.

¹⁷ Tâ nî swonə a mbo Archippus mē, “Yə mē ò fà'à ìfà'à wa mē ò le ṅkwerə a mbô Mmà'àmbi aa ṅghèè mmanṅsə.”

¹⁸ Mē Paul mē tīgə ṅgwa'anə yulà àtsà'àtè aa tsi'í nî à yaà abô, ka ṅwa'atə nî àtsanə yá. Tâ ìbòn Nwí i tswe a mbo bù.

Aṅwà'ànè Paul yi ntsyàm̀bii a mbô ñghòtê BaTESALONIKA

NJI'INNŪ AṅWÀ'ANÈ YŪ

A aṅwà'ànè yŷ aa a le ṅṅwà'ànè Paul. Tesalonika à le mbè ñjò'ò àla'a yŷ ntsyàm̀bii a mbù'ù Macedonia, ṅki gha'a tsyatè ñjò'ò ala'à tsim̄ ghu. Bè le ntswe ghu tsò 200,000. Bè bì ghà'atè bi zî ñtaṅè ní mitaa ghu. Bo tswé ñi byaa bîsa'a bi ala'à.

A ñi ñtoo yŷ ñsigìnè a Tesalonika aa a le nzi Paul ni Silas a ajàṅ mè bo le mà'atè Filipi aà. Bô zî mē ñswonè annù Kristo ghu aa, baYuda bii mē bi le ntswe ghu aa bi tuù ànnù yaa, ntotè bē, bi furè waa, bo tigè ñlo waa ṅghè a Berea (fà'à 17.1-10). Bo le ntswe a Tesalonika aa tsi'i a ni mŷ àtiì noò, tsò ṅyà ji tarè (fà'à 17.2). Là, m̀bon̄ tâ bi furè waa aa bon̄ bè bì m̀'ò, ni baGrikia bì ghà'atè, bi bii mē ñtoo yŷ ñsigìnè yá (fà'à 17.4). Bò bi Kristo ma bú bi le tswe a mŷ ṅgi'i nlon̄ mē bi le si naṅsè ntso'ò ñi àkòrè yaa aà. Ka mē bi le si tso'ò ñi àkòrè yaa aa, àb̄iint̄i yaa a le ṅkwe ṅghè ñi m̀bii, bo bii ñi ṅgi'i ya ñi àtaṅentiì, ṅkòṅè ñi waa bo ni bo, ñseensè ñi ñtoo yŷ ñsigìnè yá.

Timoti à le ṅghèè ñswonè annù yŷi mē a le tswe a ṅghòtè baTesalonika aa a mbo Paul. A yù'ù mē ñtigè ṅṅwa'anè aṅwà'ànè yŷ a mfá m̀bi'ikè a mbo bo, i d̄intè waa wa mŷ ṅgi'i, i di'itè waa, i k̄i kwi'i innù j̄i m̀'ò j̄i mē bo le si betè nii ghu aà. A le ṅghàa a mbo bo nlon̄è bē bii mē bi kwokè a mŷ Kristo aa, nswonè ñi ajàṅ yŷi mē a ka yŷ bē wa noò mē Kristo à ka yŷ bú b̄i aà (4.3-5.11). Ndi'itè waa nswonè annù yŷi mē Nwí a lòò ñlon̄ ṅgaà yàa aa (4.3; 5.16-18). Paul à le si naṅsè lóo mē tâ bo ka ṅe'esè ñi waa, nyonè ñi àkorè nizí yaa. Ntsa'atè ñi Nwí a atu bo mē tâ bo naṅsè mfa m̄b̄im̄inú mya a mbo Nwí tâ à naṅsè nlèè waa bi laa, mbè ñjoo ifà'á ji (4.9-12; 5.12-25).

Ñghòtè baTesalonika ñi ñi àlènsè ṅghòtè, m̀bè figi a mbo bè bitsim̄ a ñi àb̄iint̄i yaa, bo bi a ajàṅ mē bo le mbii ṅgi'i ñi àtaṅentiì, ñseensè ñi ñtoo yŷ ñsigìnè ya ghu, m̀bi ñtsim̄ i tigè nyu'u ñi ànnù yaa aà (1.7-10). Paul à le naṅsè ndoritè nlon̄ ṅgaà ñghòtè mà yŷ, ñtiì yi i luu ñi àkòṅnè ñlon̄ ṅgaà yàa.

Bi yatè aṅwà'ànè yŷ aa laa:

1. Nji'innù aṅwà'ànè yuà 1.1
2. Ajàṅ mē Paul mfa m̀bi'ikè ṅgha'asè ñi Nwí aà 1.2—3.13
3. Adi'itè mē bi ka nzi akòrè nizí yaa a mŷ Kristo 4.1-2
4. Adi'itè ñlon̄ annù a ajàṅ mē Kristo à ka yŷ bú b̄i aà 4.13—5.11
5. Idi'itè ji nlwí'inj̄im̄ 5.12-22
6. Innù j̄i mē Paul à le nswonè a nlwí'isè aà 5.23-28

¹ Aṅwà'ànè yŷi mē a lo a mbo Paul, Silvanus, ni Timoti, ṅghè ñi a mbo bè bi Nw̄iṅgòṅ Tà, ni Mmà'àmbi Yesu Kristo, bii mē bi tswe a ndánwí a Tesalonika aà. Tá ìb̄on̄ Nwí ñi m̀b̄on̄è yŷi ñi tswe a mbo bù.

² Bi'i fa ñi m̀bi'ikè a mbo Nwí a ṅgòṅ b̄inòò bitsim̄ ñlon̄ ṅgaà yùù, kaa wa'à kaa a n̄niṅè ghuu a mŷ àtsà'atè Nwí yi'i, ntsa'atè ñi Nw̄iṅgòṅ Tà yi' inè

³ Nwa'atè ñi àfà'a ab̄iint̄i yuu, bo bi ànwùṅinè akòṅnè yuu, bo bi ajàṅ yŷi mē ñi tē'è atú yuu nyu'utè ñi Mmà'àmbi Yesu Kristo ghu ñi àtaṅentiì aà.

⁴ Bi'i zi tsi'i sigìnè, bilim̄ bi'i bii mē Nw̄iṅgòṅ à kòṅ aa, mē ñi ni b̄ò bi bii mē bi ntso'ò;

⁵ ñlon̄ mē kaa Ntoo yŷ ñsigìnè ya mē bi'i le nzi ni yu a mbo bù aa, kaa ñi le ṅwa'à aà tsi'i ñi ñghàa ñi tsù zî bē, ñi le ṅki nzi aa ñi m̀dà'à bo bi a mŷ Azwí Nwí, kaa

ànnù ajìnkè kaa a wa'à ghu tswê. Nì zì jàṅ bē bii mē bī'í le mbē ghu a titii bù, ñlon aà ṅgaa yùù.

⁶ Nì le si tigē ṅṅe'esē nī yī'í ṅkii ṅṅe'esē nī Mmà'àmbí, ñlon mē nì le ṅkwērē ntoo yī ñsigìnè ma yū aa a múm ṅgí'í yī ṅwè, lá Azwí Nwí a bāṅnè ṅghirē nì kwērē nì ñdorè;

⁷ ma mùu ajàṅ nì tigē mbē figē a mbo bē bii mē bi le mbii Kristo a Macedonia bo ì Achaia aà.

⁸ Nlon mē kaa à si tsi'í ntoò Mmà'àmbi ya bē a ajàṅ yī mē nì sēnsē ì ghèè a Macedonia bo bì a Achaia aà, àjàṅ mē nì ñiṅ ntii ghuu a nu Nwí aa, a kì mē sēnsē ṅghèè a adigē tsimè, maa ajàṅ, a tigē mbē ayəfē yuu, kaa bī'í wa'à nī ànnù tsu bù ñtswe a nswonē ñlon ṅgaa yùù.

⁹ Nlon mē bo bimbōṅ bi swonē nī ànnù ajàṅ yī mē nì le ṅkwērē yī'í aa, bo bì àjàṅ yī mē nì le mbēṅkē ghuu mma'atē a mmii mīṅkobē, ntigē mfa'a nì a mbo Nwīṅgōṅ yī mē à tswe ntii ṅkì mbē yī ànnù nīṅkonē aà.

¹⁰ ṅkii ntigē nyu'utē nī Mú yī Yesu, mē tā à lo a aburē mbu mbii, là'à yu wa yī mē Nwí à le mbīnsē a niwo aà, mbē Yesu yī mē a fi'isē nī yī'inè a múm àlwintōṅ Nwí yī mē a ka yī zì aà.

2

¹ Nì zì tsi'í sigìnè, bilim bi'í, mē ntswe yī mē bī'í le ntswe a titii bù aa, kaa ì le ṅwa'à aa adàṅ dàṅṅè tsyá.

² Nì zì mē mbōṅ tā bī'í ka nzi a mbo bù aa, boṅ bī dī mē ṅgí'í a mbo bī'í ṅkì mbēgītē yī'í a Filipi. La nì zì mē ka mē a le mbē ma mùu ajàṅ aa, Nwí yī'í à le mfa atàṅṅntii a mbo bī'í mē bī'í kē'enē ntoò Nwí yī ñsigìnè ya a mbo bù, ka mē bē bī ghà'atē le si to nì mē tā bī'í tsuu swonē aà.

³ Ànnù yī mē bī'í gaansē mitii mi'í a ṅghirē mē tā nì zì aa, kaa a si aa a nī àfansēnnù kē a nī ànnù yī mē kaa a si laa, kē bē nì ànnù mbwe'esē tswê.

⁴ Ntoò yī sigìnè ma yū, Nwí à beentē mfa a mbo bī'í mē tā bī'í ka nsēnsē, kaa wa'a ka nsēnsē aa bē a ṅghirē mē tā nū bē ì ka mbōṅ, ntsyatē a ṅghirē mē tā Nwí à ka ndoritē, à nì tsi'í yū Nwí yī mē à zì mīntii mi'í aà.

⁵ Nwí à nī àyəfē yī'í mē, nì zì mē kaa bī'í le si wa'à aa ñghàà nì mbwe'esē nī mē nì ka kì ghirē tā bē ka ndoritē aa, lògē mfa'a nì nu. Kaa wa'à kii mfa'a aa mbērìsē nyonē nì aa bē àbii yī tsu yī mē a tswe ghu aà.

⁶ Kaa bī'í le si wa'à nì ñgha'a a mbo bē lòò, a mbo bù kē a mbo bē bi mō'ò, ka mē bī'í le ntswe nī ṅka mbetē nī àkwetē a mbo bù tsi'í tso ṅgāṅntoo Kristo aà.

⁷ Lá bī'í le si bāṅnè bōnē nì nu bù tsi'í a ṅgīṅ ṅgīṅ ajàṅ yī mē ndè mu a lèntē nī bōò bii mē a ko'o aà.

⁸ Tsó mē, ntii yī'í ì le si yè'ètè nì a nyē bù aa, kaa bī'í le ṅwa'a aa tsi'í nì ntoo yī ñsigìnè ya a mbo zì, bī'í le ṅkì mfa mibii mi nū mi'í a mbo bù ñlon mē bī'í le ṅkōṅṅē ghuu si'í si'í aà.

⁹ Nì bē wa'atē sigìnè, a bilim bi'í, boṅ nì zì àjàṅ yī mē bī'í le si nanṅē mfa'a ṅkii nnwuginē aà, bī'í le si fà'à a si'inē bo bì ñitugē a nyē mē tā nì wa'á ṅgí'í ka nyē a jē'ē bī'í wa noò mē bī'í le si sēnsē ntoò Nwí ya a titii bù aà.

¹⁰ Bù a bō'ò Nwí, nì nì biyəfē bi'í mē àkòrē nizi yī'í a le nlaa, ntsinē kaa àlò'ò yī tsu kaa a wa'a a nì mīghirìnè mi innù mi'í a nsi bù bii mē nì le mbii Kristo aa tswê;

¹¹ ñlon mē nì zì mē bī'í le ñlogē ghuu aa tsó mē tā à tswe nì bōò bi aa, bī'í le si dī'itē nī ghuu yī mō'ò yī mō'ò, ṅkii ndiintē nī ghuu,

¹² ṅkwantē nī ghuu mē tā àkòrē nizi yuu tā à ku'unē tsó yī bē bii mē Nwí à twōṅṅē a mún ànnù nifō yī bo bì a mum ñgha'à nì aà.

¹³ Annù yî mɔ'ɔ yîi bî'i fa ni mbi'ikə a mbo Nwî ngɔ̀n bìnòò bitsim aa a ni mɛ nòò yîi mɛ ni le nyu'u nighàà ni Nwî nya a mbo bî'i aa, ni le ñkwɛrɛ ñki mbii, kaa ni le ñwa'à bii aa tsi'i tsɔ̀ nighàà nîi mɛ ni lo aa mbo bàmisɔ̀n, ni le mbii aa tsi'i tsɔ̀ nighàà ni Nwî yumbɔ̀n, àa tsi'i ayoo yîi ni ni ghu aà, nighàà ma nú nîi mɛ ni fà'à a titii bù bè bii mɛ bi bii Kristo, ñkwensə nî ghuu aà.

¹⁴ Nlon mɛ mbà bilim bâ, ni le si tigə ñɲe'esə nî ñghòtə Nwî a ñjim Kristo Yesu jii mɛ i tswe a Yudea aà; ñkii yə nî ñgi'i yîi mɛ bè bi ala'à buu bi le si ñinɔ̀ ni a nu bù aa, tsi'i a ñgin ɱgin a ajàn mɛ ndanwî jii mɛ i tswe a Yudea aa i le si kii nyə nî ñgi'i a mbo baYuda aà;

¹⁵ bo bii mɛ bi le zwitə Mmà'àmbi Yesu ni ñgǎntoo Nwî, ñki mfurə yi'i bî'i fe'ekè, ñghirə ntɔ̀n Nwî i nanɲə ñlwi aà. Bo nî ñgàn kábàà bə bitsim.

¹⁶ Bo le si, kɱnɛ̀ ni mɛ tá bî'i tsuu nî ñtoo yî ñsiginè ya a mbo batoo dan ghèè tá bo yu'u nyweenə. Bi le ñghirə ma mùu ajàn aa tá ìbî waa yîi mɛ bo le si ghirə ni a nsi mi'i Nwî aa, tá ì luu. Là tsítsɔ̀n wá àlwintɔ̀n Nwîngɔ̀n a zî mè ñkwetə waa!

Ayè'ətə Paul a mbü nzi ñghantə waa

¹⁷ Là a ñghèe a mbo bî'i bilim bi'i, bî'inè tswe mɛ a ñjii ñjii kaa wa'à bù ñyənə a ni mu àtii noò, ka mɛ a bə ma mùu ajàn aa, mɱntii mi'i mî tswe bî'inè ñgɔ̀n bìnòò bitsim, bî'i kii ñyè'ətə ñgansə ni mitii mi'i mɛ mbə bî'inè bù ñyənə.

¹⁸ Bî'i le si nlòò a zî a mbèè bù, tsi'i mèbɔ̀n, Paul, a ñgaa jî ghà'ətə, là Satan a kɱnɛ̀ nî yi'i.

¹⁹ Ayoo yîi mɛ mbə bî'i ka mɛ, kə ñidorə ni'i, kə màyàrinè mi ñgù'ù, mii mɛ bî'i ka yî ki tswòɱnè nî nú yî'i ghu a nsi mi'i Kristo a noò yîi à ka yî nzi aa, à nî àkə aa ε? A laa wa'à bu bə aa ε?

²⁰ Nlon mɛ ni laa mbə ni gha'à ni'i ñki mbə ñidorə ni'i.

3

¹ Ma mùu ajàn, tsɔ̀ mɛ kaa bî'i le ñwa'à bù nzi ajàn yîi mɛ mbə bî'i tswa mɱntii mi'i aa, bî'i le ntigə mbii mɛ bî'i ka tigə tswe a ala'a Athens,

² i bannə tigə too Timoti yîi mɛ à le mbə mumaà yî'i, ñki mbə ñgàñfà'a Nwî ñlon ntòò Kristo yî ñsiginè aa mɛ tá à zi ñkwetə ghuu a ñghirə mɛ tá àbiiintii yuu tá à ka ñkwe

³ ta tá ñù ni bù tá tsee lɔ̀ ki tsiginə nlon ñgi'i yîi mɛ ni yə aà. Nî laa nte'ε nzi mɛ bî'inè tswe ni ñka nyə ñgi'ì.

⁴ Nî ki ñwa'atə mɛ nòò wa mɛ bî'i le ntswe bi'inè laa, bî'i le mbaa nswon a mbo bù mɛ, bî'inè tswe ni yî ñka nyə ñgi'ì; tsi'i fàa ajàn mɛ a fè'è mɛ nî kî ñyə aà.

⁵ Ma mùu ajàn, tsɔ̀ mɛ kaa mɛ le ñwa'à zi ajàn yîi mɛ mbə mɛ bù ñtswa ntii gha aa, mɛ le ntigə ntòò ñkii a mbetə tá zi a ajàn yîi àbiiintii yuu a bə aà, ñlon mɛ mɛ le si bɔ'ɔ mɛ mbə akwà'ànə a lô ñkwà'ànə ghuu ni wó, tá àfà'á yi'i à tsya adànə danə.

⁶ Tsítsɔ̀n mɛ Timoti à bù mɛ ñlo a mbèe bù mbi nî ñkii yî siginè nlon àbiiintii yuu bo bi àkòɱnè yîi mɛ ni tswe ni yu aa, ñki ñke'ɛnə mɛ ni wa'atə nî yi'i nî ñtii yî siginè, a ngɔ̀n bìnòò bitsim, ñkii nyè'ətə ni mɛ bɔ̀n ni yə yi'i aa, tsi'i ajàn yîi mɛ bî'i kii nyè'ətə ni a nyə bù aà,

⁷ ma mùu ajàn, bilim mbâ, ka mɛ bi ñin nî mɱbuu ñgi'i tsim a nu bî'i, bî'i kii ñyu'u nî ñyanə aa, ànnü àbiiintii yîi mɛ ni tswe ni yuu aa, a bɔ̀risə ni mɱntii mi'i.

⁸ Tsítsɔ̀n bî'i ka nanɲə tswe bitii, mɛ mbə ni ki ntəə ntii a mûm Mmà'àmbî.

⁹ Nlon mɛ mbə bî'i nanɲə mfa mbi'ikə a mbo Nwî aa mɛ akə nlon ghuu, nlon ñidorə nîi mɛ bî'i tswe ni nu a nsi mi'i Nwî ñlon ñgaa yùu aa ε?

¹⁰ Bî'i tsà'ətə nî Nwî nî ñtii yi'i tsim a asî'ìnə bo bi ñtugə, mɛ mbə bi'inè yî mbu nyənə, ni minsi, i fa ayoo yîi mɛ mbə tɛ'è mɱburə ka ki bɔ̀n a nî àbiiintii yuu aà.

¹¹ Tsîtsòŋ tâ Nwîngòŋ Taà yi'inè yumbòŋ, ni Mma'ambî yi'inè, Yesu, tâ à tsyasè yi'i tâ bî'i zi a mbo bù;

¹² tâ Ngàŋmà'a yi'inè tâ à ki ŋku'usè akòŋnè yîi mē nî tswe nî yu, ñkòŋnè nî ghuu bù bu nî bù, ñkîi ñkòŋnè nî bê bitsim aà, tsi'i ajàn yîi mē bî'i kîi ñkòŋnè nî ghuu aà.

¹³ Ma mùu ajàn, tâ à ghîrè tâ mîntîi muu mî laa, ntsuu nî àlò'ò ló tswe a nsi mî'i Nwîngòŋ Taà yî'inè, fyâ noò yîi mē Ngàŋmà'a yi'inè Yesu à ka yî zî bo bì bè bi Nwî bitsimè aà.

4

Ntswêntîi yîi mē a ghîrè Nwîngòŋ a doritè aà

¹ A nlwî'isè mbă bɔɔ bi maà, bî'i di'itè nî ghuu ñkîi mbu'u nî mbo a mbo bù nî ñkûm Mmà'ambî Yesu mē, ajàn mē nî le nyègè a mbo bî'i aà, a ku'unè ñka ntswe ntswêntîi yùu nî mânjî yîi mē a ghîrè Nwî a doritè, yîi mē nî kî mē ñlògînè ñka ntswe aa, nî ghèe nî mbîi tsi'i maa ajàn.

² Nlòŋ mē nî ki nzi ndi'i jya jîi mē bî'i le mfa a mbo bù, a ajàn yîi mē Mmà'ambî Yesu à le nswon aà.

³ Annù yîi mē Nwî a lòò aa, a nî aa mē tâ nî laa mmanşè, mē tâ nî tsuu ki tsùurè.

⁴ Tâ ñù yî mɔ'ɔ, yî mò'ɔ à ka nyɔ'ɔ ñgwê yî a nî mânjî yîi mē à laa ñki ñghîrè mē mbè bi gha'aè yî.

⁵ Kaa wa'à ka nyɔ'ɔ aa bē nî mânjî àghè'èné bāŋgyè, ñka nloo bê, tsó bè bi itoo jîi mē i sî Nwî zi aà.

⁶ Tâ ñù tsù à tsuu ñkòbè annù a nu mu maà yî ló jîtè a nî ànnù ma yû, ñlòŋ mē Mmà'ambî a ñiŋ isa'a a nu bè bitsim bîi mē bi ghîrè ijàn ifānsennù ma jú aà, tsi'i ajàn mē bî'i leè ñtɛ'ɛ foo ñwà'àsè ghuu ghu aà.

⁷ Nlòŋ mē kaa Nwî à le ñwa'à yi'inè twoŋè aa mē tâ bî'inè ka ghîrè aa ànnù nsîŋè, à le mbàŋnè ñtwoŋè yi'inè aa mē tâ bî'inè ka ñghîrè aa ñnnù jîi mē i laa aà.

⁸ Ma mùu ajàn, ñù yîi mē a tsa'a ma yû ànnù aa, kaa si aa ñùmîsòŋ tsa'a, a tsa'a aa Nwî yîi mē a fa nî Azwî yi yî làà ya a mbo bù aà.

⁹ A ñghèe nî ànnù a ñka ñkòŋnè ghuu bu nî bù tsó bɔɔ bi ma, kaa mbè bî'i wa'à bù ka ñwa'anè nlòŋ ma yaà ànnù, ñlòŋ mē Nwî yumbòŋ à di'i mē, a mbo bù mē tâ nî ka ñkòŋnè ghuu bu nî bù.

¹⁰ A kî mbè annù ñŋkoŋ mē nî kòŋ bilîm buu bitsim bîi bi tswe a mbù'u Macedonia bù làà. Là bî'i bu'ù nî mbo a mbo bù, bilîm bi'i, mē tâ nî bu nnaŋşè ñkòŋnè waa ñghèe nî mbîi.

¹¹ Ñka ñgaansè ada'á yuu a ntswe nî mboɔnè, tâ ñù yî mɔ'ɔ, yî mɔ'ɔ ka nte'ɛ atû yi tsi'i nî à yîi annù, ñkîi ñka mfa'a nî mbô muu, a ajàn mē bî'i le ndi'itè ghuu aa;

¹² mē tâ bè bîi mē bi burè tî Nwî bii aa, tâ bi ka mbɔ'ɔ ghuu, tâ ñù nibù tsee bê a ñù dân ki yu'utè nî ñjoo jîi mē a lòò aà.

Nòò ñzî Mmà'ambî

¹³ Kaa bî'i si lòò mē tâ nî tswe a mûm itugè, a bilîm bi'i, nlòŋ annù bè bîi bi kwòkè mē aà, mē tâ nî tsuu i kî jəŋnè, tsi'i tsó bè bîi mē kaa bi si annù tsu bu mbe aà.

¹⁴ Nlòŋ mē, tsó mē bî'inè bii mē Yesu à le ñkwo mbu mbîinè nî wo aa, bî'inè ki nzi mē tsi'i maa ajàn yîi mē, ñtsya a ñjîm Yesu, Nwî à ka yî ghîrè tâ bè bîi mē bi kwòkè mē aa tâ bo bu mbîi fu bo bi Yesu.

¹⁵ Bî'i kè'èné nî ma yû ànnù ñyonè aa nî ñghàà nî Mmà'ambî, mē bî'inè bii mē bî'inè tswe bi tîi aa, i yî burè i ywe'e wa noò mē Mmà'ambî à ka yî zî aa, kaa bî'inè ka yî wa'à a mbii bè bîi mē bi leè ñkwokè aa tsyà, ñkàn kaa a ka yî wa'á maa ajàn bê.

¹⁶ Nlonj mæ Mmà'àmbi yumbɔŋ à ka yĩ lo a aburə i sigə, i ghàà nĩ ñjĩ yĩ ntii, a ajàn mæ ñdĩi baangel wa à ka yĩ tɔŋnə ntwon aa, tâ ntàn Nwĩ tâ i ki nghaa. Tâ bè bii mæ bi lèè ñkwokə a mum Kristo aa tâ bo foo mbìnè;

¹⁷ tâ bĩ'inè bii mæ bi burə bitii aa, là'à bi'inè bya mæ bi'inè burə a njim aa, tâ bĩ tigə nlogə yi'inè ñbò bitsim ñkɔ'ɔ ni bu a mùm ñbà'à a mbòo Mmà'àmbi a ndəŋ; maa ajanj tâ bĩ'inè tigə ntswe bi'inè bi Mmà'àmbi a ngòŋ bìnòò bitsimè.

¹⁸ Ma mùu ajàn ni tigə ñka nlə'ətə mĩntii muu bu ni bù ni ñghàà ma nú.

5

Nĩ tanjə a ñkwere Mmà'àmbi a noò yii mæ à ka yĩ bũ bii aà

¹ Lá bilim bá, a ñghèe nĩ ñjwi kè nòò yii mæ ma jú ñnnu ka yĩ fè'è ghu aa, kaa bĩ'i ka wa'à bù ñka ñghense noò a ñwà'ànə a mbo bù.

² Bù bĩmbɔŋ ni zi siginè mæ njwĩ Mmà'àmbi ya i ka yĩ zĩ aa tsi'ĩ tsò ñyərə a wĩ'ikè ñzi ñtugə aà.

³ Wá nòò mæ bè swonə ni mæ “Bĩ'i tswè ñi mbɔɔnə kaa wa'à ñi ànnu tsu bə'ò” aa, a naa tsi'ĩ maa nòò mæ ñgi'i i ka bəŋnə wĩ'ikè fè'è i kuu a nu bo, a ñgĩŋ ñgĩŋ a ajàn yii mæ mənɔyè yii mæ à tsigə mu a wĩ'ikè ñyu'u nĩ ñyànə aà. Maa noò, àdìgə a ñkhè ñghèè ghu kaa a wa'à bə.

⁴ Lá bilim bá, kaa bù bĩmbɔŋ ni sɪ aa mùm itugə tswé mæ tâ ñjwi mà ya i zi ñwĩ'ikè ñfunə ghuu tsò ñyərə.

⁵ Nlonj mæ ni laa mæ mbə bɔɔ ñkà'à, mbə bɔɔ bi mfu'u àbèè; kaa bĩ'inè laa wa'à bɔɔ bi itugə bo bĩ mfii idìgə bə.

⁶ Maa ajàn bĩ'inè tsuu nɔŋ i ki bwiiŋkə, ajàn yii mæ àbùgə bə a ghìrə aa, a bəŋnə ñkù'ùnə mæ tâ bĩ'inè tswè ñkərə, ñtswe nĩ àlāa atú.

⁷ Nlonj mæ bè bii mæ bi bwii filo aa, bi bwii aa ñtugə, bè bii mæ bi mbaanə milù'u aa bi kii mbaanə aa ñtugə.

⁸ Lá mbə yii mæ bĩ'inè ni bə bi mfu'u àbèè aa, a ku'unə tâ bĩ'inè yə mæ bĩ'inè tswè nĩ àlāa atú. Bĩ'inè wɛ'è atsə'ə ntsò yĩ ñigò yii mæ à ni biiintii bə àkòŋnə aà, ñki nso atsə'ə atu ntsò yii mæ à ni ajàn yii mæ bĩ'inè bɛ nĩ ilonj aà.

⁹ Nlonj mæ kaa Nwĩngòŋ kaa à lɛ ñwa'à yi'inè ka'a aa mæ tâ bĩ'inè yĩ nyə ñgi'i nyon aa a njim alwintonə yi, à lɛ mbəŋnə ñtanjə aa mæ tâ bĩ'inè tswè nĩ ilonj yii mæ i lwi'i ñikonj, yii mæ bĩ'inè kwere ntsya aa a njim Mmà'àmbi yi'inè Yesu Kristo aà.

¹⁰ Mmà'àmbi Yesu Kristo wa yii mæ à lɛ ñkwo nlonj ñkwitú yi'inè aa, mæ kè bĩ'inè tswé bitii kè bĩ'inè kwo kwo, bonj bĩ'inè tswè bĩ'inè ni yù.

¹¹ Ma mùu ajàn a ku'unə mæ tâ bĩ'inè ka ñdiantə yi'inè bi'inè ni bĩ'inè ta ki kwetə a yi'inə a ñkwé, tsi'ĩ ajàn yii mæ ni tɛ'è mə ñloginə a ñghìrə aà.

Adi'itə bo bi àtsà'atə yi nlwĩ'injim

¹² Bilim bi'i, bĩ'i di'itə nĩ ghuu mæ, ni ka mbɔ'ɔtə bə bii mæ bi nwùginə a titii bù aa, bii mæ Mmà'àmbi à ləə mæ tâ bi ka nlentə ñkii ñdi'itə nĩ ghuu aà.

¹³ Nĩ ka nanjə ñkɔŋ ñkii ñjɛntə nĩ waa a ndəŋ nlonj ifà'à yii mæ bo fà'à aa. Nĩ tigə ntswe nĩ mbɔɔnə a titii bù ni bù.

¹⁴ Bĩ'i ghèe nĩ mbii ñtsa'asə nĩ ghuu bilim bi'i, mæ tâ ni ka ñdi'itə bĩbwèrə, ñka ñdiantə bè bii mæ mĩntii myaa mi bɔrə aà, ñka ñkwetə nĩ bè bii mæ bi bɔrə a mùm Azwi aa, ñki nzi ajàn yii mæ ni ka tswa bè bitsim nĩ àtəŋəntii aà.

¹⁵ Nĩ yə mæ kaa ni sɪ annu yĩ bi a atú ànnu yĩ bi kwi'inə, mbaŋnə yə mæ ni ghìrə ibonj a ngòŋ bìnòò bitsim a nu bù yĩ mɔ'ɔ yĩ mò'ɔ, bo bi a nu bè bitsimè.

¹⁶ Nĩ ka ndoritə a ngòŋ bìnòò bitsim.

¹⁷ Nĩ ka ntsa'atə nĩ Nwĩ a ngòŋ bìnòò bitsim ñtsuu ki kaa.

¹⁸ Nì ka mfa mbi'ikə a mbo Nwĩ nĩ ñgǒŋ ìnnũ tsìm jĩ mə i tsi'i nĩ ghuu aà; ñloŋ mə à nĩ ànnũ yĩ mə Nwĩ a lòò, yĩ mə à fá'à mə a mbo bu ñtsya a njĩm Yesu Kristo aà.

¹⁹ Nì tsuu mɔ'ɔ Azwĩ Nwĩ ki bwetə bə.

²⁰ Nì tsuu ñghàà nĩ mə ntoò Azwĩ Nwĩ a ñkè'ènə a mbo bù aa kitsa'a.

²¹ Nì ka ñkwa'anə ìnnũ tsìm; ñka ntswa nĩ ìnnũ jĩ mə i ku'unə aa ntugitə.

²² Nì ka ntsu'uə nĩ ìbəŋ ìnnũ jĩ bĩ tsìmè.

²³ Nwĩŋgòŋ yĩ mə a fa mbəonə aa à ka si'i ghuu tâ nĩ laa mmanşə; i ləə àzwĩ yuu, nĩ mĩntĩ muu, nĩ mĩbĩ mĩ nũ muu, tâ mĩ bəŋ, kaa wa'à nĩ àlò'ò tswé wā noò mə Mmà'àmbĩ yi'inə Yesu Krito à ka yĩ bũ bĩ aà.

²⁴ Yu wa mə à twòŋə ghuu aa, a ləə ñkà'á yĩ, à ka kii yə mə yu ghirə nĩ laa mənşə ma lá.

²⁵ Bĩlĩm bi'i, nì ka ntsa'atə nĩ Nwĩ a atu bĩ'i.

²⁶ Nì tsa'atə bĩlĩm bi'inè, ñnəŋə nĩ mĩghəgə myaa nĩ àkòŋnə Nwĩ.

²⁷ Mə dì'itə ghuu nĩ ìkũm Mmà'àmbi mə tâ nĩ twonə aŋwà'ànə yũ a mbo bĩlĩm bi'inə bĩtsìmè.

²⁸ Tá ìbǒŋ Mmà'àmbi yi'inè, Kristo Yesu, ì lwi'i a mbo bù.

Aṅwà'ànè Paul yí àyòntè a mbô ñghòtè BaTESALONIKA

NJ'I'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ṅwà'ànə Paul. Kaa àgha'a a le ṅwa'a sà'atè a ajàṅ mə à le ṅwà'ànə a yi ntsyambii ya a mbo baTesalonika aa. A le ṅwà'ànə aa a ntsisè ìforinè innù jii mə i le mbù ñzi ṅkuu mbuurə nî innù jii mə à le ndi'ì a mbo baTesalonika a nî ṅwà'ànè yí ntsyambii ya aa.

BaTesalonika le si foonsə nî ànnù ya yii mə Paul yumbəṅ à le ndi'ì ñlon ànnù ajàṅ mə Kristo à ka yí bú bìi aa, bo bì innù jii mə'ò (2.5,15; 3.6-10). A bə tsó bo le ṅkwere aṅwà'ànè yí mə'ò, ṅwa'atə ni mə a le nlò aa a mbo Paul, la a bə mbwe'esè (2.2). Aṅwà'ànè ma yū a ghirè bo wa'atə ni mə nòò ñzi Kristo wa mə Paul à le si swonə aa, à kù'ù mē. Ma mùu ajàṅ, bo bí mə'ò bi ma'atə mifà'á myaa ntigə nləgilə ṅkarə tsó mə bo le ntigə ṅwa'atə ni mə nòò ñlwi'í mbi à kù'ù mē aa (3.6,11)! Ma yū a burè ñtsanə! Paul a ṅwa'anə ñnanşə wa'asə waa (3.6,14,15), ndi'itə waa mə tá bo lwi'i a múm innù jya jii mə yu le ndi'ì a mbo bo aa, ṅka ṅe'esə nî waa (2.15; 3.7-10). ṅwa'atə ni a mbo bo annù ya yii mə à le nte'ε mfoo nswonə nlon ajàṅ yii mə a ku'unə a ṅka mfà'á nîti aa, bε ṅu a tuu mfà'a a tsuu ki ji (3.10)!

Paul à le ntigə ntw'otə a mbo bo a ajàṅ mə mbə bi zî noò ñlwi'ínjìm wa aa. ṅghirə mə tá bo zi innù jii i ka yí ki di'ì mə Njwí Mmà'àmbi yá i ka mē aa koontè aa (2.1-12). Nù mbu'u innù jii bi wa à ka yí fòò zì ya'a, i ki bwe'esə nî mbi nî innù jii yeyerə bo bì ñnnúsyámbo jii bí (2.9-2).

Ka mə bi le mbwe'esə baTesalonika aa, ñghòtə ya i le mburə ka ki yòṅè nî Kristo nî nti waa tsimè. Paul a burè ka ki doritə nlon ṅgaà yàà. Abiintii yaa a le si nanşə ṅkwe, bo burè ka ki kòṅè nî waa bo ni bo (1.3,4). Paul a swonə ni a mbo bo mə tá bo ka ntsa'atə nî Nwí ṅwa'atə nii ṅkii nləɔ ni mə tá Nwí à ghirə tá ñghàá ni nî kii ṅwanşə nsèènè ṅghεε tsó ajàṅ yii mə ni le ṅghèè a titii bo aa (3.1-2). Paul à le si tigə ṅkii ntsa'atə nî Nwí a atú ṅghotə ya mə tá Nwí yii mə a lèə ṅkà'á yí aaa, tá à ka mbe nî waa, mfa nî njoò tsim jii mə i ka ghirə bo ka ṅkwe ṅghεε nî mbii a múm àbiintii bo bì a nî àfà'á Nwí aa (1.11-12; 2.16-17; 3.3,16).

Bi yatə aṅwà'ànè yū aa laà:

1. Nji'innù aṅwà'ànè yuà 1.1-2.
2. Ajàṅ mə Paul à le mbeentə waa ntigə ṅgha'asə nî Nwí aa 1.3-12
3. Adi'itè ñlon annù ajàṅ mə Mmà'àmbi à ka yí bú zì aa 2.1-17
4. Adi'itè mə bi ka nzi akòrè nizí yaa a mum Kristo 3.1-16
5. Innù jii mə Paul à le nswonə a nlwi'isə 3.17-18

¹ Aṅwà'ànè yii mə a lo a mbo Paul ni Silas ni Timoti ṅghεε ni mbo bə bi Nwí Taà yinè ni Mmà'àmbi Yesu Kristo mə bi tswe a ndánwí a Tesalonika aa.

² Tá ìbòn nî mbəonè yii mə i lo mbo Taà y'inè Nwí bo bì Mmà'àmbi kristo aa, tá i tswe a mbo bù.

Annù ntsə'otə misa'a a noò yii mə Yesu Kristo à ka yí bú zì aa

³ Bilim bá, a ku'unə bon bi'i fa mbi'ikə a mbo Nwí a ṅgòn bìnòò bitsim ñlon ṅkwitú ghuu, ṅlon mə àbiintii yuu a nanşə ṅkwe tsi'í siginè, àkòṅnè yii mə ni kòṅnè ghuu bu ni bù ghu aa, a kii ṅghεε nî mbii.

⁴ Ma mùu ajàṅ, bǐ'i tigə ntərə nǐ yi'i nlon ṅgaa yùu a mbô ṅghòtə Nwǐ jǐ mǔ'c nlon mə nǐ tswâ àbǐintǐ yuu a tǐ, ntswe a múm ṅgǐ'i yǐi mə nǐ yə, bo bǐ ajàṅ yǐi mə bǐ tso'c nǐ àkòrè yuu aà.

⁵ Ma yú a dǐ'i nǐ mə ajàṅ yǐi mə Nwǐ a tso'otə misa'a aa, a tsinê, ma mùu ajàṅ, nǐ ka yǐ kǐi kù'unə a ṅkuu a múm ànnù nifò Nwǐ yǐi mə nǐ yə nǐ ṅgǐ'i ghu aà.

⁶ A nǐ aa tsi'i ànnù yǐi mə a ku'unə a ṅghirə aà, ajàṅ mə Nwǐ à kà'a mə yu ka yǐ nǐ ṅgǐ'i a nu bə bǐi mə bǐ ghirè nǐ yê nǐ ṅgǐ'i aà,

⁷ i bàṅnə ghirə tâ bù bǐi nǐ yə ṅgǐ'i aa, nǐ bǐ'i, tâ bǐ'inè fwetə wâ noò mə Mmà'àmbê Yesu à ka yǐ lǒ aburə i sigə bo bǐ baangel bǐ bǐ wè a múm ñlwà mǔ'c tâ bǐ yə aà.

⁸ A ka yǐ sigə aa, aṅkwi'inê ànnu, a ṅnǐ ṅgǐ'i a nu bə bya mə kaa bǐ sǐ Nwǐ zi, bo bǐ a nu bya bǐi kaa bǐ sǐ ntoò Mmà'àmbi Yesu ya yu'unə aà.

⁹ ṅgǐ'i yǐi mə Nwǐ à ka yǐ nǐ ṅgǐ'i a nu bo aa, i ka yǐ bə aa ajàṅ mə à ka yǐ bwesə waa ṅgaa yǐ mǔ'c, i kǐṅè waa mə tâ bǐ yi ṅwa'a a mbεε Mmà'àmbi bo bǐ a mum nǐgha'à nǐ nǐ wè koontə,

¹⁰ wa njwi mə à ka yǐ zǐ a ṅkwerə nǐgha'à nǐ bo bǐ àghu'usə a mbo bə bǐ, a mbo bə bǐtsim bǐi mə bǐ bǐi yi aà. Nǐ ka yǐ kǐi bə bə bǐ mǔ'c a tǐ bo maa njwǐ nlon mə nǐ lə mbii ntoò ya mə bǐ'i lə nzi nǐ yu a mbo bù aà.

¹¹ A bə ṅji'i ànnù yǐi mə bǐ'i tsà'atè nǐ Nwǐ a ṅgòṅ bìnòò bǐtsim ṅwa'atə nǐ ghuu ghu aà, mə tâ Nwǐṅgòṅ yi'inè à ghirə ghuu tâ nǐ ku'unə nǐ bə bǐi mə à twǒṅ aa, ṅkǐ ṅghirə mə ìnnù jǐ sigìnè jǐi mə nǐ kà'a mə nǐ ka kǐ ghirə a múm àbǐintǐ aa, tâ à fa a mbo bù a njim mǐdà'a mǐ.

¹² Ma mùu ajàṅ tǎ ghirə mə tâ ṅkum Yesu Kristo tâ i tswè nǐ nǐgha'a a mbo bù, tâ nǐ kǐ ṅkwerə nǐgha'a ghu mbo, a njim àbòṅəntǐ Nwǐṅgòṅ yǐ'inə abò'c Mmà'àmbi Yesu Kristo.

2

Ngàṅkibàa wâ

¹ ṅghεε nǐ ajàṅ yǐi mə Mmà'àmbi Yesu à ka yǐ bǐ mbǐi tâ bǐ'inè ghotə a mboo yi aa, bǐ'i bu'u mbo a mbo bù mbâ bǐlǐm bǐ'i,

² nǐ tsuu mmà'atə mə tâ ìzwi jǐ mǔ'c kè nǐghàa nǐ tsu mə nǐ kwèrə, kè àṅwà'ànè yǐi mə bǐ swon mə a lo a mbo bǐ'i ñswon nǐ mə Njwǐ Mmà'àmbi ya i zǐ mē aa, tâ à wǎṅsə mbùrè mǐtsyè muu, kè ṅkǐi ntsigə mǐntǐ muu bə.

³ Nǐ tsuu mà'atə mə tâ ṅu a bwe'esə ghuu a nǐ mǎnjǐ yǐ tsu; nlon mə kaa Njwǐ Mmà'àmbi ya kaa mbə i wa'à zǐ tǐ ghê nòò atǐi atu wa mə bə ka kǐ tuu Nwǐ aa, à fòò mē ñzi. Tâ ṅu wa yǐi a sǐ nòṅsə Nwǐ ləə, yu wa yǐi a tigə ṅghεε a mbwe aa, tâ à kǐ mfe'ε nǐ ñsi nǐ ñsǐ. Yu wa yǐi mə Nwǐ à kà'à mē mə yu ka yǐ tse ṅgǐ'i ghu nu aà.

⁴ A nǐ yu wa yǐi mə à ka yǐ kǐ to nǐ Nwǐ i tigə ṅghεε nǐ ìbǐinú yǐ mə yu tsyatə ṅjoò tsim jǐi mə bǐ twonə nǐ bǐnwǐ, kè mə bǐ mǐi aà. A ghirə maa ajàṅ aa a bàṅnè ñtigə nligə aləṅə yi a ndàmà'a Nwǐ ñtigə nswonə nǐ mə yu mbə aa Nwǐ.

⁵ Nǐ sǐ wa'atə mə à nǐ ànnù yǐi mə mə lə nswon a mbo bù wa noò mə bǐ'inè lə ntswe aa ε?

⁶ Tsǐtsòṅ nǐ zǐ ànnù yǐi mə a tswa nǐ ṅgàṅkibàa Nwǐ ghú mə tâ à tsuu zǐ aà. A yu'utə aa nòò yǐi mə Nwǐ à kà'à mē ñləə mə tâ à fε'ε nǐ ñsi nǐ ñsi aà.

⁷ Wa Ifà'a ṅu atǐtu maghú, i tē'è mē ñlòginə nǐ àlò'òsè. A kǐ mbə tsi'i yu wa mə a kǐṅè yi aa mə a ghirə mə tâ à tsuu fε'è nǐ ñsi nǐ ñsǐ i ywe'e a noò yǐ mə yumbon a ka yǐ lò yi aà.

⁸ Maa noò mə à ka yǐ tigə fε'ε nǐ ñsi nǐ ñsi aa, tâ Mmà'àmbi Yesu Kristo à zwitə yi nǐ àzwǐ ntsu yi, ntsə ṅgǐ'i ghu nu nǐ nǐgha'à nǐ wa noò mə à ka yǐ fε'ε aà,

⁹ Nòò n̄zĩ ngàṅàt̄t̄itu màghû à ka yĩ kù'ù aa, tâ m̄fà'à m̄ə Satan tâ m̄i ka ṅgh̄eē n̄i m̄b̄ĩ t̄sĩ'ĩ n̄i m̄it̄t̄i m̄i w̄e, tâ ìl̄ens̄ə m̄bwe'es̄ə bo bì ìnn̄ù j̄i ȳeyer̄ə m̄bwe'es̄ə ì ka m̄f̄e'̄e.

¹⁰ Ìnn̄ù j̄i bì i ka yĩ k̄i f̄e'̄e bwe'es̄ə aa bè b̄ii m̄ə bì tswe n̄i m̄bwe aà, ìl̄oṅ m̄ə bo l̄e ntuu a ṅk̄òṅê ànn̄ù n̄iṅkoṅ ta yween̄ə aà.

¹¹ Ma mùu aj̄àṅ, Nw̄iṅḡòṅ a toò n̄i àf̄ès̄ə yĩ t̄t̄i m̄ə tâ bo ka mb̄ii n̄i ìnn̄ù j̄ii m̄ə à n̄i àb̄āṅn̄onn̄ù.

¹² A gh̄ir̄ə maa aj̄àṅ aa m̄ə tâ bè b̄ii m̄ə bì si ann̄ù n̄iṅkoṅ b̄ii, mbaṅn̄ə ṅk̄òṅê n̄i ṅgh̄ir̄ə ìnn̄ù j̄ii m̄ə kaa ì s̄i tsin̄ə aa, tâ bì yĩ ṅkuu isa'à.

¹³ La b̄i'ĩ tswe n̄i ṅka m̄fa m̄iyà a ṅḡòṅ b̄in̄òò b̄its̄im ìl̄oṅə gh̄uu, bil̄im b̄i'ĩ b̄ii m̄ə Mm̄à'ambi à k̄òṅə aà, ìl̄oṅ m̄ə Nw̄iṅḡòṅ à l̄e n̄ts̄o'̄o gh̄uu ìl̄oḡin̄ə aa t̄sĩ'ĩ a ìl̄òṅin̄ə, m̄ə tâ n̄i yĩ nyween̄ə, n̄tsya n̄i aj̄àṅ ȳii m̄ə Azw̄i Nw̄i a si'ĩ gh̄uu m̄ə n̄i laa, bo bì àj̄àṅ ȳii m̄ə n̄i b̄ii n̄i ànn̄ù n̄iṅkoṅ aà.

¹⁴ A n̄i n̄ji'ĩ ànn̄ù yĩ m̄ə à l̄e n̄t̄woṅə gh̄u n̄tsya aa a n̄j̄im n̄toò ȳi'ĩ ȳi ìs̄iḡin̄ə ya, m̄ə tâ n̄i ȳi ṅkw̄er̄ə n̄igha'a n̄i Mm̄à'amb̄i ȳi'in̄ə Yesu Kristo.

¹⁵ Mb̄èē m̄ə a bè ma mùu aj̄àṅ aa mba bil̄im m̄b̄a, n̄i t̄əə n̄t̄i n̄i ìnn̄ù j̄ii m̄ə b̄i'ĩ l̄e nd̄i'ĩ a mbo bù ìl̄oṅə Kristo ȳii m̄ə b̄i'ĩ l̄e n̄sw̄oṅ b̄ə n̄i n̄ts̄u, k̄ə ṅwa'an̄ə b̄ə ṅw̄à'an̄ə aà.

¹⁶ T̄a Mm̄à'amb̄i ȳi'in̄ə Yesu Kristo, n̄i T̄aà ȳi'in̄ə Nw̄iṅḡòṅ ȳii m̄ə à l̄e ṅk̄òṅê ȳi'in̄ə n̄tsya a n̄j̄im àb̄òṅənt̄i ȳi nd̄iint̄ə n̄i gh̄uu a ṅḡòṅ b̄in̄òò b̄its̄im, ṅk̄iṅ ṅgh̄ir̄ə n̄i m̄ə tâ n̄i ṅka m̄b̄e n̄i ìl̄òṅ ȳii m̄ə i ka ȳi z̄i aa,

¹⁷ tâ à tiḡə n̄l̄ə'ət̄ə n̄i m̄int̄i muu, ṅka ṅgh̄ir̄ə n̄i m̄ə tâ m̄int̄i muu ka m̄fi'is̄ə n̄i m̄ìgh̄àà m̄i siḡin̄ə ṅk̄iṅ m̄fa'a n̄i ìnn̄ù j̄i siḡin̄ə.

3

N̄i ka n̄tsat̄ə n̄i Nw̄i ṅwa'at̄ə n̄i ȳi'ĩ

¹ A l̄w̄i'is̄ə a bil̄im b̄i'ĩ, n̄i ka n̄ts̄à'at̄ə n̄i Nw̄i ṅwa'at̄ə n̄i ȳi'ĩ, m̄ə m̄b̄ə n̄toò Mm̄à'ambi ya i k̄a ṅgh̄eē n̄i m̄b̄ĩ ṅka n̄s̄eēn̄ə n̄it̄i, ṅka ṅkw̄er̄ə n̄i n̄igha'a a aj̄àṅ ȳii m̄ə ì l̄e ṅk̄i ṅkw̄er̄ə a t̄it̄i bù aà.

² N̄i k̄iṅ n̄tsa'at̄ə n̄i Nw̄i m̄ə tâ à kw̄er̄ə ȳi'ĩ a m̄b̄ò ṅḡāṅ ab̄i'int̄i bo bì ṅḡāṅgh̄ir̄ə ìnn̄ù j̄i b̄i, ìl̄oṅ m̄ə kaa ṅù n̄ts̄im kaa à bur̄ə t̄i n̄toò ya b̄ii aà.

³ L̄a Mm̄à'ambi a l̄əə ṅk̄à'â ȳi, à ka n̄iṅ m̄it̄i a nu bù i k̄iṅ b̄e gh̄uu a mbo ṅù m̄b̄u'u ìnn̄ù j̄i bì w̄a.

⁴ Mm̄à'ambi a gh̄ir̄ə b̄i'ĩ n̄āṅs̄ə n̄zi a laa m̄ə n̄i gh̄ir̄ə ṅk̄iṅ gh̄eē n̄i m̄b̄ĩ a gh̄ir̄ə ìnn̄ù j̄ii m̄ə b̄i'ĩ sw̄oṅə a mbo bù aà.

⁵ T̄a Mm̄à'ambi tâ à tsyas̄ə gh̄uu tâ n̄i ku'us̄ə n̄zi àk̄òṅn̄ə Nw̄i bo bì àt̄āṅənt̄i Kristo.

Aj̄àṅ ȳii m̄ə b̄i'in̄ə tswe n̄i ṅka m̄f̄a'a aà

⁶ Bil̄im b̄i'ĩ, b̄i'ĩ sw̄oṅ a mbo bù n̄i ìk̄ũm Mm̄à'amb̄i Yesu Kristo m̄ə n̄i ka n̄tsu'ut̄ə bil̄im b̄i'in̄ə b̄ii m̄ə à n̄i b̄ibw̄er̄ə kaa ṅk̄i'ĩ n̄i ìnn̄ù j̄ya m̄ə b̄i'ĩ l̄e nd̄i'ĩ mbo bo aa ȳòṅə aà.

⁷ Bù b̄im̄b̄oṅ n̄i zi t̄sĩ'ĩ siḡin̄ə m̄ə n̄i tswe n̄i ṅka ṅgh̄ir̄ə ìnn̄ù juu aà t̄sĩ'ĩ aj̄àṅ ȳii b̄i'ĩ l̄e si gh̄ir̄ə aà. Nòò wa m̄ə b̄i'in̄ə l̄e n̄tswe aa, kaa b̄i'ĩ l̄e ṅk̄i'ĩ b̄ibw̄er̄ə b̄ə.

⁸ Kaa b̄i'ĩ l̄e ṅk̄i'ĩ aȳoò tsu a mbo ṅù kw̄er̄ə t̄i tw̄i. B̄i'ĩ l̄e si b̄āṅn̄ə m̄fa'a ṅk̄iṅ n̄wuḡin̄ə, m̄fa'a n̄i asi'in̄ə bo b̄i a n̄ituḡə, m̄ə m̄b̄ə b̄i'ĩ tsuu l̄ə b̄ə ab̄è'è a nu ṅù n̄ib̄ũ gh̄u.

⁹ B̄i'ĩ l̄e si gh̄ir̄ə ma mùu aj̄àṅ kaa k̄i'ĩ b̄ə aa m̄ə ka b̄i'ĩ l̄e ṅwa'à n̄i àd̄à'à t̄sw̄ə a m̄bet̄ə m̄ə tâ n̄i d̄iint̄ə ȳi'ĩ. B̄i'ĩ l̄e si gh̄ir̄ə ma mùu aj̄àṅ aa tâ à b̄ə al̄ens̄ə a mbo bù m̄ə tâ n̄i ka nyoṅə.

10 Nòò wa mə bǐ'inè ɛ ntswe aa, bǐ'í ɛ si swon̄ a mbo bù mə, “N̄ù yǐi mə à tùù m̄fà'a aa, tâ à tsuu kii ki ji.”

11 Bǐ'i swon̄ laà aa nlon̄ mə bǐ'í yu'u mə b̄iwèrə bi tswe a titii bù kaa ki'í n̄ ànnũ tsu fa'à n̄tsyatə ɲka ɲghaa n̄niŋə n̄i m̄intsũ myaa a n̄i ìnnù b̄ê.

12 N̄i Ʒkũm Mmà'àmbi Yesu Kristo, bǐ'í swon̄ a mbo b̄e ma b̄u, ɲwa'asə n̄i waa mə tâ bo ka mfa'a ifà'â waa n̄i m̄bɔɔnə, ɲka mfa'a tâ ki kwɛrə ayoo yǐi mə bo ka ki ji aà.

13 Lâ, a mbo bù, bilim bi'i, n̄i tsuu lɔ̄ kaa a ɲghirə ànnù yǐi mə a ku'unə aa b̄ê.

14 Mbə ɲù yǐ m̄ɔ'ɔ a tswe ghu a titii bù mə kaa à si n̄too yù mə bǐ'i too f̄aa a m̄um àɲwà'ànè yulà aa yu'unè. Mbə a b̄e maa ajàn, n̄i l̄ensè yi, n̄tsuu n̄i ànnù a ɲghirə bu bo lɔ̄ tswe, ta tâ àtũ yi â dirə.

15 Lâ tâ n̄i tsuu yi lɔ̄gə tsɔ̄ ɲgàn̄kibàâ ghùù b̄ê. Tâ n̄i ban̄nè ɲwà'àsè yi tsó n̄d̄im ghùù.

Mìghàà mi nlwǐ'is̄ê

16 Tâ Mmà'àmbi m̄bɔɔnə yumbon̄ à fa m̄bɔɔnə a mbo bù a ɲgòn̄ b̄inòò bitsim, a n̄i b̄im̄anj̄i bitsimè. Tâ Mmà'àmbi tâ à tswe a mbo bù bitsimè.

17 Tsi'í n̄i àb̄ô ya m̄əmbon̄, a ɲwà'ànè m̄ə ɲɲwa'anə ma mulà mìghàà n̄tsà'àtə n̄i ghuu. A n̄i ajàn mə mə san ɲwà'ànè tsim aà, ɲki mbə ajàn mə mə ɲwà'ànè aà.

18 Tâ ɲb̄ɔ̄n̄ Mmà'àmbi Yesu Kristo tâ ì tswe a mbo bù bitsimè.

Aṅwà'ànè Paul yi ntsyàm̀bii a mbo TIMOTI

NJI'INNŪ AṅWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ṅwà'ànə Paul a mbo Timoti. Timoti à le mbə m̀nṅgwà'à yii mə à le mbə Krisèn nlo a Lystra. Ndè yì à le mbə ṅù baYuda lâ taà yì a b̀nṅnè m̀bè ṅù baGriki (fà'à 16.1-3). Timoti à le mbii Nwĩ, ǹnansə ntswe nĩ àbiintii ǹlògìnè aa a m̀nṅkhə nloṅ mə maà yì b̀ò ndè yì bo le mbə b̀nṅgyè bi àbiintii aà (2 Tim. 1.5). Paul à le ntsyà ǹlògə yi a Lystra wa noò mə à le ṅghèe akòrè ǹtəə ni afà'â yi yi ntsyàm̀bii, ṅṅetə yi bo yu tigè m̀fa'a ṅkarə (1.3) à l̀gè yi ni m̀ú yì “yì ànnù ǹnṅkoṅ a m̀m̀ àbiintii” (1.2).

Paul à le m̀à'atè Timoti a Efeso ṅka ṅghèe a Macedonia aa ǹlèè Timoti mə tâ à tswe ghu ṅka ǹlentə ṅghotè baEfeso yâ. Paul a tigè ṅṅwà'anə ṅwà'ànə ji baa ghu mbo ndi'itə nĩ yi ghu a nĩ ifà'â yi a ṅghotè. Bi twon ṅwà'ànə ma jũ ji baa mə à le ṅwà'ànə a mbo Timoti bo bi yii mə à le ṅki ṅwà'anə a mbo Titus aa ni “ṅwà'ànə b̀pastro” ǹloṅ mə i ghàà ǹloṅ aa atufà'â b̀pastro, ǹnansə swonə nĩ mbuu b̀è bii mbə bi lèè waa ni b̀pastro aà.

À ṅwà'ànə a ntsyàm̀bii aa a ṅwà'àsè yi nloṅ ṅg̀ṅndi'innũ mbwe'esè, mə tâ à swonə bi kentə (1.3). Bè ma bú le si d̀i'ì ni mə njoo jii mə bi yə fàa a atu nsye aa i tswe nĩ ìb̀i. Mbè ṅù a yweenè aa tsi'ĩ ajàn yii mə mbə a tswé nĩ m̀itsyè m̀ii mə mi le ntswe alò'òsè, bo bi ajànə mə mbə a ka nyon b̀nṅṅsè b̀i m̀'ò, kaa wa'a nĩ mbuu mijjì mi m̀'ò jì, kaa ṅki'ì k̀i ǹyò'ò (4.1-5).

Paul à le ṅwà'ànə ghu mbo a ajàn mə à ka ki tso'ò bitsyàsè aà (3.1-13) bo ajàn mə bi tanṅə innũ ṅghotə m̀m̀ ṅghotə aà. Ndi'itə Timoti ṅkii ndiintə nii mə tâ à bə ṅg̀ṅfà'a yì ǹsigìnè, ǹdi'i nĩ ànnù yii a ku'unə aa, tâ àkòrè ǹzi yi tâ à laa, tâ à bə figè a mbo b̀è a nĩ innũ tsim (4.11-16).

Bi yatè aṅwà'ànè yū aa laà:

1. Nji'innũ aṅwà'ànə yuà 1.1-2.
2. Adi'itè ǹloṅ ṅghotə bo bi bitsyàsè 1.3—3.16
3. Adi'itè a mbo Timoti nloṅ afà'â yi 4.1-6.21

Atsà'atè Paul a mbo Timoti

¹ Aṅwà'ànè yū a lo aa a mbo mə Paul yii mə mə ni ṅg̀ṅntoò Kristo Yesu ǹyonə nĩ ǹdi'ì Nwĩ ṅg̀ṅyweènə yì'inè ni yì Kisto Yesu yii mə b̀i'inè bə aà.

² ṅghèe ni a mbo Timoti, m̀ú ghà yì ànnù ǹnṅkoṅ a m̀m̀ àbiintii. Tâ Nwĩṅṅon Tà ni Kristo Yesu M̀m̀'ambì yì'inè fa ìb̀on Nwĩ, nĩ ṅko m̀l̀ṅṅə Nwĩ, nĩ m̀b̀onə Nwĩ a mbo wò.

Paul a wa'asè Timoti ǹloṅ b̀è bii mə bi d̀i'ì innũ mbwe'esè aà

³ Ajànə mə mə le si ghèe a Macedonia aa mə le mbu'utə mbo a mbo wò mə tâ à tswe a Efeso tã swonə a mbo b̀è b̀i m̀'ò mə tâ bi tsuu annù Nwĩ yi dan i ki d̀i'ì.

⁴ Swonə a mbo bo mə tâ bo tsuu l̀gè noò wàà i ghènsə a ni ǹyàlà'â bo bi a ṅka nsəṅtə m̀iwàà mi ṅgwè'è b̀è m̀ii kaa ndùu waa si lwĩ'ĩ aa, ǹloṅ mə ma jyaà innũ i ghèrè aa mə tâ b̀è ka ṅwà'atə b̀è innũ jii i zì a atu bo bo swũṅnə ghu, mbarṅə m̀m̀'atə annù yii mə Nwĩṅṅon a m̀r̀sè yì'inə ghu, mə tâ b̀i'inè aa nzi a m̀m̀ àbiintii aà.

⁵ Nji'ì ànnù yii mə mə swonə annù ma yū aa à ni mə tâ b̀i'inè ka ṅkoṅnə b̀i'inè ni b̀i'inè nĩ àkòṅnə yii mə a lò aa a m̀m̀ ǹtii yì làà b̀ò ǹtii yii mə i sa'a nĩ b̀è aa, yii i laa, nĩ àbiintii annù ǹnṅkoṅ.

6 Bè bî mɔ'ɔ bi mà'atè mē ma juù ìnnù, òtigə njiŋə, ŋgɛɛ ŋkuu ni mighàà mi swùŋnè mi adànɛ dənɛ,

7 òlɔɔ ni mə bo bə ŋgǎŋndi'i nòŋsè ti ghə mə bo zî ànnù yîi mə bo swon aa atú yaa a laa ghu, ti ghê mə atú yaa a ki nlaa nî ànnù ya yîi mə bo dî'i nî tîi aà.

8 Bî'inè zi mə nòŋsè à bòn aa, mə mbə òù à ka mfa'a ni ghu a ni mânjî yîi à tswe nî mfa'a ni ghù aà.

9 Nlon mə bî'inè zi ma yû à laà, mə kaa bi le ŋki'i nòŋsè ghìrè aa a mbo bə bîi mə ànnù yaa a tsinə, bi le mbàŋnè òghìrè aa a mbo ògǎŋwo nòŋsè bo bî ògǎŋatîi atu, bo bî a mbo bîti bɔ'ɔ Nwî, ni ŋgǎŋghìrè ìnnù jî bi, ni a mbo bə bîi mə kaa bi sî laa, bə bîi mə bi bəgìtè Nwî aa, ni a mbo bə bîi bi zwitə bîtaà byaa aa, bo bî bə bîi mə bi zwitə bîmaà byaa, ni bə bîi mə bi kee bə,

10 bo bî a mbo ògǎŋatsùùrè, bo bî a mbo mbàŋnə nlogè mbàŋnè, ni ògǎŋyèrè bə, nî ògǎŋntswèè ìbàŋnənnù, ni ògǎŋkàà àbàŋnənnù, bo bî a mbo bə bîi mə bi ghìrè ìnnù jî mɔ'ɔ jîi mə kaa ì sî ku'ùnè nî ànnù Nwî yi annù nîŋkon aa,

11 kaa ŋki'i yònɛ ni nìgha'a ni ntoo yî òsìgìnè ya nlon Nwî yîi mə bî'inè gha'asə aa, ntoo ya mə à nìŋə a ntərìnəbo mē aà.

Paul à fà mbi'ikə nlon ŋko mìlìŋnè Nwî

12 Mə fa mbi'ikə a mbo Kristo Yesu Mmà'àmbî yî'inè yîi a fa mîda'a a mbo mē nlon mə à le nyə gha mē ku'ùnè mə mbə mē fa'à a mbo yu nî nti ghâ tsim, a tso'ɔ gha a mum àfà'a yu aà.

13 Ka mə à le mbə a mbîi mē bəgìtè nî Nwî, ntsɔ'ɔ nî àkòrə Kristo òkîi mbəgìtə nîi aa, lâ à le ŋko mìlìŋnè ghà, òlon mə mē le sî ghìrè aa ni bù'ù, kaa mburə ti a Nwî bîi.

14 Ìbɔŋ Mmà'àmbî yî'inè i le nanşə nswi'inə nlon ŋgàà yà, nî àbîintîi, ni àkòŋnè yîi mə a tswe a nu Kristo Yesu aà.

15 Nìghàà nûlà ni təè, òku'unə a mbîi tsi'î ntsimè: Mə Kristo Yesu à le mfè'è fàa mbi aa a nyweensə ŋgǎŋghìrè ìnnù jî bi, mē bə ntsyàmbîi a titîi bo.

16 Lâ òjî'î ànnù yîi mə Kristo à le ŋko mìlìŋnè ghà ghu aa i bə mə, tsi'î tsò ntsyàmbîi ògǎŋghìrè ìnnù jî bi, tâ Yesu Kristo tâ à di'i annù ntswântîi yi ya mə a kɔ'ɔ ntsirə aa a nu mē tâ à bə alənsə, a mbo bə bya bîi mə bi ka nìŋ mîntîi myaa ghu nu ta tswe nî ntswèntîi yîi ì lwî'i nîŋkon aa.

17 Tâ nìgha'a nî àghu'usè, tâ tswe a mbo Mfò ògù'u ŋgu'u, ti kwô, yîi bi si yə aa, mə à ni Nwîŋgòn yû yigè aa, nlwî'î nîŋkonè. Amen.

18 Timoti, mú ghà, mē nìŋ òdî'i yulà a múm ntərìnəbo wò, yîi mə ì yònɛ ni nìghàà nîi ògǎŋntòò Nwî à le nswon a mbîi aà, nya mə ni le ntsɔ'ɔ gho aà, tâ ni ghìrè mə tâ ò ka nanşə nto ntsò yî sîgìnè wa ni nu.

19 Nanşə ntswa abîintîi, nî àlāa ntîi; bə bî mɔ'ɔ, ntsya a nîm ajàn mə bo tùù mē àlāa ntîi aa, bə bî mɔ'ɔ bi mē'è mē àbîintîi yaa a ghèè òkonə a ŋki.

20 A titîi bə ma bú Hymenaeus ni Alexander bo tswe ghu, bo bîi mə mē fà mə a mbo Satan mə tâ bo yəgə nzi mə kaa a sî ku'ùnè a mbəgìtə Nwî.

2

Ajàŋə bon ŋghòtə tsà'atə Nwî aà

1 Ànnù yî wè yîi mə a tswe ghu aa a bə mə mē di'itə ghuu mə nāa mbu'u mbo a mbo Nwî ntsa'atə nî Nwî, òwa'atə nî bə bî mɔ'ɔ, òkîi mfa nî mbi'ikə a atu bə bîtsimè,

2 a atu bîfò, bo bî bə bî wè bitsim, mə mbə bî'inè ka mboɔ ŋe'esə ntswe, ŋki ntswe nî mboɔnə a múm ntswèntîi bî'inè, a ŋka mbo'ɔ Nwî òkîi mbo'ɔtə nî bə a nî ògòn bîmânjî bî'inè bî tsimè

3 Ma yû ànnù a bòn ŋkù'ùnè a nsi mi'i Nwî, Nğànywèèné yi'inè

⁴ Yïi mæ a kɔŋ mæ tâ ñgòŋ bè bitsim yweenə, ñzi annù nîŋkoŋ nlonə Nwî,
⁵ nlon mæ Nwîngòŋ à naa tsi'ï yï mò'ô, ñù yï mæ à tæə a titii bè bo bi Nwî a kî mbə
 aa tsi'ï yï mò'ô, ñù ma wa a bæ aa Kristo Yesu,
⁶ yïi mæ à le mfa ibii nû yi a ni mitsu'unə mi atu mi bê bitsimè. Nòò Nwî à leè
 ñku'u a ghirè a fè'è ñlaa nî ñsi nî ñsî.
⁷ Aâ ñji'ï ànnù yïi mæ Kristo à le ntsɔ'ɔ gha ghu mæ mè ka nswonə annù yi, ñki mbə
 ngàŋntoò Kristo, mbə ndi'innù a mbo bitizî Nwî, a mûm àbiiintii nî ànnù nîŋkoŋè.
 (Wa mæ swonə aa tsi'ï ànnù, kaa mè si aa ñnnù tswɛɛ.)

Annù yïi mæ a ku'unə a mbô mbâŋnə bo banygè mæ baa nghirə a mûm ñghòtə aà

⁸ Ma mùu ajàn, mæ lòo mæ, a nî ñgòŋ idigə tsim, tâ mbâŋnə ka ntsa'atə Nwî, ñɛɛ
 nî mbô myaa mii mi laa, a ndəŋ, ñtsuu ntəŋ ki lwisè, ñki ntsuu ki yòŋè.

⁹ A ñki ñghɛɛ ghu, tâ banygè ka ñwɛ'ɛ nû jyaa tâ ì ku'utə, a ni mânji mitsyè, kaa
 ñki'ï itú jyaa ka mba'à, ñkii ntsuu njoo jii bi naŋsə nî àtì gold aa ki wɛ'ɛ, kè bê mbum
 njoo atindùù jii bi twonə ni pearl aa, ñtsuu itsə'ə atindùù ki wɛ'ɛ, a ndi'ï ajàn mæ bo
 bon a nyə aà,

¹⁰ mbâŋnə ñka nghirə nàa ñnnù jî siginè, jii i ku'unə a mbo banygè bii bi bii mæ
 bo bo'ɔ Nwî aà.

¹¹ A ku'unə mæ tâ manygè à ka nyəgə ñnnù tsi'ï àtsi tsi, ñka yu'unə a ni bîmânji
 bitsimè.

¹² Kaa mè si gha bii mæ tâ manygè à ka ndi'ï annù, kè ñki ntswe nî àdà'à a atú
 mbâŋnə, tâ à ka tswe tsi'ï àtsi tsi.

¹³ Nlon mæ bi le mfòò ñnaŋsə aa Adam ti Eva.

¹⁴ Kaa bi le ñki'ï aa Adam bwe'esè. Bi le mbâŋnə mbwe'esə aa manygè wa a tigè
 ñwo nòŋsè Nwî.

¹⁵ Lâ manygè à ka yï yweenə tsya aa a ñjim ñjwe boò, mæ mbə a ghɛɛ nî mbii nî
 àbiiintii, bo bi àkòŋnə, ñki nlaa, ñghirə nî ñnnù aa a ni mânji yïi à kù'unə aà.

3

Ifà'à bilii bi ndânwî a mûm ñghòtə

¹ Nighàà nùlà ni tæə, ñku'unə a mbii: Mbə ñù a ka nyə'ətə a mbə ñdii ñdânwî, bon
 a yə'ətə aa ñka mfà'á ifà'à yï siginè.

² Lâ tâ ñdii ñdânwî à bə ñù yïi mæ mbə bi wa'ă ifirê yi ka mfa, tâ à ki mbə ñù
 manygè mò'ô, mbə atsikə ñù, mbə ñù yïi a tsyèsè nii, mbə ñù yïi mæ kaa à si ndùu
 nû yi swi'ï, mbə ñù yïi mæ a kwɛrə bigii, ñki mbə ñù yïi mæ mbə a di'ï ànnù,

³ kaa ki'ï nî mîlù'ù nó mbaanə, kaa ki'ï nî fikòrè tó mbâŋnə mbonə, kaa ki'ï nî àyòŋ
 kò'ò, kaa ki'ï ñkabə si'ï ki ñkəŋə.

⁴ Tâ à bə ñù yïi mæ a sa'a ndâ yï i siginè, ñghirə ni mæ tâ boò bi ka nyu'unə ñkii
 mbo'otə nî bè a idigə tsimè,

⁵ nlon mæ mbə ñù a tsuu nsa'à ñdâ yï zi bon mbə a tigè ñlentə ñghotə Nwî aa mæ
 akə aa ɛ?

⁶ Tâ à tsuu ñù yïi mæ à ghèsə mbii Kristo tsi'ï bii aa bə, bon à ka ki ñee ibè'è ji ni
 kintərə, i tigə wɔ a njo tsó Devil.

⁷ A ñghɛɛ nî mbii, tâ à bə ñù yïi mæ bəbɛɛ beentə nii tsi'ï siginè, tã tâ bi wa'à lò
 ñka ñghaantə nii tâ à wo a ñkìrə Devil.

Bikwetə a mûm ñghòtə

⁸ A ki mbə ajànə mæ bikwetə bi ñghotə bi tswe nî mbə bè bii bə bo'ɔ waa, kaa ñki'ï
 nî mighàà mi mbaa ghàà, ntsee bînono kii bə, kaa ñki'ï nî njoo ñkòbè ghotè.

⁹ Tâ bo nanşə ntswa annù nîŋkoŋ ya yîi mə bi di'î mē a fe'è nlaa aa, nlonə abîintii aa nî àlaa ntîi.

¹⁰ Bi tswe nî m̄foo nywe'etê waa, bæ mē bo di'i mē kaa bo sî nî àlò'ò tswê, bi ma'atê bo tigè m̄fa'a a m̄m̄m̄ ñghòtə tsi'î tsó bîkwetə.

¹¹ A ku'unə mē tâ bāngyê byaa ki mbə bē bii mē bə bə'ɔ, kaa ŋki'i nî ŋgi'i nî ìkùm bē tâ, lâ m̄baŋnə mbə itsikə bē, m̄fa'a nî ŋgòŋ ìnnū tsim̄ nî ntîi waa tsim̄è.

¹² A ku'unə mē tâ ñkwetə ñghòtə a bə ŋū m̄angyê mò'ô, ŋka ntswa ndā yî bo bi bə bə bi siginè,

¹³ Nlon mē bîkwetə bii bi fà'a ifà'á waa siginè aa, bo tə nî àbwarə yî siginè, ŋki ntswe ni àtəŋentii a m̄m̄m̄m̄ abîintii yaa a nu Kristo Yesu.

Annù yî lèèntə yî wè yá

¹⁴ Mè ka zî a mbè wò a ni m̄m̄m̄m̄ àtîi noò, lâ mē ŋwà'ànə aŋwà'ànə yû a mbo wò aa a ndi'itə wò,

¹⁵ tà m̄bè mē tɛ'ɛ ntigə a nzî, ò zî àjàŋə mē a ku'unə mē tâ ò ka ŋghirə ìnnū a m̄m̄m̄m̄ ñgwè'ɛ Nwî aà; ma yû à ni ŋghotê Nwî wa yîi mē à tswe ntîi aa, mbə ntə'è nda, ŋki mbə ŋgò'ò àtsənda yî ntinsə, mē ì tswa annù nîkoŋə aà.

¹⁶ Kaa à si annnū mē mbə bi ligitè bē, mē, ànnū ajàŋə mē bî'inə ŋgha'asə Nwî, yîi mē à lèèntə a mi'i bə aa, à nî ànnū yî wè, ànnū ma ya a bə mē lɛ,

A lɛ nzî a ni m̄arə ŋū m̄sòŋ

Azwî Nwî a di'î mē ànnū yî lɛ ntsinə

baangel bi yê yi,

bi swonə ànnū yî a itoo itoo,

bə fàa mbi bi nîŋ ntîi waa ghu nu,

Nwîŋgòŋ a logè yi ŋkə'ɔ ŋghɛ ni ghu a aburə ni nìgha'à.

4

Bìdì'i binnū bi mbwe'esè

¹ Lâ Azwî Nwî a swonə a laa mē à ka yî ki bə a noò ñjîm̄m̄m̄ tâ bə bî m̄'ɔ ma'atə abîintii ya ntigə nyu'u nàa ìnnū izwî jîi i bwe'esə bē bo bi ìnnū jîi mē bîdemon di'î aà.

² Ngāŋabagilè jîi mē m̄intii myaa mi kwò mē tsi'î tsó bi tɔɔ nî m̄'ɔ aa, baa yî tigə ki sèènsə nî ìnnū ma jû.

³ Bə ma bû bi di'î ni mē kaa a sî ku'unə a nyɔ'ò, kaa wa'à ki ŋku'unə a nji m̄buu mijî mi m̄'ò. Lâ a m̄buu mijî ma jû aa a lɛ nanşə Nwî mē tâ bə bii mē bi bii Nwî aa, ŋki bə bē bii mē bi zî mē annū nîŋkoŋ aa, tâ bî ka nji m̄fa nî m̄bî'ikə a mbo Nwî.

⁴ Wa ŋgòŋ ñjòè tsim̄ jîi mē Nwî à lɛ nanşə aa i bəŋê, tâ bî tsuu ayoò tsu ki tuu mē mbə bi kwere m̄fa m̄bî'ikə,

⁵ ñlon mē maa ajàŋ, bi ghirè mē mijî mya mi laa ntsya a n̄jîm̄m̄m̄ nìghàà ni Nwî bo àtsà'atə Nwî.

Ngāŋafà'a Kristo Yesu yî ñsiginè

⁶ O bə fa ndi'i mà jû a mbo bîlîm̄m̄m̄ bî'inə bya, bəŋ ò ka bə ŋgāŋafà'a Kristo Yesu yî ñsiginè ñlon mē bi ko'ò noò ni m̄ghàà mi ntoò Kristo yîi bî'inə bii aa, bo bi ìnnū jîi siginè jya jîi bî'inə di'î, ò ki ñnyonə aà.

⁷ Lâ tsuu ni annū tsu a ŋghirə bu bi ìtirə n̄jyàlà'à jîi mē Nwî à sî ghu tswê aa ló tswè. M̄r̄sə ìbii nū gho a ŋka m̄'ɔ Nwî.

⁸ ŋka m̄r̄sə ñjyānu, a bəŋtə a ni m̄ānjî yî mò'ô, lâ ŋka m̄r̄sə gho a ni ànnū m̄'ɔ Nwî a bəŋ a ni b̄m̄ānjî bitsim̄ ñlon mē a tswe nî ŋkà'a nlon ntswèntii yîi ì lwî'i nîŋkoŋ aa, ts̄tsòŋ bo bî a ni noò ñlwî'î ñjîm̄m̄m̄.

⁹ Nìghàà ma nū ni tə ñku'unə a mbii tsi'î n̄tsim̄m̄m̄.

¹⁰ Bĩ'inè nan̄sè ñgaansè ni mĩtĩ mĩ'inè, ñnwugè nĩ nũ yi'inè aa a ntswe nĩ ñtswèntĩ ma yũ mē Nwĩ à kà'à àà ñlon̄ mē bĩ'inè bē, ñtē'ē itũ jĩ'inè a nu Nwĩ yĩ mē à tswe ntĩ aa, mbē yu wa yĩ mē à ni ñgàn̄nywèensè bē bĩ tsim̄ aà, ñnan̄sè bē aa ñgàn̄nywèensè bē bĩ mē bi ñiñ mĩntĩ myaa a nu yu aà.

¹¹ Yē mē o swon̄è innũ ma jũ ñkiī ndi'i nĩ waa ghu.

¹² Tsuu lõ mà'atē mē bē ka ntsa'a nòo ñlon̄ mē ò ni mũñkhē aa bē. Bàn̄nē mbē figè à mbo bē bĩ mē bi bii Nwĩ aa, a ni ñighàà ni ntsũ no, ni àkòrè nizi yo, nĩ àkòñnè, nĩ àbĩintĩ, ni àjàñē mē innũ jo i laa aà.

¹³ Mbōñ tã mē zi, lògè noò ñka ntwon̄ àñwà'ànè Nwĩ a mbo bē, ñdi'itē ñkiī ndi'i nĩ waa ghu.

¹⁴ Ka mfà'à ni mĩtēñnè mya mĩi mē Azwĩ Nwĩ a lē mfa a mbo wò a ajàn̄ mē ñgàn̄ntoo Nwĩ lē ñkè'ēnè, wa noò mē ñghòtē bĩī bi ndân̄wĩ ya bi lē nswon̄ innũ a mbo wò ñki nōñsē mbō myaa a atu wò aà.

¹⁵ Ka ñghìrè ma jũ innũ nan̄sē mfa ibī nũ gho ghu, tã bē bitsim̄ yē a ajàn̄ mē o ghèè nĩ mbĩ aà.

¹⁶ Ka ntsyèsè nĩ ibī nũ gho, bo bĩ nĩ innũ jiī o di'i aà. Nan̄sē ntswa ñkwo ghu, ñlon̄ mē ò bē ki ghìrè maa ajàn̄ bon̄ ò ka yweensē ibī nũ gho i kiī yweensē bē bĩ mē bi yu'u annũ yĩ o swon̄è aà.

5

Ajàñ yii mē Timoti à tswe nĩ ñka ndi'itē biī aà

¹ Tsũu a nũ ñdī ki tsə'ə bē, bàn̄nē ñka ndi'itē nii tsi'ĩ tsǒ ajàn̄è mē o ghàà a mbo taà ghò; ka ñlōñtē bōjōñ tsi'ĩ tsǒ bĩlĩm bō,

² ñlōgē biī bi bāñgyè tsi'ĩ tsǒ bĩndē bō; lògē bōo ñgòò tsi'ĩ tso bĩjàantē bō, ñsi'i ñlaa bu bo.

³ Ka mbō'otē bĩkwi'i bi bāñgyè biī à nan̄sē mbē bĩkwi'i aà.

⁴ Mbē ñkwi'i māñgyè a tswe ni bōò bi kē bōo bi bōò bi, a ku'ùnè mē tã bōo bya foo ñdi'i annũ ya mē bo yēgē a ñka ñghìrē a mũm ànnũ Nwĩ aa a ñgwè'ē bo, tã kwi'inè ibōñ a mbo bĩtaà byaa bo bĩmaà byaa ñlon̄ mē Nwĩñgōñ a beentē ajàn̄è annũ ma yũ.

⁵ Māñgyè yiī mē à nan̄sē mbē ñkwi'i bi mà'atē yi a tswē yu yu aa, à nan̄sē nte'ē amòòntē yi a nu Nwĩ, ñghēē nĩ mbī ñyè'ə ni a mbo Nwĩ, ñtsa'atē nĩ Nwĩ ñitugè ñ àsi'ĩnè

⁶ Ñghēē nĩ ñkwi'ĩ yiī mē a jĩ mbī aa, à tē'è mē ñkwo, ka mē à burē ntswe ntĩ aà.

⁷ Fa ndi'i mà yũ a mbo bo, tã tã bo wa'à nĩ ànnũ yĩ ghàantē yĩ tsu a nu bo tswé.

⁸ Mbē ñũ à tsuu ñgāñgwè'ē jyaa ki lèntē, ñnan̄sē ntsuu yiī ñgwè'ē ki lèntē, bēo bon̄ à mē'è mē aa abiintĩ ya, ñtigē mbu mbi'i ntsya ñũ yiī kaa à s̄i Nwĩ biī.

⁹ Ñwà'ànè tsi'ĩ ñkũm ñkwi'i yiī mē kaa à burē ti ilòò mighum mi nto'o tsyâtè, yiī mē à lē ñki yō'ō aa tsi'ĩ a ñũmbāñnè yĩ m̄fũurè.

¹⁰ Tã à ki mbē ñũ yiī mē bē nan̄sē nzi yi ñlon̄ innũ jĩ siginè jiī mē a ghìrè aa, tsi'ĩ tsǒ ànnũ ñko'o bōò siginè, ànnũ ñkwērē bĩgiī, a ajàn̄ mē à lēè ñsi'i mĩkòrè mi bē bi Nwĩ, ñkwetē bē biī mē bi tswe a ñgi'i, ñki nan̄sē mfa ibīnũ yi a ñka ñghìrē innũ jĩ siginè a ni bĩmāñjĩ bitsimè.

¹¹ Tsũu ghò ñkũm ñkwi'i yiī mē à burē a ni mũñgòò aa lõ ñwà'ànè, ñlon̄ mē innũ jiī mē ñyāñũ yĩ i yè'ètē aa, i ka ghìrē mē tã à lōo mē yu bũ yō'ō, mmà'atē a ñka mfà'à a mbo Kristo.

¹² Maa ajàn̄ tã bo tigē ñkuu a njo, a mbo Kristo, ñlon̄ mē bō wò mē akàà yi mbĩ yiī mē bo lē ñwà'rè bo bo aà.

¹³ A te'ε ntsuu bə la bə, boŋ bo yègè mē a ŋka ghènsə nòò, ñkuu ni mīla'a mfè'è, kaa wa'a aa tsi'ĩ ñghènsə nòò bē, bo kī mē ñyègə fiswoŋ, ñniŋə nī àbô yaa nī àfà'à badàŋ, ñghaa nī ñnnù jīi mē kaa bo sī nī ñghaa tswé,

¹⁴ Tsó mē a bə laà aa, màa swoŋ mē tâ bīkwī'ĩ bīi mē bi burə ni booŋgòò aa, tâ bo bu nyo'ò, ñjwe boo, ñka nlentə ndā jyaa sigìnə, ñtsuu lö fa abwarə mē tâ ñgàŋkìbàà wa à ka mbəgītə yi'inə.

¹⁵ Nloŋ mē bī mō'ò bi tē'è mē mfa'a nyòŋə Satan.

¹⁶ Tsītsòŋ, m̀bə m̀angyè yīi mē à bīi Kristo mbə a tswe ni bə a ŋgwè'ε yu mē bi ni bīkwī'i, a ku'unə mē tâ à ka ŋkwetə waa; tâ bi tsuu ŋghotə ni àbè'è si'i si'i lö bè'èsə. Tã tâ ñghòtə zi ajàŋə mē mbə i kwetə bīkwī'ĩ bya mē à nàŋsə mbə bīkwī'i aà.

Annù yīi mē a boŋ mē bàa ñghirə a nu bìlìi bi ndānwī aà

¹⁷ A boŋ mē tâ bi nàŋsə ŋka mbo'otə bìlìi bi ndānwī bīi bi fà'a sigìnə a ntsyàsə bə aa, ŋki nnaŋsə ntsò'ò nī ifà'á waa, nàŋsə mbə bya bīi bi nwùgə nú yàà a nswoŋə annù Nwī bo bì a ndī'ì aà.

¹⁸ Nloŋ mē àŋwà'ànə Nwī a swoŋ mē, “Tsùu ntsú mbòŋ kwerə a noò yīi mē i nwùgə misaŋə aà.” Nki mbu nswoŋ mē, “Wa ñgàŋàfà'à à tswe ni ñkwerə ñkabə àfà'á yī.”

¹⁹ Tsùu gho lö bīi annù yīi mē bi niŋə a nú ndīi ndānwī ti ghě mē biyèfə bi baa kə bi tarə bi diintə.

²⁰ I ghεε ni bə bya mē bi tìŋnə a ñghirə ñnnù jī bi aa, ka ñghààntə waa a nsi bə bìtsimə tã tâ àbùgə bē yə ŋka mbo'otə.

²¹ A nsi mi'i Nwī ni Kristo Yesu, ni baangel bīi mē bi tso'ò waa laa, mē swòŋə a mbo wò ñkwantə mē tâ ò ka nləə ma juù ndī'i, ñlentə nī ñnnù a ni m̀anji yīi à tsinə aà. Tsuu lö ghirə annù tsu a ndī'i mē o sa'a isa'a njimə.

²² Tsùu wàŋsə i ki nòŋsə mbô mo a atu bə, ñtsuu kīi lö niŋ abô yo a nī àfànsənnù ñû dāŋə. Ləə mbìnnù yò tâ i laa.

²³ Tsuu tsi'ĩ ñkī bŭ ki nno, ka mboo no milu'u a m̀untsirə ñloŋ ni b̀um no nya mē ni gha'a mfa ŋgi'i aà ñki nloŋ ajàŋə mē o ghòòntə ñghoontə aà.

²⁴ Ifansənnù bē bī mō'ò i nàŋsə mfè'è ntəə bi yə, ndī'i ni mē ñjò i tswe a abàa bo, là ìbi bē bī mō'ò bi tigə ñyə aa bə a njimə.

²⁵ A ki mbə ajàŋə mē ñnnù jī sigìnə jī mō'ò i kīi mfe'ε ntəə bi yə. I laa bə te'ε tsuu fè'ε təə bəə boŋ kaa mbə i wa'à tsi'ĩ a adigə lò'òsə tswé.

6

Annù ñloŋ ibù'ù

¹ A boŋ mē tâ ibù'u tsim i zi mē a ku'unə a ŋka mbo'otə bitaà byaa a nī ñnnù tsim, tã tâ ñù tsù à tsuu lö bəgītə ikum Nwī kə annù Nwī ya mē bī'inə dī'ì aà.

² Ibù'ù jīi mē bitaà byaa bi nī ñgãŋmbīi Kristo aa tsee waa ki tsa'a nloŋ mē bo bo tigə aa boo bi ma aà; m̀baŋŋə ŋka mfa'a ifà'á waa ni m̀anji yīi à kù'ùsə mbòŋ aa, nloŋ mē bo fà'à aa a mbo bə bīi mē bi bīi Kristo bo kī ñkoŋə waa aà.

Annù ndī'i ibəŋŋənnù bo bì àfù'ù

Ka ndī'i ñkīi nswoŋə aa tsi'ĩ ñnnù juà.

³ Mbə ñù à ka ndī'i annù yīi kaa a sī ku'unə ni ñghàà ni annù nīŋkoŋ nya mē à ni ni Mmà'àmbī Yesu Kristo aà, kə ñnnù jya jīi mē i sī boòntə a nī ndī'i nloŋə annù mbo'ò Nwī,

⁴ ñù ma wa a ŋee nú yī ñki nluu nī ànnù kīntərə, kaa wa'ă aa annù tsu zī. Annù ŋee nu a tswe ghu nu aa tsó ñghòò, a kòŋə ànnù nswùŋŋə bo bì a ŋka yòŋə bo bì

bè nî nji'i mighàà. Ajàn ma yû a zî nî àghè'èné bo bì àyàtè, ñghirè bè bəgitè nî bè bi Nwî ñkii ñwa'atè nî ìmòòntè jî bî,

⁵ ñki ntswe aa tsi'í a ñka nyòñə ñkii nswuñə bo bì bè bii mintii myaa bi'i si'i, kaa annù ñikonə kaa a wa'á a ntii bo tswé, bo wa'atè ni mə annù mbo'ò Nwî a bə aa mânji mfu'ú ñkabè.

⁶ Lá ñka mbo'ò Nwî a zî nî àbèè yí wè, mə mbə bî'inè bii mə àyoo yii bî'inè tswe ni yu aa a ku'unè.

⁷ Nlon mə kaa bî'inè lə wa'à nî ayoo tsu fàa mbi fè'è, kaa mbə bî'inè wa'á ayoo tsu fàa mbi ki nlogə a noò yii bî'inè kwo aà.

⁸ Maa ajàn mbə bî'inè tswe ni miji bo bì ìtsè'è jî wè'è bî'inè ka ndoritə.

⁹ Bè bii mə bi yè'ətə a mbə ñgǎñkabə aa, ìkwà'ànè i yə waa, bo wô ni a múm itaa jî ghà'atè, iyè'ətè jii mə à ni jî àjintè aa i swuñə nî waa mma'a, nlənsə nî waa, nta nî ñgi'i a nu bo.

¹⁰ Annù ñkǒñ ñkabè à nî ñgàn yii ibî tsim i too ghu aà. Aà ànnú ñyè'ətə ñkabè si'i mə a ghirè mə tá bè bi mbo'ò mme'e abiintii yaa, nniñ ila'a jî ghà'atè a múm ntii bo.

Adi'itè mbo Timoti

¹¹ Lá a ñghèè ni wò, ñu yii mə o bo'ò nî Nwî aa, ka ñkhə innù ma jû tsimè; ñnanşə nte'ε atú yo a nî ànnù ñka ñghirè innù jii i tsinə aà, ànnù a ñka mbo'ò Nwî, àbiintii, nî àkòñnè, ànnù ñka nswá ntii, bo bì ànnù ñka mbo'ò.

¹² Ka nto ntsó abiintii yí siginè wá, ntswa ntswéntii tì mè yii mə Nwî à lə fa a mbo wò fyá noò mə ò lə ntə mbii a nsi mi'i biyəfə bî ghà'atè aà.

¹³ A nsi mi'i Nwî yii a fa ntswéntii a mbó ñjoò tsim, ni a nsi mi'i Kristo Yesu yii à lə nanşə swonə annù ñikonə a nsi Pontius Pilate, wa noò mə à lə si tso'otə isa'à yí aa,

¹⁴ mə swonə a mbo wò ñkwantə mə tá ò ləə ndi'i Nwî jya tá i laa, nî mânji yii mə mbə ñu a wa'à firè, ñywe'e a njwi yii Mmà'àmbi Yesu Kristo à ka yí zî aà.

¹⁵ A ka yí fè'ε tsi'í a noò yii à kù'ú aa, a ajàn mə a ləə Nwĩñon, yii mə bî'inè gha'asə aà, a bə tsi'í yù mbə Mbu'utəmbi, mbə mfò bifò, nî Mmà'àmbi bì n̄mà'àmbi.

¹⁶ A ni tsi'í yù yii à tswe ñikonə, ñtwe a múm ñkà'á yii mə kaa mbə ñu a wa'à ghu koòntè, mbə yu yii mə kaa ñu à ləè ñwa'à yə, kaa mbə wa'à kè ñyè. Tá à tswe nî àghu'usè ni m̄dà'á a mbu'utə bè ñikonə. Amen.

¹⁷ A ñghèè a mbo bè bii bi tswe ni ñkabè fàa mbi aa, nanşə kwantə waa mə bì tsuu nú jyaa ki ñee, ñtsee atú yaa a nî àfù'ù yii mə a tsyá tsyá aa ki tē'ε, mbañnə nte'ε atú yaa a nu Nwî yii mə a fa ñjoò tsim ti liñə a mbo bè mə bàa nji ni n̄dorə aà.

¹⁸ Mə tá bo ka ñghirè ibonə tá àfù'ù yaa bə ñghirè innù jî siginè, ñka ñwanşə mfa kaa wa'à gitè nî àbo,

¹⁹ maa ajàn tá bo ka nləə afù'ù yii à ni atsəndá yaa yí siginè yii bo boo a ni noò yii a zî aà, tá zi ajàn yii mə mbə bo tswá ntswéntii ya yii à ni yí ànnù ñikonə aà.

²⁰ Wò, Timoti, nanşə nləə annù ya yii bi lə mfa a mbo wò aà. Ka ñkhə mighaa mya mii mə bè bii mə bi si Nwî bo'ò bi ghàà, ñligitè ni ñghàà ni Nwî ghu, mbwe'esə ntwonə ni m̄tsyé aà.

²¹ Nlon mə bè bî mbo'ò ləè n̄mòontə mə bo tswe ni mu, àjàn ma ya a ghirè bo fânè mânji àbiintii wa aà.

Tá ìbonə Nwî tswe a mbo bù.

Aṅwà'ànè Paul yî àyòṅtè a mbo TIMOTI

NJI'INNŪ AṅWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yû aa a le ḡwà'ànə Paul mbo Timoti a noò yîi mə à le ntswe a atsan a Roma aà (1.8,16; 2.9) ñzi ni mə kaa yu aa wa'a wa atsan fè'è, ḡki nzi ni mə noò yîi mə bi ka zwiṭə yi ghu aa à kù'ù mē (4.6). A tigè ḡwà'anə nswon ni a mbo Timoti mû yi (2.1-2) innū ntii yi, tsǒ mə ḡǔ di'i niwô ni a mbo mû yi aà. Nswonə ghu mbo mə bə bitsim bi ma'atə yi (1.15; 4.10,14,15). Ka mə yu yə ḡgi'i nlon ntoo yi ñsiginè ya aa (2.9) yu zi yu wa yîi yu nḡ ḡti yi ghu nu aà, à ka yi tso'ɔ ifà'â yi (1.12,; 4.17 2.11-13; 4.6-8).

Ma mùu ajāṅ Paul ḡwà'ànè ḡdi'itə nî Timoti nswon ni mə bə bitsim bii mə bi swonə nî ntoo yi ñsiginè ya, ḡghirə nî ànnū yîi mə a tsinè aa bi ka ki tso'ɔ akòrə yaa. Nswon mə tâ à ka ntaṅntii mum àfa'a yu (2.3; 4.5), ḡdi'itə nî ànnū ya yîi mə à le yəgə a mbo yu aa a mbo bə bî mɔ'ɔ (2.2), ḡka nstsyəsə nii nlon ḡḡḡḡndi'inū mbwe'esè (4.3) bo bə bii bi ka yi ki tigə tuu nî Nwî (3.1-9). La tâ Timoti a yə mə yu ni ḡḡḡḡfà'â yîi mə à kù'ùnə, bi beentə, a naṅsə ntswa ni ḡḡḡḡà ni Nwî nya mə ni yweensə bə aa, ḡsi'i yi nlaa nî àkòrə nizî yi bo bi bə (2.15,22), ḡnaṅsə nlii a ajāṅ mē ḡtswəntii yi Paul i bə aa, ḡka ḡḡ'esə (3.9-11,14-17).

Bi yatə aṅwà'ànè yû aa laà:

1. Nji'innū aṅwà'ànè yuà 1.1-2.
2. Ajāṅ mə Paul ḡha'asə Nwî, ḡkii mfa'a nî àdi'itə aa 1.3—2.13
3. Àdi'itə bo bi àwà'àsə 2.14-4.5
4. Paul a ḡhaa annū ḡlon ḡḡà yi 4.6-18
5. Innū jii mə Paul à le nswonə a nlwî'isə aà 4.19-22

Atsà'atə Paul a mbo Timoti

¹ Aṅwà'ànè yû a lo aa a mbo mə Paul, ḡḡḡḡntoò Kristo Yesu nî ḡkòṅə Nwî yîi mə à le ntwonə ḡha mə mə ka nswon annū a àjāṅə mə à le ḡkà'â mə yu ka fa ḡtswəntii a mbo bə a mum Kristo Yesu aa,

² ḡḡḡḡ ni a mbo Timoti mû ḡhà yîi mə mə kòṅə aa. Tâ Taà Nwî bo bi Kristo Yesu, Mmà'ambî yi'inè, tâ à fa ibǒṅ yi nî ḡko miiḡḡḡḡ bo bi ḡbɔɔnə a mbo wò.

Ajāṅ mə Paul à le mfa mbi'ikə a mbo Nwî ḡki ḡdiintə abiiintii Timoti aà

³ Mə fa mbi'ikə a mbo Nwîḡḡḡḡ yîi mə mə fà'â ghu mbo nî àlaa ntii aa, tsi'î tsǒ mə bîtaà le si ḡkii mfa'a aa, a noò yîi mə mə wa'atə noo a ḡḡaa ḡḡaa a nitugə ni a asinè a mûm àtsà'atə Nwî aà.

⁴ Ajāṅ yîi mə mə yi ḡwa'atə miiàà mo aa, mə yə'ətə mə mə yə ḡhò tǎ tâ ḡti ḡha i luu ni ḡidorə.

⁵ Abiiintii yi annū nḡḡḡḡ ya a zî ni atu mə, mbə abiiintii ya mə a le mfòò ntswe a nu maà ḡhò Lois, mə a ki ntswe a nú ḡdè ḡhò Eunice tsitsòṅə aa, mə zi a laa mə a ki ntswe a nu wò.

⁶ Mə tigə ḡmbu ḡwa'atə ni a mbo wò mə ò ku'usə mbiiḡḡḡḡ mi Nwî mya mə mi tswe a nu wò ḡyon a ajāṅ mə mə le nnòṅsə mbô ma a atu wò aà.

⁷ Nlon mə kaa Nwî à le ḡki'i aa Azwî atsiginè mibè a mbo bî'inè fâ, à le mbāṅḡḡ mfa aa Azwî miià'a ni yi akòṅḡḡ, ni yi ntswâ ibiiḡḡ.

⁸ Tsuu ki bɔ'ɔ a ḡka nswon annū ḡlon Mmà'ambî yi'inè, kə ḡlon ḡḡà yà, ḡḡḡḡḡḡ yi bə. Bāṅḡḡ nyə mə ò tswe ni àbwarə a ḡkii nyə ḡḡ'i nlon ntoo yi ñsiginè ya ni miià'â mi Nwî,

⁹ yu wa yïi mæ à le nyweensæ yi'inè òtwoŋe yi'inè mæ tâ àkòrè nizî yi'inè ghu nsi tâ à tsinè ñki laa aa, kaa ñki'ì twoŋ nlonŋe aa bê ifà'â yï'inè yî tsu bæ, mbaŋnæ nlonŋe aa bæ àtaŋtè yi yumbonŋ, bo bì ibonŋ Nwî wa yïi mæ à le mfa a mbo bì'inè a mum Kristo Yesu a ŋgu'u ŋgu'u aà.

¹⁰ Tsîtsòŋ à fè'èsè mæ ibonŋe yi wa i yentæ nyonŋ a ajànŋe mæ Ngàŋnyèènsê yï'inè Kristo Yesu à zî mæ aà, yu wa yïi mæ à bwèsè mæ niwo, òtigæ nzi nî òtswèntîi, nî ànnù tî kwo a múm ñkà'â, òtsya a ñjîm ntoo yï òsigìnè ya aà.

¹¹ Nwî à le ntso'c gha mæ mæ bæ ŋgàŋntoo ñka nswonŋe ñkii ndi'i nî ntoo yï òsigìnè ma yû.

¹² A bê ñji'î ànnù yïi mæ mæ yæ ŋgi'i fàa ajànŋe laa, lâ kaa mæ si atu òrè òlonŋe mæ mæ zi ñû yïi mæ ñjî ntiì gha ghu nu aà. Mæ kî nzi a laa mæ à zî ajànŋe yïi mæ mbæ yu bæ ànnù ya mæ à le ñniŋ a múm òtèrinèbo mæ aa, i ghe'e ywe'e wa Njwî.

¹³ Ka nyonŋe mânji mighàà mî tsinè mya mæ ò le nyu'u a mbo mæ a múm àbiintîi nî àkòŋnè ya yïi mæ a tswe a mum Kristo Yesu aà.

¹⁴ Ka mbe ànnù ñŋkonŋe yï sigìnè ya yïi mæ Azwi Nwî yïi a tswe a múm nu bì'inè aa, a ñjî a múm òtèrinèbo wò aà.

¹⁵ O zi mæ bè bitsim bìi mæ bi tswe a mbù'u Asia aa, bi mà'atè mæ ghâ tsi'î bitsimè, Phygelus ni Hermogenes bi kî mæ mma'atè.

¹⁶ Tâ Nwîŋòŋ à ko mìlîŋnè ñgwè'è Onesiphorus òlonŋe mæ a gha'asè ñghirè ntiì gha i fwetè aà. Kaa à le ñki'ì atu ñka òdirè nlonŋe atsaŋ yïi bi koo gha ghu aà.

¹⁷ Lâ nòò yïi mæ à le nzi ñku'u a ala'a baRoma aa à le ñnaŋsæ nlòc gha tsi'î ntiì ñyè ghâ.

¹⁸ Tâ Mmà'àmbi à ghirè tâ à yi nyæ ñkomìlînè Mmà'àmbi wa njwî òtsò'òtè mîsa'â. O kî ñnaŋsæ nzi mbuu mîfà'â mîi à le si fà'â a ala'a Ephesus aà.

2

Sogyè Yesu Kristo yî ñyù'ùnè

¹ Wò, mú ghà, tinsè a nî ibonŋe wa yïi bì'inè tswe ghu a mum Kristo Yesu aà.

² Ìnnù jya tsim mæ ò le yu'u mæ swonŋe a nsi biyæfè bì ghà'atè aa, ñjî a múm òtèrinèbo bè bìi mæ ò zi, mbiì mæ mbæ bi kî ñka ndi'i a mbo bì mo'c aà.

³ Yæ mæ ò kî ntswe nî àbwarè a mbii ñgi'ì tsi'î tsò ñusogyè Kristo Yesu yî òsigìnè.

⁴ Kaa mbæ ñusogyè a wa'â adigè ifà'â tswè mbu ñka ñjî nî àbò yi a nî ànnu badàŋè dàŋe, òlonŋe mæ à zi mæ àtu ànnù yïi yu tswe ghu aa, à nî ñka ghirè ànnù ya yïi mæ ñyè yïi mæ à lògè yi a afà'â a lòò aa.

⁵ A kî mbæ ñgiŋ ñgiŋ mæ kaa mbæ bi kî'ì ñgù'u ñyè ñikhè yarè ti ghè mæ à màŋsæ ñikhè nya nyonŋe a ñjîm òŋsè

⁶ A kî mbæ ñyè ñligè mînsòò wa yïi mæ a fà'â ntiì aa mæ mbæ a jî mîji mîi mæ bi foo mîmù'ù a nsoo aà.

⁷ Ka ñnaŋsæ ñwa'atè atu ni ònnù juà mæ mæ swonŋe aà. Nlonŋe mæ Mmà'àmbi à ka ghirè tâ ò ñnaŋsæ nzi ònnù tsim tâ àtu yo laa ghu.

⁸ Ka ñwa'atè Yesu Kristo mæ à le nyweenè ni niwo aà, mbæ ñyè àtsè David, a ajànŋe yïi mæ mæ le si swonŋe a múm òtoo yï òsigìnè ya ya aa,

⁹ òtoo yï òsigìnè ya mæ mæ yæ ñgi'ì ghu bi koò ghà nî mîka'a tsi'î tso ñgàŋàfànè aà. Lâ kaa bi si ñghàà ni Nwî bàŋnè ñkoo.

¹⁰ Tsò mæ a bæ laa, mæ kwèrè ñgòŋe ònnù tsim nî àtànŋentîi nlonŋe ñkwi atu bè bìi mæ Nwî à tso'c aa mæ mbæ bo yî ñki nyweenè, ñkwèrè ñgha'â ni nîi ni lwi'ì ñŋkonŋe aà.

¹¹ Ñghàà nulà ni tæ ñkù'ùnè a mbii:

Mbæ bì'inè kwo bì'inè ñbo,

bonŋe bì'inè aa yï kî tswe bìtîi bì'inè ñbò.

12 Mbə bǐ'inè taŋ nti, boŋ bǐ'inè àa yǐ kii ki bu'utə mbi bǐ'inè nǐbò.

Mbə bǐ'inè tuu yi, boŋ àa yǐ kii tuu yi'inè.

13 Mbə bǐ'inè tsuu ŋkà'á yi'inè bǔ ki lèè a ajàŋ mə bǐ'i nè le mbii yi aa, bəə boŋ àa ghèè nǐ mǐbǐi i ki lèə ŋkà'á yi, nlon mə kaa mbə a ki'i ibii nú yi tuu aà.

Tà à bə ngàŋàfà'à yǐi bi beentə aà

14 Ka ŋwa'atə innù ma jù a mbo bo, nswon a mbo bo a nsǐ Mmà'àmbi mə tá bo ka ŋkhə a annǔ ŋka nswùŋnə nlon mighàa mə kaa à si nǐ ìbòŋ yǐ tsu zi, mbanŋnə nta nǐ bə ŋgi'i a nu bə bǐi mə bi yu'u aà.

15 Ka ŋgaansə mitǐ mo a nzǐ nǐ ìbiinù gho a nsǐ Nwǐ tsi'ǐ tsǒ nù yǐi mə a beentə, tsi'ǐ tsǒ ŋgàŋàfà'à yǐi kaa à si nǐ ànnǔ ndirə àtu tswè. Ntswa nǐ nighàa nǐ annù nŋkonŋ nya a nǐ mǎnjǐ yǐi à kù'ùnə aà.

16 Ka ŋkhə mighàa mi ajǎŋtə mǐi mə kaa mi si annǔ mbə'ɔ Nwǐ swon aa nlon mə mbuu mighàa ma jya i bǎŋnə mǐfurə nǐ bə mə bi ka ŋkhə Nwǐ ŋghentə nǐ ghèntə.

17 Mbuu mighàa ma jya mi bə aa tsi'ǐ tsǒ àbwè yǐi mə a kurə nǐyǎnú aà. Bə bǐi mə bi kùu mē a nǐ ajàŋə annù ma yú àa Hymenaeus bo Philetus,

18 mə bə mǎ'atə mē a mǎnjǐ ànnù nŋkonŋ wa, nta nǐ ŋgi'i a nǐ àbǐintii bə bi Kristo bǐ mɔ'ɔ a jàŋ mə bo bǎŋnə nŋtīgə nswonə nàa mə ànnǔ ajàŋ mə bǐ'inè àa yǐ yweenə nǐ nǐwo aa à tsyà mē.

19 Lǎ àtsənda Nwǐ yǐ tǐi ya a təè, ntswe nǐ àwen yúlà mə, “Mmà'àmbi à zi bə bǐi mə à nǐ bi aà.” ŋki mbə mə, “Nù ntsim yǐi mə a twon ikum Mmà'àmbi aa tá à ma'atə a ŋka ŋghirə ìbǐ.”

20 A nǐ nda yǐ ŋwè, kaa njoo jii bi nŋ njoo ghu aa kaa bi si aa tsi'ǐ nǐ àtǐ gold kə àtǐ silver ghirə. Bi bǎŋnə ŋkɔɔ jǐ mɔ'ɔ nǐ àtǐ ŋki mbə jǐ mɔ'ɔ nǐ àbòò. Jǐ mɔ'ɔ bi fa'à nǐ ju nǐ àba'atə, jǐ mɔ'ɔ kaa bi wa'à nǐ ju ba'atə.

21 Mbə nù tsu a si'i nú yǐ i laa a nǐ innù ti aba'atə boŋ à ka tigə bə ayoo yǐi mə mbə bi kǎ mǐfa'a nǐ yu nǐ àba'atə, tá bi yarə nǐlèə mə mbə mǐbôn nda wa a fà'à nǐ yu, ntaŋtə tá à tswe a mǐfà'á ìfà'à yǐ sigìnə.

22 Tá bu bi bə bǐi mə bi twon ikum Mmà'àmbi a nǐ nti yǐi i laa, tá bǔ bo ka ŋkhə innù jii mə nǐyǎnú bəŋgwa'a i yè'ətə aà, nte'ɛ atú yuu bə nǐ innù jii i tsinə aà, nǐ àbǐintii, nǐ àkòŋnə bə mǐbɔɔnə.

23 Tsù nǐ ànnù tsu tswe nǐ ajǎŋtə aswùŋnə ti mǐtsyè nlon mə ò zi mə a zǐ aa nǐ àyòŋə aà.

24 Kaa mbə ngàŋàfà'à Mmà'àmbi a wa'à nù àyɔŋ bə. A bǎŋnə ntswe aa nǐ ŋka ŋghirə innù jǐ sigìnə a mbo nù ntsim, mbə ndǐ'innù yǐ nǐsigìnə, ntswa nǐ nti yǐ,

25 ntsisə nǐ bə bǐi mə bi ligitə nǐ ànnù yi aa nǐ àbɔnə. Nòò tsu Nwǐ à ka yǐ ghirə tá bo bəŋkə waa mbu nzǐ nzi annù nŋkonŋ.

26 Maa ajàŋ tá bo tigə ŋkhə ŋkǐrə Devil, yǐi mə a ti bə aa le à tè'è ŋko waa mə tá bo ka ŋghirə annù yǐi mə à kòŋə aà.

3

Njwi ji nlwǐ'ǐ nǐm

1 A bəŋ mə tá ò zi mə nòò nǐlwǐ'ǐ mǐi à ka yǐ ki kù'u aa, tá à bə ngù'ú mǐi yǐi mə ì dirə si'i.

² Bè ka yí tigə kònə aa bə mibì mi nú myaa, i kònə ní ñkabə, i tərè ní àdànə dànə, i ñee ní nú, i bəgítə ní bə, i tì ní atu a mbo bítaa byaa bo bimaà byaa, kaa wa'à ní miyà fà, ka wa'à ní innù jii mə Nwí à lòò aa ghìrè;

³ kaa wa'à ní bə lèntə tsó bə a ñkònə waa. Kaa wa'à bii ní mənşə isa'à bo bi bə bí mɔ'ɔ, nta ní ñgi'i a ikum bə, mbə ñgǎñjî mbî, ñtsə'ə, mbaa ní innù jii sigìnə,

⁴ mfee ní itú bə, mbu'unə ñghirə ní innù, mfo'o ní kàntərè, ñkəñə ní innù jii njaá nú jyaa i yə'ətə aa ntsyà Nwí,

⁵ ñkírə tsó bo bii ànnù Nwí la mbàñnə ñtuu ní àdà'à ya mə a tswe ghu aà. Ka ñkhə ijàn bə ma jyá.

⁶ İjàn bə ma jya ji mɔ'ɔ i bəñkə ñkuu ní a ndùgə bə, ntswa ní bəngyè bii bi bərə aa nswùñə ñyontə ní bu a mbèe bo, tsi'i bəngyè bii mə mbuu ibi ibəñ ibəñ i luu a nu bo, bo yə'ətə ní ibi tsi'i ibəñ ibəñ aà.

⁷ Bəngyè ma bù bi yəgə ní innù tsim jii mə bi di'i a mbo bo aa, la kaa wa'à bəñnə ñzi ní ànnù Nwí yii mə à ní annù ññkoñ aa.

⁸ Tsó àjàñ mə Jannes bo Jambres le ñtuu annù Moses aa, àà àjàñ yii mə ijàn bə ma bú kii ñtuu ní ànnù ññkoñ ya, nloñ mə bo ní bə bii mə àtú ya a bürə mə, àbiiñtiì yaa a kî mbə yí mbwe'esə aà.

⁹ Lá kaa bo ka wa'à ghèè ní mbii ní ànnù ma yú tá àgha'a a sa'atə, nloñ mə àjìñtə yaa ya a ka fə'ε bə bítسیم yə a ajàn mə bi le ñki yə a yí bə bú bi baa aà.

Idi'itə ji nlwí'i ñjim

¹⁰ Lá wò Timoti, ò nənşə mə ñyəgə innù jya jii mə kî si di'i aa, àkòrə nitəə ya, ñji'i ñtswèntii yà, àbiiñtiì ya, àtəñəntii ya, àkònə ya, ajàn mə mə le si tswa ntii gha a ní nòò ñgi'i aa,

¹¹ àjàñ mə bi le si tso'ɔ ní àkòrə ya aa, ñgi'i já ñ tsim, ànnù yii mə a le mfè'è a nu mə a ala'a Antioch aa, a ala'a Iconium, bo bi a ala'a Lystra, àjàñə mə mə le mbii mbuu bîmânji bii mə bi le si tso'ɔ akòrə ya ghu aà; lá Mmə'àmbi à le fi'isə gha a ní innù ma jú tsi'i tsimə.

¹² A ní ànnù ññkoñ mə bə bítسیم bii mə bi lòò a ñka bɔ'ɔ Nwí a mûm ñtswèntii yàa bo bi Kristo Yesu aa, bi tswe ní ñka ntsɔ'ɔ akòrə yaa;

¹³ tá ñgǎñghirə ñnnù jii bi, bo bi ñgǎñmbwe'esə, tá ibi waa ñ ka gheε tsi'i ní mbii tá bo bwe'esə ní bə bí mɔ'ɔ ñkii mbwe'esə ní mibì mi nú myaa.

¹⁴ Lá a ní yòò ñgaa, ghèè ní mbii a ní innù jya mə ò le nyəgə ñki nənşə mbii aà, ñzi ní bə bii mə ò le nyəgə a mbo bo aa,

¹⁵ bo bi àjàñ yii mə, ñloginə a mûñkhə, ò le nzi nighàà ní Nwí nya nii bi ñwa'anə a mûm àñwà'ànə Nwí yí làà aà, nii mə ní di'itə ní gho, tá ò tsyεsə a ajàn yii mə mbə ò yweenə ñtsya a ñjimə àbiiñtiì a nu Kristo Yesu aa.

¹⁶ Nighàà ní Nwí ní tsim ní lo aa a mbo Nwí, a fə'ə ní Azwí yi, bi logè ñdi'i ní ànnù ññkoñ ghu a mbo bə, nsa'a ní bə ñloñ innù jii kaa i sî ku'unə, ñtsisə ní ñfansənnù, ñki mmirisə ní bə a ñka ñghirə ñnnù jii i tsinə aa,

¹⁷ mə tá ñù yii mə a fà'a a mbo Nwí aa, tá à zi innù mənşə, ñki ntswe ní ñjoò tsim jii mə mbə a ká ñghirə ñnnù tsim jii i bəñ aà.

4

Paul à swòñə a mbo Timoti mə à ka mfa'a ifà'à yi ní ñtiì yi tsimə

¹ Timoti, mə swòñə a mbo wò ñkwantə ní a nsi mi'i Nwí ní Kristo Yesu yii mə à ka yí sa'a bə bitii bo bi biku bi bə, ní àjàñ yii mə à le mfè'è fàa mbi bo bi ànnù nifô yi aa, mə

² tâ ò ka nswon ntoo ya nka ntswa'atə, a noò yï mə à kù'ùnə, bo a noò yï kaa à sù ku'unə, nka nghirə tâ bè yə mbii, nghanatə nî waa, nkii ndi'itə nî waa, ntsuu lõ ki bərikə a ntswá ntii ajàn mə o di'ì nî ntoo yá.

³ Wa noò a zï mə kaa bè ka wa'à bù nka nkwerə innù yï siginè ya mə bi'inè di'ì aa, lâ itonè jyaa i ka banə ki tsugitə tâ bo ka nkəŋə nghotə bidì'ì binnù bii mə baa ki swonə bə ànnù yï bo kəŋə aà;

⁴ i banə mmà'atə a nka nyu'utə annù nŋkon i banə i ghε kuu a mûm nɔjyàlà'à.

⁵ Lâ nghanə ni wò, tswe nî àlaa atu a ngon binnò bi tsim, mbii nî ngi'ì, mfa'a nî ifà'à evangelio wa, ta tâ àtu afà'à yo tâ à luu.

⁶ Nlon mə a nghanə a ni mə, noò à kù'ù mē mə bi fa gha mmà'à Nwī ghu, noò nlo ghà fàa atu nsyε à zï mē.

⁷ Wa mē tò mē fikòrè fi siginè fyá, mē mənşə mē nikhə nyá, mē ləə àbiintii yá.

⁸ Tsitsən, wa bi tantə mə atsə'ətu nifò bē bii ànnù yaa a tsinə aa, yï mə Mmà'àmbi, yu wa yï mə a tso'otə misa'a a ni mánjì yï à tsinə aa, à ka yï tso'c ifà'à gha ghu wa Njwī. Kaa wa'á aa tsi'ì i gha mē mē bē, à ka yï kii tso'c yì bē bii mə bi kəŋə, nkii mbe nî noò wa yï à ka yï fε'ε zï ghu aà.

Nìghàà nìi mə Paul à lε nanşə mfa tsi'ì a mbo Timoti

⁹ Gaansə miti mo nwanşə nzï nyə ghá

¹⁰ nlon mə Demas yï mə à tìgə nkəŋ bə yulà mbi aa, à mē'è mē gha nghanə yi a ala'a Thessalonika; Crescens à ghèè mə a Galatia, Titus a ghε a ala'a Dalmatia.

¹¹ A tìgə ntswe tsi'ì bi'ì Lukas. O ti zï ò logə a Mark bú yu zï, nlon mə à zï ajàn mə mbə yu nanşə mfa'a mbo mē.

¹² Wa mē tòo Tychicus a ala'a Ephesus.

¹³ O ti zï, ò logə akutə ya mə mē lε mmà'atə a mbo Carpus a ala'a Troas, bo bi nŋwà'anə jyá; ntsuu nŋwà'anə jya mə bi nwa'anə nî ngùu aa lõ li'inè.

¹⁴ Alexander nù ntwi àlàà wa à kè nanşə nləənsə ghá, wá Mmà'àmbi à ka yï tu yi ni mighirinè mi innù mi.

¹⁵ Ki nka ntsyèsə bu yu, nlon mə a burə nto ntoò yi'inè yu tsi'ì ni miti.

¹⁶ Ajàn yï mə mē kè kò'c a ngò'ò korè nghanə ghu a ngaa yï ntsyambii aa, kaa nù tsu à kè wa'à gha diintè; bè bitsim kè mē'e a ghá. Tá Nwī à tsuu ma yaa annù tsò ànnù yì bī yaa yì mō'c i lògə.

¹⁷ Lâ Mmà'àmbi à kè təə bi'iyu, mfa mida'a a mbo mē mə mē nanşə nswon ntoo ya ghu i luu, mə mbə bitizi Nwī bitsim bi yu'ù. Maa ajàn à kè fi'isə a gha a ntsū nnàəngwyè.

¹⁸ Mmà'àmbi àa fi'isə gha a nî ngon ibi tsim, i yweensə gha mə tâ mē kuu a mûm ànnù nifò yi yi aburə. Tá nìghà'à nì wè tswe ghu mbo, nìwì'ì nŋkonə. Amen.

Atsà'atə nìwì'isə

¹⁹ Tsà'atə Prisca bo Aquila, bo bi ngwè'è Onesiphorus.

²⁰ Erastus à kè bu ntswe yi fu a ala'a Korinto; mē lε mmà'atə Trophimus a Miletus ni nìghò.

²¹ Nanşə ngaansə miti mo nzï mbəŋ tâ noò mē'ə à ku'u. Wa Eubulus a tsà'atə noò. Pudens ni Linus, ni Claudia bo bi bilim bi'inè bitsim kii ntsa'atə noò.

²² Tá Mmà'àmbi a tswe bo bi àzwì yo, tâ ibəŋ Nwī i tswe bu yu.

Aṅwà'ànè Paul a mbo TITUS

NJI'INNŪ AṅWÀ'ANÈ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ṅwà'ànè Paul a mbo Titus, mūṅgwà'à yīi mē à le si kwetē nīi nī ìfà'a nswonḡe ntoo yī ñsigìnè wā. Titus à le mbē ṅu baGrikia mē Pual à le ṅghirè a bīi Kristo, a logè yi tsō mu yī (1.4) bo yu tīgè ṅkarē mfa'a (Gal. 2.3). Paul à le mà'atē Titus a kīṅkī Crete mē tā à ka nlentē ṅghotē jīi mē i le ntswe ghu aà.

Īnnū jī ghà'atè i le tswe a nī ṅghotē jīi i le ntswe a Crete aa mē Paul à le nlòc mē tā Titus à ghirē. A le tswe nī ñtsò'òtē bītsyàsè, ñtanṭē innū ṅghotē, ṅkīi ntsisē nī bōc bī Krito ghu. Annū ajirē bo bī ibuurē innū jī ghà'atè i le ntswe a Crete. Paul a tīgē nanṣē swonḡ mē tā à lentē tsi'ī bē bīi mē àkòrē nīzī yaa a ku'unē aa nlèè nī bītsyàsē bī ṅghotē. Nzi a ajàn mē yu tswa bē bītsim, bīlīi bo bī bōṅkhē. Yu tsō fīgè (2.7), à le ntswe nī ṅka mbe nī à yīi akòrē nītē, ñdī'i nī ànnū Nwī tsi'ī sigìnè, ṅwa'asē nī ṅgāṅndī'innū mbwe'esē bo bī ṅgāṅṭītu, bē bīi mē bī swūṅnē nī innū jīi i yàtē bē aà.

Ka mē bē le si bù'ù nī innū a Crete aa, a wa'atē nī a mbo Titus mē ìbōṅ Nwī nī ṅko mīlīnè yī lèè ṅghirē a yweensē waa bīi bī lèè ṅkī mbē tsō bē ma bū aa, ñtsya a nīm Yesu Kristo ñsī'i waa nī Azwī yī Làà yīi mē à le swī'ī a nu bo aà (3.3-8). Ma mùu ajàn tā Titus aa ṅgaansē mītī mi a swonḡ ṅtooo yī ñsigìnè ya nlonḡ mē ìbōṅ Nwī i zi aa a nyweensē bē bītsimè (2.11).

Bī yatē aṅwà'ànè yū aa laà:

1. Nji'innū aṅwà'ànè yuà 1.1-4
2. Bītsyàsè a ṅghotē 1.5-16
3. Ajàn yīi mē a ku'unē mē bē ka ntswe tsō ṅgwè'è a ṅghotē aà 2.1-15
4. Adī'itē bo bī àwà'àsē 3.1-11
5. Īnnū jīi mē Paul à le nswonḡ a nlwī'isē aà 3.12-15

¹ Aṅwà'ànè yuà a lo aa a mbo Paul yīi mē à nī ṅgāṅfà'a Nwī, ṅkī mbē ṅgāṅtoō Yesu Kristo aà. Yesu à le ntoo gha mē tā mē ghēe ṅka ṅkwetē bē bīi mē Nwī à tsò'c nī bī aa, mē tā bo bīi yi tā àbīintīi yaa a ka ṅkwe, ṅkī ṅka ṅghirē nī mē tā bo zi annū nīkonḡ yīi mē a tswe a mūm ànnū Nwī aà.

² Mīṅgāṅ mī annū nīṅkonḡ mē mū mī tswe aa nī ñtswēntīi yīi mē i tswe nīṅkonḡ yī yīi mē bī'inè be aà. Nwīṅḡōṅ yīi mē kaa à si abāṅnōnnū tswēe aa, à lèè ṅka'a ntswēntīi ma yū a mbo bī'inè mībōṅ tā mībi logīnē.

³ Nòò à lèè ṅku'u aa, a ghirē ṅtooo mē yū i fē'è nī ñsi nlaa. A le mfa ntoo mē yū a mbo mē, ñswonḡ mē mē tīgè ñlaansē, yu wa yīi Nwīṅḡōṅ ṅgāṅyweensē yī'inè aà.

⁴ Mē ṅwà'ànè aṅwà'ànè yuà aa a mbo Titus yīi mē à nī mū ghà yī ànnū nīṅkonḡ a mūm àbīintīi yīi mē bī'iyu tswe nī yū aà.

Tā Nwīṅḡōṅ Tā bo bī Kristo Yesu ṅgāṅyweensē yī'inè ghirē ìbōṅ a nu wò ṅkī nīṅ mībōcōnē a nu wò.

Afà'à yīi mē Titus à le mfà'à a Crete aà

⁵ Mē le mmà'atē gho a ala'a Crete aa mē tā ò manṣē ntanṭē ìbùgē innū jīi mē i le mburē aa ṅkī ntsò'c bīlīi bī ndānwī nī mīkurē mītsim. Wa'atē innū jīi mē mē le nswonḡ mē tā ò ghirē aà.

⁶ A ku'unə mə tã ñdîndânwĩ à bə ŋũ yĩ mə kaa à sî nî àlò'ò tswê; à tswe nì ñtswe nì mànɣyè tsi'ĩ yĩ m̄fùùrè tã bɔ̀ò bi kî mbə bē bii mə bi ñiŋ m̄ntiì myaa a nu Kristo, ñtsuu kî tsə'ə kè kî tii nî àtú.

⁷ Nlon mə ifà'a Nwĩ i tswe aa a mbo ñdî ñdânwĩ aa, a bɔŋ mə bɔŋ à laa ntswe tĩ àlò'ò. Tã ñdî ñdânwĩ à tsuu nu kî ŋee, ñtsuu ntɔŋ i kî wàŋsə lwĩsə, ñtsuu m̄lù'ù kî no baanə, ntsuu fikòrè i kî to, ntsuu ŋkabə si'ĩ i kî furə.

⁸ Ndiì ñdânwĩ à tswe nì ŋka ŋkwerə bigì a nda yu, i kii kòŋè nî ànnù yĩ mə a ku'unə. A kòŋè n̄innù jĩ sigìnə, i yə nì mə àkòrè nì zĩ yì a ku'unə. Tã ñnnù jì i laa a nsi mi'ĩ Nwĩ, ŋkî ŋka nsa'a nî ìbii nú yĩ.

⁹ A tswe nì nàŋsə ntswã ñtoo yĩ ñsigìnə ya mə i kù'ùnə mbii aa, ñtswa tã i tinsə, mbə tsi'ĩ wa ajàŋ mə bi le ndi'ì ghu mbo aà. Ma mùu ajàŋ bɔŋ à ka zĩ ndi'ì ànnù Nwĩ yĩ mə a bɔŋ a mbo bə ta kii kî kweentə nì a mbo bə bii mə bi lìgìtə aa, i wa'asə nî waa ghu.

¹⁰ Bè bĩ ghà'àtə bì nàŋsə tswe ghu, i bu kî swon aa bə baYuda bii bii křisto ntii nì mə bì ka ŋɛtə bē aa, bii mə bii Ligə tsi'ĩ ligə mə mbə bii wa'à tsisə aa, mbwe'esə nî bə bii mɔ'ɔ, ŋghaa nì mighàà mi dàŋè dàŋè.

¹¹ A ku'unə mə tã bii tsu'unə waa, nlon mə bo ñiŋə nî àbùùrè a m̄m ŋgwè'è jĩ ghà'àtə, ñdi'ì nî ñnnù jii mə kaa bo sî nî ŋka ndi'ì tswê, ŋghirə mà mùu ajàŋ ñlon aa mə bii furitə ŋkabə nyòŋè.

¹² Nù àla'à wàà yì mò'ɔ yĩ mə à nì ngàŋtoò nwĩ waa, à le nswonə mə, “BaCreta b̄tsim à nî ŋgãŋswonəbaŋnənnù, mbə nnaà m̄tsə'ə jii m̄ntiì myaa mi fii aa, bo jĩ tsi'ĩ jì kaa wa'à fà'à.”

¹³ Ma yuù ànnù mə à swon nlon ŋgaa yàà aa, à nì tsi'ĩ ànnù n̄ikonè. A nî ñji'ĩ annù yĩ mə ò tswe nì ŋwenə waa tsi'ĩ mbē ànnù tã tã bo tswe nî àb̄iintii yĩ mə a ku'unə aà;

¹⁴ tã wa'à ka ñniŋə m̄ntiì myaa nî ñjyàlà'à jii mə baYuda sa'a aa, kè nì ndi'ì bii bē bii mə bii tuu nî ànnù n̄ikonè aà.

¹⁵ ñnnù tsim i laa ŋkù'ùnə a mbo bə bii mə ñnnù jyaa i kî nlaà; lâ a mbo bə bii mə ñnnù jyaa i sî laa, kaa bo wa'à ñtii waa a nu Kristo kî ñniŋ aa, kaa ànnù yì tsu a sî a mbo bo laà ñlon mə ìbii tà mə ŋgì'ì nî m̄ntiì myaa bo m̄mòòntə jyaa.

¹⁶ Bo swonə nì mə bo zi Nwĩ, la m̄ghirìnə mi ñnnù myaa mi b̄aŋnè ñtuu nì mə kaa bô sî Nwĩ zì. Bo fumsə nî àzwĩ bē, ñtii nî àtu a mbo Nwĩ, kaa wa'à kù'ùnə mə mbə bo ghirə ànnù yì sigìnə yì tsu.

2

Annù Nwĩ yì annù n̄ikonè

¹ Lã a ŋghèe nì wò, ka ndi'ì naa annù Nwĩ yĩ mə a ku'unə nyon a ndi'ì aà.

² Nì ka ndi'itə bilii bii mə bii tswe a titii bù aa tã bo tsuu m̄lù'ù i kî no i baanə, ŋghirə nì mə tã bə ka bɔ'ɔtə nî waa, ŋka ntsyesə nî waa, ŋkî ŋkaa ntswa nî ìbiiñù waa; tã àb̄iintii yaa nî àkòŋnə yaa bo bii à àtəŋəntii yaa tã àtinsə.

³ Nì kî ntswe nî ñd̄i'itə bilii bii b̄aŋgyě buu mə tã àkòrè nì zì yaa tã bə tsi'ĩ tsò yì b̄aŋgyè bii mə ñnnù jyaa i tsinə bo kii m̄ba'atə n̄iwaa aà. Tã bo tsuu bē a ñjim i kî ghàà, i tsuu ìbù'ù a mbo m̄lù'ù i kii bə. Tã bo ka ndi'ì nî ànnù yĩ mə a ku'unə aà.

⁴ Bo bə kî d̄i'ì nî ànnù yĩ mə a ku'unə aa bɔŋ bo aa kî m̄r̄isə nì b̄aŋgyè bii mə bo burə ka kî kuu nì a m̄m ñiyɔ'ò kùu aa mə tã bii ka kɔŋ bilòò byaa nì bɔ̀ò byaa,

⁵ ŋka ntsyesə nî waa, kaa wa'à tsùùrè, ŋghirə nî ñnnù jii mə mànɣyè ñiyɔ'ɔ à tswe nì ŋka ŋghirə a nda aà, ŋghirə nî ñnnù jii sigìnə, ñyu'unə nì bilòò byaa, tã tã bə tsuu afirə n̄ighàà nì Nwĩ ló kî fa.

⁶ A ngǎŋ ngǎŋ, nì ki ntswe nî ñka ndi'iiə nî boò ngwa'a buu mə tâ bì ka nisyəsə nî waa.

⁷ A ni ìnnù tsim, ò tswe ni mbə àlènsə yí sigìnə a ni mìghirìnə mi ìnnù mō. Ñka nanşə ndi'i nî ànnù Nwĩ yĩ mə a ku'unə aa a ajàn mə mbə bə bo'otə aà.

⁸ Ta nìghàà nii mə ni fè'ε a tsù wò aa tâ nì bə nî sigìnə, nii mə mbə ñu wa'à ñka ñligitə, tá tá itu ñgàŋkíbaà ji'inə ì dirə ajàn yĩ mə kaa mbə bi wa'à nî ànnù yí bi a nswəŋ a ngaa bí'inə tswé.

⁹ A ku'unə mə tâ ìbù'ù ì ka nyu'unə bítaà byaa, ñka mfa'a ni a mbo bo ni mánjĩ yĩ mə bo ka ki doritə ni ìnnù tsim aà. Tá bo tsuu mìghàà a mbo ki kwi'itə, ì tsa'a ni waa.

¹⁰ Ntsuu nî waa kii yèrə. Tá bo ka mbaŋnə ndi'ì ni mə bo nî ìbù'ù jĩ sigìnə, ñghirə nî ìnnù tsim nî ñtìi waa tsim, ma mùu ajàn, ñghirə ni mə tâ bə yə mə ànnù Nwĩ Ñgànyweensə yĩ'inə, ya mə bí'inə dǐ'ì aa a nanşə mbòŋə.

¹¹ Nlon mə Nwĩ à fǐ'sə mə ìbòŋ yi fàa mbi aa mə yu yweensə bə bì tsim ghu.

¹² Ìbòŋ ma ghú ì mìrìsə nî yĩ'inə mə tâ bí'inə ka ntuu ìnnù jĩi kaa sǐ jĩ Nwĩ bə aa, bo bì ìnnù jĩ bi jĩi mə mbi yè'ətə aa, ñka ntsyəsə mə tâ àkòrə nizǐ yĩ'inə a mùm mbi yù tá à tsinə, mbə yĩ Nwĩ.

¹³ Mbe nî mbəonə ya yĩ mə bí'inə yu'utə, a ajàn yĩ mə Nwĩ yĩ'inə yí ñwè ni Ñgànyweensə yĩ'inə Yesu Kristo à ka yǐ zǐ a mum nìgha'à ni aà.

¹⁴ Kristo à le mfa ìbìinú yi a atu bí'inə mə yu tsu'u atú yĩ'inə a mum ngǒŋ ìnnù jĩ bi tsim, ta ghìrə tá bí'inə laa ñku'unə ni bə bi, bíi mə bi yè'ətə a ñka ñghìrə ìnnù jĩ sigìnə.

¹⁵ Ka ndi'ì nî ìnnù majú a mbo bə ñka ndi'itə ñkii ñwenə nî waa nî àdà'a tsim yĩ mə Kristo à fa a mbo wò aa. Tsuu bii tá ñu nìbò yí tsù tá à ka ntsa'a nòò.

3

Akòrə nizǐ boò bi Kristo

¹ Wa'atə a mbo bo bìisim mə tâ bo ka nyu'unə bisa'a bi ala'a bo bì bità bi ala'à. Bεε bo ka nyu'unə nî waa bi kà ñdoritə a ñka ñghìrə ìnnù jĩi mə ì ku'unə aa bìnòò bìtsimə.

² Tá bi tsuu ìnnù jĩ bi a ngaa ñu tsù ì ki swəŋə. Ñka ñkhə nî àyòŋə, mbaŋnə ñka mbəonə, ñkii nsəŋnə a mbo bə bitsim.

³ Nlon mə tsi'ǐ bí'inə, à le mbə a mbǐi aa, bí'inə bə ìjìŋtə bə, ñtìi nî atú, mfanə mánjĩ, mbə ìbù'ù a mbó mbuu ìnnù jĩ ghà'atə jĩi mə ñjyǎnú yĩ'inə ì yè'ətə ñkii ñkəŋə aà. Bí'inə le tswe ni àbì'intìi, bo bì àghə'ənə; bə bàà ní yĩ'inə, bí'inə kii mbaa ní waa.

⁴ La nòò wa mə ìbòŋ bo bì àkòŋnə Nwĩngòŋ Ñgànywèensə yĩ'inə ì leè mfe'ε aa,

⁵ à le nyweensə yĩ'inə. Kaa à le ñwa'à yĩ'inə yweensə aa nlon ìnnù jĩ tsinə jĩ tsu jĩi mə bí'inə le ghìrə aa bə. A le nyweensə yĩ'inə nlon aa bə ñko mǐlìŋnə yǐ, ñsi'ǐ yĩ'inə, ñkwatə njwe yĩ'inə, mfa ntswéntìi yí mfi a mbo bí'inə ntsya aa a njim Azwĩ yí Làà

⁶ yĩi à le nswǐ'ǐ a nu bí'inə a nanşə ñgha'a ntsya a njim Yesu Kristo, Ñgànywèensə yĩ'inə aà.

⁷ A le ñghìrə ma mùu jàn aa tá tsyǎ a njim ìbòŋ yi ñghìrə tá ìnnù jĩ'inə tsinə ghu nsi mi'i, tá bí'inə tigə bijibindá bi ì yǐ tigə tswe ní ñtwéntìi yĩi mə ì lwǐ'i nñkəŋ, ya yĩi mə bí'inə bε aà.

⁸ Nìghàà ma nù ni swəŋə aa tsi'ǐ ànnù nñkəŋə.

Mə lòò mə tâ nì kwee fīmfaa a nî ìnnù ma jú tá tá bə bíi mə bi ñiŋ mǐntìi myaa a nu Nwĩ aa tá bì fa mibì mǐ nù myaa a ñka ñghìrə ìnnù jĩ sigìnə. Ìnnù ma jú ì ku'unə ñki mbəŋ a mbo bə bitsim.

⁹ Lâ ka ntsyəsə ghô n̄tsuu i ki kuu a n̄i innũ nswùŋnè j̄i mə mbə wa'à ghuu kwetə bə aà, bo bì n̄i annù a ŋka nsəŋ miwaa mi ŋgwè'è bə, n̄tsuu ki tonə, n̄tsuu k̄i yòŋè n̄lɔŋ innù n̄òŋsè, n̄lɔŋ mə kaa ma yû a ni annu danè danè kaa a si ŋû tsù kwetə.

¹⁰ Mbə ŋù a tswe a tit̄i bù mə a z̄i n̄i n̄yàtə, n̄i wa'asə yi a ŋgaa ȳi m̄fùùrè kè ji baa, a tuu yu'utə, n̄i tsùù n̄i ànnù bu bo bú tswe.

¹¹ N̄i zi mə àjàŋè ŋû ma yû à fànè m̄ə, ŋki mbə ŋû ȳi m̄b̄i; à n̄iŋ mə isa'a a nu yu yumbəŋè.

Idi'itə Paul ji nlw̄i'ŋj̄m

¹² Bεε m̄ə too Artemas k̄ə Tychicus a mbo wò ò w̄aŋsè n̄zi n̄tsi'i gha a Nicopolis, n̄lɔŋ mə m̄ə kà'a m̄ə m̄ə ka tswe ghu a noò m̄fə'è.

¹³ Yə mə m̄ə ò kwètə Zenas ȳi mə à ni ŋgaŋn̄iŋtə m̄isa'a aa bo Apollos tâ bo gheε wa n̄ghaà; n̄yə mə bo tswe n̄i n̄joo tsim̄ j̄i mə bo lòò aà.

¹⁴ Yə mə b̄ə b̄i'inè yөгə a ŋka m̄fa ìb̄iinũ waa a ŋghìrə ìnnù j̄i sigìnè t̄ă ki kwetə bə n̄i n̄joo j̄i mə bo lòò aa, a ka kù'ùnè mə tâ bo tsuu noò wàà ki bwesə a danè danè.

¹⁵ Bè b̄itsim̄ b̄i mə b̄i tswe b̄i'ibo aa, b̄i too àtsà'atè a mbo wò. Tsà'atè bə b̄i b̄i kòŋè ȳi'i aa n̄lɔŋ mə b̄i'i ki mbii Kristo aà. Tâ ìbòŋ Nw̄i ì lwi'i a mbo bù bitsim̄è.

Aṅwà'ànè Paul a mbo FILEMON Aṅwà'ànè yìi Paul a le ntoo a mbo Filemon aà

NJI'INNŪ AṅWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ṅṅwà'ànə Paul a mbo Filemon, yīi mə à le mbə Krisèn yī ñtìnsè, ṅghòtə i boòntə ghu nda aà. Nḡhotə ya ghu nda, Affia ni Arkipus, bo le ṅki ntswe ní ñtwoṅə aṅwà'ànə ma yū. Paul à le ṅṅwà'ànə aṅwà'ànə ma yū aa a atsaṅə. Bi twoṅə Filemon, a bò'ò ni BaKolosi, BaEfeso, ni BaFilipi aa ní “ṅṅwà'ànə Atsaṅə” ñloṅ mə Paul à le ṅṅwà'ànə aa wa noò mə à le ntswe a atsaṅ aà.

Onesimus, àbù'u Filemon, à le mfè'è ṅkhə ṅghèè yī a Roma, ñtsi'i Paul ghu a atsaṅ, a swōṅ ñtoo yī ñsigìnə ya ghu mbo, a bəṅkə ntiì yī mbii Kristo, ñtigə ntswe bo Paul, ṅkwetə nii. Nòṅsə baRoma à le ndi'i mə mbə Filemon à le tse zwiṅə abù'ù yī Onesimus ñloṅ mə à le mfè'è ṅkhə, ṅki nyərə ṅkabə yī aà (18). Paul à le ntigə nloṅ a mbū mbìnse Onesimus fu a mbo taà yī, Filemon, ñtigə ṅṅwà'anə aṅwà'ànə yū ghu mbo, ñlètə nii mə tá à kwerə ní ñtiì yī tsim tsò ñdīm yī, tsìtsòṅ mə à tìgə mu Kristo aà.

Aṅwà'ànə ma yū a di'i ntiì Paul tsò ṅgàṅàfà'á Mmà'àmbi atsaṅə, ṅkii ndi'i ní àdà'a ntoo yī ñsigìnə a ṅkwensə ṅù. Onesimus à le mbəṅkə ntigə ṅù yī mfi, ntigə mfa'a sigìnə (11).

Bi yatə aṅwà'ànə yū aa laà:

1. Nji'innū aṅwà'ànə yuà 1-3
2. Ajàṅ mə Paul à le mbeentə Filimon aà 4-7
3. Ajàṅ mə Paul à le si tsà'asə Filemon ñloṅ Onesimus aà 8-22
4. Innū jii mə Paul à le nswōṅ a nłwĩ'isə aà 23-25

Atsà'àtə

¹ Aṅwà'ànə yū a lo aa a mbo mə Paul, ṅgàṅàtsāṅ Kristo Yesu bo bì a mbo Timoti, ñdīm yī'inə, ṅghεε ni a mbo Filemon, ñsùkà'á yī'inə yī ñsigìnə, ṅù àkòrə yī'inə a adigə afà'á,

² bo bì a mbo Affia, ṅjàantə yī'inə, ni a mbo Arkipus, ṅù àkòrə yī'inə fàa mum fikòrə, bo bì a mbo ṅghòtə ya mə i boòntə a nda wò aà.

³ Tá ìbòṅ Nwĩ ni m̀bɔɔnə yīi mə i lò a mbo Nwĩṅṅōṅ Taà yī'inə ni a mbo Mmà'àmbi Yesu Kristo aa tá tswe a mbo bù.

Ajàṅ mə Paul a tsà'àtə Nwĩ ṅwa'atə ní Filemon ghu aà

⁴ Mə fa mbi'ikə a mbo Nwĩṅṅōṅ a ṅṅōṅ bìnòò bi tsim a ajàṅ yīi mə mə tsà'àtə ní Nwĩ ṅwa'atə ní ghūu ghu aa,

⁵ ñloṅ mə mə yu'u akòṅnə bo bi àbiiintii yīi ò tswe ni yu a nu Mmà'àmbi Yesu bo bì bə bi Nwĩ bi tsimə.

⁶ Mə kii ntsa'atə Nwĩ mə ajàṅ yīi mə o swōṅ annū ñloṅ àbiiintii yo a mbo bə aa, tá à ghìrə bə naṅsə nzi innū jī sigìnə tsim jii à ni jī'inə a mum Kristo aà.

⁷ Wa ntiì gha i nōṅ ní m̀bɔɔnə ṅki nluu ni ñidorə, nyoṅə a njimə àkòṅnə yo mba ñdīm ghà, ñloṅ mə m̀ntii mi bə bi Nwĩ bi tsim mi tsya a njim wò ñfwetə.

Paul à bu'ù mbo a mbo Filemon ñloṅ ṅgaa abù'ù yī Onesimus

⁸ Nloṅ ma yā ànnū mbə mə tse tāj ntiì tsi'i tsò ñdīm ghò a mum Kristo a nswōṅ a mbo wò mə tá ò ghìrə annū yīi mə a ku'unə a ṅghìrə aà.

⁹ Lâ, ñlonj ajàn yï mē mē kònjə gho aa, mē bànjə mēbu'u aa mēbô. Mē ghìrè ma mùu ajàn ka mē à nì mē Paul aa, ñu yï mē a ghàà nì tsusè atù Kristo Yesu, mē à tìgè ñki mbə ngànjətsanj tsìtsònj mēbì'i ñkwítú yi aà.

¹⁰ Mē bu'u mbo a mbo wò a atu Onesimus, yï mē à kì ntìgè mù ghà a mum Kristo a ndâ àtsanjə aà.

¹¹ A lē mbə nì noò yï mō'ɔ aa kaa a wa'à nì àfà'à a mbo wò tswé, la tsìtsònj, à nànjə tswé nì ifà'à a mbo wò ñki ntswe nì ghu a mbo mē.

¹² Mē tsyàsè nii fu a mbo wò, nànjə ntsyasə aa ñtì ghà.

¹³ Bənj mē laa ndoritə a nləə yu a mbo mē mē mbə a kâ mfa'a a mbo mē nì ñkwitu gho fàa noò mē mē tswé a ndàtsanj ñlonj ntoo yï ñsigìnè yū aa,

¹⁴ lâ mē bànjə ñkònjtə mē kaa mbə mē kì'i annú tsu ghìrè tì betè gho ñlonj mē kaa mē sì nì gho laa gàansə gaansə, a bənj mē tâ ò ghìrə bə nì kònjə yò.

¹⁵ Noò tsù àà ànnù yï mē à lē mmà'àtè gho ñkhè yi a nì mú àtìi noò aa, mē mbə a bú mēbì fu a mbo wò, bú yu tswé ñlwi'i nìnjə.

¹⁶ La tsìtsònj, kaa à sì aa tsi'i àbù'ù bē, à tsyàtə àbù'ù, àa ndim gho yï mē ò kònjə yi a mum Kristo. Wa mē nànjə ñkònjə yi, lâ mē wà'àtə mē ò bànjə ñkònjə yi ntsyatə ghà, tsò mē à nì ndim ghò ñumìsònj ñki mbu mbə ndim ghò a mum Kristo aà.

¹⁷ Mbə a bə yï mē ò lògə a gha tsi'i tsò ñu yï sǐ fà'à abo mō'ɔ, ò kwèrə yi tsi'i tsò ajànə mbə ò kì ñkwèrə gha aa.

¹⁸ Mbə a bə yï mē à lē mfànsə annú tsu a mbo wò, kè ñki ntswa gho nì àyòò tsu, ò nìjə a nsi ikum mē.

¹⁹ Wa mē Paul mē nànjə ñjwa'anə yulà aa tsi'i nì àbô yâ, wa mē ka twu. Lâ wa'atə sigìnè mē ibiinú gho wòmbənj i tswé ñtì a mum Kristo aa ñlonj ñgàà yà.

²⁰ Tsò mē a bə laa, ndim ghà, ghìrə annú yulà a nu mē nì ikum Mmà'àmbì yì'inè. Tsi'i tsò ndim ghà a mum Kristo, ghìrə ñtì gha fwetə.

²¹ Mē ñwà'ànə laa ñlonj mē mē nànjə nzi ajànə mē o yu'unə aà. La mē zi mē ò ka ghìrə tsyàtə ajànə mē mē swònjə aà.

²² Kì ñghèè nì mēbì ñtanjə ntja'àndâ bìgì a mbo mē, ñlonj mē mē bìi mē Nwìngònj à ka yu'u niyè'è nuu i fa gha fu a mbo bù.

Atsà'àtə ñlwi'isə

²³ Wa Epaphras, yï bì'iyu tswé a atsanj mēbì'i ñkwitu Kristo Yesu aa, a tsà'àtə ghò,

²⁴ Mark, nì Aristarcus, nì Demas, nì Lukas, ñgǎnjkòrə jya a mùm àfà'à, kii ntsa'atə nì ghò.

²⁵ Tâ ìbǒnj Mmà'àmbì Yesu Kristo tswé bo bì àzwì yuu. Amen.

Aṅwà'ànè a mbo BaHEBER

NJ'I'INNŪ ANWÀ'ANÈ YŪ

Kaa bi sɪ ɲŭ yŷi mɛ à lɛ ɲɲwà'ànɛ aṅwà'ànè BaHeber aa zɪ. Lâ a laa mɛ ɲgàɲ à lɛ ɲɲwà'ànè aa a mbo bìKrisèn bii mɛ bi lɛ mbɛ baHeber ntswe a idigɛ idigɛ aà. A lɛ ɲɲwà'ànè aa a ndi'itè waa yŷi mɛ bi lɛ si yɛ nŷi ɲgi'i aà (13.22; 10.3-11.39) mɛ tâ bo tsuu abiiintii yaa lɔ mmà'atɛ i tuu Nwŷi (4.11; 6.1-8; 10.23,29,35). A lɛ ɲki lɔɔ a nsa'a abèɛ annŷ abiiintii bìKrisèn mɛ ɲgàɲənnŷ Nwŷi baYuda lɛ si to ni bimánjŷi bì ghà'atɛ aà. Nlɔɔ nŷi ɲghirè bè zi mɛ ntoo yŷi nŷigɪnè ma yŷu à nŷi ànnŷ nŷiɲkonɛ.

A nŷi àkàà yi mbii ya mɛ Nwŷi à lɛ ntsyá a ɲjŷm Moses ɲwarɛ bo bì bɛ bi aa, à lɛ nswonɲ mɛ tâ bì ka nlogɛ nŷi nnaà ɲwa mmà' à nŷi ghu tá tâ yŷu ka nli'inè nŷi ibi waa. Nàà ya yŷi mɛ bi lɛ nzwitɛ aa, i kwo aa a atu ɲu wa yŷi mɛ à lɛ ɲghirè ibi aa, bi tigɛ nŷi'itè ibi ɲu wa nlò'òsɛ. ɲgàɲmà'a Nwŷi i lɛ si mfà' à nŷi ifà' à ma ghŷu aa a mbo Nwŷi bo bɛ bi. Ma ghŷu ifà' à bi naɲsɛ ɲɲwà'ànɛ mfigitɛ aa a nŷi àɲwà'ànɛ Leviticus, a mum Mìkàà yŷi Nlwèn. Nwŷi a swonɛ ni mɛ tâ bê bi bì laa maɲsɛ tsɔ mɛ yu ki nlaa maɲsɛ mbɛ aà (Lev. 11.44,45; 19.2; 20.7). Aṅwà'ànɛ baHeber a kwatè nŷi ndi'i ma yŷu nswonɛ ni mɛ Yesu yŷi mɛ, tsŷtsɔɲ, à ni yu yŷi mɛ à tigɛ ɲgàɲmà'a Nwŷi yŷi'inè yŷi ɲwè aa, à zŷi mɛ nyweense yŷi'inè, ntsya a ɲjŷm abiiintii; a ku'unɛ mɛ tâ bŷi'inè ki nlaa maɲsɛ “nlonɲ mɛ ɲu yŷi mɛ àkòrè nizŷi yi a sɪ laa màɲsɛ aa kaa à ka yŷi wa'á Mmà'àmbi yê” (12.14).

Ma mùu ajàɲ àɲwà'ànɛ baHeber a ghaà aa nlonɲ annŷ ɲgha'asɛ Nwŷi a mbii m̀bɔɲ tâ Yesu Kristo à zi bo ajàɲ mɛ a lɛ ntigɛ ntswe nlogɪnè a noò wa mɛ Yesu à lɛ nzi nŷi àkàà yŷi fii ya aà. A nŷi innŷu tsŷm, Kristo à tsyatè bè bitsŷm. A ni Mu Nwŷi yŷi mɛ à lwŷi' i nŷiɲkonɛ aà, mɛ à lɛ nyɛgɛ ayu'unè a ɲjŷm ɲgi'i aà, ntsyatè Moses, bo bì ɲgàɲntoo Nwŷi tsŷm a múm Nlwèn Mìkàà, ɲki ntsyatè baangel. Nwŷi à lɛ ntsɛrɛ mɛ Kristo à ni ɲgàɲmà'a Nwŷi yŷi ɲwè yŷi à lwŷi' i nŷiɲkonɲ, ntsyatè ɲgàɲmà'a Nwŷi ji Nlwèn Mìkàà. A ɲjŷm Kristo Nwŷi a yweense ɲu yŷi mɛ à bii Yesu aa ɲgaà mò'ɔ, mfi'isɛ yi a mum ibi, ni a mum nìbɔ'ɔ bo bì a ntsŷ nìwô. Ifà' à yŷi mɛ ɲgàɲmà'a Nwŷi i lɛ si fà' à aa i lɛ si di'i aa yŷi mɛ Kristo, tsɔ ɲgàɲmà'a Nwŷi yŷi ɲwè, à ka yŷi kuu ghu aà. A lɛ nzŷi nŷi àkàà yŷi fii, yŷi mɛ bi warɛ nŷi àlèè nú yi, a tsyatè a yi mbii ya mɛ Moses à lɛ nzŷi ni yu aà. Ntigɛ ɲkuu a múm Adigè yŷi Nlàà Maɲsɛ nŷi àlèè yi, nŷi'itè ibi bê ghu ɲgaà mò'ô.

Aṅwà'ànɛ ma yŷu à ghaà ànnŷ ajàɲ mɛ Kristo à ki mbɛ ɲùmìsɔɲ aa ntsyatè ɲɲwà'ànɛ jŷi m̀ɔ'ò (2.9,10, 14-18; 4.15; 5.7-9; 12.3; 13.1). Ka mɛ Kristo à lɛ mbɛ Nwŷi, ntswe ni màrè yi ntsŷm aa (1.3,8) à lɛ ɲki mbɛ ɲùmìsɔɲ ǹtigɛ mbɛ tsɔ bɔɔ bi maà bi tá naɲsɛ zi a ɲkwetè waa (2.14-18).

ɲgàɲ ɲɲwà'ànɛ aṅwà'ànɛ ma yŷu à swonɛ ni mɛ bè bii bi yòɲtè ni a mbèɛ Nwŷi a ɲgha'asɛ yu aa tâ bì tswe nŷi abiiintii, nlonɲ mɛ “abiiintii a bè tuu bè bɔɲ kaa mbɛ ɲu tsu a wa' à ghirè tâ Nwŷi à doritè” (11.6). Ka mɛ bè bii mɛ bi bii Nwŷi bi yɛ ɲgi'i aa, a logè noò ɲghaa nlonɛ bê bii mɛ bi lɛ niɲ m̀intiì myaa a nu Nwŷi aà (11.1-40), ǹtigɛ ndi'itè nŷi bè bi Nwŷi mɛ bì ka nyonɛ Kristo, ǹtɛ'ɛ mi'i myaa ghu nu, ǹtãntii, ǹtsuu lɔ kaa (12.1-3) tá yŷi tswe nŷi ɲkà'a ya yŷi mɛ Nwŷi à kà'a nlonɲ ɲgaà yàà aà (10.35,36; 6.10).

Bì yatè àɲwà'ànɛ yŷu aa laà:

1. Kristo à ni yu yŷi mɛ à di'i Nwŷi maɲsɛ aà 1.1-3
2. Kristo à tsyatè baangel 1.4—2.18
3. Kristo à tsyatè Moses bo Joshua 3.1—4.13
4. Kristo à tsyatè ɲgàɲmà'a Nwŷi tsŷm 4.14—7.28
5. Akàà ya yŷi Kristo à zi ni yu aa, a tsyatè yi mbii yá 8.1—9.28

6. Amà'anwî Kristo a tsyatə à yi ngǎŋmà'a Nwî ji mbïi 10.1-11
 7. Abiintiï a tsyatə innù tsim 11.1—12.25
 8. Adi'itə bo bi innù nlwî'isê 13.1-25

Ajàŋ mə Nwî a ghàà a mbo bi'inè ntsya a jïm Mú yï aà

¹ A le mbə a mbïi Nwî a ghaà ni a mbo bità bi bitaà bi'inè a ngaa jï ghà'àtə bo bi ni bimánjï bi ghà'àtə ntsya aa a njïm ngǎŋtoò ji;

² Lá fàa ngù'ù a nlwî'isə Nwî à ghàà mē a mbo bi'inè ntsyà aa a njïm Mú yï. A le nnaŋsə ngòŋ njoò tsim faa mbi ntsyà aa a jïm Mú yï ma ghú yïi mə à le ntsò'ò nləə nî njîndá yï mə tâ à tswe a atú njoò ji tsimè.

³ Mú yï ma ghú a di'ì nigha'a ni Nwî a ajàŋ yïi mə a ntwèènə aa, nkii ndi'i aa tsi'ï mārə Nwî. A ki mbə yu yïi mə a ləə mbi yú ntsim tsi'ï ni nighaà ni nïi mə ni tswe ni midà'a aà. Nòò yïi mə à le nzï nî ànnù nsi'ï ìbi bē bi tsimè aa, à le ntigə ntswe a mbèè nìkwεε Nwî yïi mə à tswe nî àdà'a tsim aa nî mà'à a ndəŋə.

Adà'à yïi mə Mu Nwî à tswe ni yu aà

⁴ Nwî à le ngahirə mə tâ àdà'a Mú yï tâ à tsyatə yï baangəl tsi'i ajàŋ yïi ìkùm wa mə à le mfa a mbo Mú yï i le nkə'ɔnə ntsyatə myaa aà.

⁵ Kaa Nwî le nwa'a a noò tsù a mbo angel yï tsù swon mə,

“O ni Mú ghà,
sii, mē ni Taà ghò.”

Kaa Nwî à le nwa'à kî nswonə a mbo angel yï tsù mə,

“Mè ka bə Taà yï
ta à ki mbə Mú ghà.”

⁶ Nòò yïi mə Nwî à le ntswe nî ntoo mú yï yï ntsyàmbïi ma ghú fàa mbi aa, à le mbù nswon mə,

“Baangel bitsim tâ bi ka mmii nïi.”

⁷ A le mbù nswon nlon baangel bi mə,

“Bo bya mə bo fà'a a mbo yu Nwî aa, bo bə aa tsi'ï tsǒ fifèrè,
ŋki ngahirə mə ngǎŋfà'a ji ma jû tâ ì bə tsi'ï tsǒ ìlwǎ mɔ'ɔ.”

⁸ Nghεε nî mbïi mbaŋnə nswon a mbo mú yï mə,

“Oò Nwî Tá ànnù nifô yo tâ à lwi'i tsi'ï nîŋkonə!

O sa'a bē bo aa ni mânjï yïi mə à tsinə aà.

⁹ O kəŋə ànnù yïi mə a tsinə aa, mbaa ànnù yïi mə a sî tsinè aà.

A ni nji'ï ànnù yïi Nwîngòŋ, tsi'ï Nwîngòŋ ghò, à tsò'ò mē gho,
ŋŋentə a ndəŋ, mfa nidorə a mbo wò ntsyatə ngǎŋakòrə jô aà.”

¹⁰ A le ŋki nswon mə,

“Tsi'ï wò, Mmà'àmbî, ò le nlògìnə a mbïi, nnaŋsə njoò tsim a atu nsye,
nlogə aa tsi'ï mbô mo nnaŋsə aburə ghu.

¹¹ Njoo mà jû tsim i ka yï bwε, lá wò wòmbonə ò ka yï lwî'ï nîŋkonə; njoò mà jû
tsi'ï tsim i ka yï lwěn sà'akè tsi'ï tsò ìtsè'è

¹² O ka yï kərə njoo mà jû tsi'ï tsǒ akutè

tâ bi kwensə tsi'ï tsǒ àtsè'è.

La wòmbonə kaa ò si kwensə,

ŋki nlwî'ï nîŋkonə, kaa ilòò jo i wa'à mē.”

¹³ Nwî à lεè nswon aa a mbo ghuu angel mə,

“Tswe fàa a mbèè àbo mē yï mà'à,

nywe'e a noò yïi mə mē ka nòŋsə ngǎŋkîbàà jô a nsye

tâ ò tètə mikòrê mo ghu aa ε?”

¹⁴ Baangel banə ntigə mbə aa bì wò aa ε? Tigə bo bə aa ìzwì jii mə i fà'à a mbo Nwĩ; Nwĩ a toò nì waa bo ghèè ñkwetə nì bē bii mə bo tswe nì ñjì ìlòŋ aa ε?

2

Ntoo yì ñwè ñlòŋ annũ nyweenô

¹ Tsó mə a bə ma mùu ajàn aa, bì'inè nanşə nte'ε atú yi'inè a nì ànnù ya mə bì'inè le nyu'u aa, mə tâ bì'inè tsee ló mà'àtè i tigə ki tsinşə ghèè ni mânjì yì dànè.

² Mbə a bə mə ntoo ya mə baangel le nzi ñkè'εnə aa, ì le ntinsə, mbə ajàn yii mə, ñù ñtsim yii mə kaa à le ñwa'à nì ànnù yii mə ntoo ya ì le si swon aa ghìrè, kè ntii nì àtu aa, bi le niŋ njo yii mə ì kù'ùnə aa ghu nu,

³ bəə bon mbə bì'inè kwân aa mə akə mə mbə bi'inə me'e ntoò ñywèensə bè yì ñwè ma yú aa ε? A ntoo mà yú aa a le mfòò ñswon tsi'ì Mmà'àmbi, bè bii mə bi le nyu'u ghu mbo aa, bi kii ñtigə ndiintə a mbo bì'inè mə nì ànnù.

⁴ Nwĩ à le ñkii ndiintə nì ntoo mà yú yii ñгаа nì ìlensə, nì ñnnùtsyambo, bo bì ñnnù jì yēyerə tsi'ì ibəŋ bəŋ, a bò'ɔ ni mètəŋnè mi Azwĩ Nwĩ, mii mə Nwĩ yumbon à le si yàtè tsi'ì ajàn yii mə yu kəŋ aà.

⁵ Kaa Nwĩ à le ñwa'à mbi, ya yii mə bì'inè swonə ni mə ì ka yì zì aa, a mbo baangəl fa mə tâ bì ka nsa'a.

⁶ Nlon mə a tswe a adigə yì mɔ'ɔ a múm àŋwà'ànə Nwĩ mə, “Ñù à bè aa àkè mə mbə ò kà ñwa'atə nì ànnù yi, kè tsi'ì mu ñù mə o lèntè nì ànnù yi aa ε?”

⁷ A ni mú atii noò ò le ñghìrè yi a sigitè ñtsyatə baangəl, la ò ŋentə yi, mfa ñgha'a nì wè bo bì ìkùm nìbɔ'ɔ ghu mbo tsó mfò

⁸ mfa joò tsim i nòŋ ghu nji'ì mikòrè mə tâ à ka mbu'utə.”

Tsó mə à le mfa njoò tsim ghu mbo mə à ka mbu'utə aa, kaa àyoò tsu a le wa'à ghu tswé mə kaa à le ñwa'à nì ñká nsa'a tswé. La tsó mə a bə tsítsòŋ aa, bì'inè yə mə kaa à burə tì njoò tsim ka nsa'a.

⁹ La bì'inè yə Yesu yii mə Nwĩ à le ñghìrè a ni mú atii noò a sigitè ñtsya baangel, ñyè ñgi'ì ñkwo a atu bè bìtsim a ñjim ibòŋ Nwĩ aa, Nwĩ a tigə ñŋentə yi, mfa ñgha'a bo bì ìkùm nìbɔ'ɔ ghu mbo tsó mfò, ñlon ñgi'ì ya yii mə à le nyə aà.

¹⁰ Nlon mə a le ñkù'ùnè mə tâ Nwĩ yii mə à le nanşə njoò tsim, i kì ñtswe aa ghu mbo aa, tâ à ghìrə Kristo, yu wa yii mə bə tsyà ghu ñjim mbon yweenə aa, tâ à bon màŋsè ñtsya ñjim ñgi'ì yii mə à le yə a ñghìrə mə tâ bɔɔ bì ghà'àtè bì tswe ni ñgha'a aà.

¹¹ Yesu ma wa mə a ghìrə ni mə tâ bè laa manşə aa, yu bo bì bè bya bii mə a ghìrə bi laa aa, bo fε'ε aa a ñgwè'è yì mfuùrè. A nì ñji'ì ànnù yii mə kaa à si atu ñrè a ntwonə waa ni bɔɔ bi màà bi aà.

¹² Ntigə nswon ni a mbo Nwĩ, “Mè ka ki swonə nì ànnù yo a mbo bɔɔ bi màà bā, mè ka ki gha'asə nì gho a titii ñghòtə bē bō.”

¹³ A le ñki mbu nswon a adigə yì mɔ'ɔ mə, “Mè ka lèè ñtiì gha ghu nū.”

Ñki mbu ñkù'ùsə ñswon mə, “Mè ghulà bi'ì bì bɔɔ bya bii mə Nwĩ à fa a mbo mè aà.”

¹⁴ Tsó mə bɔɔ mà bya a ni bè bii mə bi tswe ni nnyānu bō àləə aa, Yesu yumbon à le ñki ntigə nlogə marè nū wàà, mə yu tigə kwo tá ta ñgi'ì a nu yu wa yii mə à tswe nì àdà'à niwo aa, yu ma ghú a bə aa Devil,

15 i kètè mînkîrè a nu bè bitsîm bîi mē annū mbo'c nêwo a le niŋ waa a ndâbù'ù a ni nòò ntsîm yîi mē bo le ntswe bitîi aà.

16 Ma mùu ajàŋ, tsi'î annū nîŋkonè, kaa à si aa ànnū baangəl lentə, a lèntə aa bê ànnū bê bîi mē bi lo a ŋgwè'ε Abraham aà.

17 Nlonŋ ma yû ànnū, à le ntswe nî mbə tsi'î tsǒ bɔɔ bi maà bi nî innū tsîm, mē yu tigə bə ŋgàŋmà'a Nwî yî ŋwè yîi mē a ko mîlîŋnè bè ŋkîi mfa'a nî ntiî yi tsîm a mbo Nwî, a ŋghîrə mē tâ Nwî à si'itə ibi bê.

18 Nlonŋ mē, tsǒ mē yumbɔŋ à le nyə ŋgi'i a ajàŋə mē Devil à le ŋkwà'ànè yi aa, à zî àjàŋ yîi mē mbə yu a ka ŋkwetə bê bitsîm bîi mē Devil a kwà'ànè waa aà.

3

Yesu à tsyàtə Moses

1 Ma mùu ajàŋ mbâ bɔɔ bi maà ba bîi bi laa mǎŋsə aa, bîi mē Nwî à twonŋ ghuu bitsîm aa, ni nǎŋsə ŋwa'atə Yesu yîi mē à ni ŋgàŋtoò Nwî yumbɔŋ, ŋkîi mbə ŋgàŋmà'a Nwî yî ŋwè, a mùm ànnū Nwî yîi mē bî'inè bîi aà.

2 A le si fà'à a mbo Nwî yîi mē à le ntso'c yi aa tsi'î nî ntiî yi tsîm, tsi'î ajàŋ yîi mē Moses à le ŋkîi mfa'a nî ntiî yi tsîm a nda Nwî aà.

3 Lâ Yesu ma ghû à tswe nî nîgha'a nî nîgha'atə ntsya nîi mē Moses à tswe ni nu aà, tsi'î tsǒ mē nù yîi mē à ghurə nda aa, à tswe nî nîgha'a ntsyàtə nda ya aà.

4 A laa mē a ndâ ntsîm aa a bɔɔ ŋû, la Nwî à ni yu yîi mē à bɔɔ njoò ìtsîm aà.

5 Moses à le si fà'a ìfà'a tsîm a nda Nwî tsi'î nî ntiî yi tsîm aa tsi'î tsǒ ŋgàŋfà'à, a mbə àyəfə nî innū jîi mē bi ka yî tigə swonŋə a nîm aà,

6 Lâ ŋghεε a ni Kristo, bi le nlèè yi a bǎŋnè ntswe a atu ndâ Nwî mfa'a nî ntiî yi tsîm aa tsi'î tsǒ mù yî. Bî'inè bə aa ndâ Nwî a ajàŋ yîi mē mbə bî'inè ləə abîintîi yî'inè tâ à tiî, ŋkîi ntərə nî ànnū yîi mē bî'inè bε aà.

Afwetə a mbo bè bi Nwî

7 Tsǒ mē a bə mùu ajàŋ aa, a ajàŋə mē Azwî Nwî a swonŋə ni mē, “Sii, mbə nî ti yu'u nîi Nwî,

8 nî tsee mîntîi muu ki kîi tsǒ wa njwi mē nî le si tîi atu a mbo Nwî ntiŋə ŋkwa'anə nîi wa nta'a mîwèè,

9 wa adìgə yîi mē bitaà buu bi le ŋkwà'ànè gha ghu ntiŋə nyə innū jîi mē mē le si ghîrè a atú ìlòò mîghum mi nîkwà aà.

10 Ma mùu ajàŋ ntǔŋ gha i le ntiŋə nlwi a nu nìwàà ni bê ma bya, mē swonŋ mē, ‘Bo fànə mǎnjî ghà a mîntîi bo a ŋgòŋ bìnòò bitsîm; kaa bo leè wa'ǎ bîmǎnjî bǎ zî.’

11 Mè le ntiŋə nlwisə ntɔŋ a nu bo, ŋkaa nswonŋ mē, ‘Kaa bo ka yî wa'ǎ a mùm àfwetə ya ya kuù.’ ”

12 Bɔɔ bi maà, nî ka ntsyesə ghuu, mbî'î nù yî mɔ'c titîi bù a tswé nî ntiî yî bi, kaa wa'ǎ ntiî yi a nu mē niŋ, ŋghîrə ni mē tâ nî ma'atə Nwîŋgòŋ yîi mē à tswe ntiî aà.

13 Nî bǎŋnə ŋka ndi'itə nî ghuu bu ni bù a njwî tsîm, a ni nòò ntsîm yîi mē bi twonŋə nî “sîi aà” mē tâ ìbi tsuu lô bwe'esè ŋû nîbù ghùù yî tsù i ghîrə tâ ntiî yi tiî.

14 Nlonŋ mē mbə bî'inè bî Kristo tswé nî ànnū yî fùùrè aa, tsi'î ajàŋ mē bî'inè lwi'i a mùm abîintîi ya yîi mē bî'inè le ntswe ni yu nloginə a mbîi aa ŋghèè mǎŋsə,

15 tsi'î a ajàŋ yîi mē bi tè'è mē mfoo nswonŋə aa, mē, “Sii, mbə nî yu'u nîi Nwî,

nî tsee mîntîi muu lǒ ki kîi, tsǒ wa njwi mē nî le si tîi atu a mbo Nwî aà.”

16 Bè ma bù mē bi le nyu'u ŋka ntii atu aa, à le mbə aa bi wò aa ε? A le ŋwa'ǎ aa bè bya b̄tsim̄ b̄ii mē Moses à le mfi'isə waa a ala'a Egipto aa bə aa ε?

17 Bè b̄ii mē bi le ŋgh̄rè ñt̄ōŋê yi i lw̄i a at̄u ìlòò m̄ighum mi ñikwà, à le mbə aa bi wò le? A le ŋwa'ǎ aa bo bya mē bo le ŋgh̄rè ibi, nt̄igə ŋkwokə wa atu nta'a miwèè aa bə aa ε?

18 Baa à le ŋkàà aa a mbo bi wò mē kaa bo ka ȳi wa'ǎ wa m̄um àdigə afwetə yu kuu aa ε? Tigə bi le ŋkà'à aa a mbo bo bè bya b̄ii mē bi le nt̄ii atu aa ε?

19 Ma mùu ajàn̄ b̄i'inè yə mē kaa bo le ŋwa'à ghu kuu aa nlon̄ mē kaa bo le ŋwa'à n̄i àb̄iint̄ii tswé aà.

4

1 Ts̄its̄on̄ a ajàn̄ ȳii mē ŋkà'a ya a ŋkuu a m̄um àm̄int̄è ì bùrə aa, a ku'unə mē tâ b̄i'inè ka m̄o'ɔ m̄b̄i'ì ñù ñibù ghùu ȳi tsù, a ȳi wa'à ti kuu ghu tswé.

2 Nlon̄ mē ñtoo ȳi ñsiginè ya ì le nzi a mbo b̄i'inè aa tsi'ì ajàn̄ mē ì le ŋki nzi a mbo bo aà; lâ ñtoo ȳii mē bi le nyu'u aa, kaa ì le wa'ǎ waa kwetè, ñlon̄ mē kaa bo le nyu'u aa kaa wa'à kwerə ñi àb̄iint̄ii.

3 Nlon̄ mē b̄i'inè b̄ii b̄i'inè kwerə ntoo mà ya mbii aa, b̄i'inə kuu maa a m̄um àm̄int̄è, a ajàn̄ ȳii mē à le nswon̄ nlon̄ bo bya mē bi le ŋwa'à bii aà,

“A ajàn̄ ȳii mē mē le ŋkàà a m̄um àlwint̄on̄è ya aa, 'kaa bo ka ȳi wa'ǎ a m̄um àm̄int̄è ya ya kuù.’ ”

Aà ànnù ȳii à le nswon̄ə ka mē à le m̄ansə afà'á yi a noò ȳii mē à le nan̄sə mbi yù aà.

4 Nlon̄ mē à laa ŋghàà a adigə ȳi m̄o'ɔ nlon̄ njwi ji s̄ambaa l̄alà, “Nw̄i à le mfà'a afà'á yi m̄ansə, à ti mē ti bə a n̄i ñwi ji s̄ambaa, a m̄int̄è.”

5 A laa ŋki mbu nswon̄ a adigə ȳi m̄o'ɔ nlon̄ tsi'ì ànnù ma yù mē, “Kaa bo ka ȳi wa'ǎ a m̄um àm̄int̄è ya kuù.”

6 Mbə ȳii mē a tswe ts̄it̄on̄ mē à ni tsi'ì m̄b̄umt̄è bē b̄i m̄o'ɔ mē baa ȳi kuu maa a m̄um àm̄int̄è, tâ bè bya mē bi le mfòò ŋkwerə ntoo ȳi ñsiginè ya kaa tâ bi wa'à ghu b̄an̄nè ŋkuu nlon̄ə at̄ii at̄u ya aa,

7 Nw̄i a bù ñləə njwi ȳi m̄o'ɔ nswon̄ mē, “S̄ii,” ñswon̄ ntsya aa a nj̄im̄ m̄fò David a noò ȳii àgha'a nan̄sə mē ñsa'atə aa, a m̄um ñghàà nuà mē bi fòò mē ñswon̄ aà,

“S̄ii, mbə ni ti yu'u n̄ji Nw̄i, ñi tsuù m̄int̄ii muu ki k̄ii.”

8 Nlon̄ mē, Joshua à le mbaa bə fa am̄int̄è ya a mbo bo bon̄ kaa Nw̄i à s̄i bù ŋka ŋghaa nlon̄ njwi ȳi d̄an̄ə a nj̄im̄è.

9 Mbə ȳii mē a bə ma la aa, ñjw̄i m̄m̄int̄è ì tswe ghu a mbo bè bi Nw̄i tsi'ì tsó ya mē Nw̄i à le mm̄int̄è ghu n̄i ñjw̄i ji s̄ambaa aà;

10 ñlon̄ mē ñù ñtsim̄ ȳii mē a kuu a m̄um àm̄int̄è Nw̄i aa, a m̄int̄è a ni à ȳii anùgìnè tsó mē Nw̄i à le mm̄int̄è a ni à yi aà.

11 A ku'unə mē tâ b̄i'inè gaansə m̄it̄ii m̄i'inè a ŋkuu a ma aa m̄um à m̄int̄è, ñtsyesə m̄b̄i'ì ñù ȳi m̄o'ɔ a wò ñtsya a nj̄im̄ ti bii bo bi m̄buu at̄ii atu bamb̄ii ma yà.

N̄ighàà ni Nw̄i

12 N̄ighàà ni Nw̄i ni tswé ñt̄ii ŋk̄ii mfa'a, ñtsə'ə ntsya munwi m̄bà'a m̄bèè tsim̄, ȳii mē a sò ŋkuu nywe'e a n̄i àdigə ȳii mē ñt̄ii bo Azw̄i boontə ghu aa, ñywe'e a adigə ȳii mē m̄ik̄ir̄inè mi nu bo ñimf̄oɔ boontə ghu aa, ŋki nzi im̄ònt̄è bo bi ñnnù j̄ii mē m̄int̄ii mi bē yè'ètè aà.

13 Kaa àyoò tsu ȳii mē Nw̄i à le n̄ansə aa kaa mbə wa'à ghu nsi lèènt̄è. L̄a m̄ban̄nə ŋŋa'anə, nyentə a mi'i yu wa ȳii b̄i'inè ka ȳi fa akwi'i n̄ighàà ghu mbo aà.

Yesu ñgàŋmà'a Nw̄i ȳi ñwè.

14 Mbə yïi mə bï'inè tswe ni ñgàñmà'a Nwï yï ñwè yïi mə à kò'ònə aa, yïi mə à lèè ntsya ñkuu ñghɛɛ a aburə, mbə Yesu Kristo, yïi mə à ni Mu Nwï aa, a ku'unə mə tã bï'inè tswa annù ya yïi mə bï'inè bii tsi'ï tsó bè bi Kristo aa tã à tii.

15 Nlon mə kaa bï'inè sï aa ni ñgàñmà'a Nwï yï ñwè yïi mə kaa mbə wa'à mïlìñnè yï'inè ko aa tswè, a mïlìñnè yï'inè, bï'inè bii mə bï'inè ni iborəkə njoo aà. Bï'inè banə ntswe aa ni ñgàñmà'a Nwï yï ñwè yïi mə ñgàñmìnàñ à lè ñkwà'ànè yi a ni bìmânjï bitsim a ajàn mə a kii ñkwa'anə nï yï'inè aà, lá kaa a wa'a wò.

16 Nì swunṭə ghuu ñghirə tã bï'inè koontə a nsi àbèrə m̀bɔɔnè ni nìdorə ntsuu ki bɔ'ɔ, tã kwèrə ñko m̀lìñnè bo bi ìbòn yïi mə ì ka ki kwetə yï'inè a noò ñgi'ï aà.

5

1 Bi tso'ɔ nï ñgàñmà'a Nwï yï ñwè ntsimè aa a titi bè bi, mə tã à ka ñkwèrə nï innù jyaa ñghɛɛ ni ju a mbo Nwï, ñkii mfa nï njoo bo bi njoo mmà'a Nwï nlon ibi waa.

2 Mbə yïi mə yumbɔñ à ni aborikə ayoo, ñkii mfansə nï innù a ni bìmânjï bï ghà'àtè aa, a bɔnə a mbo bè bii mə kaa bi sï annù zi ñkii mfansə nï innù ni bìmânjï bï ghà'àtè aà.

3 Mbə yïi mə a bə ma mùu ajàn aa, à tswe ni ñka mfa njoo mmà'anwï nlon yïi ibi mbɔñ kii fa nlon ibi abùgè bə.

4 A mbù ñghèè ghu, kaa nù à si ibiinù yï ñgentə ntsɔ'ɔ ni ñgàñmà'a Nwï yï ñwè. A ki mbə tsi'ï Nwï yïi mə a tso'ɔ nï nù ni ñgàñmà'a Nwï yï ñwè, a ajàn yïi mə à lè ntsɔ'ɔ Aaron aà.

5 Aa tsi'ï ñgïñ ñgïñ a ajàn yïi mə kaa Kristo à lè ñwa'a ibiinù yi ñgentə mə tã bi ghirə yi ni ñgàñmà'a Nwï yï ñwè. Lá Nwï a bânñè ñswon ghu mbo mə,

“O ni Mù ghà;

sii, mè tìgè mè mbə Taà ghò.”

6 Nwï a kî mbu nswon a adigə yï mɔ'ɔ mə,

“O nï ñgàñmà'a Nwï i lwï'ï nñkonè,

a ñkǎñ ñgàñmà'a Nwï Melkizedek.”

7 A mùm ntswëntii yu fàa nsysɛ, Yesu à lè si tsà'àtè nï Nwï, mbetə nï innù ghu mbo tsi'ï ni m̀tìtì ñyè'ə m̀lìlàà sigè, a mbo yu wa yïi mə à lè ntswe ni m̀dà'à mə mbə a yweensə yi a mbo nìwo aà. Nwìñgòn yu'u ñyè'ə ni, nyonə aa a ajàn yïi mə à lè si bɔ'ɔ nni aà.

8 Ka mə à lè mbə Mu Nwï aa, a yègè àyu'unè ntsya aa a ñjìm ñgi'ï yïi à lè nyə aà.

9 Nòò yïi mə bi lè ñghirə a bôn mañsə aa, a bəñ ntigè nù yïi mə a fa nï ìlòn yïi mə i lwï'i nñkonə aa, a mbo bè bii mə bi yu'unə nni aà.

10 Maa ajàn, Nwï a tìgè ntsɔ'ɔ yi nï ñgàñmà'a Nwï yï ñwè a ñkǎñ ñgàñmà'a Nwï Melkizedek.

Awà'àsə nlon mmà'àtə àbìintii

11 Innù jï ghà'àtè i tswe ghu a nswon a mbo bù nlonə ma yú ànnù, la a tsyanə a mbo bï'ï a ntsɔ'ɔtə a mbo bù nlon mə a tsyanə a mbo bù a wànşə nyègè ànnù nzi aà.

12 Ka mə bon ni tìgè aa bìdì'ìbinnu tsìtsòn aa, ni burə ka ki lòò nï nù mə tã à bu ndi'ì ghuu nï innù ntsyambïi a mum nìghàà ni Nwï. Bon ni laa ntigè ntsaa ni m̀jì m̀ tsàà, lá ni burə ka ki lòò aa tsi'ï nìbii.

13 Nù ntsim yïi mə a nɔñ nìbii aa, à burə aa mu yï m̀borè, kaa mburə ti annù yïi nìghàà ni Nwï ni d̀i'ì nlonə innù jï tsìnə aa zì.

14 Lá a m̀jì m̀ tsàà laa a ji bə bii bï kwè mè ntigè bìlì, bii mə bï yègè mè, a nï ntswëntii yàà, nzi kwensə a titi ànnù yï sigìnə bo bi yï bï aà.

6

¹ Tsõ mæ a bə ma mùu ajàŋ aa, bǐ'inè ma'atə innũ ntsyàmbii mbii jii mæ bǐ'inè le nyөгə nlon ntoò Kristo aa, ñghɛɛ nǐ mbii ñkwe ntigə bilii a múm Azwĩ. Kaa wa'à bù ka ndi'i nǐ innũ jǐ ntsyàmbii tsõ mmà'atə ñka ñghirə innũ jǐ bǐ jii mæ i zǐ nǐ nìwo aa bo bǐ ànnũ nniŋ mǐntii mi'inè a nu Nwĩ,

² kě annũ a ñka mmurə bə a ñki, bo bǐ a ñka nnòŋsê mbo a atu bə, ànnũ nlon annũ nyweenə nǐ nìwo, kě annũ nniŋ isa'a yǐi mæ i lwi'i nǐŋkoŋ aa a nu bə.

³ Lâ bǐ'inè ka di'i innũ ma jũ mæ mbə Nwĩ à bii!

⁴ Nlon mæ kaa mbə bi wa'à bù ñghirə tâ bə bii mæ bi leè mfoo nyə ñkà'à Nwĩ, ñywe'etə mitəŋnə mii mæ mi ló a aburə aa, ñkwerə Azwĩ Nwĩ,

⁵ ñywe'etə ajàŋ yǐi mæ ñghàà nǐ Nwĩ nǐ bəŋ mbə aa, nywe'etə mida'a mi ñgù'ù yǐ mǐi yǐi mæ i zǐ aa, kaa mbə bi wa'à bù ñghirə mæ tâ bo bəŋkə mǐntii myaa ma'atə ibǐ waa mbii fu a mbo Nwĩ.

⁶ Mbə bo bu ntuu Nwĩ, ñtigə mbu ñka ñkweentə aa Mu Nwĩ yaa ñгаа, ndirisə nǐ àtũ yi, bəə bəŋ kaa mbə bi wa'à bù ñghirə mæ tâ bo bəŋkə mǐntii mya mbii fu a mbo Nwĩ.

⁷ Nlon mæ ñsye yǐi mæ mbəŋ i loo ntsutə nǐ a ñгаа ñгаа, ñghirə ñjoo i kwĩ ghu, mæ bə bii mæ bi bə nlon ñгаа yàà ka ñji aa, i kwerə mbəonə a mbo Nwĩ.

⁸ Lâ mbə nsye ya i tswe, a ka ñkə'ɔ naa bǐ kərə kərə ghu bo bìnègè, bəŋ kaa bi si annũ tsu kwetə, a tigə mbə aa mæ Nwĩ à niŋ ndòò ghu atu ñki ntigə nlwi'isə ntòò.

⁹ Ka mæ bǐ'i ghàà ma mùu ajàŋ aa, a ñghɛɛ nǐ ñgàá yùù, a njoo nǐbòŋ, bǐ'i nanse nzi mæ nǐ tswe nǐ innũ jii i bəŋ ntsyàtə, mbə jii mæ i ka ghirə tâ nǐ yweenə aà.

¹⁰ Kaa Nwĩ à sǐ ñũ yǐi mæ a jitə ñkòbè bə, kaa mbə a wa'ǎ afà'à yǐi mæ nǐ fà'à a mbo bə bi Nwĩ aa lǐ'inè, bo bǐ ajàŋ mæ nǐ kii ñkəŋə nǐ waa, nzi nywe'e tsǐtsòŋ aà.

¹¹ Bǐ'i yè'ətə mæ tâ nǐ ghɛɛ nǐ mbii tsi'ǐi maa ajàŋ ñka mfa'a innũ tsim nǐ mǐntii muu mǐtsim, tǎ a yi ti bə a ñjim nǐ kwerə àyoo yǐi mæ nǐ be aà.

¹² Kaa bǐ'ǐ si lòò mæ tâ nǐ ka mbəɾəkə, nǐ ka ñŋe'esə bə bii mæ bi niŋ mǐntii myaa a nu Nwĩ ñki ntswe nǐ àtəŋəntii aa, tǎ yǐ kwerə ayoo ya yǐi mæ Nwĩ à kà'à aà.

Ñkà'a Nwĩ yǐi mæ a lwensə aà

¹³ Nòò wa yǐi mæ Nwĩ à le ñka ñghirə ñkà'à yǐ bo Abraham aa, kaa à le ñwa'à nǐ ñù yǐ dàn yǐi mæ à le ñkə'ɔnə ntsya yi aa tswé mæ mbə yu kaà ghu ñkumə, à le ntigə nlogə aa àtu ibinú yi ñkaa ghu

¹⁴ ñswəŋ mæ, "Tsi'ǐi ànnũ nǐŋkoŋə, mæ ka yǐ niŋ mbəonə a nu wò i ghirə tâ ñgwè'è yò i gha'a."

¹⁵ Tsõ mæ Abraham à le ntswa ntii yi ñka nyu'utə aa, à le ñkwerə ñkà'a yá.

¹⁶ Nù yi ntswe nǐ ñkàà ànnũ aa, a kaà aa nǐ ñkum ñù yǐi mæ à dirisə ntsyàtə yi, ma mùu ajàŋ àkàà ya a tswaà ànnũ ya kaa bi wa'à bù ñka nligitə.

¹⁷ Ma mùu ajàŋ, Nwĩ à le ñka nlogə nanse ndi'i tâ à laa a mbo bə bii mæ à le ñkà'à a mbo bo aa, mæ kaa ñkà'à yǐ kaa i si kwensə aa, à le ntigə nlogə ñkum yi ñkaa ghu.

¹⁸ Ma la a bə mæ innũ tswe ghu ji baa mæ kaa mbə i wa'à kwensə, ndi'i nǐ mæ kaa mbə Nwĩ a wa'ǎ abəŋnənnũ swəŋə. Nlon ma juà innũ ji baa, bǐ'inè bii mæ bǐ'inə khè ñləəntə nǐ a nu Nwĩ tâ bǐ'inè tswe nǐ àtəŋəntii ñka mbe nǐ ànnũ yǐi mæ bi ka'a a mbo bǐ'inə aà.

¹⁹ Innũ ma jũ mæ bǐ'inə be aa i tigə mbə alaŋsə ñgò'ò yǐi mæ bǐ'inə təə ghu ntii aà. Annũ ma yũ mæ bǐ'inə be aa a ghirə nǐ mæ tâ bǐ'inə tigə ñkuu ñghɛɛ wa adigə mmà'a Nwĩ yǐi mæ a laa mǎnsə, tsi'ǐi wa a ñjim àtsə'è ya mæ a le si yàtə ndàmà'a Nwĩ,

²⁰ tsi'ǐi wa adigə yǐi mæ Yesu à tsyà mē mbii yǐ'inə ñghɛɛ ghu aà, nǐ tsusə àtũ yǐ'inə, ñki mbə ñgàŋmà'a Nwĩ yǐ ñwè yǐi mæ à lwi'i nǐkoŋ a ñkǎŋ Melkizedek.

7

Ngàṅmà'a Nwĩ Melkizedek

¹ Melkizedek ma ghù à le mbə mfò Salem ṅki mbə ṅgàṅmà'a Nwĩṅgòṅ Akò'òntsirə. Nòò yĩ mə à le mbòò Abraham a kwèè ni ntsò yĩ mə à le ntsyà, òzwitə bífò bya bi nìkwà aa, à le nniṅ mbòòṅə ghu nù;

² Abraham a yàtə ṅjoo jyà tsim idìgè ji nìghum, ntigə mfa adigə yĩ fùùrə ghu mbò. Nji'ĩ ìkũm Melkizedek yĩ ntsyàmbüi ì bə aa mə m̀fò ìnnù jii ì tsinə aa, yĩ mə ì yòṅtə, tsi'ĩ tsò m̀fò Salem aa, ì bə mə, m̀fò mbòòṅə.

³ Kaa à s̀i ni tà kè òdè, kè nĩ ṅkǎṅ ṅgwè'è tswé. Kaa à s̀i nĩ òlògìṅè kè òlwi'ĩ òntswénti yĩ tswé, m̀finə a Mu Nwĩ, mbə ṅgàṅmà'a Nwĩ yĩ mə à lwi'ĩ nìṅkoṅ aà.

⁴ Naṅsə yə mbuù ṅù yĩ ṅwè yĩ mə Melkizedek à bə aà! Abraham, tàtsə yi'inə à le mfà abwenə njoo jya yĩ fùùrə atu nìghum ghu mbò, njoo jya mə à le ṅkwèrə a adigə ntsò aà.

⁵ ṅgwè'è Levi yĩ mə à ni ṅgwè'è ṅgàṅmà'a Nwĩ aa, bo tswe ni òdì'ĩ a mum nòṅsə Nwĩ mə bo ka ṅkwèrə nĩ àti ayoo yĩ fùùrə atu nìghum a mbo bɔɔ bi maà byaa ka mə bo bitsim lo aa a ṅgwè'è Abraham aà.

⁶ La ṅù ghuà mə à le ṅwa'a aa a ṅgwè'è bo lo aa, à le ṅkwèrə àti ayoo yĩ fùùrə a atu nìghum a mbo Abraham, ntigə nìṅ mbòòṅə a nu yu wa yĩ mə à le ntswe nĩ ṅkà'a ya aa.

⁷ Kaa à si annù yĩ mə mbə bi kà òlìgìtə bə mə a mbòòṅə a nu ṅù yĩ ṅkəgə aa a nìṅ nĩ ṅù yĩ ṅwè.

⁸ Faà bĩ'inə yə mə a àti ayoo yĩ fùùrə a atu nìghum aa a kwèrə bə bii mə bi kwo aà, lá a ṅghèè ni Melkizedek, a le ṅkwèrə ṅù yĩ mə àṅwà'ànə Nwĩ a swoṅ mə à tswe nìkoṅə.

⁹ Maa ajàṅ mbə bi tse swoṅ mə, Levi yumbəṅ yĩ mə à le si kwèrə itii njoo mà jù aa, à le ṅki mfa, ntsya aa a n̄jĩm Abraham,

¹⁰ Nloṅ mə Levi à le mburə a ato'o Abraham wa noò wa mə Melkizedek à le mbòò yĩ aà.

¹¹ A le mbaa bə mə ìfà'a ṅgàṅmà'a Nwĩ jii mə ì le nlo a ṅgwè'è Levi (nloṅ mə bə le ṅkwèrə nòṅsə ntsya aa a n̄jĩm bo) ì le mbòṅ maṅsə, bəə boṅ ṅgàṅmà'a Nwĩ à le mbù m̀fè'è bə a ṅgwè'è Melkizedek, kaa wa'à bə a ṅgwè'è Aaron fè'è aa è?

¹² Nloṅ mə Nwĩ à bə kwensə mbuu ṅgàṅmà'a Nwĩ bəə boṅ nòṅsə à ka kii kwensə.

¹³ Nloṅ mə ṅù yĩ mə bi swoṅ ìnnù ma jù nloṅ ṅgaa yĩ aa, à fè'è aa a ṅgwè'è yĩ mə ṅù à leè ṅwa'à ghu fè'è ṅka mfa'a adigə nìkentə ni mɔ'ɔ ni mà'a Nwĩ.

¹⁴ A laa mə Mmà'ambĩ yi'inə à le mfè'è aa a ṅgwè'è Judas, la nloṅ ṅgwè'è Judas, kaa Moses à le ṅwa'à annù tsu swoṅ nloṅ annù ṅgàṅmà'a Nwĩ.

¹⁵ Ma yù a tìgə ònaṅsə mfè'è nlaa mə mbə ṅgàṅmà'a Nwĩ, a biinə mbə tsò Melkizedek,

¹⁶ yĩ mə à tìgə mbə ṅgàṅmà'a Nwĩ, kaa wa'à yòṅə aa bə nòṅsə yĩ mə bi le si lèè ṅyoṅə naa ṅgwè'è yĩ mə ṅù à le mfè'è ghu aa, bi le ntigə ṅyoṅə bə m̀dà' à mii mə mi tswe nĩ òntswénti yĩ mə ka mbə bi wa'à bwesə aà.

¹⁷ Nloṅ mə a tswe a m̀m àṅwà'ànə Nwĩ nloṅ yi mə,

“O ni ṅgàṅmà'a Nwĩ òlwi'ĩ n̄ikoṅə,

a ṅkǎṅ ṅgàṅmà'a Nwĩ Melkizedek”

¹⁸ Bi le ntigə mma'atə ndi'ĩ yĩ m̀bii ya nloṅ mə kaa ì le ṅwa'à nĩ àdà' à tswé, kaa wa'à nĩ àfà' à ki mbu ntswe aà.

19 (Nlon mə kaa nòɲsè kaa à le si wa'à ghìrè tâ àyoo tsu a bon màɲsè); ma yû a zi nî ànnù yî mē bî'inè be, a bon ntsyàtə yî nòɲsè yî mbîi wâ, bî'inè tsyâ ghu nyontə ni a mbèe Nwî.

20 A ɲghèe ghu, kaa Nwî à le ɲwa'à yi nî ɲgàɲmà'a Nwî ləè aa ti ghə mə à kàà. Bi le si lèè nî ɲgàɲmà'a Nwî ji mbîi aa tsi'î tì àkàà,

21 la bi le nlèè ghulà aa nî àkàà,

“Mmà'àmbi à kàà mē
kaa à ka wa'ă ntii yi bú ɲkwensə,
'O ni ɲgàɲmà'a Nwî n̄lwi'i n̄ikonə.' ”

22 Ma yû a ghìrè mə tâ Yesu tâ à bə ɲû yî mē a ghìrə mə tâ àkàà Nwî yî mē a bon tə ntsya aa, tâ à bə yî ànnu n̄ɲkon.

23 ɲgàɲmà'a Nwî ji mbîi jya i le ɲgha'atə aa nlon mə n̄wo ni le ɲghìrè mə tâ bo tsee tswe lwi'î n̄ɲkon tsó ɲgàɲmà'a Nwî;

24 La annù ajàɲ mə Kristo à ni ɲgàɲmà'a Nwî aa, a lwi'i n̄ɲkon nlon mə yumbon à ki n̄lwi'î n̄ɲkon aà.

25 Maa ajàɲ à zî ajàɲ yî mē mbə yu ká ɲyweensə bē bîi mē bi tsyâ ghu nu nyontə ni a mbèe Nwî a ɲgòɲ b̄inòo b̄itsim, nlon mə ɲgòɲ b̄inòo bi tsim à tswe ntsà'atə nî Nwî a atu bo aà.

26 A le ɲkù'unè mə tâ bî'inè tswe nî ajàɲə ɲgàɲmà'a Nwî ma ghû, yî mē à làa màɲsè, kaa wa'à nî àlò'ò yî tsu tswé, kaa wa'à nî ibi yî tsu tswé, kaa wa'à bo bî ɲgàɲghìrə innù jî bi tswé, bi ɲentə yi a n̄dəɲ, aburə.

27 Kaa à si bú n̄tswe nî ɲka mmà'a Nwî a n̄jwî tsimè, n̄tsya nî mbîi m̄ma'a nlon yî ibi, m̄bon tigə bú mà'à nlon yî bē, a ajàɲ yî mē ɲgàɲmà'a Nwî ji mbîi i le si ghìrə aà; à le ghìrə ma yû ànnù aa ɲgàà yî m̄fuurè a mbo bə b̄itsim, wa noò mə à le mfa ib̄inù yi tsi'î tsó àyoo mmà'anwî aà.

28 Tsi'î annù n̄ɲkon nòɲsè Moses a lèè bē bîi mē bi b̄orə aa tso ɲgàɲmà'a Nwî jî wè, la n̄ghaà nî àkàà nya, mə ni le ntigə nyonə aa bə a n̄j̄m nòɲsè aa, ni tso'c Mu Nwî yî mē bi ghìrè mē a b̄on màɲsə ɲgaa yî mò'c aà.

8

Yesu ɲgàɲmà'a Nwî yî'inè yî ɲwè

1 Annù yî mē bî'i swon aa, a bə aa mē, bî'inè tswe nî ɲgàɲmà'a Nwî yî ɲwè, yî mē à tswe a aburə, a abô mà'à, a mbèè àlənə nif̄c Nwî Ako'òntsirə.

2 A fà'à tsó ɲgàɲmà'a Nwî wa nî Adìgè yî làa màɲsə, tsi'î n̄tàn annù n̄ikon wa, wa yî mē à le ɲghurə Mmà'àmbi, kaa wa'à bə ɲumisòɲ ghurə aà.

3 Bi tso'c ɲgàɲmà'a Nwî n̄tsim aa mə tâ à ka mfa njoo mmà'anwî ɲkii ntɔɔ nî ɲjoo a n̄kentə ni mò'c ni mmà'a Nwî, maa ajàɲ a tigə ɲku'unə mə tâ ɲgàɲmà'a Nwî ghulà tâ à ki n̄tswe nî àyoo yî mē yu ka kii fa.

4 Yesu à le mbaa tswe aa fàa nsye bon kaa mbə a wa'ă ɲgàɲmà'a Nwî bē, nlon mə ɲgàɲmà'a Nwî jya i le si fa njoo mmà'a Nwî jya nyonə aa Nòɲsè.

5 Ntàn wa mə bo le si fà'à ghu aa, i le mbə aa àfiginè kè àlilənə ntàn mmà'a Nwî wa aburə, nlon mə nòo yî mē Moses à le n̄tswe nî ɲghurə n̄tàn wa aa, Nwî à le ndi'itə yi n̄swon mə, “Yə mə ò n̄àɲsə ɲghurə ɲyon tsi'î figè wa mə mē le ndi'ì a mbo wò wa atu nta'a aà.”

6 Là tsitsòɲ Yesu a fà'à aa àfà'a ɲgàɲmà'a Nwî yî mē i bon ntsyàtə yi mbîi wa, nlon mə àkàà yî mē à zi ni yu ɲlon ma yû ànnù aa, a bon ntsyà yi mbîi yâ, tsó mə ɲkà'a yî mē i tswe nî àkàà ma yu i ki mb̄on n̄tsya yî mbîi yâ.

⁷ Akàà yi mbïi ya a le mbaa tuu nî àlò'ò tswe boŋ kaa bi sǎ yïi mē a ywe'e ji baa bù ñwarə.

⁸ Lâ Nwĩ à le mbàŋnè m̄firə bē bi nswon mə:

“Njwi ji mɔ'ɔ i zǐ, a swon Mmà'ambĩ,
mē mē ka wàrə akàà yī fii bi'i bì ñji'ĩ ndá Israel,
nī ñji'ĩ ndá Yuda;

⁹ kaa a ka wa'à bē aa tsǒ akàà ya mē mē le ñwàrè bi'i bitaà bya aa,

wa a njwi mē mē le ntswa waa nī àbo,

a ntsyasə waa tá bo fɛ'ɛ a ala'a Egipto aà;

ñlon mē kaa bo le ñwa'à nī mbïi gheè a nləə akàà ya mē bǐ'i bo le ñwàrè aà.

Mē tigè m̄me'e waa, a swon Mmà'ambĩ.

¹⁰ Aà akàà yïi mē mē ka wàrè bi'i ñji'ĩ ndá Israel aa á yuà mē:

Mmà'ambi a bú ñswon mə:

Njwi mà jya i bē zǐ,

boŋ mē ka niŋ bìnòŋsè ba a atu bo,

i kii ñwà'ànə a mum m̄ntii bo

mē ka tigə bē Nwĩŋgòŋ wàà, tá bo bē bē bá.

¹¹ Kaa ñù mɔ'ɔ a wa'à bù ñka ndi'i nī ñù nì bō wàà yī mɔ'ɔ

kè ñù nì bō a ka ndi'i nī mumaà yǐ yī mbàŋnè ñswonə nī mē,

‘Yə mē ò zi a Nwĩ’

ñlon mē bo bitsim ka yǐ zi gha,

i lògìnè nī bǐ kègə i kɔ'ɔ ywe'e nī bii mē bi kɔ'ɔ ntsirə aà.

¹² Nlon mē mē ka tigə ko m̄lìŋnè wàà nī ìbĩ waa,

kaa wa'á nī ìbĩ waa bú ñka ñwa'atə.”

¹³ Mbə a ka ñghaa annù ñlon akàà yī fii, bəə boŋ a bə aa mē nòò akàà yī lwèn ya à lèè ntsya, maa ajàn, àyoo yïi mē nòò yǐ à lèè ntsya a kǐ ñlwen aa, a tigə ntswe aa nì mbwé.

9

Ñghà'asə Nwĩ a nsye bo aburə

¹ Akàà yi mbïi ya a le ntswe nī bìnòŋsè ñlon annù ñgha'asə Nwĩ ñki ntswe nī àdìgè yïi mē mbə bi ká ñgha'asə Nwĩ ghu fàa nsye aà.

² Bi le ñghurə ntàn ñkwasə nī àtsə'ə, bi le si twonə nī kwàsè yī àbèè aa nī Adìgè yī laa. Ma mùu adìgə, ñjoo juà i le ntswe ghu, àyoo nte'ɛ lâm wa, nī àtətə bo bì Abaa Nwĩ yá.

³ A ñjĩm àtsə'ə ya aa a le tswe kwàsè yī mum yïi mē bi le si twonə nī Adìgè yī làa maŋsə aà,

⁴ ghu aa a le ntswe, nìkèntè nī mɔ'ɔ nī gold nī ntɔɔ ñjoo jǐ lùmtè, ñkòm akàà ya yïi mē bi le ñghirə ñjĩm àbèè ntsim nī gold aà; ghu mum aa a le ntswe sòtè gold yïi mē mana wa à le ntswe ghu aa bo àtǐ Aron ya mē a le ntotə aa, nī ìbà'a ñgò'ò jya ji baa mē bi le ñwà'ànə akàà ya ghu aà.

⁵ Bikerum bya bi baa mē bi le si dǐ'ǐ nī mē Nwĩ à tswe wa adìgə aa, bi le ntswe ntsirə akusə ya mē bi twonə nī adìgə ñko m̄lìŋnè Nwĩ aà. Lâ tsitsòŋ kaa mbə bǐ'inè wa'à bù ñka nte nī ñjoo mà jū ñtɔ'ɔtə.

⁶ Nòò yïi mē bi le ntanjə idìgə ma mùu ajàn aa, ñgǎŋmà'a Nwĩ i le si tigə ñkuu wa mùm adìgə abeɛ ntàn ya a ñgaa ñgaa, a mfà'a àfà'a ntàn wá.

⁷ Lâ a mum kwàsè wa mæ à ywe'e bi baa aa, à le si kuu tsi'í ñgànmà'a Nwĩ yí ñwè a ñgaa yí mfuùrè a atú àlòò, kaa wa'à kii ñkuu tsi'í tì ghê à lògè àlèè a ñkuu mmà'a Nwĩ ghu, ñlon ñgaa yí bo bì yí bè bii bi le ñghìrè ibi a mbu'u aà.

⁸ A ñjĩm ìnnù ma jũ, Azwĩ Nwĩ a nañsè ñdì'i ni mæ mánjĩ ñkuu ñghèè wa múm ñtàn kaa à le mburè ti ña'anè, mæ mbè bè kuu ñghèè wa Adìgè yí ñañsè ñlaa, mæ mbè ñtàn yí lwèn wa i burè ntèè ghu.

⁹ (Ntàn ma ghú i bè aa àlènsè yíi mæ a dì'i nĩ ànnù yíi mæ a tswe tsitsòn aà.) Nyon a ajàn yíi mæ bi tanṭè ma mùu ajàn aa, kaa ñjoo jii mæ bẽ fa mma'a nĩ Nwĩ ghu aa, kaa i sè bẽ ajàn yíi mæ mbè i ghìrè tâ ñtìi ñú yíi mæ à zi a ñgha'asè Nwĩ ghu aa, tâ i nañsè ñlaa.

¹⁰ Ìnnù ma jũ i le ntswe ñlon aa bè bìnòñsè ñlon annù miji, bo bi mìlù'ù, kě innù a ñka nsi'i njoo, ma juu ìnnù, bi le bè'èsè bẽ ghu nywe'e noò yíi mæ Nwĩ à le ñkwensè ìnnù tsim i tigè jì fii aà.

¹¹ Nòò wa mæ Kristo à le nzi tsi'í tsó ñgànmà'a Nwĩ yí ñwè, ñlon ìnnù jì sigìnè jya mæ i zĩ mē aa, à le ntsya aa a ni ñtàn yíi mæ i le ñkò'ònè, ñki nañsè mbonṭè (kaa bi wa'á aa ni mbo ghùrè, ma la a bè mæ kaa à le wa'á ayoo yíi mæ bi nañsè aa bè)

¹² ñtigè ñkuu a ñgaa yí mfuùrè wa múm Adìgè yí làà mañsè, kaa wa'á aa àlèè mbi kè yí boò bi kaù lògè, mbanṭè ñlògè aa àlèè nú yi, ma mùu ajàn, ñtsu'u atu bẽ ghu ññkonṭè.

¹³ Mbè a bè mæ àlèè mbi kè yí kaù yíi mæ bi le si mītè ni a nu bè bii mæ kaa bi le ñwa'à laa, ñkii ñkumè nĩ waa nĩ àbu mu naà, a le si ghìrè ni mæ tâ ìbìinu bẽ i laa,

¹⁴ bèè bon àlèè nu Kristo yíi mæ à le mfa ìbìinù yi yíi mæ kaa i le ñwa'à nĩ àlò'ò tswe, ntsya aa a ñjĩm Azwĩ yi yíi mæ a lwi'i ñikon aa, mbè a wa'à nañsè ñsi'i mĩntì mĩ'inè mii mi sa'a yi'inè aa bo bì mĩfà'à mii mæ mi zĩ aa bè ni ñwo aa, ñtigè ghìrè mæ tâ bĩ'inè ka mfa'a ni a mbo Nwĩngòn yíi mæ à tswe ntìi aa è?

¹⁵ Ma la bè mæ Kristo à ni ñú yíi mæ a zĩ nĩ àkàà yí fii ya a titìi Nwĩ bo bì bè bya mæ à twòn mē, ñka'a mæ bo ka yí tswe nĩ ñtswèntìi yíi mæ i lwi'i ñikon tsó mæ Kristo à leè ñkwo, ñwó ni ni tigè ñtsu'u atú yaa a nĩ ìbi wa mæ bo le ñghìrè wa múm àkàà yi mbii ya aà.

¹⁶ Mbè bi ka ñghaa annù ñlon ñdì'i ñwó ñú, bon bi tswe ni mfoò ñdì'i mæ ñú wa yíi mæ à le mfa ñdì'i ya aa à kwó.

¹⁷ Bi yònṭè ñdì'i ñwó ñú aa tsi'í a noò yíi mæ à kwò mē, ñlon mæ kaa mbè bi wa'à kà ñyon ñdì'i ñwo a noò yíi mæ ñú wa mæ à dì'i aa, à burè ntìi.

¹⁸ Aa ànnù yíi mæ tsi'í àkàà yi mbii ya bi le si lògè aa àlèè ñwàrè ghu, mbon tâ à tèè.

¹⁹ Nòò wa mæ Moses à le ñkè'ènè ñdì'i jya mæ i le ntswe wa múm àñwà'ànè ññsè i tsim a mbo bè bĩtsim aa, à le ñlògè alèè boò bi kaù, bo yí mbi, a bò'ò ñkì, ñki ñlògè àsìsì yí bagitè yíi mæ bi ghìrè ni ñnõñ mbi aa bo bì hyssop ñmitè alèè ya a nĩ àñwà'ànè ya bo bì a nu bè bĩtsim,

²⁰ ñswonè ni mæ, “Alèè yù aa yí akàà ya mæ Nwĩ à le ñwàrè bu bo aà.”

²¹ A le ñki mmitè alèè ya fya a nĩ ñtàn bo bì a nĩ ñjoo jya mæ bi le si mii Nwĩ ghu aà.

²² Tsi'í annù ññkonṭè, a ñjĩm ñòñsè, bi lògè aa àlèè ñsì'i nĩ ñjoo tsim ghu mæ tâ i laa, bèè mæ bi yi ñki ntuu alèè saansè aa kaa bi wa'á innù jì bi lĩ'inè.

Nìwo ni Kristo ni sǐ'itè ibí

²³ Maa ajàn a le ñtigè ñku'unè mæ tâ bì si'itè a figè njoo jya jii mæ i le ntswe a aburè aa tá tâ i laa mañsè. Lâ ñjoo aburè jya jumbon i bāñnè ñlòò aa àyoo mmà'anwĩ yíi mæ a bon ntsyàtè.

²⁴ Nlonj mə Kristo kaa le ηwa' à kuu ηghèè a mûm n̄tǎj m̄mà'a Nwĩ yĩ bi nan̄sə n̄i m̄bo, a bê bə figè n̄tǎj m̄mà'anwĩ yĩ ànnù n̄ikon̄ wa aa bê; à le mbân̄nè ηkuu ηghèè aa tsi'ĩ a aburə yumbon̄, mə yu tigə təə ni a nsi mi'i Nwĩ tsĩtsòñ ni tsùsè àtú yĩ'inè.

²⁵ Kaa à le ηwa' à k̄i n̄tswe n̄i ηka mfâ ìb̄in̄ú yĩ a m̄mà'a Nwĩ ghu aa a ηгаа ηгаа tsǒ mə ηgàn̄mà'a Nwĩ yĩ ηwè wa à le si kuu wa n̄tǎj m̄mà'a Nwĩ, wa Adigə yĩ làà man̄sə, ilò lò, ηkii ηkuu n̄i àləə yĩ kaa à le ηwa'ǎ yĩ yu ηgàn̄mà'a Nwi wa bə aà.

²⁶ A le mbaa bə aa ma mùu ajàn̄ bəə bon̄ Kristo à le n̄tswe n̄i ηka nyə ηgĩ'i a ηгаа ηгаа, n̄loginə a noò yĩ mə Nwĩ à le nan̄sə mbi aà. Là tsǒ mə a bə làà aa, à le mfè'è n̄zi aa tsi'ĩ ηgàà yĩ m̄fùùrè, fàa noò n̄lwĩ'in̄j̄im mə yu mà'à Nwĩ n̄i ìb̄in̄ú yĩ i s̄i'ĩ ìb̄i b̄i.

²⁷ Tsǒ mə bə tswe n̄i ηkwò aa tsi'ĩ ηgàà yĩ m̄fùùrè a ti bə a n̄j̄im t̄a b̄i tso'otə misa' à myaa aa,

²⁸ a ηgĩñ ηgĩñ Kristo yĩ bi le mfa yĩ aa ηgàà yĩ m̄fùùrè mə t̄a à be'e ìb̄i b̄i ghà'atə aa, à ka tigə yĩ b̄i fè'è a n̄i ηгаа j̄i i ywe'e ji baà, kaa wa' à bù mfè'è n̄zi aa nlon̄ b̄i ànnù ìb̄i, àa yĩ fè'è aa a nyweensə bə b̄i mə b̄i yu'utə nii tsi'ĩ n̄i m̄int̄i myaa m̄itsim aà.

10

¹ Nlon̄ mə n̄on̄sə a d̄i'ĩ aa bə ìl̄iləñ innù j̄i siginè jya j̄i mə i tswe n̄i n̄zi aa, kaa ηk̄i'ĩ nan̄sə n̄di'ĩ aa ìnnù jya mə i z̄i aa, kaa mbə n̄joo m̄mà'anwĩ jya mə bi tòò a atú àlòò àtú àlòò ηkwatə aa, kaa mbə k̄i'ĩ b̄i bya mə bi yon̄tə a mbèè Nwĩ aa gh̄irè t̄a b̄i bon̄ m̄man̄sə.

² A le mbaa bə maa ajàn̄ bon̄ bi lèè ηwa' à kentə a ηka ntòò aa ε? Mbə a bə mə ηgàn̄mà'a Nwĩ jya bi lèè n̄t̄e'ε n̄si'ĩ waa bi laa a ηгаа yĩ m̄fùùrè, bon̄ kaa ànnù yĩ bi yĩ tsu a si ηgĩ'i a n̄t̄i bo bu mfa nlon̄ ìb̄i.

³ Là a n̄i m̄buu m̄mà'anwĩ ma gh̄u, bi bàñnè ηwa'atə aa ìnnù j̄i bi n̄i àlòò n̄i àlòò.

⁴ Nlon̄ mə kaa mb̄è àləə nu mbòñ bo b̄i yĩ mbi a wa'ǎ ìb̄i b̄i si'itè n̄l'osə.

⁵ A bê n̄ji'ĩ ànnù yĩ mə, nòò yĩ mə Kristo, à le n̄zi fàa mbi aa à le n̄swon̄ mə, “Njoo j̄i mə bi mà'à nòò ghu bo b̄i j̄i bi fa ni a mbo wò aa, kaa ò si lòò, là, ò nan̄sə m̄b̄in̄nu mfa a mbo mə.

⁶ Kaa ò si doritə nlon̄ njoo j̄i mə bi tòò m̄ma'a n̄i gho ghu bo b̄i j̄i mə bi tòò nlon̄ ìnnù j̄i bi aà.

⁷ Mè tigə n̄swon̄ mə, “Wa mə z̄i m̄ə a ηgh̄irə ànnù yĩ mə o lòò aa mb̄ă Nwĩngòñ’.
A n̄i ajàn̄ mə bi ηwa'anə mbi'ĩ ηгаа yà a mum n̄ib̄u'ù ni àñwà'anè nya aà.”

⁸ A le mfòò n̄swon̄ mə, “Kaa ò si kòñè kaa ηk̄i'ĩ k̄i n̄doritə nlon̄ njoo j̄i mə bi mà'à n̄i gho ghu bo b̄i n̄joo j̄i mə bi fa a mbo wò, bo b̄i n̄joo j̄i bi tòò m̄ma'a nòò ghu aa, ni j̄i bi tòò nlon̄ ìnnù j̄i b̄i.” (Bi fa ma j̄u n̄yon̄ə aa n̄on̄sə.)

⁹ A le ηk̄u'usə mə, “Wa mə z̄i m̄ə a ηgh̄irə ànnù yĩ mə o lòò aà.” A le mbwesə annù yĩ n̄tsyamb̄i aa mə yu ləə yĩ mə a yon̄tə aà.

¹⁰ Nlon̄ ηkòñè Nwĩ ma ya, bi s̄i'ĩ m̄ə yĩ'inè b̄i'inè laa, n̄tsya a n̄j̄im ajàn̄ yĩ mə bi le n̄lògə ìb̄in̄u Yesu Kristo m̄fa m̄ma'a Nwĩ ghu ηгаа yĩ m̄fùùrè aà.

¹¹ ηgàn̄mà'a Nwĩ n̄tsim a təə ηgòñ m̄itugə m̄injwĩ m̄itsim a adigə afà'a yu, n̄tco n̄i n̄joo m̄ma'anwĩ j̄i mə kaa mbə k̄i'ĩ innù j̄i bi s̄i'itè aa ηkwatə n̄i ηgàà.

¹² Là Kristo à le m̄mà'à Nwĩngòñ m̄bi'ĩ innù j̄i bi n̄i àyoo m̄mà'anwĩ yĩ fùùrè, n̄tswe a n̄syə a mbèè n̄ikwèè Nwĩ n̄i mà'à

¹³ n̄yu'utə ni mə t̄a b̄i gh̄irə ηgàn̄k̄ib̄aà ji t̄a i tigə mbə atetè m̄ikorə yĩ.

¹⁴ Nlon̄ mə à lògè mə ayoo m̄mà'anwĩ yĩ fùùrè n̄si'ĩ b̄i ghu mə bi laa m̄bon̄ m̄an̄sə n̄in̄kon̄è.

15 Azwĩ Nwĩ a kî mbə àyəfə a mbo bĩ'inè a nĩ ìnnù jii à le nswon aà. A le mfòò òswon mə,

16 “A nĩ àkàà yii mə ka wàrè bi'ibo aa a yulà mə mbə ñjwi mà jya i tsya, a swon Mmà'àmbi:

Mè ka niñ bĩnònsè ba a ntii bo, i kii ñwà'ànè a atu bo.”

17 A bú ñku'usə mə,

“Kaa mə ka wa'ă ìnnù jĩ bĩ jyaa bo bì ìnnù jii mə bo le mfànsè aa bù ñwa'atə”

18 Bi laa bə lĩ'inè ma juù ìnnù bəə boñ kaa ñji'ĩ ànnù a ñka ntòo njoo mmà'anwĩ mbi'i ìnnù jĩ bi kaa i sè bú mbə.

19 Bìlim bá tsó mə bĩ'inè nañsə mbii mə, bĩ'inè ka yĩ kuu wa múm Adigə yĩ nañsə laa ñtsya aa a ñjim àləə Yesu aa

20 à le ñja'a mánji yĩ mfii yii mə à tswe ntii aa ntsya a ñjim àtsə'ə nyàtə ya, la a bə mə, ñtsya a ñjim ñjyānú yĩ.

21 Tsó mə bĩ'inè tswe ni ñgànma'a Nwĩ yĩ ñkò'ònè yii mə a lèntə ndá Nwĩ aa,

22 tá bĩ'inè yonṭə ñkòòntè nĩ ñtii annù ññkon, nluu nĩ àbĩintii, ni mĩntii mii mə bi leè ñsi'i ìnnù jĩ bi ghu aa, bo bì mibbi mi nu mii mə bi leè ñsi'i nĩ ñkĩ yĩ làà.

23 Tá bĩ'inè tɛ'ɛ akòrə yi'inè tá à tinsə a nĩ ànnù yii mə bĩ'inè bii mə bĩ'inè bə aa, nlon mə bĩ'inè zi mə Nwĩngòñ à ka lèə ñkà'á yĩ.

24 Tá bĩ'inè zi ajàn yii mə mbə bĩ'inè ka ndiintə yi'inè bi'inè ni bĩ'inè a ñka ñkòñə bo bì a ñka ñghirə ìnnù jĩ sigìnè.

25 Tá bĩ'inè tsuu ki bərikə a ñka ñghotə ntswe tsi'ĩ tso mə bə bĩ mɔ'ɔ ghirə aà. Tá bĩ'inè bañə ñka ñku'usə ndiintə nĩ yi'inè bi'inè ni bi'inè tsĩtsòñ ghulà mə Njwĩ Mmà'àmbi ya i kù'ù ñzi aà.

26 Nlon mə kaa àyoo ma'anwĩ yi dàñ kaa a sè bú mbə a nsĩ'itə ibi ghu mə mbə bĩ'inè zĩ ànnù yii mə a ku'unə a ñghirə aa, mbù ñka ñghɛɛ nĩ mbĩi a ñghirə ìnnù jĩ bĩ.

27 Ma mùu ajàn a tigè mbañə mbə aa bə mə tá bĩ'inè ka mbo'ɔ nĩ ànnù ntso'otə mĩsa'a ya mə a ka yĩ zĩ aa bo bì mɔ'ɔ yĩ swèrè ñswerə wa yii mə i ka yĩ tòo ñgànkià Mmà'à mbi aà.

28 Nù yii mə à le ñwò nònsə Moses aa, biyəfə bi baa kè bi tarə bə fè'ɛ təə swon ajàn mə bo yə aa boñ bi zwitə yi, kaa ñki'ĩ mĩlìñnè kó.

29 Nĩ wa'atə mə a ka yĩ tigə bə aa mə akə a mbo nù yii mə à tsà'a a Mu Nwĩ aa ɛ? Mə à lògə aləə ya yii mə Nwĩ à le ñwàrə akàà ghu, ñsi'i ibi yi ghu mə tá à laa nĩ àyoo àdànə àdànə aa ɛ? A bəgìtə aa Azwĩ ibòñ Nwĩ yá. Yii ñgi'ĩ i ka yĩ swèrə tsyàtə.

30 Nlon mə bĩ'inè zi yu wa yii mə à swòñ mə, “Ñkwĩ'inè ànnù à nĩ ànnù yá mə ka kwi'inə.” Ñki mbu nswon mə, “Mmà'àmbi à ka yĩ tso'otə mĩsa'a mi bə bi.”

31 A nĩ ànnù yĩ swèrè ñswerə a wò a múm mbo Nwĩ yii mə à tswe ntii aà.

32 Wa'atə nĩ a noò wa yii mə à leè ñtsya aà, noò wa mə nĩ le ñkwèrə ñkà'à Kristo aa, ñgi'ĩ yĩ ñtii i le ñkuu a nu bù, lá nĩ tswá ñtii ghuu ntsya ñgi'ĩ yá.

33 Bì le si bəgìtə nĩ ghuu ñkii ndi nĩ ñgi'ĩ a nu bù a idigə mĩtaa, a ni bìnòò bĩ mɔ'ɔ a bāñnə ñghɛɛ bu ñghɛɛ mbii ñgi'ĩ bu bì bə bĩ mɔ'ɔ bii mə bi le si yə mbuu ñgi'ĩ mà wa aà.

34 Nĩ le mbii a nyə ñgi'ĩ bú bì ñgāñatsañ; noò yii mə bi le ñkwèrə ñgòñ njòò juu tsim aa nĩ le mbeentə ma ya nĩ ñidore ñlon mə nĩ le nzi mə ñjoo jĩ wè jii mə i tsya ma jya, jii mə i lwi'i ñikon aa i ka yĩ tswe a mbo bù.

35 Tsó mə a bə laa, tá nĩ tsuu atanəntii yuu ló mà'atə bə, ñlon mə a tswe nĩ mĩtəñnè mĩ wè.

³⁶ Nlonj mə nì n̄tswe n̄i tswe n̄i n̄tswântii ghuu tǎ ki ghìrə annù ȳii mə Nwĩ a lòò aa tǎ kwerə ayoo ȳii mə à kà'a a mbo bù aà.

³⁷ “Nlonj mə a tìgə tsi'í mú àt̄ii noò

tá yu wa ȳii mə à tswe n̄i n̄zĩ aa, tá à zi. Kaa à ka wa'à bù n̄tìgìtə.

³⁸ Lá n̄ù ȳii mə ànnù yi a tsinə aa, à ka tswe nt̄ii a n̄j̄m àb̄iint̄ii,

lâ mbə a swun̄tə akòrə yi mb̄ii n̄i n̄j̄m,

bəə boŋ kaa mə ka wa'à bi'iyu doritə.”

³⁹ Lá kaa bi'inə s̄i b̄ə b̄ii mə bi'inə swun̄tə akòrə yi'inə mb̄wə aa b̄ə. Bi'inə ban̄nə mbə aa b̄ii mə bi'inə tswe n̄i àb̄iint̄ii a nyweenə.

11

Ab̄iint̄ii

¹ Ab̄iint̄ii à ni n̄àn̄sə n̄zi annù tá à laa nlonj njoo j̄ii mə bi'inə b̄ə aà, a mb̄ii njoo j̄ii mə kaa bi'inə si yə aà.

² Nlonj mə a le n̄ghìrə ab̄iint̄ii mə tá Nwĩngòŋ à beentə bitsyàb̄imb̄ii bi n̄gu'u.

³ Bi'inə tsya aa a n̄j̄mə àb̄iint̄ii n̄zi mə Nwĩ à le n̄n̄àn̄sə mb̄i yù aa ni n̄ìghàá ni. Ma la a bə mə njoo j̄ii mə bi'inə yə aa, bi le n̄n̄àn̄sə aa n̄i n̄joo j̄ii mə bi'inə si yə aà.

⁴ A le n̄ghìrə ab̄iint̄ii mə tá Abel à ma'a Nwĩ n̄i àyoo mà'anwĩ ȳii mə a le mbòŋ n̄tsya ȳi Kain aà. Nwĩngòŋ a tìgə m̄beentə yi mə à ni n̄ù ȳii mə ànnù yi a tsinə. Nwĩngòŋ à le mbə ayefə yi nlonj mə à le n̄kwèrə j̄ii njoo mà'anwĩ jya aà, ka mə à le n̄kwo aa, à burə ka ki ghàà a n̄j̄m àb̄iint̄ii yi.

⁵ A le n̄ghìrə ab̄iint̄ii mə bì lɔgə Enoch n̄kɔ'ɔ n̄ghɛɛ ni ghu mə tá tsuu niwo lɔ yə. Bì le n̄lòò yi kaa n̄k̄i'ì yə nlonj mə Nwĩ à le n̄lògə yi aà. Mbòŋ tá bì ka n̄lɔgə yi aa bì le m̄beentə mə à ni n̄ù ȳii mə à ghìrə Nwĩ a doritə.

⁶ Ab̄iint̄ii a bə tuu bə boŋ kaa mbə n̄ù tsù a wa'à ghìrə tá Nwĩ à doritə, n̄lonj mə n̄ù n̄tsim ȳii mə a yòŋtə n̄koontə ni a mb̄èe Nwĩ aa, à tswe n̄i mb̄ii mə Nwĩngòŋ à tswe ghu nt̄ii n̄k̄ii ntəŋə ni bə b̄ii mə bi n̄àn̄sə n̄lɔɔ nii aà.

⁷ A le n̄ghìrə ab̄iint̄ii mə tá Noah à bii ajàn ȳii mə bì le n̄wà'àsə yi n̄lonj innù j̄ii mə à le mburə ti yə aa, n̄lɔgə noò n̄kɔɔ aban̄ ȳii à le n̄kuu ghu bo bì n̄kwè'è ȳi n̄yweenə aà. Ma mùu ajàn à le n̄ghìrə bì n̄iŋ isa'a a n̄ù mb̄i a tìgə mbə n̄j̄ndá bə b̄ii mə ànnù yaa a tsinə n̄tsyá a n̄j̄m àb̄iint̄ii aà.

⁸ A le n̄ghìrə ab̄iint̄ii mə tá Abraham à yu'unə wa noò mə Nwĩ à le n̄twoŋə yi mə tá à ghɛɛ n̄kwèrə abwenənsyɛ ȳii mə Nwĩ à le n̄kà'à mə yu ka fa ghu mbo aà; à le mfè'è n̄ka n̄ghɛɛ ka mə kaa à le n̄k̄i'ì adìgə ȳii mə yu ghèè ghu aa zì aà.

⁹ A le n̄ghìrə ab̄iint̄ii mə tá à tìgə n̄tswe wa n̄i àbwènə nsyɛ ya mə Nwĩ à le n̄kà'à aa tsi'í tsó n̄ḡi, n̄lɛ ni a ni m̄ntàn̄ tsó Isaac ni Yakob, b̄ii mə à le n̄k̄i mbə bə b̄ii mə bì le n̄k̄i n̄ka'a abwenə nsyɛ mà yù a mbo bo aà.

¹⁰ Nlonj mə à le si lòò n̄jò'ò àla'a ya ȳii mə i tswe n̄i ìtsənda, n̄ù ȳii mə a ghùrə aa, ni n̄ù ȳii mə à n̄àn̄sə aa, a bə Nwĩ yumbòŋə.

¹¹ A le n̄ghìrə ajàn ȳii mə Abraham à le n̄tswe n̄i àb̄iint̄ii mə Sarah à le tswe ni mu ka mə à le mbə àfìrə, le boŋ ìlòò ji i k̄i m̄ə n̄tsya aà. A le mb̄ii aa nlonj mə à le n̄zi mə n̄ù ȳii mə à le n̄kà'à aa, a lèə n̄kà'á ȳi aà.

¹² A tìgə mbə ajàn ȳii mə a ni n̄ù ȳi m̄fùùrə ȳii à ti bə aa a tìgə aa a n̄kwo aa, bì le n̄jwe n̄gwè'è ghu i gha'a mbə tsi'í tsó m̄n̄jòŋ m̄ii mə m̄i tswe a aburə kè tsi'í tsó àwan̄ ȳii mə a tswe a aghəŋə n̄k̄i m̄iyaa a ajàn mə kaa mbə bi wa'à səŋə aà.

¹³ Bə ma bù bitsim bì le n̄kwokə a múm àb̄iint̄ii. Bo le n̄kwokə a múm àb̄iint̄ii ti kwèrə àyoo ȳii mə bì le n̄kà'à a mbo bo aa, lâ m̄ban̄nə nyə njoo mà jya i tswé a sà'a agha'à, lâ mb̄ii mə bo tɛ'ɛ mbə aa bìḡi, mbə batoo faa atu nsyé.

14 Nlon̄ m̄ə b̄ə b̄ii m̄ə bi ghàà ma mùu ajàn̄ aa, bo ghìr̄ə a laa m̄ə bo lòo aa ala'a ȳii m̄ə à n̄i àyaa aà.

15 Bo le baa ki l̄əə at̄u yaa ki wa'at̄ə aa àbwèn̄ə nsȳe ya m̄ə bo le mmà'at̄ə aa bon̄ bo le nl̄oo abwar̄ə mb̄u m̄b̄ii fu.

16 Là bo le mb̄àñn̄è n̄t̄e'ε at̄u yaa b̄ə n̄i àla'a ȳii m̄ə a bon̄ n̄tsyat̄ə ma yá, m̄b̄ə ala'a ȳii a tswe a abur̄ə aà. A b̄ə ànn̄u ȳii m̄ə kaa Nw̄iñgòn̄ à si atu d̄ir̄è m̄ə m̄b̄ə bi twon̄ə yi m̄ə à ni Nw̄i wàà n̄lon̄ m̄ə à n̄àn̄s̄ə n̄j̄o'ò àla'a ȳi n̄sigìn̄è n̄l̄əə a mbo bo.

17 A le nghìr̄ə àb̄iint̄ii m̄ə tâ Abraham à loḡə mù ȳi Isaac m̄ə yu tòo mmà'à Nw̄i ghu, wá noò m̄ə Nw̄i à le ñkwà'àn̄è yi aà. Nw̄i à le nl̄əə ñkà'à bo Abraham là a kí mb̄u mb̄ii a nt̄oo n̄jon̄ mù ȳi ȳi mò'ot̄ə a mmà'a Nw̄i ghu.

18 Nw̄i à le nswon̄ ghu mbo m̄ə, “M̄ə ka tsyà aa a ñj̄im Isaac i fa ñgwè'è ȳu m̄ə m̄ə kà'à aa a mbo wò.”

19 Abraham à le mb̄ii m̄ə Nw̄iñgòn̄ m̄b̄ə a yweens̄ə b̄ə ni n̄w̄o ka m̄ə bi kw̄o kw̄o aà. Là a ni m̄àn̄j̄i ȳi m̄ò'ò m̄b̄ə bi swon̄ m̄ə à le ñki mb̄u ñkwèr̄ə yi fu a n̄ts̄u n̄w̄o.

20 A le ghìr̄ə àb̄iint̄ii m̄ə tâ Isaac à niñ mb̄ooon̄ə a nu Jakob bo Esau n̄lon̄ inn̄u j̄ii m̄ə i le mbur̄ə ti z̄i aà.

21 A le ghìr̄ə àb̄iint̄ii m̄ə tâ Jakob à niñ mb̄ooon̄ə a nu b̄oo bi Joseph wa noò m̄ə à le si kwo aa, ntiḡə ntun̄n̄ə n̄tswa af̄i yi mm̄ii Nw̄i.

22 A le ghìr̄ə àb̄iint̄ii m̄ə tâ Joseph à ghaa ann̄u ajàn̄ m̄ə baIsrael ka ȳi f̄è'ε a ala'a Egipto a noò ȳii m̄ə à le si kwo aa, ñki m̄fa ndi'i ajàn̄ ȳii m̄ə bi ka ȳi twiñ̄ə yi aà.

23 A le nghìr̄ə àb̄iint̄ii m̄ə tâ ta bi Moses bo Ndè ȳi tâ bi lo'os̄ə yi ni b̄is̄àn̄ bi tar̄ə a noò ȳii m̄ə bi le njwe yi aà. Bo le nȳə m̄ə, a ñkir̄ə, mu wa à le m̄b̄ə mb̄on̄ mù, kaa ñki'í n̄òñs̄ə m̄f̄o wa bù m̄b̄o'ò.

24 A le nghìr̄ə àb̄iint̄ii m̄ə tâ Moses à tuu yi m̄ə tâ bi tsuu yi ni mù Mf̄ò Pharoah ȳi m̄àn̄gȳè ki twon̄ə a noò ȳii m̄ə à le ñkwe aà.

25 A le mb̄àñn̄è n̄ts̄o'ò m̄ə yu ka k̄ii bi ñgi'i ȳii m̄ə bi le si d̄i a nu b̄ə bi Nw̄i aà, n̄tsyat̄ə a nyu'u ib̄on̄ ȳii m̄ə ib̄i z̄i ni ghu, i b̄è ib̄on̄ ȳii i tsyá tsyà aà.

26 A le mbeent̄ə m̄ə a bon̄t̄ə a nȳə ñgi'i bo bi àd̄ir̄ə atu nlon̄ Ayo'ò Nw̄i à n̄i àf̄u'ù ȳii a tsyat̄ə njoo àt̄ind̄uu a ala'a Egipto nlon̄ m̄ə à le n̄t̄e'ε mi'í mi a ni m̄it̄əñn̄è m̄ii m̄ə mi ka ȳi z̄i aà.

27 A le nghìr̄ə àb̄iint̄ii m̄ə Moses à ma'at̄ə ala'a Egipto kaa ñki'í alwint̄on̄ə Mf̄ò wa b̄o'ò; n̄lon̄ m̄ə à le n̄tswe n̄i àt̄àn̄ənt̄ii ñgh̄ε n̄i m̄b̄ii t̄si'í tsò n̄u ȳii à le si ȳə n̄i Nw̄iñgòn̄ ȳii m̄ə kaa bi si ȳə aà.

28 A le nghìr̄ə àb̄iint̄ii m̄ə tâ à loḡin̄ə ann̄u Passa, n̄swon̄ m̄ə tâ bi tswèris̄ə al̄əə ya a ni m̄ints̄u mi nda m̄ə tâ Angel n̄iwo wa tâ à tsuu bitsyà bi mb̄ii bi b̄oo bi baIsrael bi mb̄àñn̄è l̄ó zwit̄ə.

29 A le nghìr̄ə àb̄iint̄ii m̄ə tâ baIsrael tâ bi too Ñk̄i miyaa ȳi bagit̄ə wa t̄si'í ts̄o bi too aa n̄i n̄sȳe ȳi ñyoor̄ə. Nòò ȳii m̄ə baEgipto le nywint̄ə m̄ə bi k̄ii too aa, ñk̄i wa i siḡə ñkon̄s̄ə waa.

30 A le nghìr̄ə àb̄iint̄ii m̄ə tâ ìwùḡə ala'a Jericho jya tâ ì wok̄ə a noò ȳii m̄ə baIsrael le mben ñkaris̄ə ala'a ya ñjwi ji s̄ambaà.

31 A le nghìr̄ə àb̄iint̄ii m̄ə tâ bi tsuu akwàr̄ə Rahab bo bi b̄ə b̄ii m̄ə bi le nt̄ii atu a mbo Nw̄i aa zwit̄ə, nlon̄ m̄ə à le ñkwèr̄ə b̄it̄swèr̄è bi baIsrael n̄i m̄b̄ooon̄è aà.

32 Mà bu nghèè n̄i m̄b̄ii ñka ns̄əñt̄ə aa ε? Kaa Nòò à si tswé a mbo m̄ə a nghàà ànn̄u nlon̄ Gideon, Barak, Samson, Jephah, David, Samuel, bo bi ñḡàn̄ntoo Nw̄i.

33 Nlon̄ə àb̄iint̄ii bo le mmà'a n̄tsò bo bi itoo itoo n̄tsya waa. Bo le nghìr̄ə ann̄u ȳii m̄ə a tsin̄ə aa, ñki ñkwèr̄ə ann̄u ȳii m̄ə Nw̄i à kà'à aà. Bo le ñkut̄ə m̄ints̄u mi naàn̄gwyè,

³⁴ m̀bwetə m̀m̀o'c m̀i t̀i, ɲki ɲkhə kaa bi wa'à waa ni munw̄i n̄tsò zwiṭè. Bo le mbə iborəkə njoð l̄a n̄tigə mbəɲ mbə bit̄i bi b̄e n̄tigə mbə tsi'ĩ ɲḡaɲm̄a'á n̄tsò j̄i t̄i, ɲgha'a n̄tsũ n̄tsõ itoð.

³⁵ Ntsya a n̄j̄imə ab̄iint̄i bi le nyweense bilim bi b̄aɲgyè b̄ii mə bi le ɲkwokə aa mfa a mbo bo. B̄i m̀o'c bi le si yə ɲgi'i bi ghə bi mà'atè waa bo tuu t̄a i kwo a m̄um ɲgi'i i ȳi tigə b̄ũ yweenə i tswe n̄i n̄tsw̄ent̄i ȳi mə i b̄ɔɲ n̄tsyatè aà.

³⁶ Bi le si wyè n̄i b̄i m̀o'c, ɲghoɔ ni b̄i m̀o'c, ɲkoo bi m̀o'c n̄i àtsaɲ, n̄lògè ɲghɛɛ ni bu a nd̄atsaɲè.

³⁷ Bi le ntumntə b̄i m̀o'c n̄i ɲgò'ò, ɲkwyɛ b̄i m̀o'c it̄i baa, n̄zwiṭè b̄i m̀o'c n̄i munw̄i n̄tsò. B̄i m̀o'c bi karè ɲwɛ'ɛ n̄i ɲḡuu mbinj̄èrè bo bi j̄i mbindoɲè. Mbə ɲḡaɲâm̄fumə, bi tso'ò n̄i àkòrè yaa, n̄di n̄i ɲgi'i a nu bo.

³⁸ Kaa m̄bi yù i le ɲwa'ă a mbo bo ku'ùnè. Bo tigè ɲghaa n̄tsiɲə ɲkarə ni a n̄ta'a miwèè mi wèè tsi'ĩ tso'ò b̄è b̄ii bi ɲkhə n̄tsò. N̄le ni a itu m̄inta'a bo b̄i a m̄um ibù'u ɲgoo bo bi m̄imborə a nsyê.

³⁹ Ma buù b̄è bi le mbeentə waa mə bi le n̄luu n̄i ab̄iint̄i, la kaa bo le ɲwa'ă innù j̄i mə Nw̄i à le ɲkà'à a mbo bo aa kwèrè

⁴⁰ n̄loɲ mə Nw̄i à le n̄taɲtə ataɲtè ȳi mə a bu mbòɲ n̄tsya ma ya aa a mbo b̄i'inè, mə bo ka ȳi k̄i k̄o'c luu tsi'ĩ b̄i'inè n̄bò bitsimè.

12

Nw̄iɲgòɲ Taà ȳi'inè

¹ Tsi'ĩ tso'ò mə b̄i'inè tswe ni n̄nòò b̄iyəfə bi karisè ȳi'inè aa, á b̄i'inè ma'atə ɲgòɲ innù tsim̄ j̄ii mə mbə i k̄iɲè m̄an̄j̄i a mbo b̄i'inè aa, bo bi ɲgòɲ innù j̄i bi it̄sim̄ j̄ii mə i l̄iginè n̄tiɲnə ni a nu b̄i'inè aa, ɲgaansə m̄it̄i mi'inè, n̄taɲ n̄t̄i, ɲka ɲkhə n̄ikhè n̄ii mə ni tswe a mb̄ii b̄i'inè aà.

² T̄a b̄i'inè t̄ɛ'ɛ mi'ĩ m̄i'inè a nu Yesu ȳi mə ab̄iint̄i ȳi'inè a le n̄lòginè ghu nu ɲki n̄lwi'isə ghu nu aà. A le m̄bii ɲgi'i ɲkwo a ati b̄aɲnè b̄aɲnè kaa ɲki'ĩ n̄i àd̄irə atu ȳi mə àti b̄aɲnè b̄aɲnè a le si z̄i ni yu aa bo'ò. N̄loɲ mə à le n̄zi n̄idorə n̄i wè n̄ii mə ni le si yu'utə nii aà. Ts̄itsòɲ à tigə n̄tswe a mb̄èè n̄ikwɛ Nw̄i ȳi mə à ɲaɲnə a aburə aa n̄i mà'à.

³ Naɲsə ɲwa'atè n̄i mbuu ɲgi'i ȳi mə à le nyə aa, n̄i m̄buu k̄ib̄aà ȳi mə ɲḡaɲghiré innù j̄i bi i le si b̄aà nii ghu aa, maa ajaɲ, t̄a n̄i tsuu l̄o kaa, i sw̄uɲtə akòrè yuu i b̄i n̄i n̄j̄im b̄e.

⁴ A ajaɲ mə bu bi innù j̄i bi i to aa, kaa n̄i burə t̄i to ɲghèè ɲywe'e a adigə ȳi mə mbə n̄i saansə àlèè yuu ghu.

⁵ N̄i l̄i'inè m̄e a ad̄i'itè ya ȳi mə Nw̄iɲgòɲ a fa ni a mbo bù tso'ò bi n̄swonə ni mə,

“M̄u ghà tsuu ki tsa'a ajaɲ mə M̄m̄à'ambi a m̄ir̄isè n̄i gho aa b̄e.

Tsuu l̄o ki sw̄uɲtə akòrè yo i b̄i n̄i n̄j̄im mə mbə a ka n̄tsisə n̄i ghò.

⁶ N̄loɲ mə Nw̄iɲgòɲ a tsisə aa b̄è b̄ii mə à kòɲè aa,

ɲk̄i n̄n̄iɲə n̄i ɲgi'i aa a nu b̄è b̄ii mə à l̄ogə mə à ni boò bi aà.”

⁷ N̄i tswa n̄t̄i gh̄uu a n̄i ajaɲ ȳi mə Nw̄i a m̄ir̄isè gh̄uu aà, a lèntè n̄i gh̄uu aa tsi'ĩ tso'ò boò bi. ɲgi'i ȳi mə ni yə aa i d̄i'ĩ aa mə Nw̄iɲgòɲ a m̄ir̄isè gh̄uu aa tsi'ĩ tso'ò boò bi. Kè mu ȳi tsu à tswe ghu ȳi mə taà ȳi à si m̄ir̄isè aa ɛ?

⁸ Mbə bi tsuu gh̄uu ki m̄ir̄isè tsi'ĩ tso'ò ajaɲ mə bi k̄i m̄ir̄isè boò b̄i m̀o'c aa, b̄e boɲ kaa n̄i s̄i boò bi naɲsə mbə; boɲ n̄i b̄e aa boò bi t̄i tà.

⁹ Mbə bità bii mə bi jwe yi'inè fàa mbi aa, mbə bi ka mmirisə yi'inè, bii'inè kii mbo'otə nî waa, bəə boŋ kaa mbə bii'inè wa'ă ibii nû yi'inè sigisə a mbo Taà yi'inè a múm Azwî tã i tswe ntii aa ε?

¹⁰ Bità bi fàa nsye bi mirisə yi'inè a ni mú àtii noò aa nî ñkòŋə yàà, lá Nwĩngòŋ a mirisə nî yi'inè ñghirə aa ibòŋ a nu bii'inè, mə tá bii'inè ki nlaa maŋsə tsi'í tsó yu.

¹¹ A nî ñgòŋ innú tsim jii mə Nwĩ a tsisə nî yi'inè aa, bii'inè logè maa noò tsi'í tsó ànnú yí bi űka njoŋnə, kaa wa'à bəŋnə űka ndoritə, lá a ti bə a njiŋm bə bii mə bi mirisə waa aa, bi koonə mĩntà mii mə mi zĩ nî mboonə ñghirə bo ghirə nî innú jii i tsinə aà.

Idi'itə bo bi ñwà'asə

¹² Ka űentə nî mbó muu mii mə mi kàà mē aa a ndəŋə, űki ntinsə nî ni mĩkù'utə muu mii mə mi tsìgìnə aà.

¹³ Nì ghirə tá mánji yii mə ni təə ghu aa tá à tsinə, tá idìgè jii mə i kwokə a mika'a bù aa tá i tsuu ló fàakə, tá i baŋnə ntii tii.

¹⁴ Nì ywe'etə a űka ntswe nî mboonə bu bi bə bitsimè; ñkii ntəə nî àkòrè nizĩ yuu tá à laa maŋsə nloŋ mə ñu yii mə àkòrè nizĩ yi a si laa maŋsə aa kaa à ka yĩ wa'ă Mmà'ambi yə.

¹⁵ Nì ka ntsyesə ghuu, nyə mə tá ñu tsu à tsuu ló tswe ti kwerə ibòŋ Nwĩ wá. Tá ñu ni bù à tsuu ló bə tsi'í tsó àtĩ nĩlwĩ tsegə yii mə a fa űgi'í, ñghirə i bəŋ ntigə nli'í yii mbə li'í bə bĩ ghà'atə aà.

¹⁶ Tá ñu ni bù ghùù yí mò'ò tá tsuu ló bə ñu àtsùùrə kə tsó ñu yii mə à si Nwĩ bo'ò aa tsi'í tsó Esau yii mə à le fèe abwarə yi tsó ñdĩ mu, ñkwerə miji mi űgàà mò'ò ghu aà.

¹⁷ Nì zi mə à le mbə a njiŋm aa a bú űka nloŋ mə yu tswe nî mboonə taà yĩ, lá bi le mfurə yi nloŋ mə kaa mánji yii mə mbə a kwensə ànnú yii mə à le ñghirə aa kaa à le űki'í bə ka mə à le si yè'è ni mĩlàà a mi'í yu aà.

¹⁸ Kaa nì si zĩ aa tsi'í tsó baIsrael le nzi, a mbèe nta'a yii mə mbə bi wa'à mòòntə, i khĩ ni mò'ò; a múm mĩfi idìgè, bo bi idìgè buurə bùùrə, nî àfisə yí tii,

¹⁹ bo bi ñji ntàn, nî ñji ñu. Nòò yii mə bə bya le nyu'u ñji ya aa, bo le mbə'ò ntigə mbu'u nî mbo nswon ni mə kaa bo si bù ñkòŋ a nyu'u tá bi swon ntoo yĩ mò'ò a mbo bo.

²⁰ Nloŋ mə ñdi'í jii mə bi le mfa a mbo bo i swonə ni mə, “Mbə a tɛ'ɛ mbə tsi'í nàà mə i mòòntə nta'a wa aa, bi tumntə ñzwitə!” i le ntii si'í.

²¹ Idìgè i le nswèrə si'í si'í, Moses a tigə nswon mə, “Mə tsìgìnə ni nìbo'ò.”

²² Lá nì baŋnə nzi aa a Nta'a Sion, bo bi a njò'ò àla'a Nwĩngòŋ yii mə à tswe ntii aa, Yerusalem yii mə à tswe a aburə aa, ni biantel a űkam nî ñkàmə bii bi ghotə ntswe nluu ni ñdorə aà.

²³ Nì zi aa a nî ñghotə yii mə à ni yí boŋ bi Nwĩ bi ntsyambii bii mə bi űwa'anə mikúm myaa a aburə aà. Nì zĩ aa a mbo Nwĩngòŋ yii mə a sa'a ñu ñtsim aa, bo bi a mbó ñzwĩ bə bii mə bi ghirə innú jii i tsinə, mbə bə bii bi kwi űko'ò nluu aà.

²⁴ Nì zi aa a mbo Yesu yii mə à zi nî àkàà yí fii ya aa, a nî àləə yii mə bi mitə a ghaà ñzi nî ibòŋ yii i tsyatə yi aləə Abel aà.

²⁵ Tá nì ka ntsyesə ghuu ñtsuu ló tuu ñji ñu wa mə a ghàà aa bə. Bə bii mə bi le ntuu ñji ñu wa mə à le si ghàà ñwa'asə nî waa fàa nsye aa kaa bi le űki'í àjàŋ yii mə mbə bi khə zĩ. Mbə bi'inè yí ntigə ñkhə aa mə akə mə mbə bi'inè tuu ñji ñu wa yii mə a ghàà ñlo a aburə aa ε?

²⁶ Nji Nwĩ ya, i le ntsigə nsyē ñtsim maa noò. La tsĩtsòŋ à kà'à mē mə, “Mə ka kù'usə bú tsigə mbĩ, kaa wa'a tsi'í ñsyə yuyu tsigə, mə ka kii tsigə aburə ghu bò'ò.”

²⁷ Nìghàà nya mē à swonj mē, “Mē ka kù'ùsə bŭ tsìgè aa,” nì nanjə ndi'i nì mē njoo jii mē bi le nnanjə aa, bi ka tsìgə lò'òsə tâ jii mē mbə bi wa'à bù ntsìgə aa tâ ì tigè ntswe.

²⁸ Tâ bŭ'inè ka mfa mbi'ikə a mbo Nwŭ òlɔŋ mē ànnù nifò ya yii mē bŭ'inè kwere aa, kaa mbə bi wa'à bù ntsìgətə. Tâ bŭ'inè ka mfa mbi'ikə ŋkii ŋgha'asə Nwŭ nì mánjŭ yii mē à bɔŋ ghu mbo aa, ŋghu'usə nii ŋkii mbo'ɔ,

²⁹ òlɔŋ mē Nwŭŋgòŋ yi'inè à laa mbə mɔ'ɔ yii mē ì tòɔ njoo aà.

13

¹ Nì ghìrə tâ àkòŋnə yuu tsò bɔɔ bi ma tâ à ka ŋghɛɛ nŭ m̀bŭi.

² Nì kii ŋka ŋwa'atə a ŋkwere bìgŭi a mila'a bù, òlɔŋ mē bè bŭ mɔ'ɔ bi lɛè òkwere baanŋəl a mila'a bo ti zŭ.

³ Nì ka ŋwa'atə bə bŭi mē bi tswe a atsanj aa, tsò a tswə bŭ bo ghu; ŋkii ŋwa'atə nŭ bə bŭi mē bi dŭ ŋgŭ'i a nu bo aa òlɔŋ mē mbə a kŭ m̀bə bu.

⁴ Tâ bè bŭ tsim tswa annù nŭyɔ'ɔ nì àghu'usə, ntsuu nŭ òsŭŋ a kuu nŭyɔ'ɔ ki zŭ; òlɔŋ mē Nwŭ à ka yŭ nŭŋ isa'a a nu ŋgànatsùrè bo bŭ ògànajirè.

⁵ Nì tsuu annù ŋkabə ì lògə tɛ'ɛ a mbŭi, nì ka mbii nŭ mē njoo jii mē nì tswe nŭ ju aa ì ku'unə a mbo bù; òlɔŋ mē Nwŭ à laa nswonj mē, “Kaa mbə mē wa'à ghuu m̀è'è kaa ŋwa'à ghuu kŭ òləə tâ nì tswe tsi'ŭ tŭ àyoo”

⁶ Mbə yii mē a bə maa ajàn aa, m̀bə bŭ'inə tigè nswonj nŭ àtànəntii mē, “M̀m̀à'ambi à nŭ ògànkwetə ghà,

kaa m̀ə ka wa'à kà mbo'ɔ;

mbə nŭ misòŋ a ghìrə àkə a nu m̀ə aa ɛ?”

⁷ Nì ka ŋwa'atə bŭtsyàsə buu, bya bŭi mē bi le nswonj nìghàà nŭ Nwŭ a mbo bù a mbŭi mbŭi aà; nì wa'atə a ajàn mē ntswəntŭi yàà ì le mbə aa, ŋka ŋhə'esə nŭ àbŭintŭi yaa.

⁸ Kaa Yesu Kristo à si kwensə, àa tsi'ŭ ògŭŋ ŋgŭn a ajàn mē à kŭ bə a yoo aa mē à bə sii, ì lŭ kii bə a yoo, ì lwŭ'ŭ nŭŋkonj.

⁹ Nì tsee m̀à'atə tâ bè ka mbwe'esə ghu nŭ ònnŭ mbuu mbuu jŭ fii jii mē ì sŭ ku'ùnə aà. A banjə òku'unə aa mē tâ m̀ntŭi muu ka ŋkwere mitŭi a nŭ ìbòŋ Nwŭ kaa ŋkŭ'ŭ bə a nŭ m̀ji bə. Nlɔŋ mē ajànə mē bə yòŋə bŭnòŋsə nɔŋ mŭji aa kaa a burə tŭ waa nŭ ànnù tsu kwetə bə.

¹⁰ Bŭ'inə tswe nŭ mbuu nŭkentə nŭ mɔ'ɔ nŭ m̀a' a Nwŭ yŭ mɔ'ɔ; ògàn m̀a' a Nwŭ jii mē ì fà'a wa m̀m̀ ǹtàn yŭ lwèn wa yii nŭ tswe ghu aa kaa ì sŭ nŭ àdà'à tswə a nŭ àyoo yii mē bi tòɔ ghu aà.

¹¹ Ŋgàn m̀a' a Nwŭ yŭ òwè wa a kuu aa tsi'ŭ nŭ àləə naà ya mē bi wa mma'a nŭ Nwŭ ghu nɔŋ ìbi bè aa wa adìgə yŭ Nànjsə Nlaa, m̀banjə mbè'è nŭ m̀bà ya mfè'è wa balìgə ǹtɔɔ nŭ a abɛɛ.

¹² À kŭ mbə ŋgŭŋ ŋgŭŋ a ajàn yii mē bi le ǹlògə Yesu m̀fɛ'ɛ nŭ ghu a mum balìgə a yə ŋgŭ'i bi zwitə yŭ mē tâ à ghìrə bə bi laa manjə ntsya a nŭm̀ àləə yŭ.

¹³ Maa ajàn a ku'unə mē tâ bŭ'inə fɛ'ɛ a m̀m̀ balìgə ŋghɛɛ ntsi'ŭ yŭ tã kii kwere mbègŭtə ya yii mē bi le mbègŭtə yŭ ghu aà.

¹⁴ Nlɔŋ mē kaa bŭ'inə sŭ nŭ ǹjò'ò àla'a yii mē a lwi'ŭ nŭŋkonj aa faà tswə, m̀banjə ǹlòò aa ya mē a ka yŭ zŭ aà.

¹⁵ A ku'unə mē tâ bŭ'inə tigə ntsya aa a nu Kristo, mfa nŭ àyoo m̀m̀a' a Nwŭ yii mē à nŭ agha'asə aa, a ŋgòŋ bŭnòò bŭtsim, a mbo Nwŭ, m̀bə agha'asə yii mē a fɛ'ɛ a ghon ntsŭ bè bŭi mē bi swonj nŭ annù f̀kum yŭ aà.

¹⁶ Nŭ tsuu lŭ'inə a ŋka ŋghìrə ìbòŋ bo bŭi a ŋka nyatə njoo jii mē nŭ tswe nŭ ju aa, òlɔŋ mē njoo m̀m̀a' anwŭ ma jŭ ì bòŋə nŭ Nwŭ.

¹⁷ Nì ka nyu'unə bĩtsyàsə buu ŋki ŋka nyonə nĩ ìnnù jĩi mə bo swon aà; ìlon mə bi be ni ànnù ntii yuu, ŋki ntswe nĩ àjàŋ yĩi mə bi ka yĩ fa akwi'i a nsi mi'i Nwĩ ìlon ŋgaa yùù aà. A bə ñji'ĩ ànnù yĩi mə a ku'unə mə bon ni ghìrè bo fa'à nĩ àfà'á yaa ni nìdorə, ìlon mə bo bə ki fà'à bə nĩ àjəŋnə bon kaa a ka wa'à ghuu kwetə.

¹⁸ Nì ka ntsa'atə nĩ Nwĩ ñwa'atə nĩ yi'i, ìlon mə bĩ'ĩ zi mə ntii yi'i i laa a nĩ ànnù yĩi mə bĩ'ĩ fà'a aà. Bĩ'ĩ lòò mə bĩ'ĩ ki ghìrè ìnnù tsim jĩi mə i tsinə bə b'otə aà.

¹⁹ Mə bu'u mbo a mbo bù tsi'ĩ nìtìi mə nĩ bə ki nanşə tsà'atə Nwĩ bon à ka ghìrə mə wəşə mbù mbii fu a mbo bù.

²⁰ Tā Nwĩŋgəŋ m̀bɔɔnə yĩi mə à le ŋghìrè Mmà'àmbi yi'inə Yeso a bú m̀biinə a niwo aa, yu wa mə à ni ŋgəŋmbɛmbi yĩ ñwè aa, nĩ àlèè yi yĩi mə bi le ŋwàrə àkàà yĩi mə a lwi'i nĩŋkon ghu aa,

²¹ tā à fa njoo jĩ siginə tsim jĩi mə ni lòò aa, ta tā nĩ ka ŋghìrə ìnnù jĩi mə Nwĩ a lòò aà. Tā à ghɛɛ nĩ m̀bii n̄tigə fà'à nĩ ìnnù jĩi mə a kòŋè aa a nu bù n̄tsya aa a n̄jĩm Yesu Kristo, yĩi mə n̄gha'a n̄tsim ka tigə zĩ ghu mbo i lwi'ĩ n̄ŋkonə aà. Amen.

²² Mə bu'u nĩ m̀bo a mbo bù mbâ bilim bâ, mə tā nĩ kwərə n̄ghàà ni adi'itə nũ siginə, ka mə mə ŋwà'ànə ni ghu'utə aà.

²³ Mə lòò mə tā nĩ zi mə bi fi'isə mē mumaà yi'inə Timoti a ndātsaŋ. Mə yu'utə aà yi, à bə wəşə zĩ bon bĩ'iyu ka tigə zĩ bitsim a mbɛɛ bù.

²⁴ Nì tsa'atə bĩtsyàsə buu bitsim bo bi bə bi Nwĩ bitsimə. Bilim bi'inə bii mə bi tswe a Itali aa bi toò àtsà'atə a mbo bù bitsimə.

²⁵ Tā ìbòŋ Nwĩ tā i tswe a mbo bù bi tsimə. Amen.

Aṅwà'ànè JEMS

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ṅwà'ànè Jems muma bi Yesu a mbo bi Krisèn bii mē bi le njà'à waa bi tswē a itoo itoo aà. Jems à le ṅki mbə ntsyàsə a ṅghotə a Yerusalem.

Jems à ṅwà'ànə ndi'itə nī bē bi Nwī ni innū jī ghà'atə, lâ mâ ànnū yīi mē à ghàa ghu aa à nī àbīintiī. Nswonə ni mē bi yə abiintiī ṅū aa a ni ifà'á yi bo bi mighirìnə mi innū mi. Kaa àbīintiī yīi mē ṅū a swonə tsi'í nī ntsū aa kaa à si abiintiī yīi mē a yweensə ṅū aa bē. Tá bē bii mē bi bii Nwī aa tá bi kii ṅghirə nī ànnu yīi mē nighàà ni Nwī ni swonə aà, kaa wa'a kà ṅyu'u tsi'í yù'ù, kaa wa'à ni nu ka mfa'a (1.22-25). Jems a bú ṅghaa ànnū ṅlon mitsyè (1.5-8), ṅū yīi mē a bon mitsyè aa tá à betə a mbo Nwī nī abiintiī. Ndi'itə nī bē bi Nwī mē tá bo ka nzi ntswá àlèè yaa (3.1-12), ntsuu milò'ò mi bìlīm byaa ki to'otə, (4.11-12) ntsuu kii ki kàà, tá ṅṅṅè ṅū tá à bə ṅṅṅə (5.12). Tá bē bii mē bi bii Nwī aa tá bo ka ntswa nī ntiī waa ṅkii ntsa'atə nī Nwī a noò ṅgi'ì. Bεε bo ti ghò, bo ká mbii nī ifānsənnū jyaa bo ni bo, ṅka ntsa'atə nī Nwī (5.13-18) ṅlon mē Nwī a yu'u atsa'atə Nwī ṅū yīi mē à tswē nī àbīintiī aà.

Jems à naṅsə ṅwà'ànə aa innū jīi mē mbə i kwetə bē bi Nwī a mūm ntswəntiī yàà, ṅkwetə nī waa mē bi ka ṅkhə Satan, bo bi ànnū ṅkōṅ njoo mbi jù, mbaṅnə ṅka nyonṅtə a mbèε Nwī tá bə bìsubika'á bi tsó Abraham (4.1-8).

Bi yatə aṅwà'ànə yū aa laà:

1. Nji'innū aṅwà'ànə yuà 1.1
2. Abiintiī ni mitsyè 1.2-8
3. Annū ṅgàṅṅəfūmə bo bi ṅgāṅkabə 1.9-11
4. Annū nywe'etə ṅū bo bi àkwà'ànə 1.12-18
5. ṅka nyu'u nighàà ni Nwī ṅkii ṅghirə 1.19-27
6. Awà'àsə ṅlon ànnū a ṅka nte'ε nàndènə a titiī bə 2.1-13
7. Abiintiī bo àfà'à 2.14-26
8. Krisèn bo àlèè yi 3.1-18
9. Krisèn bo bi njoo mbī 4.1—5.6
10. Idi'itə jī mo'ò 5.7-20

¹ A ni mē Jems, ṅgàṅṅəfà'a Nwī ni yī Mmà'àmbi Yesu Kristo, mē tsà'atə ṅgwè'è baIsrael nighūm ntsòbaa yīi mē i ja'anə ntswetə a idigə tsim faa mbi aà.

Abiintiī ni mitsyè

² Bìlīm bâ, nī ka naṅsə ndoritə a noò yīi mē mbuu ikwà'ànə tsim i tsi'í ghūu aà;

³ ṅlon mē ni bə tswa ntiī ghu i tsi'í àkwà'ànə yīi mē a ywe'etə nī àbīintiī yuu aa, bon ni ka tigə tswē nī àtəṅṅəntiī.

⁴ Nī yə mē àtəṅṅəntiī yuu a ghεε nī mbīi a mūm ṅgi'í tá ni tsuu ló kaa, tá ni kwe ṅko'ò ntəə ṅku'unə, kaa wa'à ni àlò'ò tswē.

⁵ Lâ mbə ṅū nībù a ti bon mitsyè, a ku'unə mē tá à tsa'atə Nwī ṅlòc ghu mbô, bon à ka fa ghu mbô, ṅlon mē Nwī a fa njoo a mbo bə bītsim nī àbòṅṅəntiī, kaa wa'à līṅṅə bē.

⁶ Lâ bεε a ti tsà'atə Nwī a nīṅ ntiī yī ghu nū, ntsēe ki jīṅkə bē. Nū ntsim yīi mē a jīṅkə aa, à bə aa tsó akāṅṅə ṅki miyaa yīi mē fifərə a tii ṅghεε mbū mbii ni yu aà.

⁷⁻⁸ Ajāṅṅə ṅū ma ya mē a lóo ni mīntiī mi mbaa, ṅjīṅkə nī jīṅkə nī innū ji tsim aa, tá à tsuu ló wa'atə mē mbə yu kwērə àyoò tsu a mbo mmà'àmbi Nwī.

Ngàñéfumə bo bi ñgǎñkabə

⁹ Ndim yi'inè yï mə à ni ñù tìkùm aa à tswe ni ñka ndoritə a ajàñ yï mə Nwĩ à ñèntə yi a ndəñ aà;

¹⁰ tâ ñdim yï'inè yï mə à ni ñgàñkabə aa tâ kii ñka ndoritə a noò yï mə Nwĩ à sīgìsə yi a nsyε aà, ñlon mə ñgǎñkabə i ka yï wàñsə tsyà waa aa tsi'ï tsǒ ìbwĩ'i ñgèè aà.

¹¹ Noò a ki nta ntii aa, a toò ñgèè i yorè; ìbwĩ'i ji i wókè a nsyε, ñbòñ ni ni mē. A ki mbə ñgĩñ ñgĩñ ajàñ yï mə ñgàñkabə à ka yï tsyà yi, a noò yï mə a karə mfa'a nĩ mífá'á mi aà.

Akwà'ànə

¹² Nidorə ni tswe a mbo ñù yï mə à lwĩ'i nĩ àbiiintii a noò yï mə ìkwà'ànə i zĩ ghu mbo aà ñlon mə à bə tsyà mbuu ìkwà'ànə ma jù bəə boñ à ka kwerə miyàrinə mi ñgù'ù mi, tâ à bə ntswentii ya yï mə Nwĩ à kà'a a mbo bə bii mə bi kòñè yi aà.

¹³ Mbə mbuu ìkwà'ànə ma jù i yi ti zĩ a mbo ñù a tsuu lõ swon mə, “ìkwà'ànə jù i lo aa a mbo Nwĩ.” Nlon mə kaa mbə bi wa'à Nwĩ nĩ ñnnù jì bi kwa'ànə. Kaa yumbon a wa'à nii ñù kii ñkwa'anə nĩ ànnù yï bĩ.

¹⁴ Lâ bi kwà'ànə ñù aa wâ noò mə ñnnù jii mə a yè'ètə aa i swùntə mē yi ñko yi tsǒ mâtaà.

¹⁵ ñnnù jya mə a yè'ètə aa i tigè ghire a tswé ni ju tsǒ mu ntigə njwe ifǎnsənnù. Bεε mə ifǎnsənnù jya i yi ñko'ɔ nluu, i jwe nìwô.

¹⁶ Tâ bi tsuu ghuu lõ bwe'esə mbâ boɔ bi maà bâ.

¹⁷ Mìtəñnə mĩ siginè mitsim bo bi ñjoò jii mə i boñ mǎñsə aa, tsi'ï tsim i lò aa aburə nsigə. I lò aa a mbo Nwĩngon yï mə à nǎñsə mĩñkà'à mii mə mi tswe a aburə aa, mbə yu yï mə kaa à si kwensə, kə mbəñkə tso aliləñ aà.

¹⁸ A nĩ ñkòñə yï, à le nnañsə yi'inè, ntsya aa a nĩm nighàà nii à nĩ ànnù nĩñkon aà, mə tâ bi'inè bə bĩtsyà bi mbii a titii ñgòn njoò tsim jii mə à le nnañsə aà.

Ñka nyu'u ñkii ñghirə

¹⁹ Boɔ bi maà bâ ni ka ñwa'atə annù yuà! A ku'unə mə tâ ñù ntsim tâ à ka ñwanşə nyu'u ànnù, ntsèe ki wàñsə ghàa, ñki tsee ki wàñsə lwisè nĩ ntonə.

²⁰ ñù yï mə a lwisə nton aa kaa a si annù yï tsinè yï mə Nwĩ a lòò aa ghirə.

²¹ Mamùu ajàñ a ku'unə mə ni me'e ñgòn ñnnù nsin tsim bo bi àbii'intii tsimè. Mfa ibiinnù ghuu a mbo Nwĩ, mbii nighàà nii mə a bə a mùm nti bù aà, à ni nighàà ma nú nii mbə ni nyweensə ghuu aà.

²² Nĩ tsuu atu ibii nú ghuu ki bwe'esə a ñka nyu'utə nighàà ni Nwĩ tsi'ï yù'utè. A ku'unə mə tâ ni ka mfa'a ni nu.

²³ ñù yï a yu'utə nighàà ni Nwĩ tsi'ï yù'utè kaa ñki'ì ni nu fa'à aa, à bə aa tsi'ï tsǒ ñù yï mə à lèntə nsĩ yi nĩ ñkè'è, ñyə ibii nú yi.

²⁴ A nañsə nlii ibii nú yi wa aa, a lô ñghεε yi. Fìbàntə ti tsyá a li'inè ñkirè yï yá.

²⁵ Lâ ñù yï mə a nañsə nlii bĩnòñsə bya bii mə bi boñ mǎñsə, ñketə ni mĩñkirè mi atsan a nu bə aa, à bə tε'ε àtù yï ni bĩnòñsə ma bù, kaa wa'à yu'utè tsi'ï yu'utè mbu nli'inè, lâ mbañnə nləə ni bĩnòñsə bya, ñghirə nĩ ñnnù jii mə bi swon aa, boñ Nwĩ à ka ñin mbəonə nĩ ñnnù tsim jii mə a ghirə aà.

²⁶ Mbə ñù à tswe a titii bù yï mə à wà'atə mə yu tinsə amùm ànnù Nwĩ lâ kaa wa'à ajàñ yï mə mbə yu tswá àlèè yi zi, boñ ànnù Nwĩ yi ya à ni tsi'ï ànnù adàñè dāñè. A kii mbwe'esə aa ibiinnù yï.

²⁷ Annù yï mə Taà Nwĩngon a lògè tsi'ï tsǒ ànnù Nwĩ yï mə a nañsə kù'unə, kaa wa'à nĩ àlò'ɔ tswé aa, a nĩ ñka nlon tə boɔ biti ni bĩkwĩ'ì bi bāñgyè a mùm ñgi'ì bo. Ñki mbə a ñka mbé ibiinnù gho tâ mbi tsuu lõ sìn, i ta ñgi'ì a nu wò.

2

Nwà'àsè nlonə annū ntɛ'ɛ bìnàndènə

¹ Bilîm bâ tsi'î tsò ngǎṅmbii Mmà'ambî yî'inə Yesu Kristo, yîi à ni Mfò nìgha'a aa, a ku'unə mə tâ nì tsuu bê itu itu ki lèntə, n̄yɔŋə bê ñkírə yàà.

² Kè bî'inə lɔgə mə ngàṅkabə yîi mə à wè'ɛ karə yîi mə bi nan̄sə nî àtì gold bo bî itsə'ə atìndùù, à zî ṅkuu a múm nḡhòtə bù, ñgàṅafum a kî ñzi ṅkuu ghu ni bîkùrə bî atsə'ə bi.

³ Mbə nì gha'asə ṅú wa yîi mə à wè'ɛ itsə'ə jî sigìnə aa, nswon̄ ghu mbo mə, “Tswe faa nî àlən̄ yî àkò'ònə falà.” Mban̄nə nswon̄ a mbo ngàṅafumə wa mə, “Ghɛɛ ntəə filì, kə jwè'ènə a nsye a mbèè mîkòrə mə,”

⁴ bəə bon̄ ni tɛ'ɛ bìnàndènə a tìtì bù, n̄lentə nî ànnù n̄yon̄ nî àjàṅ mə ìnnù jî bi i tintə nî ghuu aà.

⁵ Yu'utə nì mbâ bilîm bâ, wa Nwî à tsò'ɔ ngàṅêfumə fàa mbi, ñghirə mə tâ bo niṅ m̄intì mya a nu Yesu Kristo, i ban̄nə mbə ngàṅafù'u ànnù n̄iṅkon̄, i yi n̄ji ànnù nifò yîi mə à kà'a a mbo bə bii mə bi kòṅə nii aà.

⁶ Lâ ni tsa'a nî ngàṅêfumə aa, bə bii mə bi n̄iṅə nî ghu a nsye, ñkii nswun̄ə nî ghuu nḡhɛɛ ni bù a nda m̄isa'a aa à ni aa b̄wò aa ɛ? A s̄i ngǎṅkabə bə aa ɛ?

⁷ A ni tsi'î bə mə bi ghàà nî ìnnù jî bi nlon̄ ikum yî sigìnə wa mə bi fa a mbo bù aà.

⁸ La mbə ò ka nan̄sə n̄ləə m̄fò n̄on̄sə Nwî wa yîi mə à tswé múm àṅwà'ànə mə, “Ka ñkòṅə nd̄im ghò tsi'î tsò o kòṅə ib̄i nù gho aa,” bon̄ ò gh̄irə sigìnə.

⁹ Lâ mbə ò ka n̄lentə nî bə n̄yon̄ə ni bê ñkírə yàà bəə bon̄ ò wò mə ànnù, n̄on̄sə a kî n̄tswa gho tsi'î tsò ṅú yîi mə kaa à si n̄on̄sə ləə aà.

¹⁰ Mbə ṅú a ka n̄ləə bìn̄on̄sə b̄itsim̄ bɛɛ mə a gh̄irə nḡhèè ṅwo yî m̄fùùrə a ni m̄un̄jirə ànnù bon̄ à k̄i m̄é ṅwo bìn̄on̄sə bya tsi'î b̄itsim̄ə.

¹¹ Nlon̄ mə ṅú wa yîi mə à lɛ nswon̄ mə, “Tsuu ànnù m̄aghàbə gh̄irə aa,” à lɛ ṅk̄i nswon̄ mə, “Tsuu zwitə.” Ma mùu ajàṅ, ò bə tsuu ànnù m̄aghàbə gh̄irə, lâ i ban̄nə zwitə ṅú bon̄ ò wo n̄on̄sə.

¹² Tâ n̄ghàà nuu bo bî m̄igh̄ir̄inə m̄i ìnnù muu tâ m̄i bə tsi'î tsò m̄i bê bii mə bi ka yî sa'a waa ni n̄on̄sə wa yîi mə à k̄ètə m̄iṅk̄irə m̄i atsaṅ a nu bə aa.

¹³ Nlon̄ mə kaa Nwî à ka yî wa'à m̄il̄iṅnə ṅú yîi mə kaa à si m̄il̄iṅnə ko aa ki ṅko a noə nsa'a m̄isa'à. ṅko m̄il̄iṅnə i kayi tsyatə n̄tsɔ'ɔtə m̄isa'à.

Ab̄iint̄i bo b̄i ṅka m̄fà'á

¹⁴ Bɔɔ bi maà, mbə ṅú a swon̄ mə yu tswe nì ab̄iint̄i, kaa wa'à ni ìnnù jî sigìnə ban̄nə gh̄irə, a kwetə yi aa nì àkə aa ɛ? Kaa ajàṅə ab̄iint̄i ma yú kaa mbə a wa'à yi yweensə.

¹⁵ Mbə mumaà yi'inə yî m̄b̄an̄nə kə yî m̄an̄gyè a bon̄ə itsə'ə a ṅwɛ'ɛ kaa wa'à nì m̄j̄i m̄i mə ku'unə a n̄ji a n̄jwi n̄jwi aa tswé,

¹⁶ bɛɛ ṅú n̄ib̄ó a swon̄ a mbo bo mə, “Tâ Nwî à niṅ mbɔɔnə a nu bù! N̄i ghɛɛ tâ nù juu ka n̄loontə ṅk̄i n̄ji ywure!” bon̄ a ka kwetə waa aa ni àkə mə mbə nì tsuu njoo jya mə i kwetə waa tâ bo tswe nt̄i aa, i fa aa ɛ?

¹⁷ A ni ajàṅ yîi mə a ki mbə aà, mə mbə ò tswe nî ab̄iint̄i yîi mə a si gh̄irə ò fa'a n̄i ìnnù jî sigìnə aà. Ajàṅə ab̄iint̄i ma yú à n̄i àkwo ayòò.

¹⁸ Lâ mbə ṅú yî m̄ò'ɔ à tse swon̄ mə, “O tswe nì ab̄iint̄i, mə b̄an̄nə m̄fa'a n̄i ìnnù jî sigìnə.” Mbə a swon̄ ma mùu ajàṅ bon̄ mə ka kwi'i ghu mbo mə, “D̄i'ì ab̄iint̄i yo ya a mbo mə, mə mbə ò tsuu ìnnù jî sigìnə ki gh̄irə, bon̄ mə ka ban̄nə i d̄i'ì ab̄iint̄i ya a n̄i ìnnù jî sigìnə j̄ii mə mə gh̄irə aà.”

¹⁹ O b̄ii mə Nw̄iṅḡon̄ à ni aa tsi'î yî m̄ò'ɔtə aa ɛ? A bon̄ə! Lâ, tsi'î ìzw̄i j̄i bi i k̄i mbii maa ajàṅə, ñk̄i n̄tsigìnə ghu ns̄i.

²⁰ Ɔ̀hìrè bê, ni lòo nzi mē àb̄iint̄i ȳi mē a si innù j̄i siḡinè fa'a aa, à ni àkwò ayoo aa ε?

²¹ A nghèè ni ta bì bitaà ȳi'inè, Abraham, tigè Nw̄i à le nlògè yi tso nù ȳi mē m̄innù mi mi tsinè nyon̄ə aa n̄i ànnù ȳi siḡinè ȳi mē à le nghìrè aà. A le nlògè mu ȳi, Isaac, nghèe mà'à Nw̄i ghu a n̄ikentə ni m̄ò'ò.

²² A laa mē Abraham à le mb̄i Nw̄i aa ñk̄ii mfa'a, àb̄iint̄i yi bo àfà'á yi a ghèè n̄i àbo m̄ò'ò. Afà'á yi a ghìrè mē tâ àb̄iint̄i yi ya tâ luu.

²³ Ma mùu ajàn ànnù ȳi mē àñwà'ànè Nw̄i a le nswon̄ aa a fe'è m̄boontə mē, “Abraham à le n̄niñ nt̄i ȳi a nu Nw̄i, ma ya a ghìrè mē tâ Nw̄i à logè yi ni nù ȳi mē innù ji i tsinè aà.” Nw̄i a tigè nlògè Abraham n̄i n̄sùkà'á ȳi.

²⁴ Yê n̄i, Nw̄i a lògè ñ̄u ts̄o nù ȳi mē m̄innù mi m̄itsinè, n̄tsya aa a ñ̄j̄m innù j̄i siḡinè j̄i mē a ghìrè aà, kaa wa'à yon̄è aa tsi'i a ñ̄j̄mè àb̄iint̄i yi yu yu.

²⁵ A le ñ̄ki mbè tsi'i ñ̄ḡñ̄ ñ̄ḡñ̄ ni Rahab, àkwàrè m̄angyè wá. Nw̄i à le nlògè ȳi ts̄o nù ȳi mē innù ji i tsinè, n̄tsya aa a ñ̄j̄m innù j̄i mē à le nghìrè aà, à le ñ̄kwere b̄itswèrè bi baIsrael bya a nda yu, ñ̄ki mbu nghìrè bi tsyá ni m̄anj̄i ȳi d̄an̄ ñ̄khè waa.

²⁶ Ma mùu ajàn ts̄o mē mbè àzw̄i a tsuu a nu nù tswe, a b̄e àkwò ñ̄u aa, àb̄iint̄i ȳi mē a si fà'à a k̄i mbè aa àkwò ayoo.

3

A ku'unə mē tâ bē ka ntswa aləə yaa

¹ B̄il̄m bá, kaa si b̄on̄ mē tâ bù bí ghà'atè bē ñ̄ḡand̄i'innù, ñ̄lon̄ mē isa'a yi'inè ts̄o ñ̄ḡand̄i'innù i ka ȳi t̄ins̄ə tsyàtə ȳi b̄e bí m̄ò'ò.

² B̄i'inè bits̄im, b̄i'inè gha'a fansə n̄i innù. Lâ mbè nù ȳi m̄ò'ò a tswe ghu ȳi mē à si n̄i ifansə innù ghìrè a n̄i innù j̄i mē a swon̄ə aa, bon̄ innù ji i bon̄ m̄ans̄ə, a k̄i ñ̄zi a ajàn ȳi mē mbè yu tswá ìb̄iin̄ú yi tsimè.

³ B̄i'inè ñ̄iñə n̄i àtsan̄ə a n̄ts̄ú ləñə ñ̄ghìrè ni mē tâ à ka nyu'unə n̄i yi'inè. Maa ajàn b̄i'inè zi ajàn ȳi mē mbè b̄i'inè ghìrè a ghèè n̄i mbèè ȳi mē b̄i'inè k̄on̄ aa.

⁴ Kè tâ b̄i'inè wa'atə annù ñ̄lon̄ aban̄ə ñ̄ki. Ka mē a fan̄ fan̄ a k̄i ñ̄tii tsi'i afisè ȳi t̄i aa, bi tsisə aa tsi'i n̄i m̄un̄tsirè àtsisè, ñ̄swun̄ə àban̄ a z̄i àjàn̄ ȳi mē mbè yu tsisè a ghèè àjàn̄ ȳi mē à k̄on̄ aà.

⁵ A k̄i mbè ñ̄ḡñ̄ ñ̄ḡñ̄ a n̄i àləə ȳi mē a tswe a n̄ts̄ú mb̄i'inè aà. Ka mē a k̄ə'ə ñ̄kə'ə aa, mbè tsi k̄i kwèe nt̄i yi a n̄i innù j̄i wè j̄i wè j̄i mē mbè a ghìrè aà.

Wa'atə ajàn ȳi mē mbè tsi'i ñ̄sàà m̄ò'ò i t̄òò ma mù'ù ñ̄ta'a aà.

⁶ Aləə a b̄e aa tsi'i ts̄o m̄ò'ò. A burə mbè aa m̄b̄i ȳi mē ì lùu n̄i innù ji b̄i, n̄tswe ni àdà'à a m̄úm nu b̄i'inè, ñ̄s̄ensə n̄i innù j̄i bi, i ghèè n̄i ìl̄àà a m̄úm nú b̄i'inè tsi'i tsimè. N̄t̄oo n̄i ñ̄tswènt̄i ȳi'inè tsi'i tsim n̄i ñ̄nsàà m̄ò'ò ȳi mē ì lò aa tsi'i a m̄ò'ò Satan ñ̄zi.

⁷ Ñ̄um̄is̄on̄ à z̄i àjàn̄ ȳi mē mbè yu m̄ir̄əs̄ə ñ̄ḡon̄ ñ̄naa tsim j̄i mē tswé a n̄ta'a kè a m̄úm ñ̄k̄i aà, kè a b̄e b̄e n̄àà m̄itsə'ə, kè b̄e b̄is̄iñ̄, kè ìb̄on̄ naà ts̄o n̄o, kè n̄àa ñ̄k̄i, bi leè ñ̄ki ya'a m̄mirisə

⁸ Lâ kaa ñ̄u m̄is̄on̄ kaa a wa'à àjàn̄ ȳi mē mbè yu m̄irisè aləə aa b̄an̄nè ñ̄zi. Aləə a n̄i àyoò ȳi b̄i ȳi mē a ligè tsi'i ligè, ñ̄tsyanə a n̄tsis̄ə, ñ̄luu n̄i ñ̄l̄i' i ȳi m̄bi ȳi mē mbè i zwitè ñ̄u aà.

⁹ B̄i'inè lògè ñ̄gha'asə n̄i ma'àmb̄i Taà yi'inè Nw̄iñ̄ḡon̄ ghu. Ñ̄k̄ii mbu nlògè m̄b̄ogitè n̄i b̄il̄m bi'inè b̄i mē Nw̄i à le n̄nan̄sə waa bi finè yi aa ghu.

¹⁰ M̄ighàà mi ñ̄gha'asə Nw̄i bo bì m̄b̄əḡitè mi fe'è aa tsi'i a n̄ts̄ú ȳi f̄uùrè! B̄il̄m bá, kaa a si k̄u'ùnə ma mùu ajànə.

¹¹ Kaa mbè nan̄əbirè ȳi mē ñ̄k̄i ȳi leè i f̄è'è ghu aa, kaa mbè a wa'à k̄i mbu ka m̄fi'isə ñ̄k̄i ȳi lw̄i.

12 Bìlîm bâ, kaa mbê àtî kòò a wa'a mbàŋ sa'a bê, kaa àti lâmsî kaa mbê wa'ă ikòò koonè bê. Kaa nîlî nîi mē ñkî yî lwî i fè'è ghu aa, kaa mbê ni wa'ă ñkî yî nò ki mfi'isè.

Mîtsyè mîi mē mi lò nî bē aburē aà

13 Nù tsù à tswe a titîi bù yîi mē à tsyèsè ñkîi nanşè nyu'u nî ìnnù i laa ghu atu aa ε? Tâ à ghîrè tâ à fε'ε bì yē tâ àlaa, nîtsya aa a nîm àkòrè nizî yî yî sigînè, a ti ghîrè nî ìnnù jî sigînè a kâ sigîsè nî ìbîi nú yî a nsyè à ni a ndî'î mîtsyè mi ghu.

14 Lâ mbê ò tswe nî àghè'ènnè a múm nîti wò, nî àlwintòŋ, ñka nloò tsi'î àyoò ànnù, ò tsuu ntîi gho ki kwèè, ntuu nî ànnù nîŋkoŋè.

15 Mbuu mîtsyè ma wa kaa i sî aa aburē lô. A ni mîtsyè mî fàa mbî, kaa Azwî Nwî kaa a wa'ă ghu tswè, mi baŋŋè lò aa a mbô izwî jî bî.

16 Adigè yîi mē àghè'ènnè tswe ghu nù a loò bê ànnù yîi mē a ka kwetè yi aa, ìbuurè annù i kē ntswe ghu, a kî nluu nî mbuu ìnnù jî bi jî ghà'atè.

17 Lâ mîtsyè mya mîi mē mi lo a aburē aa, mi tsyâmbîi mfoo nlaa, nîzi nî mbòonè, mbòonè, nyu'utè nî ànnu yîi bē swon aa, ñko ni mîlîŋnè, ñkoonè ni mîntàà mi ìnnù jî sigînè. Kaa nù yîi mē à tswe ni ma muu mîtsyè aa kaa à si jîŋkè, kaa ki'î nî bē kîi mbwe'esè bē.

18 Ìnnù jî tsîŋè i laa mbê mîji mîi mē bi fù'ù nî ñjoo ŋgwè'è jîi mē bē bîi mē bi zî ni mbòonè bi bē nî mbòonè aà.

4

Ŋghîrè àkà'à bu bì mbî

1 Ntsò bo bì fikòrè fii fi tswe a titîi bù, lò aa fè ε? A si njoo jî bi jîi mē mîntîi muu mi yè'ètè, kaa wa'a bii mē tâ nî ñe'esè ntswe aa mē ghîrè mē ni ka nto aa ε?

2 Ni lòò njòò, bεε nî yi ntsuu ni ju tswe aa, nî tigè nîtanşè a nzwitè bē. Ntîi ghuu i yè'ètè njòò, lâ tsò mē kaa mbê nî wa'ă ni ju tswe aa, nî tigè ñyòŋè bù ni bù, ñkîi ntigè ntonè bù ni bù. Kaa nî si ni njoo jya tswe aa, nloŋ mē kaa nî si Nwî betè ni mē tâ à fa a mbo bù aà.

3 Lâ nî yi nte'ε mbetè betè aa, kaa nî wa'ă kwèrè aa nloŋ mē ni betè ni mânjî yîi à si ku'unè aà. Ni betè njoo aa mē ni lògè ki fâ'à nî ìnnù jîi mē i ghîrè nù juu i ka mbòŋè aà.

4 Bù bê bîi mē nî bē tsò mànşyè ñyò'ò yîi mē a jî mâghàbè aa, nî sî zi mē nî bē ki kòŋ mbi yù boŋ ni bàà aa Nwî a ε? Ma muu ajaŋ a bē mē nù ntsîm yîi mē à ni nsùkà'a mbi aa, à ni ñgàŋkîbàa Nwî.

5 Nî tsuu lô lògè mē àŋwà'ànè Nwî a tswèε annù mē swon mē, “Azwî ya mē Nwî à lε nnîŋ a ntîi bî'inè aa a yè'ètè nî ñjoo tsi'î mbê ànnù.”

6 Lâ mbòonè yîi mē Nwî a fa ni a mbo bî'inè aa, i ghîrè ni mē bî'inè baŋŋè ntînsè nîtsyă àzwî àyè'ètè ma yû. Ajăŋ mē àŋwà'ànè Nwî a swon aa mē, “Nwîŋgòŋ a tuu ŋgăŋŋee nu, nîniŋè nî mbòonè a nu bē bîi mē bi baŋŋè ñsigîsè nî ìbîinù waa a nsyè aà.”

7 Lâ, nî sigîsè mbîi nù yùù nîfa a mbo Nwî, ñka ntuu nî ànnù Satan boŋ à ka ki ñkhè nî ghuu.

8 Ni ka nyonşè ni a mbèε Nwî tâ à ki kaa nyonşè ni a mbèε bù. Nî si'î mbô muu mbâ, bu ŋgăŋghîrè ìnnù jî bî. Nî ghîrè tâ mîntîi muu mî laa mbâ bu bîi mē nî tswe ni mîntîi mi mbaà.

9 Nî ka njəŋnè, ntigè mbo'o, ñkîi nyè'è; tâ nîwyê nuu baŋŋè mbəŋ ntigè niyè'è, ñghîrè tâ nîdorè nuu nî bəŋ ntigè ajəŋnè.

10 Nî sigîsè mîbîi mî nú muu a nsyè a nsi Mmà'àmbî, boŋ à ka ŋentè ghuu a ndəŋè.

Ŋwà'àsè nloŋ annù ñka nsya muswêbo a nu ndîm ghò muKristo

¹¹ Nì tsuu ghuu bù ni bù ki firè mbâ bilîm bâ. Nù yîi mē a firè mu Kristo, ñkii nsa'a nii aa, a ligitè aa nòñsè ñkii nsa'a nî nòñsè wâ. Mbə ò ka nsa'a nî nòñsè bəə boŋ kaa ò sî ñû yîi mē a yu'unə nòñsè aa bə, ò bəñnə mbə aa ñgàñsa'a mîsa'a.

¹² Nwîngòŋ à ni tsi'î yùyu yîi mē a fa nî nòñsè ñkii nsa'a aà. A ni tsi'î yù mē mbə a yweensè ñû ñki nzwitè yi. O lògə ibii nù gho aa nî wò a ñka ntsò'otə isa'a ndîm ghò aa ε?

Nwà'asə nlon annū ñkwεε ntii

¹³ Nanşə nyu'utə nì mbâ bu bii mē ni swonə ni mē, “A ka ghìrə bə sii, kə à ka lǒ bə a yoo tâ bǐ'î ghεε fii njò'ò àlà' à lii, ñghεε ntswe ghu a atú àlòò, i tanə mītaa ghu, i nanşə i iswe nì àbǐi ghu aà.”

¹⁴ Kaa nì sǐ ajàn mē ñtswéntii yùu i ka lǒ bə a yoo aa zǐ. Nì bə aa tsi'î tsǒ mbà'à tǐtugə yîi mē i yi mfè'è i bú ñwi'ikə mbwεkə yi aà.

¹⁵ Mbə nì bəñnə ñswonə aa bə mē, “Mbə Mmà'àmbi a beentə boŋ bǐ'î ka tswe bitii, i ghìrə lálà, kǎ i kii ghìrə lili.”

¹⁶ Lá tsítsòŋ ni ñee nî nù juu, ñkii ñkwεε nî ñìgò nuu, kaa a wa'à kù'ùnə.

¹⁷ A nlwǐ'isə, nù yîi mē à sǐ annū yǐ sigìnə yîi mē à zi mē a ku'unə a ñghìrə aa, ghìrə aa, à ghìrə bǐ.

5

Nwà'asə ñgǎñkabə

¹ Ñgǎñkabə, yu'utə nǐ annū yîi mē mē swonə ni a mbo bù aà. Nì ka mbo'o, ñkii nyə'ə nî tii nlon ñgi'i yîi mē i zǐ a nu bù aà.

² Afù'ù yuu a bwè mē, ñsəkə i jǐ ñtsə'è juu.

³ Ntsəbè i kô mē gold ghùu a bò'ò ni silva ghùu. Ntsəbè ma yu i ka bə ayəfə nǐ ñnnù jii mē ni ghìrə aa, i kii tigə kurə nǐ ñjyǎnù yùu tsi'î tsǒ mǒ'ò. Nì ghòtə ñjoo jǐ ghà'atə ñləə nǐ ñjwi julà mē ni njwi nlwǐ'î ñjǐmè aà.

⁴ Kaa nì burə tǐ ñkabə bə bii mē bi fa'a a mûm mǐnsòò bù aa tû. Yu'u nì àjàŋ mē bo ghàantə aà. Niyə'è ni bə bii bi fù'ù mijǐ muu a mûm ñsòò aa nì ghèè mē ñku'u a tōŋnə Mmà'àmbi Mbu'utəmbi.

⁵ Ntswéntii yùu i luu nì ñjoo jii mē i ghìrə nù yùu i boŋə aà, wa nì nanşə mē ñji mbǐ. Nì jǐ mē mfanəkə mfε'ε ntigə mbə tsǒ nàà jii i yu'utə nǐ ñjwi yîi mē bi ka wə waa ghu aà.

⁶ Nì sà'à mē mǐsa'a mi bə bii ñnnù jyaa i tsinə aa, ñniŋ ñgi'i a nu bo, ñzwitə nǐ bə tǐ ñji'i, kaa bo wa'à waa kwε'è.

Ntswà ntii bo ñka ntsà'atə Nwǐ

⁷ Nì ka ntswa mǐntii muu mbâ bilîm mbâ, ñywe'e a njwi yîi mē Mmà'àmbi à ka yǐ bú zǐ aà. Nì yə àjàŋ yîi mē ñgànligə mǐnsòò a tswa ntii yi nyu'utə ni mē tâ ñsyε ghìrə mijǐ kǒ'ò aà. Ntswa nǐ ntii yi mbe nǐ noò ñtsú mbəñə bo bi noò ñtsyábèè tá fù'ù mijǐ myá.

⁸ A ku'unə mē tâ nì ka ñkii ntswa mǐntii muu. Nì tswa abiintii yu tâ à tǐnsə ñlon mē noò ñzi Mmà'àmbi yi'inə à kòontə mē aà.

⁹ Nì tsuu ghuu ni bù ni bù ki ghàantə mbâ bilîm bâ, tá tâ Nwîngòŋ à tsuu isa'a a nu bù lǒ niŋə. Wa ñgàn nsa'a mǐsa'a wa à kòontə mē, wa à təè a ntsundá.

¹⁰ Bilîm mbâ, nì ka ñwa'atə ñgǎntoo Nwǐ jya jii mē i le sǐ ghàà ni ñkûm Mmà'àmbi aà. Nì lògə waa tsi'î tsǒ àlènsə bə bii mē bi tswa ntii waa a noò ñgi'i aà.

¹¹ Bǐ'inə yə mē Nwǐ à le ñniŋ mbəonə a nu bo aa ajàn yîi mē bi le ntswe ni àtəñəntii aà. Nì yu'u nǐ ànnù ñlonə àtəñəntii Hiob. Nì ki nzi ajànə afù'ù yîi mē à le tǐ bə ni a

njìm Nwĩ à fa ghu mbo aà. Tsi'ĩ annù nîṅkoṅè, Mmà'àmbi a yu'u niyè'è ni bê, ṅko ni mîlîṅnè bê bi.

¹² A mbũ ṅghèè ghu bîlîm bâ, ma ànnù à ni mē, ni tsuu ki kàà. Nî tsuu aburē, kě nsyε, kě ayoò tsu ki lògē kàà ghu. Nî ghìrē tâ ìṅḡ ghùù à bē ìṅḡ, tâ ṅganḡ ghùù à ki mbē ṅgan ṯă tâ Nwĩ à tsuu isa'a a nu bũ lǒ nniṅḡ.

Ntsà'atē Nwĩ ni àbiiintii

¹³ Nù tsù a titii bù à tswe a múm ṅḡi'i aa ε? A ku'unē mē tâ à ka ntsa'atē Nwĩ. Nù tsù a titii bù a doritē aa ε? A ku'unē mē tâ à ka nyē ikòò ṅgha'asē nî Nwĩ ghu.

¹⁴ Nù tsù à tswe a titii bù yii mē a ghòò aa ε? Tâ à too ṅkii a mbo bîlîi bi ndânwĩ tâ bì zi ntsà'atē Nwĩ ghu atu, ṅyo'ò yi ni mîghurē ni Ìkũm Mma'ambî.

¹⁵ Àtsà'atē ma yû mē bi tsa'atē nî àbiiintii a ka ghùrē ṅù nìghòò wa. Tâ Mma'ambî à bu mfa ntswéntii yĩ fu ghu mbô, bεε a bε yii mē à fànsē annù boṅ Nwi à ka lî'inē ibî yi.

¹⁶ Ma mùu ajàn nî ka mbii ifǎnsennù juu bu ni bù, ṅka ntsa'atē nî Nwĩ a atu bù ni bù. Tă tâ mîghòò muu mî ka mfwetē. Àtsà'atē Nwĩ ṅù yii mē ànnù yi a tsinē aa a tswe nî mîdàdà' à mî wè.

¹⁷ Elijah à lε mbaa ṅki mbē ṅùmìsòṅ tsǒ bî'inē. A lε ntsà'atē Nwĩ tsi'ĩ nî òtîi yi ntsim mē tâ mbēṅ tsuu loo. Kaa mbēṅ i wa'à kî nloo a ala'a a atú ìlòò ji tarē nî àtîi.

¹⁸ Ìlòò majya i jyà mē a bú ntsà'atē Nwĩ fu, mbēṅ i swi'inē a aburē ṅghìrē mǎji bú ṅko'ò fu a nsyê.

¹⁹ Bîlîm mîbâ, mîbē ṅù yĩ mo'ò a titii bù a fà'à mánjî ànnù nîṅkoṅ bεε ṅù mò'ò a bú ṅswuṅtē yi mbii ni ghu fu,

²⁰ tâ nî zi mē ṅù yii mē à ghìrē ṅganḡghìrē ìnnù jî bi a ma'atē ìnnù jî bî ji jyà aa, à yweensê òtîi yi a ntsũ nîwô, ṅghìrē bi lî'inē ifǎnsennù jî ghà'atē.

Aṅwà'ànè PETA yi ntsyâmbïi

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yŭ aa a le ṅwà'ànə Peta ṅgàṅtoò Yesu Kristo. Peta à le mbə ñdïi ñdânwï yïi mə à le mbə “ayəfə nî ṅgï'i ya mə Kristo à le nyə aà” (5.1). A le ṅwà'ànə aa a noò yïi mə à le ntswe a Roma bo Mark aà (5.13). A le ṅwà'ànə aa a mbo bɔɔ bi Kristo bïi mə bi le njà'a waa bi tswé mbù'u itoo jïi mə baRoma le si bu'utə a Asia yï Nkè'ətə aà (1.1). Peta à le ṅwà'ànə aṅwà'ànə ma yŭ aa a nlə'ətə mîntii mi bìKrisèn bïi mə bi le si yə ṅgï'i a itoo jïi bə le njà'a waa bi tswé ghu aà. Bi le si tso'ɔ nî àkorə yaa nlon aa àbïintii yaa; ma mùu ajàṅ Peta a tigè ñdiintə nî waa mə tá bo tsuu ló kaa i wò. A le ṅki ṅwà'ànə aa a ndi'itə bìlïi bi ñdânwï tsó yu, (5.1-4) ñdi'i ni mə à le lògə ifà'a wa mə Mmà'ambi à le mfa ghu mbo mə à ka nje'ɛ bɔɔ bi mbïnjərə bi aa (Jɔn 21.15-18) nî ñtïi yi tsimə.

Innù jïi mə Peta à ṅwà'ànə aa i dï'i ni mə à le naṅsə ntswe bo Kristo, a kî ṅwà'ànə aa innù jïi mə yumbɔṅ à le nywe'etə, ñlon mə à le ṅki naṅsə nyə ṅgï'i, ñyi ki ṅkwo ghu mum a ṅgha'asə Nwï ni ñwô ni tsi'i wa ajàṅ mə Yesu à le ṅkè'ənə ghu mbo wa noò mə à le mfa ifà'a ghu mbo mə à ka nje'ɛ mbïnjərə ji aà (Jɔn 21.19).

Peta a swonə ni mə tá bo tsuu ki jəṅnə a nî ṅgï'i yïi bo yə aà. Tá bo tsuu i ki wa'a ni mə aa annù akə le (4.12), ñlon mə mbuu ikwà'ànə jya jïi i tsi'i nî waa laa, i ywe'etə aà àbïintii yaa yïi mə à ni ayoo atindùù, i ghìrə tá à ku'usə ṅkwe, tá bŭ ghìrə baa ṅgha'asə Nwï (1.6-7). Nswonə ni mə wa Kristo à le nyə ṅgï'i aa mə yu dï'i alənsə a mbo bo mə tá bo tigə nyonə nî ìbù'ù mikòrə ji (2.21) ṅka ndoritə mə bo tswé ni àbwarə a nyə ṅgï'i yïi mə Kristo à le yə aà (4.13). Tá bo ka niṅ innù tsim jïi mə i yə nî waa aa, bo bi jïi mə i tsyà waa aa, a mbo Nwï yïi mə a ləntə ni waa laà (4.19; 5.7). Nŭ a bə yə ṅgï'i boṅ à kəntə ṅghirə ìbï (4.1). Bo bə bɔɔ yətə ṅgï'i boṅ Nwï à ka ghìrə ìbɔṅ a nu bo tá bo bu ntii fu (5.10). Tsó mə bo yə ṅgï'i laà aa, bo ka yï kii kuu a mŭm nìgha'a ni Kristo (4.13-14).

Peta à le naṅsə dï'i a mbo bìKrisèn a bē bïi mə bo ni bu aà: Bo ni aa bə bi Nwï, àtoo yïi mə a laa maṅsə aa, ṅki mbə ṅgāṅmà'a Nwï. ṅki nswonə ñji'i ànnù yïi mə bo tswe ghu fàa mbi aà: Nwï à tso'ɔ waa nləə fàa mbi aa mə tá bo ṅka ṅgha'asə nii, ṅkè'ənə nî ìnnŭtsyâmbɔ jïi mə a ghìrə aà (2.9), ṅkii ṅghirə nî ìbɔṅ (3.9,13), ñlwi'i a mŭm àkòṅnə, ñlon mə àkəṅnə a kusə innù jï bi jï ghà'atə aà (4.8). Tá bo tswe fàa mbi tsó bə bi Nwï, ñyè ni mə bo laa maṅsə tsó Nwï yumbɔṅ (1.15,16) ñzi ni mə bo bə aa bìgii, mbə batoo ghu (2.11), ñlon mə ala'à yaa a tswe aa a aburə aà.

Bi yatə aṅwà'ànə yŭ aa laà:

1. Nji'innŭ aṅwà'ànə yuà 1.1-2
2. Awa'atə ñlon annù ajàṅ mə Nwï a yweensə bē aà 1.3-12
3. Adi'itə ñlon annù ntswəntii yïi ì laa aà 1.13—2.10
4. Ajàṅ mə bìKrisèn tswe ni ntswe a noò yïi ṅgï'i ì yə waa aà 2.11—4.19
5. Ajàṅ mə bìKrisèn bi sigisə mibìminú myaa a nsye mfà'a aà 5.1-11
6. Innù jïi mə Peta à le nswonə a nlwï'isə aà 3.12-15

Atsà'atə Peta a mbô ṅghòtə

¹ Aɲwà'ànè yû a lo aa a mbo Peta yï mē à ni ɲgàɲntoò Yesu Kristo aa, ɲghɛ a ni a mbo bɔɔ bi Kristo bïi mē bi ja'a waa a itoo itoo bo tswê tsɔ̃ batoo a ala'a Pontus, Galatia, Cappadocia, Asia, bo bi Bithynia aà.

² A bē bē bïi mē Nwĩngòɲ Tà à tsò'ɔ̃ waa, nyarē nlèè nî bi a nzi yu, Azwĩ Nwĩ a si'ĩ bi laa, mē tâ bo ka nyu'unə Kristo tâ bi ki nyantə aləè yi a nu bo. Tâ ìbòɲ Nwĩ nî mbɔɔnə Nwĩ ì tswē a nu bù nluu.

Nkà'a yïi ì tswen nti, bo bē aà

³ Bì'inè ka ɲgha'asə Nwĩngòɲ, Ta bi Mmà'àmbi yì'inè Yesu Kristo. Ntsya a ɲjĩm ɲko m̀lĩɲnè yì yì ɲwè bi bù mē ɲjwe yì'inè b̀i'inè tigè m̀bɛ nî ntswènti yì mfii, a ɲjĩm àjàɲ yïi mē Kristo à lɛ nyweenə ni nìwo aà. Ma yû a tigè ɲghirə mē tâ b̀i'inè ka m̀bɛ nî ɲkà'á Nwĩ kaa wa'à kaà kè ɲjĩkə;

⁴ m̀bɛ nî a ɲkwɛrə ɲjoo jii mē kaa mbə ki'ì bi'ì, kaa bi ki'ì ɲgi'ì ghu ta, kaa ji wa'à k̀i ɲkwì'inə, jii bi ləə a aburə a mbo bù aà,

⁵ bù bïi Nwĩ a bɛ ni m̀idà'á mi ntsya a ɲjĩm àb̀iinti yuu mē ànnũ ajàɲə à ka yweensə ghuu aa, tâ à yi mfè'è bi naɲsə nyə wa noò ɲlwĩ'ĩ ɲjĩmè.

⁶ Nì ka ndoritə nlon ma yû ka mē a ni mú àti noò nì ka yə ɲgi'ì nlon mbuu ikwà'ànè jii ì ka ki tsi'ì ghuu,

⁷ a nywe'etə a nyə mē àb̀iinti yuu àa yì annũ nĩɲkon lɛ. Tsi'ĩ àtì gold yïi mē mbə bi tâ ɲgi'ì ghuu aa, bi yweètə a ni m̀ɔ'ɔ̃, baa kii ywe'etə ab̀iinti yuu yïi a baɲnə ntĩnsə ntsya gold aa ni m̀ɔ'ɔ̃, tà bɛɛ mē a tsya, bi fa àghu'usə ni nigha'a nî àghum a mbo Nwĩ, wa ɲjwi yïi mē bi ka yì d̀i'ì Yesu tâ à laa aà.

⁸ Ka mē nì b̀urə ti yi yə aa, nì kɔɲə yi, ka mē nì si nii yə aa nì ɲnĩɲ nti ghuu ghuu nu ɲkii ndoritə nî mbuu nidorə yì wè yïi mē kaa mbə ntsù wa'à swonə.

⁹ Nì naɲsə ndoritə aa nlon mē nì kwèrə ìlòɲə ghuu nyon aa ɲjĩm àb̀iinti yuu.

¹⁰ ɲgàɲntoo Nwĩ jii mē ì lɛ ɲkè'ènə mē ìbòɲ Nwĩ yïi mē à ni ghuu ì zĩ aa, bo lɛ si naɲsə nɔɔ mbetə nî ìnnũ nlon annũ nyweenə ma yû;

¹¹ bo lɛ si betə nî ɲû yïi mē, kè noò yïi mē Azwĩ Kristo a lɛ nd̀i'ì a m̀inti bo mē à ka yì yə ɲgi'ì ì yì ki tswē ni nigha'a nii ni yon ghuu aà.

¹² Bi lɛ ɲghirə a laa a mbo bo mē kaa bo lɛ ɲki'ì aa a mbo atu mbĩnũ yaa fa'á, bo lɛ si b̀aɲnə mfa'a aa a mbo bù. Bi lɛ nzi nî n̄too yì ɲsigìnə ya aa a mbbo bù ntsya a ɲjĩm Azwĩ Nwĩ yïi mē a lo a aburə nsigə aa, a bē ìnnũ jii mē baangel bi lɛ si yè'ètə a nzi tâ à laa.

B̀i'inè ka nzi akòrə nizi tâ à ku'unə a mbo Nwĩngòɲ

¹³ Tâ nì taɲtə m̀inti muu, ntswe nî àlaa atu, nnaɲsə nte'ɛ atú yuu tsim a nî ìbòɲ Nwĩ yïi mē n̄ bɛ aa, mē ì ka yì zĩ wa noò yïi mē Yesu Kristo à ka yì bu fè'ɛ zĩ aà.

¹⁴ Tsɔ̃ bɔɔ bi ayu'unə, ni tsuu mà'atə ìbĩnũ ghuu tâ ìnnũ jii mē ìbĩnũ ghuu ì yè'ètə aa tâ ì ka ntsyasə nî ghuu tsi'ĩ tsɔ̃ ajàɲ mē nì lɛ ntswe ni b̀ibù'ù a mbĩ aà.

¹⁵ Lá tâ nì ki nlaa a nî ɲgòɲ ìnnũ tsim jii mē ni ghìrə aà, tsi'ĩ tsɔ̃ mē yu wa yïi mē à lɛ ntwonə ghuu à làa aà.

¹⁶ A ajàɲ mē aɲwà'ànè Nwĩ a swonə aà, mē, “Nì laa tsi'ĩ tsɔ̃ ajàɲ mē mē ki nlaa aà.”

¹⁷ Tsɔ̃ mē ni twon nî Nwĩ ni Taà ghùù a noò yïi mē ni tsà'atə Nwĩ aà, a bə yu wa yïi mē a lèntə ìnnũ bē kaa ɲki'ì nì ɲjĩm ɲù bii, nyon aa bə ni m̀ghìrinə mi ìnnũ myaa aa, tâ nì ka nzi akòrə nizi yuu ni n̄bɔ'ɔ̃, a ni noò n̄tsim yïi mē nì tswē a itoo dàɲə aà.

¹⁸ Nì zi mē bi lɛ ntsu'u atú yuu a ni ìnnũ adàɲə dàɲə jii mē nì lɛ nlogə a nu b̀itaa buu aa, kaa à lɛ ɲki'ì aa nì ɲjoo jii mē ji bi'ì tsi'ĩ tsɔ̃ àtì silba kè gold aa bē.

¹⁹ Bi lɛ mbàɲnə n̄tsu'u atú yuu aa nî àləə t̄indũ Kristo ya, tsi'ĩ tsɔ̃ yì mú m̀bĩɲjèrə t̄i àlò'ò kè àbà.

²⁰ Nwĩngòŋ à le ntsɔ'ɔ yi nləə mboŋ tâ bì nan̄sə mbi yù. Lâ bi kiì òndi'i yi a nî ònjwi nlwĩ'ĩnjĩm jù mbi'i ŋgaa yù.

²¹ Ntsya ghu njĩm, nì ləə ònti ghu a nu Nwĩ, yĩ mə à le nyweensə yi nì nìwo, mfa nĩgha'a ghu mbo mə tâ àbĩinti yuu, nì mbê yù, tâ ì tswə a mum Nwĩ.

²² Tsi'ĩ tsɔ ajàn mə nì s'ĩ mē mĩnti muu mi laa, nyonə a ajanə mə ni yu'unə annù nĩŋkoŋ aa, ŋki ntswe nì àkòŋnə annù nĩŋkoŋ a nu bìlĩm buu aa, tâ nì nan̄sə ntswe nì àkòŋnə a nu bù nì bù yĩ mə a fə'ɛ aa mùm ònti bù.

²³ Bi bù mē ònjwe ghuu nì tigə bə bĩ fii, kaa ŋki'i aa nì ayoo ŋgwè'è yĩ mə mbə a bwè aa bē, mban̄nə mbə aa a nì àyoo ŋgwè'è yĩ mə kaa mbə a ki'ì bwè aà, ntsya aa a njĩm nĩghaa nì Nwĩ nì nì tswə nti òki nlwi'i nĩŋkoŋ aà.

²⁴ Nlon mə,

“Njyānū òntim ì bə aa tsi'ĩ tsɔ ŋgèè,
nĩgha'à nì nì tsim nì kī mbə aa tsi'ĩ tsɔ ìbwĩ'i ŋgèè.

Ŋgèè ya ì yi mbərə aa, ìbwĩ'i ŋgèè jya ì wokè yi.

²⁵ Lâ nĩghaa nì Mmà'àmbi nì lwĩ'ĩ nĩŋkoŋə.”

Nĩghaa ma nya a bē òtoo yĩ òsigìnə ya mə bi le nswonə a mbo bù aà.

2

Ŋgò'ò ya yĩ ì tswə nti aa bo bì àtoo yĩ a laa mən̄sə aà

¹ Tsɔ mə a bə laa, tâ nì me'e ŋgòŋ ònnũ abi'i nti tsim bo bì ònnũ mbwe'esə tsim, nì àbagilə nì àghə'ə̀nə bo bì ŋgòŋ ònnũ ntā ŋgi'i a nì ìkum bə tsim.

² Tā nì bə tsi'ĩ tsɔ bɔɔ bĩ bərə ŋka nyə'ətə nĩbii nì Azwĩ nì kaa bi si fərinə aa tâ nì kwetə ghuu nì ŋkwe ŋkɔ'ɔ nyweenə,

³ òlon mə nì ywè'ètə mə abòŋənti Mmà'àmbi aà.

⁴ Nì zi ghu mbô, a mbo ŋgò'ò ya mə ì tswə nti, mə bə le ntuu, lâ Nwĩngòŋ a bāŋnə òntɔ'ɔ nì yĩ àtìndùu a mbo yu aà.

⁵ Tā nì ki mbə tsi'ĩ tsɔ ŋgò'ò jii mə ì tswə nti bi bɔɔ nì ghuu nì òndā Azwĩ mə tâ nì tswə a nì àtu ifà'a mmà'a Nwĩ yĩ a laa mən̄sə aa tā ki fa nì njoo mmà'anwĩ azwĩ jii mə Nwĩngòŋ a beentə ntsya njĩm Yesu Kristo aà.

⁶ Nlon mə a tswə a mùm àŋwà'anə Nwĩ mə,

“Mə tsò'ò mə ŋgò'ò àtìndùu yĩ àŋanə
yĩ mə mə bɔɔ a nì ŋgò'ò nìbuu nì ndā Zion,

tā tā ŋù òntim yĩ à nĩŋ nti yĩ ghu nu aa

tā à tsuu nì àdìrətu tswə.”

⁷ A mbo bù bii mə nì bii aa à nì ŋgò'ò àtìndùu, lâ à mbo bə bii mə kaa bi sè bii aa,

“Ŋgò'ò ya mə bì bɔɔ bi nda le ntuu aa,

ì bù mē òtigə mbə ŋgò'ò nìbuu nì ndā”

⁸ ŋki mbə,

“ŋgò'ò mə ì ka ghìrə tā bə kwantə ghu,
nìbə alānsə ŋgò'ò mə ì ka ghìrə waa mə bo wo.”

Bo kwantə aa nlon mə kaa bo si nĩghaa nì Nwĩ yu'unə aà. A bē àjàŋ mə Nwĩ à le nte'ɛ ntsɔ'ɔ nləə aà.

⁹ Lâ nì nì ŋgwè'è yĩ mə Nwĩ à tsò'ɔ, mbə ŋgāŋmà'a Nwĩ, Nwĩ yĩ à nì Mfò aa, mbə atoo yĩ mə a laa mən̄sə, mbə bē bi Nwĩ yumbəŋ, mə tâ nì ka ŋke'ənə ònnũ atsyāmbə jii mə a ghìrə. Mbə yu wa yĩ mə à le ntwonə ghuu mfi'isə a mùm ìtugə, nzi nì bù a mùm òkà'à yĩ mə ì tsya mbo aà.

¹⁰ A le mbə a noò yí mò'c aa kaa nì wa'ă bē bī tsu bē, lâ tsîtsòŋ nì nì bē bī Nwī, maà noò, kaa nì wa'ă nī ñko mîlîŋnè Nwī tswé, la tsîtsòŋ nì tswé nì ñko mîlîŋnè yí.

Ibù'ù Nwī,

¹¹ Bilîm bâ bii mē kòŋə aa, tsi'î tsǒ bìgîi fàa mbi, tsi'î tsǒ bē bii mē bi tswé atoo dàŋŋə aa, tâ nì ka ñkhə innù jya jii nnyǎnu yè'ətə, jii mē i mà'a ntsò bo bì mîntîi muu aà,

¹² Tâ nì tswa akòrè nizî yuu yí sigìnə a titîi bì tì zî Nwī, tà bæ bo ti ghàa i swonə nì mē nì ghìrə innù jî bi, bon bo ka yə innù jî sigìnə jya mē nì ghìrə aa, i yí tigə ki gha'asə Nwī wa Njwī ntsò'òtə mîsa'à.

¹³ Nlon ñkwi atu Mmà'àmbi, nì ka nyu'unə bē bìtsim bii bi ləə mē bì ka nsa'a ghuu aà; kə a bə Kaisa yîi à kò'c ntsirə aa,

¹⁴ kə bìgûmnàa bii mē à too mē tâ bo ka ñiŋ njo a abàa bē bii bi fànsə innù aa, mbanə mbeentə nī bē bii mē bi ghìrə innù jii i ku'unə aà.

¹⁵ Nlon mē à nī ñkòŋə Nwī mē tâ nì ka ñghìrə innù jii i tsinə aa, tă kutə mîntsù mî ijîŋtə bē bii mē à nì bibu'u aà.

¹⁶ Tâ àkòrè nizî yuu à bə yí bē bii kaa bi sî waa nì mîŋkîrè mî tsu kwèrè. Lâ nì tsuu annù ajàn yîi mē nì karə nī àtú yuu aa, i lógə i lìgə nī ìlărə i tsyǎ ghu a ñghìrə innù jî bî. Tâ àkòrè nizî yuu tâ bə yi ñgǎŋfà'à Nwī

¹⁷ Tâ nì ka ntwon ikum a nu ñù ntsim, ñka ñkəŋə nì bilîm buu bii mē bu bo bii Nwī aa, ñka mbo'c nì Nwī, ñka ntwonə nì ikùm a nu Kaisa.

Alənsə űgî'i Kristo

¹⁸ Nğǎŋfà'à tâ nì nanşə ñka nyu'unə bità bi afà'á buu bitsim, ntwonə nī ikùm a nu bo, tâ tsuu bə aa tsi'î a mbo bya mē bi dî'i abòŋentîi ñki mbonə nì a nu bù aà. Tâ nì kii nyu'unə nī bya bii mē bi tsə'ə aà.

¹⁹ Nwîŋgòŋ à ka ki beentə aa ñù yîi mē mbə a yu'ù ñyànə nlon űgî'i yîi i kuu ghu nu ti ghə à fànsə ànnù aa, ñlon mē à zî ànnù yîi mē Nwîŋgòŋ a lòò aa, a laà.

²⁰ Mbə a kwetə gho aa nì àkə mē mbə ò fansə annù baa ñghəc nò ò kwèrə nì àtànəntîi aa é? Lâ mē ò banə ñghìrə annù yîi a ku'unə, bi ñiŋ űgî'i a nu wò ñlon annù ma ya, ò kwèrə nī àtànəntîi bon Nwîŋgòŋ à ka beentə ghô.

²¹ Nlon mē Nwîŋgòŋ à le ntwonə ghuu aa a nī ajànə annù yuà, ajàn yîi mē Kristo à le nyə űgî'i a atu bù aa, à le ndî'i aa alənsə mē nì tigə nyonə nī ìbù'ù mîkòrə jî.

²² Kaa à le ñki'i annù tsu fànsə, kaa ànnù mbwe'esè yí tsu a wa'ă ghu ntsù ki mfe'è.

²³ Nòò yîi mē bi le si bègìtə yi aa, kaa à le ñki'i mbègìtə yí tsù kwî'inə, nòò yîi à le si yə űgî'i aa, kaa ñki'i bē ki ñka'atə. A le mbanə ñniŋ ntiŋ yi bə a nu yu wa yîi mē a lèntə innù bē i tsinə aà.

²⁴ Kristo yu mbon à le mbè'e innù jî bî jî'inə a ìbii nu yu a ati banə banə, mē bî'inə kwo a mûm innù jî bi, mbanə ntswe nti a ñka ñghìrə innù jî tsinə. Ajànə mē bi le ñniŋ ìla'a ghu nu aa, bi le mbanə ñghurə aà ghuu.

²⁵ Nlon mē nì le mbə aa tsi'î tsǒ mbinjèrə jii i lèè mbwe, tsîtsòŋ nì bù mē mbiŋ fu a mbô Ntsèembi, bo bì a mbo yu wa yîi mē a bæ mîntîi muu aà.

3

A bon mē banğyè ka nyu'unə bilòò byaa, tâ mbânə ka ñkəŋ banğyè byaa

¹ Tsi'î maa ajàn a bon mē bù banğyè ka nyu'unə bilòò buu, tà bæ mē bî mō'c bi tuu nì ñghàa nì Nwī yu'unə nì kwèrə waa nzi nì bu a mbo Kristo, tsi'î tì ñghàa nì ntsù, tâ à banə bə aa bə a ñjîm àkòrè nizî banğyè byaa,

² a ajàn mē bi yè ajàn yîi mē nì bō'otə nī waa, àkòrè nizî yuu a kî ñlaa aà.

³ Nì tsuu ghìrè mæ nìbònê nuu bə bə n̄i mæ ni kù'ùsə bə nì ñjoo j̄i i lõ a abεε, a ajànə mæ nì ba'a n̄i ìnǒŋ itú juu, ñkii ñwε'ε n̄i ñjoo j̄i mæ bi nanşə nì ìt̄i gold, kè ñwε'ε n̄a itsə'è j̄i sigìnə.

⁴ Tâ nìbònê nuu banə bə bə nya n̄i mæ ni læntə a mum m̄int̄i b̄u, mbə ntsòndòrə ayoo wa ȳi mæ kaa à si n̄i bwe, mæ ni azw̄i ȳi bònə kaa ñk̄i'ì n̄i ghaà, ȳi mæ a nsi mi'i Nw̄i, à n̄i àyoo àt̄indùu aà.

⁵ Aà ajàn ȳi mæ b̄angyè b̄i mæ bi le nlaa manşə, m̄be n̄i ìnnù j̄i mæ Nw̄ingòŋ à le ñk̄a'à a mbo bo, bi le si d̄i'ì n̄i bònê nyaa a ñj̄m ajànə mæ bo le si bònə nyu'unə nì b̄ilò byaa aà.

⁶ Tsi'ì tsǒ ajàn mæ Sarah à le si yu'unə ndoò ȳi Abraham, ñtwoŋə n̄i a ni taà aà. N̄i zi mæ nì laa ntigə mbə b̄ò bi tsitsònê, mæ mbə nì ka ñghirə annù ȳi mæ a tsinə aa, ntsuu k̄i mà'atə mæ tâ ànnù tsu ka mbosə ghuu.

⁷ Tsi'ì maa ajàn a b̄on mæ tâ b̄u b̄iloo ka n̄lentə b̄angyè buu ni m̄anj̄i ȳi à kù'unə aà, ñkii m̄b̄'otə n̄i waa nzi ni mæ bo laa m̄b̄orə ntsya ghuu, ñk̄i nzi ni mæ Nw̄i à f̄a ìbònê yi wa mæ à ni ntsw̄ent̄i aa a mbo b̄u bo b̄itsimə. N̄i ka ñghirə ma mùu ajàn tâ ànnù tsu tsuu atsà'atə Nw̄i yuu lõ k̄inè.

Nyê ñgi'i nlon mighirənè mi innù m̄i sigìnə

⁸ A nlw̄i'isə, tâ b̄u b̄itsim n̄i boonsə ghuu ntswe n̄i àzw̄i ȳi f̄uùrè, ñka ñko n̄i m̄il̄inè ghùu bu ni b̄u, ñtswe n̄i àkòŋnè bilim, n̄i ñt̄i ȳi bònə, ñsigisə nì m̄ib̄i mi nù muu a nsyε a n̄i ìmònt̄i juu.

⁹ Nì tsuu annù ȳi bi a atú ànnù ȳi bi i kwi'inə, ñtsuu mbèḡitè a atú mbèḡitè kwi'inə. N̄i banə ñka ñkwi'inə bə nì m̄b̄onə, nlon mæ Nw̄ingòŋ à le ntwoŋə ghuu aa mæ nì ka n̄in̄ m̄b̄onə a ni b̄è t̄a t̄a ȳu k̄i ñin̄ n̄i m̄b̄onə a nu b̄u.

¹⁰ Nlon mæ,

“N̄u ȳi mæ a kòŋə ntsw̄ent̄i aa,
i k̄i yə m̄itugə mi ñjwi m̄i sigìnə aa,
tâ à ka ntswa alèè yi ñtsuu innù j̄i bi k̄i swonə,
ntsuu innù k̄i k̄i tswεε.

¹¹ Tâ à b̄onkə yi, m̄ma'atə innù j̄i bi,
ñka ñghirə innù j̄i mæ i tsinə aa;
ñka n̄l̄oo m̄b̄onə n̄i ñt̄i yi tsim ñlwi'i ghu.

¹² Nlon mæ Mmà'àmbi a læŋtə b̄è b̄i mæ annù yaa a tsinə aa,
ñyu'u ni n̄yè'è nyaa;
m̄furə n̄i ñs̄i yi a nu b̄è b̄i bi ghìrə innù j̄i bi aà.”

¹³ N̄u ȳi mæ mbə a lænsə ghuu aa à n̄i wò, mæ mbə nì ka nanşə ñkòŋə a ñghirə innù j̄i sigìnə aa ε?

¹⁴ Lâ n̄i laa tε'ε bə ki yə ñgi'i nlon ñkwitu annù ȳi mæ a tsinə aa, b̄on n̄i ka ȳi kwεrə m̄b̄onə. N̄i tsuu a waa k̄i b̄'ò, ñtsuu k̄i k̄i tsigìnə.

¹⁵ Lâ a m̄um ñt̄i b̄u n̄i ka b̄'ò n̄i Kristo tsi'ì tsǒ Mmà'àmbi, n̄i ka n̄tan̄tə nù yùu a ñgòŋ b̄inòò b̄itsim a mf̄a àkwi'i a mbo ñu ñtsim ȳi mæ a lòò mæ yu betə ghuu n̄i ànnù ñlon annù ya ȳi mæ ni bε a mum m̄int̄i b̄u aà. N̄i ti fa akwi'i ya, n̄i k̄a m̄b̄onə m̄b̄'otə n̄i waa.

¹⁶ N̄i ghìrə tâ ñt̄i ghuu laa tà bεε bi ti bèḡitè ghuu, b̄è bya b̄i bi swonə innù j̄i bi m̄bi'i akòrè n̄izi yuu ȳi sigìnə tsǒ ñḡanyòŋ Kristo aa, bo b̄an̄nè ñtswe n̄i àd̄irət̄u.

¹⁷ Nlon mæ a b̄on̄tə a nyê ñgi'i nlon annù ȳi a tsinə aa, mæ mbə a bə ñkòŋê Nw̄i, ñtsyatə ñghir̄è ìb̄i.

18 Nlonj mæ Kristo à le mbaa ñki ñkwo mbi'i innù jï bi ñgàà yï m̀fùùrè, yu wa yï mæ innù jï i tsinè aa, a kwo a atu bè bëi kaa innù jya i s̀i tsinè aa, mæ mbè yu z̀i ǹi b̀i'inè a mbo Nwĩ. Bi zwiètè yi a n̄i ñjyānu a bāñnè ñtswe n̄i ñtséntt̄i a múm àzwĩ.

19 A múm àzwĩ à le ñghèè ñswonjè annù Nwĩ a mbo ìzwĩ j̄i i le ntswe a atsanj aa,

20 m̀bè ìzwĩ j̄i mæ kaa i le ki'i n̄i Nwĩ yu'unè, wa noò yï mæ Nwĩ à le ntswa nt̄i yi nyu'utè, wa ñgù'u Noa, wa noò yï mæ Noa à le si k̀wə abanj ya, mæ mb̀m̀ntè bê, m̀bè bê bi nifwaa, bi le nyweensə waa, ntsya a ñj̄m ñki aà.

21 Annũ mmurə b̀è a ñki, yï mæ à ni finə annù ma yũ aa, a yweensə ghuu ts̄its̀onjè, kaa ñki'i aa àyoo yï a fi'i nsij a ib̄inu bê, m̀banjənə mbè aa n̄iyè'è a mbo Nwĩ ñlonjè aláa nt̄i, ntsya a ñj̄m ànnũ nyweenə ǹwo Kristo

22 yï mæ à k̀ò'ò m̄h̄ ñgh̄ε a aburə, ntigə ntswe a mb̀èè ñikw̄ε Nwĩ n̄i mà'à bo bi baangel n̄i ñgānsa'a abùrè bo bi ìdà'a ts̄im j̄i i tswe a ñji'i m̀k̀òrə yu aà.

4

Kwensə a múm ñtswéntt̄i b̀è bëi bi bii Kristo aà

1 Tsó mæ Kristo à le nyə ñgi'i a múm ñjyānu aa, t̄a n̄i k̄i ñwa'atə n̄i ma yũ ànnù t̄a à ka mfa m̄t̄i a mbo bù nlonj mæ ñu yï mæ à yè mæ ñgi'i a múm ñjyānu aa, à mà'atè mæ innù j̄i b̄i.

2 Ma mùu ajānj kaa a wa'a bù ñka ntswe n̄i àb̀ùgè noò yï mæ à tswe a múm ñjyanu aa ñyè'ètè n̄i bê ñnnù j̄i mæ ñùm̀is̀onj a lòò aà, m̀banjənə ñka nyè'ətè bê ñnnù j̄i mæ Nwĩng̀onj a lòò aà.

3 N̄i mà'atè innù jya mæ n̄i le si gh̄irè a mb̄i aa, a bê ñnnù j̄i mæ b̀it̄iz̄i Nwĩ le si gh̄irè aà, ñtswe n̄i ñtswéntt̄i yàa a múm ìbuurə ñnnù, bo bi ñnnù j̄i mæ ñjyānu i yè'ètə aa, m̀bè ñnnù nno mbaanə, m̀bè ñnnù atsùùrè, ànnũ nt̄i a ñiji, bo bi ànnũ mm̄i m̀k̀obə yï mæ a fwe aà. Wa noò wa mæ n̄i le ntswe a múm ñnnù ma jũ aa à k̀ù'u m̄h̄!

4 A gha'a waa ts̄its̀onj a ajānj yï mæ kaa n̄i si bù m̀boonsə bu bo a ñgh̄irə ñnnù naà j̄i mæ b̀é t̄i ghu kaa wa'a n̄i ìbi n̄i waa ts̄w̄a aa, ñtigə mb̀egitə n̄i ghuu.

5 Là t̄a bo zi mæ bo ka ȳi fa akwi'i ñgh̄àà ñlonj ñgàà yàa a nsi mi'i yu wa yï mæ à tantè mæ yu ka ȳi sa'a bê b̀it̄i bo bi b̀ik̀ù aà.

6 A n̄i ñji'i ànnù yï mæ bi le ñki nswonj ntoo ȳi ñsiginè ya, ñswonj ñki nswonj a mbo b̀iku aà, ñlonj mæ, ka mæ bi le nsa'a waa a múm ñjyānu ts̄i'ì tsó b̀è aa, t̄a bo tigə ntswe a múm àzwĩ ts̄i'ì tsó Nwĩ.

B̀i'inè aa mfa'a n̄i m̀t̄èñnè mi Nwĩ siginè

7 Wa noò m̀m̄è ñjoò ts̄im à tigə a abò. A ku'unè mæ t̄a n̄i tswe n̄i aláa atu, ntsuu ki tsa'a t̄a zi ajānj mæ mbè n̄i k̄a ñtsa'atə Nwĩ.

8 Annũ ȳi wè yï mæ a tswe ghuu aa a bè mæ, t̄a n̄i tswe n̄i àk̀òñnè t̄i m̀è a nu bù ni bù, ñlonj mæ àk̀òñnè a kusə ñnnù j̄i bi j̄i gh̄à'atè.

9 N̄i ka ñkw̄erə biḡi a m̄ila'a bù, t̄i ka nnurikə ghuu bu ni bù.

10 N̄i logè m̀t̄èñnə mya m̄i mæ Nwĩ à fa a mbo bù a atu ni atu aa, ñka mfa'a ni mu a ñkw̄etə bù ni bù ts̄i'ì tsó b̀è bëi mæ bi nanjə nlonjə n̄i ñjoo j̄i mæ Nwĩ à fa a mbo bo ts̄i'ì mbuu mbuu n̄i ìb̀onj yi aà.

11 Ǹu yï mæ a swonj annù Nwĩ aa, t̄a à ka nswonj annù yï mæ à kw̄erə a mbo Nwĩ aà. Ǹu yï mæ a f̄à'a aa t̄a à ka mfa'a n̄i m̀t̄i m̄i mæ Nwĩng̀onj a fa aà. T̄a a n̄i ñg̀onj ñnnù ts̄im, t̄a ñgh̄a'aa gh̄ε a mbo Nwĩng̀onj ñtsya a ñj̄m Yesu Kristo yï mæ ñgh̄a'a n̄i ts̄im bo bi màdà' à mi ts̄im, à ni mi nlwi'i ññk̀onj aà. Amen.

Annũ nyə ñgi'i tsó mu Kristo

12 B̄il̄im b̄a, t̄a ànnù tsuu ghuu ki tsȳa a ni mbuu ìkw̄à'anè j̄i t̄i j̄i i kuu a nu bù aa ts̄i'ì tsó à n̄i ànnù ȳi f̄i mæ a f̀è'è a nu bù.

¹³ Nì banɲə ŋka ndoritə doritə tsɔ̃ ajàŋə mə nì tswe ni àbwarə a mûm ŋgì'ì Kristo aa mə mbə nì yí ŋki ntswe ni nìdorə ŋka ndoritə wa noò mə à ka yí zǐ a mum nìgha'a yu aà.

¹⁴ Mbə bi ka mbəgìtə ghuu òlɔŋ ikum Kristo, boŋ mboɔnə ì tswe a nu bù òlɔŋ mə àzwì nìgha'a ya mə ni Azwǐ Nwǐŋgòŋ aa a tswe a nu bù.

¹⁵ Lâ tâ nù nìbù ghùù à tsuu ŋgì'ì lǒ kǐ yə òlɔŋ mə à ni ŋû òzwitə bə, kə òyərə, kə ŋgàŋfànə, kə nù yíi mə a niŋ abô yi nǐ innù badàŋ.

¹⁶ Mbə nù nìbù a banɲə ŋka nyə ŋgì'ì aa nlon mə à ni Krisèn aa, a tsuù atu kǐ dǎrə. A bāŋnə ŋka ŋgha'asə Nwǐ òlɔŋ mə yu bii ikum Kristo aà.

¹⁷ Nlon mə nòò à kù'ù mē mə ànnǔ ntso'otə mǐsa'a tâ à lɔgìnə, òlɔgìnə aa a ni ŋgǎŋgwè'è Nwǐ. Mbə a banɲə ŋka nɔlɔgìnə aa a nu bǐ'inə boŋ òlwǐ'i bə bya mə bi tɛ'è wa'à nì waa ntoò Nwǐ yí òsigìnə ya yu'unə aa ì ka bə mə akə aa ε?

¹⁸ Tsɔ̃ ajàŋ mə àŋwà'ànə Nwǐ a swoŋ aa:

“Mbə a tsyanə a mbo bə bii mə ànnù ya a tsinə aa a nyweenə

bəə boŋ bǐtìbɔ'ò Nwǐ nǐ ŋgǎŋghirə ònnù jǐ bi ì ka tswe fə aa ε?”

¹⁹ A ku'unə mə bə bii mə bi yə ŋgì'ì nǐ ŋkòŋə Nwǐ aa, tâ bi ka ŋghirə annù yíi mə a ku'unə aà, mbanɲə mfá mǐntǐi myaa a mbo yu wa yíi mə à lɛ ŋka'a waa, nɔlə nǐ ŋkà'á yí aà.

5

Mbinjərə Nwǐ

¹ Mə bu'u mbo a mbo bìlǐi bi ndánwǐ bii bi tswe a titǐi bù, tsɔ̃ ndǐi ndánwǐ yí mɔ'ɔ atitǐi bù, yíi mə à nǐ àyɛfə nǐ ŋgì'ì ya mə Kristo à lɛ nyə aa, ì yí kǐi tswe ni nìgha'a ni wa noò mə à ka yí zǐ aà.

² Nì ka mbe mbinjərə Nwǐ jya mə à ləə a mbo bù mə nì ka nɔlɛtə aa nǐ àbòŋntǐi, ntsuu kǐ lɛntə aa tsɔ̃ bi gaansə ghuu. Nì ka mfa'a ifà'á ghuu ni nìdorə, ntsee kǐ fà'á òlɔŋ aa bə ŋkabə yíi bi tu ghuu ghu aà; ma la a bə ànnǔ ndirətú! Tâ à banɲə mbə aa nlon mə ni naŋsə ŋkɔŋ a mfá'a a mbo Nwǐ aà.

³ Nì tsee waa kǐ sa'a ni nǐtsə'ə, nì banɲə ntswe tsɔ̃ figə a mbo bo.

⁴ Tà Ntsèèmbi yí àkɔ'ò ntsirə wa a yǐ nzi boŋ à ka yərə ŋgù'ú yùù nǐ àtsə'ətu nifò yí ŋweenə yíi mə kaa a si kwǐ'inə aà.

⁵ A ŋgǐŋ ŋgǐŋ, bù bə bǐ kəgə, nì ka nyu'unə bìlǐi; ŋwɛ'ɛ annǔ nsigisə nu a nsyɛ a nu bù ni bù tsɔ̃ àtsə'ə tsi'ǐ bù bǐtsimə, òlɔŋ mə,

“Nwǐ a tuu nǐ ànnù bə bii bi ŋee nù yàà aa

mbanɲə ŋghirə nǐ ìbòŋ a nu bə bii bi sigisə mibǐi mi nù myaa a nsyɛ aà.”

⁶ Nì ka nsigisə mibǐi mi nù muu lâ a nsi mi'ì Nwǐ yíi mə à tswe nǐ àdà'á aa, tà nòò a yí ŋkù'ù a ŋentə ghuu a ndəŋ.

⁷ Nì lɔgə ònnù tsim jii mə ì tsyà nǐ ghuu aa mfa gho mbô òlɔŋ mə àa yu yíi mə a lɛntə annù yuu aà.

⁸ Nì tswe nǐ àlâa atu, ŋka ntswe nǐkirə. ŋgàŋkibàà ghùù, Devil, a karə ŋkəənsə nǐ ghuu, mbo'okə tsɔ̃ nààŋgwè, òlɔɔ nǐ ŋû mə yu ko mmǐ.

⁹ Nì təə ntǐi a mûm àbǐintǐi yuu, ŋka nto nii, nzi mə ŋgì'ì yíi mə ni yə aa, bɔɔ bi màa buu a idigə tsim fàa mbi bi kǐi nyə.

¹⁰ Nòò yíi mə nì bòò mē òyətə ŋgì'ì ma yú aa, boŋ Nwǐŋgòŋ yíi mə a ghìrə ìbòŋ tsim à nu bə aa, yu yíi mə à twòŋə ghuu mə nì yi ŋkuu a mum nìgha'a ni Kristo nya mə ni si mè aa, à ka bú naŋsə ghuu tsi'ǐ yumbɔŋ, ì ghìrə tâ nì təə ntǐi, ì kǐi fa mǐtǐi a mbo bù tâ nì təə ntwiŋ mǐŋgàŋə muu a nsyɛ.

¹¹ Tâ mǐdà'á mi lwǐ'ì ghu mbo nǐŋkɔŋə. Amen.

Atsà'atè yi nlwì'i nìim

¹² A gha aa a kwetè Silas, yìi mē mē zi mē à nì mu Kristo yìi mē a fà'à a mbo Kristo nì ntiì yi tsim aa, mē ta mē ñwa'anē mûntsĩrê àñwà'ànè yú a mbo bù. Mē bu'u mbo a mbo bù, ñkè'enē nì mē, wa à nì ìbòn Nwì yi annù nìkōñ wa ì ghuà; nì tswa, nètē ntii ghu.

¹³ Ñghòtē yìi ì tswe a ala'a Babylon*, yìi mē Nwì à kì ntsò'ò tsǒ à tsò'ò ghūu aa, ì tsà'atē ghūu. Mú ghà Mark a kii ntsa'atē ghūu.

¹⁴ Nì ka ntsa'atē ghūu bu nì bù, ñnōñē nì mighègê muu a nìimê àkòñnè. Tâ m̀b̀òònē ì tswe a nu bù bi tsim bii mē nì bii Kristo aà.

* **5:13** Bè m̀ò̀ǹt̀è nì mē Babylon à nì ñkùm yìi mē Peta à lē ntswè a nu Roma aà.

Aṅwà'ànè PITA yi ayòntè

NJI'INNŪ AṅWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ḡwà'ànə Peta, yī mə à swon mə yumbon, Simon Peta, à nī “ḡgàṅàfà' à bo bì ḡgàṅntoò Yesu Kristo” (1.1), mbə ḡū yī mə à le ntswe bo bì Yesu “wa atu nta'a yī mə i laa mən̄sə” ḡyə ḡgha' à ni a ajāṅə mə à le mbəṅkə ḡkirê yī aà (1.16-18). Kaa Peta à sī swon a fε'ε i bē bīi mə a ḡwà'ànə a mbo bo aà. Tsō mə à swon mə aṅwà'ànə yulà a nī à yi ayòntè yī yu ḡwà'ànə aa (3.1), mbə a bə mə à yī mə à le mfòò ḡḡwa'anə aa, a nī “Aṅwà'ànə Peta yi ntsyambīi,” bəə bon à ki ḡwà'ànə yulà aṅwà'ànə aa a mbo bìKrisèn bīi bi tswe a mbu'u Asia yī ḡkè'ətə aà.

Peta à swon mə yu ḡwà'ànə aa a ḡwa'atə innū jīi Nwī ni Mmà'ambi nī ḡgāṅtoò Nwī lεè ḡswonə aà (3.1,2), a bē innū jīi mə bo tē'ε mē ḡzi (1.12). A ku'ùnə mə yū tsigītə waa tā bo ḡhεε nī mbīi ḡka ḡwa'atə, ḡlon mə Mmà'ambī à dī'ì mə a mbo yu mə nòò ḡkwō yī à kù'ù mē aà (1.14).* Ma mùu ajāṅ Peta a lòò ḡyə mə tā bo lwi'i wa mūm ànnū ḡḡkon yu mə bo dī'ì a nī ḡtoo yī ḡsigìnə ya aà. Aṅwà'ànə yulà a tigè ḡnan̄sə wa'asə nī waa ḡlon bidī'ì bi innū mbwe'esə bīi mə bi ka zi ḡkuu a tītī bo aà (2.1).

Peta à ḡhāa ḡswon ajāṅ yī mə ḡgāṅndī'innū mbwe'esə ma jū i bə aà. I ka ḡe'esə kuu a tītī bo i ki ndī'ì nī ibāṅnənnū ḡlonə Nwī, i ki tuu nī Mmà'ambi yī mə à le nyuu waa aà (2.1). Bə ma bū à nī ḡgāṅmbū'u innū jī bi ḡkīi mbəgītə nī bāburə bīi bi ḡwēenə aa, ḡtərə, ḡluu nī ànnū ajirə, ḡghirə nī innū atsùurə, ḡma'atə mājī yī mə à tsinə aa ḡyonə nī mājī Balam yī mə à le si mfà' à ḡlon aa bē ḡkabə aà, (2.11-15), ḡtswetə nī bə ni innū jya jīi mə ḡyānū jya i yè'ətə aà (2.18). Bə ma bū bī mō'c bi ka yī ki wyē nī ànnū Nwī i betə ni mə Yesu wa mə à le ḡswon mə yu ka yī bū bīi aa à fə lε? (3.3,4).

Peta le ḡtigə ḡwa'asə nī bōc bi Kristo ḡswonə ni mə tā bo ka ḡsyesə nī waa ḡlon mə bə bī ḡhà'ətə ka yī fānsə innu, i tigə ḡhìrə nī innū jīi mə i ka ḡhìrə tā mbi tigə mbəgītə nī ḡtoo yī ḡsigìnə Mmà'ambi ya ḡhu (2.2).

Ma mùu ajāṅ, a tigè ḡndī'itə nī bōc bi Kristo mə tā bo tsuu ànnū ḡgāṅndī'innū mbwe'esə jya ki yu'utə, ḡlon mə Nwī à fà mə mitsyè a mbo bo ḡghirə bo zī yi, ḡkī mfa ḡjoo tsim jīi mə bo lòò a mūm ḡtswētīi yàa a ḡka ḡghirə innū jīi mə Nwī a lòò aà. Tā bo yə mə bo ḡaansə mitīi myaa a ḡghirə innū jīi mə i tsinə aa (1.3-11), ḡkwe ni a mūm ibōṅ Nwī, ḡku'usə nzi nī ànnu Mmà'ambi (3.18) tā yi wa' à nī àlò'c a nsi mī'i Nwī wa ḡjwī ḡlwi'ī mbi tswé (3.14). Nwī à ka yī ḡnan̄sə ta ḡgī'ì a nū ḡgāṅghirə innū jī bi bo bì ḡgāṅdī'innū mbwe'esə, ni bə bītsim bīi mə bi si Nwī bō'c kaa ḡwa' à nī bāburə kə bə bīi bi tswe nī àdà' à a atu bo kīi mbo'otə aà (2.2,3,9,10; 3.7). Nwī à ka yī ḡḡ ḡgī'ì a nu bo ma bū aa tsi'ī a ajāṅ yī mə à le ḡḡ ḡgī'ì a nu baṅgel bya bo bə bītsim bīi mə bi le ḡnīi atu ḡhu mbo, ḡghirə ibi a mbīi aà (2.4,5). Tā bə bya mə bi wyē nī ànnū Kristo, a ajāṅə mə à le ḡkà' à mə yu ka yī bū bīi aa, tā bo zi mə ḡjwī Mmà'ambi ya i ka yī zī (3.10). Tā bìKrisèn ka mbe, ḡghirə nī innū jīi mə Mmà'ambi a lòò aa tā tā ḡjwī mə ya i wāṅsə nzi (3.12).

Bi yatə aṅwà'ànə yū aa laà:

1. ḡjī'innū aṅwà'ànə yuà 1.1-2
2. Ànnū yī mə Nwī à twon bīKrisèn mə baa ḡghirə aà 1.3-21

* : ḡjī'innū Aṅwà'ànə: Mbə Peta à tse ki swon aa ḡlonə ḡon 21.18-19.

3. Ngǎṅndi'innũ mbwe'esè 2.1-22

4. Ajàṅ mē Kristo à ka yĩ bú zĩ a noò ñlwi'ĩ m̀bi aà 3.1-18

¹ Aṅwà'ànè yũ a lo aa a mbo mē Simon Peta, ñgàṅàfà'á bo bì ñgàṅntoò Yesu Kristo, ñghεε ni a mbo bè bii mē Nwĩ à ki mfa abiiintii yĩ atĩnduù a mbo bo tsi'ĩ tsô à yi'i a ñjĩm annũ yĩ àtsině Nwĩṅgòṅ ni Ñgàṅyweènsè yĩ'inè Yesu Kristo aà:

² Tã ìbòṅ Nwĩ ni mboonè yĩ ñwè tã ì tswe a mbo bù ñgha'atè ñghεε a ajàṅ mē ni zi annũ ñlonṅ ṅgaa Nwĩ ni Yesu Mmà'àmbi yĩ'inè.

Ajàṅ mē Nwĩṅgòṅ a twoṅè ní bè ñyarè ní waa aà

³ Mìdà'à mi Kristo mii Nwĩ à fa ghu mbo aa mi fã mē yĩ'inè ni ñgòṅ ñjòò tsim jii mē ñtswèntii yĩ'inè ì lòò aa, bo bì a ṅka mbo'ò Nwĩṅgòṅ, ñtsya a ñjĩm ajàṅ mē bii'inè zi annũ m̀bi'i ṅgaa yĩ, yu wa yii mē à le ntwoṅè yĩ'inè a mum ñgha'a yu bo bì a múm ìbòṅè yi aà.

⁴ Ma múu mánjĩ, a fá ñkà'á yĩ yĩ ñwè bo yĩ atĩnduù ya, mē mbè bii'inè tsyá ghu ñkhè njoo mbi jii bẽ yè'ètè ì tã ni ñgi'i a nu bo aa, mbaṅṅè ntigè ntswe ní àbwarè a mum m̀rè Nwĩ.

⁵ Nlonṅ ma yũ ànnũ, ni ka ṅgaansè mitii muu, a ṅkù'usè ànnũ ñghirè ìnnũ jĩ siginè a atũ àbiiintii, a atu ñghirè ìnnũ jĩ siginè, tã ni ku'usè annũ nzi Nwĩ,

⁶ a atũ ànnũ nzi Nwĩ, ni ku'usè ànnũ ntswá ìbiinu, a atu annũ ntswá ìbiinu, ni ku'usè atàṅṅentii, a atu atàṅṅentii, ni ku'usè annũ ṅka mbo'ò Nwĩ,

⁷ a atu annũ a ṅka mbo'ò Nwĩ, ni ku'usè annũ ṅka ṅkòṅ bilim buu, a atu annũ ṅka ṅkòṅ bilim buu, ni ku'usè akòṅṅè.

⁸ Nlonṅ mē mbè ni ka ñghirè ma jũ ìnnũ ma múu ajàṅ ñghεε ní m̀bii bəè boṅ ni ka ki fà'a siginè ì kii koonè ni m̀ntà a múm ànnũ a ajàṅ mē ni zi Yesu Kristo Mmà'àmbi yĩ'inè aà.

⁹ Nlonṅ mē ñũ yii mē ma jũ ìnnũ ì boṅ ghu mbo aa, à ní m̀fè'ènè, kaa a ki'ì ni m̀bii yè, boṅ à lèè ñki nli'inè mē bi le mbaa nsĩ'ĩ yi a ní ìnnũ jĩ bii jii ìwènè.

¹⁰ Tsó mē a bə laa, bilim bá, tã ni ka ṅgaansè mitii muu, a naṅsè mbii ajàṅ mē Nwĩṅgòṅ à twòṅṅè ghuu ṅki ntsò'ò ghuu aa, ñlonṅ mē ni bə ki ghirè ma múu ajàṅ boṅ kaa mbè ni wa'à wò.

¹¹ Ma múu ajàṅ boṅ bi ka naṅsè ṅṅa'a mánjĩ yii à tsyámbo aa a mbo bù a ṅkuu a múm ànnũ nífó ti mē Mmà'àmbi ni Ñgàṅnyweensè yĩ'inè Yesu Kristo.

¹² Tsó mē a bə laa, mē ka ghèè ní m̀bii a ṅka ṅwa'atè bù ní ìnnũ ma jũ, ka mē ni tē'ε nzi, ṅki ñtinsè a múm ànnũ ñṅkoṅ yii mē ni tswe ni yu aà.

¹³ Mē wà'atè mē a ku'unè mē, ajàṅ yii mē mē bùrè ntswe fãa mum ghulà ìbiinu aa, tã mē ka ntsigite ghuu, ṅwa'atè ní ma jũ ìnnũ a mbo bù.

¹⁴ Tsó mē mē zi a laa mē noò yii mē ka mà'atè yulà ñjyãnu aa à tìgè a abo aa, a ajàṅ mē Mmà'àmbi yĩ'inè Yesu Kristo à dì'ì mē a mbo mē aà.

¹⁵ Mē kii nloò a nyè mē, noò yii mē mē mà'atè mē ghuu aa, tã ni zi ajàṅ mē mbè ni bú ṅka ṅwa'atè ma jũ ìnnũ a ṅgòṅ bìnòò bì tsimè.

Ajàṅ mē bii'ĩ le mbè ayəfè ni ñgha'a ni Kristo aà

¹⁶ Kaa bii'ĩ le ṅki'i lògè aa nnyalà'à jii mē a wa'atè m̀tsyè mi bē aa a ntò'otè m̀dà'à mi Mmà'àmbi yĩ'inè Yesu Kristo bo bì ajàṅ mē à le nzi aà. Bii'ĩ bumbòṅ, bii'ĩ le nyè ñgha'á ni ni m̀dà'á mi.

¹⁷ Nlonṅ mē noò wa yii à le ṅkwèrè ñgha'a bo bì àghu'usè a mbo Nwĩṅgòṅ Tã aa, ñjii ya ì kii ñzi ghu mbo, a ni ñgha'a ni nífó ñswonè ni mē, “Aá Mú ghà ghuà, yii mē mē kòṅṅè yi, ṅki naṅsè ndoritè nlonṅ ṅgaa yii.”

¹⁸ Bii'ĩ bimbòṅ le nyu'u ñjii ma yũ a ajàṅ mē ì le ñghàà a aburè aà. Nlonṅ mē bii'ibo le ntswe wa atu nta'a mē ì laa m̀nsè aà.

¹⁹ Ma mùu ajàṅ bǐ'í naṅsə mbù m̀beentə ntoo ya yǐi mə ṅgǎṅntoo Nwǐ i le nswonə aà. A ka bə annù yǐ sigìnə a mbo bù a nte'ε atú yuu a ni ma yú ànnù, tsi'í tsǒ ṅkà'à yǐi mə i ta a nǐ àdìgè yǐ fǐi aa, i ywe'e a noò yǐi mə abèè a ka fu'u, ta tá finjònṅ fǐ atútugè tá fǐ fè'ε a mum m̀ntii bù.

²⁰ A ni annù ntsyà m̀bǐi, a ku'unə tá nǐ zi tá à laa mə, kaa annù yǐi mə ṅgǎṅntoo Nwǐ i swonə a múm àṅwà'ànə Nwǐ aa, kaa à sǐ aa annù amòòntə ṅú bə.

²¹ Nlonṅ mə kaa ànnù tsu yǐi mə ṅgǎṅntoo Nwǐ i swonə aa, lèè ṅkǐ'i aa a nǐ ìnnù jǐi mə bə m̀òòntə nswonə lô. I bǎṅnə ñlo aa a mbo bə bǐi mə Azwǐ Nwǐ a tintə a waa, bo kwèrə a mbo Nwǐ nswonə.

2

Bìdì'ì bi annù bi mbwe'esə

¹ Tsǒ mə ṅgǎṅntoo Nwǐ m̀bwe'esə i le mfè'ε a titii bə bya aa, tsi'í maa àjàṅ bìdì'ì bi annù mbwe'esə ka kǐi fè'è a titii bù. Bo ka kǐi ṅṅe'esə zǐ nǐ ìnnù jǐi i ka ta ṅgǐ'i a nu bù, i kǐ dǐ'ì nǐ ìbǎṅnənnù nlonṅ Nwǐ i kǐi tuu a Ta wa yǐi mə à le nyuu waa. Ajàṅ yǐi mə bo ghìrè maa ajàṅ aa, tá à ghìrə mə tá bi waṅsə nta ṅgǐ'i a nu bo.

² Bə bǐ ghà'àtə ka yǐ yònṅ bǐ mǎnjǐ bi ìbuurə ìnnù jyaa jǐ swèrə nswèrə jyaa, tá bǐ tǐgə mbəgìtə ni mǎnjǐ ànnù nǐṅkonṅ wá.

³ Ajàṅ mə bo kǒṅ ṅghotə ṅjoo aa, bìdì'ì binnù bi mbwe'esə ma bú ka yǐ fù'ù waa a nu bù, ajàṅ yǐi mə bi ka yǐ kǐ swonə mǐghàà mǐ mbwe'esə a mbo bù. Lá bi tànṅtə mə a ṅú nsa'a waa nlogìnə a ṅgu'u, kaa ṅú yǐi mə à ka ta ṅgǐ'i a nu bo aa, kaa a wa'à kǐi m̀bwii.

⁴ Kaa Nwǐ à le ṅkǐ'i baangel bǐi bi le mfànsənnù aa lǐṅè m̀bǎṅnə ntii waa mma'a a múm àtsùmə m̀w'ɔ, ṅkoo waa a nǐ àtsaṅ a múm m̀fǐi ìdìgè bo yu'utə nǐ ṅjwǐ ntsò'òtə m̀sa'a yá.

⁵ Kaa Nwǐ à le ṅkǐ'i atu mbi yǐ m̀bǐi lǐṅè, à le m̀bǎṅnə ṅghìrə ṅkǐ mǐyaa i bwesə m̀bǐ bǐ tǐ b̀'ò Nwǐ ya, a bǎṅnə ñyweensə aa tsi'í a Noa yǐi mə à le sǐ swonə annù yǐi mə a tsinə, bo bǐ bə bǐ m̀w'ɔ bi sǎmbaà.

⁶ Nwǐ à le mbəṅ ṅjò'ò ala'à Sodom bo Gomora a nǐ àbù ajàṅ yǐi mə à le niṅ isa'a a nu bo mburə ntsigə waa mbwesə aa mə tá bo bə alènsə a mbo bǐtǐ b̀'ò Nwǐ.

⁷ Lá à le yweensə a Lot yǐi mə n̄t̄i yǐ i le sǐ bǐ'i nlonṅ ìbuurənnù ṅgǎṅabǐ'i ntii, bə bǐ tǐ b̀'ò n̄ṅsə bya

⁸ (nlonṅ mə ìnnù jǐi mə ṅú ma ghú mə ìnnù jǐ i le ntsinə aa à le sǐ yu'u ajàṅ à le ntswe a titii bo aa, i le sǐ ghìrə mə tá n̄t̄i yǐ yǐi i le ntsinə aa ka ntsə'ə a atú ṅjwi a atú ṅjwi nlonṅ mǐghìrənə mǐ ìnnù myaa mǐ tǐb̀'ò n̄ṅsə.)

⁹ Ajàṅ muu a dǐ'ì ni mə Mmà'àmbi à zǐ àjàṅ yǐi mə mbə yu yweensə bə bǐi mə bi b̀'ò Nwǐ a nǐ ìkwà'ànə jǐi i tsi'í waa laa, ṅkǐ nzi ajàṅ mə mbə yu niṅ njò a nu bə bǐi mə ìnnù jyaa i sǐ tsinə aa, n̄l̄ə waa ghu mum i yǐ nywe'e wa ṅjwǐ ntsò'òtə m̀sa'a;

¹⁰ ñnaṅsə niṅ aa a nu bə bya mə bi yònṅ ìnnù nsiṅ jǐi mə n̄j̄ǎnú yaa i yè'ətə aa, m̀bǎṅnə ntsa'a nǐ bə bǐi tswé nǐ àdà'à a atu bo aà.

Bìdì'ì binnù bi mbwe'esə ma bú bo naṅsə ṅkwèε ni m̀ntii myaa kaa wa'à b̀'ɔtə ni a ṅka mbəgìtə nǐ baburə bya mə ṅwèènə aà.

¹¹ Tsi'í baangel bǐi mə bo tǐi, ṅkǐ ntswe ni m̀idà'à n̄tsya ṅgǎṅdǐ'ìnnù mbwe'esə ma jù aa kaa mbə bi kǐ'i ìnnù jǐi bi a mbəgìtə bo ghu a nsǐ Mmà'àmbi swonə.

¹² Lá bə ma bú mə bi bə tsi'í tsǒ n̄àà m̀tsə'ə mə bi jwe mə mbə bi ghèsə ṅko nzwitə aa, ṅghìrə nǐ ìnnù tǐ m̀tsyè aa, bo burə m̀ma'a ni m̀ghàà mǐ mbəgìtə a nǐ ìnnù jǐi mə kaa itú jyaa sǐ ghu laà. Baa ghèsə tswa waa, i kǐi tsə ṅgǐ'i a nu bo.

13 Bi ka yĩ tu waa a nĩ ñgi'i tsi'i tsò àjàn mē bo kii nghirē bē bĩ mō'c bi yē nĩ ñgi'i aà. Bo ji mbĩ yàà a si'inē, nghirē bē innū jii mē i so'otē a atu bo. Bo zĩ mboonse bubo a noò yii mē ni ji a mùm ñghotē aa, mbē ilo'c jii bi, ñdirisē nĩ àtú bē.

14 Bo kii ñkōñē aa tsi'i ànnū nte'ē mi'i myaa a nu bāngyē bi ajirē, kaa mbē bo kii innū jii bi yurē. Bo tswētē ni bē bii mē bi burē ti kwi aa, nghirē ni mē tâ bo wo. Bo mirisē mĩntii myaa a ñka ñkotē njōò. Ndòò Nwĩ ì tswe a atu bo.

15 Bo mà'atē mē mājji yii mē à tsinē aa, ntigē mbwē mājji wàà, bo yōn mē mājji yii mē Balam mu Boer à le nyōñē, yu wa yii mē à le ñkōñ mē yu tswe nĩ àbii a mùm innū jii bi aà.

16 Bi le ñghààntē yi nlon ibi yi. Jākāsī yĩ à le ñghàà nĩ ñji ñù, ñkin annū yii mē ñgāñntōò Nwĩ wa yii à le ñghē yu burē baanē tsi'i bāanē ghirē aà.

17 Bē ma bú bi bē aa tsi'i tsó binañebirē bii mē bi yòñkē mē, ñki mbē tsi'i tsó mbà'à yii mē àfisē a tii ñghē ni yu. Nwĩ à lèè mē adigē a mbo bo wa a mùm àtaa yĩ fi ya mē a tso ntso aà.

18 Bo ghàà mighàà mi kī ñtērē mi ajāntē, ñlogē nĩ innū atsùurē jii mē nyanū jyaa i yē'ētē aa, ntswetē nĩ bē ghu ñko, bē bii mē bi ghensē ñloginē ñkhē mfē'ē a titii bē bii mē bi tswe a mùm ñfansēnnū aa.

19 Bo ka'à ni mē bo ka kētē mīñkirē a nu bo, lâ bo bīmbōñ bi burē ka kwērē waa ni mīñkirē mi aghubē; nlon mē ànnū yii mē kaa mbē ñù a wa'a ibiñū yi ghu mbo kwērē aa, a tigē nghirē yi aa a nĩ àbù'ú yi.

20 Nlon mē àjàn yii mē bo le ñkhē annū nsin mbi jù, nyōñ a ñjim ajāñ mē bo le nzi Mmà'à mbĩ yi'inē mē ni Ngānyweensē yi'inē Yesu Kristo aa, mbē bo bú ñghē nniñ ibiñū waa ghu ñkwērē, i kii ñtigē ntii ntsyà nĩ waa aa, ma la a bē mē àtii ñlwĩ'i ñjim ma yū a bù mē mbi'i ntsya yi ntsyāmbii ya a mbo bo.

21 Nlon mē a le mbaa mbōñtē a mbo bo mē boñ kaa bo le ñki'i a mājji yĩ ñtsinē wa zĩ. Ntsyatē ajāñ mē mbē bo zi ñki mbu mbēñkē waa mma'atē ndi'i jii làà jya mē bi le mfa a mbo bo aà.

22 A fē'ē a nu bo làà aa nlon aa ajāñ mē ñghàà nĩ nānaa ni annū ññkōñ nya ni swōñ mē, “Mbu ya ì bù mē ñghē ñji afikē yi ya fu.”*

3

Annū ajāñ yii mē Yesu à ka yĩ bú bii aà

1 Bilim bā bii mē mē kōñē aa, àà àñwà'ànē yii i ywe'e ji baa a yuà mē mē ñwà'ànē a mbo bù. A mùm ññwà'ànē ma jū mē lòò aa ñwà'àtē a mbo bù, i kii tsigētē mĩntii muu bo bi ñmòntē juu mē ni ka ñwa'atē nĩ innū jii i ku'unē aà.

2 Mē ñwà'ànē aa mē tâ nĩ wa'atē mighàà mya mē ñgāñntōò Nwĩ jii i laa mājñsē ji annū ññkōñ jii ñgu'u le nswōñē aa, bo bi ñdi'i Mmà'àmbi Ngānyweensē yi'inē yii mē ñgāñntōò ji bi le mfa a mbo bù aà.

3 Annū yi ntsyāmbii yii mē mē lòò mē ni zi aa a bē mē, àa yĩ bē wa ñgù'ú mbi yĩ ñlwĩ'i ñjimē aa tâ bē bĩ mō'c fē'ē ñka ñwyē nĩ ànnū Nwĩ, nghirē bē innū jii nyanū yàà i yē'ētē aa

4 mbetē ni mē, “Yesu wa mē à le ñkà'a mē yu ka yĩ bú bii aa à fē le? Mē ñloginē a nsi bitāà bi'i bii bi leē ñkwōkē aa, ñloginē a noò yii bi le nnañsē mbi yū aa, kaa ànnū tsu kaa a burē ti kwensē aà!”

5 Bo tuū ñwà'àtē mē a ñgu'u, Nwĩ a le ñghàà aa ghàà àbùrē a fē'ē, ñki mbu ñghàà ñsyē i fē'ē a mùm ñkī, a lògē aa ñki nañsē nsyē ghu;

6 àà ñkī ma ghú mē i le mbu ñkō'c ñlwensē nsyē yii ì le ntswe maa ñgù'ù aa mbwesē.

* 2:22 Prov. 26.11 “Kwinjām wa mē bi si'i aa, à bù mē ñghē mbiñkē yi wa a mùm àtsitsa'a.”

⁷ A ki bə aa tsi'i nìghàâ ni ma nû mə ni ləə aburə bô ònsye yï mə tswe tsîtsòŋə aa mə tâ mɔ'ɔ yi ntòò, nìləə nyu'utə aà òjwí òtsò'òtə mîsa'a, òjwi ya mə bi ka yï tsə ŋgí'í a nû ògàŋtibò'ò Nwí.

⁸ Lá bìlím bá, nì tsee má ànnù ghuà lǒ lí'inè, mə a mbo Nwí, òjwi yï m̀fùùrè ì bə aa tsi'i tsǒ ìlòò ntsù'ù, ìlòò ntsù'ù ì kî m̀bə aa tsi'i tso òjwi yï m̀fùùrè

⁹ Kaa à sî bə aa mə Mmà'àmbi a wè'ènə a nìèè òkà'á yï, tsi'i tsǒ bə bì mɔ'ɔ bi m̀òntè aa. A bàŋnè òtswa aa ntii yi òlòŋ mə kaa à sî lǒò mə òù yï m̀fùùrè à yi mbwɛ, a lǒò aa bə mə tâ bə bìtsim bəŋkə m̀intii myaa, ma'atə ibí waa.

¹⁰ Lá òjwí m̀mà'àmbi ya ì ka yï zǐ aa tsǒ òyèrè. A ka yï bə maa òjwi aa, tâ àbùrè à ju'u ni òjǐ yï ǹtì òghɛɛ mbwɛ, tâ òjoo jii ì tswe a aburə aa tsi'i tsǒ m̀njòŋ ni sàŋ ni ǹnòò, tâ ì kî òkhi ntso, tâ ònsye nì òjòò tsim jii mə ì tswe ghu aa tâ mɔ'ɔ tɔɔ tâ ì khi tsimè.

¹¹ Tsǒ mə òjoo tsim ì ka yï bwɛ ma mùu ajàŋ aa, bì'inè tigə ntswe nì m̀bə aa ajàŋə mbuu bə ghuu aa ɛ? A bəŋ mə tâ m̀ghìrìnè mî innù muu laa, tâ nì ka m̀bɔ'ɔ nì Nwí,

¹² tǎ tigə bɛ ì kii ghìrè ni mə tâ òjwí Nwí ya tâ ì wàŋsə nzi, là'a òjwi ya mə àbùrè a ka yï khi ì tso, tâ òjòò tsim jii ì tswe a aburə aa tâ mɔ'ɔ ì tɔɔ tâ ì sàŋnə.

¹³ Lá a ajàŋə mə Nwí à kà'a aa, bì'inè yu'utə nì àbùrè yï fii bo bì ònsye yï m̀fii yï mə ì ka yï luu nì innu jii ì tsinə aà.

¹⁴ Maa ajàŋ, a bìlím ba bìi mə m̀è kòŋə aa, tsǒ mə ni bɛ innù ma jù aa, nì ka ŋgaansə m̀tì muu mə tâ nì yi ntsee nì àbà kè àlò'ò a nsi Nwí tswe, m̀bàŋnə yï òtswe bə nì m̀bɔɔnə bu bo.

¹⁵ Nì yè m̀è òjǐ'í ànnù yï mə Mmà'àmbi à sî wàŋsə nzi aa, ì bə aa abwarə mə a fa a mbo bù mə nì yï nyweenə. Aà ajàŋ yï mə mumaà yì'inè Paul, yï bì'inè kəŋə aa, à lɛ òkí ŋwa'anə, a mbo bù, a nyonə a òjim m̀tsyè m̀ii mə Nwí à lɛ mfa ghu mbo aà.

¹⁶ A ŋwa'ànè òlòŋ ma jù innù, a nì òŋwà'ànè jì tsim. Innù jì mɔ'ɔ ì tswé ma mùu a m̀m òŋwà'ànè, jii mə ì tsyanə a nzi tâ ì laa, bə bì mɔ'ɔ bìi mə kaa bi sî ni m̀tsyè tswé kaa mburə tì òkí òkwe aa, bi lǒgè òtwɛɛ a nì wàa m̀anjì, tsi'i ajàŋə mə bo kii òtwɛɛ nì ìdìgə ŋwà'ànè Nwí jì mɔ'ɔ aà. Òghìrè ma mùu ajàŋ, òtsə aa ŋgí'í a nu bo bimbəŋè.

¹⁷ Lá a mbo bù bɔɔ bimaà, nì fòò m̀è ònsi innù ma jù. Mə tigə nswon a mbo bù aa mə tâ nì tsyəsə ghuu, tâ bə ma bú mə bi tii atu a mbo Nwí aa, tâ bì tsee ghuu gaansə tâ nì yon ifansənnù bə bìi mə bi sî òŋsə ləə aa, mbwɛ m̀anjì wa yï nì təə ghu àkòrə yuu a tinsə aà.

¹⁸ Nì bàŋnə òka òkwe a m̀m ìbòŋ Nwí bo bì ànnù ajàŋ mə nì kù'ùsè òzi ni Mmà'àmbi yï mə à nì Ògàŋywèènsə yì'inè Yesu Kristo aà. Tǎ ògha'a tâ nì tswe ghu mbo, òlògìnə tsîtsòŋ òghɛɛ nywe'e a nìwí'í m̀bì. Amen.

Aṅwà'ànə JON yi ntsyàmbii

NJI'INNŪ ANWA'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànə yū aa a le ḡwà'ànə Jon, ḡgàṅtoò Kristo yīi mə à le ḡki ḡwà'ànə Ntoò yī Nsigìnə Jon aa. Ka mə kaa Jon à si bê bii mə yu ḡwà'a a mbo bo aa swonə aa, mbə bi tse swonə mə à ḡwà'ànə a mbo bɔɔ bi Kristo bii mə bi tswe a idigə idigə aa. Nlɔɔ aa ḡswonə ntoò ya yīi bo le yu'u a nlògìnə aa. Nwī à nī ḡkà'à, ma mùu ajàn tā bè bii mə à nī bɔɔ bi aa tā bi tswe nī ànnù yī mɔ'ɔ bo bi Tà ḡka nzi nī àkòrè nizī yaa a mùm ḡkà'à (1.5-7).

Ma mùu noò ḡgàṅndi'innū mbwe'esə le ḡkuu a titi bɔɔ bi Kristo ndi'i nī ibǎḡnənnù nlon nlon Nwī. A bê innù jii mə Paul ni Peta le si ḡkii nto a nī ḡwà'ànə jii mə bo le ḡwà'ànə a mbo ḡghòtə aa. Jon à le ḡwà'ànə aa a ḡwà'àsə bɔɔ bi Kristo nlon ḡgàṅndi'innū mbwe'esə jii mə i le ntswe a mùm ḡghotə aa. A le ḡki nlɔɔ a ḡhìrə tā bɔɔ bi Kristo zi mə bo tswe nī ntswənti a ajàn mə Kristo à yweensə a waa aa (5.11-13).

Annù yīi mə ḡgàṅndi'innū mbwe'esə ma jū le si di'i aa, a bə à yīi mə bi le si tigə ntwonə a noò ḡjīm nī ànnù biGnostics aa. Annù jii mə bè ma bú le si di'i aa kaa a le ḡwà'à bòontə a nī ànnù yīi mə ntoò yī ḡsigìnə i swonə nlon Kristo aa. ḡgàṅndi'innù mbwe'esə ma jū i le si di'i nī mə kwensə à tswe a titi njoo jii mə bi yə aa nī àzwī. Nswonə ni mə nɲǎnu bo bi njoo tsim jii mə i tswe a mbi aa, i tswe nī ibi, Azwī a bōḡ, nlaa, kaa wa'à nī ibi tswé. Ma la a bə mə Nwī nī Azwī bo bi Kristo bi bōḡ ḡki nlaa; ḡmìsɔḡ mə à nī nɲǎnu aa, bo bi njoo tsim faà mbi i bi'i. Tsó mə nɲǎnu à nī àyoo yīi mə a tswe nī ibi aa, kə ḡu a ká ḡghìrə innù jī sigìnə kə jī bi bōḡ ma ya a si annù tsu kwensə, nlon mə bi ḡhìrə aa a nɲǎnu aa. Ma yū a le mfa abwarə a mbo bo mə bi tigə ntsuurə nī mibimínú myaa, ḡghìrə nī innù jii mə nɲǎnú i yè'ətə aa.

Bidi'i binnù ma bú le si di'i nī mə ḡu a yweenə aa a ajàn mə à fe'ε a mùm nɲǎnú ntsya aa a njīm àjàḡè mitsyè yī mɔ'ɔ mə a ḡhìrə ḡu a naḡsə nzi nī innù aa. "Gnostics" à nī nìghàà mə nī lo nī "gnosis" mə à nī nìghàà nī baGrikia, ḡji'i yī i bə "nzi ànnù." A mbo biGnostics, kaa ḡu à si aa a njīm àbiinti a nu Kristo yweenə. BiGnostics le si swonə ni mə tsó mə ntsyǎnu i tswe nī ibi aa, kaa Kristo à le ḡwà'à fàa atu nsye aa tsó ḡmìsɔḡ zī. Ma mùu ajàn bi mɔ'ɔ swonə ni mə Kristo kaa à le ḡwà'à aa nī nɲǎnú tswé, à le ntswe aa nī finə nɲǎnú, à le si kirə aa tsó à tswe nī nɲǎnú. Bi mɔ'ɔ swonə ni mə Kristo yīi mə à nī Nwī bō Azwī aa, à le nsigə ḡkuu a nu Yesu yīi mə à nī ḡu aa wa noò mə bi le mmurə yi ḡki aa, la nyī mbu mmà'ətə yi mfe'ε mbōḡ tā bi zwiḡtə yi.

Jon à le ntigə ḡwà'ànə naḡsə ndi'itə nī biKrisèn nswonə ni mə wa Kristo, Mu Nwī, à le nzi a mùm nɲǎnú. Bə bya bii mə bi tuu ni mə kaa à le ḡwà'à mùm nɲǎnu zī aa à nī ḡgàṅnto Kristo jya mə i le ntswe nī mfe'ε aa (2.18-23; 4.1-4). Nswonə ni mə Kristo à le mbə Nwī ḡki mbə ḡu. Nù yīi mə a tuu Mu aa a kii ntuu aa Tà. (2.22; 4.2,15; 5.1,5). Paul a kii nswonə ni mə ḡu yīi mə Nwī à ywèensə mē yi, a tigə mbə mu Nwī aa, à tswe nī ḡlo a nyu'u nī Nwī, nìləə nī nōḡsə Nwī (2.3-6). Nù yīi mə kaa à si nōḡsə ləə aa a ḡhìrə aa ibi, kaa wa'à mu Nwī bê, kaa ḡwà'à yi ki nzi, ma ḡhuu ḡu à bǎḡnə mbə aa mu devil (3.4-10).

Nswonə ni mə ḡu à bə wó annù, i ḡhìrə ibi, i bú bii ifǎnsənnù ji bōḡ Nwī à ka li'inə, i si'itə ibi yi (1.9). Kristo a kii mbu'u nī mbo a mbo Nwī nlon ḡgàà yàà (2.1-2). Nswonə

ni mæ tâ bɔɔ Nwî tsuu mbi yù ki kònɛ (2.15-17) m̄baɲnə ɲka ɲkɔɲə nî Nwî, ɲkii kɔɲə nî bilîm byaa (3.11-18; 4.7-21).

Jon a swonɲ ni mæ kaa bɔɔ bi Kristo si bù ñlɔɔ ni bê bî dāɲ (tsɔ bîGnostics) mæ bi ka ndi'i waa nî ànnù yîi mæ a ni annù nîkonɲ aà, ñlonɲ mæ Azwî yî Làà a dî'i waa (2.20-27) bo zi innù nîkonɲ. A ku'ùnè mæ tâ bo zi mæ ɲù yîi mæ tswe ni Kristo aa à tswe ni ñtswêntîi (5.11-13).

Bî yatê àɲwà'ànè yû aa laà:

1. Nji'innù aɲwà'ànè yuà 1.1-4
2. Nkà'à bô m̄fi ìdìgè 1.5—2.29
3. Bɔɔ bi Nwî ni bɔɔ bi devil 3.1-24
4. Annù nîkonɲ bo àfãnsennù 4.1-6
5. Bɔɔ bi Kristo tswe ni ɲkɔɲ Nwî ni bilîm byaa 4.7-21
6. Abiintîi yîi mæ a ghîrè bɔɔ bi Nwî tsyâ ni mbi aà 5.1-21

Nìghàà ni ntswêntîi

¹ Bî'i ɲwà'ànè a mbo bù ñlonɲ aa Nìghàà ni ntswêntîi nya mæ ni lɛ ntswe nloginè a bè'ènə aà. Bî'i lɛ nyu'u annù ñlonɲ Nìghàà ma nú. Bî'i kî mē ñyè ni mi'i mi'i, bî'i yè mē, m̄bô mi'i mi kî m̄mɔɔntə.

² Nòò yîi mæ Ntswêntîi ma yû ì lɛ mfɛ'è bi yənè aa, bî'i lɛ mbə bîyɛfə, ma mùu ajāɲ, bî'i tigè ɲghaa annù ñlonɲ ñtswêntîi ma ya, ɲkii ntigè nswonɲ nî ànnù ñlonɲ ntswêntîi yîi ì lwî'i nîkonɲ, yîi ì lɛ ntswe bo Tà, a ghîrè ɲghîrè bî'i zi aa, a mbo bî'i.

³ Annù yîi mæ bî'i yè ɲki nyu'u aa, bî'i kii nswonɲ aa yu a mbo bù, mæ mbə ni kî ñtswê nî ànnù yî mɔ'ɔ bî'inè, a bê ànnù nîkonɲ mæ ñtswe nî ànnù yî mɔ'ɔ yîi mæ bî'inè tswe ni yu aa bî'inè tswe aa bî'inè bi Tà ni Mú yî Yesu Kristo.

⁴ Bî'i ɲwà'ànè ma jû innù a mbo bù aa, ta tâ nidorè ni'inè kɔ'ɔ nluu.

Nwîngɔɲ à nî ɲkà'à

⁵ Aà ñtoo ya mæ bî'i yu'u ghu mbo ɲkii nswonɲ ni a mbo bù aa ì yulà mæ, Nwîngɔɲ à nî ɲkà'à, kaa m̄fi ìdìgè ì wa'à ghu nu burə ntswe tswe.

⁶ Mbə bî'inè ka nswonɲ ni mæ bî'inè tswe ni ànnù yî fùurə bî'inè nîbò m̄bu ɲka ntəə ni a mûm m̄fi ìdìgè bonɲ bî'inè tswɛɛ aa innù, kaa ɲkî'i nî ñtswêntîi yî'inè tswê ñyɔɲə aa ànnù nîkonɲ.

⁷ Bî'inè bə bāɲnə kî təə a mûm ɲkà'à, tsi'i tsɔ àjàɲə mæ yumbɔɲə à tswe a mûm ɲkà'à aa, bonɲ bî'inè aa tswe nî ànnù yî mɔ'ɔ bî'inè ni bî'inè, tâ àləə Mú yî Yesu tâ à si'i ɲgɔɲ ibi yî'inè ì tsimè.

⁸ Mbə bî'inè ka nswonɲ ni mæ bî'inè si nî ibi tswê, bonɲ bî'inè bwe'esə aa m̄bîi mi nú mi'inè, kaa annù nîkonɲ a wa'ă a nu bî'inè tswê.

⁹ Là mbə bî'inè ka mbii ifãnsennù ji'inè, bonɲ ajāɲə a ləə ɲkà'á yî, ɲghîrə annù yîi a tsinè aa, à ka li'inè ifãnsennù ji'inè, ì si'i ɲgɔɲ innù ji'inè ì tsim jîi ì si tsinè aà.

¹⁰ Mbə bî'inè swonɲ mæ kaa bî'inè si innù jî bi ghîrè bonɲ bî'inè twonɲ aà yi nî ɲgàɲábāɲnənnù, kaa nìghàà ni ni wa'ă a nu bî'inè tswê.

2

Kristo à ni ɲù ɲkwètê yî'inè

¹ Bɔɔ ba bî kègê, mæ ɲwà'ànè julà innù a mbo bù aa mæ tâ ni tsuu ibi ki ghîrè. Là mbə ɲù nîbù a ghîrè ibi, bonɲ bî'inè tswe ni ɲù yîi mæ a bu'u mbo a nsi Tà ñlonɲ atú yî'inè, mbə Yesu Kristo, yu wa yîi mæ annù yî a tsinè aà.

² Bî tsyà aa ghu nu nsî'itè nî innù jî bî ji'inè, kaa wa'ă aa tsi'i ji'inè si'itè, ɲkii si'itè ni jî bê bìtsim fàa mbî.

³ Mânjĩ yĩ mə mbə bĩ'inè zi mə bĩ'inè zi yi aa, à ni mə bĩ'inè ka nləə ndi'ĩ ji.

⁴ Nù yĩ mə a swonə ni mə “mə zi yi,” lá ñkaa ki'ì nì ndi'ĩ ji ləə aa, à nĩ ñgàñàbàñnənnù, kaa ànnù nĩñkonə a wa'à ghu nu tswé.

⁵ Nlonə mə à ni tsi'ĩ ànnù nĩñkonə mə àkòñnè Nwĩ a ni lunə a tswe aa a mbo nù yĩ mə a lèè nighàà ni. Mbə bĩ'inè kĩ ntsya aa tsi'ĩ a nĩm àjàn yulà nzi mə bĩ'inè tswe ghu múm nú.

⁶ Nù yĩ à swonə mə yu lwi'i ghu nu laa bonə a yònə ibù'ù mikòrə ji a ajàn mə à le si təə aà.

Ndi'ĩ yĩ mfi yá

⁷ Bĩlĩm ba bĩi mə mə kǒñ aa, kaa mə si aa ndi'ĩ yĩ mfi yĩ tsù ñwa'anə, à bāñnə mbə aa tsi'ĩ ndi'ĩ yĩ ñlwèn ya mə nì le ntswe ni yu a nlògìnə aà, ndi'ĩ yĩ ñlwèn ma yú a bə nighàà ni Nwĩ nya mə nì le nyu'u aà.

⁸ Lá mbə mə tse kii swonə mə mə ñwà'ànə aa ndi'ĩ yĩ mfi yĩ mə bi yə nĩ ànnù nĩñkonə yi a nu Kristo ñkii nyə ni a nu bù, nlonə mə itugə wa i tsyà ñghəe nii, ñkà'a annù nĩkonə wa i tìgè ñta.

⁹ Nù yĩ mə à swonə mə yu tswe maa a múm ñkà'à mburə ki bàa ndĩm yĩ aa, à bürə ntswe aa tsi'ĩ wa múm itugè.

¹⁰ Nù yĩ mə a kònə ndĩm yĩ aa à tswe aa a múm ñkà'à, kaa nji'ĩ ànnù yĩ mə mbə a kwántə ñwo aa kaa wa'à bə.

¹¹ Lá nù yĩ mə a bàa ndĩm yĩ aa à tswe aa a múm mfi idìgè ñki mburə ki zĩ aa tsi'ĩ a múm mfi idìgè, kaa ñki'ĩ adigə yĩ mə yu ghèè ghu aa zĩ nlonə mə itugə wa i kin mi'ĩ mi.

¹² Mə ñwà'ànə a mbo bù bɔɔ bĩ kègə aa nlonə mə bi li'inə ifānsənnù ju aa nlonə ñkwĩ atú yi.

¹³ Mə ñwà'ànə a mbo bù bĩtə aa nlonə mə nì zi a yi, yu wa yĩ mə à le ntswe a nlògìnə aà. Mə ñwà'ànə a mbo bù bɔɔjònə nlonə mə nì tsyà mə ngànmbu'u innù jĩ bĩ wa aa. Mə ñwà'ànə a m bo bũ bōñkhə aa nlonə mə nì zi a Ta aà.

¹⁴ Mə ñwà'ànə a mbo bù bĩtə aa nlonə mə nì zi a yu wa yĩ mə à le ntswe a nlògìnə aà. Mə ñwà'ànə a mbo bù bɔɔjònə aa nlonə mə nì tswe ni mĩtĩ, nighàà ni Nwĩ ni kĩ ñlwi'i a múm nu bù, nì kì mē ntsya ngànmbu'u innù jĩ bi wa aa.

¹⁵ Nì tsuu mbi yù kǒ njoo mbi jù ki kònə. Nù à bə kǒñ mbi yù, bonə kaa ànnù ñkǒñ Tà a sɪ ghu nu tswé.

¹⁶ Nlonə mə njoo tsim jii i tswe fàa mbi aa, tsǒ njoo jii mə nɔyǎ nu i lwà'à ghu aa, nì jii mi'ĩ lwà'à ghu aa, bo bĩ njoo mbi tsim jii mə bǎ ñjəe nú yàa ghu aa, kaa à si aa a mbo Tà lô. I bāñnə ñlo aa a mbô mbi.

¹⁷ Mbi yũ tsyà nii aà tsyà. Njoo jya mə bǎ lwà'à ghu aa i ghèè bo yu. Lá nù yĩ mə a ghìrə innù jii mə Nwĩngònə a lòò aa, a tswe nlwi'i nĩñkonə.

Ngànkbàa Kristo

¹⁸ Bɔɔ bà, wa nòò ñlwi'ĩ mbi à kà mē aa ñku'u, nì le mbaa nyu'u mə ngànnto Kristo wa à kà mē aa nzi. Wa ngànnto Kristo jĩ ghà'àtə i zĩ mē, a bē àjàn mə bĩ'inè zi mə àa nòò ñlwi'ĩ mbi aà.

¹⁹ Bo le mfè'è aà a tĩtĩ bĩ'inè, lá kaa bo le ñwa'à bĩ'inè bĩ mɔ'ɔ bē. Nlonə mə bo le mbaa tswe aa bĩ'inè nìbò bonə bo le ñghèè nĩ mbi ntswe bi'inè nìbò. Lá bo le mfè'è waa, tǎ ghìrə tǎ à laa mə kaa bo bi tsim sɪ aa bĩ'inè bĩ mɔ'ɔ bē.

²⁰ Lá yu wa yĩ mə à làa mǎnsə aa à yò'ò mē ghuu. Bù bi tsim nì kì nzi annù nĩñkonə.

²¹ Kaa mə si a mbo bù ñwa'anə aa nlonə mə kaa nì sɪ annù nĩñkonə zĩ, lá mə ñwà'ànə aa nlonə mə nì zi, ñki nzi mə kaa abāñnənnù kaa a sɪ a nĩ ànnù nĩñkonə lò.

²² Maa nghè ògànbàñnènnù àa nù wa mæ a tuu ni mæ kaa Yesu à sǐ Ayo'ò Nwĩ wa bê aa ε? Wa làa ngànto Kristo wa à ghuà. Mbæ yu wa yĩ mæ a tuu nĩ Ta ni Mu aà.

²³ Wa nù yĩ mæ a tuu Mu aa, kaa à sǐ ni Tà bânñè òtswe. Nù yii mæ a bii annũ Mu nĩ òsi nĩ òsi aa, à ki òtswe ni Tà.

²⁴ Tã nĩ yø mæ annù ya mæ nĩ le nyu'u a nlògìnè aa tã à lwi'i bu bo. Mbæ ànnù ya mæ nĩ le nyu'u a nlògìnè aa a lwi'i bu bo boñ nĩ ka lwi'ĩ bu bì Mu i ki lwi'ĩ bu bì Tà.

²⁵ Yulà à nĩ àyoo ya mæ à kà'a a mbo bĩ'inè aà, òtswèntì yĩ ì lwi'i nĩñkon aà.

²⁶ Mæ òwà'ànè innù julà a mbo bù nlon aa ògaa bè bii mæ bi ka bwe'esè ghuu aà.

²⁷ Là àjàñ ya yĩ mæ à le nyò'ò ghuu aa, nyò'ò ma ya ì lwi'i a nu bù. Kaa nĩ si bù òlòo ni mæ tã nù tsù à bu òka ndi'ì ghuu, òlon mæ nyò'ò ya mæ à le nyò'ò ghuu ghu aa ì di'ì innù tsim a mbo bù. Innù jya ì kĩ mbæ annù nĩkon, kaa ki'ĩ abanñènnù bê. Ajàn yii mæ bi di'ì mæ ghuu aa, tã nĩ lwi'i ghu nù.

²⁸ Tsítsòñ, boò bà, lwi'i nĩ ghu nu, tà nòò yii mæ à ka yĩ zĩ aa, kaa bĩ'inè wa'à ni nìbo'ò tswé, kaa òki'ì bânñè òka òkhè nii bê khè nĩ àdìrètu a ajàn mæ a zĩ aà.

²⁹ Bĩ'inè bæ zi mæ annù yi a tsinè boñ bĩ'inè ki nzi mæ nù òtsim yii a ghìrè annù yii a tsinè aa, a jwĩ yu.

3

Bòò bi Nwĩ

¹ Nĩ yø mbuu akòñnè yii mæ Taà yĩ'inè à tswe ni yu a nu bĩ'inè, mæ mbæ a ka ntwonè nĩ yi'inè a ni boò bi. A bê ànnù nĩñkon mæ bĩ'inè ni boò bi. Nji'ĩ ànnù yii mæ kaa mbi yù ì sǐ yi'inè zi aa ì bè aa mæ kaa le òwa'à yi ki nzi.

² Bòò bi maà bii mæ kòñè aa, tsítsòñ bĩ'inè bæ aa bòò bi Nwĩ; là kaa bĩ'inè sǐ ajàn yii mæ bĩ'inè ka yĩ bæ aa nañsè nzi. Là bĩ'inè zi mæ nòò wa mæ à ka yĩ zĩ aa tã bĩ'inè tigè mbæ aa tsó yu, òlon mæ bĩ'inè ka yĩ yø yi tsi'ĩ ajàn mæ à nañsè mbæ aà.

³ Nù òtsim yii mæ a bæ, ònññ nti'ì yi ghu nu aa, a lèè nĩ ìbiiñù yi ì laà tsó ajàn yii mæ yumbon à ki nlaa aà.

⁴ Nù yii mæ a ghìrè ìbi aa a wò aa òñsè Nwĩ; ìbi à bè aa òwò òñsè Nwĩ.

⁵ Nĩ zi mæ Yesu à le nzi fàa mbi aa a nlògè ìbi yi'inè ì l'òsè, òki nzi mæ kaa à sǐ nĩ ìbi tswé.

⁶ Kaa Nù òtsim yii mæ à lwi'i ghu nu aa kaa à si bi ghìrè; kaa nù yii mæ a ghìrè ìbi aa kaa à lèè òwa'à yi yê, kaa wa'à yi ki nzi.

⁷ Bòò bà, tã nù tsù à tsuu ghuu ló bwe'esè. Nù yii mæ a ghìrè innù jii ì tsinè aa à tsinè tsó ajàn mæ Kristo à tsinè aà.

⁸ Nù yii mæ a ghìrè ìbi aa, à ni mu Devil; òlon mæ Devil a ghìrè ìbi nlògìnè aa a nlògìnè mbi. Nji'ĩ ànnù yii mæ Mu Nwĩ à le nzi ghu aa, ì le mbæ aa a ntã ògi'ì nĩ ifà'a Devil.

⁹ Nù yii a jwe Nwĩ òjwe yi aa, kaa à si ìbi ghìrè; òlon mæ màrè Nwĩ à lwi'i ghu nu, kaa a wa'à òghìrè ìbi bù òzi, òlon mæ a yi aa a jwe Nwĩ aà.

¹⁰ Annù yii mæ a ka di'ì a òù yii mæ à ni mu Nwĩ kè a òù yii à ni mu Devil aa a yulà mæ, nù yii mæ kaa à si annù yii mæ a tsinè aa ghìrè aa, kaa à si mu Nwĩ bê, kè nù yii mæ kaa à si mu maà yĩ kòñè aà.

Nĩ ka òkòñnè ghuu bu ni bù

¹¹ Aã òtoo ya mæ nĩ le nyu'u nlògìnè a nlògìnè aà, mæ bĩ'inè aa òkòñnè bi'inè ni bĩ'inè,

¹² ntsee bæ tsó Cain yii mæ à le mbæ mú ògànmbù'unnù, òzwitè mu maà yĩ aà. Baa à le òzwitè mumaà yĩ aa a ya? A le òzwitè yi aa nlon mæ òghìrìnè mi nù mi le mbi'ì mi mumaà yi mi bânñè òtsinè aà.

¹³ Bòò bi maà, nĩ tsee ki yerè mæ òbê bè bí fàa mbi kã mbaa ghuu.

14 Bǐ'inè zi mǎ bǐ'inè fè'è mǎ a mum nìwo ntigə ntswe aa a mǔm ntswëntǐ nlon mǎ bǐ'ině kòŋnè bi'inè ni bǐ'inè aà. Nù yǐi mǎ à sǐ ndǐm yǐ kòŋə aa à lwǐ'í aa a mǔm nìwò.

15 Nù yǐi a bàa mu maà yǐ aa, à bə aa nù nzwitə nù. Nǐ zi mǎ kaa nù yǐi a zwitə nù aa, kaa à sǐ nǐ ntswëntǐ ya mǎ i lwǐ'í nǐŋkòŋə aa tswé.

16 Aà àjàŋ yǐi mǎ bǐ'inè zi ayoo yǐi mǎ àkòŋnè à ni yu aa, à yuà mǎ: Kristo à le mfa ntswëntǐ yǐ a atu bǐ'inè; ma mùu ajàŋ bǐ'inè ki ntswe nǐ nka mfa ntswëntǐ yi'inè a atu bɔɔ bi maà bi'inè!

17 Là mbə nù a tswe nǐ njoò mbi jù, n̄yə mu maà yǐ yǐi mǎ à fùmə aa, kaa wa'à mǐlǐŋnè yi ko, bəə boŋ mbə a tigə ndǐ'í mǎ àkòŋnè Nwǐ a tswe a mǔm n̄tǐi yu aa mǎ akə aa ε?

18 Bɔɔ bà bǐ'inè tsee a akòŋnè aa bə nǐ n̄tsù kè ni n̄ghàà ki dǐ'í, là mbaŋnə nka dǐ'í a akòŋnè ya yǐi mǎ a ni yǐ annù nǐŋkòŋ aa bə a ni m̄ghìrìnè mǐ innù mǐ'inè.

19 Ma mùu ajàŋ, bǐ'inè ka zi mǎ bǐ'inè tswe a mǔm ànnù nǐŋkòŋ; tâ m̄ntǐi mǐ'inè tigə ntswe nǐ mbɔɔnə a nsi mǐ'í Nwǐ,

20 kè a tɛ'ε mbə nòò yǐi m̄ntǐi mǐ'inè sa'a nǐ yi'inè aà, nlon mǎ bǐ'inè zi mǎ Nwǐ à tsyàtə n̄tǐi yi'inè n̄ki nzi innù ts̄imə aà.

21 Bɔɔ bà, mbə m̄ntǐi mǐ'inè tsee yi'inè ki sa'a boŋ kaa bǐ'inè ka wa'à kà mbɔ'ɔ a ntswe a nsi mǐ'í Nwǐ;

22 bǐ'inè ki n̄kwɛrə nǐ njoò ts̄im jǐi bǐ'inè betə ghu mbo aa, nlon mǎ bǐ'inè ləə ndǐ'í jǐ n̄ki n̄ghìrə nǐ innù jǐi mǎ i ghìrə a doritə aà.

23 A bə ndǐ'í yǐ yà i yuà, mǎ tâ bǐ'inè n̄ŋ m̄ntǐi mǐ'inè a nǐ ìkǔm Mú yǐ Yesu Kristo, n̄ki nka n̄kòŋnə bi'inè ni bǐ'inè a ajàŋ mǎ Kristo à le ndǐ'í aà.

24 Bə b̄ts̄im b̄i bi ləə ndǐ'í Nwǐ aa, bi lwǐ'í ghu nu tsó mǎ Nwǐ à ki nlwǐ'í a mum bo aà. Annù yǐ mǎ a ghìrə mǎ bǐ'inè zi mǎ à lwǐ'í a mǔm n̄tǐi bǐ'inè aa, à nǐ Azwǐ yǐ ya mǎ à fa a mbo bǐ'inè aà.

4

Azwǐ annù nǐŋkòŋ bo bi àzwǐ mbwe'esə

1 Ìkà'á jyá, nǐ tsuu izwǐ ts̄im i ki bii, mbaŋnə nka nywe'etə nǐ izwǐ a nzi mǎ i lo aa a mbo Nwǐ aa ε; nlon mǎ n̄gǎŋntoo Nwǐ mbwe'esə jǐ ghà'atə i fè'è mǎ a mbǐ.

2 Mbə nǐ zi Azwǐ Nwǐ aa lalà, àzwǐ ts̄im yǐi mǎ a bii mǎ Yesu Kristo à leè n̄fɛ'ε a mbi a mǔm n̄jyǎnu aa, a lo aa a mbo Nwǐ,

3 àzwǐ ts̄im yǐi mǎ kaa a sǐ bii nǐ nsi mǎ Yesu à leè n̄fɛ'ε a mbi a mǔm n̄jyǎ nu aa, kaa a sǐ aa a mbo Nwǐ lô. Ma yû àzwǐ a baŋnə mbə aa àzwǐ n̄gǎŋto Kristo, yǐi mǎ nǐ le nyu'u mǎ à ka yǐ fè'ε, yǐi mǎ à tɛ'è mǎ ntswe a mbi ts̄itsòŋ aà.

4 Bɔɔ bà, nǐ lò aa a mbo Nwǐ, nǐ kǐ mǎ n̄tsya waa; nlon mǎ yu wa yǐi mǎ à tswe a mum bù aa, à tsyàtə yu wa yǐi mǎ à tswe a mǔm m̄bi aà.

5 Bo lo aa fàa mbǐ, maa ajàŋ innù jǐi mǎ bo swon aa i bə innù mbǐ, m̄bi i kǐ nyu'utə.

6 Là bǐ'inè lo aa a mbo Nwǐ. Nù n̄ts̄im yǐi mǎ à zi Nwǐ aa, a yu'utə nǐ ànnù yǐi mǎ bǐ'ině swonə aà, là yu wa yǐi mǎ kaa à sǐ a mbo Nwǐ lò aa, kaa à sǐ annù yǐi bǐ'ině swon aa yu'utə. Aa m̄ánjǐ yǐi mǎ bǐ'inè tsyà ghu nzi nǐ àzwǐ annù nǐŋkòŋ bo bi àzwǐ mbwe'esə aà.

Nwǐŋgòŋ à nǐ àkòŋnè

7 Ìkà'á já, bǐ'inè aa n̄kòŋnə yi'inè bi'inè ni bǐ'inè; nlon mǎ akòŋnè a lo aa mbo Nwǐ, nù n̄ts̄im yǐi mǎ à kòŋ bə aa, a jwe Nwǐ, a kǐ n̄zi Nwǐ.

8 Nù yǐi mǎ à sǐ bə kòŋ aa, kaa à sǐ Nwǐ zǐ; nlon mǎ Nwǐ à laa mbə akòŋnè.

9 Nwǐ à le n̄tsya aa lálà ndǐ'í akòŋnè yi a mbó bǐ'inè, mǎ Nwǐ à le n̄too a njon Mú yǐ a fè'è fàa mbi, mǎ mbə bǐ'inè tsya ghu nu ntswe nǐ ntswëntǐ.

¹⁰ Aâ àkòhnhè yuà, kaa a sì bə aa mə bǐ'inè le ñkòhnhè Nwí, a baɲnə mbə aa mə, à le ñkòhnhè yi'inè n̄too a Mú yǐ mə tá à bə m̄an̄jǐ yǐi mə bi ka tsyà ghu i sǐ'itə ib̄i yi'inè.

¹¹ Ɔkà'á já, mbə a bə mə Nwí à le ñkòhnhè yi'inè ma mùu ajàn, boɲ a ku'unə mə tá bǐ'inè aa ñkòhnhè yi'inè bi'inè ni bǐ'inè.

¹² Kaa ñù tsù à sì ghu tswé yǐi mə à leè ñyə Nwí; bǐ'inè bə ki kòhnhè yi'inè bi'inè ni bǐ'inè boɲ Nwĩngòh à lwi'i a nu bǐ'inè, àkòhnhè yi a kǐ ñluu a nu bǐ'inè.

¹³ Bǐ'inè ka tsyà aa laà i zi mə bǐ'inè lwi'i a mum Nwí a kǐ ñlwi'i a mum bǐ'inè, ñlon mə à fà mə Azwí yi a mbo bǐ'inə aà.

¹⁴ Bi'inè yə m̄ə, ñki mbə biyəfə, mə Tà à tòò mə a Mú yǐ, mə tá à bə Nğan̄yweènsə m̄bǐ.

¹⁵ Ñù n̄tsim̄ yǐi mə à b̄ii n̄i n̄si n̄i n̄si mə Yesu à ni Mu Nwí aa, Nwí à lwi'i ghu n̄u a kǐ ñlwi'i a nu Nwí.

¹⁶ Ma mùu ajàn bǐ'inè zi ñki mbii akòhnhè yǐi Nwí à tswe ni yu a nu bǐ'inè aa. Nwĩngòh à n̄i àkòhnhè, ñu yǐi mə à lwi'i a mum àkòhnhè aa à ki ñlwi'i aa a mum Nwí, Nwí a kǐ ñlwi'i ghu n̄u.

¹⁷ Nwí à gh̄ir̄ə àkòhnhè yi a luu a nu bǐ'inè aa mə tá bǐ'inè yi wa'à ni ñibò'ɔ wa njwí n̄tsò'òtə m̄isa'a tswé, ñlon mə ajàn yǐi mə à bə aa, àà ajàn yǐi mə bǐ'inè ki mbə fàa a m̄um̄ m̄bi aà.

¹⁸ Kaa ñibò'ɔ sǐ a m̄um̄ àkòhnhè tswé, ñlon mə àkòhnhè yǐi mə a luu aa, a fi'i ñibò'ɔ. Ayoo yǐi mə a zǐ ni ñibò'ɔ aa à n̄i ñjò, ñù yǐi mə à ki n̄tswe ni ñibò'ɔ aa kaa à sì n̄i àkòhnhè yǐi mə a luu aa tswé.

¹⁹ Bǐ'inə kòhnhè aa ñlon mə à leè m̄foo ñkòhnhè yi'inè.

²⁰ Ñù tsù à bə swoɲ mə, “M̄ə kòhnhè Nwí” i baɲnə ki bàa a nd̄im̄ yǐ boɲ à n̄i ñgàn̄abaɲnənn̄u; ñlon mə ñù yǐi mə à si a nd̄im̄ yǐ yǐi mə a yə kòhnhè aa, kaa mbə a wa'ǎ Nwí yǐi mə kaa à leè ñwa'à yə aa kòhnhè.

²¹ Aâ ñdi'i yǐi mə bǐ'inè kwere a mbo Kristo aa i yulà, mə ñù yǐi mə a kòhnhè Nwí aa, tá à k̄ii ñka ñkòhnhè nd̄im̄ yǐ.

5

Ajàh yǐi mə bǐ'inè tsyà mə mbi aà

¹ Ñù n̄tsim̄ yǐi mə à b̄ii mə Yesu à ni Ayò'ò Nwí wa aa a jwí Nwí, ñù n̄tsim̄ yǐi mə a kòhnhè ta aa, a k̄ii ñkòhnhè ni mú yǐ.

² Bǐ'inə tsyà aa l̄alà n̄zi ni mə bǐ'inə kòhnhè n̄i b̄oo bi Nwí, mə bǐ'inə kòhnhè Nwí ñk̄ii nyu'unə n̄i ñdi'í ji.

³ Ñlon mə àa àkòhnhè Nwí a yulà, mə bǐ'inè ka ñləə n̄i ñdi'í ji. Kaa ñdi'í ji a wa'ǎ àbè'è mə à bè'èsə yi'inè ghu b̄ə.

⁴ Ñlon mə ñù n̄tsim̄ yǐi mə a jwí Nwí aa a tsyá mb̄i; ayoo yǐi mə bǐ'inə lògè n̄tsya n̄i m̄bi ghu aa á yuà, àb̄iint̄i yi'inè.

⁵ Ñù yǐi mə mbə a tsyá m̄bi aa à n̄i wò aa ε? A sì ñù yǐi mə à b̄ii mə Yesu à ni Mu Nwí aa bə aa ε?

Ayəfə ñlon Yesu Kristo

⁶ Aa yu wa yǐi mə à le n̄zi n̄i ñk̄i bo bi àləə aa à ghulà, Yesu Kristo, kaa wa'a aa tsi'í n̄i ñk̄i yuyu zǐ, l̄a ñzi n̄i ñk̄i bo bi àləə.

⁷ Azwí Nwí a kǐ mbə ayəfə, ñlon mə Azwí Nwí àa ànnu n̄iñkòhnhè.

⁸ Biyəfə ni bi tarə, Azwí, ñk̄i, bo bi àləə; biyəfə ma bú bi tarə bi swoɲə n̄i ànnu yǐ fùurè.

⁹ Mbə bǐ'inè ka mbii n̄i ànnu yǐi mə b̄ə swoɲ aa, boɲ ànnu yǐi mə Nwí swoɲ aa a tsyatə; ñlon mə ànnu yǐi mə Nwí a swoɲ aa a yulà, mə yumbòh à n̄i ayəfə ñlonə Mú yǐ.

¹⁰ Nù yïi mæ à nŋ ntii yï a nu Mu Nwï aa, à bïi ànnù yïi mæ Nwï a swonj aà, nù yïi mæ kaa sï annù yïi mæ Nwï a swonj bii aa, à lògè Nwï aa a ni ñgàñàbañnènnù, nlonj mæ kaa sï annù yïi mæ Nwï à swonj tsö àyèfè nlonj Mû yï aa bii aà.

¹¹ Annù yïi mæ Nwï à swonj nlonj ñgaa Mû yï aa a bè mæ, Nwï à fâ ñtswëntii yïi mæ ì lwï'i nŋkonj aa a mbo bï'inè. Ntswëntii ma yû ì tswe aa a nu Mû yï.

¹² Nù yïi mæ à tswe ni Mu aa, à tswe ni ñtswëntii; nù yïi mæ kaa à sï ni Mu Nwï tswè aa, kaa à sï nï ñtswëntii tswè.

Ntswëntii yïi mæ ì tswe nŋkonj aà

¹³ Mæ ñwà'ànè juà ìnnù a mbo bù bii mæ ni nŋ mŋntii muu a ni ikũm Mu Nwï aa mæ tâ ni zi mæ ni tswe ni ñtswëntii yïi mæ ì lwï'i nŋkonj aa.

¹⁴ Ayoo yïi mæ a ghìrè mæ tâ bï'inè nañsè nŋ ntii yi'inè ghu nu aa à ni mæ, bï'inè bè ki betè annù tsu ghu mbo yïi mæ a yonj a nï ànnù yïi mæ a lòò aa bonj a yu'u.

¹⁵ Bï'inè bè kii zi mæ a yu'u nï ìnnù tsim jii mæ bï'inè betè aa, bonj bï'inè zi mæ bï'inè kwèrè mæ ìnnù jii mæ bï'inè betè yi ghu aà.

¹⁶ Mbè nù a yè mumaà yï a ka ñghìrè ibi yïi mæ kaa mbè ì wa'à ni nìwo zï aa, bonj à ka betè, ta tâ Nwï à fa ntswëntii ghu mbô. A ghìrè ma mùu ajàñ aa tsi'ï a mbo bè bii mæ bi ghìrè ibi yïi mæ kaa mbè ì wa'à ni nìwo zï aà. Ibi yï m'ò'ò ì tswe ghu yïi mæ ì zï ni nìwô; kaa mè si swonj aa mæ tâ nù à tsa'atè Nwï a nï àjàñè ibi mà yâ.

¹⁷ Ìnnù tsim jii ì sï tsinè aa à nï ìbî, lá ìbi yï m'ò'ò à ni yïi mæ kaa ì si ni nìwo zï.

¹⁸ Bï'inè zi mæ nù ñtsim yïi mæ a jwè Nwï ñjwè yi aa kaa à si ibi ghìrè. Nlonj mæ yu wa yïi mæ a le njwe Nwï aa, a be nii, kaa ñgàñmbù'ù ìnnù a wa'à nii m'òntè.

¹⁹ Bï'inè zi mæ a yi'inè aa a jwe Nwï, ñgàñmbù'ù ìnnù wa a bânjè ñtswe ni mîdà'à a atû mbi yû ntsim.

²⁰ Bï'inè ki nzi mæ Mu Nwï à zï mæ ñghìrè atû yi'inè a laa, a nzi Nwïngònj ànnù nŋkonj; bï'inè kï ñtswe a mum yu wa yïi mæ à ni annù nŋkonj, tsi'ï a mum Mû yï Yesu Kristo. Aa yu mbè Nwïngònj ànnù nŋkonj ñki mbè ntswëntii yïi mæ ì lwï'i nŋkonj aa.

²¹ Bòò bá, nï ka ntsu'utè ghuu nlonjè annù mmii mîkobè.

Aḡwà'ànè JON yi ayòḡtè

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aḡwà'ànè yŭ aa a le ḡwà'ànə Jon ḡḡḡntoò Kristo, mə twoḡə nii ni “Ndî ñdânwĩ” aa, ḡḡḡ ni a mbo “ñdè yĩ mə Nwĩ à tsò'ò” bo bì boò bĩ.

A le ḡwà'ànè aa a nswoḡ mə àkòḡḡ à ñî má ànnù yĩ mə à tswe a titì bə a múm ḡḡḡtə boò bi Kristo aà. Bə bii mə bi tswe ñî àkòḡḡ aa bi yu'unə ndi'i Nwĩ ḡkii ḡkòḡḡ waa bo ni bo (5,6). Jon à le ḡkì ḡwà'anə aa a ḡwà'àsə bə ñloḡ ḡḡḡḡndi'innŭ mbwe'esè jii mə i le si di'i ñî ibāḡḡḡññù ñloḡ Kristo aà. Ma buù bə ḡkì mbə aa ḡḡḡnto Kristo jya mə bi twoḡə ni bìḡnostics aà. Bi swoḡə ni mə kaa Kristo à le ḡwà'aa a múm ḡjyānù zì. (Yə ànnù yĩ mə bi swoḡ ñloḡ bìḡnostics a ni Nji'innŭ Mìḡhàà, bo ni Nji'innŭ 1 Jon aà.) Jon à le ntigə nswoḡ mə tâ ḡù tsù à tsuu ḡḡḡḡndi'innŭ mbwe'esè ma jŭ a nda yu lŭ kwəḡ, ñtsuu waa burə tsà'atə tsà'atə tã wa'ă ibi waa lô mbe'e (9,10).

Bi yatə àḡwà'ànè yŭ aa laà:

1. Nji'innŭ aḡwà'ànè yuà 1-3
2. Akòḡḡ a ni má ànnù a titì bìKrisèn 4-6
3. Awà'àsə ñloḡ ḡḡḡḡndi'innŭ mbwe'esè 7-11
4. Ìnnù jii mə Jon à le nswoḡ a ñlwĩ'isə aà 12-13

Atsà'atə

¹ Aḡwà'ànè yŭ a lo aa a mbo mə ñdî ñdânwĩ, ḡḡḡ ni a mbo wŭ Ndè yĩ mə Nwĩ à tsò'ò aa bo bì a mbo boò bo bii mə mə kŭḡ tsi'ì ànnù ñḡkoḡ aa, kaa a ḡhuu aa a si tsi'ì mə kŭḡ, a kòḡ bĩ'i bì bə bìtsim bii bi zi ànnù ñḡkoḡ aà,

² ñloḡ mə ànnù ñḡkoḡ ma ya a lwi'i a múm ñti bĩ'i i kii tswe bi'i bo ñḡkoḡ aà.

³ Tã ibòḡ, ñî ḡko mîlḡḡḡ, ñî mboḡḡḡ yĩ mə i lŭ a mbo Nwĩḡḡḡ Tà, bo bì a mbo Yesu Kristo Mú Tà aa, i ka tswe a mbo bĩ'inə a múm ànnù ñḡkoḡ ñî àkòḡḡ.

Annù ñḡkoḡ bo bì àkòḡḡ

⁴ Mə le ñḡḡḡ ndoritə a nyə mə boò bo bĩ mŭ'ò bi yòḡə ànnù ñḡkoḡ ya, tsi'ì wa ajāḡ mə Taà à le ndi'i a mbo bĩ'inə aà.

⁵ Tsìtsòḡ, mə bu'u ñî mbo a mbo wŭ ndè, mə bĩ'inə aa ḡkòḡḡ bi'inə ni bĩ'inə; kaa mə si aa ndi'i yĩ ñfi ḡwà'ànè, mə kwatə ya yĩ mə leè mfoḡ mfa a mbo bĩ'inə a mbii aà.

⁶ Akòḡḡ a bə aa mə, bĩ'inə ka nyu'u ndi'i Nwĩ; àa ñdi'i ya mə ñi le mfòò ñu'u a ñlòḡḡ, i bə aa mə ñi ka ntswe a múm àkòḡḡ.

⁷ Wa ḡḡḡmbwe'esè jì ḡhà'atə i fè'è mə a mbi, mbə bə bii mə kaa bi si bii mə Yesu Krito à le mfè'è a mbi aa ñî ḡjyānu ḡù mîsòḡḡ; wa ajāḡḡ ḡù ma yŭ à bə aa ḡù mbwe'esè ḡkì mbə ḡḡḡnto Kristo wã.

⁸ Ñi ka ntsyəsə ḡhu ta tsuu lŭ bwe ànnù yĩ ñi fà'à mə ñtswe ni yu aà, tã yĩ bāḡḡ kwəḡ mîtsò'òḡḡ mî afà'à a ni lunə.

⁹ Ñi zi mə ḡù yĩ mə à ḡḡḡ ñî mbii kaa wa'à ñi ñnnù jya mə Kristo à le ndi'i aa yòḡə aa kaa à si ni Nwĩ tswe. ḡù yĩ mə à lwi'i a múm ñnnù jya jii mə Kristo à le ndi'i aa, ma waà ḡù à tswe ñi Nwĩḡḡḡ Tà bo Mú yĩ.

¹⁰ Maa ajàṅ mbə ɲù tsù a zi a mbo bù ɲkaa wa'a aa ma yû ànnù ka ndi'i nì tsee lõ bii tâ à kuu a nda bù, kě bii tsà'atè yi;

¹¹ ɲloṅ mə ɲù yïi mə à tsà'atə yi aa a tigə mboonsə aa yi mə tâ bo yu ka ɲghirə ìnnù jï bi jya mə a ghìrè aà.

Nìghàà ni nlwĩ'i ɲjìm

¹² Mè tswe nì ìnnù jï ghà'atè a nswon a mbo bù, la kaa mè aa wa'à ɲwà'ànə a nì paper ni ink, mè wà'atə mə boṅ mè yï mbàṅnè ɲzi nyə ghuu bĩ'inè ghaànè nì ɲtsù. Ma mùu ajàṅ tâ ɲìdorè ni'inè tâ nì luu.

¹³ Bɔɔ bi mumaà ghùù yï mǎṅgyè wa yï mə Nwĩ à tsò'ò aa, bi too àtsà'atè a mbo bù.

Aṅwà'ànè JON yìi a ywe'e ji tarə aà

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ṅwà'ànə Jon ndīi ndânwĩ yìi mə à le ṅki ṅwa'anə 2 Jon aà. A le ṅwà'ànè aa a mbô nsûkà'â yì Gaius. A le ṅwà'ànə a ntsisə innù jii mə i le mfè'è nlon ṅgǎnswon ntoo yì nsigìnè jii i le si təə ṅkarə ndi'i nî ànnù Nwĩ a ṅghotə jii mə i le ntswe a idigə idigə aà. Bè tsi'ĩ tsó ma bú, bìKrisèn le ntswe nî ṅkwèrə waa a mila'a bo, i kii ki kwetə a waa (6-8). La Diotrefes, ntsyàsə yìi mə à le ntswe maa ṅghotə aa, à le ntuu ṅkwèrə waa, mfi'isə nî bìKrisèn bii mə bi kwèrə nî waa laa a ṅghotə. Ma yū a ghirə mə tá Jon à ṅwa'anə a mbo nsûkà'â yì Gaius mə tá à ka ṅkwetə ṅgǎntoo Nwĩ ma jú jii mə i fà'à nlon aa ṅkwítu Kristo aà (9-11). Jon a swon mə yumbon yu ka zi lèntə annù Diotrefes yìi mə a tuu ada'â yi, mfa nî ṅgĩ'i a mûm ghòtə aà (10).

Aṅwà'ànè ma yū a di'ì ni mə a bon ṅki mbə annù yì tìnsə a ṅkwetə bè bii mə bi ghèe ntoò Nwĩ aà. A ku'unə mə bǎnṅhotə bitsim ka ṅkwetə a nsèensə ntoo yì nsigìnè. Nù yìi mə a fa njoo ṅkwetə nî ṅgǎntoo ghu aa, bo kii mfa'a aa bo bì ṅgǎntoo mà jyâ, m̀bə aa ṅgǎnkòrə jyaa (7-8).

Bì yatə aṅwà'ànè yū aa laà:

1. Nji'innù aṅwà'ànè yuà 1-4
2. Jon a beentə Gaius 5-8
3. Jon à fà àfirə Diotrefes 9-10
4. Jon à beentə Demetrius 11-12
5. Innù jii mə Jon à le nswon a nlwĩ'isə aà 13-15

Atsà'àtə

¹ Aṅwà'ànè yū a lo aa a mbo m̀ è ndīi ndânwĩ, ṅghèe ni a mbo nsûkà'â ghà, Gaius yìi mə m̀ kòṅ tsi'ĩ annù nīṅkonə aà.

² Nsûkà'â ghà, mə tsà'àtə Nwĩ mə tá innù tsim i ka ṅghèe i sigìnè a mbo wò tá ò ki ṅka ntinsə; nlon mə m̀ zi mə ntīi gho i tswé ntīi.

³ M̀ è kì nanşə doritə a nyu'u a mbo bilim bi'inə bí m̀'ò bii mə bi kì zi nswon ajàn yìi mə o nanşə ntswe nî ntswèntīi yò i yonə nì mǎnji Nwĩ yì ànnù nīṅkonə a ajàn yìi mə o gaansə mitīi mo nyoṅə nî ànnù nīṅkonə aà.

⁴ Kaa annù tsu s̀i ghu tswé mə mbə a ghirə m̀ tswe nì nidorə ntsyàtə nii mə m̀ tswe ni nu a nyu'u mə bo ba yònə annù nīṅkonə aà.

Jon à biiṅtə Gaius

⁵ Nsûkà'â ghà, wa o nanşə mfa'a nî ntīi ghò tsim a ajàn yìi mə o fà'a a mbo bilim bi'inə, ka mə bo bə aa biḡi aà.

⁶ Aa bo bii mə bi ke'enə àkòṅnə yìi mə ò di'ì a mbo bo aa a nsí ṅghotə. A ku'unə mə tá ò ghèe nî mbii ṅkwetə waa, mfa njoo jii mə bo lòò a ṅghèe nì mbii nî àkòrə nitəè yaa a ni mǎnji yìi mə à kù'unə a mûm àfà'à Nwĩ aà.

⁷ Nlon mə bi ghèè a nighaa mà nù aa a nlon ikum Kristo, kaa wa'à bii mə mbə bo kwèrə ayoò tsu a mbo bitibi Nwĩ.

⁸ Maa ajàn, a ku'unə mə tá bi'inə ka ṅkwetə ijàn bə ma bú tá kii bə bə bí m̀'ò a titīi bo ma mùu mûm àfà'a annù nīṅkonə aà.

Diotrephes bo Demetrius

⁹ Mè ηwà'ànè mē annù yī mò'ò a mbô ηghòtê; lâ Dotrephes, yī mē a kòηè aa tsǐ'ǐ ηka ntəə a mbīī, ñlɔɔ naa mē bì ka ηkwerə aa tsǐ'ǐ a mbo yu aa, a tsa'a annù yī mē mè ηwà'ànə aà.

¹⁰ Ma mùu ajàη, nòò yī mē mè aa zǐ aa, mè aa fi'isə innù ma jû mē a ghìrè aà, ñtswɛɛ nī ìbǎηnənnù ηkīī ηghaa nī ìbì atu mē. Kaa ma juù innù mē à ghìrè aa kaa ì wa'à ghu mbo kù'ù, a kīī ntuu nī ηkwerə bìlīm bi'inè a nda yu, ηkīī ηkīηə nī bè bìi mē bì lòò ηkwerə nī waa a nda bo aa, mfi'isə nī waa a múm ηghòtê.

¹¹ Ìkà'á já, nī tsuu innù jī bì kī ηè'èsè, m̀baηnə ηka ηηe'esə bē innù jī sigìnè. Nù yī mē a ghìrè innù jī sigìnè aa, à lò aa a mbo Nwǐ; ηù yī mē a ghìrè ìbì aa, kaa à lɛè ηkǐ'ì a Nwǐ yê.

¹² Lâ ηghɛɛ nī ηгаа Demetrius, bè bìtsim bì beentə annù yi, annù nīηkoη yī mē a ghìrè aa a kī m̀fɛ'ɛ nlaa; bì'ǐ bìmbɔη, bì'ǐ kī m̀beentə annù yi ñlɔη mē nī zi mē ànnù yī mē bì'ì swoη aa à nī ànnù nīηkoηè.

Atsà'atə nlwǐ'isê

¹³ Mè kī tswe nī innù jī ghà'atè a ηwà'ànə a mbo wò, la kaa wa'à kòη mē mè ηwà'ànə nī ηkòηəηwà'ànə.

¹⁴ Mə yè'ətè a ηwàηsə nzi yə ghô tă tá s̀ ghaa innù jī ghà'atè nī ñsi nī ñsǐ.

¹⁵ Tá Nwǐ à bɔrisə ghô. Ìkà'á jǐ'ò tsim ì tsà'atè noò. Kī ntsà'atə ìkà'á jǐ'ò tsim fyaa yī mò'ò yī mò'ò.

Aṅwà'ànè JUDE

NJI'INNŪ AṅWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yŭ aa a le ḡwà'ànə Jude mu mà bì Jems (1), ma la a bə mə à ni muma bì Mmà'àmbi Yesu (Mk. 6.3, Mt. 13.55) a mbo bìKrisèn a idigə idigə. Jude à le ngə mə yu ḡwà'ànè nloṅ aa annŭ ajàṅ mə Nwĩ à nyweensə waa bo aà, m̀baṅnə ntigə ḡwà'anə nloṅ innŭ ibǎṅnənnŭ jii mə à le nyu'u mə ḡǎṅndi'innŭ mbwe'esè i le si di'ì ni a mbo bɔɔ bi Kristo aà (3-4).

ḡǎṅndi'innŭ mbwe'esè jii mə i le si di'ì nĩ innŭ bìGnostics aa, i le si buùrè nĩ ibòṅ Nwĩ nĩ innŭ atsùùrè, òtuu nĩ ànnŭ Mmà'àmbi Kristo (4), òtuu nĩ bitsyàsə bii mə bi tswe nĩ àdà'à a atu bo aa, m̀bəgitə nĩ idà'à jii i tswe a aburə aà (8). ḡǎṅmbwe'esè ma jŭ kaa i le ḡwà'à nĩ Azwĩ Nwĩ tswé, òzi nĩ àyàtə a ḡhotə (19). Bo le si swonə ni mə innŭ atsùùrè bo bì mbuu innŭ jii swèrè jii mə bo le si ḡhìrè a nɔṅnu aa kaa m̀bə wà'á ntswèntii bə bo bì Nwĩ yii mə a yweensə waa nĩ ibòṅə yi aa kwensə. Ma mùu ajàṅ bo tigə ndi'i nĩ innŭ ajirè bo bì àtsùùrè yaa ya a mbo bə.

Jude a tigə naṅsə wà'asə bɔɔ bi Kristo òloṅ innŭ ma jŭ nswonə ni mə Nwĩ à t'è è mē òtsərə isa'a ḡǎṅmbù'u innŭ jii bi mà jŭ, i yĩ niṅ njo a nu bo tsə mə à le nsa'a baṅgel bo Sodom ni Gomorrah, òta ḡgi' i a nu bo aà (6-7). Jude a tigə ḡḡḡ nĩ m̀bii òdi'itə bɔɔ bi Kristo mə tâ bo ka ḡkwe ni a mùm àbiiintii yii mə a laa aa, òtsa'atə nĩ Nwĩ a mùm Azwĩ (20). A nɔṅ Kristo, m̀bə Nwĩ a tse bə waa mə tâ bo tsuu lə wò, i lèè waa ti àlò'ò i ywe'e noò yii mə bo aa yĩ zĩ təə a nsi yu yumbɔṅ aà (24-25).

Bi yatə àṅwà'ànè yŭ aa laà:

1. Nji'innŭ aṅwà'ànè yuà 1-2
2. M̀ḡhìrìnè mi innŭ mi ḡǎṅndi'innŭ mbwe'esè, ònnŭ jii mə bi di'ì aa, nĩ ḡgi' i yii i ka yĩ kuu a nu bo aà 3-16
3. Adi'itə mə tâ bɔɔ bi Kristo lwi' i a mùm àbiiintii 17-23
4. Aḡa'asə a mbo Nwĩ 24-25

Atsà'atə

¹ Aṅwà'ànè yŭ a lo aa a mbo mē Jude, ḡḡàṅàfà'a Yesu Kristo, mu ma bi Jems, ḡḡḡ ni a mbo bə bii mə bi twonə waa, bo tswé a mùm àkòṅnə Nwĩḡḡḡ Tà, Yesu Kristo a tigə òlentə nĩ waa aà.

² Tà ḡko m̀lìṅnè nĩ m̀bɔɔnə, nĩ àkòṅnè Nwĩ tâ tswe a mbo bù ḡḡa'atə ḡḡḡ nĩ m̀bii.

Bidi'ì binnŭ bi mbwe'esè

³ Bilim ba bii mə kòṅə ḡhuu aa, àjàṅ yii mə mə gaansə mitii ma mə ḡwà'ànə aṅwà'ànè yŭ m̀'ɔ a mbo bù m̀bi' i annŭ ajàṅ yii mə Nwĩ à ywèensə yi'inè bitsim aa, òtii ḡha i tintə ḡha mə mē ḡwà'anə a yulà ànnŭ a mbo bù, òdiintə ḡhuu mə ni ka nto fikòrè òloṅə annŭ abiiintii yii mə Nwĩḡḡḡ à fà mə a mbo bə bi ḡḡaa yŭ m̀fùùrè maṅsə aà.

⁴ Nloṅ mə bə bi m̀'ɔ bi ḡè'èsè mē ḡkuu a titii bù m̀bə bə bii mə Nwĩḡḡḡ à lèè òt'è è ntsərə isa'a waa nloginə a ḡgu'u mə bo nĩ ḡǎṅjo, m̀bə bitii bɔ'ò Nwĩ, mə bi twensə ibòṅ Nwĩ ḡḡḡ a ni itsùurə innŭ, òtuu Tàà yi'inə Mmà'àmbi Yesu Kristo mə à ni tsi' i yu mē mē aà.

⁵ Mə lòn mə mə wa'atə a mbo bù, ka mə nì zi innù ma jù tsim òlwi'i ghu mum aa, mə Mmà'àmbi yìi mə à le nyweense bə a ala'a Egipto aa, à tì mē ti bə a n̄im aa, a kí mbu mbwesə bə a titi bo bii mə kaa bi le ŋwa'a ntii waa ghu nu niñə.

⁶ Baangel bya bii mə kaa bi le ŋki'i ibwarə jyaa tswa, mbaŋnə mmà'atə adigə yìi mə a le ŋkù'ùnə a mbo bo a naŋsə ntswe ghu aa, à kòo waa n̄i àtsaŋə ti mē, a m̄um àtaa yì fii ya, i yì ywe'e wa n̄wí ntsò'òtə m̄isa'a yì ŋwè yâ.

⁷ Tsó àjàŋə mə Sodom bo Gomorrah n̄i itoo jii mə i le ntswe ŋkarisə waa, bo le nlògìnə ŋka ŋghirə innù ajirə, n̄niŋ nù yàa a n̄i innù nlwà'a jii mə kaa mbə ñu m̄isòŋ a wa'à ghirə aa, Nwí à le niŋ njo a nu bo a ajàŋə mə à le ntòò waa ni m̄o'c ti mē, a ŋwà'àsə bə ghu.

⁸ A ki mbə ŋgĩŋgĩŋ mə bə ma bù yə innù jì m̄o'c a n̄jèè, jii mə i ghirə mə tâ bo ka ŋwo n̄i innù ni m̄ib̄i mi nù myaa, ntsa'a ni àdà'a Mmà'àmbi, mbəgìtə n̄i b̄aburə bya bii mə bi tswə ni n̄iŋha'a ni ŋgwèenə aà

⁹ A le mfòò tsi'ì àtu baangel Michael, nòò yìi à le si to bo Devil, ñyòŋə bo yu nlon aku Mose aa, kaa à le ŋwa'à ada'a n̄i àtù yi logè a n̄iŋ ñjò ghu nu a ni m̄ighàa mi mbəgìtə, à le mbàŋnə n̄swon mə, "Tâ Mmà'àmbi à wenə ghò."

¹⁰ Lá bə ma bù b̄aŋnə mbəgìtə n̄i innù tsim jii mə kaa àtù yaa à s̄i ghu laa aà, innù jii mə bo zi n̄i àtù yaa tsi'ì tsó nàa ŋgèè jii i s̄i ni m̄itsyè tswé aa, ma jù a bə innù jii i ta ŋgì'i a a nu bo aà.

¹¹ Ŋgi'i yì n̄swèrè i tswə a nu bo! Nlon mə bo yònə aa a m̄an̄jì Cain, m̄me'e ib̄inù waa nlon annù njoo, ŋghirə afansənnù tsi'ì tsó ajàŋə mə Balam à le ŋghirə ŋkwo a m̄um àt̄iitu Korah aà.

¹² Bə ma bù à n̄i ìl'òò jì b̄i n̄ta n̄i ŋgì'i a n̄i m̄ijì mi akòŋnə muu a ajàŋ mə bo yì mboonsə n̄i ghuu a noò yìi ni jì a m̄um ŋghòtə aa, ñjì kaa wa'à n̄i àtu burə ndirə n̄i dirə. Bo ləŋtə aa tsi'ì ànnù yaa, bo bə aa tsi'ì tsó mbà'à yìi mə àfisə a tii ŋghɛɛ ni yu la kaa i wa'à n̄i mbèŋ zì. Bo bə aa tsi'ì tsó it̄i jii mə kaa i si m̄intà koonə a noò ŋkòonə m̄intà a noò n̄tsyábèè, mbə tsi'ì tsó it̄i jii mə bi dwu ni m̄iŋgàn i burə ŋkwo m̄mɛ.

¹³ Bo bə aa tsi'ì tsó ìkàŋnə ŋkì m̄iyaa m̄itsə'ə jii mə àfisə a tii ŋghɛɛ ntii m̄bi, innù jyaa jya mə bi ghirə ti ñdirətu aa, i tigè ŋkò'c m̄fɛ'ɛ tsi'ì tsó ñjwò'ò. Bo bə aa tsi'ì tsó m̄iŋjòŋ m̄i mi tsiŋə ŋkarə, Nwí a lèè àdìgè ya mə a fii ŋghèè òlwi'isə aa a mbo bo n̄iŋkòŋə.

¹⁴ Aa bə ma bù mə Enoch, yìi mə à le yònə a n̄j̄im Adam m̄iwaa mi nto'o, à le nswon m̄bɔŋ tâ à fɛ'ɛ n̄loginə a ŋgu'u m̄bi'i ŋgaà yàa mə, "Yê n̄i Mmà'àmbi, à ka yì zì n̄i ñnòò bə bi ntsù'u ntsù'ù bii mə bi laa aà.

¹⁵ A zì aa a nsa'a ñu n̄tsim, i niŋ njo a nu ñu n̄tsim yìi mə a ghirə innù ti b̄o'ò Nwí, bo bi ñu n̄tsim yìi mə a ghàa m̄ighàa m̄i swèrè n̄swerə m̄i mə ŋgāŋghirə innù jì bi, bi tì b̄o'ò Nwí bi ghàa ñlon ŋgaà yì aà."

¹⁶ Bə ma bù à ni bə bii bi nwurikə aa tsi'ì nwurikə a ŋgòŋ b̄inòò bitsimè. Mfirə ni bə b̄i m̄o'c, ñyòŋə n̄i innù jii ñjyànù jyaa yè'ètə aa, ŋghaa ni m̄ighàa mi k̄intərə si'i si'i, ñlè'ə n̄i bə mə bi tswə n̄i innù jii mə bo lòn aà.

¹⁷ Lá, bù, bil̄im ba bii mə m̄è kòŋə aa, tâ n̄i wa'atə annù ya mə ŋgāŋntoo Mmà'àmbi yì'ì Yesu Kristo le nswon a m̄bi aà.

¹⁸ Bo le nswon mə, "A ka yì bə wa n̄wí òlwi'ĩn̄j̄im tâ bə yi ntigə ŋwyc bə, bə bii mə bi ka yì ki yòŋ innù ti b̄o'ò Nwí jii mə ñjyànù yàa i yè'ètə aà."

¹⁹ Aa bə bya mə bi zì n̄i ànnù ayàtə a titi bə aa, mbə bə bi m̄bi bù bii Azwí Nwí a bɔŋə a mbo bo aà.

²⁰ Lá, ŋghɛɛ ni bù, bil̄im ba bii mə m̄è kòŋə aa, ta n̄i ka m̄bɔc n̄i ghuu, ŋkwe ŋkò'c a m̄um àbiint̄i ya yìi mə a naŋsə n̄laa maŋsə aà. Ka ntsà'atə n̄i Nwí a m̄um Azwí Nwí.

²¹ Nì ləə ɪbɪnɪ̄ ghuu a mûm àkòŋnè Nwĩ, ñka nyu'utə nî ñko mɪlɪŋnè Mmà'àmbí yí'inè Yesu Kristo, mə à ka yí fa ntswɛntɪ̄ yíi ɪ lwĩ'i nɪkɔŋ aa a mbo bɪ'inè.

²² Nì ka ñko mɪlɪŋnè bə bii mə bi lɪgɪtə aà.

²³ Nì ka nyweensə bí mɔ'ɔ a ajàŋə nɪ swùŋə nî waa mfi'isə nɪ a mum mɔ'ɔ; ñdi'í nî ñko mɪlɪŋnè nɪ nɪbɔ'ò a mbo bə bi mɔ'ò, lá tâ nì baa itsè'ê jyaa jya jii mə bi sɪŋ nɪ ìnnũ nɪjãnu jii bi yè'ətə aà.

Atsà'atə Nwĩ a agha'asə

²⁴ Tsɪtsɔŋ a mbo yu wa yíi mə mbə a tswá ghuu mə nì wa'à wò, mə yu zĩ nɪ bù tɪ àlò'ò, nɪ nɪdɔrə, a mum nɪgha'à nɪ nɪi nɪ ŋwèènə aa,

²⁵ a mbo Nwɪŋgòŋ yúyigè, Nɔgànywèènsə yí'inè, nɪtsya a nɪjɪm Yesu Kristo Mmà'àmbí yí'inè, tâ nɪgha'a nɪ wè, nɪ nɪfò nɪ wè, nɪ mɪtɪ̄, nɪ mɪdà'a, tâ mɪ tswe ghu mbo nɪlɔgɪnə a ŋgu'u, ñkɪ ntswe ghu mbo tsɪtsɔŋ, ñlwi'i nɪŋkɔŋə. Amen.

Aṅwà'ànə INNŪ NLWĪ'INJĪM

NJĪ'INNŪ AṅWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànə yū aa a le ṅwà'ànə Jɔn, ṅgàṅntoo Kristo, mu Zebedee. Jɔn à le ntswe aa a kīṅkī Patmos tsɔ ṅgàṅatsaṅ nlon mə à le si swonə nī n̄too yī ṅsiginè nlon Yesu Kristo aà (1.9). Aa noò yī mə à le nyu'u innū jīi mə i tswə fàa m̄m̄m̄ aṅwà'ànə ṅwà'anə aà. A le ṅwà'ànə aa a mbo ṅghotə jīi mə i le ntswe a mbù'u Asia aà (1.4,11), nī a mbo bīKrisèn bitsim bīi mə bī le si tso'ɔ nī àkòrə yaa a nī idigè jīi mə baRoma le si bu'utə aà.

Kaisa à le nlòginè ṅka ntsɔ'ɔ nī àkòrə bīKrisèn bīi mə bī le ntuu a mmii yi aà. A le si twonə nii yumbɔṅ nī “Augustus”, “ṅgàṅyweènsə bē,” n̄twonə n̄twonə nii nī “Nwī.” A le ṅghirè bī bɔɔ m̄ṅkobə mi a nī mbù'u idigə jīi mə à le si bu'utə aa tsi'ī tsim, ṅswonə nī mə tā bē bitsim ka n̄tɔɔ nī ṅjoo mmà'à nīi ghu, a ndi'i mə bo yu'unə nii. La bɔɔ bī Kristo le ntuu a mmii m̄ṅkobə ma m̄u, nlon mə bo le mbii mə bo tswə nī Nwī aa tsi'ī yī m̄'ɔtə, ṅki ntswe aa tsi'ī nī Mmà'àmbi yī m̄'ɔtə. Ma m̄u ajàṅ bī le si tigə ntswatə nī waa niṅə nī a atsaṅ, ṅkwèrə nī ṅjoo jyaa, ṅdi nī ṅgi'i a nu bo tsi'ī a mbuu mbuu. Jɔn a tigə ṅwà'anə aṅwà'ànə yū a n̄l'ətə m̄int̄i myaa i kii d̄int̄ə waa. Nswonə nī a mbo bo mə Kristo à nī Mmà'àmbi, Nwī a bē 'Mbu'utə mbī yīi mə à ka yī gha'a ibi bo bī idà'à, nī m̄idà'à m̄itsim a n̄syə kè aburə, i ta ṅgi'i a nu bo. Nswonə nī mə tā bɔɔ bī Kristo bī taṅt̄i, mbii ṅgi'i ṅghɛ nlwī'isè, nlon mə Mmà'àmbi à ka wàṅsə zī i yàrə ṅgu'u yàa.

Jɔn à swɔṅ mə aṅwà'ànə yū à nī innū jīi mə Yesu Kristo à le mfi'isə ndi'i, a bē innū jīi mə Nwī à le mfa ghu mbo mə tā à di'i a mbô ṅgāṅfà'á ji, a bē innū jīi mə “i ka wàṅsə fè'è.” (1.1). Nwī à le n̄too aa angel yī mə tā à di'i innū ma jū ghu mbô (1.1; 22.16). Ma m̄u ajàṅ aṅwà'ànə ma yū à nī n̄too Nwī (1.3; 22.7,10,18,19). A bē ànnū yīi mə Nwī a wa'asè nī bē bīi mə bī fi'itə kè ṅki ṅku'usə ànnū ghu aà (22.18,19). Ka mə Jɔn à swɔṅ mə aṅwà'ànə yū a di'i innū jīi mə i ka wàṅsə fè'è aa, a ghàà n̄swonə aa innū jīi i ka yī fè'è, innū jī ghà'àtə, a noò ṅj̄m, a noò yīi mbi yū i ka yī lwī'i tá Mmà'àmbi a tigə mbu'utə mbī n̄tsimə aà. A bē ṅji'ī ànnū yīi mə ikùmə aṅwà'ànə ma yū à nī “Innū Nlwī'inj̄m” aà.

'Mbuu aṅwà'ànə ma yū, à nī aṅwà'ànə yīi mə (a bə tsɔ) bī fūrə innū jīi mə bī le mbòontə, i tswə a alò'òsə aa, ndi'i a mbo bē. ṅk̄m̄ yi a nī n̄ghàà nī baEglisi, i bə aa “Revelation”, i yī n̄ghàà nī baGrikia i bə “apocalypse,” ṅji'ī yī i bə “m̄fūrə”, kè “ndi'ī”. Ka mə à nī innū jīi mə bī di'i mə bī yə aa, innū jīi mə bī ṅwà'ànə aa bo bī m̄anj̄i yīi mə bī ṅwà'anə ghu aa, a kī m̄burə aa ki tswə tsi'ī a atu yu. Bī lɔgə aa ilènsə ndi'i nī innū jī m̄'ɔ ghu, jī m̄'ɔ i tswə nī il̄l̄əṅə, bī yə nī innū jīi i swerə n̄tsyànə aà. Ma yū a burə ka ki lòò nī mə bī t̄'ɔtə innū jī ghà'àtə ghu. Bē bə t̄'ɛ ki t̄'ɔtə bə mə akə boṅ a ku'unə mə tā bī zi mə, aṅwà'ànə ma yū a le ṅkwetə bīKrisèn bīi mə bī le si yə ṅgi'i aà. Bī le ṅwà'ànə a mbii mbīi aa a mbo bo, a ṅghirə mə tā bo ka m̄ɛ nī ànnū yīi mə Mmà'à à le ṅkà'à a mbo bo aà (2.11,17,26,27; 3.5,11,12,21). Jɔn à le nswonə a laa mə innū jīi mə i tswə fàa nī aṅwà'ànə aa i ka wàṅsə fè'è, ṅghirə mə bī ka nyu'utə nī 'Mmà'à mbī. Ka mə Kristo kaa à burə t̄i bīi aa, kaa a s̄i ghirə mə tā bē bī li'inə mə nòò n̄zī yī à tigə a abô.

Kristo à nī yu yīi mə aṅwà'ànə ma yū a lɔgə n̄t̄'ɛ mbīi, ndi'i ṅj̄ yīi mə à nī ghu aà. A nī M̄u 'Mb̄inj̄ərə wa, “fi tsi'ī tsɔ bī lèè ṅwa” (5.6), lā m̄bə Akam̄antsò yīi mə à

ko'c ləŋə ŋghɛɛ ni mmà'a ntsyà i ki tigə bu'utə, ikũm yi i bə “Nìghàà ni Nwĩ” mbə “Mfò bifò,” ni “Mmà'àmbĩ bimmà'àmbĩ” (19.11-16).

Bi yatə aŋwà'ànə yũ aa laà:

1. Nji'innũ aŋwà'ànə yuà 1.1-8
2. Njèè təə təə yĩ nìlògìnè, ni ñŋwà'ànə ŋghotə jya ji sàmbaà 1.9—3.22
3. Nìbu'u ni aŋwà'ànə nya ni ìwenə aɛ jya ji sàmbaà 4.1—8.1
4. Ntàn jya ji sàmbaà 8.2—11.19
5. Ndəfò wa ni ñnàà mitsə'ə jya ji baà 12.1-13.18
6. Njèè təə təə jĩ mɔ'c 14.1—15.8
7. Ʒkaŋ alwintəŋə Nwĩ jya ji sàmbaà 16.1-21
8. Ajàn mə Babylon à ɛ ŋwò aa, bo bì ajàn mə bi ɛ ŋgha'a naà mitsə'ə ya, ni ñgàŋntoò mbwe'esə wa, ni Devil aà 17.1—20.10
9. Ntsò'òtə mɛsa'à nòò nìlwĩ'injĩm 20.11-15
10. Abùrè yĩ fii, ni nsye yĩ m̄fii, ni Yerusalem yĩ m̄fii wâ 21.11—22.5
12. Innũ jũ mə Jɔn à ɛ nswon a nlwĩ'isə aà 22.6-21

Mìghàà mi nìlògìnə

¹ Aŋwà'ànə yũ a swon aà innũ jĩ lèəntə jũ mə Yesu Kristo à ɛ mfi'isə ndi'i, a bə innũ jũ mə Nwĩ à ɛ mfa ghu mbo mə tâ à di'i a mbò ñgǎŋfà'á ji, a bə innũ jũ mə i tswe ni wàŋsə mfè'è aà. Kristo à ɛ ntoo angel yĩ a yĩ ndi'i innũ ma jũ a mbo ñgàŋafà'á yĩ Jɔn.

² Jɔn, tsò ayəfə, à ɛ nswon ŋgòŋ innũ tsim jũ à ɛ nyə aà, innũ ma jũ i swonə aa annũ nlon ñghàà ni Nwĩ bo bì annũ n̄ŋkon ya yĩ Yesu Kristo à ɛ si kè'ènə aà.

³ Mbɔɔnə a mbo ŋù yĩ mə a twon ñghàà ni Nwĩ ma nũ a mbo bə aà, mbɔɔnə i k̄i n̄tswe a mbo bə b̄i bi yu'u ntoo ma yũ ñghirə n̄i annũ yĩ mə ni swon aa nlon mə nòò à tigə a abò.

Jɔn a tsà'atə ŋghotə jya ji sàmbaà a ala'a Asia

⁴ Aa mə Jɔn mə mə too aŋwà'ànə yũ a mbò ñghòtə jya ji sàmbaà a ala'a Asia:

Ʒbòn Nwĩ i tswe a mbo bù n̄i mbɔɔnə ya mə i lò a mbo yu wa yĩ mə à tswe, yĩ à ɛ n̄tswe, mə à ka yĩ k̄i b̄i z̄i aa, nlo a mbo izwĩ jya ji sàmbaà jũ i tswe a nsi àbèrə Nwĩ aa,

⁵ ñk̄i nlo aa mbo Yesu Kristo yĩ à ni ayəfə yi annũ n̄ŋkon, tsi'ĩ yu wa yĩ à ɛ n̄tsya mb̄i ñyweenə ni n̄wo, n̄tigə n̄sa'a ni bifò bi tsim fàa mbi aà.

Tsò mə Yesu kònə yi'inə, à ɛ ñk̄i ŋketə m̄ŋk̄irə mi innũ jĩ b̄i ji'inə a nu bi'inə n̄i àləə nũ yi,

⁶ ñghirə b̄i'inə tigə b̄isa'a bi ala'a b̄i'inə n̄bò mbə ŋgǎŋmà'a Nwĩ jũ mə i fà'a a mbo Nwĩŋgòŋ Taà yĩ aa, tâ ñgha'a tswe ghu mbo bo àdà'a mbu'utə bə n̄lwĩ'i n̄ŋkonə. Amen.

⁷ N̄i z̄i àkè, wâ à ka yĩ z̄i aa a m̄m mbà'à, tâ mi'i m̄i tsim yə yi, tâ bə bì tsim b̄i bi ɛ nsò yi aa bì yə yi; tâ ñgwè'è mu ŋũ n̄tsim fàa nsye i tigə nyə'ə ndərə n̄i àk̄i yaa nlon annũ yĩ bi ɛ ñghirə ghu nu aà. A bə lâ. Amen.

⁸ Mmà'àmbĩ Nwĩŋgòŋ à swon mə, “Mè ni Alpha ñk̄i mbə Omega,” mə tswe, mə ɛ n̄tswe, i yĩ k̄i b̄i z̄i, mbə Mbu'utəmbi.

Ajàŋə Jɔn à ɛ nyə Kristo a n̄i ñjèè təə təə aà

⁹ Aa mə, mumaà ghù Jɔn, yĩ, a mum Yesu, mə yə ŋgi'i tsò bù ñk̄i n̄tswe a m̄m annũ nifò Nwĩ tsò bù aa, ñk̄i mb̄i n̄i ñgi'i n̄i àtànənti aà. Bi ɛ n̄lògə gha ñghèè n̄ləə a k̄ŋk̄i Patmos nlon mə mə ɛ si swonə ñghàà ni Nwĩ bo bì annũ n̄ŋkon ya yĩ Yesu à ɛ ñkè'ènə aà.

10 Mè le ntswe a mûm Azwĩ wa njwĩ Mmà'àmbĩ, ñyu'u ñjĩ a njĩm mè i ghaà nĩtĩ ñtɔŋnə tsi'ĩ tsɔ ñtànə.

11 Nswon mə, “Nwà'ànə annu yĩ mə ò yə aa a mûm ànwà'ànə, ñtoo a mbô ñghòtə jya ji sàmbaa, a mbo Efeso, ni Smyrna, ni Pergamum ni Thyatira, ni Sardis ni Philadelphia, ni Laodicea.”

12 Mè le ñkarikə a gha mə mə yə ñũ wa mə à le si ghàa a mbo mə aa, mə kàrə mə gha aa nyə itetə bĩlám jĩ bi le nnaŋsə ni gold aa ji sàmbaa,

13 ñyə ñũ yĩ mɔ'ɔ a təə wa a titĩ itetə bĩlám mbə tsɔ Mu Nù, ñwɛ'ɛ àdanə atsə'è, ñki ñwɛ'ɛ ikò gold a ibĩ yu;

14 átú yi bo bi ñnɔŋtú ji fu'u buu tsɔ ñkikurə mághum, Kə ibàrəburə; mi'ĩ mi khĩ tsi'ĩ tsɔ ñlwà mɔ'ɔ,

15 mĩkòrə mi bə tsɔ àbwɛɛ yĩ bi nàŋsə mə ñtɔɔ nsĩ'ĩ a ni ñikèntə ni aláa a bāŋ, ñjĩ yĩ i jwu'ù tsɔ mĩŋki mĩ ghà'atə;

16 mĩnjɔŋ mi sàmbaa le ntswe ghu mûm àbo yĩ mà'à, munwi ñtsò yĩ a itsə'ə mbèè tsimè aa a fɛ'è ghu ntsù; ñsĩ yi i tã tsɔ nòò ñtĩ àsĩ'ìnə.

17 Mè yə mə yi aa, ñwo ghu mĩkòrə tsɔ akwo ñũ. A nɔŋsə àbô yi yĩ mà'à a nu mə, ñswon mə, “Tsee ki bɔ'ɔ, mə ni ñtsyàmbĩ ñki mbə ñlwĩ'injĩm,

18 mbə mə yĩ mə tswe ñtĩ aà; mə le ñkwo, lá yê, mə tswé ñtĩ i yĩ lwĩ'ĩ ñkɔŋə, mə ki ntswe ni bĩkey bi ñwo bo bi bĩ mə bi ña'a ntsúbù'u ala'a bĩku bi bə.

19 Tsĩtsɔŋ, ñwà'ànə innu jĩ o yə aa, jĩ i tswe ghu aa, bo bi jĩ i ka bɔŋ zĩ aà.

20 A ñghèɛ a ñi ànnu yĩ mə a tswe alò'òsə ñlon mĩnjɔŋ mú mi sàmbaa mĩ ò yə a mûm àbo mə yĩ mà'à aa, ni itetə lám gold jya ji sàmbaa, mĩjɔŋ mú mi sàmbaa bə aa baangel bi ñghòtə jya ji sàmbaa, itetə lám gold jya ji sàmbaa, i bāŋnə mbə aa ñghòtə jya ji sàmbaa.

2

Ntoo yĩ i le ñghèɛ a mbô ñghòtə a ala'a Ephesus aà

1 “Nwà'ànə a mbo angel ñghòtə bəEphesus mə:

“Aa annu yĩ mə yu wa yĩ mə à tũgĩtə mĩnjɔŋ mya mi sàmbaa a mûm abo yo yĩ mà'à, ñkarə ni a titĩ itetə bĩlám bi gold jya ji sàmbaa mə a swonə aa a yuà mə.

2 “Mè zĩ ñfà'à ghuu, àjàŋə mə ni nɔwùgə nú yùù, ni àjàŋə ni bii ñgĩ'i ñi àtànəntĩ aa, bo bi àjàŋə kaa ni si kɔŋ nyə bə bii mə bi ghìrə ibi aa, lá ni bāŋnə mə ñywe'etə ijàn bə jya mə i twon ibĩnú waa ni ñgāŋntoo Kristo, kaa ñki'ĩ bu bə aa, ñyə mə bo ni ñgāŋmbwe'esə.

3 Mè zi mə ñi bii ñgĩ'i ñi àtànəntĩ, ñkii nte'ɛ ñkɔŋə ñi ñyê waa aa ñlon ñkwitú ñkúm ghá; kaa ni burə tĩ kĩ ñkaa.

4 Lá mə fa ñfĩrə ghuu mə ni mè'è mə akòŋnə ya yĩ mə ni le ntswe ni yu a mbĩ aà.

5 Tã ni tigə ñwa'atə lá àjàŋ yĩ mə ni le mbə mbɔŋ wò aa, mbu mbəŋkə ghuu ñka mfa'a ñi ñfà'à yĩ ni le ñka mfa'a a mbĩ aà. A tsuu la bə bɔŋ mə aa zĩ a mbo bù, i lògə itetə bĩlám juu jya lò'òsə mə mbə ni tsuu ghuu bəŋkə.

6 Lá mè zi mə ni ghìrə yuà ànnu a ku'ùnə: Ni baa mifà'à mi baNikolatan mĩ mè ki mbàa aà.

7 Nù yĩ à tswe ñi itòŋnə aa tã à yu'u annu yĩ mə Azwĩ Nwĩ a swon a mbô ñghòtə jyà aà. A mbo ñu yĩ mə à mà'a ntsyà aa, mə aa fa adà'a mə tã à ji mĩntà mĩ mi lò ñi àtĩ ntswèntĩ ya yĩ mə a tswe a mûm paradiso Nwĩ aà.

Ntoo yĩ i le ñghèɛ a mbo Smyrna aà

8 “A mbo angel ñghòtə Smyrna, ñwà'ànə mə,

“Aâ ànnũ yĩ mæ a lo a mbo yu wa yĩ mæ à ni ntsyàmbee ñki mbæ nlwĩ'injĩm aà, mbæ yu wa yĩ mæ à le ñkwo ñki mbu mbii fu ntswe ntii aa a yulà:

⁹ “Mè zĩ ñgi'i jii mæ i kuu a nu bù aa, ñki nzi annũ afumê yuu (lâ nĩ nĩ ñgàñafù'ù). Mè ki nzi ajàn yĩ mæ bè bya mæ bi swonjè ni mæ bo ni bàYuda kaa wa'à bu bæ aa bi ta ñgi'i a ikum bù aà, lâ bo banjè mbæ aa ñgãñdãñghòtê Satan.

¹⁰ Nĩ tsuu ki bɔ'ɔ ñgi'i yĩ i zĩ a ñkuu a nu bù aa bê. Wa Devil à ka mà'à ghuu bĩ mɔ'ɔ a ndãtsanjè, mæ tâ bi ywe'etè ghuu, ajàn mæ nãa yè ñgi'i ghu a atũ ñjwi ji ñighum. Mbæ tɛ'ɛ mbæ bæ mæ nãa yè ñgi'i i kwo, nĩ ghèè nĩ mbii ñka mfa'a a mbo mè nĩ ntii ghuu tsim bonj mè aa fa atsè'etu nifɔ ntswëntii a mbo bù.

¹¹ Nũ yĩ mæ à tswe nĩ itõñnè aa tâ à yu'u annũ yĩ mæ Azwĩ Nwĩ a swonjè a mbô ñghòtè jya aà. Nũ yĩ mæ à mà'a ntsyà aa kaa ñiwo nii mæ mi ywe'e mi mbaa kaa mè aa yĩ wa'à yi lænsè.

Ntoò yĩ mæ i ghèè a mbo Pergamum aà

¹² “A mbo Angel ñghòtê Pergamum, ñwà'ànè mæ,

“Aâ ànnũ yĩ mæ a lo a mbo ñu wa yĩ mæ à tswe ni munwĩ ntsò mbèè ntsim wa yĩ a tsè'è aà:

¹³ Wa mè zi adigè yĩ mæ ni tswe ghu aà, wa adigè mæ abèrè Satan a tæ ghu aà, nĩ tswa ikũm gha ñkwo ghu, kaa nĩ le ñki'ì kii ñtuu abiiintii yuu a nu mè, ñkɔ'ɔ ñku'u wa ñjwi Antipas, àyèfè ghà, mæ à le si fà'à a mbo mè nĩ ntii yi tsim, mæ bi le nzwitè a titii bù, wa adigè mæ Satan a tswe ghu aà.

¹⁴ “Lâ mæ fa ifirê ghuu nlonj bɔɔ bi innũ bĩ mɔ'ò. Nĩ tswe nĩ bè bĩ mɔ'ɔ a titii bù mæ bi bii annũ Balam, mæ à le ndi'i a mbo Balak mæ tâ à ghèè ntaansè ayoo a mánji, ñkiñ balsarael ghu aa, ñghirè mæ tâ bo ji miji mii mæ bi tɔɔ mà'à ni mĩñkobè ghu, ñkii ñghirè nĩ annũ ajirè aà.

¹⁵ Nĩ ki mbũ ntswe ni bè bĩ mɔ'ɔ bii bi bii ànnũ yĩ mæ baNicolatan bi di'i aà.

¹⁶ Tã nĩ bøjké ghuu. A tsuu la bæ, bonj mè aa ghèsè zĩ a mbo bù, i to waa ni munwĩ ntsò yĩ mæ a fè'ɛ a ntsũ mè aà.

¹⁷ “Nũ yĩ mæ à tswe nĩ itõñnè aa tâ à yu'u annũ yĩ mæ Azwĩ Nwĩ a swonjè a mbô ñghòtè jyá aà. A mbo ñu yĩ mæ à mà'a ntsyà aa, mè aa fa a mana yĩ ñlò'òsè wa yĩ mò'ɔ ghu mbo, i kii fa ñgò'ò yĩ m̀fù'ù ghu mbo, yĩ mæ bi ñwa'anè ikum yĩ fii ghu, yĩ mæ kaa mbæ ñu dàn a wa'à twonj, ntsyàtè ñu wa mæ à kwèrè aà.

Ntoò yĩ i le ñghèè a mbo baThyatira aà

¹⁸ “Ñwà'ànè a mbo angel Thyatira mæ:

“Aâ ànnũ yĩ mæ a lo a mbo Mu Nwĩ, yu wa yĩ mæ à tswe ni mi'ĩ mi mi khi tsó nlwà mɔ'ɔ aa, ni mĩkòrè mi mi khité tsó àbwèè.

¹⁹ Mè zĩ ifà'á ghuu, ñzi akõñnè yuu nĩ abiiintii yuu, ñki nzi ajànjè mæ ni fà'a a mbo mè ñkii mbii nĩ ñgi'i nĩ àtãñntii aa, ñki nzi mæ ifà'á ghuu yĩ mæ nĩ fà'a a ñjim aa i tsya yĩ mbii.

²⁰ “Lâ mè firè ghuu nlonjè annũ yulà, mæ nĩ mà'àtè a Jezebel, mánjyè wa mæ a twonj ibii nú yi mæ yu ni ñgãñntò Nwĩ mánjyè aa, mæ à ka ndi'i nĩ innũ, ñkii mbwe'esè nĩ ñgãñfà'á ja mæ bi ka njirè, ñkii ñji ni miji mii bi tɔɔ mmà'à ni mĩñkobè ghu.

²¹ Mè fà mè noò ghu mbo mæ tâ à bøjké yi ghu, la a tuù mbøjké mmà'àtè annũ ajirè yi yá.

²² Yè nĩ, mè aa mà'à yi a ikuu ñighòò, i mà'à bê bya mæ bo bo jirè aa, a mĩm ñgi'i yĩ ntii. Mæ mbæ bi tsuu waa bøjké mmà'àtè ibi wa mæ bo ghirè aà.

²³ Mè aa ghòò bòò bi zwiṭe. Tâ ñghòtè jyâ tsim ì tigè nzi mè mè laa mbè yu wa yĩ mè a lòò imòòntè bê bo bì mĩntĩi mi bê aà. Mè ka kii fa a mbo ñu nì bù ghùu a ajànṭe mè ifà'á yi ì dè'ì aà.

²⁴ A mbô àbùgê yuu yĩ mè nì tswe a ala'a Thyatira aa, mè kaa nì sǐ annù yĩ mè a dè'ì aa bii aa, mbè bu bya bii mè kaa nì burè tì innù jya jii mè bi twonṭe nì ìnnù jĩ tsòtè a mum Satan yəgə aa, mè aa swonṭe a mbo bù mè, kaa mè aa wa'á ghuu nì àbè'è yi dànṭe bù mbe'esə.

²⁵ Lâ tâ nì tswa tsi'ĩ ànnù yĩ mè nì tswe nì yu aa ñkwo nì yu nywe'e a noò yĩ mè aa yĩ zǐ aà.

²⁶ “A mbo ñu yĩ mè à mà'a ntsyà, ñki nləə mifà'á ma ñghèè ñywe'e a nlwĩ'isə aa, mè aa fa mĩda'a ghu mbo mè à aa mbu'utə itoo itoò.

²⁷ ‘Aa yĩ tigè bu'utə waa nì àtĩ atii,

ì kii tigè sentə nì waa tsi'ĩ tsǒ bantòò bi aboo.’

Tsi'ĩ tsǒ ajànṭe mè mè lè ñki ñkwere mĩda'a a mbo Taà ghà aà.

²⁸ Mè aa kii fa fĩnjònṭe fĩ atitugə fya a mbo bo.

²⁹ Nù yĩ mè à tswe nì ìtòṅnè aa, tâ à yu'u innù jya mè Azwĩ Nwĩ a swonṭe a mbô ñghotè jyâ aà.

3

Aṅwà'ànè yĩ mè a ghèe a mbô ñghòtè a Sardis aà

¹ “A mbo Angel ñghòtè Sardis ṅwà'ànè mè:

“Aà ànnù yĩ mè a lo a mbo yu wa yĩ mè à tswe nì Ìzwĩ Nwĩ jya jii sàmbaa, nì mĩnjònṭe mya mi sàmbaa aà, à swonṭe mè, Mè zǐ ifà'á ghuu, nì bii ikum mè nì tswe bĩtĩ, lâ mbaṅṅe ñkwokə.

² Bìnnè nì, ñniṅ mĩtĩ a nì àyoo ya yĩ a burə a mbo bù, mè a kii ntigè tsi'ĩ a ñkwo aa, ñlonṭe mè mè yə mè kaa ifà'á ghuu sǐ a nsi mi'ì Nwĩngònṭe ghà Kaa ì sǐ bònṭe manṣə.

³ A nì wa'atə annù ya mè nì lè ñkwere ñki nyu'u aa, nanṣə nləə ma ya mbəṅkə nì ghuu. Nì bə tsuu bìnnè bonṭe màa zǐ a mbo bù tsi'ĩ tsǒ ñyèrə kaa nì wa'á abantè noò yĩ mè mè aa zǐ ghu a mbo bù aa zǐ.

⁴ Lâ nì burè kii tswe nì mĩkum mi mbùmtè bê bii mɔ'ò a ala'a Sardis; a bə bə bii mè kaa bi burè tǐ itsè'è jyaa siṅè. Bo aa yĩ tigè karə bi'ibo nì itsè'è jii fù'ù ñlonṭe mè bo ku'unə aà.

⁵ Nù yĩ mè à mà'a ntsyà aa, baa yĩ tigè wɛ'ɛ itsè'è jii fù'ù ghu nu maa ajànṭe, kaa tâ mè wa'á ikum yi a mùm àṅwà'ànè ntswèntĩi ya tsigitè. Mè aa yĩ tigè beentè ikum yi a nsi Taà bo bì baangel bi.

⁶ Nù yĩ mè à tswe nì ìtòṅnè aa, tâ à yu'u innù jii mè Azwĩ ya a swonṭe a mbô ñghotè jyâ aà.

Aṅwà'ànè yĩ a lè ñghèe a mbô ñghòtè a Philadelphia aà

⁷ “A mbo Angel ñghòtè Philadelphia, ṅwà'ànè mè,

“Aà ànnù yĩ mè a lo a mbo yu wa yĩ mè à làa màṅsə ñki mbə annù ñikonṭe aa, yu wa yĩ mè à tswe nì àkwà'anda David, mè a yi ṅa'a kaa ñu dànṭe a wa'á bù ntsetə, bɛɛ a yi ntsetə kaa ñu dànṭe a wa'á bù ṅa'a aa, à swonṭe mè,

⁸ Mè zǐ ifà'á ghuu, yê nì, wa mè ṅà'á mè ntsũnda nte'ɛ a mbo bù, kaa ñu dànṭe à sǐ nì mĩdà'á mè mbə a tsetè ghu tswé. Mè zǐ mè kaa mĩdà'á muu sǐ gha'atè. Lâ nì bāṅṅè mè ñləə ñghàà na kaa ñki'ì ikum gha tuu.

⁹ Yê nì, màa ghìrə ṅgāṅṅdāṅghòtè Satan jya, mè bo swonṭe nì mè bo nì baYuda, kaa ñki'ì bu bə aa, mbaṅṅe mbə bê ñgāṅṅabaṅṅonnù aa, yê, mè aa ghìrə tâ bo zǐ nswètè mĩku'utə myaa a mĩkòrə bù, ñyègə mè mè kònṭe ghuu.

¹⁰ Tsõ mē nì lèè nìghàâ na, a ajàn mē mē le nswon a mbo bù mē nì bii ngi'i nì àtañentiì aa, mē be ghuu a nì ngi'i ya yìi mē i zĩ fàa mbi a ñkwà'ànə bə bĩtsim bii bi tswe fàa atu nsye aà.

¹¹ Wa mē aa ghèsə zĩ, nì tswa annù yìi nì tswè mē nì yu aa ñkwo nì yu ta tâ nù tsù à tsuu atsè'ətu nifč yuu lõ twεε kwεrə.

¹² Nù yìi mē à mà'a ntsyà aa, mē aa ghìrè yi a nì n̄tə'è nda a mùm ndâmà'a Nwĩ Nwĩngòñ ghà tâ à tigə ntswe ghu kaa i yì wa'à ghu bú m̄fε'ε. Mē aa ñwà'ànə ikum Nwĩngòñ ghà bo bì ìkùm ñjò'ò àlà'à Nwĩngòñ ghà ghu nù. A bē Yerusalem yì fii, yìi mē a lõ a aburə a mbo Nwĩngòñ ghà ñsigə aà; i kii ñwà'ànə ìkùm gha yì fii ghu nù.

¹³ Nù yìi mē à tswe nì itòñnè aa tâ à yu'u annù yìi mē Azwĩ swonə a mbô ñghòtə jya aà.

Ntoo yìi ì le ñghèè a mbô ñghòtə a ala'a Laodicea aà

¹⁴ “A mbo Angel ñghòtə Laodicea ñwà'ànə mē,

“Aà ànnù yìi mē a lo a mbo yu wa yìi mē à nì Amen, mbə yu yìi mē a fà'à nì n̄tə yi tsim, ñki mbə ayəfə annù n̄ñkoñ, mbə yu yìi mē n̄joò tsim jii mē Nwĩngòñ à le nnañsə ntsya aa ghu nu aa, swonə nì mē,

¹⁵ Mē zĩ ifà'á ghuu, kaa nì si fwe kaa ñki'ì k̄i n̄loo, a ghìrə mbaa mbòntə mē bon nì fwe kè ñkii nloo.

¹⁶ Tsõ mē nì jwàm̄tə jwàm̄tə, kaa ñki'ì lòò, kaa ñki'ì k̄i m̄fwe aa, mē aa twù ghuu a ntsũ mē i mē'è.

¹⁷ Nlon mē nì swonə nì mē Mē nì ñgàñàfù'ù, mē kwè mē ñghεε nì mb̄i, kaa mē si ayoo tsu bonə, lā kaa wa'à bàñnè ñzi mē ò laa mbə, ñù tì àyoo, mē bi ko nì m̄l̄ñnè ghò, m̄fum, m̄fə'ə, n̄tswe nswèrè ñswèrè.

¹⁸ Mē tigè ñd̄i'itə nòo mē toò yuu a atii gold yìi mē bi tɔɔ nì m̄'ɔ, nsi'i a laa a mbo mē, tã bə ñgàñkabə, ñki nyuu itsè'è j̄i fù'ù a mbo mē, m̄bɔɔntə nswèrè ñswèrè yò ya ghu, tâ atú yo wa'à kà ñd̄irə; ñki yuu afũ mi'i nyo'ɔtə mi'i mo ghu mē mbə ò yé ìd̄igè le.

¹⁹ Bè bii mē mē kòñə aa, mē ghàantè nì waa ñkii ntsisə nì waa. Tsõ mē a bə laa, gaansə m̄it̄i mo, mbəñkə ghò.

²⁰ Yê, wa mē t̄əə a ntsũnda ñkwèntə. Mbê nù tsù à yu'u n̄j̄i yà ñña'a ntsũnda, bon mē aa ku zĩ tsi'i yi, i j̄i bi'iyu, tâ à k̄i n̄j̄i bi'iyu.

²¹ Nù yìi mē à mà'a ntsyà aa, mē aa fa ada'a ghu mbo mē tâ à tswe bi'iyu a abèrè nifč mē, tsi'ĩ tsõ ajànə mē mē le mà'à n̄tsya, n̄tigə ntswe bi'i Taà ghà a nì àbèrè nifč yu aà.

²² Nù yìi mē à tswe nì itòñnè aa, tâ à yu'u annù yìi mē Azwĩ a swonə a mbô ñghòtə aà.”

4

Ajàñə mē bi gha'asə Nwĩ a aburə aà

¹ Ma ya a ghè mē ki tsyá, mē yə ntsũ aburə i ña'anè n̄təə, mē yu'ù ñj̄i ya mē ì le n̄tε'ε mfoo ñghàà a mbo mē a mb̄i aa, i ghaà a mbo mē ñkoo tsi'ĩ tsõ n̄tàn, ñswon mē, “Kɔ'ɔ nzi faà aa, tâ mē d̄i'ì innù j̄i i ka f̄ε'è a noò yìi yúlà a tsyà mē aa a mbo wò.”

² Azwĩ Nwĩ a burè ñkuu a nu mē, mē yê àbèrè a aburə, nù yì m̄'ɔ a ñañnè ghu!

³ Ns̄i yi i t̄sɛ̀ñkè tsi'ĩ tsõ ñgò'ɔ at̄indùù j̄i bi twonə nì jasper bo carnelian aà, k̄ur̄isè yìi mē à le si k̄irə tsi'ĩ tsõ emerald aa a karisə abèrè yá.

⁴ Ibèrè j̄i m̄'ɔ m̄ighum mi mbaa ñtsò j̄i ñikwà i le n̄təə ñkarisə abèrè ya, b̄il̄i b̄i wè m̄ighum mi mbaa ñtsò ñikwà k̄i ñstwetə ghu, ñwε'ε itsè'è j̄i fù'ù, ñso itsè'ətu nifč it̄i gold a atu bo.

⁵ Mbèh ñwà'ákè, ñkumə bo bì ñjĩ i ghaà m̀fè'ekə wa nĩ àbèrè ya, m̀ñkà'à mi sàmbaa mi khĩ wa nsĩ àbèrè. Ma mú bə aa ìzwĩ Nwĩ jya ji sàmbaa.

⁶ Wa nsĩ àbèrè ya, àyoo yi m̀w'w a tswè tsǒ ñkĩ miyaa yĩi i kirə tso ñkè'è, ñjɛɛkə tsi'ĩ tsǒ ñgò'ò crystal.

A ñkarisə abèrè ya m̀bèɛ tsĩm, ñjoo jĩ m̀w'w jĩi i tswè ntĩi aa ji ñikwà i təə ghu, mi'ĩ luu a nu bo, ñtswe a ñjĩm ñkĩ ntswe a nsĩ.

⁷ Ayoo ya yĩ ntsyambĩi a kirè tsǒ nààngwyè, yĩ ayòhntè a kirè tsi'ĩ tsǒ mbòh, jĩi i ywe'e ji tarə aa, ñsĩ yi i finè yĩ ñũ m̀sòh, jĩi i ywe'e ji ñikwà, i bə tsǒ maghoo yĩi a dàrè.

⁸ Njoo jĩ swèrə ma jya ji ñikwà i tswè nì m̀bà mi nto'o mi nto'o. Mi'ĩ mi luu ghu ñkarisə a mum bo bì a abɛɛ. Bo yəè nĩ ìkòò ñkaa ñkĩ'ĩ kentè nĩ àsĩ'ìnè nĩ itugè, ñswonə ni mə,

“Nl̀aa m̀aɲsə, ñl̀aa m̀aɲsə! M̀m̀à'ambĩ Nwĩngòh Mbu'utəmbĩ, yu wa yĩi à lɛ ntswe, ñtswe tsĩtsòh, i yĩ kii bú tswè a noò yĩi a zĩ aà.”

⁹ Njoo jĩ swèrè jya jĩi mə i tswè ntĩi aa i yəè nì m̀kòò ñgha'asə ñkii ñghu'usə, ñkii mfa nĩ m̀bĩ'ikə a mbo yu wa yĩi mə à ñàhə wa abèrè mə à tswè nlwĩ'ĩ ñhəkonə aà. Bo yi ti yəə laa,

¹⁰ bìlii bya m̀ghum mi mbaa ñtsò ji ñikwà bo wò a nsyɛ mmii yi yu wa yĩi mə à ñàhə wa abèrè aa, mə à tswè nlwĩ'ĩ ñhəkonə aà. Bo ma'à ìtsə'ətu nifǒ jyaa jya wa a nsi abèrè ñswonə ni mə,

¹¹ “M̀m̀à'ambĩ Nwĩngòh yĩ'ĩ wa ò kù'ùnə mə mbə ò kwèrə ñgha'a bo bì àghu'usè, ñi m̀dà'à, ñlon mə ò lɛ nnaɲsə njoo tsĩm, ñkĩ ñghirə mə tá i tswè ntĩi aa nĩ ñkòhə yò.”

5

Nìbù'ù nì aɲwà'ànə nya bo Mu mbĩ ñjèrè wá

¹ Mè yə nìbù'ù nì aɲwà'ànə nĩ m̀w'w a m̀m̀m̀ abo yu wa yĩi mə à lɛ ñàhə wa abèrè aa yĩ m̀à'à. Bi ñwà'ànə a mum ñkĩ ñwa'anə a abɛɛ. Bi kwèrə nĩ ìwenə alɛ ji sàmbaa.

² Mè yə ñtĩi angel a tɔhə nĩ ñjĩ yĩ ñtĩi m̀betə ni mə, “Nù yĩi mə à kù'ùnə mə mbə a kɛ'etə ìwen alɛ jũ ji sàmbaa i ña'a nìbu'u nì aɲwà'ànə nũ à nì wò aa ɛ?”

³ Kaa ñù tsù à lɛ ñkĩ'ĩ ghu tswè, a aburə kə a atu nsyɛ, kə a m̀m̀m̀ ñsyɛ mə mbə a ña'a nìbù'ù nì aɲwà'ànə nya ǹlèntə mumə.

⁴ Mè naɲsə ñyə'ə ñlon mə kaa bi lɛ ñkĩ'ĩ ñũ yĩi mə mbə a ña'a nìbù'ù nì aɲwà'ànə nya ǹlèntə mum aa yə.

⁵ Ndii wa yĩ m̀w'w a swon a mbo mə maà noò mə, “Tsee ki yə'è, yə, wa yu wa yĩi mə à nì Naàngwyè àtsə baYuda, m̀bə ñtigə ñgìgè David aa, à m̀à'à m̀hè ñtsya mə mbə a ña'a nìbù'ù nì aɲwà'ànə nya bo bì ìwen alɛ jya ji sàmbaa.”

⁶ Mè yə Mú Mbĩnjèrè a təə a titĩi àbèrè ya bo bì ñjoo jĩ wè jĩ swèrè jya ji ñikwà, bo bì a titĩi bìlii bya, a fi tsi'ĩ tsǒ bi lèè ñwa, ñtswe nì m̀ndoh mi sàmbaa, bo bì mi'ĩ mi sàmbaa, mi dì'ĩ nì ìzwĩ Nwĩ jya ji sàmbaa mə à tòo a mbó ñsyè ñtsimə aà.

⁷ A ló ñghɛ ñkwèrə nìbu'u nì aɲwà'ànə nya a abó m̀à'ə yu wa yĩi mə à lɛ ñàhə wa abèrè aà.

⁸ A kwèrə m̀hè nìbu'u nì aɲwà'ànə nya, ñjoo jĩ wè jĩ swèrè jya ji ñikwà, bo bìlii bya m̀ghum mi mbaa ñtsò ñikwà, bi wò a nsi Mú Mbĩnjèrè wa, ñù a tugitè ñlòn, ñù à tugitè ñlòn nĩ àhàantə, ñkĩ ntswe nĩ ìkhĩ gold i luu nì njoo jĩ tòò jĩ lùmtè, i dì'ĩ aa àtsà'atə Nwĩ bə bì Nwĩ bì tsimè.

⁹ Bo tìgè ñyəə nĩ ìkòò yĩ fi ñswonə ni mə,

“Wa ò kù'ùnə mə mbə ò kwèrə nìbù'ù nĩ aɲwà'ànə nya ñha'a ìwenə alɛ ji jyá. Nlon mə bi lèè ñwa gho,

- ò tsu'ù àtu bê bitsim nĩ àlèè yo, bii mē bi lo nĩ ìtsē tsim, ñghaa ni mighàà mi tsim, bo bi bē bi tsim a itoo itoo, nlèè a mbo Nwĩ;
- 10 ò ghìrè mē bo tigè bĩsa'a bi ala'a bubo, mbē ñgǎñmà'a Nwĩ jii mē i fà'a a mbo Nwĩngòñ Taà yi'inè aa, tâ bō yi ntigè nsa'a atu nsyē."
- 11 Mē ghèè ki yē nyu'u nji baangel bí ghà'à ñgha'a, mē bi sēñ bi ku'ũ ñkam nì ñkam, bo bi ntsù'ù nĩ ntsù'ù bi karisē àbèrè ya, nĩ ñjoo jĩ swèrè jya ni bìlii bya.
- 12 Ntōñnē nswonē ni mē, "Wa Mu Mbĩnjèrè wa yii bi le ñwà yi aa, à kù'ùnē a ñkwèrē mǎdà'à bo bi àfù'ù, ni mìtsyē, bo bi mìtì, nĩ àghu'usè ni ñgha'a bo bi mbōōnē."
- 13 Mē yu'u njoo tsim jii mē i le ntswe a aburē bo bi a atu nsyē, ni a mùm ñsyē, ni a ñki miyaa, ni bē bi tsim bii bi le ntswe ghu aa, bi swonē ni mē, "A mbo yu wa yii à ñāñnē wa abèrè aa, bo bi a mbo Mú Mbĩnjèrè wa, tâ mbōōnē, nĩ àghu'usè, ni ñgha'a ni mìtì tâ mì tswe a mbo bo ñlwi'i ññkōñè."
- 14 Njoo jĩ wè jĩ swèrè jya ji ñkwà i swonē mē "Amen!" Bìlii bya bi wō a nsyē mmii Nwĩ.

6

Iwen ale jyá

- 1 Mē yē Mú Mbĩnjèrè wa a kē'è àwenē ale ya yĩ ntsyàmbii a titii jya ji sàmbaa, mē yu'u àyoo ya yii mē a tswe ntii aa yĩ mō'ō a titii jya ji ñkwà, a tōñnē ñtì, ñju'u tsō mbēñ, ñswonē mē, "Zi!"
- 2 Mē lentè ñyē a lēñē yĩ fù'ù, ñù a kō'ō ghu atu, ñtswe nĩ ñkerè a abo yu, bi fā àtsè'ètu nifò ghu mbo, a fē'è tsō yu wa yii mē a mà'à ñtsya aà, ñghēē a mmà'a ñtsò i tsyā.
- 3 Mú Mbĩnjèrè wa a bú ñkē'ē iwenē ale jya yii a ywe'e ji baa, mē yu'u àyoo ntswētii ya yii a ywe'e ji baa, a swonē mē, "Zi!"
- 4 Mē yē lēñē yĩ mō'ō yii a ghè'è mē bōò, a fē'è, bi fā àdà'à a mbo ñù yii mē à kō'ō ghu atu bi fa a ndoò munwĩ ñtsò ghu mbo, mfa ada'a ghu mbo mē tâ à kwèrē mbōōnē fāa atu nsyē, tâ bē tigè ntsōbinē waa bo ni bo.
- 5 A kē'è mē awenē ale ya yii a ywe'e ji tarē aa, mē yu'u ayoo ya yii a tswētii yii a ywe'e ji tarē aa, a swonē mē, "Zi!" Mē lēntè ñyē lēñē yĩ mfi tsīñ, ñù yii mē à kō'ō ghu atu aa a tswé ni figè a abo yu,
- 6 Mē yu'u àyoo yĩ mō'ō a ghaà tsō ñji a titii ñjoo jya mē i tswe ntii aa, nswonē ni mē, "Ñkè'è àbaa ansañ yĩ mfuùrè a atú ifà'a njwi yĩ mfuùrè, ñkè'è abaa misañ ji tarē a atú ifà'a njwi yĩ mfuùrè. Lâ, ni tsuu ñgi'i nĩ àtì milù'ù kē nĩ àtì mighurē lō ta."
- 7 A kē'è mē awenē ale ya yii a ywe'e ji ñkwà aa, mē yu'u nji ñjoo jya jii i tswe ntii jii i ywe'e ji ñkwà aa, i swonē mē, "Zi!"
- 8 Mē lentè ñyē lēñē ñkìrè yĩ i bē tsō àkwi'ìnè fiñē, ñù yii à kō'ō ghu atu, ñkũm yi i bē Nìwō, Ala'a biku bi bē a yonē ghu njim. Bi yátè mbi itii ji ñkwà, mfa ada'a a mbo bo mē tâ bo zwitè atii yĩ fùùrè ni munwĩ ñtsò, bo bi ñji yĩ ñtì, ni ñghòò ni ñkwōñ bē, bo bi nàà mi tsè'è fāa atu nsyē.
- 9 A kē'è mē awenē ale ya yii a ywe'e ji ntaà aa, mē yē bìku bi bē bii mē bi le nzwitè waa nlon nighàà ni Nwĩ bo bi ànnù yii mē bi le si swonē nlon nighàà ni Nwĩ aa,
- 10 bo tōñnē ñyè'è nswonē ni mē, "Mmà'àmbi Mbu'utēmbi, yii à laa mmànysè mbē annù ññkōñè, òo yu'utē i ywe'e aa a noò àkè, i bōñ sa'a batu nsyē, i ñiñ ñgi'i a nu bo, ñlon mē bi le nzwitè a yi'i aa ē?"
- 11 Bi le ntigè mfa atsè'è yĩ fù'ù a mbo bo ni atu ni atu, ñswonē mē tâ bo bōō mmintē a ni mù àtì noò tâ ñdùu ñgàñakorē jyaa a mùm àfà'à, ni bìlīm byaa bii bi tswe nĩ ñzwitè tsō bo aa, tâ i ku'u.

¹² A kè'è mē awen ale ya yĩ a ywe'e ji nto'o aa, mē lēntè ñyè nsye i tsigìnè ni mītì, nòò bēnkè m̄fii tsǒ m̄kwĩ'ĩ, sàṅ yĩ à luu aa a tigè m̄bēṅ mbə tsi'ĩ tsǒ àlèò.

¹³ M̄injòṅ m̄ii mi tswe a aburə aa mi wòkè a nsye tsi'ĩ tsǒ ajàṅə mə m̄intà mi ikòò mi wòkə a nsye tì bāṅ a noò yĩ mə àfisè yĩ t̄i a tsigə ati ya aà.

¹⁴ Abùrè a bwèkè yi tsi'ĩ tsǒ n̄bù'ù ni aṅwà'ànè n̄i bi kərə n̄lò'òsè. M̄inta'a m̄i ts̄im bo bi b̄ik̄in̄ki bi ts̄im bi l̄ò'òsè a adigə yĩ mi bi le ntswe ghu aà.

¹⁵ Bifò b̄i fàa nsye n̄i bè b̄i wè, ni bità bi ntso, ni ṅǎṅkabə, ni ṅǎṅmit̄i, bo bi bè bi ts̄im, ibù'ù bo bè b̄ii bi s̄i ibù'ù bə, bi tigè n̄ləntə a mum ibù'u ṅgoo, bo bi a n̄ji'ĩ ṅgò'ò m̄inta'a mya,

¹⁶ n̄tʷonə n̄i ṅgò'ò jya bo bi m̄inta'a mya n̄swonə ni mə, “Wǒ a nu b̄i'ĩ, ṅkin̄tə a yi'ĩ fàa n̄si ṅù gh̄u mə à ṅàṅnə fàa n̄i àbèrè aà, bo bi a n̄i àlwi n̄tʷonə M̄ú Mb̄injèrè,

¹⁷ n̄lon mə n̄jw̄i àlwint̄on yĩ ṅwè yàà ya i z̄i mē. N̄ù yĩ mə mbə a təə a n̄si bo aa, à n̄i wò aa ɛ?”

7

BaIsrael bya 144,000 mə bi le ntswe n̄i àwenə Nw̄i aà

¹ Ma ya a ghəə ki tsyǎ mə yə baangel bi n̄kwà, bi təə ni m̄ibuu mi atu nsye mù mi n̄kwà, ṅkin̄ə n̄i f̄if̄èrè yĩ mə à tswe n̄i m̄bèɛ mbi ji n̄kwà aa, mə t̄a à tsuu fàa atu nsye tsyà, n̄tsuu atu ṅki m̄iyaa tsyà, kè bə a n̄i it̄i j̄i tsu fàa mbi tsyà.

² Mè bú ñyè angel yĩ m̄ò'ò a ló a mbi nsà'a nòò n̄tswe n̄i àwenə Nw̄iṅgòṅ yĩ mə à tswe n̄t̄i aa, n̄tʷonə n̄tʷonə baangel bya bi n̄kwà mə bi fà mē m̄ida'a mə bi ta ṅgi'ĩ a n̄i àtu nsye bo bi a ṅki m̄iyaa aa,

³ n̄swonə ni a mbo bo mə, “N̄i tsuu ṅgi'ĩ a n̄i àtu nsye, n̄i ṅk̄i m̄iyaa, bo bi a n̄i it̄i ta, nywe'e noò yĩ mə, bi n̄iṅ mē awenə a n̄iṅnə ni n̄si ṅǎṅfà'â Nw̄i yi'inè.”

⁴ Bi swonə a mbo mə mə b̄ii mə bi tswe n̄i n̄n̄iṅə àwenə Nw̄i a n̄si bo aa bi bə aa n̄tsù'u ṅk̄h̄i yĩ f̄ùùrè ni m̄ighum mi n̄kwà n̄tsò ji n̄kwà. Bi le n̄niṅ awenə a nu b̄ə a ṅgwè'ɛ Israel n̄tsimè.

⁵ A atsə Yuda t̄a bi n̄iṅ awenə Nw̄i ya a nu b̄ə n̄tsù'ù n̄ighum n̄tsò baà, a atsə Reuben n̄tsù'ù n̄ighum n̄tsò baà, a atsə Gad, n̄tsù'ù n̄ighum n̄tsò baà,

⁶ a atsə Asher, n̄tsù'ù n̄ighum n̄tsò baà, a atsə Naphtali, n̄tsù'ù n̄ighum n̄tsò baà, a atsə Manassey, n̄tsù'ù n̄ighum n̄tsò baà,

⁷ a atsə Simeon, n̄tsù'ù n̄ighum n̄tsò baà, a atsə Levi, n̄tsù'ù n̄ighum n̄tsò baà, a atsə Issachar, n̄tsù'ù n̄ighum n̄tsò baà,

⁸ a atsə Zebulum, n̄tsù'ù n̄ighum n̄tsò baà, a atsə Joseph, n̄tsù'ù n̄ighum n̄tsò baà, n̄tigə ṅki n̄niṅ a atsə Benjamin, n̄tsù'ù n̄ighum n̄tsò baà.

⁹ Ma yú a ghè mə ki tsyǎ, mə l̄ii ñyè m̄a m̄bēm n̄n̄òò yĩ mə kaa mbə bi wa'à sən, i ló a n̄i itoo i ts̄im, bo bi a n̄i its̄ə its̄im, n̄i ṅgwè'ɛ b̄ə its̄im, bo bi a ni m̄ighàà mi ila'a m̄its̄im, i təə a n̄si àbèrè ya, bo bi a n̄si M̄ú Mb̄injèrè w̄a, ṅwe'ɛ its̄ə'è j̄i f̄ù'ù, n̄tugitə ijaṅ m̄ighə a mbo bo,

¹⁰ n̄tʷonə tsi'ĩ n̄t̄i n̄swonə ni mə, “Annũ nyweensə bə a tswe aa a mbo Nw̄iṅgòṅ yĩ'inè mə à ṅàṅnə fàa abèrè aa, bo bi a mbo M̄ú Mb̄injèrè w̄a.”

¹¹ Baangel bya tsi'ĩ b̄its̄im le ṅki n̄təə ṅkarisə abèrè ya bo bi b̄ilii bya, ni ṅjoo jya mə i tswe n̄t̄i aa ji n̄kwà, bo bi ts̄im le ṅwò a nsye àkùu kuu, wa ansi abèrè ya mmii Nw̄i,

¹² n̄swonə ni mə,

“Amen!

M̄b̄oonə, ni n̄igha'a,

ni m̄itsyè, n̄i m̄f̄a m̄bi'ikə,

n̄i àghu'usè,

ni mĩdà'à, ni mĩtĩ,
 tâ mĩ tswe a mbo Nwĩngòŋ yi'inè,
 ñlwi'i ñĩŋkoŋè. Amen.”

¹³ Ndĩi wa yĩ mò'ò a tigè ñghaa a mbo mè, m̃betə gha mə, “Bè bú mə bi we'ε itsè'è jĩ fù'ù aa à ni bìwò aa ε? Bo lo aa fə aa ε?”

¹⁴ Mè kwi'i ghu mbo mə, “Taà, ò zĩ.”

A swon a mbo mè mə, “Aa bè bya mə bi fè'è mē a m̃m ñgi'i yĩ ñtĩ ya aa. Bo s̃ĩ mə itsè'è jyaa, ñghire i tigè ñfu'u ñ àləə Mũ Mbĩnjèrè wā.

¹⁵ Aa ñji'ĩ ànnũ yĩ mə bo təə a nsi abèrə Nwĩ
 ñfa'a ghu mbo ñ àsĩ'inè ñ ñtugə, a m̃m ñdāmà'a Nwĩ aà.

Yu wa yĩ mə à ñàŋnə wa abèrè aa à ka tsirə waa ñ ñtāŋ yi wā.

¹⁶ Kaa ñjĩ i ka yĩ wa'à waa bú ñka nyanə, kaa ñjĩ ñkĩ wa'a waa kii nyanə.

Kaa tâ ñnòò bo bì ñlòò ìdìgè wa'à waa kii ntəə.

¹⁷ Nlon mə Mũ Mbĩnjèrè wa mə à tswe a tĩtĩ abèrè ya aa, àa bə ntsèèmbi wàà i ki tsyàsè ñ waa a idigə bì nanəbirə ñkĩ ntswèntĩ,
 tâ Nwĩ à ye'ε mĩlàà mĩtsim a mi'i bo.”

8

Ɔwen jii i ywe'e ji sàmbaa aà

¹ Nòò yĩ mə Mũ Mbĩnjèrè wa à le ñkè'ε awen ya mə a le nywe'e ji sàmbaa aa, ìdìgè le nsi'i a aburə mə swee, a ñ àtĩ noò, kaa ayoò tsu a wa'à ghàà.

² Mè tigè ñyə baangel bya bi sàmbaa mə bi təə a nsi mi'i Nwĩ aa, bi fā ñtāŋ ji sàmbaa a mbo bo.

³ Angel yĩ mò'ò à le mbù ñzi ntəə a mbèè ñikèntè ni mò'ò ni mà'anwĩ, ñtugitə akaŋə ntòò ñjoo mmà'a Nwĩ yĩ gold; bi fā ñjoo mmà'anwĩ jĩ lùmtè jĩ ghà'atè mə tâ à fa a bò'ò ñtsà'atènwĩ jii bè bi Nwĩ bitsim le si tsà'atè aa, wa atu ñikèntè ni mò'ò ni mmà'anwĩ ñ gold nya mə ni le ntswe wa nsi abèrè aà.

⁴ Fĩli fĩ njoo jĩ lùmtè jya bo bì ñtsà'atènwĩ jya le si tigə nlo wa mbo angel wa ñkò'ò ni a nsi mi'i Nwĩ.

⁵ Angel wa à le ntigə nlogə akaŋə ntòò ñjoo mmà'anwĩ ya, ñlwensə ni mò'ò yĩ i le nlò wa ñikèntè ni mò'ò, m̃ma'a a nsyè. A mà'à mə aa, m̃bèŋ kà ñkumə, ñjĩ i ghàà, m̃bèŋ wa'àkè, ñsyε i tsigìnè.

Ajàŋ yii mə bi le ntəŋ ntāŋ ji mbũ ji ñikwà aà

⁶ Baangel bya bi sàmbaa mə bi le ntugitə ntāŋ jya ji sàmbaa, bi le ntaŋntə nũ yàà a ntəŋè.

⁷ Angel yĩ ñtsyàmbĩ à le ntəŋ yii ntāŋ, bi mà'à m̃iwèè ni mò'ò yĩ bi le m̃fərə a bò'ò àləə aa, a atu nsyε i sigə ntəə àtĩ nsyε yĩ a ywe'e ji tarə aa bo bì àtĩ ñtĩ yĩ a ywe'e ji tarə, ñki ntəə ñgèè yĩ m̃fwè ñtsimè.

⁸ Angel yii à ywè'è bi baa aa a tigè ntəŋ yii ntāŋ, bi mà'à àyoo yĩ mò'ò yii mə a le mbə tsò nta'a yĩ wè yii i khi aa, a m̃m ñkĩ miyaa;

⁹ àtĩ ñkĩ yii a ywe'e ji tarə aa, a bəŋkè ñtigə tsò aləə, àtĩ njoo ñtsim jii mə le ntswe ntĩ maa ñkĩ miyaa nywe'e ji tarə aa i kwokè; bi tâ ñgi'i ñ àtĩ ñbāŋ jii a ywe'e ji tarə aa tsi'ĩ tsim jii i le ntswe ghu aà.

¹⁰ Angel yii à le nywe'e bi tarə aa à le ñki ntəŋ yii ntāŋ. Fĩnjòŋ fĩ wè fii fii le si khi mbaŋə tsò ñkà'à aa, fii le nlò a aburə ñwo ñ àtĩ m̃ŋkĩ yii mə a ywe'e mi ntarə aa, bo bì b̃inaŋəbirè.

11 Ɔkũm Ɔĩnjõŋ Ɔya à nĩ Mĩlwĩ'ĩtsegə. Atiĩ mĩŋkĩ mya yĩ a ywe'e ji tarə aa, le mbəŋ ntigə nlwi tsegə, bə bĩ ghà'atə bĩ bĩ le nno aa bi le ŋkwokə nlon ajəŋə mə ŋkĩ wa i le si lwĩ aà.

12 Angel yĩ à ywe'e bi nĩkwà aa a tŋŋ yĩ ntàŋ, bi tigə ntsə ŋgĩ'i a nĩ àtiĩ noò yĩ a ywe'e ji tarə aa, nĩ àtiĩ saŋ yĩ a ywe'e ji tarə aa, nĩ àtiĩ mĩjõŋ yĩ a le nywe'e ji tarə aà. Ma mùa ajəŋ àtiĩ ŋkà'á yaa yĩ a le nywe'e ji tarə aa a le mbəŋ ntigə mƆi; àtiĩ njwi yĩ a le nywe'e ji tarə aa kaa wa'á bù mƆu'u; kàa àtiĩ itugə yĩ mə a le nywe'e ji tarə aa kaa a wa'á nĩ ŋkà'á kĩ ntswe.

13 Mə bú ŋghəə ki yə, nu'u àbu'ũmbə̀rə yĩ mò'ɔ yĩ à le si dàrə nĩ a ndəŋ tsi'ĩ yũyu aa, a yə'ə nĩ ŋjĩ yĩ ntiĩ, nswonə nĩ mə, "Womə̀! Womə̀! Womə̀ a nĩ ŋgĩ'i yĩ ntiĩ yĩ i ka bú kuu a nu bə bĩ bi tswe fàa atu nsye aa, a noò yĩ mə abùgə baangel bú bi tarə ka tŋŋ i jyaa ntàŋ aà!"

9

Ntəŋ yĩ i ywe'e ji ntaà aà

1 Angel yĩ à le nywe'e bi ntaà aa a tŋŋ yĩ ntàŋ, mə yə Ɔĩnjõŋ Ɔi Ɔi le nlŋ a aburə ŋwo a nsye aa, bi fá key yĩ mə à le si ŋa'a ntsũ ataa yĩ tsò ntso ya aa ghu mbŋ.

2 A le ŋa'a ntsũ ataa yĩ tsò ntso ya, Ɔi Ɔi Ɔi'è wa ntsũ ataa, mbə tsi'ĩ tsŋ Ɔi mə Ɔi Ɔi'è a nĩ nta'a yĩ bi tɔɔ a ntiĩ àlòò aa, ŋghĩrə nĩnòò bo bi idigə tsĩm Ɔi.

3 Ŋgwè̀nə le ntigə mƆi'è wa nĩ Ɔi, nsigə nluu a nsye, bi fá àdà'á yĩ mə a le mbə tsi'ĩ tsŋ à yi bəŋgaa bĩ bi bĩ bi tswe a atu nsye aa a mbo bo;

4 nswonə a mbo bo mə, tá bo tsuu ŋgĩ'i a nĩ ŋgè̀ kə àyoo ayəŋ, kə nĩ àtĩ yĩ tsu lŋ tsə. Lá mənəŋə nanşə ntsə ŋgĩ'i aa tsi'ĩ a nu bə bĩ mə kaa àwenə Nwĩ ya si a nitsenə nsi bo tswé aà.

5 Bi le mmà'atə mə tá ŋgwè̀nə jyaa nne nĩ bo a atu bĩsəŋ bi ntaà, lá ntswe waa lŋ bəŋnə zwitə, ŋgĩ'i yĩ mə bi le si dĩ nĩ bo aa, i le mƆi'è yĩ ŋũ yĩ mə àŋgaa yĩ bi a loo yi aà.

6 Aa yĩ bə maa noò aa, tá bə ka nlɔɔ nĩ nĩwo kaa wa'á yə; bo ka yĩ ki yə'ətə nĩ a ŋkwə, tá nĩwo bəŋnə ŋka ŋkhə nĩ waa.

7 Ŋgwè̀nə jyaa le mbə aa tsi'ĩ tsŋ bĩlənə bĩ mə bi tanşə a ŋghè̀ nĩ bù a ntsò aà. Bi le ŋwə'è njoo jĩ mò'ɔ jĩ i le mbə tsi'ĩ tsŋ itsə'ətu nĩfò gold aa atu bo; mĩnsĩ myaa bəŋnə mbə tsŋ mĩ bə,

8 inŋŋ jyaa i bə tsŋ inŋŋ bəŋgyè, mĩsŋŋ myaa bə tsŋ mĩ takurə;

9 àyoo yĩ a le mbə tsŋ ŋgũ̀ ntsò yĩ mə bi ghĩrə nĩ àtiĩ aa a tswe a nĩgŋ bo, mĩbā myaa mĩ ju'u tsi'ĩ tsŋ bĩkaligə bĩ ghà'atə bĩ bĩlənə swũ̀nə ŋghè̀ nĩ bu a adigə ntsò aà.

10 Mĩŋkũ̀ myaa mĩ le mbə tsi'ĩ tsŋ mĩŋkũ̀ mĩ bəŋgaa bĩ bĩ ŋkĩ ntswe nĩ mƆi'è nta nĩ bə ghu tsŋ bəŋgaa bĩ bĩ. Adà'á yaa a nłənsə bə ghu nĩ bĩsəŋ bi ntaà a ntswe aa wa mĩŋkũ̀ bo.

11 MƆi'è yĩ à le ntswe atu bo aa, à le mbə angel yĩ mə à le mƆi'è aa wa nĩ àtaa yĩ tsò ntso ya aà; ikũm yi nĩ nĩghàà nĩ baHeber i bə Abadon, baGrikia twonə nĩ nĩ Apollyon.*

12 Ŋgĩ'i yĩ ntiĩ yĩ ntiĩ yĩ ntsyambĩ i tsyà mə; lá, yə nĩ, wa jĩ ji baa i burə ki yonə.

Ntəŋ yĩ i ywe'e ji nto'o aa bŋ ŋgĩ'i yĩ ntiĩ yĩ i ywe'e ji baa aà

13 Angel yĩ à ywe'e bi nto'o aa a tŋŋ yĩ ntàŋ, mə yu'u ŋjĩ i lŋ nĩ mĩndŋŋ mya mĩ nĩkwà mĩ mĩ le ntswe wa mĩbuu mĩ nĩkentə nĩ mò'ɔ nĩ mmà'anwĩ nĩ gold, mə nĩ ntswe a nsi mĩ'i Nwĩ aa,

* 9:11 ŋjĩ'ĩ yĩ i bə aa mə, yu wa yĩ mə ta ŋgĩ'i aà

14 ñswonɔ nɪ a mbo angel wa yĩ mɔ à lɛ nywe'e bi nto'o, ntugitɔ ntàn ya aa mɔ, “Fɛɛ baangel bya bi nikwà mɔ bi kwɛrɔ wa mbɛɛ ñkĩ miyaa Euphrates yĩ wè wa aà.”

15 Maa ajàn bi lɛ mfɛɛ baangel bya bi nikwà, bii mɔ bi lɛ ñkwɛrɔ nyu'utɔ nĩ noò ma wa, nĩ ñjwi mà ya, nĩ sàñ ma wa, nĩ àlòò ma ya, a nzwitɔ mbɛɛ bè yĩ ì lɛ nywe'e ji tarɔ aà.

16 Mè lɛ nyu'u ndùù bĩsogyè bya mɔ bi lɛ ñkɔ'ɔ bĩlɔnɔ bi ntsò bya aà, i lɛ mbɔ ñtsù'ù ji ñighum ñgaa ntsù'ù ji ñighum ñgàà ji baà.

17 Aà àjàñ yĩ mɔ mè lɛ nyɔ bĩlɔnɔ bya wa ni ñjèè tɔ tɔ aa a yuà: Bè bii bi lɛ ñkɔ'ɔ bĩlɔnɔ bya aa lɛ ñwɛ'ɛ ñgùu ntsò a ñigò bo ì banɔ tso mɔ'ɔ, mfi tsò sarphire, mbanɔ tsò sulphur. Ìtu bĩlɔnɔ jya i lɛ mbɔ tso ji bĩtakurɔ, mɔ'ɔ bo bi fili, ni sulphur fɛ'è ni a ntsù bo.

18 Ñgi'ì juà ji tarɔ, mɔ'ɔ, fili ni sulphur wa mɔ à lɛ si fè'è wa ntsù bĩlɔnɔ bya aa lɛ nzwitɔ mbɛɛ bè yĩ ì lɛ nywe'e ji tarɔ aà.

19 Adà'à bĩlɔnɔ bya a lɛ ntswe aa a ntsù bo, ni a mĩñkùu bo; mĩñkùu myaa lɛ mbɔ aa tsò no jii ì tswɛ nĩ ìtu aà, bo tigè ñlɔgɔ ñlɔənsɔ nĩ bè ghu.

20 Abùgè bè bya bii mɔ ñgi'ì mà jù lɛ ñwa'à zwitɔ aa kaa lɛ ñwa'à mĩnti myaa bɛñkè ñkentɔ ñghìrè ñnnù jii bi jii bo lɛ si ghìrè aà, kè ñkentɔ mmii bìdemon bo bi mĩñkobɔ mii bi lɛ nnañsɔ ni gold, ni silva, ni abwɛɛ ni ñgò'ɔ, kè nĩ àtì, mii kaa mi si idigɔ yɔ, kaa wa'à nĩ ñnnù yu'ù, kaa wa'à tɔ tɔ aà;

21 kaa bo lɛ ñwa'à kè ñkentɔ a ñka nzwitɔ bè, kɔ annù bĩsòrɔ, kɔ annù ajirɔ kɔ ìyèrɔ waa.

10

Angel yĩ mɔ'ɔ bo mũntsĩrɔ ñibù'ù nĩ àñwà'ànɔ

1 Mè lɛ mbù nyɔ angel yĩ ñwè yĩ mɔ'ɔ a lô a aburɔ nsigɔ ni a nsyɛ, ñwɛ'ɛ mbà'à a nu yu, kùrìsɔ a karìsɔ àtù yi; ñsì yi ì tã tsò ñnòò, mĩkà'à mi bɔ tsò ñtɔ'ɔ, ñkhi tsò mɔ'ɔ.

2 À lɛ ntugitɔ a mũntsĩrɔ ñibù'ù nĩ àñwà'ànɔ nĩ bɔ ña'a aa a abo yu. Ntɛ'ɛ akòrɔ yi yĩ mà'à a atu ñkì miyaa, ñtɛ'ɛ a yĩ ñkwàbè a atu nsyɛ,

3 ñtɔñnɔ nĩ ñjì yĩ ì lɛ mbɔ tsò takurɔ a nwurɔ aà. À tɔñnɔ mè ñghaa aa, m̀b̀ɛ̀ñ ì kũm ñgaa ji sàmbaa ñkwi'ì.

4 Mbɔñ yà ì kũm mè ñgaa ji sàmbaa aa, mè ghɛɛ mɔ mɔ ñwà'ànɔ annù ya a nsyɛ, ñyu'u ñjì ì lô a aburɔ nswon mɔ, “Lò'òsɔ annù ya mɔ mbɔñ ya ì kũm ñgaa ji sàmbaa nswon aà, ñtsee a nsyɛ lõ ñwà'ànɔ!”

5 Angel wa mɔ mè lɛ nyɔ a tɔ a atu ñkì miyaa bo a atu nsyɛ aa, a ñɛntɔ àbò yi yĩ mà'à a aburɔ,

6 ñkaa nĩ ñkũm yu wa yĩ mɔ à lwĩ'ì ññkɔñ, yĩ mɔ à lɛ nnañsɔ aburɔ bo bi ñjòò tsim jii ì tswɛ ghu, ñnañsɔ nsyɛ bo bi ñjòò tsim jii ì tswɛ ghu, ñkì nañsɔ ñkì miyaa bo bi ñjòò tsim jii ì tswɛ ghu aa, nswon mɔ, “Wa bi ka wa'à noò bú ñghɛnsɔ!”

7 Nòò yĩ mɔ angel wa mɔ à ywè'e bi sambaa à ka tɔñ yĩ ntàn ya aa, tã Nwĩ à mañsɔ ñghìrɔ annù yĩ mɔ à lɛ ñkà'à, ñlɔə a alò'òsɔ, tsi'ì a ajàn yĩ à lɛ nswon a mbo ñgàñafà'à ji, ñgãñntòò ji aà.”

8 Ñjì yà mɔ mè lɛ nyu'u ì ghaà ñlò a aburɔ aa, ì bú ñghaa a mbo mè ñswon mɔ, “Ghɛɛ ñkwɛrɔ ñibu'u nĩ àñwà'ànɔ nya mɔ bi ña'a ni tswè a abo angel wa mɔ à tɔ a atu ñkì miyaa, bo bi a atu nsyɛ aà.”

9 Mè tigè ñghɛɛ ñswon a mbo angel wa mɔ tã à fa mũntsĩrɔ ñibù'ù nĩ àñwà'ànɔ nya a mbo mè; a swon a mbo mè mɔ, “Kò ñkurɔ! A ka ki lwĩ a to'o wò, lâ ì ki lii a ntsù wò tsò Nwũ.”

¹⁰ Mè ghèè ñkwèrè mûntsĩrê nìbù'ù ni àñwà'ànè nya ñkure; a liĩ a ntsũ mè tsõ nwu, lá mè kùrè mē mmi aa, a ka ñlwi a ato'o mè.

¹¹ Bì tigè ñswoŋə a mbo mè mē, “Ò ka bú kì kè'ènə annù yĩ mē Nwĩ à kà'a nlon ɱgwè'è bē, nĩ itoo itoo, mighàà mi itoo itoo, ni bífò bi tsim aà.”

11

Annù b̄iyəfə bya bi baa

¹ Bì fā figè a mbo mè a bē tsi'ĩ tsõ àtĩ yĩ tswĩ'ĩ, ñswoŋ a mbo mè mē, “B̄inə mfigè ndāmà'anwĩ ya, bo bì ñikèntè ni mɔ'ɔ ni mmà'anwĩ nya, ñsəŋ bē b̄ii mē bi gha'asə Nwĩ ghu aà.

² Lá tsuù ghô ñsàŋ ndāmà'anwĩ ya abeε figè. Mà'àtè ma ya a abeε, ñlon mē bi fā mē a mbô itoo itoo bo ka yĩ tigè kì ñiŋtə njò'ò àla'a ya mē ì làa m̄ansə aa a ñjĩm b̄isàŋ mighum mi ñikwà ñtsò baa.

³ Mē aa fa mida'a a mbo b̄iyəfə ba bya bi baa, tâ bo tigè nyu'u ntoo ñkè'ènè nĩ ànnù yĩ a ka kì fē'è aa a ñjĩm njwi ntsù'ù yĩ fùùrè nĩ ñkhì jì baa nì mighum mi nto'o, ñwε'ε m̄ikwĩ'i.”

⁴ B̄iyəfə bú bi baa àa itì olive jya jì baa bo bì itetè lám jya jì baa, mē ì tē a nsi Mmà'àmbi àtu nsyε yù aà.

⁵ Nù tsù à bē lòc n̄ləənsə waa boŋ mɔ'ɔ ka swĩ'inè a ntsũ bo ì tòò yì. Nù yĩ mē a lòc n̄ləənsə waa aa tâ à zì mē bi ka zwiŋtə yì ma mùu ajàŋə.

⁶ Bo tswe nì midà'à a ntswá àbùrè mē tâ m̄bèŋ tsuu loo a nì m̄itugə mi njwi m̄ii bo kè'ènə ntoò yàà ya aà. Bo kì ntswe nì midà'à a ñghìrə mē tâ ñkì ì b̄əŋkə ntigè aləə, bo bì a mmà'a m̄buu mighòò mi ñkwon bē m̄i ghà'àtè a atu nsyε a nĩ ñdùu ɱgaa yĩ bo kəŋə aà.

⁷ Bo bē kì m̄ansə a nswonə annũ Nwĩ ya nì ñsi nì nsi boŋ nàà m̄itsə'ə ya mē ì lò wa mfèŋ àtaa yĩ tsò ñtso ya ñkɔ'ɔ aa, ì ka mà'à waa nĩ ñtsò, ì zwiŋtə waa,

⁸ tâ ìkú jyaa tigè nnəŋtə a mfāŋnə njò'ò àla'a yĩ ñwè ya, wa adigè mē bi le ñkwèentə mà'àmbi wàà ghu mē bi naa ìkúm yì nì Sodom kè Egypt aà.

⁹ A ñjĩm njwi jì tarə nì àt̄ii, tâ ñgwè'è bē, nì bē b̄ii mē bi lo a itsə itsə bo bì b̄ii mē bi ghàà mighàà mi itu itu bo bì bē b̄ii mē bi lokə a itoo itoo, tâ bì tε'ε mi'ĩ myaa a nĩ ìkú jyaa, ñkì ntuu mē kaa mbə bi wa'à waa a n̄isyè twinə.

¹⁰ Bē b̄ii bi tswe a atu nsyε aa, baa yĩ tigè doritə nlon ɱgaa yàà, ì k̄ii k̄i jì dorə, ì kwenə nĩ ñjoo, ñlon mē ɱḡəŋntoo ma j̄u bi baa, bi le si nan̄sə mbə ɱgi'ĩ a mbo bē b̄ii mē bi tswe a atu nsyε aà.

¹¹ Lá ñjwi bú ñghəə kì tsyà jì tarə nĩ àt̄ii, àzwĩ ntswènt̄ii a lô a mbo Nwĩ ñkuu a nu bo, bo b̄inè ñtəə nì m̄ikòrə myaa, ñbɔ'ɔ n̄i wè tswa bē b̄ii mē bi le si liĩ waa aà.

¹² Bo tigè ñyu'u ñjì ì lô a aburə ntəŋnə nswonə a mbo bo mē, “Kɔ'ɔ nzĩ nì faà!” Mbà'à logè waa tsi'ĩ a nsĩ ñgàŋkibàà jyaa bo kɔ'ɔ ñghèè a aburə, bo tē n̄liĩ.

¹³ Tsi'ĩ maà noò, ñsyε ì tsìgìnè tsi'ĩ nì m̄it̄ii, àt̄ii yĩ a ywe'e jì ñighum a nĩ njò'ò àla'a ya a wô. Bì zwiŋtə bē ntsù'ù jì s̄ambaa wá noò mē ñsyé ì le si tsìgìnè aà. ñbɔ'ɔ n̄i wè tswá àbùgè bē bo gha'asə Nwĩ abùrè.

¹⁴ ɱgi'ĩ j̄ii ì ywe'e jì baa, ì tsyà mē, yē n̄i, j̄ii ì ywe'e jì tarə ì tigè tsi'ĩ a abô.

Ntəŋ ȳii ì ywè'e jì s̄ambaa aà

¹⁵ Angel wa yĩ à ywe'e bi s̄ambaa, a t̄ŋ ñtəŋ, ñj̄i nnòò ì fε'ε a aburə ntəŋnə nswonə nì mē, “Annù nif̄ɔ nsyε yù a b̄əŋkè mē ñtigè annù nif̄ɔ Mmà'àmbi yì'inè, bo bì à yĩ Kristo yì, ȳii à ka yĩ tigè mbu'utə ì lwĩ'ĩ n̄iŋkəŋə.”

¹⁶ B̄il̄i bya m̄ighum mi m̄baa ñtsò ñikwà, bya b̄ii bi le ntswe a itu ìbèrə bo a nsi Nwĩ aa, bo wô a nsyε àkùu kuu, m̄mii Nwĩ,

17 ñswonɔ̄ ni mə,
 “Mbi'ikə a mbo wò, Mmà'àmbĩ Nwĩngòŋ Mbu'utəmbĩ, yĩ mə ò tswe tsĩtsòŋ, mbə yĩ
 ò le ntswe a mbĩ,
 ñlon mə ò kwèrè mē mida'á mo mĩ wè mya nlògìnè ñka mbu'utə mbĩ aà.
 18 Itoo i le ntigə nluu nĩ àlwintəŋ, nòò àlwintəŋ ghò wa à kù'ù mē,
 bo bì nòò yĩ mə bì tswe nĩ ñsa'a bìku bì bə ghu aà,
 ñki mbə noò yĩ mə bì tswe nĩ ñtso'ò ifà'a ngǎŋfà'á jo, nĩ ñgǎŋntoò jo, nĩ bə bo bì
 tsĩm,
 nĩ bə bii bì bo'ò ikùm ghò aà, bə bì kègə kə bə bì wè.
 Nòò à kù'ù mē mə baa ta ngĩ'i a nu bə bii mə bì le si ta ngĩ'i a nĩ àtu nsye yù aà.”
 19 Ndámà'anwĩ a aburə ì le ña'anə ntəə, bì yē nĩ ñkòm àkàà ya ì təə wa múm
 ndámà'a yu, mbəŋ ì ñwa'àkə, ñjĩ ì ghaà, mbəŋ ì kumə, ñsyə ì tsigìnə, mìwèè mì
 mbəŋ mì wè mì wò.

12

Màngyè wa bô ndêfò wá

1 Mə yə àlènsə yĩ wè a fè'è a mbà'à àbùrə, màngyè a fè'è ghu, ñwɛ'ɛ nĩnòò tsi'ĩ tsò
 ìtsə'ə ji, sàŋ a tswé ghu ñjĩ'ĩ mìkòrə, a wɛ'è àtsə'ətu nifò nĩ mìnjòŋ ghu ñìghúm ñtsò
 baà.

2 A le ntsigə mu, àjàŋ yĩ mə mu wa à le si yanə bo bì ñgĩ'i yĩ mə à le si yə wa a
 njwe mu wa aa ì ghirə a yə'è.

3 Alènsə yĩ mɔ'ò a bú ñku'usə mfe'ɛ a aburə, mə ghəə ki yə mamù'ù ndêfò yĩ a
 ghə'ə boò ñtswe nĩ ìtu ji sàmbaa nĩ mìnɔŋ mi ñìghum, ñki ntswe nĩ ìtsə'ətu nifò jĩ
 kègə ji sàmbaa wa nĩ ìtù ji jyá.

4 Ñkùù yĩ ì swon mìnjòŋ mĩ mĩ tswe a aburə aa atii yĩ fùùrə a tìtìi ji tarə, mma'a
 a atu nsyè. Ndêfò wa a təə a nsi màngyè wa mə à tsigə mu wa aa, mbətə nĩ mə yu
 mì mú yĩ wa a noò yĩ à jwe.

5 A jwe múmbàŋnè yĩ à le ntswe nĩ mbù'ùtə ìtoo itoo nĩ ñgwànə àtìi. Lá bì ghènsə
 ñlogə mù yĩ wa ñkò'ò ñghɛɛ nĩ ghu a mbo Nwĩ, wa abərə yu.

6 Màngyè wa a khə ñghɛɛ a nta'a mìwèè mì wèè, a adigə yĩ Nwĩ à le ntantə adigə
 ghu mbo, mə tá bì tigə ñko'ò yĩ ghu, a njĩm mītugə mì njwi ñtsù'ù yĩ fùùrə nĩ ñkhì ji
 baa nĩ mìghum mì nto'o.

7 Ñtsò ì fè'è a aburə, Michael bo bì baangel bì bì ma'à nĩ a ndêfò wa nĩ ñtsò. Ndêfò
 wa bo bii baangel bì kii nĩma'a nĩ Michael nĩ ñtsò.

8 Lá bì le ñgha'a a ndêfò wa, kaa abwarə yĩ tsù a wa'a a mbo bo a aburə bú ñtswe.

9 Bì le ntigə mfi'isə mamù'ù ndêfò wa mmà'a a nsyè, ndêfò ma ghù a bə aa àlwènə
 no ya, mə bì twonə nĩ Devil ñkii ntwonə nĩ Satan aà, mə à nĩ ñgàŋmbwè'èsə mbĩ
 ñtsim aà, bì fi'isə yĩ mma'a a atu nsye bo bì baangel bì.

10 Mə yu'u ñjĩ ì tɔŋnə a aburə nswonə nĩ mə, “Annũ nyweensə bə nĩ mĩdà'à mì
 Nwĩ, nĩ ànnù nifò Nwĩ yĩ'inə bo bì àdà'a Mù yĩ Kristo á yĩ mē tsĩtsòŋə. Nlon mə ñù
 wa mə à ki si təə nĩ a nsi mì'i Nwĩ ñnĩŋə nĩ ìnnù a nu bìlĩm bì'inə a asi'inə bo bì
 nītugə aa, bì fi'isə mē yĩ a aburə mma'a a nsyè.

11 Bì le ñgha'a yĩ aa nĩ àləə Mù Mbĩnjərə wa, bo bì nĩ ñìghàà nĩ ntoo ya yĩ mə bo
 le si swonə aa, bo bì àjàŋ mə kaa bo le ñwa'á ibìinù waa lĩŋə lá m̀banɛ ndoritə mə
 mbə bì fá ñtwèntiŋ yàà ñkwo aà.

12 Tìgə ndoritə mbá aburə nĩ bù bii nĩ tswe ghu aà! Lá ñgĩ'i a nu wò, mbá ñsyə, nĩ
 ñkĩ mìyaa. Nlon mə Devil à sigə mē ñzi a mbo wò nĩ àlwintəŋ yĩ wè. Nlon mə à zi
 mə, nòò yĩ à ghù'ùtə aà.”

13 Ndêfò wa à yè mē a ajàṅə mə bi fi'isè mē yi mma'a a nsye aa, m̄fem ntsù yi, m̄furə n̄i m̄aṅgyè wa mə à le njwe múmbâṅnè wa aà.

14 Lâ bi fa mibà mi maghoo yĩ ñwè mi mbaa, m̄aṅgyè wa a darè ni mu, ñkhə no ya, ñghɛɛ a nta'a miwèè miwèè, a adigə yĩ mə bi le ntswe n̄i ñka ñko'ò yi ghu, a ñjĩm ìlòò ji tarə n̄i àtìì.

15 No ya i tigè ñswi'i ñkì a ntsũ yu tsi'ĩ tsò ñkì miyaa, i jwu'ù ñyonə ni a ñkonşə m̄aṅgyè wá.

16 Lâ ñsye i le nzi a ñkwetə m̄aṅgyè wa, ñṅa'a ntsũ yi, m̄mi ñkì m̄iyaa wa mə ñdêfò wa à le si swĩ'ĩ a ntsũ yu aà.

17 Ndêfò wa à le ntigə nlwisə ntəṅ a nu m̄aṅgyè wa, ñlo ñghèè yi, ñtigə mma'a n̄i n̄tsò a n̄i àbùgə ñgwè'è m̄aṅgyè wá, a nu bo bii mə bi lèə ndi'i Nwĩ ñkii nswonə n̄i ànnù a ṅgaa Yesu. [

18 A le ntigə ñghɛɛ ntəə yi a n̄i àwàṅ a mbèè ñkì miyaa.]

13

Nnàà m̄itsə'ə jya ji baà

1 Mè yə nàà m̄itsə'ə i fe'ɛ ni a múm ñkì miyaa, n̄tswe n̄i m̄indəṅ mi ñghum n̄i ìtu ji sàmbaa, ìtsə'ətu n̄ifò ji kègə ji ñghum i tswé a atu m̄indôṅ mi mya, ìkúm mbègìtè i tswé wa n̄i ìtù ji jyâ.

2 Nàà m̄itsə'ə ya mə mè le nyə aa i le mbə tsi'ĩ tsò takurè, m̄ikòrê mi bə tsò m̄i bu'umbèè, n̄tsũ yi bə tsi'ĩ tsò yĩ naṅgyè. Ndêfò wa a fa m̄idà'á mi bo bi àbèrê yi bo bi àdà'á yi yĩ wè a mbo nàà yâ.

3 Atú yĩ yĩ m̄o'ɔ a tswé n̄i àla'a yĩ a finə tsò a zwitə naà yâ, a ti bə aa bon̄ àlà'á ya mə a le mbə zwitə yi aa a yòò mē. Annù a gha'a bə b̄itsim a atu nsye, bi tigè ñyonə naà yâ.

4 Bè le mmii ndêfò wa nlon mə à le mfa ada'á yi ya a mbo nàà ya aà. Bo le ñkì ntigə mmii n̄i naà m̄itsə'ə ya nswonə ni mə, “Nù yĩ mə à bə tsi'ĩ tsò nàà m̄itsə'ə yù aa à n̄i wò aa ɛ? Kè mbə bô wò k̄i n̄to aa ɛ?”

5 Bi le mfa ntsù a mbo nàà ya mə à ka mfi'isə m̄ighàà mi k̄intèrè bo m̄ighàà mi mbègìtè. Bi fâ àdà'á ghu mbo mə tâ à ghìrə annù yĩ à kòṅə aa a ñjĩm b̄isàn̄ m̄ighum mi ñkwà n̄tsò baà.

6 Ì le ṅṅa'a ntsù yi mbègìtè Nwĩ ghu, mbègìtè n̄i ìkúm yi, n̄i àdìgè yĩ mə à tswe ghu aa, mə a la bə mə, bo bi bè b̄itsim bii mə bi tswe a aburə aà.

7 Bi le ñkì mfa ada'a ghu mbo mə tâ à ma'a bē bi Nwĩ n̄i n̄tsò ñgha'a waa. Bi le mfa ada'á ma yù ghu mbo a atú ìtsê tsim, bo bi a atu ñgwè'è bè b̄itsim, ni m̄ighàà mi tsim n̄i ìtoò tsimè.

8 Bè b̄itsim bii bi tswe fàa atu nsye aa ka tigə mmii nii, là'á bē bya mə, ñloginə a n̄lògìnə m̄bi ka bi leè ñkì'ì m̄ikúm myaa wa múm àṅwà'ànə n̄tswènt̄ii Mú Mb̄injèrè wa mə bi le ṅwà aa ṅwà'ànə aà.

9 Nù yĩ à tswe n̄i àtòṅnè aa tâ à yu'u:

10 Nù yĩ mə bi tswe n̄i n̄tswá yi n̄i àbù'u n̄tsò aa,

baa tswa yi n̄i àbù'u n̄tsò i ghèè ni ghu;

ṅù n̄tsim yĩ bə tswe n̄i ñzwitə yi ni munwĩ n̄tsò aa,

baa yĩ kii zwitə yi ni munwĩ n̄tsò.

Ma yù a lòò n̄i ànnù mbii ṅgì'ì bo bi àb̄iint̄ii a mbo bè bi Nwĩ

11 Mè bú ñyə naà m̄itsə'ə yĩ m̄o'ɔ i fe'è a nsye, n̄tswe n̄i m̄indəṅ mi mbaa tsi'ĩ tsò mú m̄b̄ijèrè, ñghaa tsi'ĩ tsò ñdêfò.

¹² Ɔ le ntigə nlogə ada'a naà mĩtsə'ə yĩ m̀bĩi ya tsĩm mbu'utə nĩ m̀bi ghu ghu nsĩ. Nghĩrə nĩ mə tã n̄syə bo bĩ b̀è b̄i b̄i tswe ghu aa tã baa mmii naà yĩ m̀bĩi ya mə àlà'à ya yĩi mə a le mbə zwitə yi aa, ă yòò m̄ə aà.

¹³ Ɔ ghĩrə n̄i ìl̄ensə innũ jĩ wè, ñghĩrə m̄o'ɔ i l̄o n̄i aburə nsigə n̄i a nsi b̀è.

¹⁴ Nyon a n̄jĩm ìl̄ensə innũ jya mə bi le mmà'atə mə à ka mfa'a a nsi naà mĩtsə'ə ya aa, i tigə m̀bwe'esə n̄i b̀è b̄i bi le n̄tswe f̄aa nsyè aa, n̄swon a mbo bo mə tã bo nan̄sə f̄ĩnkobə f̄i naà mĩtsə'ə ya mə bi le n̄l̄ənsə n̄i munwĩ n̄tsò i k̄i m̀burə k̄i tswe nt̄i aà.

¹⁵ B̄i le ñki ma'atə mə tã à zwĩ mfə'ə a nu f̄ĩnkobə f̄i naà mĩtsə'ə yĩ m̀bĩi ya a nghĩrə mə f̄i ka n̄ghaa tã k̄i ghĩrə tã b̄i zwitə b̀è bya b̄i mə bi tuu mmii f̄ĩnkobə f̄i naà mĩtsə'ə fya aà.

¹⁶ F̄i le ntigə ñki nghĩrə b̄è bitsĩm, b̄i k̄əgə bo b̄i b̄i wè, b̄i n̄i n̄ḡankabə bo b̄i ñḡañf̄um, b̄i mə à n̄i b̄è atu bo bo b̄i ìb̀ù'ù, mə tã b̄i wenə waa a abò mà'à k̄ə a n̄j̄enə n̄i nsĩ,

¹⁷ tã ghĩrə mə kaa m̀bə ñù à wa'ă ayoo yuu, k̄ə ñki m̄f̄ee ayoo ti gh̄ə à tswe n̄i à wen m̄ə ya, mə à n̄i ìkum naà mĩtsə'ə wa k̄ə numba ìkũm yĩ aà.

¹⁸ Ma yũ a l̄òò n̄i m̄ĩsyè. A bon mə tã ñù yĩ a yu'u n̄i ànnũ àtũ yi a laà ghu aa, tã à l̄oo numba naà mĩtsə'ə mà ghũ. Wa à n̄i numbà ñum̄is̄on̄è. Numbà yĩ à n̄i ñk̄h̄i j̄i nto'o n̄i m̄ighum mi nto'o n̄tsò n̄to'o.

14

Mũ Mbĩnj̄ərə wa bo b̄ə bi

¹ M̄ə bú ñgh̄əə k̄i yə, ñyə a Mũ Mbĩnj̄ərə wa a t̄ə a atu n̄ta'a Zion, b̄ə n̄tsũ'u ñk̄h̄i yĩ f̄ùur̄ə n̄i m̄ighum mi n̄ikwà n̄tsò j̄i n̄ikwà tswè bo bo, b̄i mə bi le ñj̄wà'ànə ìkum Mũ Mb̄i ñj̄ərə wa n̄i yĩ Taà yĩ a n̄j̄enə nsi bo aà.

² M̄ə yu'ù ñj̄i ñù i lo a aburə n̄ghaa n̄jwù'ù ts̄o m̄ĩk̄i m̄i gh̄à'at̄ə, k̄ə m̀b̄əñ yĩ i k̄um̄ə n̄i t̄i aà. N̄j̄i ya mə m̄ə le nyu'u aa, i le mbə aa ts̄o b̄ə bu'u m̄ilon̄ mi àñ̄aant̄ə m̄i gh̄à'at̄ə,

³ bo yəè n̄i ìkòò yĩ f̄i fya nsĩ àb̄ərə, n̄i a nsi n̄joo jya mə i tswe nt̄i j̄i n̄ikwà aa n̄i a nsi b̄iĩ byá. A le ñki n̄zi tsi'ĩ b̀è ma bya n̄tsũ'u ñk̄h̄i yĩ f̄ùur̄ə n̄i m̄ighum mi n̄ikwà n̄tsò j̄i n̄ikwà mə Nwĩ à le n̄tsu'u atũ yaa f̄aa mbi aa, ñzi a nyəḡə ìkòò wá.

⁴ B̀è ma bya àa m̀b̄añ̄n̄è j̄i mə i le n̄l̄è m̄ib̄i m̄i nũ myaa m̄i laa kaa ñwa'à s̄ĩñ n̄i ànnũ aj̄ir̄ə bo b̄i b̄añgyè aà. Kaa bo leè ñwa'à m̄añgyè z̄i. Aa bo ma bú mə bo yòñè Mũ Mbĩnj̄ərə wa id̄igə tsĩm j̄i a gh̄è ghu aà. B̀è ma bú àa b̄i mə Nwĩ à tsũ'u atũ yaa a tit̄i b̀è faa mbi ñlogə waa ts̄o m̄ij̄i mi m̄b̄i m̄i bi fu'u mfa a mbo yu bo Mũ Mbĩnj̄ərə wa aà.

⁵ Kaa àb̄añ̄n̄n̄ũ a leè ñwa'ă a n̄tsũ bo f̄e'è, kaa bo wa'à n̄i àl̄ò'ò tswè.

Baangel bya bi tar̄ə

⁶ M̄ə bú ñyə angel yĩ mò'ɔ a dar̄ə n̄i a nd̄əñ a n̄j̄i'ĩ n̄ik̄añ ñk̄e'enə n̄i ñk̄i yĩ siḡin̄è yĩ i lwi'i n̄ĩnk̄on̄ aa a mbo b̀è bitsĩm b̄i mə bi le n̄tswe a atu nsyè aa, a mbo ìtoò tsĩm, n̄i ìtsə, n̄i m̄ighaa m̄i tsĩm, n̄i ñgwè'è b̀è bitsĩm;

⁷ ñswon̄ə n̄i ñj̄i yĩ n̄t̄i m̄ə, “N̄i ka m̄o'ɔ Nwĩ ñk̄i mfa n̄i n̄igha'a ghu mbo, ñlon̄ mə nòò n̄tsò'òt̄ə m̄isa'a yĩ à z̄i m̄è; n̄i ka mmii yu wa mə à le n̄nan̄sə aburə b̄o n̄syè, n̄i ñk̄i m̄iyaa, n̄i b̄i nan̄əbir̄ə aà.”

⁸ Angel yĩ mò'ɔ, yĩ à ywe'e bi baa, a ȳon̄, ñswon̄ə n̄i mə, “A wò m̄ə, Babylon ñj̄ò'ò àla'a yĩ ñwè ya a wò m̄ə. A le nghĩr̄ə ñgwè'è mu ñù n̄tsĩm i baan̄ə m̄ilù'ù m̄i t̄i m̄i annũ atsũur̄ə yi yá.”

⁹ Angel yĩ mò'ò, yĩi mē à ywe'e bi tarē aa, a yonè waa, ñswonē nĩ ñjĩ yĩ ñtĩ mē, “Njũ tsũ yĩi mē à mĩi naà mĩtsə'ə ya, kè fĩnkobè fi fya aa, kè mē à bĩi ñkwērə awenè yĩ ya a ñijenə nĩ nsi yu kè a abo yu aa,

¹⁰ yumbon, àa kii no milù'ù mi alwintonē Nwĩ mya, mē Nwĩ à ñĩj mē tsi'ĩ tì forē wa mĩm ñdōñ àlwinton yu aa, tã bĩ tigē ndi ñgi'ĩ ghu nu nĩ mō'ò, bo sulphur a nsi baangel bi Nwĩ bĩi mē bi laa aa bo bĩ a nsi Mú Mbĩnjèrè wã.

¹¹ Fĩli fi mō'ò fi kō'ò wa adigē mē bi di'ĩ waa ghu aa ñgōñ bìnòò bi tsim. Bo ma bú mē bo le mmii naà mĩtsə'ə ya bo fĩnkobè fi fya aa, bo bĩ ñũ ñtsim yĩi à kwērə awenè ikumè yĩ ya aa, kaa bo si nĩ àfwetè tswē, a asi'inè kè ñtugè.”

¹² Ma yũ a lòò nĩ ànnũ mbii ñgi'ĩ a mbo bè bi Nwĩ, là'à bè bya bĩi mē bi làè ndi'ĩ Nwĩ, ñki ñniñ mĩntĩ myaa a nu Yesu aà.

¹³ Mē bú ñyu'u ñjĩ yĩ mò'ò i lô a aburē ñswonē nĩ mē, “Ñwà'ànè yuà ànnũ, m̀b̀òònē a mbo bè bĩi mē bi kwo a mĩm m̀b̀ò Mmà'àmbi, ñlògìnè tsĩtsòñ aà.” Azwĩ a kwi'ĩ mē, “M̀b̀òònē tsi'ĩ annũ ñĩnkōñ, tã tã bo tigē ñka mĩntè a nĩ ànwùgìnè yaa, ñlon mē m̀ghĩrìnè mi innũ myaa yonè waa aà!”

Nòò ñtsò'òtə m̀s̀a'a a ñjwĩ ñlwĩ'ĩ ñjĩm

¹⁴ Mē ghèə bú ki yə, nyə mbà'à yĩ m̀f̀ù'ù, ñũ yĩ mò'ò a tswē ghu tsi'ĩ tsò Mu ñũ, àtsə'ətu ñifò gold a tswē ghu atu, munwĩ ñsyə m̀s̀an yĩ ñtsə'ə a kĩ ñtswe ghu abò.

¹⁵ Angel yĩ mò'ò a fè'è a mĩm ñdàmà'anwĩ, ñswonē nĩ a mbo ñũ wa mē à le ñtswe wa mĩm m̀b̀a'a aa nĩ ñjĩ yĩ ñtĩ mē, “Lògə a munwĩ ñsyə m̀s̀an ghò wa ñka ñsyə ghu, ñlon mē nòò ñsyə m̀s̀an à kù'ù mē, ñlon mē m̀ji mĩi bi tswe nĩ m̀f̀ù'ù fàa atu ñsyə aa, mi ñanşə mē ñtĩi.”

¹⁶ Yu wa yĩi mē à le ñtswe wa mĩm m̀b̀a'a aa a tigē ñghusə munwĩ yĩ wa a atu ñsyə, mfu'u miji myã.

¹⁷ Angel yĩ mò'ò a bú m̀f̀e'è wa mĩm ñdàmà'anwĩ ya a aburə, ñki ñtugitə munwi ñsyə m̀s̀an yĩ ñtsə'ə.

¹⁸ Angel yĩ mò'ò a fè'è wa adigē ñikentə nĩ mō'ò nĩ mmà'anwĩ, ñtswe nĩ àdà'à a ñlèntə mō'ò ñikentə nĩ mō'ò nĩ mà'anwĩ aa, ñswonē nĩ ñjĩ yĩ ñtĩ a mbo angel wa mē à le ñtugitə munwĩ ñsyə m̀s̀an wa mē à le ñtsə'ə aa mē, “Lògə a munwĩ ñsyə m̀s̀an ghò yĩ ñtsə'ə wa ñsyə ajuñə m̀ntà mi ati milù'ù mĩi mi tswe a atu ñsyə aa ghu, ñlon mē m̀ntà myã bàn mē.”

¹⁹ Angel wa a tigē ñghusə munwĩ yĩ wa a atu ñsyə, ñghotə m̀ntà mi ati milù'ù mya ghu ñtigē ñkwetə fyã ñgho nĩ wè nĩ ñniñ milù'ù mi alwintonē Nwĩ;

²⁰ bi tigē ñniñ nĩ milù'ù mya, a abeə a ñjĩm ñkyã ñjò'ò àla'a yã. Aləə a tigē ñkonē m̀f̀e'è wã ñgho, ññenə ñkō'ò nywe'e tsò àtsanə ñton ləñə, nsa'a mbə tso b̀kilo metre ñkhì ji baa nĩ m̀ghum mi bù'u ñtsò ji nto'o.

15

Baangel bya mē bi le ñtugitə m̀ghòò mi ñkwōñ bè mĩ lwĩ'isè mya

¹ Mē tigē ñyə alənsə annũ yĩ wè a aburə, baangel bi sãmbaa bi tugitə m̀ghòò mi ñkwōñ bè mi sãmbaa, ma mú a bə mĩ ñlwĩ'ĩ ñjĩm ñlon mē ma mú le ñghìrə mē tã àlwintonē Nwĩ tã à kentə.

² Mē tigē nyə ñki miyaa ñkè'è, mō'ò i forənə ghu, mē yə bè bya mē bi le mà'à ñtsya naà mĩtsə'ə ya, nĩ fĩnkobè fi fya, a bə naà ya mē ikũm yĩ nĩ bə numba aa, bi tēə wa mbèè ñki miyaa ñkè'è ñtugitə m̀lon mi an ñàantè mē Nwĩ à fa a mbo bo.

³ Bo le si yəə nĩ ikòò Moses ñgànàfà'a Nwĩ, ñkii nyəə nĩ ikòò Mú Mbĩnjèrè wa, ñswonē nĩ mē,

“Innũ jii mē wò Mmà'àmbi Nwĩngōñ Mbu'utəm̄bi o ghìrè aa,

à ni ìnnù jĩ wè,
 mbə innũtsyámbo,
 mbə ìnnù jĩ tsìnè,
 mbə innù nĩkɔŋ ɲɔ̀ŋ bìnòò bì tsìmè,
 mba Mfò ɲ̀gù'u ɲ̀gu'u!

⁴ Mmà'àmbi, ɲ̀ù yĩ mə kaa mbə wa'à gho ka mbo'ɔ,
 ɲ̀gha'asə nĩ ìkũm gho aa, à nĩ wò aa ɛ?

A ni tsi'ĩ wò mə ò laa mmàn̄sə.

Itòò tsìm i ka yĩ zĩ ki gha'asə nòò

̀nlon mə ìtsìnə innũ jo bì ghìrè mē i fè'è ̀nlaa aà.”

⁵ Ma ya ghè mē ki tsys̄, mə yē ̀ndāmà'anwĩ, là'a Adìgə yĩ nànsè ̀nlaa ya a mùm ̀ntāŋ ̀nghotə, a ̀ɲa'anè a aburə.

⁶ Baangel bi sàmbaa bi fè'è wa mùm ̀ntāŋghotə, ̀ɲwɛ'ɛ itsə'è jĩ fù'ù jĩ tsè̀nkè, ̀ɲwɛ'ɛ mĩkò mi gold a mĩgǒ bo, ̀ntugitə mĩghòò mi ̀ɲkwǒŋ bè mi sàmbaa a mbo bo.

⁷ Ayoo ya mə a tswe nt̄i aa yĩ fùurə a t̄i t̄i jya ji n̄kwà, a fa ìkan̄ə gold ji sàmbaa, j̄i i le ̀nluu nĩ àlwintɔŋə Nwĩ yĩ mə à tswent̄i ̀nlwĩ'i n̄kɔŋ aa, a mbo baangel bya bi sàmbaa.

⁸ Adìgè yĩ nànsè ̀nlaa ya a le ntigə ̀nluu ni f̄li f̄i fi le si fè'ɛ a mum ̀nìgha'a ni Nwĩ bo bì a mum m̄dà'a yu. Kaa ̀ɲù a wa'à àj̄an̄ə mə mbə yu kuu wa mùm Adìgè yĩ nànsè ̀nlaa ya z̄i, ̀nywe'e a noò yĩ mə m̄ghòò mi ̀ɲkwǒŋ bè mya mi sàmbaa, a mbo baangel bya bi sàmbaa mi mē.

16

Ikan̄ alwintɔŋə Nwĩ jyâ

¹ Mè yu'u ̀n̄j̄i ̀ɲù i lô a ̀ndāmà'anwĩ, a tɔŋnè ̀nghaa nĩ t̄i ̀nswon̄ə ni a mbo baangel bya bi sàmbaa mə, “Fè'ɛ ̀ngghèè n̄i ̀nswĩ'i ìkan̄ alwintɔŋ Nwĩ jya ji sàmbaa a atũ ̀nsyè.”

² Angel yĩ ̀ntyàm̄b̄i à le ̀ngghèè ̀nswĩ'i yĩ akan̄ ya a atu ̀nsyɛ, ìlà'a ntso'ɔ j̄i bì j̄i swèrè ̀nswèrə i fè'è a nu bè b̄i mə bì le ntswè n̄i àwenə naà m̄tsə'ə ya a nu bo ̀ɲk̄i mm̄i f̄iŋkobə fi fya, aà.

³ Angel yĩ mə à ywè'e bi baa a ghèè ̀nswĩ'i yĩ akan̄ ya a n̄i ̀ɲk̄i m̄iyaa yĩ wè i bəŋ ntigə mban̄ n̄i àləə ̀ɲù yĩ à kwo aà, ̀n̄joò tsìm j̄i i le ntswè nt̄i wa ̀ɲk̄i m̄iyaa yĩ wè aa i kwokè.

⁴ Angel yĩ mə à ywè'e bi tarə aa, a ghèè ̀nswĩ'i yĩ akan̄ ya a m̄iŋk̄i mi m̄iyaa bo bì a ni b̄inan̄əbirè bi bəŋkè ̀ntigə aləə.

⁵ Mè yu'u angel wa yĩ mə Nwĩŋgòŋ à ləə mə àa ̀nlentə ̀ɲk̄i aa a swon̄ mə,

“Wa ̀n̄jò jũ j̄i mə o n̄iŋə a nu bo aa i ku'unə,

wò wa mə ò tswe, mə ò le ̀ɲk̄i ntswè aa,

mbə yu wa yĩ mə à làa m̄an̄sə aà.

⁶ ̀Nlon mə bè le nsaansə aləə b̄i Nwĩ bo bì à yi ̀ngāŋntoo Nwĩ,

ò k̄i mē m̄fa aləə a mbo bo mə t̄a bo no.

Aà ̀nḡi'ĩ yĩ i kù'unə a mbo bo aà.”

⁷ Mè yu'u ̀n̄j̄i i lô a n̄ikentə ni m̄ɔ'ɔ ni m̄à'anwĩ ̀nyə'ə ̀nswon̄ə ni mə

“Ìŋə Mmà'àmbi Nwĩŋgòŋ Mbu'utəmbi,

wa ̀n̄jò jya ku'unə a annù n̄iŋkɔŋə.”

⁸ Angel yĩ à ywe'e bi n̄kwà a ghè'è ̀nswĩ'i yĩ akan̄ ya a nt̄sù n̄inòò, Nwĩ a ma'atè mə t̄a nòò à t̄ɔ b̄i ni m̄ɔ'ɔ.

⁹ Nòò à le ntigə ̀nloo ni m̄an̄j̄i yĩ à swèrè aà, ̀nt̄ɔ b̄i, bo tigè m̄bèḡitə ìkum Nwĩ mə à tswe ni m̄dà'à a atũ ìghòò ma jũ aà, ̀ɲkaa ̀ɲk̄i ì m̄int̄i myaa bəŋkè ̀nggha'asə Nwĩ.

10 Angel yĩi mē à ywè'e bi ntaà, a ghèè òswi'i yĩi akan ya a nĩ àbèrè naà mìtsə'ə ya, ala'a yĩ ya yĩi à lè si bu'utə aa a bəŋ a tīgè ntswe a múm mǫfĩ ìdìgè. Bè tīgè ntsaa nĩ ìlèè jyaa nlonŋ ŋgĩ'i ya mē bo lè si yə aà.

11 Nkii ntīgè mbəgītə nĩ Nwĩŋgòŋ a aburə nlonŋə nyanŋə bo bì ìlà'a ntsə'ə jyaa, lâ kaa ŋki'i ibi yĩ bo lè si ghìrè aa mà'atè.

12 Angel yĩi mē à ywè'e bi nto'o aa a ghèè òswi'i yĩi akan ya a nĩ ñkĩ Euphrates yĩ wè aà. Nkĩ i tīgè ñyoo ghu tsim, a ntaŋtə mánjĩ a mbo bífò bii mē bi ló a mbĩ ñsa'a nòò aà.

13 Mè yə ìzwĩ jĩ swèrè ji tarə, i kirè tsò mìnjoò, mi fè'è nĩ a ntsũ ndèfò wa bo bì a ntsũ naà mìtsə'ə ya, nĩ a ntsũ ŋgǫŋntoo mbwe'esè.

14 Ma jú a bə ìzwĩ demon jyaa mē i ghìrè innũ jĩ yěyerə aà. Ìzwĩ ma jú i fè'è ñghèe a mbo bífò bì fàa mbi bìtsim mē bi ghotə waa tá bo taŋtə ntsò, ñyi mà'à wa njwi yĩ ñwě Nwĩŋgòŋ m̀bu'utəmbĩ.

15 (“Yê, wa mē zĩ tsi'ĩ tsò ñyèrə, m̀bɔɔnə a mbo ñu yĩ mē à tswe ñikərè, ñtswe nĩ ìtsə'ə ji aa, ta tá à wa'à ghìrè ñka ñkarə nswèrè ñswèrè ñdirisə nĩ àtú yĩ.”)

16 Ìzwĩ jyaa i tīgè ñghotə bífò bya wa adigə mē bi twonŋə a nĩ ñìghàà nĩ baHeber nĩ Armageddon aà.

17 Angel yĩi mē à ywè'e bi sàmbaa aa, a ghèè òswi'i yĩi akan ya a mfə'ə, mē yu'ù ñjĩ yĩ ñtìi i fè'è a ndàmà'anwĩ, a nĩ àbèrè ya nswonŋə nĩ mē, “Wa bi ghìrè mē!”

18 Mbènŋ i lè si tīgè ŋwa'akə, ñjĩ i koò, m̀bènŋ i kumè, ñsyè i tsìgìnè a nĩ mánjĩ yĩ kaa bi lèè ñki'i yə, ñloginə a ajànŋə mē bè lè ntswe fàa atu nsyè aà, ñsyé i lè ntsìgìnè a nĩ mánjĩ yĩ ñtìi.

19 Njò'ò àlà'a yĩ ñwè ya i yàtè itii ji tarə. Njò'ò ìlà'a itoo i wokè. Nwĩ a wa'atè ñjò'ò àlà'a yĩ ñwè, Babylon, ñghìrə mē tá à kyəsə ndòŋ m̀lù'ù mi alwintonŋ yĩ yĩ ñswèrè ñswerè yà.

20 Bìkĩŋkĩ bi tsim bi ghèè m̀bwèkè, m̀inta'a mĩ wè mi tsim kĩ m̀bwèkè.

21 M̀iwèè mi mbènŋ mĩ wè mĩ ñìrè ñdirə, mbə tsò bìkilò mighum mi ntaà, mi lô a aburə ŋwo nyigə bē, bo tīgè mbəgītə Nwĩ ñlonŋə aghòò m̀iwèè ma yà. Aghòò ma ya a lè mburə nswerə aà swèrè.

17

Ntìi àkwàrè yà

1 Angel wa yĩ mò'ə a titìi baangel bya bi sàmbaa mē bi lè ntugītə ikanŋ jyaa ji sàmbaa aa, a zĩ a mbèe mē ñswonŋə mē, “Zì! Mè aa ñi'ĩ njo yĩ mē i ka kuu a nú ñtìi àkwàrè ya mē à tswe a atu m̀ŋki mĩ ghà'atè aà,

2 là'a akwàrè ya mē bífò bi mbi bù ji akwàrè bo bo aà. Bè bi mbi bù bi bàànè mē nĩ m̀lù'ù mi akwàrè ma yà.”

3 A tīgè ñlogə a gha a múm Azwĩ, bì'i yu ghèè a nta'a m̀iwèè m̀iwèè, mē yê m̀angyè a kə'ə a atu naà mìtsə'ə i ghè'è boò, ñluu nĩ m̀ikùm mi mbəgītə Nwĩ a nu yu. Ntswe nĩ itu ji sàmbaa nĩ m̀indonŋ mi ñìghumè.

4 M̀angyè wa à lè ŋwè'è ìtsə'ə jĩ bàgītə jĩ atìndùù bo jĩ ghè'è boò, ñwè'è nũ yĩ nĩ ñjoo jii bì nanse nĩ àtìi gold, nĩ ñgò'ə atìndùù, nĩ ñjoo atìndùù. A lè ntugītə ndòŋ gold a abo yu, i luu nĩ innũ jĩ swèrè bo bì ìfifwe innũ jii i lo wa nĩ ànnũ ñjĩ àkwàrə yu.

5 Bi ŋwà'anè ìkùm yĩ i lè ntswe nĩ ñjĩ'ĩ ànnũ alò'òsè aa ghu ñijənə nĩ nsi mē, “Babylon yĩ ñwè, ñdè bì ìkwàrè bo bì yĩ innũ jĩ swèrè fàa nsyè.”

6 Mè yê m̀angyè wa a baanè nĩ àlèè bē bi Nwĩ, bo bì nĩ àlèè bē bii mē bi lè nzwitə nlonŋə mē bi lè si swonŋə annũ Yesu aà. Nòò yĩ mē mē lè nyè m̀angyè waa, ànnũ nanse ñtsya ghà.

⁷ Lâ angel wa a betè gha mæ, “Annũ a tsya a gho aa a ya aa ε? Wa mæ ka swonjæ annũ alò'òsè yĩ mæ a tswe nlonjæ mângyè ghũ, mæ nàà mìtsə'ə yũ mæ ì tswe nĩ ìtu jĩ sàmbaa ni mĩndonj mi nĩghum ì bè'è aà.

⁸ Wa nàà mìtsə'ə yũ mæ ò yə aa, ì le ntswe ntĩ a noò mò'ò. La kaa ì si ntĩ bú òntswè. Ì ka fè'è wa mùm àtaa yĩ tsò òntso ya, ì ghèè tâ bì ta ngi'ì ghu nu. Bè bii bì tswe fàa a atu nsyè, bii mæ kaa bì le ñki'ì mikùm myaa wa mùm ànjwà'ànə ntswèntĩ ñwa'ànə, a noò mæ Nwĩ à le nnanjə mbi aa, ànnũ aa yĩ tsyà waa a nyə nàà mìtsə'ə yũ, mæ ì le ntswe ntĩ, kaa ñki'ì ntĩ bú òntswè, mæ ì ka yĩ bànjə bú zĩ aà.

⁹ “Ma yũ a lòò nĩ àmòòntè yĩ mæ a tswe nĩ mìtsyè. Ìtu jya jĩ sàmbaa à laa mbə mĩnta'a mii mæ mângyè ghũ à tswe ghu,

¹⁰ ñki mbə bifò bì sàmbaa bii mæ bì bi ntaà wò mæ. Yĩ mĩfùurè à tswe mæ ghu, yĩ mĩfùurè aa bõj ki zĩ. A bə zĩ bonj à ka tswe aa tsi'ì a ni mú àtĩ noò.

¹¹ A ñghèè a ni nàà mìtsə'ə ya, mæ ì le ntswe ntĩ a noò mò'ò, lâ kaa ñwa'a ntĩ bú òntswè aa, à bə aa mĩfò yĩ à ywe'e bi nifwaa aà, à bə aa yĩ mò'ò a titĩ bya bi sàmbaa, a ghèè nii aa mæ bì ta ngi'ì ghu nũ.

¹² “Mĩndonj mya mi nĩghum mæ ò ghìrə nyə aa, àa bifò bì nĩghum, bii kaa bì burə tĩ mĩda'a mi nifò kwèrè. Bo ka yĩ kwèrə mĩda'a mi nifò a ñгаа yĩ mĩfùurè bo bì nàà mìtsə'ə yá a ni noò yĩ mĩfùurè.

¹³ Ma bú bì tswe nĩ àmòòntè yĩ fùurè, ì kii fa mĩda'á myaa bo bì adà'á yaa a mbo nàà mìtsə'ə yá.

¹⁴ Bo bo ka yĩ mà'a Mũ Mbĩnjèrè wa nĩ òntso tâ Mũ mbĩnjèrè wa bo bì bè bii mæ bì tswe bo bo aa, bì twonjə waa, ntso'ò waa, bì yonjə nii nĩ ntĩ waa tsimè aa, tâ à bo bè bì ma bú gha'a waa, òlonj mæ à laa mbə Mmà'àmbi bì mmà'àmbi, mbə Mfò bifò.”

¹⁵ Angel wa a swonj a mbo mæ mæ, “Mĩñki mya mæ ò ghìrə nyə àkwàrè ya a tswe ghu aa, àa bè, mbə nnòò bə, mbə itoo itoo, ñki mbə mĩghàà mi ìla'á.

¹⁶ Mĩndonj mya mi nĩghum mæ ò ghìrə nyə aa, bo bì nàà mìtsə'ə ya ka yĩ bàa àkwàrè ya, ì kwèrə njoò tsim jii mæ à tswe ni ju aa, ì tigə mà'atè yĩ nswèrè òntswèrè, ì kurə nnyànũ yĩ, ì tòò yĩ ni mò'ò bwesə.

¹⁷ Nlonj mæ Nwĩngonj à ònj mæ a mùm ntĩ bo mæ tâ bo ghìrə annũ yĩ mæ à tantə aa, a ajànjə mæ bo ka tswe nĩ àmòòntè yĩ mò'ò, ì fa mĩda'a mi nifò nyaa a mbo nàà mìtsə'ə ya, ì ywe'e a noò yĩ bì ka yĩ lwensə nĩghàà ni Nwĩ aà.

¹⁸ Mângyè wa mæ ò ghìrə nyə aa, àa ñjò'ò àla'a yĩ ñwè ya, mæ ì tswe ni mĩdà'á a atu bifò bì fàa atu nsyè aà.”

18

Ajànjə mæ Babylon à wò aà

¹ Ma yũ a ghè mæ ki tsyá, mæ yə angel yĩ mò'ò a lò a aburə nsigə, òntswè nĩ adà'á yĩ wè, ñwèèné yĩ ì ke'è ònsyè òntsim.

² A tɔnjə ñghaa nĩ ñjĩ yĩ ntĩ òntswonj mæ,
 “A wò Mè! Babylon, ñjò'ò àla'a yĩ ñwè ya à wò mæ!
 A tigə mæ mbə aa ndugə bìdemons,
 àdìgə alèèntə izwĩ jĩ bì òntsim
 mbə idìgə alèèntə bìsinj bìtsim bii bè baa aà.

³ Nlonj mæ itoo tsim nò mæ mĩlù'ù mĩ tii mi ñghìrə innũ atsùurè mi mya mbaanə. Bifò bì tsim fàa nsyè bì kĩ ñghìrə innũ mĩghàbè bo bo.

Ñgãntanj mĩtàà fàa atu nsyè ì kii mæ mĩfu'u ñkabə yĩ ñwè nĩ àfù'u annũ ñjĩ àkwàrè yĩ yá.”

⁴ Mè bú ñyu'u ñjĩ yĩ mò'ò ì ghaà a aburə nswonjə ni mæ,
 “Fè'è nĩ ghuu bə bə, nĩ ma'atə yĩ mfe'è ghuu;

tã wa'à lò nghirè ibĩ yi wa yĩ tsu,
tã Nwĩ à wa'à lò ñki ñĩj njó yĩ ya a nu bù;

⁵ Nlõj mæ bi tãjtè mæ ibĩ waa i sa'à ñkõ'õ nywe'e a aburè,
Nwĩ a kĩ ñwa'atè ibĩ yi tsim.

⁶ Nĩ kwi'inè annũ yĩ à le si ghìrè,
ntè'è ñkwi'inè ibĩ yi ñгаа ji baà.

Ñĩj mìlù'ù ghu ndõhè, mĩi mi tii ntsyàtè mĩi mæ à le si fa aa, ñgàà ji baà.

⁷ Tsõ mæ à le si ñee nĩ nũ ñkii ñji nĩ mbi ntørè aa,
kĩ nanşè mfa ñgi'i bõ àjønè ghu mbo tsi'ĩ maa ajànè.

Nlõj mæ à le si swõjè a múm ntiĩ yu mæ, 'Mè bè aa mĩfò mànşyè, ññanşè a abèrè
mè!

Kaa mè sĩ ñkwi'i bè, kaa mè aa yĩ wa'à kĩ ñkii ñjønè,'

⁸ maa ajàn, ñgi'i i ka yĩ kuu ghu nu a atũ ñjwi yĩ mĩfùurè,
mbè ñìghòò nĩ nzwitè bè, nĩ àjønè, nĩ ñjĩ yĩ ntiĩ,
tã bi kĩ ntõõ yĩ a mõ'õ;

ñlõj mæ Mmà'àmbĩ Nwĩjgõj yĩ à tsèrè mæ isa'à yi aa à tswe nĩ mĩdà'à."

⁹ Bĩfò bi nsye bù bya bii mæ bi le si ghìrè annũ mǎghàbè bo bo ñkii ñji nĩ mbi bo
bo aa, ka yĩ kĩ yè'è lèrè nĩ àkii yaa, a noò yĩ baa yĩ yè tã bi tõõ yĩ tã fili tigè ñkõ'õ aà;

¹⁰ baa yĩ tigè tæ a asa'a agha'a i bõ'õ nĩ ñgi'i yĩ ya, i swõjè nĩ mæ,
"Wemèè! Wemèè! Wò ñjò'ò àla'a yĩ ñwè,

wò ñjò'ò àla'a Babylon yĩ ñwè!

Tsi'ĩ a nĩ mú àtiĩ noò, bi ghènsè mæ ñniñ njo a nu wò!"

¹¹ Ngǎjmitaa jĩ fàa nsye yè'è nĩ Babylon ñjønè, ñlõj mæ kaa mbè ñjò à wa'à ayoo
mitaa ghu bú ñghèe nyuu;

¹² kaa mbè ñjò waa bù ñyuu, gold, kè silva, ñgò'õ atĩndùù, kè njoo atĩndùù, ìtsè'è
atĩndùù jĩ fù'ù jĩ sigìnè jii bi nanşè nĩ linen, ìtsè'è atĩndùù jĩ bagitè, ìtsè'è silk nĩ ìtsè'è
jii i ghè'è boò aà, mĩbuu iti tsim jii mæ i tswe nĩ àyà' à yĩ sigìnè aa, ñjòò tsim jii mæ
bi nanşè nĩ mĩsõj mĩ nsèè aa, ñjòò tsim jii bi nanşè nĩ ìtĩ itĩndùù aa, njoo jii mæ bi
nanşè nĩ àtiĩ bronze, iron, nĩ marble,

¹³ ñjoo jii i lùmè ñso'otè tso, cinnamon, ñjoo aghò'ò, ñjoo jii lùmtè, mæè,
frankinsense, mìlù'ù, mĩghurè, abaa yĩ bi nanşè ñghò'ò, mĩsàn, bĩñkõ'ò ñjĩm, nĩ
mĩbinjèrè, bĩlønè bo bĩkaligè, nĩ ìbù'ù, bè bii bi tswe ntiĩ aà.

¹⁴ Ngǎjmitaa jya i swõj mæ,

"Njoo jya tsim jii mæ ntiĩ ghu i le si yè'ètè aa i khè mæ gho ñghèè yi,

áfù'ù yo tsim bo bi ñjoo jĩ sigìnè tsim jii mæ o tswòjè noo ghu mum aa i ghèè mæ
ntso, kaa ò ka yĩ wa'à bù ñyè!"

¹⁵ Bè bii mæ bi le si tanşè mitaa nĩ ñjoo mà jú aa, ntswe nĩ àbii yĩ ghà'atè ghu aa, ka
tigè tæ a asà'a agha'a, i bõ'õ nĩ ñgi'i ya mæ i kuu ghu nu aa, i tigè yè'è nĩ tii ñjønè
i swõjè nĩ mæ,

¹⁶ "Wemèè! Wemèè! Njò'ò àla'a yĩ ñwè ya

mæ bi le ñwe'è nĩ ìtsè'è atĩndùù jĩ fù'ù jĩ sigìnè jii bi nanşè nĩ linen, bo bi jĩ bagitè nĩ
jii ghè'è boò

bi tsi'ĩ nĩ gold, nĩ ñgò'ò atĩndùù nĩ mĩbũm njoo atĩndùù aà!

¹⁷ Tsi'ĩ a nĩ mú àtiĩ noò bi ghènsè mæ mĩbwesè afù'ù mà yú tsimè."

Itu ñgǎjntiĩ ìban, bè bi tsim bii bi kuu abanşè ñkĩ aa, ñgǎjntiĩ ìban, bo bi bè bi
tsim bii bi fà' à a múm ñkĩ aa, bi le ntigè ntèè a asà'a agha'a,

¹⁸ ñyè'è nĩ àjàj yĩ mæ bo le nyè fili fya fi kò'ò a nĩ ñjò'ò àla'a ya mæ a le si khi aa,
mæ,

"À nĩ yuu njò'ò àla'a yĩ mæ i leè mĩbè tsi'ĩ tsõ ñjò'ò àla'a yĩ ñwè yulà aa è!"

19 Bo le ntigə ɲkumə nĩ àtú yaa nĩ àbìrè, a ajàn yĩ mə bo le si yè'è ɲjəɲnə, ɲnaɲsə nyə'ə nswonə ni mə,

“Wɛɛ ɲgĩ'ĩ, Wɛɛ ɲgĩ'ĩ ɲjò'ò àla'a yĩ ɲwè yú

Bè bĩ bi le ntswe nĩ ɲbaɲ a múm ɲkĩ ghu aa, le ntigə ɲgǎɲkabə jĩ wè ɲlonə afù'ú yi yá!

Tsi'ĩ a atu mú àtĩi noò, a bwè mē!

20 Ka ndoritê ni ɲlonə mə a wò mē aa mbǎ aburə,

bè bi Nwĩ ni ɲgǎɲntoo Kristo, nĩ ɲgǎɲntoo Nwĩ,

ɲlonə mə Nwĩ à ɲɲ mə njo a nu Babylon ɲlonə innũ jĩ mə à le ɲghìrè a nu bù àà!”

21 Angel yĩ mò'ò yĩ à le ntswe ni mǐdà'à aa a bwè ɲgò'ò yĩ ì le mbə tsò ɲgò'ò àbaa yĩ ɲwè aa, mǐma'a a múm ɲkĩ mǐyaa yĩ wè aa, ɲswonə mə,

“Áá àjàɲ yĩ mə bi ka kǐi mà'a ɲjò'ò àla'à Babylon tsi'ĩ ni mǐtsə'è, kaa tá ɲù tsù à yi ɲwa'à yi bú ɲyè.

22 Kaa bi ka yĩ wa'à bù ɲyu'u ɲjĩ mǐlòn, kǎ ɲjĩ ɲgǎɲnyèè ìkòò, kǎ ɲjĩ mǐbàɲ mĩ tòn, kè ɲjĩ ɲtàn,

kaa bi ka yĩ wa'a a mum wò bú ɲyu'u;

kaa bi ka yĩ wa'à ɲú àbofà'à

a mum wò bú ɲyè,

kaa wa'à ɲjĩ ɲgò'ò àbaa

a mum wò bú ɲyu'u;

23 kaa tá ɲkà'à lám

ì wa'à a mum wò bú ɲta;

kaa wa'à ɲjĩ ɲdoo ɲyò'ò kè yĩ múɲgen

a mum wò bú ɲyu'u;

ɲlonə mə ɲgàɲmítaà jo jĩ wè jya le mbə aa bè bĩ wè bĩ mə bi le ntswe a atu nsye àà, ò le bwe'esè ìtoò tsìm nĩ innũ bĩsòrè jo jya àà.

24 Aləə nu ɲgǎɲntoo Nwĩ, bo bi àləə nu bē bi Nwĩ,

bo bi à yĩ bē bi tsìm bĩ bi lɛɛ ɲzwitə fàa nsye aa,

bi le nyə a ɲjò'ò àla'à Babylon.”

19

Baburə doritə ajàɲə mə àla'a Babylon a wo àà

1 Ma yú a ghə mə ki tsyǎ, mə yu'u àyoo yĩ mò'ò a ghaà nĩ tì tsi'ĩ tso ɲjĩ mǎmbəm ɲnòò a aburə, a tɔɲnè ɲswonə ni mə,

“Alleluia, ànnũ nyweensə bè, ni ɲìgha'a, ni mǐtì mĩ tswe aa a mbo Nwĩɲgòɲ yi'inè,

2 ɲlonə me ɲjò ji ì ku'unə a annũ ɲɲkɔɲ.

A ɲɲ mə njo a nú ɲtì àkwàrè ya mə kǐ bùùrə a atu nsye yù ni ɲòɲkədàn yĩ waa

A kwĩ'ìnè mē àjàɲə mə à le nsaansə aləə ɲgàɲafà'à ji aa ghu nú.”

3 Bo ku'ùsè mǐbu ntɔɲnə nswonə ni mə,

“Alleluia! Fǐlǐ fǐlǐ fǐ fè'è ghu aa, fǐ kò'ò nĩ ɲdɔɲ, ɲlwĩ'ĩ ɲɲkɔɲè.”

4 Bǐlǐlǐ bya mǐghum mĩ mbaa ɲtsò ji ɲikwà bo bi ɲjoo jya mə ì tswe ntì aa ji ɲikwà, ì wò a nsye, mmii Nwĩ mə à ɲàɲnə wa abèrè aa, ɲswonə ni mə, “Amen. Alleluia!”

Ñyò'ò ni Mú Mbĩɲjèrè nyá

5 ɲjĩ ì lô wa abèrè, ɲzi nswonə ni mə,

“Ka ɲgha'asə nĩ Nwĩɲgòɲ yi'inè mbǎ bu ɲgǎɲfà'à ji tsìm,

bù bĩ ɲǐ bò'ò nii, bè bĩ kègə bo bi bĩ wè.”

6 Mè bú ɲyu'u ayoo yĩ mə a bə tsi'ĩ tsò ɲjĩ mǎmbəm ɲnòò, ì koò tsi'ĩ tsò mǐjwù'ùnè mĩ ɲkĩ, ɲkǐi ɲkoo tsi'ĩ tsò mǐbèɲ yĩ ɲwè ì kùmè, ɲswonə ni mə,

“Alleluia! Nlonj mə Mmà'àmbĩ Nwĩngòŋ yi'inè, Mbu'utèmbi a sa'a mbi aà.

⁷ A bĩ'inè ka ndoritè ñjentè nii mfa ni ñigha'a ghu mbô,
ñlonj mə ñiyò'ò ni Mú Mbĩnjèrè wa nĩ zĩ mē.

Bi kà mē ñtantè a mũngèn yĩ.

⁸ Bi fà mə itsè'è jĩ fù'ù jĩ sigìnè jĩ i laa ñjèèŋkè aa mə tá à wε'ε”
(itsè'è jĩ fù'ù jĩ sigìnè ma jú, àà ìtsinè innũ jĩ bē bi Nwĩ ghìrè aà).

⁹ Angel wa a swonj a mbo mē mē, “Ñwà'ànə annù yulà: Mbɔɔnə a mbo bē bii mə
bi twonjə waa mə tá bo yĩ ñji ñiyò'ò ni Mú Mbĩnjèrè wa aà.” A bú ñku'usə nswonj a
mbo mē mē, “Wa aa tsi'à ànnù ññkəŋ yĩ mə a swonj Nwĩ aà.”

¹⁰ Mè wô a nsye ghu mikòrè mē mē mii yi, lâ a swonj a mbo mē mē, “Tsuu annù
ma yû lô ghìrè! Wa mē bē aa ñù àkòrè ghò a mûm àfà'à, bo bi ñù àkòrè bìlĩm bo
bìtsim bii mə bi tswa annù ññkəŋ ya yĩ mə Yesu à le ñghìrè a laa aà. Mii bə Nwĩ.”
Nlonj mə annù ññkəŋ ya yĩ mə Yesu à le nswonj a laa, àà àzwĩ ntoonwĩ.

Yu wa yĩ à kò'ò ləŋə yĩ m̀fù'ù wa aà

¹¹ Mè yə àbùrè ña'anè. Mè liĩ ñyə a ləŋə yĩ m̀fù'ù, ñù yĩ mə à kò'ò ghu atu aa,
bi twonj nii ni Yu yĩ mə fà'à nĩ ñtĩ yĩ tsim a mbo Nwĩ. A lèntè innù ñkii mma'a ni
m̀ntsò ni m̀m̀njĩ yĩ à tsinè aà.

¹² Mĩ'ĩ mi mĩ khĩ tsi'ĩ tsò ñlwà m̀'ò, itsè'ətu nifò jĩ kègə jĩ ghà'atè i tswé ghu atu,
bĩ ñwa'ànə ìkùm ghu, yĩ mə kaa ñù dən à si zi ntsyàtè yĩ.

¹³ A wε'è itsè'è jĩ mə bi murə a nĩ àləə, ìkùm yĩ bi twonjə nii ghu i bə Nìghàà ni
Nwĩ.

¹⁴ Ntsũntsò aburə i wε'ekè itsè'è jĩ fù'ù jĩ sigìnè, jĩ mə i fu'u tsi'ĩ fù'ù ñjɛɛŋkə aa,
ñkò'ò bìləŋə bĩ fù'ù ñyonjə nii.

¹⁵ Munwĩ ñtsò yĩ ñtsè'è a fε'è ghu ntsù, mbə yĩ mə a wǎ itoo gho aà, yumbonj, à
ka yĩ kĩ sa'a waa nĩ ñgwànè àtĩ. Aa yĩ tigə ññj mĩlù'ù mĩ alwintonj ni mĩ àfii mĩ'ĩ mĩ
Nwĩngòŋ Mbu'utèmbi myá.

¹⁶ Bi ñwa'ànə ìkùm yĩ m̀'ò a nĩ àtsè'ə yu bo bi a nitù'u yu, mə, Mfò bìfò, nĩ
Mmà'àmbĩ bi mmà'àmbĩ.

¹⁷ Mè yə angel a təə a ntsù noò, ñtonjə ntwonjə ni bìsiŋ bi tsim bii bi le si dàrə
ndəŋ a ñji'ĩ ñikàn aa, ñswonj a mbo bo mə, “Zi ñghotə nì, ñka mbe ni ikòò yĩ wè wa
mə Mmà'àmbĩ à kà'a aà.

¹⁸ A ñkurə ñjyǎnú bìfò, ni ñjyǎnú bità bi ntsò, ñjyǎnu bē bi wè, ñjyǎnu bìləŋə bo
bi yĩ bìkò'ò bi ləŋə, nĩ ñjyǎnú bē bìtsim, yĩ ibù'ù ni yĩ bē bii bi si ibù'ù bə, yĩ bē bĩ
wè bo bi yĩ bē bĩ kègə.”

¹⁹ Mè yə nàà m̀tsə'ə ya ni bìfò bĩ fàa nsye, ni m̀ntsù mĩ ntsò myaa, bi ghotè mə bi
mà'a a yu wa yĩ à kò'ò ləŋə wa aa, bo bi yĩ ntsũntsò nĩ ñtsò.

²⁰ Bi le ntswa naà m̀tsə'ə ya nĩ àbù'u ntsò bo bi ñgàŋntoò m̀bwe'esè wa mə à le
ñghìrə innù jĩ yèyerə ghu nsi, mbwe'esə bē bii mə bi le ntswe nĩ àwenə naà m̀tsə'ə
ya, ñki ñgha'asə fñkobè fi fya aà. Bi le mmà'à waa bi baa a atú ñtĩ wa a mûm
àtsùmə m̀'ò ya mə a khi ni sulphur aà.

²¹ Bi le ntigə ñwa abugè bē ni munwĩ ñtsò yu wa yĩ à le ñkò'ò ləŋə yĩ m̀fù'ù wa
aà. A bə munwĩ ñtsò wa mə à le si fè'è ghu ntsù aà. Bìsiŋ bi tsim le ñkurə ñjyǎnú
jyaa jyaa mbè'e ito'o.

20

Flòò jya ntsù'ù yĩ fiurè

¹ Mè yə angel a lô a aburə nsigə, ñtugitə bìkey bi ataa yĩ tsò ñtso ya, bo bi mamù'ù
atsanə ñkòò bē.

² A banjè a ndêfò wa, yu wa yĩ mē à nĩ alwen no ya aa, mbē Devil bo Satan aa, ñkwere yi a nĩ ìlòò ntsù'ù yĩ fùùrè,

³ mma'a yi fya a mùm àtaa, ntsetə ntsú yi, ñsiñ atú yi nĩ àwenə aɛ mē tá à tsuu itoo itoo bú kĩ bwe'esə, nywe'e a noò yĩ mē ìlòò jya, ntsù'ù yĩ fùùrè i ka yĩ tsyà aà. Bɛɛ mē i tsya bəə boŋ baa mà'atè yi a nĩ mû àtĩi noò.

⁴ Mē yə ibèrè, bē bĩ mē bi fa ada'a a mbo bo mē bi ka nsa'a bē aa, bi tswetə ghu. Mē kĩ m̄bu nyə bē bĩ mē bi ɛ ñkwɛkə itú jyaa, ñlon ajāñ mē bi ɛ si swon annù ñlon Yeso ñkĩ nlon ñìghàà nĩ Nwĩ aa, bo bi bē bĩ bi ɛ ntuu mmii nàà m̄tsə'ə ya nĩ fĩnkobè fi fya aa, kaa ñkĩ'ì nĩ àwenə yi ya a nĩjənə nĩ nsi bo kè a mbo bo tswé aà. Bo ɛ nyweenə nĩ n̄wo, ñtigə mbu'utə mbi bo bi Kristo a nĩ ìloo ntsù'ù yĩ fùùrè.

⁵ Kaa abùgə biku bi bē a ɛ ñwa'à nĩ n̄wo yweenə, nywe'e a noò yĩ mē ìlòò jya ntsù'ù yĩ fùùrè i ɛ ntsyà aà. Aa n̄wàà nĩ nyweenə n̄wo n̄ ntsyà m̄bĩ.

⁶ Mbɔɔnə yĩ ñwè a mbo ñù yĩ mē à ywèenə nĩ n̄wo a t̄t̄t̄ n̄wàà nĩ bē nĩ ntsyamb̄ĩ aà. Aa kĩ laa m̄nsə. Kaa n̄wo n̄ mē m̄i ywe'e mi mbaa aa kaa mi s̄i n̄ àdà'à a nu ma buù bē tswé. Ma buù bē ka yĩ bē ñḡñm̄'anwĩ a mbo Nwĩ bo bi a mbo Kristo, i tigə bu'utə mbi bo bo, a ñj̄m̄ ìlòò ntsù'ù yĩ fùùrè.

⁷ Nòò yĩ mē ìlòò jyà ntsù'ù yĩ fùùrè ka yĩ tsyà aa, tá bi fi'isə Satan wa atsan yu,

⁸ tá à fe'ɛ mbwe'esə itoo jya mē i tswé a nĩ m̄buu mi atu nsyɛ mù mi ñkwà aa, là'a Gog nĩ Magog, i ghotə waa, ñdùú waa i gha'a ntsyá awāñə ñkĩ miyaa yĩ wè, tá bo bo tanjə ntsò.

⁹ Bo tigə m̄benə a sogyè, ntsyá idigə j̄i ghà'atè fàa a atu nsyɛ, ñghɛɛ ñkarisə a baligə wa yĩ mē bē bi Nwĩ bya bi tswé ghu aa bo bi ñjò'ò àla'a ya mē Nwĩ à kòñə aà. Là, m̄'ɔ i ló a aburə nsigə ntɔɔ waa,

¹⁰ bi tswá Devil wa mē à bwè'èsə waa laa, mma'a wa a mùm àtsùmə m̄'ɔ sulphur, wa adigə yĩ mē nàà m̄tsə'ə ya bo bi ñḡñntoò m̄bwe'esə wa tswé ghu aà. Tá bo tigə nyə ñḡi'ì ghu nĩ às̄i'ìnə bo bi n̄tugə nlwĩ'ì n̄ñkonjə.

¹¹ Mē bú nyə mamù'ù àbèrè yĩ fù'ù, ñù a ñaññə ghu, nsyɛ bó m̄bà'à àbùrè khè ñlo ghu nsi ñghèè waa. Kaa àdìgə ntswé àyaa a wa'à bē.

¹² Mē yə biku bya, b̄i wè bo bi b̄i kègə, bi təəntə wa ns̄i àbèrè, bi ña'akè ñwà'ànə. Mē bú nyə bi ña'à àñwà'ànə yĩ m̄'ɔ, ma ya a bē àñwà'ànə ntswént̄t̄. Bi tigə n̄sa'a nĩ m̄isa'a mi biku bi bē, ñyonə n̄ ìnnù j̄i mē bi ɛ ñgh̄rè bi ñwa'ànə wa a mùm ñwà'ànə jya aà.

¹³ Ñk̄i miyaa yĩ wè i fi'isə bē b̄i mē bi ɛ ñkwokə ghu mum aa, n̄wo bo bi àla'a biku bi bē k̄i m̄fi'isə bē b̄i mē bi ɛ ñkwò ntswe a mum bo aa, bi sa'à waa a n̄ ìnnù j̄i bi ɛ ñgh̄rè aà.

¹⁴ Bi sà'à mē, ñtigə mma'a N̄wo bo bi Ala'a biku bi bē wa a mum àtsùmə m̄'ɔ. Ma yù a bē n̄wo n̄ mē n̄i ywe'e mi mbaa aà, là'a ataa m̄'ɔ yâ;

¹⁵ ñù yĩ mē kaa bi ɛ ñwa'á ìkùm yi wa mùm àñwà'ànə ntswént̄t̄ yə aa, bi ma'à wa mùm àtsùmə m̄'ɔ.

21

Abùrè yĩ fii bó nsyɛ yĩ m̄fii

¹ Mē tigə nyə a aburə yĩ fii bo bi nsyɛ yĩ m̄fii; ñlon mē à ɛ ti bə aa boñ àbùrè yi m̄b̄i bo nsyɛ yĩ m̄b̄i ya i tsyà mē, kaa ñk̄i miyaa yĩ wè kaa i wa'à k̄i m̄bu mbə.

² Mē tigə nyə ñjò'ò àla'a yĩ ñlàà ya mē à n̄i a Yerusalem yĩ m̄fii aa, a ló a aburə a mbo Nwĩ ñsigə, m̄bə tsi'ì tsó m̄ñgèn yĩ mē bi n̄nsə mē ñwé'ɛ itsə'è ñyɔ'ɔ ji a tigə ñghɛɛ n̄i a ntsi'ì ñdoò yĩ aà.

³ Mè yu'ù ñjĩ ñù i ghaà nĩ tìi, ñlo aa wa abèrè, ñswonə ni mə, “Yê ni, wâ ñto'ò Nwĩ i zĩ mē ñtigə ntswe a tĩtĩ bə. Nwĩ à ka tigə ki tswe bo bo, tâ bo tigə mbə bē bi, tâ Nwĩ yumbonj tâ à tswe bo bo;

⁴ Nwĩ à ka yè'è mlàà mi tsim a mi'i bo, kaa tâ ñwo wa'à bù mbə, kaa tâ àjəñnè, kè ñiyè'è, kè ñyù'ù ñyàñə, kaa tâ i wa'à bù mbə, ñlonj mə ñnnù jya mə i le ntswe a nĩ mbi yĩ mbĩ ya aa i tsyà mē aà.”

⁵ Yu wa mə à le ñəñnə wa abèrè aa a swonj mə, “Yê ni, mə ghìrə njòò tsim tsĩtsòñj i tigè jĩ fi.” A le ñki mbu nswonj a mbo mē mə, “Ñwà'ànè yulà ànnù ñlonj àa tsi'ĩ ànnù ññkonj, yĩ mə mbə bə yu'u mbĩ aà.”

⁶ A bù ñswonj a mbo mē mə, “Wa mē ghìrè mə ñnnù tsimè! Mē ni Alpha ñki mbə Omega, mbə ñlògìnè ñki mbə nlwĩ'isè. A mbo ñù yĩ mə ñjĩ ñkĩ yanə nii aa, mē ka fa ñki wa mə i ló ni ñəñbirè wa mə ñkĩ ntswèntĩ fè'è ghu aa, tâ à no tsi'ĩ tì tũ.

⁷ Ñù yĩ mə à mà'a ntsyà aa, a ka tswe nĩ ñjoo mà jù mə mē kà'a aa, tâ mē bə Nwĩ yĩ, tâ à bə mú ghà.

⁸ Lâ a ñghèè ni bə bĩ bi bə'ò aa, bə bĩ bi sè Nwĩ bii aa, kè ñgàñatsùùrè, nĩ ñgàñzwitə bə, nĩ ñgàñajirè, ni bèsòrè, ñgàñmii mìnəkobə bo bĩ ñgàñabanənnù bĩtsim, bo aa yĩ tswe aa wa múm àtsùm mə a khi ni mə'ò bo sulphur, mbə ñwo nĩ ni ywe'e mi mbaà.”

Yerusalem yĩ ñfii wâ

⁹ Angel wa yĩ mə'ò a titi baangel bya bi sàmbaa mə bi le ntugitə ikanj jya ji sàmbaa mə i le nluu nĩ ñjò ji nlwĩ'ĩ ñjĩm jya ji sàmbaa aa, a ghaà a mbo mē ñswonj mə, “Zĩ tâ mē dī'i múñgen, ñgwè Mú Mbĩñjèrè wa a mbo wò.”

¹⁰ A tigè ñlògə gha a múm Azwĩ, ñghèè ni mē a atu nta'a yĩ wè, ñdī'i Yerusalem, ñjò'ò àla'a yĩ ñlàà ya a mbo mē, a fè'è a aburə a mbèè Nwĩ, ñsigə nzi ni a nsyè,

¹¹ ññweenə ni ñgha'a ni Nwĩ, ññwèèñə yĩ i bə tsó ñgò'ò àtĩndùù yĩ i tsyànə a nyə aa, tsó jasper, ñjəñkə tsó crystal.

¹² Ñkya yĩ i le ntĩ ñki nsa'a aa, i le ñkarisə Yerusalem wâ, ñkya wa i tswè nĩ mĩntsù mi ibù'ù ñghúm ñtsò baa, baangel ñghúm ñtsò baa tswè wa mĩntsù mi ibù'ù. Bi le ññwà'ànè mĩkum mi ñgwè'enda bə bi Israel bya ñghúm ñtsò ji baa, wa ni mĩntsù mi ibù'ù.

¹³ Mĩntsù mi ibù'ù le ntswe a mbi nsà'a nòò mi ntarə, ñtswe a mbi àtu mi ntarə, ñtswe a mbi ñtĩ mi ntarə, ñki ntswe a mbi ñtsò nòò mi ntarə.

¹⁴ Ñkya ñjò'ò àla'a wa i le ntswe nĩ ñgò'ò àtsənda ñghĩm ñtsò baa, bi ñwa'ànè mĩkum mi ñgàñntoo Mú Mbĩjèrè jya ñghúm ñtsò baa ghu.

¹⁵ Angel wa mə à le ñghàà a mbo mē aa, à le tugitə figè yĩ bi le ñəñə ni gold aa, a mfigè ñjò'ò àla'a ya, bo bĩ mĩntsù mi ibù'ù mya, nĩ ñkya wa ghu.

¹⁶ Mbèè ñjò'ò àla'a jya ji ñkwà i le ñkù'ùnə, nsà'atə yĩ bə mbwà yĩ ku'ùnə, a figè ñjò'ò àla'a ya, nĩ àtĩ yĩ yá, i bə bĩkilo metre 2,400, nsà'atə yĩ, mbwà yĩ, nĩ ññèñə yĩ le mbə tsi'ĩ ñgĩñ ñgĩñə.

¹⁷ Angel wa à le ñki mfigè ñkya ñjò'ò ala'a wâ, i bə bĩ metres 66, ñyonə aa ni figè yĩ bə bĩtsim figè nĩ ñjoo ghu aà.

¹⁸ Bi le ñghùrə ñkya wa aa ni jasper, àla'a ya a bāñnə ññəñsə mbə tsi'ĩ gold, ñta tsó ñkè'è yĩ i laa aà.

¹⁹ Bi le ntsè'e ñgò'ò atsəñkya jya nĩ ñgò'ò atĩndùù, ñgò'ò yĩ mbĩ i le mbə jasper, yĩ ñyòñtə bə sapphire, yĩ i ywè'e ji tarə aa bə agate, yĩ mə i ywe'e ji ñkwà aa bə emerald,

²⁰ yĩ i ywè'e ji ntaà aa bə onyx, yĩ i ywè'e ji nto'o aa bə carnelian, yĩ i ywè'e ji sàmbaa aa i bə chrysolite, yĩ i ywè'e ji nifwaa aa bə beryl, yĩ i ywè'e ji bù'ù aa bə

topaz, yĩi ì ywè'e ji nighum aa bə chrysoprase, yĩi ì ywè'e nighũm ñtsò mò'ò aa ì bə jacinth, yĩi ì ywè'e nighũm ñtsò baa aa ì bə amethyst.

²¹ Mĩntsù mi ìbù'ù mya nighũm ñtsò baa le ñki mbə njoo itĩndùu ñtsò baà; bi ghirè ñtsùbù'ù wa yĩ mò'ò yĩ mò'ò aa ñi m̀b̀m̀ ñjoò atĩndùu yĩ fùùrè. Mf̂aññè ñjò'ò àla'a ya ì nan̂sə mbə gold, ntanə tsó ñkè'è.

²² Kaa mè le ñwa'a ndámà'anwĩ wa ñjò'ò àla'a yê, ñlon̂ mə ñdámà'anwĩ yĩ ì le mbə Mmà'àmbĩ Nwĩngòŋ Mbu'utəmbi bo Mú Mbĩjèrè wá.

²³ Kaa ñjò'ò àla'a ya wa'à ñi ñĩnòò, kè san̂ mə tá à ka nta ghu lóò, ñlon̂ mə ñigha'a ñi Nwĩ ñi ta ghu tsó ñkà'à. Mú Mbĩjèrè wa a bə lám ñjò'ò àla'a yá.

²⁴ Itoo fàa mbi ka yĩ tigə karə aa wa múm ñkà'a yu. Tá b̂f̂ò bi tsim̂ fàa nsye tá bi zi ñi ñigha'a nyaa ghu.

²⁵ Kaa baa yĩ wa'á mĩntsù mi ìbù'ù mya a si'inə ka ntsetə; kaa itugə ka yĩ wa'à ghu ka mfii.

²⁶ Bi ka yĩ lògə ñigha'a ñi itoo ĵi fàa mbi bo b̂i àfù'ù yaa ì ẑi ñi yu wa a múm ñjò'ò àla'a.

²⁷ Kaa ayoo nsin̂ yĩ tsù kaa a ka yĩ wa'à ghu kuù, kè bə ñù yĩ mə a ghìrè innù ĵi swèrè, kè ñù yĩ mə a tswèè ìb̂aññennù aa. A ka yĩ kuu tsĩ'ĩ bè b̂ii mə bi ñwa'anə mikúm myaa wa múm àñwà'ànə ntswènt̂i Mú Mbĩjèrè yá aà.

22

¹ Angel wa a gheè ñi m̀b̀i nd̂i'ì ñki miyaa ñk̂i ntswènt̂i wa a mbo mè, ì ĵèèkè tsĩ'ĩ tsó crystal, ñlo wa abèrə Nwĩ bo b̂i yĩ Mú Mbĩjèrè wa

² ñkon̂ə nsigə wa a tit̂i m̂f̂aññè ñjò'ò àla'a, wa aghəñə ñki miyaa a mbèè tsim̂, àt̂i ntswènt̂i a təə ghu, ñtswe ñi mbuu m̂int̂a mi nighũm ñtsò baà. Ñkoonə ñi m̂int̂a mi mya a atu ŝañè a atu ŝañè. Ìŷəñ̂ ati ma ya ì le nstwe aa a ñghùrè itoo itoo ghu.

³ Kaa mbə bi wa'á ayoo tsu yĩi mə ndòò Nwĩ ì tswe ghu maa múm ñjò'ò àla'a yê. Lá tá àbèrə Nwĩ bo yĩ Mú Mbĩjèrè wa, tá à ban̂ə ntəə ghu. Tá ñĝañf̂à'á ji ka mmii ñi.

⁴ Bo ka yĩ ki yə nŝi yi tá b̂i ki ñwa'anə ìkúm yi a ñijenə ñi nsi bo.

⁵ Kaa itugə ì ka yĩ wa'à bù m̀b̀ə, kaa tá bo wa'à ñi waa ñkà'à lám k̂ə ñkà'à ñĩnòò bú ñka ñlòò, ñlon̂ mə Mmà'àmbĩ Nwĩngòŋ aa yĩ bə ñkà'à waa. Tá bo tigə mbu'utə mbi bo bo ñlwi'ì ñĩñkon̂ə.

Ajàñə mə Yesu à ka yĩ ẑi aà

⁶ Angel wa a swon̂ a mbo mè mə, “Wa annù yula mə mè swon̂ə aa à ñi ànnù ñĩñkon̂ ñkù'ùnə a mbii aà.” Wa Mmà'àmbi Nwĩngòŋ mə a fa Azwĩ yi a mbò ñĝañntoo ji jya aa, à tòò m̂ə angel mə tá à zi nd̂i'ì annù yĩi a tswe ñi ñghènsə mf̂è'è aa a mbò ñĝañf̂à'á yĩ.

⁷ Yesu a swon̂ mə, “Yê ñi, wa mə ẑi tsĩ'ĩ tsitsòñè!” Mb̂əñə a mbo ñù yĩi mə a lèè innù ĵii mə àñwà'ànə yùl̂a a swon̂ə mə ì ka yĩ f̂è'è aà.

⁸ Aa mè Jon̂ yĩi mə mè yù'u ñki nyə innù ma ĵu aà. Nòò wa mə mè yu'u ñki nyə innù ma ĵu aa, mè le ñwò a mikòrə angel wa mə à le nd̂i'ì innù ma ĵu a mbo mè aa mə mè mii yi,

⁹ Iá a swon̂ a mbo mè mə, “Tsuu ajàñə annù ma yú l̂ó ghìrè! Wa mè bə aa ñù àkòrè ghò a múm àf̂à'á bo b̂i ñù àkòrə b̂il̂m̂ bo, ñĝañntoo Nwĩ, bo b̂i b̂è b̂ii mə bi lèè innù ĵii mə àñwà'ànə yul̂a a swon̂ aà. Mii bə Nwĩ.”

¹⁰ A bú ñswon̂ a mbo mè mə, “Tsùu ntoo yĩi mə àñwà'ànə ma yú a swon̂ə ñlon̂ innù ĵii mə ka yĩ f̂è'è aa a alò'òsè l̂ó lèè ñlon̂ mə wa nòò à tigə a abò.

¹¹ Tá ñù ñghìrè innù ĵi bi tá à gheè ñi m̀b̀i a ñka ñghìrè innù ĵi bi, tá ñù yĩi mə a ghìrè innù nsin̂ə aa tá à gheè ñi m̀b̀i ñka ñghìrè innù nsin̂ə. Tá ñù yĩi mə a ghìrè

innũ jĩi i tsinø aa, tâ à ghεε nĩ mbĩĩ ñka ñghirø innũ jĩi i tsinø aà. Tâ ñu yĩi mø à làa aa, tâ à kì ntswe nlaa.”

¹² Yesu a swonj mø, “Wa mø zĩ tsi'ĩ tsĩtsòñè! Ntugitø mitsò'òñè mi afà'à, i zĩ i tso'ò afà'à ñu ñtsim i yòñø a nĩ ànnũ yĩi à lε mfà'à aà.

¹³ Wa mè ni Alpha ñki mbø Omega, mbø ntsya mbĩĩ ñki mbø njirø njim, mbø nloginø ñki mbø nlwĩ'isê.

¹⁴ “Mbøonø a mbo bè bĩi bi s'ĩ mø itsè'ê jyaa i laa, ñlonj mø mbø bo ji fĩntà fi ati fi ntswëntĩi fya, ñki ntsya ni mĩntsũ mi ibu'u mya, ñkuu wa ñjò'ò àla'à.

¹⁵ Bulà bè ka yi tøø a abεε kaa wa'à ghu kuù, mbu jya, nĩ bìsòrè, ni ñgàñajirè jya, ni ñgàñzwitø bè, ni ñgàñmmii bĩnwĩ bi adàñè àdàñè, ni ñu ñtsim yĩi mø à kǒñ ñghirø innũ mbwe'esè aà.

¹⁶ “Wa mè Yesu, mè tòø angel ghà a mbo bù, ni ñtoø yulà a mbo ñghotø jyâ. Wa mè laa mbø ntigø ñgìgè bo bì nanøbirè David wâ, mbø fĩnjòñ fi tĩtugø fi fi ta aà.”

¹⁷ Azwĩ ya ni Mũñgèn wa swonj mø, “Zĩ.” Tâ ñu yĩi mø à yu'ù aa, tâ à swonj mø, “Zĩ.” Tâ ñu yĩi mø ñjĩ ñkĩ i yanø nii aa tâ à zi, tâ ñu yĩi mø a yè'ètø aa, tâ à kwērø ñkĩ ntswëntĩi tĩ tũ.

¹⁸ Mø wà'àsè a ñu ñtsim yĩi mø a yu'u ntoo yĩi mø i fè'è fàa a mũm àñwà'ànè yulà yĩi mø a swonj nĩ innũ jĩi mø i ka yĩ fè'è aà. Mbø ñu tsù à ku'usø annũ ghu boñ Nwĩngòñ à ka yĩ kii kù'ùsø nii ñighòò ni ñkwǒñ bè nya mø bi ñwa'anø fàa mũm àñwà'ànè aà.

¹⁹ Mbø ñu tsù a fi'itø ñighàà nĩ tsu fàa mũm àñwà'ànø ntoo yù yĩi mø a swonj nĩ innũ jĩi mø i ka yĩ fè'è aa, boñ Nwĩngòñ à ka yĩ kii kwērø a yĩ atii fĩntà fi ati fi ntswëntĩi fya mø a tswe wa mũm ñjò'ò àla'a yĩ ñlàà manjø ya aa, mø bi ñwa'anø fàa mũm àñwà'ànè aà.

²⁰ Yu wa yĩi mø à swǒñ innũ ma jù aa, à swǒñ mø, “A laa mø mø zĩ tsi'ĩ tsĩtsòñè.” Amen. Zĩ a Mmà'àmbĩ Yesu.

²¹ Tâ ibǒñ Mmà'àmbĩ Yesu tâ ì tswe a mbo bè bi Nwĩ bi tsimè. Amen.